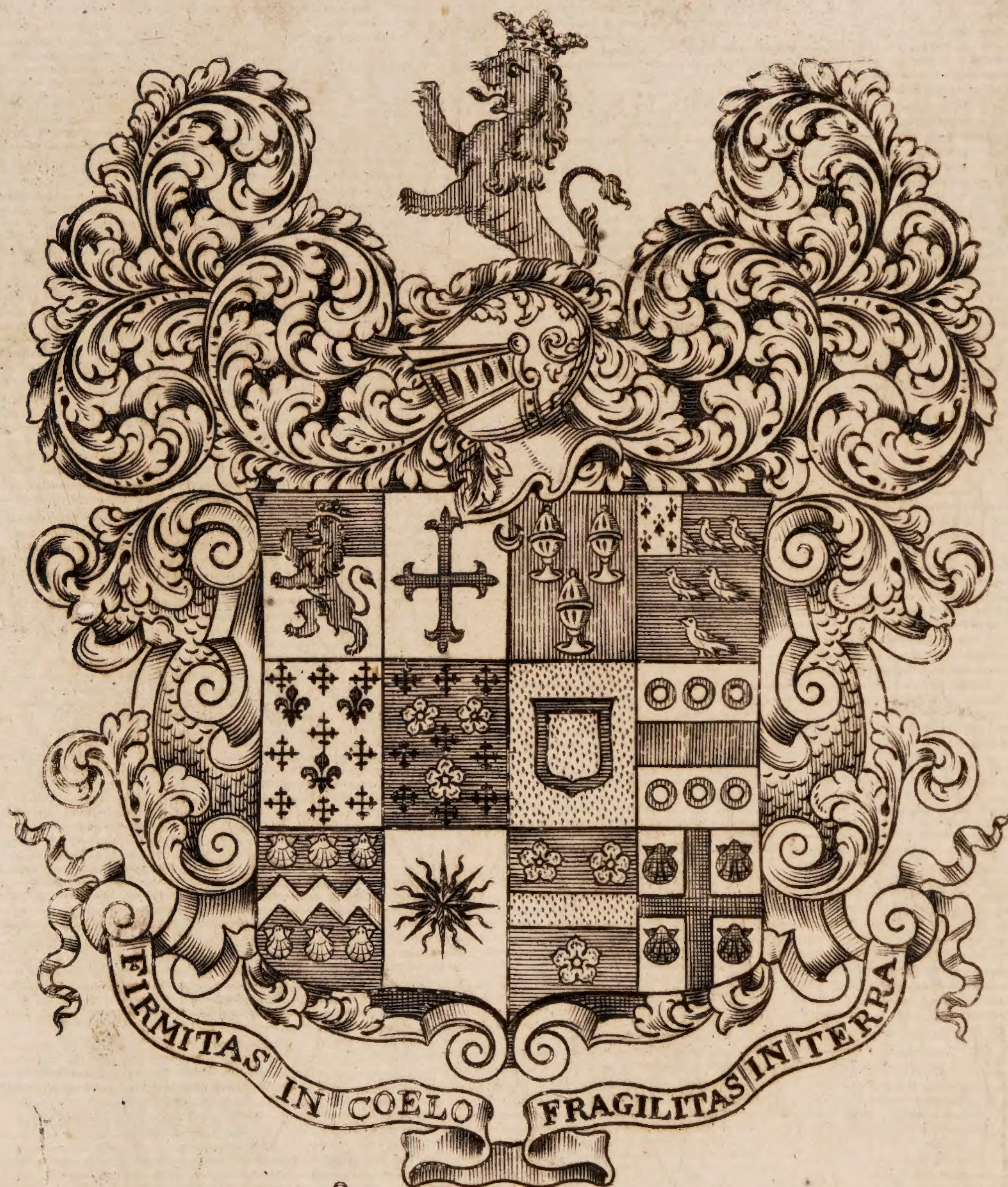

22086/B/1

ARTHVR : S^T : GEORGE . S:T:D

CANCEL : CLOGHERENSIS . 1717

Digitized by the Internet Archive
in 2018 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30532991_0001

JO. ALBERTUS FABRICIUS, D.
NATUS LIPSIÆ CIↃIↃCLXVIII. II. ID. NOVEMBR.

Johan Luhn pinx. *A. de Blois Sculp.*

JO. ALBERTI FABRICII
SS. Theologiæ D. & Prof. Publ.

BIBLIOTHECA GRÆCA,

Sive notitia Scriptorum Veterum Græcorum, quorumcunque monumenta integra, aut fragmenta edita exſtant: tum plerorumque è MSS. ac deperditis.

EDITIO SECUNDA, ab Auctore recognita & plurimis locis aucta.

Accesſit
EMPEDOCLIS Sphæra, & MARCELLI Sidetæ carmen de medicamentis è Piscibus, Græce & Latine, cum brevibus notis.

HAMBURGI,
Sumptu CHRISTIANI LIEBEZEIT,
Typis STROMERIANIS, A. C. cIↄ Iↄ CC VIII.

GALENUS de compoſitione medicamentor. ſecundum locos, libro 2. T. 2. edit. Baſil. p. 177.

Χαλεπὸν μὲν ἄνθρωπον ὄντα μὴ διαμαρτάνειν ἐν πολλοῖς, τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα, τὰ δὲ κακῶς κρίναντα, τὰ δὲ ἀμελέστερον γράψαντα.

35897

Magnifico, Nobilissimo ac Juris Consultiissimo Viro,

DN. GERHARDO SCHROEDER,

Reip. Hamburgensis Consuli,

S. D.

JO. ALBERTUS FABRICIUS.

Ides audaciam, VIR EXCELLENTISSIME, aut si ma-

vis interpretari libertatem , hominum peregrinorum , qui apud TE , ut Anacharsis olim apud Solonem , Virum Sapientissimum , patriam esse suam existimant , nec tamen , ut Barbarus ille minime barbarus , ad Te veniunt singuli , verùm agmine facto accedunt , & sacrarium Tuum irrumpunt. Græci isti sunt homines , mira simplicitate , bonarum tamen illi litterarum artiumque promicondi , non minus antiquitate , quàm ingenio & eruditione commendabiles , neque adeo tibi ignoti. Hi ab Amplissimo Nomine Tuo , quod suis ex parte obsoletis nominibus novam lucem conantur conciliare , hanc suam causam apud tanta æquitate Judicem , tantâ benignitate Virum , facile vel excusabunt , vel tuebuntur. Ego

au-

autem , peregrinus & ipſe , licet ab aliquot jam annis Reip. hujus , quam moderaris , civis , quod præſentem Tibi librum , in hac urbe horis ſubſecivis à me in ſtudioſorum uſus elucubratum , offerre ac dedicare , illumque veterem doctiſſimorum Græcorum Senatum ad Te allegare haud dubitavi , non minus promte ac facile cauſam dixero. Cum enim vox communis civium , famaque non inficianda, jampridem in Te celebret ac veneretur rectum illum ac tenacem propoſiti animum, & nullâ inferiorem trepidatione , nullis cedentem corruptionibus integritatem : præterea ſingularem juris rerumque civilium, Patriæ maxime , peritiam , prudentiamque , & in rebus gerendis induſtriam ac dexteritatem : ego peculiariter Tuum in lit-

teras amorem, egregiamque humanitatem Tuam, & prædicandam mihi, & simul instar certissimi præsidii mihi futuram esse existimavi, quo fretus sperare possem, hanc libertatem meam non prorsus improbatum à Te iri. Nihil igitur addo præter Votum, quod pro salute Tua mecum nuncupant universi, qui Reip. nostræ bene cupiunt. Deus ter Opt. Max. Te publice domique felicem servet quam diutissime! Scripsi Hamburgi, Nonis Aprilibus, Anni Christiani cIↄ Iↄ ccV.

AD

AD LECTOREM.

Cto anni ſunt, mi Lector, ex quo Bibliothecam latinam edidi, quam cum non maligne exceptam eſſe à literarum ſtudioſis intelligam, audeo in præſenti Bibliothecam Græcam tibi ſimiliter offerre. Opus majoris corporis & animi aggreſſum me non inſiteor, eſt enim materia uberrima, varietas incredibilis, numerus ſcriptorum propemodum infinitus, non infrequentes hinc inde tenebræ, paucorum ſtylo diſcuſſæ. Quid de editionum multitudine dicam, quas ut indagare ſingulas induſtriæ & fortunæ eſt, ita diſcernere ac dijudicare, non contemnendæ facultatis. Neque vero de me tam arroganter, neque de argumento quod tractandum in me ſuſcepi, tam anguſte ſentio, ut omnibus numeris perfectam & abſolutam Bibliothecam Græcam tibi exhibere me poſſe exiſtimem. Quid tamen efficere ſtuduerim, ſi placet accipe, atque utrum & quousque vel meo inſtituto, vel tuæ ſatisfecerim exſpectationi, pro æquitate & captu tuo, opere ipſo inſpecto judica.

Cumprimis dedi operam, ut ſcriptorum univerſorum Græcorum non Eccleſiaſticorum, quotquot ex iis, qui ante captam à Turcis CPolin vixere, in lucem editi ſunt, notitia tibi conſtaret: quanquam Eccleſiaſticos quoque ſuo loco ſtrictim perſecutus ſum, qualecunque obſervationum ſpicilegium daturus poſt ampliſſimas meſſes præſtantium Virorum, Labbei, Cavei & Eliæ du Pinii. Quantum potui diligenter conſtitui ſingulornm ſcriptorum ætatem, & quæ de illis explorata ſunt, vel retuli ipſe, vel à quibus prolixius pertractata fuerunt, indicavi. Scripta deinde recenſui ſingula diſtincte, atque edita quidem præ cæteris, tum etiam ſi quæ in Bibliothecis abdita deliteſcunt, denique deperdita, quorum vel ſolos titulos, vel exigua fragmenta reliqua nobis fecit tempus. Circa editiones haud infima laboris mei cura verſata eſt, ut quam pleniſſimam & accuratiſſimam earum hiſtoriam tibi exhiberem, non é Catalogis undique & oscitanter corraſam, ſed quantum fieri potuit inſpectis & evolutis libris ipſis & haud negligenter conſideratis contextam ac

 con-

concinnatam. Fateor tamen hac in parte me nondum in omnibus potuisse mihi ipsi satisfacere, itaque gratias acturus sum ei, qui vel omissa à me, vel perperam etiam posita notaverit, observatione sua privata & certa fultus. Hujus reprehensioni libenter materiam præbebo, etiamsi illi visum fuerit, quod est Criticorum quorundam summum jus, ut notata una hallucinatione vel omissione, totum laborem meum conculcet & nauci esse clamitet.

Deperditorum auctorum non promitto plenam notitiam, ita tamen usus sum circa hoc argumentum virorum doctorum laboribus, ut addiderim non pauca è communibus fontibus, alia emendaverim, quædam ipse ex integro sim molitus. Subinde etiam Homonymos sive cognomines scriptores studui distinguere, quia nihil utilius est in Historia literaria, nihil quod neglectum majores vel frequentiores pariat errores. Indices auctorum in variis scriptoribus, antiquis præcipue Scholiastis allegatorum, quos studiosis non ingratos futuros confido, partim ab aliis concinnandos curavi, suo loco à me laudatos; partim ipse composui (ut in Scholiasten Homeri, Euripidis &c.) partim ex libris editis depromsi.

Multis ante me in mentem venit Græcos scriptores recensere viris eximiis, unde non ignobilem nec sterilem agrum coluisse mihi videor. *Meursii* quidem de solis deperditis solliciti *Bibliotheca Græca*, quam ineditam evolvere me memini Holmiæ in Bibliotheca Potentissimi Sveciæ Regis, nuperque editam Jocobo Gronovio * Viro Cl. debent studiosi, literarum ordine decurrit, sed jam desinit in *Diocle*. Idem Meursius in *Bibliotheca Attica* & variis ad plurimos scriptores notis innumera observavit ad scriptorum Græcorum qui interciderunt historiam mirifice facientia. Non pauciora *Vossio* debere me fateor, ac *Jonsio*, quorum scripta nemo nisi qui has literas ignorat. *Bœcleri* libellus de scriptoribus Græcis ac latinis, & Rev. *Laurentii Lundii* Compendium Bibliothecæ Græcæ, utiles pro tironibus nomenclaturæ sunt ab auctoribus destinatæ. Perquam elegans quoque etsi & ipsa compendiaria de variis linguæ Græcæ scriptori-

* Tomo X. Thesauri Antiquitatum Græcarum.

ptoribus notitia eſt, quam Nobiliſſimus Vir *Paulus Vindingius* ſub Veris Græci, & æſtatis atque autumni titulo Studioſis obtulit. *Gaddii* de Scriptoribus non Eccleſiaſticis Volumina mihi exiguum uſum præſtiterunt, *Gesneri* Bibliotheca magnum, cujus induſtriam ſemper ſum admiratus, cui ſi reſpondiſſent continuatores, in plerisque minus lacunoſa eſſet Hiſtoria literaria. *Gyraldi* dialogos plurimum quoque mihi profuiſſe fateor, quo nemo eruditius de Poëtarum hiſtoria ſcripſit.

Aliorum ſcripta vel in herba periere, vel adhuc premuntur, quæ ſi prodiiſſent in lucem, me poterant à ſcribendi labore revocare. 1) *Leonis Allatii* Bibliotheca ſcriptorum profanorum, quam molitum ſe teſtatur in notis ad Euſtathii Antiocheni Hexaëmeron p. 19. 2) *Johannis Conradi Dieterici* Bibliotheca Græca, ad quam componendam eum hortatus eſt illuſtris Boineburgius, ut ex ejus Epiſtolis à Clariſſ. Meelführero nuper editis p. 163. didici. 3) *Philippi Labbei* Bibliotheca Chronologica univerſalis, in qua ſe ſingulatim & accurate dicturum recepit de ſcriptoribus omnis generis qui ab orbe condito ad Chriſtianam æram & à CHRISTO nato ad noſtra tempora, libris præſertim in lucem editis floruerunt, ut ipſe refert parte I. Chronologiæ Hiſtoricæ p. 67. 4) *Thomæ Reineſii* Bibliotheca Græca & ſupplementum Hiſtoricorum Græcorum, de quo legas in Epiſtolis Ruperti ac Reineſii amœbæis p. 564. 567. 579. 608. 5) *Emerici Bigotii* Catalogus ſcriptorum Græcorum, quem non exſtare imprimis doleo, & à viro illo doctiſſimo elaboratum, vel certe affectum teſtantur Menagiana T. 2. p. 35. & perſonatus Vignolius Marvillius T. 1. miſcellaneorum Hiſtor. & literariorum p. 176. 6) *Eraſmi Vindingii* conſpectus Auctorum Græcorum, cujus ſpecimen MS. videre me memini, & quem integrum fortaſſe aliquando debebimus cognomini Ixevticon Oppianeorum editori præſtantiſſimo Eraſmo Vindingio, Pauli F. Denique 7) *Henrici Chriſtiani Henninii* Medici ac Philologi eruditiſſimi Duisburgenſis Index Bibliothecæ Græcæ quadripartitus, cujus ſpem publice fecit in diſſertatione de Græca lingua ſecundum accentus non pronunciandâ p. 119.

Hæc egregiorum virorum monumenta incassum cum hactenus exspectentur, meum laborem Tibi Lector offerre non dubito, vel laboris duntaxat partem primam, duobus constantem libris, in quorum *priore* ago de scriptoribus Græcis qui Homerum ætate præcessisse dicuntur, præcipue vero de scriptis Hermeticis, Orphicis, Sibyllinis ac Zoroastreis. In hoc libro literarum ordinem sequutus sum potius quam temporis, qui nullus est in tam incertis & commentitiis. *Altero* libro persequor scriptores claros ab Homero usque ad Platonem, ordine Chronologico, adjunctis variis, quæ ex indice capitum infra subjuncto facile tibi patebunt.

Tertius liber similiter à Platone decurret ad tempora Augusti Imp. sub quo natus est Servator noster JESUS CHRISTUS. In hoc præter Historiam Criticam versionum Græcarum & librorum Apocryphorum Antiqui fœderis, aliaque, offeretur tibi notitia Philosophorum Platonicorum, Peripateticorum, aliarumque sectarum Alphabetica, qualem sectæ Pythagoricæ tibi exhibui Libro II. capite 13. Musici item & Astrologi, Geometræ, Scriptores rei militaris, & Epigrammatarii Poëtæ. Liber *quartus* ab Augusto perget ad Constantini M. tempora, in quo occurrent sacri inprimis scriptores Novi Testamenti, tum Judæi Philo ac Josephus, atque inter plures alios Geographi, Grammatici ac Rhetores magno numero, & Historia Lexicorum Græcorum longe quam olim à me edita fuit plenior. Liber *quintus* Historiam Græcorum scriptorum persequetur à Constantino M. ad captam usque à Turcis CPolin, sive ad sæculum medium XV. In hoc Eroticis scriptoribus & Chronologis & Byzantinæ conditoribus historiæ, & plerisque aliis Christianis erit locus. Postremus futurus est liber *sextus*, JCtos, Medicos, Chemicos & Geoponicos complexus, cum notitia Scriptorum Græcorum quorundam Anonymorum vel suppositorum, & recensione collectionum variarum, quibus plures scriptores Græcos vel eorum fragmenta junctim ediderunt viri docti. Hunc Librum atque adeo totam Bibliothecam claudet triplex Appendix, cujus pars prima continebit *paralipomena* & *emendanda* quædam, secunda *Tabulam Chronologicam* scriptorum, & tertia *Indicem* plenum & accuratum in universos sex libros, insertâ suo subinde loco notitia quam plurimorum scriptorum deperditorum, quorum mentionem in ipso libro facere prætermisi.

Hæc universi operis œconomia est, cogitatione pridem mecum præcepta, quod magnam licet partem jam à me elaboratum, utrum perficere etiam, & quod facere proxime studeo, ad umbilicum perducere valiturus sim, in DEI est manibus, Vitæ nostræ Arbitri, cujus benignitati pro concessa hactenus vita ac valetudine gratum obsequium libenter debeo.

INDEX

INDEX CAPITUM
Libri Primi.

Libri

Libri Secundi.

Cap. I.

15. De

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ

LIBER I.

DE SCRIPTORIBUS, qui ante Homerum fuiſſe feruntur.

CAPUT I.

Nullum poëma Græcum exſtat Homeri poëmatis antiquius. Ποιητὴς *de quovis ſcriptore.* 1. Ποίησις *Pherecydis & Heracliti.* 2. *MUSARUM titulus etiam datus ſcriptis proſariis. Heracliti plures* 3. *Antiquiſſimi quos novimus Hiſtorici & Philoſophi Græci, Homero juniores.* 4. *Sexti Empirici & Ciceronis argumenta quibus oſtendunt Græcos ante Homerum poëtas exſtitiſſe.* 5. *Septuaginta nomina ſcriptorum Græcorum qui ante Homerum fuiſſe apud varios auctores feruntur, de quibus deinceps agendum.* 6.

I.

INter Græcos ſcriptores nullum antiquius monumentum ad nos perveniſſe HOMERO, certum eſt atque exploratum. Idem jam olim de ſuis temporibus faſſi ſunt veteres, non Joſephus modo Judæus, & ſcriptores Chriſtiani, ſed Græci ipſi, ex quibus Sextus Empiricus I. Adverſus Mathematicos

maticos

maticos p. 41. ποίημα ὐδὲν πρεσβύτερον ἥκεν εἰς ἡμᾶς τῆς Ὁμήρυ ποιήσεως. Ubi ποίημα * fas eſt interpretari non tantum de carmine, ſed ſcripto quovis, uti ποιητὴς pro quolibet ſcriptore ſive auctore libri cujuscunque occurrit apud Theodoſium Alexandrinum in Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem.

II. Eodem ſenſu Maximus Tyrius τῦ Συρίυ τὴν ποίησιν inſpicere jubet Diſſ. 29. h. e. Pherecydis librum, qui proſa ſcripſit: & Epiphanius Hæreſi XXVI. num. 2. Evangelium perfectionis a Gnoſticis jactatum vocat modo ποίημα modo ποιήτευμα. Dionyſius Halic. Epiſt. ad Pompejum p. 130. de Herodoto agens & Thucydide, καλαὶ μὲν, inquit, αἱ ποιήσεις ἀμφότεραι· ὐ γὰρ ἂν αἰσχυνθείην ποιήσεις αὐτὰς λέγων. Et Tatianus, f. 143. Heracliti Epheſii ** ποίησιν, i. e. ſcriptum ſive opus commemorat, non poëma; inter tot enim Heracliti fragmenta, quæ a veteribus ex opere illius περὶ φύσεως adducuntur, nihil ſe offert, quod ſit verſibus adſtrictum, ut demonſtravi infra lib. II. cap. XXIII. §. 4. neque germanos eſſe crediderim quos Heracliti ac Democriti verſus de vita humana in codice Regis Chriſtianiſſimi 2216. exſtare refert Philippus Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 134. Fefellit tamen Tatianus perperam intellectus Suidam, ut Heraclitum multa ποιητικῶς ſcripſiſſe fingeret, & Lilium Gyraldum, ut Poëtis illum annumeraret.

III. Neque aliud evincit argumentum, quo nuperus Tatiani editor, Clariſſimus Wilhelmus Worthus, manifeſtum eſſe putat Heraclitum carmine ſcripſiſſe, quia nempe opus ejus MUSAS dictas eſſe teſtetur Laërtius. IX. 12. Quis enim neſcit, Herodoti, Bionis Rhetoris, Aurelii Opilii & Cephalionis Gergethii ſcripta, & novem Æſchinis Epiſtolas Muſarum nomine *** appellatas, nec magis tamen verſibus ſcriptas fuiſſe, quam novem capita quæ ad iram compeſcendam, veluti totidem dona Muſarum, mente reponere jubet M. Antoninus XI. 18. Fuit ſane Heraclitus quidam Poëta, cujus meminit Strabo lib. XIV. p. 656. Sed is Callimachi æqualis, & patria Halicarnaſſenſis, adeoque ab Epheſio Heraclito non minus diverſus quam Heraclitus Peripateticus, cujus ſcripta

* Suidas ait, Soſitheum ſcripſiſſe ποιήματα καταλογάδην, pro quo Cl. Voſſius lib. de natura & conſtitut. Poëticæ p. 11. legit, καὶ ποιήματα καὶ καταλογάδην. Sed vulgatam ſcripturam recte tuetur Colomeſius ad Gyraldum p. 378.

** Evagrius lib. 1. cap. 15. de Iſidoro Peluſiota: ὗ κλέος εὐρὺ κατὰ τὴν ποίησιν, ex quo loco male quidam concludunt Iſidorum ſcriptis carminibus magnam ſibi gloriam comparaſſe. Rectius Valeſius: *cujus, ut poetico verbo utar, latisſima eſt gloria.*

*** Vide Voſſium lib. 1. de Hiſt. Græc. c. 3. & quæ viri docti ad Laërtium IV. 58. & Sueton. c. 6. de Grammaticis.

ſcripta refert Plutarchus adverſus Colotem T. 2. Opp. p. 1215. vel Heraclitus, Theophraſti Acharnenſis pater, qui memoratur in veteri inſcriptione apud Humfredum Prideaux part. 2. marmorum Oxon. p. 302. vel Heraclitus denique Grammaticus, de cujus libello περὶ ἀπίςων & aliis ſcriptis infra cap. XXII. ſum dicturus.

IV. Cæterum, quemadmodum apud Græcos Poëmata prius edita fuiſſe conſtat quam συγγραφὰς ſive ſcripta Proſaria, ut præter alios docet idem Strabo libro primo, p. 18. * multo minus Sexti temporibus exſtabant libri ſoluto ſermone Græco exarati, qui Homeri ætatem excederent; nam & hiſtorici, quorum ſcripta perdita memorantur antiquiſſimi Cadmus Mileſius, Acuſilaus Argivus, Archilochus, Archetimus, Theagenes Rheginus, Ariſteas Proconneſius, Hecatæus Mileſius, Pherecydes Lerius ſive Athenienſis, Charon ** Lampſacenus & Hellanicus Lesbius, & cujus opus ætatem tulit veterrimus ex iis qui exſtant Græcis hiſtoricis Herodotus, & Philoſophorum denique, qui unquam proſa oratione Græca aliquid in literas miſerunt antiquiſſimi Pherecydes Syrius, præceptor Pythagoræ, & Anaximander, ſed de quorum ſcriptis nullum nobis reſtat, univerſi Homero fuere juniores, ut oſtenſum Voſſio libro & capite primo operis præſtantiſſimi de Hiſtoricis Græcis.

V. Addit tamen mox Sextus, ex ipſius Homeri poëmatis apparere, quod & ante ipſum & illius ætate plures poëtæ fuerint, de quo ego ſane non dubito, neque eo elegantiæ & artis in poëſi procedere potuiſſe contendo, ſi clariſſimum illud ingenium, quod viſum Vellejo eſt, neminem quem imitaretur habuiſſet. Locus quem Sextus ex Homero producit, hic eſt ὀδυσσ. ά, verſ. 351.

Τὴν γὰρ ἀοιδὴν μᾶλλον ἐπικλείȣσ' ἄνθρωποι
Ἥτις ἀκȣόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.

Simile argumentum nectit Cicero in Bruto: *Nec dubitari debet*, inquit, *quin fuerint ante Homerum Poëtæ, quod ex eis carminibus intelligi poteſt, quæ apud illum & in Phæacum & in procorum epulis canuntur.* Non poteſt tamen ex his probari, poëmata Græca ante Homerum literis mandata & ad poſteros transmiſſa fuiſſe, ſed duntaxat decantata voce,

A 2

* Iſidorus Hiſp. lib. I. Originum c. 37. *Omnia enim prius verſibus condebantur, proſæ autem ſtudium ſero viguit.* Ante Iſidorum Cicero: *apud Græcos antiquiſſimum è doctis eſt genus Poëtarum.*

** Apud Dionyſ. Halicarnaſſ. Epiſt. ad Pompejum p. 128. χαίρων☉ male excuſum pro χάρων☉.

ce, perinde uti apud veteres Germanos ac Getas carmina antiqua, quæ Tacitus in libro de moribus priscæ gentis nostræ, ac Jornandes c. 4. & 5. de rebus Geticis celebrat. Forte primus Homerus dignus habitus est, cujus poëmata scripto a Græcis exciperentur, & posteris traderentur: certe primus fuit Græcorum, cujus carmina ultimam ætatem ferrent. Primus etiam fortassis, qui integrum corpus poëmatis Heroici conderet, quo sensu ποίησιν ἡρωϊκὴν ab Homero repertam accipio apud Athanasium libro I. contra gentes p. 20.

VI. Multos nihilominus * cum idem Sextus eodem loco, tum alii autores veteres commemorant, a quorum scriptis Homerum ætate vinci fama apud Græcos fuerit. Quare operæ pretium me facturum esse duxi, si antequam de Homero & aliis scriptoribus Græcis dicere aggrederer, singulos illos ordine Alphabeti commemoraverim, & quæ de scriptis sub eorum nomine vel olim jactatis, vel hodieque ambulantibus collegi, hoc libro succincte fuerim complexus. Nomina** quidem scriptorum ante Homericorum, vel qui ante Homerum vixisse apud varios auctores, verè an falso, feruntur, hæc LXX. amplius mihi occurrerunt:

ABARIS Hyperboreus.
AMPHION Thebanus.
AMUS, sive AMMON, Platoni THAMUS.
ANTHES Boeotius.
ANTIPATER Acanthius.
ARCTINUS Milesius.
ARISTEAS Proconnesius.
ASBOLUS Centaurus.
* ASCLEPIUS Ægyptius.
AUTOMEDES Mycenæus.
CADMUS.
* CHIRON Pelethronius.
CORINNUS Iliensis.
CREOPHILUS Samius.
DAPHNE Tiresiæ filia.

DARDA-

* Omitto Inscriptiones veteres versibus conceptas, & Homeri ætate antiquiores, quales apud Thebas Boeotias in templo Apollinis Ismenii literis Cadmeis scriptas vidisse se narrat Herodotus lib. V. c. 59. Versus item Jambicos, quos pomo inscriptos Achilli, Pedasum Moneniam urbem munitam Trojanorum obsidenti & jam re infecta discessuro, virgo quædam ejus quam patriæ amantior misisse fertur, apud Veterem Scholiastem in Iliad. ζ. non procul ab initio, & apud Eustathium p. 476. Epitaphium Erevthalionis apud eundem Scholiasten Iliad. δ. v. 319 Epitaphium Idomenei apud Diodorum Sic. lib. V. p. 239.

** Quibus asteriscum nullum additum vides, sub eorum nomine nihil hodie exstat.

DARDANUS Magus.
* DARES Phrygius.
DEMODOCUS Corcyræus.
* DICTYS Cretensis.
DRYMON.
EPIMENIDES Cretensis.
EUCLUS Cyprius.
EUMOLPUS Atheniensis.
* HANNO Carthaginiensis.
HELENA Musæi Atheniensis Filia.
HELLEN Demalionis F.
HERCULES.
* HERMES TRISMEGISTUS.
* HESIODUS.
* HORUS Ægyptius.
* HOSTANES Magus.
HYSTASPES. JAMBE. IMUTHE.
* ISATIS sive ISIS.
* LINUS Thebanus.
* MELAMPUS Amythaonis F.
MELISANDER Milesius.
MOCHUS Sidonius.
* MUSÆUS Atheniensis. NESTOR.
OLEN Lycius.
OLYMPI duo.
* ORACULA.
ORIBANTIUS Troezenius.
* ORPHEUS Thrax. OSIRIS.
* PALÆPHATUS Atheniensis.
PALAMEDES Argivus.
PAMPHUS Atheniensis.
PARIS Trojanus.
PHAENNO Epirotica.
PHANOTHEA.
PHANTASIA Memphitis.
PHEMIUS Ithacensis.
* PHEMONOE Cumana.
PHILAMMON Delphicus.

PIERUS Lini F.
PISANDER Camiræus.
PITTHEUS Troezenius. PRIAMUS.
PROMETHEUS.
PRONAPIDES Athenienſis.
SANCHONIATHON Berytius.
SARPEDON Lyciæ Rex.
* SIBYLLA.
SIDON Ponti filia.
SISYPHUS Cous.
SYAGRUS.
TERPANDER Lesbius.
THALES Cretenſis.
THAMYRIS Thrax.
THEMIS Fatidica.
THYMOETES. TIRESIAS.
* ZOROASTER.

CAPUT II.

De Amphione. 1. *Amune ſive Thamune.* 2. *Anthe.* 3. *Arction.* 4. *Antipatro Acanthio.* 5. *De Ariſtea Proconeſio ſcriptore carminum Arimaſpeorum.* 6. *De Abari, obiter.* 7. *De Asbolo.* 8. *Asclepius.* 9. *Avtomedes Mycenæus.* 10.

I.

AMPHION Thebanus a Tatiano f. 173. refertur inter ſcriptores Homero antiquiores, ſed alii de ejus ſcriptis tacent, Muſicam Amphionis artem celebraſſe contenti. Vide Ludovicum Vivem ad Auguſtini lib. XVIII. de C.D. cap. 13. Hymnos Amphionis celebrat Philoſtratus in Hippodromi vita lib. II. de Sophiſt. p. 613. Nonnulli ut Julianus apud Suidam in Ἀμφίων non Muſices tantum Lydiorumque modulorum, ſed & lyræ inventorem faciunt: Lyricum vocat Joh. Malalas p. 57. Syncellus p. 156. & 158. A plerisque, ut Tzetza, Chil. I. hiſt. 13. Amphion traditur lapides canendo moviſſe, edoctus a Mercurio, a quo lyram ſeptem nervis inſtructam acceperit. Quod vero Clementi Alex. initio protreptici, dicitur Muſices ope Thebas

(*) muro

(*) muro cinxisse, hoc ab Horatio in arte, (**) & aliis refertur ad singularem ejus sapientiam, qua cives collegerit & in officio continuerit, ab Albrico ad eloquentiam, qua civibus sparsim degentibus svaserit, ut in unum coeuntes civitatem mœnibus cingerent. Amphionis dictum ad quod respicit Plato in Gorgia, illustrat Guilelmus Canterus Nov. Lect. lib. VII. cap. 28. Alius fuit *Amphion Thespiensis*, cujus librum secundum περὶ τοῦ ἐν Ἑλικῶνι Μουσείου laudat Athenæus lib. XIV. p. 629.

II. Zoroastri & Hermeti adjungit, quin imo præponit AMUNEM quendam Ægyptium Synesius in Dione p. 51. εἰ μὲν ἠπιστάμεθα ὑμᾶς εὐμοιρήσαντας ἐκείνην τὴν ψυχῆς τὴν ἀξίαν, ἣν Ἄμους, ἢ Ζωροάστρης, ἢ Ἑρμῆς, ἢ Ἀντώνιος. De eodem Amune dixerat paulo ante p. 48. Ὁ ποῖος Ἀμοῦς ὁ Αἰγύπτιος οὐκ ἐξεῦρεν ἀλλ᾽ ἔκρινε χρείαν γραμμάτων. Petavius quidem in notis demonstrat se existimasse, quod Synesio sermo sit de Amune sive Amunte Monacho, de quo præter Socratem, Sozomenum ac Suidam meminit in historia Lauso inscripta Palladius, Episcopus Asponensis. Addit etiam, hoc scholion repertum in ora Codicis Medicei: Ἐρομένου τινὸς αὐτὸν, εἰ ἀναγκαῖα τὰ γράμματα, ἔφη· εἰ ὁ νοῦς ἔῤῥωται, τίς χρεία γραμμάτων; Τὸ δὲ οὐκ ἐξεῦρεν, ἀλλ᾽ ἔκρινε χρείαν γραμμάτων, ἀντὶ τοῦ, οὐκ ἐχρήσατο αὐτὸς γράμμασι, ἀλλ᾽ ἀπεφήνατο τούτους δεῖσθαι γραμμάτων, ὅιτινες οὐ μέγεθος ἐυτύχησαν νοῦ, ἵνα τὴν τοῦ νοῦ ἔνδειαν ἐντεῦθεν ἐπανορθῶνται. At enim longe verissima mihi videtur sententia Cotelerii T. 3. monumentorum Ecclesiæ Græcæ p. 564. arbitrantis a Synesio intelligi Amunem quendam Ægyptium sapientem vetustissimum, Hermetis Trismegisti æqualem. Ab hoc fortassis Amune scripta Ἀμμουνέων memorata Eusebio lib. I. præparat. Evangelicæ cap. IX. & Apocrypha Ἀμμυνέων γράμματα Philoni Byblio apud eundem lib. X. cap. 14. Quanquam ex Reinesii sententia p. 97. Variar. Lect. Ἀμμουνέες dicti sunt sacerdotes Ægyptiorum. Sed & hi ipsi fortassis ab antiquo illo Amune nomen habuerunt, qui in Platonis Phædro dicitur THAMUS. Eundem sane hunc esse de quo apud Synesium sermo est, res ipsa declarat. Refert enim Plato Theutum tum alia præclara tum inventum literarum tanquam memoriæ & sapientiæ eximium instrumentum Thamuni Ægypti Regi commendantem, hoc ab eo tulisse responsum: ὦ τεχνικώτατε Θεῦθ, ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τῆς τέχνης, ἄλλος δὲ κρῖναι τίν᾽ ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὠφελείας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι. καὶ νῦν σὺ πατὴρ ὢν γραμμάτων, δι

(*) Thebas muro cinctas ab Amphione, memorat post Homerum aliosque Hyginus fab. 69. ubi & nomina septem portarum a totidem filiabus Amphionis appellatarum. Vide ibi notas Thomæ Münkeri.

(**) vers. 394 seq. adde Macrobium II. 3. in somn.

δι' εὔνοιαν τἀναντίον εἶπες ἢ δύναται. τὸ γὰρ τῶν μαθόντων λήθην μὲν ἐν ψυχαῖς παρέξει μνήμης ἀμελετησίᾳ -- ἐκ οὖν μνήμης ἀλλ' ἀπομνήσεως (*oblivionis*, ita legendum, non ὑπομνήσεως) φάρμακον εὗρες, σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν ἐκ ἀλήθειαν πορίζεις. Thamus hic Ægyptius memoratur etiam a Philoſtrato & aliis. Cæterum a Philippo Cluverio in Germania antiqua p. 195. præter rem confunditur cum Protoplaſto Adamo, uti à præſtantiſſimo Huetio p. 119. demonſtrat cum Moyſe: rectius Coelius Rhodiginus lib. XXII. Antiquar. lect. c. 15. eum cum *Ammone* eundem facit, illo, ut exiſtimo, ad quem ſcripſiſſe fertur Mercurius Triſmegiſtus, de quo infra ſuo loco. Sane Plutarchus de Iſide & Oſiride p. 354. auctor eſt, nomen Amun, quod Jovi quidam proprium eſſe affirmarunt, producto vocabulo Ammonem à Græcis appellari. De ſignificatione ejusdem nominis conſulendus præter Plutarchum Jamblichus libro de myſteriis Ægyptiorum ſect. VIII. cap. III. Quæ vero de Thamuſo (neſcio an eodem) ſive Rege ſive Pſeudopropheta,* ejusque planctu apud Ægyptios Zabiosque olim recepto diſputantur ab interpretibus doctis ad Ezechiel. VIII. 14. a Joh. Seldeno ſyntagm. 2. de Diis Syris, Joh. Marshamo in Chronico Canone, Hermanno Witſio in Ægyptiacis, Athanaſio Kirchero Tomo I. Oedipi, a Johanne Braunio in ſingularibus diſſertationibus libro IV. ſelectorum ſacrorum, ea tanquam ab hoc loco aliena lubens prætereo. Memorarur & Thamus quidam junior Ægyptius apud Plutarchum de Oraculorum defectu p. 419. qui mortem magni Panis imperante Tiberio renunciavit.

III. ANTHES Lini æqualis (Pauſaniæ lib. IX. p. 763. Ἄνθαν) ex Anthedone Boeotiæ urbe, cujus mentio apud Homerum, Iliad. β. v. 518. hymnos (non θρήνους ut habet Gyraldus) ſcripſiſſe traditur a Plutarcho libro de Muſica, p. 1132. qui hoc hauſiſſe ſe ait ex Heraclidis Pontici συναγωγῇ μουσικῇ. Vide & Stephanum in Ἀνθάνα, ubi ex Philoſtephano refert, Anthen Neptuni filium a Cleomene Leonidæ fratre interfectum excoriatumque, & in ejus corio perſcripta oracula. Allegatur Anthes, alius, ut opinor, ab eodem Stephano in Ἁλικαρνασσός & Harpocratione in Ἀτθίς.

IV. De Palladio agens Dionyſius Halicarnaſſeus antiquiſſimum teſtem citare ſe ait, ARCTINUM Poëtam. Παλαιότατος δὲ ὧν ἡμεῖς ἴσμεν, ποιητὴς ἈΡΚΤΙ͂ΝΟΣ, lib. I. Antiqu. Rom. p. 55. ex quibus verbis Martinus Delrio in adverſariis ad Senecæ Troadem p. 233. colligit hunc Arctinum ante Homeri tempora res Trojanas ſcripſiſſe. Sed

* Vide Maimonidem in More Nevochim parte III. cap. 29. p. 426. edit. Buxtorfii.

Sed Dionysii mens est, nullum se scire antiquiorem Auctorem qui de Palladio commemoraverit, quippe de quo ne γρὺ quidem exstat apud Homerum. Et Joh. Tzetzes Chil. XIII. v. 642. aliique scriptores fide digniores, ut Artemon Clazomenius in libro de Homero apud Svidam in Ἀρκτῖνος (ita etiam diserte legit MStus Dionysii codex, non Ἀρατῖνος, teste Theodoro Rycquio in diss. de primis Italiæ colonis p. 440.) hunc Poëtam Homeri discipulum fuisse testantur. Confer Allatium lib. de patria Homeri cap. IV. p. 67. sq. Vossium de Poëtis Græcis p. 10. & Salmasium ad Solinum p. 599. edit. Traject. qui perperam scribit & ipse, Arctinum omnium Poëtarum antiquissimum à Dionysio Hal. habitum fuisse. Scripserat Arctinus iste Milesius Αἰθιοπίδα sive de rebus Memnonis Æthiopis, qui auxilium tulit Trojanis: & Illi* πέρσιν sive excidium, ut refert Eusebius in Chronico ad A. MCCL. ubi vide Jos. Scaligeri notas p. 72. Αἰθιοπὶς κατὰ Ἀρκτῖνον τὸν Μιλήσιον memoratur etiam in veteri tabula Iliaca à Raph. Fabretto illustrata. Nescio an idem sit Arctinus quem Corinthium vocat Athenæus lib. I. p. 22. & cui Titanomachiam à quibusdam tributam docet lib. VII. p. 277. quam alii tribuerunt Eumelo Corinthio. Recentior certe sit oportet Arctinus Poëta cujus versus nonnullos Græcos de Jambo adducit Diomedes lib. III. p. 473. edit. Putschii. Meminit Arctini veteris etiam Cyrillus I. contra Julian. pag. 12.

V. ANTIPATRUM præterea *Acanthium* iis qui ante Homerum bellum Trojanum literis mandaverunt accenset Rycquius p. 431. Photium auctorem allegans. Sed nihil tale apud Photium legas. En tibi ejus verba cod. CXC. Ἀντίπατρος δέ φησιν ὁ Ἀκάνθιος Δάρητα πρὸ Ὁμήρου γράψαντα τὴν Ἰλιάδα, μνήμονα γενέσθαι Ἕκτορος. Nihil aliud dicit quam Antipatrum de Darete qui ante Homerum scripsit aliqua memoriæ prodidisse, non ipsum Homero antiquiorem fuisse. Confer Eustathium ad Odysseæ λ. p. 453.

VI. Inter scriptores ante Homerum à Tatiano refertur etiam ARISTEAS ** sive *Aristeus*, PROCONNESIUS, scriptor carminum Arimaspeorum. Hoc fuit poëma Epicum, tribus libris constans de bello Arimasporum, gentis Scythicæ sive Hyperboreæ cum gryphibus auri custodibus. Senos Versus ex illo opere producit Dionysius Longinus lib. περὶ ὕψους pag. 82. edit. Jac. Tollii. Alios sex, Tzetzes Chil. VII. v. 688. seqv. quem vide sis etiam Chiliad. II. Histor. 50. Meminerunt ejusdem

B poë-

* Ilii πέρσιν scripsit etiam *Stesichorus*, *Lesches* & *Acatus* Argivus teste Athenæo. lib. 13. nisi legendum *Sacadas*, ut Meursio in mentem venit.

** Utrumque enim dicitur. Vide Clarissimum Perizonium ad Æliani Var. lib. 3. c. 39.

poëmatis, Herodotus lib. IV. c. 13. & 14. & 16. Strabo & alii veteres, quorum loca notavit Meursius in Bibliotheca Græca p. 1246. & Vossius de Historicis Græcis lib. IV. cap. 2. qui etiam ex Dionysii Halicarnassensis judicio de Thucydide, observat opus illud fuisse suppositititium. Arimaspæ μονῶπες * sive unoculi ab Æschylo dicti, ab Orpheo in Argonaut. v. 1061. ἄρσωπες (sive ἄργωπες, ut Holstenius ad Stephanum p. 46.) quod sagittis jaculandis valerent, & inter dirigendum arcus alterutrum oculorum clauderent, ut Eustathius tradit ad Dionysium periegetem v. 31. Suidas præterea autor est Aristeam hunc prosâ scripsisse Theogoniam, στίχοις circiter mille. Cæterum licet pro Tatiano Aristeam Homero antiquiorem statuente faciunt, qui eundem Homeri Magistrum fuisse existimarunt, teste Strabone lib. XIV. p. 639. & Eustathio ad Iliad. β. p. 250. communis tamen sententia est, Aristeam vixisse Crœsi Cyrique temporibus, ut idem Vossius ostendit, adeoque centum minimùm post Homerum annis. Ne dicam quod Olympiade quinquagesimâ natum esse Suidas retulit.

VII. Homero Junior quoque est ABARIS, ** Seuthi F. Sacerdos Apollinis, non ante Olympiadem tertiam celebris & Herodoto IV. 36. Straboni aliisque memoratus, quem Porphyrius & Jamblichus testantur dictum fuisse αἰθροβάτην. Suidas ait scripsisse χρησμοὺς sive oracula, Scythica vulgo dicta, qua laudat etiam Schol. Comici ad Equites & Apollonius hist. mirab. c. 4. Tum καθαρμοὺς & Nuptias Hebri fluvii, & Apollinis adventum ad Hyperboreos, denique prosâ Theogoniam Abaridis Hyperborei ἐπῳδαὶ memorantur Platoni in Charmide. *Abaris Heraclidis* Plutarcho de Poëtis audiendis memoratus fuit liber fabulis refertus ad voluptatem lectorum. Pythagoræ λόγον πρὸς Ἄβαριν allegat Proclus in Timæum lib. III. p. 141. Nec sane desunt qui Pythagoræis Abarin accenseant, & coram Phalaride rebus præclaris edoctum, femurque aureum à Pythagora illi ostensum referant, ut Porphyrius in Philosophi vita p. 18. 19. Jamblichus c. 19. 22. 28. & 32. quo in loco mihi summam ac præcipua capita libri Pythagorici ad Abarim referre videtur, licet apud Jamblichum non invenio, quod Pythagoram in libro ad Abarin demonstrasse testatur Proclus, τὸν ὀφθαλμὸν ἀνάλογον εἶναι τῷ πυρί. Etiam inter Epistolas quæ Phalaridis nomine feruntur, quinquagesima sexta est ad Abarin, quam sequitur quinquagesima septima, Abaridis nomine scripta ad Tyrannum. Sed Pythagora ipso atque adeo Phalaride secundum nonnullos (quorum Harpocratio meminit) longe antiquior fuit Abaris; & librum sub Pythagoræ nomine ad Abarin, ut plura alia, à Pythagoricorum vel Platonicorum aliquo confictum esse haud dubito. Tum res Aristeæ pariter & Abaridis multis fabulis conspersas fuisse præter alios nec ipse diffitetur Jamblichus qui c. 28. μυθολογήματα appellat.

VIII. ASBOLUS Centaurus, scriptoribus qui ante Homerum floruere accensetur ab eodem Tatiano, cujus locum repetit Eusebius lib.

* Herodotus IV. 27. ἄριμα γὰρ ἓν καλοῦσι Σκύθαι, σποῦ δὲ τὸν ὀφθαλμόν.
** Alius Seuthus sive Scythus, Pater Arcesilæ, Laërt. IV. 28.

lib.X. præparat. p.495. Idem Euſebius lib. IX. c. 17. ex Eupolemo, Alexandri Polyhiſtoris fide refert Asbolum Græcis dici qui Phœnicibus Chamus Chanaanis filius, Mesraimi frater, Æthiopumque ſimul, & Ægyptiorum parens. Asboli cadaveri hoc Epigramma impoſuiſſe dicitur Hercules, qui eum ob impietatem & truculentiam crucifixit:

ΑΣΒΟΛΟΣ οὔτε θεῶν τρομέων ὄπιν, οὔτ' ἀνθρώπων
Ὀξυκόμοιο κρεμαστὸς ἀπ' εὐλιπέος κατὰ πεύκης
Ἔγκειμαι μέγα δεῖπνον ἀμετροβίοις κοράκεσσιν.

Auctor Philoſtratus in Heroicis in imagine Neoptolemi, ubi ex his Herculis verſibus dignitatem antiquitatemque poëſeos conatur adſtruere. Eosdem refert Tzetzes Chil. V. hiſt. 22. quo in loco Herculem ſapientiſſimum fuiſſe obſervat, Aſtrologum, Poëtam, Philoſophum, Medicum & Magum denique. Sed Asbolum Poetis audacter accenſet Gyraldus, vir doctiſſimus, eumque ſecutus Joſephus Barberius libro de miſeria Poëtarum Græcorum, etſi verſus ipſum ante Homerum feciſſe, neque Tatianus neque Euſebius usquam prodiderunt. Herculis Epigramma neſcio an uno verſu auctius, legerit Janus Parrhaſius, qui ita latine reddit ad Horatii artem Poëticam, ſtatim ſub initium:

Contemtor Divûm atq; hominum, crudelis & idem.
Per terras ſcelere infamis, pro turpibus auſis
Asbolus, ex alta ſuſpenſus brachia pinu
Semifero nigros depaſcit pectore corvos.

IX. De ASCLEPIO diſcipulo Hermetis infra diſſerui capite octavo, ubi egi de ſcriptis quæ vulgo referuntur ad Hermetem Triſmegiſtum. Medicinæ ac Chirurgiæ inventorem celebrat Diodorus Sic. lib. V. p. 235. Ad tempora Deboræ refertur in Chronico Paſchali p. 79. Fuit & *Aſclepius* junior Grammaticus & Sophiſta, cujus meminit Ulpianus ad Demoſthenis Philippicam I. Scholiaſtes Thucydidis lib. I. p. 13. Marcellinus in Thucydidis vita, & Etymologicum magnum in ἄχνη, niſi ibi ex Sylburgii conjectura legendum ſit *Asclepiades*. Alius *Asclepius Trallianus*, qui Nicomachi Arithmeticam illuſtravit commentario, etiamnum ſuperſtite in variis Bibliothecis. Varios *Asclepiades* eorumque ſcripta refert Meurſius in Bibliotheca Græca p. 1267. 1195. & in notis ad Chalcidium p. 24. ſeq.

X. AUTOMEDES MYCENÆUS qui circa tempora Trojana vixit ab Euſtathio in Odyſſ. γ'. p. 126. dicitur Præceptor fuiſſe Demodoci de quo mox dicturi ſumus, & carmine Heroico ſcripſiſſe τὴν Ἀμφιτρύωνος μάχην πρὸς Τηλεβόας & τὴν ἔριν Κιθαιρῶνος καὶ Ἑλικῶνος quæ de-

 in-

inde nomina montibus Boeotiæ notiſſimis indita ſunt. Meminit ejus quoque Tzetzes prolegomenis ad Lycophronem ex Demetrio Phalereo, ipſe enim illum legiſſe ſe negat, non magis quam Demodocum & Chærin Cercyræos, vel Phemium Ithacenſem. Automedis Præceptor fuiſſe fertur Perimedes Argivus, idemque Demodoci, & Licymnii Buprafii, & Pharidæ Probolique Lacedæmoniorum.

CAPUT III.

Chiron unde dictus, item Centaurus ac ſemivir ſive ſemiferus. 1. *Sidonii locus de Chironia arte.* 2. *Chironis ſcripta.* 3. ὑποθῆκαι χείρωνος *Heſiodo ab aliis tributæ.* 4. *Marcelli Sidetæ* σχόλια χείρωνος περὶ ἰχθύων. 5. *Poëmation Marcelli ipſum ex Græca Morelli editione repetitum additâ verſione & caſtigationibus ad Codicem MS. Gudianum.*

I.

De CADMO Phœnicio dixi infra cap. XXIII. 2.

CHIRON Pelethronius, Phillyræ * ut ferunt & Saturni filius, unde Phillyrides dicitur Virgilio: Æſculapii, Jaſonis, Achillis ** aliorumque illa ætate heroum præceptor, Medicus, Muſicus ac Philoſophus illuſtris fuiſſe perhibetur, μουσικῆς τε ἅμα ὢν καὶ δικαιοσύνης καὶ ἰατρικῆς διδάσκαλος, Plutarch. de Muſica p. 1145. 1146. & quod equis venari docuiſſet, centaurus appellatus, ut notat Tzetzes Chiliad. VI. hiſt. 94. Aliam rationem reddit Damaſcius apud Suidam in Σαραπίων & Johannes Sarisberienſis lib. I. policratici p. 12. ubi pro *ſemiviri* Chironis, legendum, ut paulò poſt *ſemiferi*, etſi ſemivir audit etiam Ovidio lib. V. faſtor. Otto Heurnius in antiquitatibus Philoſ. Barbaricæ p. 107. affirmat eum uti *Chironem* dictum à manuum dexteritate in tractandis vulneribus, ſic *ſemiferum* habitum, quod inventa ipſius non humano generi tantum, ſed brutorum quoque animantium ſaluti conducant.

II. Artis Lyricæ ac Medicinæ inventorem fuiſſe & Æſculapium Medicina, Achillem cithara, in Aſtrologia Herculem literis inſtruxiſſe notant Scholiaſtes Homeri Iliad. Δ. 219. Arati v. 436. & Scholiaſtes Germani-

* In Chronico Paſchali p. 36. & 37. malè Φηάυρα.

** *Theſei* quoque, ut tradit Xenophon libro de Venatione. De *Achille* vide Fabrettum ad tabulam vet. Iliadis p. 357. & Caroli Drelincurtii Achillem p. 10. Reſpicit & Ovid. 5. faſtor. 385. Tertullianus c. 5. de Pallio, & Plutarchus V. 4. & IV. 1. Sympoſ. De *Æſculapio* Pindarum Pythionic. Od. 3. Fertur & Chiron filiam habuiſſe *Hipponem*, quæ naturali diſciplina Æolum imbuerit, ut legitur apud Clementem Alex. I. Strom. p. 306.

manici p. 135. 136. Herbarum vires ac medicamenta sive artem medicinam Chirurgicam ex herbis reperisse referunt etiam Hyginus fab. 138. & 274. Plinius lib. VII. c. 56. & Suidas: Plutarchus III. 1. Sympos. p. 647. Τύριοι μὲν Ἀγηνορίδῃ, Μάγνητες δὲ χείρωνι τοῖς πρώτοις ἰατρεῦσαι λεγομένοις ἀπαρχὰς κομίζουσι. Hinc vulgari proverbio χειρώνιον ἕλκος pro insanabili. Et vetus Epigramma:

Quod Chironia nec manus levarit
Nec Phœbus, Sobolesve clara Phœbi.

Apud Sidonium tamen libro Epist. 12. Chironia ars Medicæ sive Machaoniæ opponitur, ubi ait Justum Medicum *Chironia magis institutum arte quam Machaonia.* Sive quod per Chironiam artem perstringit lucripetarum quorundam Medicorum manus avidas, ut suspicatur Savaro, sive potius (ut Rigaltius ad Onosandrum p. 12.) ludit ambiguitate vocis χείρων, quod pejorem Græcis significat, ac si mala potius arte quam Medica & salutari institutum Justum innuat. Perinde ut Diogenes duos cum centauros pessime pictos videret, uter, inquit, horum est χείρων sive deterior? Confer Menagium ad Laërtii lib. VI. sect. 50. p. 244.

III. Porro Suidas testatur Chironem scripsisse ὑποθήκας δι' ἐπῶν, πρὸς Ἀχιλλέα, & ἱππιατρικόν, unde Centauri quoque nomen consecutus fuerit, etsi Daniel Clericus qui de Chirone nonnulla collegit parte 1. Historiæ Medicinæ lib. I. cap. 10. ita dictum mavult quod fuerit Thessalus, quam gentem primam equos domuisse constat. Clemens Alex. I. Strom. p. 306. ex auctore Titanomachiæ refert ὡς πρῶτος χείρων ὅτος

Εἴς τε δικαιοσύνην θνητῶν γένος ἤγαγε, δείξας
Ὅρκον, καὶ θυσίας ἱλαρὰς, καὶ σχήματ' Ὀλύμπου.

Præterea quæ de Chirone observavit Joh. Brodæus ad Anthologiam Epigrammatum Græcorum p. 86. & Petrus Lambecius lib. II. de Bibl. Vindob. p. 525. sq. ubi recenset antiquissimum Dioscoridis codicem manu exaratum Bibliothecæ Vindobonensis, in quo præter alias imagines occurrit pictura quadrata, cui aureus est fundus, repræsentans hos septem Medicos priscos, Machaonem, Chironem, Nigrum, Heraclidem, Mantiam, Xenocratem & Pamphilum. Chironem in mulomedicinæ libris laudat præter Hieroclem in Veterinariorum Græcorum collectione etiam Vegetius, & in libro de herbis Apulejus, idemque opus Chironis nec Arabibus ignotum esse observat Kircherus T. III. Oedipi Ægyptiaci p. 68.

IV. Quod ad ὑποθήκας attinet, eas Hesiodo alii tribuerunt, inter cujus scripta Scholiastes Pindari * Pythionic. Od. VI. initium carminis

* ὑποθήκας Chironis respicit præter Pindarum etiam Horatius Epod. XIII. notante Petro la Seine libro de Nepenthe Homeri parte IV. p. 1404. in thesauro Gronoviano Tom. XI. Porro apud Juvenalem III. 205. in verbis -- *& recubans sub eodem marmore Chiron,* intelligitur abacum marmoreum sustinens fulcrum itidem è marmore formatum in speciem Centauri sive Chironis, non ut Britannicus suspicabatur, opus nescio quod, compositum de Chirone, *ut planius*, inquit, *paupertas Codri ostendatur, qui ne haberet quidem commoda librorum suorum repositoria.*

minis referens & Pausanias quoque in Bœoticis p. 772. autor est à quibusdam referri παραινέσεις χείρωνος ἐπὶ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἀχιλλέως. Et Aristophanes Comicus in Δαιταλεῦσι apud Phrynichum & Thomam Magistrum in ἀκεστής ridet Hesiodi ὑποθήκας. At Hesiodo abjudicarunt Bœotii ipsi & Aristophanes Grammaticus apud Quintilianum libro & capite primo Institutionum Oratoriarum. Neque unquam probari poterit germanum fuisse fœtum Chironis: quanquam multorum auctorum testimonio traditum est quod Chiron Achillem instituerit *Venatu, fidibus, palæstra & herbis* ut ait Sidonius carmine IX. v. 131.

V. Longe minus ad Chironem nostrum referri fas erit Marcelli Sidetæ Versus de piscibus, qui in codice Mediceo, cujus apographum vidi in Bibliotheca V. CL. Marquardi Gudii, inscribuntur Μαρκέλλου Σιδήτου χόλια χείρωνος περὶ ἰχθύων. Quod poëma (sive poematis fragmentum potius) separatim editum est olim Parisiis à Morello Græcè forma

MARCELLI SIDETÆ.

Medicina ex piscibus.

PRobe etiam novi piscium marinorum naturam salutarem
Assidue animum advertens ad ea
Quæ ipsemet vidi & ab aliis audivi.
Horum genera nominaque singula deinceps exponam.
Fundum cetis patentem scopulosi maris
Pisces infiniti incolunt, albi,
Nigri, picti, & speciem variam habentes:
Phagri, glauci (a) prepontes & (b) magnoculi
Capitones, ac thynni, & albicantes Lupi:
Thuri (c) & umbræ, & Hepates (Jecorini) aduncis dentibus præditi
Et sargi, glanidesque & splendidi aselli,
Auratæ, & cristæ, & pelamides, & acharnæ,
Mugiles, rubelliones, & litorales melanuri,
Congrique & anguillæ & miseræ murænæ;
Bocæ (e) Pernæ, & iuli petris gaudentes.
Percæ, mullique & testudines (f) variegatæ,

Mormy-

(a) πρέπων nomen piscis apud Oppianum.
(b) Βούφθαλμοι epithéteton Capitonum infra v. 59. μεγαλοφθάλμου κεφάλοιο.
(c) Thuri forte iidem qui Plinio Thursiones.
(d) *Umbras* vocat Ovidius quos Plinius *Sciadeos.*
(e) Festus in *Bocas.*
(f) an *striatæ?*

forma octava sic octopertita sub titulo *Marcelli Sidetæ* ἰατρικῶν περὶ ἰχθύων. Hujus Marcelli ex Side Pamphyliæ urbe oriundi meminit Hieronymus libro 2. Contra Jovinanum, & Suidas testatur Medicum fuisse temporibus Marci Antonini Imp. scripsisseque versibus Heroicis Βιβλία ἰατρικὰ μβ sive *Poëma Medicum libris XLII.* Idem ni fallor est Marcellus Medicus laudatus Stephano Byz. in ἀντίκυραι. Quoniam vero illud quod dixi de piscibus fragmentum schedæ fugitivæ à Morello commissum & separatim Græcè editum vix reperitur, adeo ut nullam ejus mentionem fecerint Bartholinus de Medicis Poëtis, Lindenius & *Mercklinus de scriptis Medicis*, *Bochartus* in Hierozoico, Harduinus ad Plinium, & pro inedito habere videatur Daniel Clericus Vir Cl. parte 3. Historiæ Medicinæ p. 203. integrum hoc loco cum bona, ut spero, lectorum venia inserere volui additâ meâ versione & castigationibus.

ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΣΙΔΗΤΟΥ
Ἰατρικὰ περὶ Ἰχθύων.

Εὖ δὲ καὶ εἰναλίων ἐδάην φύσιν ἰήτειραν
Ἤμασι παντοίοισιν ἐμὸν νόον ἐξερεείνων
Ὡς αὐτός τ' ἐνόησα καὶ ἄλλων μῦθον ἄκουσα.
Ὧν τε ἐγὼ πληθὺν ἠδ' οὔνομα πάντ' ἀγορεύω.
Βένθεα κητώεντα πολυσκοπέλοιο θαλάσσης
Ἴχθυες ἀμφινέμοντες, ἀπείριτοι, ἀργινόεντες,
Παμμέλανες περκνοὶ καὶ αἰόλον εἶδος ἔχοντες·
Φάγροι τε γλαῦκοί τε, πρέποντες βουφθαλμοί τε
Καὶ κέφαλοι, θύννοιτε καὶ ἀργυφέοι λάβρακες (1)
Θοῦροι (2) τε σκιαδεῖς τε (3) καὶ ἧπατοι ἀγκυλόδοντες
Καὶ Σαργοὶ, γλάνεσε καὶ ἀργινόεντες ὀνίσκοι.
Χρύσαφοι (4) ἠδὲ λόφες (5) καὶ πηλαμύδες καὶ ἀχάρναι
Καὶ κεστρεῖς ἐρυθροίτε (6) καὶ ἀκταῖοι (7) μελάνουροι,
Γόγγροι ἐγχελυέςτε καὶ αὐτόμοροι σμύραινοι.
Βῶκες καὶ περόναι καὶ πετρώεντες ἰοῦλοι,
Καὶ πέρκαι τρίγλαι τε πολύστικτοί τε χελῶναι Μόρ-

(1) al. λαύρακες.
(2) MS. Θύροι.
(3) Ita rescripsi è MS. Gudiano, etsi Morellus ediderat Θοῦροί τε σκιαδεῖς quasi hoc esset Epitheton.
(4) χρύσοφρυς Ovidio & aliis.
(5) Forte pro λοφίδες ut versu superiore γλάνες pro γλανίδες.
(6) Aristoteli ἐρυθρικοὶ, Ovidio & Plinio *Erythini*. Oppiano ἐρυθρῖνοι.
(7) Male Morellus ἀρκταῖοι.

Mormyrus & littoreus & celerrima hirundo
Rhombique orbiculares, & longa ſolea
Et ſcari variegati, ac rubicunda fuca
Et rajæ turdique & albis dentibus corvulus
Equi, ranæ, cuculique præacutis pinnis præditi
Et paſtinaca & falx & litoroſus collurus
Scorpii, lupi, ſepiæque & tragiſci
Et acuto dente ſparus, & gobius capite conſpicuus:
Cœciliæ ſerpentes, torpedo, & ſuavis (a) urtica
Et pediculi ac ſmarides & pulcer regulus
Trachurus aſper, ſquatusque & albicans haliplevmon
Et parvi haleces, canes ac lepores
Et egregii Syodontes, Xiphiæ, Thranidesque
Et mures lorica veluti induti, & ſalpa amœna
Leo, lolligo, aſtacique cornibus inſignes
Et fulvæ ſquillæ & pagur (b) rubens
Lacerti, hiatulæ, orphi & gariſci
Carabus aſper, & buccinæ ungulis præditæ
Et auriculæ & Chamæ & echini
Polypodes cirrati, cochleæque nitidæ
Oſtrea & pelorides eximii, & garini
Tellinæ, balani, & in petris natæ muſculi ſive myiſci
Et ſuperbi delphines ſemper gratiſſimi navigantibus:
Phocæ & arietes, & varia cete maris.
Ex tot ac tantis cum medicinam præbeat natura, nullus morbus
Timendus ſollicitos habet mortales, quibus ſunt remedia
E mari, è terra & lato aëre.

De uſu mulli in iis qui carbunculo laborant.

Mullus variegatus, ſi ignis vi torreatur
Cum flavo melle; nigricantes carbunculos extrahit

Radi-

(a) Gellius IV. 11. ἀκαλύφη *animal marinum quod urtica appellatur.* Cæterum tactu ſane ſuavis non eſt, haud certe magis quam planta hoc nomine.

(b) Ovidio *Pagur*, Plinio *pagyrus*. Male cum papyro frutice confunditur à Salmaſio ad Solin. p. 1314. edit. Pariſ.

Μόρμυρος, αἰγιαλεύς τε καὶ ὠκυπέτεια χελιδὼν
Κυκλοτερεῖς ῥόμβοι τε καὶ ἐκτάδιον βούγλωσσον,
Καὶ σκάροι ἀνθεμόεντες, ἐρυθήεσσά τε φυκίς
Καὶ βατίδες κίχλαι τε καὶ ἀργιόδους καρκῖνος
Ἵπποι τε βάτραχοί τε καὶ ὀξύκομοι κόκκυγες.
Καὶ τρυγὼν, ἄρπη (8) τε καὶ ἠϊόεις κόλλουρος.
Σκόρπιοι ἠδὲ λύκοι καὶ σηπίαι ἠδὲ τραγίσκος
Καὶ σπάρος ὀξυόδους καὶ κωβιὸς ἠϋκάρηνος.
Τυφλῖνοι, νάρκη τε καὶ ἡδεία ἀκαλήφη.
Καὶ φθεῖρες, σμαρίδες τε καὶ ἀνθηεὶς βασιλίσκος,
Τρηχαλέη (9) ῥίνη τε καὶ ἀργινόεις ἁλιπλεύμων
Καὶ τιτθαὶ μαινίδες, ἀτὰρ κύνες ἠδὲ λαγωοί
Καὶ κρεῖοι συνόδοντες (10) ἰδὲ ξιφίαι, θρανίαι τε
Καὶ μύες εὐθώρηκες καὶ ἀνθήεσσα σάλπη.
Ἠδὲ λέων τευθίς τε καὶ ἄστακοι ἠϋκέρωτες,
Καὶ ξανθαὶ καρίδες, ἐρευθήεις τε πάγουρος
Καὶ σαῦροι χαυνοί (11) τε καὶ ὀρφέες ἠδὲ γαλίσκοι
Κάραβος ὀκρυόεις καὶ εὐόνυχες κήρυκες
Καὶ λεπάδες χῆμαί τε καὶ ὀξυέθειρες ἐχῖνοι.
Πουλύποδές τε πολυπλόκαμοι κόχλοι τε φαεινοί.
Ὄστρεά τε γλαφυρά τε πελωρίδες, ἠδὲ γαλῆνοι.
Τελλῖναι, βάλανοί τε πετρηγενέες τε μυΐσκοι,
Καὶ γαυροὶ (12) δελφῖνες ἀεὶ ναύτῃσιν ἑταῖροι.
Φῶκαί τε κελοί τε καὶ αἰόλα κήτεα πόντου.
Τῶν ὁπόσων ἴη μάλ' ἔχει φύσις, οὐδέ τι νούσων
Ῥιγεδανῶν ἀλέγουσι βροτοὶ χραισμήϊ' ἔχοντες
Ἐξ ἁλὸς, ἐκ γαίης τε καὶ ἠέρος εὐρυπόροιο.

Περὶ τρίγλης ἐπὶ ἄνθρακος.

Τρίγλα μὲν ἀνθεμόεσσα πυρός ῥιπῆσι καεῖσα
Σὺν μέλιτι ξανθῷ, κυαναυγέας ἄνθρακας ἕλκει,

(8) Plinio videtur appellari ἀρπτὴρ sed in loco corrupto lib. 32. c. 11. Nam pro *arbores* legendum *arpteres* p. 876. edit. Harduini ut p. 879. pro *faber sive Zeus* lege *Chalceus*.

(9) MS. τραχελέη Ni fallor est quem τραχοῦρον vocat Oppianus.

(10) MS. κελοὶ συνόδοντες. At κελοὶ iterum infra v. 40.

(11) Ita ex MS. reposui pro eo quod Morellus ediderat χαλίαι.

(12) Morellus γυροὶ MS. γαροὶ *gari* genus piscis Plinio & aliis memoratum. Sed jam supra nominaverat γαλήνους & γαλίσκους. Itaque rescripsi γαυρόι.

Radicitus, qui frigidæ mortis metum incutiebant.

De pastinaca & aliis remediis adversus læsionem serpentis marini, aliaque.

Ictibus lividis metuendi dracunculi
Medetur hepar flavum detractum è corpore
Velocis pastinacæ & ancipitem vitam ducentis murænæ.
Facit hæc, quando in vase vino repleto suffocata est:
Illud epotum gravem partum mulierum extinguit,
Muria sive Jusculum inde paratum prodest contra exitiosa venena, hominibus
Comedentibus: Caro ipsa svavissima est præ aliis
Marinis eduliis post scarum piscium principem,
Cujus bilis acris melle permixta, conducit oculis
Lumine destitutis acutum restituens visum.
Lingulaca super splenem laborantem extensa
Colligatis fasciis, sanat morbum & dolorem.
Caput magnis oculis præditi capitonis, rigatum
Aqua marina in olla fictili, & guttis
Mellis Lycabettii adspersum, subsidere
Magis magisq; facit mariscas mediis in crinibus eminentes.
Similia efficit combustum caput cæsiæ limosæ.
Percæ vero, carni circûmligatum, nigricantibus
Ulceribus medetur putridis, vim ignis adæquans.
Glaucisci cum virentibus herbis elixi
Jusculum, nutricibus desiderantibus ciet candidum lac
Bibendum infantibus quibus tum charæ nutrices
Præbent svavem potum è mammis lacte abundantibus.
Jecur & bilis thunni circa scopulos libenter morantis
Non permittit crescere densiores in superciliis capillos
Postquam eos qui tibi molesti sunt ferro evulseris.

Equi

Ῥιζόθεν οἱ πνείουσι φόβον κρυεροῦ θανάτοιο·

Περὶ τρυγόνος καὶ ἄλλων ἐπὶ πληγῆς θαλασσίου δράκοντος. (13)

Τύμματα δειμαλίοιο πελιδνήεντα δράκοντος
Τρυγόνος ἐξείησε καὶ ἀμφιβίου σμυραίνης
Ἰᾶται πυρσωπὸν ἀνελκόμενον χρόος ἧπαρ.
Τεύχει δ' ἐν γλαφυρῷ μέθυος πλήθοντι πνιγεῖσα
Κεῖνο ποτὸν βαρύθοντα τόκον σβέννυσι γυναικῶν.
Ζωμὸς ἀποσεύει ἢ μιαιφόνα φάρμακα φωτῶν
Δαισαμένων, βρώμη ἢ πέλει χαλεπωτάτη ἄλλων
Ἐιναλίων μερόπεσσι, μετὰ σκάρον ἰχθυμέδοντα
Τοῦ δριμεῖα χολὴ μέλιτος μέτα φάεα θέλγει,
Ὀξὺ σέλας φορέουσα λιπαυγέσιν ὀφθαλμοῖσιν.
Σπληνὶ δ' ἐπ' ὀκρυόεντι πλατυνόμενον βούγλωσσον
Σφυγκτῷ σὺν τελαμῶνι νοσηφόον αἴνυται ἄχθος.
Δευόμενον δὲ κάρηνον εὐγλήνου (14.) κεφάλοιο
Ἁλμυροῦ ἐν χύτρῃ κεραμήϊδι καὶ λιβάδεσσι
Κιρνάμενον μέλιτος λυκαβηττίου, (15.) εὔκυκλον ἕδραν
Αλδαίνει συκῆσι περίδρομον ὀφρυόεσσαις.
Πηλαμύδος χαροπῆς τε κάρη κα' ἐνΐκελα τεύχει
Πέρκης δ' (16.) αὖ περὶ σαρκὶ κυλινδόμενον μελάνωπον
Σηπεδόνα κρατέει, πυρὸς ἄσθματι ἰσοφαρίζον.
Σὺν χλοεροῖς λαχάνοις δὲ καθεψαμένου γλαύκοιο
Ζωμὸς ἄγει γάλα λευκὸν ἐελδομένῃσι τιθήναις
Πινόμενον· τιτθαὶ (17.) δὲ φίλαι τότε νηπιάχοισιν
Ἕλκουσιν στόμα λαρὸν εὐγλαγέων ἀπὸ μαζῶν·
Ἧπαρ δ' αὖτε χολή τε φιλοσκοπέλου θύννοιο
Οὐκ ἐᾷ ὄρνυσθαι θαμινὰς τρίχας ἐν βλεφάροισι
Νυσσούσας εὖτ' ἄνκε τριχηλάβῳ ἐξερύσειας·

C 2 Εἰναλίου

(13) Diofcorid. lib. II. cap. 15. Plinius: *Draco, quidam aliud volunt eſſe dracunculum. Eſt autem genicula ſimilis, aculeos in branchiis habet ad caudam ſpectantes, ſic ut ſcorpius lædit, dum manu tollitur.*

(14) Ita è MS. repoſui pro eo quod ediderat Morellus: Δευομένου δὲ κάρη μεγαλοφθάλμου.

(15) Ita legendum pro λυκαβαντίου.

(16) Sic MS. pro πέρκη & κυλινδομένη.

(17) Ita legendum puto pro θηταί·

Equi marini bilis, & tantundem hyænæ,
Ingensque conger vivus elixus in vaſe
Pleno Palladii olei, ſuper ignem:
Percolatam hinc pinguedinem
Si quis ſumſerit, additâq; cera Eleuſiniâ
Molli illud linteo illinens ligaverit circa ventrem
Fœminæ jam partum enixæ, neutiquam turpes rugæ
Corpus illius deformabunt, ſed ſemper pulchra integraq;
Quales ſunt teneræ virgines, celebrabitur.
Rhinæ ſive ſquatinæ aſpera cutis combuſta, limpidisq;
Soluta aquis, medelam affert adverſus tumores vomicarum.
Ictum dracunculi aculeati celeriter perſanabis
Si ipſum conſciſſum vulneri adhuc calido impoſueris.
Nigricantis phtitari bilis, difficili auditu
Laborantibus medetur quam optime.
Paſtinacæ radio dolorem horridum dentium
Curabis, radicem mali (gingivas) ſcarificando.
Mammæ à doloroſo partu vacuæ
Si bili inungantur ſauri lacerti, lacte turgebunt.
Scorpione marino ſtatim poſtquam captus fuerit
In poculo vini dulcis pleno
Suffocato, homo qui ex hac potione biberit, nigro jecinore
Vel ſplene laborans, ſenſim cohiberi ſentiet graves dolores,
Atq; univerſum corpus à moleſto labore recreari.
Smarides ſive cerri leves formicariis tuberibus
Et crebris verrucis penſilibus facile medentur:
Iidem elixi cum tenero fœniculi gramine
Faciunt, ut nutrices, grato hoc cibo guſtato, lactare poſſint.
Mænarum autem muria utiliſſima eſt adverſus inflammata ulcera oris.

Reliqua deſiderantur.

Εἰναλίου δ' ἵπποιο χολὴ ἀτάλαντος ὑαίνης,
Ζωοῦ ἑψομένου μεγάλου ἐνὶ τεύχει γόγγρου.
Παλλαδίου πλήθοντι πυρὸς καθύπερθεν ἐλαίου,
Κεῖνο λίπος τρητοῦ διανεύμενον ἠθητῆρος
Ἥν τις ἑλὼν τάξειεν ἐλευσινίου μετὰ κηροῦ
Ἐν δὲ πλάσας ὀθόνῃ μαλακῇ περὶ γαστέρα θείῃ
Ἀρτιτόκοιο γυναικὸς, ἀναιδέες οὔ νυ τι ῥωχμαὶ
Σάρκα διαῤῥαίουσιν, ἀεὶ δ' ἀγανῶπιν, ἄτρωτον
Οἷάτε παρθενικαὶ ἁπαλόχροοι αἰνήσουσι.
Καιομένη ῥίνης δὲ δορὴ τραχεῖα φαεινοῖς
Ὕδασι καὶ λυθεῖσα φέρει φυμάτεσσιν ἀρωγήν.
Τύμμα δ' ἀκανθήεντος ἀκέσσεται ὦκα δράκοντος
Αὐτὸν ἀνατμηθέντα βαλὼν ἐπὶ τραύματι θερμῷ.
Φθειρὸς κυανέου δὲ χολὴ μογερῆσιν ἀκουαῖς
Τειρομένοις ἴαμα φέρει προφερέστατον ἄλλων.
Τρυγόνος αὖ κέντρῳ πεφελκότος ἄλγος ὀδόντος
Ἐξελάσῃς, ῥίζην ὀδυνηφόρον ἀμφιχαράσσων.
Μαζοὶ δ' ἀγγείνοιο μεμυκότες ἔκγε τόκοιο,
Χριόμενοι σαύροιο χολῇ, γάλα κυμαίνουσι.
Σκορπίου εἰναλίου δὲ πολυσχοίνων ἀπὸ κύρτων,
Αὐτίκ' ἐνὶ κρητῆρσι βεβεληθέσιν ἡδέος οἴνου
Πνιγομένου, πόμα κεῖνο πιὼν βροτὸς οὗ μέλαν ἧπαρ
Ἢ σπλὴν ἀλγύνει, πολυώδυνον ἀτρέμας ἴσχει
Πᾶν δέμας ἀχθήεντος ἀναπνεύσας καμάτοιο.
Σμαρίδες αὖ λεῖαι μυρμηκώεντα κάρηνα,
Ῥηϊδίως θαμινάς τ' ἀκροχορδόνας ἐξακέουσι,
Σὺν ῥαδινῇ χαίτῃ τε καθεψόμεναι μαράθοιο
Γλαγοφόρους τεύχουσι φίλην μετὰ δαῖτα τιθήνας,
Σμαρίδων (18) ἅλμη τε καλὸν χραισμήιον ἄφθαις.

Λείπει τἄλλα.

Quod denique Suidas testatur in Marcelli opere nonnulla etiam lecta olim fuisse περὶ λυκανθρώπου, hoc confirmat Aëtius Amidenus qui Marcellum auctorem laudans de lycanthropia agit libro secundo secundæ tetrabibli capite undecimo.

(18) MS. Μαινίδων.

CAPUT IV.

De Corinno. I. *Creophylus Homeri Magister, an hospes.* 2. *Ab Homero accepit* Οἰχαλίας ἅλωσιν, *vel, ut alii, ab illo Homerus. Utrum idem poëma* Ἡρακλεία. 3. *Callimachi Epigramma.* 4. *Daphne Tiresiæ filia.* 5. *Plures hoc nomine. Daphnis bucolici carminis inventor.* 6. *Daphnes de Homero Vaticinium.* 7. *Dardanus Magus. Dardaniæ artes & scripta.* 8. *Dardanarii qui.* 9. *Plures Dardani.* 10.

I.

CORINNUS Iliensis, Palamedis discipulus Iliada ante Homerum primus concinnasse traditur à Svida, & Homero totum poëmatis sui argumentum præbuisse. ΚΟΡΙΝΝΟΣ Ἰλιεὺς ἐποποιός. Τῶν πρὸ Ὁμήρου, ὥς τισιν ἔδοξε, καὶ πρῶτος γράψας τὴν Ἰλιάδα ἔτι τῶν Τρωικῶν συνισταμένων. Ἦν δὲ Παλαμήδους μαθητὴς καὶ ἔγραψε τοῖς ὑπὸ Παλαμήδου εὑρεθεῖσι δωρικοῖς γράμμασιν. Ἔγραψε καὶ τὸν Δαρδάνου πρὸς Παφλαγόνας πόλεμον, ὡς ἐκ τούτου λαβεῖν καὶ τῆς ποιήσεως πᾶσαν ὑπόθεσιν Ὅμηρον καὶ ἐντάξαι τοῖς αὐτοῦ βιβλίοις. Videtur autem perspicue inter se pugnare quod affirmat Svidas Corinnum stante adhuc Trojâ scripsisse, & Homerum totum poëmatis sui argumentum ab eo accepisse. Idem an alius Corinnus fuit, cujus ῥῆσιν de Orione, (de quo videndus etiam Diodorus Siculus libro quarto extremo) afferre se putat Scholiastes Nicandri ad Theriaca p. 28. edit. Aldinæ. Certe fallitur Vir Clarissimus, qui in judicio de Scriptoribus Trojani excidii, quod tomo tertio Observationum Hallensium est insertum, hunc Corinnum Iliensem p. 8. confundit cum Corinna Poëtria Thebana, Pindari æquali, de qua erit infra dicendi locus lib. II. cap. 15.

II. CREOPHYLUS Samius, Homeri Magister à quibusdam olim habitus, ut refert Strabo lib. XIV. p. 639. Alii narrant, Homerum aliquando ejus hospitio usum, ut Joh. Tzetzes Chil. XIII. v. 659. Apulejus in floridis, cum Leodamantem (Hermodamantem alii vocant, vide Menagium ad Laërtii lib. VIII. sect. 2.) Creophyli discipulum nominasset, *qui Creophylus*, inquit, *memoratur poëtæ Homeri hospes & æmulator canendi fuisse.*

III.

III. Idem Strabo pag. 63. & ex eo Eustathius ad Iliad. β. p. 250. addit ex quorundam sententia Homerum hospiti poëma suum οἰχαλίας ἅλωσιν dono dedisse, atque ut sub nomine Creophyli ederetur permisisse. Idem narrat Proclus in vita Homeri ab Allatio edita, & Svidas. Allegat Creophylum Scholiastes Sophoclis ad Trachinias. Mentio ejusdem apud Platonem decimo de Rep. ὁ γὰρ Κρεώφυλος, ὦ Σώκρατες, ἴσως ὁ Ὁμήρου ἑταῖρος. Photius in lexico MS. laudante eruditissimo Bentleio: τοῦτόν τινες καὶ διδάσκαλον Ὁμήρου λέγουσι γεγονέναι; Καὶ ἔστι αὐτοῦ πόιημα Οἰχαλίας ἅλωσις. Ἀρχαῖος μὲν οὖν ἐστι, νεώτερος δὲ ἱκανῶς Ὁμήρου. Creophylus in Ἡρακλείᾳ allegatur à Pausania in Messenicis p. 283. Sed ibi de Oechalia agit Pausanias, adeoque legendum in οἰχαλίᾳ, ut pridem notatum Menagio p. 348. ad Laërtium, nisi Ἡρακλεία inscriptum fuit etiam illud poëma, quia Oechaliam ab Hercule virginis causa, ut notat Plutarchus de defectu Oraculorum p. 417. eversam describebat, etsi Vossius de Hist. Græcis p. 348. aliud esse ait Heracleam, aliud Herculeidem. Sed Richardus Bentleius Vir doctiss. in Epistolâ ad Joh. Millium ita legenda esse putat Pausaniæ verba: τῷ δὲ Εὐβοέων λόγῳ Κρεώφυλος Ἡρακλέα πεποίηκεν ὁμολογοῦντα.

IV. Callimachus verò non Creophylum Homeri poëma suô sub nomine edidisse sibique vindicasse, sed Creophyli opus sub Homerico nomine venditatum affirmat hoc Epigrammate, quod præter Strabonem & Eustathium afferunt Sextus Empiricus adversus Grammaticos cap. 2. auctor Etymologici magni in γράμμα, & Scholia inedita ad Dionysium Thracem duobus in locis.

Κρεωφύλου πόνος εἰμὶ δόμῳ ποτὲ Θεῖον ἀοιδὸν
 Δεξαμένου, κλαίω δ' Εὔρυτον, ὅσσ' ἔπαθεν,
Καὶ ξανθὴν Ἰόλειαν, Ὁμήρειον δὲ καλεῦμαι
 Γράμμα. Κρεωφύλῳ Ζεῦ φίλε, τοῦτο μέγα.

Nescio an meam quoque versionem post tot alios interpretes addere operæ pretium sit. Ea sic se habet:

Creophyli labor iste, domo qui excepit Homerum,
 Euryte fortunam lugeo mœste tuam,
Formosamq; Iölen: Nunc litera dicor Homeri.
 Jupiter! auctori hæc gloria magna suo est.

Ut in Græco γράμμα, sic & in latino *literam* posui pro scripto sive συγγράμματι, quo sensu sæpius vocabulo γράμμα usus est Callimachus, quemadmodum aliis ejus locis duobus ostendit Ammonius περὶ ὁμοίων καὶ διαφόρων λέξεων, in γράμμα. Καὶ τὰ συγγράμματα (ita legendum) ἐκάλουν

ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ γράμματα. Καλλίμαχός που φησί. Γράμματα δ' οὐκ εἴλιοσαν ἀπόκρυφα — τουτέστι τὰ συγγράμματα. καὶ πάλιν· — πλάτωνος ἐν τὸ περὶ ψυχῆς γράμμ' ἀναλεξάμενος. Si Clementem Alex. audimus lib. VI. Strom. p. 628. Panyaſis Halicarnaſſeus Creophyli οἰχαλίας ἅλωσιν per plagium ſibi adtribuit. Quo in loco male editum eſt κλεοφύλου pro κρεωφύλου. Schol. Euripidis ad Medeam v. 273. Δίδυμος δὲ ἐναντιοῦται καὶ παρατίθεται τὰ κρεωφύλου, ἔχοντα οὕτως· Τὴν γὰρ Μήδειαν λέγουσιν &c. Alius Creophylus ἐν τοῖς ἐφεσίων ὅροις laudatur ab Athenæo lib. VIII. Dipnoſophiſt. p. 361.

V. DAPHNE ſive MANTO (vide Barthium ad Statii 4. Thebaid. pag. 1097.) Tireſiæ filia. Hanc Diodorus Siculus lib. IV. p. 269. cum direpta ab Epigonis Thebarum urbe captam & ex voto ut manubiarum primitias Delphis conſecratam memoraſſet, αὕτη δὲ, inquit, τὴν μαντικὴν τοῦ πατρὸς οὐδὲν ἧττον εἰδυῖα, πολὺ μᾶλλον ἐν τοῖς Δελφοῖς διατρίψασα τὴν τέχνην ἐπηύξησε. φύσει δὲ θαυμαστῇ κεχορηγημένη χρησμοὺς ἔγραψε παντοδαποὺς, διαφόρους ταῖς κατασκευαῖς, παρ' ἧς φασὶ καὶ τὸν ποιητὴν ΟΜΗΡΟΝ πολλὰ τῶν ἐπῶν σφετερισάμενον κοσμῆσαι τὴν ἰδίαν ποίησιν. Addit Diodorus Daphnen iſtam propter oracula quæ numine afflata funderet Sibyllam appellatam τὸ γὰρ ἐνθεάζειν κατὰ γλῶσσαν ὑπάρχειν σιβυλλαίνειν. Non optime vertit interpres eruditus verba κατὰ γλῶσσαν *quadam Græcorum dialecto*, rectius: *veteri* ſive *inſolentiore vocabulo*, id enim notat gloſſa, unde gloſſaria, ceu de Lexicis agentes diximus. De Sibyllæ etymo & Sibyllinis paulo poſt cap. XXIX. ſeq. agemus.

VI. Heic ab re haud fuerit, notaſſe alias Daphnes nomine celebres, (ſi modo ſint aliæ) ab Apolline adamatas, h. e. divinandi peritas, de quibus in fabulis quod in laurum mutatæ fuerint. Daphnen Ladonis filiam de qua præter alios autor Geoponicon lib. XI. cap. 2. & iisdem fere verbis ſcholiaſtes Homeri quem Didymum vulgo appellant ad Iliad. ά. Daphnen filiam Amydæ de qua Parthenius cap. 15. erotic. Daphnen Peneiam à flumine Theſſaliæ hodieque lauris conſitiſſimo dictam, de qua Ovidius lib. I. Metamorphoſ. fab. 9. & alii. His addemus denique DAPHNIN Mercurio Nymphaque genitum, à quo bucolicum carmen & melos quod ſua ætate adhuc apud Siculos in honore fuiſſe refert, inventum eſſe teſtatur Diodorus, lib. IV. p. 283.

VII. Porro Daphnen Tireſiæ Allatius ſuſpicatur eandem ipſam eſſe, quæ libro III. Sibyllinorum ſe dolet quodammodo ab Homero olim carminum elegantiâ ſuperatum iri. Verſus hi ſunt p. 251. edit. Obſopoei:

Καί τις

Καί τις ψευδογράφος πρέσβυς βροτὸς ἔσσεται αὖθις
Ψευδόπατρις δυσειδέα φάος ἐν ἧσιν ὀπῆσι
Νοῦν δὲ πολὺν καὶ ἔπος διανοίας τ' ἔμμετρον ἕξει
Οὐνόμασιν δυσὶ μιγγόμενον, χῖον δὲ καλέσσει
Αὐτὸν, καὶ γράψει τὰ κατ' Ἴλιον οὐ μὲν ἀληθῶς
Ἀλλὰ σαφῶς, ἔπεσιν γὰρ ἐμοῖς μέτρων τε κρατήσει.
Πρῶτος γὰρ χείρεσσιν ἐμὰς βίβλους ὀνομήνη
Αὐτὸς δ' αὖ μάλα κοσμήσει πολέμοιο κορυστάς.

VIII. DARDANUS vetustissimus ille Daradaniæ conditor & Dardanidarum Dardanæque gentis autor, qui è Creta in Phrygiam venit, pater Erichthonii, avus Trois à quo Troja, abavus Ili, à quo Ilium Trojæ acropolis dicta fuit, non diversus esse quibusdam videtur à Dardano, quem primum mysteria matris Deûm ostendisse refert Diodorus Siculus lib. V. p. 322. seq. & Eusebius II. præparat. cap. 3. ex Clementis Alexandrini admonitione ad gentes p. 10. nec à Dardano Mago, cujus libros quosdam olim multi jactarunt, & à quo Dardanias artes pro Magicis dixit Columella lib. X.

At si nulla valet Medicina repellere pestem,
Dardaniæ veniant artes. — —

Fulgentius in libello quo allegoriam librorum Virgilii tradere annititur: *Nam non illa in tuis operibus quærimus, in quibus aut Pythagoras modulos, aut Heraclitus ignes, aut Plato ideas, aut Hermes astra, aut Chrysippus numeros, aut* ἐντελεχείας *Aristoteles inversat. Nec illa, quæ aut Dardanus in Dynameris* * *aut Battiades in paredris, aut Campester in Catabolicis infernalibusque cecinerunt.* Plinius lib. XXX. Hist. Nat. cap. I. *Democritus Apollobechen Coptitem & Dardanum è Phœnice illustravit, voluminibus Dardani in sepulchrum ejus quæsitis* (i. e. quæsitis tam anxie ut & ipsum sepulchrum ejus adire non dubitaverit) *suis vero ex disciplina eorum editis.* Quanquam Gabriel Naudæus in Apologia pro viris doctis Magiæ accusatis cap. 12. totum hoc non dubitat referre inter portenta fabularum quæ Plinium Secundum indignissime in Democritum Philosophum conferre arguit Gellius lib. X. cap. 12. Meminit Dardani Apulejus quoque libro de herbis cap. 7. & 16. ut omittam aphorismos quosdam *Dardano* tributos in libro Chemico qui inscribitur *turba*

 Philo-

* *Dynameron* vocatur opus docens præparationem medicamentorum particularium, certis diebus quibus singularis illorum vis est colligendorum. Vide Labbei nov. Bibl. MSS. p. 128. Videtur vocabulum compositum esse ex Græco δύναμις & ἡμέρα. Etiam Suidas hâc voce utitur in Βῶλος, & Salmasius ad Spartiani Hadrianum c. XIV. per *dynameros* (δυναμερούς) putat denotari genus dæmonum valentiorum.

Philosophorum. Tertullianus libro de anima cap.57. aliis Magis Dardanum accenset, Hostani, Typhoni, Damigeronti, Nectabidi & Berenicæ. Apulejus in Apologia: *Ego ille sim Carinondas vel Damigeron vel is Moses vel Jannes vel Apollonius vel* IPSE DARDANUS, *vel quicunque* * *post Zoroastrem & Hostanem inter Magos celebratus est.*

IX. In Libris JCtorum non semel memorari videas *Dardanarios* hoc est pantapolas & seplasiarios, de quibus Jacobus Cujacius lib. X. cap. 19. Observationum, sic dictos à Dardano, non quod iste alienos tritici acervos in horrea sua Magicis artibus transtulerit, ceu nullo auctore & Turnebo lib. IX. cap. 16. Adversariorum male intellecto scribit Jul. Cæsar Bulengerus lib. II. adversus Magos p. 569. sed quod artibus suis ac stellionatu veluti maleficiis, instar Dardani alicujus Magi, scirent annonam mercesque quaslibet onerare, & pecunias civium ad se rapere. Consule, si placet, Antiquitates Convivales Gvil. Stuckii lib. II. c. 12. p. 176.

X. Fuit & Dardanus Stoicus, longe junior Mago, (quem ipsum quoque Magum ab Homero ætate vinci & à Dardanæ gentis autore diversum fuisse conjicio) cujus meminit Cicero quarto Academicarum quæstionum, & Dardanus Assyrius Sophista, cujus auditor fuit Antiochus Ægeus teste Philostrato lib. 2. de vitis Sophistarum p. 567. Ut omittam Dardanum Abydenum ab Artemisia, cujus amores contempserat, oculis privatum, de quo Photius ex Ptolomæi Hephæstionis libro VII.

CAPUT V.

De Darete Phrygio veterum testimonia. 1. *Liber qui sub ejus nomine hodie exstat latinè.* 2. *Græce olim lectus.* 3. *Josephi Iscanii poëma.* 4. *Pseudo Daretis & Dictyis editiones.* 5. *Demodocus Homero laudatus ἀοιδός. Ei tributa poëmata.* 6. *Demodoci Larii dictum.* 7. *De Dictye Cretensi.* 8. *Utrum libri quos hodie latine sub ejus nomine habemus iidem fuerint quos Græci olim lectitarunt.* 9. *Pugna duorum prologorum Dictyi præmissorum.* 10. *Homerum falso dici ex Dictye profecisse.* 11. *Pseudo Dictys latinus recentior Græco. Ejus ætas.* 12. *Græcus jampridem videtur intercidisse.* 13.

I.

DARES Phryx Vulcani sacerdos memoratus Homero libro quinto primore Iliados, *primus Historicus apud Gentiles, qui in foliis palmarum de Græcis & Trojanis historiam scripsit*, ut ait Isidorus

* Horum quosdam memoret Theodorus Meliteniota in præfat. ad Astrologiam ab Ism. Bullialdo edita: ἐν οἷς (χαλδαίοις) ἄλλοι τε πλεῖστοι γεγόνασιν ἀξιόλογοι ἄνδρες, καὶ μάλιστα ζωροάστρης καὶ μετ' ἐκεῖνον Ὀστάνης, ὅ, τε Κινδηνᾶς καὶ Ναβουριανὸς ἢ σὺν αὐτοῖς ὁ Σουδῖνος, ἀλλὰ καὶ Σέλευκος ἀπὸ Σελευκίας κ.τ.λ.

rus lib. I. Orig. cap. 41. Ejus Phrygiam Iliadem ad ſua usque tempora ſervatam auctor eſt Ælianus lib. XI. cap. 2. var. Hiſtoriæ. *οὗ Φρυγίαν Ἰλιάδα ἔτι καὶ νῦν ἀποσωζομένην οἶδα.* Ptolemæus Hephæſtionis lib. I. *Ἀντίπατρος δέ φησιν ὁ Ἀκάνθιος* ΔΑΡΗΤΑ *πρὸ Ὁμήρου γράψαντα τὴν Ἰλιάδα, μνήμονα γενέσθαι Ἕκτορος, ὑπὲρ τοῦ μὴ ἀνελεῖν ἑταῖρον Ἀχιλλέως.* Meminit & Euſtathius ad Odyſſ. λ. p. 453. ex eodem Antipatro. *Ἀντίπατρος δὲ ὁ Ἀκάνθιος φησὶ καὶ τῷ Ἕκτορι Δάρητα Φρύγα δοθῆναι μνήμονα μὴ ἀνελεῖν φίλον τοῦ Ἀχιλλέως, Ἀπόλλωνος τοῦ Θυμβραίου τοῦτο χρήσαντος.*

II. Exſtat & hodie Daretis ſub nomine Hiſtoria de excidio Trojæ, proſa oratione ſcripta, (neque Poëtam fuiſſe Daretem innuit Ælianus) ſed latine tantum, quam Cornelius Nepos transtuliſſe fertur. Imò præfixa eſt libro Epiſtola, nomine Nepotis ad Salluſtium, qua Dareti huic plusqvam Homero * multos annos pòſt nato fidei tribuendum exiſtimat, teſtaturque ſe hanc Daretis hiſtoriam ipſius manu ſcriptam reperiſſe Athenis, & ſummo ardore complexum ſive captum voluptate, continuó transtuliſſe. Virum doctiſſimum Johannem Scheferum fefellit memoria, ut ad Ælianum notaret Daretis hiſtoriam ex terra erutam, ſe legiſſe: De Dictye enim, non de Darete hoc legerat Vir Optimus. Quanqvam vero neqve Nepotis eſt iſta translatio, neqve liber ipſe Daretem auctorem agnoſcit, ut communibus ſuffragiis eruditorum conſtat, quorum nonnulla adduxit Leo Allatius lib. de patria Homeri cap. 4. p. 64. plura de hoc dicturus in opere de Apocryphis, ſed qvod una cum auctore intercidit: tamen non modo longe excedit ætatem Vincentii Bellovacenſis (qvi ut genuinum laudat inqve compendium mittit lib. 3. ſpeculi hiſt. 63.) & Florentiæ in Bibliotheca Laurentiana occurrit in codice ante annos octingentos exarato, ut notat Joh. Mabillonius T. I. Muſei Italici p. 169.

III. Sed & Græce cum Dictye olim exſtitit, ut ex fragmentis apud Cedrenum aliosqve Græcos ſcriptores obviis obſervat Joſ. Scaliger in Epiſtolis p. 303. edit. Lugd. & Euſebio ipſo antiquior eſt, ut idem Vir ſummus docet ad Hieronymi Chronicon p. 55. editionis ſecundæ. Qvanqvam ſi propius inſpicias, obſervationes illius Dictyn potius quam Daretem tangunt, cujus nulla facile tam antiqva fragmenta reperiuntur, qvem tamen & ipſum Græce ante Euſebium exſtitiſſe ſatis conſtat ex laudato Æliani teſtimonio.

 IV. Qvi

* Addit ſcriptor quisquis fuit Epiſtolæ: *de ea re Athenis judicium fuit, cum pro inſano Homerus haberetur, quod Deos cum hominibus belligeraſſe deſcripſit.* Illis autem verbis non ad decretum aliquod publicum judicum Athenienſium, ſed ad judicium Platonis reſpexit in libris de Rep. ut ingenioſiſſimæ Daceriæ obſervatum.

IV. Qvi vero prosa oratione hodie legitur libellus sub Daretis nomine, videtur complecti fundum atque argumentum Poëmatis latini qvod in sex libros distinctum sub Daretis nomine ante annos qvingentos composuit *Josephus Iscanus Devonius:* neqve enim absurde aliqvis statuerit Devonium ex libello illo poëma suum concinnasse. Qvanqvam non potest ullo auctore idoneo probari PseudoDaretem istum Cornelii Nepotis ætatem attingere, ut dicendi genus omittam, quod Scioppio (nimis acerbo ut opinor Critico) tam lutulentum visum est, ut in omnibus pagellis ea se offerant, quæ τῶν κοινοβίων claustra resipiant, aut Actuariorum cancellos nuper admodum refregisse videantur. Sed & Daretis liber, qvem Phrygia scriptum dialecto, suam ad ætatem pervenisse testatur Ælianus, suppositititius fuit, Dionique Chrysostomo, Proclo & aliis vel non visus vel οὐδ' ἐν λόγῳ οὐδ' ἐν ἀριθμῷ habitus, ut recte nuper notavit elegantissimus idemqve eruditissimus Æliani interpres Jacobus Perizonius.

V. Præcipuas PseudoDaretis latini utriusqve editiones in Bibliotheca latina memorare me memini, quibus in præsenti addo Daretem prosarium & Dictyn cum notis Annæ Tan. Fabri filiæ luculenter recusum nuper Amstelodami 1701. 4to & 8vo. ornatumqve variis numis ac gemmis antiqvis, curante Ludovico Smids Doctore Medico, additis deniqve sub calcem libri notis ad Dictym Josiæ Merceri, Casp. Barthii, Ulrici Obrechti & Pauli Vindingii, præmissa doctissimi Perizonii de Dictye exercitatione, & subjecta ad calcem Josephi Iscanii Excestriensis poëmate de bello Trojano, Samuelis Dresemii notis per singulas paginas substratis illustrato. De Dictye paulo infra dicendi erit locus.

VI. DEMODOCUS Heraclidi apud Plutarchum de Musica & Demetrio Phalereo apud Tzetzem prolegom. in Lycophronem *Corcyræus*, Eustathio ad Odyss. γ. p. 126. ad eundem Demetrium provocanti *Lacedæmonius*, quem pluribus celebrat Homerus Odyss. θ' & Odyss. ν'. v. 27. sq. ac nonnulli teste eodem Eustathio putarunt notari à Poëta Odyss. γ. v. 267. ubi Clytemnestræ ait adfuisse ἀοιδὸν cujus fidei illam Agamemnon commendaverat. Hunc Plutarchus in limine libri de Musica ex Heraclidis συναγωγῇ μουσικῇ refert carmine descripsisse Ilii excidium, & Veneris cum Vulcano nuptias: γεγονέναι δὲ καὶ ΔΗΜΟΔΟΚΟΝ κερκυραῖον παλαιὸν μουσικὸν, ὃν πεποιηκέναι Ἰλίου τε πόρθησιν, καὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἡφαίστου γάμον. Mox innuit metro carminis lyrico usum fuisse, non hunc modo; sed & alios, quos ibi commemorat Poëtas vetustissimos, & modos Musicos carminibus suis aptasse, atqve ita illa ad citharam vel aliud instrumentum musicum decantasse. Sane apud Homerum Odysseæ θ'. in convivio Alci-

Alcinoi Phæacum Regis hic ipse Demodocus * ad citharam canens inducitur, allato etiam carminis ejus argumento, qvod est v. 489. seq. de Ilii excidio, ad qvem locum Eustathius p. 324. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ συνοπτικὸν τῆς γραφῆς εἶδος καὶ τὸ ὡς εἰπεῖν παρεκβολικὸν πρῶτος Ὅμηρος ἐνταῦθα ὑπέδειξε. ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ μὲν γὰρ πλατεῖαν ἐκθέσθαι δοκεῖ ἀοιδὴν, Ὅμηρος δὲ ὡς ἐν τύπῳ παρεκβολῆς τὴν μακρὰν ῥῆσιν εἰς βραχυτέραν συνελῶν κ. τ. λ. Hoc Demodoci poema Ἰλίου ἅλωσιν Ulysses in Tyrrhenia ad tibiam cantavit & cantando certans vicit, ut refert Ptolemæus Hephæstionis lib. VII. apud Photium cod. CXC. Pro eo qvod Plutarchus Veneris & Vulcani nuptias à Demodoco decantatas scripsit, Svidas in voce ἀοιδὸς habet συνουσίαν Veneris & Martis. ὁ δὲ ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ ᾄδει τὴν Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως συνουσίαν, οὐ διὰ τὸ ἡδὺ καὶ τὸ ἀποδέχεσθαι τοῦτο τὸ πάθος, ἀλλ᾽ ἀποτρέπων αὐτοὺς παρανόμων ὀρέξεων. Rectius utiqve Svidas, qvia respicitur Odyss. θ΄. 267. ubi Demodocus incipit canere

ἀμφ᾽ Ἄρεος φιλότητος ἐϋστεφάνου τ᾽ Ἀφροδίτης
ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι.

Oculis privatum Demodocum memorat Ovidius in Ibin. v. 272. Inter Platonis qvoqve scripta Δημόδοκον memorat Laërtius lib. III. sect. 62. licet dubitatum fuisse an germanus Platonis fœtus sit docet Clemens Alex. 1. Strom. p. 315. ubi obiter emenda locum corruptum ἤδει γὰρ οἶμαι, ὡς ἄρα ἡ δὴ πολυμαθίη νόον ἔχειν οὐ διδάσκει καθ᾽ Ἡράκλειτον. Dictum Heracliti notum ex Laërtio, Athenæo & Gellii præfatione, in qva postrema præter causam illud sollicitat Johannes Crojus Observatt. in N. T. p. 32. Mentio Demodoci etiam apud Lucianum de Domo, T. 2. p. 461. καὶ οὐχ οὕτω Δημόδοκος, ἢ Φήμιος, ἢ Θάμυρις, ἢ Ἀμφίων ἢ Ὀρφεύς τις λέγων ἐστίν. *Nec qui dicit, ita est Demodocus* &c. i. e. tam peritus animos hominum commovendi.

VII. Fuit etiam *Demodocus*, patria, ut ex Aspasio in Aristotelem constat, *Larius*, cujus in vicinos Milesios hoc dictum affert Aristoteles lib. VII. Ethic. ad Nicomachum cap. 8. Μιλήσιοι ἀξύνετοι μὲν οὐκ εἰσὶ, δρῶσι δὲ οἷάπερ οἱ ἀξύνετοι. *Non sunt equidem desipientes Milesii, sed tamen eadem faciunt, quæ desipientes.* Hujus forte an alius librum primum Ἡρακλείας laudat Plutarchus lib. de fluminibus. *Demodocum* quoque Crotoniatam Medicum commemorat Dio Chrysostomus Diss. LXXVII. de invidia p. 652.

* Vide & Aristidem Orat. 1. Platonica p. 38. seq.

VIII. DICTYS, * è civitate Cnosso Cretensis, ex cujus scriptis Joh. Malalas in Chronographia p. 134. narrat se hausisse omnia quæ de rebus Græcorum ad Ilium gestis ipse Chronico suo inseruerit. Ait autem Dictyn μετ᾽ ἀληθείας ista omnia ὑπομνηματίσαι, ἦν γὰρ μετὰ τοῦ Ἰδομενέως τοῦ προμάχου τῶν Δαναῶν τοῦ κατελθόντος εἰς τὸν πόλεμον ἅμα τοῖς ἄλλοις Ἀχαιοῖς, συγγραφεὺς γὰρ αὐτοῦ τοῦ Ἰδομενέως ἐτύγχανεν ὁ αὐτὸς Δίκτυς, καὶ ἑωρακὼς ἀκριβῶς τὰ τοῦ πολέμου καὶ συγγραψάμενος ὡς παρὼν τότε ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις μετὰ Ἑλλήνων. Hunc Malalæ locum respexit Joh. Tzetza Chiliad. V. Histor. 30. Similibus verbis ex ipso prope Dictye petitis, (cujus vide lib. I. cap. 13. editionis quæ exstat Latinæ) Dictyn commendat Cedrenus p. 104. & Idomenei ὑπογραφέα fuisse refert, additque eum χαρακτῆρας ducum singulorum temporaque & loca singula belli Trojani omniaque observatu digna, quæ durante illo acciderunt, diligentissime annotasse. Characteres istos è Dictye petiisse se non dissimulat Isaacius Porphyrogenetus in Characteribus Græcorum ac Trojanorum à Rutgersio editis, eademque porro de accurata diligentia hujus scriptoris testatur. Dictyn videtur etiam ante oculos habuisse Constantinus Manasses in Annalibus p. 45. seqq. edit. Meursii, ubi res Trojanas referens negat Homerum se sequi. Vide & excerpta Peiresciana è Joh. Malela p. 785. Anonymus Rhetor Græcus MS. apud Allatium de Patria Homeri p. 59. Dictyn reprehendit, quod Heroes Palameden, Ulyssen, Menelaum & plerosque alios in sententia adversus Trojanos ferenda, nec non ad eosdem legatione eloquenter artificioseque disserentes ac oratorio modo concionantes introduxerit. Svidas ait Dictyn scripsisse ** ἐφημερίδα, de rebus ab Homero carmine traditis, opus prosa oratione constans libris IX. In vulgatis Svidæ codicibus legitur τὰ μεθ᾽ Ὅμηρον quod exponunt *de rebus ab Homero prætermissis*, sed cum Homerum ætate excesserit Dictys omnibus fatentibus, vel locum depravatum, vel ita ut dixi exponendum esse existimo. Confer quæ de simili præpositionis μετὰ significatione dicimus infra ubi de Syagro agimus. Addit Svidas ut vulgo ejus verba intelliguntur Dictyn scripsisse Ἰλιακὰ περὶ τρωϊκοῦ διακόσμου (ita enim legendum, non Ἰταλικά, vidit jam Allatius) tum de raptu Helenæ & Menelao & de universa Ilii historia. Iliadem

* Alius Dictys, Seriphi insulæ rex, de quo Mythologi & Zenobius in proverb. αἰδὼς κυνῆ.

** Meursius in Bibliotheca Græca legit ἐφημερίδας. Sane Syriano in Hermogenem p. 17. laudatur Dictys ἐν ταῖς ἐφημερίσι. Ἡ γοῦν κατὰ Κάδμον καὶ Δαναὸν Γραμματικὴ ἐπί τε τῶν Τρωϊκῶν ἠσκεῖτο, ὡς Δίκτυς ἐν ταῖς ἐφημερίσι φησὶ, καὶ μέχρι τῶν Εὐκλείδου τοῦ μετὰ ταῦτα ἄρξαντος διέμεινε χρόνων. Illustris Obrechtus Svidæ verba sic distinguit: ἔγραψεν ἐφημερίδα (ἔστι δὲ τὰ μεθ᾽ Ὅμηρον καταλογάδην ἐν βιβλίοις θ΄ Ἰλιακά) τρωϊκοῦ διακόσμου.

dem ſcripſiſſe affirmat etiam Joh. Tzetzes in Metaphraſi Homeri quæ verſibus politicis conſcripta exſtat in Bibl. Bodlejana, & ex qua hos verſus produxit clariſſimus Dodvvellus lib. de Cyclis Græcorum p. 802.

Εἶτα λοιπόν μοι μετ' αὐτὰ μάθοις τὰ τοῦ πολέμου
Κατὰ λεπτὸν τὰ σύμπαντα στενῶς, πεπλατυσμένως,
Οὕτως ὡς ἂν ἀνέγνωκας Ὁμήρους, Στησιχόρους,
Εὐριπίδας, Λυκόφρονας, Κολλούθους τε καὶ Λέσχας
Καὶ Δίκτυν συγγραψάμενον καλῶς τὴν Ἰλιάδα,
Τρυφιοδώρους, Κόϊντον. κἂν ἑκατὸν βιβλία,
Οὐκ ἂν λεπτομερέστερον οὕτως ἐξηκριβώσω
Καὶ τότε τμήματι βραχεῖ πάντα συγκεκλεισμένα.
Ὅπως πᾶς ὁ βουλόμενος ἐν πόνῳ βραχυτάτῳ,
Ἀνεγνωκέναι τοῖς πολλοῖς δοκῇ βιβλιοθήκας.

IX. Si hæc omnia conferantur cum ſex libris Ephemeridos belli Trojani qui ſub Dictyis nomine latine exſtant, & de quibus in Bibliotheca latina egi, apparebit, majorem partem idem, ex parte diverſum fuiſſe opus Græcum, quod ſub Dictyis nomine legit Joh. Malalas, Cedrenus, Iſaacus Porphyrogenetus & alii. Characteres enim iſtos ducum fruſtra in edito Dictye quæras, præterea quædam aliter in hoc leguntur, quam ex Græco Dictye Malalas & Cedrenus commemorarunt. Qvibus addunt viri docti locum Iſaacii Tzetzæ ad Lycophronem * p. 11. edit. Potteri, quo Græcus Dictys narrat Oenonem audita morte Paridis βρόχοις ἀπαγχθεῖσαν, ſed in edito latino Dictye lib. IV. cap. 21. per mœrorem deficiente animo obſtupefacta Oenone concidit. Unde alium à noſtro Græcis fuiſſe ſuſpicati ſunt Janus Rutgerſius lib. V. c. 20. Variarum Lectionum, Joſias Mercerus & Anna Fabri ad Dictyn, & Edmundus Chilmeadus ad Malalam. Viciſſim multa conveniunt, ut auctorem latinæ editionis non modo titulum ſed & maximam ** partem ὕλης ſive materiæ ex Græco petiiſſe, cæterum ſolenni multis qui Græca latine tradiderunt libertate quædam in poſterioribus maxime libris omiſiſſe, addidiſſe alia, quædam etiam ad aliorum auctorum ſententiam interpolaſſe mihi perſvadeam. Sed & commentum de Dictye ſub terra reperto retinuit latinus, quod his verbis commemorat Malalas p. 322. Τῷ ιγ΄ ἔτει τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοῦ Κλαυδίου Καίσαρος, (Supra p. 168. hic ipſe Malala dixerat

Dictyn

* In indice auctorum à Tzetza allegatorum qui priori Potterianæ editioni Lycophronis ſubjectus eſt, Dictyos nomen deſideratur.

** Hoc multis argumentis nuper perſpicue oſtendit Clariſſimus vir Jacobus Perizonius, cujus diſſertationem eruditam de Dictye evolvi cum hæc jam in literas miſiſſem. In hac §. 13. reſpondet etiam ad argumentum ex loco Tzetzæ petitum.

Dictyn repertum ſub Claudio Nerone, non ſub Claudio de quo hîc jam agit: ſub Claudio habet etiam Svidas, ſed quod de Nerone accipi poteſt, & debet, cujus adoptivum nomen fuit Claudius, at Chronographus MS. apud Allatium p.59. de patria Homeri, male: *ſub Claudio & Nerone* ἐπὶ Κλαυδίου καὶ Νέρωνος) ἔπαθεν ὑπὸ θεομηνίας ἡ Κρήτη νῆσος πᾶσα. (Mentio illius terræ motus apud Philoſtratum de vita Apollonii lib.IV. c.11.) Ἐν οἷς χρόνοις ηὑρέθη ἐν τῷ μνήματι τοῦ Δίκτυος ἐν κασσιτερίνῳ κιβωτίῳ ἡ ἔκθεσις τοῦ τρωϊκοῦ πολέμου μετὰ ἀληθείας παρ' αὐτοῦ συγγραφεῖσα πᾶσα. Ἔκειτο δὲ προσκέφαλα τοῦ λειψάνου τοῦ Δίκτυος. Καὶ νομίσαντες τὸ αὐτὸ κιβώτιον θησαυρὸν εἶναι, προσήνεγκαν αὐτὸ τῷ βασιλεῖ Κλαυδίῳ, καὶ ἐκέλευσε μετὰ τὸ ἀνοῖξαι καὶ γνῶναι τί ἐστι, μεταγραφῆναι αὐτὰ καὶ ἐν τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ ἀποτεθῆναι αὐτά.

X. Latinæ Dictyos editioni præmittitur duplex prologus, qvorum uterque non ſub Claudio ſed Nerone * hoc accidiſſe teſtatur, priori vero qui ex Græco translatus eſſe videtur imprimis cum Græca iſta narratione convenit, ait enim Dictyn de bello Trojano *ſex volumina* in tilias digeſſiſſe Phœniciis literis, & ætate provectum cum in patriam reverſus eſſet juſſiſſe paulo ante mortem illa ſecum ſepeliri. Repoſita itaque eſſe in ſtannea arcula, & tumulo ejus illata. Sed interjectis temporibus anno tertio decimo Neronis, in Gnoſſo civitate terræ motus factos cum multa tum etiam ſepulchrum Dictyis ita patefeciſſe, ut à tranſeuntibus arcula viſeretur. Hinc paſtores theſaurum ratos aperuiſſe arculam, repertisque incognitis literis ad dominum ſuum Eupraxidem detuliſſe, hinc perveniſſe ad Rutilium Rufum Cretæ Conſularem, deniq; ad Neronem, qui in notiorem Græcum transferri ſermonem, ſive literis Græcis transſcribi curaverit, & in Bibliothecam Græcam receperit. In altero autem prologo ſive in Epiſtola ſub *L. Septimii* interpretis latini nomine ad *Q. Aradium Rufinum* qvi ſub Conſtantino M. Imp. conſulatum geſſit A.U.C. CIↃLXVIII. *decem volumina* à Dictye compoſita eſſe dicuntur, quod propius accedit ad locum Suidæ quo Ephemeridem Dictyos *novem libris* conſtitiſſe teſtatur. *Nobis cum in manus forte libelli veniſſent, avidos veræ hiſtoriæ cupido inceſſit ea uti erant latine diſſerere, non magis confiſi ingenio, quam ut otioſi animi deſidiam discuteremus. Itaq; priorum quinque voluminum quæ bello contracta geſtaque ſunt, eundem numerum ſerva-*

* Scripſit & Nero *Troica* laudata Servio, & Dioni memorata in extremo libri LXII. Veterique Scholiaſtæ Perſiii Sat.I. v.122. Tum Iliacis rebus maxime delectatus eſt, etiam in Urbis Romæ incendio gaudens Trojanam ſe ἅλωσιν videre. Ut omittam quod tener adhuc nec dum matura pueritia Circenſibus ludis Trojam conſtantiſſime favorabiliterque luſit teſte Svetonio. Videtur itaque hoc opus ſub Dictyos nomine effictum ab aliquo gratiam Neronis captante.

ſervavimus. Reſidua quinque de reditu Græcorum in unum redegimus atque ad te miſimus. Tu Rufine mi, ut par eſt fave cœptis. Deinde diſerte docet non lingua Phœnicia Dictyn ſcripſiſſe, ſed oratione Græca, uſum tamen fuiſſe literis Punicis ſive Phœniciis, quæ tum Cadmo & Agenore autoribus per Græciam frequentabantur. Conf. lib. 5. c. ult. Itaque *Praxin* (ſic enim vocat Dominum loci, quem alter prologus *Eupraxidem*) commutaſſe literis Atticis, Neronique obtuliſſe & plurima dona ab eo retuliſſe. Porro auctor eſt, libros Dictyos ex philyra repertos in ejus ſepulchro, non per terræ motum, ſed per vetuſtatem collapſo.

XI. Quod tota hæc narratio exiguam fidem mereatur, vel narrantium pugna & varietas demonſtrat, ut omittam ſolenne eſſe fraudum hujusmodi architectis libros è terra erutos proferre & mirandam illorum antiquitatem jactare, ut apparet exemplo Epiſtolarum Martialis Lemovicenſis, nec minus commentitiarum tabularum cypreſſinarum apud Photium Cod. CLXVI. aliarum item de quibus Plutarchus lib. de facie in orbe Lunæ p. 942. tum altero exemplo recentiore Antiquitatum Hetruſcarum ab Allatio aliisque exploſarum. Deinde nullus afferri poteſt auctor ejus ætatis fide dignus, qui vere ſub Nerone hoc accidiſſe referat, vel qui philyras ipſas inſpexerit & de antiquitate illarum teſtari potuerit. Nemo itaque ſibi facile perſvadebit Dictyn aliquem Cretenſem Trojano bello interfuiſſe idque Græca proſa deſcripſiſſe, Vel librum Græcis quibusdam ſub Dictyos nomine lectum fuiſſe tantæ antiquitatis, ut ex eo profecerit Homerus, quam in ſententiam Guilielmus Xylander in quodam Cedreni codice hoc reperit ſcholion: Δίκτυς ἐξ τοῦ Ὁμήρου ἀφορμὴν εἰληφὼς τὴν Ἰλιάδα συνέταξεν μετὰ ηθ ἔτη ἁλώσεως Τροίας, cui ſuccinens Joh. Tzetzes Chiliad. V. hiſtor. 30.

— — —— καὶ ΔΙΚΤΥΝ φημὶ τὸν Κρῆτα
Ἰδομενεῖ ἕπεσθαι καὶ τὰ τῆς μάχης γράψαι
Ἐξ ὧν ὡς ἔφην ὕστερον ΟΜΗΡΟΝ μεταφράσαι.

Potius perſvadebimus nobis hunc PſeudoDictyn ex Homero ſua incruſtaſſe. Exiguam quoque illius apud Criticos fuiſſe auctoritatem vel ex eo quis conjecturam capiat, quod Euſtathius in vaſtis ſuis ad Homerum commentariis ne ſemel quidem teſtimonio ejus utitur.

XII. Porro, licet aliud videtur viris quibusdam eruditiſſimis, Scioppio, Voſſio, Mercero qui hunc quem habemus Dictyn latinè primitus ſcriptum opinantur; ſine dubio tamen recentior eſt Græco, quin ex

Græco etiam translatum se non modo profitetur, sed & phrasi ipsa passim prodit, * sæpiusque ad verbum reddit quæ Græce ex Dictye veteres quidam nobis servarunt. Neque ullo pacto verisimilis est sententia Casparis Barthii, cui lib. LVII. cap. 20. Adversariorum, videntur Græculi potius illum è Latino in suam linguam transduxisse. Cum vero à viris doctis Josia Mercero, G. J. Vossio, Olao Borrichio, Joh. Frid. Gronovio cap. 25. Observatt. Ecclesiast. aliisque referatur noster ad ætatem Constantini Imp. vel Diocletiani certe; (Casp. Scioppium enim, qui in paradoxis literariis Epist. 5. Velleji, Valerii Maximi & Curtii ætate ab aliquo elegantis ingenii & judicii homine animi gratia & exercitationis scriptum existimat, pauci audiendum putant) necesse est Græcum saltim illo ævo juniorem haud exstitisse, sed quod Jos. Scaligero etiam visum & in Darete supra à me notatum est, Eusebii jam ætate lectum tractatumque, atqve fortassis ut præstantissimus vir Jacobus Perizonius in dissertatione de Dictye Cretensi §. 29. suspicatur, in Neronis Imp. gratiam à Praxi sive Eupraxide quodam Dictyos nomine confictum.

XIII. Quandoquidem vero Constantinus Lascaris jam ante trecentos annos negavit Dictyn apud Græcos amplius reperiri, & ab eo tempore nemo fuit qui eum vidisse se narraverit, non magna spes esse videtur illum quandoque in lucem venturum, etsi illam præ se ferat Allatius, Græcus & ipse doctissimus pag. 60. lib. de patria Homeri. De editionibus Latini Dictyos nihil addo iis quæ in Bibliotheca Latina pridem notavi, nisi quod in editione Amstelodamensi notarum Ulrici Obrechti p. 24. male excusum est primam ἔκδοσιν Mediolanensem prodiisse A. C. 1627. Nam Obrechtus ut ex Argentoratensi ejus notarum editione paret, scripserat A. C. MCDLXXVII. hoc est 1477. pro quo typographus legit MDCXXVII.

* Hoc argumentis non inficiandis demonstravit Clarissimus Perizonius. Cæterum nescio sitne verisimilis altera viri docti conjectura, quâ §. 36. suspicatur Septimium illum odio Christianæ religionis, ut haberet quæ Historiæ sacræ opponeret Latinam Dictyos versionem adornasse. Sane nullus facile erit qui lecto fabulosissimo opere vel pejus de Christianismo sentiat, vel magis faveat gentium Diis.

CAPUT

CAPUT VI.

Drymon diversus à Dromone Comico. Susarion Comœdiæ repertor Homero junior. 1. *De Epimenide Cretensi, qui à Tatiano male scriptoribus ante Homericis accensetur.* 2. *Catalogus scriptorum Epimenidi à veteribus tributorum cum variis observationibus. Quæ carmine edidit.* 3. *Quæ prosa.* 4. Ἐπιμενίδειον δέρμα. 5. *Euclus scriptor* χρησμῶν. 6. *Eumolpus.* 7. *Hanno, Peripli auctor.* 8. *Alii Hannones.* 9. *Græca peripli versio, ætas, auctoritas & fides.* 10. *Mos Græcorum nomina Phœnicia & alia Orientalia Græco sermone interpretantium.* 11. *Utrum Epitome tantum peripli Hannonis ad nos pervenerit, vel alius quam viderunt Mela & Plinius.* 12. *Peripli Hannonis interpretes & editiones.* 13. *Helena.* 14. *Hellen.* 15. *Hercules.* 16.

I.

DRYMON inter scriptores qui ante Homerum aliquid composuerint ponitur à Tatiano f. 173. etiam apud Eusebium qui Tatiani locum repetit lib. X. præparat. p. 495. legitur Δρύμωνος. Unde minus probanda conjectura Wilhelmi Worthi, qui apud Tatianum Δρόμωνος rescribit. Sane Dromonem cujus psaltriam laudat Athenæus, constat fuisse Comicum longe juniorem, quem Homero ut præponeret ætate, non facile potuit Tatiano in mentem venire, cum Homero junior sit ipse Susario * Icariensis, Comediæ repertor, de quo videndus Johannes Pearsonius in vindiciis Ignatii part. 2. cap. 1. Richardus Bentlejus in dissertatione de Epistolis Phalaridis Anglicè edita p. 202. sq. & Humfredus Prideaux ad Epochas marmoreas p. 207. Fuit & antiquissimus quidam scriptor ** *Dromocrides*, cujus Theogoniam laudat Fulgentius lib. II. Mytholog. capite de Ixione, sed non ausim ejus nomen apud Tatianum pro Drymone reponere, præcipue cum *Democritum* ex antiquo Mythologo inedito rescribat Cornelius Tollius p. 142. ad Palæphatum.

* Perperam *Sisario* excusum in Meursii Bibliotheca Attica p. 1606.

** Eidem Meursio p. 1491. vocatur *Dromoclides*, qui memoriæ lapsu Hygino tribuit verba quæ apud Fulgentium exstant. Maussaco ad Plutarchum de fluminibus *Dromocides*. Mentio *Dromoclidæ* cujusdam Rhetoris, sed qui nihil cum altero commune habet, apud Plutarchum in præceptis gerendæ Reip. & in Demetrii Macedoniæ Regis vita.

II. EPIMENIDES è Cnosso, vel Gortyna, vel (ut Plutarchus in Solone p.84.& lib.de Oraculorum defectu p.409. ac Tzetzes Chil.V.hist.18.) ex Phæsto civitate, Cres sive Cretensis, inclytus fatiloqvus, & qvorundam judicio, (ut est apud Plutarchum, Laërtium, Clementem Alex. & Cyrillum) septem sapientibus annumeratus, ponitur & ipse à Tatiano inter illos scriptores, qvi Homerum ætate præcesserunt, sed perperam utiqve, cum Pythagoræ Magistrum fuisse narret Apulejus in floridis, Athenasqve pervenerit, Platone 1. de Legibus teste, decem annis ante Persicam expeditionem sive prælium Marathonium qvod commissum Olymp. LXXII. 3. atqve adeo Olymp. LXX. 1. Sed jam tum Athenas Cylonio scelere purgavit circa Olympiadem XLIV. ut Svidas, vel XLV. ut Eusebius, vel XLVI. aut XLVII, ut quidam Laërtii codices & Apostolius VIII. 84. proverb. Olympiadis XLVI. anno 3. Solonem juvit in condendis legibus, ut omittam qvod Porphyrio p.19. teste, Epimenides Pythagoram audivit, & qvidem senem juvenis, si credimus Jamblicho c.23. de vita Pythag. qvem vide etiam c.32. Centum ac qvinqvaginta septem annis vixit teste Theopompo apud Plinium VII.Hist.c.48. Epimenidem à suæ ætatis hominibus νέον Κȣ́ρητα appellatum, filiumque habitum Βάλτης Nymphæ, auctor est Plutarchus in Solone p.84. qvi addit eum fuisse θεοφιλῆ καὶ σοφὸν περὶ τὰ θεῖα, τὴν ἐνθȣσιαστικὴν καὶ τελεστικὴν σοφίαν. Verùm ne plura de Epimenide in præsenti dicam, faciunt qui de illo diligenter egerunt viri docti ad Laërtium in vita Epimenidis, Andreas Schottus ad Proverbia p. 251. & 314. Johannes Marshamus in Canone Chronico Sec. XVIII. p.642. seq. Johannes Meursius in Creta, lib.IV. cap.II. tum Hugo Grotius & Georgius Calixtus in Epistolam Pauli ad Titum I. 12. ad quem locum itidem nonnulla annotavi lib.II. cap.7. Observationum sacrarum. Omitto ut satis notos Gyraldum dialogo 2. de poëtis & Vossium lib.IV. de Historicis Græcis cap.I.

III. Scripta ejus hæc à veteribus memorantur:

1. Κȣρήτων καὶ Κορυβάντων γένεσις καὶ * Θεογονία. Versus 5000. Hoc poëma Laërtio memoratum non videtur aliud fuisse à Telchiniaca historia cujus scriptorem Epimenidem quibusdam haberi, ab aliis Teleclidem, auctor Athenæus lib. VII. Telchines enim à Curetibus & Corybantibus parum diversi. Vide Strabonem lib.X. p.466. Hoc opus Θεογονίας, cujus respectu perinde ut Orpheus, Theologus dicitur Epimenides à Diodoro Siculo & aliis, puto in animo habuisse scholiastem Apollonii, quoties Epimeni-

* Meursius in Creta p. 240. tanquam duo diversa poëmata accipit Theogoniam & Curetum ac Corybantum generationem. Sed quia Laërtius versuum numerum computans illa conjungit & pro uno habet, ejus sententiam sequi malui.

menidem laudat. Ex eodem forte petiti sunt tres versus quos profert Ælianus lib. VII. hist. animal. cap. 7. & quæ de Styge Pausanias in Arcadicis p. 635. Quibus Meursius addit, quæ de Pane & Arcade Jovis ac Callistus filiis à Scholiaste Theocriti ad Idyll. I. Quæ de Saturni filiabus Eumenidibus à Scholiaste Sophoclis ad Oedipum Colonensem & quæ de Capricorno afferuntur à Germanici interprete p. 125. Epimenidem ipsum νέον Κȣ̃ρητα sive Jove genitum appellatum refert Plutarchus. Diodorus Sic. libro V. p. 239. testatur se in rebus Cretensium exponendis inter alios Epimenidis qvoqve vestigiis institisse.

2. Argonautica sive Ἀργȣ̃ς ναυπηγία τε καὶ Ἰάσονος εἰς Κόλχȣς ἀπόπλȣς versus 6500. Videntur respici à Scholiaste Pindari ad Olymp. I. Antistroph. 3. ubi laudat Epimenidem Apollonium & Hesiodum.

3. Περὶ Μίνω καὶ Ραδάμανθος versus 3000.

4. Περὶ χρησμῶν, ex quo libro petitus versus Epimenidis Cretensium Prophetæ à Paulo Apostolo allegatus, si credimus Hieronymo, Socrati Scholastico III. 16. & Nicephoro X. 26. Forte hoc opus respexit Svidas cum ἄλλα αἰνιγματώδη Epimenidis scripta memorat. Scholiastes Luciani T. 1. p. 3. ὁ Ἐπιμενίδης Κρὴς ἦν χρησμολόγος, ȣ̃ καὶ τὸ, Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι, λόγιον.

5. Μυστήρια quorum apud Svidam mentio.

6. Καθαρμοὶ, *Carmina lustralia* sive *piacularia*, quorum * recitatione homines, domos, urbes expiabant. (Ita enim pro καθαρὰ legendum apud eundem Svidam, ut recte primus monuit Wolfius.) Καθαρμȣ̀ς Epimenidis δι' ἐπῶν memorat etiam Eustathius ad Dionysium Periegetem & ad Iliados β'. Cæterum non Athenas tantum à scelere Cylonio expiaverat, de qua lustratione circa Olympiadem XLIV. facta meminit Plato primo, & Cicero secundo de legibus, aliiqve apud Joh. Meursium in Solone cap. 9. Sed & alias urbes, ut refert Pausanias in Atticis p. 35. Unde καθαρτὴς cognominatus est teste Porphyrio in vita Pythag. p. 19. & Jamblicho c. 28. ejusq; θυσίαις bellum Persicum per idoneum tempus dilatum fuit, ut legas apud Clementem Alex. lib. VI. Strom. p. 613. Ammianus qvoqve lib. XXVIII. cap. 4. ubi Romæ mores corruptissimos esse queritur, ita perditos esse ait, *ut nec Epimenides ille Cretensis, si fabularum ritu ab inferis excitatus redisset ad nostra, solus purgare sufficeret Romam, tanta plerosq; labes insanabilium flagitiorum oppressit.* Inde & ansam sumsit Johannes Lomeierus eruditum quod de lustrationibus veterum in lucem edidit Syntagma, in altera editione, *Epimenidis* titulo inscribendi. Ritus in lustratione ab Epimenide observatos cum ritibus Judæorum in magno expiationis die receptis confert Humfredus Prideaux ad Epochas marmoreas p. 109.

IV. Etiam prosâ scripsit Epimenides teste Laërtio, librum περὶ θυσιῶν & alium

* Vide Clariss. Baylii Dictionarium Historico Crit. in *Epicuro* notâ B.

& alium περὶ τῆς ἐν Κρήτῃ πολιτείας. Itemq; Epiſtolam ad Solonem de eodem argumento ſive de Rep. quam apud Cretenſes Minos condidit, etſi hanc propter Atticum idque recens dicendi genus ſuppoſititiam eſſe putavit Demetrius Magnes lib. de homonymis. Epimenidem Theologum ſe in quibusdam ubi de rebus Cretenſium agit ſequi, in aliis Doſiadem in aliis Soſicratem, & Laoſthenidem, teſtatur Diodorus Siculus V. Ab Eratoſthene quoqve in Cataſteriſmis c. 27. laudatur Epimenides ὁ τὰ Κρητικὰ ἱστορῶν. Aliam Epiſtolam Epimenidis Doricè ſcriptam Olymp. LIV.4. tyranno Piſiſtrato ad Solonem ſervavit idem Laërtius lib. I. Sect. 113. Sane Solone familiariter uſum, multaque ei clam præſtruxiſſe & viam præmuniiſſe ad leges conſcribendas auctor Plutarchus in Solonis vita.

V. Heſychius Illuſtris refert Epimenidis mortui cutem γράμμασι κατάστικτον repertam perhiberi. Idem legas apud Svidam, qui memorat proverbium Ἐπιμενίδειον δέρμα, qvod non ipſe tantum ſed & Diogenianus, appendix Vaticana & Apoſtolius exponunt ἐπὶ τῶν ἀποθέτων, Erasmus de rebus repoſitis & miraculi loco habitis, Lacedæmonios enim admonitos oraculo, pellem ejus religioſe aſſervaſſe. Inter inventa Epimenidis fuit & boves aratro jungere, ut notat Heſychius Alexandrinus in Βουζύγης. Auſonius Epiſt. 23. ad Paulinum:

Triptolemon olim ſive Epimenidem vocant
Aut Bulianum Buzygen
Tuo locabo poſtferendos nomini.

Ἐπιμενίδειον ſcillam, qua herba in luſtrationibus Epimenides uſus fuit, commendat Theophraſtus lib. VII. hiſt. plantar. c. 11. Pythagoram quoque ſcillâ uſum teſtatur Porphyrius in hujus vita p. 23. & Perſam Mithrobarzanem face ac ſcillâ initiantem fingit Lucianus in Necyomantia T. I. p. 330. Epimenideos præterea trochiſcos ſive paſtillos, in obſidionibus deficiente annona oportune adhibitos, præter Plutarchum lib. de facie in orbe Lunæ p. 940. Philonem in Βελοποιϊκοῖς p. 88. & Heronem lib. de machinis bellicis memorat Michaël Pſellus libro inedito περὶ παραδόξων ἀκουσμάτων.

VI. EUCLOUS Cyprius in Tatiani codicibus perperam Εὔμικλος, ubi ſcriptoribus qui ante Homerum floruere annumeratur, Euſebio & Pauſaniæ Εὔκλος Svidæ quoque in ἅ qui Εὔκλουν χρησμολόγον vocat. Ejus χρησμοὺς legiſſe ſe teſtatur Pauſanias in Phocicis p. 828. eorumque iterum meminit p. 832. & p. 858. ubi vaticinium ejus profert de Homero, ſex verſibus conſtans. Gyraldus huic tribuit Cypria carmina de quibus dicturus infra ſum inter ſcripta quæ ad Homerum olim velut autorem relata accepimus.

VII. EUMOLPUS filius Muſæi, Orphei diſcipuli. Svidæ dicitur ἐποποιὸς τῶν πρὸ Ὁμήρου, qui & ſcripta ejus commemorat, τελετὰς * Δήμητρος καὶ

* Has alii tribuerunt Eumolpo cuidam antiquiori (tres enim fuiſſe, jam notavit Scaliger ad Euſeb. p. 39.) Vide Scholiaſtem Sophoclis ad Oedipum Colonenſem v. 1046. & Scholia ad Homerum Iliad. θ'. 368. uti de initiato per Eumolpum Hercule.

καὶ τὴν τῶν μυστηρίων παράδοσιν τὴν ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ γενομένην ἔπη τὰ πάντα τρισχίλια. Ex Eumolpi Βακχικοῖς ἔπεσι versum Hexametrum producit Diodorus Siculus lib. I. p. 11. Diversa hæc fuerunt à carminibus Musæi Eumolpiis, de quibus infra agimus. Addit Svidas Eumolpum prosa etiam scripsisse librum unum, in quo tractaverit χειροσκοπικά. Ita enim accipienda ejus verba, ut probe vidit Hieron. Wolfius, quæ perperam postea est interpretatus Æmilius Portus. Hujus Eumolpi nomen supplendum suspicabatur Joh. Seldenus in marmore Arundeliano, ubi Proserpinæ raptus & Cereris errores carmine descripti memorantur, Jacobus vero Palmerius in Exercitationibus ad scriptores Græcos p. 690. de Pamphi sive Pamphoi nomine ibi inserendo jubet cogitare. Qua de re, utpote parum mihi certa, lectoris esto arbitrium.

VIII. Video hoc loco agendum mihi etiam esse de Punico scriptore HANNONE (Græci Ἄννωνα dicunt) Duce Carthaginiensi, & peripli auctore, quem Isaacus Vossius in præf. ad Scylacem non Scylace tantum sed & Herodoto antiquiorem esse affirmat, idqve se alibi ostensurum pollicetur, approbante hanc ejus sententiam Bocharto lib. I. Chanaan cap. 37. & Rev. Thoma Ittigio lib. de montium incendiis p. 124. Quin idem Vossius in variis Observationibus capite II. ubi de magnitudine Carthaginis agit p. 52. longe altius progreditur, & Hannonis expeditionem integro seculo bellum Iliacum præcessisse contendit. Dixerat Plinius lib. II. c. 67. Hannonem *Carthaginis potentia florente* sive ut lib. V. c. 1. ait *Punicis rebus florentissimis* circumvectum à Gadibus ad finem Arabiæ, navigationem eam prodidisse scripto: *Si quis autem scire velit*, inqvit Vossius, *quo maxime tempore floruerit Carthago, ausim affirmare tempus id vel ipsum quoque bellum præcessisse Trojanum. Didonem condidisse Carthaginem eadem ratione, qua Augustus Romam, Constantinus Byzantium & alii alias condiderunt urbes* (non ut primi auctores sed restauratores) *libenter credo. Sed & verum forsan, quod scribit Appianus* (in limine libri de bello Punico.) *quinquaginta ante bellum Iliacum annis à Tyriis fuisse conditam. Nempe urbes condi dicuntur cum novis augentur colonis. Verùm multò antiquiorem esse Carthaginem ex Hannonis confici potest periplo seu navigatione extra columnas Herculis. Superest etiamnum peripli hujus compendium, multo enim auctius olim fuisse, exinde colligas, quod complura legas ex illo desumta, quæ tamen hoc tempore in illo non invenias. Quanta fuerit jam illo tempore Carthago, ex eo cognoscas, quod post conditas trecentas in litore Libyco urbes, redundante nihilominus hominum multitudine, cum sexaginta penteconterorum Hannonem miserint classe, instructa commeatu & triginta colonorum millibus, ad explorandos extra columnas Herculis Libyæ tractus & condendas in illo quoque*

Oceani

Oceani litore colonias. Hanc navigationem factam fuisse censet Strabo (lib.I. p.47.) *paulo post bellum Iliacum. Sed vero rectius dixerimus integro mininum seculo antiquiorem hoc bello fuisse istam Hannonis expeditionem. Cum enim non ex nihilo oriantur fabulæ, unde demum tres Gorgones, nisi ex tribus Hannonis Gorgidibus, adsentiente etiam Palæphato (cap.32.) Unde Amalthea seu Hesperidum cornu, nisi ex ejusdem nominis promontorio apud Hannonem? Sed & poma aurea quæ ex Hesperidum hortis ad Oceanum sitis decerpsisse dicitur Hercules, quis in Europam potuit adducere nisi Hanno, qui primus ista oceani litora adiit, & ex promontorio Soloëntis, nunc capite Viridi, & ex Θεῶν ochemate, nunc Sierra Liona dicto, ubi copiosissime proveniunt, primus isthæc poma Europæ intulit? Valent hæc argumenta unde certo conficere possimus Hannonem præcessisse aut saltem æqualem fuisse temporibus Herculis & Persei.* In eandem sententiam disputat vir doctus ad Melæ lib.III.c.9. & non modo Xenophontem Lampsacenum, quod Solino accredere nolebat Salmasius in Exercitatt. Plinianis p. 1297. sed & ipsum Homerum & Hesiodum contendit juniorem esse quam periplum Hannonis. Admodum levia autem sunt argumenta, quibus paradoxum hoc superstruxit, ut ostensum Henrico Dodwello in dissertatione de ætate peripli Hannonis, quæ præfixa est tomo primo Geographorum Græcorum minorum Johannis Hudsoni viri Clarissimi. Imprimis Isaaci Vossii sententiæ objicitur, quod Plinius lib.II. cap.67. non modo *potentia Carthaginis florente* (atque ita quidem florente, ut hujus rei notitia etiam ad Romanos & Plinium pervenire potuerit) Hannonem à Carthaginiensibus missum à suis narrat, sed & addit eodem tempore ad extera Europæ missum *Himilconem*, quem & ipsum iter suum scripto exposuisse constat ex Plinio, (qui Himilconem refert inter eos, ex quibus profecerit lib.V.) & Avieno in ora maritima v.117. & 412. Atqui duo simul duces Carthaginiensium Hanno & Himilco memorantur à Diodoro Siculo lib.XX. cap.61. T.2.p.794. seq. qui Agathocli Africam sollicitanti restiterunt Olymp. CXVIII. 2. Hos ante res adversus Agathoclem in feliciter gestas à Carthaginiensibus in diversas partes emissos fuisse verisimillimum videtur. Neque ad alium Hannonem periplum retulit magni judicii vir Vossius Isaaci pater libro IV. de Historicis Græcis p. 513.

IX. Fuere ante hunc quidem alii etiam * Hannones & Himilcones quoque Carthagine, nam Hamilcar reliquit tres filios Himilconem, Hannonem, Gisconem: sed Himilco iste pestilentis sideris vi exercitu amisso sibi ipsi mortem consciscivit Olymp. CXVI. Anno 2. ut narrant Diodorus lib.XIV. & Justinus lib.XIX. Hanno ob affectatam tyranni-

* Hanno antiquissimus, ad quem Anacharsidis Scythæ (qui Crœsi ætate vixit) Epistolam refert Cicero 5. Tusc. quæst.

rannidem cum filiis cognatisque omnibus etiam innoxiis ſupplicio traditus teſte Juſtino lib. XXI. cap. 4. Huic Hannoni potius tribuerim quod narrat Ælianus lib. XIV. Variar. Hiſt. c. 30. avium hoc edoctarum voce Deum prædicari ſe curaſſe, & quod Plinius lib. VIII. c. 16. Plutarchus in præceptis politicis & idem Ælianus lib. V. Hiſt. animal. c. 39. eum leones manu tractaſſe & manſvefeciſſe. Hunc etiam deſignari putem ab Ariſtotele lib. V. Politic. c. 7. Fuit præterea Hanno qui cum Bomilcare creatus dux Olymp. CXVII. 3. adverſus Agathoclem fortiter pugnans occubuit, teſte Diodoro Sic. lib. XX. p. 754. Fuere & juniores quidam Hannonis nomine duces Carthaginienſes, ut quem ab Annibale in Hiſpania relictum refert Livius lib. XXI. itemq; alius qvem juvenem interfectum narrat lib. XXIX. Sed neque Collega illis Himilco neqve res Carthaginis adhuc florentiſſimæ, ſed bellis Punicis Romanorum jam attritæ & labefactari cœptæ.

X. Itaque ad illum qvem dixi Agathoclis alterum adverſarium referunt viri docti brevem quem habemus periplum Græce, ex Punico Hannonis, verſum hoc titulo: Ἄννωνος * καρχηδονίων βασιλέως περίπλους τῶν ὑπὲρ τὰς Ἡρακλέους στήλας Λιβυκῶν τῆς γῆς μερῶν ὃν καὶ ἀνέθηκεν ἐν τῷ τοῦ Κρόνου τεμένει, δηλοῦντα τάδε. *Regem Pœnorum* vocat etiam Solinus, etſi proprie non fuerit Rex, ſed in libera Rep. Dux atqve Imperator exercitus ſive claſſis. Græcam verſionem oportet concinnatam eſſe Hannone etiam ſuperſtite, vel ſtatim poſt ejus mortem, quia ex illo quædam affert autor libri περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων, qui etſi non eſt Ariſtoteles Stagirita, tamen ita antiqvus eſt, ut ab Antigono Caryſtio qui ſub Ptolemæo Philadelpho ſcripſit allegari potuerit. Meminerunt ejusdem peripli Marcianus Heracleota, Plinius lib. VI. c. 31. aliiq; complures. Scylax quoque Caryandenſis, ſed qvem non Darii Nothi, vel Darii Hystaspis, verum Polybii æqualem eſſe, multis contendit H. Dodwellus, urbium ab auctore hujus peripli Hannone conditarum meminit. Sed quidam veteres parum fidei videntur tribuiſſe univerſæ Hannonis διηγήσει ſive ut Mela appellat *memoratui*. Nam apud Athenæum lib. III. Dipnoſ. c. 7. proverbii inſtar affertur, ex Comico forte aliqvo depromtum, qvod integrum ita ſe habuiſſe ſuſpicatur Caſaubonus:

Εἰ μὲν τι τούτων ἱστορεῖ τις, χαιρέτω
Λιβυκοῖσι βίβλοις ταῖσι τ' Ἄννωνος πλάναις.

Neque tamen ex ipſa voce πλάνης colligerem cum Clariſſimo Dodwello plane fictitiam fuiſſe habitam, fabuloſarum veterum navigationum ex-

* De hoc Hannone Dio Chryſoſt. diſſ. XXV. p. 282. Καρχηδονίους δὲ Ἄννων μὲν ἀντὶ Τυρίων ἐποίησε Λίβυας καὶ Λιβύην κατοικεῖν ἀντὶ Φοινίκης καὶ χρήματα πολλὰ κεκτῆσθαι, καὶ συχνὰ ἐμπόρια καὶ λιμένας καὶ τριήρεις, καὶ πολλῆς μὲν γῆς πολλῆς δὲ θαλάττης ἄρχειν.

emplo, Hannonis expeditionem. Non ignoravit Vir doctus quodcunque iter Poëtis vocari πλάνης, & vere πλάνη erat Hannonis expeditio, cum ad quæ loca & quousqve tenderet ignoraret. Quod vero ad rem ipsam attinet, usus ipse multis exemplis docuit, dum pauca nisi quæ ipsi vidimus pro veris habemus, multa velut fabulosa in scriptoribus antiquis Herodoto, Plinio aliisque rejecta fuisse, quæ sunt verissima. Itaqve hac in parte subscribo Isaaci Vossii sententiæ, qui in notis ad Melam p. 302. *Nam quod Aristides* (orat. Sicula I.) *& alii nonnulli è veteribus* (Plinius lib. V. c. 1. Athenæus &c.) *& multi è recentibus fabulosam existimant hanc Hannonis narrationem, in eo quam eos fefellerit ratio fusius ad ipsum Hannonem ostendemus.* Longe minus suspicionem suam solidis argumentis firmavit Dodwellus, cum Hannonis periplum à Græco quodam confictum & Hannoni suppositum arbitratur. Quæso enim in quem finem Græcus tam simplicem & Carthaginiensibus gloriosam narrationem fuisset commentus.

XI. Qvod vero Græca urbium nomina objicit vir doctissimus, nihil moror. Nam multi jam observarunt nomina barbara à Græcis, cum sua rem lingua narrant, sæpissime non modo in Græcam flecti terminationem, auribusque græcis accommodari, sed & pro iis Græca idem significantia substitui. Vide Grotium ad Genes. XI. 1. Huetium demonstrat. Evangel. p. 287. 288. edit. Lipsiensis, Petrum Petitum de Amazonibus c. 41. Johannem Clericum Indice ad Philosophiam Stanlei orientalem, vocabulo *Hecate.* Sic Ammianus Marcellinus lib. XXII. c. 18. ubi memorat septem ostia Danubii, quæ per Scythium latus erumpunt in mare, non Scythica nomina affert, sed ait se illa narrare *ut interpretata sunt vocabula Græco sermone.* Vir summus Bochartus qui nomina apud Hannonem obvia ex Phœnicio idiomate illustrat lib. I. Chanaan cap. 37. non hoc tantum capite, sed & alibi in doctissimo suo opere literas nominum Græcorum non raro confert cum literis nominum Phœniciorum, cum forte nihil habent cum Phœnicia lingua commercii, nisi quod ex illa sint in linguam Græcam translata. Itaque potius erant quærendæ voces Phœniciæ ejusdem significationis quàm earundem literarum.

XII. Sed ut de Hannone dicere pergamus, Is. Vossius p. 52. Observatt. Var. compendium tantum peripli ejus superesse affirmat, *multò enim auctius olim fuisse, exinde colligas, quod complura legas ex illo desumta, quæ tamen hoc tempore in illo non invenias.* Qvænam vero sint illa complura, non addit. Neqve illa usqvam exstare puto: nam qvod Mela qvædam profert, qvæ in Hannone non leguntur, Vossius ipse in notis p. 305. observat eum *non unum sequi Hannonem, sed illos quoque Græcos qui Hannonis periplum* (non singillatim

latim interpolando & interpolatum edendo, sed ejus narrationibus alia in suis scriptis adjungendo) *variis inquinarunt fabellis*. De cætero fateor nullum me Epitomes in illa tametsi brevi Hannonis narratione vestigium deprehendere, qvam in templo Saturni, tabula, ut conjicio suspensam non nimis prolixam esse oportuit. Plinio non inspectum esse Hannonis Periplum conjicio ex his ejus verbis lib.V.c.1. *Fuere & Hannonis Carthaginiensium Ducis commentarii, Punicis rebus florentissimis explorare ambitum Africæ jussi, quem secuti plerique è Græcis nostrisque & alia quidem fabulosa & urbes multas ab eo conditas ibi prodidere, quarum nec memoria ulla nec vestigium extat.* Quæcunqve igitur alibi ex Hannone profert Plinius, non ex ipso Hannone sed ex Xenophonte Lampsaceno vel aliis Græcis Romanisque scriptoribus hausit, uti Solinus è Plinio. Constat tamen ex eodem Plinii loco, tum è Mela, falli Salmasium cum p.1242. Exercitatt. Plin. scriptum Hannonis veteribus non innotuisse putat. Neqve tamen eo in loco Salmasius affirmat etiam suo tempore Hannonis periplum in lucem nondum prodiisse nec innotuisse, ut ipsi tribuunt Vossius ad Melam p.302. & Harduinus ad scriptores à Plinio laudatos. Sane qvidem ejusmodi periplus Hannonis, qvo navigatio à Gadibus ad finem Arabiæ describatur, ut ait Plinius lib.II.c.67. hodie non extat, nam qvem habemus, is longe citra extremum Africæ promontorium consistit. Scribit tamen Martianus qvoqve Capella lib. VI.p.201. sed Plinii haud dubie vestigia secutus, Hannonem dum Punicum floreret Imperium, Mauritaniæ circuitu, ac dehinc Meridiani flexus excursu in Arabiæ terminos prolixa admodum navigatione pervenisse. Qvid itaqve? *an eandem iteravit navigationem Hanno, & alio prodidit scripto, quod Plinii ævo exstiterit? An temere id effudit Plinius?* Ex his duabus qvæstionibus ab Huetio de navigat. Salomonis c.4. propositis non dubitem posteriorem affirmare, cum Hannonis ipsius commentarios à Plinio nullos inspectos jam ostenderim.

XIII. Qvi vero exstat Hannonis periplus, eum primus *Græce* vulgavit Sigismundus Gelenius, vir multis aliis nominibus de bonis literis optime meritus, Basileæ 1533.4. ex officina Frobeniana, cum periplis Arriani, Plutarcho de fluviis & montibus, & Epitome Strabonis. *Latinè* vertit & scholiis illustravit Conradus Gesnerus, ediditqve cum Johannis Leonis libris IX. descriptionis Africæ, Tiguri 1559. 8vo. Adspexit & lucem Johannis Henrici Bœcleri auspiciis, cum versione & animadversionibus Johannis Jacobi Mulleri, Argent.1661. 4to & inter ejus dissertationes Academicas semel, iterumque nuper recusas, in 8vo. Hinc Græce & Latine, adjectis Bocharti è Geographia sacra depromtis animadversionibus recudi fecit Abraham Berkelius una cum Stephani Byzantini fragmento de

Dodone Lugd. Batav. 1674. 12mo. Deniq; inter Geographos Græcos minores primo loco comparere jussit, ac præter Gesneri & Bocharti observationes, suas etiam notas adjunxit & Henr. Dodwelli eruditam de ætate Hannonis peripli exercitationem præfixit Johannes Hudsonus, clarissimus hodie thesauri librarii Bodlejani præfectus, Oxonii 1698. 8vo. Sane neuter ex viris hisce præstantissimis promeruerat, ut tam absurde acciperentur à Jacobo Gronovio in Appendice ad Geographica antiqua. At enim, qvi tam indigno viris doctis modo agere solet, speratqve se ex aliorum ignominiâ egregiam laudem & spolia ampla reportaturum, is non videt fortasse, omnium se bonorum judicio longe atrocius in suam ipsius famam qvam in aliorum qvos petit grassari & invehi. Nescio an addere hoc loco debeam qvod Christophorus Hendreich in libro de Rep. Carthaginensi p. 287. pollicitus est, se de Coloniis Carthaginensium tum aliis, tum Americanis & Hannonis periplo pluribus acturum in Analectis ad illum librum. Fortassis impatientius fert res literaria qvod Isaaci Vossii & Lucæ Holstenii notæ una cum viris illis veteris Geographiæ peritissimis interciderunt. Utrumqve horum novam Hannonis editionem molitos esse constat ex Is. Vossio ad Melam p. 302. & P. Lambecio lib. I. de Bibl. Vindobonensi p. 113. Conradus quoque Rittershusius Altdorfii A. 1638. singulari oratione de Hannonis periplo egit eamque in lucem edidit, cum propter illam plagii in Bartholdi Nihusii de eodem argumento Epistolam *commissi argueretur, qua de controversia ipsi motâ consules ubi lubebit Georgii Richteri Epistolas p. 205. 207. Erudite etiam de Hannone disseruit Cl. Bælius editione secunda Lexici sui. Video præterea commemorari ab eodem Hendrichio libellum Gallicum hâc inscriptione: *Discours sur la navigation d'Hanno, dressé par un pilot Portugués*, scriptum ipsum quale sit, quia in illud necdum incidi, non possum dicere. Exstat & in Bibliotheca Johannea hujus urbis Hamburgensis dissertatio perbrevis Hetrusco idiomate exarata: quæ inscribitur *Discorso di Mr. Giovanni Battista Ramusio sopra la navigatione di Hannone Carthaginese.* Habetur inter MSS. Cod. 81. Fol. Vide sis præterea Marianam rer. Hispan. lib. I. cap. XX. Ottonis Dapperi Americam pag. XVII. &c.

XIV. HELENAM Musæi filiam inter plures Helenas celebrat & ante Homerum de Bello Iliaco scripsisse tradit Ptolemæus Hephæstionis lib. IV. apud Phothium cod. 190. ἡ πρὸ Ὁμήρου Ἑλένη, ἡ τὸν Ἰλιακὸν

* Nihusii Epistola excutiens narrationem Melæ de navigatione Hannonis, prodiit Francofurtii A. 1622. & 1630. 4. edente Maximiliano zum Jungen.

Ἰλιακὸν συγγεγραφυῖα τὸν πόλεμον, Μουσαίου τοῦ Ἀθηναίου θυγάτηρ γενομένη. παρ' ἧς καὶ Ὅμηρον λέγεται λαβεῖν ὑπόθεσιν. *Homero Antiquior Helena, quæ bellum Trojanum conscripsit, Musæi Atheniensis,* (de quo infra) *filia, à qua & Homerus argumentum accepisse creditur.*

XIV. HELLEN Deucalionis filius à quo Ἕλληνες dicti qui antea Γραικοὶ teste Aristotele lib. I. Meteorolog. cap. 14. (Conf. Thucydidem lib. I. & quæ viri docti notant ad marmoreas Epochas Arundelianas, Stephanum Byz. in γραικοὶ & Hesychium in γραῖκος.) Scriptoribus videtur accenseri à Cassiodoro lib. VIII. Variarum Epist. 12. Cum enim de Mercurio literarum repertore dixisset, *Hinc*, inquit, *Hellen auctor Græcorum plura dixit eximie, virtutem ejus compositionemque subtilissima narratione describens, ut in ipso initio possit agnosci magnarum copia literarum.* Sed fortasse non multum tribuent alii huic Cassiodori testimonio.

XV. HERCULI etiam Lini discipulo scripta quædam tribui, notavi supra in Asbolus cap. II. n. 6. & infra ubi de columnis Hermetis, de quo mox, Trismegisti, cap. XI. num. 3. Μάντις & φυσικὸς ab Atlante Phryge edoctus est Astrologiam, unde dictus fuit mundi columnas ab eo suscepisse, ut refert Clemens Alex. 1. Strom. p. 306. Fertur & apud Dionem in extremo libri XLVII. dictum Herculis, verum è Tragico aliquo haud dubie petitum, quo usus est Brutus cum ab Antonio & Augusto victum se videret: ὦ τλῆμον ἀρετὴ, λόγος ἄρ' ἦσθ', ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἤσκουν, σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ. Quibus verbis saniorem forte quam ipse qui protulit Brutus sententiam applicavit vir doctissimus P. Baylius in dictionario Historico Critico Gallice edito, qui de Hercule post Gyraldum diligentissime egit. Herculis πράξεις celebrat præter alios Dio Chrysostomus diss. 8. & inscriptio Græca quam ab Isaaco Vossio acceptam publicavit Cornelius Tollius ad Palæphatum p. 212. Reinesius p. 344. A Cynicis & Stoicis Hercules subinde veluti exemplar insigne virtutis commendatur. Diogenis Cynici tragœdiam Herculem memorat Laërtius lib. VI. sect. 80. Medicinæ peritum Herculem facit Celsus in prooemio, qua de re consulendus in historia Medicinæ quam nuper cum magno fructu legentium ac voluptate condidit vir clarissimus Daniel Clericus parte I. p. 29. Cæterum plures fuere hoc nomine, nam Hercules tres & quadraginta Varro computat, & omnia grandia olim ab antiquis Herculi adscribi solita recte observat Hugo Grotius ad Jonæ 2. 1. Herculis Mythologiam historice expositam videbis ubi lubebit Tomo I. Bibl. Universalis Gallicè editæ à Viro eruditissimo Joh. Clerico p. 252. seq. De purpura ab Hercule Tyrio repertâ, per occasionem canis, cujus os succo conchylii qvod vorare ille gestiebat tinctum observavit, mentio fit in Chronico Paschali p. 43. seq.

CAPUT VII.

De Hermete ipso variæ sententiæ eruditorum Virorum incertos relinquunt lectores. 1. *Illas discutere non est nostri instituti, sed de scriptis, quæ sub Hermetis nomine vel hodie feruntur vel olim exstiterunt, paulo accuratius agere.* 2. *De Poemandro. An ejus auctor Hermas cujus pastor exstat. Plura fragmenta Græca Pastoris indicata.* 3. *Variæ Poemandri editiones.* 4. *Patricii editio duplex plenissima, ex capitibus recte diversos faciens tractatus & alia præclara adjungens.* 5. *Collatio ejusdem cum aliis editionibus, additis observationibus variis Criticis, & indicatis locis scriptorum unde Hermetica sua Patricius depromsit.* 6. *Hermetis fragmenta quædam alia indicata.* 7. *Parænefes Ethicæ & Politicæ ad filium.* 8.

I.

HERMES sive MERCURIUS, Ægyptiis Celtisque Theut, Θωὺθ, Θωὺθ, (in quibusdam Livii editionibus XXVI. 44. *Mercurius Teutates*, confer Phil. Cluverium in Germania antiqua lib. I. p. 81. sqq. & 221. sqq.) Legislator, sacerdos ac Philosophus inclytus, cui non professio Trinitatis, ut nescio quo auctore prodidit Svidas, neque triplex processus Chemicus ab ipso repertus, ut anonymus Græculus ait apud Petrum Lambecium lib. VI. commentar. p. 175. sed multarum rerum & artium scientia TRISMEGISTI cognomen imposuit judice Lactantio lib. I. divin. Instit. cap. 6. ad quod alludens Martialis lib. V. Epigr. 25. de Hermete quodam gladiatore:

*Hermes omnia solus, & ter * unus.*

Mose ipso antiquior à multis traditur, aliis confundentibus eum cum primo hominum Adamo, aliis cum Josepho Patriarcha, ut Theophilus Galeus lib. I. Philosophiæ generalis c. 1. §. 6. vel Henocho ** ut videre est apud Kircherum T. 1. Oedipi Ægypt. p. 67. 79. 114. aliis cum Chanaane, quæ sententia placuit W. Christophoro Kriegsmanno in Conjectaneis ad Tacitum de moribus Germanorum & in tabula smaragdina vindicata, & Sam. Bocharto lib. I. Phaleg. cap. 2. Artapanus apud Eusebium lib. IX. præparat. cap. 27. & in Chronico quod Alexandrinum vulgo appellant, tum scriptor commentarii in Hexaëmmeron, quem sub Eustathii Antiocheni nomine edidit Allatius, Mosen ipsum Ægytiorum Mercurium innuunt,

* Sic Geryon *ter unus* dicitur Tertulliano c. 4. de pallio.

** Henoch iste passim scriptoribus recentioribus Arabibus dicitur *Edris*, quod nominis quid sit, sollicitos video Hottingerum & alios viros doctissimos. Suspicor autem hoc ut alia multa à Græcis esse petitum, quibus ἴδρις *doctum* ac *peritum* significat.

nuunt, quam eorum opinionem prolixe confirmat Huetius demonstrat. Evangel. p. 122. sqq. edit. Lipsiensis. Faunus quoque Italiæ Rex, alio nomine Hermes dictus & Ægyptum petiisse ibique philosophatus esse traditur ab auctore Chronici Paschalis p. 44. & 45. Aliis denique, ut Cluverio & Conringio, ne Goropium Becanum jam memorem, totum fabulosum seu potius Mysticum videtur esse nomen, quo non homo aliquis qui vere in his terris aliquando exstiterit familiarisque genii adminiculo ita enituerit, veluti de Hermete ter maximo ex quorundam opinione refert Ammianus Marcellinus lib. XXI. cap. 14. sed Deus ipse, sive divina sapientiæ vis significetur, hoc est, ut Justini Martyris verbis exponam λόγος ὁ ἑρμηνευτικὸς καὶ πάντων διδάσκαλος, καὶ παρὰ Θεοῦ ἀγγελτικὸς, cujus nomine sapientissimos quosque Ægyptiorum quævis scripta ac reperta sua commendasse Jamblichus auctor est, in quam sententiam auctor Asclepii dialogi qui sub Hermetis secundi ambulat nomine, avum suum laudat tanquam Deum aliquem *Mercurium majorem, patrem Consilii, omniumque* κατηχητήν.

II. Non est mei instituti repetere vel discutere, quæ de ætate & rebus hujus Hermetis aliorumque hoc nomine prolixe viri docti disputaverunt, Johannes Marshamus in Canone Chronico, Joh. Henricus Ursinus, in exercitationibus de Zoroastre, Hermete, Sanchoniathane quæ cum Christophori Arnoldi spicilegio prodierunt Norimb. 1661. 8vo. Hermannus Conringius & Olaus Borrichius in libris de Hermetica Medicinia &c. Neque quæ de pluribus Mercuriis sive Hermetibus Cicero 3. de natura Deor. Arnobius & alii, aut quæ de Deo Mercurio ejusque cognominibus sive elogiis Gyraldus nono historiæ Deorum Syntagmate: Operæ pretium duntaxat esse existimavi hoc loco accuratam notitiam tradere scriptorum illorum omnium, de quibus mihi constat quod sub Hermetis nomine vel jam feruntur vel olim jactata sunt, breviterque confirmare judicium doctissimorum hominum, qui illa ne Homero quidem, nedum Moyse antiquiora esse contendunt.

III. Exstant itaque sub Hermetis Trismegisti nomine I.) PIMANDER sive ut scribendum potius est, *Pœmander* à ποιμὴν Pastor, quemadmodum *Hermas* Christianus Apostolorum æqualis scripsit libros tres sub nomine Pastoris, qui non tantum latine etiamnum habentur, sed & bene longa illorum fragmenta Græca, * nec J. B. Cotelerio viro doctissimo, nec Clarissimo J. E. Grabio, in spicilegio Patrum observata, occurrunt in pseudo Athanasii doctrina ad Antiochum, quam è codice Colbertino ediderunt Benedictini Tomo 3. editionis novæ Operum Athanasii. Ut vero

* Vide quæ notavi in Codice Apocrypho N. T. P. 976. seq.

ro vel hic Pœmander vel de quo mox dicemus Asclepius audacter tribuatur Hermæ isti Christiano, vel alteri hujus nominis quos salutat Paulus Rom. XVI. 14. nescio sit ne opus majoribus argumentis quam sola nominis convenientia, qua ductus facere hoc non dubitat Sandius in nucleo Historiæ Ecclesiasticæ p. 56. *Pœmandri* cujusdam nomen obvium quoque est apud Plutarchum Quæst. Græc. p. 299.

IV. Hermetici Pœmandri editionem primam debemus *Marsilio Ficino*, sed *latinam* tantum, quam concinnaverat secutus Codicem Græcum à Leonhardo Pistoriensi Monacho ex Macedonia allatum. Prodiit unà cum aliis opusculis à Ficino translatis Venet. 1483. 4to & 1491. 1497. Fol. & apud Aldum 1516. Fol. Paris. 1552. 4to Basil. 1532. 8vo Lugd. 1549. 8vo 1577. 12mo & inter Ficini opera Basil. 1561. 1576. Paris. 1641. Fol. *Græcè* typis Regiis ab Adriano Turnebo excusus est una cum Æsculapii definitionibus ad Ammonem Regem, adjecta ad calcem libri, Marsilii Ficini versione Paris. 1554. 4to. *Græce & Latine* edidit *Franciscus Flussates Candalla*, qui in præfatione testatur se ad hoc opus restituendum adjutum esse à Josepho Scaligero. Lucem adspexit Candallæ editio Burdigalæ 1574. 4to. Ab eodem Candalla etiam *Gallice* Poemander vulgatus est. *Græce & Latine* cum prolixis ac pænè dixerim immanibus commentariis *Hannibalis Rosselli* Calabri Ord. Minorum, in quibus omnes disciplinas inepte, ut ait Morhofius, consarcinavit, Cracoviæ 1586. & Colon. 1620. Fol. Ex latina Patricii de qua mox dicam versione *Belgice* adspexit lucem Amst. 1643. 4to. per Nicolaum van Ravenstein.

V. Cæterum sub Pœmandri titulo, in editione *Marsilii Ficini* cæterisq; jam commemoratis quæ illam sequuntur, veniunt capita XIV. quæ sub aliis titulis rectè veluti libellos singulares separavit novosque addidit prolegomenis & nova versione illustravit, alioque ordine digessit *Franciscus Ptaricius* in nova de universis Philosophia qui plura quam 1040. loca emendasse se affirmat. Paulo alius est ordo in codice Græco MS. quem recenset *Gesnerus* in Bibl. licet ordo Ficini non modo auctoritate MSti codicis Bavarici confirmatur, cujus meminit Conringius, itemque alio Vindobonensi de quo Lambecius lib. 7. Commentar. p. 22. sq. nec non codice ex quo expressa editio Græca Parisiensis A. 1554. quemq; secutus est Candalla, Francisci Patricii editio posterior Veneta 1593. fol. auctior * est priore Ferrariensi 1591. fol. quam sub titulo *Magiæ Philosophicæ* latine repeti jussit Henricus Ranzovius Hamburgi 1593. 8vo. A Ficini pariter & Patricii ordine discessit auctor versionis *Belgicæ* A. W. V. B. vulgatæ Amstelodami 1652.

12mo

* Dolendum est Patricii editionem innumeris vitiis typographicis deturpatam legi.

12mo, Patricium quoque licet interpretibus reliquis meliorem in locis quibusdam mentem Hermetis non attigisse causatus. A Belgico etiam interprete diversum in nonnullis ordinem probavit qui libellos XVII. Hermeticos sub *Alethophili* nomine edidit *Germanicè* Hamburgi A. 1706. 8. Qvo autem de omnibus accuratius constet, juvat singulas editiones inter se conferre, Venetamque Patricii, quam nitidissimis typis Græce & Latine recuderunt Anno 1628. Londinenses, veluti plenissimam & perfectissimam fundamenti loco ponere.

	Ficin.	*Gesner.*	*Ferrar.*	*Belg.*	*Germ.*
Lib. I. περὶ εὐσεβείας καὶ φιλοσοφίας πρὸς τὸν Τάτ. - - ex Stobæi Eclog. Phys. p. 78. seqq. unde fallitur Conringius, qui libro de Medicina Hermetica p. 50. putavit hunc primum librum esse eum quem Patricius in Cypro Insula reperit, cum Patricius ipse testetur inscriptum fuisse titulo *libri sacri*, unde non dubitandum est, fuisse librum XIII. ut infra observamus.	*deest.*	*deest.*	I.	5.	5.
Lib. II. Ποιμάνδρης sive sermo de natura rerum & creatione mundi, quem à Poemandro edoctum se Hermes refert. Ab	I.	I.	2.	I	I.

hoc capite sive libello omnia reliqua vulgo veniunt Poemandri nomine, ex editione Ficini. Isaaco Casaubono quidem Exercitat. I. ad Baron. p. 71. Pœmander hic sive Pastor Christus est Joh. X. 11. & 14. præcipue cum Pœmander de se apud Hermetem: Τὸ φῶς ἐκεῖνο ἐγὼ, νοῦς, ὁ σὸς Θεὸς, ὁ πρὸ φύσεως ὑγρᾶς τῆς ἐκ σκότους φανείσης, ὁ δὲ ἐκ νοὸς φωτεινὸς λόγος υἱὸς Θεοῦ. Qvæ verba cum dictis Christi confert vir doctissimus, & multa alia illo in loco colligit, quibus ostendat in Pœmandro non Ægyptiacam Mercurii doctrinam, sed partim Græcam e Platonis & Platonicorum libris, & quidem persæpe ipsis eorum verbis depromtam, partim Christianam è libris sacris petitam contineri. Adde Radulphum Cudvvorthum in opere Anglico præstantissimo de vero Systemate νοητῷ Universi p. 319. sqq. qui p. 327. & 506. non diffitetur tamen, in hisce scriptis passim inspersas etiam esse vere antiqvas qvasdam Ægyptias, atqve ut loquitur Jamblichus Ἑρμαϊκὰς δόξας, etsi Platonico more expressas, quales sunt: nihil perire in universo, sed tantum mutari; Deum esse τὸ πᾶν, & universi διῆκον πνεῦμα, sine quo nihil omnino consistit. Ostendit præterea quæ sub Hermetis nomine feruntur vel olim ferebantur, non omnia supposita fuisse à Christianis, etsi ultimam illam Hermetis antiquitatem non ferant. Probe etiam observavit Conringius lib. de Medicina Hermetica p. 44. sqq. Casaubonum perperam

peram ex unius alteriusque libelli ingenio de toto volumine judicasse, cum nonnulli quidem Christianum auctorem aperte sapiant, ut quando in hoc capite Pœmander ait λόγον ὁμοούσιον esse τῷ δημιουργῷ νῷ cum ex ipsis Christianis qui ita sit locutus ante Concilium Nicænum, vix tres potuerit laudare Athanasius Epistolâ ad Africanos. At vicissim quidam videantur potius Ægyptiacam doctrinam continere, vel Platonico Pythagorico Ægyptiacam, cum & ipse Plato Pythagoræ, & Pythagoras ac Plato Ægyptiis plura debeant. Quæ de reditu sive ἀνόδῳ animorum per Zonas septem Planetarum sive κλήρους (vide Scaligerum ad Manilium p. 189.) & de vitiis affectionibusque quas in singulis Zonis relinquunt, in hoc Pœmandri capite leguntur, conferenda sunt cum iis quæ de gemino argumento habet Servius ad hæc Virgilii VI. Æneid. *securos latices & longa oblivia portant.* Macrobius lib. I. c. XI. in somnium Scipionis, Proclus in Timæum p. 11. 324. seq. & 348. Celsus apud Origenem lib. VI. p. 290. & vetus Poëta, cujus versus de septem Planetis velut ineditos protulit Jacobus Gronovius p. 267. ad Manethonis Apotelesmatica, (qui iidem leguntur apud Stobæum in Eclogis Physicis p. 135. excerptorum & latina Metaphrasi donatorum ab incomparabili viro Hugone Grotio,) Proclus in Alcibiadem p. 233. sqq. & quæ de muneribus ab unoquoque Planeta in singulos homines gignendos conferendis habentur infra libro Hermetis XIII. De voce ἅγιος, quam novies hoc capite sive libello repetit Pœmander, confer Laurentium Vallam ad Apocalypseos IV. 8.

Germ.	*Belg.*	*Ficin.*	*Gesner.*	*Ferrar.*	
4	4	3	3	3	Lib. III. λόγος ἱερός — — — —
12	2	10	9	4	Lib. IV. Κλεῖς sive Clavis ad Tatum, ex quo libello verba quædam profert Lactantius lib. I. c. 11. loca prolixiora Stobæus Eclog. Phys. p. 128. p. 90. & iterum p. 128. sq. & p. 89. De Hermetis Γενικοῖς λόγοις, quorum clavis hæc Epitome esse statim in limine docetur, dictum infra est inter scripta ejus deperdita. Mire convenit hic libellus cum Asclepio dialogo de quo itidem infra dicemus.
8	8	5	5	5	Liber V. Πρὸς Τὰτ τὸν υἱόν· ὅτι ἀφανὴς Θεὸς φανερώτατός ἐστι.
10	10	6	8	6	Liber. VI. Ὅτι ἐν μόνῳ τῷ Θεῷ τὸ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλαχόθι δὲ οὐδαμοῦ, πρὸς Ἀσκλήπιον.
14	14	13	12	7	Liber VII. Πρὸς Τὰτ τὸν υἱὸν, ἐν ὄρει λόγος ἀπόκρυφος, περὶ παλιγγενεσίας, καὶ σιγῆς ἐπαγγελίας, cui appendicis loco connectitur ὑμνῳδία

νωδία κρυπτὴ, λόγος ἅγιος. Christianum nimis aperte auctorem sapit.

Liber VIII. ὅτι μέγιστον κακὸν ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ ἀγνωσία.

Liber IX. Πρὸς Ἀσκληπιὸν λόγος καθολικός. Gesnerus in suo codice reperit πρὸς Τάτον. In Ficini, Candallæ aliisqve editionibus hoc caput sive libellus incipit à verbis ἡ Θεὸς ἢ τὸ θεῖον, pro qvibus in MSto Vindobonensi teste Lambecio, Lib. VII. commentar. p. 32. legitur ὁ Θεὸς τὸ θεῖον, *Certe Deus idem est atque divinitas*. Sed ex Stobæi Eclog. Phys. p. 39. apparet initium hujus capitis deesse, qvod Patricius in sua editione recte supplevit, & verba illa cum prioribus ita connectanda legendaqve esse: τὸ δ' ἀσώματον ἢ θεῖον ἐστιν ἢ Θεός. Τὸ δὲ θεῖον κ.τ.λ. Citat & alia loca ex hoc eodem capite Stobæus p. 41. & iterum p. 39. cujus collatione non uno in loco & Patricii editio & aliæ poterunt suppleri & emendari.

	Ficin.	*Gesner.*	*Ferrar.*	*Belg.*	*Germ.*
Liber VIII.	7	*deest.*	8	3	3
Liber IX.	2	2	9	6	6

Liber X. Νοῦς πρὸς Ἑρμῆν. Ita & aliæ editiones & codices manu exarati hoc caput inscribunt. Verum Cyrillus Alexandrinus qvi verba qvædam ex hoc adducit Lib. II. contra Julian p. 52. citat Ἑρμῆν ἐν τῷ πρὸς τὸν ἑαυτοῦ νοῦν.

Lib. XI. Περὶ νοῦ κοινοῦ πρὸς Τάτ.

Lib. XII. Λόγος ὁ κρατὴρ, ἢ μονὰς πρὸς Τάτ. In MSto Vindobonensi incipit: ἐπειδὴ τὸν πάντα κόσμον κ.τ.λ. Loca ex hoc capite allegat Stobæus Eclog. Phys. p. 5. & 27. In hoc libello baptismus & sacra παλιγγενεσία Christiano fere more adumbratur. Porro κρατῆρος * nomen videtur petitum ab Orpheo vel ex Timæo Platonis, ubi ait in superiore Cratere Deum universæ naturæ animam temperasse. Qvanqvam Steuchus Eugubinus lib. I. de perenni Philosophia cap. 12. Platonem hoc à Mercurio mutuatum esse existimavit. Aut respicitur ὁ τῆς σοφίας κρατὴρ, de qvo Apollonius Tyanensis apud Philostratum libro & capite sexto p. 274. ex qvo bibentes animæ, medentur τῇ φυσιουργῷ λήθῃ, & haustam ex poculo ἀπάθης, πλάνης, ἀγνοίας stultitiam iterum deponunt.

	Ficin.	*Gesner.*	*Ferrar.*	*Belg.*	*Germ.*
Liber X.	11	10	10	13	2
Lib. XI.	12	11	11	7	13
Lib. XII.	4	4	12	12	17

Lib. XIII. ἐκ τῆς ἱερᾶς βίβλου τῆς ἐπικαλουμένης κόρης κόσμου. partem hujus libri habet Stobæus

	Ficin.	*Gesner.*	*Ferrar.*	*Belg.*	*Germ.*
Lib. XIII.	*deest.*	*deest.*	13	*deest.*	*deest.*

* Pythag. πηγὴ ἀεννάου φύσεως. Vide & Joh. Clerici indicem ad Stanlei Philosophiam Orientalem in *animorum fons & fontes*, Tum Kircherum T. 3. Oedipi p. 199. ubi de benefico Cratere Osiridis.

bæus p.116. ſqq. & 145. ſqq. ubi in ora libri allegatur Ἑρμοῦ λόγος Ὥρου πρὸς Ἶσιν, pro qvo Conringius p.51. ſcribendum putabat Ἴσιδος πρὸς Ὧρον, Borrichius p. 81. ſq. ſupervacaneum & tollendum nomen Ὥρου, Sane vero in hoc toto libro Iſis Horum filium, docens inducitur, etſi ipſa qvoqve alibi ab Hermete edoctam ſe fatetur in marmore epitaphio qvod refert Diodorus Siculus lib. I. cap. 27. Cætera hujus libri Patricius addidit ex Codice MS. qvem refert à ſe in Cypro repertum in monaſterio, cui nomen Encliſtra. Κόρη κόσμου Ægyptiis eſt Iſis, qvæ in hoc libro Horum docet ea qvæ in ſacris libris arcana Hermes reliqverat, nulli mortalium ante à Deo prodita, ſcilicet. Τοῦτ' δ' ὦ τέκνον ἀξιοθαύμαστον, Ὧρε, οὐκ ἂν ἐπὶ θνητῆς σπορᾶς ἐγεγόνει, οὐδὲ γὰρ ἦν οὐδέπω, ψυχῆς δὲ συμπάθειαν ἐχούσης τοῖς οὐρανοῦ μυστηρίοις, τοῦτο δ' ἦν ὁ πάντων νοῦς Ἑρμῆς, ὃς καὶ εἶδε τὰ σύμπαντα, καὶ ἰδὼν κατενόησε, καὶ κατανοήσας ἴσχυσε δηλῶσαι καὶ δεῖξαι· Καὶ γὰρ ἃ ἐνόησεν ἐχάραξε καὶ χαράξας ἔκρυψε τὰ πλεῖστα σιγήσας ἀσφαλῶς καὶ λαλήσας ἵνα ζητῇ ταῦτα πᾶς αἰὼν ὁ μεταγενέστερος κόσμου. Ἀλλ' ἦν αὐτῷ διάδοχος ὁ Τὰτ υἱὸς ὁμοῦ καὶ παραλήπτωρ τῶν μαθημάτων τούτων. Οὐκ εἰς μακρὰν δὲ καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἰμούθης Σπανὸς (forte καὶ Πανὸς) καὶ Ἡφαιστοβούλης καὶ ἄλλοι ὅσοι τῆς οὐρανίου θεωρίας πιστὴν ἀκρίβειαν ἔμελλον βουλομένης τῆς πάντων βασιλίδος ἱστορῆσαι προνοίας. Eodem libro: ψυχῶν μὲν Ὄσιρις ὁ πατήρ σου, σωμάτων δὲ ἑκάστου ἔθνους ἡγεμών. Βουλῆς δὲ ὁ πατὴρ πάντων καὶ καθηγητὴς ὁ Τρισμέγιστος Ἑρμῆς. Ἰατρικῆς δὲ ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἡφαίστου. Ἰσχύος δὲ καὶ ῥώμης πάλιν Ὄσιρις· μεθ' ὃν ὦ τέκνον αὐτὸς σύ. Φιλοσοφίας δὲ Ἀρνεβασκῆνις, ποιητικῆς δὲ πάλιν ὁ Ἀσκληπιὸς ὁ Ἰμούθης.

Addidit huic libro Patricius quinque appendices. (1.) περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης ἐκ τῶν πρὸς Ἄμμωνα, (2.) de eodem argumento, (3.) ἐκ τῶν πρὸς Τὰτ υἱὸν περὶ εἱμαρμένης, (4.) περὶ χρόνου πρὸς τὸν αὐτὸν Τάτ. (5.) περὶ ἀστέρων πρὸς τὸν αὐτόν. Qvæ omnes petitæ ſunt ex Stobæi Eclogis Phyſicis p.13. bis. p.11. p.20. & p.49. ſq.

Germ.	*Belg.*	*Ficin.*	*Gesner.*	*Ferrar.*	
16	16	*deeſt.*	*deeſt.*	14	Liber XIV. περὶ ψυχῆς πρὸς αὐτὸν Ἄμμωνα, collectus ex eodem Stobæo Eclog. Phyſic. p.82. ſq. p.85. p.94. Eclog. Ethic. p. 199. ſq. & iterum Eclog. Phyſ. p.12.
11	11	9	7	15	Liber XV. περὶ αἰσθήσεως καὶ νοήσεως, πρὸς τὸν Ἀσκληπιόν. Hic Germanus titulus eſt, qvem in ſuo etiam MS. reperit Gesnerus.

In editionibus Ficini: *quod in ſolo Deo pulchrum ac bonum, alibi vero nequaquam.* Sed hæc inſcriptio rectius convenit libro quem jam recenſuimus ſexto.

In

In MS. Vindobonensi & editione Candallæ uterque titulus conjungitur sic: περὶ κινήσεως καὶ αἰσθήσεως, καὶ ὅτι ἐν μόνῳ τῷ Θεῷ τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν ἐστιν, ἀλλαχόθι δὲ οὐδαμοῦ. Hic libellus, sive caput hoc Conringio videbatur esse appendix dialogi Asclepii, de quo infra dicturi sumus, adeoque illi subjungendus. Idem ex eo quod κόσμον dictum esse ait quia κοσμεῖ τὰ πάντα, colligit scriptum esse non Ægyptio sermone sed Græco. Adde quod κόσμου * nomen toties in his libris & in Asclepio occurrens primus excogitavit Pythagoras Hermete illo qui jactatur antiquissimo multis sæculis junior. Locum ex hoc capite Hermetis laudat Lactantius lib. II. Instit. cap. 16.

	Ficin.	*Gesner.*	*Ferrar.*	*Belg.*	*Germ.*
Liber XVI. Περὶ ἐνεργείας καὶ αἰσθήσεως, πρὸς τὸν Τάτ. petitus ex Stobæi Eclog. Phys. p. 82. seqq. περὶ ἀϊδίων σωμάτων πρὸς τὸν αὐτὸν Τάτ. ex Stobæi Eclog. Phys. p. 85. sq. ἄνθρωπος ex Lactantii lib. VII cap. 13. Θάνατος ex Stobæi florilegio serm. 117. p. 514. ὁμοιότης τεκνῶν ex eodem p. 87. Eclog. Phys. Ἐκ τῆς Ἴσιδος. florileg. Stobæi serm. 11. p. 123.	*deest.*	*deest.*	16	*deest.*	*deest.*
Liber XVII. Πρὸς Τὰτ περὶ ἀληθείας. Ex Stobæi florileg. serm. 9. pag. 110. sqq.	*deest.*	*deest.*	17	*deest.*	17.
Liber XVIII. ὅτι οὐδὲν τῶν ὄντων ἀπόλλυται, ἀλλὰ τὰς μεταβολὰς ἀπωλείας καὶ θανάτους πλανώμενοι λέγουσι. In hoc libro Idearū disserta mētio, quas primus effinxit Plato, etsi ex Moyse ipso illas repetit Philo Judæus.	8	6	18	9	9
Liber XIX. In Patricii aliisque editionibus titulo caret, nisi quod præfiguntur hæc verba. Ἀσκληπιῷ εὖ φρονεῖν. Sed Cyrillus Alex. qui locum ex hoc capite sive libello affert lib. II. contra Julian. p. 63. sq. laudat Hermetem ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως.	14	*deest.*	19	15	15.
Liber. XX. Ἐκ τοῦ γʹ πρὸς Ἀσκληπιόν *primus locus* legitur apud Cyrillum I. contra Julian. p. 35. Svidam in Ἑρμῆς & eundem	*deest.*	*deest.*	*deest.*	*deest.*	*deest.*

* A Phœniciis petitum suspicatur illustris doctrinæ vir Jobus Ludolfus comment. ad hist. Æthiopicam p. 208.

dem Cyrillum p. 33. *Locus alter* apud Cyrillum eodem loco. *Locus tertius* apud Cyrillum p. 35. *Locus quartus* ἐκ τῦ τελείυ λόγυ apud Svidam in Ἑρμῆς, ubi pro τῦ μονογενῦς καὶ τῦ πατρὸς, Patricius legit ἐκ τῦ πατρὸς, rectius utique Lambeciô, qui p. 141. prodromi historiæ literariæ rescribendum ait καὶ τῦ πνεύματος.

Locus quintus —— —— ——

Locus sextus —— —— ——

Locus septimus ἐκ τῶν πρὸς Τάτ quo ait Deum νοῆσαι μὲν χαλεπὸν, φράσαι δὲ ἀδύνατον (perinde ut Plato in Timæo, τὸν μὲν ῦν ποιητὴν καὶ πατέρα τῦδε τῦ παντὸς εὑρεῖν, τὸ ἔργον, καὶ εὑρόντα λέγειν εἰς πάντας ἀδύνατον) à pluribus laudatur, à Justino Martyre parænesi ad Græcos, ubi & *Ammonis* in libris de eo suis Deum πάγκρυφον dicentis meminit, à Cypriano de Idolorum vanitate, Augustino lib. VI. contra Donatistas, exstat & apud Cyrillum p. 31. & Stobæum florileg. serm. 78. p. 419. *Locus octavus* apud eundem Cyrillum lib. 4. p. 130. sq. *Locus nonus* apud Stobæum Eclog. Phys. p. 86. *Locus decimus & undecimus* quæ latine tantum exhibet Patricius, Græce exstant apud Cyrillum p. 31. *Locus duodecimus* ἐκ τῶν πρὸς Τάτ apud Stobæum p. 29. Eclog. Phys. *Locus tertius decimus* ἐκ τῶν ά διεξοδικῶν, & locus *decimus quartus* sive ultimus apud Cyrillum lib. II. p. 56.

VII. Laudat præterea Hermetem Cyrillus p. 56. 57. p. 33. p. 52. & lib. 8. p. 274. Michaël Glycas in Annalibus, ubi literas ejus ad Ammonem memorat, & Stobæus in locis quæ ex Schedis MStis If. Vossii vulgavit Tho. Galeus notis ad Jamblichum de Mysteriis Ægyptiorum p. 304. & 296. *Verba Hermetis morituri* quæ ex Chalcido repetit Patricius in prolegomenis ad Hermetis libros, & è Patricio Conringius de Medicina Hermetica p. 57. sq. (Chalcidium in Timæum Platonis allegans) in edito Chalcidii libro non reperi, qui videtur tantum partem commentarii Chalcidiani exhibere, certe non integrum Platonis Timæum persequitur.

VIII. *Hermetis librum ad filium suum* Ethicas ac Politicas sententias parænesesque complexum, & ex veteri Persarum linqua in Arabicam sub Califa Maimone circa A. C. 810. translatum memorat Johannes Elichmannus vir doctissimus in Epistola ad Beverovicium de vitæ termino parte 3. p. 154. Sed Arabibus Hermetica scripta jactantibus non multum fidei tribuunt viri eruditi. Vide iterum, si lubet, Conringium p. 58. sq. & 62.

CAPUT VIII.

Hermetis Asclepius ſive λόγ☉ τέλει☉ Græcè non exſtat. 1. Latina verſio an Apuleji. 2. Editiones. 3. Conringii ſententia. 4. Quis Aſclepius iſte. Plures Aſclepii. 5. Aſclepii ὅροι. 6. De Poemandro & ſcriptis Hermeticis hucusque memoratis judicium. 7.

I.

ASCLEPIUS, ſive Dialogus Hermetis de Deo, de homine & mundo, cum * Asclepio habitus, præſentibus Ammone & Tato, olim inſcriptus λόγ☉ τέλει☉ (quod apud Auguſtinum transfertur *verbum perfectum*) non λόγ☉ ἱερὸς ut memoriæ lapſu ſcripſit Scaliger ad Græca Euſebii p. 412. Græce non amplius exſtat ſi diſceſſeris à paucis fragmentis quæ ſervavit Lactantius lib. II. cap. 16. lib. IV. cap. 6. lib. VII. cap. 13. & 18. & Stobæus florileg. ſerm. 119. Latine habetur ex verſione quam communis codicum conſenſus refert ad Apulejum Madaurenſem.

II. Caſp. Barthius quidem fallitur, qui Auguſtini teſtimonio ait verſionem iſtam Apulejo tribui. Nusquam enim hoc facit Auguſtinus. At non minus falluntur Colvius, Schickardus, Wovverius & alii, qui admodum recentem putant iſtam translationem, cum ab Auguſtino lib. VIII. de Civ. Dei cap. 23. 24. & 26. & orat. de quinque hæreſibus cap. 3. lectam eſſe conſtet. Idem Colvius, Wovverius, Elmenhorſtius cauſantur orationem ſiccam & exſanguem nihilque ſimile habentem cum Apulejana ubertate & lætitia. Ob eandem cauſam Apulejo hanc verſionem abjudicabat Lambecius in prodromo hiſtoriæ literariæ p. 141. Sed merito iſta ratio parvi momenti viſa eſt Cudvvortho in genuino Syſtemate νοητῷ univerſi p. 324. Quis enim miretur magis caſte & ſobrie loqui Apulejum ſi is eſſet autor, quod nec ipſe tamen mihi perſvadeo, philoſophantem ſerio de natura Dei & aliis rebus graviſſimis, quam ludentem fabulam Mileſiam?

III. Pro-

* Asclepii Medicinæ inventoris nepote. Ita enim in Dialogo illo Hermes laudans & ipſe patrem avumque Hermetem: *Avus enim tuus O Asclepi, Medicinæ primus inventor, cui templum conſecratum eſt in monte Libyæ, circa litus Crocodilorum* &c.

III. Prodiit Asclepius sæpissime cum Poemandro Ficini, & in Patricii nova Philosophia de universis, ex utraque editione, & in editione Operum Apuleji Aldina 1521. Basiliensi 1597. & Elmenhorstiana Francof. 1621. 8vo. Sed Latine tantum, nam Græce, ut dixi, intercidit.

IV. Porro non contemnendum judicium H. Conringii, quod de hoc dialogo tulit lib. I. de Medicina Hermetica cap. 5. *Est libellus Ægyptiacæ* * *εἰδωλομανίας plenus quidem, adeoque non est dubitandum ex Ægypto illum esse. Num autem multum sit antiquior Lactantii ævo, haud definire est. Sane si verum est fatendum, in Christianum sensum per vim ab Augustino pariter & Lactantio, quæ de Dei filio, deque mundi purgationibus in illo leguntur libello, detorta sunt. Accurate enim Hermetica expendentibus patet, mundum ipsum Hermeti filium Dei dici, minime vero illi sermonem esse de altera sacrosanctæ Trinitatis persona, quam Christiani veneramur; purgationes porro orbis longe diversissimas hîc significari, ab iis malis quæ mundi interitum præcessura à Servatore nostro revelante novimus, secus quam visum Lactantio. Mundi ἀποκατάστασιν aliam per κατακλυσμὸν aliam per ἐκπύρωσιν etiam Ægyptios agnovisse testis est Julius Maternus Firmicus lib. III. Mathes. cap. I.* Cum hoc Asclepio conjungendus monente eodem Conringio est ex superioribus Hermetis libellis XV. & IV.

V. Asclepii quem hîc Hermes affatur, avus in dialogo dicitur Asclepius sive Æsculapius inventor Medicinæ, de quo fuse nuper Daniel Clericus in Historia Medicinæ, & Thomas Guidotus in historia Æsculapii adhuc ineditâ. Præter hos tertius Asclepius ἰμούθης supra in libello XIII laudatur, inventor Poëtices. Verùm de Æsculapiis ** his aliisque multa collegit H. Meibomius commentario ad ὅρκον Hippocratis cap. V.

VI. III.) Ὅροι Ἀσκληπίου πρὸς Ἄμμωνα βασιλέα sive definitiones (etsi

* Possit aliquis suspicari confictum esse sub Imperatoribus Christianis à quodam Ægyptio scriptore Ethnico, qui Christianorum sacra dogmata in Ægypto recipi explosis Ægyptiis ægre ferret. Sane hoc colligere mihi videor ex his dialogi verbis: *Alienigenis enim regionem istam terramque complentibus non solùm neglectus religionum, sed quod est durius, quasi de legibus à religione pietate cultuque divino statuetur præscripta pœnâ prohibitio. Tunc terra ista sanctissima sedes delubrorum atque templorum, sepulchrorum erit mortuorumque plenissima. O Ægypte, Ægypte, religionum tuarum solæ supererunt fabulæ, & æque incredibiles posteris suis, solaque supererunt verba lapidibus incisa tua pia facta narrantibus, & inhabitabit Ægytum Syrus aut Indus aut aliquis talis.*

** Exstat & sub Æsculapii nomine liber *de morborum, infirmitatum, corporisque accidentium origine, causis, descriptionibus & cura* Latine editus Argentorati A. 1544. fol. una cum Trotula, Hildegardi, Octaviano Horatiano &c. Sed prisci illius Æsculapii haud esse nemo est qui non videat.

(etsi vix ullæ hic definitiones occurrunt) Asclepii ad Ammonem Regem Libri III. qui licet Asclepio, ut videmus, tribuuntur, tamen ad scripta Hermetis recte referri possunt, quia auctor ipse ad Hermetem Magistrum suum provocat. *Liber primus* in editione Græca Turnebi, Candallæ & in MS. Gesneriano ac Vindobonensi, inscribitur: περὶ θεοῦ, περὶ ὕλης, (addit MS. Gesner. περὶ κακίας) περὶ εἱμαρμένης, περὶ ἡλίου, περὶ νοητῆς οὐσίας, περὶ ἀνθρώπου, περὶ οἰκονομίας τοῦ πληρώματος τῶν ἑπτὰ ἀστέρων, περὶ τοῦ κατ' εἰκόνα ἀνθρώπου. Sed Patricius simpliciorem titulum præfixit: περὶ ἡλίου καὶ δαιμόνων. Locum de Ægyptiacis mysteriis Græca lingua non prodendis allegat Nicephorus in scholiis ad Synesium de insomniis p. 362. In Turnebiana editione p. 95. post verba ἀρχὴν ἢ τέλος ἔχει, in qvibus desinit Candallæ editio, seqvuntur nonnulla, quæ ex alio libro petita esse Patricius suspicatur. Eadem tamen in calce libri hujus primi etiam sine ulla alterius libri nota exhibet MStus codex Vindobonensis, ut testatur Lambecius lib. VII. Commentar. p. 33. Liber secundus & tertius à Turnebo & Patricio editi in Candallæ editione desiderantur. *Libelli secundi* titulus est: περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ πάθους, τοῦ σώματος ἐμποδιζομένης ψυχῆς. In hoc mentio Phidiæ δημιουργοῦ occurrit qui sculptor Periclis tempore fuit Athenis, & alluditur ad narrationem de Eunomio Locro citharœdo, unde longe juniora hæc opuscula esse quàm ut ad Hermetis vel Asclepii ætatem referri queant, pridem arguit Casaubonus, cui assentiens Jul. Cæsar Bulengerus *recentiorem*, inquit, *illum auctorem fuisse opinor, qui Phidiæ & Eunomii Locri citharœdi meminerit, & trophæa, per quercum vaticinia, prytanea commemorat.* Adde Conringium p. 61. sq. Patricius tamen qvo hæc argumenta evadat, in cassum objicit, Phidiam forte antiquiorem qvendam Ægyptium Musicum intelligi, vel nomen hoc in locum Ægyptii alicujus Musici irrepisse. Similiter quod citharœdo alicui contigisse narrat Asclepius, ut chordæ defectum suppleret cicada citharæ insidens, idem forte prius Ægyptio alicui evenisse, qvod Græci, ut alia multa, ad se transtulerint. *Libellus tertius* περὶ εὐφημίας τοῦ κρείττονος καὶ ἐγκώμιον βασιλέως. In hoc desinit editio Græco-Latina Turnebi, qui Asclepii definitiones Poemandro subjecit, Patricii item, qui in nova de universis Philosophia editionis utriusq; hosce Asclepii libellos edidit, MStum quoque Vindobonense, cujus meminit Lambecius. Sed in MSto Gesneriano post Hermetis Poemandrum quatuor λόγοι sive libelli fuere, quorum *quartus* inscribebatur, μέθοδος εἰς πᾶσαν καταρχὴν ἐπιτήδειος.

VII. Libros, de qvibus hactenus egimus, Poemandrum præcipue & Asclepium, genuinos prisci Hermetis esse contendunt Augustinus Steuchus Eugubinus, lib.I. cap.8. & 25. de Perenni Philosophia, Marsilius Ficinus, Candalla & Franciscus Patricius editores; Joh. Baptista Crispus de Philosophis Ethnicis caute legendis p.469. Mutius Pansa in osculo Ethnicæ & Christianæ Theologiæ p.161.172. præ cæteris Athanasius Kircherus in Oedipo Ægypt. & Obelisco Pamphilio p.35. sqq. Sed, uti jam ostensum, reclamat res ipsa, & eruditiorum consensus, qui hæc scripta sic ab Hermete non profecta sed supposititia uno ore pronunciant, sive auctore *Judæo*, ut contendit Isaacus Vossius cap.8. de Sibyllinis Oraculis, sive *semi-Platonico* quodam itemqve *semi-Christiano*, qui circiter secundi à Christo nato seculi initia vixerit, ut post If. Casaubonum statuunt Vossius Pater lib.I. de Idololatria cap.10. Petavius T.II. dogm. Theol. de Trinitate p.8. sqq. Natalis Alexander select. Hist. Ecclesf. capitum Sec.2. Georgius Bullus defens. Concilii Nicæni p.45. & 51. Elias du Pin Biblioth. scriptor. Ecclesiast. T.I. p.23. sq. Lambecius in prodromo hist. literar. p.139. quem totum de Hermete locum iterum inseruit libro VII. Commentar. de Bibl. Vindobonensi pag.22—32. Herm. Witsius in Ægyptiacis lib. II. cap. 5. Johann. Henricus Ursinus & alii, novissime Petrus Jurieu in Historia Critica dogmatum ac religionis Judæorum p.496.

Qvamvis vero, supposititia hæc qvisqvis non odorabitur, is obesæ naris homo utiqve sit, ut ait Huetius Alnetan. quæst. p.123. maxime tamen probanda videtur eorum sententia, qui cum Conringio & Cudvvortho in his ipsis libellis alios ab aliis distinguunt, & qvosdam aperte Christianis auctoribus effictos, quosdam non Hermetis quidem esse, at ἑρμαϊκὰς δόξας complecti, Pythagoricæqve non tantum ac Platonicæ sed antiqvissimæ Ægyptiacæ doctrinæ λείψανα complecti existimant, ut supra de Poemandro agentes observavimus. Vel qvi cum Borrichio Hermeticas sententias illis contineri affirmant, sed longo ævo varie interpolatas, aliis atqve aliis hinc inde assutis. pag. 83. de Hermetis & Ægyptiorum sapientia, & libro de ortu ac progressu Chemiæ pag. 70.

CAPUT

CAPUT IX.

Hermetis Jatromathematicon argumentum. 1. *Editiones.* 2. *De libro illo judicium.* 3. *Libri duo de revolutionibus nativitatum.* 4. *Centum Aphorismi Astrologici.* 5. *Trutina Hermetis.* 6. *De terræ motuum significationibus carmen.* 7. *Curanides unde dicti.* 8. *An iidem sint cum Physicis Hermetis à Zosimo laudatis.* 9. *Græce exstant in variis Bibliothecis. Latina editio duplex.* 10. *Titulus & interpres libri.* 11. *Argumentum.* 12. *An iidem sint Latini Curanides cum Græcis MSS. vel iis quos veteres legerunt.* 13. *An ex hymnis quibus in MStis herbæ singulæ celebrantur, possit probari auctor Persa. Carminis vocabulum de scripto prosario.* 14. *Curanides non sunt fragmenta* συναγωγῆς ἱερᾶς τῶν περσικῶν *Eusebio memoratæ.* 15. *Reinesii & Conringii controversia, utrum ex Arabica an Ægyptiaca lingua derivati fuerint.* 16. *Harpocration Alexandrinus.* Coeranus *nomen Ægyptiis familiare.* 17. *Indiculus Simlerianus scriptorum Hermeticorum parum accuratus.* 18.

I.

HERMETIS *Jatromathematica* sive περὶ κατακλίσεως νοσούντων προγνωστικὰ ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης πρὸς Ἄμμωνα Αἰγύπτιον, qvo libello doctrina pronunciandi de morborum eventu ex observatione motus & aspectuum planetarum regnantium ea hora, qva decubuerit æger adjunctis breviter remediis recensetur.

II. Hunc primus sub titulo: *Mercurii Trismegisti de decubitu infirmorum* Latine, cum Tho. Boderii libro de ratione & usu dierum Criticorum excudit Andreas Wechelus Parisiis Anno 1555. 4to. Liberiore interpretatione donavit, qvi plurimum eis tribuit* & in praxi vera deprehendisse se affirmat *Johannes Stadius* Lœnhuthesius A. 1570. & Ephemeridibus suis inseruit. Exhibetur & Latine apud *Andream Argolum* lib. II. de diebus Criticis p. 18. sq. Primus Græce ex codice Bibl. Norimbergensis (qvem manu sua descripserat Johannes Regiomontanus) edidit *Joachimus Camerarius* ap. Joh. Petrejum Norimb. 1532. 4to una cum aliis opusculis Astrologicis, qvæ libro sexto recensemus. Græce cum Latina versione & altera Stadii ad calcem subjecta notisqve suis, emendatiorem plenioremq; ex MSto Augustano vulgavit *David Hoeschelius* Augustæ Vindel. 1597. 8o.

* Videtur etiam hisce Jatromathematicis aliquid tribuere Georgius Hieron. Welschius, Medicus eruditissimus Augustanus, qui loca quædam hujus libelli illustrat & Stadii versionem quandoque corrigit in curationibus Medicis, editis post Auctoris fata, Augustæ Vindel. A. 1681. 4. à Lucâ Schroeckio.

Memini & videre me hunc libellum Anglice translatum & ſubjectum rarioribus Phyſicis lingua illa editis à Radulpho Williamo Lond. 1652. 12°.

III. Cum vero nulla ejus fiat mentio non tantum in Ptolemæo, ſed etiam in Julio Firmico ſtudioſiſſimo Ægyptiacæ Aſtrologiæ, qvi tamen Æsculapii, Petoſiris, Necepſi, Abrahami aliorumqve opera laudat, imò cum nec alibi ejus memoria reperiatur, ſatis vel hinc apparet, ut notat Conringius p.51. de Medicina Hermetica, etiam poſt optimorum Aſtrologorum Græcorum & Latinorum tempora à neſcio quo ſuppoſitum eſſe. Accedit, qvod doctrina non conveniat cum iis qvæ ex Petoſiri & Nicepſo bona fide Firmicus paſſim adducit, & in Manethonis Apotelesmaticis leguntur, aut cum iis qvæ in fragmentis Hephæſtionis Thebani, Dorothei Sidonii atqve aliorum hodie ſuperant. Gemini argumenti libellus inter Hippocratis ſcripta occurrit latine ex verſione antiqva Gulideoli Mordici *de ſignificatione vitæ & mortis ſecundum motum lunæ & adſpectus planetarum* T. 1. edit. Lindenianæ p. 422. Cui adde librum Aphrodiſio dicatum qvi exſtat inter Galeni opera T. 4. edit. Baſil. p. 473. ſqq. ubi male editum περὶ καζακεῖσεως pro περὶ κατακλίσεως νοσέντων προγνωστικὰ ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης. Sed nulla in illo Hermetici libelli mentio. Labbeus in Bibliotheca nova MStorum p. 102. memorat Petoſiris & Mercurii Triſmegiſti Canonia cum Epitome ex Panchariī ſcripto de decubitu ægrotantium ſecundum duodecim ſigna, cujus libri Panchariani meminit iterum p. 126. Ἰατρομαθηματικὰς συντάξεις Ægyptiorum præter Ptolemæum lib. I. Tetrabibli cap. 2. commemorat Hephæſtion Thebanus præfat. libri primi, conf. Salmaſium de annis Climactericis p. 47. 52. & Conringium p. 63. & 72. Labbeum Bibl. nov. MSS. p. 117. ſq. & p. 124. qvi Hermetis Aſtrologiam ſive de judiciis aſtrorum Arabice exſtare refert p. 257. Memoratam etiam inter libros MSS. à Golio ex oriente allatos in Octav. Ao. 55. Nec diverſam forte ab opere de qvo jam dicemus.

IV. Hermetis *Libri duo de* * *revolutionibus nativitatum* ſive de horoſcopo poſt ſingulorum annorum revolutionem conſtituendo, ferendoqve de hoc judicio, Latine pridem translati auctore incerto: emendati editiqve ab Hieron. Wolfio Baſileæ apud H. Petri 1559. Fol. una cum Porphyrii Iſagoge & anonymi ἐξηγήσει in tetrabiblon Ptolemæi. De auctore ita Wolfius in præfat. ad Paulum Haintzelium Patricium Auguſtanum:

* In Conringii lib. I. de Hermetica Medicina p. 52. male excuſum *de revelationibus nativitatum.*

num: *Etsi, quis Hermes iste fuerit ignoro, (τϱισμέγιϛον quidem illum non fuisse persvasum habeo) nec fuisse Græcum, sed alterius alicujus nationis, sive Arabem sive Saracenum, ex multis ejus locis intelligi potest: tamen latinæ conversionis vestigia eo me ducunt, ut hoc opus è Græco translatum esse credam, fide sane optima vel immodica potius religione, unde ipsa dictio alicubi & obscurata & prope contaminata est.* Sane ut Conringio jam notatum fuit, non modo Hermes allegatur lib.II. p.266. sed & lib. I. cap. 3. adducitur in testimonium Ptolemæus, qvem Philosophi nomine innuit, ejusqve Canones atqve Almagestum laudat, *quod Græci*, inqvit, *magnam constructionem appellant*, unde suspiceris, auctorem hunc non Græce scripsisse, sed Arabice: passim vero de Babyloniorum, Ægyptiorum, Persarum præcipue Indorumqve observationibus Astrologicis, tanqvam multorum usu jam comprobatis, differentem licet observare. Nescio Christianumne arguat, qvod lib.II.c.7. legitur: *& laudabitur à pluribus, & bonitatem & utilitatem habebit occasione miraculorum & prodigiorum & locorum Ecclesiasticorum propitiatoriorum* &c. Eorundem mentio p.265. *erit etiam liberalis, & propter aliquam justitiam & sanctimoniam peregrinabitur apud divina propitiatoria.* Introductionem suam Astrologicam laudat qvisqvis est auctor lib. II. p. 261. aliosque tractatus in quibus egit de directionibus planetarum, p. 247. præterea p. 264. promittit librum traditurum causas ferdariæ * planetarum.

V. Hermetis *Aphorismi* sive *centum sententiæ Astrologicæ* diversæ à Centiloquio Ptolemæi, (licet cum hoc à nonnullis viris doctis confunduntur) tum à Centiloquio Bethemi Arabis. Latine tantum exstant, & Arabis alicujus fœtus, sub falso Hermetis nomine prodiere Venetiis 1493. Fol. una cum tetrabiblo Ptolemæi & Basil. 1533. cum Julii Firmici Astrologicis, Fol. Deniq; Ulmæ 1651. & 1674. 12. cum Aphorismis Astrologicis Ptolemæi, Ludovici de Rigiis, Almansoris, auctoris innominati & Hieron. Cardani. Hermeti quoque tribuuntur hi Aphorismi à Stephano de Messana, qui primus latine vertit & obtulit Manfredo Siciliæ Regi, tum à Thaddeo Hagecio ab Hagek cujus commentarius in Aphorismos Hermetis editus Pragæ Anno 1564. 4to. Confer & si placet Vossium de

* Unusquisque septem erraticorum, caput etiam & cauda draconis, habent quosdam annos determinatos, & quilibet planeta disponit natum secundum ferdariam suam. Solis quidem ferdaria sunt anni decem, Veneris autem octo, Mercurii tredecim, Lunæ novem, Saturni undecim, Jovis duodecim, Martis Septem, Capitis tres, & Caudæ duo, qui simul sunt omnes anni septuaginta quinque. *PseudoHermes ibid.*

ſcientiis Mathematicis p. 206. 370. & Labbeum Bibl. nov. MSS. p. 118.

VI. Ut vero centiloqvium Ptolemæi cum Aphorismis hiſce Hermeticis confunderent nonnulli, inducti videntur hac ratione, qvod ex Haly & aliorum, Arabum maxime, exemplo, rectificandarum Geneſeon ratio Aſtrologis notiſſima, licet non usquequaque certa atqne accurata, vulgo vocatur *Trutina Hermetis*. Illa vero in centiloquio Ptolemæi aphoriſmo LI. occurrit his verbis: Ἔνθα ἐστιν ἐν τῷ καιρῷ τῆς γεννήσεως ἡ σελήνη, ἐκεῖνο τὸ ζώδιον ἐν τῇ σπορᾷ ὡροσκόπησε· Καὶ ἔνθα ἐπὶ τῆς σπορᾶς ἔτυχεν, ἐκεῖνο ἐν τῇ ἀποκυήσει ὡροσκόπησεν, ἢ τὸ τούτου διάμετρον. *In quo ſigno Luna eſt geniture tempore, illud in conceptu fuit aſcendens: Et in quo ſigno inventa fuit in conceptu, illud aut ejus oppoſitum fuit aſcendens in partu.* Eundem locum reſpicit Cardanus ad Ptolemæi tetrabiblum lib. III. text. 3. ubi ait; *etiam Haly judicio Centiloquium eſſe Hermetis, & non Ptolemæi.*

VII. Præcepta Περὶ σεισμῶν ſive *de ſignificationibus terræ motuum*, Verſus Hexametri LXVI. In Anthologia Epigrammatum Græcorum p. 285. edit. Aldinæ, vel in Appendice Anthologiæ Francof. 1600. Fol. cum notis Brodæi & Obſopæi editæ p. 4. ſq. leguntur ſub nomine Hermetis Triſmegiſti. Mox additur, eos alio in codice Orpheo tribui. Vide quæ de hoc carmine dicimus infra cap. XVIII. num. 6. Sane vix alibi Hermeti poëmata ſive verſus metro adſtricti tribuuntur.

VIII. Κυρανίδες, quod nomen non auctoris nec à Kyrano Rege Perſarum petitum, ſed ſcripti eſſe, pridem eruditi obſervarunt. Etſi vero Salmaſius prolegom. ad Solinum, Reineſius lib. I. cap. 2. Var. Lect. & ante hos Scaliger ad Græca Euſebii p. 409. contendunt eſſe vocabulum Arabicum, ac ſi dicas συναγωγὰς ſive collectiones, tamen Jacobus Goar p. 12. ad Georgium Syncellum (neſcio an veriſimilius) ex Allatii ſententia oſtendit eſſe vocem Græcam Aſtrologicam à Κύριος, Κυρία, ut notetur liber qvo vires dominium ac poteſtates aſtrorum deſcribuntur. Idem vocabulum κυρανίδες Græcis notum eſſe docet ex Herodoti lib. IV. c. 19. Græcam Etymologiam ſed alio ſenſu confirmat auctor Kyranidum qvæ latinè exſtant p. 3. *Kyranides verò dictæ ſunt eò quod aliorum meorum librorum iſtæ ſunt reginæ.* Hermetem ἐν ταῖς Κυρανίσι βίβλοις laudat Syncellus p. 35. & 52. ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς γενικοῖς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ ἐν τοῖς Κυρανίσι βιβλίοις εἴρηται· & ante Syncellum Olympiodorus, cujus verba adduxit Reineſius p. 7. Var. Lect. πάλιν ἐν τῇ Κυρανίδι ὁ Ἑρμῆς &c.

IX. Eun

IX. Eundem librum à Zoſimo ipſo allegari ſub nomine *Phyſicorum Hermetis*, putabat ſed parum veriſimiliter Morhofius ὁ μακαρίτης lib. I. polyhiſtoris p. 99. Chemici enim argumenti eſſe conſtat Phyſicos illos Hermetis libros.

X. Exſtat etiamnum Κυρανὶς liber in variis Bibliothecis Græcè manu exaratus, qvo uſus eſt Gilbertus Gaulminus in notis ad Pſellum & Theodorum Prodromum &c. Carolus du Fresne in gloſſario infimæ Græcitatis & alii. Fertur & latina editio duplex, una Lipſienſis, cum notis Andreæ Rivini, qvæ ex codice MS. Henrici Ellenbergeri aulæ Magdeburgicæ Archiatri, qvem Ellenbergerus ab Eleonora Haſſiæ Landgravia dono acceperat, Ellenbergeri filius Rivino conceſſit, Rivinus donavit Bibliothecæ Paulinæ Lipſienſi ubi adhuc ſervatur, expreſſa vulgataq; eſt ſub hoc titulo: *Kirani Kiranides & ad eas Rhyakini Koronides* Lipſiæ 1638. 8vo. Altera Francofurtenſis 1681. 12mo *iterata vice è membranis Latinis*, ut habet titulus, *edita*.

XI. Græcus titulus ita ſe habet: Βίβλος κοιρανὶς φυσικῶν συμπαθειῶν καὶ δυσπαθειῶν, σύνταγμα κοιράνου βασιλέως περσῶν. Labbeo p. 123. Bibl. nov. MSS. *Cœranici liber naturalium virtutum de ſympathiis, antipathiis &c. ex primo libro Coerani Regis Perſarum & Harpocratione Alexandrino de elementis.* Latinus Interpres Chriſtianus gente Italus qui hisce ſiglis RA. PA. ſe occultavit, (unde Reineſius docet errare eos qvi exiſtimant eſſe Gerhardum Carmonenſem) in præfatione ait perlatum hunc librum è CPoli in Italiam Manuele Imperante anno Mundi 6677. anno vero Chriſti 1168. indictione ſecunda. *Liber Phyſicalium virtutum compaſſionum & certationum, collectus ex libris duobus, experientia videlicet Kyrannidarum Kyrani Regis Perſarum & ex libro Apocrationis Alexandrini ad propriam filiam*, qvæ inſcriptio ex aſſe convenit cum titulo Græco qvem exhibet Cangius in appendice ad gloſſarium Græcum p. 117. Addit Latinus interpres plurima libri Kyrani auctorem agnoſcere Hermetem Triſmegiſtum, & Syriacis characteribus ſculpta fuiſſe in columna ferrea.

XII. Scriptum ipſum qvatuor partibus abſolvitur, qvarum prima agit de viginti quatuor gemmis totidemqve herbis, avibus & piſcibus & qvæ ſint ſingulorum Magicæ virtutes Medicæqve. Secunda ſimiliter agit de qvadraginta generibus animantium qvadrupedum, tertia de avibus qvadraginta & qvatuor, qvarta deniqve de qvatuor & ſeptuaginta piſcibus. Ejusdem plane furfuris cum eo de quo Galenus lib. VI. de ſimplic. medicamentis T. 2. Opp. p. 268. ἔν τινι τῶν εἰς ΕΡΜΗΝ τὸν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων περιέχοντι τὰς λϛ´ τῶν ὡροσκόπων ἱερὰς βοτάνας αἳ ἔυδηλον ὅτι πᾶσαι λῆρός εἰσι καὶ πλάσματα τοῦ συνθέντος.

VIII. Hanc

XIII. Hanc Latinam editionem omninò ejusdem esse notæ ait Conringius p.53. de Medicina Hermetica, cum illis Kyranidibus qvarum meminerunt veteres, nisi qvod non integræ forte ad nos pervenerint. Unde nulla in illis mentio χημευτικῆς qvæ in antiqvis illis Olympiodoro laudatis manifeste stylo Chemico introducitur. Qvamvis ex hoc ipso conatus est probare Borrichius p. 81. De Hermetis Ægyptiorumqve sapientia, alias omnino illas veteres Κυρανίδας βίβλους fuisse. Qvod rectius forte dijudicare possit si qvis incidat in MStum codicem Grelotio laudatum hoc titulo: Ἐπιτομὴ χρυσέη ἢ τὸ βιβλίον τῶν ἀρχαίων Κυρανιδῶν· Sane pars eorum qvæ Olympiodorus è Kyranidibus profert, in editis legitur sub extremum partis secundæ, præterea cum Græca editione Gaulmino & Cangio inspecta satis convenire Latinæ videtur, nisi qvod nec hanc integram reddit, sed multa è Plinio aliisqve, multa ex ineptiis sæculi sui addidit, muscerdamqve piperi admiscuit, ut queritur Reinesius p.565. Var. Lect. nec pauca omisit & mutavit ut notat Morhofius, qvi p.100. lib. I. Polyhist. desiderat in Latina editione hymnos singulis herbis subjectos, illarum vires numinumqve qvibus sacræ sunt potestatem celebrantes, qvos in Græco MSto Gaulminus legisse se testatus est, & ex eo editurum se recepit.

XIV. Ex hisce hymnis Persam auctorem confirmat Vir Clarissimus W.E. Tentzelius in dialogis vernaculis anni 1695. p. 30. qvod Persæ inprimis soliti fuerint arborum plantarumqve & herbarum vires hymnis decantare. Sed nec aliis hoc inauditum gentibus, Orientalibus non modo, ut vel Salomonis exemplo apparet, qui à Cedro ad hysopum usqve nihil plantarum incantatum reliqvit; tum Babyloniis, qvos Plutarchus VIII.4. sympos. narrat palmæ arboris virtutes CCCLX. decantasse hymno: Sed & Græcis atqve Ægyptiis ut infra patebit ubi Dioscoridis editionem Aldinam recensebimus: ne dicam veteres Persas prosa non versibus usos in hymnis, si credimus Thomæ Hydeo de religione veterum Persarum p.340. qvi tamen præter rem ibi reprehendit Curtium, qvod Magos *patrium carmen* cecinisse scripsit, uti enim *carmen* dictum est qvasi *canimen*, ita hoc nomine vocatur qvicqvid canitur * vel recitatur sive prosa decurrat sive pedibus adstrictum sit. Sic Plinius dixit Christianos Christo *carmen quasi Deo dicere secum invicem.* Et apud Livium passim *carmen solenne* dicuntur verba concepta non versu sed prosa. Similiter apud Senecam Epist. 98. Sed nec *longum illud carmen comitiorum*, qvod Trajanum Imperatorem in comitiis præiisse ait idem Plinius in panegyrico, metro constabat, neqve *carmen evoca-*

* De Persarum acclamationibus carminibusqve ἐπιχωρίοις notata quædam sunt ab Henr. Valesio ad Ammiani XXIV. 4. p. 402.

evocationis Deorum qvod refert Macrobius lib. III. Saturnal. c. 9. neqve *solenne carmen precationis*, qvod ab Africano mutatum narrat Valerius Maximus lib. IV. c. 1. Deniq; liber Catonis qvi inscriptus fuit *carmen de moribus*, prosa conceptus fuit ut docet Gellius lib. II. cap. 2. & Cicero 2. de legibus cap. 23. affirmat se puerum leges duodecim tabularum *ut carmen necessarium* didicisse.

XV. Qvod vero idem doctissimus Tentzelius Kuranidas putat esse fragmenta ex Zoroastris συναγωγῇ ἱερᾷ τῶν Περσικῶν, ex qva locum producit Eusebius Lib. I. præparat p. 42. nemo facile illi accredet. Nam longe aliud illius operis argumentum fuit: unde Vigerus in Latina versione reddidit *sacrum Persicorum rituum commentarium*. G. J. Vossius, *Historiam sacram de ritibus Persarum*. Præcipue si vera sit Illustris Huetii conjectura, qui in demonstratione Evangelica p. 160. Persicarum legum Codicem, Persis *Zundavastavv* appellatum eundem esse cum illa Eusebio, memoratâ collectione sacra existimat, quam sententiam infra in Zoroastre paucis expensam videas licet. Qvid enim legibus sacrisque ritibus commune cum libro Medico Physico & Magico?

XVI. Ex Arabum Persarum Ægyptiorumq; scriniis qui Magiæ naturalis & alterius impuræ per multa sæcula fuere promi condi, congestum esse Kyranidon librum, Reinesii est sententia Lib. III. cap. 15. Var. Lect. quo ipso pluribus in locis hoc opus castigat & illustrat. Sæpe etiam ad partes vocatur ab Ulysse Aldrovando in voluminoso de animalibus opere. Conringio autem, qvi ex Ægyptiaca potius lingua, quam ex Arabica Græcè versum esse ante Olympiodori ætatem pertendit, quod Arabica illis temporibus non fuissent tanti quæ vertisses, ita occurrit idem Reinesius in defensione variarum lectionum, editori Kyranidon Andreæ Rivino opposita p. 150. *Vir clarissimus qui ad Ægyptios referre mavult, & è vetere Ægyptiaca translatas Kuranides, non adeo adversatur mihi, admitto enim & ipse facile etiam Ægyptios quorum ματαιοτεχνία nota est, hic suas partes egisse: hoc saltem requiro, ut nomen Kyranidos ex Ægyptiaca tam planum faciat, quam ex Arabica feci ego. Si post ortum Mohammedem demum literatura Arabica in aliquo cœpit pretio esse, uti argumentatur, id non infert illiteratos fuisse Arabas priores, & inertes prorsus, neque impedit quo minus diu ante, naturalium rerum studium excoluerint juxta cum Græcis, etsi quid scriptis tradiderint, hodie ignoremus, istud enim è Dioscoride, Plinio, Apulejo de herbis, qui subinde Arabicas earum nomenclaturas tanquam partem eruditionis advocant, constat.*

XVII. *De Arpocratione Alexandrino*, ex cujus libro ad filiam, partem Kyranidum concinnatam esse affirmat auctor præfationis Latinæ, dicemus infra, cum Valerii Harpocrationis περὶ τῶν λέξεων librum recensebimus, cum qvo eundem esse hunc suspicabatur Maussacus in diss. Critica p. 379. edit. Blancardi. Vide interim Barthium Lib. XI, Adversar. c. 17. *Coerani* nomen Ægyptiis non ignotum ostendit *Coeranus* Ægyptius Philosophus, cujus meminit Eunapius & Ammianus, Suidas item in Φῆστος: tum alter *Coeranus* Ægyptius temporibus Severi, quem memorat Dio. Ut taceam *Coeranum* de qvo Homerus Iliad. ρ'. 611. 614. alterumqve de qvo Apostolius VI. qs. proverb. tum *Coeranum* Plinio laudatum Musonii Philosophi æqvalem, qvem Græci generis fuisse testatur Tacitus Lib. XIV.

XVIII. Claudam hoc caput indice scriptorum Hermeticorum, qvem licet parum accuratum reperi in continuatione Bibliothecæ Gesnerianæ qvam adornavit Josias Simlerus, Hermetem Ægyptium Platonis discipulum falso appellans. *Fertur scripsisse*, inqvit, *imaginum sive præstigiorum (an præsagiorum) libros. De anulis Lib. I. De charactere Lib. I. De sigillis Lib. I. De imaginibus Martis Lib. I. De imaginibus Jovis Lib. I. De imaginibus Saturni Lib. I. De septem anulis planetarum Lib. I. De medicinis & conjunctionibus planetarum Lib. I. De confectionibus (an conjunctionibus) ad capiendum animalia silvestria Lib. I. De verbo perfecto Lib. I. Ad Asclepium Lib. I. De mathesi, Lib. II.*

CAPUT X.

De scriptis Chemicis quæ sub Hermetis nomine exstant. Capita VII. de lapidis Philosophici secretis. 1. *Chemicæ Hermetis sententiæ à variis scriptoribus laudatæ.* 2. *Secreta secretorum.* 3. *Tabula smaragdina.* 4. *E Phœnicio sermone translata videtur Kriegsmanno.* 5. *An Græcis innotuerit.* 6. *Testimonia de ejus antiquitate.* 7. *Smaragdi & aliæ gemmæ mira magnitudine.* 8. *Mos libros & tabulas una cum defunctis in sepulchro condendi* 9. *Incerta saltim est* γνησιότης *smaragdinæ tabulæ.* 10. *Hermetis de tincturis Physicis. Liber Isidis ad Horum & alia Græca Chemica MSS.* 11. *Libellus de lapidibus pretiosis.* 12.

I.

Ractatus HERMETIS *Chemicus* sive *capitula VII. de lapidis Philosophici secretis.* Hæc manu exarata viderat Gesnerus ut in Bibl. testatur. Edita sunt Latinè, adjunctis ab anonymo scholiis

ſcholiis in tomo quarto theatri * Chemici Argent. 1613. 8o. Prodierant & Lipſiæ Dominico Gnoſio curante A. 1610. 8vo, ut Germanicas, Anglicas, Belgicasqve verſiones omittam. Sed junioris cujusdam ſcriptoris eſſe res ipſa loqvitur. Quanqvam enim modus docendi reconditum quiddam ſpirat, & ſatis Ægyptium, quia tamen priſcorum ille autor meminit Philoſophorum, aliosqve citat Philoſophos, imo ipſum Avicennam, qvia in qvatuor elementorum pugnâ multus eſt, qvia literas Græcas ad partes vocat, qvæ ævo Thaautico fuere nullæ, qvia toto opere Chriſtianiſmum redolet, neutiqvam genuinus Hermetis vetuſtiſſimi ſed recentioris Arabis in artis operibus verſati cenſendus fœtus, uti Borrichius ipſe haud diffitetur libro de ortu & progreſſu Chemiæ, p. 71.

II. Paſſim tamen alibi Hermes in Chemicis citatur à Syneſio πρὸς Διόσκορον, Zoſimo, & Olympiodoro, qvi etiam Hermetis ἀρχαϊκὴν βίβλον laudat, idem ὅσα ἀπὸ Ἑρμοῦ καὶ τῶν φιλοσόφων ἦσαν εἰρημένα. Qvibus adde varias ſententias Hermeticas hinc inde allatas in libris Chemicis, turba ** Philoſophorum, in Margarita pretioſa Petri Boni Lombardi, in libro ſecretorum Calid, in ſeniore Zadith, Haled, Hortulano, Roſario, Rupeſciſſa, Iſaaco Hollando, Alberto Magno, Arnoldo Villanovano, Ariſtotele Chemico, Bernhardo Treviſano aliisqve, ſed qvas ipſas qvoqve, utrum ex Germanis Hermetis ſecundi ſcriptis hauſtæ ſint, ambiguum eſſe affirmat in conſpectu ſcriptorum Chemicorum idem Borrichius.

III. Feruntur & *ſecreta ſecretorum* Raymundi Lulli & Hermetis in tres libros diviſa & cum opuſculo Thomæ Aquinatis, de eſſe & eſſentia mineralium & Cornelii Alvetani de conficiendo divino Elixire libello edito Latinè Colon. 1592. 8vo. ut prætercam ejusdem Lulli poteſtatem

* Francofurti quoque A. 1605. 8vo prodiere quatuor ſcripta Chemica ex Arabico verſa hoc titulo: Senioris Zadith filii Hamuelis tabula Chymica. Anonymi expoſitio tabulæ. *Hermetis Triſmegiſti liber de Compoſitione*, Anonymi veteris Conſilium Conjugii ſeu de maſſa ſolis & lunæ libri III.

** In hoc libro recentioris cujusdam Græci Arabis introducitur Pythagoras turbam diſcipulorum ſuorum docens jubensque & ipſos diſſerere atque conferre inter ſe de rebus Phyſicis ac Chemicis, præſentibus ſententiamque dicentibus etiam aliis Philoſophis, & dicta illorum congregante quodam Arisleo. Vocatur & hic liber *tertia ſynodus Pythagorica de occulta ſapientia*. In altero exemplari ejus (duplex enim exſtat) Arisleus inducitur *Hermetis diſcipulos* congregans & ſententias eorum de lapide & arte Chemica inquirens. Videntur duæ priores ſynodi Pythagoricæ ejusdem argumenti intercidiſſe.

tem divitiarum & expositionem *testamenti Hermetis* de lapide Philosophico conficiendo editam cum turba Philosophorum, Rosario aliisque scriptis hujus commatis Basil. 1610. 8vo. Hermetis *librum de corporibus transmutandis* & ejus generis alia.

IV. *Tabula Smaragdina*, magnæ apud Chemicos auctoritatis, qvæ in valle Hebron in sepulchro & in manibus cadaveris Hermetis, à Sara (Abrahami uxore, ut in tabula Smaragdina vindicata non dubitat affirmare Christophorus Kriegsmannus) reperta esse dicitur, continet verbis obscuris (uti solenne est Chemicis multum fumi parum lucis dare) totius ut ajunt magisterii Chemici metalla perficiendi fundamentum, & modum componendi quandam medicinam universalem, sed generalissime descriptum. Qvia paucis verbis absolvitur, nihil impedit, qvin & hoc loco integra legatur. *Verum sine mendacio, certum & verissimum: quod est inferius, est sicut id, quod est superius, & quod est superius, est sicut id, quod est inferius ad perpetrandum miraculum unius rei: Et sicut res omnes fuerunt ab uno mediatione unius, sic omnes res natæ ab hac re adoptatione. Pater ejus est sol, mater ejus luna: portavit illud ventus in ventre suo. Nutrix ejus terra, pater omnis telesmi totius mundi est hic. Virtus ejus integra est, si versa fuerit in terram. Separabis terram ab igne, subtile à spisso svaviter cum magno ingenio. Ascendit à terra in cœlum, iterumqve descendit in terram & recipit vim superiorum & inferiorum. Sic habebis gloriam totius mundi, ideo fugiet à te omnis obscuritas. Hæc est totius fortitudinis fortitudo fortis, qvia vincet omnem rem subtilem, omniaqve solida penetrabit. Sic mundus creatus est. Hinc erunt adoptationes mirabiles, qvarum modus hic est. Itaqve vocatus sum Hermes Trimegistus habens tres partes Philosophiæ totius mundi. Completum est qvod dixi de opere solis.*

V. Kriegsmannus, qvi non è Græco sed è Phœnicio translatam esse contendit, existimavit se non mediocrem lucem tabulæ huic allaturum, si Phœnicii ut ait contextus proprietate servata eandem interpretaretur in hanc sententiam: *Vere non ficte certo verissimeqve ajo. Inferiora hæc cum superioribus illis, istaqve cum iis vicissim vires sociant, ut producant rem unam omnium mirificissimam. Ac qvemadmodum cuncta educta ex uno fuere verbo Dei unius, sic omnes qvoqve res perpetuo ex hac una regenerantur, dispositione naturæ. Patrem ea habet solem, matrem lunam, ab aëre in utero quasi gestatur, nutritur à terrâ. Causa omnis perfectionis rerum ea est per universum hoc. Ad summam ipsa perfectionem virium pervenit, si redierit in humum. In partes tribuito humum ignem passam, attenuans densitatem ejus re omnium svavissimâ. Summa ascende ingenii sagacitate à terra in cœlum, indeqve rursum in terram descende ac vires superiorum inferiorumqve coge in unum, sic*

potiere

potiere gloria totius mundi, atqve ita abjectæ sortis homo non amplius habebere. Isthæc jam res ipsa fortitudine fortior existet, corpora qvippe tam tenuia qvam solida penetrando subiget. Atque sic qvidem qvæcunqve mundus continet creata fuêre. Hinc admiranda evadunt opera, qvæ ad eundem modum instituuntur. Mihi vero ideo nomen Hermetis Trismegisti impositum fuit, qvod trium mundi sapientiæ partium (*h.e.* Theologiæ, Physicæ & Astrologiæ) *Doctor deprehensus sum. Hæc sunt, qvæ de Chemicæ artis præstantissimo opere consignanda esse duxi.*

VI. Borrichius in conspectu scriptorum Chemicorum illustriorum negat se in scriptoribus Chemicis Græcis hanc tabulam invenisse, utcunqve ab illis spectatam esse, & ad latinos derivatam non dubitet: Sed nimirum qvis MSta Græcorum Chemica excussit omnia? nisi malis cum Gaulmino statuere tabulam illam à victoribus Persis vel in Ægypto vel vicinia repertam, in Persidem jam olim translatam fuisse, eoqve nomen ejus diu Græcis ignoratum. Videtur tamen tabulam hanc inspexisse Anonymus Chemicus Græcus, cujus verba ex MSto Vindobonensi affert Lambecius Lib. VI. Commentar. p. 175. *Πρῶτος τοίνυν Ἑρμῆς ὁ Τρισμέγιστος προσαγορευόμενος ἀναφέρεται προσενεγκασμένος τὴν ἐπωνυμίαν διὰ τὸ κατὰ τρεῖς τινας τῆς δυνάμεως ἐνεργείας τὴν παροῦσαν ποίησιν γινομένην, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξω ταύτης καὶ τρεῖς διεστώσας τῶν ὄντων οὐσίας ἀνακείνας. οὗτος πρῶτος γενόμενος συγγραφεὺς τοῦ μεγάλου τούτου μυστηρίου ἀκόλουθον ἔχεν κ. τ. λ.*

VII. Meminit ejusdem tabulæ Aristoteles junior, Chemicus, de perfecto Magisterio, meminit Senior Zadith, Mag. Ortholanus sive Hortulanus, nescio qvis, cujus commentarius in tabulam exstat: Avicenna, Arnoldus de Villa Nova, Isaacus Hollandus, Albertus Magnus, Bernhardus Trevisanus, & anno Christi 1330, Petrus Bonus Lombardus, ut posteriores fere infinitos præterebeam. Athanasius Kircherus ipse qvi tabulam hanc suppositam, & à Bernardo Canesio Alchymista primùm mundo oblatam falsò * contendit, in eodem qvo hoc scripsit Oedipo Ægyptiaco testatur prope Memphin saxo hæc verba insculpta legi: *Cœlum sursum, cœlum deorsum, qvod sursum id omne deorsum, hæc cape & beaberis.* Unde integritas & antiqvitas tabulæ smaragdinæ non parum confirmari eidem Borrichio videtur, qvi illam pluribus adversus Kircherum vindicat in lib. de ortu & progressu Chemiæ p. 72. sqq. Et in conspectu scriptorum Chemicorum notat solenne fuisse antiqvis, rariora legum, gestorum, artium, lapideis tabulis, columnis, obeliscis committere: qvam

* T. II. Oedipi Ægypt. part. 2. p. 427.

rem pluribus tangimus infra cum de columnis Mercurii ſive Hermetis agimus.

VIII. Ac ne quis obducat ſmaragdos ejus magnitudinis quæ tot ſententias caperent non inveniri, cum, Theophraſto περὶ λίθων auctore, ſigilli magnitudinem raro excedant, is norit, inter artificia Chemica etiam eſſe ſimiles gemmas efficere, ut Seneca Epiſt. 90. teſtatur Democritum inveniſſe *qvemadmodum decoctus calculus in Smaragdum converteretur.* Et Theophraſtus ipſe tradit in Ægyptiorum commentariis reperiri, regi eorum à rege Babylonio miſſum Smaragdum munere, quatuor cubitorum longitudine & trium latitudine. Et fuiſſe apud eos in Jovis delubro obeliſcum e qvatuor Smaragdis, 40. cubitorum longitudine, latitudine vero in parte quatuor, in parte duorum. Se autem ſcribente, eſſe in Tyrii Herculis templo ſtantem pilam è ſmaragdo cujus & apud Herodotum lib. II. cap. 44. mentio, niſi potius pſeudoſmaragdus ſit. Nam & hoc genus reperiri, & in Cypro inventum ex dimidiâ parte Smaragdum, ex dimidia Jaſpidem, nondum humore in totum transfigurato. Addit Plinius Lib. XXXVII. cap. 5. ex Apione Pliſtonice, fuiſſe ſua ætate in labyrintho Ægypti coloſſeum Serapin è Smaragdo novem cubitorum. Prætereo alia hujus generis qvæ refert Otto Dapper in deſcriptione Americæ p. 324. edit. German. Sic Epiphanius de gemmis cap. 6. Anaſtaſius Nicænus qv. 38. Svidas in Μωυσῆς Nilus Rhodius Metropolita lib. de lapidibus eorumqve theoria, & ex Judæis plurimi, ut R. Simeon in Jalkuth, & R. Bechai ad Exod. XXIV. 12. & paraphraſis Chaldaica ad Cantic. I. 11. tabulas Decalogi ex ſaphiro factas fuiſſe referunt.

IX. Deniqve nec hoc inſolens eſſe obſervat Borrichius tam egregium repertum in Hermetis tumulo abſconditum fuiſſe: nam ſic & Archimedem ſummo ſepulchro ſuo ſphæram ac cylindrum juſſiſſe imponi, ut auctor eſt Cicero Lib. V. Tuſc. Qvamvis hoc ἐπίθημα & externum ἐπίσημον ſepulchri Archimedis longe diverſum videri poteſt à tabula Smaragdina cum Hermete ut ferunt ſepulta ac recondita, cui affinis magis eſt tabella ænea literis ſcripta incognitis, qvam in Alcmenæ ſepulchro repertam & à Chonuphi Propheta explicatam refert Plutarchus lib. de genio Socratis p. 577. 578. ſeq.

X. Verum de his qvisqve ſentiet ut volet, cum nec adverſus pertinaces tabulæ aſſertores evidenter demonſtrari poſſit illam nuper confictam eſſe, nec hi viciſſim argumentis & teſtimoniis exceptione majoribus poſſint ejus γνησιότητα tantamqve antiqvitatem confirmare & oſtendere.

XI. Hermetis Φυσικαὶ βαφαὶ ſive *de tincturis Phyſicis* liber Chemici

mici argumenti, MStus exstat in Bibl. Regis Galliæ teste Borrichio p. 81. de Hermetis & Ægyptiorum sapientia. Hermetem ἐν τοῖς φυσικοῖς citat Zosimus Panopolita (apud Syncellum p. 13.) ἐν τῷ ἐννάτῳ τῆς Ἰμὲθ βίβλῳ πρὸς Θεοσέβειαν. Hujus Ἰμούθης filius fertur Asclepius supra memoratus. In Scholiis ad Apollonium Rhodium Lib. II. ubi ad verba: τὸν ῥα χρύσειον ἔθηκεν Ἑρμείας, hæc annotata leguntur: χρύσειον δέρας λέγεται τῇ ἐπαφῇ τοῦ Ἑρμοῦ τὸ δέρας τοῦ κελοῦ γίνεσθαι χρυσοῦν, forte pro τῇ ἐπαφῇ legendum τῇ βαφῇ. Exstant & Hermetis Isidisqve ab Hermete edoctæ nomine scripta Chemica inedita in variis Bibliothecis, qvale est qvod inter alios Chemicos ἀνεκδότους Græcos in Bibl. Sereniss. Electoris Bavari legit, Latineqve vertit Simon Wagnereckius Jesuita, qvi illud in literis ad Alex. Barvoëtium testatus est se pro genuino habere. De libro qvi in Bibl. Regis Galliæ MStus exstat, & inscribitur Ἶσις προφῆτις τῷ υἱῷ Ὥρῳ ita Borrichius in conspectu scriptorum Chemicorum: *Esse scriptum illud qvod in larariis doctorum custoditur, spurium, multa ex ipso textu allata docuerint, licet sua Venere & arte neqvaqvam destituatur. Vox Isidis inter cætera:* προσεῖπον ὅτι ὁ σῖτος σῖτον γεννᾷ καὶ ἄνθρωπος ἄνθρωπον σπείρει, οὕτως καὶ ὁ σπείρων θερίζει ὅμοιον τὸ ὅμοιον. *Qvæ vel una sententia si pressius animo infigatur, plurimos in subjectis haud raro absurdis laborantes in rectiorem viam reduxerit. Nec inconsultum illud:* ἡ γὰρ φύσις τῇ φύσει τέρπεται, καὶ ἡ φύσις τὴν φύσιν νικᾷ. *Accedit horribile illud sacramentum, qvo obligatur Horus, ne commissum sibi arcanum cuiqvam patefaciat, nisi vel taciturno filio suo, vel amico securissimo.* Sacramentum illud sive jusjurandum ex libro Isidis MSto Græce affert idem Borrichius lib. de Hermetis & Ægyptiorum sapientia p. 47. Hermetis Alchemiam ex codice 236. Regis Galliæ memorat Labbeus p. 273. Bibl. nov. MSS. Plura de Chemicis Græcis ineditis diximus libro postremo hujus Bibliothecæ. Vide sis interim Cangii glossarium in voce ποιητής. Conringium de Medicina Hermetica, pag. 34. Borrichium pag. 80. Labbeum p. 128. seqv.

XII. *Libellus de lapidibus pretiosis* sub Hermetis nomine, fuit in Bibliotheca Thomæ Erpenii, Arabice scriptus A. Hegiræ 749. h. e. anno Christi 1348. qvem ex Græca non ex Ægyptiaca versum lingva hoc argumento lubrico probat Conringius p. 55. qvod auctor Hermes appellatur, non Ægyptio nomine Thoth. Usus libello videtur Albertus Magnus, qvi in doctissimo de mineralibus libro freqventer Hermetis sententias citat, præsertim de gemmis agens. Cum autem ex illo opusculo adferantur qvæ Kyranidum libro & Ægyptiorum de gemmis doctrinæ sunt similia, Ægyptiacæ forte foeturæ est, etsi minime sit à manu aut etiam ab ævo Hermetis.

CAPUT XI.

De ſcriptis Hermeti olim tributis, qvæ perierunt. Mercurii columnæ in terra Seriadica. 1. *Mos veterum, inventa & leges columnis inſculpendi.* 2. *Columnæ Herculis, & Darii. Ægyptiorum Obeliſci.* 3. *Libri Hermetici memorati Cyrillo, Plutarcho & Galeno.* 4. *Clementi Alexandrino.* 5. *Jamblicho & Julio Firmico.* 6. *Immanis numerus Hermeticorum librorum.* 7. *Interpretes librorum Hermeticorum Græci, Arius Megapolitanus, Bitys, Didymus, Evander ſive Evanthus & Seleucus Theologus.* 8. Ἑρμαϊκαὶ διατάξεις, Σαλμεσχινιακὰ, *Liber ſeptem Planetarum.* Γενικὰ *ſive* Γενικοὶ λόγοι *&c.* 9. *Locus ex Hermetis* κρυφίῳ λόγῳ *apud Chariſium emendatus.* 10.

I.

Oſt hæc qvæ de ſcriptis ſub Hermetis nomine hodieqve exſtantibus dicenda habui, conſeqvens eſt ut deperdita qvoq; illius breviter commemorem, in quibus primo ſtatim loco occurrunt I. *Mercurii columnæ* literæqve arcanæ, qvibus ad philoſophiam velut Magiſtris uſi feruntur Pythagoras, Plato & alii. Vide Ammianum Marcellinum Lib. XXII. cap. ult. Ex his columnis Thothi ſive Mercurii Sanchoniathon qvoqve profecit, ſi credimus Philoni Byblio apud Euſebium Lib. I. præparat. c. 9. p. 31. ſqq. & Svidæ in Σαγχουνιαθών. Ex iisdem Manetho Sebennyta cujus ἐπιτομὴν τῶν φυσικῶν laudat Laërtius in proœmio, (eundem enim innui non dubito) & cujus Mythologumena de Iſide, Oſiride Apide & Sarapide aliisqve Diis Ægyptiorum memorat poſt Clementem Alex. I. Strom. Euſebius in præparat. Lib. I. & IV. Theodoritus Lib. II. θεραπευτ. &c. concinnavit librum Σώθεως Regi Ptolemæo Philadelpho dicatum, ut eſt apud Syncellum p. 40. ἐκ τῶν ἐν τῇ Σηριαδικῇ γῇ κειμένων στηλῶν ἱερᾷ διαλέκτῳ καὶ ἱερογραφικοῖς γράμμασι κεχαρακτηρισμένων ὑπὸ Θὼθ τοῦ πρώτου Ἑρμοῦ καὶ ἑρμηνευθεισῶν μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐκ τῆς ἱερᾶς διαλέκτου εἰς τὴν ἑλληνίδα φωνὴν, γράμμασιν ἱερογλυφικοῖς καὶ ἀποτεθεισῶν ἐν βίβλοις ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοδαίμονος τοῦ δευτέρου Ἑρμοῦ πατρὸς δὲ τοῦ Τὰτ ἐν τοῖς ἀδύτοις τῶν ἱερῶν Αἰγυπτίων. Easdem στήλας Manetho vocat ἱερὰ βιβλία γραφέντα ὑπὸ τοῦ προπάτορος τρισμεγίστου Ἑρμοῦ. Confer Syncellum p. 124. Terram Seriadicam in qvibus hæ columnæ repertæ dicuntur, in Ægypto qværendam recte poſt alios viros eruditos docet H. Dodvvellus in Appendice ad diſſertationes Cyprianicas, niſi Euſebius qvem Syncellus ſeqvitur, columnas Mercurii confudit cum columnis poſterorum Sethi, qvas Joſephus teſtatur poſitas κατὰ τὴν Συριάδα, ſive ut Euſtathius Antiochenus in Joſepho legiſſe videtur, κατὰ

τὴν Σηϊελάδ: unde Iſ. Voſſio de LXX. interpretibus p. 271. & Marshamo p. 39. Canonis Chronici in mentem venit intelligi Sehirath locum in Galgalis, in qvo lapides ſculptos memorat liber Judicum III. 26. H. Valeſius notis ad Ammian. apud Syncellum legebat ἐν Συριγγικῇ γῇ, parum veriſimili conjecturâ. Ἑρμᾶς ſive columnas ab Hipparcho Piſiſtrati F. ἐν Στειριακῇ ὁδῷ & aliis Atticæ locis poſitas memorat Plato in Hipparcho p. 234.

II. De Sethi columnis præter cæteros conſulere juvabit Illuſtris doctrinæ Virum Huetium in demonſtratione Evangelica p. 93—97. ubi fuſe etiam agit de more antiquiſſimo ante papyri uſum recepto, præclara inventa, leges aliaqve poſteris tradendi in columnis, ſaxis, parietibus, tabulis æneis, de qvo videndus inſuper Lucas Holſtenius ad Vitam Pythagoræ ſcriptam à Porphyrio p. 67. 68. Humfredus Prideaux in limine notarum hiſtoricarum ad Epochas marmoreas Arundelianas, Hermannus Hugo de prima ſcribendi origine cap. 10. & Petrus Holmius de ſcriptione c. 4. editus à Cl. V. Tho. Crenio in Analectis, p. 440. ſeqv. Singillatim de Ægyptiis Proclus Lib. I. in Timæum: Αἰγυπτίοις δ' ἔτι καὶ τὰ γεγονότα διὰ τῆς μνήμης ἀεὶ νέα πάρεστιν, ἡ δὲ μνήμη διὰ τῆς ἱστορίας, αὕτη δ' ἀπὸ τῶν στηλῶν ἐν αἷς ἀπεγράφοντο τὰ παράδοξα καὶ τὰ θαύματος ἄξια εἴτ' ἐν πράξεσιν εἴτ' ἐν εὑρέσεσιν. Galenus initio Apologiæ Aphoriſmorum Hippocratis contra Julianum: Ἐν Αἰγύπτῳ πάλιν τῶν κατὰ τὰς τέχνας εὑρισκομένων ἕκαστον ὑπὸ κοινοῦ συνεδρίου τῶν πεπαιδευμένων κριθὲν ἐνεγράφετο στήλαισι τισὶν ἀποκειμέναις ἐν ἱεροῖς χωρίοις. In libro *Minerva mundi*, Hermes ipſe inducitur ἃ ἐνόησεν χαράξαι καὶ χαράξαντα κρύψαι, & alio loco de Iſide & Oſiride, οὗτοι, inqvit, τὰ κρυπτὰ τῶν ἐμῶν ἐπιγνώσονται γραμμάτων πάντων, καὶ διακρινοῦσι, καὶ ἵνα μὲν αὐτοὶ κατέξουσι, ἃ δὲ καὶ πρὸς εὐεργεσίας θνητῶν φθάνει, στήλαις καὶ ὀβελίσκοις χαράξουσιν. Et paucis interjectis: οὗτοι τὸ περιέχον ὅτι δαιμόνων ἐπληρώθη, παρ' Ἑρμοῦ μαθόντες κρυπταῖς στήλαις ἐχάραξαν. In Panchaia Inſula Diodorus Siculus lib. V. p. 321. teſtatur præter alia in templo ſuper lecto Jovis ſervatam στήλην χρυσῆν μεγάλην γράμματα ἔχουσαν τὰ παρ' Αἰγυπτίοις ἱερὰ καλούμενα, δι' ὧν ἦσαν αἱ πράξεις Οὐρανοῦ τε καὶ Διὸς γεγραμμέναι, καὶ μετ' αὐτὰς αἱ Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος ὑφ' ἙΡΜΟΥ προσαναγεγραμμέναι.

III. Ex columnis Mercurii veteres Græcorum Philoſophos profeciſſe auctor eſt Jamblichus lib. de Myſteriis Ægyptiorum ſect. I. cap. 2. φιλόσοφον δ' εἴ τι προβάλλεις ἐρώτημα, διακρινοῦμέν σοι καὶ τοῦτο κατὰ τὰς Ἑρμοῦ παλαιὰς στήλας ἃς Πλάτων ἤδη πρόσθεν καὶ Πυθαγόρας διαγνόντες φιλοσοφίαν συνεστήσαντο. Idem Proclus ex Crantore refert Platonem à Prophetis Ægyptiorum furti reum peractum, qvod ſermonem Atlanticum ab Ægyptiis hauſiſſet quæ ἐν στήλαις ἔτι σωζομέναις inſculpta legerentur, perinde ut apud Clementem Alex. 1. Strom. p. 303. arguitur Democritus ex Babylonii Acicari columna libros ſuos morales incruſtaſſe. Confer quæ de columnis Mercurii & Ægypti Syringibus

bus atque obeliscis collegere Valesius ad Ammianum Marcellinum Lib. XXII. cap.15. & Tho. Gale ad Jamblichum p.185. qui apud Theophilum Antiochenum pro στήλαις Ἡρακλέους legit Ἑρμοῦ, quamvis fuere etiam Herculis columnæ, non tantum illæ incertum qvales, Diodoro Sic. lib.IV.p.226. Hesychio Svidæ ac Geographis celebratissimæ prope Gades *Abyla* & *Calpe*, sive ut alii vocant *Alyba* & *Abenna*, sed & aliæ ex auro argentoque confuso factæ & in templo asservatæ, quas neque Ægyptiis neque Indicis sed ignotis vulgo literis ab Hercule inscriptas explicavit Apollonius Tyanensis apud Philostratum l.V. c.1. Confer Strabonem in extremo lib. III. & de Stelis Ægytiorum stemmata Deorum continentibus Martianum Capellam lib.II.p.35. De binis columnis è candido saxo quæ in Africæ regione quæ postea Tingitana dicta est in agro civitatis Tingis quæ hodie Tanger, Phœnicum lingva inscriptæ fuisse feruntur in hanc sententiam: ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ φυγόντες ἀπὸ προσώπου Ἰησοῦ τοῦ λῃστοῦ υἱοῦ Ναυῆ mentio apud Procopium 2. Vandal. c.7. atque inde apud Evagrium, Nicephorumque atque ex alio ut videtur scriptore apud Svidam in χαναάν, & Theophanem, licet tota res fabulis adscribitur ab Antonio Van Dalen viro acutissimo in Epist. ad Clariss. Almelovenium quæ exstat ad calcem libri de Origine ac progressu Idololatriæ p.749. seq. contra sentientibus Seldeno prolegom. de Diis Syris c. 2. Bocharto præf. ad Chanaan & p.520. Hottingero Hist.Or.p.46. Bernhardo Aldrete in Antiquitatibus Hispaniæ & Africæ p.381. qui & Arabis cujusdam scriptoris Ibn Alriquich testimonium adducit. Phœnices ita scripsisse conjicit Seldenus: אנו בורחים מפני יהושע איש חתף בן נון: De Darii Persarum Regis columnis binis ad bosphorum exstrui jussis è candido lapide, quarum una literis Græcis altera Assyriacis inscripta erat, Vide Herodotum lib.IV. c.87. Alius columnæ ab eodem Dario prope Tearum fluvium erectæ inscriptionem refert cap.91. Quales porrò fuerint veteres illi Ægyptiorum obelisci, à Mestre, Sothi, Ramise, Mnevide, Smarre aliisque Ægypti Regibus positi & literis exornati hieroglyphicis, apparet ex Athanasii Kircheri Oedipo * Ægyptiaco & Obelisco Pamphilio, quibus figuræ illorum literis hieroglyphicis refertæ exhibentur, etsi expositiones Kircheri parum probantur viris eruditis, Joh. Ovveno in Theologumenis p.82.84.283.286.291.313. Jac. Windeto lib. de vita functorum statu p. 17. Chevræo in Chevræanis, T.II.p.173. sq. Is. Vossio de LXX. interpretibus p. 330. &c.

IV. Apud Cyrillum 1. contra Julianum p. 30. memoratur ὁ συντεθεικὼς Ἀθήνησι τὰ ἐπίκλην Ἑρμαϊκὰ πεντεκαίδεκα βιβλία, *qui opus quindecim librorum Hermeticorum Athenis composuit*, ex cujus libro primo affert Cyrillus præclara qvædam de Hermetis inventis: ἆρ᾽ οὐχὶ καὶ τὸν ἡμέτερον Ἑρμῆν ἀκούεις τήν τε Αἴγυπτον εἰς λῆξιν καὶ κλήρους ἅπασαν τεμεῖν, χοίνῳ τὰς ἀρούρας καταμετροῦντα, καὶ διώρυχας τεμέσθαι ταῖς ἐπαρδεύσεσι, καὶ νόμους θεῖναι, καὶ τὰς χώρας ἀπ᾽ αὐτῶν προσειπεῖν, καὶ καταστήσασθαι τὰς συναλλάξεις τῶν συμβολαίων, καὶ νεωστὶ φύσασθαι κατάλογον τῆς τῶν ἄστρων ἐπιτολῆς, καὶ βοτάνας τεμεῖν, καὶ πρός γε ἀριθμοὺς καὶ λογισμοὺς καὶ γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν τε, ἀστρολογίαν, καὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὴν γραμματικὴν ἅπασαν εὑρόντα παραδοῦναι. Hos XV. libros Hermaicorum dogmatum Platoni inspectos putat Tho. Galeus ad Jamblichum de Mysteriis p.296. quo argumento, nescire me fateor. Forte ex illis fuere libri qvos Hermetis nomine laudat Plutarchus & Galenus, Plutarchus de Iside & Osiride p.375. Ἐν ταῖς Ἑρμοῦ λεγομένοις βιβλίοις ἱστοροῦσι γεγράφθαι περὶ τῶν ἱερῶν ὀνομάτων κ.τ.λ. Galenus Lib. VI.

de simpl. Medicamentorum facultatibus cap. 1. Ἔν τινι τῶν εἰς Ἑρμῆν τὸν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων περιέχοντι τὰς λϛ´ τῶν ὡροσκόπων βοτάνας &c. mox addit huic *libro de XXXVI. horoscoporum herbis* quo velut Hermetis, Pamphilus usus fuerat, nihil se tribuere, αἱ εὔδηλον, inqvit, ὅτι λῆρος εἰσὶ καὶ πλάσματα τοῦ συνθέντος. Videtur in illo libro similia de herbis legisse Galenus, qualia hodie in Kyranidum opusculo occurrunt, de quo supra dictum est. Rejicit & ibidem *Ophionica Conchlacis*, nominis commentitii, & ad deridendos lectores comparati.

V. Clemens Alexandrinus sexto Stromateon p. 633. sq. Ægyptiæ Philosophiæ discendæ tradendæque methodum recensens, libros XLII. Hermetis refert, qvorum plures paucioresve, alii itemqve alii addiscere debuerint. Qvia locus notissimus est & paulo prolixior, nolui integrum eundem hic repetere, tamen cum à Joh. Marshamo p. 241. sq. Lambecio p. 137. sq. & aliis numerus librorum XLII. non satis bene nec ex mente Clementis computetur, observabit lector eum qvam optime prodire sic:

1. Ὕμνοι Θεῶν.
2. Ἐκλογισμὸς βασιλικοῦ βίου.

Ἀστρολογουμένων βιβλία δ´.

3. Περὶ τοῦ διακόσμου τῶν ἀπλανῶν φαινομένων ἄστρων.
4. Περὶ τῶν συνόδων ἡλίου καὶ σελήνης.
5. Περὶ τῶν φωτισμῶν ἡλίου καὶ σελήνης.
6. Περὶ τῶν ἀνατολῶν ἡλίου καὶ σελήνης.

Τὰ ἱερογλυφικὰ, βιβλία ι´.

7. Περὶ κοσμογραφίας.
8. Περὶ γεωγραφίας·
9. Περὶ τῆς τάξεως ἡλίου καὶ σελήνης.
10. Περὶ τῶν ε´ πλανωμένων.
11. Χωρογραφία τῆς Αἰγύπτου
12. Ἡ τοῦ Νείλου διαγραφή.
13. Περὶ τῆς καταγραφῆς σκευῆς τῶν ἱερέων.
14. Περὶ τῶν ἀφιερωμένων αὐτοῖς χωρίων.
15. Περὶ μέτρων.
16. Περὶ τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς χρησίμων.

Τὰ παιδευτικὰ καὶ μοσχοσφραγιστικά (ita enim recte ex Herodoti l. II. 39. & Porphyrii IV. περὶ ἀποχῆς p. 366. legit Marshamus p. 242. & Conringius p. 57. non μοσχοσφαγιστικά) βιβλία ι´ τὰ εἰς τὴν τιμὴν ἀνήκοντα τῶν παρ᾽ αὐτοῖς Θεῶν καὶ τὴν Αἰγυπτίαν εὐσέβειαν περιέχοντα, οἷον.

—— —— 17. Περὶ θυμάτων.
18. Περὶ ἀπαρχῶν.
19. Περὶ ὕμνων.
20. Περὶ εὐχῶν.
21. Περὶ πομπῶν.
22.——26. Περὶ ἑορτῶν καὶ τῶν τούτοις ὁμοίων.

Τὰ ἱερατικὰ, βιβλία ί. περί τε νόμων καὶ Θεῶν καὶ τῆς ὅλης παιδείας τῶν ἱερέων. 27.—36.

Τὰ ἰατρικά, βιβλία ς'.
37. Περὶ τῆς τοῦ σώματος κατασκευῆς.
38. Περὶ νόσων.
39. Περὶ ὀργάνων.
40. Περὶ φαρμάκων.
41. Περὶ ὀφθαλμῶν.
42. Περὶ τῶν γυναικίων.

VI. Jamblichus de Myſteriis Ægyptiorum ſect. VIII. c. 1. viginti millia librorum ab Hermete ſcripta refert ex teſtimonio Seleuci, vel ex Manethonis teſtimonio libros *36525*, quæ eſt ſumma annorum quos 30. dynaſtiis Ægypti idem Manetho & vetus Chronicon apud Syncellum p. 51. tribuit, unde viro docto in mentem venit ſuſpicari quod non libri intelligendi ſint, ſed orbium cœleſtium περίοδοι. Sed aliud omnino ſvadent Jamblichi verba: Τὰς μὲν οὖν ὅλας ἀρχὰς Ἑρμῆς ἐν ταῖς δισμυρίαις βίβλοις, ὡς Σέλευκος ἀνεγράψατο, ἢ ταῖς τρισμυρίαις τε καὶ ἑξακισχιλίαις καὶ πεντακοσίαις καὶ εἴκοσι πέντε, ὡς Μανεθῶς ἱστορεῖ, τελέως ἀνέδειξε· τὰς δ' ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος οὐσιῶν ἄλλοι ἄλλας διαβάλλοντες τῶν παλαιῶν πολλαχοῦ διερμηνεύουσι. Jamblicho ſuccinens Julius Firmicus, *Mercurius Ægyptius*, inqvit, *conſcripſerat viginti millia voluminum de variis ſubſtantiis & principiis & poteſtatum ordinibus cœleſtium, qvæ aliæ atqve aliæ traditæ fuerunt, in quibus Aſtrologia & Theologia Ægyptiorum explicabantur, quas artes docuerat Æſculapium & Anubium.* Idem alibi referre ſe ait mundi genituram ex Æſculapio & Anubio, *quibus potentiſſimum Mercurii numen iſtius ſcientiæ ſecreta permiſit.* Et paucis interjectis: *ſicut in illo libro continetur Æſculapii, qui Myriogeneſis appellatur,* Lib. II. Matheſ.

VII. Numerus tantus librorum Hermetis merito multis incredibilis viſus eſt. Itaque Bochartus Lib. I. Chanaanis cap. 15. verſus ſive στίχους interpretatur, G. Hornius Lib. I. cap. 6. Hiſtor. Philoſ. poſt Steuchum Eugubinum & Gilb. Genebrardum, papyri folia. Galeus ad Iamblichum, p. 295. breviores λόγους, qualia ſunt capita Poemandri Ficiniani.

niani. Poteſt etiam facilis error irrepſiſſe in numeris, præterea conſtat, quorumlibet ſapientum Ægyptiorum ſcriptis & inventis auguſtum Hermetis nomen præfixum olim fuiſſe, ita enim diſerte Jamblichus in limine libri de Myſteriis: Θεὸς ὁ τῶν λόγων ἡγεμὼν ὁ Ἑρμῆς πάλαι δέδοκται καλῶς ἅπασι τοῖς ἱερεῦσιν εἶναι κοινός. Ὁ δὲ τῆς περὶ Θεῶν ἀληθινῆς ἐπιστήμης προεστηκὼς εἷς ἐστιν ὁ αὐτὸς ἐν ὅλοις, ᾧ δὴ καὶ ἡμέτεροι πρόγονοι τὰ αὐτῶν τῆς σοφίας εὑρήματα ἀνετίθεσαν, Ἑρμοῦ πάντα τὰ οἰκεῖα συγγράμματα ἐπονομάζοντες. Idem ſect. VIII. c.2. ait Hermetem reliquiſſe libros mille de diis cœleſtibus, centum de Diis empyreis, totidemque de Diis æthereis: αὗται μὲν οὖν εἰσιν ἀρχαὶ πρεσβύταται πάντων, ἃς Ἑρμῆς πρὸ τῶν αἰθερίων καὶ ἐμπυρίων Θεῶν προτάττει καὶ τῶν ἐπουρανίων. Ἑκατὸν μὲν περὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἐμπυρίων, καὶ ἰσάριθμα τούτοις περὶ τῶν αἰθερίων συγγράμματα παραδοὺς, χίλια δὲ περὶ τῶν ἐπουρανίων.

VIII. Cap. 4. fatetur idem Jamblichus, Hermeticos libros quod Græce ex Ægyptiaco translati ſint, paſſim loqui lingvam Græcorum Philoſophorum, tamen Ἑρμαϊκὰς δόξας ſive Hermeticas Opiniones illis tradi & contineri. Τὰ μὲν γὰρ φερόμενα ὡς Ἑρμοῦ Ἑρμαϊκὰς περιέχει δόξας, εἰ καὶ τῇ τῶν φιλοσόφων γλώττῃ πολλάκις χρῆται. Μεταγέγραπται γὰρ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας γλώττης ὑπ' ἀνδρῶν φιλοσοφίας οὐκ ἀπείρως ἐχόντων. Ab Hermæo puta, Didymo, Ario Megapolitano, Evandro cujus Theo meminit, & quem Evanthum Porphyrius ſuſpicante Galeo appellat. His adde *Bityn*, quem cap. 5. Jamblichus ait Hermetis libros hieroghyphicis literis ſcriptos interpretatum eſſe Ammoni Regi: ὑφηγήσατο δὲ καὶ ταύτην τὴν ὁδὸν Ἑρμῆς. Ἡρμήνευσε δὲ Βίτυς προφήτης Ἄμμωνι βασιλεῖ ἐν ἀδύτοις εὑρὼν ἀναγεγραμμένην ἐν ἱερογλυφικοῖς γράμμασιν κατὰ Σάιν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, τό, τε τοῦ Θεοῦ ὄνομα παρέδωκε τὸ διῆκον δι' ὅλου κόσμου. & cap. 7. αὐτὸ δὲ τ' ἀγαθὸν τὸ μὲν θεῖον ἡγοῦνται τὸν προεννοούμενον Θεὸν, τὸ δὲ ἀνθρώπινον τὴν πρὸς αὐτὸν ἕνωσιν, ὅπερ Βίτυς ἐκ τῶν Ἑρμαϊκῶν βίβλων μεθηρμήνευσεν. *Seleucus* porro qvem de tanto Hermaicorum librorum numero teſtem Jamblichus laudat, Alexandrinus ſine dubio ille eſt, quem centenos de Diis libros ſcripſiſſe refert Svidas, Hermeticorum ejusdem argumenti voluminum (ut recte conjiciebat Galéus) Epitomen. Hunc Seleucum Theologum laudat Porphyrius libro περὶ ἀποχῆς ſecundo. Memoratur & Seleucus Magus Theodoro Meliteniotæ in præf. ad Aſtronomiam.

IX. Porro Jamblichus ſect. VIII. cap. 6. ex Hermeticis libris profert dogma de duplici hominis anima, & cap. 4. Σαλμεσχινιακὰ memorat partem qvandam exiguam Ἑρμαϊκῶν διατάξεων, ſive obſervationum Hermetis Aſtrologicarum. Σαλμεσχινιακὰ vocantur etiam apud Hephæſtionem Thebanum, qvam Salmaſius p. 605. de annis Climactericis,

genuinam esse lectionem putat, quod Persæ isthâc voce appellent commentaria, quibus continentur, quæ ad stellarum ortus & occasus pertinent & lunæ incrementa & decrementa, & ex his tempestatum prædictiones ab Astrologis fieri solitæ. In Epistola Porphyrii ad Anebonem Ægyptium qvam refert Eusebius Lib. III. præparat. cap. 4. legitur ἐν τοῖς Ἀλμενιχιακοῖς, qvod notius vocabulum est Arabum, qvi Persicam appellationem ita corruperunt, & Calendarium Almanach nominant. Ἑρμαϊκὰς illas διατάξεις idem Salmasius putat esse inscriptas Γενικά. Sane in Hermetis Γενικοῖς περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως ζωδιακοῦ de Decanis & similibus argumentis actum fuisse, ex Syncello & aliis Γενικῶν fragmentis apparet, qvod non male convenit cum his qvæ de Ἑρμαϊκαῖς διατάξεσι habet Porphyrius. Ὅσοι δὲ τοὺς πλάνητας καὶ τὸν ζωδιακὸν τούς τε Δεκανοὺς καὶ ὡροσκόπους, καὶ τοὺς λεγομένους κραταιοὺς ἡγεμόνας παραδιδόασι (male παραδιδῶσι excusum in Jamblicho in edit. Galei p. 160.) τὰς μερισὰς τῶν ἀρχῶν διανομὰς ἀναφαίνουσι. Mercurii *librum septem Planetarum* laudat Guilelmus Parisiensis part. 2. Opp. p. 232. Γενικὰ allegantur in libello qvi exstat sub Hermetis nomine, & inscribitur κλεὶς ad Tatum, cum qvo etiam habiti fuerunt οἱ γενικοὶ λόγοι, qvorum Epitome esse, statim in limine, clavis ista dicitur. ἐπεὶ καὶ τῶν Γενικῶν λόγων τῶν πρὸς αὐτὸν (τὸν Τὰτ) λελαλημένων ἐςὶν ἐπιτομή. (Lib. IV. edit. Patricii) οὐκ ἤκουσας ἐν τοῖς γενικοῖς ὅτι ἀπὸ μιᾶς ψυχῆς τῆς τοῦ παντὸς πᾶσαι αἱ ψυχαί εἰσίν &c. Idem locus affertur à Stobæo p. 128. Eclog. physic. Citantur & Γενικὰ Hermetis in limine libelli VII. (edit. Patricii) ἐν τοῖς Γενικοῖς ὦ πάτερ, αἰνιγματωδῶς καὶ οὐτηλαυγῶς ἔφρασας περὶ θεότητος διαλεγόμενος κ. τ. λ. In fragmento Hermetis qvod ex Schedis Stobæanis Is. Vossii adducit Galeus ad Jamblichum p. 296, Ἐπεί μοι ἐν τοῖς ἔμπροσθεν Γενικοῖς λόγοις ὑπέσχου δηλῶσαι περὶ τῶν τριάκοντα ἓξ Δεκανῶν. Horum Decanorum nomina Ægyptiaca vide apud Salmasium libro de annis clîmactericis p. 610. sqq. Γενικὰ Hermetis porrò laudat Georgius Syncellus p. 35. & 52. Scaliger ad Græca Eusebii p. 409. putat in Hermetis Γενικοῖς (qvi plures λόγοι fuerunt non unus liber) origines contentas fuisse (κοσμογονίαν Cudworthus p. 327.) ut prima pars libri Mosis dicitur ספר תולדות βίβλος γενική: sic & per γενεὰς digesta fuisse tempora à Manethone. Jacobus Goar ad Syncellum p. 12. generales Astrologiæ regulas complexos sive Genethliacos tractatus fuisse suspicatur. Sane ut ex epitome γενικῶν qvam extare diximus recte colligunt Conringius & Galeus, in Genicis sive Genericis (ut vertit Patricius) agebat Hermes de principiis rerum generalibus, Deo, Intelligibili, Mente, mundi anima, natura, mundo, animali, homine & simul complectebatur principia A-

stro-

ſtrologica, Medica & Phyſica, Myſticaqve, qvæ argumenta junctim in libris Ægyptiacis tractata fuiſſe notat ſcriptor Anonymus ſcholiorum in Ptolemæi tetrabiblon p. 15. οἱ Αἰγύπτιοι ἐγνωκότες τὴν αἰτίαν τῆς τοιαύτης ἀγνοίας, οὐκ ἰδίᾳ μὲν τὰ ἰατρικὰ συνέταξαν, ἰδίᾳ δὲ τὰ Ἀστρολογικὰ καὶ τὰ τελεστικὰ, ἀλλ᾽ ἅμα πάντα συνέγραψαν, ἵνα τὰ συγγενῆ καὶ ἐφεξῆς τεταγμένα εἰς καὶ ὁ αὐτὸς εἰδὼς μὴ παρὰ τὴν ἄγνοιαν τῶν κοινῶν τούτων ἀντιστῆναι τοῖς ἐπιοῦσι μὴ δυνήσεται. Porro illa Γενικὰ Hermetis notante eruditiſſimo Galeo Jamblichus περὶ ὅλων ἀρχῶν βίβλους vocat, ſive ὅλας ἀρχὰς ab Hermete explicatas teſtatur, qvo titulo Origenes, Porphyrius, Damaſcius aliiqve uſi ſunt in ſcriptis ejusdem argumenti. Ut erat argumentum generale, ita & modus tractandi communis. Multa proponebant magis qvàm explicabant, Inde eſt qvod ipſe vel Pſeudo Mercurius in aliis ſcriptis nonnulla ēx Γενικοῖς repetit & particularius tractat, velut in διεξοδικοῖς qvæ laudat Cyrillus. Dicta igitur ſunt Γενικὰ ad diſtinctionem τῶν μερικῶν qvæ ab aliis poſt Hermetem ſcriptoribus pertractata idem Jamblichus innuit eodem loco ſect. VIII. cap. 1. τὰς δ᾽ ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος οὐσιῶν ἀρχὰς ἄλλοι ἄλλας διαβάλλοντες τῶν παλαιῶν πολλαχοῦ διερμηνεύουσι. Hoc plane ſenſu Ptolemæus in tetrabiblo περὶ τῶν καθόλου & περὶ τῶν κατὰ μέρος agit Lib. II.

X. Flavius Soſipater Chariſius laudat Hermetem ἐν τῷ κρυφίῳ λόγῳ. Adſcribam locum ut emendandum eſſe conjicio, qvia depravatus apud Chariſium legitur Lib. II. Inſtitutionum Grammaticarum p. 213. edit. Putſchii; *Fufu* (dicimus) *cum putoris aliqvid perhorreſcimus, qvæ vox numqvid Ægyptium* πάθος *ducit? Nam ut Hermes* ἐν τῷ κρυφίῳ λόγῳ *ſcribit*, ὗος ἐλέχθη σαπρὰ σπορά. Τὸ γὰρ ὗ σαπρόν ἐστιν, τὸ δὲ ὂν οὐσία, καθότι τὸ γένος ἀνθρώπων ἐκ πυρὸς καὶ θανάτου στολῆς ἐγένετο. *Numqvid ergo poſterior ætas f literam addidit, & pro y, u loqvens, fu loqvi cœpit*, (ſic Græci dicunt φῦ φῦ) *cum antea ſola u litera vituperatio videatur.*

CAPUT

CAPUT XII.

De inventis Hermeti tributis. Literæ è volatu gruum. 1. *Grammatica.* 2. *Quid antrum Hermetis apud Orpheum ?* ibid. *Eloqventia.* 3. *Arithmetica.* 4. *Leges.* 5. *Deorum cultus & sacrificia.* 6. *Geometria.* 7. *Horæ diei.* 8. *Astronomia & Astrologia.* 9. *Medicina.* 10. *Lyra septem chordarum.* 11. *Talorum & tesserarum ludus.* 12. *Palæstra.* 13. *Obiter de Hermis sive statuis Mercurialibus. Hermes Vius.* ibid. *Oleæ usus, & tollenonis.* 14. *Mercatura.* 15. *Variæ hinc inde observationes.* 16.

INventa qvoqve Hermeti sive Thoyto Ægyptiorum tribuuntur haud pauca, & præstantissima.

I. *Literæ* * tum ab aliis tum à Mnasea apud Melampodem in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. In aliis ad eundem Dionysium Scholiis MSS. τινὲς δὲ φασὶν τὰς χαρακτῆρας τῶν στοιχείων τὰς παρ' ἡμῖν ὑπὸ Ἑρμοῦ ἐκ φοίνικος φύλλων γεγραμμένας καταπεμφθῆναι τοῖς ἀνθρώποις, διὸ καὶ Φοινίκικα λέγονται γράμματα. Cassiodorus Lib. VIII. Variar. Epist. 12. *Has primum, ut frequentior tradit opinio, Mercurius reparator artium multarum volatu Strymoniarum avium collegisse memoratur.* (Alii hoc tribuunt Palamedi, unde grues aves Palamedis dicuntur Martiali Lib. XIII. Epigr. 75.) *Nam & hodie grues qui classem consociant, alphabeti formas natura imbuente describunt, quas ordinem in decorum redigens vocalibus consonantibusque congruenter admixtis, viam sensualem reperit, per qvem alta petens penetralia prudentiæ mens possit velocissime pervenire.* De volatu literato gruum videndus præ cæteris Jacobus Gaffarellus curiositatum inauditarum p. 250. seqv. Meminit & Martialis Lib. IX. Epigr. laudans nomen Earini dignissimum *qvod penna scribente grues ad sidera tollant.* Ulysses qvoqve apud Philostratum in Heroicis ait non à Palamede sed à gruibus repertas literas.

II. *Ars Grammatica*, à Platone in Phædro ac Philebo, Tzetza Chiliad. V. hist. 26. aliisqve qvam plurimis. *Antrum Hermetis* apud Orpheum in λιθικοῖς idem Tzetza Chil. XII. hist. 431. exponit libros, sive scripta.

III. *Elo-*

* Athanasius Kircherus non dubitat etiam Hieroglyphicas Ægyptiorum literas ab Hermete fuisse repertas. Adi si placet Plutarchum IX. 3. sympos. De literis Alphabeti Græci & Copti cum Charactere Hermetico (ut putat) Zoographico collatis Vide eundem T. 3. Oedipi p. 47. seqv.

III. *Eloquentia*, ** teste Diodoro Siculo Lib. I. cap. 16. Tzetza Chiliad. 6. hist. 89. &c. Unde passim audit Ἑρμῆς λόγιος, λόγου præses, & ἡγεμὼν, διὰ τὸ διδάξαι αὐτὸν τὴν ἑρμηνείαν τοὺς ἀνθρώπους. Legationum quoque ac pacificationum auctor ac repertor κηρυκείου sive caducei, ut narrat Diodorus Sic. Lib. V. p. 341. unde κοινὸς Ἑρμῆς quod utrique parti prosit. Etiam huc spectat quod viri eloquentes dicuntur Ἑρμαϊκὴ σειρά, qua de re notavi ad Eunapium. Tum proverbium, *virga Mercuriali movere & excitare* apud Julianum Epist. 40. Ex Odyss. ε'. Paulus quoque Apostolus Lystrensibus Hermes audiit, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. Actor. XIV. 12. Confer Tzetzam Chil. XII. hist. 429.

IV. *Numeri & Arithmetica*, ab eodem Platone in Phædro. Quaternarium maxime Hermeti sacrum fuisse notat Plutarchus IX. 3. symposiac.

V. *Leges*, teste iterum Platone in Protagora, Diodoro Sic. Lib. I. p. 94. Cicerone & Æliano Lib. XIV. Var. cap. 34. & Lib. XII. cap. 4. ubi perperam irrepsit nomen *Sesostris*, & νοήματα vitiose in quibusdam excusum pro νόμιμα.

VI. *Deorum cultus & sacrificia*, ut est apud Diodorum Sic. Lib. I. c. 16. cujus locum laudat etiam Eusebius Lib. II. præparat. cap. 1.

VII. *Geometria* teste Platone in Phædro, cui succinens Plutarchus, πάσης, inquit, τῆς μετρήσεως εὑρετὴς Ἑρμῆς ὁ Ἰβιακός. Et Diodorus Sic. Lib. V. p. 341. inter Hermetis reperta refert μέτρα καὶ σταθμά, *pondera ac mensuras*.

VIII. *Horæ diei, & duodecim anni menses*. Marius Victorinus in 1. Rhetoricor. Ciceronis p. 151. *Quodam tempore Hermes Trismegistus cum esset in Ægypto, sacrum quoddam animal Serapi dicatum quod in toto die duodecies urinam fecisset pari semper interposito tempore, per duodecim horas diem divisum esse conjecit, & exinde hic horarum numerus custoditur.* Animal illud * Cynocephalum esse notavit ex Horapolline Lib. I. cap. 16. Pierius Lib. VI. Hieroglyph. c. 4. & Kircherus Tom. 2. Oedipi parte II. p. 43. & pag. 230. & 339. sq. Alii αἴλουρον, sive felem, ut ex Damascio observat Petavius Diss. VII. 8. ad Uranolog. De Mensibus anni, quos Ægyptiis inventoribus tribuit Clemens

** Plutarchus lib. quod Philosopho conversandum sit cum Principibus: ὅτι δύο λόγοι εἰσὶν ὁ μὲν ἐνδιάθετος Ἑρμοῦ δῶρον, ὁ δ' ἐν προφορᾷ διάκτορος καὶ ὀργανικός. Idem postea queritur ἀμουσίᾳ καὶ ἀπειροκαλίᾳ τὸν κοινὸν Ἑρμῆν ἐμπόλαιον καὶ ἔμμισθον γενέσθαι. Vide & Diodorum Sic. Lib. V. p. 232.

* Alioqui sacra ex animalibus Hermeti sunt Ibis avis, & scarabæorum genus μονόκερως. Vide Horum Lib. I. c. 10. sed neutrum horum urinam reddit. Singulare quoque est quod de tauro Ægyptio lunæ sacro legas in scholiis Anonymi ad Ptolemæi tetrabilon p. 2. ἦν δὲ ἐ καὶ ἱερὸν ζῶον ἐν τῇ Αἰγύπτῳ, ταῦρος ἀνακείμενος τῇ Θεῷ, οὗ ἡ σόβη συνηύξανεν αὐτῇ καὶ συνεμειοῦτο. Cæterum quare dies tributa sit in duodecim partes, rationem ex numeri commoditate reddit Galenus. Confer Hieron. Magii Miscellanea Lib. I. c. 15.

1. Strom. p. 306. & de duodecim partibus Zodiaci ab Hermete repertis tradit idem Kircherus T. 2. Oedipi part. II. p. 152. 160. 165. T. 3. p. 172. 188. 206. 217. seq. 248. 263.

IX. *Astronomia* & *Astrologia*. Teste eodem Platone, & Firmico, ac Diodoro, qvibus accedit Manilius Lib. I. 33.

Tu Princeps, auctorqve sacri Cyllenie tanti,
Per te jam cœlum in terris, jam sidera nota.

Strabo Lib. XVII. p. 816. de anni periodo & Astronomicis observationibus locutus, ἀνατιθέασι δὲ, inquit, τῷ Ἑρμῇ πᾶσαν τὴν τοιαύτην σοφίαν. Vide & Kircherum T. II. Oedipi part. 2. p. 145. seq.

X. *Medicina*, hanc enim ab Hermete dicitur didicisse Æsculapius, qvem pro artis iatricæ repertore haberi tritum est ac pervulgatum. De *Chemica* arte ab Hermete reperta vide Kircherum T. 2. Oedipi Ægypt. part. 2. p. 392. seq.

XI. *Musica*, teste Diodoro, qvi φωνῶν harmonias & naturam ab Hermete primum observatas narrat.

Lyra, * qvam ex testudine commentus est post Apollinis cum Marsya disputationem, teste Diodoro Siculo Lib. V. p. 342. licet aliter paulo Schol. Homeri Jliad. ό. 256. Schol. Nicandri Alexipharm. p. 86. b. edit. Aldinæ & Schol. Arati v. 269. Euit autem lyra ab Hermete inventa septem Chordarum, λύρα ἀρχαιότροπος βαρυτέρα ἑπτάχορδος, sive ἑπτάτονος. Hæc enim qvam Orpheo alii, alii Terpandro tribuunt, ad Hermetem veluti primum auctorem pridem refertur, teste Bryennio p. 362. Nicomacho Lib. II. init. aliisqve etiam Alexandro Ætolo & Eratosthene apud Chalcidium p. 156. tum Hygino Lib. II. Poëtic. Astronom. cap. 7. Qvibus omnibus antiqvior Homerus, si modo is auctor, hymno in Mercurium ubi Chelyn ab eo inventam prolixe & eleganter describit, septem chordarum diserte meminit v. 51. confer Horatium Lib. III. Oda II. & Ovidium V. Fastor. 105. seq. Isidorus II. 21. Orig. *antiqvitus autem cithara septem chordis erat, unde Virgilius* (Æneid. VI. 646.) *septem discrimina vocum.* Neq; obstat (imo confirmat potius) qvod Diodorus ait Mercurium lyræ à se repertæ tres chordas induxisse; confer Gisb. Cuperum ad ἀποθέωσιν Homeri p. 43. sqq. Cum enim anti-

* Lyræ ex testudine factæ figura occurrit passim, ut apud Kircherum T. 2. Musurgiæ. p. 185. Lyram & citharam promiscue sumi apud veteres, notatum Clariss. Perizonio ad Ælian. lib. III. Variar. c. 32 & lib. XIV. c. 23. Ottoni item Sperlingio ad numum Furiæ Sabinæ Tranquillinæ conjugis Gordiani III. Imp. Cæterum distinguendus est chordarum numerus à numero tonorum, etsi hæc sæpe confunduntur. Enim vero una Chorda in quibusdam saltem citharis ad hoc comparatis diversimode tacta plures potuit dare tonos. Sic Terpandro λύραν τετράχορδον tribuit Plutarchus de Musica p. 1137. cum ἑπτάτονον ipse sibi vindicet in versibus quos laudant Strabo & alii & ἑπτάφθογγον vocet ipse Plutarchus p. 1141.

antiquissima lyra *duabus*, ** *tribus*, *quatuor* chordis instructa esset, Hermes tribus additis *septenarium* chordarum numerum implevit, qvemadmodum Pythagoras addita una chorda προσλαμβανομένῳ reperit ὀκτάχορδον, qvod iterũ addita ἑπταχόρδῳ perfectum deniq; systema disdiapason chordis *qvindecim* constans absolvit. In Chalcidensiũ Numis Apollo cernitur cum lyra *novem* aliâ *decem* nervorũ apud Clariss. Begerũ p.21. spicilegii Antiqvitatis. Orpheo etiã lyra *septem*, ab aliis *novem* chordarũ tribuitur ut notavi infra c.XX. num. 2. *Decimam* & *undecimam* chordam addidit Timotheus Milesius, teste Svida. De *decachordo* Jon Tragicus apud Euclidem & Bryennium:

Ἐν δεκαχόρδῳ τὴν δεκαβάμονα τάξιν ἔχουσῃ
  Τὰς συμφωνούσας ἁρμονίας τριόδους
Πρὶν μὲν σ' ἑπτάτονον ψάλλον διὰ τέσσαρα πάντες
  Ἕλληνες σπανίαν μοῦσαν ἀειράμενοι.

Etiam instrumenta *qvatuordecim* & *duodeviginti*, *undeviginti*, imo *duodetriginta*, *triginta qvinqve* & *qvadraginta* nervorum, progressu temporum à veteribus fuisse adhibita docet Is. Vossius de viribus rythmi p.92. seq. Qvod vero Diodorus addit Hermetem, cum tres chordas lyræ superinduceret, totidẽ anni ὥρας esse imitatum, tenendum est, vetustissimas gentes annum in tres, non in qvatuor partes divisisse, *** ut patet ex eodem Diodoro lib.I.c.12. ubi ait Aërem vocari *Tritogeniam* quod ter in anno naturam mutet, vere, æstate, hyeme. Confer Kircherũ T.2. Oedipi parte II.p.132. & Hieron. Aleandrum in expositione tabulæ Heliacæ p.58. qvi *tres Horas* ideo à veteribus dictas esse observat. Orpheus ad Jovem pro æstate ponit autumnum his versibus:

Σὸν μὲν ἔαρ λαμπρὸν νέον ἄνθεσι πορφυρέοισι.
Σὸς χειμὼν ψυχροῖσιν ἐπερχόμενος νεφέλαισιν,
Ἄς ποτε βακχεύτας βρόμιος διένειμεν ὀπώρας.

Satis vero ex jam dictis constat falli eos ex qvorum sententia apud Boëthiũ lib.I. de Musica c.20. *qvadrichordi ad imitationem Musicæ mundanæ qvæ ex qvatuor constat elementis, Mercurius dicitur inventor.* Neq; adeo fidem merentur omnia qvæ de reliqvis deinceps chordis habet idẽ Boëthius, etsi qvæ de nona, decima & undecima tradit, bona fide repetiit è Nicomacho l.II. Harm. p.35.

L 2 ubi

** Διχόρδου & τριχόρδου figuram vide apud Marium Mersennum de Instrumentis Harmonicis p.38.61. τετραχόρδου p.46. & apud Laur. Begerum Thesauri Brandenb. T.1. p.471.

*** Idem fere de Abyssinis notat Jobus Ludolfus Hist. Æthiop. lib.I. c.5. De Germanis Tacitus c.26. Vide & Æschylum in Prometheo vincto p.31. edit. H. Steph. At Censorinus c.19. auctor est ab Horo institutum esse annum trimestrem, eoqve ver, æstatem, autumnum, hyemem ὥρας, & annum ὧρον dici & Græcos Annales ὥρους, eorumque Scriptores ὡρογράφους. De Hippocratis divisione Anni in septem partes sive ὥρας vide Hieron. Mercurialem II.3. Var. Lect.

ubi ad octavum decimum chordarum numerum perventum esse notat. *Qvintam* * *vero chordam post Chorebus Atys filius adjunxit, qvi fuit Lydorum Rex. Hyagnis vero Phryx sextum his apposuit nervum. Sed septimus nervus à Terpandro Lesbio adjunctus est, secundum septem scilicet planetarum similitudinem —— —— His octavum Samius* (Pythagoras) *adjunxit —— Theophrastus autem Pieriotes ad graviorem partem unam addidit chordam, ut faceret totum Enneachordum, Hestiæus Colophonius decimam in graviorem partem cooptavit chordam, Timotheus vero Milesius undecimam.* Minus etiam fidei tribuerim auctori fragmenti Censorino subjecti qvi c. 12. ait lyram ab Apolline repertam habuisse tres intensiones, gravem mediam & acutam, qvartam additam à Chrystemide, à Terpandro qvintam, sextam deniqve & septimam à Timotheo. Lyræ τετραχόρδου, πενταχόρδου & ἑπταχόρδου imaginem videbis, ubi lubebit, apud Clarissimum Perizonium ad Ælian. p. 259. & in eruditissimi Ez. Spanhemii notis ad Callimachum p. 476. *Pentachordi* apud Laur. Begerum T. I. Thesauri Brandenb. p. 265. *Decachordi* etiam & *Heptachordi*, duplici ἠχείῳ instructi apud Is. Vossium de poëmatum cantu & viribus rythmi p. 97. *Pentachordi* apud Mersennum de instrumentis Harmonicis p. 7. & 10.

XII. *Talorum & alearum ludus* (πεττεία τε καὶ κυβεία) teste Platone in Philebo & Phædro. De hisce ludis Cœlius Calcagninus singulari libello, Delrio ad Senecæ Herculem furentem p. 242. sqq. Salmasius ad Vopiscum, Meursius in Græcia ludibunda, Souterius in Palamede & Thomas Hyde in libris duobus de ludis Orientalium.

XIII. *Palæstra* aliaque exercitia ad εὐρυθμίαν robur & decus corporis facientia, teste iterum Diodoro, Horatio, Tzetza Chil. XI. hist. 389. & antiquo scholiaste Homeri ad Odyss. π'. 471. & ψ'. 198. qvi propterea *Hermas* sive statuas lapideas Mercuriales qvadratas fieri solitas memorat, qvod Mercurius dum inter homines ageret hæc qvatuor præclara reperisset, *Literas, Musicam,* ** *palæstram & Geometriam.* Aliam causam reddit Svidas, qvod nempe Mercurius esset λόγου καὶ ἀληθείας ἔφορος. Videant itaqve qui mendaciorum, fraudum furtorumqve architectum faciunt. Cæterum de Hermis illis sive statuis διγλύφοις è lapide vel ligno faciem Hermetis à fronte retroqve referentibus, sed desinentibus in epistylium qvadrangulare, qvas in viis, in vestibulis ædium, in gymnasiis veteres collocabant, vide sis Plutarchum in extremo libri an senibus gerenda Resp. p. 797. Apostolium IX. 11. proverb. Schol. Luciani T. 2. p. 14. & 50. seq. Langbænium ad Longinum p. 30. edit. Tollii, Hieron. Aleandrum in tabulæ Heliacæ explica-

* Apud Begerum p. 93. spicilegii statua Apollinis cum lyra quinque chordis instructa. Pollux lib. IV. c. 9. Pentachordum ait esse inventum Scytharum.

** Apud Græcos Theseus à Minerva edoctus παλαιστικῆς inventor celebratur. Vide Meursium in Theseo c. 7. T. 10. Antiquitat. Græcar. p. 103.

plicatione, Menagium p.223. ad Demetrium Phalereum Laërtii, Kircherum T. I. Oedipi Ægypt. p.388. 390. ſqq. T.3. p.511. Johannem Nicolai libello ſingulari de hoc argumento Lipſiæ 1687. 12mo edito, & quem primo nominare loco debebam Nicolaum Bergierium virum doctiſſimum libro qvarto de publicis & militaribus Imperii Romani Viis cap.43. & elegantiſſimi Henninii notas ad Bergierium. Mercurius etiam dictus *Vius* in veteri Epigrammate, à viis nempe, ut ad Manilium notat præſtantiſſimus Huetius.

XIV. *Oleæ uſus.* teſte Diodoro, & *auri*, Chron. Paſchale p.44. ſeq.

XV. *Tollenonen* ſive inſtrumentum ingentibus ponderibus in altum tollendis idoneum ab Hermete inventum memorat Hero Byzantinus in Mechanicis. Idem Inſtrumentum in veteri obeliſco Ægyptiaco obſervare ſibi videtur Kircherus T. 3. Oedipi p.173.

XVI. *Mercatura* qvoqve & *furtum* inter Mercurii artes vulgo refertur, ut à Diodoro Siculo lib. V. p.341. à Tzetza Chil. XI. hiſt. 389. & aliis. Confer ſi placet Scholiaſten Homeri ad Jliad. έ. 385. & ό. 256.

XVII. *Textoria* & *lanificium*. Tertull. c. 3. de pallio.

CAPUT XIII.

Heſiodus utrum Homerum ætate præceſſerit, disquiſitum. 1. *Horus ſive Orus. Scripta Horo, Oſiridi & Iſidi tributa.* 2. *Hori Apollinis Hieroglyphica. Philippus interpres Græcus.* 3. *Auctor non videtur eſſe Horapollo Grammaticus qui ſub Theodoſio vixit.* 4. *Nomen Horapollinis compoſitum è duobus nominibus Deorum, quod frequens apud Ægyptios fuiſſe oſtenditur variis exemplis. Horapulus nomen nihili.* 5. *Hieroglyphicorum Horapollinis editiones.* 6. *Varii recentiores ſcriptores Hieroglyphicam veterum Ægyptiorum literaturam illuſtrantes.* 7. *Plures Hori. Liber de polyſemis dictionibus ſub Hori nomine.* 8.

I.

HESIODUS à multis jam olim antiquior habitus fuit Homero, ita enim ſenſerunt L. Accius Poëta Latinus, & Ephorus Græcus hiſtoriæ ſcriptor apud Gellium lib. III. cap. 11. Idem confirmat marmor Arundelianum quod triginta minimum annis Heſiodum Homero antiquiorem facit & Nicocles Grammaticus * qui ait primum omnium Heſiodum etiam ante Homerum ῥαψῳδῆσαι. Confer Jul. Cæſ. Scaligerum p. 101. Poëtices, cui Heſio-

* Schol. Pindari Nemeonic. Od. 2.

ſiodus & ipſi Homerum ætate præceſſiſſe videtur, p. 24. Sextus Empiricus lib. I. contra Mathematicos p. 41. οὐχ ὑπὸ πάντων ὁμολογεῖται ποιητὴς ἀρχαιότατος εἶναι Ὅμηρος. Ἔνιοι γὰρ Ἡσίοδον προήκειν τοῖς χρόνοις λέγουσιν, Λίνοντε καὶ Ὀρφέα καὶ ἄλλους παμπληθεῖς. Johannes Tzetza prolegomenis ad Heſiodum: Συνηκμηκέναι δ' αὐτ. οἱ μὲν Ὁμήρῳ φασὶν, οἱ δὲ καὶ Ὁμήρου προγενέστερον εἶναι διϊσχυρίζονται. Καὶ οἱ μὲν προγενέστερον εἶναι τοῦτον Ὁμήρου διϊσχυριζόμενοι ἐν ἀρχαῖς εἶναί φασι τῆς Ἀρχίππου ἀρχῆς, Ὅμηρον δὲ ἐν τῷ τέλει. Ὁ δ' Ἄρχιππος οὗτος υἱὸς ἦν Ἀκάστου ἄρξας Ἀθηναίων ἔτη λε. Confer Chiliad. XII. v. 165. Ejusdem Grammaticorum litis, qvam duplici dialogo περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας Heraclidem Ponticum diſceptaſſe Laërtius auctor eſt, meminit Pauſanias in Boeoticis p. 768. & Seneca Epiſt. 88. qui non magis hoc putat ad rem pertinere, quam ſi ſcias minorne Hecuba fuerit quàm Helena. Proclus in vita Homeri ab Allatio edita refert ex qvorundam opinione Homerum fuiſſe Heſiodi ἀνεψιὸν ſive *fratris filium*, quam ſententiam velut imperitam eodem in loco explodit. Τοσοῦτον γὰρ, inqvit, ἀπέχουσι τῷ γένει προσήκειν, ὅσον ἡ ποίησις διέστηκεν αὐτῶν. Scriptor certaminis Homeri & Heſiodi: Τινὲς μὲν Ὅμηρον νεώτερον Ἡσιόδου φασὶν εἶναι καὶ συγγενῆ. Γενεαλογοῦσι δὲ οὕτως: Ἀπόλλωνος φασὶ καὶ Θοώσης τῆς Ποσειδῶνος γενέσθαι Λῖνον, Λίνου δὲ Πίερον, Πιέρου δὲ καὶ Νύμφης Μεθώνης Οἴαγρον, Οἰάγρου δὲ καὶ Καλλιόπης Ὀρφέα, Ὀρφέως δὲ Ὄρτην, τοῦ δὲ Ἀρμονίδην, τοῦ δὲ Φιλοτέρπην, τοῦ δὲ Εὔφημον, τοῦ δὲ Ἐπιφραδήν, τοῦ δὲ Μελάνωπον, τούτου δὲ Δῖον καὶ Ἀπέλλαιον, Δίου δὲ καὶ Πυκιμήδης τῆς Ἀπόλλωνος θυγατρὸς Ἡσίοδον καὶ Πέρσην, Πέρσου δὲ Μαίονα, Μαίονος δὲ θυγατρὸς καὶ Μέλητος τοῦ ποταμοῦ Ὅμηρον. Juſtus Lipſius in notis ad Lib. I. Velleji, affirmat *majorem ſimplicitatem & rudiorem antiquitatem in Heſiodo comparere quam in Homero.* Contra Salmaſius ad Solinum p. 867. Lipſii judicium (nomine ejus præterito) refellens, contendit longe ſvaviorem Heſiodum, & comptiorem, eoqve minus antiquitatis redolentem cenſeri debere, quod Dionyſio Halicarnaſſenſi * judice καὶ ἐφρόντισεν ἡδονῆς, καὶ ὀνομάτων λειότητος καὶ συνθέσεως ἐμμελοῦς. Qvam Salmaſii ſententiam amplexus nuper Clariſſimus vir Ludolphus Neocorus in hiſtoria Critica Homeri, *Si ex ſcriptis*, inqvit, *utriusque Poëtæ judicium ferendum eſt, Homerus ſane ob majorem* ** *ſimplicitatem remotiorem antiquitatem redolet. Comtior enim Heſiodus & rotundior &c.* Sed qvod pace doctiſſimorum virorum dictum eſto, magna in utroqve ſimplicitas,

* T. 2. Opp. p. 68. edit. Wechel.

** Aliud viſum viro docto qui in Ephemeridibus Pariſienſibus Anni 1702. p. 314. *Si la ſimplicité du ſtile eſtoit une marque d' antiqnité, il n'y a perſonne qui pût douter que Heſiode ne fût plus ancien que Homere.*

tas, nec minor elegantia nativa in utriusque poëmatis comparet: ut ætatem diversam ex adeo diversi argumenti scriptis tam parum diversis conjicere, fortassis sit operam perdere. Præcipue cum omnes fere qui Hesiodum Homero antiquiorem negant, illum tamen putent vel aliquo eodem tempore cum Homero vixisse, vel non ita multis annis post, qvæ exigua temporis diversitas non adeo diversum statim scribendi characterem induxerit. Cæterum cum major omnino nobis esse videatur auctoritas illorum, qui Homerum *primum doctrinarum & antiqvitatis parentem* cum Plinio lib. XXV. cap. 2. faciunt, reliqua quæ de Hesiodi ætate & scriptis afferre animus est, non hoc loco, sed congruentiore infra, libro secundo, post Homerum trademus.

II. HORUS sive ORUS Samius à Tatiano numeratur inter scriptores quos Homerum antecessisse affirmat. Equidem apud Ægyptios celeberrimum fuit nomen Hori, & qvi Ægyptium fuisse Homerum contendunt, nutricem qvoqve ipsi assignant Hori filiam. Sic Alexander Paphius apud Eustath. ad Odyss. μ'. p. 397. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Πάφιος ἱστορεῖ, τὸν Ὅμηρον υἱὸν Αἰγυπτίων Δμασαγόρου καὶ Αἴθρας, τροφὸν δὲ αὐτοῦ προφῆτιν τινα θυγατέρα Ὥρου ἱερέως Ἴσιδος, ἧς ἐκ τῶν μαστῶν μέλι ῥεῦσαι ποτὲ εἰς τὸ στόμα τοῦ παιδίου. *Or* sive *Orus* nomen Ægyptium notante Pausania in Corinthiacis p. 181. confer Jos. Scaligerum ad Eusebii Chron. p. 33. edit. secundæ. Affine Hebræo אור qvod lucem denotat. Horus enim cognomen Apollinis, & pro * sole ponitur, ut ostendit Gisb. Cuperus in Harpocrate p. 4. sq. adde p. 156. & Horapollinem de quo mox Lib. I. cap. 17. Inde Orion, Origenes & similia. Etiam Horas ab Horo, id est sole nomen accepisse tradit Beda de ratione temporum, & ante Bedam Macrobius Lib. I. Saturnal. cap. 21. Orus Ægyptiorum Rex Telegori pater memoratur Manethoni apud Josephum, Herodoto, Diodoro, Eusebio & aliis, diciturqve annum trimestrem instituisse apud Censorinum cap. 19. Ægyptiorum Theologiam de Osiride, Iside & Oro singulari libro exponit Plutarchus, qui p. 410. edit. Ald. præter ἱεροὺς ὕμνους Ὀσίριδος laudat & librum inscriptum Γενέθλια Ὥρου. Ex libris Ori & Matris ejus Isidis in adytis subterraneis Αἰγύπτιος παιδεία docebatur, ut notat post alios Gilb. Gaulminus ad vitam Mosis p. 236. sq. Celebrantur & à qvibusdam Ori χημευτικά. Ori onirocritica laudat Dio Chrysostomus in oratione de Ilio non capto, nam pro ἐν γὰρ τοῖ σορῷ γεγραμμένοις ὀνείρασιν legendum ἐν γὰρ τοῖς Ὥρου, ut præ-

* Etiam mundi Hieroplyphicum Horum fuisse Ægyptiis, contendit Kircherus qvem vide T. I. Oedipi p. 152. & 214. seq. T. 3. p. 262. T. 2. part. 2. p. 24. 101. Cum Setho Adami filio confert T. I. p. 179.

præter Scaligerum ad Euſeb. & Epiſtola centeſima, vidit in ſua Dionis editione Iſaacus Caſaubonus. Hori Aſſyriorum Regis inventum ebrietati arcendæ medicamentum, laudat Plinius Lib. XXX. cap. 15.

III. Exſtant & ſub Hori Apollinis nomine duo libelli de Hieroglyphicis Ægyptiorum, quos hoc titulo primus Græce edidit Aldus Anno 1505. fol. cum Phornuto, Palæphato, Heraclidis Pontici allegoriis Homericis, proverbiis Tarrhæi & Didymi, fabulisqve Æſopi, Gabriæ & aliorum: Ὧρε Ἀπόλλων Νειλῶε ἱερογλυφικὰ ἃ ἐξήνεγκε μὲν αὐτὸς Αἰγυπτίᾳ φωνῇ, μετέφρασε δὲ Φίλιππος εἰς τὴν ἑλλάδα γλῶσσαν. Et iterum: Ὧρε Ἀπόλλων Νειλῶε τῆς τῶν παρ' Αἰγυπτίοις ἱερογλυφικῶν γραμμάτων ἑρμηνείας βιβλίον δεύτερον. Qvis fuerit iſte *Philippus* qvi Horum ex Ægyptiaco Græce transtulerit, vel ut ait Pierius Valerianus lib. XVII. Hieroglyph. cap. 4. fragmenta qvædam ex hieroglyphico literarum Ægyptiacarum interprete cui Horapollinem nomen faciunt, ſatis curioſe collegerit & Græco ſermone ſcripta poſteritati commendaverit, non ſatis conſtat. Haud valde antiqvum eſſe conjicias ex eo qvod Græco-barbaris qvandoq; vocibus utitur, ut Lib. II. cap. 94. ait grues excubias agere καθ' ὄρδινον *per vices* qvod ἐναλλάξ dixerat Ariſtoteles Lib. IX. hiſt. animal. cap. 4. Non magis autem liqvet qvis ſit Horus ille Apollo. Nam Hœſchelii ſententiæ, qvam pleriqve ſeqvuntur, vix audeo ſubſcribere. Hic qvidem non dubitat eum ipſum eſſe *Horapollinem* Grammaticum Pehnebythitem qvem Svidas ait ſub Theodoſio docuiſſe Alexandriæ primùm deinde CPoli, & ſcripſiſſe τεμενικὰ ſeu de delubris & locis conſecratis, tum commentarios in Sophoclem, Alcæum & Homerum. Sed nullam Hieroglyphicorum mentionem hic facit Svidas, & parum veriſimilis * videtur conjectura ejusdem Hœſchelii, Hieroglyphica qvæ exſtant ſuſpicantis partem eſſe τεμενικῶν. Præterea Horus Apollo ſupponitur ſcripſiſſe Ægyptiacè, non Græce, ut Grammaticus iſte Alexandrinus, cujus meminit etiam Stephanus Byz. in Φενέβηθις, qui Philoſophum appellat, & Photius cod. CCLXXIV. p. 479. qvi ejus περὶ πατρίων Ἀλεξανδρείας & δράματα memorat.

IV. Malim itaqve per Horum iſtum intelligere *Horum* Iſidis filium, ex cujus ſcriptis antiqviſſimis Ægyptiaca lingva exaratis perhibeatur (vere an falſo, non diſputo) Philippus neſcio qvis non tam fidelem verſionem qvam excerpta Græca, qvæ habemus, concinnaſſe. Aut vero Apollonidem cognomento *Horapium*, ex cujus libro *Semenuthi* qvædam

* Ambiguus hæret Voſſius lib. I, Ariſtarchi cap. 41.

dam profert Theophilus Antiochenus lib. II. ad Avtolycum f. 85. Non diversum porro istum putaverim ab Apollonio Ægyptio, qvi memoratur lib. III. f. 127. Reinesio autem cui liber Semenuthi, Chemici argumenti esse visus est Lib. III. Var. Lect. p. 380. nolim assentiri, cum historica sint, qvæ utroqve loco inde profert Theophilus.

V. Horus Apollo sive Horapollo est nomen ex duobus idem significantibus concinnatum, qvalia plura colligens Eustathius ad Iliad. δ. p. 332. οὐκ ἀπέοικε δὲ τῶν τοιούτων, inqvit, οὐδὲ ὁ Ὡραπόλλων, οὗ ἡ σύνθεσις ἐκ τοῦ Ὧρος καὶ Ἀπόλλων ἃ καὶ ἄμφω ἐπίθετα εἰσὶ Φοίβου. Nihil porro freqventius esse Ægyptiis (ut aliis populis qvoqve, de quibus vide sis Reinesii Epist. ad Rupertum p. 655. seq. & Joh. Mollerum in Homonymoscopia p. 87. seq.) qvam nomina Deorum sibi imponere & nomina propria ex binorum nominibus Deorum compingere observat Henr. Valesius ad Ammiani Lib. XIX. c. 12. qvalia sunt Hermanubis apud Plutarchum de Iside & Osiride p. 375. Serapammon & Heraclammon apud Vopiscum, Sarapammon & Potammon Episcopi apud Athanas. Epist. ad solitariam vitam degentes, Psenosiris & Pelammon apud eundem Apologia pro fuga, T. I. p. 705. Hermammon in historia Eusebii lib. VII. c. 9. Cronammon, cui librum suum inscripsit Paulus Alexandrinus, Garapammon memoratus Pausaniæ I. Eliac. c. 21. p. 433. Apammon & Hermanubis apud Gregorium in carminibus de vita sua, Phœbammon Sophista, cujus σχόλια περὶ σχημάτων ῥητορικῶν edita leguntur: Phœbammon & Nilammon apud Sozomenum VIII. 19. & in Synesii atqve Isidori Pelusiotæ Epistolis, Hermapion * è cujus libro expositionem Inscriptionis Obelisci Ægyptii in memoriam Regis Ramessis positi Græce describit Ammianus Marcellinus XVII. 4. Qvin Serapidis ipsius nomen qvasi ex Osiride & Apide conflatum observat Sirmondus ad Sidonium p. 233. Pro Horo Apolline Horapulum in MSto suo codice reperit Jacobus Schegkius, librarii potius vitio, qvam ex more recentium Græcorum, qvi ut pro Moscho dicunt Moschopulum, pro Xantho Xanthopulum, sic pro Horo dicerent Horopulum non Horapulum.

VI. Hieroglyphica Hori *Græcè*, ut dixi, vulgavit Aldus Ao. 1505. fol. primus** A. 1515. August. Vindel. *Latine* vertit *Bernardinus Trebatius* Vicentinus, cujus translationem Conradus Peutingerus Johanni Frobenio excudendam concessit. Prodiit itaque Peutingero ab auctore inscripta

 Basi-

* Hunc Hermapionem cum Apione quem Cymbalum mundi vocavit Tiberius Imp. & cum Hermotele Tertulliani confundit Kircherus in propylæo Agonistico ante Oedipum Ægyptiacum præfixo c. 1. & passim alibi præcipue T. 3. p. 250. ubi expositionem Obelisci ab Ammiano allatam explodit, explodendus & ipse.

** Fallitur Garassius Doctrin. Curios. p. 1024. ubi affirmat Ori Hieroglyphicorum primum interpretem fuisse *Johannem Mercerum* Paris. 1548.

Basileæ 1518. 4to. separatim, & 1534. 8vo cum Augustini Niphi libris II. de auguriis, postea Lugd. 1542. 8vo & ad calcem hieroglyphicorum Pierii Valeriani Francof. 1678. 4to. Græcis etiam addita prodierat Paris. 1521. 8vo. *Cœlius* præterea *Calcagninus* vir doctissimus Lib. II. Epistolicarum quæst. Epist. I. testatur se Hori hieroglyphica Latine vertisse & commentario illustrasse, eodemqve in loco veluti compendium qvoddam breve Hieroglyphicorum Hori exhibet. Versio autem illa una cum commentariis nunqvam lucem adspexit qvod sciam, etsi Calcagnini de rebus Ægyptiacis commentatio inter alia ipsius scripta edita est Basileæ 1544. fol. Transtulit & Horum *Philippus Phasianinus* Bononiensis, cui codicem non malum fuisse ait Hœschelius. Græca idem *David Hœschelius* fide codicis MSti Augustani emendavit, supplevit & cum Bernardini (non Joh. Merceri ut habet Labbeus in mantissa antiqvariæ supellectilis) versione, notis suis & Merceri edidit Augustæ Vindel. 1595. atqve iterum 1605. 4to.

Cum eadem versione & *Joh. Merceri* notis prodierant Paris. 1551. 8vo. apud Christianum Wechelum. Præterea Græce & Latine cum commentario non magni momenti ad Lib. I. exstant ad calcem Hieroglyphicorum Pierii edit. Lugd. 1626. fol. *Nicolai Caussini* Polyhistori Symbolico præmittuntur itidem Græce & Latine ex Hœschelii editione, additis ejusdem Caussini notis & observationibus Paris. 1618. 4. *Gallice* & Latine una cum iconibus sive imagunculis prodiere, ibidem 1574. 4to.

VII. In Hieroglyphicis Ægyptiorum illustrandis præter *Johannem Pierium Valerianum* sive Petrum Valerium Bellunensem, qvi viginti qvatuor annos in qvinqvaginta sex circiter commentariis libris hieroglyphicorum contexendis periisse sibi affirmat Lib. VI. cap. 22. magnam & invidiosam operam posuit *Athanasius Kircherus* in Oedipo Ægyptiaco, præcipue Tomi secundi classe I. * 3. 7. seq. & Tomo integro tertio, tum alio in opere qvod Obeliscum Pamphilium inscripsit, sed Davus sæpenumero videtur non Oedipus, adeo multæ ejus expositiones subnixæ sunt lubricis & incredibilibus conjecturis, ut innui etiam supra c. XI. num. 3. Binorum librorum libris duodesexaginta Pierianis subjectorum auctorem ferunt *Cœlium Augustinum Curionem*, qvibus in Lugdunensi Ao. 1626. & Francofurtensi Ao. 1678. editione adnexa sunt Collectanea Hieroglyphicorum.

* Classem tertiam tomi secundi inscripsit *Sphyngem Mystagogam*.

roglyphica ſex libris undiqve digeſta ſub titulis ordine Alphabetico diſpoſitis, neſcio qvo auctore. ** Sunt & in manibus eruditorum hominum *Laurentii Pignorii* & *Johannis Macarii*, *Chifletiiq;* ſcripta qvibus lucem arcanis qvibusdam & obſcuris Ægyptiorum literis & figuris afferre conati ſunt, è qvibus Pignorius in expoſitione Menſæ Iſiacæ p.44. non diffitetur Horapollinis noſtri auctoritatem magnam apud ſe fuiſſe. Utinam vero in lucem prodiiſſent *Jacobi Vindeti* Angli obſervationes qvas ad Plutarchi librum de Iſide & Oſiride vir doctus conſcripſerat, Kircheroqve oppoſuerat, ut ipſe teſtatur Lib. de vita functorum ſtatu p.17. Deniqve *Jacobus Maſenius* in ſpeculo imaginum veritatis occultæ libro & capite ſexto Hieroglyphica Hori Apollinis brevi epitome complectitur, & hinc inde illuſtrat.

VIII. Fuere & præter ſupra nominatos, alii plurimi olim Hori nomine, * ut Horus Cynicus, qvem loqventem inducit in Saturnalibus Macrobius, Hor ſive Horus Epiſcopus Origeniſta apud Hieronymum ad Cteſiphontem contra Pelagianos. Orus qvem laudat Stephanus Byzantinus in Ἀθῆναι. Alius item Horus ſive Orus ſive Orion Grammaticus Mileſius, & alter Thebanus, & tertius Alexandrinus, de qvibus Sylburgius ad Etymologicum Magnum. Neſcio utri ex his tribuenda qvæ ſub Ori nomine exſtant de *polyſemis dictionibus* in codice Regis Galliæ 604. His adde Horum Mendeſium juniorem Medicum cujus meminit Galenus Lib. II. de antidotis cap.7. etſi Daniel Clericus in hiſtoria Medicinæ parte 3. Lib. II. c.1. p.69. ſuſpicatur *Bolum* forte Mendeſium (Medicum Democriteum Theophraſtro juniorem) eſſe reſcribendum, de qvo infra Libro II. cap.11. Fuit & Horapollo alius, Philoſophus ſub Zenone Imp. cujus meminit Svidas, locum de eo producens ni fallor è Damaſcio in vita Iſidori.

** Excerpta ex Chæremonis ἱερογλυφικοῖς evolviſſe ſe refert Eraſmus in Adagio *feſtina lente*.

* De Horo Valentinianorum vide Epiphan. hæreſ. XXXI. c.15. Nempe Chriſtus ipſis erat ὅρος & ὁροθέτης. ibid. c.7.

CAPUT XIV.

De Hostane Mago & scriptis ei tributis. Plures hoc nomine. 1. *Hystaspes itidem Magus, num diversus à Dario Rege, Xerxis Patre.* 2. *Vaticinia Hystaspis commendata à Christianis Scriptoribus ex Apocrypha Apostoli Petri prædicatione.* 3. *Jambe, & Jmuthe.* 4. *Isatis sive Isis & scripta ad eam relata.* 5. *Mensa Isiaca.* 6. *Lini tres. Threnodia Ægyptiis* Μανέρως *Græcis* Λῖνος. 7. *Varia scripta sub Lini nomine à veteribus memorata, & ex iis fragmenta qvædam.* 8.

I.

HOSTANES seu ut alii *Ostanes* vel ut apud Herodotum Lib. III. id nomen scribitur, & apud Theodorum Meliteniotam præfatione in Astronomiam, *Otanes*, Magus, Zoroastris * præceptor fuisse, adeoqve Homerum ætate superasse nonnullis est existimatus. Magum antiqvissimum multi memorant, Apuleius in Apologia, Tatianus, Tertullianus de anima c. 57. Arnobius Lib. I. Cyprianus de idolorum vanitate, Minucius Felix in Octavio, Augustinus Lib. VI. contra Donatistas c. 44. Lutatius ad I. Thebaidos, v. 710. & alii. Plinius Lib. XXX. cap. I. Homero juniorem testatur his verbis: *Primus qvod exstet ut eqvidem invenio, de Magia commentatus Osthanes, Xerxem Regem Persarum bello qvod is Græciæ intulit comitatus, ac velut semina artis portentosæ sparsisse obiter infecto quacunqve commeaverat mundo. Hic maxime ad rabiem, non aviditatem modo scientiæ ejus Græcorum populos egit.* Meminit & Plutarchus de defectu oraculorum. Et Jamblichus in Theologumenis Arithmeticæ ex Nicomacho Geraseno p. 43. Καὶ Βαβυλωνίων οἱ δοκιμώτατοι καὶ Ὀστάνης καὶ Ζωροάστρης ἀγέλας Κυρίως καλοῦσι τὰς ἀστρικὰς σφαίρας. Mox alterum præterea Hostanem Plinius memorat, *qvi Alexandri M. ætate non levem auctoritatem addiderit Magicæ professioni:* & Laërtius in prooemio integram refert Magorum successionem qvos ὀστάνας vocat multitudinis numero, & Svidas: ὀστάναι, inqvit, οὗτοι πρώην παρὰ πέρσαις Μάγοι ἐλέγοντο, qvam in sententiam scholion græcum se in MStis Tatiani codicibus reperisse testatur Gesnerus. Astrorum qvoqve cognitionem à Zoroastre & post hunc ab Ostane primum excultam tradit Svidas in Ἀστρονομία. Librum de arte Chemica inter antiqvos Persarum libros sub Ostanis Magi & Philosophi qvi Zoroastris præceptor fuerit, nomine ferri, testatur Thomas Hyde in præf. ad librum de religione veterum Persarum. Sed & in-

* Ex Ægypto in Persiam venisse videtur, nec fuisse præceptor primi Zoroastris Nino æqvalis sed alterius Persæ vel ne hujus quidem fortassis: nam ut Plinius, *diligentiores paulo ante hunc ponunt Zoroastrem.*

& inter Græcos libros Chemicos Oſtanis nomen occurrit, ut docet Reineſius p. 155. Var. Lect. & in Catalogis MStorum Lambecius, Labbeus, Du Fresnius. Apud Syncellum p. 248. & in Scaligeri Euſebio p. 53. hæc legas, qvibus nullam fidem habent Scaliger in notis, & Bochartus Geographiæ ſacræ p. 235. Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος ἤκμασεν ἐν Αἰγύπτῳ μυηθεὶς ὑπὸ Ὀστάνου τοῦ Μήδου σταλέντος ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῶν τηνικαῦτα Περσῶν ἄρχειν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱερῶν ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως σὺν ἄλλοις ἱερεῦσι καὶ φιλοσόφοις, ἐν οἷς ἦν καὶ Μαρία τις Ἑβραία σοφὴ, καὶ Παμμένης, συνέγραψε περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων καὶ πορφύρας λοξῶς. Δημόκριτος δὲ καὶ Μαρία ἐπῃνέθησαν παρ' Ὀστάνου, ὡς πολλοῖς καὶ σοφοῖς αἰνίγμασι κρύψαντες τὴν τέχνην, Παμμένους δὲ κατέγνωσαν ἀφθόνως γράψαντος. Suppoſititium Hoſtanis de Maria oraculum ex MSto codice ſexcentorum annorum Græce edidit Clariſſimus vir Rich. Bentleius in Epiſtola Malalæ ſubjecta p. 10. Hoſtanis Octateuchum laudat Euſebius libro præparationis Evangelicæ primo extremo.

II. HYDASPES, HISTASPES ſive potius HYSTASPES, (ita enim ſcribendum docuit Theodorus Canterus Lib. II. c. 19. Var. lect.) Magus & vates habitus antiqviſſimus, utpote qvi multo anteqvam Trojana gens conderetur, præfatus eſſe dicitur ſublatum iri ex orbe imperium nomenqve Romanum, ut refert Lactantius Lib. VII. cap. 15. & à Perſis exiſtimatus æqvalis fuiſſe Zoraſtris, ut docet Agathias Lib. II. p. 58. qvi tamen addit incertum eſſe qvis demum ſit ille Hyſtaspes. Alii enim eundem faciunt longe juniorem Homero, Darii Regis patrem, de qvo Herodotus Lib. I. cap. 209. Sed errant ſaltim in eo, qvod Regem * faciunt & ipſum, ut Ammianus Marcellinus Lib. XXIII. p. 374. Lactantius autem qvi longe vetuſtiorem Darii parente habuit, antiqviſſimum Medorum Regem appellat, neſcio qvam vere. Machagiſtiæ ſive Magiæ poſt Zoroaſtrem præcipuus auctor traditur, qvi, ſi credimus Ammiano, *cum ſuperioris Indiæ ſecreta fidentius penetraret, ad nemoroſam qvandam venerat ſolitudinem, cujus tranqvillis ſilentiis præcelſa Brachmanorum ingenia potiuntur: eorumqve monitu rationes mundani motus & ſiderum purosqve ſacrorum ritus, qvantum colligere potuit eruditus ex his qvæ didicit aliqva ſenſibus Magorum infudit, qvæ illi cum diſciplinis præſentiendi futura per ſuam quisque progeniem poſteris ætatibus tradunt.* Sed & Darius Rex ſepulchro ſuo inſcribi juſſit ὅτι μαγικῶν γένοιτο διδάσκαλος, ſive *quod Magica & ipſe docuiſſet*, teſte

M 3 Por-

* Ex Thoma Hydeo de religione veterum Perſarum cap. 23. quod eſt de *Gushtaſpe* ſive *Hyſtaſpe*, apparet hunc Hyſtaspen Magum à Perſis ſcriptoribus eundem haberi cum ipſo Dario Xerxis Patre, & ſub ejus regno fuiſſe etiam Zerdusht ſive Zoroaſtrem, novæ apud Perſas religionis inſtitutorem, cujus præceptor Hoſtanes de quo jam dixi,

Porphyrio Lib. IV. περὶ ἀποχῆς, ut vel hoc nomine probabile multis fuerit Hyſtaspen illum celebrem Magum non diverſum fuiſſe à Darii parente, qvod & Thomæ Stanlejo placuit l. II. Philoſophiæ Orientalis cap. 2,

III. Qvaliscunqve vero fuerit iſte Hyſtaſpes, ejus vaticinia non modò à Lactantio laudantur, ſed & Juſtino Martyre Apologia prima, (qvæ ſecunda vulgo audit) duobus locis, qvorum unus exſtat f. 66. Σίβυλλα δὲ καὶ Ὑστάσπης γενήσεσθαι τῶν φθαρτῶν ἀνάλωσιν διὰ πυρὸς ἔφασαν. Ubi clariſſimus Grabius eum putat præ oculis habuiſſe Apocryphani Petri Apoſtoli prædicationem, qvam mox è Clemente Alex. memorabo. Alter locus Juſtini exſtat f. 82. ubi ait malorum dæmonum opera effectum eſſe, ut mortis ſupplicium conſtitueretur adverſus librorum Hyſtaſpis aut Sibyllæ aut Prophetarum lectores. Deniqve Clemens Alex. Lib. VI. Stromatum p. 636. ex Apocrypha Petri prædicatione teſtatur Paulum ipſum Apoſtolum Sibyllinorum & Hyſtaſpis lectionem commendaſſe. Δηλώσει πρὸς τῷ Πέτρου κηρύγματι ὁ Ἀπόστολος λέγων Παῦλος. Λάβετε καὶ τὰς Ἑλληνικὰς βίβλους, ἐπίγνωτε Σίβυλλαν, ὡς δηλοῖ ἕνα Θεὸν καὶ τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι, καὶ τὸν Ὑστάσπην λαβόντες ἀνάγνωτε καὶ εὑρήσετε πολλῷ τηλαυγέστερον καὶ σαφέστερον γεγραμμένον τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Qvamvis enim Cotelerius non Pauli hæc, ſed Clementis verba eſſe contendit, & illa ὁ Ἀπόστολος λέγων Παῦλος ad præcedentia apud Clementem referri debere putat, in judicio de Epiſtola ſecunda Clementis Romani f. 182. tamen veriſimiliorem eſſe communem aliorum ſententiam qvi hæc ex Apocrypho neſcio qvo libro tanqvam Pauli verba à Clemente Alex. laudari exiſtimant, probavit Beveregius in codice canonum vindicato part. 1. cap. 14. §. 7. * Cæterum Davidi Blondello Lib. I. de Sibyllis cap. 5. & 26. Petro Petito Lib. III. de Sibylla cap. 17. abſurdum videtur qvod Paulus Apoſtolus Hyſtaſpis & Sibyllinorum lectionem commendaverit, qvaſi debuerit omnia in illis ſcriptis probare qvi veritatem de uno Deo in iis agnoſcendam gentibus prædicavit. Contra plurimum illi teſtimonio tribuunt Baronius apparat. num. 18. Montacutius in Analectis p. 143. & qvi idem prope liber eſt in Apparatu p. 134. Iſaacus Voſſius in reſponſione ad iteratas Simonii objectiones p. 368. & de Sibyllinis Oraculis c. 6. Joh. Erneſtus Grabe T. I. ſpicilegii Patrum p. 66. Nihiloſecius cum certum ſit ſcriptores Chriſtianos illius ætatis paſſim ad incertas Apocryphas ſcripturas provocare, præcipue Clemens Alexandrinus non raro illas advocet, haud miror adeo traditionem iſtam Caſaubono Exercitat. 1. ſect. 10. nulla fide dignam viſam fuiſſe.

IV. JAM-

* Dixi etiam de hoc loco in Codice Apocrypho N. T. p. 797.

IV. JAMBE Poëtria qvoq; hoc loco non prætereunda, propter hæc qvæ de illa legis in Scholiis ad Euripidis Oreſtem v.962. Ἰάμβη τις δούλη τῆς Μετανείρας, ἀθυμοῦσαν τὴν θεὸν ὁρῶσα, γελοιώδεις λόγους καὶ σκώμματά τινα ἔλεγε, πρὸς τὸ γελάσαι τὴν θεόν. Ἦσαν δὲ τὰ ῥήματα, ἅπερ αὐτὴ πρῶτον εἶπεν, ἰαμβικῷ μέτρῳ ῥυθμηθέντα. Ἰάμβη δὲ θυγάτηρ Ἠχοῦς καὶ τοῦ Πανὸς, θρᾷσσα δὲ τὸ γένος. De JMUTHE Aſclepii Matre eiqve tributis libris mentionem jam feci ſupra cap. X. §. 11.

V. ISATIDEM neſcio qvam inter ſcriptores ante Homerum refert, qvem ſæpius nominavi, Tatianus, & è Tatiano Euſebius Lib. X. præpar. Certe illius vix alibi mentio occurrit, unde ſunt qvi pro Iſatide legunt *Iſidem*, ut intelligatur mater Hori, à qvâ filius edoctum ſe non diffitetur, qvemadmodum Iſis in Epitaphio teſtatur ſe edoctam ab Hermete, ut ex Diodoro Siculo cum de Hermetis ſcriptis agerem * obſervavi. Μέλη ad ſuam usqve ætatem in Ægypto uſitata Iſidos ποιήματα eſſe teſtatur Plato Lib.II.de legibus, qvem locum non de carminibus ſed modulis Muſicis intelligendum eſſe, qvæ apud Platonem præcedunt ſvadent. Iſidis ſacra Romã perlata refert in Caracalla Spartianus. Svevis celebrata, Tacitus c.9.de moribus Germanorũ. Sibylla Libro V.p.553.edit. Gallæi ſe vocat Ἴσιδος γνωστὴν ſive familiarem. Libros Ori & Iſidos memoravi etiam ſupra c.XIII.n.2.

VI. De *menſa Iſiaca* cujus Archetypum hodie exſtat Taurini in palatio Celſiſſimi Sabaudiæ Ducis, præter Kircherum T.3. Oedipi & Pignorium videndus Wagenſeilius libro de Norimberga p. 83. ſqq. & in libro Germanice edito de inſtitutione Principis juvenis à ſtudiis literarum abhorrentis p.226. ſeq. Neq; improbaverim ſententiam Olai Rudbeckii, qvi part.2. Atlanticæ c. 11. contendit menſa Iſiaca nihil aliud contineri qvam figuras duodecim anni menſium. Sane teſtari poſſum eandem conjecturam mihi ante qvam Rudbeckium inſpicerem in mentem veniſſe. Nec dubito facilius eam probatum iri viris doctis, qvam Kircheri triades vel qvod Joh. Fridericus ** Herwartus ab Hohenburg in admirandis Ethnicæ Theologiæ Myſteriis, Monachii Ao. 1626. 4to editis contendit non menſa Iſiacâ tantum, ſed multis aliis qvoqve abſtruſis figuris fabulisqve, *magnetis* pyxidisqve nauticæ naturam & admirandos effectus & uſum in navigatione à veteribus adumbratos fuiſſe.

VII. LINI nomine tres antiqviſſimi fuiſſe perhibentur, unus Chalcidenſis, Pſamathes & Mercurii vel Apollinis & Terpſichores ſive ut Pauſanias auctor eſt Uranies & Amphimari filius (vide Menagium ad Laërt. Lib.I. ſect.4.) alter Iſmenii, Thebanus, & tertius Linus Narciſſus qvem addit

* Supra cap. VII. num. 5.

** Explodit Hervvartum Kircherus ipſe T. 3. p. 255.

addit Eustathius ad Iliad. Σ. p. 1223. In primum ab Apolline ut ferunt vel ab Hercule, ut habet Ælianus III. 32. Var. (qvod Chordæ usum vice filorum è lino in cithara primus docuisset) interemptum ac sepultum Thebis ferebatur olim solennis * threnodia Ægyptiis Μανέρως, Græcis Λίνος dicta, & in Phœnice etiam, Cypro & aliis locis decantata, cujus post Homerum Iliad. Σ. v. 570. meminere Herodotus L. II. c. 79. Pausanias p. 766. Athenæus Lib. XIV. p. 619. Svidas & alii. Eustathius: λίνος εἶδος ᾠδῆς κατὰ Ἀρίσταρχον ἢ ὕμνε, ὡς καὶ ὁ παιὰν καὶ ὁ διθύραμβος. ὠνόμασαι δὲ λίνος τὸ τοιοῦτον ᾠδικὸν εἶδος ἢ ὡς μὲν λίνε ἤτοι χορδῆς ᾀδόμενος (conf. Ez. Spanhemium ad Callimachum p. 466. sq.) ἢ ἀπό τινος Λίνε ἀνδρὸς ἥρωος. Φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ ποιημάτιόν τι ἐπὶ τῷ Λίνῳ εἶναι, ὃ Σφαῖρα μὲν καλεῖται, εἰς Ὀρφέα δὲ ἀναφέρεται. Φιλόχορος δὲ ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεθῆναι τὸν Λίνον φησὶ διότι πρῶτος τὸν λίνον καταλύσας χορδῇ ἐχρήσατο εἰς Μεσικῆς ὄργανον. Ἐτάφη δὲ ἐν Θήβαις, καὶ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τῶν ποιητῶν θρηνώδεσιν ἀπαρχαῖς. Hesiodus:

Οὐρανίη δ' ἄρ' ἔτικτε Λίνον πολυήρατον υἱόν.
Ὃν δὴ ὅσοι βροτοί εἰσιν ἀοιδοὶ καὶ κιθαρισαὶ,
Πάντες μὲν θρηνεῦσιν ἐν εἰλαπίναις τε χοροῖς τε,
Ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήγοντες καλέεσι.

Pamphi sive Pamphoi threnũ in Lini funus, qvem ob miserũ casum οἰτόλινον vocavit, memorat Pausanias Bœoticis pag. 767. Vetus Epigramma:

Ὦ Λίνε πάντα Θεοῖσι τετιμένε, σοὶ γὰρ ἔδωκαν
Ἀθάνατοι πρώτῳ μέλος ἀνθρώποισιν ἀείδειν.
Ἐν ποδὶ δεξιτερῷ, Μοῦσαι δέ σε θρήνεον αὐταὶ
Μυρόμεναι μολπῇσιν ἐπεὶ λίπες ἡλίε αὐγάς.

Clarissimus Joh. Clericus ad Hesiodum p. 329. & ante eum Vossius de arte Poëtica cap. 13. sect. 3. observant לִין Phœnicia lingva significare *ejulatum, gemitum*, sed hoc forte non obstat qvominus à Lino illo celebri lessus iste nomen acceperit, ut diserte tradit Pausanias. Et observat ex Euripide Athenæus, λίνον & αἴλινον cantari solitum ὁ μόνον ἐν πένθεσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπ' εὐτυχεῖ μολπῇ. Pausanias addit Ægyptio nomine carmen illud dictum *Maneros*. Καλοῦσι δὲ τὸ ᾆσμα Αἰγύπτιοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ Μανέρων. Mentio hujus etiam apud Plutarchum Lib. de Iside & Osiride, p. 357. Svidam in Μανέρως & πειμανῶς, Theophilus Lib. II. ad Autolycum p. 139. auctor est cultum qvi Saturno deferebatur, ex quorundam sententia introductum esse à Lino quem *Ilium* quoque vocatum refert. (fortè αἴλινον.) Vide præterea si placet Nic. Loënsem X. 3. Epiphyllidum.

VIII.

* Poëtis quibusdam etiam Tragœdiæ argumentum præbuit Linus, ut Achæo Eretriensi, cujus Λίνον memorat Athenæus Lib. XV. Linum cum Zoroastre perperam confundit Phil. Cluverus Germaniæ Antiquæ p. 169.

VIII. Apud Laërtium in proœmio Linus dicitur carmine scripsisse κοσμογονίαν ἡλίου καὶ σελήνης πορείαν καὶ ζώων καὶ καρπῶν γενέσεις. Additur & initium poëmatis Lini quod ita se habet: ἦν ποτέ τοι χρόνος οὗτος ἐν ᾧ ἅμα πάντ' ἐπεφύκει, & ex hoc Anaxagoram docuisse ὅτι πάντα χρήματα γέγονεν ὁμοῦ. Pausanias tamen p. 767. diserte tradit Linum non illum modo sed & alterum juniorem Ismenii filium nihil scripsisse, vel saltim illorum scripta ætatem non tulisse. Et Origenes Lib. I. contra Celsum p. 14. καὶ Λίνου μὲν ὃν προέταξεν ἐν οἷς ὠνόμασεν ὁ Κέλσος, οὔτε νόμοι οὔτε λόγοι φέρονται, ἐπιστρέψαντες καὶ θεραπεύσαντες ἔθνη. Verum à Sexto Empirico aliisqve refertur inter eos, qvos ante * Homerum carmina scripsisse fama fuerit, tum versus aliqvot Lini producuntur ab Eusebio ac Stobæo qvos habes etiam in Poësi Philosophica H. Stephani p. 112. sq. qvibus adde versus duodecim è Lini περὶ φύσεως κόσμου, adductos à Stobæo Phys. tit. 13. Virgilius Ecloga IV. *Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus, Nec Linus.* Diodorus Siculus Lib. III. p. 140. ex Dionysio Mythologo refert Linum primum inventorem fuisse ῥυθμῶν καὶ μέλους, primum literas à Cadmo è Phœnicia allatas Græcæ applicasse dialecto & nomina singulis imposuisse & characteres διατυπῶσαι, qvod & Svidas testatur, additqve eum μούσης λυρικῆς πρῶτον γενέσθαι ἡγεμόνα. Diodorus porro memorat eundem poësi & cantu admirandum plures habuisse discipulos, sed in his celeberrimos tres: Herculem, Thamyrin & Orpheum, qvorum Hercules cum disceret canere cithara, ingeniiqve tarditate disciplinam non caperet, & à Lino plagis castigatus esset, in iram effusus magistrum interfecit **, ut narrat etiam Pausanias, sed id alteri Lino juniori Ismenii filio accidisse testatur. Herculem Lini discipulum notavit quoque Clemens Alexandrinus primo stromate p. 323. Orpheum & Linum primo loco inter septem Græciæ sapientes numerat Hippobotus apud Laërtium in Thalete. Eundem Linum addit Diodorus literis Græcis conscripsisse primi Dionysi sive Bacchi res gestas, aliasqve mythologias commentariis complexum. Jamblichus cap. 28. de vita Pythagoræ affert duos versus, qvos ait esse auspicium ἐπῶν qvæ Pythagoræi referebant in autorem Linum, etsi illa ex sua ipsorum schola prodiisse, forte non ignorabant. Adscribam hos qvoqve, qvia corrupti in editione Arcerii leguntur:

* Apud Bochartum lib. I. Chanaan c. 20. ubi scriptores quosdam Homero antiquiores recenset, pro *Lycus Orpheus Musæus* legendum *Linus, Orpheus* &c. etsi sphalma illud servatum quoque in editione operum Bocharti Leusdeniana.

** Alios Magistrorum suorum interfectores colligit Bonifacius XV, 10. Hist. ludicræ.

Ἔλπεσθαι χρὴ πάντ᾽, ἐπεὶ οὐκ ἔστ᾽ οὐδὲν ἄελπτον,
Ῥάδια πάντα Θεῷ τελέσαι, καὶ ἀνήνυτον οὐδέν.

Damascius in opere inedito qvod inscribitur ἀπορίαι καὶ λύσεις περὶ τῶν πρώτων ἀρχῶν οὐ γάρ ἐστιν ἔνι ἀλλὰ πάντα ἕν, ὡς Λῖνός τε ἔλεγε καὶ Πυθαγόρας. Linum Theologum ἐν τῷ πρὸς ὑμέναιον δευτέρῳ Θεολογικῷ allegat autor Theologumenon Arithmeticæ & ipse Pythagoricus ubi de Heptade agit p.51. Ad locum fragmenti Censorino adjecti in qvo Linus lyram tribus tonis instructam ab Apolline parente accepisse dicitur, confer Cuperi ἀποθέωσιν Homericam p.32. seq. Fuit & Linus qvidam Historicus Oechaliota, Stephano Byzantio in Οἰχαλία & Eustathio ad Iliad. β. p.226. memoratus, sed qvem longe minorem suspicor. Philippi qvidem Cluverii sententiam, qvi in Germania antiqva Lib.I. cap. 24. p. 206. Linum illum veterem & Zoroastrem pariterqve Adamum unum eundemqve esse hominem conjicit, ut parum verisimilem prætereo, non minus qvam eorum qvi nullum unqvam fuisse Linum arbitrantur, nec Musæum, nec Orpheum, qvæ Vossii sententia est Lib. de arte Poëtica p. 78. Meminit Lini etiam Propertius Lib.II. Elegia 10.

Sed magis ut nostro stupefiat Cynthia versu
Tunc ego sum Inachio notior arte Lino.

Ναυτιλίης σοφισμένον καὶ παντοίης σοφίης δεδαηκότα celebrat Hesiodus apud Clementem I. Strom. p.281. Chalcidius p.220. *Simul exponit ea qvæ Orpheus, & Linus & Musæus de divinis potestatibus vaticinati sunt, non quo delectaretur aut crederet, sed quod tanta esset auctoritas vaticinantium, ut iis adseverantibus parcius credi non oporteret.*

CAPUT XV.

De Melampode Amythaonis F. 1. *Hesiodi* Μελαμποδία. *ib. Alius junior Melampus scriptor* μαντικῆς περὶ παλμῶν. *Ejusdem fragmentum de nævis oleaceis in corpore hominis.* 2. *Editiones.* 3. *Alii scriptores* περὶ παλμῶν. *Melampodes alii.* 4.

I.

MELAMPUS Amythaonis filius augur & vates simulqve Medicus felicissimus, qvæ duo valde cognata esse observat Eustathius ad Iliad. α p.36. ab Homero, Theocrito III.43. & aliis Poëtis & scriptoribus passim celebratur, ac proverbio locum dedit, ut res perceptu difficilis dicatur Melampode & Pollete indigere. Vide Marinum in vita Procli cap. 10. Synesium de insomniis p. 154. Svidam in Μελάμπους. Schol. Homeri ad Odyss. ό. 225. & λ'. 289. ubi & de eo qvod brutarum animantium voces intellexerit.

Bro-

Brodæum ad Anthologiam Epigrammatum Græcorum p. 529. & Gyraldum dialogo 2. de Poëtis, ubi & de Proeti filiabus furentibus elleboro à Melampode curatis, de qva re Epigramma Græcum exstat apud Vitruvium Lib. VIII. cap. 3. Proverbii etiam vice Chironem & Melampodem pro Medicis præstantissimis dixit Lactantius de mortibus persecutorum c. 33. cujus locum corruptum ex Georgicis Virgilii optime restituit elegantissimus Cuperus in ἀποθεώσει Homeri p. 4. & in suis ad Lactantium notis. —— —— —— *Cessere Magistri Phillyrides Chiron, Amythaoniusque Melampus.* Hesiodi μελαμποδίαν sive in μάντιν Melampodem carmen memorat Pausanias in Bœoticis p. 771. sq. Athenæus Lib. II. p. 40. & Lib. XI. p. 498. ubi laudat Hesiodum ἐν δευτέρῳ Μελαμποδίας & Lib. XIII. p. 609. ubi tertii libri meminit, & Clemens Alex. Lib. VI. Stromatum p. 628. Eustathius ad Iliad. M. p. 858, & ad Odyss. O. p. 565. Jo. Tzetzes ad Lycophronem v. 682. 687. ubi plures versiculos affert ἐκ τῆς μελαμποδίας ποιήσεως. Videndi etiam de Melampode Viri doctissimi Petrus Bælius in dictionario historico Critico editionis secundæ, & Daniel Clericus in historia Medicinæ Gallice scripta partis primæ libro I. cap. 9. ubi inter alia observat elleborum herbam à nostro Melampode dictam *Melampodium.* Diodoro Siculo teste Lib. I. f. 61. Melampus ab Ægyptiis in Græciam transtulit sancita Baccho sacra, fabulosas de Saturno & Τιτανομαχίαις narrationes καὶ τὸ σύμολον τὴν περὶ τὰ πάθη τῶν Θεῶν ἱστορίαν. Unde aliqvid in literas misisse creditum olim, licet conjicere. Clemens 1. protrept. p. 10. ait Melampodem ex Ægypto in Græciam transtulisse τὰς Δηοῦς, Interpres (*Cereris*) ἑορτὰς καὶ τὸ πένθος ὑμνούμενον. Confer Herodotum Lib. II. cap. 49. Tertullianus Apologetico: *Orpheus Pieriæ, Musæus Athenis, Melampus Argis, Trophonius Bœotiæ, initiationibus homines obligaverunt.*

II. Exstat & hodie, sed longe junioris* Melampodis, qvi sub Ptolemæo Philadelpho vixit libellus qvi inscribitur: Μελάμποδος ἱερογραμματέως περὶ παλμῶν μαντικὴ πρὸς Πτολεμαῖον βασιλέα. Huic ex palpitationibus divinationi subjicitur breve de nævis oleaceis in corpore hominis sive περὶ ἐλαιῶν τοῦ σώματος fragmentum, sed cujus stylus Sylburgio videtur multo recentior phrasisqve magis barbara. Divinationi** è palpitationibus sive salissationibus membrorum, cujus mentio apud Isidorum VIII. 9. Origg. & Augustinum II. 20. de doctrina Christiana, plurimum olim tribuisse veteres docent Casaubonus lection. Theocrit. p. 51. ad hæc verba

N 2 Idyl-

* Alius nescio sitne Melampus, quem præcepta symmetriarum scripsisse testatur Vitruvius præfat. libri VII.

** Alia est divinatio ex pulsibus, Medicorum filiis familiaris, de qua ante Galenum scripserant Heliæus quidam Ægimius, Archigenes, Agathinus, Alexander Herophileus cognomento Philalethes, & alii.

Idyllii III. v. 37. ἅλλεται ὀφθαλμός μὲν ὁ δεξιὸς ἆρά γ' ἰδησῶ αὐτάν. Cotelerius ad Patres Apostolicos T.I. edit. Clerici p.413. Magius Lib. IV. Misc. c.21. Bulengerus de ominibus Lib.IV. cap.3. Gaulminus ad Eustathium de Ismenii & Ismenes amoribus p.39. P. Possinus ad S. Nili narrationes p. 175. seq. & Tobias Guthberletus libro postumo de Saliis p.11. seq. Melampus initio libelli plures se libros Ptolemæo obtulisse ex arcanis columnis descriptos & excerptos significat his verbis: ὅσα μὲν ταῖς ἔμπροσθεν βίβλοις, κράτιστε βασιλεῦ Πτολεμαῖε συνέγραψά σοι ἐκ τῶν ἀδύτων στηλῶν τὰ τέρατα σημειωσάμενος καὶ τὰ σύμβολα συνέγραψα, ἐπεὶ δὲ καὶ νῦν ἀπέστειλάς μοι συγγράψασθαί σοι περὶ τῶν γιγνομένων παλμῶν ἐν τοῖς μέλεσι τῶν ἀνθρώπων &c. In libello ipso auctores laudat * Phemonoën, Ægyptios, & Antiphontem. Docet & inter alia qvinam digiti qvibus sacri sint Planetis. Melampodem ἐν τῷ περὶ τεράτων καὶ σημείων καὶ περὶ μυῶν laudat Artemidorus Onirocrit. III. cap.28. Ex eodem libro videtur petitum qvod ex Melampode affert Tzetzes ad Hesiodum p.180. b. edit. Heinsii. Etsi Tzetzes ibi inepte Melampodem istum Hesiodo antiqviorem facit. Qvemadmodum Ludovicus Septalius Mediolanensis in libro de nævis sect. 2. præter rem existimavit Melampodem Homero Lib. XV. Odysseæ laudatum fuisse, cujus libellum sive partem libelli de nævorum in qvaq; corporis parte significatione habemus.

III. Μαντικὴν περὶ παλμῶν & de nævis corporis, fragmentum, primus *Græce* edidit *Camillus Peruscus*, una cum Æliani variis historiis, Heraclide de politiis, Polemonisqve & Adamantii Physiognomonicis Rom. 1545. 4. Deinde *Fridericus Sylburgius* in luculenta sua Aristotelis editione Græca, Philosophi Physiognomonicis subjecit Francof. ap. Wecheli hæredes 1587. 4. In *latinam* lingvam transtulit & una cum Meletio de natura hominis, Hippocrate de natura humana, Dioclis Carystii libello de sanitate tuenda & Polemonis Physiognomicis edidit *Nicolaus Petreius* Corcyræus Venet. 1552. 4to. Ante Petreium *Augustinus* ** *Niphus* ea qvæ de saltibus tremoribusqve qvi in hominum membris fiunt à Melampode scripta sunt, libro primo de auguriis capiti nono inseruerat, Basil. 1534. 8vo. Porro Græcè & Latine una cum Hieron. Cardani Metoposcopia edidit Claudius Martinus de Laurendiere Paris. 1658. fol. *Gallice* unà cum Adamantii libro transtulit & Richelio Cardinali inscripsit *Henricus de Boyvin du Vavroüy*, duodecim annorum puer. Paris. 1636. 8. *Germanicè* præterea red-

* Phimonem augurem vocat Augustinus Niphus lib. I. de auguriis cap. 9. Sed vide quæ infra dicimus in Phemonoë.

** Niphi liber occurrit etiam in Tomo quinto thesauri antiquitatum Romanarum Græviani, ubi vide pag. 330. seq. Gallice vertit Antonius du Moulin, Lugd. 8. & Paris. 1566. 16.

redditus exſtat ad calcem trifolii Chiromantico-Phyſiognomici una cum Joh. Sigismundi Elsholtzii libro de ſymmetria corporis humani Norimb. 1695. 8vo.

IV. Scripſerat & Poſidonius quidam olim παλμικὸν οἰώνισμα cujus meminit Svidas in παλμικὸν, & Ποσειδόνι⊕ & οἰωνιστικὴν, teſtatus præterea Sibyllam περὶ παλμῶν ſcripſiſſe. Qvod divinationis genus rejicitur in iis qvæ habemus Sibyllinis Lib. III. p. 232. ubi pro ȣ̓ πλαρμῶν σημεῖα, in Codice Regis Galliæ legitur ȣ̓ παλμῶν οἰώνισμα teſte Opſopœo. Vide & Juſtini qvæſt. XIX. ad Orthodox. Alius *Melampus* Grammaticus, cujus Scholia in Dionyſium Thracem manu exarata exſtant in variis Bibliothecis, qvemqve laudet Tzetzes ad Lycophronem v. 31. Ne dicam de *Melampode* Ithagenis filio, qvem inter Homeri majores refert Herodotus ſive qvis alius ſcriptor vetus in Poëtæ vita.

CAPUT XVI.

Meliſander Mileſius. 1. *Mochus Sidonius.* 2. *Muſæus Athenienſis.* 3. *Scripta ejus apud veteres memorata, itemq; obiter de Laſo Hermionenſi.* 4. *Muſæi à Meurſio & aliis præter rem multiplicari.* 5. *Poëma longe junioris Poëtæ de amoribus Herus & Leandri.* 6. *Editiones.* 7.

I.

MELISANDER MILESIUS ab Æliano Lib. XI. cap. 2. Variæ hiſtoriæ accenſetur Poëtis qvi Homerum ætate præceſſerint, diciturqve Lapitharum & Centaurorum pugnam ſcripſiſſe.

II. De MOCHO Sidonio Vide qvæ dicimus infra in *Sanchoniathone.*

III. MUSÆUS Philoſophus & ἐποποιὸς Athenienſis, Eumolpi ſecundi & * Selenes filius ſive per Antiphemum nepos (diverſæ enim jam olim de hoc fuere ſententiæ, ut notatum Menagio ad Laërtii procœm. ſect. 3.) Orphei imitator (vide Pauſaniam p. 813.) & diſcipulus (Syncell. p. 156.) fuiſſe fertur, qvo ſenſu accipiendum putaverim, cum à Platone, Diodoro & aliis Orphei filius appellatur, & Juſtinus Martyr Orpheum ſcri-

* Hinc Σεληνιακὸς dicitur Proclo I. in Timæum. Alius Muſæus Jovis æqualis cujus mentio apud Diodorum Siculum lib. V. p. 234. Confer Syncellum p. 153. ubi male excuſum Μȣσικὸς pro Μȣσαῖ⊕ ὁ Εὐκλαίȣ καὶ Νύμφης ἤκμαζεν, (ſub Cecrope-)

ſcripſiſſe ait πρὸς τὸν ὑὸν αὐτȣ̃ Μȣσαῖον, καὶ τȣ̀ς λοιπȣ̀ς γνησίȣς ἀκροατάς.

—— —— σὺ δ' ἄκȣε φαεσφόρȣ ἔκγονε Μήνης
Μȣσαῖε. —— —— —— —— —— ——

Confer Orphei εὐχὴν πρὸς Μȣσαῖον qvæ incipit: μάνθανε δὴ Μȣσαῖε. Caſſiodorum Lib. II. Variar. Epiſt. 40. Servius ad VI. Æneidos v. 667. ubi in campis Elyſiis Sibylla non Homerum ſed Homero antiqviorem Muſæum primum ante omnes vates affata inducitur: *Eum alii Lunæ filium, alii Orphei volunt, cujus eum conſtat fuiſſe diſcipulum, nam ad ipſum primum carmen ſcripſit qvod appellatur Crater.* Homerum ex Muſæo qvædam deſcripſiſſe ac ſuis intexuiſſe poëmatis, contendit Clemens Alex. 6. Strom. p. 618. qvemadmodum Heſiodum p. 628.

IV. Scripta Muſæi hæc apud veteres commemoratur:

Χρησμοὶ ſive Oracula, quorum mentio apud Ariſtophanem in ranis. ad quem locum Scholiaſtes p. 171. Τὸν Μȣσαῖον παῖδα Σελήνης καὶ Εὐμόλπȣ Φιλόχορός φησιν. ȣ̃τος δὲ παραλύσεις καὶ τελετὰς καὶ καθαρμȣ̀ς συντέθεικεν, ὁ δὲ Σοφοκλῆς χρησμολόγον αὐτὸν φησίν. Meminit Muſæi Χρησμῶν etiam (qui illos legiſſe ſe teſtatur) & ex iis quædam adducit Pauſanias in Phocicis p. 820. & 828. & Philoſtratus Heroicis, in Proteſilao, Herodotus autem Lib. VII. cap. 6. affirmat Onomacritum, qvi Orpheo etiam (ut infra dicemus) oracula ſuppoſuit, χρησμȣ̀ς ſub Muſæi nomine concinnaſſe, & ἐπαυτοφόρῳ deprehenſum à *Laſo* * Hermioneo, ejectum eſſe Athenis à Piſiſtrato. Clemens quoque Lib. I. Stromatum p. 332. ſq. ubi perperam tradit Orpheum Muſæi diſcipulum fuiſſe, auctor eſt τȣ̀ς ἀναφερομένȣς εἰς Μȣσαῖον χρησμȣ̀ς Onomacrito ab aliis tribui. Muſæum inter Vates ſive auctores oraculorum refert etiam Strabo Lib. XVI. & Herodotus Lib. VIII. c. 96. Orpheum Linum & Muſæum de divinis poteſtatibus vaticinatos Platoniq; laudatos narrat Chalcidius p. 220. Meminit Muſæi Plato in Apologia, in Jone, in 2. de Rep. & in Protagora, ubi τελετάς τε καὶ χρησμῳδίας Orpheo & Muſæo tribui teſtatur.

Ὑποθῆκαι ſive *Præcepta ad Eumolpum tertium, filium ſuum*, Svidæ memorata, ἔπη δ'. *verſus quatermille.* Hoc opus Pauſanias plus ſimplici vice memorat, & à Græcis decantatum teſtatur, nomine Εὐμολπίων carminum p. 809. Videtur tamen & pſe hæc ad Onomacritum referre in Atti-

* De hoc Laſo primo Muſices ſcriptore multis agunt Leopardus Lib. II. emendatt. cap. 13. Voſſius Poëtic. III. p. 87. Tan. Faber Lib. I. Epiſt. p. 69. Meurſius ad Ariſtoxenum p. 141. ſeq. Meibomius p. 78. Grotius ad Marciani Capellæ paginam 317. Æqualis Xenophanis fuit, ut docet Plutarchus de vitioſo pudore p. 530. & Simonidis, teſte Ariſtophane in Veſpis. Fuit & alter Laſus Magnes quem Phænomena ſcripſiſſe refert auctor vitæ Arati.

in Atticis p.53. Lambecius p.185. prodromi hiſtoriæ literar. male diſtinguit ὑποθήκας haſce ab Eumolpiis Muſæi carminibus. Fuere & Eumolpi *verſus ter mille*, qvibus myſteria Cereris tradiderat, ut ex Svida jam ſupra notavimus: Hos alios longe fuiſſe ab Eumolpiis iſtis Muſæi carminibus non modo colligo ex eo qvod numerus verſuum utroqve in loco diverſus eſt, ſed & auctor atqve argumentum. De myſteriis enim ſingulari opere Muſæus egerat qvod infra commemoramus. In hiſce autem ὑποθήκαις videtur præcepta ad vitam neceſſaria complexus fuiſſe & filio tradidiſſe.

Hymnus in Cererem, in Lycomidarum gratiam (de qvibus Meurſius Lib.II.cap.19. Atticar.Lect.& Kühnius ad Pauſaniæ Meſſenica cap. I.) concinnatus, qvem ſolum pro Muſæi illius priſci ſcripto certo ac genuino habet Pauſanias in Atticis, atqve iterum laudat in Meſſenicis p.281. reliqva univerſa ab Onomacrito Muſæi nomini ſuppoſita teſtatus.

Ἐξακέσεις νόσων ſive *de morbis curandis præcepta* memorata Ariſtophani in ranis, & Euſtathio procemio in Iliadem p.3. In hoc libro ni fallor dixerat de polio herba, qvod ex Muſæo repetit Theophraſtus Lib.IX. hiſt.plantar.cap.21. Plinius Lib.XXI.cap.7. & 20. Lib.XXV. cap.2. Schol. Apollonii in Lib.IV. ἡ δὲ ἀρκεύθος δένδρον τι ἀκανθῶδες Ἀπόλλωνος ἴδιον, ὡς ἱστορεῖται ἐν τρίτῳ τῶν εἰς Μουσαῖον ἀναφερομένων.

Theogonia qvam memorat Laërtius in procemio, atqve ut Meurſio videtur Harpocration & Svidas in Μελίτη. Idem Muſæi opus puto reſpici ab Eratoſthene c.13. Cataſteriſm. Ex eodem petita videntur Lambecio, quæ de duabus γενέσεσι Μουσῶν profert Scholiaſtes Apollonii Rhodii ad Lib. III. Addit Laërtius Muſæum docuiſſe, ἐξ ἑνὸς τὰ πάντα γίνεσθαι καὶ εἰς ταυτὸν ἀναλύεσθαι.

Τιτανογραφία, cujus librum tertium allegat Scholiaſtes Apollonii Lib. III.

Sphæra, de qva idem Laërtius in procemio, ubi de Muſæo agit: ποιῆσαι δὲ Θεογονίαν καὶ σφαῖραν πρῶτον, qvanqvam dubitari poſſit hisne verbis ſcripto ſphæram cœleſtem expoſuiſſe dicatur, (Uti Linus præter κοσμογονίαν ſcripſiſſe ab eodem Laërtio dicitur de curſu ſolis & lunæ,) an Sphæram ipſam primus reperiſſe, qvod Atlanti tribuit Diodorus Siculus Lib.III. p.193. qvem inde dictum humeris cœlum portare narrat idem Lib.IV. p.233. ſq. Confer Plinium Lib.II.cap.8. qvi Lib.VII. cap.56. Sphæram ſcribens inventam ab Anaximandro, ſigniferum dicere voluit, etſi ſphæram ab Anaximandro κατεσκευασμένην tradit etiam Laërtius qvod de libro accepit Svidas, minus ni fallor ad Laërtii mentem.

Παρα-

Παραλύσεις καὶ τελεταὶ καὶ καθαρμοὶ, qvæ à Musæo composita refert auctor scholiorum Aristophanis in loco paulò ante adducto. Eadem tria jungit Plato, de Musæo & Orpheo agens Lib.II. de Rep. παραλύσεις sive καταλύσεις dicuntur qvod homines & civitates docerent religione absolvi & liberari à peccatis criminibusqve qvibus se obstrinxerant. Τελετὰς sive Mysteria à Musæo instituta multi memorarunt, ut idem Plato duobus in locis, Lucianus περὶ ὀρχήσεως & alii. Hæc ipsa sunt Mysteria Eleusiniæ Cereris, de qvibus exstat liber integer Meursii, qvem vide cap. 2. Καθαρμοὺς etiam scripsit Empedocles ut infra notavi libro II. c. 11.

Ex qvibus porro Musæi scriptis hausta sint verba versiculive qvos adducunt Aristoteles Lib. VIII. politic. cap. 5. & Lib. VI. cap. 6. Hist. animal. Plutarchus in Mario, Clemens Alex. Lib. VI. Strom. p. 618. & 628. ubi Homerum ac Hesiodum ex Musæi carminibus profecisse contendit, nemo est, qvi nos doceat. Versus plerosqve Musæi ex Clemente, Pausania, qvem ex Oraculis Musæi nonnulla producere diximus, & Aristotele collectos exhibet H. Stephanus in poësi Philosophica p. 109. Eundem esse puto Musæum ex qvo Clemens Alex. p. 628. notat integrum librum de Thesprotiis *Eugamonem*, sive ut Eusebius Lib. X. cap. I. præparat. *Eugrammonem* Cyrenæum transscripsisse. Forte in Musæi χρησμοῖς qvædam legebantur ex lebete Thesprotio, cujus celebris antiqvissimi oraculi mentio apud Theodoritum Lib. X. Therapeut. & alios.

V. Neutiqvam vero assentiendum eruditissimo Meursio, qvi in Bibliotheca Attica ex uno nobis Musæo ternos, & Lib. II. c. 19. Atticar. Lect. qvaternos confinxit, Antiphemi filium, Selenes sive Lunæ filium prioris nepotem, tertium filium Orphei, & qvartum deniqve qvem Eugamon exscripsit. Neq; video cur Vossius libro de qvatuor artibus popularibus p. 40. seqv. Musæum ab Aristotele citatum & Theogoniæ Sphæræqve auctorem diversum esse existimet ab altero qvicunqve is etiam fuerit χρησμῶν auctore. Mentio veteris illius Musæi etiam in marmore Arundeliano. Vide Palmerii Exercitationes ad auctores Græcos p. 609. sq. Fuit & alius Musæus Thebanus, Thamyræ & Philammonis filius, qvem ante Trojana tempora scripsisse & μέλη atqve ᾄσματα composuisse Svidas narrat. Tertius porro Ephesius sed longe junior de qvo idem Svidas narrat: Μουσαῖος Ἐφέσιος ἐποποιὸς, τῶν εἰς τοὺς Περγαμηνοὺς καὶ αὐτὸς κύκλους, ἔγραψε περσηΐδος βιβλία δέκα καὶ εἰς Εὐμένη καὶ Ἄτταλον. Nescio an diversus ab his fuerit, isqve Grammaticus, cujus περὶ ἰσθμίων laudat Arsenius ad Euripidis Medeam, auctor scholiorum ad Apollonium Lib. III. & Varinus in Ἴσθμια.

VI. Ex-

VI. Exſtat & Muſæi nomine carmen Epicum, Græcis verſibus molliſſimis *de amoribus Herus & Leandri* compoſitum, qvod Michaël Sophianus (teſte Caſaubono ad Laërtium) Leo Allatius & Jac. * Gronovius, (teſte Adr. Relando in notis ad Tan. Fabrum de Poëtis Græcis) in MSS. codd. inſcriptum repererunt, Μουσαίου τοῦ γραμματικοῦ τὰ καθ' Ἡρὼ καὶ Λέανδρον. Antiqviſſimus qvi id diſerte laudet eſt Johannes Tzetzes Chiliad. 2. hiſt. 38. v. 435. Chil. 10. hiſt. 337. v. 519. & Chil. 12. hiſt. 453. v. 943. Ovidio antiqviorem auctorem facit Guil. Canterus Lib. I. Novar. lectionum. c. II. & A. Morellus in ſpecimine rei numariæ p. 189. Qvin priſco illi Muſæo Orphei æqvali tribuere non dubitat Julius Cæſar Scaliger Lib. V. Poëtices p. 494. ejusqve Stylum longe eſſe Homerico politiorem atqve comtiorem contendit, & Homerum plures ex iſto carmine verſus mutuatum affirmat. Sed in eo omnino falſum fuiſſe magnum illum Criticum omnes fere conſentiunt, filius ipſe Joſephus Scaliger Epiſt. 247. ad Salmaſinm, Caſaubonus & Menagius ad Laërtium, Barthius in Adverſariis Lib. II. c. 7. & Leo Allatius de patria Homeri p. 71. ſqq. (qvi de re levi nimis profecto petulanter ſummo viro inſultat) Voſſius, Lambecius aliiqve qvos enarrare nihil attinet. Matthæi Sladi Epigramma Græcum illi Julii Scaligeri ſententiæ oppoſitum exhibet Joh. Jenſius Lectionum Lucianearum p. 190. Meurſio qvidem non abſurde auctor poëmatis iſtius videbatur eſſe Muſæus, cujus *pathiciſſimos libellos, qui certant Sybariticis libellis, & tinctas ſale pruriente chartas* memorat Martialis Lib. XII. Epigramm. 97. Sed nec ſine ratione Gyraldus exiſtimavit Muſæum illum Martialis ſcripſiſſe Latine, non Græcè. Et alii emunctæ naris Critici obſervarunt characterem poëmatis de Hero Leandro, qvam proxime accedere ad Poëtam Alexandrinum recentioris ætatis vel talem qvalis eſt Nonnus qvi Dionyſiaca ſcripſit. Ita Caſaubonus, Heinſius, Taneguidus Faber, & qui hos ſeqvuntur.

VII. Lucem adſpexit Muſæi cujuscunqve demum ſit non certe invenuſtum carmen *Græce*, literis capitalibus A. 1486. in 4to: hinc una cum Procli hymnis & Orpheo apud Aldum 1517. 8vo & cum Orpheo atqve Homeri Batrachomyomachia Florent. 1519. 8vo. & inter H. Stephani Poëtas principes Heroici carminis Pariſis 1566. fol. Cum Metaphraſi poëtica *Guil. de Mara* Canonici Conſtantienſis Colon 1526. & commentariis *Johannis Vatelli* Pariſ. apud Wechelum 1538. 8vo. Græce & Latine una cum Æſopi, Babriæqve fabulis, Pariſ. 1549. Baſil. 1574. 12mo. Cum Moſchi Bionisq; Idylliis per Joh. Criſpinum Genev. 1584. 12mo. Cum Metaphraſi poëtica *Andreæ Papii* Gandenſis ejusqve notis Antwerp. 1575. 8vo ad calcem Dionyſii

* Vide T. 2. theſauri Antiqvitatum Græcarum tabulam VIII. ubi Leandri, & tabulam IX. ubi Heronis icon exhibetur. Ambo conſpiciuntur etiam in numo Abydeno Alexandri Severi apud A. Morellum in ſpecimine rei numariæ p. 188.

nysii periegetæ. Cum versione & notis *Casp. Barthii* Ambergæ 1608. 8vo. Cum notis Joh. Weitzii ibid. 1613. 12mo. Cum commentario *Danielis* (non Davidis, ut est in Bibl. Philosophica Lipeniana) *Parei* & indice omnium verborum, Metaphrasi *Guilelmi de Mara*, *Barthii* Leandride, Ovidii Epistolis mutuis Heronis & Leandri, & *Clementis Maroti* Musæo, * *Gallico* carmine expresso, Francof. 1627. 4to. Cum notis Pauli Voëtii, Traject. 1645. 8vo. Cum eleganti Metaphrasi poëtica *Davidis Withfordi*, præmissum Moschi & Bionis Idylliis Lond. 1659. 4to. Cum notis Jac. Rondelli 1678. 8vo. *Marci Musuri* scholia in Musæum MSS. in codice Regis Galliæ 1917. *Isaaci Casauboni* commentarium parenti suo Philippo in Gallia coram ab auctore monstratum testatur Daniel Pareus, sed is nunqvam lucem adspexit. *Germanico* carmine expressū Musæi poëma est à *Christ. Alectorandro* Lipsiensi. Lips. 1633. 4.

CAPUT XVII.

Nestor. Olen. 1. *Ejus hymni.* 2. *Olympi duo.* 3. *Oracula varia & de illis scriptores.* 4. *De Bacide, obiter. ib. Orybantius Trœzenius.* 5.

I.

NESTOR qvi in Geoponicis allegatur, Antonio Mizaldo visus est priscus esse dux ille Græcorum sapientissimus ad Trojam. Sed rectius utiqve Petrus Needhamus in præclara sua Geoponicon editione, qvi Nestorem intelligit Poëtam Epicum Larandensem sub Severo Imp. clarum, de qvo Svidas.

OLEN antiqvissimus vates & ἐποποιὸς, qvem hymnorum vetustorum qvi in Delo canebantur auctorem, & primum hexametros versus commentum nonnulli prodiderunt. De hoc satis diligenter egit Gyraldus dialogo tertio de poëtarum historia, nisi qvod verba ipsa auctorum cum qvibusdā observationibus apponere in usum lectoris hic maluimus. De patria sic Svidas: Ὠλὴν Δυμαῖος ἢ ὑπερβόρειος, ἢ Λύκιος, ἐποποιός. Μᾶλλον δὲ Λύκιος ἀπὸ Ξάνθου ὡς δηλοῖ Καλλίμαχος καὶ ὁ πολυΐστωρ (Alexander Ephesius) ἐν τοῖς περὶ Λυκίας. Locus Callimachi qvem respicit hic est hymno in Delum v. 304.

> Οἱ μὲν ὑπαείδουσι νόμον Λυκίοιο γέροντος
> Ὅν τοι ἀπὸ Ξάνθοιο θεοπρόπος ἤγαγεν Ὠλήν.

Ad qvem locum Scholiastes: Ὠλὴν γάρ τις Λύκιος εὗρε τὸν ὕμνον τοῦτον. Νόμον pro hymno poni notarunt præstantissimi Callimachi interpretes Anna Daceria & Ez. Spanhemius: etsi proprie ac sæpius usurpatur pro modulatione Musica, sive pro lege præscripta regulaqve sonorum, ut præter alios docent Seldenus & Prideaux ad Epochas marmoreas p. 170. seqv.

II. Hy-

* Exstat in Operibus Maroti Lugd. 1533. 12. & separatim, Paris.

II. Hymnorum ab Olene editorum testis locupletissimus Herodotus Lib. IV. c.35. Καὶ γὰρ ἀγείρειν σφι (ἐν Δήλῳ) τὰς γυναῖκας ἐπονομαζούσας τὰ οὐνόματα ἐν τῷ ὕμνῳ τόν σφι Ὠλὴν ἀνὴρ Λύκιος ἐποίησε. Παρὰ δὲ σφέων μαθόντας νησιώτας τε καὶ Ἴωνας ὑμνέειν Ὦπίν τε καὶ Ἄργιν ὀνομάζοντας. οὗτος δὲ ὁ Ὠλὴν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παλαιοὺς ὕμνους ἐποίησε ἐκ Λυκίης ἐλθὼν τοὺς ἀειδομένους ἐν Δήλῳ.

Ejusdem hymni in Lucinam à Deliis cantari soliti meminit Pausanias in Atticis p.42. & in Arcadicis p.639. ubi pro Λύκιος Ὠλὴν male legebatur ὃς ἦν ut notavit doctissimus Kühnius ὁ μακαρίτης. Primum in Delo vaticinatum Olenem & Hexametro carmine primum cecinisse, ex Bœonis mulieris vatis testimonio refert idem Pausanias in Phocicis p.809. Βοιὼ δὲ ἐπιχωρία γυνὴ ποιήσασα ὕμνον Δελφοῖς ἔφη κατασκευάσασθαι τὸ μαντεῖον τῷ Θεῷ τοὺς ἀφικομένους ἐξ ὑπερβορέων, τούς τε ἄλλους, καὶ Ὠλῆνα. Τοῦτον δὲ καὶ μαντεύσασθαι πρῶτον καὶ ᾆσαι πρῶτον τὸ ἑξάμετρον,

Ὠλὴν θ' ὃς γένετο πρῶτος Φοίβοιο προφάτας
Πρῶτος δ' ἀρχαίων ἐπέων τεκτήνατ' ἀοιδάν.

Hæc *Boeo* male *Boco* dicitur apud Gyraldum, etiam in luculenta nupera editione Jensiana. Βοιὼ vocatur qvoqve apud Clementem 1. Strom. p.333. Idem Pausanias in Bœoticis p.762. Λύκιος δὲ Ὠλὴν ὃς καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἀρχαιοτάτους ἐποίησεν Ἕλλησιν, οὗτος ὁ Ὠλὴν ἐν Εἰλειθυίας ὕμνῳ μητέρα ἔρωτος τὴν Εἰλείθυιαν φησὶν εἶναι. Hymnum Olenis in Junonem laudat idem in Corinthiacis p. 140. & hymnum in Achæiam in Eliacis prioribus p.392. Fuit & *Olenus* Calenus Hetruriæ celeberrimus vates, cujus mentio apud Plinium Lib. XXVIII. cap. 2.

III. OLYMPI nomine duo memorantur à Plutarcho Lib. de Musica. *Prior*, à qvo montem Olympium dictum volunt, est Mysius Marsyæ discipulus Hyagnidis filii, qvi primus artem tibia canendi invenit. Hic ante Trojanum bellum floruisse fertur, & lyrica carmina atqve elegias scripsisse. Svidæ certe in ὄλυμπος, dicitur ποιητὴς μελῶν καὶ ἐλεγείων. Plutarchus auctor est qvod in Apollinem aliosqve Deos composuerit νόμους sive hymnos, & qvod Stesichorus Himeræus non Antilochum, Orpheum, Terpandrum, Thaletem sed vero Olympum hunc fuerit imitatus. Svidas in ξυναυλίαν ei tribuit νόμους αὐλητικοὺς & θρηνητικούς. Etiam Aristoxenus tradit Olympum de morte Pythonis primum αὐλῆσαι ἐπικήδειον λυδιστί qvod ex eo idem Plutarchus repetit. Laudatus hic Olympus Marsyæ discipulus Platoni in Jone, in Minoë & 3. de legibus: Aristophani in eqvitibus, Aristoteli Lib. VIII. Politic. cap.5. qvi meminit ὀλύμπου μελῶν, Ovidio Lib. III. de ponto Eleg.3. Philostrato, Luciano T. 1. p.586. & aliis. Sed forte alii suspicabuntur, Musicos potius concentus modulatum esse, (αὐλητικοὺς νόμους Plato appellat) qvam carmina vel poëmata composuisse, perinde ut *alterum Olympum* juniorem, Phrygium tibicinem, qvem Midæ temporibus floruisse

Svidas notavit. Præterea *Hyagnem* Phrygem patrem Marſyæ, non tibiarum modo,ſed & variorum νόμων muſicorum & harmoniarum in Martem Deum, Bacchum, Pana,aliosqve repertorem, de qvo tum apud eundem Plutarchum, tum in Epochis Marmoreis Arundelianis; qvibus jungendus Spanhemii commentarius ad Callimachum p. 296. tum Olympi ſenioris diſcipulos * *Cratetem* & *Hieracem* à qvibus nomos (h. e. modulationes) *Polycephalum* & *Hieracium* inventos eſſe teſtantur Plutarchus & Pollux Lib.IV.cap.10. ubi & de aliis νόμοις Muſicis, & inter alia: νόμοι δὲ Ὀλύμπου καὶ Μαρσύου Φρύγιοι καὶ Λύδιοι, καὶ Ὀλύμπου ἐπιτύμβιοι. Fuit & tertius Olympus, Philoſophus Alexandrinus, de qvo præclara qvædam idem Svidas. Olympus poëta citatur à Lutatio ad Statii 2. Thebaidos p. 47.

IV. Verſum Heroicum Pythio nos Oraculo debere ſcripſit Plinius Lib.VII.cap.57.& Iſidorus Lib.I. Origg. cap. 38. verſus Heroicos ante Homerum Pythios dictos, quod illo metro oracula edita fuiſſent. Præterea ORACULA varia apud Græcos Homero antiqviora jactantur, ut *Phemonoes*, *Orphei*, *Zoroaſtris*, *Sibyllæ*, *Eucli*, *Muſæi*, de qvibus ſuo loco diximus. Muſæo *Bacidem* adjungit Herodotus libro VIII. ejusqve oracula qvædam ab eventu comprobata recitat, qvod facit & Pauſanias non uno in loco. Multi tres fuiſſe Bacides referunt, Bœotum, Athenienſem, Arcadem, ut docet Jac. Nicolaus Loënſis Lib.III. Epiphyllid. c. II. Sed veriſimilius eſt, unum fuiſſe hoc nomine antiqviſſimum Bœotium vatem, cujus etiam meminit Cicero I. de divinatione, à qvo reliqvi ad tempus afflati ſimiliter dicti ſunt Bacides. Qvod pluribus oſtenſurus erat doctiſſimus Petrus Petitus in diſſertatione de Bacide, qvam promittit libris de Sibylla p.27. & 274. Etiam Piſiſtratum Bacidem cognominatum teſtatur Svidas & Scholiaſtes Ariſtophanis. Qvi forte fuit Athenienſis ille Bacis Philetæ apud Svidam memoratus. Arcadici Bacidis oracula à Pauſania proferuntur non uno in loco, meminitqve ejus Clemens qvoqve I. Stromatum. Verſus à ſe compoſitos Bacidi tribuit Lucianus de morte Peregrini,qvos falsò jactatis à Theagene Sibyllinis opponit. Bacidi *Amphilytum* jungit Themiſtius Oratione II. & VII. poſt Platonem Thenge, & Ariſtidem Orat.I. Sicula. Meminit & Amphilyti Acarnanis Vatis Herodotus lib. I. cap. 62. Svidas oraculorum auctorem præterea celebrat *Glanidem* Bacidis fratrem, Lycophron v.222. *Prylin* filium Hermetis, *Lycum* qvoq; Pandionis filium, antiquiſſimum vatem memorat, ſed oracula ejus vidiſſe ſe negat Pauſanias in Phocicis p.828. Notus & vates antiqvus *Mopſus* inter

* Fragmentum elegans ex Cratetis Μουσικοῖς παιγνίοις ſervavit Julianus Orat.6. idemque repetit Oratione 7. conſtans decem verſibus Hexametris ac pentametris. In eadem Oratione ſexta proferuntur quoque verſus quidam è Cratetis hymno in frugalitatem. Sed fallitur Meurſius qui in Bibliotheca Græca p.1329. putat à Juliano reſpici Cratetem hunc diſcipulum Olympi. Intelligitur enim Crates Cynicus.

inter Argonautas celebratus Apollonio Rhodio & Valerio Flacco. Versus Thebis Bœotiæ in Apollinis Ismeni templo, ante Homeri tempora tripodibus inscriptos literis Cadmeis refert Herodotus Lib. V. c.59. Oraculum Cadmo redditum Tzetzes Chil.5.hist.28. & Chil.12.hist.398. Scholia ad Aristoph. ranas p.177. ad Phœnissas Euripidis v.641. Oracula alia vetusta, sed quorum major pars Homero ætate cedit, ad calcem Sibyllinorum collecta sunt à *Johanne Obsopœo* Græce & Latine, Paris.1599. & 1607. 8vo. cum notis, in qvibus loca auctorum è qvibus petita sunt, indicantur. Videas & in illis versus qvosdam antiqvissimarum vatum fœminarum, tum aliarum ut *Aristocleæ* de qva Svidas in τὰ ἐκ τρίποδος, nec non *Xenocleæ, Phaënnidis & Peliadum*, è Pausaniæ Phocicis. Post Obsopœum eadem oracula vetera cum Sibyllinis Græce & Latine edidit *Servatius Gallæus* Amst. 1689. 4to. Neq; omittendum quod de Auctore veteri *octo librorum Theosophiæ* legas in Epistola Friderici Sylburgii ad Theodorum Canterum, Centuria III. Epistolarum à Sim. Abbesio Gabbema collectarum p.709. *Theosophiæ octo qui citantur libri non pervenerunt ad nos integri, sed tantum ἐκλογαὶ quædam ante aliquot annorum hecatontadas à nescio quo excerptæ, & à Joanne Pistorio per Jo. Jacobum Beurerium utriusq; lingvæ Professorem in Friburgensi Academia nobis è veteri libro MS. communicatæ, è quibus etiam in Maximi Plamudis ἐκλογαῖς quædam etiam in nostra Bibliotheca hîc inveni. Collegit autem ille Theosophiæ auctor ea potissimum Oracula, quæ ad Christianam Religionem confirmandam à Gentilium numinibus edita perhibentur. Libellus erit paucorum foliorum.* Alios vates priscos refert Clemens Alex.1.Strom.p.331. Hyginus fab.127. & è recentioribus *Julius Cæsar Bulengerus* Lib.II. de sortibus cap.2. & *Joh. Jacobus Boissardus* libro de divinatione. Catalogum locorum sacrorum in quibus oracula edita olim sunt dedit præter eundem Bulengerum & Dan. Clasenium libro II. *Antonius Van Dale* Medicus Harlemensis libro de oraculis veterum Ethnicorum p.560.seqv. editionis secundæ. Exstat & Historia oraculorum ex eodem Van Dalii libro excerpta & Gallice edita à *Fontenello*, & ad eam responsio *Francisci Baldi* è Soc. Jesu, in Collegio Argentoratensi Theolog. & lingvæ Hebr. Professoris, Gallice sine auctoris nomine vulgata Argentorati 1707. 8. Dissertatio qvam *Joannes Clericus* de hoc argumento inseruit T. XIII. Bibl. selectæ p. 180. seq. & *Georgii Mœbii* τοῦ μακαρίτου tractatus de oraculis, Vandalio meras hominum fraudes in illis observanti oppositus: *Haqvini Stidzbergii* de oraculorum Ethnicorum origine dissertatio edita Londini Scanorum 1706. 4. qua Dæmones oraculorum auctores negat adversus laudati Mœbii sententiam, tum *Danielis Clasenii* de oraculis Gentilium libri III. & *Stephani Morini* dissertatio VIII. qvæ est de Oraculis & eorum defectu. At *Gasparis Gevarti* liber de oraculis veterum, quem memorat ipse in Papinianis lectionibus p. 229. nun-

quam quod quidem ſciam lucem adſpexit. Magis etiam dolendum eſt temporum injuria intercidiſſe *Oenomai* veteris Cynici φωρᾶγοήτων ſive detectionem præſtigiatorum de oraculorum falſitate, Porphyrio memoratam & Euſebio, qui loca quædam ex illo producit l. V. præparationis: tum *Philemonis* Athenienſis opus περὶ παντοδαπῶν χρηστηρίων laudatum Athenæo Lib. III. & quæ de oraculis ſcripta fuerunt à *Cryſippo*, ac *Nicandro* Colophonio, cujus libros tres περὶ χρηστηρίων πάντων Svidas memorat, deniq; quæ περὶ μαντικῆς diſputaverant Diogenes Babylonius, Antipater & Poſidonius teſte Cicerone 1. de divinat. Conſulendus interim præter eundem Ciceronem Plutarchus de oraculorum defectu, & in libro cur verſibus oracula fundere deſierit Pythia, ut alios jam omittam. Oraculi Delphici deſcriptio notabilis exſtat apud Juſtinum XXIV. 6.

V. OROEBANTIUS Trœzenius cujus ἔπη Ælianus Lib. XI. cap. 2. Var. Hiſtor. narrat exſtitiſſe Homericis antiquiora, ὥς φασιν Τροιζήνιοι λόγοι. Verum illis Trœzeniorum res ſuas quam maxime amplificantium narrationibus non multum fidei habendum, probe ex Pauſaniæ Corinthiacis obſervat doctiſſimus Perizonius.

CAPUT XVIII.

De Orpheo Scriptores. De ejus nomine, ætate &c. 1. *Dialectus quâ uſus eſt Orpheus.* 2. *Scripta quæ exſtant. Argonautica.* 3. *Hymni.* 4. *De lapidibus.* 5. *Fragmenta ab H. Stephano collecta. Carmen περὶ σεισμῶν. Prognoſtica ex Orpheo & aliis.* 6. *Orphicorum editiones quædam promiſſæ.* 7.

I.

ORPHEUS Libethrius, * Thrax, qui ante Trojanum bellum vixiſſe fertur, multis antiqvis pariter ac recentibus multam ſcribendi materiam præbuit, quæ ſingula vel repetere vel ad examen revocare non eſt noſtri inſtituti. Homerum ex Orpheo quædam deſcripſiſſe & poëmatis ſuis intexuiſſe contendit Clemens Alex. Lib. V. Strom. p. 618. Hiſtoriam Orphei & Muſæi olim ſcripſerat *Herodorus* teſte Photio cod. 80. *Epigenes* ** περὶ τῆς εἰς Ὀρφέα ποιήσεως, quo in libro de auctoribus ſcriptorum qui ſub Orphei nomine ferebantur egiſſe, & verba ipſi peculiaria expoſuiſſe videtur, ut colligo ex Clemente Alex. Lib. I. ſtrom. p. 333. Lib. V. p. 571. Alius ἐξηγητὴς in Orpheum auctor videtur laudari à Svida & Etymologo in τελοπάτορες & Joh.

* A ſuis occiſus fertur, unde proverbium ἀμουσότερος Λειβηθρίων. Vide Zenobium. Plutarch. de ſera Numinis vindicta p. 557.

** Ab hoc Epigene librum ſuum de Poëſi ac Philoſophia Orphica *Epigenem* inſcripſit Andreas Chriſtianus Eſchenbachius Vir Clariſſ. Norimb. 1702. 4to.

& Joh. Malala in Chronico p. 88. sqq. Sandonem Hellanici F. Philosophum Svidas testatur composuisse ὑποθέσεις εἰς Ὀρφέα. βιβλίον ά. *Apollonius Aphrodisiensis* scripserat teste eodem Svida περὶ Ὀρφέως καὶ τῶν τελετῶν αὐτοῦ, ita enim lego, non κατά. *Nicomedis* librum de Orpheo laudat Athenæus XIV. p. 637. Syrianus & Proclus scripserunt in Orphei Theologiam ut ex Marino in Procli vita cap. 27. refert idem Svidas qui etiam utrumque ait scripsisse συμφωνίαν Ὀρφέως, πυθαγόρου καὶ Πλάτωνος, ut Hierocles libro quarto de fato ac providentia consensum Platonis cum Orpheo & Oraculis demonstraverat, quod Photius notatum reliquit. Quanti præ libris aliis omnibus Orphicam poësin fecerit & unice lectitaverit Serapion Alexandrinus, docet Svidas in Σαραπίων ex Damascio in vita Isidori. Orphei scripta congessit, si Svidæ credimus, Pherecydes * quidam antiquissimus Atheniensis Φερεκύδης Ἀθηναῖος πρεσβύτερος τοῦ Συρίου (negant hoc alii, vide Menagium p. 68. ad Laërt. & Meursium in Bibliotheca Attica p. 1583.) ὃν λόγος τὰ Ὀρφέως συναγαγεῖν. È contrario, *Orpheum Poëtam Aristoteles docet nunquam fuisse*, inquit Cicero I. de Natura Deor. sect. 108. quæ verba non ita intelligenda sunt, ac si nullus unquam fuerit Orpheus, sed quod nullus fuerit Poëta illo nomine, poëmataque quæ illi tribuuntur alium habeant auctorem. Quemadmodum nec Androtion apud Ælianum negat Orpheum Thracem fuisse, sed fuisse sapientem. Lib. VIII. Var. Hist. cap. 6. Viro docto tamen Lib. I. de artis Poëticæ natura nomen ipsum totum videtur confictum, ** quod *Arifa* Arabibus est *scire, novisse*, unde *Arif*, sive Orpheus *sciens, eruditus, doctus*. Qvemadmodum & nullum ait fuisse Musæum sed & id nominis effictum à Musa sive Μῶσα quod à מוסר *ars, disciplina*. Quod argumentum si valet, exspectabis ut veniat qui similiter probet etiam nullum fuisse Moysen. Sane non defuerunt jam qui Musæum cum Mose confunderent. Alii non unum sed plures antiquissimos ἐποποιοὺς Orphei nomine fuisse contendunt, ut patet vel è Svida multos *** Orpheos memorante sive fingente potius. Alii alia nominis Orphei etyma commenti sunt. Vide Olaum Rudbeckium T. 2. Atlanticæ p. 443. Utcunque autem ista se habeant, uti in Hermete supra feci, ita hic quoque enarrabo scripta, quæ sub Orphei nomine exstant vel à Veteribus laudata reperi, tum de inventis Orpheo tributis quædam subjungam.

* Plures Pherecydes commemorat, & eorum scripta recenset Meursius ad Helladii Chrestomathiam p. 58.

** Recte à Vossio dissentit Thomas Burnetus cap. 9. Archæologiæ Philos. cui adde Observatores Hallenses *VI.* 29. Alia Etymologia arrisit Gerardo Crœsio in Hist. Hebræorum Homerica p. 146. qvi similiter præter rem negat ullum fuisse Orpheum.

*** *Vide* etiam si placet Kircherum Lib. II. Oedipi part. 1. p. 150. ubi corruptissima de Orpheo traduntur. Orphei alterius meminit & Svidas in Δεώς. Habuit & Cicero servum Orphei nomine. *Vide XIV.* 4. ad familiar.

jungam. Equidem Lambecius qui de Orpheo fuse egit p. 168. seqq. prodromi historiæ literariæ, ferias mihi fecisse videatur, sed poterit forte aliqvid plenius, distinctius & accuratius de Orphei scriptis lectori à me offerri & exhiberi.

II. Orpheum antiquissimum Poëtarum, dialecto Dorica scripsisse testatur Jamblichus cap. 34. de vita Pythag. ex Metrodoro Medico Pythagoreo Epicharmi F. Verum illam dialectum neque in libris qui sub ejus nomine exstant, neque in fragmentis reperio, si à λόγῳ ἱερῷ discesseris, sed quem à Pythagoræo aliquo suppositum Orpheo fuisse, infra cap. XIX. sum notaturus. Orphicos *per Symbola*, sive ut Dionysius Halicarnass. *per allegorias*, Pythagoræos *per imagines* divina adumbrare solitos, observat Proclus Lib. I. c. 4. Theologiæ Platonicæ.

III. Ex iis quæ sub Orphei nomine hodieque exstant, occurrunt

(1) *Argonautica*, Carmine Epico, ut sunt præter ἱερὸν λόγον omnia quæ Orpheo tribuuntur, (qui & ipse traditur inter Argonautas cum Tyndaridis & Hercule navigavisse, ut post alios auctor est Lactantius Lib. I. cap. 5.) Græce edita Florentiæ cum Hymnis Ao. 1500. 4to & ab Aldo Venet. 1517. 8vo & iterum Florent. 1519. & 1540. 8vo. & inter Poëtas Principes *H. Stephani* una cum ejus castigationibus Paris. 1566. Fol. Latina prosa utcunque vertit *Renatus Perdrierius* Parisiensis, quam editam vidi Basil. 1555. 8vo cum præfatione Bernardi Bertrandi: Græce cum Perdrierii versione exstat in Jac. Lectii corpore Poëtarum Græcorum T. I. p. 480. Metaphrasis Poëtica *Anonymi* prodiit ad calcem Argonauticon Valerii Flacci illustrati commentariis Joh. Baptistæ Pii, Bononiæ 1519. fol. & in minore Flacci editione apud Aldum 1523. 8vo & Lugd. 1548. 12mo. Incipit: *O rex & vates Pythonis maxime Princeps*. Græcè cum eadem Metaphrasi Argonautica seorsim excusa Basileæ apud Cratandrum 1523. 4to. Edita & Metaphrasis ista Venetiis anno eodem cum Valerio Flacco, in 8vo. Cæterum in novissima quæ Trajecti prodiit Orphei editione 1689. 12mo. addita est Græcis Argonauticis ex H. Stephani editione expressis Perdrierii versio sed ab *Andrea Christiano Eschenbachio* Norimbergensi passim emendata, H. Stephani notæ, & ejusdem Eschenbachii * eruditus commentarius. Non pauca Ἀργοναυτικῶν loca illustrat

* Idem vir Clarissimus MStorum codicum ope quos interjecto tempore inspicere ipsi datum est, emendatiorem Argonauticorum editionem & commentarium in illa locupletiorem vulgaturum se recepit. Ipse qvoqve videtur esse qui sub *Pandulphi Collenutii* nomine A. 1690. 8. editionem suam defendit adversus censuram Joannis Clerici T. XV. Bibl. Universalis p. 101.

ſtrat & emendat Holſtenius in notis ad Stephanum Byz. quæ jam in editione ſua annotavit Clariſſimus Eſchenbachius. Svidas Argonautica tribuit Orpheo juniori Crotoniatæ, qui vixerit temporibus Piſiſtrati, iisdem quibus & Onomacritus, hymnorum ut plerique exiſtimant ſcriptor.

IV. (II.) *Hymni* * LXXXVI. qvibus præmittitur εὐχὴ πρὸς Μουσαῖον, Græce itidem ab Aldo Venetiis, à Juntis Florentiæ A. 1519. & ab H. Stephano, qui ſuas etiam caſtigationes addidit Pariſiis editi, latine ex Perdrierii verſione non optima Baſileæ, tum Græce & Latine cum eadem verſione in corpore Poëtarum Græcorum Genevenſi vulgati p. 502. Inde Joſephus Scaliger, intra quinque dierum, velut ipſe teſtatur, ſpatium hæc Orphei initia ſive indigitamenta Muſæo inſcripta verſibus antiquis Latinis expreſſit doctiſſime & feliciſſime, etſi hæc illius Metaphraſis lectorem requirit non è vulgo. Lucem adſpexit auctore jam defuncto inter alia ejus opuſcula ab Iſ. Caſaubono edita Pariſ. 1610. 4to additis brevibus Scaligeri ejusdem annotationibus. Quinquennio pòſt Petrus Scriverius ad calcem poëmatum Joſephi Scaligeri hymnos Orphei Græcè ex H. Stephani editione recudendos dedit, iisque Scaligeri metaphraſin ſed emendatiorem, ejusque notas adjecit, Lugd. Bat. ex officina Platin. 1615. 12. Eandem Scaligeri Metaphraſin & notas (ut H. Stephani quoque) in ſua Orphei editione ſervavit Eſchenbachius, ipſe quidem nihil in hymnos commentatus, quibus *veram Satanæ Liturgiam* contineri ſcripſit Daniel Heinſius in Ariſtarcho, ſublimem ac reconditam Theologiam in illis videre ſibi viſi ſunt Johannes Picus Mirandulæ Comes in Concluſionibus, & Kircherus T. 2. Oedipi parte I. p. 151. ſequ. qui poſt unum itemque alterum hymnum ſuo more illuſtratum atque expoſitum p. 156. promiſit ſe alibi oſtenſurum eſſe quod Sephiroticæ ſive Cabaliſticæ veterum Hebræorum & hieroglyphicæ Ægyptiorum doctrinæ maxime & clariſſime per omnia congruant. Et pridem ante Kircherum Cornelius Agrippa Lib. II. occultæ Philoſophiæ c. 60. ſcripſit Orphicos hymnos qui intelligat, eum revera magnam naturalis magiæ intelligentiam conſecutum. Pauſaniæ judicio Lib. IX. p. 771. Orphei hymnis elegantiores exiſtimantur Homerici, Orphei θεολο-

P

* Tot ſane invenio, etſi Kircherus T. 2. Oedipi parte 1. p. 151. ex numero hymnorum Orphei LXXXIV. neſcio quod exſculpit myſterium. Et Picus Mirandulanus in concluſionibus ſuis p. 71. *tantus eſt,* inquit, *numerus hymnorum Orphei, quantus eſt numerus cum quo Deus creavit triplex ſeculum ſub quaternarii Pythagorici formâ numeratus.*

θεολογικώτεροι * & forte quæ Allatii Lib. de patria Homeri p.281. ſuſpicio eſt, compoſiti (ab Onomacrito) ad Homeri æmulationem. Meminit hymnorum Orphei Plato, octavo de legibus, & Pauſanias in Boeoticis p.770. qui paucos & breves fuiſſe refert, unde non alios habuiſſe videtur quam nos hodie legimus. Teſtatur etiam à Lycomedis decantatos in ſacris Cereris, qui honos non habitus hymnis Homericis quamvis elegantioribus. Philoſtratus in Heroicis ex Proteſilai judicio ait Homerum μεγαλοῤῥημοσύνην ὑπὲρ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι. Et paucis interjectis de Homero loquens: Ὀρφέα δὲ, inquit, ἐν πολλοῖς τῶν κατὰ τὴν θεολογίαν ὑπερῆρε, Μουσαῖον δὲ ἐν ᾠδαῖς χρησμῶν. Complures Orphei hymnos laudat Stobæus. Vide Excerpta Grotii è Stobæi florilegio p. 246. ſq. p. 250. p.56. p.54. quibuscum confer Orpheum ex edit. Eſchenbachii p. 150. ſq. p. 154. p.158. & 160. Meminit & Orphei hymnorum Cyrillus contra Julian. Lib.I. p.25. Iſaac. Tzetzes prolegom. ad Lycophronem. Ex hymno in ſolem verſus quosdam profert Joh. Tzetzes p. 268. ad Heſiodum. Ὕμνον νόμου qui exſtat eadem pagina 160. Latina Metaphraſi donavit Grotius in florum ſparſione ad jus Juſtinianeum p.65. Svidas hymnos refert inter ſcripta Orphei Ciconæi, qui & ipſe vixerit ante Homerum & duabus γενεαῖς antiquior fuerit bello Trojano, ſcripſeritque fabulas etiam & Epigrammata. Sed profecto haud diverſus à noſtro fuit Orpheus Ciconæus ſive Κικόνεσσι πολυῤῥήνοισιν ἀνάσσων ut vocatur in Argonauticis v.77. quem à Ciconum mulieribus diſcerptum laniatumque ferunt. Idem Svidas inter Orphei Libethrii ſcripta memorat τελετὰς & Onomacrito à quibusdam tributas teſtatur. Et Scaliger hos qui exſtant hymnos τελετὰς potius eſſe ait, quia in illis tantum fere invocationes Deorum continentur, qualibus initiati in myſteriis uti ſolebant, non vero celebrantur Deorum natalia, geſta aliaque, ut in hymnis fieri conſvevit. Loca quædam hymnorum Clariſſimo Eſchenbachio intacta relicta, ex MSto quo in Gallia uſus eſt, emendaverat & ſuppleverat Guil. Canterus Lib.II. cap.3. Novarum Lectionum.

V. (III.) *De lapidibus* eorumque virtutibus præcepta, commendata à Theodomante Priami filio, præmiſſo procemio duplici, quorum prius lectu digniſſimam ſapientiæ prædicationem continet. Argumentum præfixit *Demetrius Moſchus* Grammaticus, cujus etiam gloſſulæ in librum ipſum habentur in Bibliotheca Regis Galliæ teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 273. Stobæus plus ſimplici vice hoc poëma allegans, Ὀρφέως, inquit,

* Origenis tamen judicio Lib.VII. contra Celſum p. 368. longe pejora πολλῷ χείρονα de putatitiis gentium Diis cecinit Orpheus quam Homerus.

inquit, ἢ μᾶλλον ὀνομακρίτε. Vide Grotii excerpta è Stobæi florileg. p. 17. 23. 129. & confer editionem Orphei Trajectinam p. 190. 193. Laudat & Orpheum ἐν λιθικοῖς Tzetzes ad Lycophronem p. 30. edit Potteri, & Johannes Tzetzes Chil. 2. hist. 57. Chil. 4. v. 287. & 402. Chil. 6. hist. 57. 65. 66. Chil. 12. v. 183. & 608. Mirum vero quod habet Svidas de Orpheo Libethrio agens: ἔγραψε καὶ τελετάς, ὁμοίως δὲ φασὶ καὶ ταύτας Ὀνομακρίτε. Ἐν τούτοις δ' ἐστὶ περὶ λίθων γλυφῆς, ἥτις ὀγδοηκοντάλιθος ἐπιγράφεται. Sane diversum hoc fuisse opus videtur à libro quem habemus de lapidibus, quia hic nec de octoginta lapidibus nec de illorum sculptura agit, sed vix duodeviginti lapidum genera recenset, quorum ope vel sacra qui faciunt, voti compotes fieri possint, vel venenatis morsibus mederi valeant. Exstat & iste liber Græce in supra memoratis Orphei editionibus, & Latine à Perdrierio versus est, cujus translationem Eschenbachius hinc inde à se interpolatam servavit, & solas H. Stephani castigationes, nullas vero suas notas addidit. Metaphrasis Latina poëtica hujus libelli, auctore *Hannardo Gamerio*, qui Orpheum trimegistum subinde appellat, cum ejus Scholiis & D. Wendalini Cronobachii Medici animadversionibus vulgata est Leodii 1578. 8vo. Incipit; *Jupiter à miseris cladem mortalibus arcens.* Gesneri in hunc librum scholia lucem non viderunt. Cæterum fallitur Bochartus, qui parte 2. Hierozoici Lib. III. c. 16. Librum de lapidibus Timocli tribuendum, Svida auctore affirmat. Non enim librum de lapidibus, sed Σωτήρια Orphei Svidas auctor est à quibusdam tributa Timocli Syracusano vel Pergino Milesio. Judicent alii num Paulus Ephes. VI. 16. ut contendit idem Bochartus, palam alluserit ad hæc libri de lapidibus proœm. v. 48. sq.

Ῥοιζόντε στῆσαι χαμαὶ ἐρχομένοιο δράκοντος
Εἴσεται ἠδ' ὄφεων ἰὸν σβέσσαι ἑρπυστήρων.

VI. *Fragmenta Orphei* quæ in H. Stephani & Eschenbachii editione subjiciuntur, vix exigua pars sunt eorum quæ ipse Stephanus in poësi philosophica pag. 78. sqq. exhibuit, unde potius describi à novissimo editore, & quæ desunt plurima è Proclo, Joh. Tzetza aliisque addi, ordine disponi, & loca auctorum singulis fragmentis adnotari potuissent. Vicissim ibi nonnulla male inter fragmenta Orphei referuntur, ut versiculus primus p. 245. edit. Eschenbachii est versus duodecimus hymni in somnium, qui jam exstat p. 180. & septem primi p. 246. plane non spectant ad Orphica. Poterant & adjungi versus LXVI. περὶ σεισμῶν sive *prognostica de significationibus terræ motuum* in appendice Anthologiæ

 Græ-

Græcorum Epigrammatum obvii, qui licet Hermeti * in quibusdam, in aliis tamen codicibus tribuuntur Orpheo, & cum versione metrica Joh. Antonii Baifii sub Orphei nomine prodierunt Paris. apud Morellium 1586. 4to. Vertit & Zenobius Acciajolus teste Gyraldo. Apud Labbeum p. 122. Bibl. nov. MSS. memorantur prognostica sereni aëris ex diversis auctoribus collecta, Arato, Africano, Apulejo, Anatolio, Aristotele, Beterio sive Berytio, Varrone, Demogeronte, Didymo, Diophane, Florentino, Nestore, *Orpheo*, Paxamo, Plutarcho, Ptolemæo, Pamphilo, Platone, Sotione, Tarantino, Theophrasto, Vindanionio, Zoroastre aliisqve. Horum omnium nomina occurrunt in Græcis Geoponicis, in quibus prognostica illa Labbeo memorata exstare non dubito. Orphei tamen nihil in Geoponicis legitur, quod prognosticon aliquod complectatur, sed tantum semel ejus fit mentio Lib. II. p. 70. ubi versus ipsi tribuuntur:

Δειλοὶ, πάνδειλοι κυάμων ἄπο χεῖρας ἔχεσθαι

Itemque alter:

Ἶσον τῶν κυάμων φαγέειν κεφαλάς τε τοκήων.

At priorem ex hisce Gellius non Orpheo sed Empedocli addicit Lib. IV. cap. 11. quem etiam alterius auctorem esse non est dubitandum.

VII. Sed hæc & quicquid præterea in editione Trajectina adhuc desiderari possint, in secunda editione exspectare nos jubet Clarissimus Eschenbachius, *quam*, inqvit, *cum nova versione & uberioribus ad omnia notis, si Deus vitam & occasionem ulterius prosequendi hæc studia concesserit, aliquando publicabo.* ** Idem recte negat editionem Orphei Commelinianam lucem vidisse, etsi index librorum à Commelino excusorum Gnomographis Græcis A. 1597. (qvi Hieronymo Commelino emortualis fuit) præfixus memorat Orpheum ex MStis Palatinis auctum & emendatum. Gothofredus Jungermannus in literis ineditis ad Putschium datis Heidelbergæ Cal. Nov. 1603. *Contuli Orphei sive Onomacriti hymnos & Argonautica, editionem Stephani cum duobus MSS. Palatinis, ex quibus aliquot versus supplevi, ubi H. Stephanus ipse interdum suspicatus fuerat defectum, & alia notavi lectionum κατορθώματα, quibus ad θαυμάσιον illum Grotium qui edere co-*

* Vide supra Cap. IX. num. 7.

** Hoc promissum ex parte jam implevit Vir Clarissimus edito Noribergæ Ao. 1702. 4to. Epigene sive commentario suo de poësi Orphica, in quo Philosophiam Orphicam exposuit, & fragmenta collegit diligenter, licet non semper certum sit, fuerintne ex libris Orphicis aliis depromta, quam sub quorum titulis à doctissimo Eschenbachio exhibentur. Ille liber ad me allatus demum est, cum ista jam scripsissem. *Joannis* vero *Francisci Grandis* liber de Philosophia ac Theologia Orphica necdum lucem adspexit quod sciam, desideratus Morhofio 1. Polyhist. p. 125.

cogitat, aditum mihi paro. Contuli dein Homeri hymnos, Musæum, Nicandrum, & notavi quædam certe non κακȣ̃ κόμματ@. Confero jam Theognin, Dionysiumque periegetem, quia uno libro compacti sunt. Inter ſcripta inedita Hugonis Grotii quæ à vidua quam ille moriens reliquerat emit Regina Sveciæ Chriſtina, memorantur etiam notæ in Orphei hymnos. Lucas Holſtenius ad P. Lambecium prid. Kal. April. 1646. *Habeo & Orphei exemplar non contemnendum, ex quo Argonautica plurimis locis emendavi. Auctor ille huc usque à Criticorum & Correctorum vulgo derelictus tuam expoſcere videtur operam. Hymni autem reconditæ antiquitatis pleniſſimi juſtum commentarium merentur, quem vel unius Procli ſcripta ἀνέκδοτα tibi inſtruent, ut ex notis meis ad Salluſtium Philoſophum proſpicies: ne quid de cæteris, quos apud me habeo, Platonicis nunc dicam, in quibus τῆς μυθικῆς θεολογίας theſaurus latet.* Confer Lambecii prodromum Literar. p. 181. & Lib. 6. de Bibl. Vindob. p. 242. In deſignatione librorum, qvos ad editionem parare ſe profeſſus nuper eſt Henricus Leonhardus Schurtzfleiſchius, Conradi Samuelis, viri docti frater, occurrunt etiam *Orphica & Sapphica cum diſſertatione Critica & novis annotationibus ac ſupplementis, ex MSS.* Sed an unquam ab eo ſperanda ſint, ad aliud præcipue ſtudiorum genus jam vocato, non facile dixerim. Prætereo qvod Johannes qvoqve Ulricus Meurerus, qui Valerium Flaccum ante aliquot annos vulgavit Francofurti, ſpem fecit novæ editionis Argonauticorum Orpheo adſcriptorum.

CAPUT XIX.

Utrum Pythagoras fuerit auctor poëmatum Orpheo tributorum. Jonis τελαγμοὶ.

1. Ἱερὸς λόγ@ ſive liber περὶ Θεῶν Pythagoræ nomine olim jactatus diverſus fuit a libris XXIV. ἱερῶν λόγων Orphicorum. Cercops Pythagoricus. 2. Catalogus ſcriptorum deperditorum quæ Orpheo apud veteres tribuuntur, literarum digeſtus ordine, cum variis Obſervationibus. 3. Nomina eorum qui ſub Orphei nomine varia ſcripta ſuppoſuiſſe dicuntur. 4.

I.

Ythagoram auctorem habere poëmata quæ ſub Orphei nomine circumferuntur, ſuſpicabatur Joh. Baptiſta Criſpus de Philoſophis caute legendis p. 473. quod ni fallor ex Laërtio hauſit, qui in Pythagora ſect. 8. ex Jonis Tragici τελαγμοῖς

ἀγμοῖς * refert Pythagoram nonnulla scripsisse & ad Orpheum auctorem retulisse. Idem ex Jone refert Clemens I. Strom. p.333. ubi interpres eruditus minus bene vertit: *Jon refert Pythagoram hæc quoque Orpheo tribuere*, nam ambiguitatem omnem tollit Laërtius, cujus hæc sunt verba: Ἴων δὲ ὁ Χῖος ἐν τοῖς Τριαγμοῖς φησὶν αὐτὸν ἔνια ποιήσαντα ἀνενεγκεῖν εἰς Ὀρφέα. Apud eundem Clementem male τριγράμμοις editum est pro τριαγμοῖς. Nec melius in Codicibus Svidæ & Laërtii τριασμοῖς vel τριαγίνοις. Vide Menagium ad Laërt. p. 351. & Rich. Bentleji Epistolam ad Millium Malalæ subjectam p. 67. seqv. Ex loco isto vel Laërtii vel Clementis perperam intellecto Svidas Τριαγμοὺς inter scripta Orpheo tributa inepte retulit, aliisque post se præbuit errandi occasionem, usque adeo, ut non deessent qui singulari hocce opere sacrum de Triuno Deo Mysterium ab Orpheo proditū scriberent. Vide Naudæi Apologiam de viris doctis Magiæ accusatis p. 138.

II. Qvæ vero scripta Pythagoras sub Orphei nomine edidisse creditus olim fuerit, conjectura attingere licet ex Jamblicho p. 134. 135. de vita Pythag. & Proclo Lib. 5. in Timæum p. 291. nempe λόγον ** ἱερὸν sive librum περὶ Θεῶν, quamvis hunc qvoqve non Pythagoræ sed Cercopis

* Harpocration in Ἴων vocat scriptum Philosophicum & ab aliis Τριαγμὸν numero singulari inscriptum testatur, Callimachoque teste Joni à quibusdam abjudicatum & tributum Epigeni qui de Poësi Orphica scripsit. Prima quoque verba ejusdem libri recitat, ex quibus apparet & prosa scriptum fuisse, & ternarii numeri vires in rebus omnibus, sive πάντα τρία ubique observasse. Vide etiam quæ de Jonis scriptis dixi infra Lib. II. cap. 19. in notitia Tragicorum.

** Diodorus Sic. lib. I. extrem. refert videri quibusdam Πυθαγόραν τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον (hoc est doctrinam de rebus divinis in libro illo contentam) καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν θεωρήματα, καὶ τὰ περὶ τοὺς ἀριθμούς, ἔτι δὲ τὴν εἰς πᾶν ζῶον τῆς ψυχῆς μεταβολὴν μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων. Sed ab Orpheo hæc edoctum Pythagoram narrant Jamblichus & Proclus. Jamblichi ex vitæ Pythagoræ p. 135. locum adscribam uti est à viris doctissimis Gisberto Cupero, Rich. Bentleio & Godfrido Oleario emendatus: περὶ Θεῶν Πυθαγόρας ὁ τῶ Μνησάρχω οὗτο ἐξέμαθον ὀργιασθεὶς ἐν Λιβήθροις τοῖς Θρακίοις Ἀγλαοφάμω τελετὰς μεταδόντος. ὡς ἄρα Ὀρφεύς ὁ Καλλιόπας κατὰ τὸ πάγγαιον ὄρος ὑπὸ τᾶς ματρὸς πινυσθεὶς ἔφα τὰν ἀριθμῶ οὐσίαν ἀΐδιον εἶναι κ.τ.λ. Proclus in Timæum Lib. V. p. 291. Πυθαγόρειος ὁ Τίμαιος ἕπεται ταῖς Πυθαγορείων ἀρχαῖς, αὗται δέ εἰσιν αἱ Ὀρφικαὶ παραδόσεις· ἃ γὰρ Ὀρφεὺς δι' ἀπορρήτων λόγων μυστικῶς παραδέδωκε, ταῦτα Πυθαγόρας ἐξέμαθεν ὀργιασθεὶς ἐν Λιβήθροις τοῖς Θρακίοις, Ἀγλαοφάμου τελετὰς μεταδιδόντος, ἣν περὶ Θεῶν σοφίαν παρὰ Καλλιόπης τῆς μητρὸς ἐπινύσθη. Confer quæ diximus supra cap. XVIII. num. 1. de convenientia doctrinæ Orphicæ cum Pythagorica & Platonica. Idem Proclus: Ἅπασα ἡ παρ' Ἕλλησι Θεολογία τῆς Ὀρφικῆς ἐστι μυσταγωγίας ἔκγονος, πρώτου μὲν Πυθαγόρου παρ' Ἀγλαοφήμου τὰ περὶ Θεῶν ὄργια διδαχθέντος.

Cercopis Pythagorici eſſe contendit olim Epigenes in libro de ſcriptis Orpheo tributis, alii Hippaſi, ut Laërtius, τὸν δὲ Μυστικὸν λόγον, inqvit, Ἱππάσου φασὶν εἶναι, alii Arignotes Pythagoricæ, ita enim videntur capienda verba Suidæ in Ἀριγνώτῃ, etſi aliter Menagius ad Laërtium p.350. Falluntur autem qui Cercopis nomen cum Leſcaloperio ad Ciceron. p.157. habent pro appellativo * & impoſtorem denotare exiſtimant, nam non tantum apud Ciceronem occurrit libro de Natura Deorum primo: *Orphicum carmen Pythagorici ferunt cujusdam fuiſſe Cercopis*, ſed & apud Clementem Alex. I. Strom. p.333. Epigeni ſententiam hancce tribuentem, & apud Suidam in Ὀρφεύς, cum ἱεροὺς λόγους ἐν ῥαψῳδίαις κδ memoraſſet, λέγονται δὲ, inqvit, εἶναι Θεογνήτου τοῦ Θεσσαλοῦ οἱ δὲ Κέρκωπος τοῦ Πυθαγορείου. Citatur & in teſtimonium Κέρκωψ ab Athenæo Lib. XIII. p.557. & ab Apollodoro plus ſimplici vice libro ſecundo Bibliothecæ. Orpheum in Octavo τοῦ ἱεροῦ λόγου laudat auctor Etymologici magni in Γίγας & duos verſus Hexametros ex illo adducit. Laërtius qvoq; verſibus ſcriptum teſtatur ἱερὸν λόγον Pythagoræ tributum, Lib. VIII. ſect. 7. producto operis initio qvod ita ſe habet:

Ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα.

At ἱερὸς λόγος qui ad Pythagoram auctorem relatus à Pythagoricis ferebatur, & laudatur etiam ab Hierocle in aurea carmina Pythagoræ ubi de tetractye agit p.225. ſcriptus erat proſâ Doricâ. Id tum ex Jamblicho tum ex auctore Theologumenon Arithmeticæ patet, qui ex ſcripto Pythagoræ περὶ Θεῶν quod cum ἱερῷ ejus λόγῳ idem fuiſſe Jamblichus teſtatur, profert nonnulla p. 19. Ἐν τῷ δηλουμένῳ περὶ Θεῶν συγγράμματι ὁ Πυθαγόρας οὕτως διορίζεται. Τέσσαρες μὲν καὶ σοφίας ἐπιβάθραι, ἀριθμητικὰ, μουσικὰ, γεωμετρία, σφαιρικὰ α, β, γ, δ, τεταγμέναι. Proclus ad Euclidem p. 7. διὸ δὴ καὶ ὁ Πλάτων πολλὰ καὶ θαυμαστὰ δόγματα περὶ Θεῶν διὰ τῶν μαθηματικῶν εἰδῶν ἡμᾶς ἀναδιδάσκει, καὶ ἡ τῶν Πυθαγορείων φιλοσοφία παραπετάσμασι τούτοις χρωμένη τὴν μυσταγωγίαν κατακρύπτει τῶν θείων δογμάτων. Τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ ἱερὸς σύμπας λόγος, καὶ ὁ Φιλόλαος ἐν ταῖς βάκχαις, καὶ ὅλος ὁ τρόπος τῆς Πυθαγόρου περὶ Θεῶν ὑφηγήσεως. Hinc λόγον ἱερὸν qui Orpheo tribuitur à Suida & Etymologo, atq; XXIV. conſtitit libris ſive rhapſodiis, diverſum fuiſſe haud dubito à λόγῳ ἱερῷ Pythagoræ inſcripto. Longe magis ab hoc diverſa ſunt, quæ ſub Or-

phei

τος. Δευτέρου τε Πλάτωνος ὑποδεξαμένου τὴν παντελῆ περὶ τούτων ἐπιστήμην, ἔκ τε τῶν Πυθαγορείων καὶ Ὀρφικῶν γραμμάτων. Lib. I. Theolog. Platon. c. 5.

* Equidem notum proverbium ἀγορὰ κερκώπων, & κερκωπίζειν, ac ſimilia de quibus Scholiaſtes Luciani T. I. p. 35. Andreas Schottus ad Zenobium & ad Apoſtolium Pantinus. Et inter Eubuli dramata fuere Κέρκωπες. Sed nihil hoc impedit quo minus fuerit etiam homo quidam proprio Cercopis nomine. Olus quoque & Eurybatus Cercopes memorantur ab Apoſtolio IX 33. proverb.

phei nomine hodie exſtant, ut præter rem ſuſpicatus fuerit Criſpus, hæc Pythagoram forte auctorem habere.

III. Titulos aliorum ſcriptorum qvæ ſub Orphei nomine olim exſtiterunt, perditaque pridem ſunt, præſenti loco annotare juvat Alphabeti ordine. Sunt autem hæc:

Ἡ εἰς ᾅδου * κατάβασις, cujus ſcripti meminit Argonauticorum ſcriptor v. 40. ſeqq. Alii teſte Svida tribuebant Herodico Perinthio, alii Orpheo Camarinæo ἐποποιῷ, alii teſte Clemente Alexandrino retulerunt ad Prodicum Samium, Epigenes ad Cercopem Pythagoræum. Vide Clementem I. Strom. p. 133. Diodorus Siculus Lib. I. Fol. 58. & 60. ſq. auctor eſt ex Ægypto in Græciam Orpheum induxiſſe τὰς καὶ τῶν ἀσεβῶν ἐν ᾅδου τιμωρίας, καὶ τοὺς τῶν εὐσεβῶν λειμῶνας καὶ τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς εἰδωλοποιΐας. Notiſſima alioqui fabula de Eurydice uxore ex inferis ab Orpheo reductâ, de qua infra qvædam ſum dicturus.

Ἀμοκοπία, ** ſive legendum Ἀνεμοκοπία, apud Svidam, qvi ſolus qvod ſciam hujus libri inter Orphei ſcripta meminit.

Ἀστρονομία memoratur à Svida, & in Tzetzæ prolegomenis ad Lycophronem.

Βακχικά *** quæ neſcio an diverſa fuerint ab Orphei τελεταῖς & χρησμοῖς de qvibus infra. Videtur illa reſpicere Orpheus in Argonauticis v. 9. ſeqv. & 29. Ex iisdem Arnobius profert nonnulla Lib. V. p. 169. ſq. & p. 175. verſus qvosdam latine adducit ex aliqvo, ut conjicit Heinſius, qvi Orphica latine verterat. Græcos Orphei verſus habet Clemens Alex. in protreptico f. 13. Illuſtrant præter Heinſium ad Clementem, Salmaſius ad Tertull. de pallio & Ez. Spanhemius ad Callimachi hymnum in Cererem. Γένεσιν Bacchi & ſacra ab Orpheo ex Ægypto in Græciam translata & Cadmeis prodita affirmat etiam Manetho apud Euſebium Lib. I. præparat. p. 47. ſq. Cæterum Bacchica non Orpheo ſed *Niciæ* Eleati qvidam olim tribuebant, ut auctor eſt Svidas.

Περὶ βοτανῶν utrum ſingulari volumine egerit Orpheus non conſtat, etſi primum omnium qvos memoria novit, *de herbis* aliqva curio-

* In hoc opere omnem de inferis doctrinam ab Orpheo tractatam ſuſpicatur Clariſſimus Eſchenbachius in ſuo Epigene p. 178. Ex eo autem quod Orpheus ex inferis Eurydicen ſuam repetiſſe traditur, hinc Orphei imaginem veluti reſurrectionis ſymbolum in ſepulchris quibusdam veterum Chriſtianorum obſervaſſe ſibi viſus eſt Paulus Aringhus VI. 21. Romæ ſubterraneæ.

** Idem Eſchenbachius pag. 178. legit Ἀμνοκοπία & rei pecuariæ præcepta hunc librum continuiſſe opinatur. Apud Heſych. ἀμνοκόπος, ποιμήν.

*** Eſchenbachius p. 31. ſq. colligit loca complura Orphei ex Clemente, Macrobio, Diodoro Siculo & Juſtino, quæ etſi Bacchi mentionem faciunt, nolim omnia ex Βακχικοῖς deſumta præſtare. Nam & in hymnis & in Theogonia & in τελεταῖς & in aliis ſcriptis de Dionyſo actum conſtat.

curiosius prodidisse testatur Plinius Lib. XXV. cap. 2. Forte hoc fecerat in Physicis, vel in libro de medicamentis. Laudatur & Orpheus à Plinio Lib. XX. cap. V. & Lib. XXVIII. cap. IV.

Διαθῆκαι ad Musæum, quarum primi versus aliquammulti afferuntur à Justino Martyre Lib. de Monarchia Dei fol. 104. & in cohortatione ad Græcos fol. 15. à Clemente Alex. protreptico ad gentes fol. 48. & Lib. V. Stromatum pag. 607. seqv. Aristobulo Peripatetico apud Eusebium Lib. XIII. præparat. cap. 12. & ab Eusebio cap. 13. p. 685. Cyrillo 1. contra Julianum p. 26. Theodorito Lib. II. Θεραπευτ. p. 25. sq. Incipiunt: φθέγξομαι οἷς θέμις ἐστὶ, θύρας δ' ἐπίθεσθε βέβηλοι. Ita enim legendum, non βεβήλοις, ut notatum Ez. Spanhemio ad Callimachum p. 49. & Ism. Bullialdo ad Theonis Smyrnæi Mathematica p. 216. Μουνογενής τις ἀπορρὼξ φύλου ἄνωθεν Χαλδαίων qui in iisdem Orphei versibus memoratur, *Abrahamus* est, uti ὑλογενὴς vel ut ut alii legunt ὑδογενὴς, *Moyses*. Vide Scaligerum ad fragmenta libro de emendatione temporum subjecta p. 48. At exinde Poëma hoc nec ab Orpheo nec ab Onomacrito scriptum, sed à Judæo aliquo vel Christiano scriptore suppositum arguit Cudvvorthus p. 302.* Apud Justinum de Monarchia Dei inscribitur Διαθῆκαι, sed apud Eusebium p. 664. ποιήματα τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον αὐτοῦ λεγόμενα.

Δίκτυον, memoratur à Svida, qui auctor est *Zopyro* Heracleotæ ab aliis tributum fuisse. Aristoteles Lib. II. de generatione animalium c. I. ἢ γάρτοι πάντα γίγνεται τὰ μόρια —— ἢ ἐφεξῆς, ὥσπερ ἐν τοῖς καλουμένοις Ὀρφέως ἔπεσιν. Ἐκεῖ γὰρ ὁμοίως φησὶ γίγνεσθαι τὸ ζῶον τῇ τοῦ δικτύου πλοκῇ. Forte igitur aliud fuit argumentum hujus libri quam quod conjicit doctissimus Eschenbachius in Epigene. Sane loca Orphei quæ è Proclo & Tzetze colligit p. 54. sqq. atque ex Peplo atque hocce δικτύῳ petita suspicatur, nihil vetat ad Theogoniam vel alia scripta referre.

Διονύσου ἀφανισμός. Clemens VI. Strom. p. 628.

Orpheus ἐν τῷ περὶ Διὸς καὶ Ἥρας laudatur ab Eustathio in limine commentarii ad Dionysium periegetem, qui versus binos ex illo adducit. Sed non putaverim singularem librum, verum partem poëmatis cujusdam (Theogoniæ forte) respici, etsi aliud videtur Cl. Eschenbachio, qui sacras & allegoricas nuptias, sive naturæ in producendis rebus operationes hoc libro traditas existimat p. 60. integrumq; titu-

Q lum

* A Judæo Aristobulo interpolatum contendit Clariss. Eschenbachius in Epigene p. 148. seq. Idem p. 137. putat prooemium hocce à Justino & aliis productum fuisse initium τῶν ἱερῶν λόγων Orphei quorum ῥαψῳδίας XXIV. memorat Svidas. Addit etiam à nonnullis laudari sub titulo Θεολογιῶν.

lum fuiſſe putet Διὸς καὶ Ἥρας ἱερὸς γάμος, niſi pars hæc fuerit operis majoris ſed nulli veterum memorati ſub titulo ἱερῶν γάμων.

Διφυεῖς. Plinius indice auctorum externorum, è qvibus deſumſerit ea, qvæ libro XXVIII. perſeqvitur, *Orpheum qvi Diophios*, Archelaum qvi item ſcripſerit, laudat. Reineſius Lib. II. Var. Lect. pag. 127. pro *Diophios* certo certius legendum eſſe monet ἰδιοφυεῖς *de rebus ſingularis naturæ & poteſtatis*. Sed propius accedit ad codicum lectionem, Harduini διφυεῖς, *de iis animalibus qve ſunt ancipitis naturæ*, præcipue cum à Scholiaſte Nicandri ad Theriaca p. 38. laudetur & Archelaus ἐν διφυέσι.

Δωδεκαετηρὶς, ſive Genethliaca Duodecim annorum * periodus. Svidas inter ſcripta Orphei Crotoniatæ, (Piſiſtrati æqvalis) refert Δεκαετηρίαν ubi legendum δωδεκαετηρίαν jam monuit Lambecius p. 176. prodromi. Tres Primos verſus ex hoc opere profert Joh. Tzetzes Chil. 12. hiſt. 399. Fallitur porro idem Lambecius qvi apud Tzetzen ibi pro δωδεκετηρίδες urget ſcribendum δωδεκαετηρίδες, ſi enim hoc facias utroqve loco verſus politicus abundabit ſyllabâ. Allegantur & Orphei Δωδεκαετηρίδες ab Iſ. Ttetza in Lycophronem p. 13. & 62. edit. Potteri. Onomacritum ſub nomine Orphei δωδεκαετηρίδας ſcripſiſſe non dubitat Scaliger in prolegomenis ad libros de emendatione temporum, & Canon Iſagog. p. 182.

Ἐπιγράμματα Svidas refert inter ſcripta Orphei Ciconæi, qvem cum Libethrio eundem eſſe ſupra obſervavimus.

Ἔργα ſive περὶ Γεωργίας, qvo ex opere primos decem verſus recitat Joh. Tzetzes proœmio ad Heſiodum, qvos Latine habes apud Jac. Nic. Loënſen Lib. II. c. 2. Epiphyllidum. Luculentos verſus vocat Scaliger ad Manilium p. 103. Neſcio an ex eodem opere an ex ἡμέραις ſint alii verſus ſeptem Orphei, qvos Heſiodum expreſſiſſe & imitatum eſſe notat idem Tzetzes p. 125. Laudat iterum Orpheum Thracem ἐν τῇ περὶ γεωργίας p. 175. & Chiliad. 4. hiſt. 128. v. 173. ſq.

Ἐφημερίδες ſive ἡμέραι, ex qvibus Joſephus Scaliger qvi Onomacrito tribuit, Lib. I. de emendat. temporum p. 10. profert verſus primos undecim, qvorum qvinqve priores petiit ex Joh. Tzetzis prolegomenis in Heſiodum, & Chil. 12. v. 151. 152. 153. reliqvos ex ejusdem Tzetzæ Scholiis ad Heſiodum p. 170. b. qvi idem opus forte reſpicit etiam p. 130. b. 167. b. 168. b. 182. b. ut Proclus ad eundem Heſiodum p. 178. b. 180. & ejus exſcriptor Moſchopulus p. 177. b. Euſtathius ad Odyſſ. Σ.

Θεογονία ſive Origines mundi & Deorum, κόσμου κτίσις καὶ ἀνθρώπων πλαστουργία. Vide qvæ ex Timotheo Chronographo Johannes Malalas p. 88. ſqq. & Cedrenus f. 46. ſq. ubi initium operis Orphici adfertur.

* Vide Joſ. Scalig. Can. Iſagog. p. 181. 182. & ad Manilium Lib. III. v. 533. --- 543.

tur. Male apud Svidam legitur θεογνωσίας λόγοι pro Θεογονίας, qvo in loco Orphei sententiam de Chao, æthere &c. expositam videbis. Versus ipsos Orphei, de Jove, primo * ovo, Phanete Hericapœo &c. habes apud Aristotelem ** & Apulejum Lib. de mundo, Athenagoram, Stobæum Eclog. Phys. Eusebium Lib.III. præparat.c.9. Macrobium Lib.I.Sat.c.18. Proclum Lib.II. & V. in Timæum, Svidam in Φάνης. Confer Leopardum Lib.XII. c.2. emendat. Cotelerium ad Patres Apostolicos T.I. edit. Clerici p.585.589. 664. sq. 665. 667. 669. Theod. Canterum lib.1. Var.lect. c.26. & lib.2.c.26. Rich. Bentlei V. C. Epistola ad Jo. Millium sub init. Videtur & Orphei Theogonia respici ab Hesiodi, *** (Orphei ut volunt imitatoris) interpretibus p.39. a. 249. b. 303. b. edit. Heinsii. De Orpheo apud Apollonium Rhodium lib. 1. Argonaut. Ἤειδεν δ' ὡς γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὕπερθε τὸ πρὶν ἐπ' ἀλλήλοισι μιῇ συναρηρότα μορφῇ Νείκεος ἐξ ὀλοοῖο διέκριθεν ἀμφὶς ἕκαστα. Trecentos & sexaginta Deos in hoc opere Orpheum induxisse testatur præter Theophilum Antiochenum Lib.III. aliosqve Justinus Lib. de Monarchia Dei f. 104. Lutatius ad 3. Thebaidos p. 144. *Cum Magi vellent virtutis Dei ut putabant sese comprehendere singulas appellationes, qvas per naturarum potestates abusive modo designarunt, & qvasi plurimorum Deorum nobilitate Deum appellare conati sunt, qvasi ab effectu cujusq; rei ductis vocabulis, sicut Orpheus fecit, & Moyses Dei summi Antistes, & Esaias, & his similes.* Laudatur Orphei Theogonia à Clemente Alex. Lib.VI. Strom. p.628. ubi Homerum Orphei & Musæi vestigiis institisse contendit. Orphei esse negat Pausanias in Atticis p.34. Apud Macrobium Lib.I. in somnium Scipionis c.2. *Ut Hesiodi & Orphei qvæ de Deorum progenie actuve narrantur*, nescio an potius sit legendum *auctuve*, neq; enim gesta Deorum ab illis descripta constat. Videtur Theogoniam respicere Orpheus Argonauticorum scriptor v.12—20.

* Hoc ovum ex Æthere Chao Nocte productum, receptaculum commune mundi νοητοῦ pariter & αἰσθητοῦ, qui ex illo prodierunt. Huc spectavit aliud Orphei scriptum ὠοθυτικὰ ἢ ὠοσκοπικὰ quæ infra memoramus. Confer Cl. Eschenbachii Epigenem p.95. seq. 111. seq. Hinc τάξιν Mundi Ovo ex Orphicorum sententia assimulat Achilles Tatius Isagoge in Aratum c.4. Et Orphicis atque Pythagoricis dogmatis innutriti nonnulli ideo ovis abstinebant teste Plutarcho II. 3. sympos.

** De illis versibus qui incipiunt Ζεὺς πρῶτος γένετο, Vide eundem p. 68. seqv. qui illa ex Orphei Cratere petita esse existimat, cum multis aliis versibus Orphicis ex Interpretibus Hesiodi, Proclo, Prophyrioque collectis, sed quos ex Cratere Orphei petitos esse omnes nec ipse p.81. audet affirmare. Fragmenta è Theogonia Vide apud eundem p.98---110.

*** Arguitur Hesiodus Orphei Theogoniam non tam imitatus esse quam corrupisse. Vide Thomæ Galei notas ad Apollodorum, quibus λείψανα Theogoniæ Orphicæ diligentissime collegit vir doctissimus, & cum magna rei literariæ jactura superiore Anno 1702. denatus.

Impia de Diis commentum ac propterea, Philoſophi nomine vix dignum arguit Laërtius in proœmio.

Θρονισμοὶ μητρῷοι ſive *ſolennes initiationes in ſacris Matris Deûm* inter Orphei ſcripta referuntur ab eodem Svida. Neſcio illosne reſpexerit Orpheus in Argonauticis v. 21. ſeq. ubi ait ſe tradidiſſe ὀρεσσιδρόμου τε λατρείαν Μητρός.

Θυηπολικόν ſive *de ſacrificiis* eorumq; generibus ac cerimoniis *liber* à Svida memoratur, cujus forte animo obverſabantur hæc Platonis Lib. II. de Rep. Βίβλων δὲ ὅμαδον παρέχονται Μουσαίου καὶ Ὀρφέως, Σελήνης τε καὶ Μουσῶν ἐγγόνων ὥς φασι, καθ' ἃς ΘΥΗΠΟΛΟΥΣΙ, πείθοντες οὐ μόνον ἰδιώτας ἀλλὰ καὶ πόλεις, ὡς ἄρα λύσεις τε καὶ καθαρμοὶ ἀδικημάτων, διὰ θυσιῶν καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν, εἰσὶ μὲν ἔτι ζῶσιν εἰσὶ δὲ καὶ τελευτήσασιν, ἃς δὴ τελετὰς καλοῦσιν αἳ τῶν ἐκεῖ κακῶν ἀπολύουσιν ἡμᾶς. Μὴ θύσαντας δὲ δεινὰ περιμένει.

Θύμια ἀρώματα. Auctor allegoriarum in Heſiodi Theogoniam, p. 267. cum Planetarum vires in hæc inferiora enarraſſet, ἔνθεν τοι, inqvit, καὶ κοσμοκράτορας διὰ τοῦτο καὶ σημάντορας ἔργων, καὶ φερεσβίους, καὶ καρπίμους, καὶ ἀστεράρχας, καὶ δεσπότας κόσμου, καὶ πιστοὺς φύλακας, καὶ ῥιζωτῆρας πυρόεντας, καὶ ὡροτρόφους (ſat. ὡροτρόπους) καὶ χρόνου πατέρας ἀθανάτους προσαγορεύει ὁ Ὀρφεὺς ἐν τοῖς θυμίοις ἀρώμασι. Σύγγραμμα δὲ τοῦτο ὀρφαϊκῶν. Nullum vero hic deperditum ſcriptum intelliges, ſed editos Orphei hymnos, qvorum plures ita inſcribuntur, θύμια ἀρώματα, ſive ut vulgati libri habent θυμίαμα, ἀρώματα.

Ἱερὸς λόγος de qvo diximus abunde ſupra, Num. 2.

Τὰ ἱεροσολικά, vel potius ut editio Aldina Svidæ, ἱεροστολικά.

Καταζωστικόν * ſive liber de variis veſtibus atqve ornatibus ad ſacra reqviſitis.

Κλίσεις κοσμίκαιναι, aut potius forte κλήσεις κοσμόκοινοι. **

Κορυβαντικόν. Hæc qvatuor ſcripta Orphei qvi memoret præter unum Svidam, nullus mihi occurrit, Niſi qvod Orpheus ipſe in Argonauticis hujus poſtremi faciat mentionem v. 25. qvo eodem in loco longe plura ceciniſſe ſe affirmat tum de aliis argumentis tum de variis myſteriis & divinationum generibus. Sed flagitium fuerit de Orphei ſcriptis

* Vide Eſchenbachii Epigenem pag. 38. qui pag. 198. pro ἱεροσολικὰ legit ἱεροσκόλια.

** Clariſſimus amicus noſter Godfridus Olearius in diſſ. de ſcriptis Socratis legit κοσμικαὶ vel κόσμου καιναί. Eſchenbachius p. 199. Κτίσιν Κόσμου, καὶ νεοτευκτικά. Hoc enim vocabulum apud Svidam ſtatim ſequitur.

ſcriptis accuratius agere inſtituentem verſus ipſos poëtæ etſi pluſculos non adſcribere:

Ἔφρασ' ὅταν Βάκχοιο καὶ Ἀπόλλωνος ἄνακτος
Κέντρῳ ἐλαυνόμενος φρικώδεα κῆλ' ἐπίφασκον,
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἄκη, μετὰ θ' ὄρκια μύσταις.
Ἀρχαίου μὲν πρῶτα χάους ἀμέγαρτον ἀνάγκην
Καὶ Κρόνον ὃς ἐλόχευσεν ἀπειρεσίοισιν ὑφ' ὁλκοῖς
Αἰθέρα, καὶ διφυῆ περιωπέα κυδρὸν ἔρωτα
Νυκτὸς ἀειγνήτης πατέρα κλυτὸν, ὃν ῥα Φάνητα
Ὁπλότεροι καλέουσι βροτοὶ, πρῶτος γὰρ ἐφάνθη,
Βριμοῦς τ' εὐδυνάτοιο γονὰς ἠδ' ἔργ' ἀΐδηλα
Γιγάντων οἳ λυγρὸν ἀπ' οὐρανοῦ ἐστάξαντο
Σπέρμα γονῆς τὸ πρόσθεν ὅθεν γένος ἐξεγένοντο
Θνητῶν, οἳ κατὰ γαῖαν ἀπείριτον αἰὲν ἔασι,
Θητείαν τε Ζηνὸς, ὀρεσσιδρόμου τε λατρείαν
Μητρὸς ἅτ' ἐν Κυβέλοις ὄρεσιν μητίσατο κούρην
Φερσεφόνην περὶ πατρὸς ἀμαιμακέτου Κρονίωνος.
Μηλίου τ' Ἡρακλῆος περίφημον ἄμυξιν
Ὄρκιά τ' Ἰδαίων, Κορυβάντων τ' ἄπλετον ἰσχύν.
Δήμητρός τε πλάνην, καὶ Φερσεφόνης μέγα πένθος
Θεσμοφόρος τ' ὡς ἦν, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα Καβείρων
Χρησμοὺς τ' ἀρρήτους νυκτὸς περὶ Βάκχου ἄνακτος
Λῆμνόν τε ζαθέην, ἠδ' εἰναλίην Σαμοθρᾴκην
Αἰπεινήν τε Κύπρον, καὶ Ἀδωναίην Ἀφροδίτην,
Ὄργια Πραξιδίκης καὶ Ἀρείνης νυκτὸς Ἀθήνης
Θρήνους τ' Αἰγυπτίων καὶ Ὀσίριδος ἱερὰ χύτλα.
Ἀμφὶ δὲ μαντείης ἐδάην πολυπείρονας ὅρμους,
Θηρῶν οἰωνῶν τε· καὶ ἡ σπλάγχνων θέσις ἐστίν
Ἠθ' ὅσα θεσπίζουσιν ὀνειροπόλοισιν ἀταρποῖς
Ψυχαὶ ἐφημερίων ὕπνῳ βεβολημέναι ἦτορ
Σημείων τεράτων τε λύσεις ἀστρῶντε πορείας
Ἁγνοπόλον τε καθαρμὸν ἐπιχθονίοις μέγ' ὄνειαρ,
Ἱλασμούς τε Θεῶν, φθιμένων τ' ἐπινήχυτα δῶρα.
Ἄλλα δέ σοι κατέλεξ' ἅπερ εἴσιδον ἠδ' ἐνόησα,
Ταίναρον ἡνίκ' ἔβην σκοτίην ὁδὸν ἄϊδος εἴσω
Ἡμετέρῃ πίσυνος κιθάρῃ δι' ἔρωτ' ἀλόχοιο
Ἠδ' ὅσον Αἰγυπτίων ἱερὸν λόγον ἐξελόχευσα
Μέμφιν ἐς ἠγαθέην πελάσας ἱεράς τε πόληας
Ἄπιδος, ἃς πέρι Νεῖλος ἀγάρροος ἐστεφάνωται.

Confer Natalem Comitem Lib.VII. cap. 14. Mythologiæ, ubi p. 767. pro *Judæorum & Corybantum ſacrorum* lege *Idæorum.* Ab Idæis enim Dactylis Orpheus myſteria & ſacras initiationes edoctus eſſe traditur. Cæterum Eſchenbachius in laudato ſuo Epigene p.45. & 121. contendit per ſacra Corybantum qvæ hoc ſcripto tradiderat Orpheus, expreſſam fuiſſe Mundi geneſin & originem, perinde ut per ſacra Bacchica, vitam Mundi & mutationes, per ſacra Cereris, Vitam hominis.

Κρατὴρ ſive * Κρατῆρες, *Major*, & *minor*, Zopyri Heracleotæ eſſe dicebantur teſte Clemente Alex. Lib.I. Strom. p. 333. & Svida. Verſus qvatuor ex Cratere Orphei affert auctor allegoriarum ad Heſiodi Theogoniam p.279. & alios undeviginti p.305. ex *Cratere minore*, ἐκ τοῦ μικροτέρου κρατῆρος. Hoc carmen ut alia Orphei, Muſæo dicatum fuiſſe teſtatur Servius ad Æneid. VI. p. 451.

Μέλη. Plutarchus de Muſica p. 1132. ἐζηλωκέναι δὲ τὸν Τέρπανδρον Ὁμήρου μὲν τὰ ἔπη, Ὀρφέως δὲ τὰ μέλη. ὁ δὲ Ὀρφεὺς οὐδένα φαίνεται μεμιμημένος. οὐδεὶς γάρ πω γεγένητο εἰ μὴ οἱ τῶν αὐλῳδικῶν ποιηταί. τούτοις δὲ κατ' οὐδὲν τὸ Ὀρφικὸν ἔργον ἔοικεν. Confer p.1134. e. Diodorus Siculus de Orpheo IV. p.232. Καὶ γὰρ ποίημα συνέταξε θαυμαζόμενον, καὶ κατὰ τὴν ᾠδὴν εὐμελείᾳ διαφέρον. Idem Diodorus V. p.230. Orpheum φύσει διαφόρῳ κεχορηγημένον vocat πρὸς ποίησιν καὶ μελῳδίαν.

Μυθοποιΐα, inter Orphei Ciconæi ſcripta recenſetur à Svida. Sed illum haud diverſum eſſe à Libethrio noſtro jam diximus. Orphei μῦθοι videntur etiam memorari ab Æliano Lib.VIII.cap.6. Var.hiſt. ſed verba: ἀλλ' ἄλλους τοὺς μύθους αὐτοῦ καταψεύσασθαι, ita intelligo, ut μύθους αὐτοῦ idem ſonet qvod περὶ αὐτοῦ; ſenſusqve ſit fabulas ſive ſermones de Orpheo ejusq; ſapientia ab aliis eſſe confictos. Clariſſimus Perizonius legit ἄλλως καταψεῦσθαι *temere confictos ementitosque eſſe*, ſenſu eodem.

Νεοτευτικά ab eodem Svida memorantur. Forte Νεωτευτικά *de templis ac delubris Deorum conſtituendis & rite dedicandis.*

Ὀγδοηκοντάλιθος, ἢ περὶ λίθων γλυφῆς. Vide qvæ diximus ſupra ad librum Orphei, qvi exſtat, de lapidibus.

Ὀνομαστικὰ ἔπη ** ασ, verſus 1200. cujus operis ſolus qvantum novi meminit idem Svidas.

Ὀρφικὰ ſive τὰ Ὀρφέως λεγόμενα, vel εἰς τὸν Ὀρφέα φερόμενα ἔπη paſſim allegantur à ſcriptoribus vetuſtiſſimis nullo ſingulari titulo poëma-

* In hoc Opere de Mundanæ & aliarum animarum origine, productione & κράματι ſive conjunctionibus egiſſe Orpheum recte obſervat Cl. Eſchenbachius quem vide p. 62. ſqq.

** h.e. περὶ τῶν θείων ὀνομάτων, ut titulum iſtum exponit Cl. Eſchenbachius in Epigene p.133. Obſervat enim ex Athenagora, qvod Orpheus τὰ ὀνόματα Θεῶν πρῶτος ἐξεῦρεν, *primus reperit nomina Deorum.*

poëmatis adſcripto. Platone non uno in loco, Ariſtotele Lib. I. de anima cap. 5. Lib. II. de generat. animal. c. I. Lib. de mundo c. ult. Plutarcho VIII. 4. ſympoſ. &c. Onomacritum ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς laudat Sextus Empiricus Lib. III. Pyrrhon. Hypotheſ. c. 4. Citatur & Lyſias ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς apud Clementem Alex. Lib. VI. p. 626. Sed legendum Ὀρφανικοῖς *in orationibus pro pupillis*, ut notavit Meurſius in Bibliotheca Attica p. 1534. Ex Ὀρφικοῖς ὅρκοις tres verſus producit Theo Smyrnæus Mathematic. p. 164. alios tres Cyrillus I. contra Julian. p. 33. Non putaverim autem peculiare hoc ſcriptum fuiſſe ceu conjecit Gyraldus, ſed τελεταῖς vel ἱερῷ λόγῳ præmiſſos vel annexos. Firmicus in limine Libri VI. Aſtrolog. *Cum incognitis hominibus Orpheus ſacrorum cerimonias aperieret, nihil aliud ab his quos initiabat in primo veſtibulo ac unius jurisjurandi neceſſitatem, & cum terribili auctoritate religionis exegit, ne profanis auribus inventæ ac compoſitæ religiones proderentur.* Sic cum Tzetzes præf. ad Lycophronem, γράφει γὰρ inquit ὁ Ὀρφεὺς χωρὶς τῶν ἀστρολογικῶν καὶ ἐπῳδικῶν καὶ Μαγικῶν καὶ ἑτέρων καὶ ὕμνους εἰς Δία καὶ τοὺς λοιποὺς &c. Non putaverim peculiare opus Orphei inſcriptum fuiſſe Μαγικὰ vel Ἐπῳδικὰ, ſed è Tzetzæ ſententia in Orphicis paſſim Μαγικὰ & ἐπῳδικὰ contineri. Allegantur & οἱ Ὀρφικοὶ, ut in Scholiis ad Alceſtin Euripidis v. 1.

Orphei Πέπλος (qvo titulo etiam inter Ariſtoteli tributa ſcripta exſtat libellus diſtichis ſingulis perſeqvens memoriam Heroum Trojanorum) Brontino olim tributus eſt ab Epigene, ſed ab aliis, ut refert Svidas, Zopyro Heracleotæ. Notiſſimum eſt qvod Natura peplo obnupta apud veteres fertur, ut apud Plutarchum de Iſide & Oſiride: καὶ τὸν ἐμὸν πέπλον οὐδείς πω θνητὸς ἀπεκάλυψεν, unde facile mihi perſvaſerim Phyſica qvædam arcana hoc in ſcripto tradita fuiſſe. Aut potius in illis deſcriptus fuit ſacer habitus cujus in Myſteriis uſus eſſet. Vide verſus Orphei apud Macrobium 1. Saturnal. cap. 18. ubi jubet:

Πρῶτα μὲν ἀργυφέαις ἐναλίγκιον ἀκτίνεσσιν
Πέπλον φοινίκεον πυρὶ εἴκελον ἀμφιβαλέσθαι.

In aliam ſententiam abit Clariſſimus Eſchenbachius in Epigene p. 51. qui huc advocat ſolennem pepli deductionem in Panathenæis de qva Meurſius in libro de hoc feſto cap. 17. putatqve in hoc ſcripto Orphico expoſitam fuiſſe miram illam tot pugnantium inter ſe in natura rerum conciliationem qvæ fit per νόησιν Δημιουργικὴν ſive Minervam & in Panathenæis ſymbolice adumbrabatur.

Σφαῖρα, Vide Euſtathii locum adductum à me ſupra c. XIV. n. 6.

Σωτήρια, qvæ neſcio an diverſum opus fuerint à libro de qvo mox, περὶ Φαρμάκων, continuerintqve carmina vel hymnos Euchari

ſticos

ſticos, aut feſti Euchariſtici, (Soteriorum) cerimonias tradiderint. Timocli Syracuſano vel Pergino Mileſio tributa Svidas memorat.

Τελεταί. Vide qvæ ſupra de Βακχικοῖς, Θρονισμοῖς Μητρῴοις, Θυηπολικῷ, & mox de χρησμοῖς, & qvæ ad hymnos Orphei editos. A qvibus omnibus ſi diverſæ fuere hæ τελεταὶ, traditam in illis credibile eſt Orphicorum ſacrorum & ὀργιασμῶν rationem, qvibus alios qvi initiabant apud Theophraſtum in characteribus capite de ſuperſtitione vocantur *Orpheoteleſtæ*, de qvibus Vide Naudæum in Apologia pro viris doctis Magiæ accuſatis cap. IX. Cæterum ob hæc ipſa ſcripta & Theogoniam, videtur potiſſimum Orpheus apud Virgilium tuliſſe nomen Threicii Sacerdotis, & apud alios nomen Θεολόγου, pro qvo ἠθολόγος perperam legitur apud Sextum Empiricum Lib. II. contra Rhetores p. 70. Iſidorus Lib. VIII. c. 7. Origg. *qvidam poëtæ Theologi dicti ſunt, quoniam de Diis carmina ſcribebant.* Ex hiſce τελεταῖς,* qvas laudat Plato, & Onomacrito olim tributas eſſe Svidas memorat, petiti verſus Orphei, qvos affert Macrobius in extremo capitis 18. Lib. I. Saturnal.

Tragœdias ſcripſiſſe Orpheum male aliquis collegerit ex his Nicephori Gregoræ lib. X. hiſt. Byz. p. 289. edit. eruditiſſimi Boivinii: δότε μοι τὴν Ὀρφέως ἐν τραγῳδίαις δύναμιν. Senſus enim eſt: date mihi vim & facultatem Orphei, ad tragicas haſce calamitates pro dignitate exponendas. Sic Lib. XI. Τίς Ὀρφεὺς, τίς Ὅμηρος ἀξίας ᾠδὰς καὶ θρήνους τῷ μεγάλῳ τούτῳ καὶ παγκοσμίῳ πάθει συμπλέξει;

Τελαγμοί. De his qvoqve dictum eſt ſupra, num. 1. oſtenſumqve inter ſcripta Orphei perperam referri.

Περὶ συνθέτων θανασίμων φαρμάκων. *De venenis* ſive *compoſitis medicamentis venenatis* ac mortiferis. Galenus Lib. II. de antidotis p. 445. T. 2. edit. Baſil. Περὶ δὲ τῶν συνθέτων λεχθήσεται, ἐκτίθεσθαι δὲ τὰς τούτων σκευασίας μοχθηρόν μοι δοκεῖ, καίπερ πολλῶν ἐπιχειρησάντων ταῖς τούτων συγγραφαῖς, ὧν ἐστιν Ὀρφεὺς ὁ ἐπικληθεὶς Θεολόγος, καὶ Ὦρος Μενδήσιος ὁ νεώτερος, καὶ Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος, Τραγῳδιῶν ποιητὴς, καὶ Ἄρατος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν τοιούτων συγγραφεῖς. Pauſanias qvoqve in Boeoticis p. 768. ait Orpheum inter alia credi inveniſſe νόσων ἰάματα.

Φυσικά, Brontini eſſe contendebat Epigenes ap. Clementem Alex, I. Strom. p. 333. Eandem ſententiam memorat Svidas in Ὀρφεύς qui in τριτοπάτορες, ex Orphei φυσικῷ nonnulla affert de tribus cuſtodibus & mode-

* Cl. Eſchenbachius in Epigede p. 9. ſuſpicatur in hiſce τελεταῖς traditam fuiſſe clariorem quandam expoſitionem τῶν ἱερῶν λόγων. Tum forte ordinem & apparatum, quo ſacra, Myſteria, Initiationes & ſimilia peragenda eſſent. Chryſippus apud auctorem Etymol. M. τοὺς περὶ τῶν θείων λόγους εἰκότως καλεῖσθαι τελετὰς, χρῆναι γὰρ τούτους τελευταίους καὶ ἐπὶ πᾶσι διδάσκεσθαι.

moderatoribus ventorum, quæ ex Orpheo habet & Tzetza ad Lycophronem p. 81. edit. Johannis Potteri, & Etymologicum magnum in τριτοπάτορες, quo in loco fit & mentio ἐξηγητικοῦ ſive commentarii in illum Orphei librum, ſed pridem pariter ut liber ipſe deperditi. Heraclitum Phyſicum τὰ πλεῖστα ab Orpheo accepiſſe affirmat Clemens Alex. Lib. VI. Strom. p. 692.

Χρησμοὶ qui in Onomacritum olim referebantur teſte Svida, ut ſolebant pleraqve ſub Orphei nomine vulgata ſcripta Onomacrito Athenienſi, qui Piſiſtratidarum temporibus vixit, tribui, quod notum eſt ex Herodoto, Plutarcho, Tatiano & aliis. Τελετὰς & χρησμῳδίας Muſæi & Orphei laudat Plato in Protagora. Scholiaſtes Euripidis ad Hecubam v. 1267. οἱ μὲν περὶ τὸ παγγαῖον εἶναι τὸ μαντεῖον φασὶ τοῦ Διονύσου, οἱ δὲ περὶ τὸν Αἷμον, οὗ εἰσὶν καὶ Ὀρφέως ἐν σανίσιν ἀναγραφαί. Confer Joſuam Barnes ad Alceſtin Euripidis v. 968. Memorantur χρησμοὶ etiam in Orphei Argonauticis v. 28.

Ὠοθυτικὰ ἢ ὠοσκοπικὰ ſive de ovo Symbolico in Bacchicis Myſteriis, ejus præferendi ritibus, & enarratione myſticâ, Carmen, ab eodem Svida inter Orphei ſcripta commemoratur, de quo vide quæ ſupra in Theogonia Orphei obſervavi. Feruntur ſub Orphei nomine quoque *Chemica* quædam & *Apoteleſmatica* inedita, in codicibus manu exaratis. Vide Philippi Labbei Bibliothecam novam MStorum p. 128. 168.

IV. Auctorum nomina quos ſua ſcripta Orpheo priſco ſuppoſuiſſe jam olim creditum fuit, hæc ſunt: Arignote Pythagorica, Brontinus, Cercops Pythagoræus, Herodicus Perinthius, Hippaſus, Nicias Eleates, Onomacritus, Orpheus Camarinæus, Orpheus junior Crotoniata, Perginus Mileſius, Prodicus Samius, Pythagoras, vel potius Pythagoræus aliquis auctor ἱεροῦ λόγου, Theognetus Theſſalus, Timocles Syracuſanus, & Zopyrus Heracleota.

CAPUT XX.

Inventa Orpheo à veteribus tributa. Literæ. 1. Muſica. Lyra ſeptem chordarum. 2. Hexametrum carmen. 3. Myſteria ac Theologia. 4. Medicina 5. Magia ac divinatio. 6. Aſtrologia. 7. Dogma Orphicum de pluribus orbibus habitabilibus. 8. Ei aſſentientes plurimi veterum. 9. Hæreſis Orpheorum apud Auguſtinum. 10. Recentiores idem dogma Orphicum probantes. 11. Judæi, Sinenſes & Brachmanes. 12. Alia quædam. 13. 14. 15.

Orro dicitur Orpheus fuiſſe auctor vel potius ad Græcos propagator variarum rerum & artium

I. *Literarum & sapientiæ*, ut est in veteri Epigrammate Græco, in qvo Orpheus dicitur reperisse γράμματα καὶ σοφίην. Confer Euripidem Hippolyto v.953. & Rheso v. 941. 943.

II. *Musicæ*, qva sic valuisse ajunt, ut non modo * silvas, saxa ferasq; traheret, pisces, volucres & torrentes sisteret, ventos componeret, sed & stupentes inferos ipsos mulceret Euridicen suam repetiturus, ceu narrant Diodorus Siculus Lib. IV. c. 25. Ovidius Lib. X. Metam. Seneca Hercule Oeteo & furente, & in Medea, Boëthius Lib. III. metr. 12. ne alios jam commemorem. *Lyra* sive *cithara* ejus septem ** chordis instructa quam à Mercurio accepit, Orpheo a Bacchis discerpto in Apollinis templo à Lesbiis dedicata fertur, ut narrat Lucianus adversus indoctum T. 2. p. 385. Confer Humfredum Prideaux ad Epochas Marmoreas p. 198. sq. ubi refellit Boëthium lyram quatuor chordarum Orpheo tribuentem. Sane septichordem Orpheo addicit ipse Nicomachus (à Boëthio laudatus) L. II. Harmonic. Enchirid. 1. c. licet enneachordēē septichordi fecisse legas in scholiis Græcis ad Aratū v. 269. Vide & qvæ diximus c. XII. n. 11. & infra n. 7. & c. XXXIV. n. 5.

III. *Hexametri carminis*. Antipater Sidonius de Orpheo:

Ὅς ποτε καὶ τελετὰς μυστηρίδας εὗρετο Βάκχου
Καὶ στίχον ἡρώῳ ζευκτὸν ἔτευξε ποδί.

Lib. III. Antholog. p. 388. Eqvidem Pausanias p. 768. putat Orpheum non primum ἐποποιὸν, sed qvi ἐπῶν κόσμῳ τοὺς πρὸ αὐτοῦ superaverit.

IV. *Mysteriorum ac Theologiæ.* Vide Diodorum Siculum Lib. I. f. 61. lib. V. p. 230. Pausaniam in Bœoticis p. 768. Etymolog. Magnum in θρησκεύειν, & qvæ de sacris Samothracum, Orphicis, Bacchicis passim sunt obvia. Theodoritus Lib. I. Therapeut. p. 7. Καὶ τῶν Διονυσίων, καὶ τῶν παναθηναίων, καὶ μέντοι καὶ τῶν Θεσμοφορίων καὶ τῶν Ἐλευσινίων τὰς τελετὰς Ὀρφεὺς ἀνὴρ Ὀδρύσης εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκόμισεν. Justinus XI. 7. *Midas ab Orpheo sacrorum solennibus initiatus Phrygiam religionibus implevit.*

V. *Medicinæ*. Nam & Pausanias tradit Orpheum νόσων ἰάματα invenisse, Bœotic. p. 768. & Plinius, primum de herbis aliqva curiosius prodidisse. Lib. XXV. c. 2. Ad Medicam qvoqve ejus peritiam referendum videtur qvod Euridicem uxorem ex inferis revocasse ajunt, etsi Magicis hoc incantationibus tribuit Tzetzes Chiliad. 1. hist. 54.

——ὑπὸ ὄφεως αὐτὴν τῷ ὄντι δεδηγμένην
Καὶ κινδυνεύουσαν θανεῖν, ταῖς ἐπῳδαῖς αἷς οἶδε
Καὶ ἀγχινοίᾳ Μούσης τε καὶ τῇ πολυμαθείᾳ
Αὐτὴν ἐζωοποίησεν —— —— —— ——

Nam

* Confer Kircheri Oedipum T. 2. part. 2. p. 135. seq.

** Nicephorus ad Synesium de insomniis p. 364. cum octavam προσλαμβανομένην à Pythagora additam dixisset, ἡ γὰρ, inquit ἀρχαιότροπος λύρα ἡ Ὀρφέως ἑπτάχορδος ἦν. Confer Manuelem Bryennium p. 361. Harmonic.

Nam ita Æsculapius qvoqve & alii Medici dicuntur in vitam reduxisse homines, qvos morti vicinos à gravibus morbis liberarunt.

VI. *Magiæ ac divinationis.* Ægyptius nescio qvis apud Pausaniam in Eliacis posterioribus p. 505. affirmat Orpheum non minus atqve Amphionem μαγεῦσαι δεινὸν, atqve inde feras saxaqve movisse. Sed Orpheum à Magiæ crimine facile absolvit Gabriel Naudæus in Apologia pro viris doctis Magiæ accusatis cap. 9. qvicqvid in contrariam sententiam disserat Martinus Schoockius fabulæ Hamelensis parte 3. c. 2. De Orphei adyto & capite oracula fundente in Lesbo, nota res è Philostrati Heroicis in Philoctete, & Lib. IV. de vita Apollonii Tyanensis cap. 4.

VII. *Astrologiæ.* Lucianus de Astrologia T. I. p. 851. ἕλληνες δὲ οὔτε παρ' Αἰθιόπων οὔτε παρ' Αἰγυπτίων Ἀστρολογίης πέρι οὐδὲν ἤκουσαν, ἀλλὰ σφίσιν Ὀρφεὺς ὁ Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης πρῶτος τάδε ἀπηγήσατο, οὐ μάλα ἐμφανέως οὐδὲ ἐς φάος τὸν λόγον προήνεγκεν, ἀλλ' εἰς γοητείην, καὶ ἱερολογίην οἵη διανοίη ἐκείνου. Πηξάμενος γὰρ λύρην, ὄργιά τε ἐποιέετο, καὶ τὰ ἱερὰ ἤειδεν. Ἡ δὲ λύρη ἑπτάμιτος ἐοῦσα τὴν τῶν κινουμένων ἀστέρων ἁρμονίην συνεβάλλετο. Vide sis ibidem plura, est enim locus luculentus. Servius in sextum Æneidos p. 450. *Orpheus Calliopes Musæ & Oeagri fluminis filius fuit, qui primus Orgia instituit, primus etiam deprehendit harmoniam, i. e. circulorum mundanorum sonum, quos novem esse novimus, è quibus summus quem ἄναστρον dicunt, sono caret, item ultimus qui terrenus est. Reliqui septem sunt quorum sonum deprehendit Orpheus, unde utiq; septem fingitur chordis.* Vide si lubet Kircherum T. 2. Oedipi parte 2. p. 131. Lyram Orphei novem chordis instructam relatamqve inter sidera celebrat Eratosthenes c. 24. Catasterismor. & Manilius Lib. I. v. 324. sqq.

VIII. Primus qvoqve visus est fuisse Orpheus, qvi lunam & reliqvas stellas credidit perinde ut terram nostram incoli & habitari. Sane dogma hocce in Orphicis olim lectum testatur Plutarchus Lib. II. de Placitis Physicis Philosophorum c. 13. & ex eo Eusebius Lib. XV. præparat. c. 30. Galenus hist. Philos. c. 50. Stobæus Eclog. Phys. 54. ubi Heraclides & Pythagorei (Ocellus v. g. Philolaus, Nicetas sive Icetas Syracusius, Oecetes, Empedocles aliiq;) istam sententiã ex Orphicis hausisse dicuntur. Ἡρακλείδης καὶ οἱ πυθαγόρειοι ἕκαστον τῶν ἀστέρων κόσμον ὑπάρχειν, γῆν περιέχοντα ἀέρα τε καὶ αἰθέρα ἐν τῷ ἀπείρῳ αἰθέρι, ταῦτα δὲ τὰ δόγματα ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς φέρεται, κοσμοποιοῦσι γὰρ ἕκαστον τῶν ἀστέρων. Versus nonnullos Orphicos qvibus lunam habitari docemur, servavit Proclus Libro IV. in Timæum p. 283.

Μήσατο δ' ἄλλην γαῖαν ἀπείρατον, ἥντε σελήνην
Ἀθάνατοι κλήζουσιν, ἐπιχθόνιοι δέ τε μήνην
Ἣ πόλλ' οὔρε' ἔχει, πόλλ' ἄστεα πολλὰ μέλαθρα.

Idem Libro V. p. 292. ἔστι γὰρ καὶ ἐν γῇ οὐρανὸς καὶ ἐν οὐρανῷ γῆ, καὶ ἐνταῦθα

μὲν ὁ οὐρανὸς χθονίως, ἐκεῖ δ' οὐρανίως ἡ γῆ. Καὶ γὰρ οὐρανίαν γῆν καὶ τὴν σελήνην ὀρφεὺς προσηγόρευσεν. Refpicit & Macrobius Lib.I. in fomnium Scipionis c.11. & Plutarchus libro de Oraculorum defectu p.416. & de facie in orbe lunæ p.935. Cæterum in libro Procli edito malè omiffum eft vocabulũ γῆν.

IX. Hanc opinionem de aftris habitabilibus amplexi funt præter Orpheum & * Pythagoræos, (de qvibus vide Ariftotelem Lib.II. de cœlo, c.13. & ibi Simplicium comment.47.feq. & 60. & 67.) plurimi veterum, Anaximander, (a) Anaximenes, (b) Anaxagoras, (c) Ariftarchus, (d) Archelaus, (e) Xenophanes, (f) Democritus, (g) Heraclitus, (h) Metrodorus Chius, (i) Leucippus, (k) Epicurus (l) ejusq; fectatores Metrodorus Lampfa-

* Sufpicantur nonnulli viri docti Pythagoræos etiam Solem in centro mundi collocaffe, eiq; tanquam Veftæ cœli in medio quietem, telluri motum adfcripfiffe. Sed illam fententiam non inficiandis argumentis refellit illuftris doctrinæ vir Ezech. Spanhemius de Vefta & Prytanibus Græcorum pag.688. T. V. thefauri Antiqu. Rom. Græviani, ubi docet per Veftam eos intellexiffe vel terram, quam ignem in fe habere dubium non eft, *Deam ignis* propterea appellatam à Servio: (Confer Edm. Dickinfoni Phyficam Vet. & Veram c.9. p. 189.) vel lucem five ignem elementarem ejusqve δημιουργικὴν δύναμιν ex mundi centro per totum qua patet fyftema ipfius fefe diffundentem, cujus ὑπερουρανίας Ἑστίας radios in Sole velut in vitro quodam colligi atque inde ad nos remitti docuit olim Empedocles, cujus dogma confirmandum & illuftrandum fibi nuper fumfit ingeniofiffimus & Mathematicæ rei peritiffimus Eimmartus. Non omittendum quod Plutarchus de facie in orbe lunæ p.923. teftatur Ariftarcho Samio qui terram moveri contendebat, à Cleanthe exprobratum quod moveret τοῦ κόσμου τὴν ἑστίαν *Veftam Mundi*. Cæterum Pythagoræ fententiã de lunari & aliis cœleftibus globis habitabilibus diferte tradit Chalcidius p.288.216.

(a) Cic. I. de natura Deor.p.7. Irenæus II.19. Stobæus p.52.Eclog.Phyf.Tertull. c.2. de pallio, & Simplicius in III. de cœlo coment.40.& in primum Phyf.p.5.Theod.IV.Ther.p.58.

(b) Stobæus, Theodorit.

(c) Plutarch. & Laërtius. Svid. in ὁμοιομέρεια.

(d) Vives ad Auguftin. VII.9. de C.D. Menagius ad Laërtii VIII. 85.

(e) Stobæus, Theodorit.

(f) Stobæus. Cic.2. Academ. qu. Lactant.III. 13. Theodorit.

(g) Stobæus, Plutarch.II.1. de placitis & VIII.9. fympof. p.733. Ælian.IV. ult. Var. Laërt. IX. 44. & ibi Menag. Alexander Aphrodif. apud Philoponum VI.27. de mundi æternitate & Philoponus ipfe VI.29. XIII. 18. Origenes c.13. Philofophum. Ambrofius lib. 1.c.1. in Hexaëm. Auguftinus III.10. contra Academ. Philaftrius hærefi 112. A. Schottus Lib.II. c.7. nodor. Ciceronian.

(h) Plutarch.II.25. fed videtur legendum ex Stobæo ἡρακλείδης. Nam & Simplicius in 2. de Cœlo comment.30.teftatur Heraclidem Ponticum perinde ut Ariftarchum habuiffe terram noftram pro planeta. Vide iterum comment.62.

(i) Eufeb.XV. 33. præparat.

(k) Stobæus.

(l) Stobæus. Cic. de natura Deor. Plutarch.II. 1. de placitis, & contra Colotem p.1123. & de Orac. defectu p.420.Laërt.X.45.74.89. Alex.Aphrodifeus III.10. ἀπορῶν καὶ λύσεων. Eufeb.XIV.præparat.p.781.Hier. 1. contra Rufin.Hermias irrif. gentil. Nicol. Hill Philof. Epicuri p. 45½. Marius Merfennus in VI. prima capita Genefeos p.1082. feq. Gaffendus &c.

psacenus (m) & alii, Diogenes Apolloniates, (n) Zeno Eleates, (o) Seleucus, (p) Plato, (q) & è Platonicis non pauci ut Alcinous (r) & Plotinus (s) tum Plutarchus, (t) qui & Petronis cujusdam (u) meminit, & Lucianus. (x) Eandem rem Alexandrum Magnum docuit Anaxarchus, (y) sollicitum quod cum tot sint mundi, nec unum adhuc ipse occupasset. Video & hanc sententiam nescio quam vere tribui (z) Thaleti. Neque in Origenis libris περὶ ἀρχῶν fuisse improbatam colliges ex Hieronymo 1. contra Rufin. ubi inter dogmata illo in opere exstantia refert *de mundo vel mundis Epicuri*, *de restitutione omnium in æqualem statum* &c. Ac manifestius, aliquibus interjectis; *Origeni tuo licet tractare μετεμψύχωσιν, innumerabiles mundos introducere.* Atque iterum libro II. inter Origenis dogmata diserte refert *mundos innumerabiles, æternis sibi sæculis succedentes.*

X. Porro apud Augustinum in libro ad Quod vult Deum c.77. ubi dogma istud Philosophicum perinde ut in jure Canonico Causa 24. qv.3.c.39. hæresibus adscribitur, pro hæresi *Opheorum* vel ut nonnulli scribunt *Orpheorum*, legendum aliquis suspicetur *Orphicorum*, sed legendum *Philosophorum*, ut patet è Philastrio c. 112. Confer Basilium homil. III. in Hexaëm. p.32. T. 1. Opp. Ambrosium II. 2. in Hexaëm. & auctorem prædestinati c. 77. ubi eadem hæresis *Ametritarum* dicitur, quod nempe infinitæ potentiæ infinitos tribuerint effectus, infinitosq; mundos admiserint. Idem docentes præterea Manichæos, de quibus Archelaus apud Epiphanium T. 1. p. 645. tum eos qui per jocum sunt iter in lunam commenti, ut e veteribus Lucianus in vera Historia & Antonius Diogenes apud Photium Cod. CLXVI. ac nostra memoria Cyranus Bergeracus.

XI. Ex recentioribus scriptoribus non aliud senserunt & astra habitari docuere Nicolaus Cusanus, infelix Jordanus * Brunus, Tycho

R 3 Brahe,

(m) Plutarch. II. 1.
(n) Stobæus p. 52. Eusebius præparat. lib. 1. cap. 8. Theodorit.
(o) Lindebrog. ad Ammianum f. 13. Laërt. IX. 29.
(p) Lindebrog. ibid.
(q) In Conviv. adde Macrob. 1. 11. in somnium Scip. Scaligerum Exerc. 62. Plutarch. de defectu Oraculor. f. 421. seq. & quæst. Platonic. p. 1006.
(r) Cœlius Rhodiginus Lib. I. c. 4.
(s) ibid.
(t) Lib. de facie lunæ. p. 938. sq. & de Oraculorum defectu p. 423. seq. 430.
(u) Lib. de defectu oraculor. f. 422. adde Gassendum T. 1. Opp. p. 139. sq.
(x) Lib. I. veræ hist. quamquam ibi non serio agit.
(y) Lindebrog ad Ammiani lib. XV. c. 1. Simplicius in 2. de Cœlo comment. 30. Jo. Sarisberiensis VIII. 5. *Policratici*, ubi male Anacharsis pro Anaxarcho, quod è Plutarcho de tranquillitate & aliis emendare proclive est.
(z) Vide Bynæum de Calceis Hebræor. p. 140. Cæterum Stobæus p. 52. Eclog. Phys. contrariam Thaleti sententiam tribuit, uti Heraclito quoq; quem inter fautores sententiæ de astris habitabilibus refert Gerhardus de Vries in diss. contra lunicolas, Physiologiæ Dan. Voëtii subjecta.
* Combustus Romæ 9. Febr. Ao. 1600. Dogma suum imprimis exposuit in libris octo de innumerabilibus immenso & infigurabili sive de universo & mundis, Francof. 1591. 8. Alia ejus scripta commemorantur in Hendreichii pandectis Brandenburgicis. Adde Nic. Poppium & Leonardum Nicodemum in Bibliotheca Neapolitana. Clariss. Bælii Dictionarium Historico Criticum T. 1. p. 679. Huetii censuram Philos. Cartes. p. 122.

Brahe, Thomas Campanella, Guilelmus Gilbertus, Renatus des Cartes & qui eum seqvuntur, tum Johannes Keplerus, Galilæus Galilæi, & David Fabricius, qui suis se oculis incolas lunæ vidisse temere jactavit, teste Joh. Argolo & Hieron. Vitali, velut alter Lynceus orbem lunæ visu se transmisisse professus, ut est apud Plinium Lib. II. c. 7. hist. Natural. tum Otto Guerickius, Petrus Gassendus, Antonius Reita, Dominicus Gonsalez, Mæslinus, & in Cosmotheoro per Dufourium Gallice nuper reddito Christianus Huygenius &c. Angli quoque plurimi, ut Franciscus Godvvinus, Wilkinsius Episcopus Cestriensis, libro Anglice vulgato de novo in luna orbe, sive de luna habitabili, qui Gallicum in idioma Anno 1656. translatus est à Michaële Montano: Rob. Burtonus, Nicolaus Hill, Robertus Flud de Fluctibus (ut per multa alia capita, ita in hoc quoque Jacobum Boehmium suum secutus) Jacobus Howellus, C. Potterus, & auctor libri Gallice nuper ex Anglico* translati de statu beatorum post hanc vitam, quorum felicitatem majora subinde incrementa capturam vix dubitat ex tot mundorum propiore contemplatione. Eadem de pluribus orbibus habitabilibus sententia hodie placet Philosophis & mathematicis Clarissimis, Isaaco Nevvtono, Thomæ Burnetto, Whistono, Nicholsono, Petro Bælio, Joanni Lockio, Fontenello (cujus dialogi ingeniosissimi de pluribus mundis Gallice editi & in varias lingvas translati exstant) Georgio Cheyne in principiis Philosophicis religionis naturalis, Georgio Christophoro Eimmarto in Ichnographia novâ contemplationum de Sole, Nehemiæ Grew in Cosmologia sacra, lib. II. c. 8. & Joanni Clerico T. IX. Bibl. selectæ p. 58. T. XII. p. 332. aliisq; innumeris, quibus bonitati sapientiæ & Majestati divinæ congruentius videtur, tam vastæ molis corpora non frustra nec inania à sum̄o opifice condita fuisse. Nec dubitavit eandē sententiam pro cathedra Ecclesiastica in suis adversus Atheos concionibus non ita pridē inculcare Richardus Bentlejus.

XII. Judæos Cabbalistas non modo, sed nec alios ab hac sententia omnes alienos esse, disces è Buxtorffii Lexico Talmud. p. 1620. Wagenseilii Sota p. 221. 1163. sq. & Gemaristis in Avoda Sacra c. 1. p. 14. editionis V. C. Georgii Elieseris Edzardi, Collegæ mei honoratissimi. His adde quod in Bechinat Olam p. 95. & apud Maimonidem in doctore dubitantium parte 3. c. 14. legitur, illos qui stellas non nisi exiguæ (quam vix dant nobis pleræq;) lucis stricturæ causa creatas contendunt, summo opifici non plus sapientiæ tribuere, quam si quis artificem dicat comparare instrumenta, quæ pretio æquent, aut pondere, decem mille talenta argenti, ad unam acum ferream conficiendam. In Zohar *Deus Mundorum* dicitur *tum revelatorum tum absconditorum*, quæ *verba* ab auctore libri Botril ita explicantur è sententia suorum quos

* De Anglica editione vide T. 12. Bibl. Univ. p. 61. De Gallica Hist. Opp. Eruditor. A. 1699. p. 471.

quos dicit ſapientum,ut hos ab Orphei ſententia non valde diverſos abiiſſe appareat. Vide Kircherum T.2. Oedipi parte I. p.437. à quo tamen p.254. dum de uno tantum orbe noſtro cogitat, fruſtra abſurditatis arguitur R. Tarphon, quod dixerat *tot creaturas ſpecie diſtinctas à Deo conditas fuiſſe, quot poſſint confici voces è 22. literis * quomodocunq; diſpoſitis.* Non dubito fore alios, quibus ſi peccaſſe R. Tarphon videbitur, videbitur peccaſſe in eo, quod licet bene magnum, nimis tamen anguſtum operum Dei numerum definiverit. Similiter Muhamed in Alcorano, Surâ ſtatim prima invocat *Deum Mundorum*: ad qvem locum vide qvæſo notas Ludovici Maraccii, & ejusdem prodrom. IV. confutationis Alcorani c. XXVII. p.76. ſeq. A Tſchinenſibus qvoq; innumeros orbes habitabiles ſtatui, è Trigautio & aliis eſt notiſſimum. De Brachmanibus idem comperi ex Memoriis literariis, Trivultii editis A. 1701. I. p.402.

XIII. Unum Deum pluribus ſufficere mundis oſtendit Plutarchus libro de Oraculum defectu p.423. & 425. Athanaſius Lib.I. contra gentes T.1. p.43. *οὐχ ὅτι εἷς ἐστιν ὁ δημιουργός, διὰ τοῦτο καὶ εἷς ἐστιν ὁ κόσμος, ἐδύνατο γὰρ καὶ ἄλλους κόσμους ποιῆσαι ὁ Θεός. Non quia unus eſt Creator, propterea etiam unus eſt mundus, potuiſſet enim etiam alios mundos condere Deus.* Confer, ſi placet, qvæ de *κόσμων ψυχαῖς* Syneſius in laude calvitiei p.71. De Pythagoræorum ſententia, qui præter ſeptem planetas terramque noſtram etiam *ἀντίχθονα* ſive aliam terram in cœlo ferri docebant nobis inviſibilem, quæ cum orbe ſtellarum inerrantium ſacrum orbium denarium abſolveret, vide Ariſtotelem Libro I. Metaphyſ. c.5. & Lib. II. de cœlo c.13. Plutarchum Lib. III. c.2. de placitis Phyſicis Philoſophorum, & è recentioribus Jac. Thomaſium τὸν *μακαρίτην* in diſſ. de Antichthono ** Pythagoræorum, quæ Hallenſium Obſervationibus, ad rem Literariam ſpectantibus, à filio Chriſtiano inſerta legitur, T. IV. Obſ. 19.

XIV. Habitus præterea Orpheus fuit repertor *Vitæ humanioris legumq; ac politiæ.* Horatius in Arte poëtica:

Silveſtres homines ſacer interpresque Deorum
Cædibus & victu fædo deterruit Orpheus
Dictus ab hoc lenire tigres rapidosque leones.

Ὀρφικὸς βίος apud Platonem 6. de legg. pro vita frugali & ſobria.

XV. *Pæderaſtiæ* deniq; primum apud Thraces auctorem Orpheum

* Chriſtophorus Clacius ad Sphæram de Sacro Boſco p.35. obſervat litterarum viginti trium diverſas conjunctiones fieri poſſe 8388584. Sed ſi litteræ in quavis conjunctione inter ſe permutentur, longe plures permutationes provenire, nimirum 25852016738849766400000. Kircherus notat prodire numerum 1124000727777607680000. Merſennus in Harmonicis Lib. *VII.* propoſ. 9. ex 23. literis ait prodire dictiones 154600749 126726 2147905 433. *quas*, inquit, *etiam minutiſſimè ſcriptas vix tota tellus complectatur.* Syllabarum numerũ Xenocrates apud Plutarchum *VIII.* 9. ſympoſ. iniit 100200000, centies millenum millium & ducentorũ milliũ.

** *V*eriſimile eſt Pythagoram per hanc antichthona non peculiarem orbem ſed faciem lunæ nobis

pheum faciunt nonnulli scriptores, nescio quam hac in parte fide digni, ut Ovidius X. Metam. v. 83.

— — — Omnemque refugerat Orpheus
Fœmineam Venerem, seu quod male cesserat illi,
Sive fidem dederat: Multas tamen ardor habebat
Jungere se Vati, multæ doluere repulsæ.
Ille etiam Thracum populis fuit auctor, amorem
In teneros transferre mares — — — —

Ante Ovidium Phanocles apud Stobæum serm. 64. ideo à Threissis mulieribus discerptum Orpheum narrat

Οὕνεκα πρῶτον ἔδειξεν ἐνὶ Θρήκεσσιν ἔρωτας
Ἄῤῥενας, ἐδὲ πόθες ἤνεσε θηλυτέρων.

Mares modis suis effæminasse, atqve hinc à Ciconum matribus nuribusqve interfectum tradit Johannes Sarisberiensis Lib. I. c. 6. policratici. Verùm de Orpheo hactenus.

CAPUT XXI.

Palæphatus Atheniensis. Ejus scripta. 1. *Libri quinque* περὶ ἀπίςων, *è quibus primus hodie exstat.* 2. *Librum etiam dici, opus pluribus constans libris.* 3. *Palæphatum esse, sed incertum quem, vel cujus ætatis, scriptorem libri* περὶ ἀπίςων. 4. *Proverbium:* καινὸς παλαίφατος. 5. *Loca veterum, Palæphatum laudantium, cum libro qui exstat comparata.* 6. *Palæphati editiones.* 7.

I.

PALÆPHATUS Atheniensis quoque non prætereundus, quem Homero antiquiorem olim habitum fuisse à nonnullis, patet ex Svida, cui dicitur ἐποποιὸς, ὑὸς Ἀκταίε καὶ Βιὲς, οἱ δὲ Ἰοκλέες φασὶ, καὶ * Μετανείρας, οἱ δὲ Ἑρμῦ. Γέγονε δὲ κατὰ μὲν τινας μετὰ Φημονόην, κατὰ δὲ ἄλλες καὶ πρὸ αὐτῆς. De hoc puto intelligendum distichon Christodori, quod exstat libro quinto Anthologiæ p. 522.

Δάφνη μὲν πλοκαμῖδα Παλαίφατος ἔπρεπε μάντις
Στεψάμενος, δόκεεν δὲ χέειν μαντώδεα φωνήν.

Addit Svidas hunc Atheniensem Palæphatum scripsisse κοσμοποιΐαν versibus quinquies mille, Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος γονὰς versuum tribus millibus,

adversam intellexisse, ut facies obversa cœlo ipsi dicta est Ἠλύσιον πεδίον teste Plutarcho lib. de facie in orbe lunæ p. 944. Sane lunam Pythagoricis ἀντίχθονος nomine venisse testatur Simplicius ad 2. de Cœlo comment. 47.

* In scholiis minoribus ad Homerum Iliad. κ΄. Palæphatus vocatur filius Thaliæ.

millibus, Ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος φωνὰς καὶ λόγους, versibus itidem quinquies millenis, Ἀθηνᾶς ἔριν καὶ Ποσειδῶνος, versibus mille, & Λητοῦς πλόκαμον. Mox testatur ad eundem referri non modo Τρωϊκὰ quæ alteri Grammatico Ægyptio vel Atheniensi juniori ab aliis tribuuntur, & quorum librum primum laudat Harpocration in δυσαύλης, septimum Stephanus Byz. in χαρμάται & idem Svidas atqve Harpocration in μακροκέφαλοι.

II. Sed & *libros quinque* ἀπίστων sive *de incredibilibus* Svidas tribuit Palæphato huic Atheniensi, * quorum *primum* non periisse patet ex initio libri Palæphatii, quem de illo argumento habemus distributum in capita quinquaginta & unum. Hic enim simplici more vetustissimorum scriptorum ita incipit; τάδε περὶ ἀπίστων συγγέγραφα. Integrum autem Palæphati opus ad nos haud pervenisse, præter librorum apud Svidam numerum, ostendunt loca quæ ex Palæphato â scriptoribus veteribus adducuntur, nec in nostro comparent, Et quod in quibusdam Codicibus teste Clarissimo Galeo inscribitur: ἐκ τῶν τοῦ Παλαιφάτου περὶ τῶν ἱστοριῶν.

III. Neq; obstat quod Theo Sophista ** in Progymnasmatis *unum* tantum *librum* comemorare videtur, cum p. 69. capite περὶ ἀνασκευῆς καὶ κατασκευῆς post varia commemorata μυθολογούμενα, καὶ Παλαιφάτῳ, inquit, τῷ Περιπατητικῷ ἐστιν ὅλον βιβλίον περὶ τῶν ἀπίστων ἐπιγραφόμενον, ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα ἐπιλύεται, οἷον ὅτι Κένταυροι μὲν ὑπελήφθησαν οἱ πρῶτοι ἐπὶ ἵπποις ὀχούμενοι ὀφθέντες. (E Palæphati cap. I. Idem respicit Eustathius ad Iliad. ά. p. 76. & *ex libro primo incredibilium Palæphati* allegat Orosius Lib. I. c. 13.) Διομήδης δὲ Θρᾷξ εἰς ἱπποτροφίαν ἐξαναλωθεὶς ἐλέχθη ὑπὸ τῶν αὐτοῦ ἵππων ἀπολωλέναι (cap. 4.) κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ Ἀκταίων ὑπὸ τῶν Κυνῶν (cap. 3.) Ἡ δὲ Μήδεια βάπτουσα τὰς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν ἀνθρώπων πολιὰς καὶ μελαίνας ποιοῦσα ἐφημίσθη τοὺς γέροντας καταπέπτουσα νέους ποιεῖν (cap. 44.) Καὶ τὰ παραπλήσια τούτοις. Notum sane est βίβλον & βιβλίον etiam dici de opere in plures libros distributo. Ut adeo Hilarius olim non plane invicto argumento usus sit, cum divisionem Psalmorum in quinque libros rejiciendam sensit ex eo quod Actor. I. 20. & Luc. XX. 42. legatur ἐν βίβλῳ ψαλμῶν. Similiter enim dicitur βίβλος Μωϋσέως Marc. XII. 26. & βίβλος προφητῶν Act. VII. 42. etsi nemo nescit Mosis & Prophetarum scripta in plures libros divisa esse. Vide etiam qvæ notant Benedictini ad Ambrosium in Psalmum XL.

S IV. Cæ-

* Seleucus Grammaticus Alexandrinus Svidâ teste librum scripserat περὶ τῶν ψευδῶς πεπιστευμένων.

** Non refragabor tamen, si quis Theoni unum tantummodo quem hodie habemus palæphati librum inspectum esse dixerit.

IV. Cæterum patet præterea ex hoc loco Theonis, idem plane opus ſive ejusdem operis Palæphatii partem ad nos perveniſſe, quâ veteres uſi ſunt, nec cauſam fuiſſe cur vir magnus Epiſtolæ 117. ad Gallos * ſecutus Scaligerum ad Cirin. p. 51. exiſtimaret, hujus auctorem ſcripti, alienum Palæphati nomen occupaſſe. Quod vero à Theone, uti à Johanne Tzetza quoque Chiliad. 1. v. 558. Palæphatus iſte Peripateticus Philoſophus dicitur, hoc movit virum doctiſſimum Gerh. Joh. Voſſium, ut Lib. III. de Hiſtor. Græcis p. 395. diſcederet à ſententia eorum, qui cum Svida, Cœlio Rhodigino, Gyraldo, opus de incredibilibus referunt ad Palæphatum Parium ſive Prieneum, qvem Artaxerxis temporibus floruiſſe idem Svidas auctor eſt. Longe juniorem enim eſſe oportet ſi fuerit Peripateticus, aut ſi Stoicos fuerit ſecutus, ut tradit Tzetzes ad Lycophronem v. 1206. licet eo in loco codex Baroccianus non legit Παλαίφατος ** ὁ Στωϊκὸς ſed ὁ ἱστορικός. At Stoicum & ἐκ Στωϊκῶν τῆς φύσεως appellat etiam Joh. Tzetzes Chil. 2. v. 838. Chil. 9. v. 408. 414. & 445. & Chil. 10. v. 426. ubi ἱστορικοῦ vocabulum reponi non patitur verſus politici ratio, ut prætercam qvod poſtremo loco etiam Phyſicum Palæphatum dicit. In qvamcunqve partem autem nos vertamus, de auctore & tempore nihil certi reperiemus, cum Svidas alium præterea narret Ægyptium ſive Athenienſem ut ait Grammaticum Palæphatum, cui præter Troica de qvibus jam dixi, Hypotheſes ſive themata in Simonidem, Theologiam Ægyptiacam & hiſtoriam ſingulari libro expoſitam tribuit, μυθικῶν βιβλίον α', & λύσεις τῶν μυθικῶς εἰρημένων qvi tituli non parum affinitatis cum ſcripto Palæphati qvod exſtat habere videntur. Qvando autem vixerit hic Palæphatus non docet. Qvisqvis tamen eſt περὶ ἀπίστων ſcriptor vetuſtiſſimus eſt, qvem ſecuti Apollodorus & Diodorus Siculus notante Scaligero, laudat Virgilius in Ciri v. 88. reſpiciens ad ea, qvæ de Scylla dixerat Palæphatus cap. 21. Etiam apud Plinium in Indice Libri XXIX. inter ſcriptores externos, terni codices manu exarati qvos inſpexit Harduinus, pro *Philopatore* legunt *Phalapato*, unde *Palæphato* forte legendum ſcribendumqve conjicit vir eruditiſſimus. Ab illo περὶ ἀπίστων opere qvo poſt *Meliſſum* qvem laudat Euboicum, & Samium fabulas & incredibiles narrationes ad ſenſum verum phyſicum, hiſtoricum vel moralem reducere conatus eſt, in proverbium deinde abiit, ut, qvicunqve ejus exemplo incredibilia belle incruſtare, vel rebus abſurdis & fabuloſis colorem addere & veri-

* Grotius Epiſt. 264. in majori collectione.

** Meurſius in Bibl. Attica putat legendum Παλαίφατος Τρωϊκοῖς. Cujus operis ſeptimum librum allegat Svidas in μακροκέφαλοι.

& verisimilitudinem nosset, is novus qvidam Palæphatus esse diceretur, cujus proverbii meminit primus forte ejus auctor, Athenion Comicus apud Athenæum sub extremum Libri XIV.p.661.

Καινὸς γάρ ἐστιν οὑτοσὶ Παλαίφατος.

Profecto hic nobis alter est Palæphatus. Eustathius ad Odysseæ Τ´ p. 688. Παλαιφάτου δὲ μέμνηται καὶ Ἀθήναιος, ἔνθα μαγείρου σοφιζομένου καὶ τὴν οἰκείαν τέχνην ἀποσεμνύοντος ἔφη τό· καινὸς οὑτοσὶ παλαίφατος· ὁ δὲ καὶ παροιμιάζεται τοὺς πιθανολογοῦντας τὰ μὴ οἷά τε ὄντα προσοχὴν ἔχειν. Sunt qvi ejusdem proverbii testem etiam laudent Plutarchum Libro XXVII. Symposiacon, qvem allegari videas in fronte * editionis Palæphati qvæ inter opuscula Mythologica Physica & Ethica Cantabrigiæ & Amstelodami excusa primum locum obtinet, & in Gnomologia Homerica viri eximii Jacobi Duporti p. 263. Sed nusqvam exstat liber ille symposiacon Plutarchi vigesimus septimus; neqve Plutarchus Palæphati aut proverbii illius mentionem facit, sed error natus est ex obiter inspecto Casauboni ad Athenæum commentario Lib.XIV.c.23. Ubi post allegata ex octavo Symposiacorum Plutarchi verba seqvitur: *Vigesimo septimo:* καινὸς γάρ ἐστιν οὑτοσὶ παλαίφατος. Sed non Plutarchi liber intelligitur, nec Plutarchi verba deinde adducit Casaubonus, sed pergit commentari in versus Athenionis Comici, qvos Athenæus ex ejus Samothracibus adduxerat, cum eleganti Metaphrasi etiam exhibitos à Grotio in excerptis è Tragicis ac Comicis Græcis p.981. Horum versuum Athenionis *vigesimus septimus* est iste:

Καινὸς γάρ ἐστιν οὑτοσὶ παλαίφατος.

VI. Qvæ Eusebius sive Hieronymus in Chronicis ex Palæphato profert, in libro qvi exstat reperiuntur omnia, excepto eo qvod ad annum 843. auctorem Palæphatum laudans notat *Sirenas fuisse meretrices, quæ deceperunt navigantes* qvod legas in Heracliti libro ejusdem argumenti è Palæphato plura mutuati c.14. Confer Hieronymi Chronicon ad A.630. cum Palæphati c.31. ad A.675. cum c.29. ad A.695. cum c.6. ad A. 736. cum c.28. ad A. 756. cum capite 7. ad A. 772. cum c.1. ad A. 843. ubi liber primus incredibilium allegatur, cum c.21. Qvæ Johannes Malalas de Sphinge è Palæphato adduxit T. I. Chronographiæ p.60.—63. itemq; Eustathius ad Odyss. λ. p.434. ξ. p. 556. habentur c.7. Qvæ idem Eustathius in Iliad. ω. p. 1507. de Niobe, c.9. Sed qvæ Malalas affert de cerbero p. 75. longe alia leguntur c.40. Et qvod p.267. ait eum Persei meminisse, factum deprehenditur c.32. Sed longe alius is fuit Perseus. Frustra vero in Palæphato nostro qværas qvæ idem Malalas ex eo producit p.26. de Martis Venerisqve adulterio à sole deprehenso & p.36—38. de inventione pur-

* Omitto editionem Pauli Patris, aliasque in quibus similiter legitur.

purpuræ, qvæ duo loca etiam habentur in Chronico qvod Alexandrinum vulgo audit, & à Viris Clariſſimis Tollio, Brunnero, Galeo, Paulo qvoqve Patre ſunt Palæphati libro ſubjuncta, neqve cauſa eſt cur alterius eſſe Palæphati videantur. Incertum tamen eſt, an è Palæphato petita ſint, qvæ de Vulcano ferri inventore in eodem Chronico leguntur, certe id nec verbulo innuit auctor, nec Svidas in Ἥφαιστος. Non exſtat deniq; in noſtro Palæphato qvod idem Malalas p.101. profert de Ledâ à Jove verſo in cygnum. Nec qvod Euſtathius ad Iliad. β. p. 246. de Proteſilao per Æneam occiſo, & p.275. de Alopes habitatoribus, & ad Odyſſ. α. p. 8. de Ilio ab Apolline & Neptuno condita, qvod ex Palæphato forte repetiit anonymus Allatianus de incredibilibus cap.4. Qvæ vero Tzetzes ad Lycophronem è noſtro habet, exſtant in Palæphati libello c.6. Idem caput reſpicit Joh. Tzetzes Chil. X. v. 426. qvi interdum expoſitiones Palæphati rejicit & exagitat. Qvemadmodum Ludovicus Vives qvoqve non omnino ſiniſtre Palæphatum Poëtarum fabulas ad congruentem qvandam hiſtoriæ ac veritatis applicationem traduxiſſe profeſſus, addit in nonnullis aliàs deficere eum conjecturas, aliàs fallere. Cæterum confer ſi placet Tzetzæ Chil. VII. v.10.--19. & Chil.IX. v.411. ſeq. cum Palæphati c.I. Chil.I. v.558. cum c.8. Chil.II. v.838. & Chil.IX. v.410. cum c.41. Apoſtolium Centur.2. prov.86. cum c.46.

VII. Prodiit primùm is qvem ſæpius jam dixi Palæphati liber Græcè cum Æſopi fabulis aliisqve ſcriptis, qvæ ſupra c. XIII. num. 3. indicavimus, ex Aldi officina Venet. 1505. fol. deinde ſeorſim Baſileæ apud Joh. Oporinum. Latine vertit *Philippus Phaſianinus* Bononienſis, cujus translatio plus ſimplici vice excuſa eſt Argentorati 1517. 4. cum præfat. Nicolai Gerbelii: tum Pariſiis & aliis in locis in forma qvarta & octava, modo ſeorſim, modo adjuncta Hygino, Fulgentiiqve Mythologicis, vel Phornuti libello de Diis. Habeo & editionem Græcolatinam additis præter Phornutum libris tribus recentioris ſcriptoris Juliani Aurelii Leſſugnienſis de cognominibus Deorum gentilium; Sed Græca Phornuti & Palæphati ſeparatim exhibentur, ſeparatim Conradi Clauſeri & Phaſianini verſio. Baſil. 1543. 8. Ab eo tempore Græcè cum nova verſione & notis ſuis Palæphatum ſeparatim edidit & ex MSto Arundeliano variis in locis caſtigavit *Cornelius Tollius* Amſtel. 1649. 12mo. Nam Lipenio cave credas, qvi in Bibl. reali Philoſophica p.1079. tradit vulgatum à Tollio cum Hygino aliisqve Pariſ. 1578. qvo tempore Tollius ne natus qvidem erat. Tollii verſionem retinuere, qvi poſtea Palæphatum Græce & latine ediderunt, *Martinus Brunnerus* Græcæ lingvæ in Academia Upſalienſi Profeſſor, *Paulus*

Pater

Pater Hungarus: Profeſſor Gymnaſii Thorunienſis atqve inde Gedanenſis, & *Thomas Galeus* Anglus vir Doctiſſimus & humaniſſimus. A Brunnero notæ novæ additæ ſunt, qvibus præter res qvas tractat dictio imprimis ſcriptoris illuſtratur, qvo facit etiam index vocum phraſiumqve Græcarum ab illo adjectus Upſal. 1663. 8vo. Uſus eſt Brunnerus codice MSto, qvem CPoli ſecum attulerat Chriſtianus Ravius. Paulus Pater capita ſingula in minores ſectiones diviſit, Brunneri notas fere integras retinuit, qvibus nonnullas adſperſit, *adjecturus forte rectiora ex codicibus Bibliothecæ Gvelpherbytanæ vel Auguſtanæ, modo typographus moram aliquam indulſiſſet*, qvæ ipſius verba ſunt præfantis ad editionem ſuam Francof. 1685. 8vo. Idem Pater deinde ſingulari volumine vulgavit doctrinas morales ex ſingulis Palæphati capitibus erutas, Indicesqve verborum ac phraſium itemqve rerum copioſos. Deniqve Galeus Palæphatum juſſit familiam ducere in collectione opuſculorum Mythologicorum Phyſicorum & Ethicorum qvam Græcè & Latine vulgavit cum notis, Cantabrigiæ 1671. 8vo. & Marco Meibomio curante recudendam dedit Amſterd. 1678. 8vo. apud Henr. Wetſtenium. Paucas qvidem ſed eruditas notas atqve caſtigationes Galeus adjecit, uſus qvinqve codicibus MStis, Cantabrigienſi uno è Collegio S. Trinitatis, tribus Oxonienſibus, qvarum variantes lectiones ab Ed. Bernardo viro ſummo acceperat, & uno Arundelianæ Bibl. Londini, eodem qvem in ſuis annotationibus Tollius laudavit.

CAPUT XXII.

Alii ἀπίστων *ſcriptores. Heraclitus Grammaticus.* 1. *Idem cujus Allegoriæ Homericæ exſtant.* 2. *Anonymus de incredibilibus ab Allatio & Galeo editus.* 3. *Scriptores* θαυμασίων. 4. *Obiter de Palæphato Abydeno. ibid. Et de Abydeno Hiſtoriæ Aſſyriacæ conditore.* 5.

I.

Ræſtantiſſimus Galeus Palæphato in ſua editione addidit alios duos libellos veterum ſcriptorum ejusdem argumenti, quos ex Vaticano codice in lucem primus emiſerat & verſione donaverat aliaque eis adjunxerat Leo Allatius Romæ 1641. 8vo. De his in præſenti agere, utpote parum certæ æta-

tis, licet multum junioribus, non ab re fuerit. Prior libellus capita complexus undequadraginta, auctori *Heraclito* inscribitur. Ἡρακλείτου περὶ ἀπίστων. Eustathius ad Odyss. Δ. ὁ Ἡράκλειτος οὐχὶ ὁ σκοτεινὸς ἀλλ᾽ ἕτερός τις ὁ τοῖς ἀπίστοις προθέμενος ἐμφῆναι πίστιν. Idem ad Odyss. τ. p. 688. cum Palæphatum commemorasset ἄνδρα σοφὸν θεραπεύσαντα μύθους πρὸς ἱστορίαν, addit idem elaborasse Heraclitum & Characem. εἰς ὃ καί τις Ἡράκλειτος ἐπονήσατο, ἔτι δὲ καὶ χάραξ. Patet hinc falli doctissimum Galeum, cum libelli hujus auctorem Heraclidem Ponticum suspicatus est, sive Agatharchidem Cnidium, qui Heraclidis θαυμάσια & ἐκλογὰς ἱστοριῶν in compendium hoc redegerit. Sed ut omittam capite ultimo laudari Aratum, qui post Heraclidem vixit, profecto aliud fuit argumentum θαυμασίων Heraclidis, neque ex eo quod caput 21. Heracliti tribus verbis agentis de reductis per Herculem & Orpheum Cerbero & Eurydice, inscribitur περὶ τῶν ἐν ἅδου, & Laërtius Lib. V. sect. 87. testatur Heraclidem scripsisse singulare opus περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ καὶ περὶ τῶν ἐν ἅδου, quicquam colligi potest, imò ex ipso capite illo 21. perspicue apparet, inscribendum esse περὶ τῶν ἐξ ἅδου, non ἐν ἅδου, ut lectorem eruditum spero mihi assensurum. Vicissim apud Laërtium pro Heraclito περὶ τῆς ἄπνου reponendum nomen Heraclidis Pontici, ut jampridem è Galeno recte observavit Hieron. Mercurialis IV. 14. Var. Lect.

II. Facile quidem adducor, ut credam hunc quisquis demum fuerit libelli περὶ ἀπίστων auctorem Ethnicum, non Heraclidem Ponticum, neq; Lembum, sed Heraclitum ut constanter legitur in Codd. MSS. eundem esse qui allegorias Homericas scriptum eruditum & elegans nobis reliquit: sane ita manifeste sensit Eustathius ad Odyss. Δ. allegoriarum auctorem ajens haud esse veterem illum σκοτεινὸν sed alium * qui de incredibilibus scripserit. Eandem sententiam amplexi sunt ex recentioribus Leo Allatius, Lucas Holstenius, Ægidius Menagius; licet has quoque Allegorias Heraclidi Pontico Gesnerus tribuit & sub ejus nomine cum versione sua vulgavit Basil. 1544. 8vo: cujus exemplo Johannes Meursius in præfatione ad Apollonii Dyscoli historiam mirabilem, novam illarum

* Variis Heraclitis supra c. 1. à me laudatis addes quatuor Heraclitos, de quibus Laërtius IX. 17. 1. lyricum, 2. elegiarum poëtam Halicarnasseum Callimachi æqualem, 3. Lesbium scriptorem Macedonicæ Historiæ 4. è Citharredo σπουδογέλοιον. Tum alios tres observatos à Menagio: Heraclitum Tyrium philosophum Academicum Antiochi familiarem de quo Cicero 4. Academ: Heraclitum Sicyonium cujus 2. de lapidibus laudat Plutarch. de fluminibus. Tum Heraclitum Perineum cursorem de quo Zenobius IV. 35. & Suidas in θᾶττον. Heraclitum denique Mytilenæum. Eustath. ad Odyss. δ. p. 178.

rum editionem pollicitus, * germanum titulum esse contendit λύσεων Ὁμηρικῶν, quia nempe penes Laërtium legerat, Heraclidem Ponticum duos ** eo titulo libellos scripsisse. Sed ne dicam parum huic scripto convenire titulum λύσεων, Heraclidem illum allegoriarum Homericarum quas habemus auctorem, non esse, constat ex eo, quod in illis memorantur multi Heraclide juniores, ut Aratus, Callimachus, Eratosthenes, Epicurus, Apollodorus, Crates ejusque discipulus Herodicus. Confer Menagium ad Laërtium p. 226. & 399. edit. Wetstenianæ, & Anti-Bailleti cap. 10. Cui adde quod observat Galeus (qui allegorias *** in eadem quam dixi collectione cum Gesneri versione, notisque suis & insignibus ex codice MSS. castigationibus vulgavit.) *Heraclidem Ponticum Platonis Scholam sectatum esse, allegoriarum auctorem adeo non esse Platonicum, ut quasi ex professo adversus Platonem hanc esse susceptam disputationem suspicari merito aliquis possit.* Neque opus est ut cum Gerh. Joh. Vossio Lib. I. de historicis Græcis cap. 9. juniorem qvendam Heraclidem Ponticum, Imperatorum Caji, Claudii & Neronis æqualem vel Heraclidem Lembum, aut alium quempiam hoc nomine auctorem suspicemur. *Nescio*, inquit Holstenius de Porphyrii vita p. 44. *quâ de causa Heraclidi Pontico adscribitur reclamantibus præter temporis rationem quinque MStis, quos in variis Bibliothecis vidi & Eustathio ad Iliad. α. p. 40. ubi Heraclito alicui tribuitur.* Gesnerus quidem hunc titulum præfixit: Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ ἀλληγορίαι σοφώταται καὶ εἰδικώταται εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου περὶ Θεῶν εἰρημένα, καὶ ἀντιῤῥήσεις τῶν καθ' αὐτοῦ βλασφημησάντων. Sed in limine castigationum ipse testatur in co-

* Huic editioni Meursius præmittere volebat librum de variis Heraclidis, qui ex ejus Chirographo editus est T. 10. Antiquitatt. Græcarum Viri celeberrimi Jacobi Gronovii. Recensuerat varios Heraclides idem Meursius ad Chalcidium p. 10. seqv. cui addes Joh. Jonsium de scriptoribus Hist. Philos. Lib. II. c. 11. & Menagium ad Laërtium p. 227. seqv.

** Idem Meursius post Gesnerum suspicatur libro priore Allegorias in loca Iliados, posteriore in loca Odysseæ complexum fuisse Heraclidem, itaque scriptum quod habemus distinguendum esse in duos libros quorum prior desinat p. 484. edit. Galei Amstelod. Alter incipiat à verbis ead. pag. Ἆρ' οὐκ ἀπόχρη δι' ὅλης τῆς Ἰλιάδος κ.τ.λ. Posteriorem autem librum esse extrema parte mutilum, non enim totam Odysseam persequitur, sed deficit in vers. 22. Odyss. κ'. Ἣ μὲν πανέμεναι, ἣ δ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλῃσιν.

*** Poterat etiam addere Anonymi (ejusdem forte Heracliti) libellum qui inscribitur Ἐπίτομος διήγησις εἰς τὰς καθ' Ὅμηρον πλάνας τοῦ Ὀδυσσέως μετά τινος θεωρίας Ἠθικωτέρας φιλοπονηθεῖσα. Græce prodiit Hagenoæ Ao. 1531. Latine Conr. Gesnero interprete Tiguri Ao. 1542. 8. Græce & Latine cum notis Joh. Columbi, Aboæ Ao. 1678. 8.

codice Græco ſcriptum fuiſſe *** Ἡρακλείτου, nullo autem alio codice uſum eſſe ſe fatetur in præfat. quam editione Græca Aldina, cum Palæphato & aliis Venet. 1505. fol. in qua p. 96. diſertè legitur Ἡρακλείτου. Et in iis, quos Holſtenius & Galeus inſpexit MStis auctor itidem vocatur Heraclitus. Ἡρακλείτου ἐκ τοῦ σκοτεινοῦ πρὸς τοὺς κατ' Ὁμήρου βλασφημήσαντας ἀλληγορίαι φυσικαὶ σοφώταται καὶ ἀναγκαιόταται. Ipſe quoque auctor cum alterum Heraclitum veterem allegat, velut à ſe diſtincturus ſemper addit notam διακριτικὴν vocatque vel σκοτεινὸν ut p. 442. edit. Galei, vel φυσικὸν Ἡράκλειτον ut p. 468. Meminit ejusdem Heracliti junioris & alibi Euſtathius ut ad Iliad. Σ. p, 1192. ἐν δὲ τῷ μιᾷ δ' ἐν νυκτὶ ἐγίνοντο, Ἡράκλειτος παρετήρησε καὶ ἀστρολόγον εἶναι τὸν ποιητήν. Non itaque audiendus eſt Vir doctus Johannes Jonſius, qui p. 173. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſoph. contendit apud Euſtathium ad Iliad. α. p. 30. pro ζητητέον ἐν τοῖς Ἡρακλείτου εἰς τὸν Ὅμηρον omnino ſcribendum eſſe ἐν τοῖς Ἡρακλείδου. Quanquam enim Heraclides quidam Grammaticus qui in Homerum ſcripſit (ſive Mileſius, quem laudat ad Iliad. θ'. p. 589. ſive Alexandrinus, quem nominat ad Iliad. ί. p. 628. & Iliad. λ. p. 820. ſive Mopſveſtenus denique, cujus meminit Stephanus in Μόψου ἑστία) frequentiſſime ab Euſtathio allegatur in Iliad. p. 18. 22. 25. 40. & alibi, quadragies minimum: nihil tamen impedit quo minus loco illo lectorem ſuum ad Heracliti allegorias Homericas remittere potuerit. Quæ enim ibi reſpicit de Sagittis Apollinis, leguntur in Allegoriis hiſce p. 425. edit. Amſtelodamenſis. *Salluſtii* Philoſophi in Heracliti problemata Homerica ſummarium MS. vidiſſe ſe in Bibl. Lud. Saregi Peruſiæ & Umbriæ præfecti, teſtatur Juſtus Rycquius Epiſtola XXIX. ad Marcum Velſerum.

III. Libellus alter de incredibilibus diviſus in capita XXII. quem à Galeo poſt Allatium in lucem editum diximus, nullum auctoris nomen habet præfixum. Equidem Euſtathius ut paulo ante indicavi teſtatur *Characem* quendam περὶ ἀπίστων ſcripſiſſe poſt Heraclitum ac Palæphatum, itaque ſuſpicari aliquis poſſet Characem eſſe illius libelli auctorem, niſi cap. 15. & 16. bis laudaretur Charax ἐν Ἑλληνικοῖς. Citat auctor quisquis eſt & Platonem c. 12. & τὸν εἰς τὰς παρὰ Πλάτωνι παροιμίας γράψαντα c. 10. Plutarchum περὶ ἀρετῆς γυναικῶν. c. 8. Alexandri

*** *Heracliti* cujusdam *Pontici* meminit Plutarchus de Iſide & Oſiride p. 361. Sed *Heraclidis* legit interpres, & ſane paſſim hæc duo nomina inter ſe confunduntur. Apud Macrobium Lib. I. in Somnium Cic. cap. 14. *Animam Heraclitus Ponticus dixit lucem, Heraclitus Phyſicus ſcintillam ſtellaris eſſentiæ.*

dri Aphrodisei Physica c. 16. Strategica Polyæni c. 11. & Proclum denique c. 19. unde quam non vetustissimus scriptor sit apparet. Prima duo capita aliena ab argumento de incredibilibus esse, recte observavit Galeus, qui auctorem Christianum esse suspicatur ex eo, quod cap. 14. Ἕλληνας dicat de Icaro μυθολογῆσαι, quasi Græcos innuat non gente sed religione. Neque Heracliti neque Palæphati vero meminit hic scriptor, etsi utroque usus videtur. Quædam plenius habet Heraclito, ut videbis si hujus cap. 22. cum Anonymi capite 13. comparaveris: quædam rectius explicat, confer Heracliti cap. 38. cum Anonymi cap. 12. Sed nec Heraclitus Palæphati mentionem facit, pleraque aliter tradens quam ille, in non paucis tamen eum ut videtur secutus. Anonymi quædam verbatim in Lexico suo repetiit Phavorinus, ut notatum Galeo, qui ex cap. 2. Ampelium capite de miraculis mundi emendari posse observavit. Quod vero eidem viro doctissimo videtur libellus Anonymi excerptus ex opere majori, non facile crediderim, potius habuerim illum pro observationibus collectis è variis scriptoribus, quos laudat, aliisque, in quibus fabulas auctor ipse reperire sibi visus est non absurdo sensu explicatas. Ejusmodi observationes subinde inchoant scriptores solenni illo ὅτι, ut vel ex Æliani variis constat, quas majoris operis esse epitomen recte negavit insignis doctrinæ vir Jacobus Perizonius.

IV. Fuit etiam alius quidam Palæphatus Abydenus historicus, quem Alexandri Magni ætate floruisse Svidas testatur & scripsisse Κυπριακὰ, Δηλιακὰ, Ἀττικὰ, Ἀραβικά. Addit hunc Palæphatum fuisse delicias Aristotelis Philosophi, auctoribus hujus rei laudatis Theodoro Iliense in secundo Troicorum & Philone ἐν τῷ ε̄ι στοιχείῳ τοῦ περὶ παραδόξου ἱστορίας πρώτου h. e. *in litera ει libri primi de mirabilibus*, qui Alphabeti serie procedebat. Hic est Philo Heracleota, quem ἐν τῷ πρὸς Νύμφην περὶ θαυμασίων allegat Porphyrius apud Stobæum Eclog. Phys. p. 130. *Ad Nymphin* legit Jonsius Lib. II. cap. 12. ubi alios θαυμασίων & παραδόξων ἱστοριῶν scriptores colligit, quibus Anthemium παραδοξογράφον memoratum Tzetzæ Chil. 2. v. 151. Antiphanem Bergæum de qvo Scymnus Chius * v. 657. seq. Aristoclem cujus Lib. II. παραδόξων laudat Stobæus serm. 62. Antonii Diogenis ** libros XXIV. de insula Thule Photio cod. 166. recensitos, Appionem in libris de quibus Gellius Lib. IV. c. 14. Archelai Poëtæ ἰδιοφυῆ, Lysimachi

T

* Verba Scymni hæc sunt: Ἐφ᾽ οὗ κατὰ μεσόγαιον Ἀντιφάνους πατρὶς
Κεῖται λεγομένη Βέργα τοῦ δὴ γεγραφότος
Ἄπιστον, ἱστορίας τεμυθικῆς γέλων.

** Porphyrio in vita Pythag. p. 6. laudatur Διογένης ἐν τοῖς ὑπὲρ Θούλην ἀπίστοις.

machi παράδοξα Θηβαϊκὰ in Scholiis ad Euripidem & ad Apollonium laudata, Myrsili ἱστορικὰ παράδοξα, quæ allegat Athenæus, Michaëlis Pselli ineditum opus περὶ παραδόξων ἀναγνωσμάτων ad Mich. Cerularium Patriarcham CPol. Varronis *de rebus admirandis* Nonio laudatum, & Ciceronis scriptum ejusdem argumenti qvod memorat Plinius XXXI. 2. & 4. aliosq; addere liceret si id ageremus.

V. Diversus à Palæphato Abydeno fuit Abydenus Ἀσσυριακῶν sive Assyriacæ historiæ conditor, quam MStam in Italiæ Bibliothecis exstare scripsit Scipio Tettus apud Labbeum Bibl. Nov. MSS. p. 167. nisi forte fucus illi factus fuit, vel sola fragmenta ex illis vidit, qvalia exstant apud Eusebium, Cyrillum & Georgium Syncellum, vel qvalia sunt fragmenta libris de emendatione temporum à Scaligero subjecta & notis illustrata. A præstantissimo autem Huetio, qvi p. 99. præparat. Evangelicæ Abydenum hunc cum Palæphato Abydeno eundem esse putat, recte dissentire me existimo, non sane propter varietatem scripturæ, qvam in nomine Abydeni observavit Scaliger ad Græca Eusebii p. 409. & Vossius de Historicis Græcis, sed qvod Abydenus testatur se profecisse è Beroso, qui scripsit sub Antiocho Sotere vel filio ejus Θεῷ, at Palæphatus Abydenus æqualis fuit Alexandri Magni: Deinde incredibile videtur patriam solam ab Eusebio & reliqvis semper exprimi, nunqvam nomen proprium, deniq; inter Palæphati Abydeni scripta nulla apud Svidam mentio fit Assyriacæ historiæ.

CAPUT XXIII.

Palamedis Argivi scripta. 1. *Num literas Græcas repererit. Obiter de Cadmo ac de aliis literarum Græcarum inventoribus.* 2. *Tabula Palamedis.* 3. *Alia ipsius inventa.* 4. *Palamedes alii.* 5.

I.

PALAMEDES Argivus Agamemnonis Regis consobrinus, Corinni de qvo supra dixi præceptor, ob singularem sapientiam & carminum svavitatem vocatur πάνσοφος ἀηδὼν μούσα in notissimis Euripidis versibus, qvos refert Laërtius Lib. II. sect. 44. & Tzetzes ad Lycophronem v. 384. Svidæ audit ἐποποιός, qvi testatur poëmata ejus per invidiam abolita fuisse vel ab Agamemnonis posteris, vel ab ipso Homero. Τὰ δὲ ποιήματα αὐτοῦ ἠφανίσθη ὑπὸ τῶν Ἀγαμέμνονος ἀπογόνων διὰ βασκανίαν. Ὑπολαμβάνω δὲ καὶ τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον ποιήσασθαι (ita locum hunc supplet Allatius p. 51. de patria Homeri, sed doctiss. Neveorus rectius è MSS, sic: ὑπολαμβάνω δὲ καὶ τὸν

ποιητὴν Ὅμηρον αὐτὸ τοῦτο πεπονθέναι καὶ μηδεμίαν τοῦ ἀνδρὸς μνήμην ποιήσασθαι.) Ἠφανίσθη τὰ παλαμήδους ποιήματα διὰ βασκανίαν ὑπὸ Ὁμήρου, ἅπτεται γὰρ καὶ τῶν μεγίστων ἀνδρῶν ὁ φθόνος. Apollonius Tyanensis apud Philostratum Lib.IV.cap.4. vocat ἀγαθὸν ἄνδρα δι' ὃν πᾶσα σοφία. Idem restitutâ ejus statua illi supplicat, ut denique propitius iterum esse velit Græcis, pluresque viros sapientes ipsis impertiat. Ναὶ παλάμηδες, δι' ὃν λόγοι, δι' ὃν Μοῦσαι, δι' ὃν ἐγώ.

II. Secundùm Stesichori multorumque aliorum veterum testimonium Palamedes literas Græcas reperit. Ita & Dio Chrysost. XIII. p.225. *Quæ res si forte sit dubia, tamen certum est θ, φ, χ, ab hoc inventas cum aspiratione*, si credimus Servio ad Æneid. 2. Sed & hasce tres alii non ad Palamedem sed Cadmum * Phœnicium, Lini, (ut tradit Zenobius IV. 45. proverb.) æqualem atque interfectorem referunt, ceu patet è Tzetza Chil. 5. hist. 28. Chil. 12. hist. 398. & Theodosio Alexandrino in Scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. Svidas inventas à Palamede tradit literas ζ, π, φ, χ. Confer quæ de literarum Græcarum inventoribus notarunt Apostolius XVII. 25. & XX. 29. proverb. Josephus Scaliger ad Eusebium n. MDCXVII. Meursius ad Hesychium illustrem p.179. seqv. Lipsius ad Tacitum XI. 14. Annal. Salmasius ad inscriptionem Herodis Attici p.230. sq. Sam. Petitus Lib.II. Observatt. c.I. Ezechiel Spanhemius de usu numismatum diss. 2. O-

T 2 laus

* Sub antiqui cujusdam Cadmi nomine libri olim ferebantur, quos in Epitomen redegit Bion Proconnesius Pherecydis Syrii æqualis. ὁ προκοννήσιος Βίων, ὃς καὶ τὰ Κάδμου τοῦ παλαιοῦ μετέγραψεν κεφαλαιούμενος. Clemens 6. Strom. p.629. At Dionysius Halic. De Thucydidis idiom. ad Tuberon. p.146. testatur scripta quæ sub Cadmi Milesii nomine tum ferebantur, non fuisse habita ab omnibus fide digna. De Cadmo literarũ, lapicidinæ & Metallorum repertore Eusebius X. 26. præparat. Laërtius VII. 30. Κάδμος ἀφ' οὗ γραπτὰν Ἑλλὰς ἔχει σελίδα. Syriano p.17. ad Hermogenem memoratur ἡ κατὰ Κάδμον καὶ Δαναὸν Γραμματικὴ, quæ tantum XVI. utebatur litteris. Ei opponitur apud Svidam in Ἀντικισμὸς Grammatica XXIV. litterarum, quæ Plutarcho in Aristide p.319. vocatur ἡ μετ' Εὐκλείδην Γραμματική quæ post Euclidem Archontem in usu esse cœpit. Chronicon Paschale ad Olymp. XCVI. 4. p.167. Ἀθηναῖοι ἤρξαντο στοιχείοις κδ' χρῆσθαι πρότερον ις' χρώμενοι. Sex porro Cadmos refert Annii Viterbiensis pseudo Xenophon in libello de æquivocis, quorum primus Phœnicius iste, postremus Cadmus Milesius qui prosam orationem condere primus instituit teste Plinio Lib. V. c. 29. & Solino c. 40. Idem tamen Plinius Lib. VII. c. 56. *Prosam* inquit, *orationem condere Pherecydes Sirius instituit, Cyri Regis ætate. Historiam Cadmus Milesius.* De Pherecyde est etiam apud Apulejum 2. Florid. & Isidorum Lib. I. Orig. cap. 37. De Hecatæo Svidas in συγγραφω· Ἐκαλεῖτο πρῶτος ἱστορίαν πεζῶς ἐξήνεγκεν, τὰ γὰρ Ἀκουσιλάου νοθεύεται. Strabo Lib. I. p.18. ait primos omnium poëtas scribendo approbationem meruisse, deinde Cadmum, Pherecydem, Hecatæum metri numeros solvisse, reliqua poëticæ dictionis servasse.

laus Rudbeckius part. I. Atlanticæ c. 38. Bochartus Lib. I. Chanaan c. 20. Thom. Münkerus ad Hyginum fab. 277. & Johannes Marshamus Canonis Chron. p. 123. sq. ubi speciatim de Cadmo Phœnicio, à quo literas *φοινικικὰ σήματα Κάδμου* vocat Timon apud Sextum Empiricum adversus Grammaticos c. 2. Confer Diodorum Sic. V. p. 227. c. & 235. c. Anthologiam Epigr. p. 279. edit. Wechel. Syncellum p. 102. Plutarchum Lib. IX. Symposiacon c. 2. Epiphanium hæres. XXXIV. 11. Leo quoq; Allatius paravit tractatum de origine Græcarum literarum, in quo earum antiquitatem & usum & ut immutatæ fuerunt post Scaligerum ad Euseb. p. 110. seqv. aliosq; viros doctos explicaverat, ut ipse testatur libro de patria Homeri p. 88. Sed ille Allatii liber quod sciam lucem non adspexit, neq; Isaaci Vossii dissertatio de literis & vera pronunciatione lingvæ Græcæ quã promisit ad Melæ L. I. c. 12.

III. Præterea Palamedes *tabulam* invenisse dicitur *ad comprimendas*, ut Servius ait, *otiosi seditiones exercitus*, quod de calculorum lusu adhibitis tesseris per fritillum jactis de victoria certantium accipiendum, nam & Svidas Palamedi tribuit *ψήφων τε καὶ πεσσῶν καὶ κύβων* inventionem, & tabulam illam late describit in *Τάβλα*, de qva videbit lector ubi lubebit Epigramma Latinum vetus quod edidit Salmasius ad Vopisci Proculum, tum Græcum illustratum à Bullialdo ad Theonem p. 196. Isaaci Porphyrogeniti characteres Græcorum & Romanorum & Cedrenum in eumque Xylandri & Goari notas, Eustathium ad Iliad. β. p. 172. Johannemq, Malalam p. 129. sq. Chronographiæ. Hinc ansam sumsit Daniel Souterius libros tres quos de tabula lusoria, alea & variis ludis veterum edidit, inscribendi *Palamedem*. Vide & Meursii Græciam ludibundam in *πεττεία*, qui Græcorum & Ægyptiorum ludum à Svida & aliis confundi observat, Thomam Hyde libro II. de ludis Orientalium p. 58. & 111. seqq. & Lib. I. p. 31. ubi contra Souterium negat Schachiludium * à Palamede inventum fuisse. Docetur autem ex illa ipsa tabula, quam ab alea nostra longe diversam fuisse res ipsa loquitur, Philosophiæ operam dedisse, & rerum naturam isto in ludo adumbrasse Palamedes. Nam *tabula*, inquiunt, *iste terrestris mundus est, numerus duodenarius casuum sive loculorum in tabula, Zodiacus, psephobolum sive fritillum & septem granula in eo, sidera errantia quæ gaudia & dolores hominibus distribuunt, turris deniq;, altitudo cœli ex quo mala & bona notis exhibentur.*

IV. Numeros ponderumq; rationem à Palamede inventam tradit Athanasius Lib. I. contra gentes p. 20. *Γράμματα μὲν γὰρ ἐφεῦρεν Φοίνικες —— τῶν δὲ γραμμάτων τὴν σύνταξιν καὶ ἀριθμοὺς καὶ μέτρα καὶ σταθμία Παλαμήδης ἐφεῦρε.* Dio Chrysost. XIII. p. 225. *ἐπειδὴ δὲ τούς τε ἄλλους ἐδί-*

* In Chronico Martini Poloni Lib. I. p. 28. edit. Suffridi Petri, ubi de temporibus Trojanis agitur, *Ibi*, inquit, *primo inventa fuerunt scacorum solatia: quidam tamen asserunt ea longe antea fuisse in Chaldæa inventa.*

ἐδίδαξε γράμματα, καὶ μετὰ τῶν γραμμάτων τοὺς Φρύγας ὅπως χρὴ ἀνέχειν, καὶ ἀριθμεῖν τὸ πλῆθος, ἐπεὶ πρότερον οὐκ ᾔδεισαν οὐδὲ καλῶς ἀριθμῆσαι τὸν ὄχλον &c. Astrologiæ qvoqve peritum testatur Philostratus in Heroicis, ubi inter alia refert eum eclipseos solaris ratione explicata territos militum animos incredibili metu liberasse. Sophocles de Palamede:

Ἔφευρε δ᾽ ἄστρων μέτρα καὶ περιστροφὰς
Τάξεις τε ταύτας οὐράνιά τε σήματα.

Idem Philostratus Medicinam & plurima alia illi tribuit reperta præclarissima. Πρὸ γὰρ δὴ τοῦ Παλαμήδους ὧραι μὲν οὔπω ἦσαν οὔσαι, μηνῶν δὲ οὔπω κύκλος, ἐνιαυτὸς δὲ οὔπω. οὔπω ὄνομα ἦν τῷ χρόνῳ. οὐδὲ νομίσματα ἦν, οὐδὲ σταθμὰ καὶ μέτρα, οὐδὲ ἀριθμοί. Σοφίας τε οὔπω ἔρως, ἐπεὶ μήποτ᾽ ἦν γράμματα. Plura dixerant Sophocles & Euripides & fortassis Æschylus in dramatibus quibus nomen inscripserant Palamedē. Vide & Schol. Euripidis ad Oresten. v. 432.

V. Fuit præterea alius Palamedes Eleaticus quem Ὀνοματολόγον h. e. Lexicographum vocat Athenæus Lib. IX. p. 397. Qvintilianus Lib. III. c. I. *Et Hippias Eleus, & quem Palamedem Plato appellat Alcidamas Eleates.* Laërtius IX. 25. in vita Zenonis Eleatæ: ὁ δ᾽ αὐτὸς (Πλάτων) ἐν τῷ Σοφιστῇ (imo in Phædro ut notat Menagius) καὶ Ἐλεατικὸν Παλαμήδην αὐτὸν καλεῖ.

CAPUT XXIV.

Pamphus Atheniensis, ejusq; hymni. I. *Paridis hymnus & encomium in Venerem.* 2. *Phaënno ejusque oracula. Phaënnis.* 3. *Phanothea, utrum carmen Hexametrum invenerit.* 4.

I.

PAMPHUS Lini æqvalis, Pausaniæ Πάμφως, Philostrato Παμφῶ) Atheniensis, ante Homerum ἔπη & ὕμνους composuisse dicitur, qvos Lycomedi cum hymnis Olenis & Orphei inter sacra Eleusynia decantarunt, à qvorum daducho Pausanias illorum lectionem impetrasse se testatur in Bœoticis p. 762. Vetustissimorum apud Athenienses hymnorum auctor appellatur ab eodem Pausania in Achaicis p. 577. & in Bœoticis p. 767. qui post Olenem tamen scripsisse in iisdem Bœoticis docet p. 762. Idem in Atticis p. 92. & 94. hymnum ejus in Cererem memorat, hymnum in Neptunum, in Achaicis p. 577. in Dianam (quam καλλίστην primus appellavit) in Arcadicis p. 672. εἰς ἔρωτα in Bœoticis p. 762. Primū Charites celebrasse, neq; tamen eorum definivisse numerum neque nomina appofuisse. ibid. p. 780. Lini funus qvem Οἰτόλινον dixit threno prosecutum p. 767. Deniqve Proser-

ſerpinam Cereris filiam á Dite cum luderet & narciſſos legeret raptam decantaſſe p. 775. Pamphoi hymnum in Jovem qvem Homerus imitatus fuerit memorat Philoſtratus in Heroicis ubi de Proteſilao agit, binosqve ex illo verſus recitat, qvos reſpici puto à Gyraldo cum dialogo 2. de Poëtis de Pampho agens, *quædam adhuc*, inqvit, *hujus carmina ipſe legi*. Nam alia qvidem antiqviſſimi illius poëtæ ſive fragmenta ſive integra carmina unde nactus fuerit vel ubi legerit, fateor me ignorare. Pamphi nomen in marmore Arundeliano ſupplendum qvibusdam viris doctis videri, dixi ſupra in Eumolpo.

II. PARIS Trojanus Priami filius, *Alexander* deinde cognominatus, variisq; artibus excultus λόγον ἐγκωμιαστικὸν in Venerem compoſuit, ſi credimus Johanni Malalæ p. 115. Chronographiæ, qvo illam prætulit omnibus Deabus, Junoni etiam ac Minervæ. Scripſit & hymnum in ejusdem laudes Veneris, qvem à varietate & elegantia argumenti ceſtum appellavit. Hinc Junoni ac Minervæ inviſus,

Belli cauſa Paris, patriæ & funeſta ruina,

ut canit Pſeudo Pindarus in carmine de bello Trojano.

III. PHAENNO Epirotica, Vates perantiqva fuiſſe fertur & Sibyllæ æqvalis, Homero ipſi à nonnullis præponitur. At ſi eadem eſt Φαεννὶς Regis Chaonum filia, cujus meminit Pauſanias, juniorem eſſe conſtat Homero multis ſæculis. Ita enim Pauſanias in Phocicis p. 828. Τῆς μὲν δὴ πυθέσθαι τὴν ἡλικίαν, καὶ ἐπιλέξασθαι ῥᾴδιον τοὺς χρησμούς. Ἀντιόχου γὰρ μετὰ τὸ ἁλῶναι Δημήτριον αὐτίκα ἐς τὴν ἀρχὴν καθισταμένου γέγονε Φαεννίς. Oraculum Phaënnidis refert idem p. 833. Alia qvædam ejusdem Phaënnus vide apud Tzetzem, Chil. VII. hiſt. 143. & Chil. IX. hiſt. 288. Meminit illius præter Zoſimum Libro II. p. 690. (ubi pro Φαέλλους τῆς Ἠπειρώτιδος legendum Φαεννοῦς) idem Tzetzes, & Homero Orpheo atq; Sibyllæ adjungit Chiliad. X. hiſt. 302. Etiam alteri Gratiarum Alcmanis verſibus celebratarum qvas colebant Lacedæmonii, nomen erat Phaênna, alteri Cleta ſive Clita, ut teſtatur Pauſanias in Laconicis p. 254. & in Boeoticis p. 780.

IV. PHANOTHEA, Icarii uxor, carmen Heroum ſive Hexametrum qvo deinde uſus Homerus, reperiſſe à qvibusdam credita fuit, ut auctor eſt Clemens Alex. Lib. I. Strom. p. 309. Alii hoc tribuerunt *Themidi* uni è Titanibus. ἔτι φασὶ τὸ Ἡρῷον Φανοθέαν τὴν γυναῖκα Ἰκαρίου, οἱ δὲ Θέμιν μίαν τῶν Τιτανίδων εὑρεῖν. Alii Phemonoæ, de qva vide Voſſium Lib. III. Inſtitutt. Poët. c. 3. & qvæ mox ſum dicturus. Alii *Peleadibus*, qvas ante Phemonoên dicunt primas mulierum, hoſce verſus decantaſſe, ut narrat Pauſanias in Phocicis p. 828.

Ζεὺς

Ζεὺς ἦν, ζεὺς ἐςὶ, ζεὺς ἔσσεται, ὦ μεγάλε ζεῦ·
Ἃ καρπὸς ἀνίει, διὸ κλήζετε μητέρα γαῖαν.

Alii *Thaleti* Milesio, si credimus Gyraldo dialog. 2. de Poëtis & Menagio ad Laërtium p.23. sed sine auctore fide digno hoc, ni fallor, affirmantibus. Omnibus metris prius & antiquius heroicum fuisse scribit Isidorus Lib. I. Originum c.38. quem si audimus, *hoc primum Moyses in cantico Deuteronomii longe ante Pherecydem & Homerum cecinisse probatur. Unde & apparet antiquius fuisse apud Hebræos studium carminum quàm apud Gentiles. Siquidem & Job Moysi temporibus adæquatus Hexametro versu dactylo spondæoq; decurrit. Hoc apud Græcos Achatesius* (i.e. Hecatæus, pro pro Gyraldus videtur legisse Thales) *Milesius fertur primus composuisse, vel ut alii putant Pherecydes Syrius, quod metrum ante Homerum Pythium dictum est, post Homerum heroicum nominatum. Pythium autem vocatum volunt eo, quod hoc genere metri oracula Apollinis sint edita. Nam cum in Parnasso monte Pythonem serpentem in vindictam matris sagittis insequeretur, accolæ Delphici hoc illum metro hortati sunt, ut ait Terentianus.* Terentiani verba hæc sunt:

Quum puer infestis premeret Pythona sagittis
Apollo, Delphici feruntur accolæ
Hortantes acuisse animum bellantis, ut illos
Metus habebat aut propinqua adorea
Tendebat geminas pavida exclamatio voces
ἰὴ παιὰν, ἰὴ παιὰν, ἰὴ παιάν.

Unde apparet Isidorum falli cum de Heroico carmine Hexametro intellexit quod de Hexametro sive senario Jambico dixerat Terentianus. Licet Atilius quoque Fortunatianus eundem errorem errat in arte p. 2691. edit. Putschii. Sed & in aliis parum accuratum se præbet hoc loco Isidorus. Equidem versum heroicum Pythio nos oraculo debere, hoc est primos versus Græcos Heroicos ex vatibus Delphicis auditos dixit etiam Plinius Lib. VII. cap. 57. Sed Moysis & Jobi carmina quis nisi inepte cum Heroicis versibus Græcorum comparaverit? Pherecydes porro & Hecatæus non Hexametros invenisse primi, sed primi prosa oratione Græca libros scripsisse dicuntur, ab auctoribus multò quàm Isidorus fide dignioribus. Vide Menagium ad Laërt. p. 68. & Salmasium ad Solin. p. 845. sq. edit. Parisiensis. Phanotheæ meminit & Porphyrius apud Stobæum, cujus verba adduxi infra in *Phemonoë.*

CAPUT

CAPUT XXV.

Phantasia Memphitis. I. *Nomen fictum mulieris, ut Eumelia, Poësis, Natura &c. in veteri monumento ἀποθέωσιν Homeri referente.* 2. *Phemius Ithacensis, & de Phemio Ciceronis obiter.* 3. *Phemonoë, ejusque versus & oracula.* 4. *Phemonoës Orneosophium.* 5. *Rei accipitrariæ scriptores à Rigaltio editi recensentur cum nonnullis observationibus.* 6. *Phemonoës dictum γνῶθι σεαυτόν. Phemonoë pro quâvis vate.* 7.

I.

PHANTASIA Memphitis, de qua sic scribit Photius cod. 190. excerptis è libro quinto Ptolemæi Hephæstionis. ὅτι Φαντασία τις Μεμφῖτις Νικάρχου θυγάτηρ συνέταξε πρὸ Ὁμήρου (perperam in editione Clarissimi Galei p. 328. sed librarii vitio πρὸς Ὁμήρου) τὸν Ἰλιακὸν πόλεμον, καὶ τὴν περὶ Ὀδυσσείας διήγησιν, καὶ ἀποκεῖσθαι φασὶ τὰς βίβλους ἐν Μεμφίδι. Ὅμηρον δὲ παραγενόμενον καὶ τὰ ἀντίγραφα λαβόντα παρὰ Φανίτου τοῦ ἱερογραμματέως, συντάξαι ἐκείνοις ἀκολούθως. Eustathius prooemio in Odysseam: φασὶ γὰρ Ναυκράτην τινὰ ἱστορῆσαι, ὡς ἄρα Φαντασία γυνὴ μεμφῖτις, σοφίας ὑποφῆτις, Νικάρχου θυγάτηρ, συντάξασα τόντ' ἐν Ἰλιάδι πόλεμον καὶ τὴν Ὀδυσσέως πλάνην, ἀπέθετο τὰς βίβλους εἰς τὸ κατὰ Μέμφιν τοῦ Ἡφαίστου ἄδυτον· ἔνθα τὸν ποιητὴν ἐλθόντα λαβεῖν παρά τινος τῶν ἱερογραμματέων ἀντίγραφα, κἀκεῖθεν συντάξαι τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσείαν. Cæterum non intercedam si quis cum Lipsio syntagm. de Bibliothecis c.1. & Theodoro Rycquio p.431. de primis Italiæ Colonis, totam hanc narrationem de Homero à Phantasia Memphitide poëmata sua mutuante habuerit pro commento sive Ptolemæi Chenni fabulosi scriptoris, seu alius Poëtæ cujusdam vel Grammatici, qui Homerum Ægyptium esse ratus est, quam multorum sententiam fuisse patet ex Allatio cap.4. de patria Homeri.

II. Sane Phantasia non magis videtur fuisse fœmina aliqua vel poëtria, quam *Eumelia*, *Historia*, *Poësis*, *Fabula*, *Natura*, aliæque ejusmodi, quæ muliebri habitu Homero inter Deos relato laurum imponere, accinere & sacra facere finguntur in veteri monumento elegantissimo, quod post Kircherum in Latio exposuerunt viri nostra ætate doctissimi,

ctiſſimi, Ezechiel Spanhemius diſſertatione quinta de uſu & præſtantia numismatum, Joh. Rudolphus Wetſtenius in diſſ. de fato ſcriptorum Homeri p. 153. Gisbertus Cuperus in luculento Commentario ἀποθέωσις Homeri * inſcripto, Raphaël Fabrettus ad calcem expoſitionis columnæ Trajanæ, p. 346. ſeq. Laurentius Begerus in bello & excidio Trojano ex Antiquitatum reliquiis delineato & illuſtrato & Jacobus Gronovius T. 2. Theſauri Antiquitatum Græcarum, imagine XXI.

III. PHEMIUS ITHACENSIS ab ipſo Homero ** celebratur pluribus in locis Odyſſ. α. v. 155. & 337. ρ. v. 263. & χ. v. 331. tanquam ἀοιδὸς ſuaviſſimus & θελκτήρ. A Tatiano autem & aliis diſerte refertur inter ſcriptores Homero vetuſtiores. Platoni in Jone dicitur Ἰθακήσιος ῥαψῳδός. Plutarchus libro de Muſica ex Heraclidis teſtimonio refert eum carmine expoſuiſſe νόστον τῶν ἀπὸ Τροίας μετ' Ἀγαμέμνονος ἀνακομισθέντων, quod petitum ex Odyſſ. α. v. 337. ſqq. Ab aliis ut ab auctore vitæ Homeri quæ ſub Herodoti ambulat nomine, dicitur Smyrnæ juventutem literas & Muſicen docuiſſe, acceptaque in uxorem Critheide Homeri matre, filium illum adoptaſſe & inſtituiſſe. Idem fere tradit Ephorus Cumanus apud Plutarchum in limine libri de Homero. Euſtathio ad Odyſſ. α. p. 38. Philoſophus audit, perinde ut quilibet non ineptus ἀοιδὸς ſive Muſicus ac Poëta. Confer eundem p. 60. & ad Odyſſ. χ. p. 789. Pro quovis Muſico ſive cantore præſtanti, nomen Phemii ponitur apud Ovidium l. III. amor. Eleg. 7.

Quid juvat ad ſurdas ſi cantet Phemius aures?

Qualem vero intelligat Cicero Lib. V. ad Atticum Epiſt. 20. & 21. & Lib. VI. Epiſt. 1. cum ait, *Phemio quæritur κέρας* atq; iterum: *tum Phemio diſpiciam κέρας Aonium,* Et: Κέρας *Phemio mandatum eſt: reperietur: modo aliquid dignum canat,* obſcurum eſſe fatetur P. Victorius vir de Cicerone optime promeritus: Simeon vero Boſius ſuſpicatur libertum Attici intelligi, à ſtudio Muſices Phemium Tullio appellatum. Κέρας quidem inſtrumentum Muſicum eſſe inter omnes convenit, quo qui utebantur, cornicines dicti fuerunt.

IV. PHEMONOE Apollinis filia Sibylla Cumana fuit, ſi fidem habemus Servio ad Æneid. III. v. 445.

Quæcunq; in foliis deſcripſit carmina virgo.

Vel certe Sybilla Samia, ſi ſequimur Iſidori quosdam codices Lib. VIII. Orig. c. 8. Sed pernegat hoc Petrus Petitus Lib. I. de Sibylla c. 5. qui non magis Phemonoën Sibyllam fuiſſe contendit quam Caſſandram, Diotimam, Mantonem, Nicoſtratam quæ Carmenta deinde dicta eſt, & alias fatidi-

U cas

* Editus eſt Amſt. 1683. 4. & præterea p. 193. ſq. Illuſtris Ezechielis Spanhemii, p. 195. ſqq. Raphaëlis Fabretti obſervationes cum Ampliſſimo Cupero communicatas exhibet.

** Confer Ariſtidem T. 3, p. 40. ſeq.

cas mulieres, tum Phaënnidem & Peleades quas Sibyllas nominatas diserte negat Pausanias in Phocicis p. 828. Idem p. 809. testatur primam Pythiam vatem fuisse Phemonoën, & primam hexametro versu oracula cecinisse. Μεγίστη δὲ περὶ πλείστων ἐς Φημονόην δόξα ἐστὶν, ὡς πρόμαντις γένοιτο ἡ Φημονόη τοῦ Θεοῦ πρώτη, καὶ πρώτη τὸ ἑξάμετρον ᾖσε. *Vates prima Pythia Phemonoë*, etiam Straboni Lib. IX. p. 419. & Eusebio in Chronico, aliisqve. Qvia vero hæc Phemonoê prima heroico versu usa fuisse fertur, hinc versum heroicum *Pythio* nos oraculo debere dixit *Plinius* Lib. VII. c. 57. *Proclus* in Chrestomathia apud *Photium* cod. 239. ὅτι τὸ μέλος (ἔπος ex iis qvæ seqvuntur legendum) πρῶτον μὲν ἐφεῦρε Φημονόη ἡ Ἀπόλλωνος προφῆτις, ἑξαμέτροις χρησμοῖς χρησαμένη, καὶ ἐπειδὴ τοῖς χρησμοῖς τὰ πράγματα εἴπερ καὶ σύμφωνα ἦν, ἔπος τὸ ἐκ τῶν μέτρων κληθῆναι. Eadem tradit Eustathius prolegom. ad Iliadem. Delphis responsa dedisse præter Strabonem testatur Clemens Alex. I. Strom. p. 334. *Pausanias Phocicis* p. 812. & Scholiastes Euripidis ad Oresten v. 1094. ubi pro Φημῖνον Barnesius recte rescripsit Φημονόην, ἣν φασι πρώτην ἑξαμέτρῳ χρῆσαι. *Porphyrius* apud Stobæum serm. 21. celebre præceptum Delphicum γνῶθι σεαυτὸν commendans, ἀλλ' εἴτε Φημονόη, inqvit, ἐπὶ πάντα λυσιτελοῦν τὰ ἀνθρώπινα τοῦτο ἐθέσπισεν, δι' ἧς πρώτης ὁ Πύθιος λέγεται τὰς εἰς ἀνθρώπους διαδοῦναι χάριτας, εἴτε Φανοθέα ἡ Δελφοῦ &c. Sed Atilius Fortunatianus in arte p. 2690. edit. Putschii videtur in Delo potius eam vaticinatam innuere. *Heroicum Hexametrum Ennius longum vocat, Græci Deliacum* (nisi legendum sit Delphicum) *quia hoc genere Phemonoë Apollinis vates vaticinata est: & Pythicum* * *à Pythone. Nam cum arcum in eum intenderet Apollo, nymphæ eum hoc versu hortatæ dicuntur.* Qvando vixerit Phemonoë, diversas veterum fuisse sententias notavit Scaliger ad Euseb. p. 41. etsi in hoc conveniunt, quod Homerum ætate præcesserit. Vide Clementem Alex. I. Strom. p. 323. Svidam in παλαίφατος. Primum versum Heroicum hunc auditum testatur Plutarchus libro cur Pythia desierit oracula versibus reddere.

Συμφέρετε πτερά τ' οἰωνοὶ, κηρόν τε μέλισσαι.

A Phemonoë autem prolatum non addit, qvod aliis postea visum est ex iis qvæ diximus verisimillimum. Idem versus occurrit apud Philostratum VI. 6. de vita Apollonii p. 278. Aliud Phemonoës oraculum tribus Hexametris versibus constans, qvod Delphis reddidit de Crii filio templi Apollinis violatore, refert Pausanias in Phocicis p. 812. Citatur & Phemonoë à Melampode in libro περὶ παλμῶν. Syncellus p. 161. Πυθοῖ Φημονόη χρησμῳδὸς πρώτη δι' ἑξαμέτρων ἱστορεῖται προθεσπίσαι.

V. Pli-

* Proprium Pythicum μέλος sive νόμον Πυθικὸν composuit Timosthenes Ptolemæi Philadelphi navarchus, de cujus quinque partibus adi Strabonem IX. p. 421. ubi & de ejusdem Timosthenis libris decem περὶ λιμένων.

V. Plinius Lib.X.c.3. & 8. Hist. Nat. ex Phemonoê Apollinis dictâ filiâ, adducit nonnulla de genere qvodam aqvilarum & accipitrum, qvæ Johannes Harduinus in Elencho Scriptorum a Plinio allegatorum petita esse putat ex *Orneosophio*, quod Græcè sub Phemonoës nomine manu exaratum exstare testatur Scipio Tettius apud Philippum Labbeum Bibl. MSS. p.172. Videant qvi possunt utrum hoc diversum sit ab Orneosophio alterutro eorum, qvæ edidit Rigaltius, & qvorum neutrum ætatem illam ferre videtur, alterum certe recentissimum, vocibusqve Græcobarbaris scatens compositum est jussu Michaêlis Palæologi Imperatoris.

VI. Edidit autem *Nicolaus Rigaltius* ex Bibliothecæ Regis Galliæ, cui præerat, & Mediceæ codicibus collectionem scriptorum * *de re accipitraria & venatica* Paris. 1619. 4. in qva continentur (1.) *Demetrii Pepagomeni* qvi Imperatoris jam dicti Medicus fuit, & circa A.C. 1270. floruit, ἱερακοσόφιον sive liber περὶ τῆς τῶν ἱεράκων ἀνατροφῆς τε καὶ ἐπιμελείας. (2.) Ὀρνεοσόφιον ἀγροικότερον, (3.) Ὀρνεοσόφιον, κελεύσει γεγονὸς τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως Κυρίου Μιχαήλ. (4.) Κυνοσόφιον ** ἢ περὶ κυνῶν ἐπιμελείας, qvod in codice Regio sine auctoris nomine reperit Rigaltius, *Andreas Aurifaber* Uratislaviensis Medicus latine vertit, notis illustravit ediditqve Græce & latine sub nomine *Phæmonis* Philosophi, (forte in MS. Codice D. Rudberti à Moshaim qvi ante Aurifabrum Rhodio codice MS. ἀκεφάλῳ usum primus latine vertit, legebatur: Φημονόης φιλοσόφου) Witeb. apud Joannem Luft, 1545. 8vo postea Græce & latine iterum prælo subjecit & suis, *Rudberti à Moshaim* & Rigaltii notis, eruditaq; introductione ornavit *Andreas Rivinus* Lips. 1654. 8vo. qvi suspicatur eundem forte Demetrium, qvem Michaëlis Imp. jussu etiam librum de podagra concinnasse constat, hujus qvoqve Cynosophii auctorem fuisse. Sane Codex Augustanus qvi olim fuit Antonii Eparchi, & qvem post absolutam suam editionem Aurifaber demum inspexit, Variasqve illius lectiones subjunxit, ita inscribitur: Δημητρίου Κωνσταντινοπολίτου περὶ τῆς τῶν ἱεράκων ἀνατροφῆς τε καὶ θεραπείας βιβλία β'. περὶ τῆς τῶν κυνῶν ἐπιμελείας α'. Confer Lambecium Lib. VII. Commentar. p.399. qvi p. 261. etiam memorat *Anonymi* ἱερακοσόφιον *** MS. in Bibliotheca Cæsarea

 ob-

* *Leonis* qvoqve *Imp.* liber de aucupio manu exaratus fuit in Bibl. Antonii Augustini. Prætereo utpote Latine scripta *Friderici II.* Imp. *reliqua librorum de arte venandi avibus* edita Augustæ Vindel. 1569. 8vo cum additionibus *Manfredi* Regis.

** Librum hunc incerti auctoris de cura Canum Thomas Johnsonus V.C. recudi curavit Lond. 1700. 8. una cum Gratio & Nemesiano, Fracastoriiqve carmine pastoritio qvod inscribitur Alcon, & Joannis Caji, Angli libello de Canibus.

*** Gallice hoc argumentum tractarunt duo nobiles Galli *Gaces de la Vigne* cujus poëma *le Roman des oiseaux* huc spectat, & *Johannes Francierius*, cujus liber inscriptus *la fauconnerie* prodiit Pictavii Ao. 1567. 4. Vide librum Gallicum, Essais de literature T. 1. p. 310. seq.

obvium. Seqvitur in Rigaltii collectione (5.) *Demetrii* itemqve aliud alterius scriptoris ἱεραχοσόφιον à *Petro Gillio* translatum & cum Æliano de animalibus, & ejusdem Demetrii CPolitani libello de cura & medicinia canum latine editum Lugd. 1562. 8vo. (6.) *Cynosophium* ex Aurifabri de qva diximus versione. (7.) Epistola sub ficto & inepto titulo *Aquilæ, Symmachi & Theodotionis* ad Ptolemæum Regem Ægypti de re accipitraria, Catalonico idiomate. (8.) De diversis generibus falconum sive accipitrum, item de infirmitatibus & medicinis eorum, secundum *Aquilam, Symmachum & Theodotionem* in Epistola ad Ptolemæum Regem Ægypti, latinè ex libro incerti auctoris de natura rerum.

VII. Verum ut missis hisce, deniqve ad Phemonoên redeat nostra oratio, Antisthenes de successionibus apud Laërtium in Thalete egregium illud dictum γνῶθι σεαυτὸν, qvod alii Thaletis, alii Chilonis esse affirmant, tribuit Phemonoæ, ex qva sententia forte Poëta Juvenalis idem dictum *cælo delapsum* vocavit, utpote prolatum à fatidica. Phemonoên pro qvavis vate, qvæ plena laborat Phœbo, posuit Lucanus Lib. V. v. 126. & 186. Statius Lib. II. Sylv. 2. & Synesius de insomniis, p. 154.

CAPUT XXVI.

De Philammone. 1. *Piero.* 2. *Pisandro Camiræo,* 3. *& Pitthæo Troezenio.* 4.

I.

PHILAMMON Delphicus qui & ipse à Tatiano inter scriptores Homero antiqviores refertur, Apollinis è Chione Nympha, vel ut alii è Philonide filius, Thamyræ de qvo deinde dicam, pater, *carmine vocali clarus, citharaqve,* ut ait Ovidius Lib. II. Metamorph. v. 318. Primus apud Pythium sive templum Delphicum choros (virginum) instituit, ut ait Plutarchus libro de Musica & Eusebius in Chronico, pro qvo in qvibusdam Eusebii ab Hieronymo translati codicibus vitiose legitur: *primus apud Delphos Pythiorum ludos instituit,* qvod falsum & ridiculum esse notavit Scaliger ad Euseb. p. 44. Syncellus p. 162. Φιλάμμων ὁ Δέλφιος ἤκμαζεν, ὁ πρῶτος στήσας Πυθοῖ χορόν. Confer Scholia minora ad Odyss. τ'. 432. Pausanias in Phocicis p. 813. memorat in antiqvissimo certaminis genere, qvo præmiis propositis

positis hymni in laudem Apollinis ad lyram sive citharam decantabantur * primum vicisse *Chrysothemin* Cramanoris filium, deinde *Philammonem*, tum filium hujus *Thamyram*. *Orpheum* qvidem σεμνολογίᾳ ἐπὶ τελεταῖς καὶ ὑπὸ φρονήματος τοῦ ἄλλου noluisse in illud certamen descendere, nec *Musæum*, qvi solebat ad Orphei exemplum in omnibus se componere. *Eleutherum* vero propter vocis svavitatem palmam aliqvando tulisse, etsi hymnum ab alio compositum decantasset. Unde non immerito colligas à Philammone & reliqvis hymnos non ut ab Eleuthero alienos, sed qvos ipsi elaboraverant cantatos fuisse. Cæterum addit eodem in loco. Plutarchus, Heraclide teste, Philammonem, Latonæ, Dianæ & Apollinis natales δηλῶσαι ἐν μέλεσι. Et aliqvibus interjectis narrat ex scriptorum nonnullorum sententia, qvosdam citharœdicorum nomorum à Terpandro excultorum Philammonem auctorem agnoscere. Etiam Lernæorum Mysteria sive τελεταὶ ad Philammonem olim referebantur. Sed Pausanias in Corinthiacis p. 199. docet Arriphontem qvendam observasse Mysteria illa prosario partim, partim ligató sermone inscripta cordi ex orichalco facto, omniaqve scripta fuisse Dialecto Dorica, cum tamen constet ante Heraclidarum reditum atqve adeo Philammonis ætate non Dorica dialecto usos Argivos, sed eadem lingva qva Attici. Scholiastes Apollonii ad Lib.I. notat ex Pherecydis (Atheniensis, ni fallor) sententia non Orpheum sed Philammonem navigasse cum Argonautis.

II. PIERUS Lini pater, si audimus Tzetzen Chil.VI. hist.90. vel potius Lasicium Tzetzæ interpretem, nam in Græco legendum videtur Λίνου φυτέσπορος *Lini filius* non φυτοσπόρος, *pater*. Sane Pierum Lini filium fuisse alii scriptores tradunt, ut videre licet vel apud Gyraldum, qvi addit primum Pierum de Musis poëma scripsisse, ab eoqve nominatum Pierium montem & Musas Pierias. Vide Pausaniæ Bœotica p. 765. sq. & in libro de Musica Plutarchum, non longe ab initio.

III. De PISANDRO Camiræo qvem Hesiodo antiqviorem atqve Eumolpi æqvalem nonnulli fecerunt, consulendus Johannes Meursius in Rhodo Lib. II. c. 11. Poëma suum *de gestis Herculis* in duos libros distributum Ἡράκλειαν inscripserat, & ab aliis longe junior Homero existimatus est, qvi eum Svida teste referebant ad Olympiadem XXXIII.

IV. PITTHEUS TROEZENIUS Pelopis filius, Æthræ (è qva Theseus) pater, ut docet Euripides in Heraclidis v. 208. seqv.

 Idem

* De illo certamine Pythico confer Humfredum Prideaux ad Epochas marmoreas p. 202. sq.

Idem Hippolytum à Pittheo institutum docet, ubi Scholiastes p. 218. edit. Barnesii: ἦν δὲ ὁ Πιτθεὺς σοφὸς καὶ χρησμολόγος καὶ ἱερὸς Θεοῖς, ὃς καὶ ἔλυσε τὸν χρησμὸν τῷ Αἰγεῖ καὶ τὴν θυγατέρα ἔδωκεν, εἰδὼς τῇ σοφίᾳ οἷος ἔσται ὁ τεχθησόμενος. Παρ' αὐτῷ δὲ, Πλούταρχός φησιν, ὁ Θησεὺς ἐπαιδεύετο, ὡς καὶ Καλλίμαχος μαρτυρεῖ. Confer Plutarchum in Thesei vita sub initium, ubi postqvam dixisset Pittheum omnibus suæ ætatis sapientia & eloqventia præstare visum, ex Aristotele observat Hesiodum potissimum ejus sapientiæ genus & characterem in scriptis suis expressisse, integrasqve ejus sententias repetisse, qvalis est hæc v. 370. ἔργων hodieqve occurrens:

Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημένος ἄρκιος ἔστω.

Pausanias in Corinthiacis pag. 184. auctor est sua etiamnum ætate à Troezeniis ostensam cellam, in qva dicendi artem Pittheus tradiderit, cujus librum ab Epidaurio homine editum ipse se legisse testatur. Librum illum præcepta Rhetorica complexum, Pausaniæ vero ab homine illo Epidaurio fucum factum non dubitat Vossius Libro de Rhetorices natura cap. 9. Sane Troezenios qvorum finitimi erant Epidaurii, res suas qvantum qvi maxime prædicare & amplificare solitos monuerat ipse Pausanias p. 181.

CAPUT XXVII.

De Priamo ac Prometheo 1. De Pronapide. 2. Varii scribendi modi expositi è scholiis ineditis ad Dionysium Thracem. 3. De iisdem modis nonnullæ observationes. 4.

I.

RIAMI Epistola ad Mnemonem Assyriorum Regis XXXII. filium memoratur Syncello p. 155. Βαβίου τοῦ παρ' Ἕλλησι Τιθωνοῦ παῖς Μέμνων ὃς συνεμάχησεν τῷ Πριάμῳ κατὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ διεφθάρη ὑπὸ Ἀχιλλέως. Φέρεται δὲ καὶ ἀντίγραφον Πριάμου Ἐπιστολῆς.

PROMETHEUS qvando vixerit perqvam est incertum, adeò Protei instar illum in mille formas verti videas. Nam aliis (ut Madero, & Joh. Conrado Dieterico) est primus hominum Adam, aliis Noah, ut Keckermanno & Chytræo: Bocharto Magogus Japheti filius, Huetio Moyses. Alii nullum unqvam fuisse Prometheum existimant, sed meras esse fabulas qvæ de illo feruntur, per rationem vero, consilium, ac providenti-

dentiam qvam humano generi largitus eſt Deus, qvamqve προμήθειαν Græcis appellare tralatitium eſt, nullas non artes repertas eſſe, mortalibusqve innotuiſſe. In Homilia ſexta Clementinarum p. 668. Προμηθεὺς ἡ προμήθεια, ὑφ᾽ ἧς τὰ πάντα ἐγένετο. Confer Julianum Orat. 6. pag. 182. Plotinum Ennead. 4. Lib. III. cap. 14. Nicephorum ad Syneſium de inſomn. p. 403. ſq. Et è recentioribus Cœlium Rhodiginum Lib. VII. cap. 19. ſeq. Auguſtino Steucho Eugubino Lib. IX. de perenni Philoſophia cap. 4. Prometheus eſt Deus ipſe univerſi hujus artifex. Qvi Prometheum hominem ajunt extitiſſe, pleriqve Theſſalum fuiſſe narrant Japeti filium, fratrem Epimethei & Atlantis, qvi ob inſignem Aſtronomiæ peritiam dictus eſt cœlum humeris ferre, patrem Deucalionis (confer Genealogiam Promethei apud Humfredum Prideaux notis hiſtoricis ad Epochas marmoreas Arundelianas p. 107.) literarum, numerorum, Medicinæ, Aſtronomiæ & omnis ſapientiæ inter Græcos repertorem. Hic Prometheus ipſe apud Æſchylum in Prom. vincto v. 441. ſeqv. reperta ſua commemorans inducitur, qvæ pulcherrimis verſibus latinis expreſſit Grotius in excerptis è Tragicis & Comicis Græcis p. 8. ſeq. Vide & Lucianum in Prometheo & in libello ad eum qvi dixerat *Prometheus es in verbis*, Svidam & Varinum in Προμηθεύς.

II. PRONAPIDES Athenienſis, ita enim hoc nomen ſcribitur apud Diodorum Siculum & Theodoſium Grammaticum, etſi in editis Tatiani codicibus eſt PROSNAUTIDES, apud Euſebium PROTÆNIDES pro qvo Gyraldus dial. 2. de Poëtis p. 58. apud Tatianum legit PROSMANTIDES, probante hanc lectionem Voſſio libro & capite primo de Hiſtoricis Græcis. Eidem tamen Gyraldo p. 89. PRONOPIDES veluti diverſum qvoddam nomen memoratur, excellenti vir ingenio, qvi mundi principium verſibus ſit complexus opere qvod πρωτόκοσμον inſcripſit. Sed idem plane eſt qvem inter ſcriptores Homero antiqviores Tatianus refert, & qvem Homeri Magiſtrum fuiſſe tradit Diodorus Siculus Lib. III. p. 140. vocans eum εὐγενῆ μελοποιόν literisq; Pelasgicis (Orphei & Lini exemplo) uſum teſtatus. Tzetzes Chil. XIII. v. 634. Διδάσκαλον Ὁμήρου δὲ τὸν Προναπίδην νοεῖ.

III. In ſcholiis ineditis Theodoſii Grammatici ad Dionyſium Thracem fertur Pronapides iſte inveniſſe modum ſcribendi στίχους διεχισμένους æqvales, à ſiniſtra ad dextram qvo etiamnum in lingvis Europæis utimur. Διέταξε δὲ τὰ στοιχεῖα γράφεσθαι ὡς γράφομεν νῦν, Προναπίδης ὁ Ἀθηναῖος. Τῶν Ἀρχαίων γὰρ οἱ μὲν σπυρηδὸν ἔγραφον, οἱ δὲ βουστροφηδὸν, οἱ δὲ κιονηδόν.

νηδόν. ΣΠΥΡΙΔΟΝ ἤτοι δίκην σπυρίδος ἀπὸ πλάτους ἀρχομένης καὶ εἰς στενὸν κομιδῆ ληγούσης. Τὸ δὲ σπυρίδον σχῆμα ἑξάστιχόν ἐστι, γράφεται δὲ οὕτως·

Κύριος εἶπε πρὸς μὲ
Υἱός μου εἶ σύ
Ἐγὼ σήμερον
Γεγέν
νηκά
σε.

ΠΛΙΝΘΗΔΟΝ ἤτοι τετραγώνως μέσον τοῦ σχήματος τετραγώνου ταῦτα διέγραφον. Τὸ δὲ τετράγωνον τὸ κατὰ πλινθηδὸν οὐκ ἰσόπλευρον. Τὰς μὲν γὰρ δύο πλευρὰς τὰς ἐπαλλήλους ἴσας ἔχει καὶ πάσας τὰς παραλλήλους ἴσας, πλὴν οὐκ ἰσομήκεις ταῖς ἐπαλλήλοις. Αἱ μὲν γὰρ ἐπάλληλοι μακραὶ, αἱ δὲ παράλληλοι μικραί. Γράφεται δὲ οὕτως·

Κύριος εἶπε πρὸς
μὲ υἱός μου εἶ σὺ
ἐγὼ σήμερον
Γ ε γ ε ν ν η κ ά
σ ε , αἴτησαι
παρ᾽ ἐμοῦ καὶ
δ ώ σ ω σ ο ι.

ΒΟΥΣΤΡΟΦΗΔΟΝ ἤγουν ἐναλλήλως καὶ κατὰ τὰς αὔλακας, αἵτινες ἀνέχονται ἀλλήλαις καὶ οὐδέν ἐστι μέσον αὐτῶν τὸ διὰ σχῆμα μόνου τοῦ φαινομένου γραφήματος τοῦ διαγνωρίζοντος ἑκάτερον αὔλακα. Γράφεται δὲ οὕτως.

Κύριος εἶπε πρὸς μὲ
υἱός
μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γε
γε
γεννηκά σε.

ΚΙΟΝΗΔΟΝ, δίκην κίονος, ἤτοι παραλλήλως κατὰ γραμμὴν, καὶ γὰρ διαμεμερισμένως ἔγραφον. Γράφεται δὲ οὕτως.

κ	π	μ	σ	γ
υ	ρ	ȣ	η	ε
ρ	ο	ει	μ	ν
ι	ς	σ	ε	ν
ρ	μ	υ	ρ	η
ς	ε	ε	ο	κ
ει	η	γ	ν	α
π	ο	ω	γ	σ
ε	ς		ε	ε

IV. In hoc loco rectè à Grammatico exponuntur duo genera scribendi βȣςροφηδὸν & κιονηδὸν, qvorum priore * Græcos olim usos etiam ex Pausaniæ Eliacis, Festo in Tæpocon, aliisq; scriptoribus constat, qvos laudant Bochartus Lib. I. Chanaan c. 20. Vossius Lib. I. artis Grammaticæ c. 34. Valesius ad Harpocrationem in ὁ κάτωθεν νόμ☉, Sam. Petitus ad Leges Atticas p. 104. Meursius Attic. Lect. Lib. I. c. 22. Edmundus Dickinson Delph. Phœniciz. c. 10. At Κιονηδὸν scripsisse veteres testatur Eustathius ad Iliad. ψ. p. 1420. ςίχȣς οἱ παλαιοὶ ȣ̓χ ὡς νῦν ἡμεῖς κατὰ μέτωπον ἀλλὰ κατὰ βάθ☉ ἔγραφον. ἓν φασιν (scil. γράμμα) εἶτα ἕτερον, καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον. Καὶ ταῦτα μὲν οἱ παλαιοὶ, ἐξ ὧν ἐςι νοῆσαι ὡς ȣ̓ καλὰ τὸ λεγόμενον ὀνορδίνως ἵςαντο ȣ̓͂τοι (ἱππεῖς nempe apud Homerum, confer Sixtum Arcerium ad Æliani Tactica p. 119.) κατὰ πλάτ☉, ἀλλ' ὁ μὲν ἔμπροσθεν, ὁ δ' ὄπισθεν, καὶ μετ' ἐκεῖνον ἄλλ☉, καὶ ἑξῆς, ἕως ȣ̃ κατὰ τὸ βάθ☉ τελειȣ̃ται. —— Ὅτι δέ ποτε καὶ ἡ ἐν βίβλοις γραφὴ ȣ̓́τως ἐτάττετο, ȣ̓ μόνον σποράδην καὶ πλινθηδὸν σχηματιζομένη, ἀλλὰ καὶ πυργηδὸν κατά βάθ☉ (hoc idem est qvod Theodosius Grammaticus magis apposite vocat κιονηδὸν) ὅθεν ἐξεύρηται καὶ τὰ κοινῶς διπάγια λεγόμενα καὶ τετραπάγια, (διπάγινα καὶ τετραπάγινα legit Meursius glossar. in παγίνη) ἑτέρωθέν ἐςι γνῶναι. Prætereo qvod Diodorus Siculus Lib. II. p. 98. cum narrasset incolas Taprobanæ insulæ uti literis septem, qvarum singulæ qvatuor modis (situ diverso ni fallor) transfigurarentur, ut adeo revera 28. literas habuerint, hæc addit: γράφȣσι δὲ τȣ̀ς ςίχȣς ȣ̓κ εἰς τὸ πλάγιον ἐκτείνοντες ὥσπερ ἡμεῖς, ἀλλ' ἄνωθεν κάτω καταγράφοντες εἰς ὀρθόν. Notum est eodem scribendi genere etiamnum uti

* Huc spectare etiam puto qvod Honoratus Nicqvetus lib. 1. de titulo Crucis Dominicæ c. 12. p. 87. notat Græca & latina interdum scripta retrogrado ordine à dextra ad sinistram,

Tſchinas ſive Sinenſes. Qvod vero ad reliqvas duas ſcribendi rationes attinet, quas Dionyſii Thracis Scholiaſtes & Euſtathius vocant σπυριδὸν & πλινθηδὸν, eas nondum intelligere me fateor, nec à Theodoſio ſatis explicatas puto. Pro σπυριδὸν Johannes Crojus Obſ. in N. T. cap. 9. p. 70. & 71. apud Euſtathium legit σπειρηδὸν & exponit à vocabulo σπεῖρα, *per catervas, per cohortes*. Sed apud Euſtathium in utraqve edit. & in Theodoſii codice non tantum conſtanter ſcribitur σπυριδὸν ſed & deducitur ἀπὸ τῆς σπυρίδος *à corbe* in anguſtum deſinente, cujus figuram nempe retulerit illa ſcriptio. Sane hodieqve non inuſitatas ejusmodi corbes memini, ſuperiore parte amplas, deinde paulatim deficientes in acutum. Si vero ita, non aliter, ſcripſerunt veteres Græci hoc qvod σπυριδὸν vocat Theodoſius, illa ſcribendi ratio hilum non differebat à noſtra, niſi brevitate decreſcentium ſubinde verſuum, adeoqve dici etiam poſſit Theocriti poëma qvod inſcribitur Syrinx, σπυριδὸν ſcriptum eſſe. Qvod ſi vero Σπειρηδὸν dicamus eſſe à σπεῖρα *ſpira*, interpretabimur illud de ſpirali illo ſcribendi genere qvo uſi ſunt veteres Gothi, uti patet ex plurimis ſaxis & monumentis Runicis, qvæ etiamnum ſuperſtita, cum in Svecia verſarer, oculis uſurpavi, & magno numero ab Olao Verelio, Rudbeckio, aliisqve vulgata conſtat. Id genus his verbis è Theodori Zvvingeri theatro Vitæ humanæ expoſuere Voſſius & alii: *Secundum longitudinem à ſummo ad imum, & hinc rurſum aſcendendo veluti per ſpiras (quales ſol annuo motu per Zodiacum facere dicitur) ſcripſiſſe Gothos veteres in ſaxis vetuſtiſſimis, quæ etiamnum exſtant.* Rationem ſcribendi πλινθηδὸν Theodoſius ita explicat, ut ſimiliter nihil differre videatur ab ea, qva nos hodie utimur, nam in libris noſtris vere ſcribimus πλινθηδὸν, h.e. figurâ qvam refert πλίνθος* ſive later, qvadrata nempe, ita tamen, ut ſit longior qvam latior, πλαίσιος ἰσόπλευρος Xenophonti libro III. ἀναβάσ. ut notat Svidas in πλινθωτόν. Poteſt tamen & σπειρηδὸν iſtud ſive σπυριδὸν & πλινθηδὸν ita intelligi, ut ſalva Theodoſii expoſitione, licet non per omnia differret à noſtra ratione ſcribendi, diverſum tamen fuerit in eo, qvod ante repertos ſub Attalo Rege libros qvadratos, larga illa & lata volumina non una ſerie à ſiniſtra ad dextram perſcripta fuerint, ſed qvemadmodum in volumine legis, qvo utuntur in Synagoga Judæi, per plures πλίνθων laterumve formas ac περιγραφὰς, σελίδι ſive ſpatio ſingulis ** interpoſito, vel per figuras σπειρῶν

* Judæis etiam verſus ſcripti (ſive ut vulgo dicimus, lineæ) æqualis longitudinis vocantur לבנות ſeu *lateres*: Sic qui duo cantica legis deſcribunt, jubentur quo illorum ſcripturam à reliqua lege diſtinguant, *laterem dimidium ſuper integro ponere*, h.e. integro verſui ſuperponere dimidium, ut vides apud Carpzovium τὸν μακαρίτην, notis ad Schickardi משפט המלך p. 113. 114.

** Vide Raph. Fabrettum p. 348. ad veterem tabellam Iliadis.

σπειρῶν cohortium in anguſtum deſinentium, vel *σπυρίδων corbium.* Nihilominus ſupereſt adhuc, quod quæratur. Itaque totum hoc doctiorum judicio lubens relinquo. De aliis ſcribendi modis præter Voſſium Lib. I. Ariſtarchi c. 54. videri poſſunt Hermannus Hugo de prima ſcribendi origine cap. 8. & Petrus Holmius de ſcriptura c. 5. recuſus in Tho. Crenii Viri Cl. Analectis p. 461. ſqq. Imprimis vero cupide exſpectamus præſtantiſſimi Viri Bernardi Montfauconi, qvam Pariſiis editioni parat *palæographiam Græcam* de ortu & progreſſu characterum Græcorum, & de variis omnium ſæculorum ſcriptionis Græcæ generibus, cujus operis præclari in ſex libros diſtributi & variis tabulis æneis exornandi argumentum quod exſtat in Actis Eruditor. Lipſ. 1707. p. 424. ſeq. nemini non harum litterarum Studioſo ſalivam movebit, auctoris præcipue eruditionem, uſum harum rerum, ingenium atque accuratam induſtriam cogitantibus.

CAPUT XXVIII.

De Sanchoniathone Berytio. Ejus ætas & nomen. 1. *Phœnicia Hiſtoria à Philone Byblio in Græcam linguam converſa vel potius conficta.* 2. *Joh. Henr. Urſini & Henrici Dodwelli de pſeudo Sanchoniathone judicium.* 3. *Sonchis Ægyptius. ibid. Mochus Sidonius & alii Phœnicini Hiſtorici.* 4. *Sarpedon Rex Lyciæ, ejusq; Epiſtola Plinio memorata.* 5.

I.

SANCHONIATHON Berytius, ſive ut Athenæus innuit & Svidas diſerte tradit, Tyrius, diu ante Iliaca tempora, Semiramidis ætate vixiſſe perhibetur à Porphyrio Lib. IV. adverſus Chriſtianos apud Euſebium Lib. I. præparat. p. 31. & Lib. X. p. 485. Theodoritum Lib. II. de curat. Græcarum affect. p. 28. atq; adeo æqvalis fuiſſe Gedeonis, ut notant Bochartus, Huetius, Lemonius & alii. Licet Porphyrius ipſe etiam, & Svidas *κατὰ τὰ Τρωϊκὰ* ſive circa tempora Trojana, hoc eſt multis poſt Semiramidem non annis ſed ſæculis, vixiſſe memoret, & Joſephus Scaliger in notis ad fragmenta Græca libro de emendatione temporum ſubjecta p. 40. eumque ſecuti Voſſius de Hiſt. Græcis Lib. I. c. 1. Conringius de Medicina Hermetica p. 5. aliiq; viri doctiſſimi, vel hoc ipſum vocent in dubium, quia conditæ anno 91. vel 76. vel 65. demum ante Trojanum excidium, Tyri, velut rei antiquiſſimæ Sanchoniathon meminit. Hoc vero argumentum revincit Bochartus, docens plures urbes Tyri nomine fuiſſe, & Palæo Tyri jam fieri mentionem Joſ. XIX. 29. Vide Lib. II. Chanaanis cap. 17. Eodem Porphyrio apud Theodoritum notante (apud Euſebium enim locus corruptus) nomen Sanchoniathon Phœnicum lingva *φιλαλήθη* ſignificat, ſive ut Bo-

chartus סנכנאתו *lex Zelus ejus*. Confirmat & Porphyrii Etymologiam Bernardus Aldrete Canonicus Cordubensis in Antiqvitatibus Hispaniæ & Africæ, patria lingva editis qvi nomen Sanchoniathonis deducit à שקקה cupidus & אמת veritas. Joh. Henrico Ursino autem in libro de Zoroastre Hermete & Sanchoniathone qui prodiit Norimbergæ Ao. 1661. 8. *San - chuni - athon* p. 185. exponitur *scopulus præparatus asinæ*, & cum ludibrio Christiani nominis creditur excogitatum à Philone Byblio nomen, nimis quidem violenta expositione, ut docet Olaus Borrichius de ortu ac progressu Chemiæ p. 68. Eandem rejicit Gustavus Peringerus diss. de Sanchoniathone Upsal. 1686. 8.

II. *Phœnicia* scripsisse narrat Athenæus sub extremum libri tertii, ubi male scriptum φοινικὰ & Σϰνιάϑωνι pro φοινικικὰ & Σαγχϰνιάϑωνι recte monuit Casaubonus ad Athenæum Lib. III. c. 37. qui tamen memoria lapsus est, cum affirmavit Sanchoniathonis multis locis meminisse Philonem, Josephum & alios. Nam Josephus nusquam ejus mentionem facit, nec Philo, nisi Philonem intellexit non Hebræum sed Byblium, qui tamen & ipse haud ejus meminit multis locis, sed ut mox dicemus Sanchoniathonis opus è Phœnicia in Græcam lingvam transtulit. Hoc à Porphyrio Lib. II. de abstinentia ab animantibus p. 94. vocatur φοινικικὴ ἱστορία. A Theodorito p. 34. ἡ φοινίκων θεολογία. Svidas ait Sanchoniathonem scripsisse περὶ τῆς Ἑρμοῦ φυσιολογίας, ἥτις μετεφράσθη πατρία Τυρίων τῇ φοινίκων διαλέκτῳ, tum Αἰγυπτιακὴν Θεολογίαν καὶ ἄλλα τινά. Qvicunque vero fuit titulus operis, ex fragmentis, quæ ex illo producuntur à Porphyrio, Eusebio & Theodorito patet illud continuisse Origines historiam & religionem antiquissimorum Ægyptiorum pariter ac Phœnicum. Præcipuas rerum quæ tradidit memorias sive ὑπομνήματα fertur accepisse ab *Hierombalo* Dei summi sacerdote, εἰληφὼς τὰ ὑπομνήματα παρὰ Ἱερομβάλου τοῦ ἱερέως Θεοῦ τοῦ Ἰευώ. Qvin iste Hierombalus fuerit Gideon qui in libro Judicum plus simplici vice Jerobaal nominatur, haud dubitant Bochartus, Huetius demonstrat. Evangel. p. 84. Petrus Jurieu in Historia Critica dogmatum & religionis Judæorum p. 432. Verum non absurdis hoc argumentis negat Antonius Van Dalen diss. de Sanchoniathone libro de Aristea subjectâ p. 476. seq. Amst. 1705. 4. Dicitur & Sanchoniathon adhibuisse acta & historias variarum urbium, & monumenta in templis hinc inde asservata τὰ κατὰ πόλιν ὑπομνήματα καὶ τὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναγραφάς, τὰ ἀπὸ τῶν ἀδύτων εὑρεθέντα ἀπόκρυφα Ἀμμουνέων γράμματα, singillatim κοσμογονίαν Taauti (qui Ægyptiis Thoth, Græcis Hermes) aliaque ejus commentaria, per quæ idem Huetius libros Moysis intelligit. Fragmen-

tum

tum Sanchoniatonis lingva Aramæa ſcriptum habere ſe teſtatus eſt Kircherus Obeliſci Pamphilii p.III. Idem alibi affirmavit Sanchoniathonem à ſe neſcio ubi conſpectum, ſed inveſtigantis deinde oculis ſubductum, cujus rei fidem apud ipſum eſſe lubens jubeo. Hoc Sanchoniathonis opus dedicatum Regi Berytio Abibalo (quod nomen etiam Hirami Regis parenti fuiſſe ex Dio Phoenicum hiſtorico narrat Joſephus I. contra Apionem p.1042.) & Phœnicia lingva ab auctore ſcriptum, in Græcam lingvam transtulit *Philo Byblius* Grammaticus, digeſſitque in libros *novem* ut refert Euſebius Lib.I. præparat. p.31. quamvis *octo* computat Porphyrius Lib.II. de abſtinentia p.94. ſive quod nota numeralis θ in η mutata ſit à librariis, ut putat Reineſius cap. 12. de lingva Punica, ſive qvod librum Philonis Byblii quem citat περὶ ἰουδαίων una computaverit Euſebius, quæ Dodwelli conjectura eſt, ſive quod Sanchoniathonis librum primum Theologicum à reliquis octo hiſtorici argumenti Porphyrius exemit, ut ſuſpicatur Bochartus Lib.II.Chan. c.17. p.856. ſq. Sane quæ ex primo referre ſe ait Euſebius, Coſmogoniam & Theogoniam ex mente Phœnicum exponunt. Phœnicia quæ in illis Sanchoniathonis fragmentis occurrunt illuſtrat idem Bochartus in Chanaan libro & capite ſecundo. Cyrillus Alexandrinus Lib.VI. contra Julianum p.205. Sanchoniathi (Σαγχονιάθου) hiſtoriam è Phoenicum idiomate in Græcum à Joſepho Judæo translatam ſcribit, teſte allato Clemente in Stromatibus. Sed memoria fefellit optimum præſulem, neque enim Clemens Sanchoniathonis meminit, neque Joſephus ejus hiſtoriam Græce transtulit, tum ῥῆσις quam mox velut è Sanchoniathone producit, petita eſt è Philonis Byblii, quæ exſtat apud Euſebium, præfatione.

III. Cæterum non modo Urſinus, quem ſupra dixi, univerſa iſta, quæ de Sanchoniathone feruntur fabulis accenſet, Sanchoniathonemque nulli ante viſum lectumve, primum à Philone Byblio putat confictum fuiſſe, ſed idem quoque ante decennium ſingulari diſſertatione Anglicè edita, variis rationibus, veterum præcipue ſilentio evincere eſt conatus Hibernorum doctiſſimus Henricus Dodwellus, Cujus argumenta cui videre volupe eſt, is (ni liber Anglicus ad manum ſit) evolvet ſupplementa ad Acta Eruditorum, quæ Lipſiæ cum magno rei literariæ fructu jam pridem colliguntur, T.2. p.512. ſeq. Imprimis ſingulare eſt quod *Philonem* iſtum *Byblium*, qui ſub Nerone & deinceps ad Hadrianum usque vixit, & de rebus ejus commentatus eſt, non diverſum eſſe docet ab * *Herennio Philone*, ſuſpicaturque ab eo totius fraudis unico auctore & architecto

* De hoc Herennio confer ſi placet Salmaſ. ad Solin. p. 1227.

ὑποβολιμαῖον istum Sanchoniathonem Bocharti etiam judicio fabulosum scriptorem oppositum fuisse libris, quos contra Apionem non diu ante sub Domitiani Imperio Josephus Judæus scripserat, nomen vero effictum sive detortum ex *Sonchide*, Saite, sacerdote sapientissimo & Archipropheta Ægyptio, cujus meminit libro de Iside & Osiride Plutarchus.

IV. De reliquis Phoenicum historicis antiquissimis, Theodoto, Hypsicrate, Mocho sive Moscho, (quorum scripta in Græcam lingvam transtulit Lætus) tum de Dio & Menandro Ephesio Annalibusqve Tyriorum, abunde dixerunt Scaliger ad fragmenta Berosi Abydeni & aliorum, subjecta operi imcomparabili de emendatione temporum, Bochartus Lib. II. Chanaan c.17. Vossius de historicis Græcis &c. De *Mocho* Sidonio speciatim, quem similiter ante Trojana tempora vixisse Strabo auctor est Lib. XVI, p. 757. & quidam recentiores parum verisimiliter confundunt cum Moyse, videndus Reinesius addendis ad librum de lingva Punica, elegantissimi Grævii cura nuper in Belgio recusum: Seldenus de jure naturæ & Gentium Lib. I. cap. 2. Huetius demonstrat. Evangel. pag. 88. & Radulphus Cudworthus in Opere de vera notione universi intelligibilis p.12. seq. & Jo. Clerici V. C. Bibliothecam selectam T.1. p.75. seq. Etiam Βαβυλωνίαν ἱερὰ sive sacra monumenta memorat Jamblichus in vita Pythagoræ c. 34. ex Metrodoro Epicharmi filio Pythagoreo.

V. SARPEDON Jovis inclyta proles, Rex Lyciæ & Trojanorum strenuus hyperaspistes à Patroclo tandem interfectus, Homero multis memoratur. Illius Epistola adhuc superfuisse credita, Plinii propemodum ætate, ut ipse auctor est libro & capite decimo tertio. *Mutianus ter Consul prodidit nuper se legisse cum præsideret Lyciæ, SARPEDONIS è Troja scriptam, in quodam templo, Epistolæ chartam. Quod eo magis miror, si etiamnum Homero contendente non erat, aut cur, si jam hic erat usus, in ipsa illa Lycia Bellerophonti codicillos datos* (Iliad. ζ'. v. 169.) *non Epistolas prodidit.* Alius Sarpedon Catonis pædagogus, laudatus Tzetzæ Chiliad. III. v. 194.

CAPUT

CAPUT XXIX.

De Sibyllis Testimonia scriptorum veterum qui ante Homerum Sibyllam fuisse contendunt, 1. *& Poëtam ex ea profecisse*. 2. *Antiquissimus qui Sibyllæ meminit Heraclitus, cujus tria loca afferuntur, & post Heraclitum alii.* 3. *Numi antiqui Sibyllam referentes.* 4. *Utrum una tantum Sibylla fuerit.* 5. *Ambigitur.* 6. *Scriptorum veterum de numero Sibyllarum dissensus.* 7. *Nominis Sibyllini Etymologiæ prope viginti.* *Græcæ* 8. *ibidq; obiter de nominibus variis in ignominiam detortis. Latinæ.* 9. *Hebraicæ.* 10. *Arabicæ & Persicæ, ubi & de sententia Viri Clariss. Thomæ Hydei.* 11. *Num Spiritu divino agitante incaluerint Sibyllæ*, 12. *an malo dæmone.* 13. *Fortiorine phantasiæ sint adscribendæ ipsarum divinationes & enthusiasmo naturali*, 14. *an meræ fuerint fraudes.* 15. *Nostrum judicium*, 16. *Utrum & qua in re Sibylla à Pythia & aliis vatibus differret.* 17.

I.

SIBYLLAM quoque Tatianus refert inter scriptores Homero antiquiores, quin Orpheum ætate præcessisse affirmat Clemens I. Strom. p. 323. Augustinus Lib. XVIII. de Civ. Dei c. 23. *Nonnulli sane Erythræam Sibyllam non Romuli sed belli* * *Trojani tempore fuisse scripserunt.* Ac præter ea quæ supra in *Daphne* è Diodoro Siculo dixi, apud Solinum cap. 8. legas. *Delphicam autem Sibyllam ante Trojana bella vaticinatam Bocchus (Boëthus) autumat, cujus versus plurimos operi suo HOMERUM inseruisse manifestat. Hanc Herophile Erythræa annis aliquot intercedentibus insecuta est de scientiæ parilitate.* Idem de Delphica Sibylla refert Isidorus libro originum & capite octavo. Lactantius Lib. I. c. 6. ex Varrone plures memorat Sibyllas, *quintam Erythræam, quam Apollodorus Erythræus affirmat suam fuisse civem, eamque Grajis Ilium petentibus vaticinatam, & perituram esse Trojam, & HOMERUM mendacia scripturum.* Vide Lib. III. Sibyllin. p. 232. 247. sq. Lib. VII. p. 352. Pausaniam in *Phocicis* p. 826. Dionysium Halicarnassensem Lib. I. p. 39. & 44. sq. scriptorem latinum de origine gentis Romanæ n. 14. Agathiam Lib. I. p. 16. Svidam &c.

II. Eu-

* Non majorem fortasse fidem hoc mereri dixeris, ac quod ante annos quingentos Nicolaus quidam Reuclerus in poëmate Leonino quo Historiam Hannoniæ persecutus est, finxit vatem quendam insignem Bavasii conditorem, *Bavonem*, Priami patruum, qui miserabile Trojæ fatum præviderit Priamoque sed non credenti prædixerit, quæ fabula exploditur à Nic. Bergierio de publicis Imperii Rom. viis Lib. I. sect. 26.

II. Eustathius ad Iliad. ύ. p. 1285. exponens versus Poëtæ:
** Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παῖδες παίδων τοίκεν μετόπισθε γένωνται.
Τοῦτο δὲ λέγεται διὰ τὴν τῶν Ῥωμαίων ἀρχήν, ἥν φασιν εἰκὸς εἰδέναι τὸν ποιητὴν ἐκ τῶν τῆς ΣΙΒΥΛΛΗΣ χρησμῶν. Recte hoc nullo pacto verisimile videtur eruditissimo Bocharto, in dissertatione qua Æneæ adventum in Italiam dubium reddere conatus est: Nicolaus vero Sudorius præfat. ad Pindarum de eodem loco agens, *Quod quidem*, inquit, *si oraculum est, & non Romanæ jactantiæ commentum aliquod Iliadi artificiose insertum.* Qvanqvam hodieqve legitur in Oraculis Sibyllinis sub initium Libri V.
Ἔσσονται γενεῆς τε καὶ αἵματος Ἀσσαράκοιο
Οὓς τέξει Τροίην ὅστις πυρὸς ἔσχισεν ὁρμήν.
Stylum Homericum & Hesiodeum Sibyllino haud multum esse dissimilem, visum etiam Erasmo Schmidio viro Græce doctissimo Orat. 2. de libris Sibyllinis p. 1496. Confer & Eduardum Simsonum part. 2. Chron. Cathol. p. 89. Clasenium de oraculis p. 538. Homerum Sibyllæ * imitatorem esse & hemistichia multa suæ poësi inseruisse, *aperte constare* ait Guil. Canterus Lib. V. c. 17. Cui viro doctissimo si dicamus, potius *aperte constare* Sibyllinorum qvæ habemus carminum auctores ab Homero plura mutuatos fuisse, qvod reponat, nihil habebit.

III. Cæterum antiquissimus ni fallor eorum qvi Sibyllæ mentionem faciunt ex iis, qvorum scripta vel fragmenta habemus, est *Heraclitus*, cujus tria loca observavi. Unum apud Plutarchum lib. περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα τὴν Πυθίαν. ΣΙΒΥΛΛΑ μαινομένῳ στόματι καθ' Ἡράκλειτον ἀγέλαστα καὶ ἀκαλλώπιστα καὶ ἀμύριστα φθεγγομένη χιλίων ἐτῶν ἐξικνεῖται τῇ φωνῇ διὰ τὸν Θεόν. Alterum in Clementis Alex. Lib. I. Strom. p. 304. Ἡράκλειτος γὰρ οὐκ ἀνθρωπίνως φησὶν ἀλλὰ σὺν Θεῷ μᾶλλον ΣΙΒΥΛΛΗ πεφάνθαι. Tertius exstat in Epistola ultima earum qvæ nescio qvam vere sub Heracliti no-

** v. 307. 308. Hoc Poëtæ vaticinium miratur & divinationibus jactatis Muhamedis opponit Ludovicus Maraccius prodromo 2. Confutationis Alcorani f. 28. expressit Virgilius 3. Æneid. v. 97. & 98.
Heic domus Æneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis.
Respexit etiam Sibylla apud Silium Italicum XIII. 790. de Homero dicens Scipioni:
---- *Et vestram tulit usque ad sidera Romam.*
Ita enim illum locum legit Illustris Cuperus ad ἀποθέωσ. p. 128. Sed in melioribus editionibus *Trojam* reperio, non *Romam*. Vide præterea Qvintum Smyrnæum XIII. 336. seq.
* Julius Firmicus Lib. V. Mathes. p. 77. Homerum vocat *divinum in Iliade Cumæi carminis interpretem.*

nomine feruntur, ad Hermodorum: ΣΙΒΥΛΛΑ ἐν πολλοῖς καὶ ἔτι ἐφράσθη.

Ἐξ Ἰάδος χώρης ἥξει σοφὸς Ἰταλίῃσιν.

Εἰ δέ σε πρὸ τοσούτου αἰῶνος, Ἑρμόδωρε, ἡ Σίβυλλα ἐκείνη, (supple προεγίνωσκεν vel simile aliquid) καὶ τότε ᾔσθα. Post Heraclitum Sibyllæ ejusqve vaticiniorum meminere Aristophanes, Plato, Aristoteles, & infiniti alii. Vaticinandi artem á *Carmano* accepisse scripsit sive finxit Antonius Diogenes apud Photium cod. CLXVI. p. 188.

IV. In numis Gergithiorum una facie exstabat Sibylla, alterâ Sphinx, ut testatur Phlegon apud Stephanum Bryz. in Γέργις, cujus generis numum Romæ à triumviro monetali Carisio cusum vide apud Ezech. Spanhemium diss. 3. de præstantia numismatum p. 217. Numos duos Cumanorum capite fœmineo ex una parte, ex altera conchylio conspicuos Sibyllæ Cumanæ imaginem referre putabat Hubertus Goltzius in historia urbium populorumque Siciliæ & magnæ Græciæ è numismatibus illustrata p. 219. sed incerta conjectura, ut ostensum Johanni Reiskio Lib. de Sibyllinis p. 156. qui plus tribuit alii cuidam numismati Commodi, in cujus aversa parte legitur COL. AUG. TROAD. & exstat mulier obliquo pronoq; corpore nuda, comâ in nodum compositâ, ut dextro pede ad scabellum reclinet, manuque dextra exserta, & laureo quem tenet ramusculo subtus propendeat. Hâc Sibyllam Herophilen notari, cum Tristano & Patino* persvasus est, variis in hanc rem adductis argumentis, alii item p. 173. numo M. Aurel. Antonini Caracallæ, in qvo eadem mulieris effigies cum laureo ramo & saxo crudo scabelli instar fœminæ supposito apparet. Confer Sibyllarum imagines in Jac. Gronovii V. C. thesauro Antiquitatum Græcar. T. 2. tabula 42. seq. ubi in aliis una sedens brachiis expansis cum volumine in dextra. Sibyllæ Erythrææ ἐποποιοῦ statuam sive στήλην Erythriæ in patria ejus haud procul Chrio positam memorat Auctor Chronici Paschalis p. 108.

V. Meminit Sibyllæ** Eratosthenes quoque teste Svida, Acesander libro de Africa apud Plutarchum V. 2. sympos. & Heraclides Ponticus in libro περὶ χρηστηρίων, ut auctor est Clemens 1. Strom. p. 323. Atque hic quidem plures unâ Sibyllas commemoravit, quemadmodum Apollodorus quoque & Aristonicus teste Lactantio, & è Romanis Varro ac Fenestella, aliique complures. Ut Taciti jam ætate ambiguum fuerit, *una seu plures* Y *fue-*

* Vide & Raph. Fabrettum ad Vet. tabulam Iliadis p. 317, seq.

** Nicolaus quoque Damascenus in Excerptis Peirescianis p. 458. refert oraculum Sibyllæ Croesum comburendum prohibentis. Idem p. 454. eandem Sibyllam Herophilen vocat & Epheso ait accersitam à Cyro Rege Persarum.

fuerint, veluti ipse testatur Lib. VI. Annal. sect.12. Sic Augustinus Lib.XIII. contra Faustum Manichæum cap.15. *Sibylla porro vel Sibyllæ* &c. Neqve adeo verisimilitudine destituitur sententia Salmasii ad Solinum p.80.sq.& Petri Petiti, (qvi perperam Dionysius Petitus vocatur apud Thom.Hydeum p. 394. historiæ religionis veterum Persarum) in libris tribus de Sibylla, unam fuisse antiqvissimam Erythræam fatidicam mulierem putantium, nomine proprio (qvale etiam visum Arriano apud Eustathium ad Iliad. β. p. 266. & Abulpharajo p.44. Sibyllam dictam, & à variis locis quæ obierit, nomina varia patronymica consecutam, à qva deinde aliæ qvoqve vates fœminæ dictæ fuerunt Sibyllæ.

VI. Attamen ambiguum hoc dubiumqve reddit multorum scriptorum veterum non contemnendorum auctoritas, qvi cum Pausania in Phocicis p.825. cujus locum perperam hactenus intellectum exposuit Jac. Perizonius ad Ælianum p.723. aliam Sibyllam Erythræa antiqviorem memorant, aliud qvoqve nomen Erythrææ proprium referunt Herophilen, deniqve cum Varrone, Lactantio, Servio, Isidoro Sibyllam habent pro nomine appellativo, (confer Svidam in Βρέτιδες) qvod diserte tribuunt pluribus fœminis fatidicis, ut Albuneæ sive Leucotheæ, Amaltheæ, (qvidam Servii codices Malthæam, Rutilius Althæam vocat) Dianæ sive Artemidi, Athenaidi, Carmentæ, * Cassandræ, Daphnæ, Deiphobæ, Demo sive Demoni, seu Demophilæ: Helissæ, Lamiæ, Lampusæ, Mantoni, Pytho sive Pythoni, Sabbæ (Reginæ Sabæ qvæ *Nicaula* dicitur Josepho Lib. VIII. Antiqv.pag.269. de qva confer Bochartum in Chanaan Lib.II. c.26. & Clasenium Lib.III. de oraculis p.518.) Sambethæ, Sarbidi, Svanichildæ, Symmachiæ, Taraxandræ, Xenocleæ & aliis. Ut Deboram, Mariamnem & Oldam prætercam, qvas Sibyllas recte dici ait Onufrius, repugnante nec immerito Davide Blondello Lib.I.c.26. de Sibyllis. At enim fuere qvi omnes ἐνθουσιώσας ac fatidicas mulieres Sibyllas dicendas putarent, ut Servius, & Svidas in Βρέτιδες: imò qvi id nominis darent veneficis qvoqve & spectris fœmineis, ut Delrio disqvis. Mag. Lib.II. qv.27. Apud Hermam visione 2. memoratur anus ipsi Cumis versanti offerre librum, atq; illo rogatus, *anum illam, à qua accepisti libellum, quam putas esse? Sibyllam respondit. Erras, inquit, Ecclesia Dei est.*

VII.

* Carmentam tamen à Sibylla distinguit Livius Lib. I. c. 7. agens de Evandro. *Venerabilior divinitate credita Carmentæ matris, quam fatiloquam ante Sibyllæ adventum miratæ hæ gentes fuerant.* Sic Pausanias in phocicis Phaënnidem & Pelias Dodonæas vatum more divinasse ait, sed Sibyllas vocatas negat. Ἐμαντεύσαντο μὲν ἐκ Θεοῦ καὶ αὗται, Σίβυλλαι δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων οὐκ ἐκλήθησαν. Vide quæ dixi infra §.17.

VII. Qvot vero fuerint, ſi fuerunt plures Sibyllæ, qvæ ſingularum nomina, qvod genus patriaqve, qvibus (nam *binas* Marcianus Capella Lib. II. p. 40. *tres* Auſonius in gripho ternar. & Scholiaſtes Ariſtophanis ad aves p. 406. *quatuor* Ælianus Lib. XII. Var. hiſt. c. 35. pleriq; alii *denas* numerant, ut oſtendit Onufrius libro de Sibyllis, Auctor Chronici Paſchalis p. 108. *duodenas*, Erythræam in Ægypto, Hebræam, Perſicam, Delphicam, Cimmeriam (ſive Ἀδαὴν, Adænam, Samiam, Rhodiam, Cumanam, Libycam, Trojanam, Phrygiam & Tiburtinam) temporibus & locis oracula fuderint, opus ſit alia Sibylla, qvæ iſta non ænigmatis obſcuris & lubricis, ſed certo & perſpicue nobis tradat atqve exponat. Eqvidem poſtquam ea, qvæ de hoc argumento à priſcis & recentibus ſcriptoribus prodita ſunt, non indiligenter excuſſi, nihil iis qvæ de Sibyllis feruntur incertius reperio.

VIII. De Nomine ipſo vide qvam in diverſum abeant ſcriptores. Alii græcum eſſe contendunt ab Æolico vel Dorico σιὸς * i.e. Θεὸς & βȣλὴ *conſilium*, (qvæ Varronis fuit ſententia, qvam amplectuntur Lactantius, Hieronymus, Servius & Iſidorus: ex recentioribus Eraſmus Schmidius & multi alii) Unde in qvibusdam codicibus Conſtitutt. Apoſtol. L. V. c. 7. per contemtum dicitur Ἄβυλλα qvaſi *inconſulta* prophetis, non Σίβυλλα *Dei conſulta*. Qva ratione ſolenne fuit antiqvis nomina in ludibrium & ignominiam ** detorqvere, ut Gelonem Siciliæ Regem γέλωτα vocabat Dionyſius (Plutarch. de ſui laude p. 542.) Euclidis ſcholam Diogenes Cynicus χολὴν, Platonis diatribam κατατριβήν. (Laërt. VI. 24.) Antiochum pro Epiphane multi nuncupabant Epimanem (Athen. V. p. 193.) Arbazacium Iſaurum ſub Arcadio Imp. propter rapacitatem ἁρπαζάκιον. (Svid. in Ἀρβαζ.) Sic pro Osroē Ὀξυρόης, apud Lucian. de ſcribenda Hiſtoria T. 1. p. 615. Ita pro Platone dictus Σάθων, (a) pro Democrito Ληρόκριτος vel Λημόκριτος. (b) pro Antidoro, Σαννίδωρος vel Σαυνίδωρος, (c) pro Chryſippo *Cheſippus* vel Κρύψιππος (d) pro Timæo Ἐπιτίμαιος, (e) pro Heraclide Pontico Πομπικὸς, (f) pro

* Similiter *Siſyphum* quaſi *Theoſophum* dictum nonnulli exiſtimarunt. Vide Cœlium Rhodiginum Lib. XXIV. Antiqu. Lect. c. 5. Sophoclis Tragici pater, Svidæ & aliis dicitur *Sophilus*, Diodoro Siculo Lib. XIII. *Theophilus*, in quibusdam Codicibus Laërtii *II.* 120. *Diphilus*.

** Confer quæ notavi in Codice Apocrypho Novi Teſtamenti p. 344. & Cotelerium T. 1. Patrum Apoſtolicor. p. 335. Sed & in laudem ſimiliter deflexa nomina obſervabis qualia ſunt ἔνδοξος Pro Eudoxo, Laërt. IX. 91. & pro Lycone Glycon, id. V. 66. Sic Manichæus ſuis erat Mannicheus, quaſi manna fundens, ita enim legendum apud auctorem Prædeſtinati.

(a) Laërt. III. 35. & VI. 16. Athenæus V. 10. & XI. 15.

(b) Laërt. X. 8. Heſych. Illuſtris.

(c) Laërt. & Heſych. ibid.

(d) Cic. I. natur. Deor. ſect. 94. Laërt. VII. 182.

(e) Strabo, Diodor. Siculus. Svid.

(f) Laërt. V. 86.

pro Alexino ἐλεγξῖνος, (g) pro Cleanthe Phreantles, (h) pro Labieno *Rabienus* & pro Passieno *Grassienus*. (i) Aristotelem qvoqve Narristolem dixit Lutherus & Werdenhagenius. Sic μήρινθον sive laqveum dixere alii pro Cerintho, *Amacarium* pro Macario. Etiam in Apocalypsi IX. 11. Apollo est Ἀπολλύων. Et in Prophetarum libris nomina Idolorum & Regum, qvi Judæos vexarunt, ita passim proferuntur, ut in dedecus deflexa esse appareat: (k) Talia sunt *Beelphegor*, *Beelzebub* (l) *Baal Pharasim*, *Beseth* (confer Bochartum Geogr. sacr. p. 858. Josephum Medum in fragmentis sacris p. 248.) *Misraim*, *Nechao*, *Nabuchodonosor*, *Evilmerodach*, *Chusanrasathaim*, *Chodorlaomor*. Etiam Achan dicitur (m) *Achar* 1. Paralipom. II. 7. qvasi turbatorem dicas, Sichem vero *Sichar* Jo. IV. 5. ebrietas, qvasi de ebriis Ephraim. Es. XXVIII. 1. Sic *Phænon* sive Saturnus à splendendo dictus, Aqvilæ dicitur σκοτασμός, Amoso כִּיּוּן verbo à caligine ducto. Etiamnum enim Arabibus כאה est caligare, ut observat Salmasius in Epist. ad Crojum, post Hotomannianas p. 480. Sic pro Photino Photioq; dixere alii Scotinum, Adoxium pro Eudoxio, pro Eusebio Asebium, Satanasium pro Athanasio, pro Cypriano Coprianum, (vide Lactant V. 1.) pro Sebasteno Asebastenum, Atychem & Dystychen (confer Svidam in Σευῆρος) pro Eutyche, Anoëtum pro Noëto, pro Eutacto Atactum. Sic Catagnosticos Epiphanius pro Gnosticis, deniq; Dormitantium pro Vigilantio dixit Hieronymus, & qvidam recentiores pro Bodino & Balduino Badin, pro Calvino Cav vin, pro Ramiresio Rabiresium &c. Epiphanius qvoq; notante Cotelerio Epimenidem vocavit μητιερέα τοῦ περὶ Κρήτην εἰδώλου, & in Const. Apost. Lib. II. c. 27. Sacerdos idoli cujuscunq; dicitur μητιερεύς. Ita Clemens Alexandrinus p. 10. protreptici μυστήρια Ethnicorum appellat μυθήρια. Et p. 9. διήγησαι ἡμῖν, inqvit, καὶ τῆς ἄλλης μαντικῆς μᾶλλον ἢ μανικῆς τὰ ἄχρηστα χρηστήρια. Philastrius hæresi CVII. *ipsum nomen idoli species doli.* Cæsarius qvæst. L. p. 110. Κρόνος μᾶλλον ἢ ὄνος, ὁ Διόνυσος τοῖς σέβουσι πάθος ἀνίατον καὶ δύσοσμον, Ἡρακλῆς μᾶλλον ἢ Ἡράκλης, Ἀσκλήπιος ὁ ταῖς φρεσὶ νήπιος. Καὶ Σύροι μὲν οἱ φερώνυμοι συρφετοὶ τὸν τοῦ ᾅδου ἐπώνυμον Ἄδωνιν ἐξεθείασαν κακῶς &c. Sed ut ad Sibyllæ nomen revertar,

(g) Laërt. II. 109, Hesychius illustr.

(h) Svidas in Φρεάντλης & κλεάνθης, Laërtius V. 168.

(i) Senec. V. Controvers.

(k) Etiamnum hac detorsione nominum ignominiosa nihil freqventius est apud Judæos, ut patet vel ex blasphemis illorum in Servatorem nostrum, in sanctum Evangelium & omnia sacra nostra annominationibus, quarum pars exstat in leberide Samuelis Friderici Brenzii ex Judæi, sed quem adversarius illius Salomon Zevi simili allusione Sammaëlem appellat. Confer si placet Joh. Wulferum in theriaca Judaica ad examen revocata p. 39. 47. 112. Augusti Pfeifferi τοῦ μακαρίτου Operum Philologicorum Tomum 1. p. 615.

(l) Sam. Basnage ad A. C. 31. n. 50.

(m) id. ad A. 30. n. 58.

vertar, id alii deducunt à ſolo vocabulo Σίβη (Æol. pro σίδη *malum punicum*) perinde ut ab Ἥρη Ἥρυλλα, à σηκὸς σήκυλλα, qvæ Salmaſii opinio eſt ad Solinum: Alii à ſolo σιὸς, ut Sibyllæ dicantur Lacedæmonio idiomate veluti Θίβυλλαι *parvæ quædam Deæ*, ita enim la Cerda ad Virgil. 3. Æneid. p. 333. Alii ab ἰβύειν *clamare*, ut Iſaaco Voſſio placuit ad parentis ſui Etymologicum, ſive à σίνειν τὴν βȣλὴν qvam ſuſpicionem ſuam affert Petitus Lib. I. de Sibylla c. 6. ſive à σέβω & σέβομαι, *colo, veneror*, uſitatiſſima in derivationibus literæ ε in ι mutatione, de qva originatione mentionem injicit eruditiſſimus Perizonius ad Ælianum p. 722. qvi præterea putat Pauſaniam in Phocicis pag. 825. ſcripſiſſe ἀπὸ non ὑπὸ τῶν Λιβύων Sibyllam dictam, ut ſit qvaſi Λίβυλλα, qvod nempe ex Libya in Græciam venerit. Vel deniq; à σίω *agito*, & βυλλὸς full/*plenus*, qvod agitante & concitante ſpiritu plena eſſet, qvæ Matthiæ Martinii originatio eſt, laudata Hottingero p. 58. pentadis diſſertationum.

IX. Alii latinum eſſe nomen affirmant, quod Prophetidem ſonet, ita enim Heſychius illuſtris & Svidas, tum Marcus Antimachus proœmio in Sibyllina: ſive qvod à Romanis paſſim Sibyllam celebrari ſentientes, nullo in Græca lingua ipſis occurrente etymo, latinum vocabulum eſſe perperam concluſerunt, ſive quod vere latina vox credita ſit, vel à *ſibus* quod acutum ſive callidum ſignificare Feſtus docet in *ſibus* & *perſibus*: vel quod *ſub illa* Deus aliquis latere putaretur.

X. Alii maluerunt nomen eſſe Hebraicum vel à קבל *accepit*, ut Caſpar Peucerus p. 160. de divinat. Michaël Neander in Apocryphis de Chriſto p. 419. appendice ad Erotemata Ebr. p. 517. & alii: vel à סבל *portavit*, qvæ conjectura eſt Hottingeri loco laudato; Antonii Thyſii c. 13. Miſc. Exerc. & Nicolai Loydii in notis ad Caroli Stephani dictionarium hiſtoricum. Vel à בעלה qvæ vox pro fatiloqva ponitur 1. Sam. XXVIII. 7. præfio ש demonſtrativo: ita Georgius Hornius Lib. II. hiſtor. Philoſ. cap. 1. His adde etſi nihilo magis veriſimile, qvod vir doctus Bochartus Lib. I. Chanaan c. 27. p. 559. fabulam de Lilybæo *Sibyllæ Cumææ* ſepulchro, inde ortam ſuſpicatur, qvod Sibyllæ nomen alludat ad Hebræum זבל *habitatio*, ut ex *Zebul gumaa* ſive *habitatione univerſitatis*, h. e. ſepulchro, facta ſit *Sibylla Cumæa*. Prætereo qvod Georgius Cedrenus & Michaël Glycas in Annalibus p. 103. Reginam *Sabæ*, metropoleos Sabæorum celeberrimæ, 3. Reg. X. memoratam, à Græcis Sibyllam dictam notant, & Pauſanias in Phocicis p. 828. refert ab Hebræis qvi ſupra Palæſtinam ſunt, in fatidicarum numerum referri *Sabbam*, qvæ dicta viris eruditis videtur à סבא *vino ſe ingurgitare*, unde Bacchus Σαβάζιος & Σάββοι Βάκχοι notante Plutarcho Lib. 4. c. ult. Sympoſ. Svidæ *Sambethe*, B priore in M. mutato, ut pro *Abbacuc* alii Ἀμβακȣ̀κ, pro *Dibon* Eſ. XV. 9. *Dimon*, & pluria ejusmodi apud Reineſium defenſ. Var. Lect. p. 103. Druſium Lib. X. Obſ. ſacr. c. 17. Voſſii Etymolog. in *Ambubajæ*, Perizonium deniq; p. 724. ad Ælianum, qvi Σαμβάθειον ſive *Sambethes ſacellum* præterea obſervat in inſcriptione Thyatirenâ apud Sponium T. 1. Itiner. p. 398.

XI. Aliis deniq; Sibylla vocabulum Arabicum visum est, vel à *Sabal, dicavit*, seu *consecravit in usum religiosum*, vel à *Sab & Aloah* qvibus verbis denotatur *vas electum Dei*. Ita Servatius Gallæus ad oracula Sibyllina p.3. festive professus se plures ejusmodi bellas ex lingva Arabica posse cudere Etymologias. Sed & novissime Thomas Hyde vir doctus & ingeniosus libro de religione veterum Persarum c.32.p.391. observat apud Arabes & Persas signum Virginis (Virgo enim Sibylla, confer Augustin.XX.ult.contra Faustum,) in Zodiaco à spicâ qvam manu tenet synecdochice vocatum Sumbul, seu Sumbula. A Phœnicibusqve & Chaldæis ita in Zodiacalium animalium seriem insertam esse Virginis spicilegæ *spicam erectam*, quam dicunt שבולה Σίβυλλα seu Σίββυλα. *Hinc*, inquit, *Sibyllinæ fabulæ origo. Visum enim est huic spicæ seu virgini aliquod תומה Θαῦμα tribuere, quasi esset abscondita revelans & occulta retegens reseransque, adeoque vatem seu Prophetissam candem appellare. Nam cum ab astris suam præteritorum & futurorum scientiam illæ gentes semper peterent, non erat illepidum nec veterum ingenio incongruum, huic Virgini, tanquam scientiæ cœlestis fonti, sub Sibyllæ seu spicæ nomine rerum indicationes & revelationes attribuere, & astute ad delusionem vulgi (ut solebant) multa futilia de ea prædicare.* Ex antiquissima hac Chaldæorum & Phœnicum Theologia porro ait factum esse, ut non modo in illis gentibus qvævis deliræ & mente captæ virgines de futuris & abstrusis rebus capitis sui Chimæras evulgando, vates videri vellent ac Sibyllæ, sed & ad Græcos ac latinos res illa pervenerit, ut virginalia oracula jactarent, publicarentqve. Germanos qvoq; narrat Tacitus fœminis ac speciatim puellis omnib9 tribuisse vim qvandam μαντικήν. Ita enim ille c.8. de morib9 Germanorum: *Inesse quin etiam sanctum quid & providum putant, nec aut Consilia earum aspernantur aut responsa negligunt.* Et Lib. IV. histor. c.60. *Velleda virgo nationis Bructeræ late imperitabat, vetere apud Germanos more, quo plerasque fœminarum fatidicas & augescente superstitione arbitrantur Deas.* Cui adde quæ de Germanorum sacris fœminis futura prædicentibus tradit Clemens I. Strom. p. 305. & Phil. Cluverum Germaniæ Antiqvæ p.165. seq.

XII. De spiritu qvo actæ fuerint Sibyllæ, non minor dissensio est, qvæcunqve enim fere in omnes partes dici possunt, dicta sunt jam tum ac defensitata. Dubius hæret Dionysius Halicarnass. Lib. IV. p. 529. qvi cum ἐντύχημα oblatorum Tarqvinio Sibyllinorum referre vellet, εἴτε Θεῶν,* inquit, εἴτε δαιμόνων εὐνοίᾳ δωρηθέν, quo in loco ut sæpe apud Ethnicos scriptores, δαίμονες sunt boni spiritus intermedii, quia plerisque non pro maje-

* Apud Dionem Chrysostomus diss. 1. de regno p. 11. Anus quæ Dorico idiomate Dioni revocationem ab exilio prædixit, professa est se μαντικὴν accepisse à Matre Deûm,

majeſtate Deorum ſuperorum ſive cœleſtium eſſe videbatur *Sibyllæ fatiloquia verſificare*, ut Apuleji verbis utar, libro de Deo Socratis. Cæterum *Deo agitante* incaluiſſe Sibyllam, perinde ut Balaamum, contendunt omnes, qui Deum ſolum futuras res incertas prænunciare poſſe perſvaſi, Sibyllas ex verô multa vaticinatas eſſe, & priusquam evenirent prædixiſſe credunt. Ita non Ethnici tantum, ut Heraclitus apud Clementem, Plato in Phædro, & Jamblichus p.73. de Myſteriis Ægypt. ſed & multi ex veteribus Chriſtianis ſenſiſſe videntur, Juſtinus, Clemens, Hieronymus & alii. Ex recentibus Sebaſtianus Caſtellio prolegomenis ad Sibyllina. Sixtus Senenſis Lib. II. Bibl. S. Baronius Apparat. ad Annales num. XI. Cudworthus in ſyſtemate νοητῷ universi p.282. Alius ſcriptor Anglus (Rob. Boylius ut audio) in disquiſitione de Sibyllis A. 1662. 8vo. edita c.2. Jonas Veliſius Lib. III. c. 14. lectionum Criticarum, eique adſtipulatus Daniel Claſenius Lib. III. de oraculis p.497. 500. 511. 550. Richardus Montacutius analect. Exerc. 3. & apparatu 3. ad Origg. Eccleſiaſticas.

XIII. *Malo Dæmone inſpirante* ſive inſtinctu Dæmonum locutam Sibyllam putat Lactantius Lib. VII. c. 18. & auctor commentariorum in Epiſtolas Paulinas qui ſub Ambroſii nomine ambulant in 1. Cor. 2. Qvorum ſententiam è recentibus tuentur Blondellus Lib. I. c. 21. ſeqv. Tobias Wagnerus disquiſit. in Sibyllina p. 101. Petrus Petitus de Sibylla p. 91. & Lib. III. c. 7. ſq. Alii oracula Sibyllarum diſtingunt, & *quædam* Sibyllas *ex Dei inſtinctu, alia malo Dæmone dictante* protuliſſe affirmant. Sic Franciscus Collius de Sibyll. c. 35. p. 226.

XIV. Alii cum Thoma Hydeo de religione veterum Perſarum p. 387. 393. *Fortiori phantaſiæ atq; imaginationi* tribuunt, vel ad *Enthuſiaſmum* quendam & *furorem* recurrunt *naturalem*, vimque μαντικὴν in certo temperamento, vitæ ac diætæ genere, homini à natura quandoque ineſſe diſputant. Ita ex Ethnicis ipſis non pauci, ſecuti Ariſtotelem ſect. 30. probl. 1. Ammianus Marcellinus Lib. XXI. c. 1. *Aperiunt tunc quoq; futura, cum æſtuant hominum corda, ſed loquuntur divina. Sol enim, ut ajunt Phyſici, mens mundi, noſtras mentes ex ſeſe velut ſcintillas diffunditans, cum eas incenderit vehementius, futuri conſcias reddit. Unde Sibyllæ crebro ſe dicunt ardere, torrente vi magnâ flammarum.*

XV. Alii deniq; *meras fuiſſe fraudes atq; impoſturas* contendunt, qvibus arbitrio ſuo plebem rexerint & Remp. moderati fuerint homines callidiſſimi. Hanc ſententiam Cicero olim amplexus videtur libro II. de divinatione, & ex recentioribus acriter defenſitavit Antonius Vandalen libro de oraculis Diſſ. I. cap. 18. p. 405. ſeq. editionis ſecundæ.

XVI.

XVI. Sed quemadmodum multos passim oracula ad mentem suam vel confinxisse olim vel interpretatos esse fraude politica non est dubium, ut de Sibyllinis apud Romanos jactatis, affirmat etiam Thomas Hyde libri laudati p. 388. Ita omnia & singula quæ quocunqve tempore & loco prædicta inter Ethnicos feruntur, ejusmodi impostoribus addicere, nimis confidens forte dixeris ac temerarium: præcipue cum multa in rebus magni momenti mirando more eventus comprobaverit. *Neq; casui* vel *fortunæ* hæc universa ac singula adscribi possunt, cum non pauca sint adeo determinata, alia vicissim tam inexpectatum quid insolitumq; contineant, ut qui vel fraudibus vel casui tribuunt memorata apud veteres vel recentiores etiam vaticinia omnia, ab eo non rem explicari, sed lectores suos derideri existimem. Neque vero indignum est Parente ac conditore humani generis Deo, casus magnos & mutationes Rerumpublicarum per varios ut ipsi visum est modos mortalibus præsignificare, cujus rei in omnium gentium historiis non inficianda vestigia exstare puto: Neque absurdum est malorum dæmonum quandoq; maligna sentiri ludibria, aut furore naturali fortioreq; imaginatione actos homines mira quædam & stupenda vaticinari, ut à Nostradamo & ejus similibus factum constat. Si itaque de Sibyllinis & quæ passim apud scriptores memorantur oraculis sententiam dicere jubear, sæpe numero sane fraudes & casum, sed ista quoque tria interdum, in aliis quidem aliud principii loco fatebor me agnoscere.

XVII. Qvæsitum etiam est quà in re Sibylla à Pythia & reliquis vatibus differret, quanquam enim plerisque ut jam * ostendi fatidicæ mulieres totidem etiam visæ sunt Sibyllæ, tamen alii, præ cæteris vir magni ingenii Petrus Petitus non dubitavit plurimum inter Sibyllam & reliquam vatum turbam interesse. Negat enim, Pythiæ instar alligatam certo loco, & de rebus sæpe levibus quærentes responso dignatam fuisse: sed ubique terrarum etiam non rogatam prædixisse prodigia, magnos eventus, longeque post ** eventuros, & de rebus quibuscunque maximi momenti oracula fudisse, rationemque placandorum Deorum demonstrasse. Vide eum Lib. III. cap. I. seq. Furorem

* Supra §. 6.

** Hoc etiam Bacidi tribuit Aristides T. 3. p. 22. Οὐ μόνον τοῖς ἐφ' αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τοῖς ὕστερον πολλὰ δὴ καὶ θαυμάσια προεῖπον Βάκις, Σίβυλλα, ἕτεροι μετ' τούτων. Orat. 1. Platonicâ. Plutarch. quare Pythia non reddat oracula carmine p. 399. Σίβυλλαι δὲ αὗται καὶ Βάκιδες ὥσπερ εἰς πόντον ἀτεκμάρτως τὸν χρόνον κατέβαλον καὶ διέσπειραν ὡς ἔτυχε παντοδαπῶν ὀνόματα καὶ ῥήματα παθῶν καὶ συμπτωμάτων.

rem quoque Sibyllæ negavit Janus Velisius ut ex ejus lectionibus Criticis notavit Dan. Clasenius Lib. III. de oraculis, qua in parte diversus abit non tantum ab Heracliti, Platonis & omnium pæne veterum sententia etiam Christianorum (vide Blondellum Lib. I. c. 24.) sed & Sibyllæ ipsi adversatur, quæ certe voluit videri enthusiasmo correpta ac divino furore. Sic enim illa apud Phlegontem Trallianum de longævis pag. 120.

> Μαινομένη μὲν ἐνὶ θνητοῖς ἄπιστα λέγουσα

Et Lib. II. Sibyllinor. sub initium:

> Πᾶν δέμας ἐκπληχθεῖσα τάδε σπῶμ' οὔτε γὰρ οἶδα
> Ὅττι λέγω, κέλεται δὲ Θεὸς τὰ ἕκας' ἀγορεύειν.

CAPUT XXX.

De Sibyllinis Oraculis. Utrum ipsæ oracula sua in literas retulerint Sibyllæ. Folia Sibyllina. 1. *An ab aliis excepta digestaque fuerint.* 2. *Furor Sibyllarum à Cicerone negatus, provocante ad Acrostichides.* 3. *De his plura, & Dionysii Halicarnassei locus explicatus.* 4. *Acrostichis de JEsu Christo Servatore, jam Constantini ætate suspecta falsitatis.* 5. *Ciceroni inspectam, præter rem affirmat Constantinus.* 6. *Quodnam vaticinium Sibyllinum de Rege, & quam acrostichin respexerit Cicero.* 7. *Locus Svetonii de natura Regem Populo Rom. parturiente.* 8. *De oraculo quo regnum tribus Corneliis portendebatur, Lentulo id interpretante de se.* 9. *Τρία κάππα κάκιστα tres Cornelii in libris Sibyllinis.* 10. *Imperium Hadriano Imp. prædictum è libris Sibyllinis.* 11. *Oraculum Sibyllinum de Rege restituendo.* 12. *Oraculnm de Rege ex Oriente prodituro.* 13. *Ecloga quarta Virgilii non respicit Oraculum Sibyllæ, sed Hesiodi fabulam de quatuor ætatibus, quod late ostensum.* 14. *Loca Sibyllinorum de variis ætatibus explicata.* 15. *Locus Juvenalis.* 16. *Oracula Sibyllina an concepta etiam versibus Jambicis, vel prosâ? Versus Oraculorum vitiosi.* 17.

I.

SUperest de scriptis Sibyllæ (unius sive plurium) pro instituto nostro breviter agamus. Utrum ab aliis excepta fuerint oracula ex ore Sibyllarum vaticinantium, an ab ipsis relata in literas, dubium videri possit, cum Varro apud Servium

vium

vium in 3. Æneidos Sibyllam ſcribere ſolitam teſtetur in foliis palmarum, quæ ſi primum cultri dorſetto lævigentur ſcribendo aptiſſima eſſe adverſus Melch. Guilandinum docet Joſephus Scaliger de papyro p. 15. Chryſoſtomus Homil. de mulieribus & pulchritudine: *πόρνη τοὺς αὐτῆς καλέσασα δαίμονας καὶ τὰ πέταλα γράφουσα καὶ τὰς ἐπιβουλὰς ἐργασαμένη.* Virgilius III. Æneid. v.443.

Inſanam vatem adſpicies quæ rupe ſub ima
Fata canit, foliisque notas & nomina mandat.

Juvenalis VIII. 126,

Credite me Vobis folium recitare Sibyllæ.

Virgilius iterum VI. 74.

——— ——— *foliis tantum ne carmina manda.*
Ne turbata volent rapidis ludibria ventis.

Dixerat idem Lib. III. v. 445. ſeqv. carmina in foliis notata, à Sibylla etiam digeri in numerum atqve antro ſecluſa relinqvi, ſi vero vento impellente folia turbari contingat, Sibyllam nec revocare ſitus nec jungere carmina iterum poſſe.

II. Ab horum ſententia recedunt illi, qvi Sibyllam furentem oracula ore fudiſſe contendunt, qvæ à tachygraphis utcunqve exciperentur, à Sibylla ipſa, qvod dictorum memoriam ſtatim poſt impetum *τῆς ἐπιπνοίας* perderet, emendari, & ſi forte librarius aliqvid omiſiſſet ſuppleri non poſſent. Ita Heſychius Illuſtris, & in admonitione ad gentes p. 36. Juſtinus. Qvibus præter Svidam accedit M. Antimachus in prolegomenis ad Sibyllina Lactantium laudans auctorem, etſi verba illa quæ affert apud Lactantium non leguntur. Sic Socrates de Vatibus apud Platonem in Apologia, verbis etiam à Juſtino laudatis: *λέγουσι μὲν πολλὰ καὶ καλὰ, ἴσασι δὲ οὐδὲν ὧν λέγουσι.* Montanus ſimiliter teſte auctore Synopſeos Prophetarum ab Hœſchelio Græce & à Rittershuſio Græce & Latine editæ, docebat *τοὺς προφήτας κατεχομένους παρὰ Θεοῦ μὴ εἰδέναι ἃ λέγουσι.* Alii utroqve modo uſam Sibyllam ſibi perſvadent, qvibus Servius in 3. Æneidos addit tertium per notas hieroglyphicas, vel per ſiglas. *Tribus modis futura prædicit, aut voce, aut ſcriptura, aut ſignis, id eſt quibusdam notis, ut in obeliſco Romæ videmus: vel ut alii dicunt, notis literarum, ut per unam literam ſignificet aliquid.*

III. At enim Sibyllam ipſam non furore percitam effudiſſe, ſed magno ſtudio compoſuiſſe & ſcripſiſſe pleraqve oracula ſua, Cicero Lib. II. de divinatione probavit ex eo, qvod artem potius & diligentiam qvàm incitationem & motum teſtentur Acroſtichides in Sibyllinis obviæ.

Qvod

Qvod argumentum ſicco pede tranſilit Petrus Petitus Lib. III. de Sibylla c. 12. & tantummodo furorem poëtis familiarem eſſe oſtendit, ſine quo nihil magni exſpectandum à Poëta idem Petitus docuit ſingulari libello de furore Poëtico, quod à Cicerone nunqvam fuit negatum. At enim Acroſtichides merito inficiatus fuit opus eſſe furoris & incitationis, artis vero & diligentiæ eſſe affirmavit. *Tum vero ea quæ ἀκροστιχὶς* dicitur, cum deinceps ex primis verſus literis aliquid connectitur, ut in quibusdam Ennianis quæ Ennius fecit, id certe magis eſt attenti animi quam furentis. Atq; in Sibyllinis, ex primo verſu cujusq; ſententiæ primis literis illius ſententiæ carmen omne pertexitur. Hoc ſcriptoris eſt, non furentis, adhibentis diligentiam, non inſani.*

IV. Ex his acroſtichidibus Varro apud Dionyſium Halicarnaſſeum Lib. IV. p. 260. teſtatur verſus qvosdam ſingulos inſititios & ſpurios convictos olim fuiſſe, ſi nempe primæ illorum verſuum literæ alienæ eſſent ab illa voce ſive ſententia qvam exhibere debebat ἀκροστιχὶς. Nam ſi tota conficta fuiſſet ab impoſtore qvodam ἀκροστιχὶς una cum verſibus illam referentibus, qvî qvæſo revinci hæc impoſtura potuit per acroſtichides? Perperam autem Iſ. Voſſius c. 4. de Sibyllinis oraculis, Eraſmus Schmidius Orat. 2. de Sibyllinis p. 1501. Antonius Vandale de Oraculis p. 410. & alii ex hoc loco ſcripſere Varronem Acroſtichidas Sibyllinas teſte Dionyſio eſſe inficiatum. En tibi verba Dionyſii: Ἐν οἷς (χρησμοῖς) εὑρίσκονταί τινες ἐμπεποιημένοι τοῖς Σιβυλλείοις, ἐλέγχονται δὲ ταῖς καλουμέναις ἀκροστιχίσι. Viciſſim omnia Sibyllina ex meris conſtitiſſe acroſtichidibus neſcio an recte ex Cicerone & Dionyſio colligat Gallæus de Sibyllis p. 132. & ante eum Blondellus Lib. I. c. 12. Qvin diſerte videtur certam partem Sibyllinorũ Cicero, non univerſa Sibyllarum oracula denotare cum ait: *Tum vero ea quæ ἀκροστιχὶς dicitur* &c. Ac quotusqvisq; eſt, qvi neſcit multa proferri etiam ab Ethnicis ſcriptoribus oracula, in qva nullum acroſtichidis veſtigium.

V. Illam vero Acroſtichidem qvæ Græce occurrit apud Conſtantinum Orat. ad Sanctorum cœtum c. 18. & majorem partem ex neſcio cujus translatione *verſibus malè Latinis non ſtantibus* affertur ab Auguſtino Lib. XVIII. c. 23. de Civ. Dei, & in oratione ad Catechumenos contra Judæos Paganos & Arianos c. 16. & à Proſpero Lib. III. de promiſſionibus, Bedâ in calce T. 2. Opp. edit. Colon. jam Conſtantini temporibus à multis vocatam fuiſſe in dubium, ipſe teſtatur c. 19. ὑποπτεύουσι δέ τινα τῶν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ποιητικῆς μούσης οὐκ ἄπειρον τὰ ἔπη ταῦτα πεποιηκέναι, νοθεύεσθαί τε αὐτὰ καὶ Σιβύλλης θεσπίσματα εἶναι λέγεσθαι.

VI. Addit qvidem Ciceronem jam illam legiſſe, & Latine verſam

* Acroſtichides ejusmodi præter Sibyllam, Enniumque compoſuere multi alii veteres laudati Martio Mileſio Sarazanio ad S. Damaſi Carmen VII. & VIII. quibus addes è Chriſtianis Poëtis latinis Commodianum, Optatianumque Porphyrium.

versam scriptis suis inseruisse. Sed mirabitur tam audacter hoc à Constantino affirmari, qvi noverit nihil amplius apud Ciceronem exstare, qvam hæc verba: *Sibyllæ versus observamus, quos illa furens fudisse dicitur. Quorum interpres nuper falsa quadam hominum fama dicturus in Senatu putatur eum quem revera regem habebamus, appellandum quoque esse regem, si salvi esse vellemus.* In his ubi de Rege à Sibylla memorato agit, non respicit ad secundum in acrostichide Constantini versum, ut putavit Eusebius:

Ἥξει δ' οὐρανόθεν βασιλεὺς —— —— ——

neque ad hunc Lib. III. Sibyllin. pag. 239. qvi de Cyro accipiendus videtur:

Καὶ τότε δὴ Θεὸς οὐρανόθεν πέμψει βασιλῆα

sive ad istum p. 268.

Καὶ τότ' ἀπ' ἠελίοιο * Θεὸς πέμψει βασιλῆα.

Neqve ad alium, qvem notat If. Vossius p. 230. de Sibyllinis oraculis ex libro II. p. 219.

Ἥξει δ' ἁγνὸς ἄναξ πάσης γῆς σκῆπτρα κρατήσων.

VII. Sed ut recte Casaubonus ad Baron. p. 83. ad illud oraculum, quo ut est apud Dionem Lib. XLIV. p. 247. Sibylla Parthos in quos bellum tum parabatur, nisi à Rege vinci posse negaverat. Svetonius in Julio Cæs. c. 79. *Proximo autem Senatu L. Cottam Quindecimvirum sententiam dicturum, ut quoniam libris fatalibus contineretur, Parthos nisi à Rege non posse vinci, Cæsar rex appellaretur.* Hoc ægre ferens Cicero, *cum antistitibus*, inquit, *agamus, ut quidvis potius ex illis libris quam regem proferant, quem Romæ posthac nec Dii nec homines esse patientur.* Acrostichis illa de qua apud Ciceronem sermo est, non videtur continuisse nomen Julii Cæsaris, ut suspicatur Valesius p. 266. ad Eusebium, ita enim Cicero non potuisset addere: *hoc si est in libris, in quem hominem & in quod tempus est? callide enim qui illa composuit perfecit, ut quodcunq; accidisset prædictum videretur, hominum & temporum definitione sublata.* Ex quibus verbis recte etiam colligit Joh. Smetius Antiqvitatt. Neomagens. p. 36. Constantinianam Acrostichiden Ciceroni visam haud fuisse. Sed potius videtur his verbis: ΤΟΥΣ ΠΑΡΘΟΥΣ ΕΙ ΜΗ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΥΚ ΑΝ ΝΙΚΗΣΕΙ, Vel aliis ejus sententiæ expressa fuisse, qvam Dio sic exposuit: μήποτ' ἂν τοὺς πάρθους ἄλλως πως πλὴν ὑπὸ βασιλέως ἁλῶναι, Plutarchus in Cæsare, sic p. 73. ὡς ἁλώσιμα τὰ πάρθων φαίνοιτο Ῥωμαίοις σὺν βασιλεῖ στρατευομένοις ἐπ' αὐτοὺς, ἄλλως ἄφυκτα ὄντα. Qvod vero Blondellus p. 55. Acrostichin Constantinianam ideo suppositionis arguit, qvod primus illius versus non complectatur primas literas reliquorum, haud valde moror, nam *primus versus* apud Ciceronem potest exponi de στίχῳ, non de

* i. e. ab Oriente. Vide Lemonii notas ad Varia Sacra p. 632.

de versu numeris adstricto, & ex Constantino non absurde colligas acrostichidi illi, versus primi instar inscripta fuisse verba, quæ deinde primis versuum literis redduntur: Ἰησοῦς Χριστὸς Θεοῦ υἱὸς σωτὴρ σταυρός.

VIII. Cæterum miror Is. Vossium cap. 4. pro Sibyllino oraculo venditare quod apud Svetonium legitur de natura Regem populo Romano parturiente. Nam Svetonii verba hæc sunt in Augusto c. 94. *Auctor est Julius Marathus ante paucos quam nasceretur menses prodigium Romæ factum publicè, quo denunciabatur, regem populo Romano naturam parturire.* Nihil hic de Sibylla, nihil de oraculo, sed de prodigio publicè facto, Octavii nascituri imperium portendente, quod & aliis ominibus prænotatum refert Dio sub initium libri XLV.

IX. Aliò quoque pertinet quod Cornelius Lentulus ex fatis sive libris Sibyllinis sibi persuaserat *regnum Romæ tribus Corneliis portendi*, ut narrat Sallustius in Catilinar. Cicero Orat. 3. in Catilin. p. 692. edit. Grævii & 696. & Appianus Lib. II. de bellis civil. f. 430. Falliturque iterum vir doctus, cum ex eo quod Cicero aruspicum responsa simul memorat, colligit ab his Corneliorum nomen definitum, non à Sibyllinis, in his vero tantum fuisse, si quando Ægyptus Romanis pareret, tum adventurum magnum regem (Julium Cæsarem) hinc tres fore (triumviros Augustum, Lepidum, Antonium) qui Romanam affligerent & perderent Rempublicam, Lib. II. Sibyllin. extrem. p. 219.

Τρεῖς Ῥώμην οἰκτρῇ μοίρῃ καταδηλήσονται.

Verum enim vero Lentulum in Corneliorum nomine libris Sibyllinis sive fictis potius & quasi Sibyllini essent jactatis versibus definito, præcipuam spem posuisse, præter Sallustium diserte testatur Plutarchus in Cicerone f. 869. Innuit Florus, à quo Lib. IV. c. 1. Lentulus destinatum familiæ suæ Sibyllinis versibus regnum sibi vaticinatus fuisse dicitur. Itaq; ex haruspicum responsis videtur hoc tantum hausisse Lentulus, quod addit Sallustius: *Præterea ab incenso Capitolio illum esse vigesimum annum, quem sæpe ex prodigiis haruspicum respondissent bellô civili cruentum fore.* Alia μαντεύματα post Syllæ statim mortem sparsa memorat Plutarchus in Pompejo p. 626.

X. Alium quoq; Sibyllinorum locum respicit Augustinus sive quisquis auctor libri de Grammatica p. 239. *inde est illud:* τρία κάππα κάκιστα, *i. e. tria Cappa pessima, de Cornelio Sylla, de Cornelio Cinna, de Cornelio Lentulo, hi enim per tres literas designati sunt in libris Sibyllinis.*

XI. Sic nonnullis traditum fuit sortem Imperii ex Sibyllinis versibus Hadriano provenisse, ut auctor Spartianus in Hadriano, ad quem locum notarunt viri docti versus qui de Adriano hodieque legitur in Sibyllinis Lib. V. p. 304.

XII. Ab his omnibus longe diverſum fuit oraculum, de quo idem Cicero Lib.I.Epiſt.7. ad P.Lentulum ubi agit de Ptolemæo Auleta in regnum reſtituendo: *& ſine multitudine reducatur, quemadmodum homines religioſi Sibyllæ placere dixerunt.* Quo in loco homines religioſi non ſunt, ut vult vir doctus, Alexandrini ſacerdotes, hos enim à victoribus non rogatos veriſimile eſt, ſed quindecim viri inſpiciendis Sibyllinis Romæ conſtituti. Hoc non obſcure docet, & Oraculi ipſius ſententiam his verbis refert Dio Lib.XXXIX. p.98. ἂν ὁ τῆς Αἰγυπτίας βασιλεὺς βοηθείας τινὸς δεόμενος ἔλθῃ, τὴν μὲν φιλίαν οἱ μὴ ἀπαρνήσασθε, μὴ μέντοι καὶ πλήθει τινὶ ἐπικουρήσετε, εἰ δὲ μὴ, καὶ πόνους καὶ κινδύνους ἕξετε. Lucanus Lib.VIII. v.824.

Haud equidem immerito Cumææ carmine vatis
Cautum, ne Nili Peluſia tangeret ora
Heſperius miles, ripasq; æſtate tumentes.

XIII. Aliud iterum oraculum fuit, cujus meminit Tacitus Lib.V. hiſtor.c.13. *Pluribus perſuaſio inerat, antiquis* Sacerdotum literis contineri, eo ipſo tempore fore, ut valeſceret oriens, profectiq; Judæâ rerum potirentur.* Svetonius in Veſpaſiano c.4. *Percrebuerat oriente toto vetus & conſtans opinio, eſſe in fatis, ut eo tempore Judæa profecti rerum potirentur. Id de Imperatore Romano quantum eventu poſtea patuit prædictum, Judæi ad ſe trahentes, rebellarunt.* Hegeſippus Lib.V. de excidio Hieroſol.c.44. *Inter quæ illud præcellentiſſimum, quod in literis æque vetuſtis quas ſacras vocabant manebat impreſſum, quod ſecundum illud tempus futurus eſſet vir qui de regione eorum* (Judæorum) *imperium aſſumeret in orbem terrarum.* (Apud Joſephum Lib.VII. de bello Jud.c.31. p. 961. χρησμὸς ἀμφίβολος ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐυρημένος γράμμασιν, ὡς κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἀπὸ τῆς χώρας αὐτῶν ἄρξει τῆς οἰκουμένης.) *Quæ res eos in tanto furore poſuit, ut ſibi non ſolum libertatem ſed etiam regnum pollicerentur. Id alii* (Svetonius v.g. & Joſephus) *ad Veſpaſianum referendum putarunt, prudentiores ad Dominum JEſum* (confer Caſaubonum ad Sveton. & Wagenſeilium tel. ign. Satanæ p.30. ſqv.) *qui eorum in terris ſecundum carnem genitus ex Maria, regnum ſuum per univerſa terrarum ſpatia diffudit.*

XIV. Hæc de oraculis Regem quomodocunque vel promittentibus vel ſpectantibus, quæ multum inter ſe diverſa parum accurate confundunt viri eruditi, non minus ac de Ecloga quarta Virgilii mira quædam & aliena commentantur, cum ſimpliciſſima ſit altera Probi expoſitio non ad Sibyllam ſed ad Heſiodum referentis carmen Cumæum, ut Virgilius, nihil aliud dicere voluerit, quam nato Pollionis filio **Saturnium ſæculum ab

*Ex his verbis perſpicuum videtur, reſpici non carmen Sibyllinum ſed dictum Propheticum, & quidem non Michæ V. ut putabat Caſaubonus, nulla enim ibi temporis nota occurrit, ſed potius Gen.XLIX. de Shilo poſt ſublatum Judæis ſceptrum venturo.

** Aſinio Gallo, à quo Aſconius Pedianus teſte Servio audiviſſe ſe retulit eclogam hanc Virgilii in

ab Hesiodo descriptum orbi iterum promitti. *Ultima ætas* idem est ac si dixisset *prima & antiquissima*, ut cum dicimus *ab ultima * origine rem repetere*, & *altum mare* id est *profundum*. Aut certe *venit*, id est *fuit* jam ac *præteriit*, ætas nempe postrema ferrea. Hanc expositionem plane confirmat quod sequitur *Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo*, i.e. nova series ætatum aureæ, argenteæ, æneæ & ferreæ sese excipientium denuo incipit. Magnus id est faustus & auspicatissimus. Sic paulo post *magni menses* i.e. læti, pulchri & auspicati, perinde ut Hebræis *magnus dies* pro festo, quod imitati Christiani dixerunt & *hebdomadem magnam*. Etiam Lib. II. Sibyllinor. p. 195. occurrit μέγας αἰών. Sed fallitur qui claram illam ex Evangeliis judicii extremi descriptionem Virgilio inspectam existimat, & Turnebus eundem locum longe aliter constituit, in hanc nempe sententiam, pro αἰὼν scribendo ἀγών:

Καὶ τότε δ᾽ μέγας αὖθις ἀγὼν ἐσελαστικὸς ἔσται

Ut alludatur ad Iselastica certamina, quorum victoribus fas erat triumphantium ritu per mœnia in urbem εἰσελαύνειν. Vide Gallæi diss. de Sibyllis p. 481. seqv. Mox in verbis Poëtæ *jam redit & virgo* intelligitur Astræa sive Justitia, quæ *aurea virgo* Pedoni Albinovano dicitur Elegiâ in Mæcenatem, Hesiodo quoque & Arato παρθένος, quæ in deteriore sæculo ** cœlum petierat, sed jam iterum in terras reversa à Virgilio fingitur: Sic Ammianus Marcellinus Lib. XXII. c. 10. *Æstimabatur per hæc vetus illa justitia quam offensam vitiis hominum Aratus extollit in cœlum, imperante eo reversa ad terras*. Confer Eratosthenis Catasterismos c. IX. & Lactantium Lib. V. c. 5. In eo quod sequitur apud Virgilium: *redeunt Saturnia regna*, quid clarius quam respici ad Hesiodi homines aurei sæculi οἱ μὲν ἐπὶ Κρόνου ἦσαν ὅτ᾽ οὐρανῷ ἐμβασίλευεν. Cornelius Severus in Ætna:

Aurea securi quis nescit sæcula regis?

Jam nova progenies i.e. novi ac meliores homines aureum sæculum victuri. Pari sensu Cicero in Arateis *ferream prolem* pro hominibus ætatis ferreæ

in ipsius fuisse honorem compositam. Scripta autem est Anno U.C. 713, cum C. Asinius Pollio Consul esset designatus.

Teque adeo, decus hoc ævi, Te Consule INIBIT,
Pollio, & INCIPIENT magni procedere menses
Te duce &c.

Ex his ipsis, ni fallor, apparet à Virgilii sententia alienam esse, utcunque doctam & ingeniosam Viri egregii conjecturam, qui in Memoriis Trivultinis A. 1703. p. 8. seq. edit. Amst. Poëtam existimat hanc Eclogam composuisse in honorem Drusi, Tiberii F.

* Sic *ultima certamina* pro antiquissimis dixit Cornelius Severus in Ætna v. 17. ubi vide notas Theodori Goralli, sive qui sub nomine illo latet Johannis Clerici, Viri Clariss.

** Cicero in Arateis:

Deseruit properè terras justissima Virgo.

reæ & Horatius *progeniem vitiosiorem* dixit pro posteris. Falluntur qui de uno homine & de novo rege nascituro hic agi existimant, ajuntque Poëtam in animo habuisse hæc Sibyllina:

Καὶ τότ' ἀπ' ἠελίοιο Θεὸς πέμψει βασιλῆα
Ὃς πᾶσαν γαῖαν παύσει πολέμοιο κακοῖο.

Quos versus nunquam probari poterit à Virgilio lectos fuisse. Quod sequitur: *cœlo dimittitur alto*, divinam novæ progeniei originem indicat, perinde ut Hesiodus à Diis tanquam auctoribus repetit χρύσεον γένος μερόπων ἀνθρώπων. Mox ait:

—— —— —— *Quo ferrea primum*
Desinet ac toto surget gens aurea mundo.

Ex quibus verbis patet non decem ætates ex carmine Sibyllino agnovisse Virgilium, ut putat vir doctus: sed cum Hesiodo quatuor: *auream, argenteam, æneam, ferream.* Sic ordine sæculorum ab integro iterum nascente ferream aurea excipit. Ausonius Epist. 16. de Probo:

Generi hic superstes aureo
Satorque prolis aureæ
Convincit Ascræum senem
Quoi sæculum omne ferreum est.

Similiter Porphyrio Optatiano prædicanti felicitatem temporum Constantini Aug. Imperator est *Aurea perpetua restaurans sæcula mundo.* Sic *aureum sæculum* in numo Hadriani de quo Tristanus T. I. p. 475. & Andreas Morellus specim. p. 65. Dio de Commodo Imp. libro LXXII. p. 824. τὸν αἰῶνα τὸν ἐπ' αὐτοῦ χρυσοῦν τε ὀνομάζεσθαι, καὶ ἐς τὰ γράμματα πάντα ὁμοίως ἐγγράφεσθαι ἐψηφίσθη.

XV. Neque usquam in Sibyllinis mentionem factam decem ætatum illo sensu, nedum Hesiodum (ut Erasmo Schmidio in mentem venit) à Sibylla, quæ de ætatibus diversis scripsit, mutuatum probare poterunt viri eruditissimi. Nam quod apud Phlegontem in longævis p. 120. Sibylla ait se δέκα γενεὰς καθ' ἀνθρώπους γεγονέναι, aliò longe spectat, nempe ut ostendat se vixisse inter homines, annos prope mille, quemadmodum Phlegon exponit, ita ut singulæ γενεαὶ complectantur annorum ἑκατοντάδα. Confer Salmasium ad Solin. p. 77. edit. Paris. Vel ut non mille quidem, valde longum tamen & plurimorum annorum senium attigisse se doceat. Sane centum anni potuerunt dici à Sibylla, decem γενεαὶ, quemadmodum in Epistola Apocrypha Jer. v. 3. ἕως γενεῶν ἑπτὰ ab Olympiodoro recte exponitur *usque ad annos septuaginta* (in Sibyllinis Lib. III. p. 239. ἑπτὰ χρόνων δεκάδες) ut γενεὰ sit tempus decem annorū, quo sensu occurrit etiam apud Diogenem

Laërtium Lib. VIII. Sect. 45. Frustra sane Phlegon ut probet Sibyllæ γενεὰν esse tempus centum annorum provocat ad oraculum ejus quod exhibet etiam Zosimus Lib. II. c. 6. & Politianus elegantibus versibus latinis reddidit cap. 58. Miscell. Quis enim non videt aliud esse * γενεὰν, vocem si ulla alia ambiguæ significationis, ut multis exemplis ostendi libro & capite tertio sacrarum Observationum, aliud vero μήκιστον χρόνον ζωῆς ἀνθρώποις. Non alio sensu accipe quod Lib. II. Sibyllin. sub initium legas δὴ τότε καὶ γενεὴ δεκάτη μετὰ ταῦτα φανεῖται, innuit enim à Christo nato tot intercessurum generationes ad diem extremum, ut libro octavo p. 379. ἀλλ' ὅταν ἡ δεκάτη γενεὰ δόμον ἄϊδος εἴσω. sic libro quarto p. 227. ait sibi à Deo exposita, quæcunque debeant

Ἐκ πρώτης γενεῆς ἄχρις ἑνδεκάτης ἀφικέσθαι.

p. 228. Assyrios futuros

Ἓξ γενεὰς κόσμοιο διακρατέοντας ἐν ἀρχῇ.

Medis γενεὰς δύο μούνας Persis γενεὰν μίαν. Decima γενεᾷ Persas servile jugum subituros. Unde suspicor eâdem pagina pro ἀλλὰ τὰ μὲν δεκάτη γενεῇ μάλα πάντα τελεῖται legendum ἀλλὰ τὰ δ' ἑνδεκάτῃ, aut certe in priore versu pro ἄχρις ἑνδεκάτης scribendum ἂν δεκάτης. Similiter libro III. p. 224. quo δεκάτην γενεὴν μερόπων ἀνθρώπων memorari video, innuitur in decimam generationem à diluvio dispersionem Babylonicam incidere. Confer Lactantium Lib. I. c. 14. & Cosmam Indoplevsten lib. 2. p. 135. & lib. 5. p. 215. Apud Tertullianum similiter Lib. II. contra nationes c. 12. occurrit hoc Sibyllinum: *Decimâ genitura hominum ex quo cataclysmus prioribus accidit, regnavit Saturnus & Titan & Jamfetus, Terræ & Cœli fortissimi filii.* Vicissim scriptor vetus recognitionum quæ ambulant sub nomine Clementis Romani Lib. I. 29. diluvium incidisse ait in decimam generationem, ab orbe condito nempe. Quæ omnia nihil habent commune cum ætatibus de quibus ex Hesiodo, Cumano vate, Virgilius, & Hesiodum imitatus Pseudo Sibyllinorum scriptor Lib. I. p. 164. sqq. quatuor ante diluvium memorans ætates sive γένη hominum tum quintam pessimam quæ in diluvio perierit p. 168. seqv. sextam denique, novam post diluvium quam χρυσείην πρώτην vocat p. 183. Lib. II. p. 211. ait septem sæcula hominibus data spacium ad recipiscendum:

Ἑπτὰ γὰρ αἰώνων μετανοίας ἦμαρ ἔδωκεν·

quod exstat & Lib. VIII. p. 391. Neque vero audiendus Servius qui de Sibyllinis parum accurate scripsit, nec quicquam nisi commenta inania affert, cum ait *Sibyllam sæcula per metalla divisisse, dixisse etiam quis quo sæ-*

* De sensu vocabuli γενεὰ quo successionem Principum in imperio se excipientium denotat, vide Clariss. Dodvvellum diss. ad Dionys. Halicarnass. T. 2. p. 323. seq. & de ætate Pythagoræ p. 170. seq.

culo imperaret, & ſolem ſive Apollinem ultimum id eſt decimum voluiſſe. His enim verbis non plus fidei tribuendum videtur, qvam fabulæ qvæ legitur ad calcem T. 2. Opp. Bedæ Venerabilis, de ſomnio centum Romæ Senatorum, qui omnes una nocte videre ſibi viſi ſunt novem in cœlo ſoles, qvos rogata Sibylla de totidem generationibus interpretata eſt, in qvarta venturum affirmans Chriſtum, in nona poſt varios Reges, qvorum primas literas indicat, Antichriſtum.

XVI. Qvod porro vir doctus Iſaacus Voſſius nullum dubium eſſe ait, Juvenalem, ubi nonæ ætatis meminit, Cumanam ſecutum eſſe vatem ſive Sibyllam, aliter forte videbitur ei qvi verba ipſa Satyrici attentius conſideraverit. Ita vero ille Sat. XIII. v. 28.

Nona ætas agitur, pejoraq; ſæcula ferri
Temporibus, qvoniam ſceleri non invenit ipſa
Nomen, & à nullo poſuit natura metallo.

Jam olim Heſiodus cum qvatuor memoraſſet ætates, conqveſtus fuerat in deteriore illis omnibus qvinta * cui nec ipſe nomen imponit, ſe miſerum vivere Ἔργ. v. 174.

Μηκέτ' ἔπειτ' ὤφειλον ἐγὼ πέμπτοισι μετεῖναι
Ἀνδράσιν, ἀλλ' ἢ πρόσθε θανεῖν ἢ ἔπειτα γενέσθαι.

Hoc imitatus Juvenalis eſt, ſed ita ut conceptionem Heſiodi augeret, nonamqve diceret ætatem pro qvintâ, oſtenſurus tempora in qvibus viveret longe adhuc magis corrupta ac perdita eſſe, adeo qvidem ut licet non qvatuor tantum ſed pro numero ſeptem ut vulgo numerantur metallorum tot etiam fingerentur ætates, tamen nulli earum congruerent, ac ne proximo qvidem intervallo diſtarent à deterrima etiam & infima ex illis ſeptem, ſed adhuc corruptiora pro nona ætate habenda eſſent. Etiam in hoc fugit ratio virum doctum, qvod decimam ſive ultimam γενεὰν ex mente Sibyllæ optimam fingit, nam ſi audias ea quæ ſuperſunt Sibyllina Lib. II. p. 199.

Ὑστατίης γενεῆς φῶτες κακοεργέες, αἰνοὶ,
Νήπιοι. —— —— —— ——

Qvod etiam obſervandum adverſus ea qvæ Clariſſimus Beveregius diſputat in codice canonum Eccleſiæ primitivæ cap. 14. §. 9. p. 63. ubi ea qvæ de ultimo ſæculo in Sibyllinis dicuntur, eadem eſſe ait cum iis qvæ de ultima ætate Virgilius affirmat. Reliqva apud Poëtam perſpicua ſunt:

* Olaus Rudbeckius in parte 3. Atlanticæ ſex ætates perſequitur quas proximas à diluvio numerat, auream, argenteam, ſaxeam, æream aut vero fraxineam, Heroicam, & ferream.

Teq; adeo, decus hoc ævi, te consule inibit
Pollio, & incipient magni procedere menses.

Ait enim hisce verbis jam fore ut consule te, ô Pollio, decus hoc ævi i. e. ævum istud felicissimum atque aureum incipiat. *Inibit* rectè à Servio exponitur *exordium capiet*, diciturque eodem modo quo Germani es wird angehen. Dicitur autem per ellipsin, *inibit*, cursum nempe. *Magni menses* non sunt menses anni magni, qui huc non magis spectat quam Julius & Augustus; sed menses fausti * & auspicati, quibus auream ætatem inchoandam & feliciter continuandam ominatur. Versu proximo *tuus jam regnat Apollo*, ad Consulis cui adulatur *Asinii Pollionis* nomen alludit Poëta, eumque ostendit velut solem sive Deum aliquem faustissima quæque & partui & ætati polliceri.

XVII. Nolo in præsenti plura ad illustrandam Virgilii Eclogam adjungere, ut revertar ad Sibyllas, quarum oracula omnes sciunt versibus Græcis Hexametris concepta fuisse. Etymologici magni auctor tamen hunc Jambicum versum Sibyllæ excidisse testatur in Ἀρόη. Ἀρόη τρίπτυχος ἔσεστ' εὐδαίμων πόλις. Equidem alia oracula non modo Hexametris versibus sed Jambicis quoque & prosaico sermone edita fuisse variis exemplis constat, & notavit Scholiastes Aristophanis ad nubes f. 67. & ante eum Plutarchus in libro περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα τὴν Πυθίαν. Cicero 2. de divinat. *Præterea Pyrrhi temporibus jam Apollo versus facere desierat.* Idem Plutarchus, & Strabo Lib. IX. p. 419. testantur oracula Pythiæ prosaria à Poëtis ad hoc constitutis excepta & in versus redacta fuisse. Talis Poëta fuit *Jophon Cnossius*, Pausaniæ in Atticis p. 84. memoratus, qui oracula versibus Hexametris exposuit. Versus malos oraculorum, hypermetros, defectivos, & in metri leges peccantes ridet Lucianus in Jove Tragœdo, & apud eundem Plutarchum Diogenianus. De cætero Sibyllam Svidas auctor est scripsisse non modo χρησμοὺς δι' ἐπῶν sed & μέλη, & περὶ παλμῶν. ** Præstantissimus vir Guilimus Caveus in parte 2. historiæ literariæ scriptorum Ecclesiasticorum p. 17. putat quæri posse an vaticinia sua carmine semper tradiderint Sibyllæ, cum Josephus Lib. I. Antiqv. cap. 5. p. 12. cujus verba repetit Eusebius Lib. IX. c. 15. præparat. & Hieronymus de locis Hebr. voce *Babel*, Sibyllam inducat prosâ vaticinantem de turri Babylonica, non Sibyllæ ipsius libris usus, sed ex Alexandro Polyhistore istud mutuatus, ut ex Cyrillo Alex. Lib. I. in Julian. p. 9. colligo, nisi memoria lapsus Cyrillus Alexandrum pro Josepho laudavit, quæ sententia est Cotelerii ad Hermæ pastorem p. 78. Verum non Josepho tantum & Ale-

* Confer Martini de Roa singularia Sacræ Scripturæ lib. 1. c. 16. & parte 2. lib. IV. c. 5. ubi observat *dies parvos* è contrario poni pro miseris & infelicibus.

** Vide quæ supra c. XV. num. 4.

xandro sed & aliis scriptoribus solenne est prosario sermone brevius complecti, quæ pluribus versibus in Sibyllinis vel aliis oraculis ac Poëtis scripta repererant. Sane versus Sibyllinos ejusdem argumenti cum oraculo quod Josephus refert, producit Theophilus Lib. II. ad Avtolycum fol. 107. & allegavit ipse Caveus ex Libr. III. Sibyllin. p.223. seqv. Neque verisimile mihi videtur, quod H. Dodwello V.C. p.315. prælectionum Cambdenianarum persvasum esse video, versus illos Sibyllinos è Josepho fuisse effictos.

CAPUT XXXI.

De libris Sibyllinis eorumqve usu apud Romanos. Libri à Sibylla Tarqvinio oblati. 1. *Eorum in Capitolio asservatio.* 2. *Causæ ob qvas libri Sibyllini consulerentur.* 3. *Consulendi modus & potestas, & qvod auctoritate Senatus aut Imperatorum Sibyllina vel vera publicarentur, vel falsi rumores de iis spargerentur.* 4. *Duumviri, & postea Decemviri inspiciendis Sibyllinis.* 5. *Post Tarqvinianos Libros Sibyllinos Syllæ tempore cum Capitolio combustos, alia Sibyllina Erythris & undecunqve arcessita.* 6. *Qvindecimviri Sacrorum.* 7. *Sibyllina ab Augusto Imp. selecta & in templo Apollinis asservata, reliqvis flammæ datis.* 8. *Etiam hæc uni alteriqve templi incendio erepta deniq; conflagrarunt sub Honorio Imp.* 9. *Alia qvædam recentiora oracula, pro Sibyllinis jactata, præcipue in Oriente.* 10. *Augusti & Tiberii Imp. in describendis veris & non supponendis falsis Sibyllinis cura. Oraculum Sibyllinum à Nerone rejectum.* 11. *Varia falsa Sibyllina jactata apud Romanos.* 12. *Christianis idem ab Ethnicis exprobratum. Sibyllistæ.* σιβυλλιᾷν, σιβυλλαίνειν. 13.

I.

Quamvis jam tum Æneas * Sibyllam consuluisse fertur, Vaticiniorum tamen Sibyllinorum in libros relatorum nulla mentio ante tempora *Tarqvinii Superbi*, postremi Romanorum Regis, cui Dionysius Halicarnasseus Lib. IV. p.259. Gellius Lib. I. cap. 19. Plinius, Solinus, & Isaacus Tzetzes ad Lycophron. v.1279. sive *Tarqvinii Prisci*, cui Varro apud Lactantium Lib. I. cap. 6. Isidorus Lib. VIII. Orig. c.8. Svidas, & in prolegomenis ad Sibyllina Marcus Antimachus, *libros novem* (ita Varro, Dionysius

* Vide Aurelium Victorem de origine gentis Rom. cap. 10.

nyſius, Gellius, Iſidorus, Servius ad 6. Æneidos, Svidas) ſive *tres* (ut Plinius Lib. XIII. c. 13. & ex eo Solinus cap. 8.) ab anu hoſpita & incognita (non ipſa Sibylla, Vide Salmaſ. ad Solin. p. 76. Petr. Petitum Lib. II. c. 4.) venales oblatos fuiſſe ferunt, cumqve magnum pretium (trecentorum, ut notat Lactantius & Servius, Philippeorum) poſceret, ridente immenſum nimium rege, duas tertias librorum partes exuſſiſſe, & pro parte ſuperſtite (non tantum centum Philippeos, ut tradit Antimachus) ſed integram * qvam deſideraverat pecuniæ ſummam iterato petiiſſe & tuliſſe. Harduinus ad Plinii Lib. XIII. p. 85. ex Digeſtis Lib. I. tit. 2. de orig. juris §. 2. poſt Cujacium obſervat qvod Tarquinius Priſcus qvoqve Superbi cognomine venerit: ſed perſpicuum eſt Dionyſium Halicarnaſſenſem ſaltim non agere de Tarquinio Priſco, de qvo pridem dicere deſierat; ſed de altero Tarqvinio. Eundem ſcriptorum diſſenſum circa fundamenta Capitolii ſive ſub Priſco ſive ſub Tarqvinio Superbo jacta obſervavit Juſtus Rycqvius lib. de Capitolio cap. IX. Sed libros Sibyllinos Tarqvinio Superbo potius oblatos qvam Priſco crediderim, & novem potius qvam ternos, qvia major eſt ſcriptorum prioris ſententiæ auctoritas, & Plinius tres videtur libros dixiſſe veluti tres librorum triades. Apud Svidam pro ἔκαυσε βιβλία β′ legendum ϛ′ vel pro ἐννέα βιβλία χρησμῶν, ſcribendum τρία, hoc eſt γ′ pro θ′. Aut ἔκαυσε βιβλία β′ exponendum *duos librorum terniones*, ſive duas partes tertias. De numero librorum Tarqvinio traditorum ambiguus hæret etiam Tzetzes ad Lycophronem p. 139.

II. Libri iſti *fatales* ſive Sibyllini diligentiſſime ſervati ſunt & arctiſſime cuſtoditi à Romanis, incluſi arcæ lapideæ, & ſub templo Jovis Capitolini in delubro Junonis, in cella qvadam ſubterraneâ reconditi, ut teſtatur Dionyſius Lib. IV. p. 260. diſerte mentionem faciens λιθίνης λάρνακος, ut præter rem utiqve Alexandrum Alexandrium eo nomine reprehendat Tiraqvellus ad Lib. III. genialium dierum c. 16. Linteis textis ſcriptos ex Symmachi Lib. IV. Epiſt. 34. & Claudiani de bello Getico obſervavit Demſterus ad Roſinum p. 498.

III. Conſulti ſubinde ſunt, jubentibus maxime Pontificibus, in rebus arduis, ſi in magno periculo Reſp. verſaretur, ** ſi gravis aliqvis motus exſtitiſſet, ſi bellum ſuſpiciendum, ſi peſtilentia ingruiſſet, ſi terræ motus contigiſſet, ſi magna clades accepta, ſi magnum incendium vaſtaſſet urbem, ſi qvid in ſacris non rite factum eſſet, maxime ſi por-

* Similis narratio apud Svidam in Βύβλος.

** Ut Annibale Italiam devaſtante. Adi Victorem de Viris illuſtribus c. 46. Plutarchum Fabio Max. f. 176. Similiter Gallis ingruentibus, Plutarch. Marcello f. 299.

si portenta ac prodigia * nunciata essent, & monstra animos hominum attonitos reddidissent, si caritate laboraretur annonæ: ex illis enim intelligere se non dubitabant, qvo pacto possent Numina læsa placare, & rem feliciter gerere, ut multis exemplis è Livio, Dionysio, Plutarcho, Dione & aliis scriptoribus ostendit Erasmus Schmidius Orat. 2. de Sibyllinis p. 1498. seqv. Gallæus de Sibyllis p. 271. seqv. 279. seqv. videndus etiam Salmasius ad Vopisci Aurelianum cap. 19. & 20. qvi tamen nimis videtur causas inspiciendorum Sibyllinorum in arctum constringere, eo qvod Livius libro XXII. affirmet inspectionem illorum *non ferme decretam nisi cum tetra essent prodigia nunciata.* Nam licet Varro qvoqve de re rustica libro & capite primo ad Sibyllæ libros redire solitos Romanos affirmat, cum desiderarent *quid faciendum sit illis ex aliqvo portento*, alias tamen qvoq; causas adeundorum Sibyllinorum notant Livius ipse, Dionysius & alii.

IV. Cæterum consulti sunt libri Sibyllini supplici veneratione & *velatis manibus* ut in Vopisci Aureliano legendum docuit idem Salmasius p. 461. Neq; vero adire illa licebat, nisi ex decreto Senatus viris ad hoc constitutis. Nam citra illud nefas erat ullos è Sibyllinis libris versus prodere. Dio lib. XXXIX. p. 98. οὐ γὰρ ἐξῆν οὐδὲν τῶν Σιβυλλείων, εἰ μὴ ἡ βουλὴ ψηφίσαιτο, ἐς τὸ πλῆθος ἐξαγγέλλεσθαι. Hinc Sibyllinum carmen Tertullianus *senatorium versum* vocat Lib. II. contra Nationes, cap. 12. Sub Cæsaribus qvoqve uti Cæsaris jussu sic (ad speciem saltim) Senatus consensu opus fuisse docet Tacitus Lib. VI. Annal. & idem Vopiscus in Aureliano. Neq; vero in populum efferebantur ipsi versus Græci sive concepta verba oraculi, sed tantum sensus sive νοῦς τῶν ἐπῶν, verbis latinis, ut idem Dio testatur. Ex eodem loco apparet oraculum à qvindecimviris Senatui communicatum, quandoqve ejus judicio suppressum fuisse, si id populo ut vulgaretur è re sua esse haud putarent. Itaqve Cato merito verebatur ne oraculum de Ptolemæo Aulete copiis haud juvando à senatu supprimeretur, qvamprimum illi hoc innotuisset. Perperam interpres Dionis verba p. 98. D. ἐπειδὴ γὰρ τάχιστα ὁ νοῦς τῶν ἐπῶν διεθρυλλήθη ὥσπερ εἴωθε γίνεσθαι, ἔδεισε μὴ συγκρυφθείη, *ut primum sententia oraculi, qvod fieri assolet, vulgo innotuit, veritus Cato ne id supprimeretur, sacerdotes ad plebem produxit &c.* Rectius sane *ut primum sententia oraculi* in senatu *increbuit.* Nam si vulgo, cujus nulla in Græcis verbis mentio, jam innotuisset, qvomodo supprimi poterat, & qvid attinebat ad plebem producere sacerdotes. Neq; hoc fieri solebat, ut vulgo prius nisi per antistites sacrorum promulgaretur, etsi quandoqve etiam falsos rumores de oraculis

* Tale illud de arbore ante Pompeji bellum civile subsidente in agro Cumano. Plin. XVII. 25.

oraculis per illos vulgandis in vulgus ſparſos obſervat idem Dio Lib. XLIV. p. 247.

VI. Conſtituti fuere ad inſpicienda & vulganda Sibyllæ oracula à Tarquinio primum ex nobilibus non *Quinqueviri* ut Tho. Hyde affirmat p.387. de relig. vett. Perſarum, ſed *Duumviri ſacris faciundis*, ut vocantur Livio Lib. V. cap. 13. (& aliis in locis) additique totidem *miniſtri ſacrorum*, ut idem Dionyſius auctor eſt Lib. IV. p. 260. narrans alterum ex primis Duumviris M. Attilium viſum non bona fide rem gerere, & per unum è miniſtris delatum parricidii, à Tarquinio juſſum culeo bubulo inſui & projici in mare. Nimirum Attilius iſte (ſive ut à Minutio, Arnobio & Tzetza nominatur Aquilius) librum Sibyllæ, ſecreta civilium ſacrorum continentem cuſtodiæ ſuæ commiſſum, corruptus, Sabino cuidam viro, cui Petronio nomen, deſcribendum dederat. Vide Valerium Max. libro & capite primo, in cujus codicibus vitioſe *M. Tullium* pro *M. Attilio* exſtare video. Poſt expulſos Reges Senatus populusq; Romanus hoc munus librorum Sibyllinorum inſpiciendorum non ſtatim dedit *decemviris ſacrorum* qui ex ſolis Patribus ſive nobilibus legerentur, ut viſum Eraſmo Schmidio Orat. 2. de Sibyllis p. 1498. ſed per duumviros adhuc adminiſtrari curavit, donec A.U.C. 385. lege à C. Licinio & L. Sextio tribunis plebis latâ, *Decemviri ſacrorum*, quini nempe ex patribus, reliqui totidem ex plebejis creari juberentur, teſte Livio Lib. VI. c. 47. Verba Livii clariſſima ſunt: *Hujus generis orationes ubi accipi videre, novam rogationem promulgant, ut pro duumviris ſacris faciundis decemviri creentur, ita ut pars ex plebe, pars ex patribus fiat.* Decius Mus apud eundem Lib. X. 8. *Decemviros ſacris faciundis carminum Sibyllæ ac fatorum populi hujus interpretes antiſtites eosdem Apollinaris ſacri ceremoniarumq; aliarum plebejos videmus, nec tum patriciis ulla injuria facta eſt, cum duumviris ſacris faciundis adjectus eſt propter plebejos numerus.* Hi erant *interpretes & arbitri Sibyllæ oraculorum*, ut dicuntur Gellio Lib. IV. c. 1. Conf. Pſeudo Feneſtellam de ſacerdotiis Romanorum c. 13. Livius XXXI. 12. *Decemviros adire libros de portento juſſerunt.* Ab hiſce ipſis verò ſive duumviris ſive decemviris non fas erat Sibyllina inſpici, niſi in præſentia aliorum, qui ſubinde (quoties Senatus juſſiſſet illa adire) publica auctoritate ad hoc deſtinabantur, ut docet Dionyſius Halicarnaſſ. Lib. IV. p. 260. Καὶ δημοσίᾳ αὐτοῖς παρακαθίστησιν, ὧν χωρὶς οὐκ ἐπισκέψεις τῶν χρησμῶν τοῖς ἀνδράσι ποιεῖσθαι.

VI. Temporibus Syllanis cum Capitolium A.U.C. DCLXX. conflagraſſet, una cum aliis ἀναθήμασι & ſimulacro ipſo Jovis, quod incendio tum periiſſe notat Plutarchus libro de Iſide & Oſiride, etiam

flammis

flammis absumti sunt Sibyllini libri, quemadmodum idem Dionysius & Solinus c.8. testatur. De illo incendio & Capitolii restauratione videndus Rycquius lib. de Capitolio cap. XI. *Post exustum sociali* (h.e. civili) *bello capitolium* (verba Taciti sunt Lib. VI. Annal. p.194.) *quæsita Samo, Ilio, Erythris, per Africam etiam ac Siciliam & Italicas Colonias carmina Sibyllæ, una seu plures fuere, datumq; sacerdotibus negotium, quantum humana ope potuissent, vera discernere.* Idem testatur Varro & Fenestella, qui sub Tiberio scripsit, libro de undecimviris, cujus verba ex Lactantii Lib.I. c.6. apponam: *Restituto Capitolio retulit ad senatum C. Curio Cos. ut legati Erythras mitterentur, qui carmina Sibyllæ conquisita Romam deportarent: itaq; missi P. Gabinius, M. Octacilius, L. Valerius, qui descripta à privatis versus circa mille Romam deportarunt.* Dionysius Halicarnasseus Lib. IV. p.260. οἱ δὲ νῦν ὄντες (Σιβύλλειοι χρησμοὶ) ἐκ πολλῶν εἰσι σύμφοροι τῶν τόπων, οἱ μὲν ἐκ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων κομισθέντες, οἱ δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ κατὰ δόγμα βουλῆς ἀποσταλέντων πρεσβευτῶν ἐπὶ τὴν ἀντιγραφὴν, οἱ δὲ ἐξ ἄλλων πόλεων, καὶ παρ᾽ ἀνδρῶν ἰδιωτῶν μεταγραφέντες, ἐν οἷς εὑρίσκονταί τινες ἐμπεποιημένοι τοῖς Σιβυλλείοις κ.τ.λ. Hæc Sibyllina prioribus exustis undecunq; congesta, primùm itidem A. U. C. 678. reposita sunt in Capitolio, quod L. Sylla iterum instauravit, templum novum Jovis Capitolini Q. Catulo dedicante. Fenestella apud Lactantium de ira Dei c.22. *legati Erythras à Senatu missi, ut Sibyllæ carmina Romam deportarentur, & ea Consules Curio & Octavius in Capitolio quod tunc erat curante Q. Catulo restitutum, ponenda curarent.*

VII. Dicitur & Sylla loco decemvirorum *quindecimviros sacrorum* constituisse. Saltim ab illo tempore non decemvirorum mentio in historia Romana, sed quindecimvirorum. *Sic P. Dolabellam quindecimvirum factum* Ciceroni narrat Cœlius Epist. 4. Quamvis autem Petrus Taffinus Lib. de anno sæculari & ludis sæcularibus Romanorum cap. 5. rectè incertum esse statuit, à quo demum illi quinque additi fuerint, non temere tamen fides habenda Servio, qui in VI. Æneid. p.418. *sciendum*, inquit, *primùm duos librorum fuisse custodes, inde decem, inde quindecim usque ad tempora Syllana, postea crevit numeros. Nam & Sexaginta* (alii codd. *quadraginta*, XL. pro LX.) *fuerunt, sed remansit in his quindecimvirorum vocabulum.* Sane quindecim viri ante Syllana tempora non memorantur, ita ut decemviros adhuc nominet Cicero Lib. I. de divinatione: post Syllam sæpissime. Vide Nicolaum Heinsium ad Valerii Flacci Lib.I. v.5. Primus quindecimvirorum collegium uno addito auxit Julius Cæsar, paulo ante expeditionem in Africam, post Syllam jam

jam pridem defunctum, ut patet è Dione Lib. XLII. pag. 209. Ab eo tempore A. U. C. 725. Augustus accepit potestatem sacerdotes (adeoq; etiam quindecimviros) quoscunq; & quotcunque vellet neglecto avito numero constituendi. Idem Dio Lib. LI. p. 457. ἱερέας τε αὐτὸν καὶ ὑπὲρ τὸν ἀριθμὸν ὅσους ἂν ἀεὶ ἐθελήσῃ προαιρεῖσθαι προσκατεστήσαντο ὅπερ που ἐξ ἐκείνου παραδοθὲν ἐς ἀόριστον ἐπηυξήθη, ὥστε μηδὲν ἔτι χρῆναί με περὶ τοῦ πλήθους αὐτῶν ἀκριβολογεῖσθαι. Notandum præterea quod pro Quindecimviris aliquando etiam Sibyllina inspexisse dicuntur Pontifices, ut apud Vopiscum in Aureliano, non quod Pontifices & Qvindecimviri nihil differrent, notum enim est diversa fuisse collegia Pontificum, augurum, septemvirorum & quindecimvirorum, quæ quatuor memorat Dio in limine Libri LIII. neque quod Pontificum fuerit aliquando libros Sibyllinos inspicere, semper enim hoc terquinorum virorum fuit officium, sed quod multi ex Pontificibus iidem etiam Quindecimviri essent, ut ostendit Salmasius ad Vopiscum p. 464.

VIII. Idem Augustus cum instituisset omnes libros fatidicos, qui tunc ferebantur, examinare, Sibyllinos quos servandos ratus est, non in templo Jovis Capitolini, sed in templo Apollinis quod in palatio exstruxerat reposuit. Svetonius in Augusto c. 31. *Postquam vero pontificatum maximum quem nunquam vivo Lepido auferre sustinuerat, mortuo demum suscepit, quicquid fatidicorum librorum Græci Latinique Generis* (Martiorum puta, Bygoës nymphæ, Hetruscorum carminum & aliorum) *nullis vel parum idoneis auctoribus vulgo ferebatur, supra duo millia contracta undiq; cremavit, ac solos retinuit Sibyllinos, hos quoq; delectu habito: condiditq; duobus forulis auratis sub Palatini Apollinis basi.* Hoc respicit non Virgilius modo Lib. VI. Æneid. v. 72. sed & ni fallor etiam Tibullus Lib. II. eleg. 5. ad Phœbum:

Te duce Romanos nunquam frustrata Sibylla est,
Abdita quæ sacris fata canit pedibus.

Sane perperam vulgo legitur *sævis*, etsi non displicet vir magnus, qui legit *senis*,* ut non ad pedes sive basin Apollinis Palatini, sed carmen Hexametrum respiciatur. Servius ad VI. Æneidos iterum fallitur & confundit priora tempora cum posterioribus, cum bis affirmat post incensum Apollinis templum ex Erythra insula Sibyllinos versus Romam allatos fuisse. Capitolium enim pro Apollinis templo dicere debuit, ut monuit Salmasius p. 78. ad Solin.

* Sic apud Papinium V. 3. Silvar.
Queis honor Aonios seno pede ducere campos.

IX. Equidem Apollinis Palatini templum quoque conflagrasse constat, non sub Nerone tantum A.U.C. 817. 11. Cal. Aug. ubi totus mons Palatinus incendiô absumptus teste Dione Lib. LXII. p. 709. Sed & sub Juliano A.C. 363. 14. Cal. April. Verum servata in illo incendio Sibyllina carmina testatur Ammianus Lib. XXIII. c. 3. *Eadem nocte Palatini Appollinis templum præfecturam gerente Aproniano, in urbe conflagravit æterna, ubi ni multiplex juvisset auxilium, etiam Cumana carmina consumserat magnitudo flammarum.* Deniqve nihilominus, qvæ aliis pandere fata solebat, ad propriam cladem cœca Sibylla tacuit, exusta enim sunt Sibyllina carmina à Stilicone, res novas moliente sub Honorio Imp. ut notarunt viri docti ex Rutilii Itinerar. Lib. II. v. 41.

Quo magis est facinus diri Stiliconis acerbum
Proditor Arcani quô fuit Imperii.
Romano generi dum nititur esse superstes
Crudelis summis miscuit ima furor.
Dumq; timet, quicquid se fecerat, ipse, timeri,
Immisit Latiæ barbara tela neci.
Nec tantum Geticis grassatus proditor armis
*Ante Sibyllinæ fata cremavit Opis,**
Odimus Althæam consumti funere torris
Nisæum crimen flere putantur aves:
At Stilico æterni fatalia pignora regni
Et plenas voluit præcipitare colus.
Omnia Tartarei cessent tormenta Neronis
Consumat stygias tristior umbra faces.
Hic immortalem, mortalem perculit ille,
Hic mundi matrem perculit, ille suam.

Rutilium mentiri arbitratur Montacutius p. 127. Apparatus ad Origines Ecclesiasticas, tum Blondellus Lib. I. cap. 9. eumq; secutus Gallæus de Sibyllis p. 278. contendit in odium Ethnicorum Sibyllina exusta jussu Honorii Imp. qvem ipsum perstringere Rutilius veritus fuerit. Sed nullo argumento idoneo horum sententia probari potest, qvæ enim de oraculo Christianismi interitum falsô ominante, & de templis Deorum Carthagine eversis & simulachris ibi à comitibus Honorii fractis ex Augustini Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 54. & aliis monumentis afferuntur,

* h. e. Nymphæ, ut exponunt Servius & alii.

tur, parum ad rem faciunt. Vide interim, si placet quæ de illo pseudo oraculo scripsit Christianus Kortholtus ὁ μακαρίτης in obtrectatore pagano cap. 14.

X. Post Sibyllina à Stilicone combusta tamen adhuc aliquid tributum carminibus Sibyllinis per traditionem vel utcunque servatis docet Procopius Lib. I. de bello Gothorum duobus in locis pag. 174. & p. 203. edit. Hoeschelii. Etiam apud scriptores Historiæ Byzantinæ memorari videas oracula, quibus successiones Imperatorum notabantur, quæ Sibyllæ tribuunt Zonaras, Johannes Curopalates, & alii, Johannes Tzetzes quoq; Chil. IX. hist. 288. E Latinis scriptoribus Luitprandus Ticinensis, in legatione sua CPolitana: *Habent Græci & Saraceni libros quos* ὁράσεις *sive visiones Danielis vocant, ego autem Sibyllinos, in quibus scriptum reperitur, quot annis Imperator quisq; vivat, quæ sint futura eo imperitante tempora, pax an simultas, secundæ Saracenorum res, an adversæ.* Verum hisce oraculis non magis quam oraculis Leonis sapientis aliisq; de quibus meminere Nicephorus Gregoras libro V. extrem. Ducas Hist. Byz. p. 179. sq. Bullialdus in notis p. 274. Laonicus Chalcondylas Lib. VIII. de rebus Turcicis, Nicetas Choniates pluribus in locis &c. nihil quicquam fuit commune cum priscis illis Romanorum Sibyllinis sive libris fatalibus, quos sub Cæsaribus passim usque ad Theodosium consultos patet ex Dione, Svetonio, Tacito, ex Vopisco in Aureliano, ex Trebellio Pollione & Sexto Aurelio Victore in Gallienis, Capitolino in Gordiano juniore, Ammiano Marcellino deniq; Lib. XXIII. c. 1.

XI. Minime vero prætereundum, quod tradit Dio Lib. LIV. p. 532. Augustum Imp. jussisse carmina Sibyllina vetustate jam detrita à sacerdotibus (quindecimviris sacrorum) sua ipsorum manu describi, ne quisquam alius illa legeret: τὰ ἔπη τὰ Σιβύλλεια ἐξίτηλα ὑπὸ τοῦ χρόνου γεγονότα τοὺς ἱερέας αὐτοχειρίᾳ ἐκγράψασθαι ἐκέλευσεν, ἵνα μηδεὶς ἕτερος αὐτὰ ἀναλέξηται. Tiberii temporibus A. U. C. 785. Caninius Gallus quindecimvir librum novum inter Sibyllinos recipi voluit, intercedente nec ferente Imperatore: qua de re ita Tacitus Lib. VI. *Relatum inde ad patres à Quintiliano tribuno plebei de libro Sibyllæ, quem Caninius Gallus quindecimvir recipi inter cæteras ejusdem vatis, & eâ de re senatus consultum, postulaverat. Quo per discessionem facto misit literas Cæsar modice tribunum increpans ignarum antiqui moris ob juventam: Gallo exprobrabat, quod scientiæ cerimoniarumque vetus, incerto auctore ante sententiam collegii, non ut assolet, lecto per magistros æstimatoq; carmine, apud infrequentem senatum egisset. Simul commonefecit, quia multa vana sub nomine celebri vulgarentur, sanxisse Augustum, quem intra*

diem ad prætorem urbanum deferrentur, neq; habere privatim liceret, (Sic A.U. C. 541. cum externis religionibus populus turbaretur, præfectus urbis in concione SCtum recitavit, & edixit, ut quicunque libros vaticinos precationesve aut artem ſacrificandi conſcriptam haberet, eos libros omnes literasque ad ſe ante Calend. Aprilis deferret, ut narrat Livius Lib. XXV. cap. I.) *quod à majoribus quoq; decretum erat poſt exuſtum ſociali bello Capitolium:* —— —— —— *Igitur tunc quoq; notioni quindecimvirorum is liber ſubjicitur.* Tredecim annis ante (U. C. 772.) Idem Tiberius occaſione oraculi cujusdam quod veluti Sibyllinum ferebatur, (Imperator vero falſum eſſe contendebat) omnes libros fatidicos ſimiliter inſpexerat, aliis probatis, aliis rejectis, ut auctor eſt Dio Lib. LVII. p. 615. λογίοντε τι ὡς καὶ Σιβύλλειον ἄλλως μὲν ἐδὲν τῷ τῆς πόλεως χρόνῳ προσῆκον, πρὸς δὲ τὰ παρόντα ᾀδόμενον ἐχ ἥττυχῆ σφᾶς ἐκίνει. ἔλεγε γὰρ, ὅτι

Τρὶς δὲ τριηκοσίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
Ῥωμαίες ἔμφυλος ὀλεῖ ςάσις, ἁ Συβαρῖτις
Ἀφροσιώη —— —— ——

Ὁ ἐν Τιβέριος ταῦτα τε τὰ ἔπη ὡς καὶ ψευδῆ ὄντα διέβαλλε, καὶ τὰ μὲν ὡς ἐδενὸς ἄξια ἀπέκρινε, τὰ δὲ ἐνέκρινε. Ad eundem modum Nero cum ejusdem oraculi memoria poſt incenſam urbem ſuis temporibus refricaretur, illud rejecit & nusquam reperiri edixit, in cujus locum μεταβάλλοντες ἕτερον λόγιον ὡς καὶ Σιβύλλειον ὄντως ὂν ᾖδον, ut narrat idem Dio Lib. LXII. p. 709. hoc nempe:

Ἔσχατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει.

XII. Equidem multos fuiſſe Romanis Pſeudomantes falſorumq; oraculorum Sibyllinorum concinnatores, ex variis quæ jam produxi Ciceronis, Dionyſii, Svetonii, Taciti, Dionis locis patet, quibus accedit Plutarchus in Cicerone f. 869. ubi de Lentulo: Τῦτον ὄντα τῇ φύσει τοιῦτον προσδιέφθειραν ἐλπίσι κεναῖς ψευδομάντεις καὶ γόητες, ἔπη πεπλασμένα καὶ χρησμὲς ᾄδοντες ὡς ἐκ τῶν Σιβυλλείων προδηλῦντα κ.τ.λ. Lucianus de morte Peregrini T. 2. p. 579. affert verſus Sibyllinos à Theagene Cynico confictos, quibus ipſe alios verſus à ſe compoſitos veluti Bacidis oraculum opponit. Idem in Alexandro pſeudomante T. I. p. 754. Εὑρητο δὲ χρησμὸς ἤδη ὡς Σιβύλλης προμαντευσαμένης·

Εὐξείνε πόντοιο παρ᾽ ἠιόσ᾽ ἄγχι Σινώπης
Ἔσαι τις κατὰ Τύρσιν ὑπ᾽ Αὐσονίοισι προφήτης
Ἐκ πρώτης δεικνὺς μονάδος τριοσῶν δεκάδων τε
Πενθ᾽ ἑτέρας μονάδας καὶ εἰκοσάδα τρισάριθμον
Ἀνδρὸς ἀλεξητῆρος ὁμωνυμίην τετράκυκλον.

Quo

Quo in fictitio oraculo per Τύρσιν intelligitur Abonitichus Alexandri Paphlagonis patria, τύρσις enim idem quod τεῖχος, deinde πρώτη μονὰς, τρεῖς δεκάδες, πέντε μονάδες, & εἰκοσὰς τρισάριθμος notant more Græcorum per literas numerantium primas quatuor literas nominis Ἀλεξάνδρου & simul vocabuli ἀλεξητὴρ, ut recte monuit Lambertus Bos in diatribis ad sacros novi fœderis libros p. 36. 37. Prætereo alia Theagenis commentitia oracula, pro quibus singulis drachmam & duos obolos captasse ait idem Lucianus p. 762. neq; enim addit Alexandrum pro Sibyllinis illa venditasse. Qvare etiam in præsenti omitto, quod Ammianus Marcellinus Lib. XXII. c. 12. scribit sub Juliano Imp. *quemcunq;, cum impræpedite liceret*, (sub Constantino enim capitale fuerat) *scientiam vaticinandi professum, juxta imperitum & docilem oraculorumq; permissa scitari responsa.*

XIII. Utinam vero inter Christianos etiam ipsos non fuissent olim similes falsorum Sibyllinorum architecti. Sane hæc suspicio non heri vel nudius tertius oborta est viris doctis, sed sua jam ætate Christianis objectum fatentur Origenes, Lactantius, Constantinus, Augustinus, Zozomenus; ut aperte fallantur Rich. Montacutius, Ed. Simson & alii viri docti, qui negant Sibyllina ab antiquis producta Christianis apud Ethnicos vel unquam vocata fuisse in dubium, vel ab uno Celso hoc factum affirmant, ut Beveregius. Constantini verba produxi c. XXX. n. 5. ubi egi de Acrostichide, de Sozomeno dicturus infra c. XXXII. n. 8. Lactantius Lib. IV. c. 15. *His testimoniis revicti* SOLENT *eo confugere, ut ajant esse ea carmina Sibyllina, sed à nostris conficta atq; composita.* Augustinus Lib. XVIII. de Civ. Dei c. 47. *Sed quæcunq; aliorum Prophetiæ de Dei per Christum Jesum gratia proferuntur, possunt putari à Christianis esse conficta. Ideo nihil est firmius ad convincendos quoslibet alienos, si de hâc re contenderint, nostrosq; fulciendos, si rectè sapuerint, quam ut divina prædicta de Christo ea proferantur, quæ in Judæorum scripta sunt codicibus.* Idem c. 46. *nisi forte quis dixerit illas prophetias Christianos finxisse de Christo, quæ Sibyllæ nomine vel aliorum proferuntur*, præter illas nempe sine controversia certissimas, qvæ exstant in codicibus ipsorum Judæorum, sive in scriptis Veteris Testamenti. Dubitat & Faustus Manichæus apud Augustin. XIII. 1. *Sane si sunt aliqua ut fama est Sibyllæ de CHRISTO præsagia, aut Hermetis quem dicunt Trismegistum, aut Orphei aliorumq; in gentilitate Vatum, hæc nos aliquanto ad fidem juvare poterunt, qui ex gentibus efficimur Christiani.* Confer quæ Augustinus ipse c. 15. Celsus Epicureus apud Originem Lib. VII. contra Celsum p. 368. ὑμεῖς δέ κἂν Σίβυλλαν ᾗ χρῶνται τινὲς ὑμῶν εἰκότως ἂν μᾶλλον προεστήσασθε ὡς τοῦ Θεοῦ παῖδα, νῦν δὲ παρεγγράφειν μὲν εἰς τὰ ἐκείνης πολλὰ καὶ βλάσφημα εἰκῆ δύνασθε. Ad quam criminationem p. 369. nihil aliud re-

 spon-

ſpondet Origenes, quam à Celſo non indicari, quæ demum à Chriſtianis adjuncta & Sibyllæ ſuppoſita fuerint, *quod feciſſet*, inquit, *ſi incorruptiora antiqua exemplaria habuiſſet*. Sed forte rem manifeſtam Celſus putavit non longa demonſtratione indigere, neq; Origeni ad manus erant illa omni exceptione majora antiqua exemplaria, neq; adeo cauſa hæc ab Origene valde urgetur. Certe hoc tibicine non nititur Chriſtianæ religionis veritas. Idem Celſus apud Origenem Lib. V. p.272. Chriſtianos vocat Σιβυλλιςάς, eodem ſenſu utiq; quo occurrit apud Plutarchum in Mario p.430. qvod nimium ipſi tribuere viderentur variis incertæ fidei qvæ Sibyllarum nomine ferebant oraculis, perinde ut *Sibyllam* dictum accepimus Cornelium Rufum Decemvirum, corrupto mox nomine Syllam, qvi ex Sibyllinis libris Apollinares ludos inſtituendos ſvaſerat populo Romano. Vide Macrobium Lib.I. Saturnal. c.17. Sic Σιβυλλιᾷν eſt vaticinari, χρησμοὺς φαντάζεσθαι ut explicat Scholiaſtes Ariſtophanis ad Eqvites pag. 195. Adde Brodæum Lib.I. Miſc.c.35. *Sibylliſtarum* vocem etiam apud Plutarchum obſervatam Budæus exponit divinos, χρησμολόγους. Nam Σιβυλλαίνειν qvidem Diodoro Siculo Lib.IV. p.269. eſt ἐνθεάζειν *Numine agitante incaleſcere*, ſive *furore divino corripi*.

CAPUT XXXII.

De Sibyllinis Oraculis quæ hodie exſtant, eorumque editionibus, ac verſionibus. I. *Proœmium M. Antonii Antimachi. Sibyllæ adhortatio de uno Deo colendo.* Προοίμιον περὶ τοῦ ἀνάρχου Θεοῦ. 2. *Argumentum & dogmata libri primi Sibyllinorum, cum variis Obſervationibus.* 3. *Libri ſecundi.* 4. *Tertii.* 5. *Qvarti.* 6. *Qvinti.* 7. *Sexti.* 8. *Septimi.* 9. *Et Octavi.* 10.

I.

REſtat ut agam de collectione Sibyllinorum quæ hodieq; exſtat carmine Græco Hexametro, diſtributa in Octo libros, cujus editiones primum expoſiturus ſum, deinde argumenta ordine perſtringam, dogmataq; præcipua perluſtrabo, deniq; quid de illâ ſentiendum ſit, per aliqvot obſervationes oſtendam. Primam editionem debemus Xyſto Betulejo, qui ex codice Bibl. Auguſtanæ Vindelicor. Græcè edidit, additis ſuis caſtigationibus,

bus, Basil. apud Oporinum 1545. 8vo. Mox latinam Metaphrasin Heroicam (paucis locis, quæ non cepisse se vir ingenuus fatetur, exceptis) adornavit Sebastianus Castellio, ediditq; cum notulis quibusdam eodem loco formaq; anno proximo 1546. Hinc Græce & Latine cum Betuleji & Castellionis castigationibus recusa ibid. 1555. 8vo. Loca qvæ de Christo & rebus Christianis agunt excerpsit & cum protevangelio Jacobi atq; aliis Apocryphis recudenda dedit Michaël Neander ibid. 1564. 8vo. Prodierunt etiam Sibyllina Græce ac latine in Orthodoxographis utriusq; editionis Basil. 1555. & 1569. Fol. Et in Appendice ad Bibliothecam Patrum Græco-latinam Bigneanam Paris. 1634. Fol. Elegans imprimis & emendata editio Sibyllinorum est, qvam præmisso Onufrii de Sibyllis libello, cum Sebastiani (non Johannis, ut perperam sub init. notarum excusum est) Castellionis Metaphrasi notisq;, Notis item Betuleji, ac suis, tum locis fragmentisq; Sibyllarum atq; aliis priscis oraculis ex antiquitate undiq; conqvisitis in lucem emisit Joh. Opsopœus, Medicus ac Philosophus Palatinus, Paris. 1589. 1599. 1607. * 8vo. usus libris Turnebi, Ranconeti & Joh. ** Aurati, MSto item codice Regis Galliæ atq; alio P. Pithoei. Apud Blondellum Lib.I. de Sibyllis c.29. ubi Opsopœus typographus Basileensis dicitur Sibyllina inseruisse Orthodoxographis, duplex error commissus est, nam & Opsopœus confunditur cum Oporino, & editio Oporini cum editione Henrici Petri quæ in Orthodoxographis habetur. Deniq; Servatius Gallæus, Pastor Ecclesiæ Walonicæ Harlemensis, cujus exercitationes XXII. de Sibyllis earumq; oraculis prodierant Amst. 1688. 4to. Opsopœi editioni integræ nitidis typis iterum subjectæ adjunxit uberiores annotationes, ex variis scriptoribus, recentibus maximam partem, ad loca non difficillima, nescio qvo discrimine collectos, & loca qvædam emendavit ope codicis MS. qvem antiqvissimum vocat, & à viro doctissimo Eduardo Bernhardo accepisse se fatetur. Amsterd. 1689. 4to. Prætereo editiones Metaphraseos Castellioneæ, sine contextu Græco editæ, ut qvæ in Bibliothecis Patrum exstat, & qvæ à Dan. Clasenio curata est ad calcem libri tertii de oraculis, qvi ipse de Sibyllis ac Sibyllinis totus agit, Helmst. 1673. 4to. Tum Gallicas Sibyllinorum versiones *Sympho-*

* Hanc tertiam editionem vitiosissime curatam notat Vir Cl. Th. Crenius parte 10. Animadvers. philolog. & histor. p. 73. sq.

** Stuckius in Epist. ad Goldastum (XIII. inter editas Francof. 1688.) *Quam doleo,* inquit, *me Joh. Aurati præceptoris mei viri ingeniosissimi & in emendandis antiquis Poëtis Græcis acutissimi dictata & annotationes in Sibyllina carmina ante multos annos ex ejus ore calamo exceptas Lutetiæ amisisse.*

phoriani Champerii, & *Johannis Roberteti*, de quibus auctor libri Gallici *Essais de literature* menſe Februario anni 1703. p. 86. deniq; Germanicam *Joh. Christiani Nehringii* editam Eſſendii A. 1702. 8vo. notisq; illuſtratam.

II. In quibusdam Græcolatinis editionibus præmittitur *Marci Antonii Antimachi*, qui medio ſeculo decimo ſexto Græcas literas Ferrariæ docuit, *proœmium* Græca proſa ſcriptum, Itemq; Sibyllæ (Erythrææ, ſi credimus Lactantio) *adhortatio ad humanum genus de uno Deo colendo*, octoginta quatuor verſibus Hexametris conſtans, qua eam ἐν ἀρχῇ προφητείας αὐτῆς uſum teſtatur Theophilus Antiochenus Lib.II. ad Autolycum f.112. Verſus quosdam ex eodem exordio allegantibus etiam Juſtino, Clemente Alex. Lactantio & Euſebio. Docet inter alia pios habitaturos paradiſum ἐριθηλέα κῆπον, & pane de cœlo cibandos, quod de paradiſo terreſtri, ſive ex quo Adam pulſus, acceperunt veteres, Tertullianus, Origenes, Theophilus, Lactantius & alii apud Blondellum Lib. II. de Sibyllis c. II. Vide & Valeſium ad Euſeb. p. 257. ſeqv. Huetii Origeniana p. 149. ſeqv. *Septem verſiculi* ſive προοίμιον περὶ τοῦ ἀνάρχου Θεοῦ libro primo Sibyllinorum præfixum, collectum eſt è Lactantio, penultimus verſus legitur etiam Lib.II. p. 216. edit. Opſopœi, quam ſemper hic ſequimur.

III. *In libro primo* Hiſtoria creationis, lapſus Adami ad imaginem divinam conditi, tum diluvii ita deſcribitur, ut ex Geneoſeos libro petitam clariſſime appareat. Negat etiam Sibylla corvum à Noacho emiſſum rediiſſe, ſecuta plerosq; codices Græcos Geneſ. VIII. 7. confer Joh. Clericum ad h.l. & Bochartum part. 2. Hierozoic. Lib. II. c. 12. Similiter ſacris literis debentur alia pleraque, ut nomen Dei Σαβαὼθ p. 184. & Σαβαὼθ Ἀδωναῒ p. 204. & quæ Deus de ſe p. 171.

Εἰμὶ δ' ἐγὼ ὁ ἐών, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ σῆσι νόησον,
Οὐρανὸν ἐνδέδυμαι περιβέβλημαι δὲ θάλασσαν,
Γαῖα δέ μοι ϛήριγμα ποδῶν περὶ σῶμα κέχυται
Ἀὴρ δ' ἠδ' ἄϛρων με χορὸς περιδέδρομε πάντη.

Ænigma de Dei nomine novem literarum, optime mihi videtur explicari à Johanne Aurato, ut intelligatur Θεὸς σωτήρ, vel certe P. Morelli ἀνέκφωνος quod placet Iſ. Voſſio c. 8. de Sibyllinis, Æmari Ranconeti enim ἀρσενικὸν apud Cardanum X. 51. de rerum varietate, quod probatur Olao Borrichio p. 100. de ortu ac progreſſu Chemiæ & Sam. Reyhero V.C. capite 3. de numis Chemicis, Joannis item Brentii φωσφόρος apud Jo. Hartungum T. 2. Lampadis artium Gruterianæ p. 648. ubi Heidelbergæ ſe publice Sibyllina interpretatum eſſe teſtatur, & reliquæ ab Opſopœo memoratæ expoſitiones perinde ut Jo. Harduini μαδαρέψων Chronolog. V. T. p. 31.

T. p.31. longius petitæ ſunt, maxime vero quæ afferuntur à Morhofio τῷ μακαρίτῃ p.105. libri primi Polyhiſtoris & doctiſſimo Wedelio decad.IX. diſſertationum Medico Philologicarum Exercit.7. de ænigmate Sibyllino Chymico. Vocabulum ἅδης p.164. Sibylla ait dictum, quod primus illam ſubierit Adamus omnes ſecum poſteros tracturus, quæ mirifica profecto etymologia eſt. De dogmate ipſo quod in aliis etiam Sibyllinorum locis & apud Tertullianum multosq; alios veteres ſcriptores Eccleſiaſticos reperitur, omnes nempe hominum animas atq; adeo piorum quoqve non confeſtim in paradiſum ſed εἰς ἀίδαο δόμους ἐς δ' Ἀχέροντα ἰέναι κελεύεσθαι, Vide Blondellum Lib.II. de Sibyll.c.9. & 30. & 33. ſeq. Voſſium Theſ. Theolog.p.90. ſeqv. Allatium de libris Eccleſiaſticis Græcorum p. 266. ſeqv. 298. ſq. Elmenhorſtium ad Gennadii dogm. Eccleſ. c.78. Overalli Epiſcopi Norvicenſis diſſertationem apud Montacutium Apparat. p. 51. ſq. Lud. Capellum Opp. poſthum. p. 243. ſeqv. H. Dodwelli diſſ. Cyprian.12. Γρήγοροι ἀλφυστῆρες quos p. 167. Sibylla memorat, angeli ſunt ἐγρήγοροι dicti in fragmento Henochi & Dan.IV.13. ut legit Clemens Lib. II. c.9. pædagog. Porro ex Novo fœdere manifeſte hauſta ſunt, quæ diſerta nimis ad finem usqve libri primi in Sibyllinis ſuccedunt vaticinia de Jeſu Chriſto, ejus vita, morte, reſurrectione, ceſſatione Prophetarum, Apoſtolorum prædicatione & vaſtatione Hieroſolymæ. Equidem p.191. in verſu:

Ἀλλάγε καὶ μετ' ταῦτα Σόλοι καθοδηγοὶ ἔσονται

pro Σόλοι ſuſpicetur aliquis legendum στόλοι, h. e. *miſſi*, ut Apoſtoli intelligantur.

IV. *Libro ſecundo* continentur oracula de die extremo, quem præcedet μέγα σῆμα ex Matth. XXIV. 30. conf. Voſſii theſes Theolog. pag. 228. ſeq. Fallitur enim Gallæus, qui ad hunc Sibyllinorum locum p. 192. ſq. multa diſputat de ſtella, quæ apparuit Magis, Matth. II. Pergit Sibylla de Belial ſive Anti-Chriſto, de reditu Iſraëlis, de Elia venturo. (Conf. Lactantii fragmentum apud Baluz. T.2. Miſc. p.46. Grotium ad Sirach. XLVIII. 10. Huetium ad Origenem pag.53.) hinc de reſurrectione, judicio, præmiisq; bonorum ac malorum pœnis. Pag. 196. poſt verſum κ' οὐ θέμις in codice Bibliothecæ Regis Galliæ inſeruntur verſus parænetici LXXXIV. qui exhibentur ab Opſopœo p.404. ſeq. à Gallæo ſtatim illo loco inſeruntur pag. 203. ſqv. multa gemina continentes carmini Phocylidis, cujus κεφάλαια inde ex Sibyllinis κεκλεμμένα tradidit Svidas. Verſus Ἠκαρ' ἐρεμιὴλ p. 203. ita legendus eſt:

Ἡρεμιὴλ, Γαμιὴλ, Οὐριὴλ, Σαριὴλ Ἀζαὴλ τε.

p. 204. τοὺς μετ' ἠρεμίαν est intelligendum de suscitatis *post quietem* sepulchri judicandis. Pag. 207. ait omnes ante judicium deducendos διὰ αἰθομένου ποταμοῖο καὶ φλογὸς ἀσβέστου. pios qvoqve p. 211. veluti per ignem qvendam purgatorium, qvod à Sibylla mutuati sunt Irenæus, Origenes & alii veteres. Vide Blondellum Lib. II. cap. 10. Huetii Origeniana Lib. II. qv. XI. num. 8. Spencerum ad Origenem contra Celsum p. 49. & Benedictinorum prolegomena ad Hilarium p. 72. seqv. Longe diversus tamen est hic ignis à purgatorio igne Romanæ Ecclesiæ, ut ostendit Vossius Thes. Theolog. pag. 99. Gerhardus Titius de phrasibus Patrum cap. 18. Vide & Forbesium Lib. XIII. Instruct. Historico-Theol. cap. 2. seqv. Hottingerum in Wegweiser parte 3. pag. 343. seqv. Blondellum Lib. II. c. 28. seq. & 43. Et ex ipsis Romanæ Ecclesiæ scriptoribus Eliam Dupin in responso ad Petit-didierii objectiones ad calcem Tomi 6. Bibl. Eccles. p. 20. ubi ingenue negat, purgatorium confirmari posse vel ex visione Perpetuæ, qvæ suis precibus fratrem Dinocratem de loco tenebroso ad meliora loca promotum animadvertit, vel ex igne judicii, qvem admisit Origenes, Lactantius aliiqve prisci Patres, vel deniq; ex epistola 55. Cypriani ad Antonianum pag. 109. edit. Oxon. qvem locum alio spectare ostendit etiam Rigaltius & Benedictini prolegom. ad Hilarium pag. 71. Porro, malorum pœnas εἰς αἰῶνας ὅλους duraturas Sibylla affirmat eadem pag. 207. εἰς αἰώνων ἐνιαυτοὺς Lib. VII. pag. 359. ita tamen ut piorum precibus possint ex inferis liberari pag. 212. ad quem locum qvi incipit à verbis Τοῖς καὶ ὁ παντοκράτωρ in codice Regio hanc ἀντίῤῥησιν reperit Opsopœus:

> Ψεύδη προφανῶς· οὐδὲ γὰρ λήξει ποτὲ
> Τὸ πῦρ κολάζον τοὺς κατακεκριμένους.
> Κἀγὼ γὰρ ἂν εὐξαίμην τοῦθ' οὕτως ἔχειν,
> Οὐλαῖς μεγίσταις σφαλμάτων ἐστιγμένοι
> Αἳ μείζονος χρήζουσι φιλανθρωπίας.
> Ἀλλ' αἰσχυνέσθω φλυαφῶν Ὠριγένης
> Πέρας γενέσθαι τῶν κολάσεων λέγων.

Qvos versus ita utcunqve transtuli:

> *Hæc falsa perspicue: nec unquam desinet*
> *Ille impiorum tortor ignis fervidus.*
> *Optarem & ipse equidem, ista sic contingerent;*
> *Nam maximis qui stigmatis sunt criminum*
> *Inusti, iis majore gratiâ est opus.*

Verum

Verum erubesce nugigerule Origenes
Qui desituras esse pœnas dictitas.

Cotelerius vir doctissimus ad Epist. 2. Clementis Romani in versu quarto rectius legit ἐστιγμένος, ut sensus sit:

Qui maximis maculis inustus criminum
Deformor ipse, queis plus gratiæ est opus.

Qvanqvam videtur paulo durius, auctorem se ipsum inter damnatos computasse, & à sola pœnarum, qvam mox negat, cessatione vanum solatium sibi quæsivisse. Cæterum Origenes cui velut præcipuo propugnatori doctrina illa tribuitur, Lib. VI. contra Celsum p. 301. fatetur *minus tutum esse eandem propalare*, διὰ τοὺς μόγις φόβῳ τῆς αἰωνίου κολάσεως *se à flagitiis absterreri patientes.* Facile tamen crediderim, eos, qvi non modo amore Dei, monitis, ac promissis sempiternæ salutis duci se haud patiuntur, sed tanta etiam sunt malitiæ pertinacia, ut pœnas longissimas & exquisitissimas, quas impiis paratas esse omnes fatentur, floccifaciant, etiam minime curaturos esse, si quis omni fine carituras è sacris literis ostendat. Cæterum damnatis etiam ac jam defunctis preces superstitum Christianorum & eleemosynas quodammodo prodesse ac παραμυθίαν quandam illis conciliare, Chrysostomus hom. 3. in Epist. ad Philipp. & ab eo tempore alii quidam affirmare non dubitarunt, ut ostendit Blondellus Lib. II. c. 15. & 32. Et Petavius Lib. III. de Angelis c. ult. rectius hoc negantibus reliquis propemodum omnibus, adeo ut auctor Constitutionum Apost. Lib. VIII. c. 43. doceat impios, si quis pro eorum salute post mortem non preces modo offerat, sed universas mundi opes elargiatur pauperibus, ne hilum quidem juvari. Verum Sibylla non de precibus hominum degentium in hac vita, sed beatorum jam, & in paradiso sive campo ut vocat Elysio versantium agit, quibus damnatorum etiam pœnas dicit Deo concedente mitigandas ac finiendas. De sanctorum vita functorum * precibus ad Deum vide Apoc. VI. 9. Origenem libello de Orat. n. 34. Cæsarium qvæst. 78. p. 210. Ambrosium in extremo Orat. de fide resurrectionis & lib. 2. de Cain & Abel, ubi de sangvine clamante Abelis. Cyrillum Hierosol. V. 6. Catechef. Mystagog. Nazianzenum Orat. XX. in funere Basilii p. 372. Glycam p. 193. Annal. &c. Grotium appendice de AntiChristo p. 63. Philo qvoq; ait animas sanctorum Patrum ἀδιαλείπτως pro gente sua orare. Ignatius interpolatus in extremo Epistolæ ad Trallenses ἀσπάζεται ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα οὐ μόνον νῦν ἀλλὰ καὶ ὅταν Θεοῦ ἐπιτύχω. Aliud omnino genus precum & primis Christianis ignotum est, qvo à vivis ac spirantibus orantur defun-

 cti,

* Similem Ethnicorum hominum fuisse opinionem cognosces è Libanio T. 2. p. 218.

cti, absentes, nos, nostrasqve preces vel ignorantes, vel non curantes Es. LXIII. 16. Pag. 211. sqv. & alibi statum beatorum ita describit Sibylla, ut sententiæ eorum qvi de futuro regno Chiliastico in his terris svavia quædam & mira sibi promiserunt, prælusisse videatur. Confer Blondellum Lib. II. c. 12. Certe ad illam diserte provocat Lactantius Lib. VII. c. 24. atq; inde Sibyllæ testimonio plurimum se tribuere etiam nostra ætate est testatus Joh. Wilhelmus Petersenius in nube testium de regno Christi glorioso Lib. I. p. 131. seqv. Lib. II. p. 125.

Pag. 212. Sibylla magnorum se criminum ream fassa confugit ad Servatorem, perinde ut Lib. VII. p. 361. Sequitur inde Dei conditoris laus, illum solum colendum, non idola, in quorum veneratores frequentissime vehementissimeq; invehitur. Deniq; p. 219. legitur oraculum de magno Rege & tribus Romanam Rempublicam pessumdaturis, de quo supra c. XXX. num. 9.

Pag. 216. nomen Adami tetragrammaton ait quatuor plagas mundi significare, ἀνατολὴν, δύσιν, ἄρκτον, μεσημβρίαν, unde forte auctor Geoponicon Lib. XIV. c. 5. columbarii quatuor angulis jubet inscribi nomen Adam, ut inde serpentes bestiæ fugentur. Eadem Cabbalistica argutia occurrit apud Augustinum tract. 10. in Johannem & in tractatu de montibus Sina & Sion qui legitur ad calcem Cypriani. Ut omittam Amalarium Fortunatum Lib. I. c. 7. de Eccles. Offic. & Isidorum Hisp. c. 11. de ordine creaturarum T. 1. spicilegii Dacheriani p. 295. seq. Æque acutum est quod Angelus Rocha de Bibl. Vaticana p. 93. ideo primum hominem Adam, fœminam primam Evam per mysterium dictos perhibet, quod infantes mares cum primum lucis usura frui incipiunt A. fœmellæ autem E. sonare deprehendantur, quod explodit Wagenseilius in Sota p. 112. risurus forte si vidisset Johannem Petrum Ericum in humanæ lingvæ genesi p. 1. & 4. serio scripsisse, primam Adami vocem fuisse admirantis, ὦ, alteram cum Eva oculis ipsius se offerret, olfacientis pariter & admirantis, ὖ. Lepidus etiam est Elias de S. Teresia, cum in legatione Ecclesiæ triumphantis ad militantem pro liberandis per preces animabus ex purgatorio p. 1151. ita scribit: *Hoc quidam scioli sugillant, quia Adam Ebræum tribus literis constans, at ista verba quatuor græca. Sed bene Eugubinus in c. 1. Genes. tales vanitatis arguit, quasi Deus cui omnia futura sunt præsentia, non potuisset respexisse etiam mysterium aliquod linguæ Græcæ, quam suo tempore prævidebat oriundam.* Belle sane. Sic Franciscus Bivarius non dubitavit affirmare virum nescio quem Apostolicum Cæcilium, Hispanice locutum, & Apocalypsin Johannis commentario illustrasse, lingvâ quæ nondum exstabat, sed qua

olim

olim essent usuri Hispani. Vide qvæ notavi in codice Apocrypho N. T. p. 962. Rectius Eugubinum eo nomine reprehendit Erasmus Lib. XXVI. Epist. 34. & ad Johannis 2. probat Hieronymum, ridentem græcam allegoriam in vocabulis Hebraicis.

V. *Liber tertius* incipit à vaticinio de AntiChristo, qvem locum absurde de Luthero accepit Guilelmus de Alabastro Anglus apparatu in revelationem Jesu Christi Antwerp. 1607. 4to. Nempe verba ἐκ δ' Σεβαστηνῶν Castellio vertit: *Ex Augustinis* (sic apud Sveton. Nerone c. 25. *Augustiani*, Tacito XIV. 15. *Augustani*, Dioni Αὐγούστειοι, ut Cæsareani, Pompejani) &c. i.e. ex Cæsaribus sive ex Augusti familia, qvod lepidus ille homo de ordine Augustinianorum interpretatus est, in qvo fuit, cum Papismi abusus primum aggrederetur Lutherus. Non hoc autem loco tantum, sed pluribus aliis, ubi de Belial & AntiChristo Sibyllini libri loqvuntur, intelligunt *Neronem*, qvem vates quidam prædixerant imperio Romano destituendum, sed postea orientis dominationem & nominatim regnum Hierosolymorum occupaturum, teste Svetonio c. 40. Vide & Sibyllina Lib. V. p. 319. sq. p. 331. Lib. VIII. p. 368. Neq; vero defuerunt olim hujus sententiæ de Nerone Antichristo Patroni, ut testatur Augustinus Lib. XX. de Civ. Dei c. 19. qvi locum Apostoli ad Thessalonicenses enarrans, *quidam*, inquit, *putant hoc de imperio dictum fuisse Romano, & propterea Paulum Apostolum non id aperte scribere voluisse, ne calumniam videlicet incurreret, quod Romano imperio male optaverit, cum speraretur æternum: ut hoc quod dixit*, jam enim mysterium iniqvitatis operatur, *Neronem voluerit intelligi, cujus jam facta velut Anti Christi videbantur. Unde nonnulli ipsum resurrecturum & futurum AntiChristum suspicantur. Alii vero nec eum occisum putant, sed subtractum potius, ut putaretur occisus, & vivum occultari in vigore ipsius ætatis, in qua fuit cum crederetur extinctus, donec suo tempore relevetur & restituatur in regnum.* (Conf. Svetonium in Nerone c. 57.) *Sed multum mihi mira est hæc opinionum tanta præsumtio.* Etiam Paulum de Nerone agere crediderunt Chrysostomus ad 2. Thess. 2. & sermone secundo de Eleemosynis, tum Theodoritus, Theophylactus, Oecumenius, & è Latinis Sedulius, quibus Severum * Sulpitium addit Grotius, ipse agi putans de Cajo Cæsare Caligula, qvi non minus è Neronum familia fuit. Sed & Commodianus instructionibus à Rigaltio editis c. 41. Neronem pro Antichristo habet. Ut omittam Pseudo

* Verba ejus Lib. II. c. Hist. 40. *Nero - - - - dignus exstitit qui persecutionem in Christianos primus inciperet: nescio an & postremus explerit* (expleturus sit) *siquidem opinione multorum receptum sit, ipsum Antichristum venturum.*

Linum de paſſione Petri ac Pauli. Hieronymus in Danielis 2. *Multi noſtrorum putant ob ſævitiæ ac turpitudinis magnitudinem Domitianum Neronem Antichriſtum fore.* Druſius ad Sulpic. Sever. legit *Domitianum aut Neronem* qvod locum Hieronymi ita laudat gloſſa ordinaria in 1. Maccab. 1. Neronem pro typo Antichriſti habuit Haymo ad locum Epiſtolæ ad Theſſalonicenſes. Succedunt inde in Sibyllinis Oracula de turri Babylonica & multiplicatis ad illam linguis qvalia in Sibylla legit etiam Alexander Polyhiſtor, ſi fides Syncello p.44. tum de prole Saturnia primoq; bello. Hinc de variis regnis, qvæ ſubinde ſe exceperunt, eorumq; fatis. De Judæis multa p.232. ſeqv. qvos Sibylla p.236. ait ex Palæſtina pellendos qvod ſimulacra coluiſſent p.239. Eodem in loco p.232. ſeqv. omne genus ſuperſtitioſarum divinationum damnatur ac proſcribitur, qvod ex Sibylla laudat etiam Lactantius Lib.II. c. 17. Binorum verſuum in avaritiam qvi p. 235. ex Phocylide petiti notantur, neqve exſtant in codice Regio MS. & vix gemina ſententia v.38. ſeqv. in Phocylidi adſcriptis carminibus reperitur, ſed & alibi in avaritiam invehitur Sibylla, ut Lib.III. p.268. Lib.VII. p.363. P. 240. ait ſe fruſtra à Deo petiiſſe ut deinceps deſiſteret vaticinari, ſed iterum iterumqve juſſam eſſe προφητεῦσαι κατὰ πᾶσαν γαῖαν. Sic p. 256.

Ἡνίκα δή μοι θυμὸς ἐπαύσατο ἔνθεον ὕμνον,
Καὶ πάλι μοι μεγάλοιο Θεοῦ φάτις ἐν στήθεσσιν
Ἵστατο, καί μ' ἐκέλευσε προφητεῦσαι κατὰ γαῖαν.

Multa igitur hîc legas vaticinia contra Babylonem, Ægyptum, Gog & Magog, Libyam, Aſiæ urbes, tum Romam aliasq; civitates, regiones, inſulas, ubi & celebre illud: Ἔσαι καὶ Σάμος ἄμμος, ἐσεῖται δὲ Δῆλος ἄδηλος cui geminum legitur Lib. VIII. pag. 375. Ἔσαι καὶ Ῥώμη ῥύμη, καὶ Δῆλος ἄδηλος, καὶ Σάμος ἄμμος, qvæ loca præter Lactantium reſpexit Tertullianus de pallio cap. 2. *cum inter inſulas nulla jam Delos, harenæ Samos & Sibylla non mendax.* Seqvitur de Alexandro M. vaſtaturo Aſiam, atqve iterum de peritura Troja & Homero ſvaviſſima mendacia ſcripturo. Deniqve omnibus gentibus cladem imminere ait pag. 258. In Idololatriam Græcorum invehitur p. 260. Ibidem mille & qvingentos annos effluxiſſe affirmat, ex qvo regnaverint Reges Græcorum, h.e. ex qvo Reges gentium Idololatriam commendaverint generi humano. De qvadruplici initio regni Græcorum vide Voſſium de Poëtis Græcis p.4. ſqv. De Judæis iterum agit Sibylla pag. 263. ſeqv. Vel Clemente Alexandrino teſte in protreptico, etſi in ora Libri Si-

byllini

byllini adſcriptum eſt περὶ χριστιανῶν. Sed & alibi paſſim fallunt notæ illæ margini appoſitæ. Ad colendam juſtitiam pietatemq; ſeriò hortatur Sibylla ſtataq; Deo jubet offerre ſacrificia p. 267. ſq. & p. 279. Ad Spiritum Dei ἄψευστον provocans p. 273. Judæis Hieroſolymam Palæſtinamq; reſtitui jubet p. 276. his verbis:

> Στεῖλον δὴ ἐπὶ τὴν δὲ πόλιν τὸν λαὸν ἄβουλον
> Ὅς Θεοῦ ἐξ ὁσίης γαίην πέλεται μεγάλοιο.

Eccleſiam affatur p. 280: εὐφράνθητι κόρη &c. Pag. 283. ait ſe eſſe Nurum Noachi, ex Aſſyria Babylone veniſſe in Græciam, Græcis Erythræam appellari,

> —— —— —— —— οἱ δέ με Κίρκης
> Μητρὸς καὶ Γνώστοιο πατρὸς φήσουσι Σίβυλλαν.

VI. *Libro IV.* negat ſe vatem eſſe Phœbi mendacis, ſed Dei veri, qui ſibi manifeſtaverit, qvæ debeant ἐκ πρώτης γενεῆς ἄχρις ἐνδεκάτης ἀφικέσθαι. Præmiſſa inde adhortatione ad pietatem de regnis variis & futuris cladibus vaticinatur, librumq; concludit iteratâ ad pietatem admonitione, & deſcriptione Diei extremæ, reſurrectionis & futuri judicii, ita quidem, ut p. 299. dicat pios in terris iterum victuros ſeſeq; agnituros, impios vero terra obruendos:

> —— —— ὅσοι δ' ὑπὸ δυσσεβίῃσιν
> Ἥμαρτον θνητοὶ, τοὺς δ' αὖ πάλι γαῖα καλύψει.
> Ὅσοι δ' εὐσεβέουσι, πάλιν ζήσοντ' ἐπὶ γαῖαν
> Πνεῦμα Θεοῦ δόντος ζωήν θ' ἅμα καὶ βίον αὐτοῖς
> Εὐσεβέσι, παντές δὲ τότ' εἰσόψονται ἑαυτούς.

De impiis non reſurrecturis, idem Judæos quosdam (ne priſcos Sadducæos memorem) ſentire, notum vel ex Davide Camio ad Pſal. I. v. 5. Menaſſe Ben Iſraël Lib. II. de reſurrectione c. 7. Et Pococki Miſcellaneis c. 6. & Reverendi Theod. Daſſovii diatriba de reſurrectione. Sed & Chriſtianos nonnullos ex Pſal. I. 5. idem collegiſſe, docet ad eum locum Origenes hoc refellens apud Epiphanium hæreſi 64. num. 10. Horum è numero Lactantium fuiſſe apparet ex ejus Lib. VII. cap. 20. qvi tamen cap. 21. perſpicue illam ſententiam ita explicat, ut non doceatur impios propterea annihilari, verùm tantum à beata altera in his terris vita excluſos in tenebras recondi *ad certa ſupplicia deſtinatos.* Neqve Irenæus neqve Juſtinus impios in nihilum redire ſenſit, etſi hoc utriqve à multis

tis, & novissime ab Elia du Pin tribuitur, non satis verisimiliter utique, quemadmodum de Irenæo ostendit accuratissimus Tillemontius in Memoriis ad Hist. Eccles. spectantibus Tom. 3. p. 626. seqv. de Justino Albertus à Felde in Epistola qua dialogum cum Tryphone adversus incredibiles C. G. Kochii conjecturas suspicionesqve certissimis argumentis Justino vindicatum ivit p. 110. seqv. Sane ambo pluribus locis supplicia impiorum fine caritura adstruunt. Inter Muhamedanos illam de annihilatione impiorum sententiam in mentem quibusdam venisse docet Abi Jaafar Ebn Tophail in Epistola à Pocokio sub titulo Philosophi αὐτοδιδάκτου edita p. 16. qui eam opinionem tribuit Abu Nasri cuidam & detestatur tanquam errorem non remittendum. In Ecclesia haud reperi qui hoc diserte tradidisset & propugnasset ante Socinum, quem secuti sunt Smalcius, Ostorodus, Crellius, Brenius, Felbingerus; Voelkelio, Schlichtingio & aliter inter ipsos Unitarios hanc doctrinam rejicientibus.

VII. *Libro quinto* Sibylla, quæ pag. 304. Ἴσιδος γνωστὴν se esse ait, quod Castellio reddidit *Isidis sororem*, de Romanorum Origine pauca qvædam præfatur, hinc Imperatores refert prima nominis singulorum litera indicata à Cajo Julio Cæsare usqve ad Adrianum & tres insecuturos, Antoninos nempe duos & L. Verum, de quibus oraculum etiam legitur Lib. VIII. p. 367. Spartianus in Adriani vita cap. 2. auctor est ei *sortem Imperii ex Sibyllinis versibus provenisse*, sed aliud fuisse illud & antiquius oraculum existimo *, hoc vero post Adrianum demum scriptum, unde totius collectionis Sibyllinorum ætatem (non plane certissimo argumento) se tenere credidit Blondellus Lib. I. c. 10. & Lib. II. c. 6. & Elias du Pin in responsione ad objecta Petit didierii ad calcem Tomi 6. Bibl. Eccles. p. 31. seqv. Sed & Probum imp. Sibyllinis libris ex quorundam sententia promissum narrat Vopiscus in Floriano. Videtur etiam ex Sibyllino oraculo depromtum esse quod Antonius Caracallus dictus fuit Αὐσόνιος θὴρ, apud Xiphilinum p. 435. Succedunt inde vaticinia in Ægyptios, quorum idololatriam reprehendit, inque alias gentes & urbes. Hæc excipit Oraculum de Nerone, qui poëta esse affectabat & citharœdus, & poëmata pulchre decantabat, ut Svetonius & alii testantur, deque excidendo per ipsum templo θεοτεύκτῳ sive cœlesti ut exponit Lactantius de mortibus persecutorum c. 2. & de incendio vexata Româ, quam Babylonem vocat perinde ut veteres multi ipseque Petrus fortassis 1. Epist. c. 5. v. 13. certe Johannes in Apocalypsi c. 17. & 18. Vide præter Grotium de Anti-Christo, Rigaltium ad scriptores finium regun-

* Confer, si placet, H. Dodvvellum prælect. Cambden. VII. p. 301. seq.

regundorum p.282. edit. Goësianæ & Valesium ad Euseb. p.33. Meminit etiam Sibylla cometæ de quo est apud eundem Svetonium in Nerone c.36. & Romam propter persecutiones atq; immania scelera funditus delendam atq; igne evertendam vaticinatur p.315. & 332. Lactantius Lib. VII. c. 25. *Cum caput illud orbis occiderit, & ῥύμη esse cœperit, quod Sibyllæ fore ajunt.* confer Apocal. XVII. 16. XVIII. 8. seq. Sed & alibi Sibylla eam igne perituram dixit Lib.II. p.195. & 219. Lib. VIII. p.371. & 375. ubi addit temporis notam, quando hoc sit futurum, cum nempe impleverit numerum nominis sui h.e. annos 948. tot enim ex literis Græcis Ῥώμη prodeunt, quam prædictionem quomodo eventus comprobaverit non intelligo. Ejusdem commatis est, quod nonnulli dixere Mosaicam religionem tot floruisse annis, quot complecteretur nomen Μωϋσῆς (1648.) Christianam vero religionem duraturam divinarunt tot annos quod referet nomen χριστὸς (1480.) vel σταυρός (1271.) Vide Cotelerium notis ad Barnabæ Epistolam pag. 45. edit. Joh. Clerici. Ad incendium quoque Romæ referendum putem versum hunc Sibyllinum, quem in aliam sententiam paulo longius petitam trahit Heideggerus Myster. Babylonis magnæ T. 2. p. 741.

Αἴλινος ἔκτοτε καιρὸς ὅτι λίνος αὐτὸν ὀλεῖται.

Porro Sibylla in hoc libro quinto oracula fundit in Memphin Thebasq; & alias gentes atq; urbes. Judæorum feliciorem statum futurum videtur prædicere p.320. seq. etsi locum illum ad Christianos applicavit Lactantius Lib.IV. cap. 20. De variis urbibus insulisq;, ac speciatim de Ephesino Dianæ templo terræ motu concutiendis oracula exstant p. 324. sq. & 336. De templo veri Dei in Ægypto exstruendo pag. 340. Preces pro Judæis ut illorum regioni Deus parcat, leguntur p. 327. Denique p. 332. sq. secundum templum exustum se vidisse testatur, quod non de templo secundo Vestæ Commodi Imp. temporibus Romæ exusto accipiendum est, ut Cotelerio, G. J. Vossio, Possevino, Opsopoeo & aliis quibusdam placere video, sed potius de templo Hierosolymitano quod delevit Vespasianus, in hoc enim quadrat quod ait in eo non culta esse idola

Ἀλλὰ μέγαν γενετῆρα Θεῶν πάντων θεοπνεύστων.

Confer Blondellum Lib.II. cap.5.

VIII. *Liber sextus* perbrevis, duodetriginta versibus totus absolvitur, sed in quibus clarissime agitur de filii Dei baptismo ad Jordanem, & spiritu ei superveniente. Locus corruptus forte ita restituendus:

Ἐκ πατρὸς ἐκ πρώτου πρῶτος Θεὸς, ᾧ τε καὶ ἠδὺ
Πνεῦμ' ἐπιγινόμενον λευκῆς πτερύγεσσι πελείης.

Ex hoc Sibyllæ loco Lactantius Lib. IV. cap. 15. *Spiritus Dei descendit super eum formatus in speciem columbæ candidæ.* Non minus perspicuum de apparitione illa vaticinium, sed itidem confictum legas in testamento quod fertur sub nomine XII. Patriarcharum, testamento Levi §. 18. οἱ οὐρανοὶ ἀνοιγήσονται, καὶ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης ἥξει ἐπ' αὐτὸν ἁγίασμα μετὰ φωνῆς πατρικῆς ὡς ἀπὸ Ἀβραὰμ πατρὸς Ἰσαάκ. Pergit Sibylla haud obscuris verbis celebrare Servatoris miracula, gravesq; pœnas minatur Judæis qui Christo coronam spineam imposuerint felleq; ipsum potarint & cruci affixerint. Mirum sane est quod affirmat Sozomenus Lib. II. Hist. Eccles. cap. 1. etiam gentiles agnoscere & συνωμολογῆσαι quod Sibyllæ sit versus ex hoc libro sexto p. 347. petitus: ὦ ξύλον μακαριστὸν, ἐφ' οὗ Θεὸς ἐξετανύσθη. Sed jam pridem toto ille capite quæ de cruce inventa narrat Sozomenus, parum fidei mereri videntur hominibus eruditis, & potius deberi fraudibus Episcopi cujusdam Hierosolymitani, qui Sæculo quinto post Christum natum fuit, & hoc commento sedi suæ voluit auctoritatem comparare ac conciliare. Vide Salmasium Epistola I. de Cruce ad Tho. Bartholinum p. 269. seqv. 279. seqv. Eqvidem Petavius Lib. XV. de incarnat. cap. 8. provocat ad Eusebium Lib. III. de vita Constantini cap. 29. seq. Sed ibi tantum de monumento sive sepulchro Christi sermo est, cui reperto martyrium h. e. templum (confer Huetii demonstrat. pag. 1017. ubi locum Sophon. III. 8. ex Græca versione huc à veteribus accommodatum esse notat) inædificare jussit Constantinus, de cruce altum silentium. Illud tamen ex Sozomeni loco recte colligi posse videtur, ipsum quoqve minime ignorasse, qvod non omnibus quæ Christiani proferrent Sibyllinis carminibus acquiescerent gentiles, sed alia respuerent tanquam spuria atqve subdititia, ut Origenis, Lactantii, Augustini & Eusebii testimoniis supra demonstravi.

IX. *Liber septimus* incipit à descriptione diluvii, diversisque oraculis cladem variarum gentium & urbium præsignificantibus. Postea pag. 352. seq. non obscure exponitur doctrina Christiana de Patre, Filio & Spiritu S. qui ad Jordanem in baptismo se manifestaverunt, deqve Christo DEO ante sæcula, & in cœlos recepto. Pro Ἰορδάνου ἐν τερπάτοισι legendum putem ἐν προχοαῖσι & in eodem versu ἐπ' αὐτῷ pro πολλῷ. Porro si quis ad Deum accedere velit, ei negat Sibylla opus esse thure & sacrificiis, sed ut baptizetur & pietatem colat. Ad baptismum quem commen-

commendat & proſelytis impertiendum eſſe ait, jubet pag.355. ignem una cum aqva adhiberi

ὕδωρ δὲ σπείσεις καθαρῷ πυρὶ —— —— ——

atqve iterum;

ῥαίνων τὸν βάπτισμα δι' οὗ πυρὸς ἐξεφαάνθης.

Ni fallor ex more veterum quorundam hæreticorum, qui huc traxere locum Matth.III.11. Sic Valentinus apud Tertullianum;

Bis docuit tingi traducto corpore flamma.

De Carpocratianis diſcipulos ſuos cauterio inurentibus Irenæus Lib.I.c.24. Heracleon apud Clementem Alex. Epiphanius hæreſi XXVII.§.5.&c. Confer qvæ de Seleucianis & Hermianis Philaſtrius c.55. Auguſtinus & auctor prædeſtinati c.59. Bernardus Ochinus libro de cœna Domini, Hetruſca lingva edito p.19. teſtatur ſuis ſe oculis in Italia vidiſſe baptizatos inuſtos cauterio. *In alcune parti del mondo ſi battezano col fuoco. Et io ne ho gia viſti in Italia con eſſo battezzati, i quali hanno nella fronte o nel mento un ſegno celeſtro fatto col fuoco in teſtimonio della fede che hanno à Chriſto.* Idem in Thuſcia & aliis qvibusdam Italiæ regionibus ex veteri conſvetudine obtinere affirmavit Hieron. Mercurialis II. 2. Var. Lect. licet non tanqvam ſacrum ritum, neq; inter baptizandum. Sic & olim apud Ethnicos ſacrandus ſive initiandus accipiebat ſphragitidas teſte Prudentio περὶ στεφάνων hymn.I.

Acus minutas ingerunt fornacibus
His membra pergunt urere, utq; igniverint
Quamcunq; partem corporis fervens nota
Stigmavit, hanc ſic conſecratam prædicant.

Similiter Jacobitæ atq; Æthiopes videntur cauterio uti in baptiſmate, verum hos non ſuperſtitione ſed ratione Phyſica ad hoc impulſos, ut nempe à catarrhis ac deſtillationibus præſervent, infantum κροτάφιδας ſive temporum venas cauterio inurere notant Joſephus Scaliger Lib.VII.de emendat. temporum p.682. ſq. Jobus Ludolphus Hiſt. Æthiop. Lib.III.c.6.n.42. & Steph. Lemonius notis ad Varia ſacra p.726. Perinde ut de Nomadibus qvibusdam refert Herodotus IV. 187. qvem vide. Etiam à Seculo IV. usq; in Eccleſia paſſim in Baptiſmo catechumenorum, ignis ſive luminis uſus obtinuit cereorumq; accenſorum, veluti ſymbolum illuminatæ mentis, à qva baptiſmus dictus φωτισμὸς, φώτισμα, baptizati φωτισθέντες ex Hebr. VI.4. & X. 32. item νεοφώτιστοι. Vide Vicecomitem de antiqvis ritibus baptiſmi Lib.V.c.20.ſeqv. Svicerum in theſauro & obſervatt. ſacr.c.3. Verum nihil hoc ad locum Sibyllinorum, non magis certe ac

qvæ de aqva igne calefacta in baptiſmo adhibita recentior tradidit ætas: imprimis autem ad verba Sibyllæ facit qvod de Simonis Magi ſectatoribus narrat auctor tractatus à Rigaltio primum editi, Cypriano ut videtur æqvalis, *de non rebaptizandis iis qui ſemel in nomine Domini noſtri JEſu Chriſti ſunt tincti :* Ait enim jactare illos, qvod ſoli integrum atq; perfectum, non ſicut alii mutilatum & decurtatum baptiſma tradant, baptiſmi candidato quippe in aqvam deſcendente, *ſtatim ſuper aquam ignem apparere. Quod ſi aliquo luſu perpetrari poteſt, ſicut affirmantur pleriq; hujusmodi luſus Anaxilai eſſe* (confer Plinium Lib.XXVIII.c.11.Lib.XXXV.c.15. Irenæum Lib.I. c.8. Epiphan.hæreſ.XXXIV.p.232.) *ſive naturale eſt, quo pacto poſſit hoc contingere, ſive illi putant hoc ſe conſpicere, ſive maligni opus & magicum virus ignem poteſt in aqua exprimere.* (confer Huetium Lib. II. Alnetan.qvæſt.p.216.ſeqv. Bælii dictionar. in voce Egnatia) *illi tamen talem fallaciam & ſtropham prædicant perfectum baptiſma eſſe. Eſt autem adulterini hujus imò internecini baptismatis ſi quis alius Auctor, tum etiam quidam ab eisdem ipſis hæreticis propter hunc eundem errorem confictus liber, qui inſcribitur Pauli prædicatio, in quo libro contra omnes Scripturas & de peccato proprio confitentem invenies Christum, qui ſolus omnino nihil deliquit, & ad accipiendum Johannis baptisma pœne invitum à Matre ſua Maria eſſe compulſum, item cum baptizaretur, ignem ſuper aquas eſſe viſum, quod in Evangelio nullo eſt ſcriptum.* Hæc eſt illa Paulo ſive Petro (utrumqve enim conjungit Lactantius Lib. IV. cap.21.) adſcripta prædicatio, in qva Sibyllæ lectionem à Paulo Apoſtolo commendatam eſſe narrat Clemens Alex. Lib: VI. Strom.p.636. de qvo loco nonnulla dixi ſupra c.XIV. n.3. In præſenti tantum addo Clariſſimum Grabium haud valde firmo argumento niti, cum prædicationis hujus primos auctores non hæreticos ſed Catholicos fuiſſe colligit ex eo, qvod Clemens & alii Orthodoxi doctores Eccleſiæ illius teſtimonio uſi fuerint. Non enim fugit virum doctiſſimum, etiam hæreticorum Apocrypha ab Orthodoxis primorum ſæculorum allegari. Certe magis cadit in Orthodoxorum ſimplicem pietatem, Apocrypha citra examen in teſtimonium citare, qvam ipſa comminiſci, ſanctiſſimisqve nominibus ſupponere. Sed ut ad Sibyllina redeam, in illis p.356. ſeqv. iterum ſuccedunt oracula in varias gentes, regiones, urbes, oracula, præcipue in falſos vates, qvi διὰ κέρδους αἰσχρὰ προφητεύουσι. In Metaphraſi Caſtellionis p.358. turpis error typographi, repetitus etiam in editione Gallæi p. 672. Ita vero legendum:

Inprimis autem angentur qui nomine lucri
Turpia prædicent, augentes tempus acerbum.

Hebræi

Hebræi sane sciderint cum tergus ovile
(Vide Jerem. XXVIII. 10.)
Mendaces referent quæ non sunt dicere jussi.

Denique liber septimus desinit in extremorum temporum, sive alterius potius ævi (confer Clariss. Jac. Rhenferdium de *sæculo futuro*) & regni millenarii felicitate, cui sese ipsam vix propter scelera interfuturam putat, ni filii Dei beneficio post fata olim, beatæ vitæ, quod sperat, restituatur.

X. *Libri octavi*, qui ultimus est Sibyllinorum quos habemus, initio, futurum prædicat judicium, deinde invehitur in avaritiam, Romæque perniciem ominatur, additis de Adriano ac Nerone oraculis. Tum de judicio futuro iterum locuta, Romam perituram divinat, cum numerum nominis sui h. e. annum nongentesimum duodequinquagesimum impleverit, cui vaticinio eventum non respondisse supra diximus. Hinc denuo nobis describit conditionem novissimorum temporum, & judicium extremum, de quo agit etiam celebris illa quæ hoc loco pag. 380. sequitur Acrostichis, majoremque partem Latine exstat apud Prosperum & Augustinum, integra Græce producta est à Constantino in λόγῳ βασιλικῷ, primoribusq; literis exhibet hæc verba: Ἰησοῦς Χριστὸς Θεοῦ υἱὸς σωτὴρ σταυρός, quorum quinqve priorum primæ literæ reddunt vocabulum ἰχθύς. Versus quosdam singulos ex ea adducit Lactantius Lib. VII. c. 10. 19. & 20. sed nullam acrostichidos mentionem facit, & in ejus codicibus versus octavus incipit â verbo ῥίψουσιν pro quo acrostichis requirit τρίψουσιν. Non ignoratam tamen etiam antiquioribus Constantino scriptoribus Acrostichin istam fuisse, colligunt viri docti ex eo quod apud Tertullianum jam Christus vocatur ἰχθὺς Lib. de baptismo cap. I. *Sed nos pisciculi secundum* ἰχθῦν *nostrum JEsum Christum in aqua nascimur*, quibus verbis Sibyllam procul dubio respici ait Joh. Smetius p. 41. Antiquitatt. Neomagensium. Idem nomen ἰχθύος in veteri gemma observatum de Christo explicat Janus Rutgersius libro & capite primo, eique assentiens Thomas Reinesius libro & capite secundo variarum lectionum. Similiter in veteri gemma carniola pisciculos ex utroque crucis latere expressos de Christianis recte exponit idem Smetius p. 33. Optatus libro III. adversus Parmenianum cap. 2. *Hic est piscis, qui in baptismate per invocationem fontalibus undis inseritur, ut quæ aqua fuerat, à pisce etiam piscina* (κολυμβήθρα pro baptisterio occurrit apud Athanasium & passim apud scriptores Græcos Christianos. Vide Svicerum & Cangii glossar.) *vocitetur. Cujus piscis nomen secundum appellationem Græcam in uno nomine per singulas literas turbam sanctorum nominum continet* ἰχθὺς, *quod*

eſt Latinum: JESUS CHRISTUS DEI FILIUS SALVATOR. Confer Zenonem Veronenſem homil. 5. ad Neophytos. Hinc forte Hieronymus Bonoſum vocat *filium* ἰχθύος i.e. Chriſtianum Epiſt. 43. Certe Auguſtinus quoqve Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 23. notat nomine piſcis Chriſtum myſtice intelligi, *eo quod hujus mortalitatis abyſſo velut in aquarum profunditate vivus, h.e. ſine peccato eſſe potuerit.* Sunt tamen qui aliam originem exponant unde *piſcis* dictus fuerit Servator, quod nempe de eo David dixerit Pſ. LXXII. 17. ינון שמו ויתברכו quarum vocum primæ literæ reddunt nomen ישו Prima vero vox ינון *joboleſcet* à Chaldæo נון quod piſcem denotat, & quo animantium genere nullum aliud eſt fœcundius. Vide Raymundi Martini pugionem fidei pag. 583. edit. Carpzovii. Sed non eſt credibile, Tertulliano & aliis veteribus tam ſubtilis & abſtruſæ rationis in mentem potius veniſſe, qvam obviæ alterius & facillimæ. Potuit tamen in hanc etiam ſine Sibyllini carminis inſpectione aliquis incidere, ut ex illo ſenſu Myſtico vocabuli ἰχθὺς forte non plane certum ſit Acroſtichidem Sibyllinam Tertulliano fuiſſe lectam & conſultam. Qvod deinceps p. 383. ait Sibylla crucem Chriſti adumbratam à Moſe extenſis manibus orante adverſus Amalekitas Exod. XVII. 11. antiqviſſimis Chriſtianorum ſuffragiis comprobatur. Vide Barnabæ Epiſt. p. 39. edit. Clerici, Juſtinum dial. cum Tryphone p. 264. ſ. Tertull. adverſus Judæos & 3. contra Marcionem, Cyprianum Lib. II. teſtimon. contra Judæos & in exhortat. martyrii pag. 175. ut Nazianzenum, Arnoldum Carnotenſem & alios recentiores omittam. Plura deinde in carminibus Sibyllinis leguntur de paſſione Chriſti, tenebris per tres horas ingruentibus, de Chriſti deſcenſu ad inferos, miraculis, reſurrectione, tum quomodo hic Rex à Sione excipiendus, verusqve Deus colendus ſit ab homine ad imaginem ipſius condito, relictis ac repudiatis idolis. Tradit etiam diſſertiſſime de nativitate Chriſti ex Maria virgine, quam nominetus compellat, & à Gabriele Angelo de illa re certiorem redditam teſtatur. Chriſtum ubiq; deſcribit ut Deum & Dei Filium, qui οὐρανόθεν μολὼν βροτέην ἐνεδύσατο μορφήν. Deniq; merito ſe ait cum reliquis Chriſtianis religionem à JEſu traditam colere, & à Chriſti nomine vocari:

Τοὔνεκ' ἄρ' ἡμεῖς καὶ ὁσίης χριστοῖο γενέθλης
Οὐρανίης πεφυῶτες, ἐπικλεόμεσθα συνώνυμοι,
Μνηστὴν εὐφροσύνης ἐπὶ θρησκείῃσιν ἔχοντες.

CAPUT

CAPUT XXXIII.

De Collectione Sibyllinorum quæ hodie exstat, judicium, deductum per observationes sedecim. I. — — — 16. *Pœna capitis num proposita iis qui Sibyllina legerint.* 17. *Utrum Augustinus novam quandam concinnaverit* συναγωγὴν *Sibyllinorum.* 18. *Possevini de Sibyllinis seligendis & juventuti proponendis consilium improbatur.* 19. *De Sibyllinis nonnullis quæ Latine tantum exstant.* 20. *Lyra triquetra à Sibylla reperta.* 21. *Recentiorum de Sibyllinis scriptorum elenchus.* 22.

RElìqvum jam est, ut quid de hac quæ exstat collectione Sibyllinorum sentiendum sit, cum bona lectoris venia distincte & per aliquot observationes deducamus.

I. *Non continentur hac collectione libri Sibyllini Tarquinio oblati*, quod duobus argumentis clarissime patet, nam & illi libri Sibyllini diligentissime custoditi & ἐν ἀποῤῥήτοις habiti sunt, donec cum Capitolio deflagrarent, ut supra demonstravi; deinde argumentum longe diversum complectebantur, qvomodo nempe sacra idololatrica facienda, qvomodo Dii placandi, ut ex Livio aliisq; historicis Romanis apparet, à qvibus memoratorum oraculorum ne γρῦ qvidem in nostra collectione occurrit, contra freqventissimæ in idololatras invectivæ, & assidua religionis atqve sacrorum Christianorum commendatio.

II. *Neq; carmina Sibyllina altera, Erythris & undecunq; Romam perlata post restitutum Capitolium.* Ad qvod probandum non memorabo qvod Fenestella apud Lactantium Libro I. c. 6. auctor est *versus circa mille* Erythris Romam allatos, cum in nostra collectione plures, qvàm termille versus compareant. Qvanqvam enim hoc argumento utuntur viri docti, tamen ex aliis etiam urbibus ac regionibus allata Sibyllina narrat Tacitus, deinde si plures habemus, qvam mille versus, nonne etiam mille illos habere possumus? Sed observo, qvod & hæc Sibyllina Romanorum (qvæ secunda vocare fas est) non vulgo legebantur, & qvæcunq; à Dione, Svetonio, ex illis prolata memorantur, non minus diversi argumenti à nostris comperies, qvam priora illa. Et ubi forte idem etiam in nostris legitur, aliis tamen legitur verbis. Exempli causa in collectione qvam habemus Nero plus simplici vice perstringitur ut μητροκτόνος

κτόνος qvæ loca respiciens Lactantius Lib. de mortibus persecutorum c.2. dixit Sibyllam affirmare *matricidam perfugum à finibus esse venturum*, nusqvam tamen in illis legas λόγιον qvod Neronis temporibus vulgatum Dio refert Σιβύλλειον ὄντως ὂν Lib.LXII. p. 709.

Ἔσχατος Αἰνεαδῶν μητροκτόνος ἡγεμονεύσει.

III. *Neq; alia Ethnica integra Sibyllinorum oraculorum* συναγωγή. Plures quidem fuisse testatur Zosimus libro secundo p.690. πολλάς τε βίβλους ἱστορικὰς καὶ χρησμῶν συναγωγὰς ἀνελίξας, χρόνον τε ἐν τῷ περὶ τούτων ἀπορεῖν δαπανήσας ἐνέτυχον μόλις χρησμῷ τινι Σιβύλλης εἶναι λεγομένῳ ἢ Φαεννοῦς τῆς Ἠπειρώτιδος. Et Svetonius c.31. narrat ab Augusto combusta ultra librorum fatidicorum duo millia. Sed ex tota qvam habemus collectione manifestissimum est, non Sibyllam, non Ethnicum fatidicum fuisse, qvi illam composuit, sed Ethnicismo infestum Christianum. Tum oracula quæ tanqvam Sibyllina ex suis συναγωγαῖς proferunt idem Zosimus, Phlegon & alii, in nostra non habentur. Itaq; licet forte qvædam hinc inde ex Ethnicis oraculis noster deprompserit, diligenter tamen cavit, ne qvicqvam qvod Ethnicismo stabiliendo faceret retineret.

IV. *Operam & oleum perdunt qui certæ Sibyllæ, Erythrææ alia, alia Samiæ, alia nescio cui alii adscribunt oracula quæ habemus*, ut fecerunt Joh. Jacobus Boissardus libro de divinatione, Sixtus Senensis in Bibl. Sancta, Johannes Aitzma in speculo Sibyllarum Belgice edito multiq; alii. Cum enim veteribus etiam incertum fuerit, fueritne una Sibylla an plures, tum nostram collectionem nulli Sibyllæ deberi, & Romanis Græcisq; ante Christum natum invisam fuisse certum est. Lactantius pleraq; citat sub Erythrææ Sibyllæ nomine, qvæ ex nostris libris profert. Ea tamen quæ in sexto Libro exstant, alterius esse fatetur, & hodieq; Libro sexto inscribitur: ἑτέρας εἶναι ταῦτα δοκεῖ, *Hæc alterius esse videntur*. Idem Lactantius Lib. I. c. 6. diserte testatur jam suo tempore libros Sibyllæ confusos fuisse nec suum cuiq; posse assignari nisi Erythrææ: In codice 170. Regis Galliæ teste Labbeo exstant *Erythrææ Sibyllæ de Trojanorum & reliquorum principum eventu oracula*, quibus eadem qvæ edita sunt vel saltim partem eorum * contineri mihi persvadeo. Et hæc ipsa qvæ Erythrææ tribuit Lactantius, Cumanæ à quibusdam adscripta testatur Augustinus Lib. XVIII. de Civitate Dei c.23. Sed profecto perinde est sub cujus Sibyllæ nomine laudantur, dummodo nulla fide digna auctoritate id fiat, & à nulla Sibylla sive fatidica muliere Ethnicâ profectum esse totum opus constet.

V. *Nullum*

* Eadem fortassis quæ illustravit *Lud. de Tavar*, de quo infra num. 22.

V. *Nullum versum in hac collectione pro Sibyllino & antiquo oraculo apud Ethnicos ante Christi nativitatem exaudito haberi oportet, nisi peculiariter de eo constat ex aliis monumentis antiquioribus & indubitatis.* Quia enim totum opus suppositum est, & Christianismum in illo multa produnt manifestissime, nihil æquius videtur hoc postulato.

VI. *Sunt nonnulla in hac collectione, quæ auctor de industria inspersit ex antiquis oraculis Ethnicis, ex Orpheo, Homero, & aliis Poëtis.* Sib. Lib.VIII. p.392. οἶδα ἐγὼ ψάμμων τ᾽ ἀριθμοὺς καὶ μέτρα θαλάσσης, qui versus exstat in oraculo quod Crœso redditum narrat Herodotus libro I. & post eum multi alii, quemadmodum ille quoque qui eadem pagina paucis interjectis sequitur: καὶ κωφοῦ ξυνιεὶς καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούων. Lib.IV. p. 292. Occurrunt bini versiculi:

Ἔσσεαι ἐσσόμενος ὅτε πύραμος ἀργυροδίνης
Ἠϊόνα προχέων ἱερὴν εἰς νῆσον ἵκηται.

Qui iisdem verbis tanquam vetus oraculum referuntur à Strabone Lib. I. p.53. & Lib.XII.p.536. atq; inde ab Eustathio, ac Joh. Tzetza Chiliad.7. v. 575. nisi quod pro νῆσον legunt κύπρον. * Libro tertio Sibyllinorum p.276. occurrit oraculum notissimum:

Μὴ κίνει Καμάριναν, ἀκίνητος γὰρ ἀμείνων,

quod præter Lucianum de Apophrade, Silium Lib. XIV. v.199. Stephanum Byz. in Καμάρινα; Svidam & Zenobium in μὴ κίνει memorat Virgilius III. Æneid. v.700.

——— ——— ——— *& fatis nunquam concessa moveri*
Apparet Camarina procul ——— ——— ———

Lib.I. pag.172. exstat proverbium Σαρδόνιον μείδημα γελάσετε de quo prolixe & docte ut solet vir summus Erasmus in adagiis; Meminit & Dio Chrysostomus f.669. & Zacharias Scholasticus p. 216. edit. Barthii. Quæ libro V.p.324. seq. & alibi de Cumis, Rhodo, Samo pluribusque insulis ac regionibus terræ motu delendis vel quocunque modo vastandis leguntur, vix dubitem ex antiquis quæ in Ethnicorum manibus fuere oraculis esse petita, nam ad illa passim respiciunt scriptores antiquissimi. Zous apud Plutarchum libro cur Pythia non reddat oracula carmine, Sibyllina de illis cladibus vaticinia ab eventu comprobata testatur his verbis: ἀλλὰ ταῖς τε μαντείαις ἐπιμαρτυροῦσι πολλαὶ μὲν ἀναστάσεις καὶ μετοικισμοὶ πόλεων Ἑλληνίδων, πολλαὶ δὲ βαρβαρικῶν στρατιῶν ἐπιφάνειαι καὶ ἀναιρέσεις ἡγεμονικῶν. Ταυτὶ δὲ τὰ πρόσφατα καὶ νέα πάθη περί τε Κύμην καὶ Δικαιαρχίαν οὐχ ὑμνούμενα πάλαι καὶ ᾀδόμενα διὰ τῶν Σιβυλλείων ὁ χρόνος

* Ad locum Tzetzæ conferendus Joh. Meursius in Cypro Lib.II. c. 18.

ὥσπερ ὀφεῖλον ἀποδέδωκεν; ἐκρήξεις πυρὸς ὀρείου καὶ ζέσεις θαλασσίας, καὶ πελρῶν καὶ φλεγμονῶν ὑπὸ πνεύματος ἀναῤῥίψεις, καὶ φθορὰς πόλεων ἅμα τοσούτων καὶ τηλικούτων, ὡς μεθ' ἡμέραν ἐπελθοῦσιν ἄγνοιαν εἶναι καὶ ἀσάφειαν ὅπου κατῴκηντο, τῆς χώρας συγκεχυμένης. Ταῦτα παρ' εἰ γέγονε, πιστοῦσθαι χαλεπόν ἐστι μήτοιγε προειπεῖν ἄνευ θειότητος. Pausanias in Corinthiacis p. 126. Ἐκάκωσε δὲ (ὁ σεισμὸς) καὶ περὶ Καρίαν καὶ Λυκίαν τὰς πόλεις, καὶ Ῥοδίοις ἐσείσθη μάλιστα ἡ νῆσος, ὥστε καὶ τὸ λόγιον τετελέσθαι Σιβύλλῃ τὸ ἐς τὴν Ῥόδον ἔδοξεν. Confer de illa insularum clade Salmasium ad Tertull. * de pallio p. 99. seq. & Jac. Godofredum p. 48. ad hæc verba periegetæ veteris Latini ab ipso editi: *Namq; Rhodum insulam & civitatem maximam* (ex nomine dicere necessarium est) *quas prophetavit Sibylla ab ira Dei esse perituras. Est autem in ipsam civitatem statua quam omnes Colosseum nominant, novum mirum magnitudinis, dolus enim in ipsa fuit secundum Prophetiam Sibyllæ.* Ita legendus hic locus, non ut edidit Godofredus *novum virum* & Græcè vertit: καινόν ἄνδρα μεγέθους. Libro tertio Sibyllinorum p. 266. Hi duo versus leguntur:

> Ἀλλὰ σὺ μὴ πολλὴν βροτὲ ποικιλόμηλι κακόφρον
> Ἀλλὰ λιπὼν πλοῦτον στρέψας Θεὸν ἱλάσκοιο.

Quos Opsopœus probe annotavit geminos esse hisce Orpheo tributis apud Clementem Alexandrinum in protreptico p. 49.

> Ἀλλὰ σὺ μὴ μέλλων βροτὲ ποικιλόμηλι βράδυνε
> Ἀλλὰ παλίμπλαγκτος στρέψας Θεὸν ἱλάσκοιο.

Homericæ Poëseos tot sunt in collectione Sibyllinorum vestigia ut illa inter se conferre res esset non brevis laboris, & Guilelmus Canterus Lib. V. Var. Lect. c. 17. notaverit ex Homero multa Sibyllinorum loca posse restitui: etsi quod idem vir doctus addit aperte constare qvod Homerus multis in locis illa sit imitatus, neminem qvi à nobis dicta diligentius perpenderit ei existimem temere accrediturum. Longe profecto verisimilius est, auctores hujus collectionis Sibyllinæ tot novitatis documenta in se gerentis ex isthac Homeri & aliorum poëtarum Ethnicorum imitatione, tum adjunctione qvorundam oraculorum celebrium inter Græcos ac Romanos eam gentilibus probabilem reddere, auctoritatemq; conciliare voluisse.

VII. *Longe plurima autem sunt in hac collectione, nominatim atque ipsis verbis petita ex sacris literis, non veteris tantum sed & Novi Testamenti.* Hinc recte divina sapientia apud Nazianzenum in erudito carmine qvo Nemesium ad amplectendam Christi religionem adhortatur T. 2. p. 144.

> Ἑρμῆς ὁ τρισάριστος ἐμοῖς ἐπέεσσιν ἀρήγοι
> Οὐδ' ἐθέλων σταυρὸν δὲ σέβοι μέτροισι Σίβυλλα

Τῆς

* Non audiendus vir doctus Sam. Petitus qui II. 13. Observat, apud Tertullianum legere jubet; *si bulla non mendax*, pro *Sibylla*.

Τῆς μεγάλης θεότητος ἐλαυνόμενοι βελέεσσιν
Οὐδὲν ἐπιστρέφομαι, καὶ εἴ τινος ἄσσον ἵκοιντο,
Οὐ θεόθεν, βίβλων δὲ παραβλέψαντες ἐμοῖο.

P. Garcias Galarza Theologus ac Philoſophus Hiſpanus in Evangelicis inſtitutionibus carmina Sibyllina cum S. Scripturæ locis conferre ac comparare conatus, laudatur ab Antonio Poſſevino Lib.II. Bibl. ſelect. cap.71.

VIII. *Non complectitur hæc collectio omnia & integra Sibyllina, quibus veteres uſi ſunt Doctores Eccleſiæ.* De Ethnicis nolui verbum addere quoniam res clara ex iis quæ dixi, & ex tot Sibyllæ oraculis quæ apud Græcos Latinosq; Scriptores memorata in noſtris nulla exſtant. Servius ad 3. Æneidos: *Sane ſciendum eſt*, inquit, *omnia reſponſa Sibyllæ plus minusve centum contineri ſermonibus*, ita enim potius legendum qvam cum Gyraldo dialogo 2. de Hiſt. Poëtar. p.110. *non contineri.* Sed jam ſæpe vidimus Servium exiguam mereri fidem in iis, quæ de Sibylla tradit, neq; ejus ſententiam probant hæc Virgilii Æneid. 6.

Quo lati ducunt aditus centum, oſtia centum,
Unde ruunt totidem voces reſponſa Sibyllæ.

Qvin ridiculum ſit affirmare in ſingulis oſtiis tantum ſemel per omnem vitam conſultam fuiſſe & reſponſa dediſſe. Enimvero aliunde ſatis conſtat innumeros fuiſſe libros ſub Sibyllarum nomine ab Ethnicis jactatos, etſi non niſi pauciſſimos contigit à Romanis recipi auctoritate Reip. Hoc multis jam teſtimoniis evicimus, & inter paganos exſtitiſſe complures variis temporibus pſeudomantas ſive falſorum oraculorum Sibyllinorum concinnatores demonſtravimus. Hæc omnia, vel majorem ſaltim eorum partem, qvi in noſtra brevi collectione qvæſiverit, ſine dubio turpiter ſe fefellerit. At nec Chriſtianorum veterum Sibyllina omnia nobis eſſe reliqva perſpicue patet. Λόγοι πλείους ſive *plures libri* Sibyllæ Phrygiæ memorantur à Clemente Alexandrino. Svidas Chaldææ Sibyllæ tribuit libros XXIV. complectentes oracula περὶ παντὸς ἔθνους καὶ χώρας. Lactantius cum decem Sibyllas enumeraſſet, *Harum omnium*, inqvit, *carmina & feruntur & habentur, præterquam Cumææ, cujus libri à Romanis occuluntur, nec eos ab ullo niſi à Quindecimviris inſpici fas habent. Et ſunt ſingularum ſinguli libri, qui quia Sibyllæ nomine inſcribuntur, unius eſſe creduntur* (hinc Juſtinus in cohortatione ad Græcos de una Sibylla loqvens, ἧς τὰς βίβλους ἐν πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ σώζεσθαι συμβαίνει) *ſuntq; confuſi, nec diſcerni ac ſuum cuiq; aſſignari poteſt niſi Erythrææ, quæ & nomen ſuum verum carmini inſeruit, & Erythræam ſe nominat ubi prælocuta eſt, cum eſſet orta Babylone. Sed & nos confuſe Sibyllam dicemus &c.*

 Cum

Cum ait ſingularum Sibyllarum eſſe ſingulos libros, hoc non neceſſe eſt ita intelligere, ut novem ſoli prodeant & unicuiq; unus tribuatur, ſed quod exſtiterint peculiares ante atq; ſeparati ab aliis libri ſub cujusque Sibyllæ nomine, quo obliterato incertum jam ſit cui demum ſingulos tribuere oporteat. His adde quod in Bibliotheca Vaticana Romæ feruntur exſtare quatuordecim libri Sibyllini. Eſt & alterius voluminis titulus, qui à Gesnero affertur: ἐκ τῶν προφητικῶν Σιβύλλης λόγος θʹ μέχρι τοῦ ιεʹ. *liber nonus ad quintum decimum.* Præterea multa ac bene longa oracula Sibyllæ nomine à Theophilo Antiocheno & aliis antiqvis Eccleſiæ Doctoribus proferuntur, quæ in noſtra collectione deſiderantur.

IX. *Complectitur tamen hæc collectio partem magnam Sibyllinorum quibus uſi ſunt Patres.* Plurima enim quæ tanquam Sibyllæ laudant, in ea leguntur ipſis verbis, unde corrupta paſſim emendari potuerunt. Hoc tanquam manifeſtum & à nemine in dubium vocatum, longiore probatione indigere haud arbitror. Tantum adſcribam verba Auguſtini Lib. XVIII. de Civ. Dei c. 23. qui poſt adductam acroſtichidem, *hæc autem Sibylla*, inquit, *ſive Erythræa, ſive ut quidam magis credunt Cumana, ita nihil habet in toto carmine ſuo, cujus exigua iſta particula eſt, quod ad Deorum falſorum ſive fictorum cultum pertineat, quinimo ita etiam contra eos & contra cultores eorum loquitur, ut in eorum numero deputanda videatur qui pertinent ad civitatem Dei.* Quod judicium huic quam habemus collectioni optime convenire, nemo qui evolverit, dubitabit.

X. *Sed plurimum confuſam, librariorum culpâ paſſim depravatam, ac mutilam.* Hoc lectio ipſa ſatis quemq; docere poteſt, nullus paſſim ordo, multi verſus repetiti, multa hiulca nec ſanum ſenſum fundentia, & quæ ſine ope codicis manu exarati reſtituere nemo queat. Librorum quoq; diſtinctio in ſcriptis libris diverſa eſt, ut Opſopœus ad initium libri ſecundi & aliis in locis annotavit. Qvid porro eſt illud Lib. II. p. 215? πάλιν ἐν τῷ τρίτῳ αὐτῆς τόμῳ τάδε φησὶν ἐκ τοῦ δευτέρου λόγου περὶ Θεοῦ. Et qvod libro tertio præfigitur: μετὰ τάδε προβαίνουσα τοῖς λόγοις περὶ τοῦ ἀπατεῶνος δαίμονος τοῦ Ἀντιχρίστου φησὶν ὧδέ πη. Et p. 223. in medio libro: λείπει ἡ ἀρχή, Ex hujusmodi locis H. Dodwellus V. C. prælect. Cambden. VII. p. 313. ſeq. colligebat nos hodie non habere opus ipſum integrum ſub Sibyllarum nomine olim jactatum, ſed excerpta à neſcio quo & digeſta per locos communes Theologicos, ſimiliter ut Philoſophi Ethnici Proclus & alii, Platonici maxime, λόγια Chaldaica per locos Philoſophicos digeſta habebant.

XI. *Chriſtiani antiquiſſimi qui Sibyllæ meminerunt, non habuerunt totam*

hanc

hanc qualis hodie exstat Sibyllinorum collectionem, sed partem tantum quæ aliis postliminio additis in hanc συναγωγὴν coaluerunt. Ut omittam suspectum Apocryphæ prædicationis Pauli testimonium, Sibyllam commendantis, Clemens Romanus in parte deperdita primæ illius & aureolæ ad Corinthios Epistolæ, Sibyllæ testimonio usus est, ut ex Irenæo & Justini junioris quæstionibus ad Orthodoxos ostendit Beveregius in codice canonum vindicato Lib.I.c.14.n.8. Barnabam quoq; ad Sibyllæ testimonium respicere in verbis ὅταν ξύλον κλιθῇ καὶ ἀνας῀ῇ suspicatur annotator Oxoniensis, quod ideo non credo, quia præcedunt verba : λέγει Κύριος, quomodo non loquuntur Christiani cum Sibyllæ verba recitaturi sunt. Meminit Sibyllæ etiam Hermas in Pastore, ut supra notare me memini. Horum omnium jam dictorum neminem puto legisse ea quæ post eorum mortem demum scripta necesse est, non magis quam Josephum qui Sibyllæ meminit Lib.I. c.5. Antiqv. Sibyllina Oracula de Antoninis & Lucio Vero, neq; credo ab iis visam quæ libro Octavo exstat acrostichidem, memorabilem utiq; si legissent, sed nemini memoratam ante Eusebium, & qui in Græco codice carminum Sibyllæ Erythrææ vidisse eam se testatur Augustinum. Ita fortassis subinde alia atq; alia Sibyllino nomini supposita sunt inter Christianos, jam sæculo primo *multa*, de quibus objicit Celsus, quem sub Adriano ac deinceps floruisse testatur Origenes Lib. I. p.8. alia sæculo secundo, qualia sunt illa quæ dixi de Antoninis ac L. Vero, alia sæculo tertio, ut Acrostichis. Clementem vero Romanum & reliquos quos nominavi, uti Josephum quoque, quoniam nihil de Sibylla proferunt quod non ex Sibyllinis apud Gentes peti potuerit, quare suppositis per Christianos oraculis usos affirmare debeam, non video. Sane gentibus etiam de uno Deo summo constitit, & quod Clemens Romanus videtur ex Sibylla attulisse de mundo conflagraturo, quid aliud est, quam quod in iisdem forte Sibyllinis libris legisse se innuit Ovidius Lib. I. Metamorph. v.256.

Esse quoque in fatis reminiscitur, affore tempus
Quo mare, quo tellus, correptaque regia cœli
Ardeat, & mundi moles operosa laboret.

Ac libellus pæne impleri posset gentilium de mundi futuro incendio testimoniis. Denique quod de turri Babylonica profert ex Sibylla Josephus, nonne Abydeno & Eupolemo etiam innotuisse docent Eusebius Lib.IX. cap.14. Lib.XX. cap.17. præparat. & Cyrillus 1. contra Julian. Nescio autem an satis firmum argumentum sit Vossii Lib. de Poëtis Græcis cap. 1. p. 6. qui auctorem vel consarcinatorem Sibyllinorum post

 Con-

Constantini M. tempora demum vixisse arguit ex eo, quod Sibylla Lib. III. p.283. affirmat se esse nurum Noachi, & Patres Constantino antiquiores aperte ajunt nullam ex Sibyllis esse Mose antiquiorem. Eidem rationi plurimum se tribuere testatur Cotelerius in prolegomenis ad Epistolam posteriorem Clementis Romani. Sed profectò versus qui eadem pagina in Sibyllinis exstant à Lactantio allegantur, & multis alioqui exemplis constat pugnantia inter se à Patribus quandoque affirmari, præcipue in iis quæ rationem temporum spectant.

XII. *Etiam illa quæ à Justino & reliquis secundi & sequentium sæculorum Patribus adducuntur Sibyllina, minime omnia auctores habuere Sibyllas sive mulieres fatidicas Ethnicas.* Justinus Martyr sub extremum cohortationis ad Græcos ait Sibyllam non modo adventum Servatoris nostri Jesu Christi σαφῶς & φανερῶς prædicere, sed & aliquibus interjectis addit eam non minus σαφῶς & φανερῶς tradere περὶ πάντων τῶν ὑπ᾽ αὐτοῦ γίνεσθαι μελλόντων. In eodem libro p.17. profert oraculum de deserendis templis arisque, quæ incassum spurcatæ fuerint cruentis victimis, & de colendo uno Deo magno. Ejusdem argumenti est quod Lib. II. adducit Theophilus Antiochenus pag. 144. ubi piis Dei cultoribus promittit paradisum. Lactantius & alii disertissima de Christi miraculis & passione loca producunt sub Sibyllæ nomine. Hæc omnia & singula qui ab Ethnica vate profecta, & inter Gentes pro Sibyllinis agnita sentiat, nihil sentiat. Incassum sane hoc adstruere laborarunt tum alii tum Johannes Crassetus Jesuita, cujus exstant bini de Sibyllinis libri Gallice editi, quorum unum Blondello A.1678. alterum illius ὑπερασπίστῃ Johanni Markio A. 1684. opposuit.

XIII. *Supposita igitur fuere quædam à Justino & aliis post eum Patribus laudata oracula. Non autem supposita fuere ab Ethnicis*, neque enim sibi ipsi adversatur Satanas. Matth.XII.26. At pleraqve in his Sibyllinis plane pugnant cum Ethnicismo.

XIV. *Neque supposita fuere à Judæis*, qvamvis ita sensit vir magnus Hugo Grotius ad Matth. II. 1. eumque secutus If. Vossius libro de Sibyllinis Oraculis, ut Marcum Zuerium Boxhornium in Historia universali & alios omittam. Intelligo autem una cum illis viris doctis Judæos, non qui Christianismo nomen dederunt, illi enim rectius dicentur Christiani, sed qvi ante Christum fuerunt, vel in Judaismo substiterunt. Ab his non fuisse supposita illa qvæ à Patribus citantur Sibyllina, paucis ostendam, neque enim placet huc referre argumenta non æqvalis omnia ponderis, qvæ Vossianæ sententiæ in Exercitationibus de Vatici-

ticiniis Sibyllinis Lipſiæ 1688. 8vo. editis oppoſuit vir eruditus Johannes Reiskius, tum ſcriptores Galli Richardus Simon & Elias DuPin. Nunqvam ſoliti ſunt Judæi falſas gentibus venditare prophetias, qvi hac in parte religioſiſſimi ſemper fuerunt, & cum haberent veros ac divinos Prophetas domi, nihil illis detrahendum, nihil adjiciendum putaverunt. Nulla eſt Sibyllinorum apud Judæos auctoritas ac vix mentio. Joſephus ſemel obiter Sibyllæ meminit, Philo nusqvam, Talmudici aliiqve Judæi doctores qvantum reſcire diligenter inqvirendo potui, nullam habent rationem Sibyllinorum. Nusqvam gentes leguntur objeciſſe Judæis qvod Sibyllæ carmina ſuppoſuerint aut ea interpolaverint, ſed Chriſtianis hoc exprobratum legitur. Incredibile eſt, legatos Romanorum, Octacilium Craſſum aliosque, Erythris vel alibi, ſive in Græcia ſive in Ægypto à contemtis & exoſis oracula collegiſſe & emendicaſſe Judæis. Unde facile reſponderi poſſe puto ad ea, qvæ Reiskio objecit vir clariſſimus Wilh. Erneſtus Tentzelius in cogitationibus vernaculis menſtruis anni 1689. p.309. Deniqve qvæ à Patribus afferuntur Sibyllæ de Chriſto teſtimonia, paſſim ita comparata ſunt, ut tam σαφῶς καὶ φανερῶς qvemadmodum Juſtinus loqvitur, nec ab ullo Judæo ante Chriſtum natum ſcribi potuerint.

XV. *Reſtat igitur ut à Chriſtianis conficta, & Sibyllæ nomini falſo ſubjecta fuerint, ad confundendos Ethnicos.* Hoc ſvadet ipſum oraculorum argumentum, hoc veriſimile reddunt tot alia primorum ſæculorum Apocrypha, tot fraudes profectæ à præpoſtera pietate, qvæ veritatem fulcro mendacio indigere ſibi perſvadebat. Hoc ab Ethnicis ſtatim objectum fuiſſe conſtat ex teſtimoniis Origenis, Lactantii, Euſebii, Auguſtini, Sozomeni, qvæ produxi cap. XXX. 5. & XXXI. num. 13. Hujus ſententiæ ſubſcriptores approbatoresqve viri doctiſſimi ſunt, Joſephus Scaliger Epiſtola CXV. Iſ. Cauſabonus ad Baronium, Jacobus Capellus vindic. pro Caſaubono Lib. I. cap. 12. Blondellus, Petrus Petitus, & paucis exceptis omnes qvi rem diligentius conſiderarunt. Qvod ſi cui incredibile & reverentia piis ſanctisq; majoribus fidei noſtræ debita indignum judicet, ut Juſtinum, Athenagoram, Theophilum, Clementem, Lactantium aliosqve ſtatuamus fucum ſibi facere paſſos & hypobolimæa Sibyllina jactaſſe pro veris: is velim cogitet quod nihil minus qvam acres & accuratos Criticos ſe eſſe oſtendant in ſuis ſcriptis, qvod freqventer ad Libros omnium confeſſione Apocryphos provocent, qvod putaverint argumentis quibuscunqve recte ſe uti, modo pro veritate facerent qvam defenſitabant. Neqve iſtud hilum officit cauſæ Evangelii in ſe, etſi forte pluri-

plurimum offecit progressui Christianismi apud Ethnicos, qvi fucum hunc sentiebant, & ex hoc reliqvorum etiam longe veriorum ac solidiorum argumentorum judicabant vim pondus ac momentum. At enim Apostoli gentilibus ac Judæis multis millibus persvaserunt Evangelium, virtute divina, non ementito ejusmodi Sibyllæ, Hermetis, Hystaspis, Orphei, vel alio undecunqve investigato dubiæ fidei testimonio nixi.

XVI. *Quando conficta fuerint, & à quo, quove in loco, non plane exploratum videtur.* De tempore vide tamen quæ supra dixi num. XI. & cap. XXXII. num. 7. At quis demum, vel qui hujus fuerint fraudis auctores, Orthodoxi an hæretici, quod eorum nomen, qvæ secta, nemo est qui nos certo doceat. *Hermæ* qui tribuunt cum Blondello Lib. II. c. 7. non videntur cogitasse quod tam elegantes versus Græci vix exspectari possint ab auctore Pastoris. Alius quoque visionum Hermæ, alius Sibyllinorum est genius. Plures sunt qui supposita hæc esse conjiciunt ab hæreticis veteribus. Ita Reinesius in dissertatione Critica de Sibyllinis oraculis, quam cum sua de diluvio Deucalionis dissertatione vulgavit Georgius Schubartus, Jenæ 1685. 4to. Ex hæreticis quidam nominant Gnosticos vel Montanistas. Quia *Gnosticorum* nomen latissime patet tum quod ad tempus, tum quod ad dogmata attinet, sat generalem quoque, adeoque parum certam constat esse illam conjecturam. De *Montanistis* minus verisimile esse videtur, quod post alteram Blondelli suspicionem opinati sunt H. Dodwellus prælect. Cambdenian. p. 302. Sam. Maresius sylloge Dispp. parte 2. pag. 489. seqv. & Joh. Marckius in dispp. de Sibyllis Franequeræ editis Ao. 1682. 8vo. Non tantum quod ante exortum Montanum Sibyllina allegaverit Justinus, adeoque prius orbi innotuerint, ut Marckio objecit Guil. Caveus in part. 1. Hist. Literariæ scriptorum Ecclesiasticorum, cui nonnulla, at quæ difficultatem omnem non tollunt reposuit Vir doctus in exercitationibus textualibus ad quinquaginta loca selecta Scripturæ pag. 475. seq. Sed inprimis observo nullius inter Montanistas pretii fuisse Sibyllina, & Montanistam Tertullianum aliquoties quidem ad Paracletum in Prisca & Maximilla, nusquam ad Sibyllina illa à Christianis supposita provocare. Quod enim in libro Tertulliani de pallio cap. 2. dicitur vaticinata *Sibylla non mendax*, oraculum inter Ethnicos celeberrimum spectare notavi cap. XXXII. num. 5. Quod denique ad locum attinet, urbem, vel regionem, in qua conficta primum illa de Christo Sibyllina fuerint, idem Reverendus ac de Historia Ecclesiastica præclare promeritus Caveus parte 2. Hist. Literariæ *Christianum aliquem*

Alexan-

Alexandrinum conjicit illam Sibyllinorum farraginem confinxisse, ex vaticiniis, historiis, dogmatibus librorum sacrorum utriusque Testamenti, insertis quibusdam hinc inde ex veterrimis oraculis, quo speciosius orbi obtruderetur. Nescio tamen an necesse sit affirmare, quod omnes fraudum architecti fuerint Alexandrini. Aliqua vero ex veterrimis Ethnicis & Christi nativitatem præcedentibus oraculis inserta fuisse, jam probatum dedi supra n. VI. & agnoscunt Tobias Wagnerus inquisitione in Oracula Sibyllina Tubingæ 1664. 4. editâ p. 38. Ioh. Henr. Ursinus parte 2. Analect. sacr. Lib. IV. c. 8. itemque alii.

XVII. *Non fuit ullo edicto Romæ capitis pœna proposita iis, qui hæc Sibyllina quæ nos habemus, vel illa quæ Patres allegarunt legerent.* Neminem certe hoc nomine capite minutum in veteri historia offendimus. Nec usquam ejusmodi legis vel edicti mentio. Et quorsum pœnam capitis sancivissent lectoribus supposititiorum scriptorum, qui veros libros Propheticos & Apostolicos à Judæis & Christianis legi patiebantur. Neque primi Christiani toties tamque audacter allegassent etiam in suis ad ipsos Imperatores Apologiis, si hoc capitis supplicio luendum scivissent. Equidem libri Sibyllini arcana civilium sacrorum continentes, ἐν ἀποῤῥήτοις habebantur, neque ulli nisi quindecimviris patebant, ex politica causa: sed jam demonstratum est longe alios hos fuisse, tum argumento, tum eo ipso etiam quod vulgo ferrentur, ab alteris differentes. Aurelianus quoq; Imperator apud Vopiscum increpat Senatum de inspiciendis libris Sibyllinis diutius dubitantem *perinde quasi in Christianorum Ecclesia* res ageretur: sed his verbis non ait prohiberi Christianos edicto singulari à Sibyllinis consulendis, ut putabat Baronius Apparat. ad Annales num. 20. Montacutius pag. 132. Apparat. ad Origenes Eccles. & pag. 156. Analect. sed potius Christianos in suis conventibus Sibyllina nunquam consulere, nec ad ea in ullo periculo recurrendum sibi existimare. Vide Casaubonum ad Baron. pag. 81. Blondellum Lib. I. cap. 19. Etiam Justinus Martyr Apologia prima pag. 82. ait opera malorum dæmonum effectum esse ut mors constituta esset lectoribus Hystaspis, Sibyllæ ac Prophetarum. Κατ' ἐνέργειαν δὲ τῶν φαύλων δαιμόνων θάνατος ὡρίσθη κατὰ τῶν τὰ Ὑστάσπου ἢ Σιβύλλης ἢ τῶν προφητῶν βίβλους ἀναγινωσκόντων. Sed eo in loco dolet tantum Justinus non jampridem cuivis licitum fuisse evolvere libros omnes ac singulos quos fatales Romani habebant sanctissimeque custodiebant, nec nisi decreto Senatus vel jussu Imperatorum permittebant inspici â Quindecimviris sacrorum. Suspicatus nempe est vir optimus, ex iis, quæ ipse legerat Sibyllinis, & quæ invitis Romanis in

vulgus manasse putabat, etiam in alteris, qvæ adhuc occultabantur, multa exstare veritatis testimonia, prohibitam autem fuisse eorum lectionem ὅπως διὰ φόβου *metu pœnæ* ἀποστρέψωσιν ἐντυγχάνοντας τοὺς ἀνθρώπους τῶν καλῶν γνῶσιν λαβεῖν, αὐτοῖς δὲ δουλεύοντας κατέχωσιν. Non potuisse tamen *ad plenum* illa clam haberi quin aliqva saltim in hominum manus venirent: ὅπερ εἰς τέλος οὐκ ἴσχυσαν πρᾶξαι, ἀφόβως μὲν γὰρ (hoc est, *sine metu pœnæ* sive *impune*) οὐ μόνον ἐντυγχάνομεν αὐταῖς, ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς ὡς ὁρᾶτε εἰς ἐπίσκεψιν φέρομεν, ἐπιστάμενοι πᾶσιν εὐάρεστα φανήσεσθαι. Hic qvin germanus sensus verborum Justini sit, Casaubono etiam maximam partem probatus Exerc. I. ad Baron cap. 11. eqvidem non dubito, & lectori docto facile me persvasurum confido, nec vereor ipse rogare ut conferantur qvæ ad hunc locum disputant Baronius Apparat. num. 20. Montacutius in Analectis p.154. sq. & qui idem prope liber est in Apparatu ad Origines Ecclesiasticas pag.130. seq. Petrus Halloisius T. 2. scriptor Oriental. pag. 399. Petrus Lanselius in dispunctione calnmniarum qvas vocat Casauboni cap. 6. Habuisse vero Romanos præter Sibyllina etiam alios libros fatidicos, qvos sacros nec vulgo inspiciendos servabant, & qvos προφητῶν βίβλους h.l. Justinus vocat, ex Svetonio, Plinio, Servio aliisqve constat: porro capitali supplicio affectum eum qvi fatales libros aliis legendos dedisset jam Tarqvinii temporibus novimus Attilium, ut ex Dionysio & Valerio Maximo notavi supra cap. XXXI. num. 6. Videtur tamen in eo falsus esse Justinus, qvod hæc qvæ gentibus objectabat Sibyllina ejusdem esse putabat generis cum eis qvæ Romani occultabant. Rectius utraqve inter se distinguit Lactantius Lib. I. cap. 6. *Harum omnium,* inqvit, *Sibyllarum carmina & feruntur & habentur præterquam Cumanæ, cujus libri à Romanis occuluntur, nec eos ab ullo nisi à Quindecimviris inspici fas habent.* At lepidus prorsus est Lanselius, qvi ex eo qvod Justinus dixerat malorum dæmonum instinctu interdictam à Romanis fuisse Sibyllinorum lectionem, concludit *facile apparere, Romanæ Ecclesiæ sanctionem de non concedenda promiscue Bibliorum in vulgari idiomate lectione, æquissimam esse atq; sanctissimam.* Eodem velut non contemnendo argumento utuntur Ledesma, Heskinsus, Peresius & alii. Sed judicet lector utrum è Justini verbis rectius seqvatur, quod Usserius in historia dogmatica de Scripturis & sacris vernaculis pag. 253. ex iisdem colligit, ab eodem nempe spiritu actos fuisse, & illos qvi Sibyllinorum, & hos qvi sacrorum Bibliorum lectionem interdixerunt, atqve adeo eundem habuisse finem sibi propositum, *ut per timorem ab illis homines absterrerent, quo minus scripta ea legentes*

gentes rerum bonarum notitiam perciperent, sed in servitute potius à se retinerentur. quæ ipsa verborum Justini sententia est.

XVIII. *Non est ab Augustino singularis quædam Sibyllinorum concinnata συναγωγή* Eam periisse dolet Erasmus Schmidius vir doctissimus, cujus Orationes tres de Sibyllis earumqve Oraculis vulgatæ sunt Witebergæ primum Ao. 1618. deinde ad calcem commentariorum ejus posthumorum in N. T. Norimb. 1657. fol. Ita vero ille Orat. 2. pag. 1501 *Scribit D. Augustinus Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 23. se carmina Sibllina non eâ serie quâ apud Lactantium leguntur ponenda censuisse, sed qua aptissime fieri posse sibi videretur contexuisse ac capitibus distinxisse, si modo scriptores eam seriem deinceps servare non neglexissent. Utinam Beati Patris præstita hac in re opera frui nobis hodie liceret!* Sed alius sensus est verborum Augustini, & præstitâ ejus circa Sibyllinos versus operâ plane frui nobis licet, quæ non alia fuit, nisi quod versus quosdam sparsim variisque locis à Lactantio Græce productos ipse eodem capite 23. libri XVIII. una serie conjunctim Latinis verbis retulerit. Ecce Augustini locum integrum & Sibyllina Lactantii una serie, suis distincta capitibus, quod librarii & editores servare postea, ut ipse merito veritus fuerat, neglexerunt: *Inserit etiam Lactantius operi suo quædam de Christo vaticinia Sibyllæ, quamvis non exprimat cujus. Sed quæ sigillatim ipse posuit, ego arbitratus sum* (hoc ipso in loco) *conjunctim esse ponenda, tanquam unum sit prolixum* (carmen) *quæ ille* (variis in locis) *plura commemoravit & brevia* *

" In manus iniquas, *inquit*, infidelium postea veniet, & dabunt Deo alapas manibus incestis, & impurato ore exspuent venenatos sputus, Dabit vero ad verbera simpliciter sanctum dorsum.

" Et colaphos accipiens tacebit, ne qvis agnoscat quod verbum vel unde venit ut inferis loquatur, & corona spinea coronabitur.

" Ad cibum autem & fel, & ad sitim acetum dederunt, inhospitalitatis hanc monstrabunt mensam.

" Ipsa enim insipiens gens tuum Deum non intellexisti ludentem mortalium mentibus. sed & spinis coronasti, & horridum fel miscuisti.

" Templi vero ** velum scindetur, & medio die nox erit tenebrosa nimis in tribus horis.

" Et morte morietur tribus diebus somno suscepto, & tunc ab inferis regressus ad lucem lætam veniet primus, resurrectionis principio vocatis ostenso. *Ista Lactantius carptim per intervalla disputationis suæ sicut*

* Lactant IV, 18.

** id. IV, 19.

ſicut ea poſcere videbantur quæ probare intenderat adhibuit teſtimonia Sibyllina, quæ nos, nihil interponentes, ſed in unam ſeriem connexa ponentes, ſolis capitibus, (h. e. ut primum verbum ſingulorum locorum majuſculis literis ſcriberetur, vel ſinguli loci à Lactantio citato novum veluti caput ſive novam ut vulgo loquimur lineam inchoarent, quemadmodum hîc lector factum videt) *ſi tamen ſcriptores deinceps ea ſervare non negligant* (imo vero neglexerunt etiam editores & interpretes, Vives ac Coquæus, ne ipſis quidem Benedictinis exceptis) *diſtinguenda curavimus.*

XIX. Antonius Poſſevinus in Apparatu ſacro ait melius fuiſſe pauca Sibyllina de multis ſecernere, collecta ex Patribus, notiſque vel paraphraſi illuſtrata, quam totam farraginem qualis exſtat in lucem dare: confiditque operam iſtam ſuſceptum iri ab aliquo docto & Catholico viro, uſui futuram in ſcholis ad puerorum ingenia per ſolidam doctrinam excitanda ad Chriſtianam fidem fovendam, & optimis moribus in rem conferendam. Utrum quisqvam id conſilium hactenus ſecutus ſit me latet, etſi ſcio ipſum (nec male ut arbitror) improbari à Blondello Lib. I. cap. 29.

XX. Præter libros octo Sibyllinorum Græce exſtantium, de quibus hactenus egi, habentur & alia Latine, quæ commentis recentiorum, quam Græca illa, temporum adſcribenda eſſe non dubito.

Hæc ſunt (1) *Hexaſticha* carmina de Chriſto *duodena*, verſu Hexametro, quorum ſingula ſingulis tribuuntur Sibyllis: Perſicæ, Libycæ, Delphicæ, Cimmeriæ, Samiæ, Cumanæ, Helleſpontiacæ, Phrygiæ, Europææ, Tiburtinæ, Agrippinæ, Erythrææ. Edidit hæc ex veteri codice Opſopœus pag. 458. ſeq. & ſparſim in diſſertationibus de Sibyllis Gallæus.

(2) *Narratio* proſâ ſcripta, quam ex codice Johannis Nicotii Opſopœus edidit p. 515. ſeq. Gallæus ſuæ oraculorum Sibyllinorum editioni præfixit, editores Operum Bedæ Venerabilis minus emendate deſcriptam rejecerunt ad calcem Tomi ſecundi. In hac cum de decem Sibyllis quædam auctor præmiſiſſet, narrat Tiburtinam Sibyllam innumeras orbis terrarum regiones vaticiniis ſuis impleviſſe, & famam ejus attigiſſe etiam Romanos, qui miſſis ad eam legatis magno cum honore in urbem deduci curaverint. Hinc centum Senatores in una nocte per ſomnum videre ſibi videntur novem ſoles, quos Sibylla de totidem generationibus ſive generibus hominum ſeſe inſecuturis interpretata quales ſingulæ futuræ ſint exponit. De *quarta* ſic ſcribit: *Quartus autem ſol quarta generatio eſt, in qua erunt homines quod verum eſt abnegantes. Et*

in

in diebus illis exsurget mulier à meridiano de stirpe Hebræorum nomine M. habens sponsum I. & procreabitur ex ea, sine commixtione viri, de Spiritu sancto nomine JEsus & ipsa erit virgo ante partum & virgo post partum. Plura ibidem subjicit de Christo, & in *quinta* generatione de Apostolis ituris in omnem mundum & per LXXII. linguas subjecturos sibi omnes nationes. Quo in loco secutus est auctor veterem sententiam de 72. linguis totidemque gentibus orbis terrarum, de qua vide Bocharti Phaleg. Lib. I c. 15 Petavium ad Epiphan. pag. 6. & Buxtorfii dissertatt. Philologico Theologicas pag. 83. præ cæteris Ludolfum commentar ad Hist. Æthiop. pag. 210. sequ. Cæterum cum vix tribus verbis perstrinxisset pseudo Sibylla hæc octo priores generationes, de *nona* agit prolixissime, & imperatores plerosque ut Constantinum, Carolum & alios primis designans literis, ultimum H. nomine ait fore Regem Romanorum & Græcorum, & regnaturum annos CXXII. Sub hoc aureum sæculum pollicetur, omnes paganos ad Christum revocandos, & post illorum CXXII. annorum spatium Judæos convertendos ad Dominum, venturum tunc quoque Antichristum de tribu Dan (Hæc quoque multorum veterum fuit opinio, Irenæi, Hippolyti, Ambrosii, Augustini, Prosperi, Theodoriti, Gregorii M. & aliorum) cujus Magicis artificiis multi deludendi sint, & gentes ab Aquilone spurcissimas, quas Alexander Rex incluserit, Gog videlicet & Magog. *Cum autem audientur hæc, Rex Romam convocato exercitu debellabit eos atque prosternet usque ad internecionem. Et postea Rex veniet Hierusalem & ibi deposito capitis diademate & omni habitu regali regnum Christianorum Deo patri relinquet & filio ejus JEsu Christo. Et cum cessaverit imperium Romanum, tunc revelabitur manifeste Anti Christus, & sedebit in domo Domini in Hierusalem. Regnante autem eo egredientur duo clarissimi viri Helias & Henoch* (confer de hac sententia, quam constanti traditione in Ecclesia celebratam nimis liberaliter Arethas affirmat, interpretes ad Apoc. XI. 3. Pseudev. Nicodemi p. 291. Hippolytum de Anti Christo p. 27. Damascenum Lib. IV. O. F. c. 28.) *ad annunciandum adventum Domini & Antichristus occidet eos, & post dies tres à Domino resuscitabuntur.* Denique cum dies persecutionis Anti Christi electorum gratia à Divino abbreviandos, & Anti Christum à Michaële Archangelo in monte Oliveti occidendum dixisset, hæc somnia concludit celebri illa Acrostichide, non alia usus versione quam allatâ ab Augustino, Lib. XVIII. de Civ. Dei cap. 23. Mentio hujus narrationis etiam apud Martinum Polonum Lib. II. Chronici pag. 102. edit. Suffridi Petri. Ejusdem generis est Prophetia Sibyllæ memorata in Chronico S. Benigni Divionensis ad A. C. 561. apud Dacherium T. I. spicileg. pag. 367.

pag. 367. *Venit Bruna de partibus Hispaniæ, ante cujus conspectum gentes peribunt. Hæc vero equitum calcibus disrumpetur.*

(3). *Vaticinium* Sibyllæ, *de septem statibus Ecclesiæ*, quod protulit Johannes Chemensis Episcopus in libro qui inscribitur *onus Ecclesiæ*, & sæpius sine nomine Auctoris lucem adspexit, cap. 65. ex eo Joh. Wolfius Centur. 3. Memorabilium pag. 54. seq. & Daniel Clasen libro III. de oraculis p. 577. seqv.

XXI. Atque hæc de Sibylla atque Sibyllinis satis, vel etiam plus satis. Operæ pretium tamen existimavi argumentum quod tot scriptores, multa perperam vel non plene tradentes occupasset, paulo accuratius & distinctius persequi in usum studiosorum. Nunc ad alios scriptores qui ante Homerum fuisse feruntur cum bona ut spero lectoris venia me confero, modo notaverim quod imago *lyræ triquetræ* quod genus à Sibylla primum repertum Svidas tradidit, exstat apud Sponium pag. 21. Miscellan. & Clarissimum Perizonium ad Æliani Variarum Lib. III. cap. 32. pag. 260.

XXII. Optandum erat *Claudii Salmasii* opus de Sibyllis, quod vir magnus promittit pag. 78. ad Solin. lucem vidisse: Cæterum alii recentiores qui singularibus scriptis editis de Sibyllis earumque oraculis agendum in se pridem susceperunt, hi fere sunt: *Joannes Aitzma* in speculo Sibyllarum, sive tractatu de Sibyllis Belgice edito, *David Blondellus* libris de Sibyllis qui Gallice prodierunt Paris. 1649. 4to. Anonymus (*Rob. Boyle* ut fert fama) in disquisitione de Sibyllis & Sibyllinis scriptis, contra objecta Opsopœi, Casauboni, Blondelli & aliorum. Anglice Lond. 1662. 8º. *Joh. Crassetus* Jesuita in dissertatione de oraculis Sibyllinis adversus Blondellum, Gallice, Paris. 1678. 12mo & cum appendice Joh. Marckio Viro Cl. opposita. ibid 1684. 12mo. *Servatius Gallæus* in dissertationibus de Sibyllis Amst. 1688. 4to. *Georgii Greenii* triga dissertationum de Sibyllis Witeberg. 1661. 4. *Joh. Marckius* * in disputationibus de Sibyllinis Carminibus Franeqv. 1682. 8vo. *Onuphrius Panvinius* in libro de Sibyllis & Sibyllinis oraculis, frequenter edito. *Petrus Petitus* libris III. de Sibylla, Lips. 1686. 8vo. *Thomas Reinesius* disquisitione Critica posthuma de Sibyllinis Jen. 1679. 4to. Joh. Reiskius ** in exercitationibus de vaticiniis Sibyllinis, pluribusque quotquot Christi natalem præcessisse leguntur, Lips. 1688. 8vo. *Erasmus Schmidius* in Oratio-

* Confer. ejusd. Marckii Exercitationes textuales ad 50. selecta S. Scripturæ loca p. 475. sq. & præf. ad exercitationes juveniles, Groning. 1686. 8.

** Impugnat potissimum sententiam If. Vossii de qua ut de aliorum quoque plerorumque hîc memoratorum dixi supra hoc ipso capite suo loco.

Orationibus tribus de Sibyllinis Oraculis Witeb. 1618. 8vo. & ad calcem commentariorum in novum fœdus Norimb. 1658. fol. *Edwardus Simson* in disqvisitione de Sibyllis, subjecta parti postremæ Chronici Catholici Oxon. 1652. fol. *Isaacus Vossius* de Sibyllinis & aliis qvæ Christi natalem præcessere oraculis Oxon. 1680. 12mo & post ejus varias Observationes Lond. 1685. 4to. *Tobias* deniq; *Wagnerus* inqvisitione in Oracula Sibyllina de Christo, Tubing. 1664. 4to. *Josuæ Barnesii* V. C. de Sibyllis libri tres nondum qvod sciam lucem adspexere, memorati ab auctore in Catalogo scriptorum suorum Anacreonti præmisso.

Infiniti præterea sunt, qui licet non singularibus libris, tamen fuse satis hoc argumentum in scriptis suis attigere, ut Joach. Camerarius, Joh. Jacobus Boissardus, Julius Cæsar Bulengerus & Caspar Peucerus libris de divinatione: Auctor historiæ Deorum fatidicorum, vatum, Sibyllarum & Phœbadum apud priscos illustrium Francof. 1680. 4to. P. Molinæus libro qvem Vatem inscripsit, Antonius Vandalen, Daniel Clasen & Georgius Mœbius libris de Oraculis: Samuel Maresius in Sylloge dispp. parte 2. p. 489. seqv. Baronius in apparatu ad Annales & adversus eundem Is. Casaubonus, Rich. Montacutius & Causauboni contra Rosweidum Hyperaspistes Jacobus Capellus. Samuel qvoq; Basnage T. 1. Annal. p. 147. seq. Gvil. Beveregius in Codice Canonum Vindicato L. 1. c. 14. Joh. Henr. Ursinus libro de Mosis antiqvitate p. 225. sq. & Christoph. Arnoldus in spicilegio p. 70. Lilius Gyraldus dialogo 2. de Poëtis, Gvil. Caveus, Elias du Pin & alii pleriq; qvi de Scriptoribus Ecclesiasticis egerunt, Rich. Simon contra Is. Vossium, Thomas Hyde de Veteri Relig. Persarum, Jo. Möllerus in Homonymoscopia p. 271. seq. &c. Prætereo Sibyllinorum editores supra cap. XXXI. num. 1. à me laudatos qvibus adderem *Ludovicum de Tovar* Palentinum Hispanum, Ordinis S. Dominici, cujus commentaria in revelationes Erythrææ Sibyllæ à bello Trojano ad diem judicii futura prædicentes lucem viderunt Senis 1508. 4to. Verum illa non * integros octo Sibyllinorum libros à Betulejo primum A. 1545. editos, sed tantum exigua qvædam Sibyllæ Erythrææ fragmenta ex Eusebio, Lactantioq; excerpta perseqvuntur. Porro Notæ Johannis Savanorolæ in Sibyllina, qvas Parisiis A. 1607. & 1610. editas memorat Bibliotheca Theologica Martini Lipenii τȣ̃ μακαρίτȣ, nusqvam exstant, sed pro Savanorola, Opsopœi nomen ibi reponendum.

* Confer qvæ dixi supra, num. IV.

CAPUT

CAPUT XXXIV.

Sidonis hymni. 1. *Siſyphi Coi Ilias. Alii hoc nomine.* 2. *Syager, belli Trojani ſcriptor, in Laërtii codicibus vitioſe Sagaris, in ſcholiis ad Ariſtophanem Satyrus.* Μετὰ ȣ̃τν, *cum hoc.* 3. *De Terpandro, ejus ætate, & poëmatis.* 4. *Terpandri Lyra* ἑπτάφθογγος. 5.

I.

SIDONEM Ponti filiam hymnos inveniſſe affirmat Sanchoniathon ſive Philo Byblius apud Euſebium Lib. II. præparat. Evangel. p. 38. Ἀπὸ δὲ τοῦ Πόντου γίνεται Σιδὼν, ἣ καθ' ὑπερβολὴν εὐφωνίας πρώτη ὕμνον ᾠδῆς εὗρε.

II. SISYPHUS COUS, Teucri ſcriba fuiſſe & Iliadem ante Homerum condidiſſe dicitur. Johannes Malalas T. 1. Chronographiæ p. 167. ταῦτα δὲ Σίσυφος ὁ Κῶος συνεγράψατο ἐν τῷ πολέμῳ ὑπάρχων σὺν τῷ Τεύκρῳ, ἥντινα συγγραφὴν εὑρηκὼς Ὅμηρος ὁ ποιητὴς τὴν Ἰλιάδα ἐξέθετο, καὶ Βεργίλλιος τὰ λοιπὰ ἅτινα καὶ ἐν ταῖς τοῦ Δίκτυος ἐμφέρεται συγγραφαῖς. Eadem fere ex Chronographo MSto affert Allatius Lib. de Patria Homeri p. 54. Johannes Tzetzes ad Malalam auctorem provocans Chil. V. hiſt. 29.

Σίσυφον Κῶον λέγουσι τοῦ Τεύκρου γραμματέα
Καὶ πρὸ Ὁμήρου γράψαι δὲ οὗτον τὴν Ἰλιάδα
Τεύκρῳ συνεκστρατεύσαντα καὶ καθορῶντα πάντα
Ἀφ' οὗ πρὸς πλάτος ὕστερον Ὅμηρον μεταφράσαι.

Laudat hunc Siſyphum plus ſimplici vice idem Malalas p. 142. 152. ut illa ætate libellum de rebus Trojanis ſub Siſyphi nomine exſtitiſſe non ſit dubitandum. Feruntur & alii Siſyphi, ut celebris ille Æoli filius conditor & Rex Ephyræ ſive Corinthi, auctor ludorum Iſthmiorum: & Siſyphus latro atque inſeſſor viarum Corinthi, qui apud inferos ingens cogitur rediturum ſaxum volvere, quamvis hoc priori quidam tribuunt, & ſolenni Mythologorum ac Poëtarum more micantes in tenebris, diverſa inter ſe confundunt. Vide Scaligerum ad Euſeb. p. 38.

III. SYAGER sive * SYAGRUS de quo Ælianus lib. XIV. Variar. capite 21. ὅτι Σύαγρός τις ἐγένετο ποιητὴς μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον ὃς λέγεται τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον πρῶτος ᾆσαι, μεγίστης οὗτος ὑποθέσεως λαβόμενος καὶ ἐπιτολμήσας ταύτῃ. Neutiquam tamen videtur Syagri librum ipsum vidisse Ælianus, uti nec Eustathius qui in proleg. ad Iliadem p. 3. ὅτι δὲ καὶ ἕτεροι, inquit, πρὸ Ὁμήρου ἦσαν ποιηταὶ, ὧν καὶ Μουσαῖος ἀκέσεις νόσων συγγραψάμενος, καὶ ὅτι ὡς καὶ Αἰλιανὸς ἱστορεῖ μετὰ Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον Σύαγρος γέγονε ποιητὴς, ὃς πρῶτος τὸν Τρωϊκὸν ᾖσε πόλεμον. Verba μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον Julius Cæsar Scaliger Poëtices Lib. I. p. 10. non cum Vultejo eumque secutis omnibus Æliani editoribus reddit *post*, sed *ante Orpheum & Musæum*: quo nomine reprehenditur ab Allatio de patria Homeri pag. 63. & 76. seqv. Sed ita quoque viri quidam docti exponendum rati sunt locum Actor. cap. V. versu 37. μετὰ τοῦτον *ante hunc*. Vide Valesium ad Eusebium pag. 31. & Samuelem Basnage ad A. C. 34. n. 21. etsi locus Clementis Alexandrini quem afferunt aliter longe accipitur ab Henr. Dodvvello dissertatt. ad Irenæum p. 36. & ab alio viro docto cujus mentionem facit in addendis ad illum locum. Rectius ni fallor μετὰ τοῦτον vertendum *cum hoc* vel *præter hunc*. Sic Homerus Odyss. λ. 468.

Αἴαντός θ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.

Locus Luciani à Lamberto Bosio in diatribis ad N. T. p. 53. adductus huc non facit, nam ibi μετὰ τούτους vertendum est *post hos* (à me jam commemoratos duos) ἄκουσον ἤδη τρίτον ἄλλον *audi jam tertium*. At Chrysostomus ad Danielem pag. 191. in loco quem Cotelerius difficillimum esse queritur in notis pag. 227. μετ' Αἴγυπτον per metalepsin dixit *post populi Judaici ex Ægypto liberationem*. Ut ad Ælianum redeam, verba μετ' Ὀρφέα καὶ Μουσαῖον reddenda puto *cum Orpheo & Musæo*, sive *iisdem quibus illi temporibus*. Ut apud Plutarchum de sera Numinis vindicta p. 563 τοῦ γενομένου μεθ' ἡμᾶς Πρωτογένους, ubi recte Xylander: *qui nobiscum fuit*. Sic Svidas ait Atheniensem Palæphatum fuisse μετὰ Φημονόην h. e. *eadem ætate* quâ Phemonoë: & Dictyn, quem Homero antiquiorem facit scripsisse τὰ μεθ' Ὅμηρον i. e. *eadem cum Homero*, sive de eodem quod Homerus tractavit argumento. Syncellus p. 18. Μανεθῶ ὁ Σεβεννύτης μετὰ Βηρωσσὸν γενόμενος, i. e. κατὰ τοὺς αὐτοὺς σχεδὸν τοὺς χρόνους ut idem ait pag. 16. addens tamen, ἢ μικρὸν ὕστερον. Joannes Malalas T. I. p. 200. Ταῦτα δὲ ἱστόρησαν οἱ σοφώτατοι Θάλλος καὶ Κάστωρ καὶ πολὺ

* Alios hôc nomine memorat Athenæus Lib. IX. p. 401. Cæterum idem haud dubie est Syager qui in Codicibus Laërtii vocatur Σάγαρις & Homeri adhuc vivi ac spirantis æmulus fuisse traditur Lib. II. in Socratis vita sect. 46. In Thomæ Magistri argumento ranarum Aristophanis idem vitiose vocatur Σάτυρος. Τῷ ὑπὲρ φύσιν Ὁμήρῳ τις ἀνώνυμος ἤριζε Σάτυρος. Quo in loco ἀνώνυμος est οὐκ ὀνομαστὸς, scriptor nullius nominis sive obscurus.

Πολύβιος συγγραψάμενοι, καὶ μετ' αὐτοὺς (cum his sive præter hos) Ἡρόδοτος ὁ ἱστορολογράφος. Photius Cod. 262. de Lysia qui Demosthene sine controversia antiquior, ὁ μετάγε Δημοσθένην οὗτος μόνος τῶν ἄλλων ῥητόρων φαίνεται κατορθώσας. Hac ratione nec apud Clementem Alex. L. VII. Strom. p. 764. cum Dodwelli amico pro μεθ' ὃν reponendum μεθ' οὗ sed etiam illud μεθ' ὃν exponi poterit *cum quo*. Nec jam difficultatis quicquam habebit locus Hesychii Hierosolymitani in quæstionibus à Cotelerio editis Tom. 3. monumentor. p. 7. καὶ ἕτερος ὁ παρὰ τῷ Ματθαίῳ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐκ τοῦ τελωνίου κλῆσιν ἀναγραφείς. *& alius* (paralyticus) *à Matthæo. IX. 2. unâ cum sua è telonio vocatione IX. 9. descriptus.*

IV. TERPANDER ex Methymna vel ex Antissa Lesbius, vel ex Arna, Cumâve Boeotus, non Archilocho tantùm sed & Thalete Cretensi de quo mox dicam, antiquior fuit si audimus Plutarchum L. de Musica. Ἡ μὲν οὖν πρώτη κατάστασις τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ἐν τῇ Σπάρτῃ Τερπάνδρου καταστήσαντος γεγένηται, τῆς δευτέρας δὲ Θαλήτας ὁ Γορτύνιος καὶ Ξενόδαμος ὁ Κυθήριος καὶ Ξενόκριτος ὁ Λοκρὸς καὶ Πολύμνηστος ὁ Κολοφώνιος, καὶ Σακάδας ὁ Ἀργεῖος μάλιστα αἰτίαν ἔχουσιν ἡγεμόνες γενέσθαι. Ælianus quoque L. XII. Var. cap. 50. Terpandrum Thaleti præponit: μετεπέμψαντό γε μὴν (οἱ Λακεδαιμόνιοι) Τέρπανδρόν καὶ Θάλητα καὶ Τυρταῖον καὶ τὸν Κυδωνιάτην Νυμφαῖον καὶ Ἀλκμᾶνα, αὐλῳδὸς γὰρ ἦν. Hieronymo Rhodio visus est Terpander Lycurgi atque adeo Thaletis fuisse æqualis, ut testatur Athenæus L. XV. dipnosophist. p. 635. Lycurgi leges numeris Musicis adstrinxisse innuit Clemens Alex. L. I. Strom. p. 309. ubi & primum poëmatis melodiam applicuisse narrat: μέλος τε αὖ πρῶτος περιέθηκε τοῖς ποιήμασι (etiam suis ipsius & Homeri, teste Plutarcho de Musica p. 1132.) καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους νόμους ἐμελοποίησε Τέρπανδρος ὁ Ἀντισσαῖος. Hellanico apud eundem Dipnosophistarum scriptorem auctore, multis annis Lycurgo atque adeo Thalete fuit junior, nam in Carneorum certamine primus omnium vicit, quod festum vigesima sexta Olympiade institutum constat ex Athenæo, unde hoc repetiit Josephus Scaliger in Græca quam edidit descriptione Olympiadum. Vide de illo festo si placet Meursium in Græcia feriata p. 178. Mirum vero quod Clemens Alex. 1. Strom. p. 333. ait ab Hellanico Terpandrum referri ad tempora Midæ, qui Olympiades longe ætate antevertit & Homeri æqualis fuit, rogantibusq; affinibus suis ab eo mactatus est Epitaphio quod refert Plato in Phædro p. 209. Homero tribuit Herodotus in Poëtæ vitâ, & ex recentioribus Scaliger ad Euseb. p. 79. etsi Cleobulo ab aliis tributum narrat Laërtius Lib. I. sect. 89. Verum enim vero fuit & alter Midas recentior, cujus mortem ad Olymp. XX. commemorat Eusebius in Chron. Idem Eusebius Terpandrum refert ad Olymp. XXXIII. cui consentaneum est, quod Phanias

nias apud Clementem Archilocho & Lesche juniorem facit, etsi Archilocho antiquiorem scripserat Glaucus Italus apud Plutarchum. Jovem celebrare cœpit Terpander his verbis, qvæ habes apud eundem Clementem L.VI.p.658. ζεῦ πάντων ἀρχὰ, πάντων ἡγήτωρ. ζεῦ σοι πέμπω ταύταν ὕμνων ἀρχάν. Elegorum inventorem Terpandrum, nescio qvibus auctoribus (Plutarcho forte) tradunt Gyraldus, & in institutionibus Poëticis Vossius. Eqvidem Plutarchus de Musica p. 1132. inter αὐλῳδικοὺς νόμους refert elegos, sed genus carminis elegiacum à Terpandro inventum non ait. Seditionis à Terpandro Musices ope sedatæ meminit præter Diodorum Sic. & Plutarchum de Musica & Lib. de sera numinis vindicta, Heraclides de Politiis, Λέσβιον ᾠδὸν commemorans, Aristides in orat. de concordia ad Rhodios & Platonica 2.p.305.311. Zenobius, Svidas, Diogenianus & Apostolius in μετὰ Λέσβιον ᾠδόν, laudantes Cratinum in Chirone, Hesychius in Λέσβιος ᾠδός. Plutarch. de sera Numinis vindicta p.158. Tzetzes Chil.1.hist.16.& alii. Νόμους tantum κιθαρῳδικοὺς non etiam αὐλητικοὺς ei adscribi etiam in Epochis marmoreis Arundelianis observat Palmerius exercitatt. ad scriptores Græcos p.700. Vide & Plutarchum Lib. de Musica p.1132.sq.edit.Paris. ex qvo inter alia disces Terpandrum ejusq; imitatores ita Musicos suos modos instituisse, ut primum hymno qvodã venerarentur Deos, deinde statim ad Homeri, Orphei vel aliorum Poëtarum carmina decantanda transirent.

V. Lyram septem chordis à Terpandro primum instructam multi memorant, Boëthius Lib.I.de Musica c.20. *Septimus nervus à Terpandro Lesbio adjunctus est secundum septem scilicet planetarum similitudinem,* Rectius fortasse *septimum tonum* dixisset. Nam τετραχόρδῳ etiamnum λύρᾳ sed ἑπταφθόγγῳ usum testatur Plutarchus. Nihilominus Svidas qvoq;, cum narrasset eum secundum qvosdam ab Hesiodo genus duxisse, secundum alios ab Homero, vocat eum Λυρικὸν, ὃς πρῶτος ἑπτάχορδον ἐποίησε τὴν λύραν, καὶ νόμους λυρικοὺς (hymnos ad Lyram canendos) πρῶτος ἔγραψεν, εἰ καί τινες Φιλάμμωνα θέλουσι γεγραφέναι. Terpandri ipsius testimonium exstat apud Euclidem sive Cleonidem introduct. Harmonica p.19.& Strabonem Lib.XIII.p.618.

Ἡμεῖς τοι τετράγηρυν ἀποστέρξαντες ἀοιδὴν
Ἑπτατόνῳ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Sed non omittendus locus Nicomachi Geraseni, qvi librum secundum Enchiridii Harmonici ita incipit: τὴν λύραν τὴν ἐκ χελώνης * φασὶ τὸν Ἑρμῆν εὑρηκέναι καὶ κατασκευάσαντο ἑπτάχορδον παραδεδωκέναι τὴν μάθησιν τῷ Ὀρφεῖ. Ὀρφεὺς δὲ ἐδίδαξε Θάμυριν καὶ Λίνον. Λίνος Ἡρακλέα ὑφ᾽ οὗ καὶ ἀνῃρέθη. Ἐδίδαξε δὲ καὶ Ἀμφίονα τὸν Θηβαῖον ὃς ἐπὶ τῶν ἑπτὰ χορδῶν ἑπταπύλους τὰς Θήβας ᾠκοδόμησεν, ἀναιρεθέντος δὲ τοῦ Ὀρφέως ὑπὸ τῶν Θρᾳκικῶν γυναικῶν

* Vide Figuram ejus in Novellis Reip. literar. A. 1703. Sept. p. 258. *Cava concha* apud Virgil.

τὴν λύραν αὐτοῦ βληθῆναι εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκβληθῆναι δὲ εἰς Ἄντισσα πόλιν τῆς Λέσβου. Εὑρόντας δὲ ἁλιέας ἐνεγκεῖν τὴν λύραν πρὸς Τέρπανδρον, τὸν δὲ κομίσαι εἰς Αἴγυπτον, εὑρόντα δὲ αὐτὸν ἐκπονήσαντα ἐπιδεῖξαι τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ ἱερεῦσιν, ὡς αὐτὸν πρωθευρετὴν γεγενημένον. Adde ſi lubet quæ de Hermete atqve Orpheo ſupra dixi XII. 11, XX. 2.

CAPUT XXXV.

De Thaletis Cretenſis ætate. 1. *Scriptis, & Muſica peritia.* 2. *Obiter de Thalete Mileſio & inventis ac ſcriptis ei tributis.* 3. *Euphorbus Phryx Geometra. ibid. Thamyris cum Muſis contendens & ideo excœcatus.* 4. *Scripta ad eum relata, & inventa.* 5. *Alii hoc nomine.* 6. *Themis.* 7. *Thymœtes.* 8. *Tireſias,* 9.

I.

DE THALETE CRETENSI ita Svidas: Θαλήτας Κρὴς Ἐλύριος (*ex Elyro Cretæ urbe*, pro quo male in vulgatis ἢ Ἰλλύριος ut monuit Meurſius in Creta Lib. I. c. 9. & Lib. IV. c. 12.) λυρικὸς, γεγονὼς πρὸ Ὁμήρου. Idem Thaletam Cnoſſium commemorat, quem vocat Rhapſodum, & poëmata quædam mythica ſcripſiſſe affirmat, ſed non diverſus forte fuit Cnoſſius iſte ab Elyrio uti nec à Gortynio Thaleta, cujus in libris de Muſica meminere Plutarchus & Boëthius, & ex Polymnaſto Colophonio Pauſanias. Nam in hoc quidem conveniſſe videtur antiqvis, qvod Cretenſis fuerit iſte Thales ſive Thaletas, alii vero patriam exiſtimabant Elyron, Cnoſſon alii, alii Gortynam tres Cretæ civitates. Fallitur autem in eo Svidas, qvod Thaletem iſtum Homero antiquiorem facit. Nam antiqvus ſane fuit, ſed æqvalis Lycurgi Spartanorum legislatoris, * qvi Homero junior, utpote cujus poëmata à Creophyli hæredibus redemit, collegit primus, ac Græcis commendavit teſte Plutarcho in ejus vita, confer Ælianum Lib. XIII. Var. c. 14. Quin trecentis poſt Trojam captam annis, vel etiam ſerius, circa initium Olympiadum floruit; cum Homerus ex plurimorum teſtimonio vix centum & ſexaginta annis à Trojano excidio abfuiſſe dicatur. Homeri & Heſiodi æqualem facit Laërtius tertium quem Lib. I. commemorat Thalem ſive Thaletem, qui ipſi eſt ἀρχαῖος πάνυ, κατὰ Ἡσίοδον καὶ Ὅμηρον καὶ Λυκοῦργον, ſed illis verbis apparet, eum non minus quam Ciceronem ſub initium Libri V. Tuſculanarum loqui παχυλῶς, ut unius ſæculi vel majorem etiam temporis non attenderit differentiam. Quanqvam Strabo qvoq;

* Socrates apud Platonem in Minoë ait Lycurgi leges promulgatas οὐδέπω ἴσως ἔτη τετρακόσια, ἢ ὀλίγῳ τούτων πλείω.

quoq; Lib.X. p.482. ſcribit Lycurgum cum Homero in Inſula Chio verſante eſſe collocutum. Verum decepit forte Strabonem quod legerat Lycurgum ἐντυχόντα Ὁμήρῳ hoc eſt *Homeri ſcriptis*, quæ in Chio inſula Creophyli heredes aſſervabant. Strabonem alii deinde ſunt inſecuti.

II. Cæterum iſti antiquo Thaleti μέλη tribuit Svidas, & Plutarchus in Lycurgi vita non longe poſt initium eum vocat ποιητὴν λυρικῶν μελῶν, ſed quibus Lycurgus feliciter uti potuerit ad animos Lacedæmoniorum componendos, & ῥήτρας legesque ſuas illis perſvadendas. Ἕνα δὲ τῶν νομιζομένων ἐν Κρήτῃ σοφῶν καὶ πολιτικῶν χάριτι καὶ φιλίᾳ πείσας ἀπέστειλεν εἰς τὴν Σπάρτην Θαλήταν ποιητὴν μὲν δοκοῦντα λυρικῶν μελῶν καὶ πρόσχημα τὴν τέχνην ταύτην πεποιημένον, ἔργῳ δὲ ἅπερ οἱ κράτιστοι τῶν νομοθετῶν διαπραττόμενον. Λόγοι γὰρ ἦσαν αἱ ᾠδαὶ πρὸς εὐπείθειαν καὶ ὁμόνοιαν ἀνακλητικοὶ διὰ μελῶν ἅμα καὶ ῥυθμῶν πολὺ τὸ κόσμιον ἐχόντων καὶ καταστατικόν, ὧν ἀκροώμενοι κατεπραΰνοντο λεληθότως τὰ ἤθη, καὶ συνῳκειοῦντο τῷ ζήλῳ τῶν καλῶν ἐκ τῆς ἐπιχωριαζούσης τότε πρὸς ἀλλήλους κακοθυμίας, ὥστε τρόπον τινὰ τῷ Λυκούργῳ προοδοποιεῖν τὴν παίδευσιν αὐτῶν ἐκεῖνον. Ephorus de Rep. Cretenſium apud Strabonem Lib. X. p. 480. ὡς δ' αὔτως καὶ τοῖς ῥυθμοῖς Κρητικοῖς χρῆσθαι κατὰ τὰς ᾠδὰς συντονωτάτοις οὖσιν, οὓς Θάλητα ἀνευρεῖν, ᾧ καὶ τοὺς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλλας ἐπιχωρίους ᾠδὰς ἀνατιθέασι, καὶ πολλὰ τῶν νομίμων. Plura ibi memorat de Spartanorum inſtitutis à Cretenſibus acceptis, qua de re vide etiam Nic. Cragium Lib.III. de Rep. Lacedæmoniorum cap. I. Meurſii Miſcellanea Laconica Lib. II. cap.5. & Cretæ Lib.III. cap. 8. Idem Strabo p. 482. teſtatur Lycurgum in Creta πλησιάσαι Θάλητι μελοποιῷ ἀνδρὶ καὶ νομοθετικῷ. Ariſtoteli quoq; Lib.II. Politicorum c.10. inter Nomothetas celebres poſt Onomacritum memoratur Thales, cujus auditor Lycurgus fuerit. Legem quandam hujus Thaletis videtur memorare Sextus Empiricus Lib. contra Rhetoras pag. 68. ὁ μὲν Κρητικὸς νομοθέτης εἶρξεν ἐπιβαίνειν τῆς νήσου τοὺς ἐν λόγοις ἀλαζονευομένους. ὁ δὲ Σπαρτιάτης Λυκοῦργος ὡς ἂν ζηλωτὴς Θάλητος τοῦ Κρητὸς γενόμενος τὸν αὐτὸν τοῖς Σπαρτιάταις νόμον εἰσηγήσατο. Sed poſſit & de alio legislatore locus iſte accipi cujus legum notitia per Thaletam ad Lycurgum pervenerit. Notandum etiam νόμους Muſicos forte intellexiſſe ſive certas modulationes Muſicas hymnosve, non Leges civiles, qui de Thalete primum quædam prodiderunt. Etenim apud antiquiſſimas gentes, antequam literarum uſus obtinuiſſet, leges ad numeros decantari ſolitas, ut eo melius memoriæ traderentur, conſtat ex Ariſtotelis probl. XIX.28. Muſicâ arte pueros Lacedæmone inſtituiſſe Thaletam, auctor eſt Boëthius Lib.I. de Muſica p.1372. *Plato arbitratur Muſicam optime moratam prudenterque conjunctam, ita ut ſit modeſta & ſimplex & maſcula nec effœminata*

nec fera nec varia. Quod Lacedæmonii maxima ope servavere, dum apud eos Thaletas Cretensis Gortynius magno pretio accitus pueros disciplinâ Musicæ artis imbueret. Marcianus Capella L.IX. p.178. *Thaletem Cretensem citharæ svavitate compertum morbos ac pestilentiam fugavisse.* Morbum Lacedæmone sedasse refert etiã Pausanias in Atticis p.35. sed qva ratione id fecerit, non addit, idem tamen cum Capellâ tradit etiam Plutarchus non longe à fine libri de Musica: Θάλητα δὲ τὸν Κρῆτα φασὶ κατά τι πυθόχρηστον Λακεδαιμονίοις παραγενόμενον διὰ Μουσικῆς ἰάσασθαι, ἀπαλλάξαι τε τοῦ κατασχόντος λοιμοῦ τὴν Σπάρτην καθάπερ φησὶ Πρατίνας. Sic Pæanem qvendam ad pestilentiam sedandam decantatũ memorat Homerus. Confer Eustathium ad Iliad. ά. p.104. Veteres Thaletis pæanas decantare solitum Pythagoram refert Porphyrius in hujus vita p.21. Tamen dubitatum scribit Plutarchus in eodem de Musica libro p.1134. utrũ pæanes scripserit Thaletas. Καὶ περὶ Θαλήτα δὲ τοῦ Κρητὸς εἰ Παιάνων γεγένηται ποιητὴς, ἀμφισβητεῖται. Γλαῦκος γὰρ (Glaucus Italus libro de antiqvis Musicis ac Poëtis) μετ᾽ Ἀρχίλοχον φάσκων γεγενῆσθαι Θαλήταν, μεμιμῆσθαι μὲν αὐτόν φησι τὰ Ἀρχιλόχου μέλη, ἐπὶ δὲ τὸ μακρότερον ἐκτεῖναι, καὶ Μάρωνα καὶ Κρητικὸν ῥυθμὸν εἰς τὴν μελοποιΐαν ἐνθεῖναι. Athenæus XV. p.678. memorat decantata Lacedæmone Thaletis & Alcmanis ᾄσματα, καὶ τὰς τοῦ Διονυσοδότου τοῦ Λάκωνος παιᾶνας. Scholiastes Pindari ad Pythionic. Od. 2. ἔνιοι δέ φασι πρῶτον Κούρητας τὴν ἔνοπλον ὀρχήσασθαι ὄρχησιν (adde Ez. Spanhem. ad Callimachum p. 22. sq.) αὖθις δὲ Πύρριχον Κρῆτα, συντάξασθαι δὲ Θάλητα πρῶτον τὰ εἰς αὐτὴν ὑπορχήματα. Plura de his Schol. Homeri Iliad. π. 617. Meursius in Orchestra. Eundem Thaletem innuit Plutarchus, cum in extremo libri de convenientissima Philosophorum cum Principibus familiaritate scribit eum Lacedæmoniorum seditionem compescuisse ἐπᾴδοντα καὶ παραμυθούμενον.

III. Fuit & alter Thales Examyi F. longe qvam Cretensis iste celebrior, sed junior ætate, Solonis nempe æqvalis Milesius, natus Olymp. XXXVI. 1. & Olymp. LVIII. anno ante CHRISTUM 546. vel 547. defunctus: gente ut ex Herodoti L.I. ab Hygino & Svida notatum est, Phœnicius, qvem & ipsum disputationes suas scripto mandasse affirmat Augustin. l. VIII. de Civ. Dei c.2. innuitq; Vitruvius L.IX. c.7. etsi Laërtius in Thaletis vita L.I. sect.23. testatur qvosdam statuisse qvod nihil omnino scripserit, ut diserte etiam tradit Themistius oratione XXVI. (aliis XV.) p.317. edit. Harduin. addens Anaximandrum * primum ausum fuisse librum edere qvod antea ignominiosum & ab usu

* Inter Philosophos, puta, ac singillatim Physicos. Sed de Thalete Simplicius in 1. Phys. *Fertur Thales fuisse primus qui Græcis commentationem Historiamq́ de Natura edidit & patefecit. Equidem cum multi & alii veteres essent, ceu Theophrasto videtur, ipse longe ab illis dissensit, tanquam latuissent ipsum cuncti qui eum præcessere. Præterea traditur nullum monumentum scriptum præter illam Astrologiam* ναυτικὴν *posteris reliquisse.* Lactantius l.I. Instit. c.5. de Thalete. *Primus omnium quæsisse de caussis naturalibus traditur.* Etiam primum omnium de cœlestibus disputasse scribit Minucius Felix c.19.

usu alienum habebatur. Θαλῆς μὲν δὴ τοσαῦτα εἰσενεγκάμενος, οὐ καλέθετο ὅμως εἰς συγγραφὴν τὰ εὑρήματα· οὔτε αὐτὸς ὁ Θαλῆς οὔτε ἄλλος τις τῶν εἰς ἐκεῖνον χρόνον. Τούτου γενόμενος ζηλωτὴς Ἀναξίμανδρος ὁ Πραξιάδου οὐ πάντα ἐζήλωσεν ὅμως, ἀλλὰ τοῦτο εὐθὺς παρήλλαξέ τε καὶ ἐξετράπετο, ὅτι ἐθάῤῥησε πρῶτος ὧν ἴσμεν ἑλλήνων λόγον ἐξενεγκεῖν περὶ φύσεως συγγεγραμμένον. Πρὶν δὲ εἰς ὄνειδος καθειστήκει τὸ λόγους συγγράφειν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐνομίζετο τοῖς πρόσθεν Ἕλλησι. Mox tamen addit Laërtius à quibusdam illi tributa duo scripta περὶ τροπῆς de conversione solis in tropicis & περὶ ἰσημερίας sive de æquinoctio. Nauticã vero Astrologiam * quæ sub Thaletis nomine olim ferebatur, *Phocum Samium* auctorem agnoscere; tum aliquibus interjectis ex Lobonis Argivi testimonio refert scripta ab eo esse ad versus ducentos τὰ γεγραμμένα ὑπ᾽ αὐτοῦ εἰς ἔπη τείνειν διακόσια. Plutarchus libro quare Pythia desierit oracula fundere carmine, p. 402. Thaletem accenset Orpheo, Hesiodo, Parmenidi, Xenophani, & Empedocli qui philosophiam suam carmine tradiderint: ac paulo post Eudoxo atque Hesiodo qui de Astrologia carmine scripserint, addens tamen; εἴγε Θαλῆς ἐποίησεν ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν τὴν αὐτῷ ἀναφερομένην ἀστρολογίαν. Svidas quoq; ait eum scripsisse περὶ μετεώρων ἐν ἔπεσι, περὶ ἰσημερίας καὶ ἄλλα πολλά. Gallenus libro de humoribus affert locum ex Thaletis L. II. περὶ τῶν ἀρχῶν, prosa conceptum, etsi idem Galenus alibi negat Thaletis de aqua primo principio sententiam ἐκ συγγράμματος αὐτοῦ posse ostendi. Confer Menagium ad Laërtium p. 16. qui p. 23. nescio quo auctore scribit Hexametri versus origenem ** Thaleti huic à quibusdam tribui. Falso sane, cum Homero saltim & Hesiodo fuerit junior. Thaletis Epistolam ad Pherecydem quam Laërtius produxit κιβδηλίας sibi suspectam esse, testatur Huetius p. 77. demonstrationis Evangelicæ. Idem etiam de altera ad Solonem fortassis dicendum, & Josephus Scaliger Epist. 306. ad Everardum Vorstium omnes illas Epistolas quæ Democrito, Soloni, Thaleti & Pittaco Mitylenæo apud Laërtium attribuuntur multis argumentis ait se probare posse confictas à Græcis, quibus nunquam, ut ait, mentiendi voluntas aut facultas defuit. Versus Callimachi de inventa á Thalete ursa minore & stella polari, quos idem Scaliger ad Manilium p. 40. adduxit, atque Menagius pag. 13. ad Laërt. unde petiti sint negat se comperisse, exstant apud Achillem Tatium in Isagoge ad Aratum pag. 123. Negat enim p. 15. vir doctus se meminisse quicquam alibi lectum de *Euphorbo* Phryge, quem Laërtius in Thaletis vita ex Callimacho narrat reperiisse σκαληνὰ καὶ τρίγωνα καὶ ὅσα γραμμικῆς ἔχεται θεωρίας *rationem scalenorum & trigonorum & quæcunque ad Geometricas speculationes spectantia habentur.* At legerat haud dubie de Euphorbo Trojano, cujus in se animum migrasse ferebat Pythagoras, & quem á Callimacho innui non est dubitandum. Alia Thaletis inventa memorat Proclus ad Euclidem p. 19. 44. 67. 78. 92. & Clemens I. Strom. pag. 302. Ex Eudemi Historia Astrologica. Denique Thaletis nomine etiam secundum nonnul-

* Simplicius loco laudato.

** Confer quæ supra, XXIV. 4.

nonnullos venit Zamolxis teste Porphyrio in Pythagoræ vita p. 186. quo de Zamolxi uti de Lycurgo quoque dixi quædam libro secundo, c. 12. quod est de Græcorum legislatoribus. Thaletis filius (adoptivus, neque enim uxorem duxit, ut docet Plutarchus in Solone p.81. referens alterum ejus adoptivum è sorore natum Cypistum) Phidiades in Ægina insula domum habuit, in qua natus fertur Plato. Laërt. III. 3.

IV. THAMYRIN Philammonis & Arsinoæ sive Argiopæ * filium, Thracem, memorat Homerus Iliad. β. v. 595.

- - - καὶ Δώριον, ἔνθα τε Μοῦσαι
Ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,

Ad quem locum Eustathius hunc vatem ac cantorem cum Musis contendisse ait eâ lege, ut si vicisset, omnium earum potestatem haberet, si vero esset superatus, ab illis quacunq; re vellent, privaretur. Victrices itaq; Musas oculis Thamyrin spoliasse, & vocem ejus læsisse & mente ipsum movisse. Alii non cum omnibus sed cum una Musarum certasse affirmant, proposito si victor abiret præmio nuptiarum. Sensum allegoricum hujus fabulæ quæ apud Diodorum Sic. L. III. p. 201. Diogenianum Centur. IV. prov. 27. Parthenium c. 29. Hyginum L. II. c. 6. poëtic. Astrolog. Julianum Epist. 41. Dionem Chrysost. XIII. p. 225. Plutarchum L. de Musica, Oppianum L. II. Ixevticorum (in Eutecnii paraphrasi p. 64.) Lucianum in reviviscentibus, T. 1. p. 393. Apollodorum aliosque occurrit, ita exponit Johannes Tzetzes Chiliad. VII. hist. 108. ut notet arrogantem fuisse Poëtam, quod verò poëmata ejus perierint, hinc à Musis excœcatum tradi. Pausanias in Messenicis pag. 363. ex morbo luminibus captum Thamyrin arbitratur.

V. Tzetzæ verba qvibus Cosmogeniæ etiam à Thamyri scriptæ meminit, hæc sunt:

— — — — ἦν ποιητὴς γεννάδας
Συγγράψας κοσμογένειαν πενταχιλίοις στίχοις
Σὺν κομπαστὴς δ' ἐνόμιζεν ἶσον εἰς νοῦν οὐδένα.
Ἐπεὶ δ' ἐξηφανίσθησαν τὰ τούτω γεγραμμένα
Ἔφασαν ὡς ἀντήριζεν ὡς πρὸς ᾠδὴν ταῖς Μούσαις.

Svidas ait Thamyris Theologiam ferri versibus termille, quæ Theologia sive Theogonia haud diversa fuit (ut recte etiam Clarissimo Bælio animadversum) à κοσμογενείᾳ illa Tzetze memoratâ, sed versuum numerus apud alterutrum vel utrumque falsus, neuter enim opus ipsum Thamyræ inspexit. Ejus hymnos laudat cumque Orphicis jungit Plato lib. octavo de legibus, & Pausanias in Phocicis p. 812. testatur eum hymno in Apollinem decantato in certamine Pythio vicisse. Meminit & Plato in Jone non longè à prin-

* Schol. Homeri Iliad. κ' 435. Eratus Musæ filium vocat, sed ad Il. β' Catal. v. 102. Arsiæ Nymphæ.

Principio: οὐδεπώποτ' εἶδες ἄνδρα ὅστις περὶ μὲν Ὀλύμπου δεινός ἐστιν ἐξηγεῖσθαι, ἢ περὶ Ὀρφέως ἢ περὶ Φημίου τοῦ Ἰθακησίου ῥαψῳδοῦ. Et in extremo libri ultimi de Rep. ait animam Orphei in Cygnum, Thamyræ in Philomelam post morten transmigrasse, alienus utique à sententia Prodici Phocaënsis, qui Thamyrin apud inferos pœnas suæ in Musas jactantiæ & insolentiæ luere scripsit narrante Pausania in Messenicis p. 363. Plutarchus L. de Musica p. 1132. poëma Thamyræ de Titanum bello adversus Deos commemorat, sed quod nec ipse vidit, πεποιηκέναι δὲ τοῦτον, inquit, ἱστορεῖται Τιτάνων πρὸς τοὺς Θεοὺς πόλεμον. Præterea quod de Thamyræ Musica meminere Strabo L. X. p. 471. Plutarchus p. 1093. quod non svaviter vivere liceat secundum Epicurum, Philostratus L. I. Sophist. p. 488. & 521. & in Epistolis p. 887. Dio Chrysostomus diss. 69. p. 622. & Clemens Alex. 1. Strom. p. 307. qui auctor est Doricam harmoniam à Thamyri inventam fuisse. Ad cæcitatem ejus alludit præter Propertium Lib. II. Eleg. 18. Ovidius Lib. III. Amor. Eleg. 7. ita canens:

Quid miserum Thamyrin picta tabella juvat?

Apollodorus Lib. I. pag. 8. itemque alii Hyacinthum deperisse scribunt, atque adeo πρῶτον ἄρξασθαι ἐρᾶν ἀρρένων qua de re Svidas & ex recentioribus Gyraldus multa afferunt quæ ἄρρητα ἀμείνω.

VI. Cum hoc Thamyri à nonnullis confunditur *Amyris* quidam, sive is idem fuit, qui famulum in templo Sybaritico verberibus fatalibus excipiens ansam dedit proverbio Ἄμυρις μαίνεται, de quo vide Andream Schottum ad Adagia Græcorum p. 87. & 200. Fuit & *Thamyris* Theclæ Sanctæ sponsus, de quo in actis ejus mentio occurrit. Etiam celebris Scytharum regina Cyri debellatrix Thamyris à quibusdam appellatur, à Lindenbrogio Tamyris, sed hujus nomen rectius effertur *Tomyris*, ut ostendit Valesius ad Ammianum Marcelinum Lib. XXIII. c. 6. Sed & Cilix *Tamiras* qui aruspicinã Cyprios docuit, apud Tacitum L. II. c. 3. Hist. vocatur *Thamyras*, etsi apud Hesychium ab illo sacerdotes Cyprii vocantur Ταμιράδαι non Θαμυράδαι.

VII. THEMIS una ex Titanidibus, carmen Heroicum prima reperisse quibusdam visa fuit, ut auctor est Clemens Alex. Lib. I. Strom. p. 309. Antiquissimum etiam ferunt fuisse Themidis fatiloquæ oraculum Deucalioni & Pyrrhæ præcipientis ut lapidibus jactis in orbem mortalibus vacuum, genus humanum restauraret, ut præter alios refert Arnobius Lib. V. & Lutatius ad Statii 3. Thebaidos. Sed de Themide ejusque oraculo, cujus crebra apud veteres mentio, agunt Boissardus de divinationibus p. 97. & Bulengerus Lib. I. de oraculis ac vatibus c. 2. Vide præterea Casaubonum ad Strabonis lib. IX. p. 429. edit. Paris. Sirmondum ad Sidonium p. 233. Stephanum Pighium in libro *Themis Dea*, T. IX. Antiqv. Græcar. Jacobum Perizonium

nium

nium dissertatione tertia Triadis p. 249. seq. & Franciscum Bianchinum in Historia universali ex monumentis antiquis illustrata c. 4. ubi jus naturale sub Themidis nomine à veteribus commendatum ex Festo & aliis docet. Confer Diodorum Siculum L. V. p. 335. Theages apud Stobæum: Θέμις γε ὧν φημίζεται παρὰ τοῖς ὠρανίοις θεοῖς, δίκα δὲ παρὰ τοῖς χθονίοις, νόμος δὲ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. Idem tradit Jamblichus in vita Pythagoræ p. 55. & apud Clementem 6. Stromatum p. 613. δίκα ἐσία ἁγνὰ, εὐνομίας ἀκόλουθος καὶ πινυτᾶς Θέμιδος. Sacra etiam Themydis olim celebrata fuere, quorum cerimonias quasdam symbolaque prodit idem Clemens in protreptico p. 14. Cæterum apud Johannem Malalam 1. Chron. pag. 181. & priscum Scholiastem laudatum Bulengero Lib. I. de Theatro c. 2. â quo Themis prima τραγικὰς μελῳδίας invenisse & dramata edidisse traditur, pro Θέμις sive Θεόμις legendus Θέσπις, ex certissima conjectura Clarissimi Bentleji Epist. ad Millium pag. 46.

VIII. De THYMOETE Laomedontis nepote non prætereundum Diodori Siculi testimonium quod exstat libro III. p. 201. Πρὸς δὲ τούτοις Θυμοίτην τὸν Θυμοίτου τοῦ Λαομέδοντος κατὰ τὴν ἡλικίαν γεγονότα τοῦ Ὀρφέως, πλανηθῆναι κατὰ πολλοὺς τόπους τῆς οἰκουμένης καὶ παραβαλεῖν τῆς Λιβύης εἰς τὴν πρὸς ἑσπέραν χώραν τῆς οἰκουμένης ἕως ὠκεανοῦ. θεάσασθαι δὲ καὶ τὴν νῆσον ἐν ᾗ μυθολογοῦσιν ἐγχώριοι ἀρχαῖοι τραφῆναι τὸν Διόνυσον καὶ τὰς κατὰ μέρος τοῦ θεοῦ τούτου πράξεις μαθόντα παρὰ τῶν Νυσαίων, συντάξασθαι τὴν Φρυγίαν ὀνομαζομένην ποίησιν ἀρχαϊκῶς τῇ τε διαλέκτῳ καὶ τοῖς γράμμασι χρησάμενον. Eadem de Thymoete scribit sed præterito Diodori nomine Gyraldus dialogo de Poëtis secundo, neque alium quam Gyraldum auctorem laudat Laurentius Crassus, Baro de Pianura, in opere de Poëtis Græcis pag. 515.

IX. De TIRESIA Vate ejusq; oraculis, cœcitate &c. adeundus idem Diodorus L. IV. p. 269. Philostratus L. I. imag. Justinus quæst. 146. ad Orthodox. Svidas in νωμῶν, Boëthius lib. V. Consolat. prosa 3. Politianus c. 80. Misc. Bonifacius Hist. ludicræ lib. I. c. 6. & illustres ætatis nostræ vir Huetius in demonstratione Evang. & Ez. Spanhemius ad Callimachum p. 638. seq.

CAPUT XXXVI.

Zoroaster unus an plures. 1. Cum Adamo, Noacho aliisque temere confunditur. 2. Ejus nominis notatio. 3. Ætas. 4. Scripta ejus Astrologica. 5. Physica, ubi etiam de Oraculis, quæ diversa fuerunt ab Apocalypsi. 6. Platonicorum juniorum in Oracula commentarii deperditi. 7. Gemisti Plethonis συγκεφαλαίωσις dogmatum Zoroastris & Platonis. ibid. Editiones & versiones Oraculorum Zoroastreorum quæ exstant, cum Scholiis Plethonis & Pselli. 8. De Patricii collectione

collectione obſervationes quædam. 9. *Utrum è Chaldaico vel Perſico tranſlata fuerint, & de oraculis Zoroaſtris quæ Chaldaice ſcripta habere ſe olim teſtatus eſt Johannes Picus.* 10. *Oraculorum ut videtur Metaphraſtes, Julianus Theurgus, de quo pluſcula, & num artibus ipſius Magicis potius, quam precibus legionis fulminatricis exoptatum imbrem debuerit exercitus M. Antonini.* 11. *Libri Zoroaſtris de arte Magica.* 12. *Chemica ſcripta Zoroaſtri tributa.* 13. *Opus Theologicum de ſacris dogmatis & religione Perſarum. Liber ZEND VA ESTA ejusq; compendium ab Hydeo Latine vulgatum quod inſcribitur SADDER.* 14.

I.

SUpereſt poſtremus ante Homerum dicendus ZOROASTER, de qvo tam multa & pugnantia inter ſe traduntur, ut illa dijudicare atq; revocare ad examen res majoris ſit operæ quam pretii. Neq; enim in illis tenebris antiquitatis plane certi quicqvam ex tam diverſis interq; ſe confuſis exſculpere fas eſt. Unus Zoroaſter fuerit, an poſtea & alius, non ſatis conſtare ſcripſit Plinius Lib. XXX. c. 1. Unum fuiſſe ſenſit Goropius Becanus & nuper Thomas Hyde, ſed Scaliger & Bochartus duos, Claudius Salmaſius & P. Lambecius Arnobium ſecuti tres, Franciſcus Patricius, Athanaſius Kircherus, Valeſius ad Ammian. Lib. XXIII. p. 374. multiq; alii qvatuor, Thomas deniq;, Stanleius qvinq; : 1. Aſſyrium, 2. Bactrianum, Nini æqvalem & ab eo vel à Semiramide victum: 3. Perſam ſive Perſomedem, 4. Pamphylium, & 5. Proconneſium, Arnobio L. I. & Plinio memoratum, qvibus ait ſextum addi poſſe Babylonium omnis divini arcanum Antiſtitem, qvo Magiſtro uſum Pythagoram narrat Apulejus in floridis. Sex qvoq; Zoroaſtres numerat Delrio in diſquiſitt. Mag. exploſus à Joh. Henrico Urſino in Exercitationibus de Zoroaſtre Hermete & Sanchoniatone editis Norimbergæ 1661. 8vo.

II. Philippo Cluvero Zoroaſter eſt *Adamus*, Pſeudo Beroſo & Joh. Caſſiano, Petro Comeſtori, Athanaſio Kirchero & pluribus recentioribus, *Chamus* Noæ filius, Gregorii Turonenſi *Chus*, ſcriptori Clementinorum à Cotelerio editorum * *Nimrod*, auctori Chronici Alex. & Pſeudo Clementi *Mіsraimus*: Procopio Gazæo & Epiphanio Nemrodi filius *Aſſur*, *Abrahamus*** aliis, Georg. Hornio *Bileamus*, Huetio *Moyſes*, Clementi Alexandrino *Er* Pamphylius Platoni memorat9. Bundaro Mahumedano famulus alicuj9 diſcipulorũ *Jeremiæ*, Abulpharajo p. 54. è diſcipulis *Eliæ* unus, Abunephio ſcriptori

* Vide & recognitiones Clem. Lib. 1. c. 30.

** Confer Herbeloti Bibl. Or. in vocibus *Abraham, Abeſta, Zoroaſter.*

Arabi apud Kircherum 1. Oedipi Ægypt. p. 85. 176. *Oſiris*, & ipſi Kirchero p. 216. etiam *Mithras:* Eduardo Pocockio ad Abulpharajum p. 147. *Hyſtaſpes*, Thomæ Hydeo in hiſtoria religionis veterum Perſarum c. 24. p. 314. fuiſſe videtur famulus *Eſdræ* Prophetæ, & p. 310. ac 340. idem cum *Zoromaſdre* Chaldæo Svidæ memorato; qvibus adde qvod multi putant Zoroaſtrem latere ſub *Oxyarte* Cteſiæ & Diodori Siculi, item ſub *Zara* vel *Nazarato* Alexandri Polyhiſtoris, *Zabrato* Porphyrii, *Zarata* Plutarchi & *Zare*, *Zarade*, *Zoroado*, vel deniq; *Zasrade* & *Zarua* aliorum. Vide Cotelerium ad Pſeudo Clementis recognitiones L. IV. cap. 27. Tho. Stanleium Hiſtor. Philoſophiæ Orientalis Lib. I. c. 2. Huetii demonſtrat. Evangel. p. 150. ſq. & p. 458. ſq. quo poſteriore loco Zoroaſtrem confert cum Ezechiele. Petrum Baylium in Lexico Hiſtorico Critico editionis ſecundæ, Bartholomæum Herbelotum deniq; in Bibliotheca Orientali, qui inter alia refert eum à quibusdam Eliæ & Eliſæi, Rechabitarumqve diſcipulum habitum fuiſſe, ab aliis haud diverſum putatum à Smerdi, qui poſt Cambyſen regno Perſarum præfuit.

III. Nomen ipſum Zoroaſtris PſeudoClementi, Gregorio Turonenſi & Abunephio apud Kircherum *vivum ſidus* ſonat, Dioni & Hermodoro apud Laërtium ἀστροθύτην, Bocharto Lib. IV. Phaleg. c. 1. ἀστροθεάτην שורואסתר, Annio Vitebrienſi *magum & veneficum*. Johanni Crojo ad qvædam loca Origenis p. 31. *principem ſecreti* ſive *arcani* שר הסתר, Salmaſio de Helleniſtica p. 368. Henrico Lord in deſcriptione Religionis veterum Perſarum in India c. 3. p. 154. Hottingero Hiſtor. Oriental. p. 364. Texeiræ & aliis *Zarduſt* vel *Zertutſcht*, *Zerdaſcht*, Theodorito ζαράδην, *amicum ignis:* Kirchero in Obeliſco Pamphilio Lib. I. c. 2. §. 1. *Tſairaſter*, *fictorem imaginum occulti ignis*, vel *Tſuraſter*, *occultarum rerum imaginem*. Thomæ Hydeo p. 310. *aurum pravum* vel contra *obryzum*, etſi fatetur iſte neutram harum expoſitionum ſibi ſatisfacere. Confer eruditiſſimi Viri Hadr. Relandi partem 2. diſſ. Miſc. p. 265.

IV. Similiter de ætate neceſſe eſt plurimum abire in diverſa quibus tam varia de Zoroaſtre vel pluribus hoc nomine in mentem venerunt. Lubet hoc loco illud tantum commemorare, quod Zoroaſtrem Magiæ inventorem quinq; millibus annorum ante bellum Trojanum fuiſſe falſo ſcripſit Hermippus & Ariſtoteles apud Plinium, & Hermodorus Platonicus apud Laërtium in proœmio. Meminit ejusdem ſententiæ quoq; Plutarchus de Iſide & Oſiride p. 369. neq; valde ab ea abhorret, quod apud eundem Plinium Eudoxus Zoroaſtrem ſex millibus annorum ante Platonis mortem floruiſſe prodidit. Sed juniorem facit Svidas, qui ait fuiſſe ante bel-

bellum Trojanum annis quingentis, quin longe citerior est Xantho Lydio apud Laërtium prooem. sect. 2. qui à Zoroastre ad Xerxis transitum non plures annos quam sexcentos numeravit. Cæterum mihi quidem probabile est, licet plures forte fuerint Zoroastres, tamen scripta & Magiæ in Perside inventionem tribui posse cum aliqua verisimilitudine non nisi uni, Persomedi nempe, qui Darii Hystaspis temporibus claruit, adeoqve Homero longe junior fuit. Qvis enim non malit credere scriptores nominum similitudine deceptos ad Chaldæum vel Bactrianum res Persici Zoroastris retulisse, quam plures eodem nomine diversis temporibus homines tam similia studia coluisse tam multa eadem & patrasse & passos esse.

V. Jam quæ scripta ad Zoroastrem veluti auctorem & olim relata sint & hodie referantur videamus. Equidem hîc optem exstare libros περὶ μάγων Hermippi Smyrnæi, qui sub Ptolemæis claruit, & *de tota arte Magica*, ut ait Plinius, *diligentissime scripsit, & vicies centum millia versuum à Zoroastre condita, * indicibus quoq; voluminum ejus positis explanavit.* Sed videtur illud Hermippi opus jam Chrysostomi ætate intercidisse, ut ex hujus sermone in S. Babylam non absurde colligas. Zoroastrem primus Græcis notum fecit Pythagoras teste Clemente, I. Strom. pag. 304. hinc plures ejus meminere, Plato in Alcibiade, Antisthenes apud Svidam in Ἀντισθένης, Aristoteles, Hermippus, Hermodorus & Eudoxus apud Plinium ac Laërtium, ut eos, qui post fuere omittam. Ex recentioribus scripta Zoroastri tributa præ cæteris diligentius retulit Lambecius in prodromo Histor. literar. p.79. seq. cujus observationibus nonnulla præsenti loco adjungam. Videntur autem ūniversa commode distribui posse in *Astrologica, Physica, Magicaq; & Chemica*, ac deniq; *Politica* & sacra sive *Theologica*. Astronomum & σοφὸν περὶ τὰς ἐν τῇ ἀστρονομίᾳ Zoroastrem vocat Svidas, Auctor recognitionum Lib.IV.c.27. *astris multum ac frequenter intentum.* Auctor Chronici Paschalis p.37. Ἀστρονόμον Περσῶν πρεσβόητον. Idem Svidas illi tribuit ἀστεροσκοπικὰ ἀποτελεσματικὰ *libros quinq;* ex quibus depromta esse videntur quæ ex Zoroastre petiit collector Geoponicon non tantum Lib.I.c.10.& 12. sed & L.II.c.13. & Lib.V.c.44. Lib.VII.c.5.6.11. Lib.X.c.83. Lib.XI.c.19. Lib.XIII.c.9. & 16. & Lib.XV.c.1. & Plinius Lib. XVIII. cap. 24. Neque enim necesse est ut cum Lambecio p. 85. singulare fingamus Zoroastris *opus de re rustica*, cujus nemo veterum meminit, neqve Plinius usquam Zoroastrem de agricultura scripsisse dicit,

 quan-

* Non de solis Oraculis & versibus futurorum prænunciis hoc accipiendum, ut facit Heurnius p.123. Histor. Philos. Barbar. sed de omnibus scriptis quæ Zoroastris nomine ferebantur.

qvanqvam id affirmat Thomas Hyde pag. 340. Et tametsi libros illos Apotelesmaticos genuinum Zoroastris opus nolim præstare, nihil tamen evincit argumentum Lambecii qvo p. 83. & 88. contendit opus illud Zoroastri suppositum fuisse, qvod in illis capitibus Geoponicon qvæ è Zoroastre petita esse dicuntur, allegatur Democritus & Aristoteles; nam alibi * ostendi titulos capitum in Geoponicis sæpe esse parum accuratos, neqve ita intelligendos, ac si toto illo capite deinde scriptoris cujus nomen præfixum est ipsa verba afferrentur, sed potius sententia illius à collectore utcunqve expressa & aliorum opinionibus interpolata. In Collectaneis qvibusdam Græcis Astrologicis ineditis, qvæ in variis Bibliothecis manu exarata occurrunt, inter diversos scriptores ex qvibus illa congesta fuere comparet etiam nomen Zoroastris. Vide Labbei Bibl. nov. MSS. p. 122. 168. 278. Olug Beigh in Astrologia Persica inedita apud Thomam Hyde pag. 312. agens de indicatoribus Horoscopi sive signi ascendentis in nativitatibus, Ptolemæo præfert Hermetem, Hermeti Zoroastrem. *Opinione autem Judiciariorum vero propior est indicator Zerdusti Philosophi.* Unde apud Persas opus Astrologicum sub Zoroastris nomine ferri, qvo se aliis in hoc doctrinæ genere peritiorem ostenderit, recte ibi vir doctus concludit. Sane Arabicum scriptum hujus argumenti sub Zoroastris nomine memorat Labbeus p. 259. Bibl. nov. MSS. Et libri Zoroastrei celeberrimi, *Zend* Persis dicti, pars undevigesima apud Hydeum p. 340. agit *de Astrologia judiciaria*, uti vigesima *de officio Medici & viribus herbarum.* Confer Henricum Lord de religione veterum Persarum p. 176. Qvod si Zomorasdres Svidæ memoratus non diversus est à Zoroastre, ut eidem Hydeo videri diximus, tum Mathematica scripta qvæ illi Svidas tribuit accipienda sunt de scriptis Zoroastris Astrologicis, ubi Mathematicos pro Astrologis poni notum est vel ex Codice Justinianeo Lib. IX. tit. 18. Gellio Lib. I. c. 9. Juvenale XIV. 248. qvibus addas licet Samuelem Tennulium ad Jamblichi Arithmeticam p. 67. Cæterum Astrologica Persarum doctrina contineri dicitur in libro qui in Bibliothecis qvibusdam Galliæ & Italiæ MStus exstat & olim fuit in Palatina, inscribiturqve ** ῥάμπλιον.

VI. Argumenti Physici, hæc ad Zoroastrem referuntur à veteribus: *περὶ φύσεως de Natura Libri IV.* Svidæ memorati, tum *de lapidibus pretiosis liber* qvem præter eundem Svidam qvi diserte memorat, videtur respicere Plinius, cum de lapidibus pretiosis agens Zoroastrem aucto-

* In Decade Decadum num. 100. & infra ubi de Geoponicis ago libro VI.

** Vide Cangii glossarium Græcum in hâc Voce. Catalogum MSS. Bibl. Palatinæ p. 94.

auctorem laudat Lib. XXXVII. cap. 10. Patet vero ex eodem Plinio Persarum Magos occultis ac mirandis gemmarum effectibus cumprimis multum tribuisse, quod ex Zoroastris disciplina hausere. Neque magia adeo à Physica & Theologia ipsorum diversa fuisse videtur, quæ velut præcipuam partem utique Θεῶν θεραπείαν ut ait Plato, & naturæ intimiorem cognitionem præ se ferebat. Nam à Diabolica quidem illa & obscœna Magia alienum exstitisse Zoroastrem, multis argumentis ostendit Gabriel Naudæus cap. 8. Apologiæ pro viris doctis Magiæ accusatis. Physicis certe scriptis annumeremus licet λόγια sive *Oracula* illa Magica & Chaldaica vulgo dicta, quæ sub Zoroastris feruntur nomine, & olim à Platonicis, Zoroastrem tamen raro nominetenus laudantibus, lecta sunt, & quorum fragmenta nonnulla hodie tenemus, in quibus etiam de lapidibus quædam, ut de Mnezurio. Neque verò dubitandum, aliud longe fuisse opus & ab his diversum Zoroastris *Apocalypses* * quas pridem jactarunt Adelphius & Aquilinus aliique Gnostici, sive singularis cujusdam ac reconditæ scientiæ jactatores temerarii. Illas enim impugnavit tota Platonicorum schola, Plotinus qui Gnosticos illos in Libro IX. Enneadis 2. seriò confutandos sibi sumsit, Amelius & præ cæteris Porphyrius, qui quod confictæ illæ essent spuriæque, pluribus evicisse se testatur in vita Plotini cap. 16. Hæc autem oracula fecere semper maximi, & tanquam præcipua quædam ac sapientiæ plena monumenta legerunt, interpretati sunt & legenda commendarunt, quin etiam ut Pselli verbis dicam, ὡς θείας φωνὰς ἀσυλλογίστως ἐδέξαντο *tanquam totidem divinas voces sine controversia receperunt* iidem Plotinus, Porphyrius, Jamblichus, tum hos secuti Proclus, Marinus, Damascius, Hermias, Simplicius, Olympiodorus, aliique.

VII. Jamblichi prolixos in λόγια commentarios memorat Marinus in vita Procli pag. 61. Opus Porphyrii, quem secutus Jamblichus est, περὶ τῆς ἐκ λογίων φιλοσοφίας laudant Eusebius, Augustinus, & Julius Firmicus, ut alios jam prætersam. Æneas Gazæus p. 56. edit. Barthii: τοῦτό σε καὶ χαλδαῖοι διδάσκουσι καὶ ὁ Πορφύριος, ὃ ἐπιγράφει ἢ καθ᾽ ὅλου τὸ βιβλίον, ὃ εἰς μέσον προάγει τῶν χαλδαίων τὰ λόγια, ἐν οἷς γεγονέναι τὴν ὕλην ἰσχυρίζεται. Ubi pro καθ᾽ ὅλου non est cum Lambecio pag. 112. legendum καθ᾽ ὕλης, etsi Porphyrii libro VI. περὶ ὕλης Svidas memo-

* Hasce cum Oraculis Zoroastris perperam confundit Kœnigius in Bibl. itemque alii. Lambecius pag. 89. prodromi Hist. literar. Apocalypses illas verisimilius easdem putat cum libris Apocryphis Zoroastris *Persæ*, quos Prodici, Gnostici illius Carpocratem secuti, discipuli possidere se jactabant ap. Clementem 1. Strom. p. 304.

memorat, ſed totus locus ita vertendus præeunte Holſtenio pag. 65. de vita & ſcriptis Porphyrii: *Hoc quidem & Chaldæi te docuerint, & Porphyrius: ille enim integrum librum conſcripſit, quo Chaldæorum oracula producit, quibus materiam genitam eſſe confirmat.* Videtur enim inter ſex illos de materia libros unus fuiſſe, in quibus ſola ex oraculis loca examinabat Porphyrius. De commentariis Procli in eadem λόγια, quos ex Præceptoris ſui Syriani prælectionibus Jamblicho, Porphyrioque & propria obſervatione hauſit, & in decem libros teſte Svida diſtinxit, agit idem Marinus, cap. 26. eosdemque memorat Proclus ipſe in politiam pag. 359. & Simeon Sethi ſive Pſellus in libro de alimentorum facultatibus, ubi de Philomela piſce ei ſermo eſt. Iidem Platonici paſſim in ſuis ſcriptis qua editis qua ineditis ad oracula iſta provocant, iisque vel confirmare illuſtrareque ſua vel de ſuo lucem afferre ſtudent. Hieroclem libro quarto de fato ac providentia conſenſum demonſtraſſe inter oracula, Orpheumque ac Platonem, auctor eſt Photius cod. 214. ad quod argumentum, neſcio an facit *Zoroaſtris & Platonis dogmatum* συγκεφαλαίωσις * *ſive compendium*, quod in Bibl. Auguſtiſſimi Imperatoris & Regis Galliæ Græcè, *Plethone* auctore, MStum exſtare notant Lambecius Lib. VII. pag. 164. ſq. 175. 172. ſeq. & Labbeus pag. 85. Prætereo quæ ex hiſce oraculis affert Syneſius de inſomniis & Nicephorus Gregoras in ſcholiis ad illum librum.

VIII. Proclus teſte Marino ſeptuaginta tetradas oraculorum collegerat & illuſtraverat, hoc eſt verſus Hexametros CCLXXX, ſi ſingulas tetrades ponamus fuiſſe verſuum non plurium quam quatuor. Ex hiſce, ſexaginta verſus, neque integros tamen illos, neque recto fortaſſis ordine deſcriptos habemus cum ſcholiis Græcis *Gemiſti Plethonis* editos primum Græcè à Lodoico Toletano Pariſiis 1538. 4to. præfixo titulo: Μαγικὰ λόγια τῶν ἀπὸ τοῦ Ζωροάστρου Μάγων. Latine vertit oracula pariter & Plethonis ** Scholia *Jacobus Marthanus* Pictavienſis. Exſtat iſta latina Marthani proſaria translatio etiam ad calcem editionis de qua mox dicam Johannis Opſopœi. Græce eadem oracula ſine Scholiis in unico folio edidit *Federicus Morellus*, Pariſ. 1595. 4to. & biennio poſt latinam ſuam metaphraſin verſibus Hexametris, paucis quibusdam notulis & conjectaneis in margine auctam. Ab eo tempore is quem dixi *Opſopæus* ad calcem Sibyllinorum oracula Zoroaſtris cum nova verſione ſua & notis vulgavit non modo ad-

ditis

* Forte nihil aliud continet hæc συγκεφαλαίωσις, quam quæ edita ſunt, in oracula Zoroaſtrea Gemiſti Plethonis ſcholia, de quibus mox.

** Non *Pſelli*, ut legas in Philoſophia Orientali Stanlei p. 132. edit latinæ. *Carolum* quoque *Sammarthanum* (Scævolæ Sammarthani Patruum) Zoroaſtris oracula latine transtuliſſe teſtatur in Scævolæ vitâ Gabriel Michaël Rupimalletus.

ditis scholiis Plethonis sed & *Michaëlis Pselli*, quæ ex Bibl. Regis Galliæ primus Græc. lat. edidit Paris. 1589. 8vo. recusa 1599, & 1607. 8vo. & Servatii Gallæi cura Amst. 1689. 4to. Porro *Psellus* nonnulla aliter legit & alio prorsus ordine ac Pletho, sequiturq; passim Psellum Nicephorus ad Synesium. Eadem Zoroastris oracula cum Opsopoei & Marthani versione exhibet *Lambecius* in prodromo Historiæ literariæ p. 94. sq. principiumq; & extremam partem scholiorum Pselli pariter ac Plethonis veluti in gustum lectori Græce ac Latine offert p. 113. sq. Illam vero Plethonis Psellique collectionem longe vicit *Franciscus Patricius*, qui non solos sexaginta, sed trecentos viginti plus minus versus Oraculorum congessit ex Procli Theologia, Commentariis in Parmenidem, Timæum, Remp & Cratylum: Ex Hermia in Phædrum, ex Olympiodoro in Philebum & in Phædonem, ex Synesio, ex Simplicio in quartum Physicorum, ex Damascio & Nicephoro. Cumque sparsim dimidios sæpe vel singulos versus apud dictos scriptores reperisset, pro argumenti affinitate conjunxit, & in undecim sectiones divisit, Latine vertit, & præfixa de Zoroastre dissertatione Græce ac Latine edidit in nova de universis Philosophia Ferrar. 1591. fol. & *Venet.* 1593. fol. Latine ex *Patricii* versione recudi in Magia sua Philosophica Zoroastrem pariter atque Hermetem Trismegistum curavit Illustris *Henricus Ranzovius*, Hamb. 1593. 8vo. Leguntur & Græce ac Latine ex Patricii editione apud Lambecium prodromi Hist. literar. p. 97. seqv. Tum in Historia Philosophica *Thomæ Stanleii* tertium nuper Anglice edita Lond. 1701. fol. & in Latina versione Historiæ Philosophiæ Orientalis ejusdem Stanleii, adornata à *Johanne Clerico*, qui notas etiam suas Oraculis subjunxit, & menda quædam tum in ipsis, tum in Latina versione sustulit, Amst. 1690. 8vo. *Otto* quoque *Heurnius* in libro secundo Antiquitatum Barbaricæ Philosophiæ * Oracula à Patricio collecta exhibet, at non ex Patricii sed sua versione, *atque Romana*, ut ait, *lingua donata*, & *rigidiori limâ expolita, ut clarius sententiarum lumen fulgeat.* Illa Heurnii interpretatio itidem legitur apud Lambecium p. 107. seq. Verum Stanleii judicio, *dum ea nititur stylo Heurnius expolire*, ** & *meliori latinitate induere, quæ genuine ac sincere tradiderat Patricius, inquinavit ac corrupit. Temere præterea continuam orationem ex hisce fragmentis inter se nequaquam connexis & apud varios scriptores sparsis efficere studuit.*

IX. Patricium ipsum reprehendunt viri docti, quod scriptores vel plane non vel indiligenter admodum indicaverit, unde Oracula singula sunt ab eo depromta, quanquam in libris ineditis fieri hoc vix satis distincte potuisse fateor, nisi integra auctorum loca transscribere voluisset; inprimis vero male lectoribus suis consuluit, quod una serie descripsit quæ divellenda erant, & diversis in locis aut forte libris ab eo observata fuerunt, tum, quod versus male digessit, nec satis emendatos vel mutilos, vel allegantium verbis interpolatos, (vide vers. 155. seqv.) aut ad sententiam ipsorum minus examinatos in collectionem suam retulit. Digna autem sunt præstantissima hæc priscæ sapientiæ apospasmatia, quæ post Clarissimorum Virorum conatus etiamnum eruditorum industriam & ingenia exerceant, adeo multa adhuc restant in illis notanda, quæ ab interpretibus male accepta, & quia argumentum de quo agunt paucis perspectum est, inepta plerisque vel sensus expertia videntur. Quosdam versus bis vel ter posuit Patricius levi mutatione vel memoriæ lapsu deceptus. Conf. v. 59. & 66. v. 177. & 214.

v. 148. & 181. v. 3. 62. & 85.
v. 151. seq. & 220. seq. v. 44. 179. & 218.

Versus 18. ita est legendus:

Ii Καὶ

* Prodiit liber iste Lugd. Bat. 1600. 12mo.

** Sic de fabulis Pilpæi Philosophi Indi, quas è Persico Gallice pridem vertit Gaulminus & ante paucos annos nescio quis elegantiori sermonis veste ornatas in lucem emisit, viri cujusdam eruditi sententia est, *qu' on a gaté, l' ancienne version en la mettant en meilleur françois.*

Καὶ πηγὴ πηγῶν καὶ πηγῶν πέρας ἁπασῶν,

Male enim in editis πέρας omittitur.

Versus 310.

Οὐ γὰρ χρὴ κείνους σὲ βλέπειν πρὶν σῶμα τελεσθῇ

Male redditus est sic: *non enim oportet te ab illis cerni*, manifestus enim sensus est: *neq; enim fas est te illos cernere (illos à te cerni) priusquam corpus purgatum sit*, ut Plotinus etiam docet libro de pulchro: γενέσθω δὴ πρῶτον Θεοειδὴς πᾶς καὶ καλὸς πᾶς, εἰ μέλλοι θεάσασθαι Θεόν τε καὶ καλόν. Omitto alia ejusmodi plura, alibi & oportuniore loco fortassis notanda. Optimum autem operæ pretium fecerit, qui scriptores ipsos è quibus hausit ista Patricius, ineditos quidem magnam partem, at in Bibliothecis variis obvios, (universos enim excepto Proclo in Cratylum Platonis exhibet vel una nostra Bibliotheca Johannea) contulerit, & loca scriptorum non indiligenter inspexerit. Nonnulla oracula Plethonicæ collectionis illustrat *Augustinus Steuchus* Eugubinus in opere de perenni Philosophia & Marsilius Ficinus in libris de animarum immortalitate. *Kircherus* quoque T. 2. Oedipi parte I. p. 131. seq. duas primas sectiones integras & ex reliquis selectos versus sive effata 35. exhibet ex collectione Patricii, versionem ejus hinc inde mutans & suos eis commentarios subjungens, in quibus parum abest quin Zoroastrem contendat fuisse Christianum. Verisimilius est quod Zoroastris doctrinam observat geminam esse Hermeticæ sive Ægyptiacæ veteri, ut ex eodem fonte profecta videatur esse. In quam sententiam addas licet T. 2. part. 2. p. 519. & T. 3. p. 275. ubi exhibet *Ovum Zoroastreum*, Mundi typum continens, cum bonis malisqve geniis vim suam exerentibus in hæc inferiora. Est quoque in manibus inedita amici rerum harum periti Paraphrasis, scholia & castigationes in Oracula tam ex Plethonis quam Patricii collectione, quæ lectori non inviderem, nisi opportunior occasio exspectanda esset qua juvabit integros accedere fontes atque haurire, ex quibus hausit *Patricius*.

X. De Chaldaico vel Persico ad verbum translata esse quæ supersunt oracula, non crediderim, neque Zoroastrem quicquam carmine scripsisse, sed prosâ merâ audacter affirmat Tho. Hyde p. 340. neque adeo genuinum esse Zoroastris fœtum existimo, at quod de Hermeticis supra ex Jamblicho observavi, indicia & argumenta in illis occurrere Ægyptiacæ veteris Philosophiæ, sic & in his notas ac vestigia latere Philosophiæ priscorum Orientalium non ab re quis sibi persvaserit. Zoroastris oracula Chaldaice scripta se habuisse Ficino retulit Johannes Picus,* *in quibus*, inquit, *& illa quoque, quæ apud Græcos mendosa & mutila circumferuntur, leguntur integra & absoluta, tum est in illa Chaldæorum sapientum brevis quidem & salebrosa sed plena mysteriis interpretatio.* Sed videtur vir summus hæc potius ex conjectura aut vendentis commendatione, quam veluti justus & intelligens arbiter pronunciasse, quia in eadem Epistola addit se demum jam cœpisse se ad Arabicæ & Chaldaicæ lingvæ studium conferre. Et *Deus bone*, inquit, *quam Pythagoricæ, quam plena priscorum dogmatum & secretioris disciplinæ invasit statim animam efficax votum, posse hæc per me absq; interprete evolvere & perscrutari, atq; hoc nunc ago, hoc indefessus assiduusq; saxum volvo.* Ergo dum hæc ad Ficinum scripsit, nondum absque interprete evolvere illa potuit. Narrat sane Ficinus post Pici mortem inter ejus scriptorum reliquias repertos esse libros illos Chaldaicos (non commentarios Pici in oracula ut scribit Lambecius p. 91.) sed ita detritos lectuque difficiles, ut vix ab ipso Pico legi potuerint, neque hactenus quisquam, qui illa luci publicæ exponeret fuit repertus. Zoroastris oraculum commentitium de CHRISTO è virgine nascituro & apparitura stella refert Abulpharajus p. 54.

XI. Græcæ

* In Epistola ad Ficinum scriptâ quæ exstat in Operibus Johannis Pici p. 249.

XI. Græcæ collectiones oraculorum Chaldaicorum non unæ fuisse videntur, & forte eadem res à variis varie expressa. *Julianum* autem *Theurgum*, qui sub M. Antonino floruit, & cujus Θεȣργικὰ Τελεστικὰ * λόγια δι' ἐπῶν memorat Svidas, solum auctorem & fabricatorem fuisse totius fabulæ, ipsumqve oracula ista primum confinxisse ac commentum esse, quæ habemus, non facile Lambecio accredet, qui sciat λόγια Zoroastris jam laudari à Nicolao Damasceno in Excerptis Peirescianis p.461. tum qui videat Juliani istius scripta Porphyrio Proclo & aliis Platonicis probe fuisse cognita, oraculis verò de quibus dixi longe majorem auctoritatem apud illos constare. Igitur Julianus iste potius inter Metaphrastas collectores & illustratores illorum nomen aliquod sibi comparasse, quàm tota confinxisse existimetur. Meminit hujus Juliani, sive Patris ejus, Philosophi itidem Chaldæi, inter alios Magos Arnobius Lib.II. p.31. Sozomenus Lib.I. cap.18. (Tripart. Lib.II. c.4.) narrat Julianum Chaldæum βίᾳ λόγȣ, lapidem manu divisisse. Εἰς τὴν τȣ̃ Ἰȣλιανȣ̃ τȣ̃ χαλδαίȣ φιλοσόφȣ ἱστορίαν libros quatuor scripserat Porphyrius teste Svida in Πορφύριος. Julianum Theurgum ἐν τοῖς ὑφηγητικοῖς laudat Proclus in Timæum p. 277. Idem alibi: ὅθεν οἶμαι καὶ οἱ τῶν Θεȣργῶν ἀκρότατοι Θεὸν καὶ τȣ̃τον ὕμνησαν, ὡς Ἰȣλιανὸς ἐν ἑβδόμῳ τῶν ζωνῶν. Idem Svidas in Ἰȣλιανὸς ait, non deesse qui referant, Exercitu Romano aliquando penuria aquæ laborante, Julianum hunc extemplò imbres largissimos cum tonitru & fulgure de cœlo deduxisse, quod miraculum *Arnuphi* Ægyptio alii tribuunt, tum apud Svidam in Ἀρνȣ̃φις, tum apud Dionem Cassium Lib. LXXI. quem refellit Epitomator ejus Xiphilinus, cum Tertulliano, Apollinari Hierapolitano apud Eusebium, aliisque docens, *legionis* Melitenæ Christianæ precibus quæ inde *fulminatrix* dicta à M. Antonino fuerit, totum illud tribuendum, quemadmodum feriis Eliæ precationibus impetratum imbrem constat ex 3. Reg. XVIII. 45. Jac. V. 18. Addit Xiphilinus Antoninum Magorum opera nunquam usum fuisse, cui nec ipse hoc audet tribuere Claudianus, ** ethnicus teste Augustino pervicacissimus, qui miraculum istud probis Imperatoris moribus à Diis concessum potius pronunciat:

- - - - Chaldæa mago seu carmina ritu
Armavere Deos, seu, QVOD REOR, omne Tonantis
Obsequium Marci mores potuere mereri.

Memoria rei ipsius adhuc exstat in columna Antoniniana à Baronio primum ad A.C. 176. num. 4. hinc ab Angelo Roccha in descriptione Bibl. Vaticanæ, & elegantissime denique à Joh. Petro Bellorio expressa atque illustrata, in qua videas effusionem Jovis pluvii Romanorum exercitum irrorantis & hostium copias fulmine ferientis: qvem iconismum pridem inter res

 notatu

* Perperam ni fallor Lambecius & alii tanquam tria distincta scripta Juliani memorant Θεȣργικὰ, Τελεστικὰ & λόγια.

** Consulat. 6. Honorii v. 347. adde Julium Capitolinum in vita M. Antonini c. 24. Themistium Orat. XV. p. 191. qui id tribuunt precibus Imperatoris. Themistius etiam testatur se vidisse ἐν γραφῇ εἰκόνα τȣ̃ ἔργȣ τὸν μὲν αὐτοκράτορα προσευχόμενον ἐν τῇ φάλαγγι, τȣ̀ς στρατιώτας δὲ τὰ κράνη τῷ ὄμβρῳ ὑποτιθέντας καὶ ἐμπιμπλαμένȣς νάματος τȣ̃ Θεοσδότȣ. Ex quâ descriptione apparet eum minime loqui de columna Antoniniana sed de alia quadam pictura. Perperam quoque idem Themistius Antonino Pio adscribit quod alii omnes referunt ad M. Aurel. Antoninum: Nisi dicamus Pii nomine M. Aurelium ab eo intellectum fuisse, quod tamen ægre mihi persvadeo. Nam licet M. Aurelius post obitum Antonini Pii idem cognomen adscivisse ex inscriptionibus & numis colligitur, tam diu tamen pòst scribens Themistius meras tenebras offudisset lectoribus, si solenne alterutrius cognomen ita confundere non dubitasset. Mentio etiam hujus rei apud Svidam in χαλάσαι.

notatu & spectatu dignissimas ex omnibus antiquitatis monumentis Romæ sibi observatum Peirescio Scaliger affirmavit, ut refert Gassendus in vita Peirescii Lib. I. p. 250. Porro Juliani Theurgi parentem cognominem idem Svidas narrat scripsisse libros quatuor de dæmonibus, & librum de Κῦφι * sive phylacterio telesiurgico Chaldæorum & Ægyptiorum, confecto è XVI. speciebus, quas enarrat Plutarchus Lib. de Iside & Osiride, & comparato ad singula membra hominis immunia conservanda.

XII. Verum ut ad Zoroastrem redeam, sub ejus nomine *libros super arte Magica plurimos* olim exstitisse refert auctor recognitionum Clementi tributarum Lib. IV. cap. 27. cui suffragatur Hermippus apud Plinium Lib. XXX. cap. 1. Vide sis etiam quæ de Zoroastreo quodam Philosopho Mithrobarzane Lucianus in Necyomantia T. 1. p. 329. seq.

XIII. *Librum Chemicum* qualis est Margarita Philosophorum sub Zoroastris nomine Arabicè exstare Romæ, testatur Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 259. Occurrit & Zoroastris nomen in variis collectionibus Chemicis Græcis ἀνεκδότοις quæ servantur in Bibliotheca Augustissimi Imperatoris & Regis Christianissimi.

XIV. Præcipue vero ad Zoroastrem velut auctorem jam olim referebantur *libri de sacris dogmatis & religione Persarum*, ex quibus Eusebius nonnulla de natura Dei proferens in præparatione Evangelica libro primo extremo, laudat Zoroastrem Magum ἐν τῇ ἱερᾷ συναγωγῇ τῶν Περσικῶν, cujus operis mentionem feci supra c. IX. num. 15. Quantum autem conjectura assequi licet ex libro *Sadder*, quem ante ducentos annos è Zoroastris scriptis collectum & carmine expressum à *Persa* quodam veteris linguæ rituumque peritissimo, latina prosâ Oxon. 1702. 4to. ad calcem Historiæ religionis veterum Persarum vulgavit Thomas Hydeus, illa συναγωγὴ quam Græce olim Eusebius legit, aliud argumentum complectebatur quam libri sacri, quos Persarum Magi hodieq; sub Zerdusti sive Zoroastris nomine venerantur, & quos paucissimi ex illis perspectos habent, utpote prolixos & lingua incognita veteri, Zundico ** charactere scriptos, neque temere cuiquam è vulgo prodendos, ita ut plerique solo libro recentiore *Sadder* tanquam illorum compendio sint contenti. Nempe in Opere sacro Zoroastreo quod *Persis Zend Va Esta* dicitur, (quasi igniarium & ignem dicas exponente Hydeo p. 332) aliis *liber Abrahami* (id. p. 338.) & in 12. tomos divisum scriptos in coriis taurinis, quales singulos totidem vituli portare possent (p. 313. sq. & 337. ubi pro 1200. coriis legendum 12. coriis) distinctum itidem in partes sive libros XXI. sive XXII. (p. 339. sq.) & in portas sive sectiones centum (p. 326.) allatum è paradiso, & è cœlo per Deum Zoroastri missus (p. 317, 320. 326.) in hoc, inquam, opere non tam dogmata de Deo & rebus divinis quam leges ac præcepta continentur.

Omnis rei faciendæ & quoque non faciendæ
Explicatio est in hoc Centiportali, ô charissime,

ut ait auctor libri Sadder in proœmio de libro Vesta va Zend verba faciens. At enim Eusebio lecta συναγωγὴ videtur fuisse ἱερὰ συναγωγὴ Περσικῶν δογμάτων de Deo rebusque divinis. Non prætereundum denique quod p. 328. doctissimus Hydeus affirmat peculiarem de Zoroastre librum *Persico* carmine scriptum se habere, cui titulus *Zerathust-nama* auctore *Zeratust Behram* doctissimo Magorum sacerdote, qui Zoroastris historiam extraxit ex libro prosa exarato, charactere & lingua paucis intellecta, in usum sacerdotum, de rebus, iniquissimis Mundi temporibus gestis, & de regibus prioribus. Hujus libri argumentum & excerpta quædam apud eundem virum de historia veteri Orientali meritissimum ubi lubebit videre poteris.

* De hôc agit Kircherus T. 2. Oedip. part. 2. p. 539

** Confer Hydeum p. 337. & 333. ubi refellit Bahlulidis narrationem, qui refert Zoroastrem opus suum sacrum composuisse in septem linguis, Syriaca, Persica, Armenica, Segistanensi, Marvacensi, Græca atque Hebraica.

BIBLIO-

BIBLIOTHECÆ GRÆCÆ LIBER SECUNDUS.

De Scriptoribus ab Homero usque ad Platonem.

CAPUT I.

De Homero, ejusque Vitæ ac laudum Scriptoribus.

Homeri de se nihil commemorantis modestia. 1. *Vita Homeri Herodoto tributa, an genuina ejus sit, disquiritur?* 2. *Plures vitæ Homeri Scriptores deperditi. Epitomator vitæ Herodoto tributæ.* 3. *De vita Homeri duplici quæ exstat sub nomine Plutarchi.* 4. *Tres vitæ Homeri ab Allatio editæ.* 5. *Alii Scriptores vitam Poëtæ exponentes.* 6. *Homeri Effigies in numis & monumentis antiquis: Templa, Statuæq; in Homeri honorem. Ejusdem ἀποθέωσις. Obiter de Collegio Homerico Tubingensi.* 7. *Patria, Cœcitas, Scindapsus famulus.* 8. *De Homeri genere & ætate. Thema ejus genethliacum.* 9. *Elogia à veteribus & recentibus plena manu in ipsum congesta.* 10.

I.

IPse quidem Homerus tanta fuit modestiâ, ut in laudes aliorum propensissimus, ac veluti Themistio Orat. 21. & Dioni Chrysost. diss. XXXIII. p. 397. XXXVI. p. 440. & LIII. p. 555. observatum, ne vilissima quidem sine præclaro testimonio solitus transmittere, de se tamen rebusq; suis, ne verbulo* quidem meminerit. Hinc Lud. Castelvetrius in Commentario ad Aristo-

 telis

* Dio Chrysost. XXXVI. p. 440.

telis Poëticam, p. 129. reprehendit Dantem aliosque Poëtas longè quam Homerus inferiores, qui etiam nominetenus se in Heroico Carmine compellare, laudesque suas celebrare ipsi non dubitarunt. Neque tamen dignissimum laude vatem, atque ut Tzetzes Chil. 10. hist. 319. vocat χρυσόγλωττον Musa mori non vetuit, aut memoriam ejus obliterari permisit; Sed quam latè Græcis gloria fuit literis, per omnia pœnè sæcula admiratores illi innumeros & Encomiastes excitavit, quorum nonnulli etiam vitam ejus singularibus scriptis tradendam in se susceperunt.

II. Ex his notissimus est *Herodotus*, cujus Liber de vita Homeri edi solet unà cum scriptis antiquissimi & suavissimi Historici Herodoti Halicarnassei. Nec Jonicæ dialecti, qua Herodotus usus est, in hoc libello desunt vestigia, & incipit his verbis: Ἡρόδοτος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς περὶ Ὁμήρου γενέσιος, καὶ ἡλικίης καὶ βιοτῆς, τάδε ἱστόρηκε, quæ planè veterem simplicitatem redolent. Alterius tamen Scriptoris videtur viris doctis, Tanaquillo Fabro de poëtis Græcis p. 5. & p. 199. ad Longin. edit. Tollii, ubi hunc libellum non magis Herodoti esse quàm Ciceronis aut T. Livii affirmat. Vossio de hist. Gr. p. 17. & Jonsio de Scriptoribus Hist. Philosoph. p. 334. quibus novissime assensus Steph. Berglerus præf. ad Homerum edit. Wetstenianæ. Observant enim quod nemo ex veteribus illius meminerit, præter Stephanum Byz. in νέον τεῖχος & Svidam in ὅμηρος, & quod auctor vitæ in extremo libri affirmet, Homerum vixisse circa annum 168. post bellum Trojanum, & ante expeditionem Xerxis 622. * Cum Herodotus in Euterpe sive L. II. hist. c. 53. scribat Homerum ac Hesiodum se antiquiorem esse annis tantum quadringentis, hoc est annis ducentis amplius juniorem, quam auctor vitæ fecerat; Vide & Theodorum Ryckium diss. de Æneæ in Italiam adventu, p. 446. Quamvis vero suspicari possit aliquis, vitam Homeri scriptam ab Herodoto Olophyxio, quem περὶ νυμφῶν καὶ θεῶν sive ἱερῶν scripsisse iidem Scriptores Stephanus & Svidas in ὀλόφυξος & Eustathius ad Iliados. ε. p. 452. testantur, tamen fateor, argumenta non sat magni momenti afferri propter quæ vita Homeri certissimè Herodoto Halicarnasseo abjudicanda sit, itaque adhuc censeo ampliandum.

III. Meminit etiam Scholiastes Luciani T. 1. p. 32. & T. 2. p. 17. Eustathius prolegom. ad Iliadem, Svidas in χρήμη, & Tatianus, cujus non est omittendus locus, Eusebio etiam repetitus Lib. X. præparat. Evangel. c. 11. quia plures alios vetustissimos scriptores commemorat, qui de Homero egerunt, quanquam horum monumenta, non magis tulere ætatem, quam quæ de Homero scripserat Pythagoras quidam & Cynicus Anti-

* Scaliger ad Eusebium p. 102. erratum in numeris esse putat, & pro 622. ψκβ legendum 422. φκβ. Homerum 160. annis post Trojam captam vixisse legas etiam in Glycæ Annalibus p. 184.

Antisthenes, & Artemon Clazomenius, & Democritus Abderita, & Metrodorus Lampsacenus: περὶ γὰρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ὁμήρου, γένους τε αὐτοῦ καὶ χρόνου καθ᾽ ὃν ἤκμασεν, προηρεύνησαν οἱ πρεσβύτατοι, Θεαγένης τε ὁ Ῥηγῖνος ὁ κατὰ Καμβύσην γεγονὼς, Στησίμβροτός τε ὁ Θάσιος καὶ Ἀντίμαχος ὁ Κολοφώνιος, ἩΡΌΔΟΤΌΣ * τε Ὁ ἉΛΙΚΑΡΝΑΣΣΕΎΣ, καὶ Διονύσιος ὁ Ὀλύνθιος, μετ᾽ ἐκείνους Ἔφορος ὁ Κυμαῖος, καὶ Φιλόχορος ὁ Ἀθηναῖος, Μετακλείδης ** τε καὶ Χαμαιλέων οἱ περιπατητικοὶ, ἔπειτα γραμματικοὶ Ζηνόδοτος, Ἀριστοφάνης, Καλλίμαχος, Κράτης, Ἐρατοσθένης, Ἀρίσταρχος, Ἀπολλόδωρος. Epitomatorem Græcum vitæ Homeri ab Herodoto scriptæ allegat Allatius Lib. de Patria Homeri p. 122.

IV. De vita Poëtæ quæ sub *Plutarchi* nomine exstat in Florentina & aliis quibusdam Homeri editionibus, & H. Stephani Poëtis Græcis principibus præmittitur, Græce etiam separatim prodiit Tiguri 4. & latine ex *Jo. Rellicani* versione, Basil. Vertit etiam in Plutarcho suo *Guil. Xylander*, ita habeto. Plutarchum de Homero singulari opere egisse, certum est, cujus librum primum laudat Gellius L. IV. c. 11. librum secundum idem L. II. c. 8. & 9. Nihil autem ex iis, quæ inde profert, in ista, quam habemus Homeri vita legitur, unde Jonsius p. 237. Plutarcho eam falso tribui concludit, quæ etiam sententia est Joannis Rualdi in Plutarchi vita c. 20. Recte tamen addit, non esse unam, sed geminam, atq; duo diversa Scripta in unum coaluisse, quod & Henrico Stephano pridem observatum, qui priorem partem vix duobus vel tribus in octavo foliis constantem, quæ agit de Homeri genere, patriaq; & Poëseos ejus explicandæ initium facit, sub Plutarchi nomine, cui illa pars etiam, sed pars tantum à Jonsio, Galeo ac plerisq; doctis constanter tribuitur, Græcè Ao. 1573. 8vo. vulgavit cum Homeri & Hesiodi certamine, in quo & ipso de vita Homeri agitur, atq; aliis quibusdam Scriptis alibi à me *** commemoratis. Desinit autem hæc Stephani editio in verbis: καὶ οὐ τοῖς ποιηταῖς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς πεζῶν λόγων συνθέτας ἱστορικῶν τε καὶ θεωρηματικῶν, cum forte rectius finem anticipasset ante verba, Ὅμηρον τὸν ποιητὴν χρόνῳ μὲν τῶν πλείστων δυνάμει δὲ πάντων πρῶτον γενόμενον &c. Sane ab his nova de genere ætate vita & potissimum de dictione, poësi, ac philosophia Homeri fusa aperta & doctissima Commentatio incipit. Ab his verbis etiam suam Editionem orditur in Opusculis Mythologicis, Physicis & Ethicis, Græcè ac Latinè vulgatis Cantabrig. 1671. & Amst. 1688. 8vo. vir Clarissimus Thomas Galeus. Idem multis argumentis contendit Auctorem hujus

* Nulla est ratio cur Tatianum dicamus respexisse non ad librum de vita Homeri sed ad locum in Euterpe quo obiter de Homero agit. Nam Herodotum comemorat Tatianus cum Theagene & reliquis qui fuse & singularibus etiã scriptis egerunt de Homero ejusq; Poësi, genere & ætate.

** Male editur Μεγακλείδης ὁ χαμαιλέων, ut notatum etiam Meursio p. 1297. Bibliothecæ Græcæ. Svid. in μετακλείδης.

*** Infra c. 8. num. 2.

hujus partis posterioris esse * *Dionysium Halicarnassensem*, cui belle congruit, quod p. 29. auctor τεχνολογίαν suam laudat, quod eodem florido scribendi genere, quo Dionysius, utitur: quod non modo Porphyrius apud Stobæum Eclog. Phys. p. 141. Longinus p. 154. edit. Tollii, Heraclitus in allegoriis Homericis passim (vid. notas ad edit. Galei Amstelodamensem pag. 436. 417. 433. 440. 481.) Sed & Plutarcho antiquiores Quintilianus tum alibi tum Lib. X. c. 1. ubi de Homero agit, & Seneca Epist. 88. produnt illam se legisse. Thomas quidem Gatakerus, p. 95. Adversariorum suspicatus est, Auctorem *Favorinum*, quem περὶ Ὁμηρικῆς φιλοσοφίας, vel *Apollonium Alexandrinum*, quem περὶ σχημάτων Ὁμηρικῶν scripsisse Svidas tradit. Sed qvia utrumque argumentum liber iste perseqvitur, neutri horum verisimiliter tribui potest. Mirum vero, qvod paginæ qvædam hujus scripti à verbis λέξει ἡ ποικίλη κεχρημένος p. 287. edit. Galei Amst. usqve ad paginam 291. extremam, ab Aldo Manutio patre sub *Eustathii* nomine excusæ leguntur ad calcem Lexicorum Græcorum A. 1524. Ἐκ τῶν Εὐσταθίου περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ διαλέκτων. Eadem Aldus filius, sed sub Plutarchi nomine Græcè & Latinè recudit ad Calcem Grammaticæ Græcæ Constantini Lascaris. Porro non hæc tantum, sed & reliqva de Tropis & Schematibus Homericis ex hoc libro petita, sub Plutarchi nomine excerpta legas ad Calcem Lexici Græci Scapulæ, & in appendice Thesauri Græcæ Lingvæ ab H. Stephano congesti.

V. Exstat præterea vita Homeri triplex brevior Græcè & Latinè vulgata à Leone Allatio, & præmissa libro de Patria Homeri Lugd. 1640. 8vo. & Tomo 10. Thesauri Antiqvitatum Græcarum Gronoviani. Primam ex tribus illis, *Procli* esse editor testatur, qvi ex suis illam Schedis MSS. in lucem edidit. Fuerit itaq; fortassis pars Chrestomathiæ Procli, in qua teste Photio cod. 239. ille non modo de omni genere Carminum; sed & de celebrioribus Poëtis, eorum genere, patria, & gestis quibusdam egerat. Reliqvas duas è Bibl. Regis Christianissimi accepit Joh. Bourdelotius, & Allatio communicavit, neq; constat, neq; multum refert, qvibus illæ auctoribus debeantur.

VI. *Johannem Grammaticum* in vita Homeri laudat Eugubinus de perenni Philosophia Lib. I. c. 28. respiciens ad ea, quæ de Poëta disserit *Joh. Tzetzes* in limine Commentar. ad Homer. Conferenda etiam sunt, qvæ de Homeri genere, Patria, vita & morte ex Charace, Porphyrii historia Philosophica, aliisq; tradit *Svidas* in Ὅμηρος, & idem Joh. Tzetzes Chiliade XIII. extremâ. E recentioribus *Joh. Sanderus* Brunsvicensis in Collectaneis haud contemnendis de Poëtæ vita & Scriptis, quæ lucem adspexere Magde-

* Joannes Hudson V. C. præf. ad T. 2. editionis suæ præclaræ Dionysii Halic. *Cum nemo veterum huic opinioni faveat, nec Dionysius ipse (qui solet crebro suorum operum mentionem facere) hujus meminerit, nihil hac de re pronunciare volo.*

Magdeburgi Ao. 1661. 4to. ut veluti notiores præteream, *Gyraldi* dialogos doctiſſimos de Poëtis; *Gvarinum* Veronenſem in vita Homeri cum vitis Plutarchi Latine edita, tum Triumviros præſtantiſſimos *Politianum*, *Camerarium* & *Joh. Spondanum*, ac deniq; Clariſſimi *Ludolphi Kuſteri* ſive *Neocori* hiſtoriam Criticam Homeri, qvam Ao. 1696. 8vo. Francof. ad Viadrum edidit; ſed longe locupletiorem & emendatiorem variisq; præclaris obſervationibus ex monumentis ineditis adauctam prælo iterum ſubjecturum ſe mihi affirmavit.

VII. Homeri *effigies* in variorum populorum numis occurrit ficta ad levandum deſiderium *non traditi vultus*, ut ait Plinius L.XXXV.c.2. ubi narrat, Aſinium Pollionem primum in Bibliothecis Imagines virorum illuſtrium dedicaſſe. *Nicæenſium* numum Homeri vultu ſignatum exhibet A. Morellus ſpecimine rei numar. p.219. *Chiorum* (qvales memorat Pollux L.IX.c.6.) vulgavit ex Cimeliarchio Barberiniano Allatius, qvem vide in præfat. libri de Homeri Patria, & in libro ipſo p.231. Eundem numum illuſtrat Scaliger ad Euſebium p.47. editionis ſecundæ. & Laur. Begerus T.1. theſauri Brandeb. p.419. *Smyrnæorum* numum Homericum exhibet Ez. Spanhemius de uſu numiſmatum p.487. Alium Dan. Heinſius p. 345. poëmatum, & in Itinerario Jacobus Sponius part.1. p. 119. edit. Germanicæ, & in Miſcellaneis eruditæ antiqvitatis p.140. Smyrnæos autem non modo delubro honoraſſe Homerum, & Statua (quod etiam à Boryſthenitis factum narrat Dio Chryſoſtomus diſſ. XXXVI. p.439. à Ptolemæo Philopatore Ælianus var. Hiſt. XIII.22. & Lucianus in Demoſthenis encomio) ſed & numo æreo, Strabonem auctorem habemus L.XIV.p.646. & Plinium IV.12. Hiſt. qui auctor eſt numum quendam apud Smyrnæos dictum fuiſſe Homerum. Quod *delubrum Homeri* vocat Cicero pro Archia c. VIII. Straboni dicitur ὁμηρεῖον Plinio *Homereum*, ut Caſtoris & Pollucis ἀνάκων, ἀνάκειον Polyæn. lib.1.c.21. Schol. Luciani T.1.p.3. & 17. Anubidis Ἀνεβείδιον Lucian. Toxari. Veneris Ἀφροδίσιον Athen. V. p.207. Apollinis Ἀπολλώνιον Schol. Euripidis Oreſte v.1389. Æſculapii Ἀσκλήπιον Ἀσκληπεῖον & Ἀσκληπίειον, Laërt. IV. 24. Ez. Spanhem. pag. 79. Epiſt.1. ad A. Morell. Aſtartes Ἀσάρτειον 1. Sam. XXXI.10. Minervæ Ἀθήναιον Diodor. Sic. V. p.287. Atergates Ἀτεργατεῖον 2. Maccab. XII. 26. Auguſti Ἀυγεστεῖον *Auguſteum* Vet. inſcript. Svidas in Ἄυγεστος, Delii Apollinis Δήλιον, Diodor. in excerptis Peireſc. p.279. Cereris Δημήτρειον Strab. IX. p.435. Dianæ *Dianium* Liv. lib.1.c.48. Didymæi Apollinis *Didymæum* Sveton. Calig. c.21. Jovis Δῖον, Jac. Gronov. ad Arrian. p.34. Διονύσιον Bacchi, Plato Gorgia p.472. Cujusvis idoli Ειδωλεῖον 1. Cor. VIII.9. Pacis Ειρηναῖον, Junonis Ἡραῖον Plutarch. Arato p.1036. Herculis Ἡράκλειον Diodor. Sic. XX. p.746. Heroum Ἡρῷον, Iſidis Ἰσεῖον, Lu-

culli

culli, Λεκέλλειον Svid. Marnæ Gazenſium Idoli apud Marcum Diaconum Gazenſem in vita Porphyrii Epiſcopi *Marneum*, Matris Deorum Μητρῷον, Mithræ Μιθρεῖον Socrat. V. 6. Jovis Olympii ὀλύμπιον, Palladis Παλλάδιον, Plutarch. p. 605. de exſilio, Panis Πάνειον, Syncell. p. 324 Deorum omnium Πάνθειον, Plutonis Πλουτώνειον, Neptuni Ποσείδειον, Ποσειδώνιον vel ut apud Diodor. Sic. T. 2. p. 719. Ποσιδεῖον, Ignis apud Perſas Πυρεῖον Theodorit. V. 39. Hiſt. Pythii Apollinis Πύθειον, Sambethes Σαμβάτειον, Perizon. p. 724. ad Ælian. Serapidis *Serapeum*, Eutrop, VIII. 15. Σαραπεῖον Plutarch. Alexandro p. 706. Socrat. V. 16. vel Σεράπιον ut Sozom. VII. 15. Thetidis Θετίδειον Schol. Eurip. Andromache v. 46. Strabo IX. p. 431. Theſei Θησεῖον Plutarch. de exſilio p. 607. Τυχαῖον Fortunæ Niceph. XIV. 44. Hiſt. Eccleſ. Etiam Τυραννεῖον Regia Tyranni apud Plutarchum in Dione: & Διονύσιον Τυραννεῖον in Timoleonte p. 254. Καισάρειον Cæſaris apud Socratem Hiſt. Eccleſ. p. 352. Παρασίτιον paraſitorum curia Athen. VI. p. 235. Ἡρώδιον Herodis civitas Joſepho p. 774. Syncell. p. 314. Gymnaſium Τιμολεόντειον Plutarch. Timoleonte p. 255. Ἀχίλλειον tumulus Achillis in tabula veteri Iliaca à Clariſſ. Begero illuſtrata num. 50. Plin. V. 30. & Steph. in Σίγειον. Arati Sicyonii Ἀράτιον. Plutarch. Arato p. 1051. Alexandri Ἀλεξάνδρειον. Joſeph. p. 718. Hyrcani Ὑρκάνιον p. 721. Λακύδειον Lacydæ hortus Laërt. IV. 60. Πτολεμάιον ſive Πτολεμαεῖον lucus Ptolemæo à Rhodiis ſacratus Diodor. Sic. XX. p. 825. Steph. in Καπετώλιον. Etiam in Chriſtianis ſcriptoribus Προφητεῖον templum in memoriam Prophetæ, Ἀποστολεῖον in memoriam Apoſtoli, & Μαρτύριον Martyris. Cæterum ut ad Poëtam noſtrum redeam, *Amaſtrianorum* numos Homerum referentes enarrant Harduinus in nummis urbium illuſtratis p. 36. & Fulvius Urſinus notis ad Ciceronem pro Archia p. 312. Inſpiciendos præbent Ramireſius p. 203. pentecontarchi, Spanhemius p. 448. Patinus introduct. in Hiſtor. numiſmatum p. 59. &c. Hoſce omnes excepto numo Nicaſii junctim exhibuit Gisbertus Cuperus in ἀποθεώσει Homeri p. 7. ſeq. & Jacobus Gronovius T. 2. Theſauri antiqv. Græc. Imagine XVIII. XIX. XX. Confer & Fulvium Urſinum in imagg. p. 21. De *Ægienſium* numo Severi temporibus percuſſo, alteroque qui cuſus eſt ſub M. Aurelio Imp. videas licet eundem Illuſtrem Spanhemium. Homeri Icon ſtatuis variis & ſignis marmoreis jam olim celebrata (vide Raph. Fabrettum ad veterem tabellam Iliadis p. 345. 346.) occurrit etiam in curioſiſſima *Tabula marmorea Conſecrationis Homericæ*, quæ Romæ in Columnenſium palatio cernitur, & ab eodem illuſtri Cupero & Gronovio num. XXI. exhibetur atque exponitur, variorumque doctorum hominum ingenia exercuit, ut dixi Lib. I. c. 25. ubi de *P*hantaſia Memphitide. In tranſcurſu itidem hôc loco mentio facienda eſt Auditorii Ὁμηρικοῦ in Academia Tubingenſi, quod teſte Martino Cruſio in Germano Græcia p. 39. ita nominatum eſt, quoniam Ao. 1565. menſe Novembri altero tanto majus ædificari cœpit adjunctione contigui cubiculi facta, cum Cruſio Homerum prælegente auditores antea capi non poſſent, ſed ſtare multi cogerentur. *V*erum hæc olim fuere. Nunc recondita Mæonius ſenet quiete.

VIII. De *P*atria Homeri celebris eſt & notiſſima vel ex Gellii III. 11. & ſcriptore certaminis Homeri ac Heſiodi ampliſſimarum urbium vetus Concertatio quam reſpicit Demetrius *P*oëta apud Laërt. V. 85. & de qua *Didymus* olim fuſe ſcripſit, à Senecâ Epiſt. 88. hoc nomine deriſus, & recenti ætate *Leo Allatius* Chius, cujus librum jam memoravi. Hic cum latè impugnaſſet eo-

ium

rum ſententias, qui vel Babylonium (Tigranem nomine) fuiſſe affirmant Homerum, ut L. II. Veræ Hiſtor. p. *676.* per jocum ſcripſit Lucianus, vel Syrum, vel Thebanum Ægyptium, vel Cyprium vel Trojanum ex Cenchreis, vel Æolium Cumanum, vel Rhodium, vel *Pylium*, vel Salaminium (ex Salamine ſive *C*ypria ſive Attica) vel Ithacenſem, vel Colophonium, vel Athènienſem, vel Argivum, vel Mycenæum, vel Iëtem, vel Smyrnæum * denique: Contra multis argumentis contendit eum fuiſſe ſuum, Allatii popularem, ex Chio Inſula oriundum, inter alia memorans cap. 15. quod ipſe de ſe ſcripſerit Hymno in Apollinem v. 172.

Τυφλὸς** ἀνὴρ οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνὶ παιπαλοέσσῃ
Τοῦ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν ἀοιδαί.

Quem locum Thucydidi etiam Lib. III. p. 242. laudatum reſpiciens Sibyllinorum auctor dixerit Lib. III. p. 251. ubi de Homero vaticinatur:

—— —— Χῖον δὲ καλέσσει ἑαυτόν.

Sed Hymnos Homero ſuppoſitos multi veterum ſenſerunt, & quam plurimis traditum eſt Homerum *Patriæ* ſuæ in ſcriptis nullam feciſſe mentionem. Unde Cephaleon quoque Hiſtoricus apud Photium Cod. LXVIII. Patriam ſuam ſilentio involvere ſe profeſſus eſt exemplo Homeri. Nec deeſt ratio ſuſpicandi, Hymnum in Apollinem à *Cinætho Chio* fuiſſe ſuppoſitum, tum Sibyllinorum nulla eſt autoritas. Nec ab re forte Allatio Chiis ſuis *** Homerum vindicanti oggeſſeris, quod ipſe, 123. de Herodoto & Ephoro Cumano, qui Cumanum fuiſſe Homerum contenderunt: *Digni certe ſunt*, inquit, *eorum conatus, qui laudentur ab illis, ſi veritatis ſtudio tantum opus aggreſſi, veritatem expoſuiſſent, ſed cum Patriæ amore, & propriæ gentis id egerunt, eorum dicta non immerito ſuſpecta eſſe debent. Ubi enim ratio affectu ducitur, & lingua cupiditatum ductu moderatur, veritas ipſa claudicat, & cæcutit, quæ à nudo & ab omni ſtudio libero homine tantum expectanda eſt.* Styppam Lydiam, Cretam **** & Ro-

* In Actis *Pionii*, Martyrii ille candidatus ſic Smyrnenſes alloquitur: *Vos viri qui exſultatis pulchritudine mœnium, & Smyrnæ civitatis decore gaudetis & Homero Poëta gloriamini.* Oraculum apud Steph. in Ἴος.

Πατρίδα δίζηαι, μῆτρις δέ τοι οὐ πατρίς ἐστιν,
Ἔστιν Ἴος νῆσος μητρὸς πατρίς.

** De Cœcitate Homeri Vide Meurſium ad Heſych. Illuſtrem pag. 178. Voſſium Inſtitutt. Orator. Lib. I. cap. 5. Section. 21. & Allatium c. 8. Hinc Proverbium apud Tertull. de pallio c. 1. *quod clauſis vel in totum Homericis oculis patet.* Vellejus contra & alii cœcum fuiſſe negant, ſic ex recentibus Andreas Wilckius in curatione cœci Homeri, & ante eum Brodæus Lib. V. c. 9. Miſc. qui Ciceronem ſibi maxime adverſarium profitetur. Sed is validum, ni fallor, argumentum præbet contra eos qui Homerum cœcum fuiſſe putant. *Traditum eſt*, inquit, *Homerum cæcum fuiſſe, at ejus picturam, non poëſin videmus. Quæ regio? quæ ora? qui locus Græciæ? quæ ſpecies formæ? quæ pugna? quæ acies? quod remigium? qui motus animorum, qui ferarum, non ita expictus eſt, ut quæ ipſe non viderit, nos ut videremus effecerit.* Hæc ille Tuſc. qu. Libro V.

*** Chiis etiam Homerum vindicare voluit Hypermenes in Lib. de Chio, ex quo Ptolemæus Chennus ap. Photium cod. 190. narrat. *Scindapſum* Homeri famulum mille drachmis mulctatum à Chiis, quod Herum mortuum non exuſſiſſet. Et hodieq; quinq; vel ſex milliaribus à Chio opido, Septentrionem verſus, oſtenditur locus exciſus è vivo ſaxo, in cujus medio altare, circum illud ſedilia, quo in loco Homerum quondam docuiſſe, natum & ſepultum, incolæ fabulantur. *Bycco* Homeri ſervus memoratur Tzetzæ XIII. Chil. v. 643.

**** Cretenſes Homero mille numos præmium εὐεπείας tribuiſſe, idque ærea tabulâ teſtatos refert Sozomenus præf. ad Theodoſ.

mam quoq; à nonnullis pro Patria Homeri venditatam notat Brodæus ad Anthologiam Epigrammatum Græcorum p. 132. Ineptum porro fuerit vel in re incertissima quam Oraculum Adriano redditum pridem ἄγνωστον agnovit, arbitrum se interponere, vel de argumento exigui momenti post Allatii industriam plura coacervare, itaque unum tantum adscribam locum Johannis Tzetzæ, ex inedita ejus exegesi in Homerum, quam Lipsiæ in patria mea servat manuscriptam, sed mutilam, Bibliotheca insignis Paulina: Περὶ μὲν οὖν πατρίδος καὶ γένους Ὁμήρου πλανομένην εὑρίσκομεν περὶ πολὺ τὴν ἀλήθειαν, οὐ γὰρ ὁμοφώνως οἱ ἱστορικοὶ περὶ τούτου παραδιδόασιν. Ἄλλοι μὲν αὐτὸν χῖον εἶναι φασὶ, καθάπερ καὶ Πίνδαρος, προσέτι καὶ Θεόκριτος φάσκων οὑτοσί (VII. 47.)

Καὶ Μοισᾶν ὄρνιχες ὅσοι ποτὶ χῖον ἀοιδὸν
Ἀντία κοκκύζοντες ἐτώσια μοχθίζοντι.

Ἕτεροι δὲ φασὶν αὐτὸν Κολοφώνιον, οἱ δὲ Αἰγύπτιον ἐκ Θηβῶν. Τοῖς δὲ Ἰήτης δοκεῖ, ἑτέροις Ἀθηναῖος, καὶ ἄλλοις Σμυρναῖος. Εἰσὶ δ' οἱ καὶ Σαλαμίνιον αὐτὸν εἶναι λέγουσιν, καὶ ἄλλοι ἄλλα μυρία. Ἄλλοι χῖον αὐτὸν εἰρηκότες Κολοφώνιόν τε, καὶ Σαλαμίνιον, πρὸς δέ γε τούτοις Κυμαῖον, καὶ ἕτερα οὐκ οἶδ' ὅθεν ὁρμώμενοι ἢ τίσι τεκμηρίοις χρησάμενοι εἰς τοῦτο προήχθησαν. Οἶμαι δὲ τὸν θειότατον Ὅμηρον διὰ ἐν ταύταις ἐνδιατρίψαι ταῖς χώραις καὶ πόλεσι, τοῦτο εἰρήκασιν, εἰ διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀνδρὸς συμπατριώτην αὐτὸν αὐτῶν ἐπιγράφουσι· τοὺς δὲ Αἰγύπτιον αὐτὸν εἰρηκότας οὐ νεμεσίζομαι, ἡ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διατριβὴ τοῦ ἀνδρὸς, καὶ γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ διέτριβε παῖδας, ἴσως ἐκείνους πεπλάνηκε. Τῷ δὲ σοφῷ Ἀριστοτέλει Ἴητης τάχα δοκεῖ διὰ τὸ ἐν Ἴῳ τετράφθαι. Οἱ δέ γε Ἀθηναῖον ἀποκαλοῦντες αὐτὸν συλλογιζόμενοι τοῦτο φασίν. Σμυρναῖον γὰρ ἴσασιν, ὥς γε κἀμοὶ δοκεῖ τοῦτο, ἐπεὶ δὲ Σμυρναῖοι ἄποικοι Ἀθηναίων ἐγένοντο, Ἀθηναῖον ἄρα καὶ τοῦτον εἰκότως φασί. Δηλοῖ δὲ τοῦτο εἰς Πεισίστρατον ἐπίγραμμα.

Τρὶς με τυραννήσαντα τοσαυτάκις * ἐξεδίωξε
Δῆμος Ἐρεχθῆος, ** τρὶς δ' ἐπανηγάγετο
Τὸν μέγαν ἐν βουλαῖς Πεισίστρατον, ὃς τὸν Ὅμηρον
Ἤθροισα σποράδην τὸ πρὶν ἀειδόμενον
Ἡμέτερος γὰρ ἐκεῖνος ὁ χρύσεος ἦν πολιήτης
Εἴπερ Ἀθηναῖοι Σμύρναν ἐπῳκίσαμεν.

IX. Magna quoque & parum certa de genere Homeri & Parentibus quæstio est, ut videre licet ex variis sententiis memoratis ab auctore Græco, qui certamen Homeri & Hesiodi descripsit. Nec minor Scriptorum de ætate, qua vixerit, dissensus, etsi adeo exactè illam nonnulli tenere

* Schol. MS. Dionysii Thracis, ἐξετίναξε.

** In vitis ab Allatio editis legitur Δῆμος Ἐρεχθειδῶν, καὶ τρὶς ἐπεσπάσατο. In Anthologia Epigrammatum Græcor. Lib. IV, cap. 4. pag. 438. καὶ τρὶς ἐπηγάγετο.

re se putarunt, ut & Thema ejus Genethliacum tradiderint, quemadmodum Julius Firmicus L. V. Mathes. p. 77. cum dixisset, Saturnum in nono ab horoscopo loco positum, & in Leone constitutum facere divinum Poëtam heroici cujusdam Carminis, ut Martios strepitus pugnarumq; metuenda certamina famosi Carminis nobilitate perscribat: *talis*, inquit, *Genitura Homerum, Divinum in Iliade Cumei* (Sibyllini) *carminis* * *fecit interpretem*. Sed vix ulla in re magis in diversa abeunt Scriptores, ut facilè intelliget lector, si vel veteres ipsos consuluerit Gellium Lib. III. cap. 11. & Lib. XVII. c. 21. Tatianum, Clementem, Eusebium, Philostratum in heroicis, ubi de Euphorbo agit, Tzetzam Chil. 12. hist. 399. aliosque: vel è recentioribus adierit Dionysium Petavium Lib. IX. doctrinæ temporum cap. 32. Joh. Rualdum animadvers. ult. in Plutarchum, Joh. Marshami Can. Chron. p. 437. & quæ nuper Claris. Dodwellus, in dissertatione tertia de Græcorum Cyclis. Mihi quidem in præsenti sufficit, in quo conveniunt probe omnes, antiquissimum esse ex auctoribus Græcis, quos habemus, ne Hesiodo quidem excepto, sive post Olympiadem XXIII. demum vixerit, ut vult Dodwellus, sive ut aliis videtur, longius à nostris temporibus remotus fuerit, vel Olympia ipsa ætate anteverterit.

X. Nullus denique Scriptor est, qui ab omni ætate tantam ingenii, doctrinæ, sapientiæ laudem retulerit, atque unus Homerus, qui ut scitè de ipso est apud Propertium Lib. III. Eleg. I.

Posteritate suum crescere sentit opus.

Atque ut ait Plutarchus lib. de garrulitate p. 504. μόνος τῆς τῶν ἀνθρώπων ἀψικορίας περιγέγονεν. Quicquid enim ferè est doctorum, fuitque, in eo celebrando, & laudibus ad cœlum efferendo, adeo conspirarunt inter se, ut certarent. Quorum integrum & benè longum Catalogum texere, hoc loco liceret, nisi præcipua Homeri elogia Alphabetico ordine digesta jam exstarent à Græcantissimo illo & Homeri imitatore felicissimo *Jacobo Du Porto* Anglo in Appendice ad Gnomologiam Homericam, & ad calcem Clavis Homericæ Georgii Perkinsi, quibus alia nuper adjunxit Joannes Scherpezelius ante Iliadis libros duos primores cum Moschopuli scholiis à se editos. Igitur eos tantum in præsenti commemorabo, qui prolixius vel integris Scriptis, orationibusve Poëtam decorarunt, ut ex priscis *Dio Chrysostomus* diss. LIII. & LIV. *Maximus Tyrius* diss. XVI. *Lucianus* in Encomio Demosthenis, ne de variis Epigrammatis Græcis dicam, quæ in Homeri laudem occurrunt in Anthologia & in unum collecta à Johann. Spondano suæ Homeri editioni præfixa sunt. E recentioribus in celebrando Poëtæ ingenio multi fuere *Angelus*

* Vide quæ supra Lib. I. c. 29. num. 2.

gelus Politianus * in oratione de Homero, quæ legitur tomo tertio ejus operum, *Antonius Majoragius* in præfationibus, *Joachimus Camerarius* ante Commentarios ad primum Iliados librum. *Nicolaus Majoranus* in præfatione Eustathio præmissa, *Andreas Wilkius* in curatione Cœci Homeri, Plejade secunda orationum: Clarissimus *Ludolphus Neocorus* in historia Homeri critica, paulò ante à me laudata. *Johannes Rudolphus Wetstenius* in dissertatione inaugurali de fato Scriptorum Homeri per omnia sæcula, editâ cum ejus orationibus Apologeticis pro Græca & genuina linguæ Græcæ pronunciatione Basil. 1686. 8vo. *Gisbertus Cuperus* præcipuè in doctissimo Commentario ad Lapidem antiqvum, qvi in Marinensi Columnensium Principum ditione in villa Claudii Imp. repertus & erutus, Consecrationem Principis Poëtarum pulcherrimè imagine expressam sistit. Amst. 1683. 4to.

* Hic Politianus Plagii arguitur à *Budæo* annot. prior. in pandectas p. 547. qui eo loco & ipse prolixo atque insigni encomio Homerum mactat. Arguit autem plagii Politianum eo nomine, quod rerum summas ex *Plutarchi* libro de Homero, qui tum Latine nondum exstabat ad verbum transscribens, & quasi flores præcerpens non erubuerit id opus pro suo edere; in quo nullam præterquam transscribendi ac vertendi operam navarat. Ex *Herodoto* etiam pleraque in eadem oratione surripuisse jam a Jano Lascari monitus est Politianus, cui ille hanc suis in Homerum prælectionibus Florentiæ præmittenti inter auditores adfuit. Vide Duarenum d. 1478. Opp. cujus locum jam laudavere Colomesius in Opusc. p. 66. Thomasius de Plagio §. 526.

CAPUT II.

De Homeri scriptis, editis ac deperditis, genuinis ac hypobolimæis, tum de genuinorum dispositione, Rhapsodis emendatoribus. &c.

Batrachomyomachia num Homeri genuina, an Pigretis cujusdam. 1. *Poëmata ad ejus imitationem ab aliis composita, ut Galeomyomachia, aliaq;.* 2. *Batrachomyomachiæ editiones & interpretes.* 3. *De Hymnis, an Homeri sint, an Cinæti Chii, vel Herodori, dubitatum.* 4. *Epigrammata.* 5. Ἀγὼν *cum Hesiodo.* 6. *De Iliade.* 7. *& Odyssea.* 8. *Num Homerus ipse auctor divisionis in libros, an Aristarchus.* 9. *Josephi locus de Poësi Homerica tantum per memoriam conservata, non scripto ab auctore consignata, expensus.* 10. *Rejecta Peraulti sententia de Iliade & Odyssea ex poëmatis separatis & non cohærentibus consuta adversus intentionem ipsius auctoris Homeri. De Lycurgi, Pisistrati, Solonis & Hipparchi opera in vulgandis & ordinandis Homeri Poëmatis.* 11. Διορθώσεις *Homericæ.* Ἡ ἐκ νάρθηκος *Alexandro M. oblata vel ab Aristotele, vel à Callisthene & Anaxarcho.* 12. *De Cassandro Macedoniæ & Ptole-*

& Ptolemæo Evergete II. Ægypti Rege dubitatum. 13. *Διόρθωσις Μασσαλιωτικὴ & Σινωπική.* 14. *Euripidis.* 15. *Zenodoti Ephesii.* 16. *Aristophanis Byzantii.* 17. *Aristarchi Samothracis, ubi de obelis ipsius & asteriscis, tum de adversariis, Zenodoto Alex. Ptolemæo Ascalonita & Philoxeno.* 18. *Διόρθωσις Homerica facta ab Arato Solensi.* 19. *A Cratete Mallote.* 20. *A Tyrannione, tum à Nicanore & Cometa qui distinctiones addiderunt.* 21. *Homeri Ilias & Odyssea decantata in Panathenæis per Rhapsodos.* 22. *In scholis Proposita juventuti.* 23. *Scriptorum Homeri deperditorum Catalogus cum variis observationibus, ubi de Iliade parva, Poëtis Cyclicis, Cypriis carminibus, Margite &c.*

I.

MAjoribus Operibus prælusisse dicitur Homerus composita BATRACHOMYOMACHIA, sive ut apud Svidam vocatur *μυοβατραχομαχία*, *pugna ranarum & murium*, Carmine Heroico ludicro ingenioso & amœno: quamvis mallem, ubi risus captatur, non introductos Jovem cæterosqve Deos, ratione multis Poëtis familiari, sed exitiosissima moribus, & impia, ut agnovit Socrates, qui religioni ducebat jocis permiscere Deos. Hanc Batrachomyomachiam Homero tribuunt è veteribus Herodotus in Homeri vita c.24. Martialis Lib.XIV. Epigr. 183. Statius Papinius epist. ad Stellam, innuens Culicem Virgilii & Batrachomyomachiam Homeri præludium fuisse: Fulgentius Lib.I. Mytholog. sub init.

Quod Mæonius ranarum
Cachinnavit prælio.

Videtur etiam Alexandro Magno innotuisse qvi ad illam Homeri forte alludens Antipatri cum Agide conflictum *μυομαχίαν* vocat apud Plutarch. in Agesilao p.604. Memorat & Plautus Bacchidibus *soricinam* vocans *næniam*, ut notatum Petro la Seine in Nepenthe Homerico cap. 1. Svidas & alii, auctor item prisci marmoris, in qvo sub Throno Homeri ἀποθεωθέντος conspiciuntur mures, ne de citeriorum ætatum Scriptoribus dicam, ut Johanne Tzetza in Iliade versibus politicis allegorice exposita & Michaële Apostolio, cujus versus politicos in laudem Batrachomyomachiæ Homericæ memorat Labbeus pag. 193. Bibl. nov. MSS. Alii tamen auctorem Batrachomyomachiæ voluerunt esse *Pigretem*, Artemisiæ fratrem, ut docent Plutarchus in extremo libri de Herodoti malignitate, & Svidas in Πίγρης. Henricus quoq; Stephanus L.VI. schediasm.22. testatur se incidisse in exemplar ubi Batrachomyomachia adscripta esset *Pigreti* Cari, quod confirmari video à Labbeo in Bibl. nova MSS. p.289. & Nunnesio ad Phrynichum p.13. ubi male excusum *Tigreti* pro *Pigreti*.

De

De Homero, sitne auctor, dubii hærent Proclus, & alter Anonymus de Homeri vita ab Allatio editus, itemq; Eustathius. Auctor vitæ sub Plutarchi nomine editæ, & alter anonymus solam Iliadem & Odysseam pro genuinis Poëtæ fœtibus agnoscens, Homero adscribendam negant, quibus succinens è recentioribus Daniel Heinsius, *Hoc Poëma*, inquit, *qui ad Homerum referunt, magis animi judicio, quam oculis vacillant. Præivit gravioribus Homeri operibus in usum Juventutis, quisquis auctor est, non ætate aut tempore, sed exercitio & argumento.* Sic & Stephanus Berglerus nuper præf. ad Homerum edit. Wetsten. ex diverso scribendi genere Batrachomyomachiam principi Poëtarum abjudicandam esse contendit. Jacobus contra Gaddius T.I. de scriptoribus non Ecclesiasticis p.208. *Paradoxon dicere volo, licet verear nasutos Censores vel Momos, Batrachomyomachia videtur mihi nobilior propiorque perfectioni, quam Odyssea & Ilias, imò utramque superat judicio ac ingenio & præstantiâ texturæ, cum sit poëma ludicrum excellens.*

II. Ad imitationem hujus Batrachomyomachiæ ante trecentos circiter annos, nescio, qvo auctore composita est, Græcis versibus jambicis; *Galeomyomachia* sive pugna murium & felis, qvæ à trabe deniq; oppressa muribus relinqvit victoriam. Hæc cum præfatione Græca * *Aristobuli Apostolii*, Hierodiaconi, Michaëlis F. subjecta Batrachomyomachiæ & fabulis Æsopicis lucem vidit Paris. 1549. 12mo. Basil. 1574. 12mo. Cum Latinâ versione ab *Albano Torino* vulgata est Basileæ 1541. 8vo. adjuncta itidem Batrachomyomachiæ & Elysii Calentini libris tribus de bello ranarum & murium; Cebetis Tabula aliisqve. Fuere hinc plures, qui ad Batrachomyomachiæ exemplum similia scripta ludicra componerent etiam aliis linguis, qualis est Merlini Cocaji Mantuani *Moschæa*, Carmine Latino elegiaco Macaronico, in quo muscæ, formicis bellum inferentes, vincuntur, regibus utrarumq; pereuntibus. Gabrielis Rollenhagenii Rectoris Magdeb. Frosch-Mäußler/ Ameisen und Mückenkrieg. Argent. 1612. 8. Spectat & huc licet serii magis argumenti poëma Jo. Posselii ἀετοκορωνομαχία de castello Jaurino (Germanice *Raab*, quod corvum denotat) per Rudolphum II. capto. Rostoch. 1604. 4.

III. Batrachomyomachia primum edita est Græcè literis capitalibus, additis scholiis *Laonici Chalcocondylæ* Cretensis, Musæi poëmate, ac sententiis variorum. Venet. 1486. 4. Deinde sæpius prodiit cum versione Aldi Manutii Romani. Scholiis illustravit *Philippus Melanchton*, qvi scopum poëmatis esse existimat ut odium turbarum & seditionum animis legentium

tium

* Eam in plerisque editionibus aliis omissam miror, ut in Græcâ Joh. Kesselhudii, Helmst. 1670. 4to. Cæterum fallitur Labbeus, qui huic Apostolio Galeomyomachiam tribuit, in Bibl. nov. MSS. p.132. Nam in præfatione de auctore tanquam alio loquitur Apostolius, Τῶν μεταγενεστέρων δὲ τὶς τὸν ποιητὴν ἀπομιμεῖσθαι βουλόμενος. κ.τ.λ.

tium instilletur. Petrus vero la Seine lib. de Neperthe Homeri c. 1. putat Homerum ad victus potûsque continentiam juvenes voluisse informare. Legitur & cum notis *Leonhardi Lycii*, Lipsiæ 1607. 8vo. Ex *Danielis Heinsii* recensione cum ejus versione, Æsopicisque selectis & Avieni fabulis. Lugd. Bat. 1632. 8vo. Latino Carmine reddita à *Simone Lemnio*: & à *Jacobo Balde* Jesuita, Monachii, Ao. 1647. 12mo. *Caroli* præterea *Aretini* Metaphrasin Latino Carmine compositam memorat Labbeus p. 67. Bibl. nov. MSS. apud quem p. 201. malè Arsinus legitur pro Aretino. *Eustathius* quoq; Thessalonicensis Archi Episcopus Batrachomyomachiam commentario illustrasse fertur, sed parum certa fama, ut notavi infra c. 3. ubi etiam de versione Græcobarbara *Demetrii Zeni* à Martino Crusio vulgata & illustrata, Gallicisq; *Macaulti* & *Roybieri*. In Casparis Dornavii Amphitheatro sapientiæ Socraticæ jocoseriæ, quo in opere scripta ingeniosa de rebus ludicris vilibusq; & paradoxa encomia aut vituperationes congessit, primo statim loco Tom. I. ponitur Batrachomyomachia & Galeomyomachia Græce & latine ex editione *Albani Torini*. Tum poëma ejusdem argumenti Parisiis 4. pridem editum auctore *Elisio Calentino*, & Metaphrasis Batrachomyomachiæ Homericæ ab *Henr. Smetio* scripta versibus Heroicis. Hanov. 1619. fol.

IV. HYMNI XXXII.* quorum tres primi in Apollinem, Mercurium ac Venerem prolixiores sunt, reliqui breviores, utrum Homerum auctorem habeant, similiter jam olim ambiguum fuit. Nam ut vitam Homeri, tum eam, quæ Plutarcho tribuitur, tum alteram Anonymi editam ab Allatio prætercam, quæ Hymnos & reliqua Homero adscripta omnia, solis Iliade & Odyssea exceptis, aliena à tanto auctore esse putant, καὶ τῆς φύσεως καὶ τῆς δυνάμεως ἕνεκα & propter rem ipsam & propter vim elocutionis: Scholiastes Pindari ad Nemeonicas Od. 2. hymnum in Apollinem testatur tributum *Cinætho Chio*, qui circa Olympiadem LXIX. floruit. Ἦν δὲ ὁ Κίναιθος Χῖος, ὃς καὶ τῶν ἐπιγραφομένων Ὁμήρου ποιημάτων τὸν εἰς Ἀπόλλωνα γεγραμμένον ὕμνον λέγεται πεποιηκέναι. Sic & Athenæus L. I. c. 19. Homeridarum quendam auctorem suspicatur: Καὶ Ὅμηρος δὲ ἢ τῶν Ὁμηριδῶν τις ἐν τοῖς εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνοις φησίν. Φόρμιγγ᾽ ἐν χείρεσσιν ἔχων χάριεν κιθάριζε καλὰ καὶ ὕψι βιβάς. quæ hodiè leguntur in hymno in Apollinem v. 515. nisi quod pro χάριεν ibi occurrit ἀγαθόν. *Herodorum* nescio quem scriptorem hymnorum Homero tributorum facere videtur Scholiastes Apollonii ad Lib. II. v. 1215. τὰ δ᾽ αὐτὰ περὶ τοῦ Τυφῶνος καὶ Ἡρόδωρος φησὶν, ἔνθα καὶ περὶ τῆς Νύσης ἱστορεῖ λέγων·

* Persvasum antiquis fuit Deos hymnis magis delectari quam Sacrificiis. Scholia ad Iliad. ά. 477. διδασκόμεθα ὅτι πλέον τῶν θυσιῶν τέρπονται οἱ Θεοὶ τοῖς ἰδίοις ἑκάστου ὕμνοις.

Ἔςι δέ τις Νύσῃ ὕπατον * κέρας ἀνθέον ὕλῃ.
Τηλȣ̃ Φοινίκης σχεδὸν Αἰγύπτοιο ῥοάων.

Diodorus Siculus vero eosdem versus proferens Lib. IV. c. 2. disertè laudat Homerum in hymnis, καὶ τὸν Ὅμηρον δὲ τȣ́τοις μαρτυρῆσαι ἐν τοῖς ὕμνοις ἐν οἷς λέγει· ἔςι δέ τις &c. Et Lib. III. c. 66. μαρτυρεῖ δὲ τοῖς ὑφ' ἡμῶν καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς ὕμνοις &c. quo in loco duobus illis versibus sex alios præmittit; sed qui in Hymno in Bacchum, quem hodiè sub Homeri nomine habemus, nulli exstant, non magis quam illi bini quos adscripsi. Sed & Pausanias Lib. II. p. 143. ex Homeri hymno in Cererem tres versus affert & alios tres Lib. IV. p. 354. qui hodiè inter adscriptos Homero hymnos similiter non comparent, ubi trium tantum versuum ὑμνίδιον in hanc Deam legitur, quiq; sunt insuper diversi ab iis, quos memorat Pausanias, ut post Xylandrum notavit illustris Spanhemius ad Callimachum p. 2. & 650. Johannes quoq; Tzetzes præter Homeri hymnos in Deos memorat etiam ipsius ὕμνȣς νυμφικȣ́ς. Porphyrius Lib. de antro Nympharum p. 255. laudat hymnum in Apollinem non addito auctoris nomine, & versus quatuor ex eo recitat, qui in Homericis hymnis hodie non exstant. Ὅθεν δὲ καὶ ταῖς νύμφαις ἀνετίθεσαν ἄντρα, καὶ τȣ́των μάλιςα ταῖς ναΐσιν αἳ ἐπὶ πηγῶν εἰσι καὶ τῶν ὑδάτων ἀφ' ὧν εἰσι ῥοαὶ ναΐδες ἐκαλȣ̃ντο, δηλοῖ καὶ ὁ εἰς Ἀπόλλωνα ὕμνος, ἐν ᾧ λέγεται. Σοὶ δ' ἄρα &c. Cæterum scriptor antiquissimus Thucydides proferens tredecim versus, qui hodieque in hymno Apollinis occurrunt v. 146.— 150. & 165.—172. sine tergiversatione auctorem laudat Homerum Lib. III. p. 243. δηλοῖ δὲ μάλιςα Ὅμηρος ὅτι τοιαῦτα ἦν, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖς δε, ἅ ἐςιν ἐκ προοιμίȣ Ἀπόλλωνος, ad quem locum Scholiastes notat ἐκ προοιμίȣ idem esse ac ἐξ ὕμνȣ, ὕμνȣς γὰρ, inquit, τὰ προοίμια ἐκάλȣν. Ab οἴμη nempe, quod cantum denotat teste Hesychio. Præterea scriptor Certaminis Homeri & Hesiodi primum versum Hymni in Apollinem ** memorat qualis hodie legitur: ἐνδιατρίψας δὲ τῇ τῶν Ἀργείων πόλει χρόνον τινὰ, διέπλευσεν εἰς Δῆλον εἰς τὴν πανήγυριν, καὶ ςαθεὶς ἐπὶ τὸν κερατῖνον βωμὸν λέγει ὕμνον εἰς Ἀπόλλωνα, ȣ̃ ἡ ἀρχή.

Μνήσομαι ȣ̓δὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο.

Inde Κοίρανος ὕμνων dicitur Homerus veteri Poëtæ apud Svidam in Μαιονίδης. Pausanias etiam cum Stephano Byz. in Τευμησσός, Thucydide ac Diodoro Siculo, non tantum credidit auctorem hymnorum esse Homerum, verum elegantia versuum, Orphicos etiam hymnos ab Homericis vinci ac superari, licet illi plus religionis præ se ferant, affirmat Lib. IX. pag. 771.

κό-

* Apud Diodor. Sic. ἄβατον ὄρος legitur. ὄρος glossema est pro κέρας. Neque enim assentior Johanni Jensio, qui in lectionibus Lucianeis Lib. II. c. 6. p. 184. apud Scholiasten Apollonii ὄρος rescribendum monet. Vicissim ὕπατον videtur mihi glossema esse pro ἄβατον, & ex Diodoro apud Scholiasten restituendum.

** Hunc solum inter hymnos Homero tribuendum putat Steph. Berglerus præf. ad Homerum edit. Wetsten. licet observat Virgilium quoque aliquot loca reliquorum hymnorum esse imitatum.

κόσμῳ μὲν δὴ τῶν ἐπῶν δευτερεῖα φέροιντο ἂν (οἱ Ὀρφικοὶ) μετὰ Ὁμήρου γε τοὺς ὕμνους, τιμῆς δὲ ἐκ τοῦ θείου καὶ ἐς πλέον ἐκείνων ἔχουσι. Audacter præterea Homero hymnos adſcribit Herodotus ſive quisquis auctor in Poëtæ vita c. 9. & à Juvene Homero ſcriptos innuit. Svidas quoqve inter Homeri Scripta refert hymnos, quorum teſtimoniis auctorem Sibyllinorum * addit Allatius Lib. de patria Homeri c. 15. Veterem Inſcriptionem apud Gruterum p. 950. Ampliſſimus Cuperus ad conſecrationem Homeri p. 108. ubi per *pia Carmina* intelligit hymnos, per *libros* Iliadem & Odyſſeam, quanquam poſſit & alius illorum verborum eſſe ſenſus ſi ita diſtinguantur:

Dogmata Pythagoræ ſenſi, ſtudiumq; Sophorum
Et libros legi, legi pia Carmina Homeri.

Ait enim ſe legiſſe libros Sophorum & evolviſſe Homeri Carmina, quæ pia vocat, tum propter illa, quæ in Iliade & Odyſſea de Diis ſcripta ſunt reverenter, tum propter loca, in quibus gratam memoriam facit eorum, quibus beneficiis fuit affectus, ut docet Herodotus in ejus vita, c. 26. ut omittam induſtriam pietatis Homericæ celebratam Tertulliano Lib. de anima c. 56. Videtur etiam *Livius Andronicus*, à quo Odyſſeam Latinis verſibus donatam conſtat, ſimiliter Latina Metaphraſi donâſſe hymnos Homeri, ut conjicio è Mario Victorino ſub extremum libri I. de arte metrica, ubi verſus quosdam profert ex Hymno Dianæ, quos ex Homerico translatos exiſtimo. Ex recentioribus pauciſſimi ſunt è viris doctis, qui hymnos interpretandos in ſe ſuſceperint, ut videbis infrà c. 3. n. 19. Cæterum παίγνια verſibus Heroicis, & Hymnos teſte Svida ſcripſit & alter Homerus cognomento Sellus, Grammaticus, Menandro Comico junior.

V. EPIGRAMMATA & POEMATIA VARIA XVI. ſervata ab auctore vitæ Homeri, quæ Herodoto tribuitur, neq; aliis antiquorum teſtimoniis habentia fidem vel auctoritatem, niſi quod Johannes Tzetzes inter Homeri ſcripta memorat ἐπιγράμματα πολλά, & unum itemq; alteru refertur à ſcriptore certaminis Homeri & Heſiodi, ac Svida in Ὅμηρος. Ea Seberus in Indice Homerico reſpicit, cum adſcribit numerum XXXIII. usq; ad XLIX. Subjecta etiam leguntur hymnis Homeri in Schreveliana & aliis quibusdam poëtæ editionibus. Epigramma in Midam Homero ſuppoſitum eſſe notat Laërtius in Cleobulo. De eo vide ſis Longinum Jac. Tollii p. 199. Omitto Epigramma quod apud inferos ſibi compoſitum ab Homero fingit Lucianus 2. Veræ Hiſt. T. 1. p. 681.

VI. ἈΓΩ͂Ν, ſive *certamen Homeri cum Heſiodo* de quo dixi infra c. VIII. n. 2.

VII. ἸΛΙΆΣ ſive Poëma celeberrimum de bello Græcorum ad Trojam ** & rebus geſtis ducum Achillis, Ajacis, Hectoris Trojani aliorumque, quod

* Vide ſupra c. 1. num. 8.

** Principalis Poëtæ Actio eſt Ira Achillis, decimo demum belli Trojani anno ſollicitata, eamque ſecuta clades Græcorum. Sed variis epiſodiis hæc ab Homero ita exornantur, ut totius belli per decennium geſti hiſtoriam attingat. Confer Clariſſ. Küſteri Hiſtoriam Criticam Homeri p. 70. ſeq. P. le Boſſu libro Gallico de poëmate Epico, &c.

quod ante Odysseam scriptum & in vigore ætatis ab Homero compositum non dubitat Longinus περὶ ὕψους sect. IX. p. 66. & idem affirmantem Homerum ipsum inducit Lucianus 2. de Vera Hist. T. I. p. 676. videturque innuere auctor prisci marmoris consecrationem Homeri continentis, in quo Ilias gladium manu tenens ad dextram Homeri sedet, Odyssea cum aplustri ad Sinistram. Confer Gisberti Cuperi commentar. p. 49. Cæterum dubitatum pridem fuisse à veteribus Criticis, & contrariam sententiam quibusdam placuisse idem Lucianus docet, & præter Eustathium prolegom. ad Iliad. testatur Seneca lib. de brevitate vitæ c. 13. *Græcorum iste morbus fuit, quærere quem numerum remigum Ulysses habuisset, prior scripta esset Ilias an Odyssea: præterea an ejusdem esset auctoris.*

VIII. ὈΔΥΣΣΕΊΑ sive Poëma de erroribus & peregrinatione Ulyssis ex bello Trojano Patriam Ithacam repetentis, quod ἠθικώτερον habitum à veteribus, & Longino judice ab Homero jam sene compositum est, unde in ea prævalet τὸ διηγηματικὸν, ut contra in Iliade τὸ δραστικὸν & τὸ ἐναγώνιον. Fuerunt etiam qui Iliadem Tragœdiæ, Odysseam Comœdiæ speciem referre affirmarent, à quibus dissentientem vide Vossium de artis Poëticæ natura c. XI. §. 7. Versiculi Iliadis 13670. Odysseæ 11668.

IX. Homerum ipsum auctorem fuisse divisionis horum amborum poëmatum in libros XLVIII. vetus quidam Grammaticus probavit ex eo, qvod Poëta Iliadem auspicatus fuerit à vocabulo μῆνιν, cujus primores duæ literæ numerum duodeqvadragesimū referunt. Seneca Ep. LXXXVIII. *Appion Grammaticus qui sub C. Cæsare totâ circumlatus est Græciâ & in nomen Homeri ab omnibus Civitatibus adoptatus, ajebat Homerum utraq; materia consummata & Odyssea & Iliade, principium adjecisse operi suo quo bellum Trojanum complexus est. Hujus rei argumentum afferebat, quod duas literas in primo versu posuisset, ex industria librorum suorum numerum continentes. Talia sciat oportet, qui multa vult scire.* Atq; eos qvidem qvi ab Aristarcho primum * Iliadem vel

* Plutarch. in Homeri vita: διῃρημένη ἑκατέρα ποίησις εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν στοιχείων οὐχ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, ἀλλ᾽ ὑπὸ τῶν περὶ Ἀρίσταρχον. Eustathius: ὅτι ἓν μέν τι σῶμα συνεχὲς διόλου καὶ ἐνάρμοστον ita legendum videtur pro εὐάρμοστον) ἡ τῆς Ἰλιάδος ποίησις. Οἱ δὲ συνθέμενοι ταύτην κατ᾽ ἐπιταγὴν ὥς φασι Πεισιστράτου τοῦ τῶν Ἀθηναίων Τυράννου Γραμματικοὶ καὶ διορθωσάμενοι κατὰ τὸ ἐκείνοις ἀρέσκον, ὧν Κορυφαῖος ὁ Ἀρίσταρχος (atqui hic longe junior fuit Pisistrati temporibus) καὶ μετ᾽ ἐκεῖνον Ζηνόδοτος, διὰ τὸ ἐπιμηκὲς καὶ δυσεξίτητον καὶ διὰ τοῦτο προσκορὲς κατέτεμον αὐτὸ ἐς πολλά. Καὶ τὰ τοιαῦτα τμήματα οὐκ ἠθέλησαν ὀνομάσαι πρῶτον τυχὸν λόγον, καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον, καὶ τὰ ἑξῆς, καθάπερ ἐποίησεν Κόϊντος ἐν τοῖς μετὰ τὸν Ὅμηρον. Ἀλλ᾽ ἐπειδήπερ ἡ βίβλος ἐξήρκει πρὸς πλείω τμήματα, ἔκριναν σεμνὸν ὀνο-

vel Odyſſeam in libros diſtinctam affirmant, hoc argumento refellit Caſtelvetrius, qvod Homeri ingenio indignum plane ſit tam prolixum poëma viginti quatuor libris hodie digeſtum ſine ulla diſtinctione tanqvam uno tempore recitandum vel auſcultandum reliquiſſe, contra exiſtimat Homeri ipſius diviſionem interjecto tempore confuſam ac turbatam, ab Ariſtarcho autem deinceps poſtliminio, non tamen usqveqvaq; feliciter fuiſſe reſtitutam. Verum ipſa Ludovici Caſtelvetrii verba apponere juvat. Ita vero ille in erudito commentario ad Poëticam Ariſtotelis p. 109. *Io mi ſono maravigliato di coloro che affermano Ariſtarcho eſſere ſtato il primo diviſore dell' Iliada & Odyſſea d'Homero, dividendo ciaſcuna delle dette opere in venti & quattro libri. Il che non mi poſſo indurre à credere, non mi parendo coſa à credere che Homero avedutiſſimo oltre à tutti gli altri haveſſe commeſſo uno errore coſi ſatto di continuare venti & quattro libri ſenza diſtinctione niuna, recitando eſſe & aſcoltando gli altri in una fiata. Anzi mi pare eſſer certo, che diſtingueſſe con diſcreto ordine i predetti poëmi, il quale eſſendo per aventura poi ſtato confuſo dagli ſcrittori, fu rinovato & rimutato & ridotto in quella forma, nella quale il veggiamo al preſente da Ariſtarcho. Et come che egli ſia ſtimato huomo di aguto giudicio, non moſtrò percio d'haverne tutto quello che biſognava in far queſto partimento, ò in rinovellarlo, percioche la narratione d'Uliſſe appreſſo Alcinoo de ſuoi errori è diviſa in quattro libri, & nondimeno fu fatta da lui in una ſera. Adunq; o fece male Homero che induſſe Uliſſe à ragionare in una ſera quelle coſe, lequali non e veriſimile che in coſi picciolo ſpatio recitaſſe: O, ſe le potè veriſimilmente recitare, male ha fatto Ariſtarcho partirle in quattro libri, quaſi faccia di meſtire recitarle in quattro ſere. Ma io non ſon per dire che Homero habbia fatto male, parendo mi, che ſenza ſconcio di perſona ſi poſſano i libri quattro predetti recitare in una ſera, anzi l'errore ſia pure d'Ariſtarcho, il quale è ſtato ſequito da Virgilio, che non ſapendo per che, & guardando ſimplicemente all' eſſempio che havendo davanti credeva buono, diviſe la narratione d' Enea appreſſo Didone de ſuoi errori in due libri, non obſtante che fatta iu una ſera.*

X. Non defuerunt equidem, qui plane inficiati Homerum ſcripto conſignaſſe poëmata ſua, affirmarunt eum per partes illa decantaſſe, quas ſeparatim memoriæ beneficio ſervatas poſteri deinde collegerint, ac deniq; Grammatici in ordinem ac libros digeſſerint. Joſephus in limine libri prioris contra Apionem: *καὶ φασὶν οὐδὲ τοῦτον ἐν γράμμασι τὴν αὐτοῦ πόιησιν καταλιπεῖν, ἀλλὰ διαμνημονευομένην ἐκ τῶν ᾀσμάτων ὕστερον συντεθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς ἐν αὐτῇ σχεῖν τὰς διαφωνάς.* Sed parum veriſimilis

μασαι τὰς τομὰς τοῖς ὀνόμασι τῶν εἰκοσιτεσσάρων στοιχείων τῆς ἀνθρωπίνης ἐναρμονίου φωνῆς: Confer Svidam in Ὅμηρος.

hæc ſententia videtur nata ex eo, quod Cinæthus Chius & alii Rhapſodi vulgo poſt Poëtæ Homeri fata partes ejusmodi *διῃρημένας* decantarent, ut præter alios refert Ælianus XIII. 14. Var. teſtatus certa nomina partibus illis impoſita, de quibus conſules ubi lubebit ſcriptores laudatos à me infra c. III. n. 28. At enim nihil impedit Rhapſodos, ut aliorum Poëtarum ita partes quoq; decantaſſe Iliadis vel Odyſſeæ, licet integram utramqve Homerus ipſe ſcripto conſignaverat, & utraque interjecto tempore confuſa ac perturbata indiguit operâ Criticorum.

XI. Primam Homericorum ſcriptorum *συναγωγὴν* Græci debuerunt *Lycurgo* Spartanorum legislatori, qui eam è Creta vel Jonia allatam à Creophyli poſteris acceptam vulgavit, ut narrant Plutarchus * in Lycurgi vita, Ælianus XIII. 14. Var. Dio Chryſoſt. 2. de Regno p. 27. ſeq. & Heraclides in Politia Lacedæmoniorum. Poſt Lycurgum *Piſiſtrati* cura celebratur, Athenienſium tyranni, qui primus libros Athenis diſciplinarum liberalium publice ad legendum præbendos poſuiſſe dicitur apud Gellium VI. 17. quemq; Tertulliano judice æmulatus eſt ſtudio Bibliothecarum Ptolemæus Philadelphus. Vide c. 18. Apologetici. Hic Piſiſtratus *ſacri lacerum collegit corpus Homeri*, & Cicerone teſte 3. de Oratore, *primus Homeri libros confuſos antea ſic diſpoſuiſſe dicitur ut nunc habemus.* Confer Meurſii Piſiſtratum c. VIII. & qvæ viri docti ad Ælianum, quæq; ex ineditis ad Dionyſium Thracem ſcholiis Langbænius ad Longinum, Allatius de patria Homeri c. 5. & Clariſſimus Gronovius præfat. ad Tomum V. theſauri Antiquitatum Græcarum. Tantum adjungam locum Euſtathii ad initium Iliados *α'*. *Φασὶ δ' οἱ παλαιοὶ τὴν ῥαψῳδίαν ταύτην ὑφ' Ὁμήρου ἰδίᾳ τετάχθαι, καὶ μὴ ἐγκαταλελεγῆναι τοῖς μέρεσι τῆς Ἰλιάδος, ὑπὸ δὲ Πεισιστράτου τετάχθαι εἰς τὴν ποίησιν.* Piſiſtrati æqualis *Solon* de ordine poëmatum Homericorum non minus ſollicitus teſte Laërtio Lib. I. ſect. 57. & Svidâ in *ὑποβολή*, lege abrogavit malum morem Rhapſodorum, poëmata Homerica canendo mire confundentium, & jam hinc jam inde quicquid placuiſſet decerpentium, & ſuos ſubinde verſus, (ut de Cinætho Chio notat Euſtathius & Scholiaſtes Pindari) Homericis aſſuentium: *Τὰ Ὁμήρου ἐξ ὑποβολῆς γέγραφε*

* Peraultus qui poſt Hedelinum negat Homeri Iliadem vel Odyſſeam eſſe unum corpus ab uno auctore compoſitum, ſed contra ex variis ſeparatis poëmatis adverſus auctorum ſententiam à Grammaticis conſtipatum & paſſim male cohærentem centonem eſſe contendit, refellitur à Dacerio ad Plutarch. p. 276. *Avant Lycurgve on n'avoit en Greque que des pieces détachées, à qui on donnoit le nom de ce que elles contenoient, comme la vaillance de Diomede, la rancon d'Hector: mais on ne peut pourtant pas inferer de-là que chaque poeme d'Homere n'eſt qu'un ramas de pieces qu'on a conſues & qui n'ont entre elles aucume liaiſon. --- Avant que l'Eneide fut publiq́, les Romains en avoient des mourceaux comme celui de Marcellus, celui des amours & la mort de Didon, & celui de l'impie Mezence: Conclura--t--on de là avec quelque apparence de raiſon, que ce ne ſont pas des pieces d'un poëme, qui avec elles ne fait qu'un ſeul & méme corps?* Confer Bolæum (Mr. Boileau Despreaux) obſervatione 3. ad Longinum.

γράφε ῥαψῳδεῖσθαι, οἷον ὅπȣ ὁ πρῶτος ἔληξεν ἐκεῖθεν ἄρχεσθαι τὸν ἐχόμενον, *Homeri poëmata jussit ordine à Rhapsodis decantari, ut ubi prior desiisset, inde alter inciperet*, ita enim reddenda Laërtii verba, quibus subjungit: μᾶλλον ȣ̃ν Σόλων Ὅμηρον ἐφώτισεν ἢ Πεισίστρατος, ὥς φησιν Διευχίδας ἐν πέμπτῳ Μεγαρικῶν. *Itaque Solon magis quàm Pisistratus Homerum produxit in lucem, ut observat Dievchidas quinto Megaricorum.* Pisistrato Patri in tyrannide Athenis Olymp. LXIII. successit filius *Hipparchus*, cui propterea forte quod cœptam auspiciis parentis sui operam prosecutus fuisset & Solonis legem confirmasset, idem quod Pisistrato & Soloni veteres scriptores tribuunt. Plato in Hipparcho: καὶ τὰ Ὁμήρȣ πρῶτος ἐκόμισεν εἰς τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἠνάγκασε τȣ̀ς ῥαψῳδȣ̀ς Παναθηναίοις ἐξ ὑπολήψεως ἐφεξῆς αὐτὰ διεξιέναι. Idem è Platone refert Ælianus VIII. 2. Var. Meminit ejusdem legis de Homeri (& solius quidem) Poëmatis in Panathenæorum festo publice per Rhapsodos decantandis Lycurgus Orator, sed á quo lata sit non addit, oratione adversus Leocratem: ȣ̔́τω γὰρ ὑπέλαβον ὑμῶν οἱ πατέρες σπȣδαῖον εἶναι ποιητὴν (τὸν Ὅμηρον) ὥστε νόμον ἔθεντο, καθ' ἑκάστην πενταετηρίδα τῶν Παναθηναίων μόνȣ τῶν ἄλλων ποιητῶν ῥαψῳδεῖσθαι τὰ ἔπη. Respicit & Isocrates in Panegyrico. Alcibiades γραμματοδιδασκάλῳ à quo Homerum petierat neganti se quicquam illius habere, colaphum inflixit; alteri vero qui ajebat habere se Homerum quem ipse emendasset, *& tu*, inquit, *primas litteras adhuc doces, qui vales emendare Homerum?* Plutarch. Alcibiade p. 194.

XII. Post Hipparchum inclaruit Homericæ Iliadis ἔκδοσις, quam à se emendatam *Aristoteles* Alexandro M. dedit, & quæ editio ἐκ τῆς νάρθηκος appellabatur, quoniam Rex eam in narthecio quod inter spolia Persica acceperat reconditam secum circumducebat. Plutarchus in Alexandro p. 668. Καὶ τὴν μὲν Ἰλιάδα τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς ἐφόδιον καὶ νομίζων καὶ ὀνομάζων ἔλαβεν μὲν Ἀριστοτέλȣς διορθώσαντος, ἣν ἐκ τȣ̃ νάρθηκος καλȣ̃σιν. εἶχεν δὲ ἀεὶ μετὰ τȣ̃ ἐγχειριδίȣ κειμένην ὑπὸ τὸ προσκεφάλειον, ὡς Ὀνησικράτης ἱστόρηκεν. Plinius Lib. VII. hist. c. 29. *Alexander M. inter spolia Darii Persarum Regis unguentorum scrinio capto quod erat auro gemmisque ac margaritis pretiosum, varios ejus usus amicis monstrantibus, quando tædebat unguenti bellatorem & militia sordidum, imo Hercule, inquit, librorum Homeri custodiæ detur, ut pretiosissimum humani animi opus quam maxime diviti opere servaretur.* Hanc editionem ἐκ τȣ̃ νάρθηκος non Aristotelis (ut præter Plutarchum agnoscit auctor vitæ Aristotelis à Nunnesio editæ, & innuit auctor Scholiorum minorum in Iliad. φ. v. 252. & Scholiastes Theocriti Idyll. 1. v. 34. versum Homeri laudans: ὅθεν Ἀριστοτέλης ἐν Ὁμήρῳ ἔγραψε) sed *Callisthenis* & *Anaxarchi* censuram & manus Criticas expertam tradit Strabo Lib. XIII. p. 594. Φέρεται γȣ̃ν τις διόρθωσις τῆς Ὁμήρȣ ποιήσεως Ἡ ἐκ τȣ̃ νάρθηκος λεγομένη, τȣ̃ Ἀλεξάνδρȣ μετὰ τῶν περὶ Καλλισθένην καὶ Ἀνάξαρχον ἐπελθόντος καὶ σημειωσαμένȣ τινὰ, ἔπειτα καταθέντος εἰς νάρθηκα

ἐν εὗρεν ἐν τῇ Περσικῇ γάζῃ πολυτελῶς κατεσκευασμένον. Editionem ἀπὸ νάρθηκος memorat etiam Eustathius ad Iliad. ά. p. 6. Versus quosdam ex illa produci ab Aristotele, quæ hodie in Homeri libris non exstant, contendit Daniel Heinsius ad cap. XXV. Aristotelis Poëticæ. Alia loca Homeri à veteribus allegata quæ in nostris libris hodie frustra quæras, collegit Joh. Hartungus in decuriis locorum memorabilium T. 2. facis artium Gruterianæ pag. 664. Vide & Josuam Barnesium ad Euripidis Orestem T. 1. p. 57.

XIII. De *Cassandro* Macedoniæ Rege incertum plane est quod suspicantur viri docti ipsum vel novam concinnasse vel curasse concinnandam διόρθωσιν ὁμηρικήν, quamvis Athenæus Lib. XV. p. 620. è Carystio testatur eum non tantum versus Homericos in ore frequenter habuisse, sed & Iliadem atque Odysseam illi fuisse ἰδίως γεγραμμένας. Non enim omnes qui librum in privatos usus vel describunt ipsi vel descriptum habent, eumquoque recensent Critica industria. Neque occurrit quo auctore Joachimus Camerarius affirmat *Ptolemæum Evergetem II.* Ægypti Regem correctiones Homericas edidisse.

XIV. *Massalioticam* aliquam διόρθωσιν Homeri & *Sinopicam* sive *Sinopensem* memorat præterea Eustathius ad Iliad. ά. p. 6. sed ita ut ipsi non inspectam appareat. ἀλλὰ καὶ ἕτεραι ὁμηρικαὶ διορθώσεις μνημονεύονται, οἷον καὶ ἡ ἰσορουμένη ἀπὸ νάρθηκος, καὶ Μασσαλιωτικὴ δὲ καὶ Σινωπική. Idem p. 80. ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἡ Μασσαλιωτικὴ καὶ Σινωπικὴ ἔκδοσις τῆς Ἰλιάδος τ... μαχήσομαι διὰ τὸ ἤ ἔχει. Cæterum quo tempore vel auctore hæ duæ editiones adornatæ fuerint, non constat.

XV. Euripidis Tragici notissimi, fratris filius, *Euripides*, Tragicus & ipse, Atheniensis, à Svida traditur fecisse ἔκδοσιν ὁμηρικήν. Mox addit: εἰ μὴ ἄρα ἑτέρου ἐστί *nisi forte alterius sit*, alterius Euripidis puta. Ita enim ille Svidæ locus videtur accipiendus.

XVI. Patet ex jam dictis quam vere idem Svidas scribat *Zenodotum* Ephesium qui Philetæ Grammatici discipulus, sub Ptolemæo Lagida præfuit Alexandrinæ Bibliothecæ, primum fuisse Homeri διορθωτὴν, nisi hoc intelligit de Grammaticis Alexandrinis, quorum complures sunt in recensione Poëmatum Homeri versati. Hanc Zenodoti editionem frequenter advocat, in Iliade præsertim, Eustathius, & subinde lectiones emendationesque ejus refellit, cæterum quando idem Aristarchum κορυφαῖον τῶν διορθωσαμένων, καὶ μετ' αὐτὸν Ζηνόδοτον laudat, non temporis rationem habuit sed dignitatis, plurimum enim semper tributum est editioni de qua mox dicturus sum Aristarcheæ. Hinc in scho-

ſcholiis ad Dionyſium Thracem legas Piſiſtratum * LXX. Grammaticos convocaſſe & ſingulos Homeri poëmata privato ſtudio ordinare ac recenſere juſſiſſe, omnium autem judicio præ cæteris omnibus probatam Zenodoti & Ariſtarchi recenſionem, ſed inter hos duos quoq; præcipuum locum datum Ariſtarcho. Καὶ μετὰ τὸ πάντας τοῦ ποιητοῦ στίχους συναγαγεῖν, παρεκάλεσεν ἑβδομήκοντα γραμματικοὺς συνθεῖναι τὰ τοῦ Ὁμήρου ἕκαστον κατ' ἰδίαν, ὅπερ ἐὰν δόξῃ τῷ συντελεσθέντι καλῶς ἔχειν ἐπὶ μισθῷ πρέποντι λογικοῖς ἀνδράσι καὶ κριταῖς ποιημάτων ἑκάστῳ δεδωκὼς κατ' ἰδίαν πάντας τοὺς στίχους ὅσους ἦν συναγαγὼν, καὶ μετὰ τὸ ἕκαστον συνθεῖναι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ γνώμην εἰς ἓν συνήγαγεν πάντας τοὺς προλεχθέντας γραμματικοὺς ὀφείλοντας ἐπιδεῖξαι αὐτῷ ἕκαστον τὴν ἰδίαν σύνθεσιν παρόντων ὁμοῦ πάντων. Οὗτοι οὖν ἀκροασάμενοι οὐ πρὸς ἔριν ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀληθὲς καὶ πᾶν τὸ τέχνῃ ἁρμόζον ἔκριναν πάντες κοινῇ καὶ ὁμοφώνως ἐπικρατῆσαι τὴν σύνθεσίν τε καὶ διόρθωσιν Ἀριστάρχου καὶ Ζηνοδότου. Καὶ πάλιν ἔκριναν τῶν δύο συνθέσεών τε καὶ διορθώσεων βελτίονα τὴν Ἀριστάρχου. Zenodotum confutat etiam Porphyrius in quæſtionibus Homericis & Ammonius in οὐδέν. Allegatur à Stephano Byz. in Δωδώνη, Tatiano, aliisque. Auſonius in ludo VII. Sapientum:

Mæonio qualem cultum quæſivit Homero
Cenſor Ariſtarchus, normaq; Zenodoti.

Præterea Svidas alterum Zenodotum inducit Alexandrinum juniorem, quem ait ſcripſiſſe πρὸς τὰ ὑπ' Ἀριστάρχου ἀθετούμενα τοῦ ποιητοῦ, ſive contra Ariſtarchi in Homero varia rejicientis & obelo transfigentis criticam audaciam, tum περὶ τῆς Ὁμηρικῆς συνηθείας, & λύσεις Ὁμηρικῶν ἀπορρημάτων. Ab alterutro horum nomen Zenodoti pro Critico uſurpari cœptum, ut in trito illo Bibaculi apud Sveton. cap. XI. de illuſtribus Grammaticis:

En cor Zenodoti, en jecur Cratetis!

Fuere præterea Zenodotus Ætolus, laudatus Germanico: Zenodotus Mallotes quem allegat Scholiaſtes Arati Græcus, Zenodotus Theophilus, quem citat auctor ſcholiorum ad Nicandri Theriaca, Zenodotus Troezenius cujus mentio apud Dionyſium Halicarnaſſenſem, Zenodotus deniqve Damaſcii in Philoſophicis præceptor, de quo Photius cod. CLXXXI.

* Zenodotus & Ariſtarchus longe juniores fuerunt quam ut eorum operâ uti potuerit Piſiſtratus. Sed ſimilem anachroniſmum in Euſtathio etiam notavit Langbainius ad Longin. Si pro Piſiſtrato Scholiaſtes Dionyſii nominaſſet Ptolemæum, temporum rationem minus læſiſſet, & apertius innuiſſet originem fabulæ de LXX. Grammaticis ad exemplum LXX. Interpretum librorum ſacrorum confictæ. Eundem locum Scholiaſtæ ex alio MSto vulgavit Jac. Gronovius præf. ad T.V. theſauri Antiqv. Græcar. atqve inde Antonius Van Dalen libro de Ariſtea p.146. Et ex Codice Barocciano Humfredus Hody lib. 2. de verſionis Græcæ Bibliorum auctoribus veris p. 157.

ut præteream Zenodotum ſive Zenobium Sophiſtam ſub Adriano Imp. clarum, cujus Proverbia exſtant. Zenodoti Stoici Epigramma in Zenonem Citieum exſtat apud Laërtium VII. 29. Aliud Zenodoti neſcio cujus diſtichon in amorem, lib. I. Anthologiæ.

XVII. Poſt Zenodotum Epheſium diſcipulus ejus & ſub Ptolemæo Philadelpho Bibliothecæ Alexandrinæ præfectus *Ariſtophanes Byzantinus* novam Homeri διόρθωσιν edidit, quæ ab eo Ἀριστοφάνειος dicta eſt, teſte Hipparcho in vita Arati. Meminit Euſtathius non raro, & ſemel iterumque auctor ſcholiorum minorum in Homerum. Reſpicit & Athenæus VI. p. 228.

XVIII. Hinc Ariſtophanis diſcipulus *Ariſtarchus* Samo Thrax qvi Ptolemæi Philometoris liberos Alexandriæ inſtituit, præceptoris ſui induſtria & judicio non contentus, novam Homeri vulgavit editionem, commentariis ſuis inſtructam. In hac ſeveram plane Criticam exercuit, pluribus verſibus obelo notatis ac rejectis, ita ut etiam in proverbium abierit ejus rigor, * non omnibus tamen æq; probatus, nam & *Zenodotus junior Alexandrinus* adverſus Ariſtarchum ſcripſit, ut jam è Svida notavi: & fortaſſis etiam *Cleanthes* Stoicus, cujus librum πρὸς Ἀρίσταρχον & περὶ ποιητοῦ Laërtius commemorat, tum *Ptolemæus Aſcalonites*, qvi eodem Svida teſte ſcripſit περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως, & Lucianus L. II. de varia Hiſtoria T. I. p. 676. Homerum inducit de ἀθετουμένοις στίχοις interrogatum, eos omnes agnoſcentem pro ſuis, κατεγίνωσκον οὖν, inquit Lucianus, τῶν ἀμφὶ τὸν Ζηνόδοτον καὶ Ἀρίσταρχον Γραμματικῶν πολλὴν ψυχρολογίαν. Forte etiam Ariſtarchi editionem Iliadis ad cenſuram revocaverat *Philoxenus*, qvi Svida teſte ſcripſerat περὶ σημείων τῶν ἐν Ἰλιάδι ſive *de locis obelo vel alio ſigno Critico in Iliade notatis*. Reprehenditur etiam Ariſtarchus à Strabone, non uno in loco; à Plutarcho de audiendis Poëtis p. 26. ſeq. ab Athenæo V. p. 188. & fortaſſis p. 199. ubi malo ordine collocatos verſus qvosdam annotat. Plurima exempla Criti-

* Nota ſunt Ciceronis loca, & illud Horatii in Arte: *Arguet ambigue dictum, mutanda notabit: Fiet Ariſtarchus*. Hieron. I. in Rufin. *illud miror, quod Ariſtarchus noſtri temporis puerilia iſta neſcieris*. Vide Eraſmum proverbio *ſtellis ſignare*. Cæterum de notis Criticis veterum Grammaticorum, quarum uſum ad libros Biblicos etiam interjecto tempore applicavit Origenes, conſulendi Scriptores laudati à Venerando D. Jo. Fr. Mayero ad calcem Hiſtoriæ verſionis Germanicæ Bibliorum D. Lutheri, Laërtius in *Platone* & ad eum locum Caſaubonus ac Menagius; Epiphanius de menſuris ac ponder. Iſidori Origines L. I. c. 20. *Præfatio* vetus in Pſalmos apud Coteleriun Tom. 3. monument. p. 586. Analecta Græca à Montfauconio edita p. 395. Reineſius L. I. Var. Lect. c. 7. & Epiſtolis ad Hotmannum p. 93. P. Pithœus L. II. c. 3. Adverſar. Wovveranus Polym. c. 17. Leopardus XIX. 5. emendat. Andreas Chriſtianus Eſchenbachius diſſ. de Veterum Criticorum σημειώσεσι p. 215. ſeq. Mich. Meiſnerus ſyntagmate de adnotamentis *Philologicis* A. 1623. 8. Claudius Dausquejus in Opere de Orthographia, Clariſſ. Kuſterus in Hiſtoria Critica Homeri p. 97. & Carolus du Freſne in appendice ad gloſſarium mediæ & infimæ Græcitatis. De σημείοις Criticis in ora Scriptorum Hippocraticorum olim additis vide Galenum T. 5. edit. Baſil. p. 399. 404. Scripta Philoxeni περὶ σημείων ἐν τῇ Θεογονίᾳ Ἡσιόδου. uti Diogenis Cyziceni & Svetonii Tranquilli περὶ τῶν ἐν βιβλίοις σημείων, pridem temporum injuria interciderunt.

Critices Aristarcheæ occurrunt in scholiis minoribus ad Homerum & apud Eustathium, ut indicem scriptorum in utrosque infra à me exhibendum consulenti patebit. Respicitur ab Ausonio Epist. XVIII.

Quique notas spuriis versibus apposuit.

Eugenius præfat. ad Hexaëmeron Dracontii:

Quod si Virgilius, & vatum summus Homerus
Censuram meruere novam post fata subire
Quam dat Aristarchus, Tucca, Variusque, Probusque.

Neque vero *obelis* tantum notavit Aristarchus versus vel hemistichia ut apud Steph. in Ἴλιον, quæ ejicienda censebat, sed & *asteriscis* sive stellulis ornavit loca pulchriora & versus elegantiores. Scholia ad Odyss. τ. οἱ ἀστερίσκοι, ὅτι ἐνθάδε καλῶς ὅπε ἐώρακε τὰ ὅπλα. *Eustathius*: καὶ τιθέασιν ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ ἀστερίσκον ὅς ἐστιν ἀστέρος σημεῖον χιαστὸν ἔχων ἐν τοῖς γωνίαις στιγμὰς ἐπὶ τῶν ἄριστα ἐχόντων ἐπῶν καὶ ἀστεροειδῶς οἱονεὶ λαμπόντων. Giphanii conjecturam qui Aristarchi διόρθωσιν hodie exstare & manibus studiosorum teri existimabat, refellit Doctissimus Kusterus sive Neocorus in Historia Critica Homeri p. 101. Hic fuit Aristarchus, cujus dictum refert vetus Horatii interpres ad L. II. Epist. 1. *se non posse scribere quod vellet, nec velle quod posset*, licet octingentos ὑπομνημάτων libros eum composuisse Svidas auctor est. Ἀριστάρχείων sive Aristarchi discipulorum mentio apud Athenæum V. p. 222.

XIX. Ante Aristarchum Homeri Poëmata, alterum saltim, recensuit *Aratus* Solensis, cujus Phænomena habemus, inter cujus scripta Svidas refert διόρθωσιν Ὀδυσσείας. Anonymus à P. Victorio editus in Arati vita: Καὶ τὴν Ὀδύσσειαν δὲ διόρθωσεν, καὶ καλεῖταί τις διόρθωσις ὕτως Ἀράτειος, ὡς Ἀριστάρχειος καὶ Ἀριστοφάνειος. Τινὲς δὲ αὐτὸν εἰς Συρίαν ἐληλυθέναι φασὶν καὶ γεγονέναι παρ' Ἀντιόχῳ καὶ ἠξιῶσθαι ὑπ' αὐτοῦ, ὥστε τὴν Ἰλιάδα διορθώσασθαι διὰ τὸ ὑπὸ πολλῶν λελυμάνθαι. Hunc Arati laborem Wovverano cap. 18. Philomathiæ ridere visus est Timon Sillographus, qui ut est apud Laërtium IX. 113. Arato quærenti quomodo aliquis incorrupta Homeri poëmata consequi posset, respondit: εἰ τοῖς ἀρχαίοις ἀντιγράφοις ἐντυγχάνοι, καὶ μὴ τοῖς ἤδη διορθωμένοις. Sed forte Timon ab Arato consultus fuit antequam ipse recensendo Homero operam impenderet, & responso isthoc non Arati sed vero Zenodoti Ephesii διόρθωσιν perstrinxit.

XX. Aristarchi æqualis & æmulus fuit *Crates Mallotes*, Grammaticus, idemq; Homericus & Criticus appellatus, quem Svidas narrat composuisse (ante Aristarchum, ut è Strabone colligo) διόρθωσιν Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας ἐν βιβλίοις θ'. Allegatur plus simplici vice ab Eustathio & in scholiis ad Homerum minoribus, tum à Tatiano & Clemente Alex. ubi de ætate Homeri agunt. Cratetem & Aristarchum κορυφαίυς in hoc Critico genere vocat Strabo Lib. I. p. 30. ubi utriusque diffidentes sententias

 super

ſuper verſu quodam Homeri exponit ac refellit. Allegat & Cratetem alibi, Homerica loca expendens, ut IX. p. 439. Idem L. III. p. 157. teſtatur Cratetem ad ſcientiarum præcepta Poëtam exegiſſe, illarumque peritum eundem demonſtraſſe. Herodicus ὁ Κρατήτειος laudatur ab Athenæo V. p. 215. 219. VI. p. 234.

XXI. *Tyrannion* quoque Phænicius, Terentiæ Ciceronis libertus, præter alia ſcripſit Ὁμηρικὴν προσῳδίαν & διόρθωσιν Ὁμηρικήν, ut è Svida diſcimus. Sed neque *Nicanor* Alexandrinus inter Homeri διορθωτάς prætereundus, qui ſub Cæſare Hadriano claruit, & eodem Svida teſte ſcripſit περὶ στιγμῆς τῆς παρ᾽ Ὁμήρῳ καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ διανοίᾳ. Hic Nicanor στιγματίας inde dictus eſt, ut narrat Euſtathius, & νέος Ὅμηρος ut legas apud Stephanum Byz. in Ἱεράπολις, licet ibi patria vocatur non Alexandrinus ſed Hierapolitanus. Huic addendus *Cometas* eſt, qui ſimiliter Homeri poëmata recenſens interpunxit, ut videre eſt ex his verſibus Jambicis quos exhibet Allatius Lib. de patria Homeri c. V.

Εὑρὼν Κομήτας τὰς Ὁμηρείους βίβλους
Ἐφθαρμένας τε κοὐδαμῶς ἐστιγμένας
Στίξας διεσμίλευσα ταύτας ἐντέχνως
Τὴν σαπρίαν ῥίψας μὲν ὡς ἀχρηστίαν.
Ἐντεῦθεν οἱ γράφοντες τοὺς ἐσφαλμένως
Μαθητιῶσιν, ὡς ἔοικε μανθάνειν.

Alius Cometas Cretenſis, memoratus Clementi Alex. 1. Strom. p. 331.

XXII. De Homeriſtis* ſive Rhapſodis Homeri poëmata decantantibus, quos à præmio laboris agno, ἀρνῳδοὺς etiam dictos conſtat è ſcholiis ad Pindari Nem. Od. 2. diligenter ſatis egerunt viri docti Jul. Cæſar Scaliger L. I. Poëtic. c. 41. Salmaſius ad Solinum p. 867. ſeq. & Kuſterus Hiſtoria Critica Homeri pag. 86. ſeq. Itaque tantum adſcribam locum ex ineditis ſcholiis ad Dionyſium Thracem quæ ad Porphyrium auctorem referuntur. Συνέῤῥαπτον γὰρ τοὺς κατ᾽ ἄλληλον διάνοιαν ἀπαρτίζοντας στίχους Ὁμηρικοὺς καὶ ἔψαλλον τὸ ἐφαρμόζον μέρος πρὸς τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος ἑορτήν. Κατεῖχον δὲ καὶ κλάδους δαφνῶν οἱ Ὁμηρῖται ἐν ταῖς χερσὶν, ὅτε τοὺς Ὁμηρικοὺς ὕμνους τοῦ Ἀπόλλωνος ἑορτῇ ἔψαλλον. Δαφνῶν δὲ κλάδους εἶχον διὰ τὸ ἀειθαλὲς τῆς ποιήσεως, καὶ ὅτι ἡ τοῦ Ὁμήρου ποίησις μαντικὴν ἐπέχει. Οἱ δὲ μάντεις δάφνῃ ἐστέφοντο τοῦ Ἀπόλλωνος, κατὰ τὴν ἱστορίαν Δάφνης τινὸς κόρης. Ὁ δὲ ποιητὴς μαντευσάμενος φαίνεται καὶ ἐν ἄλλοις μὲν πολλοῖς, πλὴν καὶ ἐν τούτοις, φασὶ γὰρ προσώπῳ τοῦ Ποσειδῶνος διὰ τὸν

Αἰνείαν,

* Ὁμηρίδαι ſunt Homeri poſteri apud Strabonem & alios. Sed Philoſtrato in Scopeliano p. 519. Svidæ & Pindaro Nem. 2. ſic etiam appellantur Rhapſodi qui Athenæo XIV. p. 620. Ὁμηρισταί, Porphyrio Ὁμηρῖται. Alio ſenſu apud Athenæum XV. p. 669. ὡς ἐκ τῶν ἀποθέτων τοῖς Ὁμηρίδαις. Vide & quæ viri docti ad Harpocrat. in Ὁμηρίδαι.

Αἰνείαν* ὅτι Τρώεσσιν ἀνάξει, καὶ παῖδες παίδων τοίκεν μετόπισθεν ἕπονται. Ὅτι δὲ ἀληθῆ ἐμαντεύσατο, δηλοῦσι τὰ πράγματα. Ἐξ Αἰνείου γὰρ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἀρχὴ, καὶ Αἰνειάδαι οἱ βασιλεῖς. In aliis ad eundem Dionysium scholiis, Οἱ μεθ' Ὅμηρον περιερχόμενοι καὶ ᾄδοντες τὰ ἑαυτῶν οὐκ ἐφεξῆς, ὡς νῦν κεῖνται οἱ στίχοι, οὕτως ἔλεγον ἀκολούθως ἐπιδεικνύμενοι, ἀλλ' ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν, λόγου χάριν ἀπὸ τοῦδε σελιδίου ἕνα στίχον καὶ ἀφ' ἑτέρου σελιδίου ἕνα, καὶ ἀπ' ἄλλου ἕνα λαβόντες· καὶ οὕτως συνάγοντες ** τοὺς διεστῶτας στίχους εἰς ἓν τοὺς ἁρμόζοντας τῷ πράγματι, λόγου χάριν εἰς γάμους, εἰς ἄρχοντας, ἢ γυμνεθλίους, εἰ ἄλλοτι προκείμενον, οὕτως ἐπεδείκνυντο. Ῥάπτειν γὰρ ἐστι τὰ διεστῶτα συνάγειν, καὶ ἕως νῦν ῥάπτας φαμὲν τοὺς διεστῶτα ἱμάτια εἰς ἓν συνάγοντας ὑγιές τι εἶναι ἀποτελοῦντας. Non videtur autem verisimile, post Solonis legem latam (de qua supra num. XI.) Rhapsodos amplius centones ejusmodi sive confusum versuum Homericorum chaos decantasse, præcipue in festis publicis ac Panathenæis: quin Dionysius Thrax ipse, itidem ineditus, ῥαψῳδίαν non ait esse centonem ex variis locis consutum, sed partem ex integro poëmate decerptam, quo sensu singuli libri Iliadis vel Odysseæ inscribuntur ῥαψῳδίαι. Ῥαψῳδία, inquit, ἐστι μέρος ποιήματος ἐμπεριειληφός τινα ὑπόθεσιν. Εἴρηται δὲ ῥαψῳδία οἱονεὶ *** ῥαβδῳδία, ὅσα ἀπὸ τῆς δαφνίνης ῥάβδῳ, συμβόλῳ Ἀπολλωνιακῷ, περιερχομένους ᾄδειν τὰ τοῦ Ὁμήρου ποιήματα. Solebant tamen Rhapsodi canere undecunque facto initio quod loco vel tempori oportunum ducebant, ut aliquot exemplis demonstrat Plutarchus IX. 1. sympos. Rhapsodorum agonas ab Alexandro institutos memorat idem in ejus vita p. 666. Delphis primus *Stesander* Samius citharâ Homeri pugnas decantavit facto ab Odyssea initio, vide Athenæum XV. p. 638.

XXIII. Ab antiquissimis temporibus propositum fuisse Homerum juventuti ediscendum in Græcorum scholis, testis locuples Isocrates, cujus hæc sunt verba in Panegyrico: Οἶμαι δὲ καὶ τὴν Ὁμήρου ποίησιν μείζω λαβεῖν δόξαν, ὅτι καλῶς τοὺς πολεμήσαντας τοῖς βαρβάροις ἐνεκωμίασε. Καὶ διὰ τοῦτο βουληθῆναι τοὺς προγόνους ἡμῶν ἔντιμον αὐτοῦ ποιῆσαι τὴν τέχνην, ἔν τε τοῖς τῆς μουσικῆς ἄθλοις, καὶ τῇ παιδεύσει τῶν νεωτέρων. Ἵνα πολλάκις ἀκούοντες τῶν ἐπῶν ἐκμανθάνωμεν τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς αὐτοὺς ὑπάρχουσαν. Hinc pauper Homerus innumeros alere dictus, qui nempe illum juvenibus prælegendo didactrum merebant; & Alcibiades **** ludimagistro alapam inflixit, qui de Homeri codice rogatus eum habere se negaverat. Prætereo quod Romani etiam pueros suos vel inprimis Homerum docebant, ut è Quintiliano & aliis constat.

XXIV. Deperdita Homeri Scripta hæc memorari reperi ab antiquis, quorum titulos, in faciliorem usum digessi ordine literarum.

ἌΙΞ sive Capra. Vide infra num. 10.

1. ἈΜΑΖΌΝΙΑ. Svidas in Ὅμηρος.

2. ἈΜΦΙΆΡΕΩ ἘΞΕΛΑΣΊΑ Ἢ ΕἸΣ ΘΉΒΑΣ sive ΘΗΒΑΐΣ, constans

* Confer dicta supra Lib. I. cap. XXIX. num. 2.

** Confer quæ de simili Gallorum veterum poëtarum more Antonius Verderius in Bibliotheca Gallica p. 10.

*** Non probatur hoc Vossio III. 7. 16. Inst. Poëtic. licet consentiunt Svidas, Eusthathius & alii.

**** Plutarch. in Alcibiade & Apophthegm.

ſtans ἔπεσι ſeptem, cujus hoc initium refert ſcriptor certaminis Homeri atque Heſiodi: Ἄργος ἄειδε θεὰ πολυδίψιον· ἔνθα ἄνακτες. Idem poëma memorat Herodotus in vita Homeri cap. 9. Svidas & Joh. Tzetzes. Pauſanias in Bœoticis p. 729. cum de bello illo egiſſet, ſubjungit: ἐποιήθη δὲ εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαΐς. Τὰ δὲ ἔπη ταῦτα Καλαῖνος ἀφικόμενος αὐτῶν εἰς μνήμην, ἔφησεν Ὅμηρον τὸν ποιήσαντα εἶναι. Καλαίνῳ δὲ πολλοί τε καὶ ἄξιοι λόγου κατὰ ταυτὰ ἔγνωσαν. Ἐγὼ δὲ τὴν ποίησιν ταύτην μετάγε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς Ὀδυσσέα ἐπαινῶ μάλιστα.

3. ἈΡΑΧΝΟΜΑΧΊΑ. Svid.

5. ΓΕΡΑΝΟΜΑΧΊΑ. Svid.

4. ΓΝΩ͂ΜΑΙ extemporales * Herodoto cap. 9. memoratæ, utrum ſcripto deinde traditæ fuerint, incertum. Quod ſi factum fuit, fortè non diverſæ ſunt ab opere cujus apud Svidam exſtat mentio, Ἠθιέπακτος ſive Ἴαμβοι.

6. ΕἸΡΕΣΙΩ͂ΝΗ. Herodotus de vita Homeri c. 33. Fuere & alii de Ireſione verſus, quos in Pyanepſiis præcinebant pueri ramum olivæ omni genere frugum onuſtum ferentes. Hos refert Plutarchus in Theſeo, Clemens Alex. 4. Strom. ſub init. Svidas & Etymol. M. in εἰρεσιώνη & Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum p. 50. & ad Equites p. 230. Emendatos exhibet Iſaacus Voſſius ad Melam. pag. 78. De Ireſione multa etiam Nicolaus Loënſis Lib. IV. Epiphyllid. cap. 10. Meurſius in Græcia feriata p. 245. & Gatakerus in adverſariis p. 473. edit. Lond.

7. ἘΠΊΓΟΝΟΙ. Herodotus Lib. IV. cap. 32. Ἀλλ' Ἡσιόδῳ μέν ἐστι περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δὴ τῷ ἐόντι γε Ὅμηρος ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε. Fuerunt ἔπη ſive carmina ſeptem, quorum hoc initium refert ſcriptor certaminis Homeri & Heſiodi apud quem male legitur Ἐπειγομένους pro Ἐπιγόνους, notante Rich. Bentleio:

Νῦν αὖθ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν ἀρχώμεθα Μοῦσαι.

Antimacho Ἐπιγόνους tribuit & idem poëmatis initium refert Scholiaſtes Comici ad Pacem. Sed & Joh. Tzetzes inter ſcripta Homero tributa refert τὴν Ἐπιγόνων μάχην.

8. ἘΠΙΘΑΛΑΜΙΑ. Svid.

9. ἘΠΙΚΙΧΛΊΔΕΣ, Herodoto in Vita c. 24. Svidæ ac Tzetzæ memoratum poëma, quod cum pueris decantaret Homerus, præmii loco ab iis

* Verba hæc ſunt: καὶ περὶ τῶν λεγομένων ὑπὸ τῶν παρεόντων ἐς τὸ μέσον γνώμας ἀποφαινόμενος, ἄξιος ἐφαίνετο εἶναι τοῖς ἀκούουσι. Idem c. 12. Κατίζων δὲ ἐν ταῖς λέσχαις τῶν γερόντων ἐν τῇ Κύμῃ ὁ Μελεσιγένης, τὰ ἔπεα τὰ πεποιημένα αὐτῷ ἐπεδείκνυτο, καὶ ἐν τοῖς λόγοις ἔτερπε τοὺς ἀκούοντας.

iis tulit κίχλας sive turdos, ut auctor est Athenæus Lib. II. p. 65. è Menæchmi libro περὶ τεχνιτῶν. Rectè igitur Æmilium Portum Svidæ interpretem reprehendit Clarissimus Kusterus in historia Critica Homeri p. 68. quod in Epicichlidibus hisce putaverit ab Homero actum fuisse de turdis, atq; inde nomen operi inditum. Amores fuisse hujus argumentum poëmatis constat ex Athenæo XIV. p. 639.

10. ἙΝΤΕΠΑΚΤΙΟΝ ἈΙΓΑ inter Homeri παίγνια memorat Procli codex Allatianus in vita Homeri ubi Allatius legit ἑπταπέκτιον ex Hesychio, cui ἑπταπέκτης est, ἡ βαθείας τρίχας ἔχουσα. Sane inter Homeri scripta Johannes Tzetzes quoq; Αἶγα sive captam refert in hisce versibus quos ex ejus Iliade inedita allegorica protulit Vir doctissimus Rich. Bentleius in Epistola ad Joh. Millium p. 63.

Τρία καὶ δέκα γέγραφε μνημόσυνον βιβλία
Μαργίτην τε καὶ Αἶγά τε καὶ τῶν μυῶν τὴν μάχην
Τὴν ἐπιγόνων μάχην τε γράφει καὶ Θηβαΐδα,
Τὴν Οἰχαλίαν, Κέρκωπας, εἰς τοὺς Θεοὺς τε ὕμνους
Καὶ τὴν ἑπταεπάκτιον καὶ τὰς ἐπικιχλίδας
Καὶ ἐπιγράμματα πολλὰ σὺν νυμφικοῖς τοῖς ὕμνοις
Καὶ τὴν Ὀδυσσείαν αὐτὴν μετὰ τῆς Ἰλιάδος.

Cæterum ἑπταπήκτιον Procli, & Tzetzæ ἑπταεπάκτιον recte fortassis retuleris ad Poëma, qvod in vulgatis Svidæ codicibus vocatur Ἠθιέπακτος, de qvo mox.

11. ἨΘΙΕΠΑΚΤΟΣ sive ἸΑΜΒΟΙ. Vide supra in Γνῶμαι. Vel si Joh. Tzetzæ lectio ἡ ἑπταεπάκτος præferatur, ut sane Proclo quoq; & ipsius Svidæ posteriore loco, codicibus suffragantibus videtur faciendum, non improbarim conjecturam doctissimi Bentleji, suspicantis poëma illud fuisse in homines septem qui in litore corpus curabant. Aut vero constabat septem carminibus quos ἐπ' ἀκτῆς sive in litore Homerus effudisse ferebatur.

ΘΗΒΑΪΣ. Vide supra num. 2.

12. ἸΛΙΑΣ ΜΙΚΡΑ΄, ut Svidæ & Hesychio in Διομήδειος ἀνάγκη, sive ut ab Herodoto in vita Homeri cap. 16. vocatur Ἰλιὰς ἡ ἐλάσσω, ubi refert eam à Poëta compositam, cum apud Ludimagistrum *Thestoridem* versaretur, qvi deinde pro sua eandem vulgaverit. Initium Operis hoc fuit teste eodem Herodoto:

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὔπωλον
Ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ θεράποντες Ἄρηος.

Meminit ejus Poëmatis, sed non addito auctoris nomine, Clemens Alex. I. Strom. p. 321. & Callisthenes libro secundo ἑλληνικῶν apud auctorem

Scholii veteris * ad Euripidis Hecubam v. 914. quod è codice Fulvii Urſini Producit Ioſephus Scaliger L. V. emendat. temporum p. 378. Ἑάλω δ' ἡ Τροία Θαργηλιῶνος μηνὸς, ὡς μέν τινες ἱστορικῶν, ὀγδόῃ ἱσταμένου, ὡς δὲ ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα γράψας, ὀγδόῃ φθίνοντος. Διορίζει γὰρ αὐτὸς τὴν ἅλωσιν, φάσκων συμβῆναι τότε τὴν κατάληψιν, ἡνίκα Νὺξ μὲν ἔην μεσάτα, λαμπρὰ δ' ἐπέτελλε σελάνα.

Leſchem Pyrrhæum Lesbium parvæ Iliadis auctorem facit Vetus tabella Iliaca illuſtrata à Raphaële Fabretto, quem vide p. 342. 349. Euſebius in Chronico ad Olymp. XXX. & ex eo Syncellus p. 213. Scholiaſtes Pindari & Tzetzes ad Lycophronem v. 344. ubi unum, & v. 1263. ubi undecim ex illa verſus producit. Sed qvanqvam ἰλίου πέρσιν, ** Pauſaniâ teſte, Leſches ſcripſit Arctinum Mileſium æmulatus, longè tamen latius patuit argumentum parvæ Iliadis, ut docet Ariſtoteles c. 23. poëtices, unde Ilii πέρσιν à Leſche ſcriptam, cum parva hac Iliade Homero adſcripta neutiquam confundendam, adverſus Salmaſium in Solin. p. 854. contendit Theodorus Ryckius diſſ. de Æneæ in Italiam adventu, p. 445. Initium poëmatis Leſchis perſtringit Horatius in arte v. 136. ſcriptorem cyclicum appellans:

Fortunam Priami cantabo, & nobile bellum.

Ἀείσω Πριάμοιο τυχὰν πολεμόν τε κλεεννόν.

Cæterum falſus eſt Petavius, qvi in Rationario temporum part. 1. L. 1. c. 10. part. 2. L. II. c. 9. 10. & alibi pro veteri illa parva Iliade habuit, tum Federicus Morellus qvi tanqvam veteris Poëtæ Græci cum verſione & notis Pariſiis in 8vo. edidit poêma Iliacum Græcum eruditi, ſed recentis Poëtæ *Laurentii Rhodomanni*, qvod ſine auctoris nomine edidit Michaël Neander Lipſ. 1588. 8vo. unà cum ejusdem Rhodomanni Argonauticis, *** Thebaicis & Troicis, ſive Epitome Homeri & Cointi totius hiſtoriæ Trojanæ, Stylo Homerico elegantiſſime expreſſa, Troicis item Manaſſæ verſibus politicis, & poëmate Dorico Rhodomanni de Arione Methymnæo. Troica eadem, præfixo ne quis dubitet Rhodomanni nomine, paululum mutata leguntur cum Metaphraſi Latina poëtica ad Calcem Cointi Smyrnæi, Hanov. 1604. 8vo.

13. ΚΕΡΑΜΊΣ Svidæ memorata ſive Κεραμεὺς ut ex Polluce legit Clariſſ.

* Voſſius de hiſt. Gr. p. 41. ait ex belli Troici hiſtoria à Calliſthene ſcripta Plutarchum in Camillo referre quo die capta fuerit Troja: Sed ex hoc loco Scholiaſtæ Euripidis apparet, ſcripſiſſe illud Calliſthenem libro ſecundo Rerum Græcarum. Solum enim Calliſthenis nomen nullum vero ejus ſcriptum laudat Plutarchus, licet apud Ciceronem V. 12. ad famil. exſtat hiſtoriæ belli Troici à Calliſthene ſcriptæ mentio.

** Ilii Perſin ſcripſit etiam *Acatus Argivus* laudatam Athenæo lib. XIV. & *Steſichorus* de quo infra c. 15.

*** Hæc pro antiqui ſcriptoris Anonymi poëmate habuit Clariſſ. Joſua Barnes ad Euripidis Medeam p. 175.

Clariſſ. Hemſterhuſius, non aliud poëma eſt, qvam XXIV. verſus Hexametri, qui exſtant * apud Herodotum in Homeri vita c.32. ubi teſtatur, titulum illis datum ΚΑΜῖΝΟΣ ſive *Fornax.* Pollux X.23. ſect.85. τὰ δὲ κάμινον τοῦ ποιήσαντος τοὺς κεραμέας, ὅς τινες Ἡσιόδῳ (fortasſe leg. Ὁμήρῳ) προσνέμουσι.

14. ΚΈΡΚΩΠΕΣ ab Herodoto c.24. & Proclo in Homeri vita qui Κέρκωπας κενοὺς vocat, tum à Svida & Johanne Tzetza inter ſcripta Homeri memorantur. Harpocration quoq; memorat τοὺς εἰς Ὅμηρον ἀναφερομένους Κέρκωπας. Fuit autem argumenti ludicri de hominibus callidis ac fraudulentis verſutisq;: Inde Proverbium κερκωπίζειν, pro *fraudulenter agere.* Vide Euſtathium ad Odyſſ. κ' ſub extremum. & ad Odyſſeæ β'. p. 74. Cicadarum qvoq; genus κέρκωπες apud Ælianum X.44. hiſt. animal. adde P. la Seine de Nepenthe Homerico p. 1347.

15. ΚΎΚΛΟΣ etiam à Svida refertur inter ſcripta Homeri, & Johannes Philoponus in I. Analytic. teſtatur Κύκλον Poëma à quibusdam ad alios, à nonnullis ad Homerum auctorem relatum fuiſſe. Neq; alius videtur ab illis intelligi quàm *Cyclus Epicus* (Melicis & elegiacis contra diſtinctus) ſive corpus quoddam πολύστιχον ex Cypriis carminibus, parva Iliade, aliisq; Poëmatis pluribus variorum auctorum, Hexametro carmine ſcriptis congeſtum. ** Proclus in Chreſtomathia apud Photium codice 239. auctor eſt incepiſſe à Cœli & Terræ congreſſu, pertexuiſſeq; fabulas Græcorum de Diis, & alias intervalli Mythici narrationes usq; ad excidium Trojæ, & qui hoc ſecutus eſt reditum Ulyſſis in Ithacam. Hoc itaq; corpus poëmatum propter conſequentiam non interruptam integramq; & periodum rerum, quas deſcribebat, & propter amplitudinem operis, dictum eſt, Cyclus, & Poëtæ, quorum erant illa carmina, Leſches, Antimachus, Eumelus, Steſichorus

* Rectius itaq; debebat hoc loco, ubi deperdita Homeri ſcripta recenſeo, prætermitti.

** Vetus Epigramma in Apollodori Bibliothecam Cycli Epici quoddam veluti compendium, apud Photium Cod. 186. μὴ κυκλίων ζήτει πολύθρουν στίχον &c.

*** Primus fortaſſis, *inquit, H. Dodwellus* corporis hujus collector fuit *Dionyſius* ſeu *Mileſius* ſeu *Samius* ſeu urbis utriusq; civis. Hunc κυκλογράφον alii, (ut Tzetzes XII. Chil. v. 186.) alii κύκλων (ut Schol. Pindari, vel ut Svidas) κύκλου ἱστορικοῦ auctorem Veteres appellant. Non quidem ut opinor quaſi alius ab Epico Cyclus ille fuiſſet Hiſtoricus, ſed quod Poëtas complecteretur hiſtoricos, qua nempe Mythica etiam Hiſtoriæ nomine cenſetur, hiſtoria certe in qua verſarentur Poëtæ omnino digniſſima. Sic enim Eumelus Poëta antiquisſimus Hiſtoricus appellatur Schol. Pindari Olymp. 13. Hujus Dionyſii libros ſeptem fuiſſe auctor Svidas eſt. Nec illum numerum excedunt veteres qui ex hoc opere teſtimonia depromſerunt Clemens Alex. in protrept. & Athenæus Lib. VII. Dipnoſ. c. 3. (At Schol. Euripidis undecimum librum laudat v. 1123. Phœniſſ.) Quo tempore vixerit incertum eſt. Clemente tamen antiquiorem fuiſſe conſtat atq; Athenæo. (imo æqualem Hecatæi, circa Ol. LXV. clarum fuiſſe teſtatur Svid. in Ἑκαταῖος) Acceſſere deinceps alii ad hunc eundem Poëtæ ipſi quoq; Epici, collectore fortaſſe *Polemone,* à quo nomen Cyclicis Polemoniacis. (Confer

chorus aliiq; , Scriptores Cyclici, de quibus consulas licet Jac. Nicolaum Loënsem L. I. Misc. Epiphyllidon. c. 4. Joseph. Scaligerum Epist. 195. Casaubonum VII. 3. seq. ad Athenæum, Joh. Woweranum c. 24. Polymathiæ, Vossium III. 5. 14. Institut. Poëtic. Dan. Heinsium Daceriumq; ad Horat. Salmasium *** p. 597. seq. ad Solin. & Henr. Dodwellum de veteribus Græcorum Romanorumq; Cyclis p. 800. seq.

16. ΚΎΠΡΙΑ ἘΠΗ, sive *κυπριακὰ*, quæ à parva Iliade diserte distinguunt Aristoteles in poëtica c. 23. Pausanias L. X. Svidas & alii, dicitur Homerus filiæ suæ dotis loco dedisse, cum præ inopia aliter eam elocare non posset. Auctor Pindarus apud Ælianum L. IX. c. 15. Variar. Filiæ nomen *Arsephonem* fuisse notat Tzetzes Chil. XIII. v. 638. Generum Homeri *Stasinum* Cyprium * vocant Grammatici veteres apud Proclum, assentiente Tzetza, ajuntq; eundem carmina illa edidisse, quæ à patria Stasini deinceps Cypria appellarentur. Cui sententiæ Proclus opponit, quod non inscribantur *ποιήματα κύπρια* accentu ** in antepenultima. Athenæus VIII. p. 334. ὁ τὰ Κύπρια ποιήσας ἔπη εἴτε Κύπριός τις ἐςὶ, ἢ Στάσινος, ἢ ὅςις δή ποτε χαίρει ὀνομάζεσθαι. Homerum auctorem illius operis negat Herodotus in Euterpe c. 117. & Clemens Alexandrinus in Protreptico p. 19. ubi scriptorem Cypriorum Carminum ab Homero distinguit, perinde ut Svidas in οἶνος, cui adde, qvi illa retulere ad *Dicæogenem* ut Aristoteles c. 16. Poëtices, vel ad Halicarnasseum qvendam (*Pigretem* fortassis) vel ad *Stasinum* sub cujus nomine Cypria laudat & versus qvosdam ex illis producit auctor Scholiorum ad Iliad. A. v. 5. vel ad *Hegesiam Salaminium*, ut refert Athenæus L. XV. p. 682. & Proclus in Chrestomathia ap. Photium Cod. CCXXXIX. vel ad *Theopompum*, cujus Cypriacum carmen laudat Fulgentius I. Mytholog. c. 2. vel deniq; ad

(Confer Scholia ad Iliad. γ. 242.) Illi locum fortassis habebant in Cyclo qualis exstabat ætate Procli. *Hæc doctissimus Dodwellus*, quibus adde si placet quæ de Dionysio Milesio dixi L. III. c. 32. p. 799. Χορῶν ἐγκυκλίων καὶ Τραγικῶν ἀγῶνας memorat Plutarchus Alexandro p. 681. Cynesiæ Cyclici macilentiam perstringit Aristophanes apud Athenæum XII. p. 551.

*** Idem Salmasius apud Aristotelem de Sophist. Elench. L. I. c. 9. ubi Homeri poësis cui titulus Κύκλος sophistice *figura* esse arguitur, quia circulus figura est; pro Ὁμήρου nomine jubet reponere Εὐμήλου. De Eumeli Corinthii poëmatis qui circa Olymp. III. claruisse dicitur, agit præter Salmasium ac de Poëtis scriptores Vossius de Hist. Gr. L. IV. c. 1. Sam. Petitus L. II. c. 2. Observ. pro Ὁμήρου apud Aristotelem legit ὁ μέρος, quæ conjectura mihi non probatur.

* Herodotus in Homeri vita c. 25. auctor est è duabus Poëtæ filiabus unam discessisse innuptam, alteram viro Chio collocatam fuisse. Porro ἐκ τῶν Στασίνου Κυπρίων hi versus proferuntur in veteri Gnomologico cap. περὶ αἰδοῦς & apud Stobæum:

Ζῆνα δὲ τὸν ῥέξαντα καὶ ὃς τάδε πάντ᾽ ἐφύτευσεν
Οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν, ἵνα γὰρ δέος ἔνθα καὶ αἰδώς.

** Num vero Κύπρια, ut putabat Salmasius, an Κυπριὰ, non addit.

ad *Eucloum Cyprium*, qva de ſententia Gyraldum conſules. Pluribus opus hoc conſtitit libris, nam librum undecimum Athenæus laudat p. 682. & duodecim verſus Hexametros ex illo producit. Alios affert idem p. 334. & ſub Staſini nomine Tzetzes Chil. 2. v. 710. Latinis verſibus jam olim reddiderat Poëta vetus *Nævius*, cujus *Cypriam Iliadem* laudat Chariſius L. I. p. 118. Hic Nævius à Scaligero ad Catullum p. 112. eumq; ſecuto Salmaſio vitioſe Lævius appellatur. Nam & Priſcianus Lib. X. Nævium vocat, in teſtimonium citans librum Iliados ſecundum, ut obſervatum Theodoro Ryckio in diſſ. de Æneæ in Italiam adventu, quem p. 446. ſq. de Cypriis hiſce Carminibus accuratius differentem vide poſt Salmaſium ad Solin. p. 598. 599. edit. Trajectinæ, Joh. Meurſium in Cypro Lib. I. c. 1. & Clariſſimum Virum Tiberium Hemſterhuſium ad Pollucem p. 1255.

17. ΜΑΡΓΙΤΗΣ ſive Poëma Satyricum in ſtultum quendam hoc nomine. Harpocration in Μαργίτης. Ἐκάλουν δὲ τοὺς ἀνοήτους οὕτω, διὰ τὸν εἰς τὸν Ὅμηρον ἀναφερόμενον μαργίτην, ὅπερ ποίημα Καλλίμαχος θαυμάζειν ἔοικεν. At quem locum conſules ſi placeat Mauſſaci & Valeſii notas. Dio Chryſoſtomus diſſ. 53. Γέγραφε δὲ καὶ Ζήνων ὁ φιλόσοφος εἴς τε τὴν Ἰλιάδα καὶ τὴν Ὀδυσσείαν, καὶ περὶ μαργίτου δέ. Δοκεῖ γὰρ καὶ τοῦτο τὸ ποίημα ὑπὸ Ὁμήρου γεγονέναι, νεωτέρου καὶ ἀποπειρωμένου τῆς αὑτοῦ φύσεως πρὸς ποίησιν. Auctor Certaminis Homeri ac Heſiodi: Κολοφώνιοι δὲ καὶ τόπον δεικνύουσιν ἐκεῖ φασὶν αὐτὸν γράμματα διδάσκοντα τῆς ποιήσεως ἄρξασθαι καὶ ποιῆσαι πρῶτον τὸν Μαργίτην. Meminere præterea hujus poëmatis Homeroque tribuunt, & quædam ex eo proferunt Plato Alcibiade. 2. Ariſtoteles in poëtic. cap. 4. & Lib. VI. ad Nicomach. c. 7. (ibique Euſtrathius) & ad Eudemum Lib. V. cap. 7. Plutarchus in Demoſthene, ubi verſus quidam ex illo leguntur, quos Demoſthenes ad Alexandrum M. applicavit. Scholiaſtes Ariſtophanis ad aves, pag. 404. Tzetzes Chiliad. 4. verſ. 868. εἰς ἐν ὁ γέρων Ὅμηρος ἡρωϊάμβους γράφει. Idem Chil. 6. hiſt. 62. & Svidas in Μαργίτης: Ex eodem Svida in Πίγρης cognoſces poëma hoc à quibusdam non Homero tributum, ſed *Pigreti* Halicarnaſſeo Artemiſiæ fratri. Ab Euſtathio ad Odyſſ. κ. p. 413. laudatur ὁ ποιήσας τὸν ἐπιγραφόμενον Ὁμήρου μαργίτην. Similiter ambigui hærent Proclus & anonymus alter ab Allatio editus in Homeri vita & Clemens Alex. 1. Strom. p. 281. Heroicis Hexametris trimetros Jambicos, quatuor breves primo pede habentes, in Margite paſſim permixtos (ἡρωϊάμβους Tzetzes vocat) teſtatur præter Hephæſtionem in Enchiridio p. 64. Marius Victorinus Lib. I. II. & III. artis metricæ pag. 2512. 2524. & 2572. edit *Putſchii*. Cæterum de Margitæ ſtultitia, quæ poſtea in proverbium abiit, videndus Svidas & Adagiorum Scriptores. Dio Chryſoſt. Orat. 66. Lucianus in Hermotimo T. 1. p. 516. Polybius in Excerptis Peireſc. pag. 59. ταῦτα γὰρ οὐχ οἷον Τίμαιον εἰρηκέναι τις ἂν πιστεύσειεν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν λεγόμενον Μαργίτην ἐκεῖνον. Vide & *Petrum* Petitum Lib. II. Miſcellan. Obſervatt. capite primo. Scholia Græca ad Lucian. T. 2. p. 36. ubi leges Margitem numerare molitum fluctus maris. Jambico metro primus uſus in Margite Homerus ſi credimus Alio Fortunatiano p. 2692.

18. ΝΌΣΤΟΙ.* Svidas. Videntur hi fuisse pars Cycli Epici & egisse de reditu Græcorum in patriam post eversam Trojam. Sine nomine laudantur ab Apollodoro Lib. II. Bibl. & à Scholiaste Euripidis in argumento Medeæ, ὁ τοὺς νόστους γράψας.

19. ΟἸΧΑΛΊΑΣ ἍΛΩΣΙΣ, de hac dixi libro superiore cap. 4. ubi de Creophylo. De argumento hujus Poëmatis confer scholia ad Iliad. ε΄ 392. & Strabonem lib. IX. p. 438. qui non magis de Oechalia quam ceperit Hercules quam de auctore poëmatis hujus constare affirmat.

20. ΠΑΊΓΝΙΑ Svid. & Herodotus cap. 24. in Homeri vita, sed ex quo loco ut Proclo etiam in Homeri vita apparet, non fuisse singulare Scriptum Poëtæ hoc titulo, sed potius Batrachomyomachiam Cerpocas & Epicichlides generali illo nomine venire. Etiam juniori cuidam Homero παίγνια Svidas tribuit.

21. ΣΙΚΕΛΊΑΣ ἍΛΩΣΙΣ, Svidas, apud quem Οἰχαλίας pro Σικελίας legere sine ulla dubitatione jubet Richardus Bentlejus Vir Clariss. in Epistolâ ad Joh. Millium.

22. ὝΜΝΟΙ, plures aliique sub Homeri nomine olim lecti sunt, quam hodie exstant, uti supra, cum de editis Hymnis agerem, annotavi. Versus quosdam ad Venerem Sophocli ab aliis, ab aliis tributos Homero refert Athenæus XIII. p. 592.

23. ΦΩΚΑΪ́Σ. Herodot. c. 16. sive legendum ΦΑΙΑΚΪ́Σ ex Ovidio IV. ex Ponto 12. 27. & 16. 27. ubi latinam *Tuticani* Metaphrasin laudat.

24. ΨΑΡΟΜΑΧΊΑ. Svidas.

Omitto poëma commentitium de pugna Heroum apud inferos quod ad Homero scriptum sibique donatum fingit Lucianus 2. Veræ Historiæ T. 1. p. 679. Ejus hoc ibidem recitat initium: Νῦν δέ μοι ἔννεπε Μοῦσα μάχην νεκύων Ἡρώων.

De ænigmate, quod Homericum vocat Diodori interpres, *quæ cepimus amisimus, quæ non cepimus habemus*, meminit Diodorus Sic. lib. V. p. 217.

* Scripsere νόστους Anticlides Atheniensis, Eumelus sive Eumolpus Corinthius, Lysimachus Alexandrinus (male Plesimachus Plutarcho p. 1160. de flum. & Symmachus Tzetzæ in Lycophronem) & Stesichorus. Vide Maussacum ad Plutarchum de fluminibus ubi de Inacho, & Vossium de Historicis Græcis p. 431. Svidam in Νόστος.

CAPUT III.

De Homeri Scholiastis Interpretibus & Metaphrastis Græcis, qui exstant vel editi vel MSS. tum de Poëtæ versionibus & editionibus, Argumentis, indicibus, lexicisq; in Homerum vulgatis.

De scriptis Didymi Chalcenteri, qui Homerum aliosq; scriptores etiam prosarios commen-

mentariis illustravit. I. *Scholia brevia tamen quæ sub ejus nomine in Homerum exstant, non sunt hujus Didymi, neq; alterius Didymi Alexandrini junioris.* 2. *Sed ex Didymo Chalcentero aliisq; priscis Homeri interpretibus diu pòst selecta. Num Eustathius ea viderit qualia hodie habemus?* 3. *Porphyrium non esse horum scholiorum auctorem.* 4. *Eorum tum separatim tum una cum Homero vulgatorum editiones.* 5. *De Schreveliana, de Oxoniensi & Cantabrigiensi Homeri editione cum scholiis Græcis. Additamenta Schreveliana scholiis Didymo tributis illaudato more inserta.* 6. *Scholia Græca in quosdam Homeri locos à Cantabrigiensibus primum vulgata è codice Aloysii Alemanni.* 7. *De Eustathio ejusq; παρεκβολαῖς in Homerum, editionibus, excerptis Adriani Junii &c.* 8. *Commentariorum Eustathii laus, institutum, versio latina inedita Vincentii Marinerii.* 9. *Scriptores ab Eustathio laudati nominibus propriis haud expressis. Quare nusquam alleget libros Scripturæ Sacræ?* 10. *Commentarius Eustathii in Batrachomyomachiam.* 11. *De Scholiis Græcis incerti auctoris in librum IX. Iliados editis à Conr. Hornejo.* 12. *Scholia & commentarii inediti variorum auctorum anonymorum, tum Porphyrii, Procli, Andronici.* 13. *Johannis Tzetzæ Metaphrasis, ἐξήγησις, allegoriæ in Homerum, item proHomerica, Homerica, postHomerica. Allegoriæ Homericæ Heraclidis Pontici, Nicephori Gregoræ, Mich. Pselli & Johannis Diaconi Galeni.* 14. *Scholia Georgii Chrysococcæ & quorum pars à Scherpezelio edita est, Manuelis Moschopuli. Mich. Pselli Paraphrasis, & deperdita Demosthenis Thracis. Constantini Hermoniaci Metaphrasis. Scholia Isaaci Porphyrogeniti. Quintus Smyrnæus falso relatus inter Homeri commentatores.* 15. *Metaphrasis Græcobarbara Nicolai Lucani & Demetrii Zeni.* 16. *Editiones Homeri Græcæ.* 17. *Latinis versibus redditus Homerus.* 18. *Latina prosâ, ubi de Græcolatinis Homeri editionibus, & commentariis, notisque sive editis sive promissis recentiorum.* 19. *Versiones Homeri Persica & Syrica.* 20. *Indica.* 21. *Anglicæ.* 22. *Hispanicæ.* 23. *Belgicæ.* 24. *Italicæ.* 25. *Gallicæ.* 26. *Germanicæ.* 27. *Tituli Argumenta & periochæ librorum Homeri.* 28. *Indices.* 29. *Phraseologiæ, Lexica & claves Homericæ.* 30.

I.

POstquam de scriptis Homeri egi, consequens est, ut de interpretibus ejus pauca addam, ac primum de Græcis qui exstant. In his familiam ducit Auctor brevium Scholiorum, quæ in Iliadem & Odysseam feruntur sub nomine *Didymi*,* Alexandrini puta Grammatici Aristarchei, Chalcenteri à pluribus laboribus literariis appellati, qui sub Augusto Imp. floruit & plures Poëtas Commentariis illustraverat. Commentarium ejus in Iliadem laudat Ammonius in ληιεργεῖν & χλαμύς. Ejusdem ἐξήγησιν Ὀδυσσείας, Etymologi-

* Plures Didymi, etiam Grammatici fuere, quos distinguere docet Jonsius. p. 221.

logicum M. περισκέπτω & σκύρῳ. Commentarios in Euripidem, Scholiastes ad Hecubam v. 887. 1039 &c. In Aristophanem, Phrynichum, Jonem, Sophoclem, Athenæus: Libros ἐξηγήσεως Πινδαρικῆς, Lactantius libro. I c. 22. In Bacchylidem, Ammonius in ὑπόμνημα. Περὶ λυρικῶν ποιητῶν, Etymol. Magnum in ὕμνῳ & προσῳδίαι. Illustraverat etiam Scriptores Prosarios, ut Isæum, Demosthenem, pluresq; Rhetores, quod idem Ammonius in νῆες, Harpocration & alii testantur. Ne de aliis Didymi scriptis in præsenti dicam, quatuor millia enim librorum scripsisse Seneca Auctor est Epistola 88. Etsi Demetrius Trœzenius apud Athenæum L. IV. p. 139. Hesychius Illustris & Svidas * tantum computant ter mille & quingentos. Ob quam causam ab eodem Demetrio dictus fuit βιβλιολάθας, quod sui ipsius, puto in tot libris, oblitus, sæpenumero sibi contradixisset. Vide Quintilianum L. I. c. 8.

II. Quanquam vero ex dictis constat, Homerum à Didymo hoc illustratum fuisse, non tamen æque certum est, Scholia Græca, quæ habemus, illum auctorem agnoscere. Nam in illis non exstant, quæ ex Didymi in Homerum ἐξηγήσει profert Ammonius, deinde in iisdem laudantur Scriptores Didymo Juniores, Plutarchus, Cointus, Galenus, Pausanias, Jamblichus & alii; unde juniori cuidam Didymo Alexandrino, quem πιθανὰ & περὶ ὀρθογραφίας scripsisse Svidas ait, illa tribuebat Meursius in Bibl. Græca p. 1359. Sed & hoc Didymo juniores sunt Cointus & Jamblichus, nam Apollonium Dyscolum, qui sub M. Antonino vixit in Didymi πιθανὰ scripsisse idem Svidas notavit. Quin etiam Didymus ipse (Chalcenterum intelligi non dubito) in Scholiis illis nominetenus laudatur ad Iliad. ά. 400. δ'. 475. & ad χ'. 126. Quod autem Illustris Vir Gisbertus Cuperus ex loco ad Iliad. δ'. 379. Schrevelianæ editionis (in aliis enim hæc frustra quæras (ubi Δίδυμος ὁ ἡμέτερος dicitur, hæc Scholia à Didymi Discipulis collecta esse suspicabatur Lib. II. Variarum observationum c. 8. Virum præstantissimum fefellit additamentum editoris, quod lineolis ille distinxit quidem, cæterum malo more, Græcis verbis, ad antiqua scholia adtexuit. Schrevelii enim hæc verba sunt; ἄλλοθι παρέδωκε Δίδυμος ὁ ἡμέτερος (hunc quippe putabat esse auctorem scholiorum quæ recensebat) συμμάχους εἶναι συστρατιώτας τῶν πολιορκούντων, βοηθοὺς ἢ τοὺς βοηθοῦντας τοῖς πολιορκουμένοις, respiciturq; ad Scholion Iliad. β. Catalog. 310. & γ. 188. Similiter fraudi fuit additamentum Schrevelianum doctissimo viro H. Dodwello, qui in prælectionibus Cambdenianis p. 386. ut recentem valde probet scholiorum horum collectorem, observat in illis allegari Eustathium ad Iliad. έ. 203. At enim Merico Casaubono in diatraba de nupera Homeri editione p. 44. videntur hæc in Poëtam Scholia respici ab Eustathio, cum in suis ad Homerum Com-

* Vide Suidam in χαλίφρονος.

Comentariis ſubinde laudat σχόλια παλαιά. Idem obſervat, pleraq; illorū Euſtathium in ſuos comentarios transtuliſſe, adeò ut ex hiſce non pauca ſcholiorum loca emendari poſſint, qvod aliqvot exemplis p. 56. ſeq. oſtendit. Sed & Didymum plus ſimplice vice laudat Euſtathius, ejusq; ἐξηγήσεις affert ut in Iliad. β. p. 274. Iliad. λ. p. 818. & aliis in locis, verum ita fere, ut non ipſe fateatur ſe euminſpexiſſe: ὁ Δίδυμος δέ, φασι, λέγει, ut omittam illa qvæ affert è Didymo, non reperiri omnia in ſcholiis quæ habemus.

III. Veriſimillimè itaq; dici poteſt ſcholia iſta non eſſe Didymi, neq; ex ſolis Didymi commentariis, ſed ex Didymo multisq; aliis παλαιοῖς & νεωτέροις, Ariſtarcho, Cratete, aliisq; (plures enim interpretum ſententias paſſim colligit, cujus rei illuſtre exemplum habes Iliad. Σ. 486. & Odyſſ. ί. 43. κ΄. 1. μ΄. 89. Et ad Odyſſ. β. 132. καὶ ἔνια, inqvit, τῶν ὑπομνημάτων, Iliad. η. 156. 133. 135. ἐν ἄλλῳ ſcil. ὑπομνήματι. Sed & Μεταφραστὰς memorat ad Iliad. λ΄. 232.) incerto auctore, multis forte poſt Didymum ſæculis collecta, interim erudita, & ad intelligendum Poëtam & pernoſcendam Mythologiam & dialectos * utiliſſima, tironibus vel imprimis commendanda. Euſtathius ipſe, qvem pleraq; illorum in ſuas παρεκβολὰς transtuliſſe jam dixi, non pauca præclara ex iisdem omiſit, forte qvod illa in codice ſuo non invenit. Qvi enim ſcholia Poëtarum in antiqvis codicibus evolverunt, ſciunt ea ſubinde ab aliâ manu aucta & plurimū inter ſe diſſidentia occurrere. Ac de his ipſis ſcholiis Didymo tributis Mericus Caſaubonus libello laudato p. 45. *Ejusdem auctoris tam ſibi repugnantia eſſe, non ego præſtem.* Nec repugnantia tantum in his ſcholiis offendas ſed eadem qvoq; bis repetita aliis verbis, ut ad Odyſſ. χ. 299. 300. τ. 179. Iliad. φ. 194. γ. 188. Itaq; nec *Heracleonem* Grammaticum ſcholiorum horum auctorem eſſe mihi perſvaſerim, qvæ ſententia non improbatur doctiſſimo Barneſio T. 2. ad Euripidē p. 158.

IV. Deceſſor meus Vinc. Placcius ὁ μακαρίτης libro de Anonymis 75. ait è Gesnero ſe didiciſſe qvod Porphyrius à qvibusdam auctor eorundem habitus fuerit. At enim hæc non à Geſnero ipſo verum à Simlero in Gesneri continuatione memorata ſententia, qvàm ſit parum veriſimilis (licet ex Porphyrio plurimum profeciſſe horum Scholiorum auctorem lubenter profiteor) conſtat vel ex eo, qvod ſub Porphyrii nomine alia in Homerum ſcholia manu exarata adhuc exſtant in manibus viro-

* Paſſim notat voces Bœoticas, Æolicas, Doricas, Jonicas, Cyprias, Theſſalas, Phrygias, Atticas &c. Schrevel ad Il. έ. 29. & κ΄. 559. λ. 704. ubi notatur dativum à Poëta poſitum eſſe loco genitivi, de ſuo ſubjunxit eam eſſe γενικὴν ἑβραϊκὴν. Sic *Pſalmus* לדביד *Davidis*. Alium Hebraiſmum notat idem Schrevelius Iliad ε. 329. Grammaticos & librarios imperitos vetuſtiores præcipue, multa in Homero corrupiſſe queritur Scholiaſtes ad Iliad. θ 160. Verſus inſititios & ſuppoſitos notat ad Iliad. β. Catal. 35. ί. 395. ό. 71, Odyſſ. λ. 622. &c.

virorum doctorum, ut infra dicam; deinde laudatur in hisce non modo ipse Porphyrius Iliad. α. 317. β. 249. 308. γ. 175. 250. 314. sed & Jamblichus Porphyrio junior Odyss. β. 153. Laurentii qvoqve Lundii suspicio qui in Bibl. Græca p. 54. Johannem Tzetzen brevium scholiorum minorum conjicit esse auctorem neutiqvam congruit cum Tzetzæ ingenio qvi vanioribus longe & uberioribus commentariis Homerum interpretari est aggressus.

V. Scholia in Iliadem edita primum sunt additâ ipsâ Iliade, Græcè, Romæ* A. 1517. fol. Σχόλια παλαιὰ τῶν πάνυ δοκίμων εἰς τὴν Ὁμήρου Ἰλιάδα. Præmissa duo Jani Lascaris Epigrammata (non in Didymum sed) εἰς τοὺς ἐν τῇ βίβλῳ Ὁμήρου ὑπομνηματιστάς. Scholia in Odysseam primus edidit præfixo Didymi nomine Aldus, adjunctis non modo in Iliadem editis jam ante scholiis, sed & *Porphyrii* quæstionibus Homericis & libello de antro nympharum, Venet. 1521. 1528. 8vo. Scholia in Odysseam separatim excusa Parisiis Ao. 1538. 8vo. memorat in Bibliotheca Gesnerus. Joachimo inde Camerario & Jac. Micyllo curantibus Homerus integer Græcè cum scholiis in Iliadem & Odysseam cuivis paginæ in ora libri adjectis, & subnexis ad calcem voluminis Porphyrii libellis editus est Basileæ apud Hervagium 1535. 1543. 1551. 4to. sive parvo fol. Iterum Scholia separatim, Homero qvem explicant non addito, emendatius vulgata sunt à Jacobo Bedroto, Græcè, subjunctis iisdem libellis Porphyrii, Argentorati 1539. 8vo. cum Bedroti & Joh. Sturmii præfationibus, sub titulo: Ὁμήρου ἐξηγητής.

VI. Interjecto majore quam sæculi spatio Cornelius Schrevelius Homero suo Græco-Latino eadem Scholia, quæ Didymo audacter tribuit, in imo singularum paginarum Græce subjecit. Amstelodami apud Elzevir. ** Et Lugduni Bat. apud Franciscum Hackium Ao. 1656. 4to. Qvanqvam vero hæc Editio elegantissima est, tum dispositionis ratione tum typorum, tamen & in Græcum Homeri Textum vitia typographica non pauca superiorum Editionum & recepit & auxit, tum & Scholia adversus priorum editionum fidem detorta, depravata, mutilata, plurimis additamentis *** coinquinata exhibet lectori, ut queruntur Mericus Casaubonus in diatriba de hac Homeri editione ad virum Clarissimum Joh. Georg. Grævium edita Londini 1659. 8vo & Cantabrigienses in præfatione ad suum, de quo mox, Homerum; in qua etiam Oxoniensem ἔκδοσιν Iliados, quæ

* Hanc editionem exstare memini in Bibliotheca Gudiana. Etiam in Bibl. Petri Francii fuit cum M. Sladi emendationibus.

** Eadem hæc editio est, etsi tituli diversi: Communibus enim sumptibus Homerum excuderunt Hakius & Elzevirius. Itaq; falluntur viri docti, qui de illis loqvuntur tanquã de diversis.

*** Hæc interdum virgulis includit, ut ad Iliad. γ΄. 365. οὕτως σωφρονοῦσιν οἱ ἐθνικοὶ, οἱ ἄθεοι, καὶ ἡ ψευδώνυμος καὶ εἰδωλολατροῦσα σοφία. Sæpissime vero sine ulla notâ antiquis admiscuit.

quæ A. 1675. 8vo. iisdem Scholiis illustrata prodiit, Schrevelianæ contagio infectam, ægrè ferunt. Hi vero, quos dixi, Cantabrigienses omnium præstantissimam Homeri editionem publico bono vulgare cœperunt A. 1689. 4to. edita Iliade: (Odyssea enim ab iisdem promissa, quod sciam, nondum prodiit) ad H. Stephani & alias optimas editiones castigata, cum versione longè emendatiore, in posterioribus præcipuè libris (nam in primis tribus vel quatuor pleraq; Schrevelianæ retinuisse se non diffitentur,) tum scholiis Græcis per singulas paginas subjectis, & ad veterum editionum fidem recensitis. Addiderunt etiam varias lectiones, & H. Stephani in Homeri Iliadem notas, quarum vix sextam partem Schrevelius dederat: Varias præterea lectiones, conjecturas & castigationes in Scholia, & suppositorum Scholiorum á Schrevelio insertorum elenchum.

VII. Denique in calce voluminis adjunxêre alia quædam Scholia Græca vetusta, excerpta Ao. 1518. ex optimo Codice ab *Aloysio Alemanno*, (qui Sophoclis Antigonen Italicè vertit) & adscripta in marginibus amplissimis Florentinæ* Homeri editionis, de quibus ita scribunt Cantabrigienses: *Excerpta illa quovis pretio digna, utpote vetustissimorum Criticorum & Grammaticorum reliquias, existimatu facile est. Videbis sæpè in iis laudatos, ubi tamen nec in nostris Scholiis, nec in Eustathio laudantur, Sidonium, Seleucum, Zenodotum, Aristarchum, Aristophanem, Herodianum, Chrysippum,* τοὺς ἀπὸ τῆς σχολῆς, *& alios veterum, quorum scripta dudum est, quod perierunt.* Hæc illi, qui cætera Didymo tributa vulgo scholia nec ipsi audent ad eum auctorem referre; sed ex variorum Commentariis collecta existimant, de quibus singulari dissertatione acturos se receperunt, præmittendâ Odysseæ. Lucem quoque adspexit Ilias, Græcè cum iisdem Scholiis Didymo adscriptis, Oxoniæ è Theatro Scheldoniano Ao. 1695. 8vo. Ὁμήρου Ἰλιὰς καὶ εἰς αὐτὴν σχόλια ψευδεπίγραφα Διδύμου.

VIII. Præter hæc incertorum minora scholia, exstant etiam in Iliadem pariter atque Odysseam, diffusi & varia eruditione, Grammatica præsertim, referti Commentarii, sive ut ab auctore inscribuntur παρεκβολαὶ *Eustathii* patria CPolitani, qui Rhetorum primo Magister, ** & magnæ Ecclesiæ Diaconus, tum designatus Lyciorum Myreorum Episcopus, ac denique Archiepiscopus Thessalonicensis, circa an-

 num

* Ejusmodi exemplar editionis Florentinæ Ao. 1448. fol. cum Scholiis MSS. in Bibl. Regis Christianissimi exstare testatur Labbeus p. 280. Bibl. nov. MSS.

** Vide Demetrii Chomateni locum apud Allatium de consensu Ecclesiæ Oriental. & Occid. L. II. c. 8. p. 613. Etiam libellorum supplicum Magistrum fuisse Eustathium tradit, sed nescio quo auctore, Nicolaus Majoranus. In Catalogo Bibliothecæ Scorialensis p. 127. memoratur Oratio ab Eustathio Thessalonicensi ArchiEpiscopo habita ad eos qui in templo erant S. Myroblytæ sive Demetrii in principio indictionis anno Mundi 6702. (CHRISTI 1194.)

num Christi * 1160. & post floruit sub Manuele Alexioque & Andronico** Comnenis. Cum hisce Commentariis Græcè primum editus Homerus est Romæ præfixis privilegiis Julii III. Pontificis (cui etiam inscriptum opus est à Nic. Majorano) Caroli V. Imperatoris & Henrici I. Regis Galliæ, A.1542---1550. tribus in folio voluminibus, qvam editionem manu Salmasii passim notatam evolvi Gluckstadii in Bibliotheca Gudiana. Iterum excusus cum Eustathii commentariis Homerus Basileæ apud Hieron. Frobenium 1560. fol. 2. Volum. Indicem locupletissimum ad Romanam editionem composuit Matthæus Devarius, cujus exstat libellus insignis de particulis lingvæ Græcæ, Romæ primum editus A.1588. 12. deinde Londini 1657. 8vo. & Ao. 1700. Altorffii in 8vo. eodemq; anno Trajecti in 12mo recusus. Indicis in editionem Eustathii Basileensem succinctioris auctor Sebastianus Guldenbeccius. Prolegomena quæ jam in utraq; editione obvia Eustathio præmisit Nicolaus Majoranus, cujus judicio *Interpres* iste *Homeri doctissimus, Philosophus acutissimus, Theologus religiosissimus, qui sensus abditos eruit, speciem omnem deformitatis abstergit, arcana sapientiæ & pietatis aperit. Imprimisq; id agit, ne quam totius Philosophiæ partem artificiis Poëticis occultatam ignoremus. Incredibile est memoratu, quantas opes Græcæ Eloquentiæ, quantos Thesauros omnium disciplinarum expromat.* Selectas ex Eustathio expositiones Græcè excerpserat, cumq; his Homerum recudendum dederat biennio ante Hadrianus Junius Basil. 1558. fol.

IX. Has merito inscripsit Vir doctus κέρας ἀμαλθείας, est enim Eustathii in Homerum opus verè quoddam lingvæ Græcæ velut *Copiæ Cornu*, ut omnes eruditi agnoscunt, & singillatim præ se tulit Martinus Crusius in Germano Græcia. p. 39. Modestia & institutum Eustathii patet ex his ejus prolegomenon in Iliadem verbis: ἰὼ δὲ τὸ φιλικὸν θέλημα διὰ τῆς Ἰλιάδος &c. *Placuit mihi Iliadem pertractare* (uti postea Odysseam quoq;) *& utilium rerum copiam studiosis ejus lectoribus exhibere, non equidem viris doctis, quos nihil*

* Malè apud Vossium de Historicis Græcis. p. 491. excusum est A. Iↄ ccL. scripserat Vir doctissimus clↄ cL.

** Nicetas Choniates Lib. X. Annalium narrans hujus Eustathii precibus lenitum esse furorem Siculorum, quem capta sub Andronico Comneno Thessalonica in victos exercebant, hoc eum encomio mactat. *Is erat doctrina, eloquentia & virtute celeberrimus:* πολὺς καὶ μέγας ἐν λόγοις καὶ ἀρετῇ διαβεβοημένος ἁπανταχῇ, *Eustathius, qui & prudentia & usu rerum mirabili præditus & doctrina profanarum & sacrarum literarum uberrima cæteris omnibus antecellebat, eaque velut insigni & peculiari nota celebrabatur,* τὸ οἰκειότατον ἐκεῖνο, καὶ ἐξαίρετον ἦν χαρακτήρισμα. *Nam ejus oratione vel horridæ cautes moveri potuissent, & solo conspectu alienigenis ita erat venerabilis, ut & venienti assurgerent, & orantem libenter audirent, & ejus monitis ad humanitatem flecterentur, veluti vulnus inflammatum quod levi manu aquâ mollitur.* Idem libro octavo eloquentissimum vocat & DEO Mahumedis anathema dicendum, adversus Manuelis Imp. sententiam vehementissima oratione contendisse refert.

hil horum subterfugit, sed tironibus, vel recordari ea, quæ pridem didicere cupientibus. Hoc igitur egi, & utilissima quæq; idoneo ordine collegi, non ut omnia congererem ab interpretibus hujus Poëtæ in medium allata, qui labor inanis neq; utilis valde, & immensus erat futurus; sed ut, quisquis cognoscere desiderat, suo quæque loco disposita reperiret ea, quæ non supervacua mihi visa sunt, puta sensus vel orationem solutam scribenti utiles, & Rhetoricas circumductiones in loco exprimere volenti, methodos convenientes, quarum studiosus & imitatione juvetur aliquis, & Poëtæ artificium demiretur: & dictiones plures quidem etiam prosæ idoneas, sæpe vero duras quoq; & asperas & Poëticas, quæ nisi certiori suæ originis significatione explicentur, propositus locus manebit obscurus: dicta insigniora sive Gnomas, quibus non rarò Homerica Poësis exornatur, Historias non eas modo, quibus Poëta ex professo utitur, Sed latiùs interdum ex aliorum scriptis desumptas: Adhæc fabulas, alias quidem simpliciter, ut proponuntur citra penitiorem contemplationem, & nudas; alias verò cum allegorica declaratione, & altiore reconditi sensus interpretatione, & alia innumera, quorum cognitio & honesta & ad vitam utilis est, atque ea non solum compendiose, verum omninò varie. Itaq; si quis absq; invidia, toto hoc opere perspecto modestè dixerit conatum hunc nostrum haud prorsus infructuosum esse, ille, opinor, non mentietur. Latinam versionem Commentariorum Eustathii non in Homerum tantum, sed & in Dionysium Periegetem * adornavit *Vincentius Marinerus* Valentinus, Bibliothecæ Regiæ Escurialensis Præfectus, teste in Bibliotheca Hispana Nicolao Antonio: Sed hæ aliæque viri illius translationes nunquam lucem publicam viderunt, quemadmodum nec latina versio commentariorum Eustathii in Odysseam, quam ab *Octavio Ferrario* Mediolanensi concinnatam tradit Paulus Freherus in theatro eruditorum p. 1541.

X. Auctorum Catalogum, quos plurimos laudat Eustathius, proximo Capite Lectori exhibeo, in præsenti contentus adnotare, quod sæpenumero ipsi Scriptores allegantur sub nominibus appellativis antonomasticis, v. g, ὁ τεχνικὸς pro Dionysio Thrace, Rethor Cilix pro Hermogene, ὁ γεωγράφος pro Strabone, pro Athenæo ὁ δειπνοσοφιστὴς, ὁ περιηγητὴς pro Dionysio, ὁ τὰ ἐθνικὰ συντέμνων, ὁ τὰ ἐθνικὰ γράψας pro Hermolao & Stephano Byzantino, ὁ περὶ περσῶν ἱστορήσας pro Xenophonte, ὁ ἐξηγητὴς pro Herodiano vel Apione. ὁ διασκευαστὴς est illi perinde ut auctori minorum scholiorum ad Odyss. λ. 583. Homerus ipse, quia narrat, & σχῆμα διασκευαστικὸν adhibet eoque delectatur, ut rectè observatum Merico Casaubono pag. 36. diss. de nupera Homeri edit. Cæterum in vastis ad Homerum Commentariis occasione toties sese offerente virum Christianum, imo Archiepiscopum, scriptores Ecclesiasticos

* De his dicetur libro quarto cap. 2. ubi de Dionysio: at de aliis Eustathii scriptis, aliisque Eustathiis, libro quinto.

rariſſimè laudare, ſacram Scripturam* nunquam, merito miratus eſt Jacobus Duportus p. 278. Gnomologiæ Homericæ. Videtur autem inde factum eſſe, quia pleraq; ſua ex antiquioribus Homeri Interpretibus collegit Euſtathius, qui Ethnici nullam ſacrorum librorum rationem habuêre. In hoc quoq; multus eſt, ut Poſteriorum Poëtarum Græcorum loca paſſim conferat cum Homericis, & quomodo ex illo expreſſa ſint, doceat.

XI. Dicitur præterea Batrachomyomachiam Homeri Commentario illuſtraſſe, qui viſus tamen hactenus non eſt, & incertâ fide refertur à Geſnero in Bibl. & à Nicolao Majorano præfatione ad Euſtathium.

XII. Poſt Euſtathium non omittenda Scholia vetuſta in librum IX. Iliadis, Græce edita à *Conrado Hornejo* Helmſt. 1620. 8vo. Illa Johannes Caſelius Florentiæ deſcripſerat è libro Petri Victorii, in quo, ſi non in utramque Homeri *ποίησιν*, in alteram certe vel pluſculos ejus libros erant manuſcripta ejusmodi Scholia. Quo liber Victorii pervenerit, haud facile dixerim, etſi in literis Marci Velſeri ad Scaligerum prid. Cal. Auguſti Ao. 1602. datis legi Venetiis venales proſtitiſſe quinquaginta circiter Codices Græcos MStos, *reliquias*, inquit Velſerus, *quantum quibusdam indiciis ſuſpicor, Victorianæ Bibliothecæ, quos mediocri nos pretio præſtinaturos ſpero.* Neque hactenus potui certo reſcire, quis illorum ſcholiorum ſit auctor, at egregia vetuſta & docta affirmare poſſum, poſt veriſſimum de illis Caſelii & Horneji judicium, qui Euſtathio quoque inſpecta haud dubitaturum obſervant, quisquis ejus in eundem Homeri librum Commentarios comparaverit. Non autem adeo occupata ſunt in phraſibus, vocibusque explicandis, quod nec ipſum nihilominus planè in illis negligitur, quàm ut oſtendant, Homerum magno verborum delectu, inſigni ordine & artificio rhetorico ubique uſum eſſe, egregiaque præcepta Ethica & politica paſſim poëmati ſuo inſperſiſſe. Criticorum itidem ſententias de verſibus Poëtæ, eorum *γνησιότητι* & lectione hinc inde etſi rarius referunt: Zenodoti, Ariſtarchi, Apollodori, Ariſtophanis Grammatici, Ariſtotelis & aliorum.

XIII. Scholia optima inedita *Porphyrii* in Iliadem, etiam ab illis, quæ Hornejus vulgavit, diverſa, & ex Bibl. Peireſcianâ accepta habere ſe teſtatus eſt Iſaacus Voſſius ad Melam, eorundemque editionem promiſit, pap. 59. & 154. Sed obiit citius vir doctiſſimus, quàm hæc aliaque, quorum ſpem eruditis fecerat, daret. Bibliotheca tamen ejus, atque in hâc Scholia iſta ſervantur, ut audio, in Bibliotheca Academiæ publicâ Lugduni Batavorum. Lucas quoque Holſtenius de vita & ſcriptis Porphyrii cap. 7. p. 33. cum Porphyrii in Homerum commentaria è Macrobio & Euſtathio commemo-

* In commentariis ad Dionyſium tamen laudat θείαν γραφὴν ad verſ. 195. reſpiciens Ezech. XXXVIII. 13. & Davidem σοφὸν βασιλέα ad v. 666. allato Pſ. CXLVII. 16.

memoraſſet, obſervat ineditum Scholiaſten Vaticanum ſæpius uſum Porphyrii auctoritate, præterea aliorum ſcholiorum ἀνεκδότων ſpecimen in primos Iliadis verſus affert è MSto Codice Florentino Mediceo. Idem Holſtenius ſcholiaſten ineditum Mediceum in Homerum paſſim laudat notis ad Stephanum. Sed & apud Labbeum pag. 372. Bibl. nov. MSS. mentio fit Scholiorum longè accuratiſſimorum & antiquiſſimorum in decem libros Homeri nunquam in lucem editorum. Joh. Rudolphus Wetſtenius diſſ. de fatis ſcriptorum Homeri p. 156. memorat tres Codices MStos metaphraſeos in Homerum, cujus initium: τὴν ὀργὴν εἰπὲ ὦ Θεὰ τοῦ υἱοῦ πηλέως Ἀχιλλέως τὴν ὀλεθρίαν. Itemque aliam Paraphraſin in Bibl. Florentina quæ incipit: Θεὰ Καλλιόπη εἰπὲ ἀκριβῶς ἐν ἐμμελείᾳ ποιητικῇ τὰ κατὰ τὴν μῆνιν τοῦ Ἀχιλλέως κ.τ.λ. Aliam item paraphraſin *Moſchopuli*, à ſcholiis, de quibus infra, diverſam & in Bibl. Vaticana obviam. Omitto, quos in Bibliotheca Cæſarea occurrere narrat Lambecius, codices Homeri MStos, refertos ſcholiis Græcis marginalibus & interlinearibus. Venetiis in Bibliotheca D. Marci Iliadem cum ſcholiis ab editis multum differentibus ſervari, notat Clariſſimus Kuſterus ſive Neocorus in hiſtoria critica Homeri pag. 114. & Thomaſinus in Catalogo MStorum quæ in Bibliothecis Venetis occurrunt p. 39. recenſet libros à Cardinale Beſſarione illuſtriſſimæ Venetorum Reip. donatos. Idem doctiſſimus Neocorus in nova editione Criticæ illius, quam modo laudavi, Homeri hiſtoriæ, vulgaturus eſt varia ſpecimina ſcholiorum, paraphraſium & Metaphraſium Homeri ineditarum, quæ in Bibliothecis Bodlejana, Regia Londinenſi, Regia Pariſienſi aliiſque deſcripſit. Superiore anno MDCCI. Dordraci in auctione publica Bibliothecæ illuſtris Johannis de Wit venum expoſitus fuit Homerus MS. cum obelis Ariſtarchi, & ſcholiis MSS. quæ marginibus adſcripta, bonam partem *Porphyrium* auctorem agnoſcunt, adjuncto *Procli* commentario ad ſex libros primores Iliados, ex Bibl. Antonii Seripandi Cardinalis; tum Odyſſea cum antiquis ſcholiis MSS. copioſis. Ao. MDCXCVIII. in Bibliotheca nobiliſſimi juvenis Cornelii Nicolai proſtitit Amſtelodami Ilias Græcè una cum commentariis ampliſſimis *Johannis Grammatici*, Tzetzæ puta, de quo mox plura dicam. *Andronici** ſcholia Græca in Homerum MSta extitiſſe Venetiis in Bibliotheca SS. Johannis & Pauli, memorat Geſnerus in Bibl. etſi Thomaſinus in Catalogo MSS. Bibl. Venet. nullam ejus mentionem facit. Videtur autem Geſnero hic eſſe M. Pompilius Andronicus, de quo Svetonius in Grammaticis c. 8. conjecturâ ut mihi quidem videtur non valde veriſimili, cum Svetonius teſtetur eum ſoli Philoſophiæ intentum Grammatica neglexiſſe.

 XIV.

* Andronicus Philoſophus allegatur à Gellio Lib. XX. c. 5.

XIV. *Johannis Tzetzæ* Metaphrasis Homeri versibus Politicis, sive ut ipse Chiliad. IX. vers. 283. loquitur, ἡμαξοδιμβύοις στίχοις scripta ad Irenen Augustam, à quâ pro singulis paginis tulit duodecim aureos, hinc τὴν Αὐγούστης βίβλον vocat XIII. v. 625. Fuit MSta in Bibliotheca Antonii Augustini, & hodieque in Bodlejana exstat Oxoniæ, fragmentumque illius produxit Vir Clariss. Henricus Dodwellus in dissertationibus de veteribus Græcorum & Romanorum Cyclis p. 802. ex quo apparet non Homerum tantummodo sed & alios qui de bello Trojano scripserunt opere illo velut compendio esse comprehensos. Video etiam à Labbeo & inter Codices MStos Bibliothecæ Cæsareæ Vindobonensis referri Tzetzæ Iliadem parvam Homericam: Præterea in Regiâ Londinensi habentur ejusdem Tzetzæ Pro-Homerica, * Homerica & post Homerica, quæ in Catalogo MSS. Angliæ ante paucos annos edito perperam referri sub corrupto nomine Johannis Tetri, per literas me monuit laudatus Neocorus. Fragmentum insigne μεθομηρικῶν, versibus 20. Hexametris constans, cum scholiis Græcis edidit & notis illustravit idem Dodwellus libro laudato pag. 803. seq. ubi monet operæ pretium esse facturum quisquis προομηρικὰ illa & Μεθομηρικὰ, utpote ex reliquiis priscorum Poëtarum Cyclicorum ipsi licet Tzetzæ non inspectorum collecta integra in publicum ediderit. In instructissima Imperatoris Bibliotheca Viennæ, in Episcopi Norwicensis Bibliotheca Londini, & Lipsiæ in Bibliotheca Paulina servatur ejusdem Tzetzæ inedita Homeri ἐξήγησις luce non indigna & supra cap. 1. §. 9. à me laudata. In Hispanica quoque S. Laurentii Bibliotheca fuisse Tzetzæ commentarium in Iliadem notavit Labbeus p. 385. Bibl. nov. MSS. Idem p. 110. & 134. memorat ejus ineditas allegorias ** in Homerum ad eandem Irenem Alemannam Augustam, quæ etiam bis exstant in Augustissimi Imperatoris Bibliotheca. Ex hoc opere forte petitæ

* Fragmentum horum exstat etiam in Bibl. Augustana, sed in Catalogo MSS. p. 79. perperam latine redditur titulus: *rerum ante Homeri tempora gestarum.* ProHomerica enim sive AnteHomerica sunt de rebus Homerico poëmati præmittendis ejusque argumentum antecedentibus.

** Meminit earum Tzetzes ipse Chiliade quinta vers. 776. uti ἐξηγήσεως Chiliad IX. v. 282. Hanc pridem etiam laudavit Petrus Crinitus in libris de honesta disciplina, ne recentiores jam memorem. Ex Tzetzæ allegorica Homericarum fabularum expositione scripta versibus politicis, exstant fragmenta in Appendice notarum ad Jo. Malalæ Chronicon. Habet & Clariss. Ludolphus Kusterus descriptam è Codice Barocciano & collatam cum MS. Regio Paris. Titulus est: Ὑπόθεσις τοῦ Ὁμήρου ἀλληγορηθεῖσα παρὰ Ἰωάννου Γραμματικοῦ τοῦ Τζέτζου, τῇ κραταιοτάτῃ βασιλίσσῃ καὶ Ὁμηρικωτάτῃ Κυρίᾳ Εἰρήνῃ τῇ ἐξ Ἀλαμανῶν. Initium operis: Ἐπεὶ φαιδρὰ πανσέληνε σελήνη σελασφόρε &c.

petitæ allegoriæ quædam Mythologicæ Physicæ & morales, quas sub Tzetzæ nomine è Bibl. Jani Rutgersii accepit, Latine vertit & utraq; lingva edidit in libellulo Federicus Morellus Paris. 1618. 8vo. Cujus generis allegorias nonnullas à *Mich. Psello* scriptas Græcè cum *Heraclitis* * *Pontici* allegoriis Homericis vulgavit Conradus Gesnerus Basileæ Ao. 1544. 8. ut prætercam auctorem anonymum (*Nicephorum* ** forte *Gregorum*) moralis interpretationis errorum Ulyssis ab eodem Gesnero vulgatum, & allegorias anagogasq; Homericas *Johannis Diaconi Galeni*, ejusdem cujus in Hesiodum similis labor editus habetur, quas memorat Labbeus p. 110. 111. Idem Labbeus p. 171. ex indice Scipionis Tetti refert MStos nescio quos quave in Bibliotheca exstare Interpretes Homeri triginta antiquos, tomis duobus. Scholia in Homerum duplicia diversa ab editis legisse se testatur P. Victorius XXXVI. 13. Var. Lect.

XV. *Georgii Chrysococcæ*, qui Theodori Gazæ familiaris fuit, scholia MSta in Odysseam, habentur in Bibliotheca Vaticana teste Allatio Lib. de Georgiis p. 360. quamvis ipse hæret ambiguus auctorne sit an duntaxat exscriptor iste Chrysococces. *Michaëlis* quoq; *Pselli* Paraphrasin Iliadis versibus politicis superesse docet idem Allatius libro de Psellis, & ex eo Gerh. Johannes Vossius libro posthumo de Poëtis Græcis p. 83. qui hoc ejus laudant initium: τὴν ὀργὴν εἰπὲ ὦ Θεὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως. Ejusdem Pselli Paraphrasin in Odysseam cum scholiis quibusdam MStam fuisse quondam apud Joh. Oporinum testatur Gesnerus. Nescio an eadem sit Paraprasis Græca Iliados quam nullo auctoris nomine addito in codice Regis Galliæ n. XII. MStam occurrere testatur Labbeus p. 110. & 270. Sed & Odysseæ Paraphrasis Græca eidem memoratur p. 271. Bibl. novæ MSS. Sic Iliadem in prosam Græcam olim transtulerat *Demosthenes Thrax* ut auctor est Suidas. Specimen Paraphraseos Homericæ exstat apud Aristidem libro de dictione civili c. XIV. & apud Platonem Lib. III. de Rep. ubi oratio Chrysæ Sacerdotis ex Iliad. α'. sermone prosario eleganter solvitur. *Emanuelis Moschopuli* *** Byzantini Paraphrasis sive scholia paraphrastica in Iliadem MSta dicuntur exstare in Bibliotheca Vaticana, eadē forte in librum 1. & 2. Iliadis quæ memorat Sylburgius in Catalogo MSS. Codicum Bibl. Palatinæ p. 109. Hæc etiā edita debemus *Johanni Scherpezelio*, qui Ao. 1702. 8. vulgavit libros duos primores Iliados, illisq; præter versionem emendatā atq; animadversiones

* Sive *Heracliti potius*. Vide quæ de hoc libro dixi Lib. I. c. XXII.

** Vide Dan. Nesselii Catalogum MSS. Bibl. Vindob. part. I. p. 285. num. 9.

*** Hic Moschopulus Byzantinus fuit temporibus captæ à Turcis CPoleos, & cum aliis Græcis in Italiam profugit circa A. 1453. ἀνεψιὸς Moschopuli Cretensis, qui floruit sub extremum sæculi XIV. Locum ex Eman. Moschopuli sive alius ἐξηγήσει εἰς τὸν Ὅμηρον, ad Iliad. φ. producit Allatius de Patria Homeri c. VI.

ſiones ſuas, & Joach. Camerarii viri præſtantiſſimi commentarios adjunxit ſcholia Moſchopuli è codice MS. in quo *Etymologicum ineditum Græcum*, quod Antwerpiâ è Jeſuitarum Bibliotheca ad Clariſſimum Grævium miſerat Papebrochius. Titulus eſt: Ἐμανȣὴλ τȣ̃ Μοσχοπȣ́λȣ τεχνολογία καὶ ἀνάπτυξις τῶν λέξεων, τȣ̃ πρώτȣ βιβλίȣ, τȣ̃ Ὁμήρȣ. Τȣ̃ αὐτȣ̃ Τεχνολογία καὶ ἀνάπτυξις τȣ̃ δευτέρȣ ςοιχείȣ τȣ̃ Ὁμήρȣ. Inter MStos codices Vulcanianos Bibliothecæ Lugduno Batavæ p. 416. memoratur neſcio cujus *Conſtantini Hermoniaci* Metaphraſis in Homerum. *Iſaaci Porphyrogeniti* ſcholia in Iliadem MSS. exſtare ex Joh. Vaillanti fide refert I. Rud. Wetſtenius diſſ. de ſcriptorum Homeri fato p. 158. eorumq; ſpecimen ab illo accepiſſe ſe teſtatur. In Dan. Neſſelii Catalogo Bibl. Vindobonenſis parte IV. p. 5. refertur Homeri Ilias & Odyſſea cum notis ſeu Rhapſodia *Quinti Smyrnæi*. Verum nullas in Homerum notas ſcripſit ille Cointus, de quo videas licet quæ dixi infra c. VII.

XVI. Ilias verſibus Politicis in linguam vulgarem Græcam translata à *Nicolao Lucano* prodiit Venetiis Ao. 1526. apud Stephanum Sabium & A. 1603. 4to. Batrachomyomachiam eodem Græco-Barbaro ſtylo verſibus Politicis expreſſit *Demetrius* * *Zenus*, *Zacynthius* circa Annum 1530. clarus, quam cum Latina verſione & notis edidit Martinus Cruſius in Turco Græcia p. 373. ſeq. Ex Cruſii editione recudi fecit Joannes Michaël Lange in parte altera Philologiæ BarbaroGræcæ. Altdorf. 1707. 4.

XVII. Homeri Ilias & Odyſſea una cum Batrachomyomachia & Hymnis Græce ** primum vulgata eſt (cum nullus ante liber magni momenti Græcus typis exſcriptus fuiſſet) recenſente ad MSS. codices & Euſtathii ineditos tunc commentarios, emendationisq; curam gerente *Demetrio Chalcondyla* Athenienſi, accedente dexteritate alterius Demetrii, Cretenſis

* Hujus Zeni Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν ſive liber de Alexandri M. rebus geſtis verſibus politicis excuſus Venet. 1529.

** Editiones Græcas Homeri quibus adjuncta ſcholia Didymo tributa, vel Euſtathii commentaria, paulo ante memoravi cum de Didymo & Euſtathio agerem. Cæterũ hanc Florentinam editionem non usque quaq; obviam uſurpare mihi licuit ex Bibl. Reverendi & Celeberrimi Senis *Esdræ Edzardi*, cujus humanitati eo nomine gratias conceptiſſimas ago. Primum hunc fuiſſe librum alicujus momenti qui Græce typis exſcriptus fuit, teſtatur Chalcondylas in præf. his verbis: Ἐπεὶ γὰρ εὕρηται μὲν πάλαι κοινὸν ἀγαθὸν τοῖς φιλολόγοις τε καὶ σπȣδαίοις εἰς εὐπορίαν βιβλίων λατινικῶν, λέγω γὰρ τὴν τȣ́των ἐντύπωσιν, ἐπόθει δὲ τȣ̃τ' αὐτὸ κἂν τοῖς ἑλληνικοῖς βιβλίοις, ȣ̓δεὶς δὲ ἐτόλμα μέχρι καὶ νῦν ἑαυτὸν εἰς τȣ̃το καθεῖναι ὅτι καὶ λόγȣ ἄξιον, δεδιὼς οἶμαι τὴν τȣ̃ πράγματος δυσχέρειαν, τῶν τινες ἐκ τῆς περὶ Φανȣ̃ς πόλεως Φλωρεντίας εὖ πεφυκότων νέοι καλοί τε κἀγαθοὶ φιλομαθεῖς τε καὶ φιλέλληνες δύο μὲν ἀδελφοὶ Βέρναρδος καὶ Νέρις τῶ Νηρλίω, τρίτος δὲ σύν τȣ́τοις ἑταῖρος αὐτῶν Ἰωάννης ὁ Ἀκκίολος ȣ̓κ οἶδ' ὅπως ἐπιπνοίᾳ τινὶ ἀνεφάνησαν εὖ μάλα πρόθυμοι εἰς τόδε τὸ ἔργον.

tenſis,typis pro illo rei typographicæ primordio ſat luculentis, *Florentiæ* Ao.1488.fol.cum præfatione Græca Chalcondylæ,& Latina Bernardi Nerlii typographi ad Petrum Medices, Laurentii filium: præmiſſo Herodoto ac Plutarcho de vita Homeri, & Dionis Chryſoſtomi diſſertatione LIII. Hanc ſecutæ Editiones itidem Græcum tantummodo Homerum exhibentes, *Aldinæ* Ao. 1504. cujus exempla qvædam excuſa in membrana & Ao. 1517.1524.1528. 8vo. *Argentinenſes* apud Wolfium Cephalæum Ao.1525. Ao. 1542. 8vo. curante Johanne Lonicero, qui varias lectiones Florentinæ & utriusq; Aldinæ ad Calcem voluminis ſubjecit. *Lovanienſis*, Odyſſeæ Batrachomyomachiæ & hymnorum. Ao.1535. 4to. *Pariſienſis* (Iliados duntaxat) emendata per Adr. Turnebum Ao. 1554. 8vo. altera Pariſienſis ſed totius Homeri apud Morellum Ao.1562. 1584. 4to: *Wormatienſis* 1565.8. duobus Vol.tum Pariſienſis tertia caſtigatiſſima & luculentis typis exſcripta in Poëtis Principibus Henrici Stephani Ao.1666.fol.Hanc ferè editionem poſtea ſecuti ſunt, qui emendatiſſimum Homerum publico dare voluerunt. Homerus minore forma exiguo volumine in 12mo Græcè excuſus eſt *Genevæ*, Ilias A.1559. & Odyſſea A.1567. apud Criſpinum & Ao. 1609. iisdem typis, quibus Græco-Latina ejusdem anni editio ab Æmilio Porto fuit accurata: Deniq; Odyſſeam nitidiſſime & emendate nûper excuderunt Cantabrigienſes, forma majore octava. Batrachomyomachiam Græce editam Pariſiis A.1507. curante Franciſco Tiſſardo, memorat A. Chevillierius de origine typographiæ Pariſ. p.249.

XVIII. Quanquam *impar ſui* eſt Homerus in alias translatus lingvas, quod de Gregorio Naz. latine reddito dixit S.Hieronymus 1. in Rufin. tamen verſiones poëmatum ipſius commemorare juvat. Odyſſeam Latino Carmine olim reddiderat *Livius* (a) *Andronicus*, Iliadem *Accius Labeo* (quem Iliadem Homeri verſibus Latinis fœdiſſime compoſuiſſe legas in ſcholiis ad Perſium ſat.1. v.50.) *Cnejus* (b) *Mattius* & *Ninnius Craſſus*, ita enim apud Priſcianum L. IX.p.866. MStus Putſchii Codex legit pro eo quod ante illum inſpectum ipſe edidit *Nimius Caſſius*. Sed horum laboribus pridem deperditis, primus ex recentioribus Homerum Latine reddi curavit *Franciſcus Petrarcha*, quod notavit perſonatus Vignolius Marvillius in miſcellaneis Gallicè editis. T.2.p.21. Verſionem Latinam Odyſſeæ, auctore *Carolo Aretino*, MStam memorat Labbeus p.335. Bibl.nov.MSStor. *Angelus* quoque

Pp *Poli-*

(a) Mentio apud Ciceronem Bruto c.18. Gellium Lib.III. c.16. Lib.VII. c.7. & Lib.XVIII. c.9. Vide Scal. ad Feſtum in *topper*, Feſtum ipſum in *nequinont*, *nægeum* & *ommentans*. Hanc Odyſſeam veterem antiquiſſimum carmen vocat Chariſius Lib.I.p.64. Laudant & Diomedes, Priſcianus, Nonius Marcellus aliique.

(b) Allegatur à Chariſio Lib.I. p.93. Diomede Lib.I.p.336. Gellio L.VI.c.6. L.IX.c.14. Apud Priſcianum L.VII.p.760.edit. Putſchii perperam vocatur Cn. Manlius.

Politianus in Homero latinè transferendo desudavit, cujus versionem exstare optat *Caspar Barthius* L.LIIX. Adversariorum c.14. ubi & suæ specimen exhibet, & T.I. in Statium p.7. ait, se primores duos libros Iliados triduo latinis versibus reddidisse. Verùm ut ad editas Homeri translationes veniam, ac primum commemorem eos, qui Carmine latino Poêtam expresserunt, exstant Iliadis L.I.II.IX. *Vincentio Obsopæo*, Et Liber III.IV.V.XIII.XVIII. cum initio undevicesimi, tum XX. XXII. & XXIV. *Nicolao Valla* Interprete Paris. 1510. 4to & Basil. 1541. 8vo. cum Darete & Epitome Iliados, qvæ latinis versibus Hexametris circumfertur sub falso nomine *Pindari* * *Thebani*. Eadem Nic. Vallæ & Obsopæi Iliados metaphrasis, suppletis, qvi desiderabantur, ex *Eobani Hessi* versione libris, recusa est Basil. Ao. 1573. 8vo. Iliadem enim integram carmine latino reddidit Hessus Basil. 1540. 4to. apud Robertum Winter, & 1549. 8vo. etsi dissvaserit hunc laborem Erasmus, qvi L.XXIV. Epist.5. ita ad Hessum scripsit: *quod Theocritum reddidisti latino Carmine, miror, si Siculam illam Venerem assecutus es. Homerum opinor experiris tractabiliorem, in utroque tamen argumento vereor, ut fama labori respondeat. Qui Græcè norunt, nam gliscit indies ea lingva latius, malunt ejusmodi auctores audire sua lingva canentes.* Librum primum & secundum Iliadis in latinos versus Hexametros convertit etiam *Joachimus Camerarius*, additis pereruditis in eosdem libros enarrationibus sive Commentariis. Tubingæ A. 1537. 1540. 4to. Francof. 1584. 8vo. Quatuor libros IX.X.XI.& XII. Odysseæ latino Carmine Elegiaco expressit *Johannes Prassinus* Witteberg. 1539. 8vo. Integram Odysseam una cum Batrachomyomachiâ (à *Jacobo Balde* Jesuita etiam elegantissimo poêmate latino ornatâ & amplificata) Carmine heroico *Simon Lemnius Emporius* Curiensis, Basil. apud Oporinum 1549. 8vo. libros octo *Franciscus Floridus Sabinus* Paris. 1545. 4to.

XIX. Prosario sermone elegantiori Iliadem transtulit latinè *Laurentius Valla* Brixiæ 1497. fol. Colon. A. 1524. Lugd. 1541. 8vo. Odysseam *Raphaël Volateranus*, cujus versio addita Vallæ Iliadi, & Batrachomyomachiæ ** ab *Aldo Manutio*, hymnisq; Homeri à *Jodoco Velareo* Verbrokano translatis, prodiit Venetiis A. 1516. fol. impressus per Bernardinum Venetum de Vitalibus, & ex officinâ Joh. Graphei Ao. 1528. 8vo. Video etiam memorari Odysseam latinè redditam *à Georgio Maxillo* Argent. 1510. fol. Hymnos à *Georgio Dartona* Cretensi, cum Andreæ Divi versione mox memorandâ editos. Utrumq; enim Poëma Iliadem & Odysseam transtulit præterea *Andreas Divus* Justinopolitanus cum versione Batrachomyomachiæ ab Aldo Manutio & Hymnorum à Dartona composita latine vulgatam Venet. 1537. Paris.

* De hoc scripto dixi in Bibliotheca latinâ.

** Alios Batrachomyomachiæ interpretes & illustratores vide à me notatos supra c.2. n.3.

Parif. 1538. & Saligniaci 1540. 8vo. Cujus verfio licet paffim ut aliæ ejusdem Scriptoris inepta, tamen quia verbum è verbo reddere promittit, aptiffima vifa eft, quæ in editionibus Homeri Græco-Latinis fervaretur, & ab Editoribus fubindè emendaretur, uti factum eft ab *Henrico Pantaleone* Bafil. 1535. Fol. à *Johanne Spondano** Mauleonenfi, admodum juvene, qui fuos qualescunque in integram Iliadem & Odyffeam Commentarios adjunxit, ibidem 1583. & 1603. Fol. ab *Oberto Gifanio*, cujus etiam notæ accedunt Argent. 1564. 8vo. 2. Vol. diligentius à *Seb. Caftellione* Bafil. 1567. Fol. ab. *Henrico Stephano* Genev. 1588. 12mo. 2. Vol. diligentiffimè ab *Æmilio Porto*, qui Francifci Patris fui commentarios in Homerum hactenus ἀνεκδότους accuratè fequi fe affirmat, Genev. 1609. 12mo. 2. Vol. quanquam in hac quoque Editione errores quosdam verfionis notavit Mericus Cafaubonus p. 32. feq. de nupera editione Homeri. Ilias cum verfione per eundem Portum accurata prodierat Lugd. 1580. 12mo. Henricum Stephanum fequitur Editio nitida Homeri Græco-Latina Amftelodamenfis per I. T. P. Anno. 1648. 1650. 8vo. 2. Vol. Cantabrigienfis Anno 1676. 1679. 8vo. 2. Vol. Gifanium *Jacobus Lectius* in corpore Græcorum Poëtarum Carminis Heroici Græcè & latinè vulgato Genev. 1606. Fol. & majorem partem *Cornelius Schrevelius* in editione, de qua fub initium hujus Capitis dictum à me eft, ubi etiam de Editione Græco-Latina Iliados à *Cantabrigienfibus* noviffimè accurata, in qua verfionem poft tot virorum doctorum labores à fe caftigatam dare allaborarunt. Denique *Jo. Henricus Lederlinus* qui Orientales litteras hodie docet in Academia Argentoratenfi, & *Stephanus Berglerus* Transfylvanus emendatam Homeri editionem Græco-latinam curarunt minori forma, nitidis typis, recenfitam ad exemplar primæ editionis Demetrii Chalcocondylæ & Poëtas principes H. Stephani, addita latina verfione paffim, in Odyffea præfertim emendata. Amft. 1706. 12. apud H. Wetftenium. Omitto fingulorum librorum Homericorum Editores & Interpretes, ut *Martinum Crufium*, qui librum primum Iliados non infeliciter vertit & illuftravit Francof. 1594. Fol. *Melchiorem Volmarum*, in libros primores duos Iliadis Parif. 1523. 4. (Confer Menagii anti Bailletum c. 121.) *Joachimum Hanfium* cujus prælectiones in quatuor primos Iliadis libros prodiere Dantifci 1612. 8. *Andream Cratandrum*, qui libros I. & II. Odyffeæ recenfuit, & præmiffa Angeli Politiani de Homero differtatione Græce edidit Bafil. 1520. 4to. *Joannem Hartungum* in tres primos libros Odyffeæ. Francof. 1539. *Johannem Sanderum* à quo liber nonus Iliadis editus eft, cum fuis de Homero collectaneis Magdeb. 1661. 4to. Commentarios item affectos & deperditos recentiorum in Homerum, ut *Claudii Belurgerii* Galli, qui Græcas literas Parifiis docuit, & tefte in Pinacotheca prima Jano Nicio Erythræo, adeo in deliciis habuit Homerum, ut nec** in templo deponeret, fed in manibus, in oculis, in animo femper ferret, & facrarum precum loco recitaret, obiitque Alexandriæ in itinere, quod infano in Poëtam amore quinquagenarius fusceperat, vifurus campos ubi Troja fuit atque omnia loca quorum Homerus meminit. Prætereo denique promiffas Homeri editiones, ut celeberrimi Viri *Johannis Georgii Gravii*, quem poft illuftratum à fe Hefiodum etiam Homerum edere conftituiffe, difcas ex Bofii Epiftolis ad Reinefium p. 363. Cui adde Commentarios, quos Eruditi expectant à *Johanne Rudolpho Wetftenio*, à *Johanne Jacobo Batterio*, de quorum conatibus vide Ephemerides Berolinienfes Clariffimi Chauvini Anno 1697. p. 98.

 XX. Sed

* Lexicon Homericum quod idem Spondanus promittit, non vidit lucem.

** Vignolius Marvillius perfonatus fcriptor T. 1. Mifcellan. p. 221. *Cl. Belurgerius étoit fi fou d' Homere, qu' il l' avoit toûjours entre les mains, & jusqu' au pied d' autels. Il ne croioit pas qu' aucun autre ecrivain meritat d' être lû à fon prejudice.*

XX. Sed de Homero in alias linguas Vernaculas translato paucis adhuc dicere reliquum est. Nam & *Persice* versum testatur Ælianus Lib. XII. Var. hist. c. 48. qua lingua adhuc exstare notat Labbeus p. 257. Bibl. nov. MSS. *Syriacam* versionem à Theophilo Astronomo Rohensi sive Edesseno adornatam memorat Abulphragius p. 26. 40. & 148.

XXI. Eodem in loco Ælianus auctor est etiam *Indos* idiomate suo Homerum legisse, quod confirmat Dio Chrysostomus dissert 53.

XXII. Atq; ut de iis, quæ editæ sunt, dicam versionibus, Homerus integer *Anglico* carmine redditus exstat, à *Georgio Chapmanno* Londini sine temporis nota in Fol. & à *Joh. Ogilby*, Lond. 1660. Fol. Ilias à *Thoma Hobbesio* ibidem 1675. 8vo. Odyssea Ao. 1677. 8vo. *Johannes* quoq; *Drydenius* Anglorem Poëtarum Princeps, qui V. Nonar. Maji A. M. DCC. diem obiit supremum, Homerum Anglica Metaphrasi donare voluit, licet specimem vix operis, sed perelegans librum nempe primum Iliadis publico dedit, qui primo loco comparet inter alia ejus poëmata nonnulla, sub titulo fabularum veterum recentiumque, junctim excusa paulo ante obitum auctoris. Londini in Fol.

XXIII. Ilias à *Christophoro de Mesa Hispanicè* versa non vidit lucem: Odyssea *Gundi-Salvi Peresii* prodiit Antwerpiæ Anno 1553. 12mo. & 1562. 8vo. Carmine satis puro & eleganti, quod Nicolai Antonii judicium est T. 1. Bibl. Hispan. p. 427.

XXIV *Belgice* prodiit Odyssea Delphis 1606. 8. Ilias Amst. 1658. 12mo.

XXV. *Hetrusco* idiomate Odysseam reddidit *Hieronymus Buccellinus* Florentiæ 1582. 8vo. Sed & *Antonius Maria Salvinus* nuper ad umbilicum perduxit suam Homeri translationem eo carminis genere quod Italis *Versi sciolti* dicitur. Versibus ludicris sex primores Iliadis libros eadem lingua Italica expressit *Joh. Franciscus Loredanus* Anno 1653. 12mo. T. IV. Opp.

XXVI. Habentur & primi decem Iliados libri *Gallico* redditi Carmine ab *Hugone Salelo* Paris. 1545. Fol. 1555. 1574. 8vo. reliqui tredecim ab *Amadiso Jamino*. Paris. 1580. 12. Odysseæ quoque libri primi tres ab eodem translati prodiere ibid. 1582. 4. cum notis. Nescio an reliqui etiam libri ex ejus Metaphrasi lucem viderint quam ad umbilicum perducere voluisse constat ex A. Verderii Bibl. Gallica p. 25. qui p. 676. memorat etiam Jo. Clopinelli poëma Gallicum de eversione Trojæ Lugd. 1544. fol. Ilias & Odyssea integra à *Salomone Certone* in Gallicum sermonem conversa ibid. 1615. 8vo. 2. Vol. Batrachomyomachiam quoque vertit Gallicè *Antonius Macaultus* Paris. 1540. 4. & *G. Royhier* Ao. 1550. & 1554. Iliadem *S. du Souhait. Paris.* 1540. 4. Recentissime Ilias & Odyssea Gallice prodiit Paris. 1681. 12mo quatuor voluminibus, quæ ipsa translatio recusa in eadem urbe est

Ao. 1699. atque à Clarissimo Jacobo Bernhardo in Novellis Reip. literariæ illius anni T. 2. p. 346. perperam tribuitur *Andreæ Dacerio*, ut ipse p. 479. agnoscit, testatus hanc parum accuratam versionem esse *La Vallerii* cujusdam Jesuitæ jam defuncti. Dacerium tamen ipsum quoque in eo esse ut post Hippocratem, Platonem, Sophoclem, & alios Scriptores Græcos, etiam Homerum Gallicis auribus impertiat, testatur *Franciscus Seraphinus Regnerius* in dissertatione, quam adjecit Metaphrasi libri primi Iliados versibus Gallicis luculenter à se expressi Paris. 1700. 8vo.

XXVII. Sed & *Germani* nostri Homerum pridem conati sunt in linguam suam transfundere. Odyssea enim à *Simone Scheidenreissero Minervio* archigrammateo Monachiensi germanice translata adspexit lucem Augustæ Vindelicor. 1537. Fol. Francof. 1570. 8vo. Ilias versibus reddita vernaculis cum Æneide Virgilii à *Johanne Sprengero* Francof. 1610. Fol. & 1630. 4to. Non mentiar autem, si dixerim Homerum inter Germanos primum balbutire desiisse, postquam in lucem prodiit Διὸς ἀπάτη, sive pars libri XIV. Iliados de Junone fallente Jovem Carmine vernaculo disertissimo expressa ab erudito Poëta L. *Christiano Henrico Postello** Hamburgensi, qui & notas eleganti ac πολυγλώττῳ eruditione refertas, & Germanicam versionem Commentarii Eustathii in eandem Homerici libri partem, quale nihil hactenus in nostra lingua usquam apparuerat, adjunxit, præmisitque poëma ingeniosissimum in laudem ἀπάτης sive fraudis Hamb. 1700. 8vo.

XXVIII. Argumenta singulis libris, partibusque & rhapsodiis Iliados & Odysseæ jam olim à Grammaticis præfixa esse, Eustathius testatur, tum in prosa, quemadmodum libro primo Iliados: λοιμὸς καὶ μῆνις, tum versu: Ἄλφα λιτὰς χρύσου, λοιμὸν στρατοῦ, ἔχθος ἀνάκτων, ut prolixiora argumenta libris singulis Græca prosâ in pluribus Homeri editionibus præmissa omittam. Confer de priscis titulis rhapsodiarum Homericarum disserentes Viros Clarissimos Lud. Kusterum in Historia Critica Homeri p. 84. seq. Allatium de patria Homeri c. 5. Raph. Fabrettum in commentario ad veterem tabulam Iliacam p. 337. Jacobum Perizonium ad Æliani Lib. XIII. c. 14. ** Variarum, & Sanderum in collectaneis de Homero cap. 8. E latinis *Ausonius* quoque Periochas librorum Homericorum & prosa & singulis versibus scripsit, ut *Joachimi Camerarii* monosticha latina in singulos libros, p. 23. sqq. ad Lib. I. Iliados, & aliorum recentiorum similes opellas prætermittam.

 XXIX. Indi-

* Obiit in patria A. 1705. die 23. Martii.

** Idem Ælianus lib. I. de animal. c. 42. laudat Homerum in Πατροκλεία (Iliad. π′.) ἱπποδρομίαν Pollux IX. 55. (Iliad. ψ′.) & Φαίακας IX. 106. (Odyss. θ′.)

XXIX. Indicem denique omnium in Homero Verborum concinnavit *Wolfgangus Seberus* ap. Commelin. 1604. 4to. Cui Editioni novus Titulus præfixus Amst. 1651. 4to.

XXX. Phraseologiam Homericam *Jacobus Sorgerus* dedit Francof. 1625. 8vo. Lexicon * Homericum *Ludovicus Coulonius* Paris. 1653. 8vo. Homeri Epitheta ex Iliade, per *Nicolaum Proustum* Lugd. 1594. 12. Epitheta ex Homero & aliis Poëtis Græcis collecta *Conradus Dinnerus*. Hanov. 1605. 8vo. Clavem Homericam *Antonius Robertus*, Duaci 1636. & Georgius Perkinsus Lond. 1647. 1671. Roterd. 1655. 1673. &c. in 8vo, nomine auctoris suppresso.

* *Basilides* olim scripserat περὶ λέξεως Ὁμηρικῆς, cujus libri Epitomen concinnavit *Cratinus* teste Etymologico Magno in ἀείζηλος. De *Apione* & *Herodoro*, *Philoxeno* ejusque epitomatore *Ælio Sereno* dixi infra c. 5.

CAPUT IV.

I. Index Scriptorum in Scholiis minoribus ad Homerum allegatorum,

nonnullis illustris viri *Gisberti Cuperi* observationibus emendatior auctiorque.

Litera sola, Libros Iliados, *Od.* literæ præfixum, Libros Odysseæ: numerus versum significat.

Academici Philosophi. E. 2.
Acusilaus Υ. 307. Od Λ. 320. Ξ. 533. Ρ. 207.
Æschylus Σ. 486. Od. Β. 20. ἐν ψυχαγωγοῖς, Od. Κ. 133.
Agallius Corcyræus, Aristophanis Grammatici discipulus. Σ. 491.
Alcæus Od. Φ. 71.
Alcman Lyricus. Α. 222. Γ. 242. 250.
Ἀλκμανικὸν σχῆμα, Hyperbaton. Od. Κ. 513.
Alexander Γ. 314. Plevronius. Π. 235.
Anacreon. Θ. 193. Od. Φ. 71.
Andromachus ἐν Ἐτυμολογικοῖς. Ν. 130.
Andron. Α. 52.
ἐν ἱστορίαις. Π. 235.
Androtio Od. Λ. 270.
Anticlides Η. 44. Od. Π. 471.
Antimachus Colophonius Ε. 389.
Apollodorus Atheniensis Α. 10. 195. Β. Catalog. 1. Μ. 117. Ν. 12. 301. Ξ. 296. Φ. 448. Od. Ψ. 198.
Ἐν τῷ πρώτῳ. Β. 103.
Ἐν δευτέρῳ. Α. 42.
Apollonius in Argonauticis Α. 264.
Ἐν δευτέρῳ. Γ. 237.
Apollonius Grammaticus Σ. 505. Od. Τ. 177. ἐν καταλόγῳ * νεῶν. Θ. 284.

Apio.

* Confer, si placet, quæ infra p. 331.

Gale-

* Grammatici Aristarchei fuere qui ex Aristarchi ejusque discipulorum schola prodiissent ut Pamphilus Alex. Didymus Chalcenterus, Polemo &c.

* Illustrem Cuperum monuit doctiss. Grævius, verba; Πολεμώνιοι ἤτοι, non reperiri in MS. quem consuluit, ac si vera lectio, rationem nullam se posse comminisci quàm quod à Polemone quodam in unum corpus fuerint collecti Cyclici, Polemone forte Evegeti F. discipulo Aristarchi. Ex Polemone proferunt quoq; Mythica nonnulla Clemens Alex. in Protreptico & Arnobius lib.IV. Forte leg. παρὰ Πολέμωνι ἤτοι Κυκλικοῖς.

II. *Index ſcriptorum laudatorum in Scholiis ad Iliados IX. à Conrado Hornejo in lucem editis.*

 III. *Index*

III. *Index * ſcriptorum ab Euſtathio in Commentariis ad Homerum allegatorum, accommodatus ad paginas editionis Romanæ.*

Achæus. χάσκοντα λιμῷ μόσχον ὡς χελιδόνος. pag. 753. c. ubi μόσχος ſignificat νεοττὸν ſive pullum hirundinis. Odyſſ. 1596. 45.

Ælianus. Primus bellum Trojanum cecinit Syagrus p. 4. μέμνηταί τινος Φθίας παρθένου, ἧς φησιν ἐρασθεὶς Ζεὺς μετέβαλε τὴν μορφὴν εἰς περιστερὰν p.71. A. Purpurarios, purpuras, uno ictu frangere. p.524, C. τὴν εὐχὴν Αἰλιανός φησι πρέσβιν πρὸς θεὸν ἀδωρότατον. p.738. C. ὅτι στεφάνη γυναικαῖος κόσμος. p.1175, A. de aquila. p.1351, B.
Ἐν τῷ περὶ Ζώων ἰδιότητος. ibi κλάδι pro κλάδῳ p.58. C. Odyſſ. ἱστορεῖ. 1493. 59, 1630, 64, 1653, 16, Fr., 1390, 26, 1404, 46, 1756. 30, 1757, 51. 1870, 55.
Ἐν τῷ περὶ προνοίας. In eo uſus eſt voce ἀθὴρ (unde ἀθερίζειν) p. 100. A. ἔρρεε δακρύοις ὁ ὀφθαλμὸς p.495. C. ex eo refertur ſequens oraculum; Μοῖραν μὲν θνητοῖσιν ἀμήχανον ἐξαλέασθαι, Ἣν ἐπὶ γεινομένοισι πατὴρ Ζεὺς ἐγγυάλιξεν. p. 657. C, χλοῦνην dixit τὸν ἀπόκοπον, uſus eſt voce ἀγκυωρεῖν pag. 797. B.

Ælius Dionyſius in Lexico. p.84. B. p. 166, A. p. 203, A. 204. B. ἰλλώπτειν τὸ ὑγροῖς καὶ ἐπιμύουσι καὶ κατακεκλασμένοις ὄμμασιν ἐμβλέπειν. p. 106. B. βυστάυχην. p.107. A, p.217. B. p.219. B. 228. C. 229. B. 231. C. 239. B. Δορίδες μαγειρικαὶ τράπεζαι p.243. A. 258. B. de Sparta, p.294. C. de Magnete lapide. p. 338. B. de vocibus διέτης, τριέτης &c. p.341. A. Fr. p. 368. C. aliud Fragm. ibid. dicitur δένδρον καὶ δένδρεον καὶ δένδρος p.396. B. περὶ προξένων, ἀστοξένων, δορυξένων & ἰδιοξένων. p.405, C. Chordas muſicas olim fuiſſe λινέας p. 421. B. ὅτι οὐδὲν λευκῶν ἀνδρῶν ὄφελος p.455. C. 456, A. πιστὰ τουτέστι

* In ſuperiore editione exhibui Indicem in Euſtathii commentarios, in quo concinnando uſus fueram induſtria egregiorum tum adhuc juvenum Jo. Chriſtophori Wolfii, Conrectoris hodie Flensburgenſis, & Petri Zornii Hamburgenſis: Ab eo tempore *Jo. Hudſonus* vir doctrina & humanitate juxta præſtantiſſimus ad me Oxonia miſit indicem in eosdem Commentarios Euſtathii, alia longe ratione eaqve perqvam oportuna concinnatum, digniſſimumqve qvi lucem videat. Eum hic exhibere tibi integrum Lector præſenti loco volui, qvem cum priore operæ pretium fuerit conferre, uti in tam longo tamqve moleſto labore fieri neqvit qvin aliqvid hinc inde excidat vel perperam annotetur; qvo minus ipſe conferrem, temporis me anguſtia prohibuit. Adjunxi etiam qvæ in hoc indice deſiderari intellexi ſupplementa qvæ ad me pro ſingulari ſua humanitate miſit Illuſtris *Giſb. Cupe-*

rus. Qvoniam vero binæ exstant editiones operis Eustathiani, ut Basileensis qvoqve ἐκδόσεως, cujus paginas extra hunc indicem in hoc opere semper fere adhibeo, possessores aliqvem usum ex hoc indice capere possint, ecce tibi collationem paginarum utriusq;:

Iliados.	A.	B.	Γ.	Δ.	E.	Z.	H.	Θ.	I.	K.	Λ.	M.	N.	Ξ.
Basil.	1.	123.	280.	330.	386.	473.	527.	572.	623.	697.	755.	841.	879.	946.
Rom.	1.	163.	370.	435.	511.	621.	661.	693.	731.	785.	825.	888.	915.	963.

Iliados	O.	Π.	P.	Σ.	T.	Y.	Φ.	X.	Ψ.	Ω.
Basil.	998.	1051.	1121.	1172.	1229.	1262.	1299.	1348.	1391.	1462.-1519.
Rom.	1001.	1041.	1091.	1127.	1168.	1192.	1219.	1253.	1284.	1336.

Odysseæ	A.	B.	Γ.	Δ.	E.	Z.	H.	Θ.	I.	K.
Basil.	3.	73.	107.	143.	202.	242.	267.	289.	330.	376.
Rom.	1379.	1429.	1453.	1478.	1520.	1548.	1565.	1583.	1611.	1643.

Odysseæ	Λ.	M.	N.	Ξ.	O.	Π.	P.	Σ.	T.	Y.
Basil.	414.	464.	500.	526.	561.	589.	616.	650.	678.	717.
Rom.	1670.	1705.	1730.	1747.	1772.	1791.	1810.	1833.	1851.	1880.

Odysseæ	Φ.	K.	Ψ.	Ω.
Basil.	742.	769.	798.	819—847.
Rom.	1897.	1916.	1935.	1950—1970.

Agathar-

σοφὸς περάδεσθαι τὴν θασίαν ἅλμην. 749. A. παρά τινι λογίῳ Αἰγυπτίῳ ἀνδρὶ, σκώπτει τις τοὺς Αἰγυπτίους ἱερεῖς, εὐνούχους δηλαδὴ ὄντας, εἰπὼν ἀπῆχθαι &c. p. 1183. A. σὸν ἅρμα κάρμα, καὶ γέλως ἰεφθάε. p. 1304. C. Odyff. Ἀλεξανδρεὺς ῥήτωρ in Eroticis. p. 1761. 15. Anonymus Poëta Alexandrinus. 1295. Anonymus auctor ſententiæ, μητρόπολις τῶν δεινῶν ὁ οἶνος.

Antimachus ad imitationem Homeri dixit, ἐννέπετε κρονίδαο Διὸς μεγάλοιο θύγατρος. p. 9. C. p. 263. B. ὥς ῥα τοτ' Ἀργείων ἐκολώει στρατός. 205, A. ἔστι δέ τις Νέμεσις μεγάλη Θεός. &c. p. 355. B. 1098. C. var. lect. 1243. B. var. lect. p. 1334. A. Colophonius Odyſſ. 1700. 10, 1441. 16, 1746. 18, it. ad v. 389. Il. E.

Antimachus Grammaticus Homerum expoſuit, ut patet ex p. 932. & 1243. ἀποσημειωσάμενος ὀνόματα συγγενικά. 971. adde 163. & 355.

Antiope. Odyſſ. 1779. 54.

Antiphanes Comicus οὐχ ὁρᾷς ὀρχούμενον ταῖς χερσὶ τὸν βάκηλον; p. 159. C. τί δ' αὖ ἕλληνες μακροτράπεζοι φιλοτρῶγες δράσειαν, p. 245. B. 740. A. κασωρῖτιν ἔφη τὴν ἐπὶ τέγους προεστῶσαν. p. 741. B. 867. C. δεῖ γὰρ φαγόντας δαψιλῶς βρέχειν. 890. C. (ὁ χαρίεις) de unguento Attico. 974. C. 1035. C. προφαλίδας λινοσάρκους. p. 1329. A. Odyſſ. 1401. 6. 53, 1422. 51, 1612. 16, 1753. 23.

Antipater. Odyſſ. (ὁ Ἀκάνθιος.) 1697. 58.

Antipho Rhetor λόγον ἔγραψε περὶ ταῶν. p. 346. A.

Antiſthenes. Odyſſ. 1645. 11.

Aphthonius. Odyſſ. 1714. 54. 56.

Apion εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου p. 28. A. ὅτι οἱ ἕλληνες ἐκ δευτέρου ἐπὶ Τροίαν ἐστράτευσαν. 47. A. 118. C. 140. C, 153, B, 157. A, 178. B. p. 267. A, 299. B, 314. C, 324 B. 329. A, 340. B. 350. B, 474. C. 476. C, 496 C. 515. C. 518. B, 526. C. 541. A. 545. B, 592. B. 618. A, 641. C. Qvare ſol ἠλέκτωρ ab Homero dicatur 659. B. de voce ἤθειος. 559. B. de voce Ἀβληχρός. 705. C. 706. C. 708. A. 729. B. 732. C. 742. C, 747. A. de verbis illis Homeri, τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ. p. 757. B, 763. A, de voce ζαφελῶς. 769. B, παλύνειν, eſt μολύνειν. 786. B, 790. A, 794, B. 803. C. 809. A. 834. B. 841. B, 843. A. ὅτι ἐμπλοκῆς τι γένος (τειχῶν) εἰς κέραμον τύπον ἀνεπλέκοντο οἱ παλαιοί. 851. C. 922. C. 959. B, 992. C. 1071. C. de voce ἀναρέτης. 1043. C. 1075. C. 1235. A. 1250. C. de Spiritu vocis αὖον. 1304. A.

Ἐν τοῖς εἰς τὸ Πι σχολίοις. p. 1257. C. vid. ad v. 403. Il. E.

Apollonius Grammaticus. ἐν τῷ περὶ μετοχῶν. 440, C.

Apollonius (Rhodius) de cæneo, θεινόμενον στιβαραῖς καταίγδην

vocibus ἄππα, πάππα &c. p.1118. A, ὅτι λάτρις ὁ ἐπιμίσθιος. 1246. A. 1327. B. *Odyss.* 1401. 19, λειπογνώμονα. 1404. 60, 1415. 63, 1455. 34, 1599. 14, 1625. 33, 1627. 43, 1660. 4, 1680. 23, 1707. 51, 1745. 31, 1752. 10, 16, 1761. 22, 38, 1770. 11, 1784. 23, 1817. 38, 1827. 47, 1839. 39, 1864. 29, 1915. 16, 1823. 4, 7.

Aristoph. Gram. ἐν τῷ περὶ ὀνομασίας ἡλικιῶν. ὅτνης ἐστὶν ὗς ἐκτομίας p. 772. C. *Odyss.* 1817. 19, 1720. 25, 1752. 11.

Ἐν γλώσσαις. 115. 279. 546. 566. 150. B.

Ἐν συγγενικοῖς. de differentia vocis ἑκυρὸς & πενθερὸς. p. 648. C, de Ægide Minervæ singulari opere egit. p. 603. B.

Aristophanes (vid. Comicus) ἐπὶ τῷ ταρίχει τ γέλωτα κατέδομαι. p. 73. C. τάριχον ἔτον πλύνω. ibid. ἡ κωμῳδία πολλὰ καταπαίζει Κλέωνος, ἐνὶ καὶ μόνῳ βρενθυομένου τῷ κατὰ Πύλον ἀριστεύματι. p. 121. C. Ζεὺς λήροις τοὺς νικῶντας ἀναδῶνι στεφανοῖ. p. 125. C. Κήρυλος. ibid. ἀπανθρακίζειν pro ὀπτᾶν. p. 135. B. Πύθου χελιδὼν πήνικ' ἄττα φαίνεται. pag. 148. C, 191. B. 309. C. Ἑρμαϊκὴ κύλιξ. p. 640. C. ὀφθαλμῷ παραβάλλεσθαι λέγει τ Σωκράτην p. 768. A. Λυδῶν δεῖπνα καὶ Θετταλῶν. p. 857. B. ἀνὴρ πεδήτης ἰτέαν ἐνημμένος p. 911. C. σῶς etiam θηλυκῶς apud Aristoph. accipitur. p. 959. C. σᾶ, ἢ σῶα. ibid. τ νοῦν ἵν' ἄρδω, καὶ λέγω τι δεξιόν. pag. 1077. C. ἐλατὴρ, πόπανον πλατύ. p. 1163. C. ἐνδὺς τὸ γυναικεῖον τοδὶ χιτώνιον. p. 1166. C, 1226. A. πικρότατον οἶνον τήμερον πιῇ. 1253. C. ἀλφίτων χοίνικας τρεῖς κοτύλης δέουσας. 1282. C. κοτυλίσκιον. ibid. de Melito & Cinesia, hominibus, gracili corpore præditis. 1288. C. στορέλλη, σκῶμμα εἰς γέροντα. 1289. A. διέμενος ὄξει σφηττίῳ, i.e. ὑγραίνας. 1312. A. ἀσπιδαποβλής. 1359. A. *Odyss.* κρόταλον. 1381. 48. ἀστειότερον. 1382. 16, 1384. 63, 1385. 54. 59, ἀπαφαυάνθην. 1387. 2, 5. ὀρεωκόμους ἄθρους. 1392. 28, βλέπος Λυσίας. 1394. 38, 1397. 43, 50, 1398. 17, σφενδάμνινοι 1398. 22, ξυροδόχον. 1399. 36, προπόλος. 1400. 57, τρωγάλιον. 1401. 50, πινακηδὸν ἀποσπῶν. 1402. 14, ξυλοφάγον. 1403. 39, ἀρύβαλλος. 1405. 12. 14, βλάβος. 1410. 16, στρουθοὺς 1411. 13, 14, 1416. 41, Fr. 1419. 53, 1421. 64. χρυσεοπήνιτον ἄμφιον, 1423. 4, Fr. 1426. 58, 1428. 54, 1441. 23, 1442. 8, 1446. 7, 13, 21, 1448. 4. vid. infra Comicus.

Ἐν Βατράχοις. πολύεδρον δόνακα ἔφη. p. 1165. B.

Ἐν Σφηξί. *Odyss.* 1523. 58, 1541. 64,

Ἐν Εἰρήνῃ. ναξιουργὴς κάνθαρος. p. 907. B. τὸ ὄρτυγος διὰ μέτρον συστέλλεται. pag. 1108. C. πόθεν τὸ φίτυ, i.e. φύτευμα. p. 1291. B. *Odyss.* 1573. 20, 1626. 5,

Ἐν Ἱππεῦσι. pag. 666. B. Maritum appellari Dominum p. 1185. A. *Odyss.* 1403. 39, 1406. 17,

Ἐν Λυσιστράτῃ. p.965. A. Odyſſ. 1435. 64, Fr. 1485. 30, 1752. 28,
Ἐν Ἀχαρνεῦσι. Odyſſ. 1424. 49, 1564. 51, 1684. 30, 1867. 60,
Ἐν νεφέλαις. p.113. B. 1279. A. Odyſſ. 1394. 53, 1454. 11, 1960. 50,
Ἐν Ἐκκλησιαζούσαις. τ᾽ ἀπὶ χαριξένης τάδ᾽ ἐστιν. p.326. C. κνέφους tanquam à κνέφος. p. 1354. A.
Δαιταλεῦσιν. Odyſſ. 1579. 30.
Ἐν ὄρνισι. de Sparta. p. 191. C. Πελληνικαὶ χλαῖναι præmium erant victorum in certaminibus. p. 292. A. κεφαλαὶ, δῆμος Ἀττικός. p. 309. A. ἄρριχος. p. 1163. C. νεῦρον. penis. 1283. B. Odyſſ. 1397. 18, 1404. 35.
Ἐν πλούτῳ. p. 774. C. 1290. A. Odyſſ. 1560. 17.
Θεσμοφόροις. κεφαλὴ περίθετος. p. 1280. C. Odyſſ. 1764. 4.

Ararus. Fr. 1153. c. Illuſtris Cuperus legebat *Aratus*.

Aratus. ὅτι ὁ Ζεὺς ἀλληγορεῖται εἰς ἥλιον. p. 128. B. capram à qva Jupiter nutritus, ὠλενίην vocat. 292. A. qvid ſit ἄστρον 514. A. λευκῆς γήρειον ἀκάνθης. 565. A, 791. A, de Plejadibus. 870. B. ibid. iterum. Αἰάζω Διότιμον, ὃς ἐν πέτρῃσι κάθηται, παισὶν γαργαρέων, ἄλφα καὶ βῆτα λέγων. 986. C. 996. B. ὀλίγον δ᾽ διὰ ξύλον ἄϊδ᾽ ἐρύκει. de navigantibus. 1034. A. 1155. C. 1156, A. λευκῆς γήρειον ἀκάνθης. 1343. A. *Odyſſ.* μονόλυκον. 1555. 44, 1649. 34. 41, 1752, 52, 1816. 34, 1856. 19.

Scholiaſtes. Odyſſ. 1527. 46, 1535. 6, ἐξηγηταί. 1535. 30.

Ἀρχαῖα ἱστορία. 1163. Ἀρχαῖαι χωρογραφίαι. 77.

Archigenes. Odyſſ, 1397. 5.

Archilochus ἀγέρωχος, pro ἄκοσμος καὶ ἀλαζών. p. 314. A. ὅτι πρὸς τῷ Ἀρχιλόχῳ ἐπὶ ἐλάφου κεῖται. 711. C. τρισοιζυρὴν πόλιν ἔφη τὴν Θάσον. p. 725. B. 1088. B. (σκορπιώδης τὴν γλῶσσαν) ἁπαλὸν κέρας τὸ αἰδοῖον εἶπε. 851. C. 855. A. meretricem vocavit παχεῖαν καὶ δῆμον. 1329. B, *Odyſſ.* 1542. 47, 1597. 27, 1630. 8, 1633. 48, 1684. 45, 46, 1746. 8, 1768. 61, 1790. 7, 1828. 11, 1889. 2, 1963. 49. Ἐν τοῖς τετραμέτροις. παῖδα Ἄρεω μιηφόνου. p. 518. B. p. 1148. B. πρῶτος μύρου ὀνόματι ἐχρήσατο. p. 1300.

Archippus. Odyſſ. 1448. 7.

Ariſtides. Odyſſ. 1747. 5. Ἐν τῷ εἰς τὴν Ῥώμην λόγῳ. de bello Centaurorum. p. 103. B.

Ariſtodemus, Nyſſæenſis, Rhetor & Grammaticus. var. lect. pag. 763. A.

*A*riſtonicus. p. 440. C. p. 1148. A. Odyſſ. 1596. 8.

Ariſtoteles. p. 58. A. de amphicypello. p. 158. C. & 159. A. Ἀφεσμός. p. 178. B. 245. C. ὅτι ᾠδικοὶ οἱ κύκνοι. 254, C. De Græca. p. 266. B. 281. B. de gruibus. 371. C. De pygmæis. 372. A. dictum ejus de voluptate 397. B.

ὅτι

ὅτι γυναῖκες φύσει φιλολοίδοροι. 400. B. de interitu Mycenarum. 443. A. de apro. 450. A. de pedibus. 457. A. ὅτι διδάσκουσιν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατα σωθεῖν, ὅταν ψοφήσῃ. 472. A. κρόταφόν φησι τὸ μεταξὺ ὀφθαλμοῦ, ὠτὸς καὶ κορυφῆς. 492. C. ἐπεμβολάδες ἀπίους. 545. C. ὅτι χειρὸς τὸ ἐντὸς θέναρ σαρκῶδες. 553. B. Deorum ἰχὼρ ἀνάλογόν ἐστιν αἵματι. 16. C. ὦτος ὄρνεόν τι παρὰ Ἀριστοτέλει. 561. A. ὅτι βρέγμα λεπτότατον ὀστοῦν ἐστι τῆς κεφαλῆς. 584. C. ὅτι φιλόλουτρον ζῶον ὁ ἵππος. 658. C. p. 690. A. χλούνην σῦν, τὸν τομίαν νοεῖ. 772. C. 834. C. κέρα ἀγλαὸν εἶπεν, ἀντὶ τοῦ αἰδοίῳ σεμνυνόμενον. 851. C. ὅτι θῶες πολέμιοί εἰσιν λέοντι. 856. C. dicit ſedem pudoris eſſe in oculis. 923. A. 1067. B. inſignis locus de coronis, & more coronandi victimas. 1138. C. Mileſios luxuria perdidit. 1358. A. 1365. C. Odyſſ. ἀπίους ἐμβολάδας. 1405. 28, 1412. 18, 1485. 14. 37, 1489. 38, 1502. 56, 1505. 61, 1543. 50, 1679. 24, 1687. 59, 1709. 53, 1713. 8, 1717. 31, 1720. 39, 1726. 14, 1747. 2, 1754. 43, 1760. 56, 1796. 43, 1821. 30, 1831. 29, 1873. 29, 1878. 57, 1905. 37, 1940. 57.

Ἐν πολιτείαις, ἥλῳ τὸν ἧλον, κατὰ παροιμίαν. p. 126. A.

Ἐν τῷ περὶ ζώων ἱστορίας. pag. 228. C. ἐρινεοὺς μὲν τὸ φυτὸν λέγει. ἐρινοὺς δὲ τὸν καρπόν. 653. C. 751. A. (ἡ ζωϊκὴ ἱστορία) de apibus. p. 897.

Ἐν προβλήμασι. de Bellerophonte. p. 636. B.

Πέπλος. p. 285. B.

Ἐν τῇ ῥητορικῇ. ὅτι Ἀφροδίτη ὡς ἄρχουσα ἀφροσύνης, καὶ Ζεὺς ὡς ζωῆς αἴτιος ὢν λέγεται. 414. C.

Ἐν δικαιώμασι πόλεων. 624. B. ubi agitur de differentia vocis ναῦς & πλοῖον. Valeſ. ad Mauſſac. in Harpocrat. v. Δρυμὸς, legendum contendit, δικαιώμασι πολέμων, ut habet Ammon. v. Νῆες.

Ἐν τῇ Λακεδαιμονίων πολιτείᾳ. p. 741. A.

Ἐν τῇ περὶ ζώων ἱστορίᾳ. p. 935. B. de Sepia. 950. A.

Archeſtratus. de Lesbo dixit, eam λευκότερα αἰθερίας χιόνος ἄλφιτα φέρειν: & θεοὶ εἴπερ ἔδουσιν ἄλφιτα ἐκεῖθεν ἰὼν Ἑρμῆς αὐτοῖς ἀγοράζει. 280. A. θεόπαιδα ἔφη παίζων τὸν Μιλήσιον λάβρακα. pag. 1053. A. ὅτι ἅπας ἰχθὺς σάρκα φιλεῖ βροτέαν. pag. 1227. B. Πίονά τινα τόπον Λέσβιον, κλεινῆς Λέσβου περικύμονα μαστὸν ἔφη. 1258. C. 1276. B.

Ariſtoxenus Cyrenæus Philoſophus. 868.

Ariſtoxenus Muſicus. p. 937. B.

Arrianus. Θηβαίων ἐγένετο καρτερός. i. e. vicit, ſui juris fecit. p. 101. C. ὅτι Βριάρεως, γῆς καὶ οὐρανοῦ παῖς θαλαττοκρατήσας, ὁρμητηρίῳ ἐχρήσατο Εὐβοίᾳ τῇ νήσῳ. 123. C. Briarei pater Saturnus. 124. A. φῦναι Φινέα. 125. B.

In Bithynia fluvius *ὄρνος* dictus. 336. A. De Bateia Dardani uxore. 351. B. *Ζήλεια ἡ καὶ λυκία*. 354. A. *τὴν Καδμείαν νίκην μεγάλην νοεῖ*. 361. A. De Halizonibus. 363. C. meminit Zielæ cujusdam. 375. A. *ξεναγεῖν γενικῇ συντάσσει ὁ Ἀρριανός*. p. 405. A. *οἱ Βιθυνοὶ δίκας ἐδίκαζον καθεζόμενοι ἀντίον τοῦ ἡλίου, ὡς ἂν ὁ θεὸς ἐπόπτευοι*. p. 414. B. *ὕπιος ποταμός*. 532. C. de pugna Martis cum Enyalo. 673. C. 674. A. usus est voce *ἄργυρος* in prosa. 678. B. de *Crocodica*, fœmina magica. 881. C. de Abiis Scythis. 916. B. de Saltatione *σίκιννις* dicta. B.

Ἐν τῇ Ἰνδικῇ. p. 474. C.

Ἐν Βιθυνικοῖς, 490. A. *Καδμεία νίκη, ἀντὶ τοῦ, μεγάλη* (*Ἐν Βιθυνιακοῖς*) *ὅτι ἀνιόντες εἰς τὰ ἄκρα τῶν ὀρῶν Βιθυνοί, ἐκάλουν πάπαν τὸν Δία, καὶ Ἄττιν τὸν αὐτόν*. 565. A. *Πέλεπος*, per E. p. 691. C. 1017. A.

Asclepiades. p. 878. A. *Odyss.* 1632. 7, 1713. 33,

Asclepiades Myrleanus. de Plejadibus. pag. 1351. C. Odyss. p. 1697. 53, 1775. 24.

Athenæus. * *ὅτε ἰχθῦσιν ὗσεν ὁ θεὸς πολλαχοῦ*. 35. B. *ἀτυχὲς ἰχθύδιον*. 100. C. *λαγὸς* pro *λαγώς*. 136. C. 150. B. *Κύλικες φοξαί*. 207. A. *νοσσάδες ὄρνις*. 228. C. 242. C. 247. A. de Antyla urbe. 258. C. 261. A. *Δημήτηρ σιτώ*. 265. C. *Φάλαγγας ἐπικαρσίας*. 285. C. *ἐχῖνος* est vox *πολύσημος*. 309. A. 315. B. 331. C. 346. A. de pygmæis. 372. B. *ὀλβιογάστωρ* & *κοιλιοδαίμων*. 402. A. *μύτις* 440. B. *λύχνος δίμυξος*. ibid. *ἀφόρητοι βλαῦται*. 454. C. ultimam Syllabam in v. *ταῶς* circumflexo & Spir. aspero notabant. 524. B. *ὅτι πληρόχοον σκεῦος ἦν*. 598. B. *ἄρδεται οἴνῳ ὁ νοῦς, ὡς λέγειν τι δεξιόν*. 641. A. de tripodibus. 740. A. 740. B. *ὅτι κερδαμύλη μάζα τις*. 743. A. *κρέα καπνιστά*. 750. C. *ἐκτήσθω* pro *κεκτήσθω*. 759. C. 810. B. 852. A. 857. B. 859. B. *τὸ ὄψον* pro pisce interdum accipi. 867. C. 868. A. *ὅτι μέλη ποτηρίου εἶδος ἦν*. ib. B. ibid. C. de variis poculorum generibus. 869. A. *ὅτι τὰ κανίσκια ἦν ἅπαντα χρυσᾶ*. ib. C. ibid. iterum. de Nestoreo poculo. 870. A. B. & 871. A. ib. B. 879. C. 900. A. de versibus apud Homerum, qui sunt *ἀκέφαλοι, λαγαροὶ* &c. 900. B. *πρόκροσσος*. 903. B. 907. B. de turdis. 947. A. 948. B. de adulatoribus. 952. C. de laude Atticæ. 915. A. *τοὺς ἡδονικοὺς φιλοσόφους ἁμαρτολόγους φησί*. 962. A. 964. C. parodia. 975. A. *ἄρτος ἀλειφατότης*. 975. C. Polybius autor est, in Iberia occidentali esse quercus, cujus fructu Thynni pisces vescuntur. 994. C. *μάζα ἀμολγαίη*. 1018. A. 1042. A. 1049. B. 1056. B. *παρὰ τῷ Ναυκρατίτῃ σοφιστῇ) ἀμφίταποι*. 1057. A. 1077. B. de saltatione. 1078. B. de Musica. 1078. C. ibid. iterum, 1085. C. 1087. C. 1088. A. *Athenæus ὁ κανονιστής*. 1286. C. *ὅτι Μαρυανδυνοὶ ἐκαλοῦντο δορυφόροι*. 1090. C. 1091. C. *τονθολυ-*

* Epitomâ tantummodo Athenæi usum Eustathium, annotavit doctiss. Bentleius.

Ἐν

ἐφέπηξε, pro ἐκπέπηξε. 1163. B. κωλῆ (ex κωλέα) pro κωλήν. 118. A. Μορμὼ ὦ θράσυς. 224. C. ἀνάβεραςον. 1241. A. Diana ἀγροτέρα. 1247. A. εἰς ταυτὸν ἄγει τὸ περαίνεσθαι, καὶ τὸ κόπτεσθαι. 1256. A. ὄναιο μὲν οὖν εἴ τις ἐκπλύνειέ σε. 1203. C. κάλλαι οἱ πώγωνες τῶν ἀλεκτρυόνων. 1278. C. κεραμβανωτὰ ζῶα. 1286. A. οὗτοι δ' ἀφεςήκασι πλεῖν ἢ δύο δοχμά. 1291. C. σκάφιον κουρᾶς εἶδος. 1292. C. σκέλος κυβηβάσαι. 1326. C. λαβὴν ἐνδέδωκας. 1327. A. ἔπος πρὸς ἔπος ἠρειδόμεθα. ib. δειλάκρα. 1363. A. Odyss. 1450. 45, 1454. 28, 1462. 45, 1464. 1. Σουνιάρατον. 1467. 42, 1468. 63, 1469. 48, 60, Fr. 1470. 64, δοῖδυξ. 1471. 7. 13, 1479. 26. 44, ἀνέκαψε. 1481. 32, 1482. 61, 1484. 51, 1485. 29, 1489. 5, 1490. 45, κλῇσον τὴν πόλιν ταύτην. 1497. 53, 1503. 2, 1508. 21, τρύμη. 1517. 8, Κέπφους. 1522. 55, 1528. 2, 1532. 3, καπακλώσαιμί γε τὰς θύρας. 1532. 59, 1534. 49, 1535. 21, 1539. 33, 1540. 45; 59, 1542. 43, 48, 1543. 50, ἀποφαυαίνειν. 1547. 61, βόθρους καὶ πλυνοὺς. 1550. 23, ἀταυρώτην. 1554. 29, ἀναίνου λίθον. pag. 1559. 45, 1570. 5. Fr. 1578. 14, 1581. 21, παίγνιον. 1549. 47, ἀρύταινα. 1599. 50, ἐπιπαίζων. 1602. 12, 1603. 54, 1604. 19, διαξιφίζεσθαι. 1604. 50, 1605. 17, 1607. 16, 1608. 61, 1924. 33, 43, 54, 1625. 4. 13. 55, ἀπεπυδάρισα. 1679. 38, 1680. 28, 1684. 30, ναὶ τὼ Σιώ. 1702. 2, Ἡβυλλιᾶν 1703, 20, 1710. 43, 1713. 49. 1714. 35, 51, ψευδόλιτρος κονία. p. 1714. 62, 1715. 24, 62, βομβάξ. 1718. 9, 1719. 1, 1720. 25, 1723. 20, δρυκολάπτης. 1726. 14, 1729. 43, 1745. 49, 1746. 43, 1752. 24, 1753. 5, 28, 1754. 43, 64, 1757. 38, 1761. 26, 1763. 59, 1764. 33, 42, 1766. 43, 1769. 43, 1770. 8, 1774. 39, 1776. 40, 1786. 42, 1788. 20, 22, 23, 1792. 4, 1818. 4, 1822. 21, 1828. 12, 55, 1834. 23, 1846. 8, 1848. 62, 1852. 41, 1854. 11, 1856. 2, 1857. 16, 17, 1858. 58, 1859. 38, 42, 1866. 18, 42, 1867. 26, 1871. 43, 1875. 41, 1886. 47, 1887. 15, 51, 1892. 44, 1896. 56. 1899. 61, 1901. 18, 1909. 54, 1910. 12, 1914. 34, 1928. 33, 1937. 63, 1941. 46, 1954. 19, 1963. 64, 1969. 53.

Comanus. p. 846. C.

Commentarii in Lycophronem. p. 269. C. 302. B.

Copronymus. Odyss. 1406. 11.

Corinna. p. 266. A. φράτλω pro φράζω. 824. B. Odyss. 1654. 24.

Crates. p. 814. A. (ὁ μαλλώτης) p. 890. B. 965. B. 1003. B. 1283. A. Odyss. 1468. 50, 1485. 1, 1649. 33, 1671. 2, 59, 1748. 56, 1863. 43, 1893. 1.

Ἐν τῷ περὶ λιμένων. Odyss. p. 1613. 39.

Cratinus. Terram Laconicam Spartam vocavit. p. 294. C. πιεῖν δὲ θάνατος οἶνον ἂν ὕδωρ ἐπῇ. 344. B. σκήπροισιν ἀνασκᾶ προβιβῶντα. 668. B. 737.

σπια

σπια καὶ ἐκτείνεται καὶ συςέλλεται παρὰ Κορώνῃ. 266. A. de Thespia Thessalica. ib. de Coronea. 268. B. de Aliarto. ib. & C. de Glissa. 269. B. de Ongesto fluvio. 270. A. Πανόπη ἡ πόλις. Πανοπεὺς δὲ ὁ πολίτης. 274. C. de Anemoreia. 274. C. de Scarphe. 277. C. de Urbibus quæ Dii nomen habuerunt. p. 280. C. Epidaurus θηλυκόν. 287. C. Μυκηναῖος & Μυκηνεύς. 290. A. de urbe. ὀρνειαί. 291. A. de Ara thurea. 291. B. περὶ ςομώματος Λακωνικοῦ. 294. A. τὴν Φάρην διὰ τοῦ ι εἰδέναι φαίνεται. 294. B. de urbe Laconiæ Elos dicta. 295. B. de Oetylo Urbe. 295. C. Pyli urbes tres. 296. B. de Thryo. 297. A. Plures fuerunt urbes, Oechlaiæ dictæ. pag. 298. B.

Ethnicorum scriptor. de regione Æthicia. 334. A. de Dodone. pag. 335. C. Ἄτρακας λύκους. pro quo in quibusdam exemplaribus lectum fuit, ἅρπαγας λύκους. 337. B. περὶ πηρείας. 341. C. de Adrasteia urbe. 355. A. undecim Larissas recenset. 358. A. de Ciconia regione. 359. A. de Enectis. 361. A. de Halizonibus. 363. C. de Ascania. 364. C. de Phthiribus. 368. A. de Phæa urbe. 671. A. de urbe Cerdamyle. 743. A. de Thryo urbe. 880. B. 883. A. ib. iterum. de Budeo. 1076. B. de Panope, urbe Phocidis. 1108. A.

Empedocles. Αἶψα δὲ θνητὰ φύοντο τὰ πρὶν μάθον ἀθάνατ' εἶναι ζωρά τε τὰ πρὶν ἄκρητα. 746. C. νέκυες κοπρίων ἐκβλητότεροι. 1338. C. Odyss. 1597. 54, 1645. 43, 1720. 45. 1838. 51, 1882. 27.

Epaphroditus. p. 886. C. p. 1172. B.
Epænetus. Odyss. 1485. 45.

Ephippus Comicus. Ἦλις καὶ μεθύει καὶ ψεύδεται. &c. p. 879. B. p. 948. B. p. 1178. B.

Ephorus. p. 313. C, Odyss. 1556. 59. 1864. 22.

Epicharmus. Κακὸς θαῤῥεῖ μάλ' αὐτόθεν, ἔπειτα δὲ φεύγει. 667. C. 727. C. εὐωνέςερον. hac voce usus est Epicharmus. 746. C. Ἡρακλεῖ ἔσθοντι βρέμει μὲν ὁ φάρυγξ ἔνδοθι, ἀραβεῖ δ' ὁ γνάθος. &c. 870. A. ἐρωδιοὺς dixit μακροκαμπυλαύχενας. 1038. B. 1163. A. ὅτι αἴλινος ᾠδὴ ἰςουργούντων. 1164. A. 1183. A. 1196. A. 1282. C. ὕδωρ χλιαρὸν ἡμίνας δύο. ibid. Odyss. Τρίπους. 1398. 20, χειρόνιβα. 1401. 11. Fr. 1476. 1, 1541. 29, 1634. 5, 14, 1686. 48, 1775. 9, 1936. 55, 1964. 23, 1634. 5, 1676. 39, 1752. 13, 1817. 52, 1915. 21, 1934. 17, 31.

Eupo-

Eupolis. 231. B. ἐξεπλάγην γὰρ ἰδὼν σίλβοντα τὰ λάμβδα. 293. C. εἰ μὴ κόρη τὸ σαῖς ἤιθεος. 500. C. 1033. A. προβατικὸν χορὸν λέγει τ̃ ἐξ αἰγῶν. p. 1063. C. ἀγελαίας ἰσχάδας, τὰς εἰκαίας ἔφη. 1165. A. *Odyss.* 1387. 47, χειρόνιπῖρον. 1401. 10, Fr. 1406. 17, Fr. 1422. 54, 1441. 16, 1432. 36, 1481. 32, 1517. 10, 1534. 14, 1535. 18, 1547. 53, 1571. 35. 1624. 44, 1680. 26, 1761. 39, 1817. 49, 1915. 17.

Ἐν Δήμοις. Odyss. 1554. 44.

Euripides. Συλλάβητε ὅμηρον τήνδε. p. 4. Ἄναξ θεὸς γὰρ δεσπότας καλεῖν χρεών. p. 21. B. Λητὼ ἡ νὺξ διὰ τὴν παρ' Εὐριπίδη σοφὴν καὶ πότνιαν Λήθην. p. 22. C. Λαοὶ δ' ἐπερρώθησαν. 28. B. ἐξ ἰδίας ἀνοίας κοινὰ κακὰ θεόθεν γίνεται. p. 42. A. ὅτι τὸ τῆς Κλυταιμνήστρης δέμας πυρὶ καθήγνισαι. 43. A. οὔτε ὅπλα, οὔτ' ἔγχος. p. 48. A. Ἀνάγκαι κρείσσονες. 55. A. καί πως ὀλίγ' ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατοῦντες, χαλεπῶς ὀργὴν μεταβάλλουσι. 55. B. προνώπιον pro προενώπιον. 82. C. θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά. 108. B. ἐλελίζει αἴλινον. 125. B. ὁρῶ σε δεξιὰν κρύπτοντα, καὶ πρόσωπον ἔμπαλιν στρέφοντα, ὡς μή σου προσθίγω γενειάδος. p. 129. B. εὐνᾶσαι pro εὐνάσαι. 131. B. ἁβρὸν βαίνουσα παλλεύκῳ ποδί. p. 146. B. παρηγορῆσαι. 152. C. ἐπεὶ δὲ κρεῖσσον τὸ κακόν ἐστι τοῦ ἀγαθοῦ. 154. C. Ex illo Homerico, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ ἱπποβουκόλος. 160. A. τὴν Μηδείαν φησὶ τοκάδος δίκην λεαίνης ταυρουμένην. 160. A. Αἱ δεύτεραί πως φροντίδες σοφώτεραι. 164. B. ἤδη ποτ' ἄλλως νυκτὸς ἐν μακρῷ χρόνῳ ἐφρόντισα. 168. A. Θεοῦ λαμπάδα τὴν ἡμέραν φησί. 170. C. γῆ μελανοπτερύγων ὀνείρων μήτηρ. 173. B. de Argi oculis. 182. B. de Agamemnone, qvam late imperaverit. 185. A. De Troja ait, ἀπὸ δὲ στεφάναν κέκαρσαι πύργων. 189. A. κατέξανται δέμας. 189. B. μανίας ἐποχος λόγος 210. C. κρύπτουσα ἃ κρύπτειν ὄμματα χρεών. 216. A. ὑγρὸν δάκρυον καὶ χλωρόν. 217. A. 233. C. 236. B. C. ubi qvædam σολοικοφανῆ ex eo adducuntur. σοφὸν ἓν βούλευμα τὰς πολλὰς χεῖρας νικᾷ. 240. C. Ἄλλοισιν ἄλλος θεῶντε κ' ἀνθρώπων μέλοι. 245. B. 249. C. 250. C. λελησμένος, pro λελησμένος. 264. B. ποτνιάδες ἵπποι. i.e. Diomedis. 269. C. Demophontem ὄζον Ἀθηνῶν vocat. 284. C. 319. C. De Sophismate Thessalico. 331. C. μεσάγκυλος, 344. B. 353. A. τὴν Θράκην Ἄρεος οἰκητήριόν φησι. 358. B. meminit ἵππων ἐνετικῶν. 361. B. ἔρωτι θυμὸν ἐκπλαγεῖσα. 374. A. Αἰνόπαρις. 379. C. ἄπος. i.e. κάματος. 381. B. ibid. plura Euripidis ἅπαξ λεγόμενα adducuntur. ἔκβλητον τὸ τῆς θαλάσσης ἔκβρασμα. 384. B. Ἀδρηνή, pro Ἀδραιική. 405. B. exemplum μεταβάσεως a plurali ad singularem. 415. A. τέτρωρος ὄχος. 427. B. ἄφθογγα δάκη θηρῶν. ib. ἔρως ὡς καὶ ὀμμάτων στάζεις πόθον. 452. A. δι' ὅσσων ὄμμ' ἔχω δακρυρροοῦν. ib. Ζηνὸς πολύχρυσος οἶκος. 436. B. Ἀμβρόσιον στόμα. 438. B. τ̃ ἥλιον τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνειν ἔφη ὁδόν. 446. C. διαπλάσθαι. 452. C. μίτραις ἀναδέτοις ῥυθμίζεσθε πλόκαμον. 454. B. μεγα-

Hera-

Ἐν

* Idem forte qvem Laërtius V. 64. ait scripsisse τὰ Περσικὰ ἰδιώματα de Persicis proprietatibus, an dialectis.

Ἐν τῇ καθόλε προσῳδίᾳ. pag. 265. C.
Ἐν τῇ μεγάλῃ προσῳδίᾳ. pag. 962. A.
Ἐν ἐπιμερισμοῖς. de voce ὑπερκύδαντας. 1445. B. ubi Eustath. addit, non omnes ἐπιμερισμὲς esse Herodiani, sed quosdam pro spuriis haberi.
Ἐν τῷ ὀνοματικῷ *. 445. C.

Herodicus 899. C. Σηλυβριανὸς παιδοτρίβης 763 Babylonius. 1077.
Herodotus. in vita Homeri pag. 4. & 913. A.

Dii vocantur θεοὶ, διὰ τι κόσμῳ ἔθεντο τὰ πάντα πρήγματα. p. 19. A. Ἀνακῶς. 21. B. ἐπιφημίζεσθε. p. 28. B. νομιζόμενά ἐστι περὶ πάντων ἀνθρώπων τ̔ πρεσβύτερον ἄρχειν. 28. C. περὶ ὀπλοφάγων μυῶν. 35. A. ὅτι Πέρσαι ἵππον Ἀπόλλωνι ἱέρευον. 36. B. ὅτι πίτυς ἐκκοπεῖσα ἐκ ἀναφύει μόνη πάντων δένδρων. 42. C. Ægyptii cadavera mortuorum condire solebant. 43. B. Urbs Thraciæ dicta Agora. 45. A. Jovis ἀγοραίε ara. ib. πεπλανημένα εἰς ἀνθρώπες ἐνύπνια περιεργάζεσθαι. 48. B. Clisthenes, mactata Hecatomba filiæ suæ procos splendide excepit. 49. A. τὸ χόλον καταπέψαι χόλον πιέσαι φησί. 54. B. ἦν τάγμα τι θεῖον ἐν Δελφοῖς οἱ θεοπρόποι. p. 55. C. δηλέονται dixit pro ἔβλαπτον. 70. B. σαθμώσασθαι apud Herodot. pro σοχάσασθαι. ibid. ὅρκες ἐπήλασαν, pro ἐπήγαγον. 70. C. Regibus Spartanis, cum spolia dividerentur, duplex dabatur portio. 72. B. ὅτι γενεαὶ τρεῖς ἀνθρώπῳ ἑκατ̀ ἔτεα εἰσί. 97. C. ἱσορεῖ σρατηγὸν Εὐρυβάτην Ἀργεῖον. 110. A. de legatis â Lacedæmoniis occisis. 110. B. κατίσχει σέλας ἐκ τ̔ ἐρανε ἐπὶ τὴν βὲν τὴν γεννῶσαν τ̔ Ἄπιν. 133. B. Καζαθυμία, nomen proprium fœminæ. 149. C. μαρτύρων καθαπτόμενος. i. e. μάρτυρας προφέρων. 155. B. De Lemniis. 158. B. ἐπὶ τυραννίδι ἐκόμησε. 165. B. ibid. 166. A. ὑπερασὰν δὲ τὸ ὄνειρον τ̔ Ἀρταβάζε εἶπε. 167. A. σύλλογος ἐπίκλητος. 172. A. εὖ βελεύεσθαι κέρδος. εἰ γὰρ καὶ ἐναντιωθῆναι, βεβέλευται μὲν ἐδὲν ἧττον εὖ. ἥττηται δὲ ὑπὸ τῆς τύχης τὸ βέλευμα &c. 173. C. 176. B. Ἁλία. i. e. ἡ ἄθροισις. 179. B. ἔνθα χρή τι ψεῦδος λέγεσθαι, λεγέσθω. 188. C. Κᾶρες Διὶ σρατίῳ θυσίας ἀνάγεσι. 189. B. 190. C. 191. A. Ἀτρεμίζοντά σε μακαρισὸν εἶναι. p. 201. B. οἴχωκε. 207. A. 211. B. 233. C. 234. A. B. ἴσον ὦ βασιλεῦ κέκριται φρονέειν τε εὖ, καὶ τῷ λέγοντι χρησὰ θέλειν πείθεσθαι. 238. B. 240. C. 248. C. de Abis urbe. 278.

* Ὀνοματικὸν, ὀνοματικοὶ κανόνες i. e. Grammatica tractatio de nominibus, ut Astyages Grammaticus Svida teste scripserat κανόνας ὀνοματικές. Sic ῥηματικὸν, quale composuerat Apollonius Grammaticus, erat tractatio de verbis. Herodiani ὀνοματικὸν memorat etiam Etymologici magni auctor in ὑπερκύδαντας. Aliud est ὀνομασικὸν, dictionarium quo vocabula exponuntur, quale scripsit Pollux. Vide insignis viri Tiberii Hemsterhusii præfationem ad Pollucem p. 35. Apud Stephanum Byz. quoque in Ταμίαθις laudatur Georgius Chœroboscus in ὀνομασικῷ, ubi crediderim legendum ὀνοματικῷ.

278. C. de Labyrintho. 286. C. ὅτι Κλεισθένης Σικυῶνος τύραννος ἔπαυσε τοὺς ῥαψῳδοὺς ἐν Σικυῶνι ἀγωνίζεσθαι. 288. C. ὅτι οἰκεῖ Πελοπόννησον, ἔθνη ἑπτά. 289. A. καὶ τοῦ κουλεοῦ τοῦ ξίφους ὁ μύκης ἀποπίπτει. 290. A. de Urbe Κλεωναί. 291, A. θηριωδεστάτην φησὶ θάλασσαν τὴν περὶ τὸν Ἄθω, propter multitudinem animalium marinorum. 294. B. Ad urbem Nonacridem aqvam stygiam fuisse. 301. B. de Elide. 303. C. de Rhodo Ægyptia. 314. C. apud eum legitur πάτρως, i. e. ἀπὸ πατρικοῦ ἀδελφοῦ θεῖος. 316. A. περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμου θέοντες. 34. B. 346. B. Λῆμνον καὶ Ἴμβρον ὑπὸ πελασγῶν Ἡρόδοτος οἰκεῖσθαί φησι. 357. B. ὅτι περὶ θράκην ὁ Ἄρης καλός. 358. C. Hellespontum vocavit ἁλμυρὸν ποταμόν. 359. A. de Pæonibus. 359, C. de voce κεραΐζειν. 364. B. ὅτι Μῄονες πρότερον καλούμενοι, ὕστερον Λυδοὶ ἐκλήθησαν. 365. C. de Pythio homine opulento. 366. C. ἐσέπεσον ἀλέες εἰς τοὺς Πέρσας. 373. C. ἀνθρωπείη, i. e. ἀνθρώπου δορά. 374. C. τόξα παλίντονα. 375. A. ὅτι Φίλιππος Ὀλυμπιονίκης κάλλιστος ὢν ἐτιμήθη ἐν Σικελίᾳ. 383. C. ὀλίγῳ κακῷ ἔοικε μέγα νεῖκος ἀναιρεῖν. 386. B. 394. B. Εὐέλθω, ἐν. κύρ. p. 395. A. Helenam nunquam fuisse Trojæ. 397. C. narrat Græcos misisse legatos ad Trojanos, qui Helenam repeterent. 405. B. de proxenis, sive qui peregrinos publico Hospitio excipiebant. 405. B. ὁ θάνατος μοχθηρᾶς οὔσης τῆς ζωῆς αἱρετώτερος τῷ ἀνθρώπῳ γέγονε. ubi Eustath. dicit, τὸ ζωῆς in quibusdam exemplaribus per ο scriptum esse. 411. A. ὅτι ἄρουρα ἑκατὸν πήχεων Αἰγυπτίων πάντη. 411. C. κλισίον, κλισιάδα φησί. 412. A. καὶ ἐγχειρίδια παρὰ τὸν δεξιὸν μηρόν. 413. C. ὅτι Γλαῦκος βουληθεὶς ἐπορκῆσαι, πρόῤῥιζος ἐξετρίβη ἐκ Σπάρτης. 414. C. ibidem ex eo refertur Oraculum de pœna perjurii. δίκαι τῆς ἁρπαγῆς. i. e. πρόστιμον. 415. C. τὸ ἀσπαίρειν ἔφη τὸ θερμότερον σπεύδειν καὶ ἀνασκιρτᾶν. 416. C. ὅτι ξένους οἱ Λάκωνες ἐκάλουν τοὺς βαρβάρους. 423. B. de Candaule, vehementi uxoris suæ amore capto. 431. B. μίτρῃσι κατειλίχατο. 454. B. ἐσθῆς κάειρα. 456. A. (ὁ γλυκὺς Ἴων) tenues pro aspiratis more Ionum ponit, ut βάτρακος, ἐνθεῦτεν, κιθών. 468. C. ὁμιλήσας ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρᾳ. 497. B. τελευτῆσαι τὸν αἰῶνά φησι τὸ θανεῖν. 501. B. De Cleomene, qui ignem ex pectore statuæ emicantem vidit. 513. B. 522. A. Filios olim artem parentum plerumq; secutos fuisse. 808. A. 538. C. καλεῖται Ζεὺς ὀρθότατα παπαῖος ὑπὸ Σκυθῶν 565. A. φησὶ περί τινων Ἡρόδοτος, ὅτι λαισήϊα εἶχον ἀντὶ ἀσπίδων. 570. B. ἔφερον καὶ ἦγον τοὺς ἐν τῇ νήσῳ. 573. B. ἐνέχεαν εἰς τὸ πρόσωπον τὸ σκῆπτρον. 579. A. 601. B. de Ægide Minervæ. 602. C. 603. A. θύοντο μάχεσθαι. i. e. ὥρμων. 621. C. ὅτι Ὄσιρις κατ᾽ ἑλλάδα γλῶσσαν ὁ Διόνυσος. 629. B. de campo Aleïo. 636. C. de Dienece. 638. C. ὅτι ἐκ Λιβύων ἦλθεν εἰς ἕλληνας τὸ ὀλολύζειν ἐπὶ τῶν ἱερῶν. 643. B. ἐνδὺς χιτῶνα μέγαν, καὶ κόλπον πολὺν καταλιπόμενος τοῦ χιτῶνος.

655. C.

655. C. de Euelthonte qui Pheretimæ, Batti uxori, exercitum ad bellum petenti, colum aureum misit. 657. C. de Sesostride, qui αἰδοῖα γυναικῶν ταῖς στήλαις προσενέγραφε. 668. C. παρὰ Πέρσαις γυναικὸς κακίω ἀκοῦσαι, δεινὸς μέγιστος. (δεινὸς, i. e. ὕβρις) ibid. 670. C. κακῶς αὐτοῖς ἡ ἀκμὴ ἵστηκε πρὸς τοὺς &c. 680. A. Φησὶν Ἡρόδοτος γέρα εἶναι τοῖς βασιλεῦσιν ἐν Σπάρτῃ τῶν θυομένων τὰ δέρματα καὶ τὰ νῶτα λαμβάνειν, καὶ διπλάσια νέμειν αὐτοῖς τὰ πάντα. 682. C. τραπέζῃ μειλίξαντας. 688. A. τὸ θεῖον ὡς ἐστι φθονερόν. 690. B. ἅμα ἡλίῳ σκιδναμένῳ. 691. A. ὅτι τέσσαρας ἵππους ζευγνῦναι παρὰ Λιβύων Ἕλληνες μεμαθήκασι. 707. A. 707. B. τόξα παλίτονα. 712. A. 711. B. 741. C. ἐπὰν ζωρότερον βούλωνται οἱ Σπαρτιᾶται πιεῖν, ἐπισκύθισον λέγουσι &c. 746. C. montis verticem κόρυμβον vocat. 750. B. ὅτι ἡ Βαβυλὼν ἑκατόμπυλος ἦν. 758. A. ἐκτημένοι, pro κεκτημ. pag. 759. B. παυσώμεθα μηδὲ κακῶν μεμνώμεθα. 767. B. συὸς μέγα χρῆμα. pag. 773. A. 827. C. ὅτι ἡλίῳ ἵππος ἀνάκειται. 844. B. τὸ κολώνη Λιβύων λέξιν εἶναί φησι. 880. B. de Cleomene qui sacrum lucum incendit. 907. B. de leporibus. 908. A. ὀλοίτροχος, saxum rotundum. 925. A. χρήμαθ' ὑποσακιζόμενοι. 940. A. 945. B. ἀναγινώσκειν, pro ἀναπείθειν. 957. C. προκρόσσας ναῦς. 965. B. κλίβανος pro κρίβανος. 975. C. de Hercule & Persea. 989. B. μεγάλα πρήγματα μεγάλοις κινδύνοις θέλει καθαιρεῖσθαι. 1026. C. τέλος pro τάγμα. 1144. B. Λήδανον, ἐθνικόν ἐστι παρ' Ἡροδότῳ. 1147. A. ὅτι τοῦ οἴνου εἰς τὸ σῶμα κατιόντος, ἀναπλώει ἔπεα μαινομένῳ πρέποντα. 1156. A. εἶτεν & ἔπειτεν pro εἶτα & ἔπειτα. 1158. B. τελήρεις ἐλαστρευμένας. 1161. B. de Lino. 1164. A. Ταῦτα εἶπε, καὶ ἅμα ἔπος τε καὶ ἔργον ἐποίεε. 1182. B. μαχλοσύνην ἐπενείκασα οἱ, i. e. κατηγορήσασα. 1183. B. 1190. C. 1206. A. de Tritantæchme 1206. A. ὅτι ἡ Ἀθηνᾶ φύσει μὲν Ποσειδῶνος θυγάτηρ νομίζεται τοῖς ἐν τῇ Λιβύῃ, θέσει δὲ, τοῦ Διός. 1216. C. σφαγιασάμενοι τῇ θαλάττῃ ταῦρον. 1227. B. Ζεῦν ἀμβλολάδην. 1241. B. de Scythico fluvio Tearo. 1263. B. θέοντες τὸν περὶ τοῦ παντὸς ἤδη δρόμον, 1264. B. ὅτι οἱ περὶ τὴν τριτωνίδα λίμνην, μάλιστα θύουσι τῇ Ἀθηνᾷ. 1265. A. ὡς ἐπὶ τῷ Μασιστίῳ Μαρδόνιος καὶ ὁ στρατὸς ἐπένθησαν, σφέας τε αὐτοὺς κείροντες, καὶ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὑποζύγια. 1292. B. μετεξέτεροι. 1306. C.

Herodorus. εἰς τὰ τοῦ Ὁμήρου. p. 28. A. 47. A. ὅτι τὸ ὡς, ὅτε δηλοῖ τὸ ὅμως, περισπᾶται. 62. A. (vid. Apion.) p. 407. C.

Hesiodus: ejus ῥῆσις. ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν. pag. 6. B. Μοῦσαι ἐννέπετε. 9. A. Ἥρωας vocavit ἡμιθέους. 17. B. Ἠέρα ἑσσάμενοι πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν, 17. C. Agamemnonem Plisthenis filium dicit. 21. A. de

de Pandora. 23. C. *ἀβύτης ἀνήρ.* 71. A. *ἐκ Διὸς βασιλῆες.* 76. A. 88. B. *δωροφάγοι βασιλεῖς.* 91. A. *Μήτη τεληκόντων ἐτέων μάλ' ἀπολείπων.* 97. A. *Ἰλεὺς,* pro *Ὀιλεύς.* 101. B. *Τάρταρά τε ἠερόεντα.* 108. B. Menœtium, Patrocli patrem, fuisse Pelei fratrem. 112. C. *παῦροι δέ τε πατρὸς Ἀρείυς.* 124. C. *φίλησε ἢ φῦλον ἀοιδῶν.* 125. B. *ἐνοχθεῖν, τὸ ἐπὶ καλοῖς κοπιᾶν.* 143. B. *Ἐυοχεῖν κατά τινας,* pro *ἐυωχεῖν.* 156. C. *τὰς ἀοιδὰς κατάγει, ἐκ Μυσῶν κὴ Ἀπόλλωνος.* 161. *Ἐγλάφυ πετρῆεν.* 178. C. *χειροδίκης.* 201. A. *προφέρει μὲν ὀδὸς, προφέρει ἢ κὴ ἔργυ.* 214. A. *Γέρηνον,* 231. B. *μήδεα,* testes, testiculi. 234. C. *Αὐτὸς μὲν πανάριστος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται,* &c. 238. B. 245. C. *Ἀμβολιεργός.* 250. C. *ἔργον δ' ὐδὲν ὄνειδος.* ibid. Hoc dictum a Socrate usurpari solitum, inimicis ejus calumniandi ansam præbuit. vid. Eustath. p. 251. A. *ἣν δίη ὕλη Βοιωτίας τρέφε κέρη,* 265. A. *Ἄσκρη χεῖμα κακή.* 270. C. De Cephisso fluvio. 275. B. de Cyclopibus. 286. B. de Iphiclo, *ὅτι διήνεγκε ταχύτητι.* 323. C. Ubi *ἄκρον ἐπ' ἀνθερίκων καρπῶν θέεν, ὐδὲ κατέκλα* &c. *Ἠέρα ἕσσασθαι.* 379. B. *Τροία καλλιγύναιξ.* 385. C. *Τέττιγες ἀχέται.* 385. C. *μέζεα, τὰ αἰδοῖα.* 407. A. *ἀερσιπότητος ἀράχνης.* 420. A. *Ἀῆται ἀνέμυ.* 427. B. *Ἀλεξιάρην νεών.* 439. C. *Παῦροι γὰρ παῖδες ἐοίκασι πατράσιν, οἱ πλείονες κακίυς.* 447. B. *Ἄργος ἄνυδρον ἐὸν Δαναὸς ποίησεν εὔυδρος.* 461. A. *Ἀρητιάδης.* 518. B. *ὁ τεύχων ἑτέρῳ κακὸν ἑῷ ἥπατι τεύχει.* 522. B. *τ' ἐν τῷ ἐδάφει τῷ πλοίυ πάτταλον χείμαῤῥον καλεῖ.* 525. B. *τεσσαρακονταέτης αἰζηός.* 526. B. *ὑπὲρ καπνῦ θεῖναι πηδάλιον.* 540. B. *τὰς μὲν τῶν ἡμερῶν μητέρας, τὰς δὲ μητρυιὰς λέγει.* 560. A. *τελεσπίθαμον ἄψιν.* 574. B. *τὸ ὁρμᾶν φοιτᾶν λέγει.* 585. A. *ὀλίγος,* pro *μικρός.* 610. B. *πῖλος ἀσκητός.* 613. C. Chimæram tricipitem fingit. 634. B. *μυνογενὴς δὲ πάϊς εἴη φερβέμεν.* 649. B. *προλιπόντε ἀνθρώπυς αἰδὼς κὴ νέμεσις.* 723. A. *παρ' οἷς ἡ δίκη πρεσβεύεται, τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ.* 743. B. *τὸν φιλέοντα φιλεῖν.* 778. A. *Τερμιόεις χιτών.* 794. A. *θέρεος δὲ νεωμένη σὐκ ἀπατήσει.* 811. B. *ἀμολγαίη μάζα.* 838. C. *σμικρὸς ἐπὶ σμικρῷ* &c. ib. *νῦν δ' αἶνον βασιλεῦ σ' ἐρέω.* 855. A. 866. B. *βύβλινος οἶνος.* 871. C. *εὕει ἄτερ δαλῦ.* 934. B. *ἐυκελνέες αὖραι.* 965. A. *νότιο δεινὰς ἀήτας.* 982. B. 1040. A. *δυσπέμφελος ναυτιλίω.* 1084. B. *ὑπόπορθις ἔρνος.* 1091. C. *ἐπάχνωσε φίλον ἦτορ.* 1097. C. *Βύδορα ἤματα, ἐν οἷς βόες ἀποδέρονται.* 1117. C. *ὐρανίη δ' ἄρ' ἔτικτε Λίνον πολυήρατον υἱὸν* &c. 1163. C. de Iphiclo ait: *ἐπὶ πυραμίυς ἀθέρας ἐκεῖνος ἔθεε,* velocitatem ejus significat. 1206. A. *ὅτι μελίαι ὄνομα νυμφῶν.* 1210. B. *ἀπὸ κρῆθεν βλεφάρων.* 1257. C. expositi infantes credebantur ex arboribus & saxis nati. p. 1262. A. 1293. B. *ὑπερβασίαι δ' ἀλεγειναί.* 1318. A. *γυμνὸν εἰσάγει ἱππομένην ἀγωνιζόμενον τῇ Ἀταλάντῃ.* 1324. A. *ἐκγελᾶν, τὸ ἐξ ἐπιπολῆς γελᾶν.* 1330. A. 1363. B.

Ἐν κα-

Lycur-

Neo-

Quin-

Quintus. (Κόϊντος) ἐν τοῖς μετὰ τὸν ὅμηρον. p.5. C. 136. C. 352. A. Odyss. 1608. 2, 1698. 47, ὠρυθμός· 1702. 10.

Οἱ κατὰ στοιχεῖον τὰ ῥητορικὰ ἐκθέμενοι. 988. Vide supra, Lexicon Rhetoricum.

Rhetor. ἐν ὀγδόῳ λόγῳ. p. 55. C.

Rhetor Cilix. ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν. pag. 1133. B.

Rufus. de signif. vocis γλουτός. p. 522. B. p. 716. *B.*

Salpe mulier. 1163.

Salustius. πυρὶ ἄρα ἐῴκει ὁ ἄνθρωπος ἐξάπτοντι πάντα τὰ παρακείμενα. pag. 513. B.

Sappho. ἄγε μοι δῖα χέλυ φωνάεσσα γένοιο· p. 9. C. ejus scolium. 326. C. 407. C. ἄνεμος κατάρης. 603. *B.* ejus ænigma de epistola ἔστι φύσις θήλεια καὶ βρέφη σώζουσ' ὑπὸ κόλποις αὐτῆς. ταῦτα δ' ἄφωνα βοὴν ἵστησι γεγωνὸν καὶ διὰ πόντιον οἶδμα. 632. A. Ἀστέρες μὲν ἀμφὶ καλὰν σελάναν ἂψ ἀποκρύπτουσι φαεινὸν εἶδος, ὁπότ' ἂν πλήθοισα μάλιστα λάμπῃ γᾶν. 729. B. χρύσειοι ἐρέβινθοι ἐπ' ἀϊόνων ἐφύοντο. 948. C. τὸν Ἑρμῆν οἰνοχοεῖν φησι θεοῖς; 1205. A. Odyss. 1633. 2, 1686. 47, 1720. 57, 1916. 49.

Scolia παλαιά Sch. in Homerum nempe. p. 287. *B.* p. 1017. B. Odyss. 1492. 9, 1582. 24. 1698. 45.

Scholiastæ. p. 328. *C.* 337. C. 353. A. 358. A. 359. B. 366. A. 368. A. 948. C. Odyss. 1490. 24, 1502. 25, 1533. 61, 1540. 33.

Scolia. παῖ Τελαμῶνος Αἶαν αἰχμητὰ &c. 285. A. Scolium in Admetum. 326. C. in Alcmaonidas. αἲ αἲ λειψύδριον &c. 461. B.

Scholiastæ Pindari. 978. A. Odyss. 1542. 20.

Scholiastæ Sophoclis. vox προχάνη explicatur. p. 723. B.

Scholiastæ ad Euripidis Phædram. p. 633. A.

Scholiasta Aristophanis. ὀνόματι περιπέτουσι τὴν μοχθηρίαν. 722. B. *in Plutum.* 746. B. Odyss. 1483. 31.

Scholiastæ Arati. p. 1156. A.

Scholiastæ Rhetoricorum. οἱ κατὰ στοιχεῖον τὰ ῥητορικὰ ἐκθέμενοι. p. 989. C.

Scymnus Tarentinus. Odyss. 1503. 33.

Seleucus. p. 225. C. p. 1024. C. *Odyss.* 1441. 17, 1483. 41. ἐν Γλώσσαις. 1963. 33.

Semanthes Sicyonius scripsit τὴν ἐν Αὐλίδι σφαγὴν τῆς Ἰφιγενείας. 1343.

Σῆμος. Odyss. 1773. 21.

Sile-

905.A. ὦ κοίλης πέτρης γύαλον.944.B. Ζῆν οὗτον, ἀλλ᾽ ἔμψυχον ἡγοῦμαι νεκρόν. Hunc versum in quibusdam Sophoclis exemplaribus defuisse testatur Eustath.p.957.A.καὶ μεγάλοι ὀρθοῖντο ἂν ὑπὸ σμικροτέρων.970.B. somnum vocat, ὀδύνης καὶ ἀλγέων ἀδαῆ.974.B.de Ajace. 995. A. τὸν κιθαρῳδὸν σοφιστὴν λέγει. 1023.A. δέος γὰρ ᾧ πρόσεστιν, αἰσχύνη θ᾽ ὁμοῦ &c.p.1036.A.βορεὰς ἄμιππος.1037. C.1041.B. ἐπίκλημα,pro, κατηγορία.1053.B. πτέρυγι, τὰς τῶν Ἀργείων ἀσπίδας εἴκασε.1055.B. (ὁμηρικὸς ζηλωτής) p. 1083. A. 1085. C. πρὸς τὸν ἔχονθ᾽ ὁ φθόνος ἕρπει.1093.C.1100.B. Ajax de se gloriatur, τοιοῦτον εἶναι, οἷον οὔτινα στρατοῦ ἐδέρχθη Τροία χθονὸς μολόντ᾽ ἀπὸ Ἑλλανίδος 1133. C. οὐ πρὸς ἰατροῦ σοφοῦ θρηνεῖν ἐπῳδὰς πρὸς τομῶν τε πήματι. 1147. A. σωτῆρα τύχη dixit. 1154. B. βοὴ πάραυλος.1157.C.Κνώσια ὀρχήματα. p.1166.A. 1196. C. θάνατον dixit αἰένυπνον.1201. B. πέπων ἐρινὸς ἀχρεῖος ὢν εἰς βρῶσιν, ἄλλους ἐξερινάζεις λόγῳ 1205. A. ἵπποισιν ἢ κύμβαισι ναυστολῶν χθόνα i. e. ἱππότης ἥκεις.1205.C. ἐχθροῖς δεδορκότα λάμψειν ὡς ἄστρον. Ubi Eustath. dicit, τὸ δεδορκότα passive,pro ὁραθέντα, accipiendum esse. 1260. A. σμικρὰ παλαιὰ σώματ᾽ εὐνάζει ῥοπή. 1266.C. Ἀργεῖοι λευκάσπιδες.1270.B. 1293.B. οὐχ ἕδρας ἀκμή.1295.C. τάδε μὲν σὺ πρεῦχοιο. 1303.B. ἀρχῆς τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνώμεθα.1305.C. σίγα νῦν ἐσω̃ς, καὶ μὲν ὡς κυρεῖς ἔχων. 1312.A. νῶτος εὔλοφος.1313.B. κοῖλα χρυσόκολλα, καὶ πανάργυρα ἐκπώματα.1319.C.αὐτοκάβδαλον, i.e. αὐτόξυλον ἔκπωμα. 1332.A. κυκλόεντα θῶκον ἀγορᾶς.1335.A. ἄνολβος ὁ ἀπαίδευτος.1364.A. οὐδέ μιν ἐξ ἀΐδου παγκοίνου λίμνης ἀναστήσεις.1364.C.Niobæ liberos Thebis periisse tradit. 1367. B. de Niobe.1368.B. 1374 A. apud eum legitur vox κάπηλος.1376.B.

Ἐν Τραχινίαις. ὅτι ὁ ἥλιος ἐκ τῆς νυκτὸς οἷα μητρὸς γεννᾶσθαι δοκεῖ.p.22.B. (ἣ νὺξ ἐναριζομένη τίκτε κατευνάζει τε τὸν ἥλιον) de Hecatomba. 49. A. χλωρὰ ἄχνη δακρύων.217.A.264.B. ὅτι διαφορὰν ἔχει ὁ πόσις καὶ ὁ ἀνήρ.420.C.τὸν Ἡρακλέους χιτῶνα, ὃν ἔβαψε Δηϊάνειρα, εὐαφῆ πέπλον λέγει.599.C.& 600.A.λευκὸν μύελλον vocat cerebrum.757.C.arborem fatidicam πολύγλωσσον vocat. 1057. differentia inter πόσις & ἀνήρ. p.1374.

Ἐν Οἰδίποδι, τῷ ἐπὶ κολωνῷ.p.31.A.πολλὰ τῶν ἀντιγράφων τὸ οὐδὸν (limen) γράφει δίχα τοῦ υ ὀδόν.p.156.C.πλέσθαι.p.452.C.ὅπως λῦσιν τιν᾽ ἡμῖν εὐαγῆ πόροις.1112.B.1231.A

Ἐν Παλαμήδῃ. χρόνους τε διατεταγμένας σοφωτάτας εὐφεῦρε φλοίσβου μετὰ κόπην καθημένοις, πεσσοὺς κύβους τε τερπνὸν ἀργίας ἄκος.228. A.

Ἐν Θαμύραδι. σκοπιὰν Ζηνὸς Ἄθῳου. (a Monte Atho sic dicti) 358. C.

Ἐν Οἰδίποδι τυράννῳ. τοιαῦτ᾽ ἐφυμνῶν, pro δυσφημῶν. 634.A. 755. A.

Ἐν δευτέρῳ Οἰδίποδι. ἀλόγως, i.e. ἀλαλήτως. p. 723. B.

Ἐν Φιλοκτήτῃ. pag. 763. A.

Ἐν Ἀντιγόνῃ. τὰς στρατιωτικὰς πανοπλίας πάγχαλκα τέλη λέγει p.686.A.

Ἐν Ἠλέκτρᾳ. pag. 723.

Ἐν Φοίνικι. pag. 1088. B.

Ἐν Μαστιγοφόρῳ· σάλπιγξ Τυρσηνική. pag. 1139. C.

Sophron. Ἡρακλῆς ἠπιάλητα πνίγων. p. 561. B. κινήσω δ' ἤδη καὶ τ' ἀφ' ἱερᾶς. 633. C. 851. C. καλάστρεψον τέκνον τὴν ἥμιναν. 1282. C. Odyss. λαρκεύεσθαι, σιτίζεσθαι. 1383. 1. ἀδαῖον. 1394. 36. Τρημαλίται. 1397. 23, 31, 1457. 24, 1651. 1, 1766. 34.

Sosiphanes. Var. Lect. pag. 763. A.

Sostratus. Odyss. 1696. 49.

Ἐν Τειρεσίᾳ (Ποίημα ἐλεγειακὸν) 1665. 47.

Sotades. σείων μελίην πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὤμων. p. 12. B.

Sozomenus. 1228.

Spiritus. ὁ συνθεὶς τοὺς κατὰ στοιχεῖον πνευματισμοὺς. p. 648. C.

Stephanus ἐν τοῖς Ἐθνικοῖς. 649. C. vide supra, Ethnicor. scriptor.

Stesichorus. 1018. C. ἀπειρέσιος κυνηλαγμός. 1253. C. de Epeo. 1323. C. Odyss. 1397. 38, 1441. 14, 1480. 21, 1632. 23, 1697. 2, 1717. 33. δεῦρ' ἄγε καλλιόπεια λιγεῖα. Iliad. p. 10. A. 277. A. πάτρωα vocat τὸν κατὰ πατέρα πρόγονον. 316. B. Λεύκιππος παρὰ Στησιχ. ἐπιθετικῶς λέγεται. 524. B. 688. A. τὰς κῆρας καὶ τὰς σκοτώσεις τελχῖνας προσηγόρευσε p. 772. A.

STRABO (ὁ γεωγράφος) * pag. 9. A. de voce προΐαπτω. p. 16. C. ὅτι βασιλεῖς τινες σκίπωνα ἔχουσιν ἀντὶ σκήπτρου. p. 25. A. 27. C. Milesii coluerunt Apollinem οὔλιον. 32. C. de Cilla & Apolline Cillæo. 33. C. & 34. A. περὶ ὀπλοφάγων μυῶν. 35. A. Agamemnonis classis Mysiam vastavit. 46. C. de Calchantis morte. 51. A. τὸν πύλον φησί. 98. A. de pugna Lapitharum cum Hippocentauris. 100. C. de agro Thebano. 119. A. ἔτι ἀπὸ τῆς Κιλίκων Χρύσης, ἐπὶ τὸν ναύσταθμον, ἑκτακόσιά που στάδια. 130. C. de more sacrificandi ap. Persas. 135. A. ὅτι πρὸς Ὁμηρικὸν παράδειγμα, τὸ, ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν, ὁ Φειδίας ἐποίησε τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ Δία ἐλεφάντινον. 145. B. Σίν τοι, pro Σίντιες. 158. B. πύλος ἠμαθόεις. 174. C. 191. B. 193. A. 231. B. Αἰγὶς ὄρος. 252. A. περὶ Ἀσίου λειμῶνος. 254. B. πεδίον σκαμάνδριον. 255. B. de Hyria. 264. C. de Aulide. 265. A. de schœno. ib. B. de Asopo. ib. C. de Græa. 266. B. de Mycalesso. ib. de Erythris. p. 267. A. de Eleone. ib. de Hyla. ib. B. de Peteone. ib. de Medeone. ib. 268. A. de Thisba. ib. de Coronea. 268. B. de Aliarto. ib. de Platæa. 269. A. de Potniis. 269. C. de Hypothebis. 270. A. de Onchesto urbe. 270. B. de Aspledone. 272. B. de Orchomeniis Bœotiis. ib. C. de Crissa. 273. B. de Daulide. 274. B. πανοπεύς. ib. C. de Anemoria. ib. & 275. A. Hyantes Hyam Urbem condiderunt. 275. A. de Locris. 276. A. de Locride. ib. B. de Opunte. 277. B. de Bessa. ib. C. de Scarpha. ib. de Boagrio fluv. 278. A. de Eubœa. 278. C. de Dio. 280. C. de Carysto. 281. A. de Chalcide. 279. B. de Eretria. ib. C. de Hi-

* Eustathium Codicibus Strabonis admodum depravatis usum, notavit Casaubonus ad Strabon. lib. IX. p. 186, & alibi.

(ἐν

Tima-

IV. *Indiculus in excerpta Scholiorum veterum ad Iliadem, quæ è Codice Aloyſii Alemanni ediderunt Cantabrigienſes.*

CAPUT V.

De Commentariis in Homerum variisq; Scriptis eum spectantibus quæ interciderunt.

ÆGIDIUS MENAGIUS in notis ad Laërtium p. 99. p. 202. & 232. editionis præclaræ Wetstenianæ, testatur se peculiarem dissertationem scripsisse περὶ Ἐξηγητῶν Ὁμήρου. Et JOH. JONSIUS Lib. 3. de scriptoribus Histor. Philosoph. pag. 238. promisit se alibi plura dicturum de Homeri commentatoribus, sed neutrius labor lucem adspexit. NICOLAUS quoque MAJORANUS in prolegomenis ad Eustathium, amplius septuaginta nominare se posse professus qui ex antiquis Homerum illustraverunt, nullum commemoravit. Igitur post paucula illa quæ in prolegomenis ad librum primum Iliados de Poëtæ interpretibus deperditis notavit vir insignis JOACHIMUS CAMERARIUS, non ab re fortassis fuerit hoc argumentum paulo diligentius attingere, & quos è veterum scriptis mihi notavi Homeri ἐξηγητὰς, literarum ordine digestos præsenti loco strictim recensere, quibus plures aliorum industria facile adjiciet.

I. ÆLIUS SERENUS. Infra in *Philoxeno*.

II. AGALLIUS Corcyræus Aristophanis Grammatici discipulus. Vide Scholia ad Iliad. Σ. 491.

III. AGATHOCLES GRAMMATICUS commentarios in Homerum scripsisse colligitur è Scholiaste Apollonii ad Lib. IV. etymologico M. in δίκτυον & Eustathio.

IV. ALEXANDER ÆTOLUS ex Plevrone Ætoliæ opido. Confer indices superiore capite.

V. ALEXANDER COTIÆUS, Κοτιαεὺς, cognomento πολυμαθὴς allegatur à Porphyrio in quæstionibus Homericis p. 14. & 46. & ab Eustathio ad Iliad. λ. p. 803. Apud Camerarium perperam scribitur Alexander Cosytæus.

VI. ALEXANDER MILESIUS, Polyhistor, Cratetis discipulus, æqualis Syllæ.

VII. ALEXANDER MYNDIUS sive ut in Laërtii libris I. 29. Ἀλέξων. ALEXANDER PLEVRONIUS. Vide supra Alex. Ætolus.

VIII. AMMONIANUS Grammaticus, Syriani æqualis & amicus, à Camerario inter Homeri interpretes poni videtur ob perperam intellectum locum Svidæ.

IX. ANAXARCHI διόρθωσιν Homericam memoravi supra c. 2.

X. ANDRONICUS. Vide supra c. 3. §. 13.

XI. ANTIMACHUM Colophonium de Homero egisse è Tatiano discimus, pro quo Callimachi nomen apud Eusebium X. 2. præparat. irrepsit. Allegatur subinde ab Eustathio, & in scholiis minoribus ad Iliad. E. 389.

XII. ANTISTHENES Atheniensis, Socratis discipulus, auctor Cynicæ sectæ, inter alia teste Laërtio VI. 17. scripsit περὶ ἐξηγητῶν, & περὶ Ὁμήρου, aliaque ad Poëtam spectantia περὶ Κάλχαντος, περὶ κατασκόπου, περὶ ἡδονῆς, περὶ Ὀδυσσείας, περὶ τῆς ῥάβδου Ἀθηνᾶ ἢ περὶ Τηλεμάχου, περὶ Ἑλένης καὶ Πηνελόπης, περὶ Πρωτέως, Κύκλωψ ἢ περὶ Ὀδυσσέως, περὶ οἴνου χρήσεως, ἢ περὶ μέθης, ἢ περὶ τοῦ Κύκλωπος. Περὶ Κίρκης, περὶ Ἀμφιαράου, περὶ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ Πηνελόπης, καὶ περὶ τοῦ κυνός.

XIII. APION Didymi discipulus cognomento μόχθος cum Herodoro Homerum recensuit & commentariis illustravit, quæ tanto applausu excepta sunt, ut Seneca Epist. LXXXVIII. affirmet eum C. Cæsaris temporibus totâ circumlatum Græcia, & in nomen Homeri ab omnibus civitatibus adoptatum, hoc est, ipsius commentarios & expositiones aliorum scriptis in Homerum editis prælatas fuisse. Apionis & Herodori commentariorum in Poëtam frequenter meminit Eustathius. Λέξεις Ὁμηρικὰς ab Apione expositas testatur Hesychius Alexandrinus in præfatione Lexici.

XIV. APOLLODORUS ἐν νεῶν καταλόγῳ allegatur à Stephano Byz. & Strabone IX. p. 405. Eustathius in Iliad β. p. 199. è Porphyrio: Λέγει δὲ ὅτι πρὸς ἄλλοις Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου ἄριστα, ἐν δώδεκα βιβλίοις. Apollodorum ἐν β' καταλόγου laudat Tzetzes VII. Chil. v. 761. Respicit Strabo passim ut X. p. 453. 457. 460. & IX. p. 416.

XV. APOLLONIUS Grammaticus ἐν καταλόγῳ νεῶν allegatur à Schol. Homeri ad Iliad. IX. 484. ubi sane respicitur Commentarius Grammatici cujusdam in Catalogum navium Homericum, non vero Argonauticorum scriptoris Apollonii Rhodii Catalogus Heroum sive Argonautarum. Ut ex Pindari scholiaste ad Nemeon. Od. 5. ubi v. 93. libri 1. Apollonii Rhodii affertur, conjiciebat vir doctus Tho. Gale in diss. de Apollodoro p. 18. Nam Scholiastes Homeri narrat Telamonis & Teucri breviter Historiam, eamq; ab aliis accuratissime memoriæ mandatam scribit, & præcipue ab Apollonio in Catalogo navium. At Apollonius Rhodius verbo tantū Telamonis meminit, neq; naves recensuit sed Argonautas. Itaque libenter assentior Illustri

Gisb. Cupero qui illam Galei conjecturam rejiciendam esse mihi significavit. Non prætereundus quoque Apollonii dyscoli, Alexandrini, (qui Herodiani pater fuit) liber περὶ σχημάτων Ὁμηρικῶν laudatus Svidæ, & Lexicon Homericum ab Apollonio Archibii F. concinnatum quod memorat Hesychius Alex. in præfat. glossarii sui. Apollonium Grammaticum iterum laudant Scholia ad Iliad. Σ. 505. Τ. 177. & Porphyrius in quæstionibus Homericis, doctorem suum appellans, p. 45. Apollonium Molonis id. p. 10.

XVI. ARATUS Solensis περὶ Ὁμήρου καὶ Ἰλιάδος & διόρθωσιν Ὁμηρικὴν auctor vitæ Arati & Svidas. Confer quæ supra cap. 2. num. 19.

XVII. ARCHIBIUS Alexandrinus.

XIIX. ARCHIMEDES Philosophus Trallianus ὑπόμνημα εἰς Ὅμηρον scripsit teste Svida.

XIX. ARISTARCHUS Grammaticus διόρθωσιν & commentarios in Homerum concinnavit, ut dixi cap. 2. num. 18. Confer indices superiori capite exhibitos.

XX. ARISTOCLES Messenius Philosophus Peripateticus teste Svida scripsit decem libros de Philosophia πότερον σπουδαιότερος Ὅμηρος ἢ Πλάτων.

XXI. ARISTODEMUS Nyssæus Rhetor & Grammaticus ante Apionem in Homero recensendo versatus fuisse videtur. Vide Eustath. ad Iliad. ί. p. 667.

XXII. ARISTONICUS Alexandrinus Grammaticus περὶ σημείων τοῦ Ὁμήρου Etymol. M. in λύχνος, ἔρσαι, ὀπή. Svida teste scripsit περὶ τῶν σημείων τῶν τῆς Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας. Vir summus Camerarius ait Aristonicum sex in Homerum libros scripsisse: sed aliud opus est quod apud Svidam sequitur ἀσυντάκτων ὀνομάτων βιβλία ς'.

XXIII. ARISTOPHANIS Byzantini Grammatici διόρθωσιν Homericã memoravi suprà c. 2. n. 17.

XXIV. ARISTOTELES Stagirita præter ἔκδοσιν Homeri τὴν ἐκ τοῦ νάρθηκος (de qua supra c. 2. n. 12.) scripsit plures libros problematum Homericorum aliaque huc spectantia. Et Aristotelis τὸν Ὅμηρον ἐξηγουμένου meminit Dio 2. de regno p. 36. Vide quæ notavi in catalogo scriptorum ejus deperditorum infra Lib. III. c. 6.

XXV. ARISTOTELES alius à Laërtio memoratur ὁ περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος, quem à Stagirita distinguit Lib. V. sect. 35.

XXVI. ARTEMON Clazomenius ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου laudatur à Svida in Ἀρκτῖνος.

XXVII. ASCLEPIADES Myrleanus. Vide indices superiori Capite & Etymologicũ M. in ξεναῖος ubi laudatur in ὑπομνήματι Ὀδυσσείας. Ammoniũ in ἅμα.

ATHENODORUS Arati Poëtæ frater, Homerum adversus Zoilum defendit, ut notavi infra cap. VII. §. 10.

XXIIX. BASILIDIS περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως opus in epitomen misit Cratinus teste Etymologico M. in ἀρίζηλος.

XXIX.

XXIX. In Homerum scripta à CALLIMACHO commentaria Meursius in Bibl. Græca colligit ex Strabone L.I.p.44. & L.VII. p. 299. Sed quæ ibi Callimachus diversa ab Homero tradidisse arguitur, in quovis alio opere vel poëmate quam in Commentario ad Homerum scribere potuit. Laudatur tamen à Tatiano inter eos qui de Homero egerunt, quia in πίναξι nimirum hoc feceratCallimachus. Videtur etiam in αἰτιῶν libris lucem Homericis quibusdã scriptis attulisse. Confer Eustath.

XXX. CALLISTHENIS διόρθωσιν Homericam memoravi supra c.2.

XXXI. CHAMÆLEON Heracleota; Heraclidis Pontici æqualis, Peripateticus, ἐν πέμπτῳ περὶ Ἰλιάδος laudatur à Scholiaste Apollonii L.II.p. 177. Meminit & Tatianus inter eos qui de Homero egerunt. Confer Reinesii Var. Lect. p.333. Ab Heraclide Pontico sibi per plagium surrepta fuisse qvæ de Homero & Hesiodo scripserat, conqueritur apud Laërtium V. 92.

XXXII. CHRYSIPPUS Stoicus in libro περὶ ποιημάτων πρὸς Φιλομαθῆ & libris duobus περὶ τοῦ πῶς δεῖ τῶν ποιημάτων ἀκούειν & in libro πρὸς τοὺς Κριτικοὺς πρὸς τὸν Διόδωρον videtur loca non pauca Homeri illustrasse. Allegatur subinde ab Eustathio, & à Plutarcho de audiendis Poëtis ubi de loco Homeri agit. Vide quæ infra in Cleanthe.

XXXIII. CINÆTHUS Chius hymnum Homero tributum in Apollinem composuisse & primus Homeri Rhapsodus fuisse traditur in Scholiis ad Pindari Nemeonicas Od. 2, atq; inde à Scaligero in descriptione græca Olympiadum: quod si verum agnoscimus, error fuerit quod ibidem additur floruisse circa Olympiadem LXIX. Quis enim nescit, jam Solonis & Pisistrati ætate hoc est ante Olympiadem XLVI. carmina Homerica à Rhapsodis decantata fuisse. Arguit autem Cinæthum Eustathius Homeri carminum corruptorem interpolatorum, his verbis: ἐλυμήναντο δέ φασι τῇ Ὁμήρου ποιήσει πάμπολλα οἱ περὶ Κίναιθον, καὶ πολλὰ τῶν αὐτῶν αὐτῇ παρενέβαλον. Cæterum non ab Atheniensibus tantum sed etiam ab Epidauriis Rhapsodorum agonem institutum docet Plato in Jone, ubi de officio Rhapsodi disserens οὐ γὰρ ἂν γένοιτό ποτε ῥαψῳδὸς εἰ μὴ συνίη τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ. Τὸν γὰρ ῥαψῳδὸν ἑρμηνέα δεῖ τοῦ ποιητοῦ τῆς διανοίας γίγνεσθαι τοῖς ἀκούουσι.

XXXIV. CLEANTHES Stoicus inter alia teste Laërtio VII. 135. scripsit πρὸς Ἀρίσταρχον & περὶ τοῦ ποιητοῦ, unde inter Homeri interpretes à viris quibusdam doctis computatur, etsi περὶ τοῦ ποιητοῦ non necesse est reddere *de Homero*, sed potest etiam verti: *de officio poëtæ*, ut recte Menagio observatum. At à Plutarcho quoq; lib. de audiendis Poëtis. p.31. reprehenduntur Cleanthes atq; Chrysippus, Homeri qvædam frigidius interpretantes.

CLEOMENES ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου. Clemens I. Strom.

XXXV. COMETES Homeri poëmata punctis & colis distinxit. Vide supra c.2. n.21.

XXXVI. CRANTOR Solensis Homeri studiosissimus teste Laërtio IV, 26, & Hesychio illustri.

XXXVII. CRATES Grammaticus MALLOTES æmulus *Aristarchi*, Homerum & ipse emendavit illustravitq;. Vide Geminum c. 5. & 13. *Astronom.* Eustathium, & quæ supra c. II. n. 20. Achilles Tatius Isagoge in Aratum: Μαρτυρȣ͂σι δὲ Κράτης καὶ Ἀπίων ὁ Πλειςονίκȣ, ὅτι Ἀςρόνομος Ὅμηρος.

XXXVIII. CRATES THEBANUS in Παιγνίοις suis Homerum παρῳδῆσαι cognoscitur ex Laërtii VI. 85. Juliano &c.

XXXIX. CRATINUS. Vide paulo ante in Basilide.

XL. CRONIUM Pythagoricum in Homeri fabulis Philosophice explicandis operam posuisse, docet Porphyrius de antro Nympharum & in fragmento de styge.

XLI. DEMETRIUS IXION, Adramyttenus Aristarchi discipulus sub Augusto Imp. clarus Pergami, scripsit inter alia ἐξήγησιν εἰς Ὅμηρον ut testatur Svidas.

DEMETRIUS PHALEREUS teste Laërtio V. 80. scripserat περὶ Ἰλιάδος ά περὶ Ὀδυσσείας ά, β΄, γ΄, δ΄. & Ὁμηρικὸν, ά.

XLII. DEMETRIUS Scepsius de quo Strabo Lib. XIII. p. 609. Ἐκ δὲ τῆς Σκήψεως καὶ ὁ Δημήτριος ἐςιν οὗ μεμνήμεθα πολλάκις, ὁ τὸν Τρωϊκὸν διάκοσμον ἐξηγησάμενος Γραμματικὸς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγονὼς Κράτητι καὶ Ἀριςάρχῳ. Confer Athenæum VI. p. 236. Interdum à Strabone simpliciter ὁ Σκήψιος appellatur, ut X. p. 456. IX. p. 438. 439.

XLIII. DEMOCRITUS Abderita inter alia teste Laërtio IX. 48. scripsit περὶ Ὁμήρȣ ἢ ὀρθοεπείης καὶ γλωσσέων.

XLIV. DEMOSTHENES Thrax Iliadem paraphrasi prosaica dissolverat, ut ex Svida jam notavi supra c. 3. §. 15. Hæc frequenter ab Eustathio allegatur.

XLV. DIDYMUS Chalcenterus. Vide quæ eodem capite 3. §. 1.

XLVI. DINARCHUS diversus à Rhetore hujus nominis, περὶ Ὁμήρȣ λόγον γράψας memoratur à Demetrio Magnete apud Dionysium Halicarnasseum T. 2. p. 112.

XLVII. DIOGENES TARSENSIS in libris περὶ ζητημάτων ποιητικῶν Svidæ memoratis vel primam rationem videtur habuisse Homeri.

XLVIII. DIOSCORIDEM ἐν τοῖς παρ' Ὁμήρῳ νόμοις laudat Svidas in Ὅμηρος. Adde Casaubonum ad Athenæum lib. 1. c. 8.

XLIX. EPAPHRODITUS Archebii discipulus Chæronensis *in Iliadem* laudatur à Stephano Byz. in Δωδώνη. Confer Jac. Gronovii exercitt. de Dodone p. 27. *In Odysseam* ab Etymologico M. in ἄωροι & Κεφαλληνία. De hoc Epaphrodito plura Svidas. Ejus imago apud eundem Gronovium T. 3. Antiquitatt. Græcarum bbbb.

L. EPHORUS Cumanus de Homero egit, teste præter Tatianum Plutarcho in Homeri vita.

LI. Inter EURIPIDIS tertii, Tragœdiarum alioqui Poëtæ, scripta Svidas refert Ὁμηρικὴν ἔκδοσιν *recensionem scriptorum Homeri* ut notavi supra c. 2.

LII.

LII. ERATOSTHENES à Tatiano laudatur inter Grammaticos qui res vel Poëmata Homeri illuſtrarunt.

LIII. FAVORINUS Plutarchi æmulus, inter alia, Svida teſte, ſcripſit περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας, in quo libro videtur non pauca Poëtæ loca illuſtraſſe.

FRONTO. Vide infra in Hermia.

LIV. GLAUCONEM, Metrodorum Lampſacenum & Steſimbrotum Thaſium de Homero quædam prodidiſſe & ejus poëmata illuſtraſſe innuit *Plato* in Jone, ſub init.

LV. HEGEMON Thaſius Parodiarum Homericarum ſcriptor. Vide infra c. 7. n. 2.

Pro HELIODORO apud Heſychium Alexandrinum in præf. recte Herodori nomen reponit elegantiſſimus Grævius. Idem ſphalma apud Svidam in τρίγληνα.

LVI. HEPHÆSTION Alexandrinus. Vide infra, Ptolemæus Hephæſtionis.

LVII. HERACLEON Ægyptius ἐν ὑπομνήματι Σ Ἰλιάδος laudatur ab Euſtathio, tum ab Etymologo in ῥαδανίζειν. Huic ſcholia brevia quæ ſub Didymi nomine in Homerum habemus tribuuntur à Joſua Barneſio ad Euripidis Troades v. 849. T. 2. p. 158. incerta conjectura ut exiſtimo.

LVIII. HERACLIDES Alexandrinus.

LIX. HERACLIDES Cilix, Mopſveſtenus.

LX. HERACLIDES Mileſius. Vide Euſtathium.

LXI. HERACLIDES Ponticus, Didymi auditor, quem ἡμήτερον vocat Ammonius in σαφηλήν. De eo Laërtius V. 92. Χαμαιλέων τὰ παρ' ἑαυτῷ φησὶ κλέψαντα αὐτ. τὰ περὶ Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου γράψαι. Idem Laërtius teſtatur ſcriptos ab eo libros duos περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου ἡλικίας. Et totidem λύσεων Ὁμηρικῶν & περὶ Ἀρχιλόχου καὶ Ὁμήρου. De commentariis & allegoriis ipſi tributis dixi ſupra Lib. I. c. XXII. n. 3. Heraclidem ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου laudat Euſtratius ad Ethica Nicomachea Lib. III. Vide & ſupra in Chamæleonte.

LXII. HERACLITUS junior, Grammaticus. De hujus commentariis in Homerum actum à me eſt eodem loco.

HERMIAS. περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον τακτικῆς ἐντυγχάνων συγγραφεῦσι Στρατοκλεῖ. Ἑρμείᾳ καὶ Φρόντωνι ὑπατικῷ ἀνδρί. Ælian. c. 1. Tacticor.

HERMIPPI Collectanea de verſibus Homeri aliqua* virtute inſignibus laudantur à Stobæo in florilegio, ſermone V. de temperantia.

LXIII. HERODIANUS Apollonii Dyſcoli F. ἐν τῇ Ὁμηρικῇ προσῳδίᾳ. Svidas in μέμνησο. Eundem in Ἰλιακῇ προσῳδίᾳ laudat Etymolog. in Ὀδυσσειακῇ προσῳδίᾳ Schol. Comici ad aves.

LXIV. HERODORUS quoque Homerum illuſtravit. Vide ſupra in *Apion* & Clariſſ. Grævii notam ad præfationem Heſychii Alexandrini.

LXV. HIPPARCHO Piſiſtrati F. tribuitur διόρθωσις Ὁμηρικὴ ut ſupra c. 2. notavi. Alius Hipparchus ὁ τὴν Αἰγυπτιακὴν Ἰλιάδα συνθείς Athen. III. p. 101.

LXVI. HIPPIAS Thaſius difficiles quoſdam & ambiguos Homeri locos interpretatus eſſe ac ſolviſſe colligitur ex Ariſtotele cap. 25. poëtic.

Eadem

* Confer quæ infra cap. VI. §. 16. pag. 351.

Eadem loca ex eodem ut apparet Hippia tangit Lib. I. Sophist. Elench. c. 3. Plato quoque in Hippia 2. notat ab Hippia Eleo observatum quod Ilias præstet Odysseæ, & introduci Ἀχιλλέα μὲν ἄνδρα ἄριστον, Νέστορα σοφώτατον, Ὀδυσσέα δὲ πολυτροπώτατον.

HISTIÆA sive *Hestiaa* Alexandrina de Homeri Iliade nescio quid conscripsit, disquisivitq; de situ Trojæ ad quam fuisset bellatum, ut è Demetrio Scepsio refert Strabo XIII. p. 599. Allegatur etiam in Scholiis minoribus & ab Eustathio ad Il. γ'. Neuter autem ex his ac ne Strabo quidem Histiææ scripta ipse inspexit.

LXVII. HORAPOLLO Panopolites Grammaticus qui sub Theodosio Imp. Alexandriæ & CPoli docuit, inter alia à Svida traditur scripsisse in Homerum.

LXVIII. Dionysius LONGINUS, de quo infra suo loco, scripsit Svida teste Ἀπορήματα Ὁμηρικὰ, εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος, Προβλήματα Ὁμήρου καὶ λύσεις βιβλία β'. Τίνα παρὰ τὰς ἱστορίας οἱ Γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται. Et περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαινουσῶν λέξεων βιβλία δ'.

LXIX. MASSALIOTICA Homeri διόρθωσις. Vide supra c. 2.

LXX. MATRON parodiarum Homericarum scriptor. Vide infra c. 7.

LXXI. MAXIMUS Tyrius sub Commodo clarus ab eodem Svida scripsisse traditur περὶ Ὁμήρου καὶ τίς παρ' αὐτῷ ἀρχαία φιλοσοφία. Non dubito respici è dissertationibus Maximi quæ exstant diss. VII. & XVI.

LXXII. MELEAGER Gadarensis, Homerica quædam illustrasse colligitur ex Eustathio ad Iliad. λ. p. 814.

LXXIII. MENOGENIS Libros XXIII. in Catalogum navium Iliad. β. memorat è Porphyrio Eustathius p. 199. edit. Basil.

LXXIV. METACLIDES ἐν τοῖς περὶ Ὁμήρου laudatur à Svida in ἀθηναίας ubi male excusum μεγακλείδης, docet idem Svidas in Μεγακλείδης. Peripateticus fuit ut notat Tatianus, de Homero scripsisse itidem testatus, & Tatiani locum laudans Eusebius x. 2. præparat.

LXXV. METRODORUM LAMPSACENUM ἐν τῷ περὶ Ὁμήρου allegat idem Tatianus Orat. contra gentes & omnia Poëtæ allegorice interpretatum fuisse & ad res naturales retulisse notat. Meminit & Plato in Jone, ut Laërtium præteream.

LXXVI. MNASEA Berytius.

LXXVII. NAUCRATES Erythræus, ὁ Ὅμηρον ὑπομνηματίσας laudatur Eustathio, tum Stephano Byz. in Ἐρυθραί.

LXXVIII. NESTOR Larandensis Lycius sub Severo Imp. clarus scripsit teste Hesychio Illustri ac Svida Iliadem λειπογράμματον ita ut in singulis libris una exularet litera, in primo α, in secundo β, in tertio γ, atq; ita in cæteris.

LXXIX. NICANOR Alexandrinus clarus sub Cæsare Hadriano scripsit teste Svida περὶ στιγμῆς τῆς παρ' ὁμήρῳ καὶ τῆς ἐξ αὐτῶν διαφορᾶς ἐν τῇ διανοίᾳ. Hujus Stigmatiæ Nicanoris subinde in suis ad Homerum commentariis mentionem facit Eustathius. Non putem diversum fuisse Nicanorem quem Hierapolitanum Phrygem facit Stephanus Byz. & *novum Homerum* dictum testatur in ἱεράπολις.

LXXX. OENOMAUS Gadarensis Philosophus Cynicus qui paulo ante Porphyrium vixit, scripsit περὶ τῆς καθ' ὅμηρον φιλοσοφίας. Svid.

LXXXI. PANÆTIUS Cratetis Mallotæ discipulus.

LXXXII PARTHENIUS Nicaênsis quo nomine à Camerario annumeretur iis qui Homerum illustrarunt nondum comperi. Eustathius quidem semel iterumque & ante eum Athenæus è Parthenio lucem afferunt verbis quibusdam Homericis, sed Parthenium Dionysii Grammatici discipulum intelligunt, cujus librum περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς λέξεων laudat idem Athenæus libro XI.

LXXXIII. PERSÆUS Zenonis Citiei discipulus post Magistrum suum nonnulla ad Homerum explicandum & secum conciliandum scripsisse traditur à Dione Chrysostomo Orat. 53.

LXXXIV. PHILOSTRATUS Lemnius junior præter Τρωϊκὸν & alia scripsit παράφρασιν τῆς ὁμήρου ἀσπίδος (Iliad. Σ.) ut Svidas auctor est.

LXXXV. PHILOXENUS Grammaticus Alexandrinus Romæ clarus scripsit teste Svida περὶ σημείων τῶν ἐν τῇ ἰλιάδι sive de obelis & aliis notis Criticis quibus Grammatici in Iliade usi sunt, & περὶ τῶν παρ' ὁμήρῳ γλωσσῶν, de vocibus obscuris & peregrinis apud Homerum. *Ælius* vero *Serenus* eodem Svida auctore in Σερῆνος, composuit ἐπιτομὴν τῶν φιλοξένου εἰς ὅμηρον, librum unum. Leguntur & hodie nonnulla Philoxeni hujus in glossariis editis ab H. Stephano, Vulcanio & Labbeo. Philoxeni commentaria in Odysseam laudantur à Stephano Byz. in δωδώνη.

LXXXVI. PIGRES Halicarnasseus frater Artemisiæ Cariæ Reginæ idem cui Margitem & Batrachomyomachiam à quibusdam tributam supra notare me memini, Svida teste singulis Iliados versibus subjecit Pentametrum, (perinde ut Timolaus Larissæus postea Hexametrum) hoc modo: Μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος μοῦσα γὰρ σὺ πάσης πείρατ' ἔχεις σοφίης.

LXXXVII. PINDARION. Vide infra PTOLEMÆUS Alexandrinus.

LXXXVIII. PIUS in commentario ad Odysseæ π'. laudatur à scriptore Etymologici magni in ὡμήρησεν. Ejusdem Pii mentio in περιρρηδής. Et apud Eustathium, tum apud Servium in V. Æneidos.

LXXXIX. PLUTARCHUS Chæronensis inter alia deperdita composuerat etiam librum περὶ τοῦ χρόνου τῆς Ἰλιάδος & Ὁμηρικῶν μελετῶν βιβλία δ'. teste Lampria. Μελέται Ὁμηρικαὶ laudantur etiam in scholiis ad Iliad. ό. 625. & Schol. ad Euripidis Alcest. v. 1128.

POLLES Ægiensis scripserat Svida teste περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον οἰωνοπολίης.

XC. PORPHYRIUS præter Ὁμηρικὰ ζητήματα *XXXII.* ad Anatolium & libellum de antro Nypmpharum Odyss. *XIII.* quæ etiamnum extant, scripserat librum περὶ παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων sive *de verbis quorum Homerus non meminit*, laudatum in scholiis ad Iliad. γ'. 175. 314. tum quos Svidas memorat, περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων, βιβλία ί. Denique librum περὶ τῆς Ὁμήρου φιλοσοφίας, cujus particula libellus de antro possit videri, & Commentaria in Homerum, quorum reliquiæ adhuc creduntur superesse MSS. in quibusdam Bibliothecis. Vide quæ supra c. 3. §. 13.

XCI. POSIDONIUS Aristarchi Anagnostes aliquoties allegatur ab Eustathio ut jure suspiceris eum nonnihil contulisse ad emendandum vel interpretandum Homerum.

XCII. PROCLUS Philosophus inter alia scripserat περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν, & in universum Homerum ὑπόμνημα. Vide quæ infra suo loco, ubi Procli scripta deperdita recenseo.

XCIII. PROCOPIUS Gazæus Metaphrases Homericorum carminum scripsit variis dicendi formis, eloquentiam Homeri prosaria oratione sive exprimens sive superans ut ait Photius Cod. 160.

XCIV. PROTAGORAS glossas Homericas scripsit si credimus Jacobo Du Porto, Laërtium auctorem hujus rei laudante in præf. ad Gnomologiam Homericam. Sed nihil tale apud Laërtium reperire potui.

PTOLEMÆUM Philadelphum non modo Zoilum obtrectatorem Homeri extremo affecisse supplicio sed & Ζητήματα Ὁμηρικὰ scripsisse, nescio quo veteri auctore scribit Petrus la Seine de Nepenthe Homerico part. 2. p. 1349.

XCV. PTOLEMÆUS Alexandrinus cognomento *Pindarion* discipulus Aristarchi Grammatici scripsit ἑρμηνευτικῶν ὑποδειγμάτων (nisi numerus apud Svidam corruptus) Libros XC. Περὶ τοῦ Ὁμηρικοῦ χαρακτῆρος. Περὶ τοῦ παρ' Ὁμήρῳ Οὔτιδος. Περὶ ἀστεροπαίου παρ' Ὁμήρῳ μνημονευομένου.

CXVI. PTOLEMÆUS alter sectator Aristarchi cognomento ἐπιθέτης, eodem Svida teste scripsit περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ πληγῶν sive de * plagis apud Poëtam memoratis, & Commentarium in Odysseam.

XCVII. PTOLEMÆUS Aristonici Pater Romæ clarus & ipse in Homerum scripsisse à Svida traditur.

XCVIII.

* Non assentior Wovverano qui c. 17. de Polymathia suspicatur hoc libro Ptolemæum egisse de Homeri reprehensoribus.

XCVIII. PTOLEMÆUS Evergetes Ægypti Rex, Ariſtarchi diſcipulus fuit & â viro præſtantiſſimo Joachimo Camerario recenſetur inter διορθωτὰς Homeri, forte propter locum Euſtathii ad Odyſſ. ε. p. 203. ὅτι ὁ Πτολεμαῖος Αἰγύπτου βασιλεὺς ὁ Εὐεργέτης ἠξίωσε γράφηναι παρ᾽ Ὁμήρῳ λειμῶνες μαλακοὶ σίου ἠδὲ σελίνου. Potuit tamen hunc Homeri verſum in ſuis Hiſtoriarum libris obiter adducere Ptolemæus, ut non neceſſe ſit ex hoc loco colligere Poëtam integrum ab illo recenſitum.

XCIX. PTOLEMÆUS Aſcalonita, de quo alibi dixi, ſcripſit Svida teſte προσῳδίαν Ὁμηρικήν. Ammonius quoque in σταφυλὴν, laudat Ptolemæum ἐν δευτέρα περὶ τῶν ἐν Ὀδυσσείᾳ προσῳδειῶν, & mox ἐν δευτέρα τῶν ἐν Ἰλιάδι προσῳδειῶν. Addit Svidas eundem ſcripſiſſe περὶ τῆς ἐν Ὀδυσσείᾳ Ἀριστάρχου διορθώσεως. Laudatur in Scholiis ad Homerum minoribus & ab Euſtathio jam ſub nomine Ptolemæi jam ſub Aſcalonitæ nomine, ſuperiore capite ut in utroque indice ſcriptorum notatum reperies.

C. PTOLEMÆUS Chennus Hephæſtionis F. Alexandrinus (de quo lib. IV. cap. 14. §. 15.) ſcripſit inter alia ἀνθόμηρον ſive Poëma Homeri exemplo diviſum in libros *XXIV.* teſte Svida. Ita inter latinos poëtas Alanus poëma quoddam ſuum inſcripſit Anti Claudianum.

CI. PYTHAGORAS incertæ ætatis & Medicus περὶ Ὁμήρου τινὰ συντεταγμένος memoratur à Laërtio VIII. 47.

CII. SELEUCUS Alexandrinus, cognomento Homericus, in univerſum fere Homerum ἐξηγητικὰ ſive expoſitiones ſcripſit teſte Svida. Meminit Athenæus V. p. 188. Harpocration in Ὁμηρίδαι, Scholiaſtes minor in Homer. Odyſſ. B. 190. Euſtathius &c. Incertum idemne Seleucus de qvo Svetonius Tiber. c. 56. Certe ita uſum Torrentio.

CIII. Ælius SERENUS. Vide paulo ante in PHILOXENO.

CIV. SINOPICA Homeri διόρθωσις. Vide ſupra cap. 2. num. 14.

CV. SOSIBIUS Laco, λυτικὸς vocatur ab Athenæo & Euſtathio, quod λύσεις Homericas, ut ſuſpicor, & in alios forte poëtas ſcripſerat.

CVI. SOSIPHANEM in Homero recenſendo verſatum fuiſſe colligo ex Euſtathio in Iliad. ι. p. 667.

CVII. SOTERIDES Epidaurius Grammaticus inter alia teſte Svida ſcripſit ζητήσεις Ὁμηρικάς.

CVIII. SOTADES Poëta Ptolemæi Philadelphi temporibus clarus Iliadem ſingulari quodam Carminis genere expreſſit, quod ab ipſo Sotadeum dictum eſt. Vide Scholiaſtem Hephæſtionis p. 10. Exempli loco poteſt eſſe hic verſus:

Σείων μελίην πηλιάδα δεξιὸν κατ' ὦμον.

CIX. STESIMBROTUS Thaſius, Phyſiologiam Homericam ſcripſiſſe traditur à Jacobo Duporto præf. ad Gnomologiam Homericam licet nihil tale apud Platonem in Jone, niſi quod cum Glaucone & Metrodoro eum conjungit, & de Homeri ſcriptis aliquid compoſuiſſe innuit.

CX. STRATOCLES Rhodius ſcripſit περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον Τακτικῆς teſte Æliano c. 1. Tactic. ubi docet idem argumentum tractaſſe *Hermiam* quendam, & *Frontonem* Virum Conſularem Æliani æqualem, ſub quo nomine *Frontinum* alii intelligunt.

CXI. SYRIANUS Alexandrinus Procli Philoſophi Magiſter ſcripſit in univerſum Homerum libros commentariorum ſeptem, & partem habuit in opere Procli περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ Θεῶν. Vide Svidam.

CXII. TELEPHUS Pergamenus, idem ni fallor cum Telepho Grammatico præceptore Veri Imp. de quo Capitolinus, ſcripſit teſte Svidâ περὶ τῶν παρ' Ὁμήρῳ σχημάτων ῥητορικῶν libros duos. Περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον Ῥητορικῆς. Cujus operis mentio etiam in Scholiis ad Hermogenem περὶ στάσεων. Περὶ τῆς Ὁμήρου καὶ Πλάτωνος συμφωνίας. Et ὡς μόνος Ὅμηρος τῶν ἀρχαίων ἑλληνίζει. Item de erroribus Ulyſſis ab Homero decantatis. Alius fuit Telephus Philetæ Coi Grammatici pater, temporibus Philippi Macedonis. Ne dicam de Telepho Myſiæ Rege in quem exſtabat Euripidis Tragœdia.

TERPANDER primus modulos aptavit verſibus Homericis quos ſolitus eſt in agonibus decantare. Vide Plutarch. de Muſica p. 1132.

CXIII. THEAGENES ὁ περὶ Ὁμήρου (ſive ut Svid. ὁ εἰς Ὅμηρον) γράψας memoratur Scholiaſtæ Ariſtophanis, & Svidæ in ὑηνεία, ἑκάτειον ac Θεαγ. Theagenis hujus Rhegini qui Cambyſis tempore vixit mentio in loco Tatiani quem retuli ſupra cap. 1. §. 4.

CXIV. THEONEM ἐν ὑπομνήματι Ὀδυσσείας allegat Etymologicum M. in πύελος.

CXV. THEOPOMPUS ἐν Ὀδυσσείᾳ hoc eſt ut intelligo in Commentario ad Homeri Odyſſeam laudatur ab Erotiano in λάσιον.

CXVI. THRASYBULUS in Homerum commentatus cognoſcitur è Stephani Byzantini fragmento de Dodone, ad quod vide notas Eduardi Bernhardi p. 3.

CXVII. TIMOLAUS Lariſſæus Iliadem altero tanto majorem edidit, ſingulis verſibus ſingulos ex ingenio ſuo ſubjungens, ita ut ſenſus Poëtæ non periret ſed clarior redderetur. Specimen hujus operis habes apud Euſtathium præf. in Odyſſeam p. 4.

Hom. Μη-

Hom. Μῆνιν ἄειδε Θεὰ πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
Timol. Ἣν ἔθετο χρύσου κεχολωμένος εἵνεκα κούρης,
Hom. Οὐλομένην ἣ μυρί' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε
Timol. Μαρναμένοις ὅτε Τρωσὶν ἄτερ πολέμιζον ἄνακτος,
Hom. Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἀϊδι προΐαψεν
Timol. Ἕκτορος ἐν παλάμῃσι δαϊζομένων ἀπὸ δουρί.

Confer quæ ſupra dixi in Pigrete.

TRIBONIANUS Sidetes qui ſub Juſtiniano floruit Svida teſte, ſcripſit inter alia Μετάφρασιν τοῦ Ὁμηρικοῦ τοῦ νεῶν καταλόγου.

CXVIII. TRYPHIODORUS Ægyptius præter ἰλίου ἅλωσιν de qua inferius capite VII. dicturus ſum, ab Heſychio Illuſtri in Νέστωρ traditur ſcripſiſſe Odyſſeam λειπογράμματον ita ut primo libro nullum eſſet α, ſecundo nullum β atque in cæteris uti ſupra in Neſtore dixi. Equidem Euſtathius in proleg. ad Odyſſeam p. 4. hoc aliter accepit, exiſtimavit enim in toto Tryphiodori opere nullum fuiſſe ſigma, quod ſi verum eſt, exulavit ab univerſo poëmate ipſius nomen Ulyſſis. Ejus verba ſunt: ὀδύσσειαν λειπογράμματον ποιῆσαι ἱστόρηται ἀπελάσας αὐτῆς τὸ σίγμα, ſed ex his ipſis conſtat Euſtathio neutiquam viſam hanc Odyſſeam, cujus meminit & Svidas qui præterea auctor Tryphiodorum ſcripſiſſe παράφρασιν τῶν Ὁμήρου παραβολῶν.

CXIX. TYRANNIO junior (alio nomine *Diocles* Artemidori F. patria Phœnix) Terentiæ uxoris Ciceronis libertus præter alia ſcripſerat περὶ τῆς Ὁμηρικῆς προσῳδίας. Ὅτι διαφωνοῦσι οἱ νεώτεροι ποιηταὶ πρὸς Ὅμηρον. Διόρθωσιν Ὁμηρικήν.

CXX. ZENO Citieus de quo Dio Chryſoſtomus diſſ. 53. γέγραφε δὲ καὶ ζήνων ὁ φιλόσοφος εἰς τε τὴν ἰλιάδα καὶ τὴν ὀδυσσείαν καὶ περὶ τοῦ Μαργίτου —— δοκοῦν μὲν καὶ διδάσκων ὅτι τὰ κατὰ δόξαν τάδε κατὰ ἀλήθειαν γέγραφεν, ὅπως μὴ φαίνηται αὐτὸς αὐτῷ μαχόμενος. Homericarum quæſtionum libros quinque ſcripſiſſe ex Laërtio VII. 4. & Svida diſcimus. Laudat etiam Euſtathius.

CXXI. ZENODOTUS Alexandrinus teſte Svida ſcripſit περὶ τῆς Ὁμηρικῆς συνηθείας, & λύσεις Ὁμηρικῶν ἀπορρημάτων.

CXXII. ZENODOTI Epheſii διόρθωσιν Homericam memoravi ſupra c. 2. num. 16. Allegat Porphyrius in quæſtionibus Homericis & ſæpiſſime Euſtathius. Conſule & reliquos indices ſuperiore capite à me exhibitos. In Scholiis ad Lucianum T. 2. pag. 4. male vocatur ζηνόδωρος. Ὁμηρομάστιξ ὁ ζηνόδοτος (ita legendum) ἐπεκλήθη ὀβελίσας καὶ ἀθετήσας πολλὰ τῶν Ὁμήρου ἐπῶν.

CXXIII. De ZOILO itidem Epheſio dictum infra eſt cap. VII.

CAPUT VI.

De Omnigena Homeri Doctrina & apud Veteres auctoritate.

Poëta pro Homero. Homeri nomen de eo qui in quaque re excelleret. I. *Rei Mythicæ & Historiæ Magister Homerus.* 2. *Blanchini & Crœsii sententia de sensu Historico Iliados & Odysseæ. ibid. Ad veteres scriptores intelligendos, ad antiquos mores & ritus perdiscendos utilissimus Homerus.* 3. *Peritus Geographiæ. Num America ei innotuerit.* 4. *Astrologica, Musica & reliqua Matheseos scientia in Homero celebrata. Scriptores & pictores ex ejus descriptionibus proficientes.* 5. *Homeri eloquentia.* 6. *Pietas & quantum ad mores formandos conducat.* 7. *Sententiæ Homericæ.* 8. *Proverbia.* 9. *Principum & ducum militarium doctor Homerus.* 10. *JCti ad eum provocantes. ibid. Homeri Philosophia.* 11. *Sensus allegoricus Physicus Ethicus & Theologicus in Homeri poëmatis.* 12. *Medica Homeri peritia.* 13. *Theologia.* 14. *Futurorum, si Diis placet, conscius Homerus.* 15. *Sortes Homericæ, & aliæ superstitiones circa usum versuum Homeri. Grammaticorum stoliditas omnia ætati priscæ nota in Homero quærentium. Eorundem variæ nugæ & argutationes.* 16. *Mirifica quædam & singularia carminum Homeri exemplaria.* 17.

I.

NEmo nescit, apud Græcos pariter & latinos Homerum habitum *fontem atque originem metricæ disciplinæ* quomodo vocatur à Mario Victorino sub extremum Libri I. Artis Grammat. & Poëtam *sine exemplo maximum, qui magnitudine operum,* ut ait Vellejus, Lib. I. & *fulgore Carminum solus appellari Poëta meruit.* Athenæo Mechanico lib. de Machinis ὁ μόνος καὶ εἷς δικαίως ποιητής. Philo de Abrahamo: καθάπερ γὰρ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος μυρίων ὄντων ποιητῶν κατ' ἐξοχὴν λέγεται. Cicero in Topicis: *Homerus propter excellentiam* commune Poëtarum nomen apud Græcos effecit suum.* Imperator Justinianus §.2. Inst. de J. N. *Sicuti cum Poëtam dicimus, nec addimus nomen, subauditur apud Græcos egregius Homerus, apud nos Virgilius.* Hieronymus Lib. II.

* Adde Barthium ad Statii IV. Thebaid. T. 1. p. 1097. seq. Sic & *Trojani belli scriptor* κατ' ἐξοχὴν dicitur Homerus, licet plurimi fuerint, qui idem bellum descripserunt, tum prosa tum versu. Horatius L. I. Epist. 2. *Trojani belli scriptorem, Maxime Lolli, dum tu declamas Romæ, Præneste relegi.* Fallitur Vir clariss. Joh. Henr. Meibomius qui in Mæcenate suo, ex his verbis, Lollium Trojani belli scriptorem exsculpsit, notatus eo nomine à Theodoro Gorallo sive Joh. Clerico ad Pedonem Albinovanum.

Lib. II. commentar. in Michæ c. 7. laudaturus Virgilii versum, *sed & Poëta*, inquit, *sublimis*, *non Homerus alter*, *ut Lucilius de Ennio* * *suspicatur*, *sed primus Homerus apud latinos*. Confer Plutarchum IV. 4. Symposiac. & Boëthium V. in Topica Cic. p. 832. Hoc postea etiam ad alia translatum est, ut Homeri nomen acciperetur pro homine in quacunque doctrinâ summo, quo sensu Plato à Cicerone appellatur Homerus Philosophorum, etsi inter Poëtas Homero tantum concederet, ut ab Æliano Lib. II. c. 30. Variar hist. ab Eustathio ad Iliad. Σ. v. 392. & P. v. 265. feratur, carmina, quæ composuerat, heroica ipse flammis tradidisse, quia cum Homericis illa contendens longe inferiora esse deprehendit, & ingenium atque ὀνοματοποιΐας ejus assequi se posse desperavit. Similiter Sappho θῆλυς Ὅμηρος in Antipatri Epigrammate lib. I. Antholog. capite in Poëtas, & Æsopum *Homerum fabularum* à Juliano Imp. dictum & Sophoclem à Polemone apud Svidam *Homerum Tragicum* appellatum observant viri ** docti. Quantum Poëtam Aristoteles existimaverit Homerum, ex ejus libro de Poëtica manifestum est, quo passim eum in exemplum proponit, ostenditque arte, Ingenio, Doctrinâ summum extitisse. Quid Poëtæ ipsi? non Græci tantum, atque in his Empedocles Philosophus quem Ὁμηρικὸν vocat Aristoteles apud Laërtium VIII. 57. sed Latini quoque, Heroici cumprimis, sed & Tragici, Comicique & Sillographi & Satyrici tum Lyrici & Epigrammatum scriptores, quorum omnium quique optimi eum unice semper imitandum sibi proposuere, ut infra capite septimo sum dicturus. Neque Valgium majore elogio credebat mactare se posse Tibullus quam hôc IV. 1. 180. *Valgius æterno propior non alter Homero.*

II. Jam id potissimum agere animus est, ut, quam in aliis doctrinæ generibus palmam doctorum hominum judicio retulerit, paucis demonstrem. Nam non *fabularis* tantum Rei præcipuus est autor, vel eo nomine pernecessarius ad Scriptores posteriores tum Græcos tum Latinos pernoscendos, qui ad Mythologiam Homericam passim alludunt: Sed & ad *historiam* veram illius ætatis utcunque intelligendam unicè confert, cujus res, quia fabulis permixtæ multis sunt, *intervallum Temporis* μυθικὸν dixit Varro apud Censorinum Cap. 21. Sane non omnia eum finxisse Polybius *** Lucianus & alii præstantis Judicii Scriptores fatentur, ut Strabo majorem quoque fidem Homero in Heroum gestis tribuat, quam vel Ctesiæ alicui vel Hellanico vel etiam Herodoto. *Franciscus Blanthinus* vir Doctissimus & Ingeniosissimus in historia universali ex antiquis monumentis illustrata & Hetrusco idiomate edita Cap. XXX. prolixè conatur Poësin Homeri ad historicum sensum revocare, contenditque Homerum sub *Jovis* nomine describere Regem Æthiopum, sive Arabiæ (quæ

* Horatius lib. 2. Epist. 1. *Ennius & sapiens & fortis & alter Homerus.* Vet. Schol. *Ennius in principio Annalium suorum somnio se scripsit admonitum, quod secundum Pythagoræ dogma, anima Homeri in suum corpus venisset.*

** Cuperus ἀποθεώσ. p. 135.

*** Idem p. 67.

(quæ tunc Æthiopia Orientalis habebatur) atque Ægypti, ſub nomine *Junonis* Regnum Syriæ, *Neptuni*, Cariæ; *Apollinis* Aſſyriæ ſive Babyloniæ, atque ita de cæteris, quæ referre longum fuerit. Quid quod *Gerardus Croeſius* in *Homero Hebræo** ſive *Hiſtoriâ Hebræorum ab Homero*, contendit Poëtam maxime in ſuis operibus deſcripſiſſe hiſtoriam quæ exſtat in ſacris literis usq; ad tempus quo Iſraëlitæ ſibi terram Canaam prorſus ſub primis ſuis regibus ſubjecere, & id eâdem fere ſerie rerum ac temporum atq; S. Scriptura, & hoc nominibus quantum attinet ad ſummam rerum Hebraicis, aliter quidem ſonantibus literis ſed ſignificantibus easdem ſua poteſtate res, nihilominus tamen admixtis atque interpoſitis ſuis Poëticis fictionibus. Atque in Odyſſea quidem, quam prius ſcriptam & priorem locum ſibi merito vindicare putat, deſcribi Patriarcharum & Iſraëlitarum varios caſus & eventus inde ab egreſſu Loti ex Sodoma usque ad Moyſis in montem Nebuntis abitum obitumque. In Iliade vero depingi oppugnationem excidionemq; Hierichuntis & aliarum urbium terræ Chananææ per Joſuam & Iſraëlitas, additis variis caſibus in quos populi utrinque inciderunt, & adjunctis aliquibus quæ in ſequentia tempora incidunt. Hæc Crœſius.

III. Ad neminem porro frequentius provocant, nullius teſtimonio libentius utuntur Scriptores Græci & Latini, quam ad Homerum: ita ut in utrisque multa facilius intelligat, cui Homerus familiaris fuerit. Hunc enim primum in Scholis edidicerant, ** hunc tenebant memoria, hunc in ore & animo ferebant, ſuſpiciebantque velut Vatem aliquem Sacrum ac Divinum. Ex nemine etiam antiquiſſimorum temporum mores, *antiquitates*, *ritus* vel jucundiùs vel etiam certius petas, quam ex Homero, ut pereleganti libello oſtendit Juvenis doctiſſimus *Everardus Feithius*, quem in quatuor libros diſtribuit, & antiquitates Homericas inſcripſit, in lucem editas poſt ſcriptoris fata demum Lugd. Batav. 1677. 12mo, & nuper inſertas theſauro antiquitatum Græcarum Gronoviano Tom. VI.

IV. *Geo-*

* Pars prima hujus Operis in quâ poſt introductionem agit de VII. primoribus libris Odyſſeæ, prodiit Dordraci 1704. 8. Quemadmodum vero paucis perſuadebit ſuam ſententiam, ita Odyſſeam ab Homero Iliadi præmiſſam p. 21. & 62. infeliciter probat ex eo, quod Nepos in Dione locum ex Iliade allegans, laudat ſecundam rhapſodiam. Nam locus quem Nepos reſpicit exſtat in ſecunda rhapſodia ſive libro ſecundo Iliados, ut ipſe Vir Cl. agnoſcit, & nullo exemplo vel teſtimonio probari poteſt integram Iliadem vel Odyſſeam dictam veteribus fuiſſe rhapſodiam, ita ut Odyſſea fuerit Rhapſodia prima, Ilias ſecunda. Lucianus 2. de vera Hiſtoria T. 1. p. 676. per jocum ait ſe apud inferos inter alia ex Homero rogaſſe εἰ πρότερον ἔγραψε τὴν Ὀδύσσειαν τῆς Ἰλιάδος, ὡς πολλοὶ φασίν, & ſubjungit ipſum hoc fuiſſe inficiatum: ὁ δὲ ἠρνεῖτο. Apud Svidam legas Anianum Alexandriadem ſive Poëma Heroicum de Alexandro, Homeri imitatione ſcripſiſſe ἐν ῥαψῳδίαις κδ΄. Ita enim legendus ille locus.

** Plin. Lib. 2. Epiſt. 14. Quintilian. &c. Auguſtin. lib. 1. c. 14. Confeſſ.

IV. *Geographiæ* vero quod peritum ſe oſtendat Poëta

Carmine complexus Terram, Mare, Sidera, manes.

Ut ait Silius XIII. 788. cuinam libentius accredes quam Geographorum principi Straboni, qui eum cum Hipparcho non modo ἀρχηγέτην τῆς γεωγραφικῆς ἐμπειρίας vocat; ſed vere ita dici per totum ferè librum primum, & alibi paſſim oſtendit, cui addendus è recentioribus Ampliſſimus Cuperus eſt, libri laudati p. 128. ſeq. Antiquioribus nominibus locorum uſum Homerum obſervat Stephanus Byz. in χαιρωνεία. Nec prætereundum, hinc integras Urbes de finibus ambigentes litem ſuam Homeri auctoritate decidiſſe, adeoque fuiſſe, qui in ſuorum gratiam verſus quosdam Homerico Carmini inſererent, ut in gratiam Athenienſium à Solone ac Piſiſtrato factum narrant idem Strabo IX. p. 394. Plutarchus p. 83. itemque alii, quos obſervat Menagius ad Laërtium Lib. I. Sect. 48. & Joh. Meurſius in Solone c. 7. Addit Strabo: οὐ παραδέχονται δὲ τοῦτο οἱ Κριτικοί. Innotueritne Homero *America* quoque, quam per occidentales Æthiopes innuerit Odyſſeæ primo v. 24. non auſim cum doctiſſimo viro Eraſmo Schmidio in oratione (Pindaro ſubjecta) de America p. 258. affirmare, cum ipſa Æthiopia Africana in Orientalem & Occidentalem commodè diſtingui poſſit, vel orientales Æthiopes Homero ſunt Sabæi ſive Homeritæ, non ignotus Arabiæ in Aſia populus, qvorum reſpectu Africanos Æthiopes vocat occidentales. Qua de re conſules Jobum Ludolfum Commentario ad hiſtoriam Æthiopicam p. 228.

V. *Aſtrologiæ* * & *Matheſeos* peritum Poëtam jam ex vita Homeri Euſtathio, Achille Tatio aliisque notavit doctiſſimus Cuperus p. 90. ſqq. quibus addo, quod de *Muſica* ejus peritia obſervat Ariſtides Quintilianus Lib. II. de Muſica, p. 87. Quin & Artifices, *Pictores* præcipuè ac *Sculptores* multum ex Homeri deſcriptionibus proficere poſſe ſe nulli dubitabant, ut præter vitam Homeri p. 401. edit. Galei, docent tabulæ veteres à celeberrimis artificibus expreſſæ, ut Necromantia Homeri picta à Nicia, quam memorat Plinius Lib. XXXV. c. 11. Phidiæ Jupiter Homericus apud Strabonem Lib. VIII. p. 354. Dionem Chryſoſt. XIII. p. 200. & Svidam in Φειδίας. Scyphi Homerici gratiſſimi uſus memorati Svetonio in Nerone c. 47. Confer Stuckii Antiquitates Convival. lib. 3. c. 12. Huc ſpectat tabula Iliaca vetus in navi Hieronis, quam è Moſchione memorat Athenæus V. p. 207. alia item adhuc ſuperſtes quam ad Calcem Commentarii in Columnam Trajani Imperatoris vulgavit, illuſtravitque Raphaël Fabrettus Rom. 1685. fol. & poſt Fabrettum Laurentius Begerus antiquarum elegantiarum Oedipus feliciſſimus in excidio Trojano ex antiquitatum reliquiis tabula præſertim Iliaca delineato & Commentario illuſtrato Berolin. 1699. 4to. Iliacum bellum pluribus tabulis pictum à Theodoro, quod fuit Romæ in porticibus, Plinius XXXV. 11. commemorat, ut Petronius Iliadem & Odyſſeam pictam in media porticu, Vitruvius V. 7. Trojanas pugnas & Ulyſſis errationes. Raptum Helenæ in Olympia depictum in templo Junonis Dio Chryſoſt. XI. p. 163. ὑπόμνημα τῆς ἁρπαγῆς —— καὶ ἐπίγραμμα ἀρχαίοις γράμμασι. Ilii excidium pictum à Polygnoto, Plutarchus de Oraculor. defectu p. 436. Præclarus quoque *Architectus* Homerus judice apud eundem Plutarchum p. 679. Alexandro Rege.

 VI. Jam

* Vide Pſeudo Didymum ad Iliad. κ'. 252. ά. 606. Nullius non artis aut perfecta aut certe non dubia veſtigia in Homero reperiri ait Quintilianus XII. ult.

VI. Jam inter *Rhetores* & *Oratores* Græcos Latinosque quotusquisque est, qui Homeri verba, Sententias, affectus, figuras non sit admiratus, qui in descriptionibus, exemplis, comparationibus, non eum sibi sequendum proposuerit. Et quam invidendum encomium est, quod Homerus Quintiliani judicio Lib. X. c. 1. *Omnibus eloquentiæ partibus exemplum & Ortum dedit.* Hoc pluribus eodem in loco idem Fabius docet, & ante eum auctor vitæ, quam Dionysio Halicarnassensi tribui à Clarissimo Galeo dixi, quibus accedit Cicero in Bruto c. 10. Lucianus in laude Demosthenis, & inter recentiores Illustris Cuperus p. 112. sq. Nic. Caussinus Lib. I. de eloquentia Sacra & humana Lib. I. c. 10. Auctor scholiorum ad Iliad. IX. ab Hornejo editorum v. 443. φαίνεται οὖν καὶ τὸ τῆς ῥητορικῆς ὄνομα εἰδώς. — οἱ περὶ Κόρακα δὲ καὶ Κτησίαν (lege Τισίαν) ὕστερον ἐξεκόμισαν τὴν ῥητορικήν. Homeri Rhetoricam sive eloquentiam singulari libro olim celebraverat Telephus Pergamensis, ut testatur Anonymus Scholiorum auctor ad Hermogenem περὶ στάσεων. Hippodromi quoque judicio apud Philostratum 2. de Sophist. p. 615. Sophistarum pater Homerus. Confer quæ Tzetzes XI. Chiliad. v. 758. seq. 715. seq.

VII. Singularis quoque est *Pietatis*, quod Homerus per totum Poëma, soli Divino beneficio non suæ vel cujusvis hominis industriæ tribuit, quod ipse aut quicunque demum alius, vel carmine, vel in dicendo, vel Musica vel quacunque demum scientia aut virtute valuissent, ut observat Aristides Orat. 1. Platonica T. 3. p. 38. 43. Ad *mores* formandos sive Præcepta *Ethica** instillanda animis, utilissimum esse Homerum, probat Horatius, qui plus honestatis & utilitatis se apud Mœoniden invenisse gloriatur, quàm plurium Philosophorum sit præceptis expressum, ejus enim judicio Lib. I. Epist. 2. Homerus est

Qui quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non,
Plenius ac melius Chrysippo & Crantore dicit.

Quod ne gratis affirmasse videatur, confirmat tum ex Iliade v. 6. - 16. tum ex Odyssea v. 17. seqq. Etiam Pythagoras jam olim Homeri & Hesiodi selectis sententiis ad emendandos animos usus est teste Jamblicho in ejus vita c. 29. & Anaxagoras pronunciavit Homericæ poëseos præcipuum esse argumentum, virtutem, & justitiam, ut refert Laërtius Lib. II. Sect. XI. Idem libenter fassi sunt alii Philosophi Ethnicorum, Plato inprimis & Aristoteles, ne juniores commemorem, Lucianum, cui μέγας ἀληθείας προφήτης audit Homerus in amoribus p. 890. auctorem vitæ Homeri, quem Dionysium Halicarnassensem à Clarissimo Galeo haberi supra observa-

* Magdeburg. A. 1617. 8vo. Germanice editus est Joh. Scharlachii Diaconi Solquellensis speculum virtutum Homericarum sive monita moralia ex XII. libris primoribus Odysseæ collecta. Liber est paginarum ultra 700.

ſervavi, Dionem Chryſoſtomum, à quo Socrates Homeri ζηλωτὴς fuiſſe probatur diſſ. 55. Maximum Tyrium, Plutarchum de audiendis Poëtis, Heracliti allegorias Homericas, Proclum in Platonem de Rep. auctorem Anonymum moralis interpretationis errorum Ulyſſis, Pſellum, Tzetzam, Johannem Diaconum in allegoriis Homericis editis & MSS. itemque alios. Sed Chriſtiani Doctoris pii ac diſertiſſimi Baſilii Cæſareenſis teſtimonium præterire nefas fuerit, quo judice πᾶσα μὲν ἡ ποίησις τῷ Ὁμήρῳ ἀρετῆς ἐςιν ἔπαινος, καὶ πάντα αὐτῷ πρὸς τοῦτο φέρει ὅ, τι μὴ πάρεργον. Orat. de legendis Græcorum ſcriptis.

VIII. Huc refer pulcherrimas *Sententias*, quæ in Homero occurrunt, collectas à Mich. Neandro Lib. II. Gnomologici Baſil. 1564. 8vo: à Boëtio Rordahuſano, Lovan. 1555. 4to, & qui cum aliorum ſcriptorum, ſacrorum præcipuè, ſententiis eruditè contulit Jacobo Du *Porto* Anglo. Hujus Gnomologia Homerica lucem adſpexit Cantabrigiæ A. 1660. 4to. & Studioſis merito debebat eſſe quàm commendatiſſima. Non digerit autem ſententias Homeri ſub certis titulis, ut legas in *Polyhiſtore* Viri clariſſimi lib. I. p. 253. ſed ordine librorum excerptas lectori exhibet.

IX. Quid dicam de pluribus verè, argutè, prudenter ab Homero dictis ac pronunciatis, quæ poſteriori ætate in totidem *proverbia* abierunt. Quin ſingula ipſius ἀποφθέγματα vicem proverbiorum in omnium ore functa, teſtatur Macrobius Lib. V. Saturnal. c. 16. Eſt in manibus collectio & expoſitio verſuum proverbialium Homericorum CCLXXIV. excuſa in 12mo. Henrici Stephani typis, neſcio, an eodem auctore, nam in meo exemplo nomen deſideratur. Eandem Collectionem manu Frid. Lindenbrogii ſcriptam, memini me videre in Bibl. Johannea Urbis noſtræ Hamburgenſis.

X. De utilitate, quam *Reges* ac *Principes* capere poſſent è Lectione Homeri ejusque Poëſi, quam τῷ ὄντι γεννάιαν eſſe καὶ μεγαλοπρεπῆ καὶ βασιλικὴν affirmat Dio Chryſoſt. 2. de regno p. 19. & tota illa diſſertatione comprobat; περὶ τῆς ἐξ Ὁμήρου ὠφελείας τῶν βασιλέων decem libros ſcripſerat Porphyrius, teſte Svida. Laudanturque Principes φιλόμηροι Alexander Magnus Homeri poëmatis indormire etiam ſolitus, (ut referunt Plutarchus Alex. p. 668. & Julianus Imp. Epiſtola 15.) & Achillem prædicans beatum, quod in vita fidelem amicum & poſt fata μέγαν κήρυκα nactus eſſet: (Plutarch. p. 672.) tum pretioſiſſimo Darii narthecio nihil ſe poſſe dignius quam Homeri Iliadem condere exiſtimavit (id. p. 679.) Caſſander Macedoniæ, & Julius Cæſar Imperator, qui Præcepta reipublicæ gerendæ pariter ac militaria præſtantiſſima juxta cum pulcherrimâ fortium & prudentum heroum celebratione in Homero & legerunt libenter & imitati ſunt, ut de Philopœmene etiam Plutarchus. p. 358. Καὶ τῶν Ὁμηρικῶν ὅσα τὰς πρὸς ἀνδρείαν ἐγείρειν καὶ παροξύνειν ἐνόμιζε φαντασίας, τούτοις προσεῖχεν. Strategemata ſua ex Homero deſcribere orditur Polyænus, ut prætercam, quæ de uſu Homeri in diſciplina militari poſt auctorem de vita Homeri p. 387. ſeq. edit. Galei diſſerunt Collectores Actorum Erudit. T. 2. ſupplem. p. 264. Svetonius auctor eſt, Claudium Imperatorem pro Tribunali etiam locutum ſæpe verſibus

bus Homericis. Consule ejus vitam c. 42. Atque in libris *Juris Civilis Romani* frequenter videmus Homeri testimonia, Oraculorum instar, adducta, qua de re adeas licet Guil. Budæum annotat. prior. in pandectas p. 545. seq. Scipionem Gentilem Lib. II. Parergon, & Petrum Fermat de auctoritate Homeri apud JCtos (Tolosæ Ao. 1682. 8vo.) Menagium amœnitat. juris p. 459. & antiBailleti T. I. p. 231. De Philopœmene, Alcibiade, Pompejo aliisque Ducibus ac Regibus familiarem sibi Homerum habentibus, magnique facientibus, agit Johannes Sanderus in Homeri vita p. 67. seq. & Clarissimus Küsterus p. 36. seq. Historiæ Criticæ Homeri, ubi singillatim de Imperatoribus Romanis Homeri Lectione atque usu sese oblectantibus, animumque confirmantibus. Eustathius ad Iliad. ώ. p. 1497. εἰκότως οὖν ὁ ποιητὴς ἐφιλεῖτο τοῖς γε τὸ καλὸν εἰδόσιν. ἱστοροῦνται γοῦν φιλόμηροι μάλιστα μὲν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ἤδη δὲ καὶ Κάσσανδρος, (Vide de Alexandro Dionem Chrysost. diss. 2. de regno p. 19. seq. & diss. 4. p. 65. ubi tradit Iliadem eum edidicisse totam, & magnam partem Odysseæ: Ptolemæum Hephæstionis Lib. IV. Lucianum T. I. p. 287. & scholia p. 12. & T. 2. p. 37. Eustathium initio prolegom. in Iliadem & quæ supra cap. 2. num. 12. & 13.) ὁ καὶ αὐτὸς Μακεδόνων βασιλεὺς οὕτω φιλῶν Ὅμηρον, ὡς διὰ στόματός φασιν ἔχειν τῶν ἐπῶν αὐτοῦ τὰ πολλά. Ἦν δὲ τοιοῦτος καὶ Φαληρεὺς Δημήτριος ὃς πρῶτος εἰς θέατρον παρήγαγέ φασι ῥαψῳδοὺς τοὺς καὶ Ὁμηριστὰς καλουμένους οἱ ἐμελῴδουν τὰ Ὁμήρου καθάπερ ἄλλοι τὰ Ἡσιόδου καὶ Ἀρχιλόχου καὶ ἑτέρων.

XI. Longino quoque olim scriptus Liber εἰ φιλόσοφος Ὅμηρος, ut Svidas refert, & omnes propemodum Sectæ Principem illum subscriptoremque Dogmatum suorum esse voluerunt. Vide Senecam Epist. 88. & Vitam Homeri à Dionysio Halicarnasseo, si Galeum audimus, scriptam p. 341. *seqq.* è recentionibus Johannem Jonsium p. 245. de Scriptoribus Hist. Philosoph. & Cuperum p. 119. *seqq.* ubi pro *Oenotiaus* leges *Oenomaus*. Cynicus enim Oenomaus scripserat teste Svida, περὶ τῆς καθ' Ὅμηρον φιλοσοφίας, quo de argumento integris etiam libris egere Favorinus & Porphyrius & qui Homerum illustrarunt olim è Philosophis, Antisthenes, Zeno Cittieus, Posidonius, Panætius, aliique quos cap. V. recensemus. Præstantissimos enim Philosophorum, cujusvis ætatis Sectæque Platonicos præsertim, in Homero, tanquam præcipuo auctore suo explicando operam posuisse recte observat Holstenius, quem vide de Porphyrii vita p. 44. & 50. edit Cantabrig. Etiam Dione Chrysostomo notante XLVII. p. 523. οὐ μόνον ποιητὴς ἀγαθὸς ἦν ἀλλὰ καὶ τῷ τρόπῳ φιλόσοφος.

XII. Non omnia ab Homero quæ narrat probari, sed alia svadere eum, alia laudare, alia simpliciter referre, alia denique exponere ut rideat & exagitet, observatum eidem Dioni 2. de regno p. 27. Proclus quoque & in Platonis vita Olympiodorus testantur Homeri Scripta, à veteribus accepta non secundum sensum tantum simplicem literalem; Sed φυσικῶς quoque & ἠθικῶς & θεολογικῶς, καὶ ἁπλῶς πολλαχῶς. Putabant nempe βαθύτερον νοῦν ἐγκεκρυμμένον τοῖς ἔπεσι ut est apud Plutarchum, Lib. de Musica, quam in sententiam notum dictum Platonis in Alcibiade vetantis

tantis imperitos ad Homeri Lectionem temere accedere, ἵνα μὴ ἀμύητοι τῆς σοφίας μύθους οἰήσαιντο γράφειν τὸν ἥρωα. Sic fabulas Homeri Philoſophice interpretatus fuit Cronius Pythagoricus, Numenii familiaris, teſte Porphyrio de ſtyge, & Lib. de Antro Nympharum, itemque Nemeſius. Verum de totâ illa ratione *allegorica* Homerum aliosque Poëtas interpretandi plura dixi Lib. quinto ubi ago de Procli Commentariis in Platonem de Rep. Nunc tantum memorabo ab Euſtathio in prolegom. ad Iliadem reprehendi duo interpretum Homericorum veluti extrema & modum excedentia, unum omnia in allegoriam trahentium οὐ μόνον εἴ τι τοῦ μυθικὸν, ἀλλὰ καὶ τὰ ὁμολογουμένως ἱστορούμενα, τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν Ἀχιλλέα, τὸν Νέστορα, τὸν Ὀδυσσέα, τοὺς λοιποὺς Ἥρωας. Alterum, quorum Princeps Ariſtarchus, omnia ad literam ſtricte interpretantium & οὐδὲν οὐθ᾽ ὅλως ἀφιεμένων ἀλληγορεῖσθαι παρ᾽ Ὁμήρῳ οὐδὲ τὰς ἱστορίας, οὐδὲ τοὺς μύθους. Quibus rejectis ſubjungit: οἱ δ᾽ ἀκριβέστεροι ὥσπερ τὰς ἱστορίας ἐφ᾽ ἑαυτῶν μένειν ἀφῆκαν, οὕτω καὶ τοὺς μύθους τὰ πρῶτα μὲν τίθενται οὕτως ἔχειν ὡς λέγονται, καὶ ἐπισκέπτονται τὴν πλάσιν αὐτῶν καὶ τὴν ἐν αὐτῇ πιθανότητα δι᾽ ἧς ἐν μύθοις ἀλήθειά τις εἰκονίζεται. εἶτα διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς φύσει ψευδὲς ἀφέντες τὸ σωματικὸν εἰκόνισμα, ἀνατρέχουσιν εἰς τὴν ἐξ ἀλληγορίας θεράπειαν τοῦ μύθου ἢ φυσικῶς ἐξετάζοντες, ἢ κατὰ ἦθος, πολλαχοῦ δὲ καὶ ἱστορικῶς. Inter eos qui allegoriis in Homero quærendis modum exceſſerunt fuit etiam Metrodorus Lampſacenus, qui in libro de Homero Phyſicè omnia expoſuerat, non Jovem modo & Minervam ac Junonem, ſed Achillem quoque Hectoremque & Agamemnonem, ut præter Laërtium Lib. II. Sect. XI. notat Tatianus, quem vide p. 80. Idem fecit Heraclitus junior Allegoriis Homericis, quæ exſtant, Proclus in Commentariis jam dictis, Porphyrius in quæſtionibus Homericis & Lib. de antro Nympharum, ut deperdita ejus ſcripta omittam. Ex recentiorum ſcriptis hoc loco commemorandæ Johannis Baptiſtæ Perſonæ Bergomatis Noctes Solitariæ, ſive de iis, quæ Scientifice in Odyſſea ſcripta ſunt, Liber in LXX. Colloquia diſtributus, editusque Venetiis Anno 1613. 4to.

XIII. De *Nepenthe* Homerico ad Odyſſ. Δ. 221. exſtat liber eruditus poſthumus Petri Petiti Medici Pariſienſis Traject. 1689. 8vo. & alter Petri la Seine præcipue parte 2. Lugd. 1624. 8. recuſus T. XI. theſauri Gronoviani. Idem etiam curâ expendit in Exercitatione decima decadis 6. diſſertationum Medico Philolog. præſtantiſſimus Jenenſium Æſculapius Georgius Wolfgangus Wedelius qui etiam diſſ. 6. ejusdem decadis agit de radice amarâ quâ vulnus Eurypyli curatum Homerus refert Iliad. Λ. 845. & dignum eſſe Poëtam pronunciat quem & Medici legant & non paucis locis explicent ab aliis minus intelligenda citra divinæ Medicinæ ſcientiam. *Medicæ artis* * peritum Homerum oſtendit præter auctorem vitæ ejus

* Chemicæ quoque, ſi credimus Jac. Tollio p. 200. fortuitor.

p. 390. seq. edit. Galei, Tiraquellus in libro de Nobilitate p. 274.-289. Thomas Bartholinus sub initium Libri de Medicis Poëtis; & Adamus Brendelius dissertatione de Homero Medico Wittebergæ nuper Ao. 1700. in vulgus edita. Convivandi rationem ex Homero persequitur Athenæus lib. V. Dipnosophist. præferens convivium Homericum Symposiis Platonis, Xenophontis, Epicuri & aliorum Philosophorum.

XIV. *Theologiam* Homeri * quoque fuit, qui singulari libello persequeretur, Petrus Lescaloperius, ad Calcem Commentarii in Librum II. Ciceronis de Natura Deorum. Exstat & Nic. Bergmanni diatriba de Theologia Homeri, Præside Rev. Adamo Rechenbergio ad disputandum proposita Lipsiæ Anno 1679. cui addi possunt quæ de eodem argumento notavit Gerh. Crœsius in Homero Hebræo T. 1. p. 179. seq. usque ad 224.

XV. Sed & *futurorum conscius* aliquibus visus Homerus, ut superiore libro c. XXIX. num. 2. dixi, quibus adde, quod Jacobus Hugo ** Belga Insulensis in vera historia Romana seu Origine Latii sive Italiæ ac Romanæ urbis à tenebris longæ vetustatis in lucem producta contendit, Homerum divino instinctu sub historia Trojana Hierosolymæ excidium, sub fabulis Græcorum in Iliade Servatoris nostri Vitam, miracula, passionem & facta Ecclesiæ sub Imperatoribus prædixisse: Harpyjarum nomine perstrixisse Hollandos, nomine Evenidis Genevensem Calvinum, Antinoi & Ladis Martinum Lutherum, & Lothophagorum, Lutheranos. Quam ludicram ejus Delirationem editâ Jenæ exercitatione seriò confutavit Ebertus Rudolphus Rothius. Quid quod Petro Loyerio Andegavensi, Libro de Coloniis Idumæorum contigit in uno Homeri versu *** prædictum reperire prænomen & cognomen suum patriamque & annum quo hæc esset inventurus.

XVI. Sed & multis jam olim Versus Homeri pro *Sortibus* atque *Oraculis* fuerunt, veluti ab Antonio van Dale observatum est de Divinationibus Idololatricis V. T. c. 4. Prætereo alias superstitiones & ἐπαοιδὰς ope versiculorum Homericorum patratas, quibus fugari pestilentiam, dolores arthriticos mitigari, pelli ebrietatem, febrem quartanam levari, & similia ejusmodi fieri posse opinabantur. Vide quæ infra libro sexto, ubi recensemus Scriptores in Geoponicis laudatos, tum Brodæum Lib. VI. Miscell. c. 20. Cuperi Harpocratem p. 44. Tho. Crenium part. 1. animadvers. p. 124. Denique Homerus plerisque Poëta ita multiscius, vel potius, ut Apuleji in Apologia (p. 40. edit. Casauboni) verbis utar, *cunctarum rerum apprime peritus* est habitus, & Homeri poëma quibusdam adeo omnium rerum scitu dignarum Compendium visum est, ut non modo ex illo sollicite & longe sæpius

* Notatu dignus locus Scholiorum ad Iliad. N. 521. ὅτι παρὰ τῷ ποιητῇ οἱ Θεοὶ σωματικῶς λαμβανόμενοι ἀνθρωποειδῶς ἐπίστανται, καὶ ἀθανασίᾳ μόνον διαφέροντες ἀνθρώπων τοῖς αὐτοῖς ἐνέχονται πάθεσι. Causam quare in Poësi etiam Diis tribuantur affectus, ne scilicet sublato veluti adversario languidæ sint & otiosæ actiones, notatum Plutarcho de audiendis poëtis p. 25.

** Liber ejus lucem vidit Romæ A. 1655. 4to.

*** Odyss. λ. 183. Σὸν δ' οὔπω τις ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος. Per anagramma. Πέτρος Λωέρος Ἀνδενκαος Γάλλος Ὑλείη. Restant literæ α, χ, κ, quæ indicant annum 1620. Vide Menagium in vita Petri Ærodii p. 167. & Clarissimi Bælii Lexicon in Loyero.

ſæpius petitis conjecturis res & mores temporum Heroicorum indagarent, cujus rei inſigne ſpecimen refert Plutarchus de Oraculorum defectu p. 410. ſed & quæ in illo non memorentur, ea illi ætati ignota fuiſſe affirmarent. Quod poſtremum merito explodit Strabo Lib. XII. pag. 554. Sic Joſephus Lib. II. contra Appionem p. 1070. leges Græcis antiquiſſimis ignotas fuiſſe probaturus, μηδ' αὐτὸ τοὔνομα, inquit, πάλαι ἐγινώσκετο παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ μάρτυς Ὅμηρος οὐδαμοῦ τῆς ποιήσεως αὐτῷ χρησάμενος. Hypſicrates Grammaticus notavit ſolum eſſe vocabulum quod in οψ deſinat, καλάυροψ, quod refellit Stephanus Byz. in Αἰθίοψ. Prætereo alias Grammaticorum argutationes, qui verſus ἰσοψήφους, *παρασίχιδας, verſus Rophalicos ſive per ſingula vocabula ſingulis ſyllabis creſcentes qualis eſt Iliad. γ'. 182. & alia ejusmodi in Homero inquirebant, memorata Gellio L. XIV. c. 6. & Euſtathio ad Iliados ώ. ſub initium. Tale eſt quod Zopyrion Grammaticus apud Plutarchum IX. 2. ſympoſ. notat primum Iliadis verſum ἰσοσύλλαβον eſſe cum primo & poſtremum cum poſtremo verſu Odyſſeæ. Quod Appion obſervavit in prima Syllaba verſus primi Iliados in voce μῆνιν numerum literarum XLVIII. utriusque poëmatis contineri, ut ex Senecæ Epiſt. LXXXVIII. notavi ſupra cap. 2. num. 9. Denique quod apud Plutarchum quæſt. 10. Platonica animadvertitur in uno verſu Iliad. ά. v. 185. omnes occurrere partes orationis.

XVII. His Grammaticorum difficilibus nugis, affinia erant problemata Homerica quibus ſeſe in conviviis exercebant eruditi, ut conſtat ex Plutarchi libro IX. ſympoſ. Iisdem hoc loco à me aliorum in deſcribendis Homeri carminibus περιεργία non abſurde adjicietur. Cujus generis eſt quod Ciceronis teſtimonio tradunt Plinius VII. 21. & Solinus c. 6. *Iliada Homeri omnem ita ſubtiliter in membrana deſcriptam, ut teſta nucis clauderetur.* Plutarchus adverſus Stoicos p. 1083. οἱ δὲ περὶ Καλλικράτη καὶ Μυρμηκίδην λέγονται δημιουργεῖν ἅρματα μυίας πτεροῖς καλυπτόμενα, καὶ διατορνεύειν ἐν σησάμῳ γράμμασιν ἔπη τοῦ Ὁμήρου. Et quod Zonaras ac Cedrenus narrant in Bibliotheca CPolitana ** 120000. librorum, quæ ſub Baſiliſco Imperatore conflagravit, inter alia fuiſſe τὸ τοῦ δράκοντος ἔντερον ποδῶν ἑκατὸν εἴκοσι, ἐν ᾧ ἦν γεγραμμένα τὰ τοῦ Ὁμήρου ποιήματα ἥτε Ἰλιὰς καὶ ἡ Ὀδυσσεία χρυσέοις γράμμασι μετὰ καὶ τῆς ἱστορίας τῆς τῶν ἡρώων πράξεως *draconis inteſtinum pedes CXX. longum, cui Homeri poëmata Ilias & Odyſſea aureis literis fuerant inſcripta cum hiſtoria rerum ab heroibus geſtarum.* Conſtantinus Manaſſes in Leone Iſauro de eadem Bibliotheca diſſerens:

Ἦσαν

* Vide Muretum Lib. XIV. Var. Lect. c. 13. Homeri verſus ἰσοψήφους exſtare in codice Regis Chriſtianiſſimi MSto. 2216. teſtatur Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 234. Confer Jac. Gronovii notas ad Gellium p. 655. ſeq.

** De hac Bibliotheca conſules Cangium in CPoli Chriſtiana Lib. II. p. 150. ſeq.

Ἦσαν ἐκεῖ τὰ κάλλιςα πάντων τῶν παιδευμάτων
Καὶ τόμος εἷς ἐξαίσιος ἐκ δράκοντος ἐντέρυ
Τὰς δέλτυς τὰς Ὁμηρικὰς φέρων ἐγγεγραμμένας
Τὴν Ἰλιάδα δέ φημι καὶ τὰ τῆς Ὀδυσσείας.

CAPUT VII.

De imitatione Homerica, de Parodiis, Homero-Centris, Paralipomenis ad Homerum, ac denique de Homeri Zoilis ac detractoribus.

Homerus à Græcis & latinis propositus ad imitandum. In oraculis ipsis frequentia imitationis Homericæ vestigia. I. *Parodiæ Homericæ, earumque auctores & scriptores varii.* 2. *Homerocentones.* 3. *De Homerocentonibus qui exstant hodie & à quibusdam Eudociæ vel Pelagio Patricio tribuuntur.* 4. *Paralipomena Homeri scripta à Cyclicis Poëtis & inter latinos à Camerino & Æmilio Macro.* 5. *De Quinto Smyrnæo ejusque editionibus & interpretibus.* 6. *De Colutho.* 7. *De Tryphiodoro.* 8. *De Isaacio Porphyrageneto, Joh. Tzetza atque aliis Paralipomenon Homeri scriptoribus. Et de Illustris Fenelonii Telemacho.* 9. *De iis qui Homeri laudibus detraxerunt.* 10. *Homeri plures.* II.

I.

Uanquam Vellejo judice *neque ante Homerum quem ille imitaretur, neque post illum qui eum imitari posset inventus est*, certum tamen & notissimum ab eo ceu fonte perenni vatum tantum non omnium ora Pieriis rigata aquis, ut canit Ovidius III. 8. amor. cui præter Manilium II. 8. seq. suffragatur trita Galatonis * pictoris tabella, qua Homerum evomentem, alias Poëtas ea quæ ipse evomuerat haurientes pinxit teste Æliano XIII. 22. Var. & Scholiaste Luciani T. I. p. 14. Ut adeo fuerit *fons* veluti quidam *Ingeniorum*, quomodo eleganter dicitur à Plinio XVII. 5. suis potius verbis Dionysii Halicarnassensis judicio appellandus:

—βα-

* Cœlio Rhodigino Παλάτων XXI. 44. Scholiastæ Luciani Γελάτων, ut pridem in illo antequam à Clariss. Clerico in lucem ederetur legit Franciscus Junius, pro quo doctissimus Perizonius conjicit Γελάδας qui aliis Ἐλάδας Phidiæ præceptor, statuarius. Sed Æliani lectionem non crediderim sollicitandam propter corruptos manifeste Cœlii & Scholiastæ codices, perinde ut ab illustri Cupero p. 63. ἀποθεώσ. recte puto rejici sententiam Volaterrani, Nannii & Kircheri, qui Homerum in Galatonis pictura introducunt non vomentem sed mejentem.

— — βαθυῤῥείταο μέγα σθένος Ὠκεανοῖο
Ἐξ ὅπερ πάντες ποταμοὶ καὶ πᾶσα θάλασσα
Καὶ πᾶσαι κρῆναι καὶ φρήατα μακρὰ νάουσιν. Odyſſ. φ. 195. ſeq.

De imitatione *Poëtarum Græcorum* Homerica plenius dicere inſtituentem tempus citius quam materia defecerit, verum non is mihi ſcopus cui ſufficit lectores meos hac de re verbulo monuiſſe, & exempla quædam illuſtria hujus rei cernere geſtientes amandaſſe ad Cæſaris Scaligeri Criticum ſive librum quintum poëtices & Henrici Stephani diſſertationem de Sophoclea Homeri imitatione, de qva egerat haud dubie etiam Philoſtratus Alexandrinus in ſua πραγματείᾳ περὶ τῆς τοῦ Σοφοκλέους κλοπῆς memorata Euſebio X. 3. præparationis Evangelicæ. Non prætereundum vero eſt quod haud tantum in Sibyllinorum libris quos habemus, ſed & in aliis quæ apud Ethnicos ſcriptores feruntur *oraculis* frequentia & manifeſta imitationis Homericæ veſtigia ſibi notabunt φιλόμηροι, ut ex gentilium ſententia non hominibus modo ſed ipſis etiam Diis Homerus ad imitandum videatur propoſitus fuiſſe. Quam frequenter ac feliciter eundem è *latinis Poëtis* horum princeps imitatus ſit *Virgilius*,* poſt Gellium IX. 9. Macrobium lib. v. Saturnal. Cæſarem Scaligerum & H. *Stephanum* docet egregius Vir Fulvius Urſinus in Virgilio Græcorum ſcriptorum collatione illuſtrato Antwerp. 1568. 8. Jacobus Tollius capite XIII. fortuitorum, Renatus deniq; Rapinus in collatione Virgilii cum Homero, quæ poſt iteratas Gallicas editiones ab elegantiſſimo Brouckhuſio latine verſa vidit lucem Trajecti ad Rhen. 1684. 12. & hoc ipſo Ao. 1704. 8. à Jano Berkelio adjuncta eſt Palmerii Apologiæ pro Lucano & ſcriptis hujus generis aliis. E *recentioribus* unum feliciſſimæ Homeri imitationis adducam exemplum *Jacobum Du-Portum* cujus Metaphraſi Græca Pſalmorum Davidis, librorum Salomoneorum & Jobi nihil exſtare ὁμηρικώτερον, omnes qui Homerum familiarem habuerint & Duporti libros legerint, lubenter fatebuntur.

II. Singulare genus imitationis Homericæ ſunt *parodiæ* ſive verſuum Homericorum vel ſingulorum vel plurium ad aliud argumentum paucis verbis mutatis plerumq; in jocum facta flexio & accommodatio. Quanquam interjecto tempore ad aliorum quoq; Poëtarum tum Epicorum tum Tragicorum, Comicorum & quorumcunq; cæterorum verſus parodiæ uſurpari cœperunt, antiquiſſimæ tamen & frequentiſſimæ fuerunt Homericæ,

* Homero Virgilium præferunt Cæſar Scaliger, Joh. Dunæus in Scazonte adverſus Lipſium pro Scaligero ſive Vindiciis Virgilianis (quas exhibet Georgius Hackevvill in opere præclaro de Providentia Anglice edito p 288. ſeq.) Denique Carolus Perraultus in collatione veterum cum recentibus, Gallice vulgatâ. Saltim non in omnibus locis vicit Homerum, qui tunc quoque vix poterit viciſſe dici, quando illius ſententias exornavit. At cum nusquam meminerit Homeri, *ingratiſſimus* fuiſſe arguitur *erga eum cui nihil non debebat*, ut ait Caſaubonus ad Strabonem Lib. XIV. p. 236.

ricæ, quarum exemplo latini etiam in hoc genere elaborarunt, ut notum est vel è Virgilii parodia ad Phaselum Catulli. Primam parodiam scriptam ab *Hippye* Rhegino tradit Svidas, testatus eum temporibus Persicis. hoc est si Vossium de Hist. Gr. p.441. audimus Darii & Xerxis temporibus floruisse. Sed Polemo apud Athenæum Lib. XV. p.698. *Hipponacti* hoc tribuit εὑρετὴν μὲν οὖν τοῦ γένους Ἱππώνακτα φατέον τὸν ἰαμβοποιόν. Aristoteles vero c. 2. Poëtices, *Hegemoni* Thasio: Ἡγήμων ὁ Θάσιος ὁ τὰς παρῳδίας ποιήσας πρῶτος. Atqve primum inter Comicos Hegemonem parodiis (ut Rhapsodi antea Rhapsodiis, confer Cæsarem Scaligerum Lib. I. Poëtices c. 42.) in theatro certasse legas apud eundem Athenæum p.699. καὶ τούτων δὲ (τῶν ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητῶν) πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς θυμελικοὺς Ἡγήμων καὶ παρ' Ἀθηναίοις ἐνίκησεν ἄλλαις τε παρῳδίαις καὶ τῇ Γιγαντομαχίᾳ. Mentio ejusdem Hegemonis παρῳδοῦ & ejus Γιγαντομαχίας apud Eustathium. Eodem in loco Athenæi memorantur *Eubœi* Parii, qvi Philippi Macedonis ætate floruit parodiarum Libri IV. Præterea *Bœotus* qvidam Parodiarum scriptor. Docet ibidem Polemo hoc genere subinde usum in fabulis suis veteris Comœdiæ poëtas, *Epicharmum* Syracusanum, & *Cratinum* in dramate quod inscripserat Εὐνείδας, itemqve *Hermippum*. *Sopatri* præterea παρῳδοῦ mentionem Svidas facit, & ante Svidam *Athenæus* pluribus in locis modo παρῳδὸν modo φλυακογράφον appellans. Neqve alium existimo esse Sopatrum qui ab Eustathio quandoq; allegatur. Sed & *Matronem* * παρῳδὸν non infreqventer laudat Eustathius, cujus perelegans carmen centum amplius versuum exhibet Athenæus Lib. IV. p.134. sq. & pluribus locis illustrat *Is. Casaubonus* c.5. animadversion. Initium hoc est: Δεῖπνα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροφα καὶ μάλα πολλά. Hoc ipsum carmen cum aliis ejusdem & aliorum παρῳδῶν Græcorum & latinorum apospasmatiis atq; erudita de parodiis dissertatione edidit *Henricus Stephanus* A.1575. 8. ad calcem certaminis Homeri & Hesiodi, ubi pag. 178. habes etiam *Josephi Scaligeri* ad Matronis carmen castigationes. Eodem Ao. 1575. 8. prodierunt H. Stephani parodiæ morales, ad qvarum calcem exstant centonum & parodiarum veterum exempla Græca & latina ab illo selecta & illustrata. Pulchre inter alia observat Philosophos quoq; frequenter olim delectatos parodiis ejusmodi concinnandis, ut exemplo suo nos docet Lucianus, tum præ cæteris Laërtius, qvi versus Homericos à Platone, Diogene, Bione, Carneade & aliis ingeniose ac festive inflexos refert: Præcipue vero in componendis parodiis multos fuisse constat, non nunquam etiam parodiam parodiæ oppositam, ut Carneadi à Mentore, quod ἀντιπαρῳ-

* *Matron Poëta Græcus multa millia Græcorum versuum ad culinam & macellum invertit justo poëmate.* Cæs. Scaliger Lib. I. Poëtic. c. 52.

παρῳδῆσαι dictum, ex Strabonis L.IX. p.394. jam obſervavit doctiſſimus Stephanus: *Cratetem Thebanum* de quo Laërtius, Apulejus in Apologia, p.28 edit. Caſauboni, Plutarchus de laude ſui p.546. & Athenæus, tum Sillographum *Timonem* de cujus parodiis præter H. Stephanum conſulendus Dan. Heinſius libro de Satira Horatiana p.133. Exemplum inſigne alludens ad verſus primos libri primi Iliados exhibet Euſebius XV. præparat. p.855. Neq; Oratores à parodia abſtinuiſſe exemplis variis patet, & notatum Hermogeni περὶ μεθόδου δεινότητος c.18. Prolixior quædam parodia ſine auctoris nomine occurrit apud Dionem Chryſoſtomum orat. XXXII. quæ eſt ad Alexandrinos: τιγαροῦν οὐ κακῶς τις παρεποίησε τῶν σαπρῶν τούτων ποιητῶν κ. τ. λ. Prætereo qvam plurimas breviores apud Athenæum obvias & in his perquam lepidas plerasq;. Euſtathius ſemel iterumq; mentionem etiam facit παρῳδοῦ νέου, & τῶν τινος νεωτέρων παρῳδῶν. Confer Tzetzæ Chiliad. X. hiſt. 319. & XIII. hiſt.483. Photius qvoqve Cod.CLX. memorat Procopii Gazæi στίχων Ὁμηρικῶν μεταφράσεις εἰς ποικίλας λόγων ἰδέας ἐκμεμορφωμένας. Si quis vero requirat exemplum parodiæ Homericæ noſtra ætate quam feliciſſimum & elegantiſſimum, is Suſiadem legat Græcantiſſimi *Joſuæ Barneſii* Angli, qua Eſtheræ hiſtoriam complexus eſt, Lond.1679.8. Sed quid vetat initium ejus, ſpeciminis cauſa infra ponere:

Μῆνιν ἄειδε Θεὰ Ἀμαληχιάδεω Ἀμανῆος
Οὐλομένην, ἣ μυρί' Ἑβραίοις ἄλγε' ἔθηκε
Περσέων δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἀίδι προΐαψεν
Οὐκ αὐτῶν· Αὐτοῖσι δ' ἑλώρια τεῦχε ἑαυτὸν
Ἠδ' ἑὸν οἶκον ἅπαντα· Θεοῦ ἐτελείετο βουλή
Ἐξ οὗ δὴ περὶ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε
Μαρδόχιος τ' Ἐσθῆρι φίλος καὶ δεινὸς Ἀμανεύς.

III. Conſequens eſt ut non nihil dicam de *Homero Centonibus* qui Græcis Ὁμηροκέντρωνες ſive Ὁμηρόκεντρα appellantur, & ſunt carmina ex integris vel dimidiatis Homeri verſibus hinc inde per univerſam ejus Poëſin ſelectis ac novo proprioq; ordine digeſtis compoſita, unde alius ſenſus & novum poëma prodit. Antiquiſſimum ni fallor Homerocentonis exemplum quod hodie exſtat decem conſtans verſibus de Hercule ad inferos miſſo ſervatum eſt ab Irenæo Libro & capite I. p.43. editionis præclaræ Grabianæ: & qui Irenæi locum Græce nobis tradidit Epiphanio hæreſi XXXI 29. Alterum occurrit libro I. Anthologiæ Epigramm. Græcorum c.35. f.73. εἰς τὸν πρώτως ἀνεύσαντα ἠχοῦς, itidem verſibus decem. Meminit hujus generis ſcribendi etiam Tertullianus de præſcript. adverſ9 hæreticos c.XXXIX. *Homerocentonas vocare ſolent qui de carminib9 Homeri propria opera more centonario ex multis hinc inde compoſitis in unū ſarciunt corp9.* Hieronym9 Ep.103. ad Paulin. *Quaſi non*

legerimus Homerocentonas & Virgiliocentonas &c. Svidas in κέντρων· ὡσαύτως καὶ λόγους ἐκ διαφόρων συνειλεγμένους καὶ ἕνα σκοπὸν ἀπαρτίζοντας, κέντρωνας ἔλεγον, οἷά εἰσι τὰ Ὁμηρόκεντρα. Eustathius ad Iliad. ψ. p. 1425. ὥσπερ ἐγκεντρίζειν ἐστὶ τὸ ἐγκεντεῖν καὶ ἐμβάλλειν φυτῷ τινι κλαδίσκον ἀλλοίου φυτοῦ, οὕτω καὶ κέντρων ῥαπτὸς μὲν ὥσπερ ὡσανεὶ παρακεντοῦνται διάφοροι χροαὶ ὑφασμάτων, γραπτὸς δὲ ᾧ παρατίθενται τοιούτου παρακεντήματος δίκην μέρη ποιημάτων καὶ στοιχείων ἄλλοθεν ἄλλα, ὁποῖα καὶ τὰ ἐντεῦθεν κληθέντα Ὁμηρόκεντρα, τουτέστιν οἱ Ὁμηρικοὶ κέντρωνες οἷς ὅμοιοι γένοιτ' ἂν καὶ ἐξ ἑτέρων ποιητῶν ἤδη δέ που καὶ ἐκ πεζολογιῶν, ὁποῖοι σκωφθήσονται εἶναι οἱ μὴ γεννῶντες ῥητορείας οἰκείας, ἀλλ' ὡς εἰπεῖν λογοσυλλεκτάδαι ὄντες καὶ δι' ὅλου σπερμολογοῦντες ἐν ἐγκωμίοις. Idem ad Iliad. α. sub initium, docet Homerocentones ejusmodi ex nonnullorum sententia fuisse antiquas rhapsodias, qua de re confer si placet quæ dixi supra c.2. n.22. διότι κατὰ μέρος φασὶ τῆς ποιήσεως διαδεδομένης τὴν σύμπασαν ποίησιν ἐπιόντες οἱ ᾄδοντες καὶ τὰ ἐξ ἑκατέρας Ὁμηρικῆς βίβλου συῤῥάπτοντες ὡς ἐβούλοντο, ῥαψῳδοὶ ἐντεῦθεν προσηγορεύθησαν. Τῆς δὲ τοιαύτης ῥάψεως παράδειγμα σαφὲς καὶ οἱ κέντρωνες τουτέστι τὰ λεγόμενα Ὁμηρόκεντρα. Κέντρωνές τε γὰρ κυρίως λέγονται ἐκ διαφόρων χροιῶν συνεῤῥαμμένα εἰς ἓν οἷς ὡμοίωνταί πως τὰ Ὁμηρόκεντρα. Καὶ ῥαψῳδία δὲ ἡ ἐκ ἑκατέρων τῶν Ὁμηρικῶν ποιήσεων συῤῥαφεῖσα ᾠδὴ ἀναλόγως τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι, γάμῳ τυχὸν ἢ ἑορτῇ. Τοῦ δὲ ἀπαγγέλλειν Ὁμήρου ποίησιν σκεδασθεῖσαν ἀρχὴν ἐποιήσατο Κίναιθος ὁ Χῖος &c. Confer quæ de hoc Cinætho notavi capite superiore n.33. Verisimile sane videtur centones * ejusmodi Homericos decantatos fuisse à Rhapsodis, anteqvam de vero ordine carminum Homericorū constaret, nec Pisistrati cura opus Poëtæ utrumq; digessisset: Postea autem lege Solonis jussi fuerunt Rhapsodi ordine carmina Homerica decantare, ut demonstravi c.2.n.11. itaq; ab eo tempore rhapsodia nihil aliud fuit quam pars sive liber alterutrius Poëmatis Homerici, qvantū una vice absolvere cantando possent: qvo sensu apud Nepotem & alios veteres scriptores græcos & latinos vocabulum ῥαψῳδίας est obvium. Cumq; laurum manu gestarent Rhapsodi Homerici, interjecto tempore adjectum insuper est ut violaceis vestibus induerentur qvi partem Odysseæ, rubris qvi partem Iliadis decantabant. Idem Eustathius: εἰ δὲ καὶ τὴν Ὁμηρικὴν οἱ ὕστερον ὑπεκρίνοντο δραματικώτερον, τὴν μὲν Ὀδυσσείαν ἐν ἀλουργοῖς ἐσθήμασι τὴν δὲ Ἰλιάδα ἐν ἐρυθροβαφέσιν, ἐκεῖνο μὲν κατὰ τοὺς παλαιοὺς διὰ τὴν ἐν θαλάσσῃ πλάνην τοῦ Ὀδυσσέως, τοῦτο δὲ διὰ τοὺς ἐν Τροίᾳ φόνους καὶ τὰ ἐντεῦθεν αἵματα. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν σύμβαμα καὶ καινότερον ἐπινόημα τῶν ἐσυστέρων. Forte à Demetrio Phalereo hoc fuit, qvi Rhapsodos Homeristas primꝰ in theatrū produxisse dicitur, ut superiore capite notavi ex Eustathio ad Il. Ω. p. 1497. Athenæo XIV. p. 620.

IV. Ex-

* Lucianus in Convivio T.2.p.641. meminit centonis è pluribus consuti poëtis. Ὁ δὲ Ἱστιαῖος ὁ γραμματικὸς ἐῤῥαψῴδει ὕστερος κατακείμενος, καὶ συνέφερεν ἐς τὸ αὐτὸ τὰ Πινδάρου καὶ Ἡσιόδου καὶ Ἀνακρέοντος, ὡς ἐξ ἁπάντων μίαν ᾠδὴν παγγέλοιον ἀποτελεῖσθαι.

IV. Exſtant etiamnum Homerocentones in ſacrum argumentum deflexi,in quibus hiſtoria paradiſiaca, primum peccatum protoplaſtorum, hinc Dei de hominibus in gratiam per Chriſtum recipiendis conſilium, præcipue vero hiſtoria Evangelica & Geſta Servatoris noſtri fuſe exponuntur per capita LV. Primus illos cum Latina interpretatione *Petri Candidi* in lucem edidit *Aldus Manutius Venetiis* A. 1504. (non ut in Eliæ Du Pinii Bibliotheca ſcriptorum Eccleſ. excuſum eſt 1554.) 4. Hinc Græce & Latine recuſi ſunt Francofurti 1541. 8. & 1554. 8. cum Probæ Falconiæ* (ſive ut vir præſtantiſſimus Thomas de Simeonibus nomen ejus efferendum monet, Faltoniæ) centonibus Virgilianis & Nonni paraphraſi Evangelii Johannei: *Henricus* quoq; *Stephanus* Græce excudit additis iisdem Probæ Virgiliocentonibus & jam commemorato Nonni poëmate 1578. 12mo. Ab eo tempore Claudius Chapeletus Pariſ. 1609. 8. in uſum Gymnaſii ſocietatis Jeſu typis ſuis exſcripſit Poëtas Græcos Chriſtianos cum Latina verſione, in quibus familiam ducunt iſti Homerocentones. Sed & in appendice Bibliothecæ Patrum Græcolatina Bigneana occurrunt Pariſ. 1624. Fol. pag. 95. & Tomo XI. Bibliothecæ Patrum Græcolatina Pariſ. 1644. p. 572. Ne dicam in latinis Bibliothecæ Patrum editionibus plus ſimplici vice vulgatos latine. Deniq; Græce ſubjecti ſunt editioni Homeri Græcolatinæ Amſt. 1648. 8vo. Illuſtrantur varia horum centonum loca ab H. Stephano in diſſertatione quam parodiis ſuis moralibus ſubjecit A. 1575. 8. Eos Aldus, Francofurtenſes, H. Stephanus & Chapeletus ſine nomine auctoris ediderunt. At in Appendice *B*igneana & in Græcolatina *B*ibliotheca Patrum inſcribuntur *Homerici centones Eudociæ Auguſtæ ſive Pelagii Patricii.* Equidem *Athenais*, filia Leontii Philoſophi Athenienſis, quæ cum Theodoſio juniori Imp. nubſiſſet & lavacro baptismatis tincta eſſet, EUDOCIÆ nomen accepit, à Poetica facultate celebratur apud Socratem VII. 21. Photiumq; Cod. CLXXXIII. & CLXXXIV. Sed cum alia ejus Poëmata Heroica memorent, Metaphraſin Octateuchi, Metaphraſin Prophetiarum Danielis & Zachariæ, Hiſtoriam Cypriani Martyris (illius ** cujus pœnitentia ſive confeſſio fertur ad calcem editionis Cypriani præclaræ Oxonienſis) & Juſtinæ Virginis, tum poëma Heroicum in victoriam à Theodoſio marito ex Perſis reportatam: Neuter tamen facit mentionem compoſitorum ab illa Homerocentonum, quemadmodum nec Nicephorus XIV. 23. At Johannes Tzetzes Chiliad. X. hiſt. 306. poſtquam negaſſet ſe Eudociæ Octateuchum & reliqua poëmata nanciſci potuiſſe, duos ejus libellos carmine ſcriptos legiſſe ſe teſtatur, Homerocentones & Metaphraſin Zachariæ ac Danielis,

* De Virgilio centonibus dixi in Bibliotheca latina.
** De hoc Cypriano Jacobus Goar ad Eychologium Græcorum p. 719.

Ἡ δ' Εὐδοκία βασιλὶς ἡ Λέοντος * θυγάτηρ
Ἧς δύο βιβλιδάρια τὰ δι' ἐπῶν ἀνέγνων
Τὸ εἰς τὸν Ζαχαρίαν τε καὶ Δανιὴλ ὁμοίως
Καὶ δὴ τὰ ὉΜΗΡΌΚΕΝΤΡΑ τὰ ταύτῃ συντεθέντα.

In Friderici Sylburgii Catalogo MSS. Bibliothecæ Palatinæ p. 100. memorari videas *Patricii Presbyteri de Christi incarnatione, vita, morte, resurrectione poëmation, Homericis versibus & semiversibus concinnatum*, Ὁμηρόκεντρα *vulgo dictum. Eudociæ Augustæ in eadem* Ὁμηρόκεντρα *epigramma.* Et p. 121. *Patricii Homerocentra, seu Christiadem ex Iliade & Odyssea.* Hic est PELAGIUS Patricius quem interfecit Zeno Imperator, à quo Pelagio Homerocentones compositos testantur Cedrenus & Zonaras. Cedreni verba hæc sunt in Zenone p. 291. Ἀναιρεῖ δὲ καὶ τὸν θαυμαστὸν καὶ περὶ ποίησιν ἐπῶν ἀξιόλογον ἄνδρα Πελάγιον τὸν Πατρίκιον ἐλευθεροστομεῖν εἰδότα —— οὗτος φέρεται ἱστορία δι' ἐπῶν γεγραμμένη ἀπὸ Αὐγούστου Καίσαρος. Τούτου ποίημα καὶ τὰ καλούμενα ὉΜΗΡΌΚΕΝΤΡΑ καὶ ἄλλα μυρία θαύματος ἄξια. Zonaras quidem in Theodosio juniore T. 3. Annal. p. 37. ait Homerocentonibus à Pelagio imperfectis relictis ultimam manum additam esse ab Eudocia Theodosii uxore: Οἷα δὲ περὶ λόγους ἦν ἡ βασιλὶς ἐκείνη, δηλοῦσι τὰ λεγόμενα Ὁμηρόκεντρα. Πατρικίου γάρ τινος ἐπιχειρήσαντος τῷ σπουδάσματι, ἀτελὲς δὲ καταλιπόντος αὐτὸ καὶ οἷον εἰπεῖν ἀνοργάνωτον (in membra non digestum) ἐκείνη καὶ εἰς τέλος ἤγαγε καὶ ὠργάνωσεν· ὡς καὶ ἡ παρ' ἐκείνης διὰ στίχων ἡρωϊκῶν τῷ ποιήματι γενομένη ἐπιγραφὴ τοῖς ταύτην ἐπιοῦσι παρίστησι. Verum huic sententiæ temporum ratio repugnare videtur, Eudocia enim prius mortua existimari potest quàm Homerocentones à Pelagio componerentur. Et forte Epigramma Eudociæ quod in codice Bibl. Palatinæ Homerocentonibus præmittebatur respi-

* h. e. Leontii Philosophi. Ceterum, lubens hoc loco cum lectore communico quæ ex clarissimi Boivinii præclara observatione me monuit doctissimus vir Ludolphus Neocorus, "Quod Codex 2891. Bibl. Reg. Paris. exhibet Homerocentones quales à *Patricio* primùm collecti sunt, idq; opus tantum constat versibus 203. Porro Codex 2977. & 3260. eundem Centonem exhibet ab *Eudocia* concinnatum & auctum qui constat versibus 615. Sed in Codice 2977. illud carmen non Eudociæ Theodosii conjugi sed alii Eudociæ, sorori nempe Cyrzoës Monomachi uxoris tribuitur. Præterea alius Codex Homerocentones exhibet quales Aldus primùm deinde H. Stephanus & alii ediderunt, quadruplo ampliores quàm qui Cod. 2977. Eudociæ adscribuntur. *Prima* Collectio quæ Patricium auctorem habet & cujus apographum apud laudatum Neocorum exstat, quanquam est brevior, ea tamen omnia attingit quæ de CHRISTO in Symbolo Apostolorum & Nicæno continentur: *Secunda* collectio quæ Eudociæ est, præter illa quæ attigerat Patricius, varias continet de CHRISTI miraculis narrationes, suis quasque locis insertas, & supremi judicii peculiarem habet in fine descriptionem. *Tertiæ* collectionis auctor præfixit operi suo capita quatuor de Mundi creatione, de Paradiso, de astu serpentis, & de violata à primis parentibus lege divina. Ad hæc non solum integros passim versus, sed & episodia poëtica & descriptiones frivolas adtexuit tanta licentia, ut sæpe ab Evangelica veritate discrepet. Hæc præstantissimus Neocorus, cui & eruditissimo Boivinio pro insigni hac annotatione gratias mecum habebunt Studiosi.

respiciebat non Pelagii poëma sed ipsius Eudociæ quæ & ipsa teste Johanne Tzetza Homerocentones scripserat. Porro illos qui editi hodie exstant Homerocentones Pelagio potius tribuerim quàm Eudociæ, propter ejusdem codicis Palatini fidem, quæ Vossium etiam ut idem sentiret, videtur permovisse. Aubertus vero Miræus qui in auctario de scriptoribus Ecclesiasticis hos centones adscripsit Eudociæ Augustæ non Theodosii jun. sed Constantini XII^i. cognomento Ducæ conjugi, recte reprehensus est à Gvilelmo Caveo, viro de Ecclesiastica historia si quisquam præclare promerito. E recentioribus Carmen Ὁμηροκεντρικὸν in somnum concinnavit Jacobus Duportus, quod in ejus Poëmatis p. 231. legitur.

V. Quandoquidem Homerus, non Historicus sed Poëta, bellum Troicum neq; ab ovo repetiit neq; ad exitum perduxit, jam olim paralipomena ejus exseqvuti sunt scriptores *Cyclici*, de quibus supra c. II. sect. 24. n. 12. 15. & 18. atq; è latinis *Camerinus*, de quo Ovidius Lib. IV. ex Ponto Elegia 16. *Quique canit domitam Camerinus ab Hercule Trojam.* Tum *Æmilius Macer*, inde *Iliacus* dictus ab Ovidio IV. 16. ex Ponto, & de quo idem Poëta L. II. Amorum Elegia 18.

Carmen ad iratum dum tu perducis Achillen
Primaque juratis induis arma viris.

Et Lib. II. ex Ponto Elegia 10.

Tu canis æterno quicquid restabat Homero
Ne careant summâ Troica bella manu.

VI. Exstant quoque COINTI cujusdam sive QUINTI, * quem ex nomine ut existimo *Romanum* suspicati sunt Volaterranus & Ptolemæus Flavius, τῶν μεθ' Ὅμηρον sive παραλειπομένων Ὁμήρῳ Libri XIV. versu græco Heroico bellum Iliacum ab Hectoris interitu usq; ad reditum sive naufragium Græcorum persequentes. In primâ editione dicitur *Quintus Calaber*, ** nullam aliam quantum scio ob rationem, quicquid paratragœdietur Dausquejus, quam quod Poëma ejus in *Calabria* repertum est ad Hydruntem, maritimum Calabriæ opidum, in veteri templo S. Nicolai. Vita Coluthi *** ab Aldo Manutio poëmati ipsius de Helenæ raptu præfixa: Κολούθῳ ἐπιγέγραπται καὶ τὸ παρὸν ποίημα Ἑλένης ἁρπαγὴ ἐν Ἀπουλίᾳ σύνηθες καὶ γνώριμον ὅπου καὶ ἡ ποίησις τοῦ Ὁμηρικοῦ ΚΟΙΝΤΟΥ πρῶτον εὕρηται ἐν τῷ ναῷ τοῦ θείου Νικολάου τῶν Κασούλων ἔξω τοῦ Ὑδρόντου· ὁ ἀναστάσας ὁ θεῖος Βησσαρίων ὁ Νικαίας Καρδινάλις Θουσκουλάνου τοῖς βουλομένοις ἐκοίνωσε, καὶ τοῦτο δὲ ἀπόκρυφον γεγονὸς νῦν κοινὸν ἔσται. Constantinus Lascaris in Gramatica institutione ab eodem Aldo edita: *Poësis autem Homericissimi† Quinti jam multo tempore ignota*

* Idem plane nomen est Κόϊντος & *Quintus*, neq; alia est differentia nisi quod unum sit scriptum literis latinis, alterum Græcis. Sic Quintus Fabius apud Dionysium Halic. Plutarchum, Appianum & alios Græcos scriptores Κόϊντος Φάβιος, & Quintius Κόϊντιος. Apud Dionem Cassium modo Κόϊντος scribitur pro Quinto modo Κυϊντος & pro Quintilio Κυϊντίλιος. Κόϊντος Medicus memoratur apud Galenum T. 4. edit. Basil. p. 370. & alibi.

** Quintum Calabrum à Cointo male diversum facit Anna T. Fabri ad Dictyos IV. c. 1. notata eo nomine à præstantissimo Perizonio diss. de Dictye sect. 13. Quintus Catabius typographi vitio dicitur apud Montacutium T. 1. Orig. Eccles. p. 378.

*** Ex hac idem referunt Rhodomannus in præf. & Leonhardus Nicodemus in additionibus ad Bibl. Neopolitanam Nicolai Toppi p. 215. seq. ut Vossium, Bailletum & Laur. Crassum de Poëtis Græcis prætercam.

† *Alterum Homerum* vocat J. Thomas Freigius Epistolâ Quinto præmissâ. *Homero proximum*, Barthius II. 8. Adversar. *Optimum Poëtam & solum legi dignum post Homerum*, Dan. Heinsius ad Nonni Dionysiaca.

ignota fuit & tanquam extincta: sed propius Bessarion Nicæas Cardinalis Tusculani, ille sane quam bonus & ut Homerice dixerim similis Deo vir, aliaque plurima in nos & hanc ex Apulia cum servasset, volentibus tradidit, quam & ipse olim desiderabam. De se ipso pauca hæc commemorat Qvintus libro XII. v. 302.

Τούς μοι νῦν καθ' ἕκαστον ἀρειρομένῳ σάφα Μοῦσαι
Ἔσπεθ' ὅσοι κατέβησαν ἔσω πολυχανδέος ἵππου.
Ὑμεῖς γὰρ πᾶσαν μοι ἐνὶ φρεσὶ θήκατ' ἀοιδὴν
Πρίν μοι ἀμφὶ παρεῖα κατασκίδνασθαι ἴουλον
Σμύρνης ἐν δαπέδοισι περίκλυτα μῆλα νέμοντι.

Ex hoc loco *Smyrnæum* appellat post Tzetzem Chiliad. 2. versu 488. & Benedictum Ægium Spoletinum p.10. ad Apollodor. Rhodomannus, & cum Parrhasio inde colligit Scholam Smyrnæ habuisse & discipulos instituisse: quod postremum Vossio licet & Reinesio aliisq; viris doctis probatum merito in dubium vocat Clarissimus Baylius T. 3. Lexici Historico Critici p.2540. quia nihil aliud affirmat hoc loco Poëta quam se adolescentem adhuc & in Smyrnæ campis inclytas oves pascentem (ex qvo ipso ne Smyrnæum qvidem certo colligas) à Musis carmen edoctum fuisse, perinde ut Hesiodus dum puer paterna armenta custodiret (Ἄρνας ποιμαίνων Ἑλικῶνος ὑπὸ ζαθέοιο) à Musis amatus fuisse traditur à Luciano T.2.p.310. Idem Reinesius in Epistola ad Johannem Weitzium, & Epist. LXVII. ad Rupertum p. 591. Cointum nostrum eundem esse existimat cum *Corintho* * *Smyrnæo* Grammatico non adeo antiqvo cujus libellus de dialectis, infra suo loco commemorandus exstat. Sed utut non indignum poêma istud Grammatico esse fateor tum ob argumentum tum propter accuratiorem & γραμματικώτερον in carmine & descriptionibus locorum Characterem, qvem in illo notarunt viri docti, hæc tamen Reinesii conjectura levi nominum similitudine nixa refellitur ab auctore scholiorum minorum in Homerum & ab Eustathio tum à Tzetza in Chiliadibus, & ad Hesiodum ac Lycophronem qvi non uno in loco ejus mentionem facientes semper Κόϊντον appellant, ipsorum testimoniis suffragante consensu MStorum codicum & illius qvo Aldus usus est & alterius in Bibl. Barberina scripti manu Georgii Hermonymi Typhernatis qui primus Græcas literas docuit Lutetiæ & Reuchlini in his literis præceptor fuit (Allat. de Georgiis p.393. sq.) aliorum item duorum in Bibl. Cæsarea quorum meminit Nesselius IV. p.5. & 52. Neq; Casp. Barthii suspicio multum habet verisimilitudinis qvi pag. 960. b. in Claudianum cum Cointo nostro eundem esse putat *Milesium* illum

* Corinthum vocat etiam Rev. Johannes Faës in notis ad Gyraldum de sepultura veterum pag. 692. b.

illum Smyrnæum, cujus poëticam facultatem laudat Eunapius in Proæresio p. 121. Sane per tot secula plures potuerunt esse Poëtæ patria Smyrnæi, neq; de ætate Cointi adeo certi quicquam constat, licet ex Charactere carminis, lubrico nimis argumento, Rhodomannus & post eum alii conjecerunt propinquum fuisse ætati Nonni, Coluthi, Tryphiodori, & Musæi qui de Ero & Leandro poëmation composuit. Barthius vero ipse alibi (II. 10. Adversar.) Cointum putat sub primis scripsisse Imperatoribus, idque colligit è vaticinio Calchantis XIII. 336. seq. sed quod scriptum potest esse ad imitationem vetustioris Poëtæ. Primam Quinti Smyrnæi editionem Græcam, licet plenam mendis ut notat Gesnerus, studiosi debent *Aldo Manutio*, una cum Tryphiodoro ac Colutho sine temporis nota vulgatam in 8. Hinc recusus est Basileæ, 1569. 8. itidem parum emendate: Latina prosa vertit *Jodocus Valaræus* Antwerp. 1539. 8. & Lugd. 1541. 8. *Bernardi Baldi* versionem (latinam an Hetruscam) non vidi. *Casparis Barthii* Metaphrasis qui Tomo I. ad Statium p. 584. testatur se adolescenti ætate Quintum Smyrnæum correxisse & latino carmine transtulisse, lucem non adspexit. *Johannis Brodæi* notæ & castigationes in Oppianum, Q. Smyrnæum & Coluthum prodierunt Basileæ 1552. 8. In Poëtis Græcis principibus Henrici Stephani Q. Smyrnæus est omissus, sed Græce & latine exstat in corpore Poëtarum Græcorum Heroicorum curâ *Jacobi Lectii* edito Genev. 1606. fol. Tom. 2. pag. 137. Libri tres postremi cum *Michaëlis Neandri* qui in Schola Ilfeldensi illos interpretatus fuerat versione prosaria editi sunt à *Laurentio Rhodomanno* in parte posteriore operis aurei Neandri Lips. 1575. 4. Rhodomannus in eleganti quod præmisit carmine Græco & latino refert se inter auditores Neandri tunc fuisse, atq; ipsum Quinti libros prælegentem auscultasse. Idem Rhodomannus postea integrum Cointum recensuit, & cum versione nova sua prosaria post triginta annos, per quos in privatis scriniis delituerat, secundis auctoris curis emendata, & castigationibus edidit Græce & latine Hanoviæ typis Wechelianis 1604. 8. In eadem editione occurrit Rhodomanni Poëma duplex Græco latinum, quorum alterum inscribitur Ilias parva * complexa epitomen singulorum librorum Homeri & Cointi, alterum Troica sive breviarium historiæ Trojanæ undiquaque decerptum. Præterea Dionis Chrysostomi Oratio XI. de Ilio non capto, cum Rhodomanni versione & notis, & *Johannis Hartungi* in Quintum Smyrnæum breves observationes quæ uno alteroq; folio constant. Hujus Rhodomannianæ editionis exempla quædam cum in officina libraria Wecheliana adhuc superessent Ao. 1614. quo lucem viderunt *Claudii Dausquii* notæ & observationes, (quibus *Brodæanæ* subinde interspersæ sunt) in Quintum Smyrnæum, Tryphiodorum & Coluthum, Francof. ex eadem Wecheliana sive

* Confer quæ de hoc poëmate notavi supra c. 2. sect. 24. num. 12.

Aubriana officina, 8vo, quo facilius junctim venderentur, novus à typographo titulus Quinto præfixus est, atque inde factum ut in quibusdam exemplis editionis Rhodomannianæ compareat annus non 1604. sed 1614. De Rhodomanno apponam unicum idque rectissimum judicium Casp. Barthii LIX. 1. Adversar. *Locus is Calabri vulgo corruptus circumfertur, sed nos eruditissimi Rhodomanni emendationem merito sequemur, qui cum divinum Poëtam totum in se redegerat, adeo ut similia eidem rara felicitate scribere posset. Quo quidem viro græcum Poëtam neminem unquam meliorem habuisse Germaniam nostram existimo, cujus Poëmatis plerisque talibus si nomen abesset, nos antiquum auctorem & non de bucconibus aliquem adscripturum fuisse rectissime judicavit Josephus Scaliger.* Loca quædam Cointi emendat Guil. Canterus lib. I. Novar. Lect. cap. VII. Quintum ut Historici magis quam Poëtæ officio functum reprehendi ab Udeno Nisiello in parte 4. progymnasmatum Italice editor. notavit Laurentius Crassus in opere de Poëtis Græcis eadem lingua vulgato p. 438. At Bailletus Gallus fallitur, qui judic. de Poëtis T. 2. p. 524. affirmat Quinto præter XIV. libros paralipomenon Homeri, binos tribui seorsim scriptos de Ilii excidio. Nam duodecimus & decimus tertius ex illis XIV. sunt quos Michaël Neander seorsim in aureo opere edidit sub titulo ἰλίȣ ἁλώσεως βιβλία δύω.

VII. COLUTHUS è Lycopoli Thebaidis in Ægypto civitate clarus sub Imperatore Anastasio (qui Ao. Christi DXVIII. obiit) præter Καλυδωνικῶν Libros VI. ἐγκώμια versibus Heroicis & περσικὰ quæ universa Suidæ memorata interciderunt, scripsit Ἑλένης ἁρπαγὴν sive *de raptu Helenæ* poëma Heroicum versibus CCCLXXXIV, repertum à Cardinali *Bessarione* in Calabria una cum Quinto Smyrnæo, & Græce primum editum ab *Aldo* in 8. sine temporis notatione, deinde recusum emendatius in Poëtis principibus *H. Stephani* Paris. 1566. fol. Latina prosa vertit *Jodocus Valaræus* Antw. 1539. 8. Lugd. 1541. 8. carmine *Helius Eobanus Hessus*, quod inter alia ejus poëmata recusum Francof. 1564. 8. Porro cum versione & notis *Mich. Neandri* exstat in hujus opere aureo T. 2. Lips. 1577. 4. Prætereo quod legitur Coluthus ad calcem nonnullarum Homeri editionum ut in Græca & Græcolatina quam curavit *Æmilius Portus* Genev. 1609. 12. tum in corpore Græcorum Poëtarum cum latina versione, ex recensione *Jac. Lectii* ibid. 1606. fol. Notas & castigationes *Johannis Brodæi* & *Claudii Dausqueji* paulo ante de Quinto differens memoravi. Cum versione & notis *Stephani Ebelii* Coluthus prodiit Franequeræ 1600. 8. Cum metaphrasi latina *Eob. Hessi* & Musæi poëmatio de Herone & Leandro, Hamburg. 1617. 8. curante *Henrico Rumpio*. Hunc poëtam emendatiorem cum scholiis Græcis, variis lect. Observationibus Philologicis, glossario Coluthiano & dissertatione de CLII. Trojani belli scriptoribus edere ante aliquot annos* recepit Rev. D. *Valentinus Ernestus Læscherus*, qui fidem quo minus hactenus exsolveret à sacro quod ornat mune-

re

* Confer Nova litteraria Hamburgens. A. 1704. p. 265.

re prohibitus fuit. Eſt & mihi Coluthi itemque Tryphiodori codex ſcriptus ante annos circiter trecentos, qui olim fuit Eliæ Putſchii. *Germanico* carmine haud infeliciter à ſe expreſſum Coluthum ante aliquot annos oſtendit mihi nobiliſſimus Vir *L. Chriſtianus Henricus Poſtellus* Hamburgenſis. *Anglico* redidit & notis illuſtravit *Eduardus Sherburne*, quod prodiit Londini 1651. & 1702. 8. una cum aliis eruditi & præclari viri poëmatis.

VIII. Coluthum in pleriſq; editionibus, ut Græcis *Aldina* & emendatiore *H. Stephani*, tum Græcolatinis *Mich. Neandri*, qui notas addidit, *Æmiliique Porti* & *Jacobi Lectii* comitatur TRYPHIODORUS * ſeu Tryphiodori Ægyptii Poëma Epicum verſuum DCLXXVII. quod inſcribitur ἰλίȣ ἅλωσις ſive *de Trojæ everſione*. Græce ſeparatim editum eſt A. 1617. 8. curante H. Rumpio in uſum Gymnaſii Hamburgenſis. Nonnulla ejus loca emendat & illuſtrat *Paulus Leopardus* vir harum literarum apprime peritus XIX, 1. & Libro XX. emendationum. Præſtantiſſima editio eſt quæ cum verſione latina duplici (proſa & eleganti carmine) ac notis *Nicodemi Friſchlini* ac caſtigationibus *Laurentii Rhodomanni* lucem vidit Francof. 1588. 4. Vertit & *Guil. Xylander* carmine, ad calcem Diodori Siculi Baſil. 1578. fol. poſt priorem verſionem quam ſimiliter carmine elaboraverat vix ſedecim annos natus & inſcio ipſo Oporinus ediderat. *Claudii Dausqueji* notis in Quintum & Coluthum animadverſiones ejusdem in Tryphiodorum exſtant adjectæ, ut paulo ante monere me memini. Scripta Tryphiodori deperdita ſunt: Μαραθωνιακὰ & τὰ καθ᾽ ἱπποδάμειαν, tum παράφρασις τῶν ὁμήρȣ παραβολῶν, & Odyſſea λειπογράμματος de Ulyſſis laboribus & fabulis eum ſpectantibus, de quâ dixi capite ſuperiore num. CXVIII.

IX. ISAACUS COMNENUS PORPHYROGENETUS cujus ſcholia inedita in Homerum memoravi c. III. num. 15. ſcripſit præterea proſa Græca libellum de prætermiſſis ab Homero & χαρακτηρίσματα Græcorum Trojanorumque ducum ex Dictye ut ait decerpta. Poſterioris partis editionem è MS. Bibl. Amſtelodamenſis debemus *Jano Rutgerſio* V. 20. Variar. lect. Lugd. Bat. 1618. 4. Utriusque *Leoni Allatio* in excerptis Rhetorum antiquorum & Sophiſtarum, Græce cum verſione ipſius vulgatis Romæ 1644. 8. JOHANNIS TZETZÆ Ante Homericorum & Poſt Homericorum mentionem feci cap. III. num. 14. Videntur etiam Paralipomenon Homeri ſcriptoribus adjungendi qui ſingulis Homericis verſibus de ſuo verſum intercalarunt & ſubjunxerunt ut *Pigres* &

* Coluthi æqualem plerique conjiciunt è carminis ſimilitudine. Sed Gyraldus longe antiquiorem exiſtimaſſe videtur, commemorat enim inter Poëtas qui ſub Ptolemæis vixerunt, T. 2. Opp. p. 166. Antiquiſſimus quod ſciam qui mentionem Tryphiodori fecit eſt Heſychius Illuſtris ubi de Neſtore Lycio. Poſt Heſychium (qui ſub Anaſtaſio Imp. claruit) Svidas, Tzetzes ad Lycophronem & Chil. IV. 997. Euſtathius ad Odyſſ. θ. p. 324. &c.

Timolaus Lariſſæus de quibus ſuperiori capite, & de quo ibidem dicere neglexi IDÆUS Rhodius Liſſi F. Heroicorum carminum ſcriptor, qui Suidâ teſte παρεμβαλὼν ςίχον ςίχῳ ἐδίπλασε τὴν ποίησιν Ὁμήρου. E recentioribus nemo amœnius diſſertiusque in paralipomenis Homeri ſcribendis verſatus eſt ArchiEpiſcopo Cameracenſi illuſtriſſimo *Francisco Salignaco Fenelonio*, cujus *Telemachus* ſive continuatio libri quarti Odyſſeæ Gallica proſa ſcripta & pulcherrimis monitis Ethicis ac Politicis Principi potiſſimum obſervandis referta ſimulac (auctore ut ferunt inſcio) adſpexit lucem, tanto omnium applauſu excepta, tam avide ab omnibus lecta eſt, ut intra breve tempus non modo plus decies recuſa fuerit, ſed & ſua eum lingua exſtare juſſerint Itali, Angli, Belgæ, Germani; ſolis Gallis quibusdam iniquiorem de tanti civis ſui ingenio ſententiam ferentibus, ſed in qua plus malignitatis atque invidiæ quam candidi judicii facile agnoſcas.

X. Antequam de Homero dicere deſino, cujus commentatoribus merito ſuo adjungendum doctum & laborioſum ſcriptum doctiſſ. Medici Leidenſis *Caroli Drelincurtii* Homericus Achilles, Lugd. *Bat.* 1693. & 1694. 4. commemoranda etiam nonnulla de ejus Zoilis ac detractoribus ſunt. Equidem haud negandum videtur multos in ejus laude & admiratione modum exceſſiſſe, *atque dum omnia, pugnantia etiam ex Homero exſculpere voluerunt, juſtam dediſſe anſam Senecæ Epiſt. LXXXVIII. ſcribenti: *apparet nihil horum eſſe in illo cui omnia inſunt.* Itaque pedibus eo in ſententiam Antonii Van Dalen acutiſſimi Medici & Philologi Harlemenſis, qui in libro de oraculis p. 84. editionis ſecundæ & libro de Ariſtea c. 26. p. 200. ſeq. oſtendit ſe non magnam admodum *Hebraicarum* rerum vel linguæ notitiam Homero tribuere, etſi de illius alluſionibus ad phraſes & ritus Hebraicos multa diſputantur à viris eruditisſimis ut à Jacobo Cappello in Vindiciis pro Iſ. Caſaubono c. 11. & 12. à Merico Caſaubono de Schreveliana Homeri editione p. 46. ſeqq. Zacharia Bogano in Homero Hebraizonte Oxon. 1655. 8. ut Dan. Heinſium, Crœſium aliosque prætereram. Quemadmodum vero parum hoc detrahit Homeri Græci poëtæ laudibus, ita ſibi potius quam ejus famæ nocuerunt iniqui & inepti cenſores οἱ τοὺς ἀκεφάλους καὶ μειούρους Ὁμήρου ςίχους ἐκλέγοντες, τὰ δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα τῶν πεποιημένων ὑπερεῦ παρορῶντες, de quibus Plutarchus in conſolatione ad uxorem p. 644. præcipue cum Homerus confidentia ingenii ſui adeo non curaverit Grammaticas minutias, ut primum etiam Iliadis verſum ἄμετρον poſuerit notante Plutarcho, de profectu in virtute p. 80. Sed vitio humani ingenii factum eſſe videtur, ut nimias Homeri laudes ferre quidam non valentes, in vituperatione ejusdem & ipſi nimii eſſent, & ex reprehenſione ejus quem omnes

* His merito annumeres Jo. Tzetzem Chil. XIII. v. 670. qui non dubitat appellare τὸν ὑπὲρ πάντας ἅπαντα τὸν Ὅμηρον τὸν μέγαν.

omnes admirarentur, captarent laudem defæcatioris judicii. Talis fuisse, videtur ZOILUS, qui in Scholiis minoribus ad Iliad. E. 4. & ab Eustathio p. 387. *Ephesius* appellatur, sed Heraclito in allegoriis Homericis p. 427. & Plutarcho Sympos. V. 4. Æliano XI. 10. Var. & Svidæ * variis in locis *Amphipolites*. Vitruvio etiam præfat. ad Librum VII. à Macedonia venisse Alexandriam dicitur & Plinio indice Libri XII. & XIII. Zoilus Macedo: atqui Macedoniæ opidum Amphipolis. Idem Heraclitus eodem loco *Thracium mancipium* appellat: quodq; plures allatrasset & reprehendisset, dictus fuit teste Æliano Κύων ῥητορικὸς *Canis Rhetoricus*. Ætas illius eo usq; certa est, quod vivendo superavit Philippum Macedoniæ Regem, ad hujus enim mortem historiam suam perduxisse traditur. Cum vero Demosthenes ex orationibus ejus profecisse dicatur, & discipulus fuerit Zoilus Polycratis Atheniensis qui Socratis æqualis fuit, aut ad summam senectutem pervenisse eum est necesse (Tanaquillo Fabro enim in notis ad Longinum, Zoilum Rhetorem qui contra Platonem scripsit à Zoilo Homeromastige distinguenti contra veterum sententiam assentiri nolim) aut errasse Vitruvium Architecturæ certè quàm historiæ & Chronologiæ peritiorem, qui illum sub Ptolemæo Philadelpho post Aristophanem Grammaticum Alexandriam venisse scribit. Sed locus ejus insignis non est prætermittendus. *In sequentibus annis à Macedonia Zoilus qui adoptavit cognomen ut HOMEROMASTIX vocitaretur Alexandriam venit suaq; scripta contra Iliadem & Odysseam comparata Regi recitavit. Ptolemæus vero cum animadvertisset Poëtarum parentem Philologiæq; omnis ducem absentem vexari, & cujus à cunctis gentibus scripta suspicerentur, ab eo vituperari, indignatus nullum ei dedit responsum. Zoilus autem cum diutius fuisset in regno inopia pressus, summisit ad Regem postulans ut aliquid sibi tribueretur. Rex vero respondisse dicitur Homerum qui annos mille decessisset, ævo perpetuo multa millia hominum pascere. Item debere qui meliori ingenio se profiteretur non modo se unum sed etiam plures alere posse. Et ad summam mors ejus ** ut parricidii damnati varie memoratur.*

* Vide Svidam in Ἀναξιμένης, Δημοσθένης & Ζωίλος. Apud Plutarchum quoque in Demosthenis vita memorantem τοῦ ζήθου τοῦ Ἀμφιπολίτου λόγους, legendum ζωίλου τοῦ Ἀμφιπολίτου, ut ex Dionysio Halic. libro de Demosthenis gravitate & Svida monuerunt Reinesius p. 328. Var. & Jonsius p. 42. & 126. Confer etiam quæ de Zoilo notavit Vossius lib. I. de Histor. Græcis c. 15. & Boilæus (Mr. Boileau Despreaux) reflex. V. sur Longin.

** Tam diversæ de morte Zoili narrationes docent parum certam esse universam illam traditionem, & forte deberi illis qui tam malo mortis genere hominem dignum esse temere & parum humane opinabantur, ex iniqua admiratione Homeri, vel sui ipsorum potius nimia æstimatione, in quos Homeri contemtum redundare existimabant. Quis jam miretur religionem tantundem mali svadere potuisse mortalibus, ut quos tanquam hæreticos detestabantur, de illis fœdas mortes vel si essent libenter commemorarent, vel si non essent fingerent. Zoili enim exemplo videmus unius Poëtæ causa, quem ipsi omnibus encomiis efferebant, ille vero aspernabatur, truculentissimo supplicio dignum habitum fuisse, Vitruvii etiam judicio, qui post verba à me jam adducta subjungit: *Utrum ei acciderit, merenti digna constitit pœna. Non enim aliter videtur promereri, qui citat eos, quorum responsum quid senserint scribentes non potest coram indicari.*

tur. Alii eum ſcripſerunt à Philadelpho eſſe in crucem fixum, nonnulli in eum lapides eſſe conjectos, alii Smyrnæ vivum in pyram conjectum. Diverſum ab his genus mortis Zoili commemorat Svidas, ait enim in Olympia de Scironiis ſaxis eſſe deturbatum. ἐπεκλήθη Ὁμηρομάστιξ ὅτι ἐπέσκωπτεν Ὅμηρον, διὸ αὐτὸν διώξαντες οἱ ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ κατὰ τῶν Σκιρωνίδων πετρῶν ὦθησαν. Ab eodem Svida diſcimus novem libros à Zoilo compoſitos adverſus Homeri Poëſin (τὰς καθ' Ὁμήρου συντάξεις vocat Dionyſius Halicarnaſſ. in Iſæo p. 111.) & præterea Homeri vituperationem. Ῥήτωρ δ' ἦν καὶ φιλόσοφος, ἔγραψε μέντοι τινὰ καὶ γραμματικὰ καὶ κατὰ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως λόγους ἐννέα. Ἱστορίαν ἀπὸ Θεογονίας ἕως τῆς Φιλίππου τελευτῆς βιβλία τρία. Περὶ Ἀμφιπόλεως, καὶ κατὰ Ἰσοκράτους ῥήτορος καὶ ἄλλα πλεῖστα ἐν οἷς καὶ ψόγον Ὁμήρου. Qualia fuerint quæ reprehendit in Homero Zoilus, vide ſi placet apud Longinum p. 70. edit Jac. Tollii, Heraclitum qui vulgo Heraclides, loco laudato, Plutarchum V. 4. ſympoſ. tum ſcholia minora ad Iliad. É. 4. & 20. Euſtathium ad Iliad. E. p. 512. Ω. p. 1510. Odyſſeæ í. p. 335. Non abſurde quædam notaſſe & in principe Poëtarum carpſiſſe certiſſimum eſt, quod tamen tot libros reprehenſione implevit poëmatum multis nominibus ſvaviſſimorum & pulcherrimorum, in ipſum præterea Homerum, candidiſſimum omnium laudatorem, ſingulari oratione invectus, neſcio quam arguit animi vel vanitatem vel loliginem, præcipue ſi verum eſt quod legas apud Ælianum XI. 10. Var. Galenum Method. Therapeut. Lib. I. c. 3. T. 4. Opp. p. 37. Homeri iconem à Zoilo flagris * cæſam ἀλλ' οὕτω γε καὶ Ζωΐλος ἔνδοξος τὴν Ὁμήρου μαστίζειν εἰκόνα. Ibidem addit Zoilum non magni fieri niſi à φιλολοιδόροις, Dionyſius tamen Halicarnaſſenſis Epiſt. ad Pompejum p. 127. eum refert inter eos qui Platonem (nam adverſus hunc qvoqve & adverſus Iſocratem ſcripſit) reprehenderint οὐ διὰ φθόνον ἢ διὰ φιλαπεχθημοσύνην κωμῳδοῦντες, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ἐξετάζοντες. Ab hoc viro obtrectatores qvicunqve vocantur non modo *Zoili*, ut apud Martialem & alios, ſed etiam *Homeromaſtiges* ** ut Plinio in præf. hiſtoriæ: *ut ob id caveam iſtos Homeromaſtigas.* Homero ipſi tamen Zoilus debuit ut poſteris innoteſceret, judice Ovidio remed. amor. verſ. 365. ita enim intelligendus ille locus:

Ingenium magni detrectat livor Homeri,
Quisquis es, ex illo, Zoile, nomen habes.

Primus pro Homero contra Zoilum ſcripſit Arati Poëtæ frater *Athenodorus*, ut legitur in Vita Arati Græcis in illum ſcholiis præmiſſa. Definitionem ſchematis ſeu figuræ hanc è Zoilo profert Philammon Rhetor p. 98. edit. Laurentii Normanni ὁ μακαρίτου· σχῆμά ἐστιν ἕτερον μὲν προσποιεῖσθαι ἕτερον δὲ λέγειν.

* Similiter Theagenis Thaſii athletæ ſtatuam ab inimico, ſed haud impune, (collapſa enim ipſum oppreſſit) cæſam flagris narrat Dio Chryſoſt. XXXI. p. 339. ſeq.

** Sic Largi Licinii olim liber ferebatur, infando (ut ait Gellius XVII. 1.) titulo *Ciceromaſtix.*

λέγειν. Reprehendit Quintilianus IX. 1. *Verum id ipſum anguſte Zoilus terminavit, qui id ſolum putaverit ſchema quo aliud ſimulatur dici quàm dicitur.* Zoilus Rhetor ὁ τὸν Ὅμηρον ψέγων ὡς μυθογράφον, laudatur ἐν τῷ Τενεδίων ἐγκωμίῳ apud Strabonem VI. p. 271. Plures autem fuere Zoili præter Amphipolitam noſtrum. 1.) Zoilus Patruus Pythagoræ. Laërt. VIII. 2. 2.) Zoilus Lampſacenus Themiſtonis Epicureæ filius, Clemens Alex. IV. Strom. p. 522. 3.) Zoilus Cedraſenſis (ὁ Κεδρασεὺς) Etymolog. M. in ἀῶος. Forte Grammaticus ille hoc nomine, qui ab Athenæo inter Dipnoſophiſtas collocutores introducitur. 4.) Zoilus Pergæus quem de Diogene Cynico quædam commemorantem laudat Laërtius VI. 37. 5.) Zoilus Sacerdos Boeotius Plutarchi æqualis qui ejus meminit quæſt. Græc. XXXVIII. p. 297. 6.) Zoilus Cyprius artifex ferrarius, de quo idem Plutarchus in Demetrio p. 898. 7.) Zoilus Medicus cujus antidotum memorat Galenus II. 13. de antidotis. neſcio diverſusne ſit à Zoilo Ophthalmico cujus meminit idem IV. 7. de medicamentis κατὰ τόπους. 8.) Zoilus Trevirenſis apud Auſonium in Epiſtola cupidini crucifixo præmiſſa, ad quem locum Scriverius notavit alios Zoilos tres ex Gruteri Inſcriptionibus p. 302. 2. p. 438, 2; p. 900. 9.) alios item tres Zoilos Martyres ex Adone & Uſuardo 24. Maj. & 27. Jun. & Martyrolog. Rom. 24. Nov. His adde 15.) Zoilum Alexandriæ Epiſcopum de quo Nicephorus XVII. 8. & 26. 16.) Zoilum qui ſub Theodoſio jun. Antiochiæ porticum exſtruxit. id. XIV. 46. 17.) Publium Ælium Flavianum Zoilum, Apollodori Aſpendii Philologi fratrem, in veteri inſcript. apud Sponium 1. itinerar. p. 107. 18) Zoilum Mileſium, in veteri anaglypho apud Bernhardum de Montfaucon p. 70. Diarii Italici. 19.) Zoilum Tyrannum Cæſareenſem de quo Joſephus XIII. 20. & 20.) L. Noſtium Zoilum coheredem Ciceronis XIII. 46. Epiſt. ad familiar. Sed ut ad Homerum & alios ejus reprehenſores noſtra redeat oratio, ei viventi æmulum & adverſarium fuiſſe *Sagarin* ſive *Syagrum*, defuncto *Xenophanem*, tradit Laërtius in Socratis vita, II. 46. Καὶ Σάγαρις ἐφιλονείκει Ὁμήρῳ ζῶντι, ἀποθανόντι δὲ Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος. De Syagro dixi Lib. I. c. XXXIV. num. 3. *Xenophanem* idem Laërtius IX. 18. teſtatur graviter perſtrinxiſſe quæ Homerus & Heſiodus ſcripſerant de Diis: γέγραφε δὲ καὶ ἐν ἔπεσι καὶ ἐλεγείαν καὶ ἰάμβους καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου ἐπισκόπτων αὐτῶν τὰ περὶ Θεῶν εἰρημένα. Sexus Empiricus VIII. adverſus Mathemat. p. 341. ἔνθεν καὶ Ξενοφάνης διελέγχων τοὺς περὶ Ὅμηρον καὶ Ἡσίοδον φησί.

Πάντα Θεοῖς ἀνέθηκαν Ὅμηρός θ' Ἡσίοδός τε
Ὅσσα παρ' ἀνθρώποισιν ὀνείδεα καὶ ψόγος ἐστι
Κλέπτειν μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλοις ἀπατεύειν.

Idem lib. 1. p. 57. Ὅμηρος δὲ καὶ Ἡσίοδος κατὰ τὸν Κολοφώνιον Ξενοφάνη ὡς πλεῖστα (ita videtur legendum pro ὃς πλεῖστα) ἐφθέγξαντο Θεῶν ἀθεμίστια ἔργα κλέπτειν μοιχεύειν τε καὶ ἀλλήλοις ἀπατεύειν. Eo nomine & penes inferos poenas dare finguntur Homerus & Heſiodus apud Laërtium VIII. 21. & Suidam in Πυθαγόρας. Ab *Athenienſibus* (ob eandem ut ſuſpicor cauſam) multatum Homerum tanquam inſanientem quinquaginta drachmis, tradit Heraclides, eodem Laërtio teſte II. 43. *Heraclitus* vero Philoſophus (id. IX. 1.) Homerum affirmabat dignum qui ex certaminibus ejiceretur & colaphis cæderetur. Adde Auguſtin. IV. 26. & 30. de C. D. *Plato* * quoque in libris de legibus teſtatus ſe fabulas illas & fictiones indignas Diis improbare, tertio Politias è Republica ſua exeſſe Homerum jubet & alior ſum ablegat quanquam honoris cauſa unguento delibutum lanâque Dei inſtar (confer Grævium ad Heſiodi ἔργα v. 499.) coronatum, qua de re ſcripſerat olim Ælius Serapion teſte Svida: Interim vide ſi placet quæ ad Dionis Chryſoſtomi Diſſ. LIII. & ad diſſertationem VIII. Maximi Tyrii Iſaacus Caſaubonus & Daniel Heinſius: Caſpar Barthius ad Zachariam Mitylenæum p. 300. Tho. Reineſius lib. V. var. lect.

* Confer Euſeb. XIII. 3. præparat. & Proclum in Politiam p. 368.

lect. cap. *6.* post Epistolas ad Daumium p. 322. seq. G. J. Vossius de *Poëtices* natura cap. VIII. & Lud. Thomasinus, in methodo Christiana legendi Poëtas p. 105. seqq. Huc refer & *Sibyllæ* illud quod laudat Lactantius Lib. I. c. VI. *Homerum mendacia scripturum*, & quæ in eandem sententiam Lucianus Gallo T. 2. p. 73. Usque adeo ut Ὁμηρίζειν & Ἡσιοδίζειν veteribus quibusdam idem sit ac mentiri, & Ὁμηρισταὶ *Aretalogi* velut notatum Salmasio ad Suetonium c. 74. Augnst. Nec prætereundus *Daphidas* Telmissensis Grammaticus (Ciceroni de fato & Straboni XIV. p. 647. *Daphitas*) Svidâ teste γεγραφὼς περὶ Ὁμήρου καὶ τῆς αὐτοῦ ποιήσεως ὅτι ἐψεύσατο. Reprehensus quoque Homerus à *Metrodoro* in pluribus scriptis Plutarch. p. 1087. quod non svaviter vivere liceat sec. Epicurum, à *Pammene* Thebano. id. lib. 1. Sympos. qv. 2. à *Parthenio* Phocaënsi, Vide Epigramma Erycii quod edidit Clariss. Neocorus ad Svidam in Παρθένιος, à *Bione* Sophista de quo Acron ad Horatii II. 2. Epist. à *Protagora* denique, de quo Aristoteles c. 19. Poëtices. Quibus accedit *Dio Chrysostomus* Oratione XI. de Ilio non capto quam separatim cum notis & versione sua edidit ad calcem Quinti Rhodomannus, confutandum in se suscepit *Georgius Henricus Ursinus* Oratione de Ilio capto quæ subjicitur egregiis viri illius eruditi observationibus Philologicis, editis Ratisbonæ 1679. 8. ut præteream quæ Dioni Chrysostomo opposita sunt à *Godofredo Kirbach* in dissertatione vulgata Witebergæ 1687. Quanquam Origenes quoque 1. adversus Celsum p. 32. fassus est difficillimum esse tueri quæ de bello Iliaco ab Homero tradita sunt. Non repetam in præsenti exprobatam Homero in prosodia vocum licentiam, & illud Ἆρες Ἄρες apud Martialem, cum quod idem sæpius repetit & in epithetis usurpandis non pari semper delectu versatur: neque persequar eorum criminationem qui parum verisimiliter plagium Homero in Sibyllam, Dictyn, Musæum, Orpheum, aliosque quos jactant antiquiores Poetas commissum objecerunt, qua de re dictum passim Libro superiore: Nec quod de Homeri poematis abolendis cogitarunt *Caligula* Sveton. c. 34. & qui illis Antimachum præferebat *Hadrianus*. Dio LXIX. p. 790. Nec denique quæ in Homero reprehenderunt recentiores, *Julius Cæsar Scaliger* Poëtic. V. 2. seq. *Paulus Benius* in collatione Homeri ac Virgilii cum Tasso & Ariosto, *Renatus Rapinus* in comparatione Homeri & Virgilii, *Alexander Tassonus* * *Jacobus Gaddius* ** *David* & *Johannes Clericus* *** & in invidiosa fastidiosaque comparatione veterum ac recentiorum *Carolus Perraultus*, vir ingeniosissimus à Boilæo in observationibus ad Longinum confutatus, nedum quæ *Boisrobertus*, **** *Maresius Sorlinus* & similes. Jam pridem enim tempus est ut misso tandem Homero ad alios scriptores Græcos noster sermo descendat.

XI. Fuere

* Erythræus Pinacothec. I. 486. in Tassoni vita: *Narravit mihi se quingentas Homeri sententias & amplius in unum volumen collectas habere, quas editurus esset, stulte ridiculas.* præfationem ad annotationes Tassoni posthumas in Vocabularium Academicorum della Crusca Venet. 1698. fol. ubi inter alia memorantur Censuræ ejus in Homerum, Petrarcham, & Boccacium.

** De scriptoribus non Ecclesiasticis T. 1. p. 208.

*** Johannes Clericus Vir Cl. in arte Critica T. 1. p. 100. David Clericus Oratione quarta lectu non indigna quæ est in vituperationem Homeri. Præclarum tamen ejusdem Jo. Clerici de Homero judicium exstat T. XI. Bibl. selectæ p. 355. seq.

**** Baillet. Judic. de Poëtis T. 1. p. 40 seq. Adscribam denique hæc Abulfaragii p. 40. *Dicitur Analinias* (al. Anabias) *scurra ad Homerum dixisse, dicteriis me incesse, ut ex conviciis tuis gloriam captem, cum laude tua non sim dignus: Dicenteq; illo, nunquam id facturus sum, respondisse, adiens ergo principes Græcorum pusillanimitatem illis tuam notam faciam. Cui statim Homerus: Accepimus petente cane ut cum leone pugnam iniret in insula Cypro, abnuisse leonem, dedignatum hoc facere. Dixit ergo canis: abiens ego ad leones, ignaviam tuam illis indicabo, Cui leo: ut exprobrent mihi leones quod haud ausus fuerim tecum congredi, satius mihi est, quàm ut mystaces meas sanguine tuo oblinam.*

XI. Fuere & alii Homeri, 1.) Phocensis Euphronis F. Hesiodi æqualis, si fides Tzetzæ Chiliad. v. 209. & schol. ad Hesiod. p. 3. & 69. 2.) *Byzantinus*, Tragicus, de quo infra c. XIX. 3.) Homerus Sellus Grammaticus, de quo Svidas. Ut omittam 4.) Omerum Esavi nepotem à quo Homeritas dictos suspicatur Holstenius ad Stephanum Byz. p. 235. & 5.) Regem quintum Arabiæ felicis (apud Pocokium specim. Hist. Arabum p. 57. Hamyar Sabæ F.) à quo potius Homeritarum nomen repetendum contendit Jobus Ludolfus Comment. ad Hist. Æthiop. p. 231. Pseudo Archilochi vero nugæ relatu indignæ sunt, qui ex diversa patria Homero Poëtæ assignata octo Homeros effinxit, ut mirum sit ab illo verba sibi dari passum Jacobum à Cruce Bononiensem, qui ejus testimonio tanquam fide digno ac certissimo usus est in annotatione, pulcherrima ut ipse vocat, ad Gellium, quam in face artium recudi curavit Janus Gruterus T. 1. p. 693. seq. Recte illa rejiciuntur etiam ab Allatio lib. de patria Homeri cap. ult.

CAPUT VIII.

De HESIODI ASCRÆI *ætate, scriptis editis ac deperditis, eorumque quæ exstant editionibus atque interpretibus.*

De Hesiodi ætate. 1. *Certamen cum Homero an genuinum.* 2. 3. *De vita ejus scriptores, & observationes quædam.* 4. Ἔργα καὶ ἡμέραι. 5. *An ex Orphei & Melampodis descriptæ.* 6. *Argumentum.* 7. *Poëma illud admiratus Seleucus Nicator.* 8. *Primi decem versus utrum genuini.* 9. *Græci Scholiastæ* ἔργων *Hesiodi.* 10. Ἀσπὶς *à multis Hesiodo abjudicata.* 11. *Num fuerit pars* ἠοιῶν μεγάλων *sive quarti* καταλόγου? 12. *Græca in Aspidem scholia.* 13. *Theogonia Hesiodi & in eam veterum scripta deperdita.* 14. *Alii Theogoniæ scriptores, eorumque scopus, & num Theogoniæ Hesiodeæ quædam inserta sint è Theogonia Orphei.* 15. *Scholia edita & inedita in Hesiodi Theogoniam. Et deperditi quidam in alia Hesiodi scripta commentarii.* 16. *Catalogus scriptorum Hesiodi deperditorum cum variis observationibus.* 17. *Non videri scripsisse de herbis, de re Medica, nec separatim fabulas. Euthydemi poëmata sub Hesiodi nomine vulgata.* 18. *Editiones Hesiodi Græcæ.* 19. *Cum scholiis Græcis.* 20. *Græcolatinæ & notis illustratæ.* 21. *Metaphrases Hesiodi latinæ & vernaculæ.* 22. *Hesiodi fragmentum in Fulgentii Mythologia tentatum.* 23. *Hesiodus Homeri imitator &* ἐβεργίζων. 24. *Catalogus scriptorum à Græcis Hesiodi interpretibus allegatorum.* 25.

I.

E ætate Hesiodi, Patria Cumani, sed ab educatione in Ascra* Bœotiæ vico Ascræi, dicere quædam me memini libro superiore c. XIII. ubi eorum testimonia in medium attuli, qui Hesiodum non dubitant Homero ipso facere antiquiorem. Jam iis placet accedere, qui eum cum Euthymene & Archemacho apud Clementem I. Strom. p. 327. Homero supparem, annis tamen aliquantò juniorem fuisse statuunt. Varro quidem apud Gellium Lib. III. c. 11. non dubium esse ait quin aliquo tempore eodem vixerint, idque ex epigrammate ostendi, quod in tripode scriptum est qui in monte Helicone ab Hesiodo positus traditur Lib. III. Antholog. p. 389. & apud Dionem Chrysostomum orat. 2. de regno statim sub initium, & in certamine Homeri atque Hesiodi p. 327.

Ἡσίοδος Μούσαις Ἑλικωνίσι τὸν δ᾽ ἀνέθηκε
Ὕμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὅμηρον.

Sed ab admiratoribus Hesiodi hoc confictum esse contendit Salmasius p. 869. ad Solin. perinde ut alterum quod refertur ab Eustathio ad Iliad. ά p. 5. & Scholiaste Pindari ad Nemeonic. Od. 2.

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες ἀοιδήν.

Georgius Syncellus p. 172. Ἡσίοδος ἐγνωρίζετο, ὃν Ἔφορος ἀνεψιὸν καὶ σύγχρονον Ὁμήρου φησίν. Ita legendum, male enim editum ὁμοῦ φησίν, quod pejus etiam vertit Goarus: *quem Ephorus nepotem & sibi coævum celebrat.* Idem Syncellus p. 176. temporibus Davidis Regis: ἐπ᾽ αὐτοῦ ὁ μέγας ποιητὴς Ὅμηρος παρ᾽ Ἕλλησιν καὶ Ἡσίοδος.

II. Idem judicium viri eruditi ferunt de libello inscripto ἀγὼν Ὁμήρου καὶ Ἡσιόδου quem græcè primus edidit H. Stephanus A. 1573. 8vo. (una cum Matronis & aliorum parodiis Homericis & reliquiis Pepli Aristotelis sive epitaphiis Homericorum Heroum) & Dan. Heinsius itidem Græce tantum Hesiodo suo Lugd. Bat. 1603. 4to. subjecit. Hoc certamen Hesiodus cum Homero iniisse dicitur ad exequias Amphidamantis in Chalcide, coram Panide Rege, defuncti fratre, qui tripodem victoriæ præmium adeoque & primas non Homero sed Hesiodo tribuit. Mentio hujus rei apud Plutarchum Lib. V. Symposiacon quæst. 2. & in Convivio septem Sapientum p. 153. seq.

* Hesiodi Ἐργ. v. 540. Strabo IX. p. 409. & 413. Ovid. IV. 14. 31. seq. è Ponto. Alius Hesiodus servus, cujus meminit Lysias apud Svidam in Μουσαῖος. Alius Hesiodus qui adversus hæreses scripsit teste auctore Prædestinati in limine Libri I. & hæresi LXXXIII. Effigies Hesiodi nostri exstat T. 2. thesauri Antiquitatt. Græcar. Gronoviani tabula XXII. è Fulvio Ursino p. 23. Epitaphium à Pindaro positum apud Suid. in Ἡσιόδειον γῆρας. Aliud in appendice Vaticana proverbior. IV, 3.

153. seq. & apud Philostratum in Heroicis, Libanium in Socratis Apologiâ T. I. Opp. p. 653. Themistium Orat. XXX. p. 349. Præterea apud Joh. Tzetzam prolegomenis ad Hesiodum. Vide & Jani Rutgersii Varias lectiones p. 423. Heinsii introductionem ad Hesiodum p. 42. seq. & Apostolium XV. 88. Erasmum in Adagio Πάνιδος ψῆφος. Sanè victoriæ & tripodis Musis dedicati meminit ipse Hesiodus in Ἔργοις v. 655. seq. Sed Homerum â se victum non memorat, de quo ambigit etiam Eustathius prolegom. ad Iliad. εἰ δὲ καὶ ἤρισεν Ὅμηρος Ἡσιόδῳ τῷ Ἀσκραίῳ καὶ ἡττήθη, ὅπερ ἐκεῖνος τοῖς Ὁμηρίδαις καὶ λέγειν, ζητητέον ἐν τοῖς εἰς τοῦτο γράμμασιν, ἐν οἷς ἐκκεινται καὶ τὰ ῥητὰ τῆς ἔριδος. Homerum in campis Elysiis victum ab Hesiodo licet longe inferiore, fingit Lucianus 2. de vera Hist. T. 1. p. 677.

III. Quanquam verò certamen istud quale hodiè fertur & post Adriani Imperatoris tempora cujus nominetenus meminit scriptum constat, totum confictum fortassis est, non minus quam σύγκρισις *Philistionis atque Menandri* edita â præstantissimis Viris Rigaltio ac Rutgersio, rem ipsam tamen contra tot tamque antiquos testes in dubium vocare non ausim. Neque id facere audet Clarissimus Dodvvellus, qui diss. 3. de Cyclis Græcorum eruditè de Homeri & Hesiodi ætate agit, & certamen illud circa annum primum Olympiadis undetrigesimæ * certatum esse concludit. Vicerit itaque Homerum ætate provectum (neque enim Tzetzæ de juniore nescio quo Homero conjectura probanda videtur) Vicerit inquam Homerum illum celebratissimum Hesiodus florens adhuc annis, ut Æschylus senex victus est â juvene Sophocle.

IV. Præterea *Cercopem* quendam (Milesium haud dubie Athenæo memoratum) cum Hesiodo certasse legas in Thomæ Magistri argumento ranarum Aristophanis: τῷ ὑπὲρ φύσιν Ὁμήρῳ τις ἀνώνυμος ἤριζε Σάτυρος (lege Σύαγρος) Ἡσιόδῳ δὲ Κέρκωψ. Laërtius II. 46. Καὶ Κέρκωψ ἐφιλονείκει Ἡσιόδῳ ζῶντι, τελευτήσαντι δὲ Ξενοφάνης. De vitâ Hesiodi non indiligenter agit Lilius Gyraldus dialogo 2. de Historiâ Poëtarum â Colomesio illustratus: & multa præfatur Joh. Tzetzes in suis ad ἔργα prolegomenis, quæ hoc loco â me repeti nihil est necesse. A Musis edoctum se testatur ipse in Theogoniâ v. 22. seq. & in ἔργοις v. 659. de quâ re videndus Dio Chrysost. diss. 77. & Maximus Tyrius diss. 22. illustratus â *Petro* Petito Lib. I. Miscellan. c. 20. Vaticinandi facultatem Hesiodo ereptum it Lucianus in

* Plerique omnes veterum ac recentiorum longe antiquiorem faciunt tum Hesiodum tum præcipue Homerum. Sed si verum est Thaletem qui natus est Olymp. XXXV. 1. fuisse inventorem æquinoctii, τροπῶν solis, & aliarum ejusmodi observationum Astronomicarum, non video quid responderi possit doctissimi Dodvvelli argumentis, cum non tantum apud Hesiodum illarum vestigia occurrant, sed & Heliotropii in Syra insula (â Pherecyde ut refert Laërtius lib. 1. sect. 119. positi) diserta mentio apud Homerum Odyss. ό. v. 403. Quamvis vero hanc potius probo loci istius Homerici interpretationem quam *Perraulti* & Boilæi p. 130. Observatt. ad Longinum, Fateor tamen in plerisq; illis traditionibus de inventis veteres neq; ita sibi constare, neq; adeo tantam meo judicio mereri fidem, ut ex illis certa argumenta Chronologica duci possint. Sic Anacharsidi inventam figuli rotam tribuunt Posidonius, Euphorus, Plinius, ut Laërtii & Svidæ testimonia omittam. Atqui τροχὸν κεράμεως diserte memorat Homerus Iliad. Σ. 600. Quid itaque? num Homerus junior Anacharside? Aut num audiendus Posidonius, qui *malebat versus* in Homeri libris *falsos esse quam fabulam*, ut ait Seneca Epist. 90. Neutrum puto verisimile, sed potius assentior Straboni & Senecæ, qui figlinæ rotæ usum pridem ante Anacharsin hominibus innotuisse existimarunt.

διαλέξει πρὸς Ἡσίοδον T. 2. Opp. p. 487. non ab re quidem, si propriè hoc accipias de vi prædicendi futura, quicquid etiam adversus Samosatensem disputet Barthius Lib. II. Adverſ. c. 8. Vellejo judice *Vir* fuit Hesiodus *perelegantis ingenii & mollissima dulcedine carminum memorabilis, otii quietisq; cupidissimus, ut tempore Homero, ita operis auctoritate proximus* L. I. c. 7. Ad Hesiodi sepulchrũ hirundines convolasse innuit Lucianus de morte Peregrini p. 588. T. 2. χελιδόνας enim illo in loco non κορώνας legendum esse contendit Menagius ad Laërtium p. 255. suavem hirundinum cantum observans fuisse Moscho, Achilli Tatio aliisque. *Plutarchi* liber de vita Hesiodi, Lampriæ memoratus intercidit, quemadmodum & *Cleomenis* liber de Hesiodo cujus meminit Clemens Alex. I. Strom. p. 300. Et quæ de Hesiodo scripserat *Heraclides Heracleotes*, *Chamæleontis* civis sui scripta expilans, de quo Laërtius L. V. sect. 92.

V. Per opus Hesiodi cui auctoritatem Homericis scriptis proximam tribuit Vellejus, suspicari liceat peculiariter ab eo intelligi Poëma cui titutus ΕΡΓΑ καὶ ἩΜΕΡΑΙ, *Opera & Dies*: nihil enim inter omnia Hesiodi scripta isthoc unico est celebrius, nihil in veterum scriptis frequentius usurpatum, imo quod solum pro Hesiodio agnoscebant Bœotii Heliconis accolæ teste Pausaniâ in Bœoticis p. 771. Hoc perperam in duo diversa scripta distingui, quorum alterum ἔργα alterum â v. 763. ἡμέραι inscribatur, probat Dan. Heinsius in introductione c. 18. Olim enim doctrina τῶν ἡμερῶν sive de diebus homini œconomo observandis, sine ulla distinctione ἔργα sive vitæ præcepta subsequebatur, ita ut communis ac generalis esset inscriptio ἔργα καὶ ἡμέραι, quo nomine etiam allegant passim veteres unum aliquem versum Poëtæ producentes, licet sæpius brevitatis causâ tantum ἔργα appellant, neque causa est cur post versum 380. secundus liber ἔργων incipiat, neque enim constat ab Hesiodo in plures libros hoc opus divisum fuisse, neque hanc distinctionem vel scriptores antiqui vel codices MSS. probæ notæ agnoscunt, ut docuit Joh. Georgius Grævius elegantioribus literis quas cum singulari laude ornabat nuper ereptus lection. Hesiod. c. 9. Quanquam Poëmatis istius â citharœdis per partes decantari soliti, partes singulæ pro argumenti varietate â veteribus Grammaticis laudantur interdum sub titulis: δαιμονολογία, πανδώρα, πιθοιγία, * λήξεις &c. Quemadmodum partes poëseos Homericæ similiter ab argumento appellatas notatum â me supra est c. 3. num. 28. Sic & ἡμέρας Hesiodi seorsim quandoque laudant Grammatici recentiores, ut Johannes Tzetzes Chiliad. 12. v. 174. καὶ ἐν τῇ βίβλῳ ἡμερῶν ἀστρολογεῖ ἢ πόσα; Eustathius ad Odyss. Σ. p. 661. ἢ καὶ ὅτι πρὸς τὰς ἡλιακὰς ἡμέρας βιοῦμεν ὁποῖόν τι καὶ τὸ Ὀρφέως καὶ Ἡσιόδου περὶ Ἡμερῶν.

VI. Dici-

* Vide Eustath. in Iliad. ώ. p. 1501. Heinsii introduction. c. 7. Hesiodum ῥαψῳδὸν vocat Lucianus in Hermotimo, T. 1. p. 522.

VI. Dicitur Hesiodus in hoc opere imitatus esse ἔργα καὶ ἡμέρας Orphei, de quibus dixi Lib. I. c. XIX. §. III. Sed Plinius Lib. XIV. c. 1. affirmat Hesiodum præcepta agricolis pandere orsum, & Lib. XVIII. c. 25. principem omnium de agriculturâ præcepisse. Ac valde incertum est, poëmata Orpheo tributa Hesiodo fuisse antiquiora, perinde ut fallitur idem Joh. Tzetza qui in scholiis p. 180. b. editionis Heinsianæ putat Hesiodum quædam hausisse ex * *Melampode*, cum Melampus ille ex quo ibi nonnulla à Tzetza proferuntur longe sit Hesiodo junior & libros suos Ptolemæo Philadelpho inscripserit.

VII. Quanquam verò vocabulum ἔργον peculiariter interdum dicitur de agriculturâ, operisque rura colentium, ut notavit Eustath. ad Iliad. ρ́. p. 1135. & de hoc ipso Hesiodi poëmate agens Olympiodorus in 1. Meteor. praxi 17. Salmasius de usuris p. 299. Petrus Moll ad Longum p. 37. & Anna Daceria p. 22. ad Anacreontem, ac novissime Clariss. Lambertus Bos Observ. Critic. c. VI. p. 32. seq. Præterea Manilius quoque non aliud scriptum intellexit cum Lib. II. v. 19. sq. de Poëta nostro cecinit:

Quin etiam ruris cultus legesque rogavit
Militiamque soli, quos colles, &c.

Neque Plinius XIV. 1. *Tanto priscorum cura fertilior aut industria felicior fuit, ante millia annorum* (scripsit Plinius circa Annum U. C. 830.) *inter principia litterarum Hesiodo præcepta agricolis pandere orso, subsecutisque non paucis hanc curam ejus.* Neque Themistius Orat. XXX. ubi ei Hesiodus dicitur τὴν ποίησιν διανείμας εἰς Ἡρώων τε καὶ Μουσῶν ἐπαίνους, καὶ τὴν γεωργίαν ἐν τούτοις τάξας. Tamen Hesiodi scopus princeps in hoc Poëmate non fuit agri colendi rationem tradere, sed *Persen* fratrem suum (quem ἐποποιὸν nescio quam vere Svidas vocat) à voluptatibus & otio avocare, Ethicisque atque œconomicis præceptis imbuere; ἔγραφε δὲ βιβλίον τὸ παρὸν πρὸς Πέρσην τὸν ἀδελφὸν παραίνεσιν ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν περιέχον παντοίαν, quam Tzetzæ observationem introductione sua multis confirmavit Dan. Heinsius, & capite ult. ostendit vocabulum ἔργα latius sumi debere, ac de universis quæ bono œconomo facienda incumbunt, esse intelligenda. Illam viri docti sententiam Scholiastes Nicandri quoque comprobare videtur dum p. 27. b. Hesiodum laudat ἐν τοῖς περιτλομένοις, præcipue vero Maximus Tyrius Heinsio ipsi commemoratus qui diss. 16. ait Hesiodum scripsisse τὰ εἰς τὸν βίον ἔργα τε ἃ δραστέον καὶ ἡμέρας ἐν αἷς δραστέον. Sic θαλάσσια ἔργα scripserat Pancrates Arcas laudata Athenæo VII. p. 283. & alibi.

VIII. In deliciis hoc Poëma fuit olim Seleuco Nicatori, ita ut capiti ejus mortui appositum fuerit inventum teste Ptolemæo Hephæstione Lib. V. apud Photium cod. 190.

IX. Primos decem versus Hesiodum autorem agnoscere negat Plutarchus

* Hunc locum ni fallor respicit Salmasius p. 825. de annis Climactericis, ubi Melampodem refert inter eos qui ἡμέρας scripserint. Sed & Hesiodi loca quædam illustrat ibidem vir doctissimus.

tarchus, qui Lib. IX. Sympoſiacon problem. 1. verſum ὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος vocat πρῶτα τῶν ἔργων. Negat Pauſanias in Boeoticis p. 771. ex mente accolarum Heliconis, qui procœmium in Muſas Heſiodo abjudicabant & initium poëmatis affirmabant eſſe τὸ ἐς ἐρίδας, demonſtratis ſcriptori illi antiquiſſimis plumbeis laminis in quibus τὰ ἔργα eo modo inſcripta erant. Similiter Joh. Tzetzes auctor eſt procœmium Heſiodo abjudicatum eſſe ab Ariſtarcho, Praxiphane Theophraſti diſcipulo, aliisq; ἰστέον ὅτι Ἀρίσταρχος καὶ ἕτεροι ὀβελίζουσι τὸ προοίμιον, καὶ Πραξιφάνης ὁ μαθητὴς Θεοφράστου, λέγων ἀπροοιμιάστῳ βιβλίῳ ἐντυχεῖν, ἀρχομένῳ ἐντεῦθεν. Οὐκ ἄρα μοῦνον ἔην ἐρίδων γένος. Rejicit etiam Heinſius c. 17. introductionis, profeſſus mali Poëtæ eſſe ſed boni Philoſophi & qui cum cura hunc librum perlegerit. Neq; defuiſſe olim, qui Heſiodi poëmata interpolarent, docet Pauſanias in Corinthiacis p. 171. At enim Dio Chryſoſtomus diſſ. 12. p. 199. ita hoc procœmium Heſiodi eſſe non dubitat, ut propter illud Heſiodũ etiam præferat Homero.

X. In ἔργα καὶ ἡμέρας triplicia Græca extant ſcholia atque commentaria, in quibus ſingulis procœmium quoque explicatur. Antiquiſſima ſunt *Procli* neque integra illa ſed excerpta tantum * ἐκ τῶν Πρόκλου Διαδόχου, argumenti maximam partem Philoſophici, moraliaque & παιδευτικὰ perſequentis. Secunda ſunt ** *Joh. Tzetzæ* hominis non ineruditi, ſed vani & Proclo ſæpe præter rem petulanter inſultantis. Tertia *Emanuelis Moſchopuli* Grammatica & intelligendæ Poëtæ dictioni utiliſſima. Denique ſubjecta eſt *Joh. Protoſpatharii* ἐξήγησις φυσικὴ τῶν ἡμερῶν Ἡσιόδου in filii gratiam ab auctore ſcripta & pauciſſimorum foliorum. Porro ediſcendum pueris Heſiodum datum eſſe jam olim, docet vel Ciceronis illud Lib. VI. ad familiar. Ep. 18. *Lepta ſuaviſſimus ediſcat Heſiodum, & habeat in ore*: τῆς δ' ἀρετῆς ἱδρῶτα. Etiam à Rhapſodis cantatum ad lyram, teſtis Plutarchus IX. ſympoſ. p. 736. 743.

XI. Solet Heſiodi ἔργοις vulgò ſubjici ἈΣΠΙΣ ἩΡΑΚΛΕΟΥΣ ſive *de ſcuto Herculis poëma*, quod plurimi olim negarunt eſſe Heſiodi. Nam præter Bœotos quos ſola ἔργα pro genuino Heſiodi ſcripto habuiſſe ex Pauſania ante notavi, Ariſtophanes Grammaticus eam ſuppoſitiam eſſe ratus eſt & ex Homeri deſcriptione ἀσπίδος Iliad. Σ. expreſſam, teſte anonymo græco ſcholii quod in editione Aldina Ἀσπίδι ſubjicitur. Longinus in libro περὶ ὕψους p. 56. verſum Ἡσιόδειον ex Aſpide proferens addit: εἴγε Ἡσιόδου καὶ τὴν ἀσπίδα θετέον. Theodoſius Alexandrinus in ſcholiis ineditis ad Dionyſium Thracem: δεῖ γὰρ τὸν Γραμματικὸν καὶ τὰ Ἑλληνικὰ βιβλία γινώσκειν. Εἰσὶ γὰρ

* Ita conjicio ex his verbis Græcis quæ in editionibus præponi video. In MSto tamen codice Gudiano, qui editis locupletior non eſt, inſcribitur; Πρόκλου Διαδόχου εἰς τὰ ἔργα καὶ ἡμέρας Ἡσιόδου.

** Meminit Tzetzes ipſe Chil. VI. v. 842.

γὰρ καὶ ἐν αὐτοῖς ὁμώνυμα βιβλία ψευδῆ, οἷον ἡ ἀσπὶς Ἡσιόδου καὶ τὰ Θηριακὰ Νικάνδρου, ἑτέρων γάρ εἰσι ποιητῶν. In aliis ad eundem Dionysium scholiis ineditis: ζητοῦμεν δὲ καὶ τὸν συγγραφέα, ἵνα τὸ ἀξιόπιστον ἢ μὴ τοῦ συγγραψαμένου καταλάβωμεν. Τοῦτο δὲ διὰ τὰ ἐπίγραφα (fortè ψευδεπίγραφα) τῶν βιβλίων, ὡς ἔχει ἡ ἀσπὶς Ἡσιόδου, ἑτέρου γάρ ἐστιν. Ἐπιγραφῇ δὲ καὶ ὀνόματι ἐχρήσατο τοῦ Ἡσιόδου, ἵνα τῇ ἀξιοπιστίᾳ τοῦ ποιητοῦ ἀξία κριθῇ ἀναγνώσεως. Eustathius ad Iliad. Σ. p. 1218. ex Homeri æmulatione (ὁμηρικῷ ζήλῳ) quædam in illa expressa notat, sed p. 2110. tamen tantum ait interesse inter Homeri Ἀσπιδοποιΐαν* & Hesiodi aspidem, quantum inter divinum opus & hominis.

XII. In veteri scholio quod in editione Aldina subjicitur, notatur illius initium legi in quarto Hesiodo Catalogo. Τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ΄. καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων ν΄. καὶ σ΄. Hunc quartum Catalogum viri docti non absurde sentiunt complexum fuisse Hesiodo tributas μεγάλας ἠοίας, Eunapio in Ædesio aliisque pluribus commemoratas, quarum partem esse Aspidem, prima hujus poëmatis vox ἠοίη dubitare nos vix permittit, & jam pridem persvasum fuit Guil. Cantero Lib. IV. nov. lect. c. 3. Tres priores Catalogi subinde laudantur sub titulo κατάλογοι γυναικῶν. Sane Harpocrationi in μακροκέφαλοι & Svidæ in ὑπὸ γῆς οἰκοῦντες laudatur Hesiodus ἐν τρίτῳ γυναικῶν καταλόγῳ. Post librum quartum ἠοίας μεγάλας complexum fuit quintus ἡρωικὴ γενεαλογία sive ἡρωογονία, heroum natales ex fœminis illustribus describens. Nam teste Maximo Tyrio diss. 16. Hesiodus χωρὶς μὲν τῶν ἡρώων, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, κατέλεγε τὰ γένη, ὅστις ἐξ ἧς ἔφυ. Vide quæ in hanc rem disputata sunt viris doctissimis Samueli Petito ad leges Atticas p. 460. seqq. Is. Casaubono ad Strabonem Lib. I. p. 26. Dan. Heinsio ad Hesiodi interpretes p. 76. seq. & Joh. Meursio Atticarum lectionum Lib. II. c. 20. Quanquam vero Aspidem ita ponimus fuisse ἠοιῶν μεγάλων partem, nihilominus incerta res fuerit de auctore Hesiodo, quoniam totum illud opus suspectum doctis jam pridem fuisse testatur Ælianus, ubi ad illud respiciens, subjungit: εἰ μὴ ἄρα οὐκ εἰσιν Ἡσιόδου τὰ ἔπη, ἀλλ᾽ ὡς πολλὰ καὶ ἄλλα κατέψευσται αὐτοῦ Lib. XII. Var. Hist. p. 726. edit. præclaræ Perizonianæ. Josephus Scaliger Epistola 247. ad Salmasium p. 530. *Ut anni sic poëseos græcæ quatuor tempestivitates fuisse animadverti. Prima fuit illa in qua princeps Homerus & Hesiodus. Hanc potes judicare atque adeo vocare ver Poëtices, pubertatem* potius

* Ut Homeri partem postremam Iliados Σ ἀσπιδοποιΐαν vocat Eustathius & Pseudo Didymus ad v. 491. ita Servio ad 12. Æneid. v. 161. Hesiodus etiam laudatur in Ἀσπιδοποιΐᾳ. Philostratus junior teste Svida scripserat Παράφρασιν τῆς Ὁμήρου ἀσπίδος. Judice Ludovico Hestello (Clovis Hesteau) Hesiodus Homericum Achillis scutum in suo poëmate fideliter expressit. *Hesiode en son Aspis n' a fait que rebatre le bouclier d' Achilles forgé par Homere.* Vide Antonii Verderii Bibliothecam Gallicam p. 232.

potius quam infantiam. Excipit eam æstas, non fervida quidem sed quæ ex illo vere vestigia non obscura retinuit, in qua Onomacritus, Solon, Tyrtæus, & quisquis auctor fuit τῶν ἠοιῶν καὶ τῆς ἀσπίδος, *quam præpostero judicio Criticorum natio Ascræo illi tribuit.* Scaligero assentiuntur Heinsius & in libro de poëtis Vossius. Apollodoro tamen aliter olim visum, qui libro secundo Bibliothecæ Aspidem audacter Hesiodo adscribit. Ad quem locum Tan. Faber p. 274. *Sane miror fuisse olim atque adeo hodieque reperiri qui ea de re dubitant. Certa enim res est, & qui Hesiodi non esse putant* τὴν ἀσπίδα, *næ illi poësin græcam haud satis norunt.* Audacter etiam Aspidem Hesiodo tribuit Athenæus lib. 4. p. 180. Sed & Megacles Atheniensis & Apollonius Rhodius & Stesichorus Hesiodi esse illud poëma non dubitarunt, ut notat auctor vetus scholii quod in editione Aldina Aspidi subjici dixi & hoc loco integrum describam: Τῆς Ἀσπίδος ἡ ἀρχὴ ἐν τῷ δ΄ Καταλόγῳ φέρεται μέχρι στίχων ν΄ καὶ σ΄. Ὑπόπτευκε δὲ Ἀριστοφάνης οὐχ ὁ κωμικὸς ἀλλά τις ἕτερος Γραμματικὸς, ὡς οὐκ οὖσαν αὐτὴν Ἡσιόδου, ἀλλ᾽ ἑτέρου τινὸς, τὴν Ὁμηρικὴν Ἀσπίδα μιμήσασθαι προαιρουμένου. Μεγακλῆς δὲ ὁ Ἀθηναῖος γνήσιον μὲν οἶδε τὸ ποίημα, ἄλλως δὲ ἐπιτιμᾷ τῷ Ἡσιόδῳ, ἄλογον γάρ φησιν ποιεῖν Ἥφαιστον τοῖς τῆς μητρὸς ἐχθροῖς ὅπλα παρέχοντα. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ῥόδιος ἐν τῷ γ΄ φησὶν αὐτοῦ εἶναι ἔκ τε τοῦ χαρακτῆρος καὶ ἐκ τοῦ τὸν Ἰόλαον ἐν τῷ καταλόγῳ εὑρίσκειν Ἡνιοχοῦντα τῷ Ἡρακλεῖ. Ὡσαύτως δὲ καὶ Στησίχορός φησιν Ἡσιόδου εἶναι τὸ ποίημα.

XIII. In hoc Poëma exstant commentarii Græci *Johannis Tzetzæ* & alterius *Johannis Pediasimi*, Diaconi, junioris utique Joh. Philopono quem laudat p. 197. In Etymologico MS. apud doctissimum Kusterum in ἀλκάια allegantur *Hieronymus* & *Epaphroditus* ἐν ὑπομνήματι ἀσπίδος Ἡσιόδου.

XIV. Superest ex iis quæ exstant Hesiodo tributis scriptis dicenda, longe celeberrima ΘΕΟΓΟΝΊΑ, hoc est *Deorum generatio* ut Lactantius transfert lib. I. c. 5. sive *origines Deorum* γεννητῶν* quam non memini â quoquam vocari in dubium aut Hesiodo abjudicari nisi ab unis Boeotiis de quibus supra dixi ex Pausania p. 771. Neque tamen per omnia fidem Boeotiis habuit ipse Pausanias sed p. 781. laudans Hesiodum in Theogonia subjungit: προσιέσθω δὲ ὅτῳ φίλον τὴν θεογονίαν. Confer eundem p. 634. Neque dubitarunt illam Hesiodo tribuere Pythagoras, (qui finxit Hesiodi animam vidisse se apud inferos vinculis adstrictam columnæ æreæ, stridentemque, propter ea quæ de Diis finxerat teste Laërtio lib. VIII. sect. 21.) Herodotus lib. II. c. 53. Plato, qui Theogoniam subinde sequitur notante Proclo in Timæum lib. 5. p. 291.

* Vide Radulphum Cudvvorthum libro de vero Systemate intelligibili universi p. 211. 212. 216. Johannem Clericum ad v. 44. & 106. Porro Theogoniam ante ἔργα καὶ Ἡμέρας ab Hesiodo editam non dubitat *Proclus* p. 24. ad Hesiodum δῆλον δὲ ὡς προεκδέδοται ἡ Θεογονία. Confer quæ de ordine scriptorum hujus Poëtæ notavi infra num. 19.

p. 291. Aristoteles Lib. III. de cœlo c. 1. & alibi, Manilius Lib. II. v. 12. seq. nec Agatharchides Cnidius apud Photium p. 722. edit. Hœschelii, neque Eratosthenes in Catasterismis c. 9. & 1. & 19. & 32. neq; *Acusilaus* b) Argivus, qui in Thegonia sua Hesiodum sæpe numero castigavit teste Josepho lib. 1. contra Apionem p. 1034. neq; *Eumelus* Corinthius, à quo non minus atque ab Acusilao, Hesiodi Theogoniam prosario sermone expressam & pro suâ venditatam esse tradit Clemens Alexandr. 6. Strom. p. 629. Neque *Xenophanes Colophonius*, quem in elegiis suis ac Jambis perstrinxisse ea quæ Hesiodus de Diis scripserat, testatur Laërtius IX. 18. & Sextus Empiricus adversus Mathematicos lib. 1. p. 57. & 341. Neq; *Demosthenes Thrax*, â quo ejusdem Theogoniæ Hesiodeæ metaphrasin prosariam scriptam esse Svida referente cognoscimus, vel *Aristonicus* Grammaticus aut *Zenodotus* Alexandrini, quos in Hesiodi Theogoniam scripsisse, ut Sabinum Sophistam in Acusilai, ex eodem Svida constat. Nec *Zeno Stoicus*, quem Cicero lib. 1. de natura Deorum c. 36. testatur Theogoniam interpretatum esse, nec *Chrysippus* denique, quem idem Cicero lib. II. auctor est fabulas Orphei, Musæi, Hesiodi, Homerique ad rerum naturam accommodasse.

XV. Nihil vero aliud significare videntur veterum Genealogiæ ac Theogoniæ, quales præter Hesiodum scripserunt Abaris c), Musæus d), Pherecydes Atheniensis e), Orpheus f) Aristeas, Epimenides g), Antiphon h), Hecateus, * Andron, ** Dromocrides i), Æmilius

Eee Ma-

b) Acusilai Argivi genealogias laudant præter Strabonem & alios Vossio dictos in Hist. Græcis p. 436. Tertullianus lib. 2. ad Nationes c. 2. (ubi male viri docti reponunt *Arcesilaus*.) Schol. Hesiodi ad Theogon. p. 269. Scholiastes Homeri & Svidas, qui refert Acusilaum genealogias scripsisse ἐκ δέλτων χαλκῶν. Miror Clarissimo Dodvvello in Diss. de ætate Phalaridis p. 25. seq. Acusilaum antiquiorem videri Hesiodo, vel saltim ἠοιῶν μεγαλῶν scriptore. Arduum enim mihi esse videtur in tam remota antiquitate veritatem historicam argumentando assequi vel tueri contra diserta veterum scriptorum testimonia. Præcipue observandum, quod apud Svidam in συγγράφω diserte legitur, τὰ Ἀκουσιλάου νοθεύεσθαι. Confer Valesium ad Harpocrat. in Ὁμηρίδαι. Alius fuit Acusilaus Atheniensis Rhetor, sub Galba, de quo idem Svidas. Alius denique Acusilaus Tarentinus Pythagoricus Jamblicho memoratus.

c) Svidas in Ἄβαρις.

d) Laërtius in prooemio.

e) Vide quæ viri docti notant ad Laërtium in Pherecyde, & Svidam in Φερεκύδης. Idem opus nî fallor respicitur ab Eratosthene in Catasterismis, Scholiaste Homeri, Germanici, Pindari & Apollonii, quando Pherecydem laudant.

f) De hoc dixi supra Lib. I. c. 19. Adde Theodor. Canterum I. 26. & II. 26. Var. Lect. & Rich. Bentleium in limine Epistolæ ad Joh. Millium.

g) Vide de Epimenide supra Lib. I. c. VI. §. 3. & de Aristea Lib. I. c. II. §. 6.

h) Irenæus Lib. II. 19.

* Athenæus lib. IV.

** Schol. Apollonii. Confer H. Lindenbrogium ad Censorinum p. 33.

i) Fulgent. II. 17. Mythol.

Macer k), itemq; alii, nihil inquam videntur significare aliud, quam Cosmogoniam φυσιογονίαν ac Geogoniam fabulis Poëticis obumbratam, ut recte observatum est acutissimo Philosopho Thomæ Burneto in Archæologia Philosophica p. 297. 399. seq. & in theoria telluris lib. 2. c. 7. ubi inter alia locum insignem in Aristophanis avibus p. 395. edit. Froben. confert cum Orpheo atq; Hesiodo. Adde Simplicium ad 3. de cœlo, comment. VI. & Cotelerii notas ad recognitiones Clementis lib. X. c. 31. Nescio satisne firmum argumenti genus sit Thomæ Galei viri cum insigni græcarum literarum jactura nuper denati, qui in notis ad Apollodorum p. 6. ex eo quod in Theogonia Hesiodi v. 218. Parcæ noctis filiæ esse dicuntur, at v. 913. Jovis ac Themidis; concludit, Poëma hoc non unius esse auctoris, & fortasse partem Theogoniæ Orphei Hesiodo adsutam.

XVI. In Theogoniam exstant commentarii græci duplices, quorum unus inscribitur: τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου Κυροῦ Ἰωάννου Διακόνου τοῦ Γαληνοῦ εἰς τὴν Ἡσιόδου θεογονίαν ἀλληγορίαι, l) alter vero: σχόλια εἰς τὴν Ἡσιόδου θεογονίαν παλαιά, quorum auctorem *Didymum* existimasse videtur Natalis Comes lib. 6. c. 18. Mythologiæ p. 633. Joh. Alexander Brassicanus A. 1530. præf. ad Salvianum testatus est se habere *Johannis Philoponi* cognomento Grammatici commentarios in Hesiodum, fortassis non alios intelligens quam quos sub *Johannis Galeni* nomine habemus, vel commentarios in ἔργα καὶ ἡμέρας sed qui Tzetzæ sunt non Philoponi. Alium tamen ineditum Hesiodi Scholiasten allegat Henr. Stephanus de instituendis Græcæ linguæ studiis p. 8. & Demetrii Triclinii Scholia in *Theogoniam Hesiodi* MSta exstare in Bibl. Vindobonensi testatur Nesselius IV. p. 21. ne deperditos Poëtæ exegetas memorem, *Demetrium Ixionem Adramyttenum* & *Dionysium Corinthium* de quibus Suidas; tum commentarios *Plutarchi* m) laudatos Gellio lib. XX. c. 8. & in græcis ad Hesiodum scholiis passim: *Aristotelisque* ἀποῤῥήματα Ἡσιόδου, quæ inter Philosohi scripta refert Anonymus vitæ ejus auctor à Menagio vulgatus ad Laërtium p. 202. *Aristonici* Alexandrini περὶ τῶν σημείων τῶν ἐν τῇ θεογονίᾳ Ἡσιόδου. Suid.

XVII. Theo-

k) Nisi apud Nonium in *picumnus* (quæ avis est Marti dicata) legendum *Ornithogonia*, ut sane videtur. Confer Colomesium ad Gyraldum p. 217. Idem p. 120. notat *Cynæthonem* Lacedæmonium, cujus etiam Ἡράκλειαν laudat Schol. Apollonii, non *Theogoniam* scripsisse, ut affirmat Gyraldus, sed *Telegoniam*. Atque ita Vossius quoque p. 13. de Poëtis Græcis ex Eusebii Chron. ad Olymp. V. 3. quanquam Meursius IV. 17. Misc. Lacon. apud Hieronymum & Marianum Scotum putat legendum *Genealogiam*, quia Pausanias testatur eum γενεαλογῆσαι ἔπεσι. Sed hoc etiam in Telegonia facere potuit. Constat tamen alioqui Telegoniam scriptam ab Eugamone Cyrenæo, quem Æsopo æqualem facit Syncellus p. 239.

l) Allegoricos in Theogoniam interpretes legisse se innuit Eustathius ad Iliad. Ξ. p. 982.

m) *P.* Lambecius in lucubratt. Gellianis p. 117. pro verbis Gellii *in IIII. in Hesiodum commentario*, omnino scribendum suadet *in Isin & Osiridem commentario.* Sed quanquam in libro de Iside & Osiride gemina quædam leguntur iis quæ Gellius è Plutarcho producit, non audeo tamen conjecturæ Lambecianæ accedere contra fidem Codicum MSS. cum rem eandem tradere Plutarchus potuerit & tradiderit non semel pluribus in scriptis suis.

XVII. Theogoniam ſuam ita claudit Heſiodus, ut poſt genealogiam Deorum ad fœminarum genus decantandum Muſas adhortetur:

Νῦν δὲ γυναικῶν φῦλον ἀείσατε Ἡδυέπειαι
Μοῦσαι Ὀλυμπιάδες κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Nimirum ut ad DEPERDITA HESIODI SCRIPTA (ſedecim enim poëmata ab Heſiodo compoſita eſſe affirmat Joh. Tzetzes) pedem promoveamus, in iis primo ſtatim loco memorandus venit:

ΓΥΝΑΙΚΩ͂Ν ſive ut Euſtathius ad Iliad. ί. p. 643. allegat ἩΡΩΊΔΩΝ ΚΑΤΆΛΟΓΟΣ Α, Β, Γ. tum

ΓΥΝΑΙΚΩ͂Ν ΚΑΤΆΛΟΓΟΣ Δ, ſive ἨΟΪ́ΑΙ ΜΕΓΆΛΑΙ (quarum forte pars ſuper eſt, Scutum Herculis) Et

ἩΡΩΓΟΝΊΑ ſive ἩΡΩΙΚῊ ΓΕΝΕΑΛΟΓΊΑ. Vide ſi lubet quæ de quinque hiſce libris ita diſtinguendis dixi paulo ante §. 12. ubi agebam de Aſpide ſive Scuto, nec male hac ratione conſtabit numerus librorum à Suida aſſignatus, cui inter Heſiodi ſcripta memorantur Ἡρωικῶν γυναικῶν κατάλογος ἐν βιβλίοις πέντε, quod opus ab Aſpide ibidem diſtinguit non minus ac Tzetzes in ſuis ad Heſiodum prolegomenis. In illis Catalogis Heſiodum etiam de Deorum nuptiis egiſſe teſtatur Menander Rhetor p. 628. πολλὰ δὲ καὶ αὐτῷ ἐν τοῖς καταλόγοις τῶν γυναικῶν περὶ Θεῶν συνουσίας καὶ γάμου. Heſiodi exemplo Ἡρωικὰς Θεογαμίας ſcripſit *Piſander* Poëta memoratus Zoſimo Lib. V. c. 29. Catalogi Heſiodei mentio etiam apud Lucian. in amoribus T. 1. p. 875. Stephanum in γερηνία &c. Dio autem Chryſoſtomus. 2. de regno p. 21. ex hoc probat Heſiodum ipſum ſe Homero inferiorem libenter agnoviſſe, quod Heroibus Homero relictis, ipſe celebrandas ſibi ſumſerit mulieres.

Præterea Heſiodo adſcriptæ fuerunt ΠΑΡΑΊΝΕΣΙΣ ſive ὙΠΟΘῆΚΑΙ ΧΕΊΡΩΝΟΣ ad Achillem inſtituendum, de quo ſcripto dictum eſt ſupra libro primo in *Chirone*.

ΜΕΛΑΜΠΟΔΊΑ ſive ΕἸΣ ΤῸΝ ΜΆΝΤΙΝ ΜΕΛΆΜΠΟΔΑ. De hoc quoque poëmate, cujus librum tertium laudat Athenæus Lib. XIII. p. 609. egi ſuperiore libro in *Melampode*.

ἈΣΤΡΟΝΟΜΊΑ ΜΕΓΆΛΗ ſive ἈΣΤΡΙΚῊ ΒΊΒΛΟΣ. Plinius lib. XIIX. c. 25. *Occaſum matutinum Vergiliarum Heſiodus, nam hujus quoque nomine exſtat Aſtrologia, tradidit fieri cum æquinoctium autumni conficeretur.* Scholiaſtes Arati ad v. 255 τὰς καλουμένας ὑάδας, ὧν καὶ Ἡσίοδος ἐν τῇ ἀστρικῇ αὐτοῦ τὰ ὀνόματα διδάσκει βίβλῳ, λέγων· Φαισύλη ἠδὲ κορωνὶς ἐϋστέφανός τε κλέεια φαιώ θ' ἱμερόεσσα καὶ εὐδώρη τανύπεπλος. Eosdem verſus profert Joh. Tzetzes in ſcholiis ad ἔργα p. 92. & Variar. Hiſt. Chil. 12. v. 169. ſeq. βίβλον ἀστρικὴν Heſiodi laudans, quam tamen non videtur ipſe inſpexiſſe. Reſpectu hujus operis potiſſimum Callimachus opinor Aratum ut Heſiodi ζηλωτὴν perſtrinxit in notiſſimo epigrammate quod

exstat in Arati vita apud Petavium in Uranologio p. 270. & emendatum est ab If. Casaubono in Lectionibus Theocriticis c. IV. â Fulvio Ursino in Virgilio cum Græcis scriptoribus collato p. 251. ab Hugone Grotio ad Aratum, â Salmasio ad Solinum p. 525. sq. ab If. Vossio ad Melam p. 68. ab Holstenio ad Stephanum p. 301. & novissime à Rich. Bentleio in Græviana Callimachi editione p. 204. & 232. Hesiodo tamen suppositam fuisse Astronomiam innuit præter Plinium Athenæus lib. XIII. p. 491. καὶ ὁ τὴν εἰς Ἡσίοδον δὲ ἀναφερομένην ποιήσας ἀστρονομίαν. Cum admodum simplices & rudes essent observationes in illo opere & in ἔργοις traditæ, hinc apud Platonem & alios dicuntur ἀστρονομοῦντες καθ᾽ Ἡσίοδον, qui populariter & ad vulgi captum, non accuratius & μαθηματικῶς Astronomica trabactant.

ἘΠΙΚΉΔΕΙΟΣ ΕἸΣ ΒΆΤΡΑΧΟΝ τινα τὸν ἐρώμενον αὐτοῦ. Memorat Svidas.

ΠΕΡῚ ἸΔΑΊΩΝ ΔΑΚΤΎΛΩΝ. Idem Svidas. Et ex hoc Poëmate fortassis scripsit Plinius lib. VII. c. 56. Hesiodum tradere quod ferrum in Creta repererint Idæi Dactyli.

ἘΠΙΘΑΛΑΜΙΟΣ ΠΗΛΈΩΣ καὶ ΘΈΤΙΔΟΣ. Hujus versiculos binos primores profert Isaacius Tzetzes prolegom. in Lycophronem, atque ex illo loco, licet dissimulet, Ismaël Bullialdus ad Theonem p. 283. Barnesius ad Euripidis Phoenissas v. 829.

ΓΗ͂Σ ΠΕΡΊΟΔΟΣ memoratur à Strabone lib. VII. p. 302. Cæterum obiter notare liceat versum quem inter Hesiodi fragmenta ponit Heinsius ex Etymologico magno in βύβλος, non esse Hesiodi sed Dionysii Periegetæ. v. 912.

ἈΙΓΊΜΙΟΣ sive *in Ægimium Poëma* ab aliquibus Hesiodo, ab aliis tributum *Cercopi* Milesio. Athenæus Lib. XI. p. 503. καὶ ὁ τὸν Αἰγίμιον δὲ ποιήσας εἴθ᾽ Ἡσίοδός ἐστιν, ἢ Κέρκωψ ὁ Μιλήσιος. Dalechampius Αἰγινόμιον legendum conjicit, *de pascendis & alendis capris*, sed Scholiastes Apollonii quoque in libro 4. ὁ τὸν Αἰγίμιον ποιήσας, ἐν δευτέρῳ φησὶν, ὅτι ἡ Θέτις εἰς λέβητα ὕδατος &c. Porro *Cercopem* illum Hesiodi æqualem atque æmulum fuisse notavi supra §. 4. è Laërtio in vita Socratis, & ex argumento Aristophanis ranarum. Alius fuit & junior Cercops Pythagoræus de quo dixi L. I. c. XIX. sect. 2. Etiam Svidæ Αἰγίμιος est nomen proprium. Sed fuit quoq; Ægimius quidam Eleus, Medicus antiquissimus, cujus περὶ παλμῶν memorat Galenus IV. de pulsibus, T. 3. p. 44. 50. περὶ πλακούντων Athenæus XIV. p. 643.

ΘΗΣΕΩΣ ΕἸΣ ΤῸΝ ἊΙΔΗΝ ΚΑΤΆΒΑΣΙΣ. Pausanias in Boeoticis p. 772. inter scripta Hesiodo tributa commemorat καὶ ὡς Θησεὺς εἰς τὸν Ἅδην ὁμοῦ Πειρίθῳ καταβαίη. Confer Joh. Meursium in Theseo c. 27.

ἜΠΗ ΜΑΝΤΙΚᾺ καὶ ἘΞΗΓΉΣΕΙΣ ἐπὶ ΤΈΡΑΣΙΝ. Idem Pausanias: οἱ

δὲ

δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι καὶ ὡς μαντικὴν Ἡσίοδος διδαχθείη παρὰ Ἀκαρνάνων, καὶ ἔστιν ἔπη μαντικὰ, ὅπόσα τε καὶ ἐπελεξάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐξηγήσεις ἐπὶ τέρασιν. Nescio iidem ne fuerint.

ΘΕΙ͂ΟΙ ΛΟΓΟΙ, de quibus Maximus Tyrius diss. 16. de Hesiodo agens, χωρὶς δὲ αὐτῷ, inquit, πεποίηνται οἱ Θεῖοι λόγοι, ἅμα δὲ τοῖς λόγοις θεογονία.

ΚΕΡΑΜΕΙ͂Σ. Vide supra, c. 2. inter scripta Homeri deperdita num. 13.

ΜΕΓΑ΄ΛΑ ἜΡΓΑ. Athenæus lib. 8. p. 364. ἅπερ πάντα ἐκ τῶν εἰς Ἡσίοδον ἀναφερομένων μεγάλων Ἠοιῶν καὶ μεγάλων ἔργων παρῴδηται. Confer Langbænium ad Longinum p. 57. edit. Tollianæ.

ΚΗ΄ΥΚΟΣ ΓΑ΄ΜΟΣ. Idem Athenæus lib. II. p. 49. ὅτι Ἡσίοδος ἐν Κήυκος γάμῳ, κἂν Γραμματικῶν παῖδες ἀποξενῶσι τοῦ ποιητοῦ τὰ ἔπη ταῦτα, ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ ἀρχαῖα εἶναι, τρίποδας τὰς τραπέζας φησί. Plutarchus VIII. 8. sympoliac. ὡς ὁ τὸν Κήυκος γάμον εἰς τὰς Ἡσιόδου παρεμβαλών εἴρηκεν.

XVIII. DE HERBIS scripsisse Hesiodum colligunt viri docti ex Plinii Lib. 15. c. 1. Lib. 21. c. 17. & 20. Lib. 22. c. 22. Lib. 25. c. 2. Sed fortasse obiter in aliis poëmatis ista tractaverat Hesiodus, ut de scolymo & asphodelo dixit in ἔργοις.

DE MEDICINA scripsisse singulari quodam libro, minus adhuc mihi persuadeo, licet *Cleodemus* Medicus apud Plutarchum in convivio septem sapientum p. 158. contendit Hesiodum Medicum fuisse, qui tam accuratè & perite de victus ratione, vini temperie, aquæ bonitate, lavacris, mulieribus, congressus tempore & infantum sessione disseruerit.

Neque FABULARUM quæ Æsopo tribuuntur auctor fuit, aut singulari quodam opere *apologos* scripsit Hesiodus, licet eodem Plutarchi loco legas Æsopum sese Hesiodi discipulum jure profiteri posse, propter fabulam de accipitre & luscinia apud Hesiodum in ἔργοις v. 202. seq. & Quintilianus Lib. 5. c. 11. negat fabulas originem accepisse ab Æsopo, sed videri primum auctorem earum Hesiodum. Hermogenes in progymnasm. Prisciano interprete: *Ubi sunt fabulæ vetustissimi quoque auctores ut Hesiodus, Archilochus, Horatius. Hesiodus quidem lusciniæ, Archilochus autem vulpis, Horatius muris.* Theon Alexandrinus in progymnasm. p. 22. Αἰσώπειοι δὲ ὀνομάζονται οἱ μῦθοι ὡς ἐπίπαν, οὐχ ὅτι Αἴσωπος πρῶτος εὑρετὴς τῶν μύθων ἐγένετο, Ὅμηρος γὰρ καὶ Ἡσίοδος (confer Svidam in μῦθος) καὶ Ἀρχίλοχος καὶ ἄλλοι τινὲς πρεσβύτεροι γεγονότες αὐτοῦ φαίνονται ἐπιστάμενοι, καὶ δὴ καὶ Κόννις ὁ Κίλιξ (ita recte Colomesius in Opusculis p. 224. & p. 103. ad Gyraldum) καὶ Θοῦρος ὁ Συβαρίτης καὶ Κυβισσὸς ἐκ Λιβύης μνημονεύονται ὑπό τινων ὡς μυθοποιοὶ, ἀλλ' ὅτι Αἴσωπος αὐτοῖς μᾶλλον κατακόρως καὶ δεξιῶς ἐχρήσατο. Deniq; Euphorion, teste Svidâ, Heroicum Poëma edidit quod inscripsit Ἡσίοδον. Inter Teleclidis Comœdias quoq; fuit Ἡσίοδος memorata eidem Svidæ in οὐδαμῇ & Scholiasti Aristo-

Aristophanis, Athenæo Ἡσιόδοι. Neque prætereundum est quod *Euthydemus* Atheniensis versus quosdam sub Hesiodi nomine vulgasse traditur ab eodem Athenæo L. III. p. 116. Pythagoram Homeri & Hesiodi carminibus decantatis animum suum delinire solitum refert Porphyrius in ejus vita p. 21. Neque Homeri tantum sed Hesiodi quoque carmina μελῳδηθῆναι testatur Athenæus Lib. XIV. p. 620.

XIX. Superest ut jam deinceps editiones præcipuas scriptorum Hesiodi quæ exstant, succinctè persequamur.

Editiones Hesiodi Græcæ.

Prima *Aldi Manutii* Romani, dicata Guarino Veronensi, & luculentis typis exscripta Venetiis 1491. fol. In hac post Theocritum & Catonis disticha à Max. Planude Græce versa sententiasque Theognidis, Pythagoræ ac Phocylidis, sequitur Hesiodi Theogonia, post Theogoniam scutum Herculis, & postremo loco ἔργα καὶ Ἡμέραι. Quem ordinem in novissima editione Hesiodi servavit Vir Cl. Johannes Clericus. Est mihi exemplum editionis hujus Aldinæ idem, quo usus olim Daniel Heinsius, qui manu sua nonnulla annotavit, & quædam non vulgaria ex hac in reliquis recentioribus emendari posse monuit.

Ἔργα καὶ ἡμέραι Paris. 1507. 4. curante Francisco Tissardo Confer A. Chevillierium de origine typographiæ Paris. p. 249.

Hesiodus Græce apud Juntas, 1515. 8. & Basil. ap. Joh. Frobenium 1521. 8vo. Venet. 1542. 8. Francof. 1549. 8.

Inter Poëtas Principes Henrici Stephani A. 1566. fol. typis majoribus & luculentissimis.

XX. *Editiones Hesiodi cum scholiis Græcis.*

Prima Veneta, ex officina *Joh. Francisci Trincavelli* Ao. 1537. in 4to. elegans & emendata, quam ex codice MSto suppletam me memini videre in Bibliotheca Gottorpiensi Serenissimi Holsatiæ Ducis, inter libros Wowerianos. In hac editione, quædam melius legi quam in posterioribus etiam Heinsiana, notatum Seldeno ad marmora Oxoniensia p. 36. seq.

Secunda *Basileensis* A. 1542. 8. in qua Hesiodus cum versione *Bonnini Mombricii*: scholia Græca pleniora quàm in priore sed longe minus emendata, & augmentis quibusdam non uno in loco interpolata potius quam suppleta, & hinc inde vitiata atque corrupta, adjunctis *Joh. Tzetzæ* scholiis latine versis à *Georgio Henischio*.

Tertia cum scholiis sive commentario ejusdem Tzetzæ, ad libri calcem. Basil. 1574. 8.

Quarta *Heinsiana* Lugd. Bat. ex officina Raphelengii Ao. 1603. 4to. in qua post dedicationem ad Ordines Hollandiæ, sequuntur *Dan. Heinsii* prolegomena, in quibus Poëtæ Hesiodi character simplex â Grammaticorum calumniis vindicatur. Inde post nonnulla ex Svida, Anthologia, Gyraldô aliisque de Hesiodo adscripta, legitur elegans Heinsii in Pandoram hymnus Græcus, quem cum primum nomine auctoris dissimulato seorsim ex-

excusum Josepho Scaligero typographus communicasset, vir ille doctissimus antiquo Poëtæ tribuere non dubitavit, teste auctore Apologiæ pro Heinsio adversus Crojum p. 129. Quin Heinsio ipso teste in literis ineditis ad Æliam Putschium, negavit se, ex quo renatæ sunt literæ, simile quid Poëmatis græci compositum vidisse. Penultimus in appendice hymni versus: Γρωτιάδην τ' ἐθέλησα φίλων ζυγὸς αἰὲν ἐόντε omissus est in editione Heinsiana 1622. 8vo. post Synodum Dordracenam edita, (etiam in aliis recentioribus) * quod Heinsius non auderet tantis laudibus mactare nomen Hugonis Grotii, laudatissimum profecto, sed prævalentibus tum in Belgio partibus invisum. Post alia in Hesiodum Heinsii Epigrammata occurrit argumentum ἔργων Hesiodi ab Heinsio græce scriptum, in quo nonulla ut parum græcismo congruentia perstringit Johannes Crojus p. 251. seq. Observationum sacrarum. Deinceps succedit Hesiodus ipse græce & latine cum græcis scholiis, quæ ex editione Veneta per Bonav. Vulcanium MSti codicis auctoritate suppleta & castigata, collata insuper Basileensi editione Heinsius recensuit. Iconem variorum instrumentorum rusticorum quæ exstat p. 310. quamque in sua editione p. 261. repeti curavit Johannes Clericus, debuit Heinsius Conrado Gesnero pag. 81. Operis de quadrupedibus. Deniq; subjiciuntur *fragmenta Hesiodi* ex veteribus scriptoribus collecta à *Jos. Scaligero* & *Dan. Heinsio*, tum Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου ἀγὼν Græce ex editione Henr. Stephani Ao. 1573. 8vo. Catalogus scriptorum Hesiodi, Heinsiique introductio in doctrinam quæ libris Hesiodi ἔργων καὶ ἡμερῶν continetur: notæ emendationes & observationes ejusdem Heinsii in Hesiodi ἔργα, & Scholiastas Græcos, latinumque interpretem, & spicilegium fragmentorum Hesiodi â *Joh. Meursio* suppeditatum, atque in græcos Hesiodi commentatores locupletissimus index Græcus.

XXI. *Editiones Hesiodi præcipuæ Græcolatinæ cum versione & notis doctorum Virorum.*

Cum versione latina & variantibus lectionibus è MSS. Palatinis & notis doctorum virorum ex officina *Hieronymi Commelini* A. 1591. 8vo.

Cum versione emendata ab *Erasmo Schmidio* & in ἔργα enarratione *Melanchtonis* & 23. tabulis synopticis ejusdem Schmidii. Witebergæ 1601. 8vo.

Cum versione emendata â *Dan. Heinsio*, ejusdem introductione, notisque in opera & dies, & Hesiodi fragmentis. Lugd. Batav. 1613. & 1622. 8vo.

Cum

* Johannis quoque Clerici. Vide memorias Dombenses sive Trevoltianas Anni 1701. p. 269. edit Amstelod.

Cum verſione ab Heinſio caſtigata, notis *Cornelii Schrevelii* & indice *Georgii Paſoris* longe quam in ejus collegio Heſiodeo Amſt. 1632. 8vo. prodierat, locupletiore, ibid. typis Elzevirianis nitidiſſimis Anno 1657. 8vo. Huic editioni in quibusdam exemplaribus etiam additur fuſior *Lamberti Barlæi* in Theogoniam commentarius, in quo analyſis & Mythologia in tironum gratiam perſpicue traditur.

Cum *Joh. Georgii Grævii* lectionibus Heſiodeis, Amſt. 1669. 8vo.

Cum verſione â *Joh. Clerico** emendata, Grævii lectionibus Heſiodeis auctioribus, Dan. Heinſii introductione notisque: & *Joſephi Scaligeri* ac *Franciſci Guieti* in Heſiodum, tum in partem ἔργων *Stephani Clerici* annotatis, & filii ejus *Johannis Clerici* Viri Cl. animadverſionibus in univerſa Heſiodi opera, Theogoniam præſertim, & fragmenta, quæ latine vertit & illuſtravit, indicemque Georgii Paſoris addi curavit Amſt. 1701. 8vo.

Familiam quoque ducit Heſiodus in editionibus Græcolatinis Poëtarum Georgicorum, Bucolicorum & Gnomicorum, ſæpius editorum non uno in loco 8. & 12.

Olai Wormii quæſtionum Heſiodearum heptades duæ lucem adſpexerunt Hafniæ A. 1616. 4to. *Radulphi Wintertoni* notæ in Heſiodum cum ejus Poëtis Græcis minoribus Cantabrig. 1652. 8vo. Prætereo *Johannis Spondani* in ἔργα notas vulgatas Rupellæ A. 1592. 8vo. & in idem poëma paſſim edita ſcholia *Joh. Caſtelli*, *Jacobi Ceporini*, *Johannis Friſii*, *Matthiæ Garbitii*, *Matthiæ Flacii* & notata Ethica atque Oeconomica *Joh. Conradi Dieterici*, Lexilogiamque ejusdem Heſiodeam vulgatam Gieſſæ 1659. 8vo. & *Georgii Heniſchii* ſchematiſmos, Baſil. 1508. tabulaſque *Johannis Poſſelii*. Tum ineditum *Zach. Lundii* commentarium in Opera & dies, qui Hafniæ ſervatur MS. in Bibl. Excellentiſſimi Viri Johannis Moth.

XXII. Latino carmine ἔργα καὶ ἡμέρας vertit paulo liberius *Nicolaus Valla* ſive *de Valle*, Pariſ. & Lipſ. 1507. 4to. Strictius *Ulpius* Franeckerenſis Friſius Baſil. 1540. 8vo. Utraque metaphraſis addita eſt verſioni proſariæ & commentario *Stephani Riccii* in Heſiodi ἔργα recuſo Lipſiæ A. 1611. 8vo. & prima vice edito ibid. A. 1580. 8vo.

Georgius Rotallerus carmine elegiaco reddidit Francof. 1576. 8.

Theogoniam transtulit verſibus hexametris *Boninus Mombritius* Patricius Mediolanenſis & uberiore carmine elegiaco in libros quinque diſtributo *Burchardus Pylades*, Brixianus, Baſileæ ap. Oporin. 1544. 8.

Scutum Herculis Heroico carmine *Johannes Ramus de Goës*, quod cum *Nicolai Vallæ* Metaphraſi ἔργων, & *Mombritii*, *Pyladæque* Theogoniâ exſtat in calce editionis Heſiodi Græcolatinæ Lipſienſis 1597. 8.

Opera & dies *Gallico* carmine per *Jo. Antonium Bayſium*, cum aureis Pythagoræ carminibus ſententiisque Phocylidæ & Naumachii Pariſ. 1574. 4. Heſiode traduit par *le Gras*. ibid. 1586. 12.

Rhythmis *Danicis* Heſiodum expreſſit *Henr. Thomas Gerner*.

* Confer ejus Bibliothecam ſelectam T. XI. p. 349. & Memorias litterarias Trivultinas ſive Dorabénſes A. 1701. T. 1. p. 250. ſeq.

XXIII. Inter fragmenta Heſiodi ab Heinſio Clericoque omiſſus eſt locus, ſervatus utcunque â Fulgentio Lib. III. Mytholog. c. 1. quem hoc loco reſtituere conabor. Fulgentii verba hæc ſunt: *Proetus Pamphylia lingua ſordidus dicitur, ſicut Heſiodus in Bucolico ludicro ſcribit, dicens:* PEPRIGROSISTAFVLVEVLACTISMENESEMORUM. *Id eſt: ſordidus inſtar uvarum bene calcatarum ſanguineo rore.* Antiquæ Fulgentii editiones, verba Græca plane omiſere. MSti codices cum editione Munckeri non ſapiunt ultra ea quæ adſcripſi. Vere monuit Reineſius, Græca latinis ſcripta literis, per librarios præcipue adeo imperitos, lectu & intellectu difficillima eſſe c. 13. de lingua Punica num. 24. ſeq. Tentavit tamen Iſ. Caſaubonus ad Suetonii Auguſtum cap. 67.

Προῖτος εὐστιβέων βοτρύων δρόσῳ αἱματόεντι

Jacobus Gronovius in Exercitationibus de Dodone. p. 36.

Βρίθωσι σταφυλῆς εὐστάκτης μῆνες ἔνωροι

Videndum veterine lectioni proprius accedat & Fulgentii verſioni melius reſpondeat, quomodo ſcribendum conjicio:

Προῖτος ῥ' ὡς σταφυλ' εὖ λακτισμέναι αἵματος ἕρσῃ.

Alium Heſiodi verſum de Prœti filiabus ſervavit Suidas in μαχλοσύνῃ.

Εἵνεκα μαχλοσύνης στυγερῆς τέρεν ὤλεσαν ἄνθος.

XXIV. Heſiodum *Homeri Imitatorem* multi obſervarunt, ita ut jam olim notaverint Critici, Euſtathius, aliique verſiculos pæne eosdem apud Homerum & Heſiodum pariter occurrentes. Adde Bochartum in Hierozoici T. 1. p. 681. Convenit & in hoc Poëtæ noſtro cum Homero, quod ſimiliter atque ille viſus eſt interdum parum abhorrere â *Phraſi Orientalium*, ut oſtendit *Zacharias Boganus* in Homero & Heſiodo Hebraizonte. Oxon. 1655. 8vo. Ne dicam de variis Etymologiis ex Phœnicia lingua petitis, quibus Heſiodi Theogoniæ lucem afferre conatus eſt præ cæteris Johannes Clericus.

XXV. Concludam hoc caput indiculo ſcriptorum ab interpretibus Græcis Heſiodi allegatorum, qui cum in Heinſii editione deſideretur, illum non ingratum ſtudioſis harum literarum eſſe futurum confido.

Index Scriptorum ab interpretibus Græcis Hesiodi laudatorum.

Variis locis auctior ex obſervationibus Illuſtris viri GISBERTI CUPERI.

Philo-

CAPUT IX.

De ÆSOPO & aliis fabularum scriptoribus.

Æsopi ætas. 1. *Vita à Max. Planude scripta indigna fide & plena fabulis atque anachronismis.* 2. *Plures Æsopi.* 3. *Æsopi Phrygis libri de iis quæ ipsi apud Delphos acciderunt.* 4. *Fabulæ num ab ipso scriptæ, ambigitur.* 5. *Variæ fabularum collectiones Græcæ deperditæ.* 6. *De fabularum scriptoribus Græcis qui exstant.* 7. *De Gabria sive Babria.* 8. *De ejus fragmentis & Metaphrasi sive Epitome Ignatii Diaconi.* 9. *De fabulis Aphthonii.* 10. *Collectio fabularum Æsopiarum à Neveleto edita.* 11. *Collectio Maximi Planudæ.* 12. *Latini veteres fabularum scriptores.* 13. *Locmannus Arabs neutiquam idem cum Æsopo.* 14. *Recentiores fabularum interpretes & scriptores qui latine illas ediderunt.* 15. *Versiones fabularum Æsopi Hebraica, Græcobarbara & in varias linguas vernaculas.* 16.

I.

ÆSOPUS è Cotieo Phrygiæ, æqualis Solonis, Periandri, Chilonis & aliorum sapientum, floruit circa Olympiadem LII. * cujus annus primus incidit in 572. ante Christum. Postquam Demarcho Atheniensi & postea Xantho Samio denique cum Rhodope Threissâ Jadmoni itidem Samio ** serviisset, ab hoc libertati redditus est, quam pridem meruerat ob ingenium liberale ac peramœnum. Crœso Regi charum fuisse Svidas *** auctor est, missumque ab eodem Delphos **** & Corinthum ad Periandrum tradit Plutarchus. Sed Sosicrate apud Laërtium ***** teste, Periander obiit Olympiade XLVIII.,

* Laërtius in Chilone Lib. I. sect. 72. è Sosicrate.

** Hinc Samius quibusdam dicitur Æsopus. Confer Julianum Orat. VII. p. 207.

*** Svidas de Æsopo: διέτριψε παρὰ Κροίσῳ φιλούμενος. Idem & in μᾶλλον ὁ Φρύξ. Plutarchus in Solone p. 94. Ab Idmone libertati redditum testatur Heraclides in politia Samiorum.

**** Plutarch. in convivio VII. sapientum p. 151. ἐτύγχανε γὰρ ἀπὸ Κροίσου νεωστὶ πρός τε Περίανδρον ἅμα καὶ πρὸς τὸν θεὸν εἰς Δελφοὺς ἐπεσταλμένος.

***** Laërt. Lib. I. Sect. 95. de Periandro: Σωσικράτης δέ φησι πρότερον Κροίσου τελευτῆσαι αὐτὸν ἔτεσι τεσσαράκοντα, καὶ ἐνὶ πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς Ὀλυμπιάδος. XL. Annis ante finem regni Crœsi, & ante Olympiadem XLIX. anno uno.

XLVIII., annis XL. ante Crœsi calamitatem, & Crœsus cum quatuordecim annos regnasset, à Cyro victus est Olympiade LVIII. Æsopi mors refertur ab Eusebio & Svida ad Olymp. LIV. Atqui Olymp. LV. 1. Pisistratus primò tyrannidem occupavit Athenis, quo facto fabulam de ranis regem petentibus ab Æsopo relatam testatur Phædrus Lib. I. fab. 2.

II. Equidem Maximus Planudes refert inter alia Æsopum laudantem dictum Euripidis in mulieres, qui natus fuit Olymp. LXXV. anno primo. Sed à multis eruditis jam animadversum fuit illam vitam fide prorsus indignam & pluribus Anachronismis atque absurdis commentis refertam esse. Ita Franciscus Vavassor Lib. de ludicra dictione p. 19. seq. & Libro de epigrammate p. 192. Petrus Baylius in Lexico Historico Critico ubi de Æsopo erudite disserit, p. 1172. seq. editionis secundæ, Menagius ad Laërtium p. 27. David Clericus quæst. III. & Rich. Bentlejus in diss. Anglice edita de fabulis Æsopi p. 147. seq. qui & illa fabulis adscribunt, quod ab eodem Planude traditur fuisse

— — — — *Macer turpi* * *gibbâque figurâ*
Bufonisque oculis, & naso rhinocerotis.

De Æsopo præterea videndus Gisbertus Cuperus libro & capite quarto observationum, M. Z. Boxhornius in oratione de sapientiâ Æsopi, & qui vitam ejus latine composuit Joachimus Camerarius. Gallicè Caspar Bachetus Meziriacus, Burgis Anno 1632. 16. & fabulator nostri temporis ingeniosissimus Johannes Fontanus.

III. Fuere itidem alii Æsopi in veterum monumentis memorati, de quibus Nobilissimus Vir Petrus Axenius ὁ μακαρίτης in limine notarum ad Phædrum.

1.) Mithridatis Regis anagnostes, qui ejus elogium & de Helenâ librum scripsit. Hesych. illustris & Svidas in Αἴσωπος, tum idem Svidas in Πάν.

2.) Claudius Æsopus pater, tragœdiarum histrio excellens, qui arte sua magnas opes coacervavit. Vide ad Plin. X. 51. XXXV. 12. Salmasium ad Tertul. de pallio p. 427. seq. Lindebrogium ad Terentium p. 588. & Octavii Ferrarii electa p. 128. Servum ejus Licinium memorat Cicero ad Q. fratrem Lib. I. Epist. 2. Idem Cicero Æsopo huic perinde ut Roscio histrioni Comico præstantissimo operam dedit ut ab iis actionem disceret. Confer Plutarch. in Cic. p. 863. Mentio hujus Æsopi etiam apud Symmachum X. 2. Epist. Macrobium &c.

3.) Claudius Æsopus superioris filius, luxuriosissimus. Horat. 2. serm. 3. Valerius Max. IX. 1. extern. 2. Plin. IX. 35. &c. Confer Baylii Lex. p. 1177. seq. atque iterum Tertullianum cap. V. de pallio.

* Frid. Nomius Satira XIII. p. 164.

4.) Æsopus

4.) Æſopus Demoſthenis libertus. Macrob. Lib. I. c. XI. Saturnal.
5.) T. Curtilius Æſopus in Vet. inſcript. apud Gruterum p. 868. 8.
6.) L. Herennius Æſopus apud eundem p. 913. 13.
7.) Q. Lælius Æſopus. id. p. 347. 4.
8.) Æſopus Cæſaris Aug. diſpenſator Apſyrtianus, apud Reineſ. Inſcript. IX. 79.
9.) Æſopus ſcriptor Hiſtoriæ Alexandri M. de quo infra, Libro VI.

IV. Cæterum priſcum illum Æſopum de quo in præſenti agimus Phrygem Svidas refert ſcripſiſſe *Libros II. de iis quæ ipſi apud Delphos acciderunt*, τὰ ἐν Δελφοῖς αὐτοῦ συμβάντα, ἐν βιβλίοις β'. quod Scaliger repetit in ἀναγραφῇ Olympiadum ad Olymp. XL. ſed in notis ad Euſebium hoc abſurdum eſſe notat, quia Æſopus à Delphis interfectus ſit Olymp. LIV. Ne vero ſit opus comminiſci Æſopum revixiſſe, * aut bis fuiſſe apud Delphos, & de priori ſuo acceſſu ſcripſiſſe, atque in opere illo Sacerdotes Delphicos offendiſſe, atque ita ad eos reverſum periiſſe: Svidas ipſe parum tribuit famæ de libris illis ab Æſopo ipſo compoſitis; Μᾶλλον δέ τινές φασι τὸν Αἴσωπον ἀποκρίματα (h. e. λόγους ſive fabulas unde λόγοι & ἀποκρίματα conjunguntur apud eundem Svidam in λογοποιός.) γεγραφέναι μόνον. ἐν γὰρ Δελφοῖς ἀδίκως ἀπολέσθαι ὑπ' αὐτῶν κατακρημνισθέντα ἀπὸ τῶν Φαιδριάδων καλουμένων πετρῶν κατὰ τὴν νδ' Ὀλυμπιάδα. Cauſam interfecti Æſopi ultionemque ita refert Plutarchus de ſera numinis vindicta p. 556. ſeq. Λέγεται Αἴσωπον ἐνταῦθα ἐλθεῖν &c. *Æſopum huc (Delphos) adveniſſe ferunt allato à Crœſo auro, ut & magnifico ſacrificio Apollinem veneraretur, & Delphis viritim quaternas minas diſtribueret. Cum vero ei offenſa quædam & diſcordia cum Delphicis eſſet oborta, ſacris quidem fuiſſe operatum, ſed pecuniam Sardes remiſiſſe, ut qui homines iſtos beneficio indignos judicaret. Delphos è compoſito ſacrilegii inſimulatum* (phialam nempe auream ejus ſupellectili permixtam deprehenderant, ut auctor eſt Heraclides in Politia Magnetum) *eum interfeciſſe præcipitatum è ſaxo quod ὑάμπειαν nominant. Ex eo Deum iras in ipſos exercuiſſe,* ** *& cum ſolo ſterilitatem, cum Hominibus omnis generis tetros morbos intuliſſe, ita ut Delphi ſingulis Græcorum conventibus edixerint, ſe paratos eſſe ſi quis Æſopi gratia pœnas ab ipſis exigere vellet. Tertia demum ætate veniſſe Idmonem Samium* (ſive Jadmonem Herodot.

* Ptolemæus Hephæſt. apud Photium p. 252. edit. Hœſchelii; ὡς Αἴσωπος ἀναιρεθεὶς ὑπὸ Δελφῶν ἀνεβίωσε καὶ συνεμάχησε τοῖς Ἕλλησι περὶ Θερμοπύλην. Zenobius I. proverb. 47. Svidas in Αἴσωπος & ἀναβιῶναι. Scholiaſtes Ariſtoph. p. 357. ad Veſp. & p. 387. ad Aves.

** Vindicatæ ab Apolline Æſopi cædis meminit etiam Libanius in Apologia Socratis T. I. p. 687.

rodot. 2. 134.) *qui genere Æsopum nequaquam attingeret, sed prognatus ab iis esset qui Æsopum Sami emissent. Huic pro delicto satisfecisse Delphos, atque ita malis eos liberatos fuisse. Ferunt ex hâc re tractum, ut supplicium sacrilegorum ab Hyampeia in Naupliam petram transferretur.* Etiam à Delphis στήλην sive statuam erectam interfecto injustè Æsopo tradit Maximus Planudes. * Similiter statuam ingentem Æsopo Athenis positam memorat Phædrus ** in epilogo libri 2. quam à Lysippo statuario factam colligitur ex epigrammate Græco Agathiæ. Prætereo quod incerta fide idem Planudes refert Lycerum Regem Babylonis tanti æstimasse Æsopi ingenium, ut statuam auream ei consecraret, quem suspexerat tanquam κίονα τῆς ἑαυτȣ̃ βασιλείας, & quod teste Tatiano adversus Græcos p. 55. non tantum fabulæ sempiternam Æsopo memoriam pepererunt, sed & Aristodemi plastice eum clariorem reddidit, & quod Philostratus denique Lib. I. imaginum c. 4. describit Æsopum cum oculis in terram defixis in medio choro vulpium aliorumque animalium imitantium humanum habitum atque incessum.

V. FABULIS Æsopi quidem jampridem nihil fuit celebrius, quas ob singularem venustatem Ausonio Epist. 17. celebratam creditus fuit sive à Mercurio votis obtinuisse, ut legas apud Philostratum V. 5. de vita Apollonii, sive jussu Apollinis in medium protulisse, ut est apud Avienum qui in præfat. fabularum *Æsopus*, inquit, *responso Delphici Apollinis monitus ridicula ausus est, ut legenda firmaret.* Ridicula vocat, quæ Aristophanes in avibus & vespis fabulas memorans vocat Αἰσώπȣ γελοῖα, unde Clariss. Bentlejus recte reprehendit Scholiasten Aristophanis qui p. 33. ad

Ggg Vespas

* In vitâ Æsopi extremâ: ὡς συνειδότες ἑαυτοῖς ἀδίκως φονευθέντι Αἰσώπῳ καὶ στήλην ἀνέστησαν.

** Verba Phædri hæc sunt:

Æsopo ingentem statuam posuere Attici,
Servumque collocarunt æterna in basi,
Patere honoris scirent ut cunctis viam,
Nec generi tribui, sed virtuti gloriam.

Ingentem statuam, accipio splendidam, illustrem, neque necesse arbitror cum clarissimo Gudio rescribere *Æsopi ingenio*. Agathiæ Epigramma in Æsopum exstat Libro IV. Anthologiæ tit. 33. in Philosophos, & ex Grotii versione sic se habet:

Fictorum Lysippe decus Sicyonie, laudo,
Æsopi Samii quod senis effigiem
Ante locas septem Græcis sapientibus; horum
Nam dictis vis est plurima, suada deest.
Ille docet verum blanda sub imagine falsi,
Sed docet & monstrat seria cuncta joco:
Aspra juvent alios: Samii me fabula mulcet,
Utile sub dulci quæ clepit illecebra.

Veſpas putabat ab Ariſtophane reſpici geſtus ridiculos Æſopi Tragici hiſtrionis Αἴσωπος Τραγῳδίας ἐγένετο ὑποκριτὴς γελοιώδης. Verum hiſtrio ille Romæ clarus non uno poſt Ariſtophanem ſæculo, reſpici à Comico neutiquam potuit, & clarè Heſychius: Αἰσώπου γελοῖα, οὕτως ἔλεγον τοὺς Αἰσώπου μύθους. *Æſopei logi* vocantur Senecæ conſolat. Polyb. c. 27. unde Æſopus λογοποιὸς* apud Euſtathium, Theonem, Laërtium, Herodotum, & alios. Non primum ſed præcipuum fuiſſe fabularum auctorem ſive ut Macrobii verbo utar fabulonem, notavit præter Quintilianum ** V. 11. idem Theo in progymnaſmatis, cujus locum inſignem produxi ſupra c. 8. §. 18. Fabulas ſcripto conſignaſſe hunc ut Julianus Imp. Orat. 7. τῶν μύθων Ὅμηρον, diſerte affirmat Aphthonius. Νικᾷ δὲ μᾶλλον Αἰσώπειος λέγεσθαι (ὁ μῦθος) τῷ τὸν Αἴσωπον ἄριστα πάντων συγγράψαι τοὺς μύθους. Confer Suidam in loco ante allato & Euſtathium ad Iliad. α. p. 22. cui Æſopus vocatur μυθογράφος quemadmodum etiam Tzetzæ IX. hiſt. 260. & VII. hiſt. 105. Videtur etiam ſcriptas fabulas innuere Plutarchus contra Stoicos p. 1067. & convitium Ariſtophaneum in Avibus p. 387. οὐδ' Αἴσωπον πεπάτηκας, niſi hæc verba Apoſtolio etiam laudata VIII. 85. proverb. ſic malis interpretari: *nec de triſti illa Æſopi fabula inaudiviſti.* Apud Galenum XI. de ſimplic. medicam. T. 2. p. 149. excuſum invenio, οὐδ' Αἴσωπον μεμάθηκας. Omitto verba Planudæ in Æſopi vita: καὶ μετὰ τοῦτο τοὺς οἰκείους συγγραψάμενος μύθους τοὺς μέχρι καὶ νῦν φερομένους παρὰ τῷ βασιλεῖ (Κροίσῳ) κατέλιπε. Occaſionem componendarum fabularum his verbis refert Phædrus in prooemio libri tertii:

--- *Ser-*

* At λογογράφος plerumque denotat ſcriptorem proſarium, quales ſunt tum alii, tum qui Hiſtorias ſcribunt. Itaque apud Plutarchum V. 2. ſympoſ. τῶν λογογράφων καὶ ποιητῶν ἔθνος minus bene reddit eruditus Interpres: *Fabularum ſcriptores & poëtarum gentem* p. 674. Neque rem acu tetigit Amiotus, qui de Oratoribus hunc locum intellexit. Licet enim illi quoque dicuntur λογογράφοι, tamen alios etiam qui pedeſtri ſermone utuntur illo vocabulo denotari conſtat.

** Quintiliani verba ſunt: *Illæ quoque fabulæ quæ etiamſi originem non ab Æſopo acceperunt, nam videtur earum primus auctor Heſiodus, nomine tamen Æſopi maxime celebrantur.* Hunc locum ita intellexit ſcriptor libelli Anglice editi ſub titulo: a vievv of the diſſertation upon the Epiſtles of Phalaris Lond. 1698. 8. ac ſi Quintilianus exiſtimaſſet fabularum quæ ipſius ætate ſub Æſopi nomine ferebantur, verum auctorem eſſe non Æſopum ſed Heſiodum. At enim epitheton *primi* auctoris non reſpicit fabulas Æſopias quæ unum tantum poſſunt habere auctorem, ſed fabulas univerſè, neque aliud docet Quintilianus, ut Theo quoque, quam Heſiodo ante Æſopum idem ſcribendi genus placuiſſe: in Heſiodi enim poëmatis etiam fabula occurrit de accipitre & luſcinia. Vide quæ ſupra. c. VIII. 18. Sic Auguſtinus lib. 2. c. 3. adverſus Academicos fabulam fingens de Philocalia & Philoſophia, *quam totam*, inquit, *nam ſubito Æſopus factus ſum, Licentius carmine ſuavius indicabit, poëta eſt enim pæne perfectus.*

— — — *Servitus obnoxia* (i. e. Æsopus servus)
Quia quæ volebat non audebat dicere,
Affectus proprios in fabellas transtulit,
Calumniamque fictis elusit jocis.

Incertum tamen est utrum veteres qui Æsopias fabulas memorant * Aristophanes, Plato & Aristoteles usi sint Æsopi ipsius scripto, aut potius eas retulerint quales vel ore traditas vel ab alio collectas acceperunt, ut *Socrates* in Platonis Phædone ait se Æsopi fabulas versibus complexum quas memoria repetere potuit. Monitum enim somnio ut Musicæ operam daret, scripsisse pæana, deinde οὓς προχείρους inquit εἶχον καὶ ἐπιστάμην μύθους τοὺς Αἰσώπου, τούτων ἐποίησα οἷς πρώτοις ἐνέτυχον. Tum in initio operis quod refert Laërt. II. 42. Socrates Æsopum dicentem inducit, non scribentem:

Αἴσωπός ποτ' ἔλεξε Κορίνθιον ἄστυ νέμουσι
Μὴ κρίνειν ἀρετὴν λαοδίκῳ σοφίῃ.

VI. Fabulas Æsopi à Socrate versibus expressas memorat præterea Suidas in Σωκράτης, Plutarchus de audiendis poëtis, & Avienus in præfat. fabular. *Diagoras* quoque Melius qui Olymp. XCI. Athenis exulavit, fabularum Æsopiarum collectionem edidisse videtur, nam ejus Φρυγίους λόγους Tatianus memorat, certe constat λόγους Φρυγίους dici ut Φρύγιον αἴνιγμα apud Maximum Tyrium Diss. XXXIII. ab Æsopo Phryge, ut *Sybariticos* ** à Thuro Sybarita, cujus meminit Theon & *Li-*

Ggg 2

* Aristophanes in Vesp. & pace. Plato Alcibiade I. Aristoteles 2. 20. Rhetor. Dio Chrysostomus Orat. XXXII. ad Alexandrinos p. 380. ἔχω γὰρ καὶ ἄλλον εἰπεῖν λόγον ἀνθρώπου Φρυγὸς ἀκούσας, Αἰσώπου συγγενοῦς &c. adde XII. p. 195. XXXIII. p. 398. LXXII. p. 631. Lucianum Hermotimo T. I. p. 569.

** Aristoph. Vespis p. 357. Αἰσωπικὸν γέλοιον ἢ Συβαριτικόν. Hesychius in Συβαριτικοὶ λόγοι. Exemplum est apud Aristoph. ibid. p. 362. quod è versione Grotii adscribam:

Sybarita quidam præceps de curru datus
Grave vulnus & quidem ipso in capite acceperat
Ignarus quippe frena regere quadrupedum,
Quem sic amicus adstans cœpit alloqui:
Quam quisque callet artem in ea se exerceat.

Meminit & Aphthonius: καλεῖται δὲ Συβαριτικὸς ὁ μῦθος, καὶ Κίλιξ (à Conno Cilice) καὶ Κύπριος, πρὸς τοὺς εὑρόντας μεταθεὶς τὰ ὀνόματα. Fabulam de Mida Φρύγιον λόγον vocat Nazianzenus Orat. XX. p. 331. Hermogenes Prisciano interprete: *Nominantur autem ab inventoribus fabularum aliæ Æsopiæ, aliæ Cypriæ, aliæ Libycæ, aliæ Sybariticæ, omnes autem communiter Æsopiæ dicuntur, quoniam in conventibus frequenter solebat Æsopus fabulis uti.* Theo progymnasm. καλοῦνται δὲ Αἰσώπειοι (μῦθοι) καὶ Λιβυστικοὶ (Dio Chrysost. IV. de regno p. 71. & diss. V. p. 82.) ἢ Συβαριτικοί τε καὶ Φρύ-

γιοι

& *Libycos* * à Cybisso qui ex Libya oriundus fuit, *Jonicos* à Sotade qui Jonice scripsit teste Suida in Σωτάδης. Neque obstat quod Hesychius illustris & Suidas, quibus illud Diagoræ scriptum dicuntur ἀποπυργίζοντες λόγοι, ** notant in illo parum reverenter tractatos esse Deos, nam hoc in fabulis etiam fieri potuit, ut Bernhardi Ochini apologi redarguunt superstitiones Ecclesiæ Romanæ. Inter *Demetrii Phalerei* scripta à Laërtio V. 81. Αἰσωπείων ά, atq; iterum 80. referuntur λόγων Αἰσωπείων συναγωγαί quod interpres latinus, etiam in edit. Wetsteniana male reddit *orationum Æsopiarum collectiones*, cum per λόγους fabulas indicari ex jam dictis clarissimum sit, unde λογοποιήσαντες apud Hesych. πλασάμενοι λόγους ψευδεῖς. Confer Suidam in λογοποιῶν & Varinum in λόγος, ubi ex Eustathio (quem non nominat) ad Iliad. α. p. 22. docet λόγον veteribus fuisse qui postea μῦθος, contra μῦθον qui antea pro

γιοι καὶ Κιλίκιοι καὶ Καρικοὶ, (horum exemplum in appendice Vaticana proverb. 61.) Αἰγύπτιοι καὶ Κύπριοι ἀπὸ Κυπρίας γυναικός. Scholiastes Aphthonii p. 4: οἱ μὲν Συβαρῖται ἐκ μόνων λογικῶν ζώων μύθους ἐξεῦρον (hoc utcunque confirmatur exemplo quod ex Aristophane attuli) οἱ δὲ Κίλικες καὶ Κύπριοι ἐμπορευόμενοι καὶ τόπους ἀγνώστους διερχόμενοι ἐνεπλάσαντο τοὺς ἐξ ἀλόγων ζώων μύθους, ὡς ἑωρακότες ἐν τόποις τισὶ ξένην μορφὴν ἔχοντα ζῶα. Ὁ δὲ Αἴσωπος τοὺς ἐξ ἀλόγων καὶ λογικῶν μύθους ἀνεπλάσατο πρὸς βιωφελῆ παραίνεσιν. Aliter Isidorus Hisp. Lib. I. c. 39. *Fabulas primus invenisse traditur Alcmaon Crotoniensis: Appellantur Æsopicæ quia is apud Phrygiam in hâc re pollebat. Sunt autem fabulæ aut Æsopicæ aut Libysticæ. Æsopicæ sunt cum animalia muta inter se sermocinasse finguntur, vel quæ animam non habent, ut urbes, arbores, montes, petræ, flumina. Libysticæ autem dum hominum cum bestiis aut Bestiarum cum hominibus fingitur vocis esse commercium.* Aliter denique Theo nullam ejusmodi differentiam agnoscens, cui assentit Vossius II. 15. 2. Instit. Or.

* Hesychius: Λιβυκοὶ λόγοι. Χαμαιλέων φησὶ Λίβυν τὸν (ex Theone scribendum puto Κυβισσὸν τὸν Λίβυν) εὑρεῖν τοὺς λόγους τούτους. Meminit eorundem etiam Æschylus Myrmidonibus apud Svidam in ταυτί. ὧδ᾽ ἐστὶ μύθων Λιβυστικῶν λόγος. Vide A. Schottum ad proverbia p. 543. Aristoteles. 2. 20. Rhetor. ἓν μὲν παραβολὴ, ἓν δὲ λόγοι οἷον οἱ Αἰσώπειοι καὶ Λιβυκοί. Male clarisſ. Bullialdus in versione Theonis Smyrnæi p. 112. *Libyca oratio*, fabulam enim notari ipse agnoscit in notis: itaque reddendum erat *Libycus logus*. Confer veterem λόγον sive fabulam de leone Virginis nuptias petente apud Diodorum Sic. XIX. T. 2. p. 672. Etiam Λυδίους λόγους memorat Schol. Aphthonii.

** Quasi de *turre præcipitantes* dicas. Hoc nomen videtur libro impositum ab iis qui Diagoram exosum reddere volebant. Nam si ab auctore ipso fuisset, opportunior scopo Tatiani, neque ab illo prætermissus. Cæterum re diligentius considerata fateor parum certam esse hanc de Φρυγίοις Diagoræ λόγοις conjecturam, neque me præterit, in alia abire Vossium de Hist. Gr. & clarisſ. Baylium in Lexico p. 1041, edit. secundæ. Inter Democriti quoque scripta Φρύγιον λόγον memorat Laërtius.

pro narratione vera accipiebatur, frequentatum pòſt deinde pro ficta & fabuloſa. Perinde ut latinis quoque *fabulam* vero ſermone dictam multis exemplis docet Voſſius in Etymologico. Fabulas ſcripſerat etiam *Myro* Rhodia, ut Suidas auctor eſt. Forte & *Pataecus*, qui Æſopi ſe animam nactum jactabat teſte Plutarcho in Solone p. 81.

VII. Ab eo tempore *Babrius* quidam, ab aliis *Babrias* vel *Gabrias* * nominatus, non invita ut ex fragmentis apparet Minerva ſcripſit Æſopios *μύθους* ſive *μυθικὰ* libris decem, ut Svidas, vel ut Avienus, *duobus*, & quidem verſu Choliambo ſive Scazonte. Primus qui ejus meminit eſt Julianus Imperator Epiſt. 59. ad Dionyſ. τὸν μῦθον τοῦ Γαβρίου ἀκήκοας. Γαλῆ ἀνδρὸς εὐπρεποῦς ἐρασθεῖσα. τὰ δ᾽ ἄλλα ἐκ τοῦ βιβλίου μάνθανε. Ita ſe in Barocciano Codice reperiſſe Petavius teſtatur. Avienus in præfat. *quas* (fabulas) *Græcis jambis Gabrias repetens in duo volumina coartavit.* Babrium vocat Etymologici M. auctor in ὄμφαξ & in πεπρωμένον, ubi hos elegantes ex eo verſiculos profert:

Ἅ σοι πέπρωται, ταῦτα τλῆθι γενναίως
Καὶ μὴ σοφίζου, τῶν χρεῶν γὰρ οὐ φεύξῃ.

Γαβρίας dicitur in Johannis Tzetzæ codicibus chil. VIII. v. 516. ſed Βαβρίας XIII. v. 258. ὥσπερ Βαβρίας γράφει ἐν μυθιάμβοις τοῖς χωλοῖς &c. Affert deinde ex illo verſus quosdam ſcazontes qui duobus auctiores leguntur apud Natalem Comitem IX. 5. Mythologiæ. Fabula ipſa legitur in Proſaicis Græcis à Neveleto vulgatis fab. 245. Tzetzes idem XIII. verſ. 494. τοῖς Μύθοις τοῖς Αἰσώπου τε καὶ στίχοις τοῦ Βαβρίου Λέων καθεύδων πλάττεται &c. mox adducit verſum non ſcazontem ſed Jambicum:

Οὐ μῦν πλοῦμαι τὴν δ᾽ ὁρμὴν ἐκτρέπω.

qui verſus inemendatus legitur fabula 2. inter eas quas ſub Gabriæ nomine habemus. Suidas quam frequentiſſime Babrium laudat & plurimos ex eodem profert Choliambos: aliquos etiam hinc inde, Babria non laudato, quos ex argumento facile agnoſcas illius eſſe. At verba apud eundem in παλαμναῖος, οὐκ ἔδοξαν ἄνθρωποι εἶναι ἀλλὰ δαίμονες παλαμναῖοί τινες, non Babrii ſunt ſed Procopii Hiſt. arcanæ c. 12. ut doctiſſimo Neocoro probe animadverſum. Ceterum non male Carolus Boylius in examine diſſertationis Bentlejanæ de fabulis Æſopi p. 245. ſuſpicabatur verſus binos quos ἐκ τῶν τοῦ Αἰσώπου μύθων profert Scholiaſtes Thucydidis, Babrii noſtri eſſe, ſunt autem hi:

— — ἄλλος ἄλλον ἀγρεῦσαι θέλων
Τρέχει τις ἄλλος ἐκ κακοῦ σώζων.

* Michaëlis Gabriæ Epiſtolas MSS. memorat Geſnerus in Bibl.

Sed & versus Hexametros laudato eodem Babria profert idem Suidas in *ἑταιρεία*, in quo nisi fefellit eum memoria, credibile est etiam versus Hexametros & Pentametros quos ex *μύθοις* vel *μυθικοῖς* producit in *αἰπεινὴ*, *ἄδεν*, *ἀκηδὴς*, *δίη* & *συφελός*, Babrii esse, ut forte diverso carminis genere interdum usus sit Babrius in fabulis exscribendis, quæ ejusdem Boylii conjectura est, licet Bentlejus hanc Heroicam vel Elegiacam Metaphrasin mavult tribuere Anonymo alicui Babriâ antiquiori. Galenus etiam in protreptico T. I. p.6. fabulam de athletis quos bestiæ in stadio facile vincunt proferens ait se adducere *μῦθον ὃν τῶν οὐκ ἀμούσων ἀνδρῶν τις ἐντείνας ἔπεσι διεσκεύασεν.* Potuit tamen hoc facere poëta aliquis in alio opere quam meras fabulas complexo.

VIII. Exstant hodie sub *Gabriæ* nomine fabulæ LIV. ex quibus XLIII. editæ sunt Græce & latine ab *Aldo Manutio*, cum Phurnuto, Palæphato & aliis Venet. 1505. fol. & à Frobenio Basileæ 1518. 8vo. Tubing. 1546. 8. Γαβρίου Ἕλληνος τετράστιχα, reliquas XI. è codicibus Palatinis addidit Heidelb. 1610. 8vo. *Isaacus Nicolaus Neveletus.* Hæ singulæ Epimythion prosa subjunctum habent, nec Choliambis constant sed tetrastichis Jambis exceptâ quadragesimâ tertiâ quæ tredecim choliambis absolvitur & sola videtur esse Babrii ipsius. Reliquæ sunt ab *Ignatio Magistro & Diacono* cui in MStis codicibus tribuuntur teste Fabio Paulino Utinensi: Ἰγνατίου Διακόνου τετράστιχα Δίιαμβα εἰς τοὺς μύθους Αἰσωπικοὺς μεταφραστικά sive ut Lambecius in codice Cæsareo reperit: Βαβρίου ἐν ἐπιτομῇ μεταγραφὲν ὑπὸ Ἰγνατίου Μαγίστορος. Vide ejus commentar. VII. de Bibl. Vindob. p. 137. & 254. Similem inscriptionem in Palatinis codicibus invenerat Neveletus & sub Ignatii nomine fabulæ eædem editæ sunt ad calcem Phædri à Rittershusio & aliis illustrati Lugd. Bat. 1598. 8. apud Plantinum, tum à *Johanne Fidlero* Reichenbacensi Varisco, qui post *Fabium Paulinum*, & Anonymum in edit. Plantiniana (quem *Josephum Scaligerum* Fidlerus, Daumius & alii vocant, licet Scriverius in editione poëmatum Scaligeri eum prætermisit) Jambis latinis vertit & Epimythia singulis Hexametris expressit, notulasque addidit. Cygneæ 1668. 12. cum Fidleri versione additis Neveleti & uberioribus *Johannis Hennigii* Solquella Marchici, Conrectoris Quedlimburgensis & postea Pastoris ad S. Ægidii A. 1694. denati animadversionibus recusæ sunt hæ fabulæ Quedlimburgi 1679. 12. parum emendate. De Ignatio præterea notabis quod hujus *Jambi in Adamum* Labbeo in Bibl. novâ MSS. p. 134 memorati exstant in variis Bibliothecis, & pars illorum edita est à clariss. Grabio Tom. 2. spicilegii Patrum p.229. Occurrunt quoq; in Actis Sanctorum 25. Febr. & 13. Mart. *Vitæ Tarasii & Nicephori, Patriarcharum CPolitanorum* ab

Ignatio

Ignatio ſcriptæ, cum quibus vixit circa ſæculi à Chriſto nato noni initia. Vide Martinum Hanckium de ſcriptoribus Byz. p. 247. ſeq. Suidas teſtatur Grammaticum hunc ex Diacono & vaſorum in Eccleſia CPolitana cuſtode evectum eſſe ad dignitatem Metropolitæ Nicæni, & præterea ſcripſiſſe elegos funebres, Epiſtolas, Jambos in Thomam Antartem ſive τὰ κατὰ Θωμᾶν quorum nihil ad nos pervenit.

IX. Ut ad fabulas Æſopi revertar, earum nonnullas quoque ſelegit & proſa Græca eleganti breviter expreſſit adjunctis Epimythiis Rhetor notiſſimus *Aphthonius*, Antiochenſis, Babriâ ut puto antiquior Quadraginta fabulas Aphthonii cum verſione Jacobi Kimedontii filii primum editæ ſunt apud Commelinum 1597. 8vo. ad calcem progymnaſmatum quæ recuſa etiam Lugd. Bat. 1623. 8. apud Abrahamum Commelinum. Cum eadem verſione vulgavit Neveletus Anno 1610. in jam laudata fabularum collectione Anno 1660. repetita, & caſtigationes addidit. Prodierunt etiam minori forma Græce & latine una cum progymnaſmatis Pariſ. 1648. auctæ & recognitæ à patribus Societatis Jeſu.

X. Exſtat præterea duplex collectio proſaria fabularum Æſopiarum Græca, utraq; ordine Alphabetico digeſta, quarum alteram fabularum CXXXVI. ex Bibliotheca Palatina primus edidit & latine vertit caſtigationibusque ac notis illuſtravit laudatus Neveletus. Monachorum mentio cum laude occurrit fabulâ 3. (ſive 152. ſi pridem vulgatas annumeres) & in Epimythio fab. 122. (271.) quale Neveletus producit in notis p. 632. In fabula 181. Demades Rhetor Athenienſis fabulam narrans inducitur, qui diu poſt Æſopum vixit. Fabula 193. Momus alia reprehendere fingitur quàm Momus Æſopi apud Ariſtotelem III. 2. de partibus animalium & Lucianum in Nigrino atque Hermotino. Nonnulla quoque contraxit & verbotenus repetiit ex Babria auctor quiſquis fuit, ita ut integros quoque ſcazontes in hac collectione obſervarint Neveletus ac Bentlejus fab. 157. 173. 243. 261. 263. 293.

XI. Alteram collectionem fabularum CXLIX. cum vita Æſopi à *Maximo Planude* ſcripta Græcè & latine primus edidit Aldus Manutius Venet. 1505. fol. teſtatus ſe in illis vertendis multum elaboraſſe. *Nam,* inquit, *quæ ante tralata habebantur, inſida admodum erant.* Prodierant Æſopi vita & fabulæ per *Rimitium* neſcio quem latinè verſæ Mediolani 1480. 4. ut notavit Beughemius in incunabilis typographiæ, qui etiã Æſopi fabulas à *Laur. Valla* ante Aldum latine verſas memorat, quæ tamen ab Aldina illa collectione nõnihil differunt: ne in præſenti dicam de fabulis Æſopi in latinum ſermonem verſis ab *Omnibono Leonicenſi* ad Franciſcum Gonzagam, quas MSS. habuit

buit Naudæus teste Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 233. Cæterum quales ab Æsopo ipso profectæ vel scriptæ sunt (si ullas unquam scripsit fabulas) neque in altera illa neque in hac collectione reperiri, viris eruditis jampridem est persuasum. Et hanc quidem valde credibile est eundem auctorem agnoscere *Planudem* Monachum * CPolitanum, qui annis ab hinc trecentis vitam Æsopi composuit. Neque alia multorum fuit sententia jam medio sæculo decimo sexto, ut docet Michaël Neander Erotem. Hebraic. p. 560. Idem senserunt Gesnerus in Bibl. & Henricus Stephanus qui Æsopiarum fabularum auctoritatem negligit in thesauro Græcæ linguæ. Neveletus in præfat. Franc. Vavassor p. 21. de ludicra dictione, & nostrâ ætate Viri clarissimi Bentlejus in diss. de Æsopi fabulis, & Baylius in Lexico. Neque in ullo codice MSto qui ætatem Planudis excedat hactenus fabulæ illæ sunt repertæ, & majus examen requirit quod de codice MSto Isaaci Vossii 500. annorum legas apud Car. Boylium in examine dissertationis Bentlejanæ p. 266. Unde Æsopiarum fabellarum Græcam farraginem qui fecit, pro auctore probato Græcæ linguæ frustra obtrudi monet Gatakerus c. 30. & 23. de stylo N. T. Prætereo quod observatum est in fabula 145. laudari dictum Jacobi IV. 6. vel 1. Petr. V. 6. (uti fab. 288. in collectione â Neveleto editâ verba Joh. I. 21.) & quod fabula 75. verbotenus repetita est ex Aphthonii fabula sextâ, quemadmodum fabula 4. refert paraphrasin fabulæ 284. collectionis Neveleti. Hæc collectio fabularum Planudæ post Aldinam editionem frequentissime una cum vita Æsopi à Planude scripta lucem aspexit Græcè quidem Basileæ apud Frobenium 1521. & 1550. 8. & Paris. 1546. 4. apud Rob. Stephanum quæ perquam nitida est editio. *Græce & latine* Basil. 1518. 1538. 1544. & Antwerp. apud Plantin. 1560. 8. Tum forma minore ibid. 1574. Paris. 1549. ex officina Arnoldi Birckmanni tum apud Benedictum Prævotium & Basileæ apud hæredes Nic. Brylingeri 1574. cum Gabriæ fabulis, Homeri Batrachomyomachia, Hippocratis jurejurando, Musæo, Agapeto, Galeomyomachia & aliis quibusdam. In laudata *Neveleti* collectione fabularum cum ejus notis, Heidelb. 1610. & 1660. 8. Exstat & editio Græcolatina Londinensis cum Batrachomyomachia

* Clarus fuit circa A. C. 1350. Vide quæ infra Libro V. Clariss. Montfauconius in Diario Italico memorat Codicem MS. Grammaticæ Planudis in cujus extremo notatur annus mundi è computo Græcorum 6849. Deme 5508. & habes Annum CHRISTI 1341. Idem Montfauconius pollicetur se editurum esse è Codice MS. Monasterii S. Mariæ Florentiæ Vitam Æsopi cum fabulis quales ante Planudem ferebantur, Stylo χυδαίῳ Planudem enim fabulas quasdam omisisse, & longe diverso stylo suoque more Vitam fabulasque conscripsisse. In illo Codice incipit: Βίος τοῦ πανθαυμάστου Αἰσώπου. Οὐ κατὰ πάντα τὸν βίον βιωφελέστατος ἦν Αἴσωπος.

chia & aliis nonnullis Lond. 1657. 8. Tum Sexaginta fabulæ Æsopi selectæ una cum versione, paraphrasi & scholiis *Georgii Sylvani* Lond. 1685. 12. Mythologia Æsopi & Gabriæ, ac tabula Cebetis. Lond. 1682. 12. Præterea Oxonii *A. Alsop è* Collegio Corporis Christi typis Sheldonianis A. 1698. 8. vulgavit fabularum Æsopicarum delectum, in quibus occurrunt Græcæ CLVIII. rescissis (ne usum restringerent) ἐπιμυθίοις, recensitæ ad fidem editionis nitidissimæ Rob. Stephani, nec non Westmonasteriensis & Etonensis, præsertim vero Neveleti, collatæ cum MS. Is. Vossii & binis codicibus Bibl. Bodlejanæ: Quas excipiunt fabulæ Hebraicæ X. è libro fabularum Venet. 1545. 8. * excuso excerpta, denique Arabicæ Locmanni totidem, ex editione Erpeniana. Singulis Metaphrasis Poëtica latina subjecta est è Phædro, Avieno, Faërno, & qui Locmanno operam impendit Tan. Fabro. Denique Historiarum fabellarumque delectus novus Græce & latine cum notis editus est Lond. 1701. 8.

XII. E veteribus latinis fabulas Æsopiarum exemplo composuere versu quidem Jambico *Phædrus*, & ante Phædrum fortassis *C. Cilnius Melissus* libertus Mæcenatis, vide Nic. Heinsium ad Ovidii IV. 16. 30. è Ponto Elegis *Festus Avienus* & alter sine nomine vulgatus tùm ab aliis tum à Neveleto, & viris doctis quibusdam laudatus sub nomine *Accii* vel *Romuli* sive ** *Romalii* vel denique *Salonis* aut *Bernardi*. De his dictum à me est in Bibliotheca latina. Prosa latina Æsopi fabulas scribi à Polybio suo nolens voluisse videtur Seneca in consolatione ad eum scripta c. 27. *Non audeo te usque eo producere ut fabellas quoque & Æsopeos logos intentatum Romanis ingeniis opus solita tibi venustate connectas.* De prosa non de versibus loqui Senecam colligo è verbo *connectas* & quod c. 30. ejusdem consolationis Seneca Polybium laudat quod utriuslibet auctoris carmina ita *resolverit*, ut quamvis structura illorum recesserit, permaneat tamen gratia. *Sic enim illa ex alia lingua in aliam transtulisti, ut quod difficillimum erat, omnes virtutes in alienam te orationem secutæ sint.* Non mirum igitur quod *intentatum Romanis ingeniis opus* vocavit Seneca, quod neque Phædrus neque alius quisquam ante id tempus fecerat, fecit autem post illa tempora *Julius Titianus* Rhetor, à quo *Æsopiam Trimetriam* hoc est, ut ego conjicio fabulas Babriæ græcis Choliambis scriptas, prosario sermone latino expressas testatur Ausonius Epistola 16. ad Probum.

* Vide Bartoloccium Bibl. Rabbin. T. I. p. 98. ubi notat Æsopi fabulas (non integras) versas Arabice & inde Hebraice ab Anonymo.

** H. Bebelius Epistolâ, qui auctores legendi sint ad eloquentiam comparandam Argent. 1513. 4. *Æsopus - - uti etiam Quintiliano visum est, jucundus esset pueris, verum à Romulo quodam Grammatico, ut dicitur, translatus est in carmen, nulla Venere & lepore, Musis scilicet & Gratiis repugnantibus, ubi puritas quoque verborum desideratur.*

Apologos en misit tibi
Ab usque Rheni limite
Ausonius nomen Italum
Præceptor Augusti tui
Æsopiam trimetriam
Quam vertit exili stylo
Pedestre concinnans opus
Fandi Titianus artifex.

Alia hujus Titiani scripta breviter perstringit Jacobus Sirmondus ad Sidonium p. 11.

XIII. De fabulis *Pilpæi* sive de antiquissimo libro fabulari Indorum *Kelila Va Dimna*, dicendi infra locus erit libro V. ubi de scriptis Simeonis Sethi, qui librum illum Græce vertisse dicitur, agam. Septentrionalibus celebratur *Edda* Snorronis Sturlesonii A. 1215. Islandice scripta & à Petro Joh. Resenio illustrata Hafniæ 1665. 4. Germanis Anonymus sub Friderico II. clarus, quem edidit illustravitque Jo. Georgius Schertz * Argentorat. 1706. 4. Inter Arabes non obscurus liber Al-Amthal sive fabularum *Locmanni*, quem propterea cum Æsopo nostro viri nonnulli eruditi confuderunt. Vide Hottingeri Hist. Oriental. p. 68. seq. Jac. Golium ad Grammaticam Erpenii p. 189. Joh. Molleri Homonymoscopiam p. 252. Maraccium ad Alcorani Suram XXXI. Stephani Clerici Quæstiones p. 325. seq. & Huetium de fabulis Romanensibus p. 11. Bartholomæo tamen Herbeloto aliud videtur, quem adibis in Bibliotheca Orientali vocabulo Locman p. 517. vel si ea ad manus non sit, Clarissimum Neocorum in Bibliotheca novorum libror. A. 1697. p. 451. seq. Prodierunt fabulæ Locmanni, ** quæ eodem Herbeloto judice longè recentius ab aliquo ex Locmanni (quem Davidis Regis æqualem *** fuisse putat, alii Josiæ Regis Judæ)

* Vide Nova litterar. Hamburg. A. 1706. p. 345.

** Aliud opus est de quo Kircherus T. 2. Oedipi part. 1. p. 39. seq. *Alter Arabum auctor, qui elegantissimum fabularum* opusculum *condidit, est* Locman *sapiens, cujus in Alcorano suo meminit Muhamed, patria ut ajunt Persa, gente vero & religione Judæus, qui uti corporis deformitate animique & ingenii pulchritudine atque amœnitate* Æsopo *fuit simillimus, ita eodem quoque tempore videtur vixisse, regnante scil.* Cosroë *septimo ante Darium Persarum Imp. tantamque apud suos sapientiæ famam est consecutus, ut indicaturi aliquem alterius institutione & consilio non indigere, dicere soleant,* non est necesse docere Locmannum. *Hic itaque* ingens volumen *quod hodie adhuc in Bibl. Vaticana continetur conscripsit, in quo mira eruditione per ingeniosas animalium actiones mores hominum, Regum gesta, corruptos Reip. mores aliaque ad civilem vitam necessaria docte, eleganter & jucunde describit.*

*** Confer Abulpharagium p. 33. Non defuerunt qui *Assaphum* Prophetam, Davidis itidem æqua-

dæ) traditis sermonibus digestæ fuerunt, Arabicè cum versione *Tho. Erpenii* Lugd. Bat. 1615. 8. qui in præfat. testatur hunc Locmannum ab Arabibus, & natione Persam & religione Judæum haberi. Repetita editio A. 1636. & 1656. ad calcem Grammaticæ Arab. Erpenii. Decem fabulæ Arabicè exhibentur ab A. Alsop in suo fabularum delectu, Oxon. 1698. 8. Octo & decem fabulas Locmannianas eleganti carmine Jambico latino ornavit *Tanaquillus Faber* in cujus Epistolis præmissa singulis Erpenii versione leguntur Tomo primo p. 268. seq. Salmur. 1674. 4. & separatim prodierant ibidem 1673. 12. Fuit & alius Locmannus junior cui sapientiam datam à Deo traditur in cap. XXXI. Alcorani. Confer Pocockii notas ad Abulfaraium p. 36. Locmanni nomen cum Alcmane confundunt Christianus Ravius in verbis ab Hottingero p. 13. Hist. Or. productis & Jobus Ludolfus ad Hist. Æthiopicam p. 53.

XIV. E recentioribus latine fabulas scripserunt vario versus genere quidem 1.) *Gabriel Faërnus* Cremonensis, ingenii versuumque elegantia alter quidam veluti Phædrus, Rom. 1564. 4. Antwerp. apud Plantinum, forma minore: & cum præf. Joh. Caselii Rostoch. 1569. 8. tum Lugd. Bat. 1600. Lips. 1618. 8. Lond. 1672. 8. Bruxell. 1682. 8. & Hamburgi in Mythologia Metrica curante exoptatissimo socero meo Johanne Schultze edita 1698. 8. Easdem Faërni * fabulas, versibus Gallicis expressit Carolus Perraultus Paris. 1699. qui Phædrum à Faërno ne visum quidem nedum exscriptum aut suppressum observat. 2.) *Pantaleon Candidus* Austriacus. Francof. 1604. & Hamburgi in eadem Mythologia Metrica. 3.) *Caspar Barthius* fabularum Æsopiar. libris quinque. Francof. 1623. 8. Hosce magno numero sequuntur *Hieronymus Osius* Witteb. 1564. & emendatius Francof. 1574. *Lucas Lossius* Argent. 1575. *Carolus Utenhovius* Francof. 1615. *Johannes Posthius* Germersheimius qui fabulis prosâ à se editis *epimythia* singula subjecit disticho vel tetrasticho comprehensa Francof. 1566. quæ parte 2. ejus poëmatum Lib. III. Sylvarum p. 170. seq. repetuntur & cum Epimythiis *Hartmanni Supperi* Norici insertæ sunt etiam Mythologiæ metricæ à laudato socero meo editæ Hamb. 1698. 8. In eadem præter *Georgii Sabini* nonnullas habentur etiam fabulæ versu vulgatæ à *Joh. Baptista Arigonio*, *M. Antonio Fiducio Utinensi*, *Alexandro Paulino*, *Leonharto Goricio Carga*, *Francisco Amulio* & *Jano Dominico Canciano*, quæ junctim

 lu-

æqualem, propter nonnullam nominis convenientiam confunderent cum nostro Æsopo. Absurde profecto, ut variis Argumentis demonstrat Joh. Jacobus Schudt in Compendio Hist. Judaicæ p. 88.

* De hoc Faërno vide Gaddium de scriptoribus non Ecclesiasticis T. 1. p. 191. & Teisserium ad elogia Thuanea *A.* 1561. qui Faërno emortualis fuit.

lucem adſpexerant Venetiis 1592. Non contemnenda collectio nova fabularum fieri poſſet ex poëmatis *Joh. Commirii* (qui diem obiit die XXV. Decembr. A. 1702.) & aliorum, qui noſtra ætate cum laude in hoc genere ſcribendi verſati ſunt.

Proſa latina præter *Rimicium, Laur. Vallam* & *Omnibonum Leonicenſem*, de quibus paulo ante memini, fabulas ſcripſit *Poggius Florentinus* in facetiis Argentor. 1513. fol. *Laurentius Abſtemius Maceratenſis* in hecatomythio ſive fabulis ducentis ſcriptis ad Octavianum Ubaldinum comitem Mercatelli Argent. 1522. Heidelb. 1610. 1660. 8vo. *Joachimus Camerarius* Anno 1539. primum, deinde Anno 1564. & Lipſiæ Anno 1570. quæ pleniſſima & elegantiſſima eſt editio. *Chriſtianus* vero *Daumius* fabulis Camerarianis ſelectis quas Lipſiæ 1689. 8. recudi fecit, addidit notulas in quibus loca ſcriptorum veterum recentiumque, in quibus fabulæ eædem perſtringuntur vel exponuntur. Variorum quoque fabulas congeſſerat *Martinus Dorpius*, Guilelmi Goudani, Hadriani Barlandi, Guilhelmi Hermanni ex Aniano (Avieno) Eraſmi in Chiliadibus, Abſtemii & aliorum. Lipſ. 1532.

XV. *Hebraicam* verſionem fabularum Æſopi ſed ineditam memorat Plantavitius Bibl. Rabbin. p. 571. De edita fabularum collectione Hebraica dixi paulo ante §. 12. cui utpote ab inſtituto noſtro alieniora adjicere nolo R. Iſaaci ben Salamonis (A. 1268. defuncti) proverbia & apologos antiquorum, rhythmis ſive verſibus conſcriptos. At R. Barachiæ Nikdani liber neutiquam prætereundus, inſcriptus parabolæ vulpium, quas cum latina Melch. Henelii Jeſu ſocii translatione excuſas evolvi, Pragæ 1661. 8. Tum fabulæ Variorum, Conſtantin. 1517. 4.

Italice Vitam Æſopi & fabulas transtulit *Julius Landi* & *Bentivolus*, pluries excuſas Venetiis, ut prætercam *Franciſci de Tuppo* vitam Æſopicam fabulasque Italice translatas additis allegoriis, Aquilæ 1493. fol. *Angeli Firenzuole* Colloquia animalium &c. quæ ex Italic o Gallice etiam exſtant Lugd. 1656. 16.

Gallica proſa *Joh. Balduinus* Pariſ. 1627. fol. & ab eo tempore ſæpiſſime variis in locis. Sed & hujus verſio cum iconibus & moralibus obſervationibus noviſſime iterum typis exſcripta eſt Amſtelodami 1700. 12. Poſt Balduinum *Antonius Fureterius* proſa Pariſ. 1694. Bruxellis 1695. * 12. & verſu *Johannes de la Fontaine*, qui ſuo ex ingenio quam plurimas novas adjunxit vel ex aliis veteribus repetiit IV. Volum. Pariſ. 1678. 12. Prætereo fabulas obvias Comicis in dramatibus de Æſopo, quæ Gallice ediderunt Nobilius

* Titulus Libri: *Eſope en belle humeur.* Prodiit etiam hic Gallicus Æſopus cum Germanica verſione, additis ſelectis Fontani fabulis, & Gallica translatione fabularum Pilpæi 1707. 12. Hamb. apud Benjamin Schiller.

bilius Parif. 1691. aliique. * Verfibus Gallicis fabulas Æfopias expreffit etiam pridem *Ægidius* quidam *Corrozetus* Parif. 1548. forma minore. Sed & Tetraftichis, incertus auctor Parif. 1678. 12. apud Cramoifium. Confer Ephemerides Parif. ejus anni p. 347.

Anglica Metaphrafi Poëtica *Joh. Ogilby*, five Oglebius eques Lond. 1651. 8. 1673. fol. Prodierunt & Anglica profa è Gallico Joh. Balduini 1702. & 1704. 8. (cui editioni præfixa vita Æfopi è Gallico Meziriaci Anglice translata) tum in præclaro opere fabularum undique fingulari ftudio collectarum à *Rogerio Eftrangio*. Lond. 1692. 1699. fol. 2. Volum. Exftat præterea nova fabularum centuria edita fub titulo *Æfop naturalized and expofed to the publick view in his own and dreff, by Way of effay on* 100. *fables*. A. 1703. 12.

Hifpanicè quoque viderunt lucem Madrit 1621. 8 & plus fimplici vice *Belgicè*.

Hungaricè, Vindobonæ, 1536. *Danicam* verfionem civis cujusdam Hafnienfis *Hermanni Weigeri* Lubec. 1555. 4. memorat egregius Vir Juvenis Joh. Chriftophorus Wolfius Wernigerodenfis in erudita diatriba de Mythica moralia tradendi ratione novantiqua Witemb. 1704.

Germanicè XVI. Æfopi fabulas transtulit D. *Martinus Lutherus* nofter, perquam utile ejusmodi fcribendi genus effe exiftimans, licet à Melanchtone ad reliquas transferendas invitatus, propter alia negotia rem perficere non potuit. Cæterum Gotfridi Arnoldi, Melanchtonem eo nomine perftringentis acumen Tom. 2. hiftoriæ five potius apologiæ hærefium p. 107. b. non magis credo lectori cordato fe probabit, quam quod Pontificii quidam Lutherum arguunt quod facras literas non majoris habuerit quam fabulas Æfopi. Hanc quidem calumniam retudit fingulari fcripto A. 1701. Rev. D. Georg. Henr. Gœzius Lubecenfium Antiftes digniffimus: at Hofium non puduit lib. 3. de auctoritate S. Scripturæ contra Brentium p. 271. fuffragio fuo comprobare Wolfgangi Hermanni vocem, affirmantis, Scripturas fi defit Ecclefiæ auctoritas, tantum valere quantum fabulæ Æfopi. Has porro poft D. Lutherum Germanicè verterunt Joh. Mathefius, Nathan Chytræus, & verfu Burchardus Waldis. Vide Martini Lipenii Bibliothecam Philofophicam & pandectas Brandenburgicas Chriftophori Heidenreichii.

Denique Fabulæ Æfopi *Græco-Barbaro* quoque idiomate editæ funt Venetiis A. 1603. & 1644. 8vo. quibus fubinde in Gloffario fuo græco utitur Cangius, merito addubitans utrum verfio illa Græco-Barbara auctorem agnofcat *Simeonem Cabafilam*, licet hic Martino Crufio promiferat

* Vide Ephemerides Parif. 1690. p. 482.

ſe Æſopi fabulas vel Iſocratis orationes quasdam ſermone vulgari Græco interpretaturum. Conſule Cruſii Turcogræciam p. 461.

CAPUT X.

De Epiſtolis quæ ad PHALARIDEM *referuntur, ac de aliis Epiſtolarum græcarum ſcriptoribus.*

De Epiſtolis Græcis editis ſcriptorum non Eccleſiaſticorum, Æliani. §. 28. *Æneæ Gazæi.* 29. *Æſchinis.* 6. & 15. *Æſchinis Socratici.* 35. *Alciphronis.* 25. *Alexandri M.* 17. *Amaſidis Ægypti R.* 33. *Anacharſidis.* 22. *Antiſthenis.* 35. *Apollonii Tyanenſis.* 11. *Ariſtæneti.* 49. *Ariſtippi.* 35. *Ariſtotelis.* 17. 39. *Artaxerxis Regis.* 18. *M. Bruti.* 10. *Chionis.* 4. *Claudi Imp.* 11. *Cratetis Cynici.* 21. *Democriti.* 18. *Demoſthenis.* 15. *Dindimi Regis Bragmanorum.* 17. *Diogenis Cynici.* 20. *Dionis.* 16. *Dionyſii.* 31. *Epimenidis.* 18. (*in notis.*) *Euripidis.* 23. *Galli Cæſaris.* 12. 27. *Garmi Regis Babyl.* 11. *Heracliti.* 19. *Hippocratis, Abderitarum & Coorum ad Hippocratem &c.* 18. 38. *Hyſtanis.* 18. *Iſocratis.* 7. *Juliani Imp.* 12. 27. *Libanii.* 3. *Luciani.* 41. *Lucilli.* 35. *Lyſidis.* 32. *Megethii.* 30. *Meliſſæ.* 24. *Muſonii Philoſophi.* 11. 33. *Myiæ.* 24. *Nucilli.* 36. *Pæti.* 18. *Phædri Socratici.* 35. *Phalaridis.* 1. *Pherecydis.* 18. (*in notis.*) *Philippi Regis Maced.* 17. *Philoſtrati.* 26. *Phraotæ Indorum Regis.* 11. *Pittaci Mitylenæi.* 18. *Platonis.* 16. 35. 39. *Procopii Gazæi.* 30. *Pythagoræ.* 9. *Simonis coriarii.* 35. *Socratis & Socraticorum. ibid. Solonis.* 18. *Syneſii.* 14. *Telaugis.* 18. *Thaletis. ibid. in notis. Theanûs.* 24. *Themiſtoclis.* 34. *Theophylacti Simocatæ.* 27. *Thomæ Magiſtri.* 50. *Titi Veſp.* 11. *Magni Turci.* 36. *Xenophontis.* 35.

De Epiſtolis Græcis ſcriptorum præcipuorum Eccleſiaſticorum, Baſilii M. 4. 42. *Joh. Chryſoſtomi.* 43. *Cyrilli Alex.* 45. *Iſidori Peluſiotæ.* 44. *Gregorii Naz.* 42. *Nili.* 47. *Photii.* 48. *Theodoriti.* 46. *Theophylacti Bulgar.* 49.

Libanii ſive Procli ſive Theonis Characteres Epiſtolici. 13.

Collectiones Variæ Epiſtolarum: Græca Aldi Manutii & Græcolatina Jac. Cujacio incerta fide adſcripta. 2.——33. *Græca H. Stephani.* 3. *alia Pariſienſis & tertia Commeliniana.* 38. *Græcolatina Barthol. Juſtopolitani.* 1. *Joachimi Camerarii.* 38. *Eilhardi Lubini, ſive Commeliana. ibid. Latina Gilberti Cognati & Job. Buchleri.* 36. *Epiſtolæ Procerum Mundi.* 17. 37. *Epiſtolæ Cynicæ.* 21. *Anglica collectio Savagii* 1.

Epiſtolæ quædam Græcæ ineditæ. 50. & *deperditæ.* 41.

I. PHA-

I.

PHALARIDIS * patria Astypalæensis, Agrigentinorum (quæ urbs non condita ante Olymp. L.) Tyranni tempora pro veterum dissensu & virorum nostra ætate doctissimorum dissidiis determinare accurrate, difficillimum est. Itaque h. l. suffecerit nobis ab eo tyrannidem non exercitam ultra annos XXVIII. nec minus annis XVI. Cædemque ejus non priorem fuisse Olymp. LVII. 4. quæ doctiss. Bentleji, nec posteriorem Olymp. LXIX. I. quæ præstantissimi Dodwelli est sententia. Jam pridem sub Phalaridis nomine feruntur Epistolæ CXLVIII. (quinquagesima septima Aberidis nomine legitur ad Phalaridem) quas memorat Joh. Stobæus florileg. serm. 7 47. & 84. Photius Epist. 207. Suidas in φάλαρις (cui θαυμάσιαι πάνυ sunt) Joh. Tzetzes Chiliad I. hist. 25. & Chiliad. V. hist. 31. Nonnus sive Maximus in Gregorii Naz. invectiv. p. 144. Apostolius XX, 13. prov. ac recens auctor scholiorum Græcorum in Aristophanis Plutum v. 142. Pro genuinis habent præter editores Volaterranus in Commentar. Urbanus Thomas Fazellus in rerum Sicularum historia, Andreas Arnaudus in Apologia Phalaridis Erasmus Vindingius in Hellene T. XI. thesauri Gronoviani p. 557 seq. Joh. Seldenus ad marmora Arundeliana p. 106. Iosua Barnes ad Euripidem T. 2. p. 523. Henricus Dodwellus in præclaro opere de Cyclis Græcorum, & diss. de ætate Phalaridis, in cujus præfatione usum Epistolarum scribendarum ante Atossæ tempora cui inventum hoc tribuit Hellanicus apud Tatianum & Clementem, ** invaluisse clarissime & non inficiandis testimoniis evincit, Lond 1704. 8. Guilelmus denique Templeus in Miscellan. T. 2. p. 77. aliique. Post Photium addubitavit & primus Luciano tribuit Angelus Politianus Lib. I. Epist. 1. cujus judicium secuti sunt Janus Parrhasius in oratione habita ante prælectionem Epistolarum Ciceronis ad Atticum T. 1. facis artium Gruterianæ p. 826. Lilius Gyraldus dialogo 3. & 9. de historia Poëtar. Vossius de Poëtis Græcis p. 16. & Janus Bourdelotius præf. posteriore ad Lucianum. Sed Luciani neutiquam esse videntur, quæ cum Lucianicis de Phalaride orationibus non tantum nihil habent commune, sed & illis in quibusdam diserte adversantur, ut observatum Caro-

* Taurum Phalaridis (de quo videnda Epist. 122. *P*indarus Pythionic. I. v. 185. Diodorus Sic. XIX. T. 2. p. 741. Plutarchus parallelis minoribus p. 315. Lucianus in utroque *P*halaride) frustra olim in dubium vocavit Timæus confutatus â Polybio & Diodoro Sic. Lib. XIII. Vide excerpta Peiresciana p. 57. Ciceronem Verrina 4. c. 33. *A*lia ejusmodi commenta ingeniosæ crudelitatis commemorat Diodorus Sic. XX. T. 2. p. 802. seq. ubi de Agathoclis lecto: Franciscus Junius Lib. II. de pictura c. 8. Cerda Adversar. sacr. p. 262. seq. & Motanus Vayerus T. 2. Opp. p. 561. seq. edit. in fol.

** Clem. I. Strom. p. 307. seq.

Carolo Boylio in præf. ad Epistolas, & Rich. Bentlejo in diss. de Epistolis Phalaridis §. 16. Forte igitur sunt *Adriani* Sophistæ sub M. Antonino Imp. clari, qui teste Suida scripsit Ἐπιςολὰς, λόγυς ἐπιδεικτικὺς, Φάλαριν. Phalaridis certe ipsius esse ut dubitem, facit præter silentium antiquiorum scriptorum, & dialectum Epistolarum, quæ contra morem Siculorum illius ætatis Attica est, non Dorica; mentio Thericleorum * poculorum, aliaque argumenta â Clarissimo Bentlejo producta in dissertatione de Phalaridis Epistolis quam Anglice scripsit ad Guil. Wottonum Lond. 1697. 8vo. ejusq; erudita Apologia adversus Carolum Boylium ibid. 1699. 8vo. paginar. 549. Neq; videntur ex animo refragari huic sententiæ vel ipse Boylius vel hujus Hyperaspistæ, quibus per varios quos Anglico idiomate emiserunt libellos magis ni fallor cordi fuit adversario suo ægre facere ** quàm Phalaridi Epistolas vindicare. Bentlejũ vero adversus se armaverat editor Epistolarũ, quod in præfatione

* Epist. 70. In transcursu observa quod *P*halarin pro quolibet tyranno ponit Hyginus fab. 257. ubi vide notas Tho. Munckeri. Sic Drepanius *P*acatus c. 29. panegyrici. *C*icero in Pisonem c. 30, *te non Aristarchum sed Phalarin Grammaticum habemus*. Vide & Lucian. 2. de vera historia T. 1. p. 678. Apologiam Phalaridis scripserunt præter eundem Lucianum in duabus Orationibus T. 1. p. 751. seq. *Mathæus Bossius* adversus Benedictum Calchum & *Andreas Arnaldus*, cujus scriptum exstat in *C*asp. Dornavii *A*mphitheatro sapientiæ Socraticæ jocoseriæ T. 2. p. 18. Vide elegantissimi Bælii Lex. in *Bossius* (C) & *Epicure.* (L)

** Titulus libri Boyliani est: *Dr. Bentley's dissertations on the Epistles of Phalaris and the fables of Æsop, examined, by the honourable Charles Boyle Esque* Lond. 1699. tertia editio paginar. 266. 8vo. Ex cæteris scriptis quæ circa hanc controversiam incredibili contentione animorum agitatam viderunt lucem sine nomine auctoris, hæc ad manus meas pervenerunt: *A view of the dissertation upon the Epistles of Phalaris.* Lond. 1698. 8. paginar. 78. Ex ipso litigantium testimonio auctor quiquis est docet nihil incertius esse Chronologicis hisce quas tractent controversiis. Ab eo tempore prodiit: *A short review of the controversy between Mr. Boyle and Dr. Bentley* 1701. 8vo. paginar. 158. Verum auctor libelli qui inscribitur: *Essay concerning Critical and curious learning, in which are contained some short reflections on the controversie. &c. by T. R. Esque.* Lond. 1698. paginar. 77. ita acerbe perstringit Wottonum & Bentlejum, ut nec Boylio parcat nec cumulatissimo laude viro H. *A*ldrichio. Ad risum ciendum compositus est alius qui inscribitur: *X. Dialogves of the Dead, relating to the present controversy concerning the Epistles of Phalaris, by the author of the journey to London* 1699. 8. paginar. 83. sub Bentivoli nomine insultat Bentlejo ejusque argumenta ridet. Inde lucem vidit aliud scriptum magis serium sub titulo: *A short account of Dr. Bentleys humanity and Justice to those Authors who have written before him, with an honest vindication of Tho. Stanley Esquire and his notes on Callimachus, to which is added an appendix by the Bookseller Tho. Bennet.* Lond. 1699. 8vo. pag. 140. De hoc dixi infra libro III. in Callimacho, cap. 19. p. 481. Tangit quoque hanc controversiam sed joco magis quam serio liber cui titulus: *a full and trie account of de bittel fought last friday between the ancient and the modern books in St. James library.* Lond. 1704. 8. ad calcem libri qui inscribitur: *a tale of a tub.*

tione scripserat: *Epistolas ipsas cum duobus MSS. Bodlejanis è Cantuariensi & Seldeni Museo contuli, collatas etiam curavi usque Epist. 40. cum MS. in Bibliotheca Regia, cujus mihi copiam ulteriorem Bibliothecarius* (Bentlejus) *pro singulari sua humanitate negavit.* Cæterum licet Phalaridis fortassis, ut dixi, minime sunt, elegantes tamen esse & cum fructu ac voluptate legendas, pauci qui expendent negabunt. Græce editæ primum sunt inter Variorum scriptorum Epistolas Græcas ab Aldo Manutio vulgatas Venet. 1499. 4. Latina versio in collectione Genevensi Epistolarum Græcolatina A. 1606. Jacobo Cujacio tributa his verbis incipit: *Polycletus Messenius quem tu apud cives proditionis arcessis*, & repetitur in Epistolis Phalaridis Græce & latine octennio pòst excusis Ingolstadii A. 1614. 8vo. Aliam pridem versionem adornaverat *Franciscus Aretinus* Florent. 1480. Venet. 1491. Paris. 1493. & Cremonæ 1505. sed valde imperfectæ sunt illæ editiones, cum & ordo turbatus sit, & loca hinc inde omissa, etiam Epistolæ integræ, ut VII. LII. LVII. LIX. & LXXV. Aretini versionem elegantem alioqui nec contemnendam supplevit & restituit *Thomas Savius* Medicus Lugdunensis, ex cujus recensione Phalaridis Epistolæ ab Aretino versæ leguntur latine in Gilberti Cognati Nozerini farragine Epistolarum Laconicarum Basil. 1554. 12mo. & Colon. 1606. 12mo. tum in Thesauro Epistolarum Laconicarum Joh. Büchleri â Gladbach. Post Aretinum, cujus versio â Savio recensita prodiit etiam Lugd. 1550. 8vo. Phalaridis Epistolas ad verbum transtulit & cum Apollonii & Bruti Epistolis similiter versis Græce ac latine edidit *Bartholomæus Justinopolitanus* Venetiis Anno 1502. 4. Vertit etiam *Thomas Naogeorgus* Straubingensis & cum Græcis vulgavit Basil. 1558. 8vo. Quæ editio cum MSS. Vulcanii annotationibus fuit in Bibliotheca Nic. Heinsii. Omitto tredecim breviores Phalaridis Epistolas in H. Stephani collectione vulgatas Græce Anno 1577. 8vo. Exstat etiam editio omnium 148. Phalaridis Epistolarum Græca curante *Eilhardo Lubino* Rost. 1597. 8vo. & Græcolatina Commeliniana eodem anno eâdemque forma impressa. Denique *Carolus Boyle* Eques Anglus * has Epistolas ad MStos codices recensuit, nova versione latina per singulas paginas infra contextum posita, & brevibus notis illustravit, Sheldonianisque typis describendas dedit Oxonii 1695. 8vo. Hujus editionis & versionis loca quædam non absurde castigavit *Rich. Bentlejus* Vir Clariss. in dissertatione quam paulo ante memorabam. Fuit etiam qui in Italicam linguam Phalaridis Epistolas transfunderet *Bartholomæus Fontius* Florentiæ 1491. & in Gallicam *Claudius Crugetus* Parisinus, Paris. 1550. 8. & qui in Anglicam, *Savagius* in selecta collectione

* Hodie Comes d' Orery.

Epiſtolarum veterum Græcarum latinarumque Anglice edita Lond. 1703. 8vo. in qua etiam occurrunt Epiſtolæ tributæ Soloni, Socrati, Pythagoræ, Euripidi, Xenophonti, Ariſtoteli, Philippo Regi Macedoniæ, Alexandro M. Democrito, Heraclito, Diogeni Cynico, Iſocrati, Hippocrati, Juliano Imp. &c. Parentis ſui *Ioſuæ Arndii τοῦ μακαρίτου* affectum in Phalaridis Epiſtolas commentarium memorat filius Carolus Arndius in ſchediaſmate quodam edito Roſtochii A. 1702. 4to. in quo de Phalaride, M. Antonini ſcriptis, & Agapeti Scheda Regia agit.

II. Facturum me exiſtimavi operæ pretium, ſi data hac occaſione alias quoque quæ exſtant Græcorum ſcriptorum Epiſtolas recenſuerim, ac primum illas quæ occurrunt in collectione Aldi Manutii à Marco Muſuro recenſita, & Antonio Codro Urceo inſcripta, quæ Romæ A. 1499. 4to. Græce lucem adſpexit ſub hoc titulo: *Epiſtolæ diverſorum Philoſophorum, Oratorum, Rhetorum &c.* Eadem collectio * Græce & latine edita eſt Coloniæ Allobrogum ſive Genevæ A. 1606. fol. in cujus præfatione *Pyrrhus Caldoræus* præfat. ad Barthol. Camelinum Forojulienſem Dominum: *Volumen Epiſtolarum Græcarum eſt, quas vir Clariſſimæ memoriæ Iacobus Cujacius, I. C. Romana civitate donavit, ut perſancte affirmarunt mihi ii, qui manum ſcripturamque ejus probe norunt. Scin tu porro unde illas acceperim? Ex arce ipſius Minervæ, vel ſi mavis ex Bibliotheca doctiſſimi atque clariſſimi Pithœi, qui benigne nobis illarum copiam fecit, ut quoad fieri poſſet emendatiſſime eas typis excudendas curaremus.* Non ab re tamen multi viri docti dubitant Cujacium illius verſionis eſſe auctorem, certè verſiones nonnullæ in hac collectione vulgatæ aliis auctoribus manifeſto debentur, & ante Cujacium lucem viderunt, ut ſuo loco dicam; ſed neque aliæ in iſthac editione primùm excuſæ Cujacii eruditione dignæ eſſe videntur. Unde Joh. Frid. Gronovius in elencho antidiatribes Mercurii Frondatoris (Emerici Crucei) ad Statii Silvas p. 99. *Quis æſtimabit ſcriptum nihili, cui docti Viri nomen adſcribitur? Quis verſionem Græcarum Epiſtolarum laudat, aut parcere ei velit, quia Cujacio mendaciter attributa eſt?* Paulus Colomeſius ad Gyraldum de Poëtis p. 170. ubi de Epiſtola quadam Theophylacti Simocattæ: *Habetur*, inquit, *hæc Epiſtola inter Græcancas, Genevæ A. 1606. excuſas, quarum interpretatio magni Cujacii nomen falſo oſtentat.* Occurrunt autem in collectione Aldina & Genevenſi, hoc ordine, vel nullo ordine potius:

III. 1.

* In Actis Eruditor. A. 1696. p. 501. hæc collectio traditur eſſe locupletior quam Aldina, & 150. Auctorum Epiſtolas continere. Quanquam vero index qui Genevenſi editioni Græcolatinæ præfigitur, colligit tot nomina, ſub quibus Epiſtolas confinxere Alciphron, Theophylactus & alii, neutiquam tamen plures auctores Epiſtolarum nec plures Epiſtolas quam Aldina exhibet.

III. 1. BASILII Cæſareenſis ad Libanium aliosque, Epiſtolæ XXXII, & LIBANII Epiſtolæ XII. ad Baſilium. Latina verſio incipit: *Pudet me ſingulos tibi Cappadoces adducere.* Ex his, Epiſtolas duodeviginti mutuas Baſilii & Libanii Græce etiam edidit H. Stephanus in collectione ſæpius infra laudanda, cui titulus: *Epiſtolia, Dialogi breves, oratiunculæ, poëmatia ex variis utriusque linguæ ſcriptoribus* A. 1577. 8vo. Ex innumeris LIBANII Epiſtolis elegantiores ſelectioresque numero CCLXIV. in unum volumen olim digeſſit *Georgius Lecapenus*, quas puerum ſe undecennem in Collegio Græcorum furtim exſcripſiſſe refert *Allatius* de Georgiis p. 364. Duodecim Epiſtolas Libanii ad Ariſtænetum ab Holſtenio acceptas ex Cod. Vaticano Græce edidit Lambecius Lib. VI. de Bibl. Vindob. p. 244. ſeq. teſtatus has aliasque MStas etiam in Bibl. Cæſarea exſtare, & p. 255. memorans codicem ejusdem Bibl. membranaceum, in quo CCCCXVIII. & alium chartaceum in quo CCLXXXIX. Libanii Epiſtolæ continentur. Duodecim illas quas dixi laudabili ſtudio ſed infeliciter vertit & Græce ac latine ſeparatim edidit Bartholdus Chriſtianus Richardus. Jenæ 1707. 8. Singulas quasdam Libanii Epiſtolas ediderunt *Fred. Morellus* ante tomum I. operum Libanii (cum alioqui Epiſtolas in ſua illius ſcriptoris editione prætermiſiſſet,) *Henr. Valeſius* præfat. ad Ammianum, *Cotelerius* T. 2. monument. Eccleſiæ Gr. p. 96. itemque alii. Plures Libanii Epiſtolæ latine tranſlatæ ſunt à *Franciſco Zambicario* Bononienſi, editæque unà cum argumentis *Joh. Sommerfeldii* Cracov. 1504. 4to. Græce etiam Pariſiis quasdam vulgavit *Guil. Morellus*, & ibidem libros duos Epiſtolarum cum verſione ſua *Antonius Pichonus* Chartenſis. Pariſ. 1576. 4. Libri IV. Epiſtolam 284. laudat Valeſius ad Ammianum p. 556. Longe plurium vero editionem moliti ſunt viri doctiſſimi *Leo Allatius, Ezechiel Spanhemius, Laur. Normannus* cum incredibili Græcarum literarum jactura anno 1703. denatus, & *Gotfridus Olearius.* Sed nemo hac provincia defungi felicius poterit Nobiliſſimo *Friderico Roſtgaardo*, à quo mille & ſexcentas amplius Libanii Epiſtolas ex omnibus Europæ Bibliothecis conquiſitas deſcriptas & cum variis codd. collatas videre me memini. Lubens quoque noviſſime vidi *Joannem Boivinum* eruditiſſimum virum præfat. ad Nicephorum Gregoram teſtari ſe Libanii Epiſtolas edere inſtituiſſe & multas jam latine vertiſſe.

IV. BASILII Epiſtolæ cum quibusdam Nazianzeni Græce, præfixa *Vinc. Obſopæi* præfatione prodierunt Haganoæ A. 1528. 8vo. & in prioribus Baſilii operum editionibus exſtant CLXXX., quarum plerasque verterunt *Guil. Budæus* & *Jac. Mycillus.* In poſtremis editioni-

bus * Parisiensibus Græcolatinis præter Epistolas illas cum eadem versione â *Godfrido Tilmanno* recognita, accesserunt aliæ CCXLVIII. (ita ut numerus adscendat ad CCCCXXVIII.) in lucem protractæ â *Wolfg. Musculo*, *Flaminio Nobilio*, *Davide Hæschelio* ** & *Richardo Montacutio*, qui postremas CCIV. primus eruit & latinitate donavit, nisi quod *Abrahamus* quoque *Scultetus* parte quarta Medullæ Patrum p. 253. sexaginta Basilii Epistolas ab Hœschelio ex MSS. collectas vulgavit ex versione *Joh. Iacobi Beureri* in quibus occurrit etiam *Epistola Apollinarii ad Basilium* & *Basilii ad Apollinarium* quæ in omnibus Opp. Basilii editionibus desiderantur, & forte spuriæ sunt, ut de Epistolis Basilii â *Cotelcrio* T. 2. monument. Ecclesiæ Gr. vulgatis persuadent sibi eruditi. Epistolas Basilii tanquam normam ἐπιστολιμαίου χαρακτῆρος prædicat Photius Cod. 143. & Epistola 207. ad Amphilochium Cyzici Metropolitam. Nihilque illis melius aut præstantius reperiri affirmat Suidas in Βασίλειος.

V. 2. CHIONIS Heracleensis, Matridis F. qui cum Leonida, sive, ut Memnoni vocatur, Leone Platonis discipulus *** fuit, Epistolæ XVII. Latina versio incipit: *Reddidit mihi Epistolam Lysis jam tertium diem.* Epistolæ VII. p. 28. verba: οὕτως ἀμείβεται χίων τοὺς βλασφημήσαντας reddenda sunt: *ita Chion solet maledicta* (beneficiis) *rependere*, non ut interpres: *insulam Chio excipere maledicos.* Has Epistolas uti Æschinis quoque (de quibus mox) ex collatione vetusti codicis, locis quibusdam meliores reddere possum. Separatim quoque edidit Epistolas Chionis *Johannes Caselius* Græcè, Rostoch. 1583. 4. Crebra in illis laus Socratis, Xenophontis ac Platonis. Inprimis vero qui eas scripsit conatus est demonstrare, quod Philosophia non reddat homines inertes, verùm ad negotia publica non minus quam privata idoneos. Epistolam tertiam latinè à se versam Xenophonti præmisit H. Stephanus A. 1581. fol.

VI. 3. ÆSCHINIS Oratoris Epistolæ XII. conscriptæ ad Athenienses in exilio, cum accusato frustra Ctesiphonte, cessisset Athenis, atq; Rhodum se contulisset. Latina versio incipit: *Cum vespere solvissemus è Munichia.* Leguntur etiam in editione operum Æschinis ac Demosthenis ante Orationem Demosthenis XIX. cum versione *Hieronymi Wolfii* T. I. p. 121. seq. Sed diversa hæc versio est, nescio an etiam diversa sit â translatione *Petri Nannii*, qui itidem Æschinis Epistolas latine vertit, sed jam non est

* Utraque, tàm 1618. quàm anni 1638. fol. Fallitur enim accuratissimus Caveus, qui parte 1. hist. literariæ editionem anni 1638. plusquam ducentis Epistolis illa Anno 1618. auctiorem esse affirmat.

** In notis ad Phrynichum p. 130. seq.

*** Vide Justinum Lib. XVI. c. 5.

est ad manus. Photius novem tantum Æschinis Epistolas memorat, totidem Musarum nomine celebratas cod. 61. & 264. De morbo Deliorum quem in Epistola ad Philocratem describit, videndus Hieron. Mercurialis III. 18. Var. Lect.

VII. 4. ISOCRATIS Rhetoris Epistolæ VIII. Latina versio incipit: *si tam essem ætate juvenis, quam senex.* Quatuor primæ scriptæ sunt ad Philippum, quinta ad Alexandrum (nondum Regem Macedoniæ) sexta ad Jasonis Thessalorum ducis liberos, septima ad Timotheum Heracleæ (diversum à Timotheo Cononis F. Atheniensi Tyrannum, à quo pro Epistolis ad Athenienses mittendis talentum præmii loco tulisse Isocratem testantur Plutarchus & Photius in ejus vita) octava ad Magistratus Mitylenæorum. Photius Codice CLIX. novem Epistolas Isocratis ait se legisse, deinde refert duas ad Philippum, & singulas ad Alexandrum, Dionysium, Archidamum, Antipatrum, Timotheum & ad Mytilenæorum Magistratus: quæ non plures sunt quàm octo. Hieronymus Wolfius in sua Isocratis editione & aliam translationem â se elaboratam, & nonam Isocratis Epistolam ad Dionysium juniorem, Siciliæ Tyrannum, adjunxit. Cum eadem versione prodierunt separatim, Paris. 4. & leguntur ad calcem Phraseologiæ Isocrateæ Mich. Neandri. Basil. 1558. 8. Prodierunt etiam Isocratis Epistolæ Paris. 1557. 4to. Græce, unà cum Epistolis Demosthenis, Æschinis, Platonis & Bruti. Tum Londini 1685, 12mo. cum versione, paraphrasi & scholiis *Georgii Sylvani*, Pannonii, Medici, quæ editio recensetur in Actis Eruditor. A. 1686. p. 259. Epistola ad Archidamum Lacedæmoniorum Regem Photio laudata primùm è Codice Fulvii Ursini descripta ab A. Schotto est & edita Græce ab *Hæschelio* in notis ad Photium. Deinde eandem latine *A. Schottus* vertit ad Cod. CLIX. Photii. Deniq; separatim cum Schotti & nova sua versione excudi curavit, emendationesque adjunxit *Io. David Kolerus*, Coldicensis. Witeberg. 1706. 4.

VIII. 5. PHALARIDIS Epistolæ de quibus dictum supra §. 1.

IX. 6. PYTHAGORÆ Philosophi Epistola ad Hieronem Siciliæ Tyrannum, qua ad illum venire recusat. Latina versio incipit: *Mea vita in securitate & otio posita est.* Hanc epistolam ex sua versione (diversa quidem illa) latine edidit in farragine Epistolarum Laconicarum p. 424. *Gilbertus Cognatus*: tum Græce ac latine ad calcem protreptici Jamblichiani cum alia *Ioh. Curterii* Angli versione Joh. Arcerius. Cum alia denique translatione *Iohannis Northi* & hanc ad Hieronem, & alteram Pythagoræ ad Anaximenem * ex Laërtii Lib. VIII. sect. 49. petitam recudi jussit Thomas Galeus

* Respondet hac Epistola Pythagoras (Athleta ut videtur, non Philosophus) ad Epistolam quam sub Anaximenis nomine exhibet Laërtius Lib. II. sect. 4. seq.

Galeus Vir Cl. in Opuſculis Phyſicis Mythologicis & Ethicis p. 735. ſeq. Joachimus Zehnerus inter fragmenta Pythagoræ Lipſ. 1602. 8vo. edita has Epiſtolas, quod miror, omiſit. Anglice exhibet utramque Tho. Stanleius p. 512. Hiſt. Philoſoph.

X. 7. M. BRUTI, illius qui C. Julium Cæſarem interfecit, Epiſtolæ XXXV. cum totidem aliorum reſponſoriis ad eum, præmiſſa præfatione Mithridatis ad Regem Mithridatem, ſuum conſobrinum. Latina verſio incipit: *Bruti Epiſtolas iterum ac ſæpius ſum admiratus.* Ex alia verſione *Rainutii Florentini* Nicolao V. Pontifici inſcripta leguntur in farragine Epiſtolarum Laconicarum Gilberti Cognati, in Joh. Buchleri theſauro Laconicarum Epiſtolarum, & in editione Græcolatina Commeliniana, adjuncta latina Bruti ad Ciceronem Epiſtola, quæ incipit: *quanta ſim lætitia affectus*, A. 1597. 8vo. Alia verſio *Bartholomæi Iuſtopolitani*, in Græcolatina editione Ao. 1502. 4to. Exſtant & Græce cum Demoſthenis, Æſchinis, Platonis & Iſocratis Epiſtolis Pariſ. 1557. 4to. & omiſſâ Mithridatis præfatione in collectione H. Stephani A. 1577. 8vo. Equidem Cicero jam pridem brevitatem Epiſtolarum Bruti laudavit, & Phrynichus apud Photium cod. 167. auctor eſt Marcianum, qui Cretica ſive de rebus Cretenſium ſcripſit, Brutum in ſtylo Epiſtolari prætuliſſe Demoſtheni, Platonique. Καὶ Μαρκιανόν φησι τῶν Κρητικῶν συγγραφέα ὑπερορᾶν μὲν Πλάτωνος καὶ Δημοσθένους, καὶ κανόνα τῆς ἐν λόγῳ ἀρετῆς ἀποφαίνειν. Philoſtratus quoque Epiſt. 1. in charactere Epiſtolico inter duces bellicos præſtare ait Brutum, ᾗ ὅσῳ Βροῦτος πρὸς τὸ ἐπιστέλλειν ἐχρῆτο. Laudat & Photius Epiſt. 207. Nihilominus Epiſtolia hæc Græca quæ habemus, quæque ſcripta feruntur eo tempore quo Brutus & Caſſius extincto Cæſare bellum cum Dolabella geſſerunt, tanquam â Sophiſta quodam exercitii gratia compoſita pro ſuſpectis habent viri eruditi. Ita Eraſmus libro & Epiſtola primâ: *Porro Epiſtolæ quas nobis reliquit neſcio quis* Bruti *nomine, nomine Phalaridis, nomine Senecæ & Pauli, quid aliud cenſeri poſſunt quam declamatiunculæ?* Latinas Bruti Epiſtolas, ex quibus nonnullæ etiamnum inter Ciceronianas leguntur, allegant Diomedes Lib. I. p. 383. & Priſcianus Lib. IX. p. 863. Vide & Plinium Lib. XXXIII. c. 3. Ovidium 1. de ponto eleg. 1. v. 24. Auctor dialogi de oratoribus: *Legiſti utique & Calvi &* Bruti *ad Ciceronem miſſas Epiſtolas, ex quibus facile eſt deprehendere Calvum quidem viſum Ciceroni exſanguem & attritum, Brutum autem otioſum atque disjunctum.* Quo in loco *otioſum* legi debere, non ut Lipſius *odioſum*, contendit Gevartius p. 223. lection. Papinian. ad hæc Statii IV. 9. ſilvar. *Sed Bruti ſenis oſcitationes.* Litteras Bruti eruditiſſimè ſcriptas laudat Cicero in oratore c. 52.

XI. 8.

XI. 8. APOLLONII TYANENSIS Epiſtolæ LXXXV. in quibus ſunt binæ *Muſonii* Philoſophi, ſingulæque *Claudii* Imperatoris, *Garmi* Regis Babylonii, *Phraotæ* Indorum Regis, *Veſpaſiani* Imp. & Lacedæmoniorum. Epiſtolæ â XLIII. ad XLVIII. & ab LXXXI. ad LXXXV. paſſim occurrunt apud Philoſtratum in vita Apollonii qui Lib. I. c. 2. teſtatur ſe ea quæ de Apollonio tradit accepiſſe tum aliunde tum ex Epiſtolis ab eo ſcriptis. Ἐπέστελλε δὲ βασιλεῦσι, σοφισαῖς, Ἠλείοις, Δελφοῖς, Ἰνδοῖς, Αἰγυπτίοις, ὑπὲρ θεῶν, ὑπὲρ ἐθνῶν, ὑπὲρ ἠθῶν, ὑπὲρ νόμων παρ' οὓς ὅ, τι ἂν πράττοιτο ἐπηνώρθου. Idem Epiſtola 1. affirmat inter Philoſophos Epiſtolarem characterem optime tractatum ab Apollonio & Dione. Paſſim Epiſtolas Apollonii laudat & ex iis nonnulla producit in florilegio Stobæus. Epiſtola ad Jarcham occurrit apud Philoſtratum III. 15. Epiſtolæ octogeſimæ tertiæ, quæ eſt ad Titum Imp. miror ex eodem Philoſtrato non adjunctam eſſe Titi reſponſionem quæ his verbis abſolvitur: *Et meo & Patris nomine tibi gratias habeo, & officiorum tuorum memor ero. Ego enim Hieroſolymam, tu autem me cepiſti.* Epiſtolam Apollonii ad Brachmanas memorat & Porphyrius ap. Stobæum in fragmento de ſtyge. Epiſtolas mutuas Apollonii & Muſonii Svidas in Μουσώνιος. Epiſtolas ad Baſſum Corinthium, in Βάσσος. Ad Scopelianum in Σκοπελιανός. Svidas in Σοφοκλῆς à Philoſtrato notat Euphratem Philoſophum ψευδῆ γράμματα adverſus Apollonium compoſuiſſe. Latina verſio primæ Epiſtolæ in editione Genevenſi Cujacio adſcripta incipit his verbis: *Ego quidem Philoſophis amicus ſum, Sophiſtis vero* &c. Alia verſio *P. Nannii* exſtat in farragine Epiſtolarum Laconicarum Gilberti Cognati p. 404. ſeq. & Buchleri theſauro p. 584. ſeq. Alia *Eilhardi Lubini*, cum qua excuſæ Apollonii Epiſtolæ Græcè & lat. apud Commelinum Ao. 1601. 8vo. Supra quoque memoravi editionem Græcolatinam cum verſione *Bartholomæi Juſtinopolitani* Ao. 1502. 4to. Epiſtolam ad Valerium Virum Conſularem de contemtu latine vertit & ſeparatim edidit *Io. Alexander Braſſicanus.* 4.

XII. 9. JULIANI Imp. Epiſtolæ XLVIII. Latina verſio incipit: *Ego te jamdudum Nilum tenere putabam, ſæpiusque mihi* &c. Neſcio ſitne eadem translatio quæ in editione Epiſtolarum Juliani Græcolatina Wecheliana cum ejusdem Miſopogone vulgata A. 1565 8vo. Alia certe eſt *Petri Martinii* Navarri Pariſ. 1583. 8vo. in qua Juliani opuſculorum editione Græcolatina præter jam dictas XLVIII., aliæ Juliani novem Epiſtolæ Lugd. Ao. 1617. Græce primum editæ accedunt, cum ejusdem Martinii verſione. Epiſtolam ad Alexandrinos primus in lucem protulit vertitque *Nicolaus Rigaltius* adjunctam funeri Paraſitico, Pariſ. 1601. & â *Dionyſio*

Peta-

Petavio deinde in ſua Juliani editione Græcolatina Pariſ. 1630. 4to. in binas Epiſtolas (numero LVIII. LIX.) diviſam. Addidit & duas alias Juliani Epiſtolas Petavius, à Patricio Junio ad ſe miſſas (LX. & LXI.) Denique inter Opera Juliani Lipſ. A. 1666. fol. ab illuſtri *Ez. Spanhemio* poſt Petavium ad MSS. codices recenſita ac ſuppleta, leguntur Epiſtolæ Juliani LXIII. & una ſub nomine *Galli* Cæſaris * ad Julianum fratrem, adjuncta Martinii & in poſtremis Rigaltii, Petavii atque ejusdem Spanhemii verſione. Intellexi etiam nobilem atque doctiſſimum virum *Fridericum Roſtgaard* Danum plures Juliani Epiſtolas ineditas (ſedecim numero ni fallor) poſſidere, & ex itinere domum ſecum tuliſſe. E primoribus Epiſtolis XLVIII. H. Stephanus ſeptem breviores ſelectas Græce edidit in ſua collectione jam ſæpius memorata A. 1577. 8vo. Ex Epiſtolis Juliani quædam profert Svidas in Ἡρόδοτος, Μουσώνιος &c. Decima ad Alexandrinos legitur apud Socratem Hiſt. Eccleſ. III. 3. Quadrageſima ſecunda continet edictum de Chriſtianis ** â munere docendi literas humaniores arcendis, de quo præter Rufinum I. 32. Socratem III. 12. Sozom. V. 17. Theodoritum III. 8. Oroſium VII. 30. & Annalium ſcriptores meminit Ammianus Lib. XXII. p. 324. & XXV. p. 427. Epiſtolas ad Jamblichum Juliano ſuppoſitas conjicit vir præſtantiſſimus H. Dodwellus Exerc. de Pythagoræ ætate p. 187. *Has diu mihi*, inquit, *ſuſpectas fateor. Agunt certe omnes de Argumentis admodum levibus Sophiſta profecto quàm principe dignioribus. Negotium in illis ſerium nullum eſt, & ſtyli curam majorem ſapiunt quam quæ deceat vel Philoſophum. Præcipuum vero in illas argumentum eſt neglectæ Chronologiæ. Sopatrum hîc* (Epiſt. XL.) *redivivum legimus, ſub Conſtino M. interfectum.* Sed forte non neceſſe eſt Sopatrum Syrum Jamblichi diſcipulum eundem exiſtimare cum Sopatro quem Ablabii ſycophantiâ interemit Conſtantinus, quemque Sozomenus I. 5. Hiſt. Eccleſ. Plotini diſcipulum fuiſſe, non Jamblichi innuit. Non prætereundum eſt quod Epiſtolis etiam accenſendæ ſunt, quæ propter prolixitatem editæ fuere inter Juliani Orationes, *octava* propemticum ad Salluſtium Philoſophum iter meditantem: *nona* ad Themiſtium itidem Philoſophum in qua plures ſuas ad eum Epiſtolas memorat p. 260. edit. Lipſienſ. *Decima* ad Senatum popu-

* Hanc è Bibl. Vaticana deſcriptam, latine vertit Nic. Alemannus. Petavio autem conficta videtur ab otioſo quodam Græculo, quia tradit ἐκ προγόνων Julianum accepiſſe, ut eſſet Chriſtianus. Confer Petavii Epiſt. 25. Libri II.

** Vide Baron ad A. C. 362. n. 275---297. Jac. Gothofredum ad L. V. Cod. Theodos. de Medicis & Profeſſor. Montacutium ad Nazianzeni Stelitevt. Valeſium p. 119. ad excerpta Peireſc.

populumque Athenienſem, & *undecima* qua de humanitate & libertate colenda, imaginibusque Deorum & ſacerdotibus honorandis præcipit. Ex deperdita Juliani Epiſt. ad Corinthios quædam profert Libanius T. 2. pag. 217.

XIII. 10. ἘΠΙΣΤΟΛΙΚΟῚ ΤΎΠΟΙ ſive *Ratio, formulæque ſcribendarum Epiſtolarum varii generis,* ad *Heraclidam.* Latina verſio incipit: *cum viderem, Heraclida, te ſtylorum Epiſtolarium* &c. Hic libellus qui ſine nomine auctoris in Aldina Græca Epiſtolarum collectione, & Græcolatina Genevenſi exſtat, ab aliis tribuitur *Libanio*, ab aliis *Theoni* Alexandrino. Similem libellum inſcriptum *Characteres Epiſtolici*, ſub auctoris *Libanii* nomine ex verſione latina *Wolfgangi Anemœcii* præmiſſum video farragini Epiſtolarum Laconicarum a Gilberto Cognato collectæ editæque ap. Joh. Oporinum Baſil. 1554. 12mo. Eundem ſub eodem Libanii nomine Græcè cum verſione *Caſp. Stiblini* & *Chriſtophori Caſſeani* præmittit editio Commeliniana Græcolatina Epiſtolarum Phalaridis & Bruti A. 1597. incipit: *Ratio conſcribendi Epiſtolas varia eſt.* Sine nomine auctoris ſeorſim excuſus eſt Græcè typis Regiis in officina Fed. Morelli Ao. 1577. 4to. Græce & latine Baſil. 1548. 8vo. In MSS. quibusdam ut Vindobonenſi, Oxonienſi Barocciano, & tribus Regis Chriſtianiſſimi memoratis Labbeo p. 109. Bibl. novæ MSS. hoc ſcriptum non ad Libanium ſed ad *Proclum* refertur, ut in elencho ſcriptorum ejus num. XV. obſervavi, Lambecius vero Lib. III. commentar. de Bibl. Vindob. p. 150. cum retuliſſet eundem libellum MStum exſtare in theſauro librario Auguſtiſſimi Imp. addit integram illam conſcribendarum Epiſtolarum methodum variis exemplis illuſtratam, ex qua hæc Epitome excerpta eſt, editam eſſe latine tantum & absque nomine auctoris à *Iohanne Sambuco* Tirnavienſi, typis Joh. Oporini Ao. 1588. 8vo. in præfatione autem Sambucum teſtari quod auctor ſibi videatur *Libanius.* De Epiſtolarum charactere videndus etiam Iſidorus Peluſiota Lib. V. Epiſt. 133. Philoſtratus Epiſt. 1. Photius Epiſt. 207. & Gregorius Nazianzenus Epiſt. 2. ad Nicobulum, quam cum verſione ſua dat etiam Aldus Manutius Pauli F. in quæſitis per Epiſtolam T. 4. facis artium Gruterianæ p. 231. ſeq. ubi plura hujus argumenti ex Demetrio περὶ ἑρμηνείας, & aliis Rhetoribus collecta poſſunt videri.

XIV. 11. SYNESII Cyrenæi, Philoſophi, & Ptolemaidis Epiſcopi Epiſtolæ CLV. Latina verſio incipit p. 169. *Liberos ego genui orationes &c.* Prodierunt etiam inter alia Syneſiii ſcripta Græce edente Turnebo A. 1553. fol. & latine ex verſione *Iani Cornarii* Baſil. 1560. fol. Seorſim præterea Græce ac latine cum translatione *Thomæ Naogeorgi* Baſil. 1558. 8vo. &

cum verſione & animadverſionibus *Adr. Turnebi*, qui publicis prælectionibus eſt interpretatus, notisque *Francisci Porti*, edente Fed. Morello, Pariſ. 1605. 8vo. Denique cum verſione *Dionyſii Petavii* inter Synefii opera ab illo junctim edita & illuſtrata Pariſ. 1612. 1631. 1640. fol. Exſtant Epiſtolæ Synefii MSS. in Bibl. Paulina, Lipſiæ, ex quo codice editionem Petavianam in non paucis locis emendari poſſe monuit me qui ante aliquot annos contulit *Iohannes Fridericus Fellerus* Joachimi τοῦ μακαρίτου Filius. Breviores Epiſtolas Syneſianas XXVIII. ſelegit & ſuæ collectioni inſeruit Henr. Stephanus A. 1577. 8vo. Tranſtulit etiam nonnullas *Petrus Nannius* Alcmarianus, undecim enim Epiſtolæ Syneſii ex latina Nannii verſione leguntur in farragine Epiſtolarum Laconicarum Gilb. Cognati Baſil. 1554. 12mo. Epiſtolam ad Orum cum libris de providentia Græce edidit & latine vertit *Efromus Rudingerus* Bambergenſis Baſil. 1656. 8vo. Nicephorus Lib. XIV. c. 55. Epiſtolas Syneſii CLX. memorat, easque θαυμαζομένας vocat Svidas, quæ Photio cod. 26. judice ita venuſtate ac dulcedine exuberant, ut non minus afficiant pondere ac denſitate ſententiarum. Præter rem ni fallor Syneſio noſtro tribuitur Epiſtola ad Dioſcorum Serapidis Alexandrini ſacerdotem, ſive *ſcholia ad Chemicum Democriti Librum*, in editionibus operum Syneſii recte omiſſa, de quibus dixi Libro ſexto, in recenſione ſcriptorum variorum Chemicorum.

XV. 12. DEMOSTHENIS Oratoris Epiſtolæ VI. in exilio non diu ante mortem ſcriptæ, ex quibus quatuor * primores & poſtrema ſcriptæ ſunt Senatui populoque Athenienſium, quinta Heracleodoro. *Latina* verſio adjuncta eſt *Hieron. Wolffii*, â quo Demoſthenis opera latine translata & notis illuſtrata, Epiſtolas vero poſt Orationem XVIII. ſubjectas eſſe conſtat. Vertit etiam Demoſthenis Epiſtolas *Petrus Nannius* Alcmarianus. Et Græce Æſchinis Demoſthenisque Epiſtolæ ſeparatim editæ ſunt Pariſiis in 4to. Cicero in Oratore c. IV. ait ex Demoſthenis Epiſtolis intelligi poſſe quàm frequens fuerit Platonis auditor.

XVI. 13. PLATONIS Philoſophi Epiſtolæ XIII. quas Demetrius libro de elocutione §. 237. 243. Plutarchus de vitioſo pudore p. 533. Lucianus de lapſu inter ſalutandum T. I. p. 497. Origenes libris contra Celſum, Euſebius in præparat. & Julianus Imp. lectas ſibi teſtantur, & agnoſcit inter γνήσια Platonis ſcripta Thraſyllus apud Laërtium III. 61. & Ariſtopha-

* Secunda ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου & tertia ὑπὲρ τῶν Λυκούργου παίδων allegatur ab Hermogene lib. 2. περὶ ἰδεῶν cap. 8.

ſtophanes Grammaticus ibid. 62. ut Svidam (qui etiam *Dionis* principis Syracuſani ad Platonem Epiſtolas memorat) Photium Epiſt. 207. & alios juniores omittam. Vide & Lambecium T.7. commentar. de Bibl. Vindob. p.10. Latina verſio adjuncta eſt *Marſilii Ficini*, præter quem Epiſtolas Platonis latine vertit & argumentis illuſtravit *Petrus Ramus* Veromanduus Baſil. 1580. 4. ad calcem prælectionum ſuarum in Ciceronis & nonnulla Quintiliani. Tum *Johannes Serranus* in ſua Platonis editione. Prodierunt etiam ſeorſim Græce & latine cum *Ioh. Iacobi Beureri* Profeſſoris Friburgenſis notis Logicis Ethicis & Politicis Machiavelliſmo oppoſitis, Baſileæ 1585. 4. Epiſtola Platonis ad Dionem quâ centum minis ſibi emi rogabat commentarios Pythagoricos Philolai Crotoniatæ memorata Laërtio VIII. 15. & 85. inter tredecim illas quas dixi non exſtat ſed intercidit. Platonis Epiſtolam ad Archytam exhibet idem Laërtius VIII. 81. quæ inter editas eſt duodecima. Decima *ad Ariſtodorum*, in ejusdem Laërtii codicibus III. 61. inſcribitur *ad Ariſtodemum*. Duodecimæ ad Archytam & tertiæ decimæ ad Dionyſium neſcio quare in Platonis editionibus, Criticorum νοθεύεται præfigitur, cum à Thraſyllo & Laêrtio agnoſcantur. Fallitur etiam Menagius ad Laërtium p. 155. & 158. ſcribens inter tredecim illas deſiderari Epiſtolam ad Eraſtum & Coriſcum quæ laudatur à Clemente & Origine, & videri à Chriſtianis ſuppoſitam. Eſt enim ſexta inter eas quas habemus, & quas agnoſcit Thraſyllus. Alterius Epiſtolæ ad Dionyſium ſeniorem meminit Laërtius III. 21. Coriſci & Eraſti ad Platonem Pollux lib. X. ſect. 150.

XVII. 14. ARISTOTELIS Philoſophi Epiſtolæ VII. binæ ad Philippum, ad Alexandrum tres, ad Olympiadem una, una ad Theophraſtum & una *Philippi* Regis ad Olympiadem, alteraque ad Ariſtotelem *Alexandri*, quæ cum Ariſtotelis reſponſione occurrit etiam ex Andronici libro apud Gellium Lib. XX. c. 5. Plutarchum in Alexandri vita p. 668. & Themiſtium præf. ad Phyſica Ariſtotelis. Latina Verſio Epiſtolarum Ariſtotelis incipit: *Qui imperia ad ſubditorum beneficium atque utilitatem referunt.* Quinque ex his Epiſtolis cum verſione ſua refert Franciſcus Patricius diſcuſſ. Peripatet. lib. VII. p. 99. Aliam Ariſtotelis ad Alexandrum Epiſtolam ſive volumen potius (σύγγραμμα ἀντ' ἐπιστολῆς) memorat Demetrius libro de elocutione §. 253. Cujus judicio §. 239. Ariſtoteles ὡς μάλιστα ἐπιτετευχέναι δοκεῖ τοῦ τύπου ἐπιστολικοῦ. Ex illa longiore Epiſtola, περὶ τοῦ παντὸς, fragmenta exſtant apud Stobæum Eclog. p. 7. 14. & 70. ſeqq. quæ omnia ad verbum leguntur in libro quem ſub Ariſtotelis nomine habemus *de Mundo*. Unde perſpicuum eſſe puto & ſcriptum illud vere eſſe Ariſto-

telis & tanquam Epiſtolam miſſum eſſe ad Alexandrum. De deperditis *Ariſtotelis* Epiſtolis agit Caſaubonus ad Athenæum XIV. 22. Jonſius de ſcriptoribus hiſt. Philoſ. p. 70. & Menagius ad Laërtii Lib. V. ſect. 27. quorum obſervationibus eruditis adde Epiſtolam Ariſtotelis de Alexandro *ad Antipatrum* memorari a Plutarcho de profectu Virtutis ſentiendo pag. 78. & in Alexandri vita p. 675. 688. 691. 699. 705. 697. 694. Idem p. 668. poſt allatam Alexandri Epiſtolam ad Ariſtotelem de qua jam dixi, teſtatur, ex aliis etiam Regis Epiſtolis apparere quod Medicinæ ſtudio ab Ariſtotele fuerit imbutus, & amicos laborantes conſilio juverit & victus rationem præſcripſerit. Epiſtolas Alexandri iterum allegat pag. 674. 686. 698. Epiſtola ad *Philoxenum* pag. 676. ad *Parmenionem* pag. 677. ad *Agnonem* Tejum, ibid. ad *Leonidam* p. 679. ad *Athenienſes* de Samo p. 681. ad *Darium* p. 681. ad *Græcos* p. 685. ad *Phocionem* p. 687. ad *Peucorſtam* p. 688. ad *Hephæſtionem* p. 689. ad *Pauſaniam* Medicum. ibid. ad *Megabyzum*. ibid. ad Medicum *Alexippum* ibid. ad *Craterum*, *Attalum* & *Alcetam* p. 696. Ad *Cleomenem*, de morte Hephæſtionis. Arrian. VII. de Alexandro p. 164. ſeq. Plures Alexandri M. Epiſtolas laudat præter Heſychium in Lexico tribus locis, idem Plutarchus de laude ſui p. 545. Laërtius VI. 44. Dio Chryſoſt. XLVII. p. 525. & Plinius Lib. VI. Hiſt. natural. c. 17. Curtius Lib. IV. c. 1. &c. Vide & Euſebium de præparat. XV. 2. p. 792. A. 793. B. Plutarchum in Phocione p. 749. ubi è Duride & Charete narrat Alexandrum poſt victum Darium in Epiſtolis ſuis nemini ſcripſiſſe χαίρειν niſi Phocioni & Antipatro. Confer Ælian. lib. 1. Var. c. 25. Calani Epiſtolam ad Alexandrum, Philo περὶ τοῦ πάντα σπουδαῖον εἶναι ἐλεύθερον p. 680. Illas vero ad diverſos quæ Alexandri nomine leguntur in collectione latina Epiſtolarum quæ prodiit Argentor. A. 1593. 8vo. ſub titulo: *Epiſtolæ procerum mundi, Regum, Principum, Rerump. & ſapientum virorum*, pro ſuppoſititiis habet Tho. Reineſius in Epiſtola 38. ad Chriſtoph. Adamum Rupertum p. 312. præſertim quas Illyriis, Lacedæmoniis, Dario, Poro (ita p. 201. legendum pro Pyrrho) & Didymo (lege Dindimo) Brachmannorum Regi, qui apud Syncellum p. 261. male Ἄβδαμις, miſiſſe dicitur. Idem dixeris de Epiſtola Alexandri quæ *de ſitu & mirabilibus Indiæ* ad Ariſtotelem interprete ut falſo jactant *Cornelio Nepote* fertur, editaque eſt latine (non Græce ut affirmat auctor Pandectarum Brandenburgenſium) à *Jacobo Catalanenſi* in officina Joh. Gormentii, ſine nota loci vel anni quo impreſſa eſt, tum Venetiis 1499. Bononiæ 1501. Pariſ. 1537. 8vo. & ad calcem quarundam editionum Curtii, ut Baſil. 1517. Recuſa noviſſime eſt curante Andrea Paulino, qui nec de auctore neque de interprete dubitat, atque ideo in Schola Darmſtadienſi prælegendum diſci-

discipulis suis instituit Giessæ 1706. 8. Exstat & MSta in membrana, Hamburgi in Bibl. Johannea, & in aliis Bibliothecis passim. Memoratur etiam Palladio lib. de Bragmanibus pag. 2. edit. Bissei: διήγημα δὲ, inquit, φέρεται Ἀλεξάνδρου τοῦ τῶν Μακεδόνων βασιλέως, ἐξηγησαμένου πόσως τὸν βίον αὐτῶν (ἰνδῶν.) Ad calcem ejusdem Palladii p. 85. seqq. latine subjiciuntur Epistolæ mutuæ *Dindimi* Regis Bragmanorum & Alexandri. De Alexandri Epistola *ad matrem Olympiadem* memorata Plutarcho in vita Alex. pag. 680. Athenagoræ pag. 31. Apologiæ. Polluci VI. sect. 87. Tertulliano cap. 3. de pallio, Minucio Felice, Augustino VIII. 5. & 27. & XII. 10. de Civ. Dei aliisque, vide notas Episcopi Oxoniensis Joh. Felli ad Cyprianum de Idolorum vanitate p. 12. & Georgium Gentium ad Canones Ethicos Maimonidis p. 111. Fallitur itaque Cellarius ὁ μακαρίτης qui ex Alexandri Polyhistoris Ægyptiacis petita illa existimat p. 70. ad Minucium. *Artemon* ὁ τὰς Ἀριστοτέλους ἀναγράψας Ἐπιστολὰς *qui Aristotelis Epistolas recensuit* memoratur à Demetrio Lib. περὶ ἑρμηνείας. Ita enim locum illum intelligo, licet alii putant eum Aristotelis Epistolas exscripsisse ut Menagius p. 157. ad Laërt. III. 27. & 50. vel commentario illustrasse, ut Meursius in Bibl. Græca. Sic Laërtius in Democrito IX. 45. τὰ δὲ βιβλία αὐτοῦ καὶ Θράσυλλος ἀναγέγραφε κατὰ τάξιν οὕτως. Prætereo Epistolia quædam Alexandri, è variis scriptoribus collecta â *Gilberto Cognato* & latine edita in ejus farragine Epistolarum Laconicarum p. 441. seq. *Philippi* Regis Epistolæ quædam in Demosthenis Orationibus scriptis memorantur & exhibentur, quibus adde sis Epistolam ejus ad *Aristotelem*, apud Gellium IX. 3. Epistolarum scriptione σφόδρα εὐδοκιμεῖν Philippum scribit Dio 2. regno p. 23. Ejus Epistolam ad *Menecratem* Medicum memorat Athenæus VII. p. 289. λόγου δεινότητι σοφιστικῶς καλλωπιζόμενος Philippus perstringitur à Plutarcho in vita Alex. p. 668. Cicero II. 14. Offic. *Exstant Epistolæ & Philippi ad Alexandrum, & Antipatri ad Cassandrum & Antigoni ad Philippum filium, trium prudentissimorum (sic enim accepimus) quibus præcipiunt, ut oratione benigna multitudinis animos ad benivolentiam alliciant, militesque blande appellando deliniant.* *Parmenionis* Epistola ad Alexandrum memoratur ab Athenæo XIII. p. 607. *Theopompi* p. 595. *Gorgi* μεταλλευτοῦ Chalcidensis apud Strabonem IX. p. 407. ubi confer Casauboni commentar. *Olympiadis* ad eundem Alexandrum Pollux VII. sect. 28. & Plutarch. in vita Alex. pag. 688. *Antipatri* longa Epistola Olympiadem criminantis, ibid. & Arrian. VII. de Alex. p. 155. *Antigoni* ad Zenonem Citieum Epistola, Laërt. VII. 7. &c.

XVIII. 15. HIPPOCRATIS Coi, Medici, & aliorum Epistolæ XIV. quarum 1.) Artaxerxis ad Pætum 2.) Pæti ad Artaxerxem 3.) Artaxerxis ad Hystanem. 4. Hystanis ad Hippocratem 5 —— 12.) Hippocratis

ad Hyſtanem, ad Abderitas, ad Philopœmenem, ad Dionyſium, ad Damagetum, * iterum ad Philopœmenem, ad Craterum & ad Damagetum 13.) Democriti ad Hippocratem 14.) Hippocratis ad Democritum. Latina verſio adjuncta eſt *Anutii Foëſii*, qui Hippocratis ſcripta latine vertit poſt *Ianum Cornarium*, cujus verſio ſervatur tum in aliis tum in editione Græcolatina Lindeniana. Cæterum in Foëſiana edit. Sect. ult. in Pariſienſi Renati Charterii Tomo I. in Lindeniana & editionibus plerisque Hippocratis, præter illas quatuordecim Epiſtolas (quas ſolas etiam *Eilhardus Lubinus* Græce & latine cum nova verſione ſua recudendas dedit apud Commelin. 1601. 8vo.) aliæ ſex occurrunt: 15.) Hippocratis ad Demetrium Regem 16.) Hyſtanis ad Artaxerxem 17.) Artaxerxis ad Coos 18.) Coorum Reſponſio 19.) Abderitarum ad Hippocratem, & 20.) Hippocratis ad Theſſalum filium. Has viginti Epiſtolas latine ex Cornarii verſione *Chriſtianus Thomaſius* recudendas dedit in Hiſtoria ſapientiæ & ſtultitiæ Tomo 2. obſervationibusque moralibus illuſtravit ſub titulo: *Democritus & Hippocrates Philoſophi morales*, Halæ Sax. 1693. 8vo. Ex verſione *Rainutii Florentini* eædem XX. Epiſtolæ leguntur in farragine Epiſtolarum Laconicarum Gilberti Cognati Baſil. 1554. 12mo. Binas Democriti ad Hippocratem cum Hippocratis Epiſtola ad Democritum & altera ad Damagetum, Græce in Poëſi ſua Philoſophica p. 181. ſeq. recudit H. Stephanus. Epiſtolas haſce memorat Svidas, itemque Soranus in Hippocratis vita. Cæterum ſuſpectæ ſunt viris ** eruditis ex quibus Joſephus Scaliger Epiſtola CCCVI. ad Everhardum Vorſtium: *De Epiſtolis Hippocratis quod ex me quæris, antiquas eas eſſe ſcio, ut Democriti, Solonis, Pittaci Mitylenæi, quæ apud Laërtium leguntur. Sed quia omnes illas quæ illis Philoſophis à Laërtio attribuuntur multis argumentis confictas a Græcis quibus nunquam mentiendi voluntas aut facultas defuit probare poſſum, ideo cur & de his Hippocrateis dubitem juſtiſſima cauſa eſt. Et certe ſi animi nervos intendere velim, facile non eſſe Hippocratis vincam. Unicuique judicium ſuum relinquimus, tutius tamen eſt de eo dubitare quod facilius eſt confutare quam aſſerere.*

* Hujus Epiſtolæ ad Damagetum interpretationem & paraphraſin edidit Alardus Amſtelodamus, Saligniaci *A.* 1530. 8vo.

** Ita jam olim Demetrius Magnes libro de ſcriptoribus Homonymis apud Laërtium Lib. I. ſect. 112. confictam arguit Epiſtolam ſub *Epimenidis* nomine ad Solonem. Idem de Epiſtola *Pherecydis* ad Thaletem judicat Salmaſius p. 842. ſeq. ad Solin. edit. Pariſ. De Epiſtolis *Thaletis* Menagius ad Laërt. Lib. I. ſect. 42. Petavius in paralipomenis libror. de doctrina temporum p. 858. Huetius pag. 77. demonſtrationis Evangelicæ. Ita *Telaugis* Epiſtola ad Philolaum memorata Laërtio VIII. 53. & 74. tanquam ſuppoſita parumque exploratæ fidei rejicitur apud eundem VIII. 55.

asserere. Longe minus pro genuinis habendæ sunt Epistolæ duæ quæ Hippocratis nomine ad Antiochum & Mæcenatem leguntur latine ante librum Marcelli Empirici de Medicamentis & inter Opera Hippocratis T. I. edit. Lindenianæ p. 646. seq. Et altera quidem ad Mæcenatem rectius in editionibus quibusdam ut Norimb. 1588. tribuitur *Antonio Musæ.* Confer Labbæum Bibl. nov. MSS. p. 215.

XIX. 16. HERACLITI Philosophi Epistolæ VI. cum binis Darii, una ad Heraclitum, altera ad Ephesios. Latina versio incipit: *Emisisti scriptum sermonem de natura.* Græce exstant etiam in Poësi Philosophica H. Stephani p. 142. seq. Græce & latine edidit *Eilhardus Lubinus* cum latina sua versione (diversa ab illa quæ in Genevensi editione Græcolatina exstat) ap. Commelin. 1601. 8vo. Epistola Darii qua Heraclitum rogat ad se venire cum Heracliti id facere abnuentis responsione legitur etiam apud Laërtium Lib. IX. sect. 13. seq. Contemtamque Regis Persarum invitationem â Philosopho scribit Clemens Alex. I. Strom. pag. 302. Verba Epistolæ Heraclito tributæ hæc sunt: ἐγὼ δὲ ἀμνηστίην ἔχων πάσης πονηρίης, καὶ κόρον φεύγων παντὸς οἰκειεύμενον φθόνε διὰ τὴν ὑπερηφανίην, οὐκ ἂν ἀφικοίμην ἐς Περσικὴν χώρην, ὀλίγοις ἀρκεόμενος κατ᾽ ἐμὴν γνώμην.

XX. 17. DIOGENIS Cynici Philosophi Epistolæ XXVII. Latina versio incipit: *Vos me exilio damnastis, ego vos domo*, neque diversa est ab ea quam *Franciscus Aretinus* edidit, dicavitque Pio IV. Pontifici. Non integram tamen exhibent Genevenses Aretini translationem. In illa quippe qualis exstat in farragine Epistolarum Laconicarum *Gilb. Cognati*, & *Ioh. Buchleri* thesauro, & alius ordo est, & numerus Epistolarum longe major, surgit enim ad *XLVII. Eilhardus* quoque *Lubinus* Diogenis Epistolas Græce & latine recudendas dedit, novaque versione donavit ap. Commelin. A. 1601. 8vo. Sed ab eo post XXVII. illas tantum duæ adduntur, una ad Cratetem, altera ad Dionysium. Diogenis Epistolas laudat Laërtius in ejus vita Lib. VI. sect. 23.

XXI. 18. CRATETIS, Philosophi itidem Cynici, Epistolæ XIV. quarum una est ad nescio quem Originem. Latina versio incipit: *Redi summa cum celeritate.* Alia versio est *Eilhardi Lubini*, cum qua hæ Cratetis Epistolæ alio ordine dispositæ & Epistolis hactenus memoratis Hippocratis, Heracliti ac Diogenis subjectæ exhibentur A. 1601. ap. Commelin. 8vo. Laërtius in Hipparchiæ vita Lib. VI. sect. 98. φέρεται δὲ τοῦ Κράτητος βιβλίον Ἐπιστολαὶ, ad quem locum Menagius p. 266: *Exstant hodie Cratetis Epistolæ quædam sed supposititiæ.* Eodem loco putat verba

Laërtii

Laërtii legenda esse sic: φέρεται ἢ πρὸς τὸν Κράτητα βιβλίον Ἐπιστολαί. Sed non necessarium duxerim contra codicum fidem hæc ita mutare, quia Cratetis Epistolis Epistolas Hipparchiæ adjunctas Laërtius intellexit qui & alias & longe plures quam hodie exstant Cratetis Epistolas evolvisse videtur. Parisiis circa A. C. 1470. excusum volumen in 4. latine, hoc titulo: *Epistolæ Cynicæ*, h. e. Phalaridis Epistolæ à Francisco Aretino, M. Bruti cum Mithridatis ad eas rescripto à Raïmitio, Cratetis Cynici ab Athanasio CPolitano Archiensi Abbate in latinum translatæ. Memorat A. Chevillierius de origine typographiæ Paris. p. 36. qui p. 51. refellit Mentelium suspicatum, hoc volumen excusum fuisse Argentorati.

XXII. 19. ANACHARSIDIS Scythæ, Philosophi qui Solonis temporibus vixit & Athenas accessit, Epistolæ IX. Latina versio incipit: *Ridetis meam vocem quia non plane atque exquisite &c.* Cum alia versione prodierunt separatim Paris. 1581. 4. ex typographia Steph. Prævostæi heredis Guil. Morellii in Græcis typographi Regii in clauso Brunello. Cum alia denique versione a se elaborata Anacharsidis Epistolas Græce & latine edidit *Eilhardus Lubinus* ap. Commelin. 1601. 8vo. Quintam ad Hannonem latine refert Cicero 5. Tusc. Quæst. p. 246. Nona ad Crœsum scripta est, sed aliam Anacharsidis ad Crœsum Epistolam leges apud Laërtium in Anacharsidis vita Lib. I. sect. 105.

XXIII. 20. EURIPIDIS Tragici Epistolæ V. Latina versio incipit: *Argentum iterum ad te remisimus.* Prodierunt & cum alia versione *Eilhardi Lubini* Græce & latine ap. Commelin. 1601. 8vo. Denique cum nova versione *Josuæ Barnesii* ad calcem præclaræ editionis tragœdiarum Euripidis Cantabrig. 1694. fol. Quanquam vero Anonymus Græcus vitæ Arati scriptor notat fuisse olim qui Epistolas â *Pollone* sive *Pollione* quodam Euripidi suppositas esse crederent, ita enim ille: Ἀπολλωνίδης ὁ Κηφεὺς (Richardus Bentlejus ex Ammonio in κατοίκησις probe observavit legendum Νικαεὺς) ἐν τῷ ὀγδόῳ περὶ καταψευσμένης ἱστορίας οὐκ εἶναι αὐτὰς Ἀράτου φησὶ ἀλλὰ Σαβειρίου Πόλλωνος (*Sabidii* vel *Sabini Pollionis*, nisi legendum Οὐαλερίου *Valerii Pollionis*) τοῦ αὐτοῦ δὲ φησὶν εἶναι ἐπιγεγραμμένας Εὐριπίδου Ἐπιστολάς. Nihilominus Clariss. Barnesius tam præclare de his Epistolis sentit tum in Euripidis vita p. 27. tum in argumento Epistolis præfixo T. 2. p. 523. ut affirmet neminem facile futurum *adeo perfrictæ frontis aut judicii imminuti*, qui si tempus & phrasin vere Atticam & res & personas & simplicitatem & stylum minime elaboratum, cum summa tamen puritate nitentem penitus introspexerit, easdem vel Euripide hoc nostro indignas pronunciet, vel ab alio Euripide scriptas, vel ab ullo alio ætatis minus

puræ

puræ auctore confictas suspicetur. Vicissim Richardus Bentlejus in singulari diss. Anglice Lond. 1697. 8vo. edita & Barnesio opposita illas Epistolas & vocavit in dubium, & argumentis non absurdis easdem Euripidi suppositas esse contendit. Subjecta est ejusdem viri doctissimi diatribe de Epistolis Phalaridis, quam paulo ante commemorare me memini.

XXIV. 21. THEANUS (quæ Pythagoræ sive uxor * sive discipula fuit) Epistolæ tres, una ad Eubulen de liberis educandis, altera ad Nicostratam zelotypam, & tertia ad Callistonem de familia recte gubernanda: Adjuncta est MELISSÆ una ad Claretam, & MYIÆ ad Phyllidem. Latina versio incipit: *audio te delicatam & luxuriosam &c.* Cum eadem translatione in Opusculis Mythologicis Physicis & Ethicis edidit *Thomas Galeus* p. 740. seq. Amst. 1688. 8vo. Cum alia versione sua ad calcem Jamblichi de vita Pythagoræ vulgavit *Ioh. Arcerius Theodoretus*, Franekeræ 1598. 4to. professus se primum illas latine vertisse. Græce ediderat H. Stephanus ad calcem Laërtii sui inter fragmenta Pythagoræorum. Exstant & Græce ac latine cum nova versione *Eilhardi Lubini* ap. Commelinum A. 1601. 8vo. Epistolam Theanûs ad Nicostratam ex *Ioh. Brechæi* versione leges apud Andream Tiraquellum p. 395. de legibus Connubialibus edit. Basil. 1561. fol. Alia quatuor Epistolia sub ejusdem Theanûs nomine ex codice Vaticano vulgavit Lucas Holstenius in notis ad vitam Pythagoræ a Porphyrio scriptam pag. 78. seq. In illarum postrema memoratur Parmenides Platonis, unde supposititias esse non est dubitandum.

XXV. 22. ALCIPHRONIS Sophistæ Epistolæ ἁλιευτικαὶ καὶ ἐρωτικαὶ sive piscatoriæ & amatoriæ XLIV. sub variorum ad varios nominibus scriptæ. Latina versio incipit: *Opportune nobis hodierno die &c.* Sunt in his etiam nonnullæ argumenti parasitici, ut Epistola V. XV. seq. XX. XXI. XXII. &c. Octo Epistolas Alciphronis Parasiticas MSS. habuit Petrus Lambecius, ex quibus unam vulgavit in Prodromo Gelliano p. 78. seq. (in Gellio Jac. Gronovii p. 215.) Idem L. VI. Commentar. de Bibl. Vindob. p. 259. testatur in Cæsarea illa Bibliotheca exstare XXXVIII. Epistolas ejusdem Alciphronis ἀγροικικὰς sive rusticas. Loca quædam Alciphronis illustrat Caspar Barthius Lib. III. adversar. c. 17. ubi vocat scriptorem venustum & acutum sed Atticismi nimium affectatorem, insuavioremque & cui interprete erudito opus sit. Incertum est ecquis sit ille Alciphron Epistolarum jam recensitarum auctor. Nam alius ni fallor fuit Alciphron, Mæandrius ab Athenæo appellatus Lib. I. p. 31. sive ut a Svida

* Vide Menagium in mulierum Philosopharum historia.

da annotatum eſt, Alciphron *P*hiloſophus ex Magneſia prope Mæandrum, memoratus Marco Antonio *L*ib.X. ſect. 31. Sane Epiſtolæ quæ exſtant, Rhetorem ac Sophiſtam potius auctorem referunt quam Philoſophum. Antiquiorem tamen putem Ariſtæneto, qui eum quandoque imitatur, ut notavit Joſias Mercerus ad hujus Lib. I. *E*piſt.2. quam Luciani nomine Ariſtenætus inſcripſit ad Alciphronem. Laudatur Alciphron quidam, (noſter fortaſſis) ab Etymologico magno in ἀσελγαίνειν. Alius Alciphron fuit pater Demoſthenis ducis, niſi locus apud Themiſtium eſt corruptus, idem enim qui Themiſtio Orat.10. p.138. vocatur Δημοσθένης ὁ Ἀλκίφρονος, a Thucydide Lib.III. p.234. Δημοσθένης ὁ Ἀλκισθένους appellatur, ut ad Themiſtium obſervavit Joh. Harduinus.

XXVI. 23. PHILOSTRATI Lemnii (ejusdem ut exiſtimo qui Juliæ conjugis Alexandri Severi juſſu conſcripſit vitam Apollonii Tyanenſis) Epiſtolæ LXIII. Latina verſio incipit: *Epiſtolarem orationis ſtylum poſt veteres* &c. neque alia eſt quam *Antonii Bonfinii*, qui has Epiſtolas una cum Heroicis & vitis Sophiſtarum, iconibusque Philoſtrati latine vertit & Matthiæ Corvino Hungariæ Regi dicavit, ut notatum etiam Lambecio eſt Lib.II. commentar. p.995. Eædem Epiſtolæ cum Bonfinii verſione exſtant ad calcem operum Philoſtrati Græce & latine editorum à Fed. Morello Pariſ. 1608. fol. Idem Lambecius Libro ſexto p.259. teſtatur ſe admodum juvenem Philoſtrati Epiſtolas recenſere atq; latina verſione illuſtrare inſtituiſſe. Fragmentum de charactere Epiſtolico qnod idem Lib.I.p.377. memorat, nihil aliud eſt quam Epiſtolarum Philoſtrati ab Aldo editarum prima. Philoſtrati Epiſtolas ex MSS. Palatinis auctiores & *Iodoci Kimendoncii* notis copioſis ineditis illuſtratas habere ſe teſtatus eſt Gothofredus Jungermannus, in Epiſtola MS. ad Eliam Putſchium data 16. Febr. 1603. Alias Philoſtrati Epiſtolas VIII. eousque ineditas, & quinas editarum auctiores, Græce ex cod. MS. membranaceo Bibl. Lugd. Bat. edidit & diſſertatiunculam de tribus Philoſtratis adjecit *Iohannes Meurſius*, Lugduni Batav. 1616. 4to. Notas *Caſanovani* (Mr. de Caſeneuve) in Philoſtrati Epiſtolas laudari vidi, ipſas non vidi. Svidas inter ſcripta Philoſtrati qui vitam Apollonii compoſuit, refert, ἐπιστολὰς ἐρωτικάς.

XXVII. 24. THEOPHYLACTI Scholaſtici ac Sophiſtæ cognomento SIMOCATÆ patria Locrenſis religione Chriſtiani, qui temporibus Heraclii Imp. vixit, & conſcripta Mauritii Imp. hiſtoria celebris eſt, Epiſtolæ LXXXV. ex quibus Ethicæ XLIX. Ruſticæ XXVIII. & amatoriæ totidem. Latina verſio incipit: *Cicada muſica, ſimulac ver apparuit, cantandi facit initium.* Has Epiſtolas Græce Lugd.Bat. A. 1596. 12mo. recudi

cudi curavit *Bonaventura Vulcanius* cum ejusdem Theophylacti quæstionibus Physicis, Cassii Medicis quæstionibus, præterea Epistolis quibusdam Juliani Imp. & Galli ad Julianum, Basiliique & Gregorii Naz. Græce vero & latine cum *Iacobi Kimendoncii* Filii, vix septendecim tum annos nati versione separatim excusâ Janus Gruterus easdem Epistolas recudendas dedit, cum excerptis legationum ex historia Theophylacti Mauritiana, & problematis sive quæstionibus Physicis. Heidelbergæ ap. Commelin. 1598. 8vo. è Bibliotheca A. Schotti.

XXVIII. 25. Ex ÆLIANI rusticis sive variorum Atheniensium rusticorum nomine scriptis Epistolæ XX. Latina versio incipit: *Reficienti mihi ad solis splendorem botros, accedens.* Has Epistolas cum *Sebastiani Guldenbeckii* versione inter Claudii Æliani scripta edidit Conradus Gesnerus A. 1556. fol. Vide quæ infra Libro quarto, ubi de Æliano.

XXIX. 27. ÆNEÆ Sophistæ sive Rhetoris Gazæi, Christiani, qui circa tempora * persecutionis Vandalicæ, hoc est extrema sæculi a nato Christo quinti claruit, ac dialogum insignem Theophrastum de immortalitate animarum & corporis resurrectione scripsit, Epistolæ XXV. Latina versio incipit: *si tuus esset liber, & amarem, penes me optimo jure esset.* Quare decima Epistola ab interprete est prætermissa. Christianum scriptorem indicat Epistola XV. ad Stephanum presbyterum. Procopius Gazæus ab eo respicitur Epistola XIX. ὁ ἐμὸς Προκόπιος. Etiam ad eosdem fere scribit ad quos datæ sunt Procopii de quo mox, Epistolæ, ut æquales illos fuisse non dubitem. Neque fides temere habenda Barthio Lib. III. Adversar. c. 20. qui nomina in hisce Epistolis conficta esse affirmat. Hujus puto Æneæ Elenchum τῆς παρ' ἕλλησι λογομαχίας in Bibliothecis quibusdam MStum exstare Gesnerus ac Simlerus referunt. Svidas post memoratum Ænicum Poëtam veteris Comœdiæ, ἔστι δὲ, inquit, Ἄινειος σοφιστὴς ἔτινος· βιβλία αἱ μετάβολοι. Sed forte hic pro Ἄινειος legendum non Ἀνείας ut Simlerus & alii, sed Ἄινικος.

XXX. 27. PROCOPII Sophistæ Gazæi itidem Christiani Epistolæ *LX.* in quibus undequinquagesima est *Megethii* ad Procopium quâ laudat ejus Ἀττικὰς μελίττας, svavitatemque orationis cujusdam funeris ab eo habitæ, ac testatur aureos ingenii illius fœtus in omnium admiratione esse, quod judicium confirmat Photius cod. 160. & 206. Ut adeo haut dubitem Procopium hunc eundem Sophistam Gazæum,

 quem

* Vide Æneæ Theophrastum pag. 81. & Barthii notas pag. 155. Latine dialogum illum verterat ante Barthium Ambrosius Camaldulensis & Joh. Wolfius Tigurinus.

quem in funere laudavit *Choricius* ejus discipulus. Hujus Choricii * orationem memoriæ Procopii dicatam habeo & ipse MStam ac luci publicæ donatum iri confido â Clariss. cive & amico nostro *Godfrido Oleario*, qui eam Procopianis in Octateuchum & alios V.T. libros commentariis Græce ex Bibliotheca ** Augustana Vindelic. descriptis & cum nova sua versione edendis præmittet. Non solum vero orator egregius fuit Procopius, sed teste Choricio tanta quoque rerum divinarum scientia & sacrarum literarum cognitione fuit instructus, ut miraculi instar posset videri usque adeo eundem in dicendi facultate profecisse. Nec minus probis quoque moribus exstitit, ut solo habitu excepto referret sacerdotem, & multos ad meliorem frugem oratione sua converteret. Declamationes quasdam hujus Procopii ineditas memorat Nicolaus Alemannus in notis ad Anecdota alterius Procopii itidem Palæstini licet non Gazæi sed Cæsariensis. Omnino autem fallitur vir doctus Is. Vossius qui in responso ad tertias Rich. Simonis objectiones pag. 118. ex vigesima sexta Epistola ad nescio quem Hieronymum Ægyptium concludit Procopium hunc Hieronymi Stridonensis fuisse æqualem, quem longe fuisse juniorem ex Ænea & Choricio certissime constat.

XXXI. 28. DIONYSII Sophistæ Antiocheni, Christiani ni me omnia fallunt & ejusdem ad quem scripta est Epistola Æneæ Gazæi undevicesima, Epistolæ XLVI. Latina versio incipit: *Optata mihi res est Epistola vestra.* Ex eadem incerti translatione hæ Epistolæ leguntur latine in farragine Epistolarum Laconicarum Gilberti Cognati Basil. 1554. 12mo. & in Joh. Buchleri thesauro Epistolar. Laconicarum Colon. 1606. 12mo. Græce eas in sua collectione recudendas dedit H. Stephanus Ao. 1577. 8vo. Jo. Meursius libro de Dionysiis has Epistolas tribuit Dionysio Milesio, de quo Philostratus; sed nullam sententiæ hujus suæ affert rationem.

XXXII. 29. LYSIDIS Pythagorei Epistola aureola ad Hipparchum Magistri sui communis Pythagoræ Philosophiam vulgo prostituentem. Latina versio incipit: *Postquam ex hominum consortio Pythagoras excessit.* Cum eadem versione quæ exstat etiam in Theodori Canteri Var. Lect. Lib. I. c. 12. & in farragine Epistolarum Laconicarum Cognati pag. 523. hanc Epistolam recudendam dedit Thomas Galeus in Opusculis Mythologicis Ethicis Physicis p. 736. Amst. 1688. 8vo. Alia Versio *Cardinalis Bessarionis* occurrit in hujus libro primo adversus calumniatorem Plato-

* Editionem ejus ex MS. codice Vaticano promiserat Holstenius in Porphyrii vita. Allegat & Allatius ad Georgium Acropolitam p. 269. & ante hunc Is. Casaubonus ad Polybium pag. 89.

** Laudat illum Codicem Georg. Hieron. Welschius de Vena Medinensi p. 66.

Platonis c.2. Græce eam edidit H. Stephanus inter Pythagoreorum fragmenta ad calcem sui Laërtii qui L. VIII. sect.42. quædam ex illâ producit: quemadmodum & Jamblichus eam inseruit Vitæ Pythagoræ cap. XVII. Mentio hujus Epistolæ apud Synesium Epist.143. & Eustathium ad Iliad. β'. p. 360. edit. Rom. ut doctissimo Neocoro notatum. De Lyside atque Hipparcho dixi infra c.XIII.in catalago Pythagoreorum.

XXXIII. 30. Denique post AMASIDIS Ægypti Regis Epistolam ad Polycratem Principem Sami ex Herodoti Thalia sive Lib.III. c.40. petitam, universa collectio Græca Aldina, eamque presso pede sequens Græcolatina Genevensis editio clauditur elegantissimâ MUSONII Philosophi, qui sub Nerone Imp. claruit, ad Pancratidem Epistola de liberis ad Philosophiam instituendis.

XXXIV. Præter collectionem hactenus recensitam exstant & aliæ Græcorum Epistolæ paucis hoc loco â me commemorandæ. THEMISTOCLES dux Atheniensis inclytus, & rerum gestarum gloria, ex Herodoto, Thucydide, Diodoro Siculo, Plutarcho, Nepote ac Justino notissimus, in exilio exstinctus est Magnesiæ * A. 470. ante natum Christum, Olymp. LXXVII. anno 3. Sub ejus nomine feruntur quas exul scripserit *Epistolæ XXI.* historici fere argumenti, & â Thoma Lydiato ad Epochas marmoreas Arundelianas p.77. aliisque nonnullis viris doctis pro genuino Themistoclis fœtu habitæ. Primas illas in lucem protulit ex MSto Cod. Vaticano, & latina versione donavit *Joh. Matthæus Caryophilus* ** Iconiensis Episcopus, Romæ 1627. 4to. quæ editio cum emendationibus MSS. Lucæ Holstenii fuit in Bibliotheca instructissima Bigotiana. Postea Græce & latine è Bibliotheca *Eliæ Ehingeri* *** recusæ sunt Francofurti 1629. 8vo. Cæterum Themistoclis non esse colliguntur ex silentio veterum (si ab uno Svida, qui Ἐπιςολὰς φρονήματος γεμούσας vocat, discesseris) & quod Epistola 10. mentio fit Bojorum, tum quod uno vel altero modo prodit se dictio Sophista dignior, quam Themistocle. Unde Leo Allatius dialogo de scriptis Socratis p. 78. *Nuper etiam vulgatæ sunt Epistolæ Themistoclis, quarum concinnitas nonnisi acutioribus omnibus fucum fecit. Eas tamen Themistoclis non esse, uno vel altero loco, in quo se prodit auctor, dum declamatorio modo rem effert & Sophistico penicilio depingit, manifesto evincitur.* Similiter Vir Clariss. Conradus

* Vide Usserii Annales ad A. Per. Jul. 4248. De genere mortis Cicero in Bruto c. 11. Effigies Themistoclis in Tomo 2. Thesauri Antiqvitat. Græcarum Gronoviani tabula 59.

** Laudat eo nomine Coryophilum Janus Nicius Erythræus 1. Pinacothec. p. 224. neque suspectas sibi esse Themistoclis Epistolas vel verbulo innuit.

*** Fallitur Reinesius qui Ehingero primam Epistolarum Themistoclis tribuit editionem p. 467. Var. Lection.

radus Samuel Schurzfleischius in dissertatione quadam has Epistolas recentius confictas esse non dubitat ab aliquo vitæ morumque Themistoclis gnaro, ac cum primis in Herodoti, Thucydidis, Diodori ac Plutarchi lectione versato. Hoc idem singulari dissertatiuncula Anglice scripta ad Guil. Wottonum Lond. 1697. 8vo, demonstravit *Richardus Bentleius* Vir Doctissimus. Porrò longe recentius commentum est Epistola sub nomine *Themistoclis ad Chrysippum*, in qua de gracculo Æsopio agitur, quadragesima inter Epistolas Theophylacti Simocattæ. Fuit & Themistocles quidam Philosophus Stoicus, Porphyrii æqualis, cujus iste mentionem facit in vita Plotini, & de quo Oraculum apud Syncellum p. 361. ἐσθλὸς ἀνὴρ μακάρεσσι τιμημένος ὀλβιοδαίμων.

XXXV. *Leo* præterea *Allatius* Parisiis A. 1637. 4. Græce cum versione sua notisque edidit Epistolas XXXV. sub nomine SOCRATIS & SOCRATICORUM. Ac septem quidem primores Socrati ipsi tribuuntur, reliquæ *Antistheni*, 8. *Aristippo*, 9. 11. 16. 27. *Simoni* * coriario, 12. *Xenophonti*, 15. 18. 19. 21. 22. *Æschini* 23. *Platoni* 24. ac *Phædro* 25. Octavam sub Antisthenis nomine ab Allatio editam, Codex Bibliothecæ Bodlejanæ Baroccianus non Antistheni tribuit sed Platoni (male quidem, nam à Platone, qui & ipse Siculis ** assedit mensis, scriptam non esse argumentum ipsum evincit) & in duas (recte sane) Epistolas dispescit. Atque ita quales in hoc codice repererat cum versione sua edidit Clarissimus *Godfridus Olearius*, in Exercitatione adversus Allatium de scriptis Socratis edita Lipsi. A. 1696. 4to. In hac eâdem alias binas Epistolas ἀνεκδότους ex eodem Barocciano codice sub *Platonis* nomine vulgavit & latine vertit: tum has pariter & cæteras omnes ab Allatio vulgatas non fœtus illorum quibus tribuuntur Philosophorum, sed Sophistarum longe recentiorum μελέτας esse contendit, Allatiumque qui in illis asserendis p. 105. seq. desudaverat, ex affectato scribendi genere, silentio veterum & aliis argumentis refellit. Johannes quoque Pearsonus parte 2. Vindiciar. Ignatii p. 12. seq. ex Chronologicis rationibus demonstraverat Epistolas illas Socratis & reliquorum quibus inscribuntur esse non posse. Quam opinionem, præter alios viros doctos plerosque omnes, amplectitur etiam Menagius p. 23. ad Laërtium. Thomas vero Stanleius illas Epistolas quas Allatius ediderat aliquot locis emendatas Anglice vertit & Historiæ suæ Philosophicæ illo idiomate editæ p. 95. seq. inseruit.

XXXVI.

* Epistolam Simonis Coriarii laudat Stobæus serm. 15. & Xenophontis ad Æschinem, à Theodorito quoque allegatam lib. 2. Therapevt. p. 25. & lib. 12. p. 175. Plures ejusmodi Epistolas è Stobæo exhibet *Anglice* Stanleius p. 117. seq. Hist. Philosoph.

** Perstringit eo nomine *Platonem* Xenophon Epistola ad Æschinem apud Euseb. XV. 12. præparat.

XXXVI. GILBERTUS COGNATUS, Nucerinus, in farragine alterâ Epiſtolarum Laconicarum (quæ Græcas ex latinâ verſione, ut prior latinas complectitur) editâ ap. Joh. Oporinum p. 179. ſeq. exhibet præter ſupra paſſim ſuo loco memoratas Epiſtolas M. Bruti, Hippocratis, Diogenis Cynici, Phalaridis, Syneſii, Apollonii Tyanenſis, Dionyſii Sophiſtæ & Lyſidis Pythagorici, quiq; his præmittuntur Libanii characteres Epiſtolicos: Viginti ſeptem Epiſtolia Philoſophorum *Thaletis, Piſiſtrati, Solonis, Chilonis, Pittaci, Cleobuli, Periandri, Thraſybuli, Anacharſidis, Epimenidis, Pherecydis, Anaximenis, Archytæ, Arceſilai, Zenonis, Pythagoræ, Platonis & Heracliti* (è Laërtio, & ab Ambroſio Camaldulenſi latine verſas. Deinde p. 198. ſq. ſubjungit alias ſeptendecim Epiſtolas varias ex Plutarcho, Gellio aliisq; ſcriptoribus hinc inde collectas & p. 424. ſeqq. alias Epiſtolas breves variorum â Cognato latine redditas *LXXXIV.* Tum Epiſtolia *XXX.* NUCILLI (an *Lucilli Tarrhæi?*) & *XL. Magni Turci* ſive Mahumedis Turcarum Imp. Syriaco & Græco, partim etiam Scythico ſermone ut fuerunt ſcripta, & â Landino Equite Hieroſolymitano latine edita. Eadem hæc omnia ex Cognato repetita ac recuſa videre licet in parte ſecunda theſauri Epiſtolarum Laconicarum JOH. BUCHLERI à GLADBACH, Colon. 1606. 12. Niſi quod Libanii characteres Epiſtolicos, Syneſii Epiſtolas & Lyſidis Epiſtolam prætermiſit.

XXXVII. EPISTOLÆ PROCERUM MUNDI, Regum, Principum, Rerump. & ſapientum virorum, Græcorum & latinorum; Veterum & recentium, nullo ordine undiquaque collectam farraginem ſiſtunt, nec integras quasdam Epiſtolarum συναγωγὰς hactenus recenſitas, ſed ſingulas vel paucas ſingulorum Epiſtolas & in his dubiæ nonnullas fidei * complectuntur. Prodiere latine Venetiis primum deinde Argentor. A. 1593. 8vo. typis Jacobi Folieri typograghi Baſileenſis.

XXXVIII. JOACHIMUS CAMERARIUS Tubing. 1540. 8. edidit ἐκλογὴν καὶ οἷον ἀπάνθισμα διαφόρων ἐπιστολῶν Ἑλληνικῶν, Epiſtolas ſelectas *LXXXVI* Græcè cum verſione ſeparatim ſubjuncta ejusdem Camerarii, Jo. Sciuri, Pauli Vadini. Chriſtophori Buſtii Papebergenſis, Matthiæ Illyrici, Laur. Durrii Norici, Hieron. Schnœdi, Matthiæ Irenæi & Jo. Schelii. Subjiciuntur & aliæ undecim Epiſtolæ Græcolatinæ in quibus & mutuæ Sopatri atque Dionyſii Areopagitæ, & binæ ipſius Camerarii.

A. MDLXXXVII. 8. Heidelbergæ apud Commelinum prodiit libellus 64. paginarum, in quo continentur Colloquia ſeptem Scholaſtica: πρὸ τῆς ὄρθρου ἐγρηγόρησα ἐξ ὕπνου, &c. (ejusmodi ferè qualia compoſuit Jo. Poſſelius Græce & latine edita 1588. & Witeb. 1648. 8.) Æſopi fabulæ ſelectæ XXXVII. Epiſtolia Phalaridis XIV. Bruti XVIII. &c.

A. MDLXXXIII. 4. Pariſiis lucem vidit τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιστολῶν Ἀνθολογία Epiſtolæ ſelectæ LIII. Græcè è typographia Stephani Prevoſteau, EIL-

* Vide ſupra num. 17.

EILHARDUS LUBINUS Græce & latine edidit Epiſtolicos characteres incerti auctoris, Epiſtolas Phalaridis, & Bruti; tum Epiſtolas Hippocratis, Democriti, Heracliti, Diogenis Cynici & Cratetis: Denique Apollonii Tyanenſis, Anacharſidis, Euripidis, Theanus, Meliſſæ & Myiæ. Apud Commelin.1597. & ſeqq. annis, ut ſuo ſubinde loco indicavi, 8.

XXXIX. *Platonis* & *Ariſtotelis* Epiſtolæ de anima hominis quatuor temporibus, aliæque Epiſtolæ Medicæ *Hippocratis*, *Galeni*, *Praxagoræ*, *Sorani* & *Urviaſii* (forte *Oribaſii*) memorantur Labbeo pag.215. Bibl. novæ MSS. & p.216. Epiſtolæ Magicæ Pelagii ac Libanii.

XL. ARISTÆNETUS Nicæâ Bithynus, religione Ethnicus, amicus Libanii Rhetoris, qui ejus meminit in orat. de vita ſua T.2.p.21. & ad ipſum varias Epiſtolas ſcripſit, quarum nonnullæ ab Holſtenio ex MS. Vaticano exſcriptæ, editæque â Lambecio ſunt Lib.VI. commentar. de Bibl. Vindob. p.244. ſeq. Periit in terræ motu quo Nicomedia obruta eſt A. C.358. ſub Conſtantio Imp. ut refert præter Libanium eloquentiam ejus & ſvaviſſimos mores prædicantem Ammianus Marcellinus Lib. XVII. c.7. his verbis: *Quosdam domorum inclinata faſtigia intrinſecus ferebant intactos, angore & inedia conſumendos. Inter quos Ariſtænetus affectatam recens diœceſin curans vicaria poteſtate, quam Conſtantius ad honorem uxoris Euſebiæ Pietatis cognominaverat, animam hoc caſu cruciatam diutius exhalavit.* Huic Ariſtæneto tribuendi videntur libri duo Epiſtolarum amatoriarum, terſi, elegantes, eruditi, optimorum ſcriptorum Platonis, Luciani, Philoſtrati aliorumque floſculis & imitatione exornati, ac proverbiis ſenſibusque jucundiſſimis referti, quos Græce primus cum Epitaphiis Heroum ſive Peplo Ariſtotelis non Stagiritæ edidit *Johannes Sambucus* Antwerpiæ ex officina Plantiniana A. 1561. 4to. uſus cod. MS. qui nunc exſtat in Bibliotheca Auguſtiſſimi Imp. Dignam amœniſſimo ſcriptore verſionem & notas in illum pereruditas compoſuit *Joſias Mercerus* *, qui nomine ſuo ſuppreſſo Ariſtæneti Epiſtolas cum verſione ſua ac notis edidit & Jacobo Bongarſio dicavit Pariſ. 1595. 8vo. recuſas ibidem 1600. & 1610. 8. Poſt Mercerum *Petrus Lambecius* in Ariſtæneto illuſtrando verſatus eſt, cujus commentarium ineditum etiamnum ſervat Bibliotheca Cæſarea, & â Neſſelio communicatum memini cum Excellentiſſimo Potentiſſimi Danorum Regis Archiatro *Georgio Franco de Franckenau* ** qui novam earun-

* Non Jacobus Bongarſius, ut traditum Laur. Lundio in compendio Bibl. Græcæ p.28.

** Diem obiit ſupremum Hafniæ A.1704. 14. Junii annos natus LXI. Vide Rev. Henrici Pippingii memorias Theologor. p. 1134.

earundem Epiſtolarum editionem jampridem parat, quanquam ſpem perſequendi operis & extenuari indies & forſan evaneſcere affirmat C. S. Schurzfleiſchius in Epiſtola ad Neſſelium p. 965. ubi ſe quoque notas in Ariſtænetum MSS. Romæ nactum teſtatur. Loca quædam Ariſtæneti illuſtravit Caſpar Barthius in Adverſariis, qui p. 261. ſui in illum ſcriptorem indicis meminit ſed hactenus ἀνεκδότȣ. Fuere & alii Ariſtæneti 1.) ad quem eſt Phalaridis Epiſtola LXXXVII. 2.) Ariſtænetus Dymæus Achivus dux Romanorum, Philopœmenis æqualis de quo Svidas in Ἀρίσαιν☉ Plutarchus in Philopœmene p. 363. 366. & Polybius. 3.) Ariſtænetus Nicæenſis memoratus Plutarcho Lib. III. ſympoſ. quæſt. 7. 4.) Ariſtænetus cujus Liber primus de Phaſelide allegatur à Stephano in Γέλα, idem forte qui Ariſtænetus hiſtoricus dicitur Nonno Monacho in συναγωγῇ hiſtoriarum ad Nazianz. 2. 25. ἀνέγνων δὲ παρὰ Ἀρισαινέτῳ ἱςορικῷ ὅςις ἱςορεῖ ὅτι ἑορτάζȣσιν Αἰγύπτιοι τῷ Νείλῳ πανδημεί. 5.) Ariſtænetus ad quem lex. 2. Cod. de rei vindicatione, data Antonino IV. & Balbino Coſs. A. C. 214. 6.) Ariſtænetus Byzantinus Rhetor, auditor Chreſti Byzantii laudatus Philoſtrato Lib. II. de vitis Sophiſtar. p. 587. 7.) Ariſtænetus qui cum Honorio conſulatum geſſit A. C. 404. & memoratur Socrati Lib. VI. Hiſt. Eccleſiaſticæ cap. 18.

XLI. Omitto Epiſtolas IV. * Κρονικὰς ſive ad Saturnum & Saturni nomine ſcriptas à *Luciano* T. 2. Opp. edit. Amſt. 1687. 8. p. 619. ſeq. Tum Epiſtolas deperditas variorum ſcriptorum amatorias, aliasque, ut *Zonæi* cujusdam de quo Svidas ſic: ζωναῖ☉ ἔγραψεν Ἐρωτικὰς Ἐπιςολὰς καὶ περὶ Ȣ σφαιρίζειν. Φέρονται δὲ αὐτȣ̃ καὶ ἕτεραι Ἐπιςολαὶ ἀγροικικαὶ, ἀλλ᾽ ἀποπίπτȣσι Ȣ χαρακτῆρ☉. Vel *Meleſermi* de quo idem: Μελήσερμ☉ Ἀθηναῖ☉ σοφιςὴς ἔγραψεν Ἐπιςολῶν ἑταιρικῶν βιβλία ιδ, καὶ ἀγροικικῶν ἕν, μαγειρικῶν ἐπιςολῶν ἕν, συμποσιακῶν βιβλίον ἕν. Vel *Lyſiæ* Rhetoris, inter cujus ſcripta idem Svidas memorat Epiſtolas ſeptem, unam πραγματικὴν ſive de negotio aliquo, reliquas ἐρωτικὰς, quarum una laudatur etiam à Svida in Φαῦλον. Vel *Monimes* ad *Mithridatem*, hujusque ad illam Epiſtolæ parum pudicæ, quas in Pompeji manus veniſſe narrat Plutarchus in Pompejo p. 639. Vel *Menandri* Comici denique cujus Epiſtolas ad Ptolemæum Svidas idem memorat. Ptolemæi Lagi Epiſtolas collegerat Dionyſodorus teſte Lucian. T. 1. p. 500. Eumenis Sardiani ad Antipatrum id. p. 499. Arati Solenſis Epiſtolas carmine & proſa ſcriptas, Ariſtoclis item Pergameni, Ariſtogenis Thaſii Medici Ἐπιςολικὰ, Auſonii Sophiſtæ Epiſtolas ad Nonnum, Theocriti Chii Epiſtolas θαυμασίας Svidas laudat. Archigenis Medici

* Vide Sam. Petitum Lib. I, c. IX. obſervat.

Pneumatici librum undecimum Epiſtolarum Galenus T. 3. edit. Baſil. pag. 272.

XLII. Ex Eccleſiaſticis ſcriptoribus non prætereundæ Epiſtolæ CCXLII GREGORII NAZIANZENI ex quibus decem poſtremæ à *Rich. Montacutio* primum editæ Græce Etonæ 1610. 4to. deinde cum Fed. Morelli verſione in editione operum Nazianzeni Pariſ. 1630. Lipſ. 1690. fol. Tomo I. In primis editionibus Epiſtolæ non plures LXXX. Ceteras usque ad CCVII. Pariſ. 1583. fol. primus edidit & univerſas latine vertit Jac. Billius, conqueſtus ſe duas Epiſtolas (quarum Beatus Rhenanus meminit) ad Themiſtium nec Græce potuiſſe nanciſci, nec latine. Præter illas Epiſtolam ad Nectarium vulgavit *Joh. Baptiſta Cotelerius* in notis ad Patres Apoſtolicos T. 1. p. 37. qui p. 588. b. agit etiam de prima Epiſtola quæ in MS. Vindobonenſi male tribuitur *Baſilio*, & inſcribitur πρὸς Κελεύσιον ἄρχοντα, ἡνίκα ἐν τῇ Λαμύδι ἡσύχασεν. Baſilii & Nazianzeni Epiſtolæ Græcè editæ ſeparatim Hagenoæ 1528. 8. Selectarum Nazianzeni Epiſtolarum Libri quatuor Græce & latine in uſum ſcholarum aliquoties editæ ſunt Ingolſtadii, quarum editio quarta ad manus mihi eſt Anni 1619. 12mo.

XLIII. JOH. CHRYSOSTOMI Epiſtolæ CCCXLII. Græce Tomo ſeptimo editionis Græcæ Savilianæ Etonæ 1612. fol. & cum latina verſione *Jacobi Billii* Prunæi, qui Epiſtolas CLXXIII. ac *Frontonis Ducæi* qui Epiſtolas LXIX. tranſtulit, Tomo quarto editionis Ducæanæ Græcolatinæ Pariſiis Anno 1609. & 1636. & Francof. 1699. fol. Epiſtolam CXXV. (in aliis CXLIII.) ad Cyriacum exulantem, pro ſpuria habent Boiſius & Haleſius, pro genuina agnoſcit Photius, neque aliud fere Boiſius quàm ſtyli diverſitatem objicit, quæ facile oriri potuit à cauſa quam ignoramus, in Epiſtola familiari, ſcripta exilii tempore. Exſtat etiam *latina verſio* antiqua *Epiſtolæ* (in editionibus operum Chryſoſtomi hactenus quidem omiſſæ, ab aliquot annis autem celeberrimæ ſæpiusque recuſæ) *ad Cæſarium Monachum*, adverſus hæreſin Apollinaris. Ex hac diſertum * contra μετουσίωσιν teſtimonium pridem laudavit *Petrus Martyr* Florentinus, ſed mala fide egiſſe viſus eſt Perronio & poſt Perronium aliis, donec *Emericus Bigotius* in codice anti-

* Verba hæc ſunt : *Sicut enim antequam ſanctificetur panis, panem nominamus, divina autem illum ſanctificante gratia prædicante Sacerdote, liberatus eſt quidem appellatione panis, dignus autem habitus eſt Dominici Corporis appellatione, etiamſi natura panis in ipſo permanſit, & non duo corpora ſed unum Filii prædicatur &c.* Similis locus S. Nili Epiſt. CCLXIV. edit. *Poſſini*, quem pro μετουσιώσει invitum teſtem citat *Poſſinus* in notis p. 399. Ait ibi Nilus chartam ex papyro & glutine confectam vocari chartam, ſed poſt ſubſcriptionem vocari *Cæſarem*.

antiquo Florentino * (eodem quo uſus fuerat Martyr) illam Epiſtolam reperit, & cum Palladio de vita Chryſoſtomi edere conſtituit. Sed jam typis exſcriptæ manus injecerunt Cenſores Sorbonici *Martinus Grandinus* & *Favrius*, atque in libro Bigotiano Pariſ. 1680. 4. poſt paginam 236. hiatum apparere juſſerunt. Fruſtra tamen ex hominum memoria eam delere ſunt conati, jam tum enim A. 1682. *Petrus Allixius* in expoſtulatione Libro XII. Anaſtaſii in Hexaemeron præmiſſa, Londini in 4. & ſeparatim recuſa Amſtelodami in 12mo. tum *David Abercrombius* in fure Academico ſect. 35. Amſt. 1689. 1701. 12. hac de re publice ſunt conqueſti: ſed & *Stephanus Le Moyne* Epiſtolam Chryſoſtomi ex eodem Codice Florentino deſcriptam latine edidit T. I. Varior. Sacrorum p. 530. ſeq. Lugd. Bat. 1685. & 1694. 4. Quid quod ipſum folium editionis Bigotianæ à Cenſoribus ſuppreſſum nactus *Eduardus Stillingfleetus* cum parte inedita præfationis Bigotii & fragmentis Græcis ab eo collectis inſeruit Vindiciis ſuis Anglice editis expoſitionis doctrinæ Eccleſiæ Anglicanæ Epiſcopo Meldenſi Boſſueto ejusque hyperaſpiſtæ Anglo oppoſitis p. 146. ſeq. Lond. 1686. 4. Stillingfleetum ſecutus *Jacobus Baſnagius* eſt, qui eandem Epiſtolam ex Bigotiana editione iterum vulgavit Trajecti ad Rhenum 1687. 8. præmiſſum ſuis de hæreſi Apollinaris & aliis quibusdam diſſertationibus. Inſigne hujus Epiſtolæ fragmentum ex Arundelianæ Bibl. Codice MS. Græce deſcriptum publico haud invidit *Guil. Caveus* in Chartophylace Eccleſiaſtico Lond. 1685. & Lipſ. 1687. 8. pag. 82. Denique *Johannes Harduinus* Jeſu Socius Pariſ. 1689. 4. nec ipſe dubitavit novam hujus Epiſtolæ editionem cum commentario atque diſſertationibus ſuis procurare, vanoque timore ſuppreſſam contendit, quæ pro viri illius ſingulari perſpicacia, non repugnat ſed potius favet transſubſtantiationi. Quam paradoxam ſuam opinionem adverſus objectiones Joh. Clerici T. XV. Bibl. Univerſal. p. 254. mordicus tuetur in Ephemeridibus Pariſ. A. 1690. p. 524. Viciſſim repreſſus T. XIX. Bibl. p. 527.

* Ejusdem Epiſtolæ exemplum Romæ in Altaempenſi Bibliotheca vidiſſe ſe affirmat Mabillonius T. 1. Muſei Italici p. 178. At Florentini Codicis inſpectionem propter diſertum vetitum Magni Ducis negatum ſibi eſſe teſtatur Maximilianus Miſſonus in itinerario Italiæ Gallice edito p. 157. Similiter Sandius in Appendice ad Hiſt. Eccleſ. p. 39. negat Laurentium Panciatichum ſibi vel copiam hujus Epiſtolæ facere vel argumentum ejus indicare voluiſſe. Chryſoſtomo ſuppoſitam & poſt damnatum Neſtorium ſcriptam contendit auctor libelli Avis importants à Mr. Arnaud p. 28. Confer Rich. Simonis Epiſtolas ſelectas p. 86. Natalis Alex. Sec. X. & XI. part. 3. p. 571. tribuit eandem Johanni Neſtevtæ ſive Jejunatori. Gardinerus quoque Wintonienſis eam Johanni Eleemoſynario vel Johanni cuidam CPolitano juniori adſcripſit. Sed ad Chryſoſtomum auctorem candide refert Elias du Pin, tantum explicatione commoda juvandam innuit.

XLIV. ISIDORI PELUSIOTÆ Epiſtolæ 2013. exſtant Libris V. diſtinctæ, in quibus præter alia præclara occurrunt egregiæ variorum locorum S. Scripturæ explanationes. Libros tres primores quibus Epiſtolæ 1213. continentur, Græce cum verſione ſua & ſacrarum obſervationum Libris edidit *Iacobus Billius* Pariſ. 1585. fol. Quartum Librum Epiſtolarum 230 in ſua editione adjecit, latine vertit, & notas in omnes quatuor Libros ſubjunxit *Conradus Rittershuſius*. Heidelb. ap. Commelin. 1605. fol. Librum quintum Epiſtolas 570. complexum, in quarum centeſima quinquageſima tertia præcipit de recta ſcribendarum Epiſtolarum ratione, Cræce edidit *Andreas Schottus* Antwerp. 1623. latine cum argumentis ſcholiiſque Rom. 1624. Græce & latine recuſum Francof. 1629. fol. Junctim omnes Libri quinqui excuſi Græce & latine Pariſ. 1638. fol. Latine exſtant tomo VII. Bibliothecæ Patrum edit. Lugd. *Petrus Poſſinus* Romæ A. 1670. 8vo. edidit collationes Iſidorianas, in quibus MStorum ope plura Iſidori loca emendat. Andreæ Schotti verſio Libri quinti ſæpe numero â ſenſu ſcriptoris aberrans emendationem deſiderat. Facundus Hermianenſis Iſidoro noſtro bis mille Epiſtolas tribuit: Sed Nicephorus Lib. XIV. c. 53. affirmat ab eo ſcripta decem millia Epiſtolarum, ex quibus tria millia teſte Suida fuere in loca Scripturæ, ſeptem millia varii argumenti. Neq; dubium quin ineditæ adhuc nonnullæ in variis Bibliothecis deliteſcant, v. g. inter illas 2000. quas in Bibl. Vindobon. teſtatur Lambecius exſtare Lib. I. p. 149. vel inter illas 1148. quas in Bibl. S. Marci Venetiis vidiſſe ſe refert Sixtus Senenſis Lib. IV. Bibl. S. præcipue cum initium primæ â Sixto notatum ἐπειδὴ κυκλικόν ἐϛι χρόνε nulli ex editis congruat, ut clariſs. Caveus in hiſtoria literaria annotavit. Vel denique inter illas 1600. quas in Codice Bibl. Cryptæ Ferratæ A. C. 986. exarato exſtare teſtatur Clariſſ. Montfauconus, Diario Italico p. 336. Chryſoſtomi doctoris ſui ſententias paſſim imitatum eſſe Iſidorum, variis exemplis docet Rittershuſius ſuis in Peluſiotam notis & in ſacris lectionibus Lib. IV. c. 16. ſeqq. Lib. V. c. 13. Lib. VI. c. 13. Lib. VII. c. 7.

XLV. CYRILLI ALEX. Epiſtolæ LXI. in editione Græco latina *Iohannis Auberti* Pariſ. 1638. fol. parte poſteriore Tomi quinti. Ex illis Epiſtolas XXX X. latine verterat *Wolfgangus Muſculus*, cujus translatio etiam in antiquioribus Cyrilli editionibus occurrit.

XLVI. THEODORITI Epiſtolæ CXLVI. cum *Iacobi Sirmondi* verſione, Tomo tertio operum edit. Pariſ. 1642. fol. Præter quas aliæ XV. exhibentur in auctario Theodoriti edente JohanneGarnerio, cumEpiſtolis variorum Epiſcoporum Pariſ. 1684. fol. Confer Epiſtolarum & Actorum

rum Synodi Ephesinæ Syllogen vulgatam â *Christiano Lupo* A. 1682. 4to. Lovanii, ex MSto codice, quem ab eo tempore à Romanis diligenter suppressum esse testatur Elias du Pin T. 4. Bibl. novæ Scriptorum Eccles. p. 112. editionis Amstelod.

XLVII. NILI CPolitani Epistolæ CCCLV. cum versione & notis *Petri Possini* editæ, Paris. 1657. 4to. & plurimis aliis Epistolis additis in quatuor Libros divisæ cum versione *Leonis Allatii* & ejus diatriba de Nilis Rom. 1668. fol. & latine T. 7. & 27. Bibl. Patrum edit. Lugd. Pleræque potius excerpta sunt ex variis scriptoribus, quàm Epistolæ; ut notatum Cotelerio in notis ad Patres Apostolicos T. 1. p. 509. Binæ Nili Epistolæ recitantur in Synodo Nicæna II. Actione IV. Menologium 12. Nov. de Nilo: Ἐπιστολάς τε καὶ κεφάλαια συνθεὶς πλεῖστα.

XLVIII. PHOTII Patriarchæ CPolitani, qui medio sæculo nono post Christum natum floruit, Epistolæ CCXLVIII. disertæ, eruditæ & lectu dignissimæ. Cum versione & notis *Rich. Montacutii*, Londini A. 1651. fol. Epistola secunda ex his est celebris illa adversus Nicolaum Papam Circularis, quam integris libris impugnarunt Æneas Parisiensis, Ratramus, & cujus scriptum intercidit Odo. Epistola 207. ad Amphilochium Cyzici Metropolitanum continet judicium de Epistolarum scriptoribus præcipuis, quod upote ab hoc loco non alienum adjiciendum putavi. Οἱ μὲν ἄλλοι τοῦ ΠΛΆΤΩΝΟΣ λόγοι τοῦ πολιτικοῦ λόγου πεφύκασι γνώμονες, πλὴν εἴ τι καθ' ἐκλογὴν ὀνομάτων ἐνιαχοῦ παρημέληται. Αἱ δὲ τούτου Ἐπιστολαὶ ἴσον τε τῆς ἐκείνου λογιότητος καὶ τοῦ ἐπιστολιμαίου τύπου ἀπολείπονται. Αἱ δέγε τοῦ ἈΡΙΣΤΟΤΈΛΟΥΣ τῶν μὲν ἄλλων αὐτοῦ γραμμάτων εἰσί πως λογοδέστεραι, πλὴν οὐδὲ ταῖς Πλατωνικαῖς ἐξισάζουσι. ΔΗΜΟΣΘΈΝΟΥΣ δέ οἱ μὲν ἄλλοι πόνοι καὶ Ῥητόρων καὶ Κριτικῶν πληροῦσι τὰ στόματα, τὰς ἐπιστολὰς δέ οὐδὲν ἀμείνους εὑρήσεις τῶν Πλάτωνος. Τίσιν οὖν ἐπιστολαῖς ὁμιλητέον; καὶ τίσι τὸν ἐπιγνωσθέντα ἡμῖν διὰ τῆς τεχνης χαρακτῆρα ἐφαρμόζοντες τὴν γυμνασίαν συλλεξόμεθα; Ἔστι μὲν ἄλλο πλῆθος ἄπειρον. Ἔχεις δὲ ἵνα μηδὲ μακρὸν ᾖ σοι τὸ τῆς γυμνασίας στάδιον, τὰς εἰς ΦΆΛΑΡΙΝ ἐκεῖνον οἶμαι τὸν Ἀκραγαντίνων Τύραννον ἀναφερομένας Ἐπιστολὰς, καὶ ἃς ΒΡΟΥ͂ΤΟΣ ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπιγράφεται, καὶ τὸν ἐν βασιλεῦσι φιλόσοφον (Marcum Antoninum potius intelligere videtur, quam ut Montacutius existimavit Julianum, Marci Antonini certe Epistolas cum Bruti Epistolis conjungit & tanquam normam characteris Epistolici Regii laudat Philostratus Epistola 1.) καὶ τὸν σοφιστὴν ἐν ταῖς πλείσταις scil. Ἐπιστολαῖς, male enim interpres eruditus qui reddit: *sophistam apud vulgus*, ac si esset ἐν τοῖς πλείστοις) ΛΙΒΆΝΙΟΝ. Εἰ δὲ βούλει σὺν τῷ χαρακτῆρι καὶ πολλῶν ἄλλων καὶ μεγάλων συλλέξαι ὠφέλειαν, ἀρκήσει σοι ΒΑΣΊΛΕΙΟΣ ὁ γλυκὺς, καὶ ὁ κάλλους εἴ τις ἄλλος ἐργάτης ΓΡΗΓΌΡΙΟΣ (Nazian-

zianzenus) *καὶ ἡ ποικίλη καὶ τῆς ἡμετέρας αὐλῆς Μοῦσα* ΙΣΙΔΩΡΟΣ (Isidorus Pelusiota, quem *ἡμετέρας αὐλῆς* vocat, ut Christianum distinguat ab Isidoro Ethnico, cujus vitam scripsit Damascius. Miror eximium interpretem qui vertit: *variata illa Isidori Musa qui ut nos Monachus fuit.* Metaphora *αὐλῆς* petita est ex Joh. X. 16.) *ὅς ὥσπερ λόγων οὕτω δὲ καὶ ἱερατικῆς καὶ ἀσκητικῆς πολιτείας κανὼν ἐστι χρηματίζειν ἀξιόχρεως. Καὶ εἴ τις ἕτερος μετὰ τῆς ὁμοίας προαιρέσεως τὴν ἐκείνων ἰδέαν ταῖς ἰδίαις Ἐπιστολαῖς ἐνεδυναμώθη μορφώσασθαι.*

XLIX. THEOPHYLACTI Bulgarorum Archi Episcopi circa A. C. 1077. clari Epistolas LXXV. ab *Andrea Schotto* acceptas primus vulgavit. *Joh. Meursius* Græcè cum castigationibus Lugd. Bat. 1617. 4to. Latine convertit *Vincentius Marinerius* Valentinus, Colon. 1622. cujus versio recusa est in Bibliotheca Patrum edit. Lugdunens. Tomo XVIII.

L. Exstant denique Epistolæ octo THOMÆ MAGISTRI, cum versione latina editæ à *Laurentio Normanno τῷ μακαρίτῃ* Upsaliæ 1693. 4to. Ut prætercam Epistolas XI. sub *Dionysii Areopagitæ* nomine sæpius vulgatas, & *Simeonis* Magistri & Logothetæ cursûs Epistolas IX. editas cum versione Allatii ad calcem libri de Simeonum scriptis Paris. 1664. 4. Feruntur etiam in Bibliothecis hinc inde delitescentes plures ineditæ Epistolæ tum ejusdem Thomæ Magistri, tum aliorum. Ut *Eustathii* Archi Episcopi Thessalonicensis & *Pselli** ad Eustathium, quas descriptas exstare memini apud Clariss. Frid. Rostgaardum: alias *Johannis Zonaræ*, *Nicetæ Scutariotæ*, *Theodori* ArchiEp. Cæsariensis, *Nathanaëlis Chumni* & *Georgii Gemisti*, quas memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 98. seq. *Georgii* sive *Gregorii* Rhetoris Antiocheni Epistolas laudatas Allatio diatriba de Georgiis p. 358. Epistolas *Georgii Nicetæ*, *Georgii Lecapeni* & *Andronici Zeridæ* Epistolas *τεχνολογουμένας* XXXII. de quibus idem p. 359. 363. *Georgii Pachymeræ* Epistolas quas in Italiæ Bibliothecis delitescere pridem scripserat Gesnerus, licet idem Allatius p. 369. ullas se ejus unquam reperire potuisse negat. *Michaëlis Apostolii* Epistolas XLV. quæ teste Nessclio habentur in Bibliotheca Vindobonensi. *Joannis Tzetzæ* tres tantum Epistolæ cum quarta initio editæ sunt ad calcem Chiliadum. Sed longe plures è Codice MS. Bibliothecæ Regiæ Paris. descriptas servat Clariss. Neocorus. Ex his unam publicavit in notis ad Svidam in *Λυκόφρων*, & doctissimus Potterus in posteriore editione Lycophronis, è qua constat, Scholia sive commentarios in Lycophronem non esse Isaacii Tzetzæ sed Joannis, qui sub fratris nomine illas in manus hominum dedit.

CAPUT

* Pselli Epistolæ XXXIII. fuere in Bibl. Palatina teste Sylburgio p. 105. Catalogi MSS.

CAPUT XI.

De THEOGNIDE, PHOCYLIDE *& aliis quibusdam ſententiarum Græcarum Auctoribus ac Collectoribus.*

De Theognide Megarenſi. 1. *& ejus editionibus.* 2. *De Phocylide Mileſio & carmine* νȣθετικῷ *quod ſub ejus nomine habemus.* 3 *Collectio ſententiarum Græcarum Aldina, & obiter de vocibus variarum animantium Græce efferendis* 4. *Collectio Frobeniana.* 5. *Joach. Camerarii.* 6 *Jacobi Hertelli, repetita à Joh. Criſpino & Joh. Commelino atque à Frid. Sylburgio recenſita.* 7. *De Solone, Tyrtæo, Naumachio, Eveno utroque, Rhiano, Panyaſide, Menecrate, Poſidippo, Metrodoro & Simonide. ibid. Mich. Neandri variæ collectiones Gnomologicæ, & Jac. Du Porti Gnomologia Homerica.* 8. *Sententiæ Comicorum Græcorum XLII. à Guil. Morellio editæ.* 9 *Quinquaginta Comicorum ſententiæ collecta à Jac. Hertelio* 10. *H. Stephani Gnomæ Comicorum Græcorum & Latinorum.* 11. *Hug. Grotii excerpta è Tragicis & Comicis Græcis.* 12. *Poëtæ Græci minores editi â Radulpho Wintertono.* 13.

I.

THEOGNIS * è Megara, non Siciliæ (ut è Platonis 1. de legibus Suidas & alii) ſed Atticæ, ut ex ipſius verſu 781. Ἦλθον μὲν γὰρ ἔγωγε καὶ εἰς Σικελήν ποτε γαῖαν probat Harpocration in Θεόγνις, & agnoſcit Stephanus Byz in Μέγαρα. Joachimo Camerario viro paucis comparabili verſus ille, Theognidis ſcriptis videtur ab aliquo fuiſſe inſertus. ** Sed eſt & alter locus v. 772. Harpocrationis

* Hinc μεγαρικὸς ποιητὴς pro Theognide, apud Athenæum XIII. p. 559. Ceterum fuere & alii hoc nomine 1.) Theognis unus è XXX. Tyrannis Athenis, (Xenophon 2. Ἑλληνικ. Lyſias Orat. XI.) idemque Tragicus ſubfrigidus, de quô in notitia Tragicorum. 2.) Theognis Demetrii Phalerei amaſius Athen. Lib. XII. p. 542. 3.) Theognis cujus περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν laudat Athenæus. 4.) Theognis ſub Tiberio Conſtantino Imp. de quo Menander Protector in Excerptis p. 109. 149. edit. Hœſchelii.

** Camerarius prolegom, ad Theognidem. Εἰ μὲν οὖν ἀναμφήριστον ἦν πεποιηκέναι ἐκεῖνα τῶν ἐπῶν τὸν Θεόγνιν, καὶ μὴ εἶναι παρενθήκην ἄλλου τινὸς αὐτά, σαφῶς ἐδείκνυτ' ἂν οἶμαι ὅτι Μέγαρα τὰ τῇ Ἀττικῇ προσχωροῦντα πατρίδ' εἶχεν ὁ ποιητής. Νῦν δὲ φανερὸν ὅτι τὰ Θεόγνιδος ἐπιγραφὴν ἔχοντα ἔπη συναθροισμός τίς ἐστι ποιημάτων διαφόρων, περιαιρεθέντων δηλαδὴ ἐκ τούτων ἐκείνου ὅσα

tionis Stephanique ſententiam confirmans & Scaligero p. 94. ad Euſebium, Eliæ Vineto ac Erid. Sylburgio obſervatus, quo Megaram illam ſuam ab Alcathoo Pelopis F. conditam docet atque adeo Athenis vicinam ſe intelligere innuit. Floruit Theognis circa Olympiadem LVIII. (medio ſæculo ante Chriſtnm natum ſexto) ut è Chronico Euſebiano Suidas in *Θεόγνις*, *Φωκυλίδης* & *Φερεκύδης*. Sed longe pòſt vitam produxiſſe eſt neceſſe, ut fortaſſe haud erraverit qui circa Olymp. LVIII. natum fuiſſe ſuſpicetur. Nam meminit Simonidis v. 469. & Onomacriti v. 503. & Medorum adventus ſub Dario Hyſtaſpis, Olymp. LXXII.

Μηδὲν τῶν Μήδων δειδιότες πόλεμον.

* Perſtringit cives ſuos qui Megaris fovebant partes Corinthiorum Cypſelidarum à Periandro Cypſelida v. 890. Scripſit ad eos quoque teſte Svida elegiam, qui è Syracuſarum obſidione ſunt ſervati, ante tyrannidem puta à Gelone Olymp. LXXII. 2. occupatam. Ex quibus ſingulis ratio temporis, quo vixit noſter, confirmatur. Genere nobili fuiſſe & Thebas miſſum in exilium cum uxore Argyri docet v. 1209. ſeqq. Exſtant ejus ΓΝΩ͂ΜΑΙ *ſententiæ* ſive præcepta egregia vitæ, ſingulari ſvavitate elegiaco carmine ſcriptæ Verſus 1238. in quibus ſæpiſſime affatur Cyrnum, quem à patre Polypæde *Πολυπαΐδην* vocat. Interdum alloquitur æquales Academum, Cleariſtum, Democlem, Onomacritum, Simonidem, Theotimum & Timagoram. Svidas teſtatur Theognin ſcripſiſſe ſententias verſibus Heroicis 2800. Et ad Cyrnum amaſium ſuum, Gnomologium carmine elegiacô: Et alias *ὑποθήκας παραινετικάς*, in quibus obſcœna nonnulla. Ex his duobus opuſculis poſtremis videatur coaluiſſe quod habemus poëma obſcœnis quidem reſciſſis & illorum loco inſertis aliis, vel hiatu relicto. Eſt enim quando parum dicta cohærent, & cum eadem diverſis locis repetuntur, ſunt & nonnulla quæ ab aliis tribuuntur Soloni vel Tyrtæo vel Eveno Pario, aut inter Phocylidea leguntur, ut Camerario & Sylburgio animadverſum. Neque vero Dorica utitur dialectô Theognis ut legas in Cenſuris Thomæ Pope Blount, ſed Jonica. Paſſim allegatur à veteribus, ut Platone, Xenophonte, Ariſtotele, Plutarcho, Athenæo, Dione Chryſoſtomo, Stobæo aliiſque. Meminit etiam Iſocrates p. 44. Orat. ad Nicoclem. Poëtam veterem ac prudentem vocat Am-

ὅσα τινὸς αἰσχρολογίας ἔχεσθαι ἔδοξεν καὶ ἀντὶ τούτων ἐμβληθέντων ἄλλων. Διὸ καὶ ἀσυνάρμοστά ἐστι τὰ πλεῖστα, καὶ τὰ αὐτὰ ἀναπολυτικῶς παλιλλογεῖται. Ὅτι δὲ καὶ Σόλωνος καὶ Εὐήνου καὶ Τυρταίου ἔπη κατεμέμικτο τοῖς Θεογνιδείοις, σαφῶς ἐνδείξομεν ἐν τοῖς ὑπομνήμασι.

* v. 792. adde Scalig. ad fragmenta Græcor. p. 48.

Ammianus Marcellinus XXIX. 5. *Antisthenis περὶ Θεόγνιδος* memorat Laërtius VI. 16.

Editiones Theognidis.

II. *Græcè* luculentis typis unà cum Theocrito, Hesiodo, Pythagoræ aureis, Phocylide, Catone Planudis & aliis quibusdam Gnomicis primùm prodiit Venet. 1495. fol. apud Aldum Manutium.

Cum fabulis Æsopi &c. Basil. 1521. 8. apud Joh. Froben.

Cum Pythagoræ, Phocylidis, Solonis, Tyrtæi, Simonidis, Eveni Parii & Callimachi quibusdam carminibus & *Joachimi Camerarii* eruditis commentariis Græcis, præcipue in Theognidem. Basil. apud Oporinum 1551. & 1555. 8. Usus est Camerarius quinque Codd. MSS.

Inter Poëtas Græcos Principes H. Stephani Paris. 1566. fol. typis luculentis & nitidissimis.

Latine verterunt, prosâ *Elias Vinetus*, *Philippus Melanchthon*, & *Mich. Neander*: versu *Iacobus Scheckius* & cujus nescio an edita est interpretatio, coætaneus Scheckii *Cyriacus Lindemannus*. Etiam *Eobanum Hessum* aliquando hoc molitum, sed destitisse ab incepto, deterritum depravatione codicum græcorum, testatur Camerarius, quem vide præf. ad Theognidem & Epistola ad Lindemannum p. 189. Epist. posthum. Pythagoras, Phocylides ac Theognis carmine latino expressi *Petrejo Tiara* auctore. Franequ. 1589. 8.

Græcè & latinè Paris. 1554. 4. apud Morell. & 1553. 8. Antwerp. apud Plantin. 1577. 8. & cum Hesiodo, Theocrito, Moscho, Musæo & Gnomicis Paris. 1628. 8. Præterea in corpore Poëtarum per Jac. Lectium Genev. 1607. fol. & inter Gnomicos Genev. 1613. 8.

Cum versione & scholiis *Eliæ Vineti* Paris. 1543 & Basil. 1550. cum Metaphrasi Poëticâ Theognidis per *Jacobum Schegkium*.

Cum versione & scholiis Eliæ Vineti, aliis Gnomicis adjuncta translatione Jac. Hertelii, & in Phocylidem ac Pythagoram scholiis *Viti Amerbachii* selectis, Genev. apud *Joh. Crispinum* 1569. & 1584. 12.

Cum versione, prolegomenis & *Commentariis Mich. Neandri* Soraviensis Basil. 1559. 4. & Lips. 1577. 4. in ejus opere aureo, parte I,

Cum *Philippi Melanchthonis* versione recusa Lond. 1639. 8.

Cum scholiis græcis & notis Joach. Camerarii ex recensione *Wolfg. Seberi* Lips. 1603. 8.

Cum versione Eliæ Vineti & scholiis castigationibusque *Frid. Syllburgii*. Heidelb. 1596, 8. apud Commelin. cujus nonnullæ castigationes

in præf. ad Hœſchelium præmiſſæ. Repetita editio Francof. 1603. 8. Ultraj. 1651. 12.

Cum verſione Eliæ Vineti ſcholiisque & *Iac. Schegkii* Metaphraſi: additis aliis Gnomicis à *Iac. Hertelio* Curienſi collectis cum ejusdem proſaria & aliorum poëticâ translatione. Baſil. 1561. Lipſ. 1600. Helmſt. 1668. 8.

In *Iohannis Vorſtii* Apoſpaſmatiis ſelectis Poëtarum Græcorum, Berolini 1674. 8. cum latina verſione, præter Librum ſextum Iliados & Heſiodi Ἔργα καὶ ἡμέρας, occurrunt Theognidis quæcunq; ſuperſunt (quibus alienum aliquid aſſutum eſſe Vorſtius quoq; ſuſpicatur) Pythagoræ aurea carmina, Phocylidis poëma, Pindari Olymp. Od. 1. & Pythionicor. Od. 7. Nemeonic. Od. 2. & Iſthmionic. Od. 3. Euripidis Hecuba, pars ex Ajace flagellifero Sophoclis, Æſchyli Prometheo vincto & Pluto Ariſtophanis. Theocriti Idyllium 4. 9. 16. & 17. Moſchi 4. Bionis 5. & 6. Pars ex Arati phænomenis, Argonauticis Apollonii, Callimachi hymnus in Jovem, Particula ex Perigieſi Dionyſii (quem ſub Antonino Caracalla vixiſſe perperam tradit) & Oppiani Cynegeticis, tum XXXVIII. ſelecta Epigrammata ex Anthologia Maximi Planudæ.

David Hœſchelius Gnomicorum atque adeò Theognidis ἔκδοσιν meliorem ad 3. MSS. codices meditatus eſt, ut didici ex epiſtolis Gudianis p. 188. Miſerat & nonulla ad Sylburgium, ſed quæ periiſſe ille ſibi conqueritur in limine ſuarum animadverſionum. Hodie editionem novam Theognidis accuratam cum notis, molitur Dreſdæ Amicus noſter Vir Cl. *Johannes Gideon Gellius.* Sententias quasdam ejusdem Poëtæ cum dogmatis moribusque Judaicis congruentes notavit Joh. Henricus Erneſti, Profeſſor Lipſienſis, ad calcem Exercitationis de Phariſaiſmis in Libris profanorum Scriptorum occurrentibus. Lipſ. 1690. 12.

III. PHOCYLIDES Mileſius Philoſophus, Theognidis æqualis fuit, ut poſt Euſebium Suidas teſtatur; Sane ab Iſocrate, Plutarcho, Dione 2. de regno p. 19. & aliis junctim laudatur cum Theognide. Iſocrates Orat. ad Nicoclem: σημεῖον δ' ἄν τις ποιήσατο τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος καὶ Φωκυλίδου ποίησιν. Καὶ γὰρ τούτους φασὶ μὲν ἀρίστους συμβούλους γεγενῆσθαι τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων. Idem Suidas ei tribuit ἔπη & ἐλεγείας tum παραινέσεις ſive γνώμας quas ait à quibusdam inſcripta κεφάλαια ſive *capita exhortatoria.* Etiam Phocylidis carmina μελῳδηθῆναι olim non minus quàm Homeri, Heſiodi, Archilochi ac Mimnermi, teſtatur Chamæleon apud Athenæum Lib. XIV. Exſtat ſub Phocylidis nomine hodieque *carmen* νουθετικὸν verſuum 217. elegantiſſimis ſententiis refertum. Sed præter Scholiaſten Alexipharmacon Nicandri qui verſum 160. una cum tribus proximis allegat, nemo

mo fere veterum quicquam ex eo profert: non Juſtinus, non Clemens, Euſebiusvè aut Theodoritus, qui tantô ſtudiô Ethnicorum dicta cum Judæis vel Chriſtianis dogmatis conſpirantia collegerunt, qualia ex hoc carmine ſiquidem illis innotuiſſet quàm plurima afferre potuiſſent. Contra quæ è Phocylide laudant Plato, Ariſtoteles, Strabo, Lucianus, Dio Chryſoſtomus, Plutarchus, Clemens Alex. & Stobæus, in νουθετικῷ noſtro fruſtrà quæres. Itaq; Joſephus Scaliger ad Euſebium p. 96. *Noli*, inquit, *putare hoc carmen illius Phocylidæ eſſe, ſed ἀνωνύμου Chriſtiani. Et fortaſſe fuerit idem auctor cum illo Naumachio, qui Chriſtianum carmen νουθετικὸν ſcripſit de Virginitate. Neque vero puto ullius veterum carmen exſtare, quod cum Poëſi hujus Phocylidis, ſi modo ei nomen id fuit, aut elegantia, aut nitore, aut cultu verborum conferri poſſit.* Scaligeri judicio ſubſcribunt Daniel Heinſius Exerc. Sacr. ad Hebr. IV. 12. & ad Theocritum p. 20. Huetius demonſtrat. Evangel. p. 113. & 608. & Alnetan. quæſt. p. 136. Voſſius de Poëtis Græcis p. 22. & de Philoſophia p. 146. Joh. Reiskius p. 67. de Sibyllinis, Georgius Calixtus de reſurrectione carnis §. 6. Marquardus Freherus p. 64. parergon: ut Barthium, Taubmannum, aliosque præteream. Vetuſtiſſimi ſcriptoris *Judæi* gnomas, ſub Phocylidis nomine legi contendit Iſ. Voſſius de Sibyllinis oraculis. c. 5. quæ ſententia probatur Joh. Fello Oxonienſi Epiſcopo in notis ad Cypriani Lib. I. adverſùs Judæos p. 27. Sed non facile mihi perſuaſerim à Judæo ſcriptum v. 35. ἔςωσαν ὁμότιμοι ἐπήλυδες ἐν πολιήταις, neque conſtat inter Judæos frequentatum criminis genus de quo v. 202. neque adeò multa video in Phocylidis carmine, quæ non potuerint ab Ethnico ſcribi æque atque à Judæo vel Chriſtiano, ſive ut auctor Græcorum in Phocylidem Jamborum, χερσομύςῃ. Nam quod de morticinio non edendo Scaliger objicit è v. 132. 137. ſeq. notum eſt Pythagoricis quoque illud inter prohibita fuiſſe, vel è Laërtii VIII. 33. Ità quam plurimis aliis Moſaicis inſtitutis conſenſerunt Ægyptii & Græci, ne alias gentes jam commemorem, ut oſtenſum Viris Clariſſ. Spencero in opere de legibus Hebræorum, Marshamo in Chronico canone & Grotio ac Clerico commentariis in Pentateuchum. Reſurrectionis dogma v. 97. ſeqq. neutiquam ita à Phocylide declaratur, ut non poſſit de Metempſychoſi exponi, neque clariùs adſtruitur, quàm in hiſce Epicharmi:

Συνεκρίθη καὶ διεκρίθη
Καὶ ἀπῆνθεν ὅθεν ἦνθε πάλιν
Γᾶ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δ' ἄνω. Apud Plutarch. in conſolat. ad Apollon.

Vel in Euripidis, Chrysippo:

Χωρεῖ δ' ὀπίσω τὰ μὲν ἐκ γαίας
Φύντ' ἐς γαῖαν τὰ δ' ἀπ' αἰθερίου
Βλαστόντα γονῆς εἰς οὐράνιον
Πόλον ἦλθε πάλιν.

Clausulam quoque carminis Phocylidei Christiano homine parùm dignam esse observat elegans scriptor Historiæ operum eruditorum Henricus Basnagius Bellovallius A. 1699. p. 183.

Ταῦτα δικαιοσύνης μυστήρια οἷα βιεῦντες
Ζωὴν ἐκτελέοιτ' ἀγαθὴν μέχρι γήραος οὐδοῦ.

Alia, inquit Basnagius, *præmia pietatis proposita fuissent ab auctore Christiano.*

Cæterum quod Svidas auctor est κεφάλαια Phocylidis è Sibyllinis surrepta fuisse, ita verum esse comprobatur, ut in Sibyllinorum codicibus quibusdam MSS. libro secundo multi legantur versus, qui αὐτολεξεὶ iidem occurrunt etiam in Phocylideis. Vide editionem Græcolatinam Sibyllinorum Parisiensem p. 405. seqq. Sed & Lib. III. p. 235. Versus:

Κ' οὐ φιλοχρημοσύνη τίς γ' ἡ κακὰ μυρία τίκτει respondet Phocylidis v. 38. & libro 5. Sibyllin. p. 335.

Οὐδὲ γαμοκλοπίαι καὶ παίδων κύπρις ἄθεσμος efformatus est è Phocylidis versu primo. Hoc enim malo credere, Phocylidea Sibyllinis inserta esse, quam contrà. Codicem MS. Phocylidis antiquissimum, in quo versus plerique inediti, memorat Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 372. Solet carmen hujus Poëtæ plerumque Theognidi subjici, quamobrem ad illius editiones paulo antè notatas lectorem remitto. Primus liber Græce in Gallia excusus Parisiis A. 1507. 4. curante Francisco Tissardo apud Guil. Gurmontium prodiit hoc titulo: *In hoc volumine contenta: Alphabetum Græcum, Regulæ pronunciandi Græcum. Sententiæ septem Sapientum. Opusculum de invidia. Aurea carmina Pythagoræ. Phocylidæ poëma admonitorium. Carmina Sibyllæ Erythrææ de judicio CHRISTI venturo. Differentiæ Vocum succincta tractatio.* Vide A. Chevillierium de origine typographiæ Paris. p. 249. qui p. 251. & 253. memorat & Gnomologiam h. e. Theognidem, Phocylidem &c. excusam Paris. 1512. curante Hieron. Aleandro. Latina prosa vertit præter *Iacobum Hertelium*, *Vitus Amerbachius* & commentario illustravit Argentorat. 1539. 1561. 8. Lips. 1594. 8. Prodiit etiam Græce & latinè per *Ioh. Setzerium*, Hagenoæ 4. & Basil. 1547. 8vo. & versibus redditum Elegiacis à *Steph. Rigelio*, Nissæ, 1561. 8. Phocylidis Poëma & Pythagoræ aurea carmina Græce & latine *cum indice Græco omnium verborum phra-*

sium-

ſiumque & altero locorum communium, additis *Ioach. Camerarii ſcholiis Græcis*, & notis *Wolfg. Seberi*. Lipſ. 1604. 8. Hiſpanicè tranſtulerat Judæus celebris *Menaſſe ben Iſraël* & cum notis edere voluit teſte Theoph. Spizelio. p. 383. coronidis Philologicæ ad ſacra arcana Bibliothecarum retecta. Gallicè prodiit Bruxellis A. 1699. 12mo. hoc titulo :

Les preceptes de Phocylide traduits du Grec avec des penſées & des peintures critiques de ce ſiecle, & une diſſertation ſur la biſarrerie des Hommes par Mr. -- del Academie Françoiſe.

IV. Non ab re fuerit hoc loco recenſere collectiones varias ſcriptorum Gnomicorum & ſententiarum è pluribus græcis vetuſtis ſcriptoribus, recentiorum induſtriâ congeſtarum, & in lucem editarum. Primus *Aldus Manutius* Venet. 1494. fol. typis luculentis, cum Heſiodo, Theocrito, Theognide & Phocylide edidit Catonis diſticha a) a Maximo Planude Græcis Hexametris expreſſa, Sententias ſeptem ſapientum, b) Varia adverſus invidiam eleganter dicta & cogitata: *Sententias jambicas* c) *monoſtichas* è variis poëtis collectas ſub titulis alphabeti ordine digeſtis εἰς ἀγαθοὺς ἄνδρας, εἰς ἀλήθειαν &c. Pythagoræ aurea carmina, Acroſtichin Sibyllinam ex Euſebio, & Διαφορὰν φωνῆς, ſive expoſitionem verborum quibus Græci ſonos variarum rerum & voces variorum animalium exponunt, quam hoc loco integram ſubjiciam : ἐπὶ κύκνου ᾄδειν, ἐπὶ ἀηδόνος τερετίζειν, ἐπὶ τέττιγος ἠχεῖν, ἐπὶ κίχλης κιχλίζειν, ἐπὶ κορώνης καὶ κοράκων κρώζειν, ἐπὶ σφηκὸς καὶ μελισσῶν βομβεῖν. ἐπὶ πυρὸς βρῶμος, ἀνέμων πάταγος, καλῶν συριγμός. Ἐπὶ ἀνθρώπων κεκραγέναι, ἐπὶ κυνῶν ὑλακτεῖν (latini *hirrire, rabire*) ἐπὶ λύκων ὠρύεσθαι, κυρίως δὲ ἡ τῶν κυνῶν φωνὴ ὠρυγή. Ἐπὶ προβάτων βληχᾶσθαι, ἐπὶ βοῶν μυκᾶσθαι, Ἐπὶ ἵππων χρεμετίζειν, ἐπὶ ὄνων βρωμᾶσθαι, λέγουσι δὲ καὶ ὀγκᾶσθαι, ἐπὶ λεόντων βρυχᾶσθαι, ἐπὶ ἄρκτων καὶ παρδάλεων ὁμά-

 ζειν,

a) Hæc poſt Planudem Græce verterunt *Matthæus Zuberus*, *Joh. Mylius* Libenrodenſis & feliciſſime *Joſephus Scaliger*, qui etiam ſelectas ſententias Publii Syri totidem verſibus Græcis reddidit. Vide quæ notavi in Bibliotheca latina.

b) Sententias haſce præter Laërtium lib. 1. tradunt Hyginus fab. CCXXI. Clemens 1. Strom. p. 300 Auſonius p. 270. ſeq. edit. Jac. Tollii, Sidonius carmine 15. Scholiaſtes Luciani T. I. p. 34. &c. A. *Leonhardo* quoque *Lycio* ſeptem Sapientum ſententiæ Græcè & latine editæ ſunt cum notis Lipſ. 1562. 8. collectæ ex variis ſcriptoribus Demetrio Phalereo & *Soſiada* apud Stobæum, Plutarcho conviv. 7. Sapient. Laërtio, Auſonio atque recentioribus Alciato & Joach. Camerario. Pro Periandro Corinthio tyranno alii ſeptem ſapientibus annumerarunt Myſonem Cæeneum (χηνεὺς dicitur in Platonis Codicibus, Protagora p. 295.) vel Pherecydem Syrium, vel Acuſilaum Argivum, vel Anacharſin Scytham, vel Cretenſem Epimenidem. Vide Clementem 1. Strom. p. 299.

c) Haſce ſententias quingentas amplius cum latina verſione qualicunque ſua ſeparatim edidit *Othmarus Nachtgall* Argentinus. Argentorati 1515. 4.

ζειν, ἐπὶ ὄφεων καὶ δρακόντων συρίζειν, ἐπὶ ἀετῶν κλαγκάζειν, ἐπὶ ἀλεκτρυόνων κοκκύζειν καὶ ἠχεῖν, ἐπὶ χοίρων γρυλίζειν καὶ γρύζειν, ἐπὶ περδίκων κοκκυβάζειν, ἐπὶ γλαύκων κακκιβάζειν καὶ κλώζειν, ἐπὶ ὀρνίθων κακκάζειν, ἐπὶ ἁμαξῶν τετριγέναι. Dolendum est Isaaci Casauboni diatribam de vocibus animaliũ intercidisse qua scriptor eruditissimus testatur* se opes Græciæ hujus generis in vocibus non segniter contulisse cum paupertate sermonis latini. Vide interim Cæsarium quæst. LXXVIII. p. 218. Carmen de philomela quod Ovidio tribuitur, Joach. Camerarium in commentariis utriusque linguæ p. 198. seqq. Joh. Textoris Officinam p. 280. seq. Andream Schottum Lib. II. c. 51. Observatt. human. Samuelem Bochartum in limine Hierozoici, Jul. Cæs. Bulengerum de venatione Circi cap. 20. Frid. Hofmanni Epigramata p. 158. seqq.

V. Alteram longe copiosiorem collectionem Gnomicorum è MSto Codice descriptam ad *Hieron. Frobenium* misit *Matthæus Aurogallus*, quæ cum Callimachi hymnis græcisque in illos scholiis lucem adspexit Græce Basil 1532. 4. à pag 69. usque ad p. 245. De hac ita scribit *Sigismundus Gelenius* in præfatione ad Carolum Utenhovium: *Levius certe ferretur Menandri desiderium, si vel unica ejus fabula exstaret. Quando vero aliter fatis visum est, quid vetat minutissimas quoque tantorum ingeniorum reliquias toto complecti pectore, maxime si tales sint, ut ob sui pretium non una cum cæteris periisse videantur, perinde ac si ex incendio quopiam horribili gemmæ duntaxat unionesve incolumes eripiantur. In quo genere non memini me quicquam videre conferendum Gnomologiæ, Callimacho in hac editione subjunctæ, ex celeberrimis quibusque Poëtis, Oratoribus ac Philosophis ante bibliothecarum panolethriam excerptæ. Habentur quidem non pauca priscorum poëmatum fragmenta apud Athenæum, sed ea magis ad exhilarandum comicis salibus lectorem, quàm ad instituendam vitam moresve formandos accommoda. Prodierunt jampridem Græci senarii gnomici* (ab Aldo, ut jam notabam, editi) *sed magis opinor vulgo olim jactati quàm ex veterum monumentis collecti. At hîc mira in omnibus sententiis utilitas, in plerisque haud minor majestas quam in illis quæ in Delphico sacrario scriptæ memorantur: sunt quæ nec Ecclesiarum quidem parietes dedecere possint. Varietas vero tanta, ut plus centum auctores habeant.* Elenchus scriptorum è quibus sententiæ excerptæ sunt libro præmissus ita se habet: Ἀγάθων. Ἀγησίλαος. Αἰλιανός. Αἰσχίνης. Αἰσχύλος. Ἄλεξις. Ἀλκαῖος. Ἄμφις. Ἀνακρέων. Ἀναξάμαρυς. ** Ἀναξανδρίδης. Ἀναξιμένης. Ἀνάχαρσις. Ἀντίγονος. Ἀντισθένης.

* Casaub. in notis ad Antonium Getam Ælii Spartiani.

** Versus qui sub Anaxamarydæ nomine leguntur in hac collectione p. 116. apud Stobæum in florileg. tit. 68. ὅτι οὐκ ἀγαθὸν τὸ γαμεῖν, exstant sub nomine Anaxandridis. Incipiunt: ὅστις γαμεῖν βουλεύετ' οὐ βουλεύεται ὀρθῶς &c.

νης. Ἀντιφάνης. Ἀπολλωνίδης. Ἄρατος. Ἀριανός.* Ἀρίσαρχος. Ἀριστοτέλης. Ἀριστοφῶν. Ἀρίστων. Ἀρχίλοχος. Ἀστυδάμας. Βακχυλίδης. Βίας. Βίων. Βροῦτος. Δημόκριτος. Δημόνικος. Δημοσθένης. Δίφιλος. Εἰρήνη.** Ἐπίκουρος. Ἐπίχαρμος. Ἐρασίστρατος. Ἐρατοσθένης. Ἕρμαρχος*** Εὔηνος. Εὔπολις. Εὐελπίδης. Εὐσέβιος. Εὐφορίων. Εὔφρων. Ζήνων. Ἡλιόδωρος. Ἡνίοχος. Ἡρόδοτος. Ἡρώδης. Ἡσίοδος. Θαλῆς. Θέογνις. Θεόγονος. Θεοδέκτης. Θεόκριτος. Θουκυδίδης. Ἱέραξ. Ἱππόθοος. Ἱπποκράτης. Ἱππῶναξ. Ἰσαῖος. Ἰσοκράτης. Καλλίμαχος. Καλλῖνος. Καρκῖνος, Κάτων. Κλεάνθης. Κλεινίας. Κλείταρχος. Κλεόβουλος. Κράντωρ. Κράτης. Λεωνίδης. Λυκοῦργος. Λυκόφρων. Λυσίας. Μένανδρος. Μενεκράτης. Μητρόδωρος. Μίμνερμος. Μοσχίων. Μόσχος ὁ Σικελός. Μουσώνιος. Ναυμάχιος. Νεοπτόλεμος. Νεόφρων. Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός. Ξενοφάνης. Ξενοφῶν. Ὄβριμος. Ὀλυμπιάς. Ὅμηρος. Πανύασις. Πειρίθοος. Πείσανδρος. Πίνδαρος. Πιττακός. Πλάτων. Πλούταρχος. Πολύαινος. Πολυΐδης. Πομπήϊος Μακρός. Πορφύριος. Ποσίδιππος. Πυθαγόρας. Πυθίας. Ῥαδάμανθυς. Σαπφώ. Σερῖνος. Σιμωνίδης. Σόλων. Σοφοκλῆς. Στάσιμος. Σωκράτης. Σώπατρος. Σωσίθεος. Σωτάδης. Σωτίων. Τέλης. Τιμοκλῆς. Τυρταῖος. Ὑπερίδης. Φαβωρῖνος. Φάλαρις. Φανοκλῆς. Φερεκράτης. Φιλέας. Φιλήμων. Φίλων. Φιλήτας. Φιλιππίδης. Φίλισκος. Φωκυλίδης. Χαιρήμων. Χείλων. Χοίριλλος. Sententiæ ex his ſcriptoribus verſu & proſa collectæ exhibentur ſub titulis, literarum ordine digeſtis: Περὶ αἰδοῦς, περὶ ἀναιδίας, περὶ ἀδικίας, περὶ ἀκρασίας, περὶ ἀληθείας, περὶ ἀνεξικακίας, περὶ ἀφροσύνης, περὶ ἀπορρήτων, περὶ ἀσωτίας, περὶ ἀφροδίτης καὶ ἔρωτος. &c. Cæterum facile apparet conferenti, hanc collectionem ſententiarum integram ſelectam eſſe neſcio quo auctore è florilegio *Iohannis Stobæi* tunc nondum edito, de quo perinde ut de *Antonii, Maximique* & *Ioh. Damaſceni* ſimilibus Collectaneis dixi infra Libro V. Nam *Ori* quidem ſive *Orionis* συναγωγὴ γνωμῶν ſive ἀνθολόγιον Svidæ memoratum diu eſt quod intercidit.

VI. In præſenti paucis commemorandus *Joachimus Camerarius* eſt, vir ſummus, à quo præter editionem Theognidis Phocylidiſque ſupra à me laudatam, cui Pythagoræ aurea carmina, tum Solonis, Tyrtæi, Simonidis

* Verſus Hexametri ἦ ἄρα δὴ &c. ſub Ἀριανοῦ nomine in hac collectione p. 85. obvii, apud Stobæum tit. 4. περὶ ἀφροσύνης tribuuntur Rhiano.

** Verſus bini Hexametri ſub εἰρήνης nomine exſtant in hac collectione p. 157. τοῦτόκεν εἰς ἀΐδαν &c. qui apud Stobæum tit. 119. περὶ θανάτου p. 486. edit. Grotii tribuuntur incerto. In aliis Stobæi editionibus nomina ſcriptorum hoc loco ut in aliis paſſim plane ſunt perturbata.

*** Stobæi codicibus Ἕρμαχος. Pro Στάσιμος alii Στασῖνος.

nidis, & Callimachi quædam adjunxit, adolescentum studiis etiam consecratus fuit libellus alter Gnomologicus Græcolatinus, excusus Lipsiæ in 8. Inter alia in hoc Græce & latine quamvis sine nomine auctoris offendes * narrationem de gentibus Indiæ & Bragmanibus, quam postea vertit ac velut ante ineditam sub vero *Palladii*** nomine cum Ambrosio de moribus Bragmanum & Anonymo de Bragmanibus Græce ac latine vulgavit Eduardus Bissæus, Lond. 1668. 4. Omitto ejusdem Camerarii, à quo etiam Sirachidis sententiæ castigatæ & versione ac notis illustratæ sunt, ἀριθμολογίαν ἠθικὴν, & disticha sacra ac moralia præceptaque honestatis vulgata Argentorati 1568. 8.

VII. Sed & *Iacobus Hertelius* Curiensis Sententias variorum Poëtarum veterum cum ex aliis tum è Stobæo maxime collegit & latina prosa vertit Τὰ τῶν παλαιοτάτων ποιητῶν γνωμικὰ ποιήματα σωζόμενα. Basil. 1561. 8. & frequenter recusa, ut Lips. 1600. Helmst. 1668. 8. In hac collectione præter Theognidem cum versione Vineti & notis, Phocylidemque de quibus jam dixi, continentur Pythagoræ aurea carmina a) Fragmenta ex elegiis *Solonis* b) & ejusdem sententiæ quædam

* Hanc observationem fateor me debere Clarissimo Viro *Samueli Knauthio*, qui Witebergæ mihi aliquando versanti ejus rei fidem fecit producto statim libro, ut ipse est λειψάνων Camerarianorum indagator diligentissimus. Ad eum potissime recurrent si qui editionem Operum Camerarii in se suscipere cogitaverint, quod Andreæ Schotti quondam consilium fuisse à Thoma Segeto vehementer ac merito probatum intelliges ex hujus literis ad Jungermannum, datis IX. Dec. A. 1606. ad calcem Hottomannianarum p. 463.

** Lubens assentior Rev. Viro Guil. Caveo, qui parte 2. Hist. literar. Palladium hunc eundem esse docet cum eo cui Johannis Chrysostomi Vitam ab Emerico Bigotio Paris. 1680. 4. editam & Historiam Lausiacam debemus. Nam & in codice Colbertino 973. post Lausiacam Historiam descripta legitur, teste Cangio.

a) De his infra cap. XII. quemadmodum de Demophili, Democratis, Sixti & Secundi Pythagoræorum sententiis cap. XIII.

b) Solonis scripta qui Archon exstitit Athenis Olymp. XLVI. 3. fuerunt (præter leges de quibus infra cap. XIV.) δημηγορίαι, εἰς ἑαυτὸν ὑποθῆκαι, ἐλεγεῖα adversus Pisistrati tyrannidem. Diodor. Sic. XIX. 1. tum ad Cypranorem Regem aliaque, τὰ περὶ Σαλαμῖνος versibus elegis centum, τὰ περὶ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας Poëmate Heroico versibus 5000. Ἴαμβοι καὶ ἐπῳδοί. Vide ad Laërt. I. 61. Meursium in Solone c. V. & in Bibliotheca Attica. Mnesiphilus Solonis ζηλωτὴς sive discipulus quem Themistocles frequentavit teste Clemente I. Strom. p. 302.

dam. Fragmenta *Tyrtæi* c) *Naumachii* d) & *Mimnermi* e) Sententiæ nonnullæ *Callimachi*, f) *Eveni Parii*, g) *Rhiani* h) *Eratosthenis* i) *Pan-*

c) *Tyrtæus* Atheniensis, junior Licurgo, Solone antiquior, in bello Messenio circa Olymp. *XXV.* (Svidas *XXXV.*) ab *A*theniensibus missus Spartanis dux, cujus anapæstis (Vales. ad Ammian. *XXIV.6.*) & elegis ad virtutem bellicam excitati victoriam reportarunt: Vide Lycurgi Orat. adversus Leocratem p.167. seq. Strabonem VIII. p.362. Justinum III. 5. & *P*ausaniam Messenicis. *A*mpelium c.14. ubi male *tertiusque*, pro *Tyrtæus*. *S*cholion Græcum ad Dionem 2. de regno p.24. & Tzetzam Chil. 2. hist. 26. qui προτρεπτικὰ πρὸς πόλεμον ᾀσμάτων μέλη vocat. Ex Tyrtæi εὐνομίᾳ quam laudat Aristoteles V.7. *P*olit. videntur petiti versus quos producit Plutarchus in Lycurgo f.43. Plura de Tyrtæo leges apud Franciscum Floridum Sabinum III. 10. lect. subcesiv. T.1. facis artium Gruterianæ p. 1213. seq. Meursium ad Hesych. illustrem p.207. seq. & in Miscellaneis Laconicis II.3. & IV. 17. Vossium *III.* Inst. Poët. p.53. Fragmenta Tyrtæi, Mimnermi & Simonidis diligentius collegit *Fulvius Ursinus* post carmina IX. illustrium fœminarum, Antvv. 1668. 8. Svidas Tyrtæum ait scripsisse πολιτείαν Λακεδαιμονίοις, καὶ ὑποθήκας δι' ἐλεγείας, καὶ μέλη πολεμιστήρια βιβλία έ. Meminit & Dio Chrysost. *XXVI.* p.440. & *P*lutarch. *C*leomene pag. 805.

d) *Naumachii* versus in laudem virginitatis & de officiis probæ uxoris ante Arsenium produxit Stobæus. Videtur Christianus esse Erasmo, Gyraldo, Scaligero, Vossio aliisque licet nihil illius legere me memini, quod non ab Ethnico Poëta proficisci potuerit. Exstant & versiculi ejus in vituperationem divitiarum Nescio diversus ne fuerit à Naumachio Medico Epirota Galeni æquali cujus mentio apud Svidam in Φιλάγριος, & *P*roclum MS. in *X.* Platonis de Rep. quo in loco ait eum vixisse temporibus suorum πάππων. *V*ide Alex. Morum ad Johann. XI. 39.

e) Solonis æqualis hic fuit. *V*ide Laërtium I.60. Colophonius, inventor Pentametri, qui ideo *Mimnermi versus* dicitur apud *P*ropertium 1.9. Meminit Mimnermi Hipponax apud Plutarchum lib. de Musica p.1134. Gyraldus *Mnemermum* vocare mavult ratione levissima ductus contra veterum *C*odicum testimonia. Fragmenta ejus à *Fulvio Ursino* collecta esse jam dixi. *V*ide præterea *A.* Schottum II. 52. Obs. Human. Et quæ viri docti ad Ælian. XII. 36. *V*ar.

f) De Callimacho infra Lib. *III.* suo loco.

g) Duos Evenos Parios Elegiographos fuisse tradit Eratosthenes apud Harpocrationem. Alter horum, (junior ut existimo, quem solum γνωρίζεσθαι sive celebritatem assecutum scribit Eratosthenes) Socratis æqualis fuit. *P*lato in Apologia Socratis & in Phædone, Aristoteles *VII.* 11. Nicomacheor. & *V.* 5. Metaphys. &c. Plutarchus quæst. *P*laton. pag. 616. Evenum ἐν τοῖς εἰς εὔνομον ἐρωτικοῖς Artemidorus Lib. I. c. 5. Cum *A*ristide Milesiarum scriptore conjungit Arrianus Epictetear. *IV.* 9. Apud auctorem fragmenti Censorino subjecti c. 8. pro Evemero Evenum reponit Nic. Loënsis *IX.* 1. Epiphyllidum. *V*ide & *P*olitianum c. 26. Misc. ubi Ovidii locum ex Eveno expressum notat. Eveni nonnulla occurrunt in Anthologia & apud Stobæum. Philistum Historicum Socrate paulo juniorem, Eveni Elegiographi discipulum fuisse, auctor Svidas in Φίλιστος.

h) *Rhianus* Benæus Cretensis Poëta cujus nomen cum *A*rriano subinde confundunt librarii, sub Ptolemæo Evergete clarus scripsit pluribus libris Ἀχαϊκὰ, Ἠλιακὰ, Ἰλιακὰ, Θεσσαλικὰ & Μεσσηνικὰ, tum Ἡρακλειάδα Libris *XIV.* *V*ide Stephanum Byz. in Βήνη, *V*ossium de Historicis Græcis L. I, c. 17. & Meursium in Creta. Cæterum *V*ersus Rhiani quos Herte-

i) *Panyasidis*, k) *Lini*, l) *Menecratis*, m) *Posidippi*, n) *Metrodori* o) & *Simonidis*. p) Tum Variorum Jambica Monosticha, quæ ab Aldo Græce vulgata esse supra §. 3. notabam. Denique sententiæ selectæ *Comicorum*, Philemonis, Alexidis, Amphidis, Anaxandridis, Antiphanis, Apollodori, Diphili, Menandri, Diodori Sinopensis, Eubuli, Hipparchi, Nicostrati, Pherecratis, Philippi, Philippidis, Sotadis, Cratetis, Eriphi, Posidippi, Timoclis & Clearchi. Hanc Hertelii collectionem integram Græce & latine recudit *Joh. Crispinus* Genevæ 1569. & 1584. 12. *Jacobus Lectius* in corpore Poëtarum Græcorum Genev. 1606. fol. Recensuit & castigavit *Frid. Sylburgius*, latinamque versionem passim emendavit, *Joh. Commelino* etiam nonnulla inter præfandum loca Gnomicorum notante Heidelb. 1596. 8. Francof. 1603. 8. Ultraj. ad Rhen. 1651. 12.

VIII. Non minus diligenter in hoc sententias græcas colligendi & in

Hertelius produxit petiti sunt ex Stobæi florilegio serm. *IV.* p. 31. seq. edit. Grotii. Rhiano hoc delectatum Tiberium Imp. tradit Svetonius c. 70.

i) De Eratosthenis scriptis qui Rhiani æqualis fuit ago infra Libro III. cap. 18.

k) *Panyasis* Teognide junior, Herodoti, ut ajunt civis ac patruelis, Heroico poëmate scripsit Ἡρακλείαν libris XIV. versibus 9000. quam præter alios laudat Eratosthenes in Catasterismis c. 11. Si Clementem Alex. audimus, in hoc poëmate Οἰχαλίας ἅλωσιν à Creophylo compositam exscripserat Panyasis, quam Ἡρακλείαν Pausanias vocat. Vide supra Lib. I. c. 4. Pentametro etiam carmine Panyasis composuit Ἰωνικὰ de Codro & Nileo Coloniisq; Jonum versus 7000. Vide Svidam, & Vossium Hist. Gr. IV. 6. Panyasin juniorem qui libros 2. de insomniis scripsit & meliore jure quam prior Τερατοσκόπȣ nomen à Svida alteri tributum meretur, allegat Artemidorus L. I. c. 66. & L. II. c. 35. p. 124.

l) De hoc dictum Lib. I. c. XIV.

m) Duos tantum versiculos *Menecratis* affert Hertelius, qui leguntur in Anthologia Græcorum Epigrammatum Lib. I. c. XVI. & apud Stobæum serm. *CXVIII.* Puto autem esse Menecratis Smyrnæi, cujus Epigramma legitur in eadem Anthologia L. I. c. *LXXXVII.* Menecratis Grammatici mentio apud Artemidorum IV. 62. p. 247. Alios Menecrates commemoro infra in notitia Comicorum ubi de Menecrate Syracusano Comico.

n) *Posidippi* unicum Epigramma dat Hertelius sed perelegans in vitam humanam ex Stobæi serm. 96. & Anthologiæ L. I. c. 13. in qua additur, illud ab aliis tribui Crateti Cynico. At Ausonii Idyllium XV. quod ex hoc Epigrammate expressum est, inscribitur; *Ex Græco Pythagoricon de ambiguitate vitæ.* Felici Metaphrasi latina præter Georgium Buchananum & Joh. Gorræum reddidit princeps eruditorum Josephus Scaliger, quæ incipit; *Quod vitæ insistemus iter si plena tumultu Rebus & implicitis sunt fora, cura domi.* Non minus feliciter Grotius in Stobæo suo & Anthologiæ versione inedita. Alia hujus Posidippi Epigrammata in Anthologia occurrunt. Ab isto Ἐπιγραμματογράφῳ diversus Posidippus Comicus de quo infra suo loco.

o) *Metrodori* Epigramma Posidippeo oppositum eodem Anthologiæ loco legitur & Buchanani, Gorræi, Grotiique Metaphrasi illustratum est.

p) De *Simonide* dixi infra cap. *XV.*

& in adolescentum usum separatim edendi studio versatus est vir Optimus *Mich. Neander* * Soraviensis, cujus industriæ debemus versione & notis illustrata 1) *Anthologicum Græcolatinum* h. e. insigniores sententias decerptas ex Hesiodo, Theognide, Pythagora, Phocylide, Arato, Theocrito &c. Basil. 1556. 8. 2) *Aristologiam Pindaricam* sive sententias è Pindaro & *Lyricis* selectas. ibid. 3.) *Gnomologiam Græcolatinam* sive insigniores sententias Philosophorum, Poëtarum, Oratorum & Historicorum ex magno Anthologio Johannis Stobæi excerptas & in locos supra bis centum digestas. ibid. 1557. 8. 4.) *Gnomologicum Græcolatinum* in duos distributum libros, & sententias ex omni genere veterum scriptorum Historicorum quoque & Philosophorum Rhetorumque, non tantum Poëtarum complexum. ibid. 1564. 8. 5.) *Opus aureum* & Scholasticum, in quo præter Pythagoræ aurea Carmina, Phocylidem ac Theognidem, Gnomologicique libros duos jam memoratos continentur libri totidem Græcorum Apophthegmatum collecti à Matthæo Gotho Elrichensi, *Nili*** sententiæ, Coluthus, Tryphiodorus, Quinti Smyrnæi Libri III. postremi, Laurentii Rhodomanni Poëmata tria Græca & latina (I. Vaticinium Nerei Marini de Trojæ excidio, II. Mithridates, III. Arion) ac denique Luciani Somnium. 6) *Patrum* sive Ecclesiæ veteris doctorum ac Theologorum *Græcorum sententias* selectiores, una cum Catechismo Lutheri Græce reddito, Protevangelio pseudo Jacobi & aliis Apocryphis de Christo narrationibus. Basil. 1564. 8. In Gnomologico suo Homeri quoque sententias Neander exhibuit, quod præter *Boëtium Rordahusanum* majore deinde studio atque apparatu fecit in Gnomologia sua Homerica *Jacobus Duportus*, ut dixi hoc ipso Libro II. cap. 6. num. 8.

IX. E Comicis Græcis XLII. deperditis sententiæ collectæ lucem viderunt Parisiis ex Officina *Guil. Morelii* 1553. 8. Græce & latine.

 Et no-

* De hoc Neandro consulenda Antonii Teisserii elogia Thuanea ad A. 1595. quo diem obiit supremum. Catalogus scriptorum Neandri occurrit in ejus Erotematibus Græcæ linguæ p. 486. seq. editionis Witeb. 1586. 8vo.

** *Nilus* Asceta patria CPolitanus Chrysostomi discipulus, clarus circa A.C. 440. â Neandro & aliis Episcopus vocatur, perperam quidem ut notatum Allatio lib. de Nilis p. 16. Sententiæ ejus Græce & latine exstant in Orthodoxographis (editionis secundæ, nam in prima latine tantum) & in Auctario Ducæano Bibliothecæ Patrum T. 2. in quo etiam Græce & latine reperiuntur *Thalassii* Abbatis circa A.C. 640. clari quatuor centuriæ sive Hecatontades sententiarum cum versione Joh. Oecolampadii. Nili sententias latino carmine reddidit Antonius Meierus Uleteranus Flander, Cameraci 1561. 4. Prosâ post Neandrum & alios Stephanus (Petrum facili memoriæ lapsu vocat præstantissimus Caveus) Schoning Doccumiensis Scholæ in Frisia Rector, Franequeræ 1608. 8vo. Cum Schonigii versione recudi curavit Christianus Weisius, Zitaviæ decus singulare, Gorlicii 1679. 8.

Et nomina quidem Comicorum hæc ſunt: Alexis, Amphis, Anaxandrides, Antiphanes, Apollodorus, Axionicus, Batho, Clearchus, Crates, Crito, Crobylus, Damoxenus, Demetrius, Diodorus, Dionyſius, Diphilus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Eupolis, Euphron, Hermippus, Hipparchus, Menander, Mneſimachus, Nicoſtratus, Pherecrates, Philemo, Philippides, Philippus, Phrynichus, Plato, Poſidippus, Sotades, Strato, Theognetus, Theophilus, Theopompus, Timocles, & Xenarchus. Scriptores vero qui has ſententias in Libris ſuis ſervarunt præter Athenæum, Clementem Alex. Euſebium, Harpocrationem, Stobæum, Philonem, Plutarchum ac Svidam laudantur Auctor Collectaneorum impreſſorum cum Callimacho, de quibus ſupra §. V. dixi, & *Hieronymus Spartanus* in libello MS. cui titulus: ἐκ τῶν Μενάνδρου γνῶμαι μονόστιχοι, quem ſine nomine auctoris evolvere me memini in Bibliotheca Gudiana.

X. Morellum ſecutus *Jacobus Hertelius* eſt, qui Baſil. * 1560. 8. edidit collectas à ſe & latine verſas ſententias Comicorum quinquaginta, præmiſſa ſingulorum vita breviter ſcripta vel perſtricta potius, & dramatum Catalogo. Nomina Comicorum hæc ſunt: Alexis, Amphis, Anaxandrides, Antiphanes, Apollodorus, Ariſtophon, Axionicus, Bathon, Chæremon, Clearchus, Crates, Cratinus, Crito, Crobylus, Damoxenus, Demetrius, Diodorus, Dionyſius, Diphilus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Euphron, Eupolis, Heniochus, Hermippus, Hipparchus, Machon, Menander, Mneſimachus, Moſchion, Nicoſtratus, Pherecrates, Philemon, Philippides, Philonides, Phœnicides, Phrynichus, Plato, Poſidippus, Sotades, Straton & Theognetus. Collectioni huic præmiſit *Platonii* Grammatici fragmentum περὶ διαφορᾶς τῶν παρ' Ἕλλησι Κωμῳδιῶν & περὶ διαφορᾶς χαρακτήρων cum latina ſua verſione, quod Græcis in Ariſtophanem ſcholiis præfixum eſt à Thoma Magiſtro.

XI. *Henricus Stephanus* non modo inter Poëtas ſuos Græcos Principes emendatiſſime & elegantiſſime excuſos Pariſ. 1566. fol. locum dedit Gnomicis ſupra §. 7. commemoratis, ſed & ſingulari parvo licet volumine congeſſit virtutum encomia ſive gnomas de virtutibus ex Poëtis & Philoſophis utriusque linguæ, Græcis verſibus adjecta interpretatione ſua A. 1563. 12. Denique forma minore Comicorum Græcorum latinorumq; ſententias ſelectas cum interpretatione & ſcholiis, A. 1569. *Græcorum* quidem Alexidis p. 4. & 453. Amphidis p. 12. Anaxandridis p. 19. Antiphanis p. 26. & 455. Apollodori p. 50. Axionici p. 418. Bathonis p. 419. Clearchi p. 420. Cratetis p. 421. Crobyli p. 423. Diodori p. 424. Dionyſii p. 425. Diphili p. 63. & 458. Ephippi p. 426. Eriphi p. 427. Eubuli p. 428. Euphronis p.

431.

* In Kœnigii Bibl. perperam legitur A. 1616.

431. Hermippi p.432. Hipparchi p.433. Menandri p.89. & 459. Nicostrati p.434. Pherecratis p.435. Philemonis p.369. & 462. Philippi p.436. Philippidis p.438. Phœnicidis p.441. Posidippi p.439. Sotadis p.447. Timoclis p. 449. & Xenarchi p.452. *Latinorum* Afranii, Cæcilii, Nævii, Plauti, Pomponii, Sex. Turpilii, Terentii & Publii Syri. Sententias Comicorum Græcorum ab H. Stephano editas recudi fecit, & præter H. Stephani versionem latinam duplici interpretatione metrica auxit *Christianus Egenolphus*. Francof. 1579. 8.

XII. His universis longe anteferenda est collectio non plenior modo sed emendatior quoque & selectior *Hugonis Grotii*, tum in aliis scribendi generibus, tum in græcis latino versu reddendis & universe in poësi latinâ (Salmasio etiam, & illo in loco ubi ejus laudibus detrahit, judice*) Magni & excellentis Viri, quæ inscribitur: *Excerpta ex Tragœdiis & Comœdiis Græcis tum quæ exstant tum quæ perierunt, emendata & latinis versibus reddita ab Hugone Grotio, cum ejus castigationibus & notis*. Paris. 1626. 4. *Tragicorum* ex quibus sententias delegit Grotius, nomina sunt XXVI. Achæus, Æschylus, Agathon, Alcæus, Antiphon, Apollonides, Aristarchus, Astydamas, Carcinus, Crates, Critias, Dicæogenes, Diogenes Oenomanus, Dionysius Tyrannus, Euripides, Jon, Lycophron, Melanippides, Melanthius, Moschion, Neophron, Sophocles, Sositheus, Theodectes, Thespis & Timotheus. *Comicorum* LXXXI. Alexis, Anaxandrides, Anaxilaus, Anaxippus, Antiphanes, Apollodorus Gelous, Apollodorus Carystius, Archippus, Aristophanes, Aristophon, Athenion, Axionicus, Bato, Callias, Chæremon, Clearchus, Crantor, Crates, Cratinus, Cratinus junior, Crobylus, Damoxenus, Demonax, Diodorus Sinopensis, Diphilus, Ecdorus, Ephippus, Epicharmus, Epicrates, Eriphus, Eubulus, Euphron, Eupolis, Hegesippus, Heniochus, Hermippus, Hipparchus, Hippothoon, Jophon, Laon, Lysippus, Machon, Menander, Metagenes, Moschion, Nausicrates, Nicochares, Nicomachus, Nicophron sive Nicophon, Nicostratus, Pherecrates, Philemon major, Philemon junior, Philæterus, Philippides, Philippus, Philiscus, Philonides, Philoxenus, Phœnicides, Phrynichus, Phyllidius, Plato, Posidippus, Sclerias, Serapion, Simylus, Sopater, Sophron, Sosicrates, Sosipater, Sositheus, Strato, Strattis, Teleclides, Theognetus, Theophilus, Theopompus, Timocles, Xenarchus & Xenon. De singulis hisce Poëtis eorumque dramatis ago infra in notitia Tragicorum & Comicorum deperditorum. Dolendum interim est à Grotio non notata esse loca veterum

* In Epistola ad Sarravium, qua G. J. Vossium Grotio præfert, edita à Tho. Crenio parte 1. animadvers. Historico Philolog. p. 23.

terum scriptorum unde singula fragmenta petita sunt, & vix hinc inde Auctoris nomen in notis, obiter veluti adspersum. Quamquam accepi hunc defectum in Codice suo supplevisse singularis doctrinæ virum Thomam Gatakerum * qui in Adversariis suis cap. IX. seq. & hinc inde in notis ad Marcum Antoninum non vulgaria quædam in excerptis Grotianis emendat & corrigit, quod etiam locis quibusdam factum à *Richardo Bentlejo* in fragmentis Callimachi & in Epistola ad Joh. Millium in qua pag. 21. affirmat se fragmenta omnium Poëtarum Græcorum cum emendationibus & notis grande opus edere pridem constituisse, sed mutato vitæ instituto hoc consilium, quod merito dolent harum literarum studiosi, abjecisse. Porro Grotius testatur se usum esse collectione inedita *Theodori Canteri*, quæ ab eo tempore pervenit in Bibliothecam Petri Francii ** Poëtæ & Oratoris nostra ætate elegantissimi. Verba Grotii hæc sunt, cum de Æschylo, Sophocle, Euripide Tragicis; tum de Comicis Epicharmo, Aristophane, Menandro ac Philemone judicium tulisset, *Collegeram*, inquit, *ex iis qui exstant Tragicis & Comicis ea quæ mihi utilissima videbantur. Eorum vero qui perierunt fragmenta Comicorum quidem prodierant aliqua pridem Lutetiæ à Morello, Basileæ ab Hertelio edita, sed mendose admodum. His multa adjeceram, Tragicorum quoque nunquam editas ante reliquias annotaveram, lectis in hoc Platone, Aristotele & eorum explicatoribus, Philone præterea, Plutarcho, Sexto Empirico. Oratoribus Græcis & Oratoriæ artis Magistris, Historiarum scriptoribus, Æliano, Athenæo & tragœdiarum atque Aristophanis Scholiastis, Justino quoque, Theophilo, Athenagora, Clemente aliisque scriptoribus Christianis, cum vir natus demerendis literis Andreas Schottus me monuit factam à viro non mediocriter erudito* Theodoro Cantero *diligentissimam utriusque generis Comici ac Tragici collectionem, cui additas a se, item à Scaligero emendationes nonnullas, & ex libris antea editis latinam soluta oratione versionem. Eos Codices ipso monente à Roverianis typographis utendos sumsi, unde habere poterit si quis implere velit quod nostro operi deest. Multa enim omisimus, quæ ad vocum duntaxat significationem discendam afferuntur, nonnulla etiam ob insignem spurcitiem, cujus tamen generis quædam melioribus connexa in alieno opere ponere coacti sumus, eo minore periculo, quod etiam talium usum comparatione melioris institutionis, Christiani scriptores pridem monstraverint.* In Opere ipso Grotius subinde remittit ad sententias Poëtarum excerptas à Stobæo & à se emendatas ac latine redditas quæ lucem viderant *Paris.* 1623. 4.

XIII.

* Ejus codex fuit in Bibl. If. *Vossii* quæ perlata est ut audio Lugdunum Batavorum.

** Th. Jans. Almeloveenius *Vir* Clariss. præf. ad Epigramma & Poëmatia *Vetera* latina: *Theodori Canteri veterum Poëtarum Græcorum collectanea sæpe numero à V. C. Isaaco Casaubono expetita in Clarissimi atque amicissimi Viri Petri Francii Poëtarum facile principis Bibliotheca instructissima plus semel vidimus.* Obiit Francius Amstelodami A. 1704.

XIII. Denique *Radulphus* etiam *Wintertonus* in adolescentum usum Gnomicos scriptores Græcos edidit cum latina versione, Cantabrigiæ 1661. 8. inter Poëtas minores Græcos, in qua collectione occurrunt Hesiodus, Theocritus, Moschus, Bion, Simmias, Musæus, Theognis, Phocylides, Pythagoræ aurea carmina: tum fragmenta ac sententiæ quædam Solonis, Tyrtæi, Simonidis, Rhiani, Naumachii, Panyasis, Orphei, Mimnermi, Lini, Callimachi, Eveni Parii, Eratosthenis, Menecratis, Posidippi, Metrodori: dehinc Comicorum Philemonis, Alexidis, Amphidis, Anaxandridæ, Antiphanis, Apollodori, Diphili, Menandri, Diodori Sinopensis, Eubuli, Hipparchi, Nicostrati, Pherecratis, Philippi, Philippidæ, Sotadis, Cratetis, Eriphi, Posidippi, Timoclis, Clearchi & aliorum incertorum, subjunctis ad calcem libri Observationibus Wintertoni Grammaticis ad Hesiodum.

CAPUT XII.

De Pythagora & Empedocle, scriptisque ad hos relatis.

Pythagoræ Samii ætas 1. *Vitæ scriptores.* 2. *Plures Pythagoræ.* 3. *Scripta Pythagoræ Philosopho tributa quæ interciderunt.* 4. *Interpretes Symbolorum Pythagoricorum.* 5. *Sphæra & tabula Pythagorica. Epistolæ. Aureorum Pythagoræ Carminum auctor Empedocles Agrigentinus.* 6. *Horum editiones, & de Hierocle aureorum Carminum interprete.* 7. *Empedoclis scripta.* 8. *Sphæra ei tributa exhibetur integra cum Florentis Christiani notis Græce & latine.* 9.

I.

PYTHAGORAS Samius * duabus rebus pulcherrimis nomen dedit apud Græcos, Philosophiæ, cujus cultor studiosissimus, & Mundo, cujus contemplator sollertissimus fuit. De ætate ejus vehementer inter se pugnant veteres; dum incauti fortassis diversos Pythagoras permiscent ac confundunt, non minus ac quam contraria narrant de vita ejus universa morteque & mortis genere, ut arduum sit verum hîc à falso nisi divinando distinguere.

* Diversas virorum doctorum de ætate *Pythagoræ* sententias vide sis apud H. Dodvvellum p. 114. diss. de ætate Pythagoræ. In Samiorum numis *Pythagoras* conspicitur, sidera in orbe stellato indicans virga sive radio. *Vide* Jo. Harduini Chronologiam *V.*T. p. 90. seq. Alius numus apud Fulvium Ursinum pag. 62. elog. é quo expressa *Pythagoræ* imago in Laërtio Wetsteniano & apud Jac. Gronovium T. 2. thesauri Antiqv. Græc. tabula XL. & in Jamblicho Clariss. Neocori. Vide & Nobilissimum Virum Jacobum de Wilde ad numisma *CXXXIX*, & *CXL*, Pythagoræ imagines à Carpocratianis cultas referunt Nicetas & alii.

re. Nec minus in diverſa abeunt, ne de aliis jam dicam, triumviri noſtra ætate doctiſſimi qui de hoc argumento imprimis diligenter egerunt *Guil. Lloydius* a) Epiſcopus Coventrenſis & Lichfeldenſis, (hodie Vigorninienſis) *Rich. Bentlejus* b) & *Henricus Dodwellus.* c) Inter extrema medium * ni fallor tutiſſimum ſit, nec certe natus Pythagoras ante Olympiadem XLIII. 4. quæ Bentleji: (Lloydius malit XLVIII. 3.) nec poſt Olymp. LII. 4. quæ opinio eſt inſignis plane viri H. Dodvvelli. Poſtquam audiiſſet Thaletem, Epimenidem, Pherecydem, Biantem, & per plures annos (XXII. quidam ponunt) ſapientiæ cauſâ peregrinando conſumſiſſet, & Olymp. LVIII. naturam Luciferi indagaſſet, teſte Plinio II. 8. Hiſt. captivus à Cambyſe ** ductus fuit in Perſiam Olymp. LXIII. 3. *** Inde in Italiam venit Bruto Conſule, ſi Ciceronem ac Solinum audimus, hoc eſt Olymp. LXVII. 1. quam ſententiam firmat Gellius XVII. 21. Non vixiſſe traditur ultra CXVII. annum ætatis, cum alii anno XCIX. (ut Tzetzes XI. hiſt. 366.) alii citius d) referant obiiſſe: vel Metaponti, vel in prælio inter Agrigentinos & Syracuſanos, poſtquam per annos viginti Crotone commoratus fuiſſet teſte Juſtino XX, 5. indeque propter ingraveſcentem forte Cylonianam factionem ſe mature recepiſſet.

II. Vitam Pythagoræ è veteribus præter deperditos quamplurimos, Ariſtoxenum cumprimis, Hermippum, Nicomachum alioſque, de quibus *Joh. Jonſius* in opere eximio de ſcriptoribus Hiſtoriæ Philoſophicæ videri poteſt, ſcripſerunt hi quatuor: 1. *Diogenes Laërtius* Libro VIII, doctiſſi-

a) In libro Anglice edito paginarum 76. cui titulus: A Chronological account of the life of Pythagoras and of other famous men his contemporaries, vvith an Epiſtle to the Rd. Dr. Bentleji about Porphyry's and Jamblichus's lives of Pythagoras Lond. 1699. 8.

b) In Apologia diſſertationis pro Epiſtolis Phalaridis, itidem Anglice editâ.

c) Diſſ. III. de Cyclis Græcorum, §. 12. & in diſſ. de ætate Pythagoræ Philoſophi, Lond. 1704. 8.

* Livius XXVI. 49. *Si aliquibus aſſentiri neceſſe eſt, media ſimillima veris ſunt.* Antilochus Hiſtoricus apud Clementem 1. Strom. p. 309. Pythagoræ ἡλικίαν ponit 312. annis ante mortem Epicuri, hoc eſt Olymp. XLIX. 2. Olympiade LXI. claruiſſe ait Diodorus. Sic in excerptis Peireſc. p. 241.

** Syncellus p. 210. narrans Ægyptum à Cambyſe ſubactam, ἔνθα, inquit, καὶ Πυθαγόραν εὑρὼν ἐπιξενωθέντα διὰ φιλοσοφίαν σὺν τοῖς αἰχμαλώτοις εἰς Πέρσας τελεῖ, ἡνίκα φασὶν αὐτὸν πρὸς χαλδαίους ἐλθεῖν, καὶ τὴν παρ' ἐκείνοις σοφίαν μετελθεῖν, καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀναζεύξαντα εἰς Ἰταλίαν χωρῆσαι, φυγόντα τὴν πατρίδα Σάμον διὰ Πολυκράτην τὸν Τύραννον, καὶ διαζῆσαι τὴν Ἰταλικὴν διατριβὴν συστησάμενον.

*** Non LXIV. 3. ut excuſum eſt in V. C. Joannis Clerici Bibliotheca ſelecta T. X. p. 96. ubi compendio exhibet quæ de ætate Pythagoræ diſputarunt viri præſtantiſſimi, Bentleius, Lloydius, Dodvvellus & Dacerius.

d) Vide Lloydium ad Olymp. LXVIII. 3. & LXX. 4.

ctiſſimorum hominum commentariis illuſtratus : 2. *Malchus* ſive Græco nomine *Porphyrius*, in quem exſtant notæ Conr. Rittershuſii & Lucæ Holſtenii. 3. *Jamblichus* ab anonymo veteri inedito, tum ab Arcerio & longe felicius denique ab illuſtri Ulrico Obrechto latine verſus & nuper à Clariſſimo Kuſtero emendatus atque illuſtratus. Et 4. *Anonymus*, cujus excerpta tantum exſtant apud Photium Bibl. Codice CCLIX. ab Holſtenio latine verſa & cum Porphyrio ac Kuſteri Jamblicho, cui etiam Porphyrius cum Holſtenii & Rittershuſiii notis acceſſit, edita. De primis tribus infra Libro IV. dicturus ſuo loco, nunc tantum profiteor me non omnino probare ſuſpicionem eruditi viri, cui Porphyrii antiquiorum uſque quaqve veſtigiis inſiſtenti & qui eum in plurimis ſequitur Jamblichi liber videtur compoſitus & variis de induſtria commentis refertus in opprobrium noſtræ religionis: cum uterque pars fuerit majoris operis, longe alium ſibi finem propoſitum habentis. Quemadmodum viciſſim neque illos puto audiendos, qui Pythagoram à contemtis apud gentes, & ab illis ſua viciſſim occultantibus Judæis e) neſcio quæ edoctum fuiſſe ſentiunt, confutati ab Antonio Vandalen libro de Ariſtea c. XXVII. p. 206. ſeq. Jo. Clerico T. X. Bibl. ſelectæ p. 163. ſeq. Nic. Hieron. Gundlingio parte 1. Hiſt. Philoſophiæ

 Mora-

e) Placuit hoc perquam multis, ut Pythagoram vel ex Cabbaliſtarum traditis ſapuiſſe crederent, uti Reuchlinus Lib. I. de Cabbala probante Clariſſ. Campegio Vitringa Lib. I. Obſ. 5. diſſ. 2. p. 120. 130. Vel ab Eſſæis ſua eſſe mutuatum (Pythagoræ ætate forte nondum cognitis) ut vir ſummus Hugo Grotius Epiſt. 552. Vel certe ad Arabes Chaldæos & Hebræos perveniſſe & ab iis edoctum fuiſſe & ex Judæa in Græciam ſua intuliſſe, ut ex Hermippo apud Joſephum & Origenem & ex Porphyrio p. 185. jactari ſolet; Ita Seldenus de Diis Syris & Lib. I. de jure Nat. c. 2. Huetius demonſtrat. Ev. p. 89. *Godfr. Wendelinus* Epiſt. de tetracty Pythagoræ, Gothofredus Voigtius in imagine Trinitatis p. 69. ſeq. *Joh. Franciſcus Buddeus* in diſſ. de peregrinationibus Pythagoræ Jen. 1692. *Joh. Jacobus Syrbius* in Pythagora intra ſindonem noſcendo Jen. 1702. 8. Sed Hermippi teſtimonium (quem Ἰδαίων non Ἰȣδαίων ſcripſiſſe ſuſpicatur Jo. Clericus X. Bibl. ſelectæ p. 167.) ambiguum eſt Origeni ipſi non lectum, forte nec Joſepho inſpectum accurate, ſi genuinum. Cyrillus X. contra Julianum Porphyrii locum laudans, verba καὶ Ἑβραίȣς omittit. Et Mochus Sidonius Jamblicho memoratus tam diverſus mihi eſſe videtur à Moyſe Propheta quam Nazaratus Aſſyrius à Propheta Ezechiele vel quocunque Judæo Nazareo, aut Æſaræ nomen filiæ Pythagoræ, à nomine Saræ vel Sarræ uxoris Abrahami. Qui è Κοινοβίȣ apud Gellium 1. 9. memoratione Monachum faciunt Pythagoram exploduntur à Scaligero præf. ad Euſebium perinde ut riſiſſet ſi cum Monachis hodie conferentes vidiſſet quod apud Jamblichum p. 33. Pythagoras dicitur acceſſiſſe ad litora ὑπὸ Κάρμηλον τὸ Φοινικικὸν ὄρος ἔνθα ἐμόναζε τὰ πολλὰ ὁ Πυθαγόρας κατὰ τὸ ἱερὸν & p. 211. Pythagoræi traduntur μονάζοντες ἐν ταῖς ἐρημίαις. Sane ad Judæos penetraſſe Pythagoram diſerte negat Lactantius IV. 2. licet in Ægypto adiit Sonchidem Archiprophetam teſte Clemente 1. Strom. p. 303. & ab Hebræis τὴν ὀνείρων γνῶσιν ἠκριβωκέναι refert Porphyrius pag. 8.

Moralis p. 75. seq. & à Venerando D. Joh. Friderico Mayero in Exercitatione *Utrum Pythagoras fuerit Judæus an Monachus Carmelita*. Hamb. 1700. Ex recentiorum vitæ Philosophi scriptorum numero præter triumviros paulo ante laudatos unum alterumque nominare mihi liceat *Thomam Stanlejum* equitem Anglum, in Historia Philosophica Johanni Marshamo inscripta & tertia jam vice edita Anglice Lond. 1701. fol. parte IX. tum Andream Dacerium qui vitam Pythagoræ scripsit & cum Hierocle Gallice translato edidit Paris. 1706. 12. eodem anno recusam Anglicè Londini. Nam Bælius quidem lapsus memoria est qui in Lexico suo etiam secundæ editionis ubi de Pythagora agit, nota P. Lucam Holstenium ait edidisse dissertationem de Vita & scriptis Pythagoræ. Porphyrii enim dicere voluit, non Pythagoræ. Philosophiam Pythagoricam illustrandam sibi præter Stanlejum peculiariter sumserat *Johannes Scheferus* â Regina Sveciæ Christina ad hoc invitatus, cujus tamen nihil quod præsens argumentum spectet lucem vidit excepto libello de natura & constitutione Philosophiæ Italicæ f) Upsal. 1664. & Witeberg. 1701. 8. Tum civis Scheferi doctissimus *Joachimus Kuhnius*, qui libros de vita & Philosophia Pythagoræ promittit ad Æliani Var. II. 26. sed operi immortuus nihil plane illius argumenti edidit. Horum jacturam pensatum iri speramus ab ingeniosissimo *Rondello*. Pythagoræ incunabula in veteri marmore observata & eleganter atque ingeniose illustrata videre licet ab illustris doctrinæ viro Laurentio Begero in spicilegio antiquitatt. p. 136. seq. Omitto schediasmata varia ad Pythagoricam Philosophiam illustrandam facientia ut Ambrosii Rhodii & Pagani ni Gaudentii de Metemphychosi Pythagoræ: Schilteri diss. de disciplina Pythagorica, Marci Mappi sive Schalleri & Magni Dan. Omeisii Ethicam Pythagoricam, Claudii Lignierii de secta Pythagorica, Mich. Bohnii sive Anton. Guntheri Heshusii & μακαρίτε de abstinentia carnium Pythagorica, Pythagoram Roderici à Castro &c.

III. Pythagoras *decem* Laërtius VIII. seq. ex Demetrio ut verisimile est Magnesio commemoravit, Meursius ad Aristoxenum p. 150. seq. *viginti*: utriusque industriam vicit Jonsius à quo *undetriginta* Pythagoræ observati sunt libro IV. de scriptoribus Hist. Philos. p. 343. seq. Et plures etiam fuerint, si sequimur Dodwellum p. 114. diss. de ætate Pythagoræ. Ex his illos tantum in præsenti subjungam, qui aliquid scripsisse vel Pythagoræ Philosophi æquales aut majores fuisse traduntur.

1) Pythagoras Laco, qui Olympiade XVI. stadio vicit, æqualis Numæ,

2) Py-

f) Hic tantum prodromus esse debuit justi Operis quod in tres libros distinctum vir eruditus moliebatur, primo libro acturus de vita & disciplina Pythagoræ, secundo de Pythagoræ Philosophia, quam ipsam tribus distinctis partibus explicare voluit, & tertio de claris Pythagoricis. Vide Scheferi literas ad Joh. Vorstium, datas. Upsal. 1655. prid. Id. Junii & præmissas Vorstii libro de Hebraismis N. T.

2) Pythagoras Eratoclis F. Phliasius σωμασκητὴς & ἀλείπτης, qui athletas primus carne aluisse traditur. Ejus ἀλειπτικὰ συγγράμματα Jamblich. vita Pythag. c.5. Hujus forte Epistola apud Laërtium VIII.49.

3) Pythagoras Samius, pugil, ὁ ἐν Σάμῳ κομήτης, qui vicit Olympiade XLVIII. Hunc cum Philosopho confundit Jamblichus, & proverbium in bonam partem accipit, quod parœmiographi in malam. Vide Vaticanam appendicem Centur. 1. 87.

4) Pythagoras Crotoniates Tyrannus.

5) Pythagoras Tyrannus Ephesius, ante Cyri tempora.

6) Pythagoras Zacynthius Musicus, Aristoxeno. 2. Harmonicorum p.36. cum Agenore Mytilenæo memoratur: inventor tripodis organi Musici, qui & aliquid de Musicis scripsisse & sectatores habuisse ex eodem Aristoxeno colligitur. De illo Laërtius: οὗ φασὶν εἶναι τὰ ἀπόῤῥητα* τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν διδάσκαλος ἐφ' ᾧ καὶ τὸ αὐτὸς ἔφα. Sed hoc αὐτὸς ἔφα Samio Philosopho tribuunt præter Menagio ad Laërtium laudatos auctor constitutt. Apostol. IV.96. Philostratus in vita Apollon. f. 117. Hierocles p.225. Chalcidius p.225. Theodoritus serm.1. de fide &c.

7) Pythagoras Cyrenæus Rhetor frigidus, cujus præter Laërtium meminit Philostratus in Sophista Niceta p. 511.

8) Pythagoras Medicus qui περὶ κήλης *de hernia*, scripsit teste Laërtio, sive ut Muretus IX. ult. Variar. è Plinio XIX. 5. legebat, περὶ σκίλλης *de scilla* herba. Quanquam priorem lectionem tuetur Menagius ad Laërtium p.376. Idem forte Pythagoras laudatur à Plinio XXIV.13. & 17.

9) Pythagoras περὶ Ὁμήρου συντεταγμένος. Diversus à Medico, siquidem καί τινα apud Laërtium VIII.47. non reddatur *ac quædam*, sed *quendam* (incertæ patriæ atque ætatis) qui scripserit de Homero. Sic eidem Laërtio memoratur V.35. Aristoteles περὶ Ἰλιάδος πεπραγματευμένος.

10) Pythagoras qui scripsit Δωρικά *de rebus Doriensium*, ut refert Laërtius.

11) Pythagoras qui de mari rubro scripsit teste Athenæo & Æliano XVII. 8. hist. animal. Non diversus forte à superiore. Vide Vossium de Hist. Græcis p. 410.

12) Pythagoras Rhodius è quo nonnihil de Diis profert Porphyrius apud Euseb. V. 6. præparat.

13.) Pythagoras μάντις. Plutarch. Alexandro p.705. idem qui Arriano VII. p. 160. Πειθαγόρας.

Fuit & Pythagoras Samius, initio pictor deinde statuarius, Pythagoræ Rhegini circa Olymp. LXXXVII. clari discipulus & sororis filius. Plin. XXXIV. 8. De utroq; vide sis Franciscum Junium in Artificum Catalogo. At Pythagoram Evagoræ Regis Cypriorum filium alii Πειθαγόραν appellant, Isocrates Protagoram, notante Meursio in Cypro L.II. c.12.

* Operis titulum esse putabat Vossius de scientiis Mathemat. p.343. sed potest etiam esse sensus, eum fuisse qui Philosophiam arcano & recondito more tradiderit.

IV. Ut ad Pythagoram Samium Philoſophum noſter ſermo recurrat, ab eo nullum ingenii monumentum relictum fuit quod ab omnibus pro genuino ejus fœtu haberetur. Joſephus 1. contra Apionem p.1046. loquens de Pythagora, αὐτοῦ μὲν, inquit, οὐδὲν ὁμολογεῖται σύγγραμμα. Quo ex loco alter intelligendus Joſephi locus ubi Pythagoram refert inter eos qui pauca ſcripſerunt apud Euſeb. X. 7. p.478. præparat. Plutarchus de fortuna Alex. p.329. οὐδὲ Πυθαγόρας ἔγραψεν οὐδὲν, οὐδὲ Σωκράτης, οὐδὲ Ἀρκεσίλαος, οὐδὲ Καρνεάδης οἱ δοκιμώτατοι τῶν φιλοσόφων - - ἀλλὰ καὶ σχολάζοντες τὸ γράφειν παρίεσαν τοῖς σοφισταῖς. Lucianus T.1. p. 497. de lapſu in ſalutat. ὁ μένγε θεσπέσιος Πυθαγόρας εἰ καὶ μηδὲν αὐτὸς ἡμῖν ἴδιον καταλιπεῖν τῶν αὐτοῦ ἠξίωσεν &c. Laërtius prooemio ſect. 16. οἱ δ' ὅλως οὐ συνέγραψαν, ὡς κατά τινας Πυθαγόρας, Ἀρίστων ὁ Χῖος, πλὴν ἐπιστολῶν ὀλίγων. Idem de Pythagora repetit, licet huic opinioni repugnans Lib. VIII. ſect. 6. Porphyrius in Pythagoræ vita p.40. narrans Pythagoricos dogmata ſua diligenter occultaſſe, addit: οὔτε γὰρ Πυθαγόρου σύγγραμμα ἦν. Ariſtides Orat. 2. pro Rhetorica T.3. p. 495. Καὶ Σωκράτης μὲν καὶ Πυθαγόρας &c. Rufinus invectiva 2. in Hieron. *Denique inter cætera etiam Pythagoræ libros legiſſe ſe jactat, quos ne exſtare quidem eruditi homines aſſerunt.* Cui reſpondens Hieronymus non ait ſibi ſcripta Pythagoræ eſſe cognita, ſed *de dogmatibus, non de libris locutus ſum, quæ potui in Cicerone, Bruto, ac Seneca diſcere.* Et aliquibus interjectis; *Igitur etiamſi docere non poſſem ipſius Pythagoræ exſtare monumenta, nec à filio ejus ac filia aliisque diſcipulis probata* (legendum exiſtimo *prolata*) *convincerem, me non teneres mendacii, quia non libros, ſed dogmata legiſſe me dixi.* Auguſtinus Lib. I. de conſenſu Evangeliſtar. c. 7. *Nam Pythagoras quo in illa contemplativa virtute nihil tunc habuit Græcia clarius, non tantum de ſe, ſed nec de ulla re aliquid ſcripſiſſe perhibetur.* Idem lib. 2. de Ordine c. ult. Pythagoram celebrans quod regendæ Reip. diſciplinam ſuis auditoribus ultimam tradiderit jam doctis, jam perfectis, jam ſapientibus, jam beatis, addit: *ſi quid litteris memoriæ mandatis credendum eſt, quamvis Varroni quis non credat?* Claudianus Mamertus L.II. de ſtatu animæ cap. 3. *Pythagoræ igitur, quia nihil ipſe ſcriptitavit, à poſteris quærenda ſententia eſt.* Contra ſentit è veteribus Laërtius, ita ut etiam errare vel nugari exiſtimet eos qui nihil ſcripto conſignatum à Pythagora fuiſſe exiſtimant, VIII. 6. ἔνιοι μὲν οὖν Πυθαγόραν μηδὲ ἓν καταλιπεῖν σύγγραμμά φασι, διαπαίζοντες, ſive ut Scaliger legebat, διαπαίοντες Quod vero ex Heraclito profert teſtimonium, non probat librum exſtitiſſe ab ipſo ſcriptum Pythagora, ſed tantum laudatam ab Heraclito Pythagoræ ſcientiam ex ſcriptis variis (inter peregrinandum maxime) collectam. Neque ſcripta tria quæ tanquam Pythagoræ Diogenes deinceps memorat, videre

Hera-

Heraclitus potuit, ut pulchre observat Dodwellus, diss. de ætate Pythagoræ, p. 119. seq. quoniam illa à Philolao primum publicata ipse tradit *Laërtius* VIII. 15. confirmante hoc Jamblicho cap. 31. vitæ Pythog. p. 172. neq; Pythagoricus fuit Heraclitus, ut ei ab aliis hujus sectæ ante publicationem communicatos quispiam suspicetur. Neminem enim audivit, teste Laërtio IX. 5. Tatiano, Dione Chrysost. Orat. LV. & aliis. *Leoni* autem Allatio qui inter recentiores paulo operosius Pythagoræ scripta asserere conatus est in dialogo paradoxo de scriptis Socratis, una cum suppositiis Socraticorum Epistolis edito Paris. 1637. 4. satisfecit erudita Godfridi Olearii Exercitatio dialogo illi opposita *Lipsiæ* 1696. 4. Interim cum sub Pythagoræ nomine jamdudum plura scripta jactata fuisse non sit obscurum, de hinc illa succincte referre congruens instituto meo esse putavi.

1. 2. 3. Συγγράμματα τρία, ΠΑΙΔΕΥΤΙΚΌΝ, ΠΟΛΙΤΙΚΌΝ, ΦΥΣΙΚΌΝ. Physici hoc initium affert *Laërtius* VIII. 6. Οὐ μὰ τὸν ἀέρα τὸν ἀναπνέω, οὐ κατοίσω * ψόγον περὶ τοῦ λόγου τοῦδε. Primus ut jam dixi hos tres libros ex quibus aliqua profert idem Diogenes VIII. 9. in lucem edidit Philolaus. Id. *Laërt.* VIII. 15. Μέχρι δὲ Φιλολάου οὐκ ἦν τι γνῶναι Πυθαγόρειον δόγμα, οὗτος δὲ μόνος ἐξήνεγκε τὰ διαβόητα ΤΡΊΑ ΒΙΒΛΊΑ ἃ Πλάτων ἐπέστειλεν ἑκατὸν μνῶν ὠνηθῆναι. Jamblichus c. XXXI. p. 172. Θαυμάζεται δὲ καὶ ἡ τῆς φυλακῆς ἀκρίβεια. Ἐν γὰρ τοσαύταις γενεαῖς ἐτῶν οὐδεὶς οὐδενὶ φαίνεται τῶν Πυθαγορείων ὑπομνημάτων περιτετυχηκὼς πρὸ τῆς Φιλολάου ἡλικίας, ἀλλ᾽ οὗτος πρῶτος ἐξήνεγκε τὰ θρυλλούμενα ταῦτα ΤΡΊΑ ΒΙΒΛΊΑ, ἃ λέγεται Δίων ὁ Συρακούσιος ἑκατὸν μνῶν πριάσθαι, Πλάτωνος κελεύσαντος, εἰς πενίαν τινὰ μεγάλην τε καὶ ἰσχυρὰν ἀφικνουμένου τοῦ Φιλολάου. Non Pythagoræ sed Philolai Pythagorici tres libros decem millibus denariûm ** mercatum Platonem legas apud Gellium III. 17. *Laërtius* III. 9: Λέγουσι δέ τινες (ὧν ἐστι καὶ Σάτυρος) ὅτι Δίωνι ἐπέστειλεν εἰς Σικελίαν, ὠνήσασθαι τρία βιβλία Πυθαγορικὰ παρὰ Φιλολάου μνῶν ἑκατόν. Καὶ γὰρ ἐν εὐπορίᾳ φασὶν ἦν (Dio, non Plato, ut ad Gellium perperam tradit A. Thysius) παρὰ Διονυσίου λαβὼν ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα τάλαντα. Diversus autem ab his liber fuit, quem à *Philolai* (jam defuncti ut est credibile) cognatis *Plato* sibi comparavit minis argenti Alexandrinis XL, teste eodem Laërtio VIII. 85. ubi hoc illorum Πυθαγορικῶν

* Ambrosius Camaldul. *non admittam*, *Aldobrandinus non effugiam*. Rectius Stanlejus pag. 511. Hist. Philosoph. *i shall not bear the blame of this discourse non perferam* sive *non experiar* reprehensionem, nemo me reprehendet hujus disputationis causa.

** Summa centum minarum sive quod eodem recidit 10000. denariorum (centum enim denarii unam minam valent) est thalerorum 1250. De centum minarum summa meminit etiam Tzetzes Chil. X. hist. 355. & XI. hist. 362. & 364.

ρικῶν περὶ φύσεως â Philolao compositorum affertur initium: φύσις ἡ ἐν τῷ κόσμῳ ἁρμόχθη ἐξ ἀπείρων τε καὶ περαινόντων, καὶ ὅλος κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα. Physicorum Pythagoræ meminit & Vitruvius IX.7.

4. Aliud ab his fuit scriptum sub Pythagoræ nomine Laërtii etiamnum temporibus jactatum, quod à Lyside conscriptum observat VIII.7. τὸ δὲ φερόμενον ὡς Πυθαγόρου Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου Πυθαγορικοῦ φυγόντος καὶ εἰς Θήβας καὶ Ἐπαμεινώνδα καθηγησαμένου. Laërtium non cepit Svidas in Πυθαγ. cujus hæc sunt verba: Συνέγραψε δὲ ὁ Πυθαγόρας μόνα τρία βιβλία παιδευτικὸν, πολιτικὸν, τὸ δὲ φερόμενον τρίτον ὡς Πυθαγόρου Λύσιδός ἐστι τοῦ Ταραντίνου μαθητοῦ αὐτοῦ γεγομένου &c. Quis non videt ridicule Pythagoræ sola tria relinqui scripta & iisdem verbis eripi tertium. Quam ob causam nec Meursio subscribere ausim, qui in notis ad Aristox. pag. 153. apud Laërtium rescribere jubet τὸ δὲ τρίτον ὡς φερόμενον Πυθαγόρου. Menagius aurea Carmina a Diogene significari conjicit, de quibus agam infra §. 6. ubi Empedocli non Lysidi illa deberi evincam.

5. ΠΕΡῚ ΤΟΥ̃ ὍΛΟΥ, ἐν ἔπεσι. Primum est ex sex deinceps commemorandis scriptis quæ Pythagoræ tribuit Heraclides in Sotionis (qui sub Ptolemæis scripsit) Epitome apud Laërtium VIII. 7. Fortassis ex hoc opere petiti versus quatuor Hexametri, quos Pythagora auctore laudat Justinus de Monarchia p. 105.

6. 7. 8. ἹΕΡῸΣ ΛΌΓΟΣ duplex, unus versu scriptus & Heraclidi memoratus, cujus initium: ὦ νέοι ἀλλὰ σέβεσθε μεθ' ἡσυχίας τάδε πάντα. Et alter ΠΕΡῚ ΘΕΩ͂Ν, compositus prosa Dorica. Vide Menagium ad Diogenem p. 350. b. & quæ dixi supra in Orpheo Lib. I. c. XIX. n. 2. Laudatur & ἱερὸς λόγος à Clemente Alex. Hierocle p. 225. Syriano in 2. Metaphys. p. 7. & in 12. p. 71. b. & 83. b. & in 13. p. 108. b. Stobæo Phys. Auctore Theologum. Arithmeticæ, Jamblicho, Proclo, Etymologico M. Eustathio &c. Sed diversa erant ἱερὰ ἀποφθέγματα scripto non tradita, de quibus Hierocles p. 301. seq. Non satis certo scio etiam, utrum idem cum alterutro λόγῳ ἱερῷ fuerit, quod tamen vix mihi persvadeo, λόγος μυστικὸς, quem ab Hippaso sub Pythagoræ nomine scriptum sed ἐπὶ διαβολῇ αὐτοῦ *in calumniam ejus* scriptum Laërtius refert loco laudato. Vide infra c. XIII. in Hippaso. Diodorus Sic. libro I. Πυθαγόραν τέ τὰ κατὰ τὸν ἱερὸν λόγον, καὶ τὰ κατὰ γεωμετρίαν θεωρήματα, καὶ τὰ περὶ τοὺς ἀριθμοὺς, ἔτι δὲ τὴν εἰς πᾶν ζῶον μεταβολὴν μαθεῖν παρ' Αἰγυπτίων. Euseb. X. præparat. 10. p. 482.

9. ΠΕΡῚ ΨΥΧΗ͂Σ. Heraclides apud Laërt.

10. ΠΕΡῚ ΕΥ̓ΣΕΒΕΊΑΣ. Idem.

11. ἩΛΟΘΑΛΗ͂Σ sive liber appellatus nomine *Helothalis*, qui Epicharmi Siculi pater fuit teste Laërtio VIII. 7. & 78.

12.

12. ΚΡΟ΄ΤΩΝ. Eidem Heraclidæ memoratus.

13. Quædam ſub ORPHEI nomine edita. Jon apud Laërt. VIII. 8. Forte reſpicit ad ἱερὸν λόγον de quo num. 6.

14. ΟἹ ΚΑΤΑΣΚΟΠΙΑ΄ΔΕΣ ſive ut alii Codices Σκοπιάδες vel denique Κοπιάδες. ſcriptum moralis argumenti, ut licet ſuſpicari ex initio, quod eodem in loco refert Laërtius his verbis: μὴ ἀναίδευ μηδενί, quæ folium Sibyllæ ſibi eſſe fatetur Caſaubonus. Non male videtur vertiſſe Aldobrandinus: *Ne impudenter agas in quemquam.* Sed Palmerius pag. 459. Exerc. in ſcriptores græcos, legit ἀνάδευ & reddit *obnoxius eſto nemini.* Ambroſius: *nullius rei egens eſto*, ita enim ſcripſerat Camaldulenſis, non ut in tot editionibus vitioſe recuſum eſt: *nullius rex egens eſto.* Tan. Faber probante Menagio: μὴ ἀηδεῦ μηδενὶ, *moleſtus ſis nemini*, Joachimus Kühnius: μὴ ἀνειδεῦ, *ne ſis improbus erga quenquam.*

15. ΛΟ΄ΓΟΣ πρὸς ἌΒΑΡΙΝ. Proclus L.III. in Timæum p.141.

16. ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΑ` ΒΙΒΛΙ΄Α διάφορα. Tzetzes Chiliad. 2. v. 891.

17. ὙΜΝΟΣ. Proclus V. in Timæum. p. 331.

18. ἈΡΙΘΜΗΤΙΚΗ΄. Joh. Malalas Chron. T.1. p. 201. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος τὴν Ἀριθμητικὴν συνεγράψατο. Iſidorus III.2. Orig. *Numeri diſciplinam apud Græcos primum Pythagoram autumant conſcripſiſſe.* Meminit & Cedrenus duobus in locis.

19. ΠΕΡῚ ΠΟΛΈΜΟΥ ΚΥ΄ΡΟΥ ΚΑῚ ΣΑΜΙ΄ΩΝ, teſte itidem Malala & Cedreno, quem falſum non dubitat Voſſius pag. 435. de Hiſt. Græcis.

20. DE VIRTUTIBUS MEDICIS HERBARUM, ex quo profert nonnulla Plinius XXIV. 17. *Nec me fallit*, inquit, *hoc volumen à quibusdam Cleemporo Medico adſcribi, Pythagoræ pertinax fama antiquitasque vindicavit.* Idem XXV. 2. *Ab eo* (Homero) *Pythagoras clarus ſapientia, primus volumen de earum* (herbarum) *effectu compoſuit, Apolline Æſculapioque & in totum Diis immortalibus inventione & origine aſſignata.* Rurſus XIX. 5. ubi de generibus ſcillæ herbæ: *Unum de his Volumen condidit Pythagoras Philoſophus colligens Medicas vires, quas proximo reddemus libro.* Videntur ex hoc libro petita quæ Pythagoram laudans profert idem Plinius. XX. 9. ubi de braſſica, Pſeudo Dioſcorides c.62. 136. (ubi de malva) 164. 192. 256. 264. 269. 273. Apulejus Lib. de herbis c.4. 49. &c.

Denique *Elegos* quosdam ſepulchro Apollinis Pythagoræ inſcriptas teſtatur Porphyrius p.10. & Epigramma in monumentum Jovis, cujus hoc ait fuiſſe initium: ὧδε θανὼν κεῖται ζὰν ὃν Δία κικλήσκουσιν,

Non

Non mirum eſt tot ſcripta olim tributa Pythagoræ fuiſſe, cum Pythagorici omnia ſua ad Magiſtrum ſuum referrent. Jamblichus cap. XXXI. p. 171. ſeq. Καλὸν δὲ καὶ τὸ πάντα Πυθαγόρᾳ ἀνατιθέναι τε καὶ ἀποκαλεῖν, καὶ μηδεμίαν περιποιεῖσθαι δόξαν ἰδίαν ἀπὸ τῶν εὑρισκομένων, εἰ μήπου τι σπάνιον. Πάνυ γὰρ δή τινές εἰσιν ὀλίγοι ὧν ἴδια γνωρίζεται ὑπομνήματα. Quanquam idem cap. XXIX. p. 143. non dubitare tamen videtur quædam ſaltim ex illis eſſe Pythagoræ ipſius, pleraque Pythagoricorum. Cum enim dixiſſet in omni genere doctrinæ exſtare ſcripta Pythagorica præſtantiſſima & accuratiſſima, εἰ τοίνυν ὁμολόγηται, inquit, τὰ μὲν Πυθαγόρου εἶναι τῶν συγγραμμάτων τῶν νυνὶ φερομένων, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς ἀκροάσεως αὐτοῦ συγγεγράφθαι, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ ἑαυτῶν ἐπεφήμιζον αὐτὰ, ἀλλὰ εἰς Πυθαγόραν ἀνέφερον αὐτὰ ὡς ἐκείνου ὄντα, φανερὸν ἐκ πάντων τούτων ὅτι πάσης σοφίας ἔμπειρος ἦν ἀποχρώντως. *Lyſidis*, *Hippaſi* & *Philolai* ſcripta & *Cleempori* Medici ſub Pythagoræ ambulaſſe nomine jam à me animadverſum eſt, ſic plura *Aſtonis* Crotoniatæ, eidem Philoſopho adſcripta refert Laërtius VIII. 7. Et *Archippum* ac *Lyſidem* memoriter tenentes præcepta doctoris, ingenio pro libris uſos ſcripſit Hieronymus apolog. 2. adverſus Rufinum p. 166. & poſt quædam interjecta addit *à filio & filia diſcipulisque Pythagoræ prolata monumenta*, filiam reſpiciens *Theanonem* vel *Arignotem*, filium *Telaugen*. Equidem filiæ ſuæ *Damoni* quoque commiſiſſe Pythagoram commentarios à ſe ſcriptos nemini extra familiam communicandos, legitur in Epiſtola Lyſidis ad Hipparchum, teſtati Damonem nullo pretio eos vulgare ſed *Biſtaliæ* filiæ ſuæ eâdem arcani lege cuſtodiendos credidiſſe.

Dorica dialecto cujus tunc uſus in parte Italiæ Pythagoræis* frequentata erat, ſcripta fuerunt Pythagorica commentaria pleraque, quemadmodum tum ex fragmentis patet, tum notatum Porphyrio eſt, qui hoc inter cauſas decrementi ſectæ illius retulit in vita Pythag. p. 40. ἔπειτα διὰ τὸ καὶ τὰ γεγραμμένα Δωρίδι γεγράφθαι, ἐχούσης τι καὶ ἀσαφὲς τῆς διαλέκτου. Καὶ μηδὲν διὰ τοῦτο ὑπονοεῖσθαι καὶ τὰ ὑπ᾽ αὐτῆς (ἀριθμητικῆς πραγματείας) ἀνιστορούμενα δόγματα ὡς νόθα καὶ παρηκουσμένα, τῷ μὴ ἄντικρυς Πυθαγορικοὺς εἶναι τοὺς ἐκφέροντας ταῦτα. Doricum idioma tanquam optimum & antiquiſſimum placuiſſe Pythagoræ, contra diſputat Jamblichus cap. XXXIV.

V. Conſtat Pythagoram & Pythagoreos quando apud extraneos agerent, uſos inter ſe certis *Symbolis* atque ænigmatis, brevibusque ſententiis & obſcuris. Jamblichus c. XXXII. pag. 191. ἐπὶ δὲ τῶν θυραίων καὶ ὡς εἰπεῖν βεβήλων εἰ καί ποτε τύχοι, διὰ συμβόλων ἀλλήλοις οἱ ἄνδρες ἠνίττοντο.

* Pythagoras ipſe tamen utpote Samius non videtur abhorruiſſe ab Jonica dialecto.

τουτο. Confer ejusdem protrepticum p. 130. Ea in libros etiam relata, morti vicini suis diligenter commendarunt, ne alienis à secta sua hominibus vulgarentur. Idem c. XXXV. p. 211. διευλαβέμενοι ᾗ μὴ παντελῶς ἐξείη ἀνθρώπων τὸ Φιλοσοφίας ὄνομα, καὶ Θεοῖς αὐτοὶ διὰ τοῦτο ἀπεχθάνωνται, διολέσαντες ἄρδην τὸ τηλικοῦτον αὐτῶν δῶρον, ὑπομνήματά τινα κεφαλαιώδη καὶ σύμβολα συνταξάμενοι τάτε τῶν πρεσβυτέρων συγγράμματα καὶ ὧν διεμέμνηντο συναλίσαντες κατέλιπον ἕκαςος οὗ ἐτύγχανεν ἐτελευτῶν, ἐπισκήψαντες υἱοῖς ἢ θυγατράσιν ἢ γυναιξὶ, μηδενὶ διδόμεναι τῶν ἐκτὸς τᾶς οἰκίας. Hæc Symbola * sive ἱερὰ ἀποφθέγματα ut vocat Hierocles p. 301. ex veteribus explicaverant *Aristoteles*, a) *Androcydes*, b) *Alexander Polyhistor*, c) *Anaximander Milesius* junior, d) & alii, quorum scripta interciderunt: forte etiam *Aristoxenus* & *Theano* à quibus Pythagorica Apophthegmata tradita constat è Stobæo ac Svida. At enim ex his qui ætatem tulerunt, videndi *Plutarchus*, e) VIII. 7. sympoſiac. seq. & lib. de educatione liberorum p. 12. *Laërtius* VIII. 17. seq. *Hierocles* p. 297. seq. *Suidas* in Πυθαγ. *Hieronymus* contra Rufin. T. 2. p. 166. edit. Francof. præcipue *Jamblichus* in protreptico ad Philos. cap. XXI. Inter recentiores hoc argumentum attigerunt *Philippus Beroaldus* Bononiensis, cujus libellus de Symbolis Pythagoricis separatim recusus cura Petri Fabricii Rostoch. 1604. 12. *Cœlius Rhodiginus* XVI. 17. seq. Antiqv. lect. *Desiderius Erasmus* in præclaro adagiorum opere sub initiū, *Marsilius Ficinus*, *Ioh. Reuchlinus* Lib. II. de arte Cabbalistica (cujus disputationem Anglice vertit & Historiæ suæ Philosophicæ inseruit Stanlejus) *Lilius Gyraldus* cujus eruditus liber & separatim & Tomo posteriore Operum & ad calcem Hieroclis edit. Lond. habetur, *Cœlius Calcagninus* in dictis moralibus, inter Opera Basil. 1544. fol. *Paulus Scalichius* libro de Mysteriis Pythagoræ, *Ioach. Zehnerus* in fragmentis Pythagoræ Lips. 1603. 8. *Claudius Minos*, *Athanasius Kircherus* T. 2. Oedipi parte 2. p. 157. *Tho. Stanlejus* parte IX. Historiæ Philosophicæ

Qqq

* Demetrius de elocutione §. 254. διὸ καὶ τὰ σύμβολα ἔχει δεινότητας, ὅτι ἐμφερῆ ταῖς βραχυλογίαις. Καὶ γὰρ οὗ βραχέως ῥηθέντος ὑπονοῆσαι τὰ πλεῖστα δεῖ, καθάπερ ἐκ τῶν συμβόλων.

a) Meminit Porphyrius, Hieron. adversus Rufin. &c. Vide infra Libro III. ubi de scriptis Aristotelis deperditis.

b) Jamblich. Vit. Pythag. c. 28. & Theologumena Arithmeth. p. 41.

c) Vide Jonsium p. 199. Clemens Alex. I. Strom. p. 304. Cyrillus IV. contra Julian. p. 133.

d) Svid. in Ἀναξιμ.

e) Conferenda LX. Pythagorica præcepta Mystica à Plutarcho interpretata, quæ latine manu Pandulphi Collenutii Pisaurensis descripta reperit Gyraldus, & cum libro suo de Symbolis Pythagoræ edidit. *Libellus, inquit, est scitu dignus, sed qui minime inter Plutarchi scripta Græca reperiatur, summa sit licet à me & cura & diligentia conquisitus.*

phicæ p. 556. *Nic. Scutellius* Jamblichi interpres, *Franciscus Bernius* Comes in Moralitate arcana è Pythagoræ Symbolis. Ferrar. 1669. 4. ac denique *Paulus Pater*, Professor nuper Thoruniensis, hodie Gedanensis, in Arcanis moralitatis ex XLI. Pythagoræ Symbolis Francof. 1687. 8. Ad Symbolum *Chœnici ne insideas* exstat ingeniosa & erudita dissertatio *Ioh. Rondelli* * Gallice edita Amst 1690. 12. De eodem Symbolo agit Caspar Waserus Lib. II. c. 3. de mensuris Hebræorum.

VI. Feruntur & hodie nonnulla Pythagoræ nomine incerta fide, ut *Speculum Magiæ* & *Sphæra Pythagorica divinatoria* de decubitu ægrorum quam ab *Apulejo* ut fertur latine redditam affert Caspar Barthius XXX. 7. Adversar. Similem Rotam vitæ & mortis exhibet simul atque explodit Kircherus T. 2. Oedipi Ægyptiaci parte 2. p. 491. ** & canoras ejusmodi nugas non assis facere se, recte affirmavit Josephus Scaliger Epist. CLXXXI. Solet etiam *abacus Pythagoricus* vulgo appellari, utilior longe & rationabilior tabula multiplicationis numerorum (das Einmahleins) Confer Boëthium lib. I. Geometriæ p. 1517. 1518. & Bedam T. 1. Operum p. 77. seq. qua tamen aliâ longe usus fuerit Pythagoras, siquidem exploratum esset Pythagoræ tetractyn fuisse rationem numerandi non ultra quaternarium, inde facta reflectione ad unitatem, simili artificio, quo hodie per denarium facimus, quamcunque multitudinem quatuor numeris efferendi, de qua videndus Erhardus Weigelius in Tetracty Pythagorica, & Aretologisticæ p. 350. seqq. Joh. Wallisius T. 1. Opp. 25. & 66. Joh. Sturmius Mathesi enucleata p. 6. seq. Sed ingeniose magis quam vere hoc â præstantissimo Weigelio excogitatum esse existimo, & sententiæ huic refragari universam Pythagoræ scholam, ut ex Nicomacho, Theologumenon Arithmeticæ scriptore, Jamblichi in Nicomachum Commentario, & Joh. Meursii denario Pythagorico constare cuilibet potest. Itaque si numerorum mysterium tetractyos nomine â Pythagora significatum esse dicendum sit, denarium potius respexisse cum viris doctissimis mihi persuaserim, qui ex additione unitatis binarii ternarii & quaternarii coalescit. Notum & Pythagoricorum Πεντάλφα sive Πεντάγραμμον Symbolum ὑγείας, quo in Epistolis usos notat præter alios Scholiastes Luciani T. 1. p. 26. seq. Vide Vossium IX. 36. de idololatria, & Jac. Tollium c. 2. fortuitorum.

Nec

* Vide Acta Er. A. 1691. p. 77. ubi disces Virum hunc doctissimum universæ Philosophiæ Pythagoricæ illustrandæ animum appulisse.

** Eadem rejicitur à Naudæo in Apologia pro Magis c. X. Exhibetur & in Geomantia Gallicè edita à Christophoro Cattano, Nobili Genevensi, Paris. 1567. 4. Exstat etiam libellus hoc titulo: Nobilissimus & antiquissimus ludus Pythagoreus qui Rhythmomachia appellatur, Gallice, auctore Claudio de Boissiere Delphinate, Paris. 1556. 8.

Nec minus trita *quinque corpora Pythagorica*, è quibus, pyramidem igni, cubum terræ, aëri octaëdron, icosaëdron aquæ, Universo δωδεκάεδρον congruere opinabantur. Vide Platonem Timæo, p. 487. Laërtium III. 70. Plutarchum II. 6. de placitis Philos. & quæst. Platon. p. 609. seq. &c. Euclidem Lib. XIV. & XV. & Joh. Keplerum Mathematicorum principem in opere eximio de Mundi Harmonia. Prætereo *Monochordum* sive κανόνα ἐκ μιᾶς χορδῆς inventum à Pythagora, de quo Laërtius VIII. 12. & Henr. Lindebrogius ad Censorin. c. X. Gassendus c. III. Theoriæ Musicæ. Tum nobile εὕρημα Geometricum de area parabolæ, vel alterum de potestate Hypothenusæ in Angulo Orthogonio, Pythagoræ ipsi hecatombe dignum visum, teste Apollodoro apud Plutarch. p. 1094. de non svaviter vivendo secundum Epicurum, quod præter Laërtium & alios celebrat Vitruvius IX. 2. & demonstrat Euclides Lib. I. propos. 47. & lib. VI. proposit. 31. Confer Proclum lib. IV. ad primum Euclidis p. 110. Hæc propositio quia in Academiis quibusdam demonstranda proponi consveverat creandis Philosophiæ Magistris, ideo appellata est Magistralis. Denique imaginem Cœli & Terræ, quam ex ære factam Tarenti à Pythagora, scribit Varro IV. de Lingua latina.

De 2. *Epistolis* sub Pythagoræ nomine exstantibus egi supra c. X. §. 9.

Jam dicendum non nihil est de versiculis præcepta moralia continentibus qui propter usum & elegantiam χρυσᾶ ἔπη sive *aurea carmina* appellari consueverunt, & ad nostram ætatem pervenere cum commentario aureolo & ipso lectuque dignissimo *Hieroclis* * Philosophi, non illius Nico-

* Fuere & alii Hierocles qui à Joh. Pearsonio prolegom. ad Hieroclis commentarium enumerantur: 1) Hierocles Alabandeus, Asiaticorum princeps Rhetorum, Cicerone puero clarus, qui ejus meminit in Bruto & 2. de Oratore, Strabo Lib. XIV. 2) Hierocles Strabone junior, cujus φιλίστορας λόγους allegat Stephanus Byz. in Βραχμᾶνες & Ταρκυνία. Tzetz. Chil. VII. hist. 144. & forte respicit Schol. Pindari. Pyth. Od. 4. Svidas in ἐμποδὼν & Apostolius VIII. 20. prov. laudantes Hieroclem ἐν δευτέρᾳ φιλοσοφουμένων παρὰ τῶν φιλοσόφων. 3) Hierocles Hyllarimensis Philosophus Stoicus, ab Athletica ad Philosophiam qui se contulit. Gell. IX. 5. & Steph. in Ὑλλάριμα. 4) Hierocles causarum patronus qui libros binos περὶ ἵππων θεραπείας scripsit ad Cassianum Bassum, de quo infra Lib. VI, ubi scriptores Veterinarios recenseo. 5) Hierocles Grammaticus, qui συνέκδημον scripsit sive notitiam Imperii CPolitani, de qua ago Libro IV. cap. 2. §. 19. 6) Hierocles scriptor facetiarum. His adde 7) Hieroclem qui à Demosthene memoratur contra Aristogitonem. 8) Hieroclem Imp. Heliogabali παιδικὰ, quem Caricum sive Hyccaricum mancipium vocat Dio in excerptis Libri LXXIX. 9) Hieroclem patrem Hieronis, tyranni Siculorum Justin. XXIII. 4. Athen. V. p. 209. 10) Hieroclem Cassianum in Inscriptione Veteri Palmyrena, &c. 11) Hieroclem Arcesilai Philos. familiarem ap. Laërt. 12) Hiero

mediensis qui adversus * Christianos scripsit, sed Platonici Alexandrini qui diu post vixit τὰς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ διατριβὰς ὑψηλοφροσύνῃ καὶ μεγαληγορίᾳ κοσμήσας μετὰ τοῦ σεμνοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς, ut de eo Damascius apud Photium Cod. CCXCII. p. 551. Aurea quidem carmina ipsi *Pythagoræ* vulgo tanquam auctori tribuuntur & olim à multis adscripta sunt, ut à Chalcidio p. 229. *Pythagoras etiam in suis aureis versibus:*

Corpore deposito cum liber ad æthera perges,
Evades hominem, factus Deus ætheris almi.

Sic Clemens Alex. Lib. I. c. 10. pædagogi, Hieronymus contra Rufin. *Respice omnem oram Italiæ quæ quondam magna* Græcia *dicebatur, & Pythagoricorum dogmatum incisa Publicis litteris æra agnosces. Cujus enim sunt illa* χρυσᾶ παραγγέλματα ** *nonne Pythagoræ, in quibus omnia ejus ita breviter dogmata continentur, & in quæ latissimo opere Philosophus commentatus est Jamblichus, imitatus ex parte Moderatum virum eloquentissimum & Archippum ac Lysidem Pythagoræ auditores.* Etiam Proclus 3. in Timæum, Pythagoram appellat τὸν τῶν χρυσῶν ἐπῶν πατέρα. At Galeno subdubitanti lib. de dignotione affectuum T. 6. edit. Paris. p. 528. laudantur παραινέσεις φερόμεναι ὡς Πυθαγόρου. Et Chrysippus apud Gellium VI. 2. & in consolatione ad Apollonium Plutarchus, Jamblichus in Vita Pythag. p. 138. aliique non Pythagoræ ipsi sed Pythagoræis illa tribuunt. Et Hierocles p. 318. appellat non unius Pythagorici sed

Hieroclem Alypii F. Antiochenum Libanii Sophistæ discipulum, de quo H. Valesius ad Ammian. XXIX. 1. Idem Libanius in Epist. testatur Hieroclem cum Aristæneto periisse in terræ motu Nicomediensi, qui contigit A. C. 358. 13) Hieroclem Piræei præfectum Laërt. II. 127. IV. 39. 40. eundem forte Hieroclem Carem de quo Polyænus V. 17. 14) Hieroclem Augurem, Aristoph. in Pace, v. 1068. 1069. 15) Hieroclem Strategum Mytilenæum, in numo apud Sponium p. 130. Misc. eruditæ Antiqv. Porro apud Athenæum Lib. XIV. ubi quid sit σαιτίτας placentæ genus explicat, pro Ἱεροκλῆς legendum Ἰατροκλῆς, ut idem Pearsonus observat.

* Hic ex Vicario præses Bithyniæ, atque inde Ἀλεξανδρείας ἔπαρχος (siquidem is ipse est de quo Epiphan. hæres. LXVIII. 1. & qui ab Ædesio Martyre cæsus pugnis, vide Vales. p. 177. ad Euseb.) auctor & consiliarius ad faciendam persecutionem Diocletiano fuit, teste Lactantio de mortibus persecutor. c. 16. scripsit λόγους φιλαλήθεις δύο πρὸς τοὺς χριστιανούς. Vide eundem Lactantium Lib. V. c. 2. seq. Hujus operis particulæ qua Christum Servatorem nostrum cum Apollonio Tyanensi contulerat, suum adversus Hieroclem librum opposuit *Eusebius*, qui etiamnum exstat, cum Eusebii ejusdem demonstrationis Evangelicæ libris Græce & latine ex versione *Zenobii Accioli* Florentini non usquequoque optima sed à *Luca Holstenio* interpolata & in notis subinde castigata. Exstat etiam cum Accioli versione ad calcem Philostrati de Vita Apollonii, Paris. 1608. fol.

** Ex iis quæ apud Hieron. sequuntur possis colligere eum de symbolis potius Pythagoricis & Apophthegmatis loqui, quam de aureis quæ habemus carminibus.

sed ὅλου τοῦ ἱεροῦ συλλόγου ἀπόφθεγμα κοινόν, testatus in more positum fuisse ut quotidie mane & vesperi hosce πυθαγορικοὺς θεσμοὺς ab illius sectæ hominibus legerentur vel audirentur. Alibi p. 230. ὁ τῶν ἐπῶν τούτων συγγραφεύς. Qui vero ad unum quendam è *P*ythagoricis putarunt esse has (ut idem Hierocles & Simplicius vocant) συνθήκας referendas, vel *Lysidem* cogitaverunt, quæ sententia probavit se quoque nuper Clariss. Andreæ Dacerio: vel *Philolaum*, vide Labbei Bibl. nov. MSS. p. 385. vel denique *Epicharmum*, quæ Stanlei conjectura est p. 512. Hist. *P*hilosoph. licet Jamblichus cap. XXIX. p. 150. & cap. ult. p. 221. potius observat sententias Pythagoricas ab Epicharmo in Comœdiis hinc inde fuisse adspersas, non quod auctor aureorum Carminum fuerit Epicharmus. Itaque si auctor illorum è *P*ythagoricis quærendus sit, nullum quidem magis quam *Empedoclem* Agrigentinum nominaverim, cujus καθαρμῶν forte nobilis particula fuerunt. Equidem omnia illi mirifice convenire videntur, dialectus, dictio, argumentum, tum clausula plane digna Empedocle, ἔσσεαι ἀθάνατος &c. Neque adeo nova est hæc sententia, ut propterea incredibilis alicui videri possit, cum diserte confirmetur ab auctore veteri Θεολογουμένων ἀριθμητικῆς p. 20. Τοιαύτης δὲ οὔσης, ἐπώνυμον δὴ αὐτῆς τὰ Πυθαγόρου οἱ ἄνδρες θαυμάζοντες δηλονότι καὶ ἀνευφημοῦντες ἐπὶ τῇ εὑρήσει, καθάπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς.

Οὐ μὰ τὸν ἁμετέρα γενεᾷ παραδόντα τετρακτὺν.
Παγὰν ἀενάου φύσεως ῥιζώματ' ἔχουσαν.

VII. *Procli* Laodicensis Syri commentarius in χρυσᾶ ἔπη, Svidæ memoratus intercidit. Editiones carminum aureorum plerasque insigniores retuli capite superiore cum Gnomicos recenserem, quorum non contemnenda pars esse solent. Eorum editionem novam ad MStos codices meditatus *David Hæschelius* * non perfecit, licet ejus indicio constat in *P*ythagoricis post versum 39. in MS. Augustano legi versiculos binos, qui in vulgatis fere editionibus desiderantur, sed exstant apud *P*orphyrium p. 27,

Πρῶτα μὲν ἐξ ὕπνοιο μελίφρονος ἐξυπαναστὰς
Εὖ μάλα ποιπνύειν ὅσ' ἐν ἤματι ἔργα τελέσσεις

Et post versum 44. hunc tertium, itidem in editis libris prætermissum:

Ταῖς αὐταῖς ἀρεταῖς ποιεῦ φίλον, ὅν κ' ἐθέλῃσθα.

Paraphrasin *Arabicam* cum versione latina *Jo. Elichmanni* edidit Claudius Salmasius ad calcem suorum in Epictetum commentariorum, unà cum paraphra-

* Vide ejus Epist. ad Kirchmannum, datam 7. Id April. 1603. Post Gudianas p. 188. ubi & Variæ lectiones quædam notatu dignæ in νουθετικῷ Phocylidis.

raphrasi Arabica tabulæ Cebetis. Lugd. Bat. 1640. 4. Græce vero & latine cum commentario Ethico exhibet carmina aurea *Magnus Daniel Omeis*, Altdorfii 1693. 8. qui p. 91. ineditum *Mathiæ Georgii Kœnigii* commentarium celebrat. In calce paraphraseos Arabicæ legas Galenum hæc Pythagorica recitasse sub initium & sub finem cujusque diei. Loca quædam illustrat Salmasius in præfat. *Olai Celsi* observationes in aurea carmina lucem viderunt Upsaliæ 1706. 8. Video etiam memorari editiones Guil. Canteri & Jo. Spondani, atque expositionem Henrici Bremcuriensis, G. Sartorii, Joannisque Straselii.

Davidis Clerici patrui sui ineditas in carmina aurea animadversiones memorat Joh. Clericus Vir Cl. T. 1. Bibl. selectæ p. 158. Cum erudito itidem commentario vulgata sunt à *Gvilelmo Dietzio* Professore Gymnasii Ulmensis ante hos annos amplius viginti. Sed & *Vitus Amerbachius* carmina hæc perinde ut Phocylidea cum animadversionibus suis edidit Lips. 1594. 8. Utraque *Wolfgangus* quoque *Seberus* Sulanus, Rector olim Schleusingensis, excudi fecit cum latina versione, indice græco omnium verborum phrasiumque & locorum communium, Joach. Cammerarii scholiis græcis & suis ipsius latinis animadversionibus. Lips. 1604. 8. In fragmentis Pythagoræ à *Joach. Zehnero* collectis & Græce ac latine editis ibid. 1603. 8. præter vitam Pythagoræ è variis scriptoribus contractam, habentur carmina aurea, præfixo iisdem ex Georgii Cedreni historia argumento: tum plures sententiæ apud varios scriptores ad Pythagoram auctorem relatæ, & symbola quædam Pythagorica. Habes etiam fragmenta Pythagoræ & magis quidem selecta ac disposita licet perpauca ante commentarium *Hieroclis* in aurea carmina editionis Londinensis, quam antequam recenseam, observo Hieroclem illum fuisse præceptorem Æneæ Gazæi * ut ex limine dialogi ejus de resurrectione colligitur, atque adeo circa medium sæculi post Christum natum quinti floruisse. Quam ætatem aliis argumentis etiam adstruit Jonsius III, 18. Sed male eundem ** Hieroclem putat qui ab Eusebio est confutatus, cum diversi sint & majore quam sæculi spatio à se invicem distent Hierocles Bithyniæ & post Alexandriæ ἔπαρχος (de quo Lactantius atque Eusebius) & *Hierocles* Philosophus Platonicus Alexandrinus (de quo Photius ac Svidas.) Neque audiendus est idem Jon-

* Vide quæ de Æneæ ætate notavi supra cap. *X.* §. *29.*

** Communis hic error multis eruditis ut vel cum Stoico Philos. de quo Gellius, vel cum Lactantii æquali nostrum confundant. Eadem sententia videtur fuisse H. Mori qui p. 276. Opp. Theolog: *Hierocles egregius ille paganus moralis, miracula Christi non negat, nec personæ præstantiam, sed contendit Apollonium Tyaneum cum eo saltim conferri posse.* Pro Heralito, Hierocles legendus est in Lipenii Bibl. Philosophica T. 2. p. 1276.

Jonſius juniorem neſcio quem Euſebium comminiſcens, cum etiam Lactantium ita neceſſe foret alium comminiſci juniorem. At ne alia argumenta à doctiſſimis viris Gvil. Caveo in Hiſt. literaria, Tillemontio T. 5. Memor. Hiſt. Eccleſ. p. 606. ſeq. & Petro Baylio edit. 2. Lexici in medium allata producam, idem ille quem dixi Æneas probe diſtinguendos monens p. 24. edit. Barthii, ἱεροκλῆς ὃ inquit, οὐχ ὁ διδάσκαλος ἀλλ' ὁ προβαλλόμενος τὰ θαυμάζια, ἄπιστον καὶ οὗτο προσέθηκεν. Quod nec à Pearſonio in eruditis & luculentis ad Hieroclem prolegomenis, nec à Jonſio animadverſum fortaſſe mirabitur lector, ſed & ſimiles vel etiam minores hallucinationes ſi mihi cum tantis viris neutiquam comparando hinc inde exciderint, veniam dare non gravabitur. Hieroclis Commentarium in aurea carmina, inſignem plane nec Grammatiſticum ſed Philoſophicum & auctore ipſo teſte compendium dogmatum Pythagoricorum complexum, primus è MS. Codice Venetiis à ſe emto vertit, *latine* edidit & Nicolao V. Pontifici dicavit *Iohannes Auriſpa* Siculus, Petavii 1474. 4. (vide Lambecium VII. p. 133.) Rom. 1475. 4. (Beughem. incunab. typograph. p. 73.) Rom. 1495. (Bibl. Thuan. part. 2. p. 2.) Eandem verſionem à ſe emendatam recudi curavit Uldaricus Zaſius, JCtus, Baſil. 1543. 8. *Græce* primus in lucem protulit è MS. Codice Abbatis Rupefucaldi ad varias lectiones è Vaticano Codice depromtas emendato, novamque ſuam addidit verſionem *Johannes Curterius* Pariſ. 1583. 12. Hinc *Italice* vidit lucem interprete *Dardi Bembo* Venet. 1604. 4. Ab eo tempore Curteriana editio Græcolatina recuſa eſt Londini 1654. 8. ſed cum inſignibus acceſſionibus, nam præter fragmenta & Joh. Pearſonii (Epiſcopi poſtea Ceſtrienſis) prolegomena, & Merici Caſauboni in Hieroclis Commentarium animadverſiones, acceſſere *Theodori Marcilii* verſio aureorum carminum & eruditus in illa Comentarius Pariſiis 1585. pridem editus, Hieroclis neſcio cujus (Philoſophum habet inſcriptio, quam veram eſſe neutiquam præſtiterim) ἀστεῖα ſive * *facetiæ*, Græce & latine cum notis, poſt edit. Lugd. 1605. 8. Ex Hieroclis Philoſophi Alexandrini libro cujus etiam Svidas meminit περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης καὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν πρὸς τὴν θείαν ἡγεμονίαν συντάξεως ad Olympiodorum, excerpta à Photio Cod. CCXIV. & CCLI. Tum altera excerpta ex eodem libro (vel ex Photio potius ut Pearſonius obſervat) quæ cum Libanii quibuſdam vulgaverat Fed. *Morellus* Græce & lat. Pariſ. 1597. 8vo. *Hugo* quoq;

Grotius

* Sunt 29. narratiunculæ ſatis ridiculæ de ſtolidis & ſimplicibus dictis & factis quorundam σχιλαστικῶν. Marcus Velſerus Epiſtola ad Goldaſtum p. 858. Opp. *Hieroclis facetias ex codice Auguſtano auctas P. Pontanus jampridem convertit & edendi occaſionem exſpectat.* Locum horum γελοίων è MS. Iſaaci Voſſii corrigit Sarravius Epiſt. LXXVIII.

Grotius eadem latine verterat in Variorum ſcriptorum ſententiis de fato Pariſ. 1624. 4. Amſt. 1648. 12mo. & T. 3. Opp. Theolog. Amſt. 1679. fol. Utraque Morelli & Grotii verſio in hac collectione exhibetur, alia item nonnulla Hieroclis fragmenta è Stobæo. Denique Lilii Gyraldi de Symbolis Pythagoræ Commentarius ſupra laudatus. Neſcio hujusne Alexandrini Platonici an alterius antiquioris Stoici Hieroclis ſint *Philoſophumena* laudata Suidæ & Etymol. in ἐμποδὼν & Apoſtolio XI. 90. proverb. Londinenſis editio ſcriptorum Hieroclis Alexandrini quam jam recenſui repetita in eadem urbe eſt. A. 1673. 8. à quo tempore ibidem 1682. 8. prodiit elegans verſio Anglica commentarii Hieroclis in carmina aurea, neſcio quo auctore, non ex verſione latina ſed ex græco ſtudioſe confecta, & præfationis loco præfixam habens Apologiam doctrinæ moralis Ethnicorum, quos *profanos ſcriptores* promiſcue vocari, cũ non pauci ſanctiſſima doceant, ægre fert & indignatur. Sane hæc ipſa carmina aurea * tam vehementer ſe probarunt judicio Johannis Auriſpæ qui Hieroclem primus latine reddidit, ut in Epiſtola ad Nicolaum V. ſcribat ſe jamjam octogenarium nihil aut græcè aut latine legiſſe quod magis ſibi profuiſſe intelligat. Hieroclis quibusdam locis lucem affundit Mericus Caſaubonus p. 336. ad Laërtium editionis præclaræ Wetſtenianæ, & Lambecius Lib. VII. Commenrar. de Bibl. Vindobenenſi p. 131. 133. ubi teſtatur in illo theſauro librario Auguſtiſſimi Imp. reperiri Codicem Hieroclis optimum MS. ex quo loca univerſa mutila editionis Curterianæ ſuppleri & corrupta emendari queant. Eximius quoque Codex MS. hujus ſcriptoris occurrit in Bibliotheca Medicea, è quo Varias lectiones deſcriptas habeo. Ex eodem Codice Varias Lectiones ab Antonio Maria Salvini, Græcæ Linguæ Profeſſore Florentino deſcriptas accepit *Andreas Dacerius*, qui Codicem præterea Curterianæ editionis â Renaudoto nactus Variis lectionibus alterius Codicis MSti notatum a Viro docto neſcio quo, Hieroclis commentarium Gallice vertit & animadverſionibus illuſtravit, ediditque cum vita Pythagoræ a ſe adornata & verſibus aureis, ſymbolisque Gallico itidem idiomate luculenter explicatis. Pariſ. 1706. 12. Quod vero præſtantiſſimus Bælius probè notat ab Hierocle in libro de providentia affirmari, ex Platonis Magiſtri ſui ſententia hoc univerſum conditum eſſe è nihilo, ** ut a Platonis ipſius opinione alienum haud

* Ad imitationem horum Pythagoricorum carminum dicta etiam ſunt ἔπη χρυσᾶ *Chryſomalli* cujusdam apud Balſamamonem in can. LX. Apoſtolor. Vide Cotelerium III. monument. Eccleſ. Gr. p. 571. Allatium de Conſenſu p. 653.

** Ἐκ μηδενὸς προϋποκειμένου. Photius ex Hierocle p. 749. v. 17. ſeq. p. 750. v. 27. ſeq. p. 283. v. 29. edit Hœſchelii.

haud diffiteor, ita video pluribus junioribus *Platonicis* Christianismi florentis tempore claris in mentem venisse. Neque enim Syriani tantum, Hermiæ, Damascii & *Prisciani* Lydi loca in hanc sententiam profert Livius Galantes in comparatione Theol. Christianæ cum *Platonica* p. 237. Sed in *Plotino* etiam *Porphyrioque*, Jamblicho, *Proclo* ac Simplicio hoc observavit Radulphus Cudworthus in systemate intelligibili Universi pag. 197. quem vide etiam p. 749. 751. 753. 763. Si Claudiano Mamerto fides, Philolaus quoque Pythagoricus docuit *Deum ex nihilo fecisse omnia, & sicut opere instituit ita materiam rebus omnibus incorporasse.* Lib. 2. de statu animæ cap. 3. Equidem haud defuisse inter vetustissimos Philosophos qui hoc dogma tuerentur, colligas vel ex Aristotelis libro de Xenophane p. 3. edit. Sylburgii, & ex Empedoclis versibus apud Plutarch. contra Colotem p. 972. quibus disputat contra eos οἱ δὴ γίνεσθαι πάρος οὐκ ἐὸν ἐλπίζουσιν, quos in exordio poëmatis sui oppugnat etiam Lucretius. Prætereo Epicharmum ex divinatione eruditissimi Gudii apud Menagium p. 144. ad Laërtium, sed ingeniosa potius quam vera vel necessaria, ut eidem Menagio demonstratum. Seneca præf. quæstion. natural. *quam utile existimas ista cognoscere & rebus terminos ponere, quantum Deus possit, materiam ipse sibi formet, an datâ utatur.* τίς ὁ δημιουργὸς, κατ' οὐσίαν ἢ ποιότητα, καὶ τί διανοηθεὶς ἐποίει; Philo de Abrahamo p. 292. quem locum male reddit interpres, ita vertendum: *quis opifex? materiamne, an formam tantum dederit mundo? & quem in usum?* Aristotelem quoq; creationis è nihilo Patronum introduxit Trapezuntius, sed infeliciter prorsus ac falso, ut docuit Bessarion III. 13. & 20. & 27. contra calumniatorem Platonis. Saltim ita non sensit Peripateticorum haud postremus Averroês, qui in 3. Physicorum eo nomine reprehendit Avicennam, quod ex nihilo aliquid posse fieri adversus Philosophorum opinionem disputaverit. Platonis porro sententiam prioribus illis Æthiopem dealbantibus candidius explicavit Chalcidius, p. 103. commentarii egregii in Timæum, hunc enim si audimus, Plato statuit *non Deum ex his quæ non erant, fecisse mundum, sed ea quæ erant sine ordine ac modo, ordinasse.* Ex Pythagoræ vero mente innatum & infectum hoc mundi corpus est, ut notat Tertullianus in Apologetico cap. XI.

VIII. Quandoquidem ab EMPEDOCLE Siculo * Agrigentino celeberrimo inter *Pythagoricos*, Carmina aurea profecta fuisse non improbabili conjectura paulo ante tradidi, congruens existimo, illius quo-

* Hinc per Σικελικὰς Μούσας Plato Empedoclem intelligit. At Luciano T. 1. p. 677. lib. 2. de vera Hist. Empedocles dicitur περίεφθος ambustus, quoniam scilicet *Deus immortalis haberi dum cupit, ardentem frigidus Ætnam insiliit*, si vera est fabula.

que ingenii monumentorum brevem notitiam, licet fere perditorum & ex hominum memoria elapſorum, hic ſubjungere. *P*armenidis propinquum & æmulum vocat Simplicius in I. *P*hyſic. p. 5. Archyta Magiſtro uſum ſcribit Svidas in Ἀρχύτας. Quin imo *P*ythagoram ipſum Magiſtrum habuiſſe teſtantur Timæus apud Laërtium VIII. 54. & 50. Porphyrius p. 19. & Jamblichus qui c. 23. eum refert inter eos qui juvenes Pythagoram jam ſenem audiverunt. At temporum rationi hoc non congruit plane, cum Empedocles natus fuiſſe ponatur demum Olymp. LXXVI. 4. quamobrem juniorem Pythagoram Alipten prioris diſcipulum ab illo auditum contendit Dodwellus p. 220. Scripta Empedoclis hæc apud veteres memorata reperiuntur:

I. ΠΕΡῚ ΦΎΣΕΩΣ βιβλία γ´ *Libri III. de Natura*, Pauſaniæ Medico inſcripti, carmine Hexametro. Hujus operis Galeno T. 5. p. I. edit. Baſil. & Tzetzæ Chil. VII. v. 523. aliisque memorati & adverſus usque bis mille pertingentis pars ni fallor fuit quod ab Æliano XVI. 2. hiſt. animal. laudatur περὶ ζώων ἰδιότητος, tum quod Pſellus laudat περὶ λίθων, & Tzetzes ad Lycophronem, περὶ νείκους: *Hymni* denique *Phyſici*, quorum Menander Rhetor meminit. Phyſicam Empedoclis expoſuiſſe partim, partim ad examen revocaſſe videtur Hermachus Epicureus in XXIV. libris Ἐπιστολικῶν περὶ Ἐμπεδοκλέους quos memorat Laërtius Lib. X. ſect. 25. Plurimum Empedocli tribuiſſe Epicurum patet è Lucretio, quo judice *Carmina divini pectoris ejus*

Vociferantur & exponunt præclara reperta,
Ut vix humana videatur ſorte creatus.

Mirum eſt Dorice eum non ſcripſiſſe, quæ dialectus familiaris fuit Pythagoræorum Scholæ, & Siculis præcipue, ſed ut ex innumeris fragmentis conſtat, Jonice, quod ipſum ſententiæ de Empedocle aureorum carminum ſcriptore, quæ itidem Jonica dialecto decurrunt, velificatur. De illo vero dialecti Jonicæ apud Siculos uſu videre non injucundum eſt, quæ à Bentlejo nuper & Car. Boylio diſputata ſunt ad Epiſtolas Phalaridi adſcriptas. Epitheta in carminibus ſuis non ornatûs gratia adhibuit, ſed ejusmodi quæ naturam rei quam optime declararent ut teſtatur Plutarchus V. 8. Sympoſ. In Ciceronis Academicis quæſtionibus Lib. I. pleræque editiones Empedoclem referunt inter Poëtas Græcos, quos Ennius, Pacuvius aliique latine expreſſerunt. Sed Turnebus teſtatur ſe vidiſſe MStum codicem antiquum, quo Empedoclis nomen abfuit. Nec usquam alibi latina Empedoclis Metaphraſis vetus memoratur.

2. ΚΑΘΑΡΜΟΊ *de expiatione & purgatione, verſus Hexametri ter mille,*

Hujus

Hujus operis partem fuisse existimo aurea quæ vocantur Pythagoræ carmina, Empedocli diserte tributa ab auctore Θεολογεμένων Ἀριθμητικῆς p. 20. ut jam ante, cum de his carminibus agerem, monere me memini. Initium καθαρμῶν servavit Laërtius VIII. 54. idem sect. 63. testatur illos in Olympiis decantatos â Rhapsodo Cleomene. Confer Athenæum Lib. XIV. p. 620. Meminit & Apulejus in Apologia. De lustrationibus Pythagoricis confer Salmasium sub finem præfationis in Cebetis versionem Arabicam.

3. ἸΑΤΡΙΚΌΣ ΛΌΓΟΣ. *Liber Medicus versibus Hexametris sexcentis* εἰς ἔπη ἑξακόσια, ut diserte Laërtius in Empedoclis vita. Fallitur itaque Suidas, qui καταλογάδην scripta esse ab Empedocle ἰατρικὰ tradit.

4. ΞΈΡΞΟΥ ΔΙΆΒΑΣΙΣ sive ΠΕΡΣΙΚΆ.

5. ΠΡΟΟΊΜΙΟΝ sive Hymnus in Apollinem imperfectus. Hæc duo Empedoclis poëmata nunquam in lucem edita sed â sorore ejus vel filia suppressa abolitaque esse Laërtius auctor est VIII. 57. Itaque apud Aristotelem XXI. 22. problem. non legendum Empedoclis Περσικὰ, sed Φυσικὰ ut ex IV. 4. meteorolog. observavit Meursius ad Chalcidium p. 29.

6. & 7. *TRAGOEDIAS* quoque nonnulli & ΠΟΛΙΤΙΚΆ ad hunc Empedoclem retulere teste Laërtio VIII. 58. alii tragœdias rectius ad alium juniorem hujus nominis, ut notavi in notitia Tragicorum.

8. Abulpharajus p. 33. memorat Empedoclis librum nescio quem, resurrectioni oppositum. Ibidem ait primum fuisse Empedoclem, qui attributa DEI docuerit ab ejus essentia haud differre.

Fragmenta quædam Empedoclis Philosophi, sed perpauca (ex ejus περὶ φύσεως * præcipue) collegit H. Stephanus in Poësi Philosophica A. 1573. 8. Longe plura congessi & illustravi in Syntagmate singulari de vita Philosophia ** ac scriptis Empedoclis, quod in lucem dare animus est, si tempus & occasio ferat & Deus vitam concesserit ac valetudinem. Fuere & alii Empedocles 1) nostri avus qui Olymp. LXXI. κέλητι vicit. 2.) sororis filius Tragicus. 3) qui à Plutarcho loquens inducitur VIII. 8. sympos. nisi fictum ab antiquo sit nomen. Cæterum novus Empedocles apud Themistium Orat. V. ad Iovinianum Imp. pag. 70. edit. Harduini, nullus est, neque ibi sermo est de Peregrino Philosopho Cynico, ut opinabatur Petrus Petitus II. 13. Misc. Observatt. neque de S. Polycarpo, ut

* Zenonis Eleatæ ἐξήγησιν τῶν Ἐμπεδοκλέους πρὸς τοὺς φιλοσόφους περὶ φύσεως memorat Suidas in Ζήνων, Plutarchi εἰς Ἐμπεδοκλέα περὶ τῆς πέμπτης οὐσίας, Lamprias n. 42.

** Philosophiam Empedoclis instaurare conati sunt Campanella, Maignanus, &c.

ut in mentem venit Stephano Le Moyne præf. ad Varia sacra, multo minus de Servatore nostro Iesu Christo quem ab Ethnico homine perstringi conjiciebat Petavius in notis ad Themistium, sed ut optime illum locum interpretatus est Mericus Casaubonus ad M. Antoninum p. 78. seq. hic est verborum Themistii sensus: Dignus Imperator quem venerantes admiremur tum ob alia quæ lege ipsius continentur, tum præcipue quod non solum religionis libertatem indulgeat, sed & æternas illas leges à Deo latas de malorum bonorumque indissolubili nexu non minus perite, (ȣ̓ φαυλότερον) non per Jovem (ȣ̓ μὰ Δία) quam vetus ille Empedocles φιλίαν & νεῖκος explicet. Præplacet hæc mihi expositio simplicitate sua nativa præ conjectura Harduini quam videbit qui volet in notis ad Themistium p. 404.

IX. Denique sub Empedoclis Philosophi nomine fertur *Sphæra** sive poëma non inelegans Astronomicum versibus Jambicis CLXVIII. in plerisque consonans Arato, & stellas tum erraticas describens tum ἀπλανεῖς. Primus è Bibliotheca Johannis à S. Andrea edidit folio fugitivo *Federicus Morellus* Paris. 1584. 4. hac inscriptione: Ἐμπεδοκλέȣς ΣΦΑΙ͂ΡΑ, ἢ Δημητρίȣ τȣ͂ Τρικλινίȣ. Sed *Demetrius Triclinius*, qui ante trecentos circiter annos vixit, auctor esse poëmatii hujus non potest, quia præfixa in Codice MS. nota testatur illud à Demetrio tantummodo emendatum & in ordinem redactum. Οἱ παρόντες στίχοι ἰαμβικοί εἰσι τρίμετροι ἀκατάληκτοι. Εἰσὶ δὲ γεγραμμένοι κατὰ τὸν τρόπον τῶν ποιητῶν. Δέχονται γὰρ σπονδεῖον, δάκτυλον, ἀνάπαιστον, τρίβραχυν, ἤτοι χόρειον καὶ πυῤῥίχιον. Ἰστέον δὲ ὅτι διορθώθησαν παρὰ Δημητρίȣ τȣ͂ Τρικλινίȣ. Ἦσαν γὰρ ἐν πολλοῖς μέρεσι διεφθαρμένοι καὶ πολλοὶ ἐκ τȣ́των παρελείφθησαν ὡς ἀδιάγνωστοι. Latinis Jambis vertit & castigationes quasdam adjunxit *Q. Septimus Florens Christianus*, ** cujus translatio separatim ab eodem Morello edita est Paris. 1687. 4. sub titulo *Sphæra Vetus Græca*. Hic Florens Christianus Vir Græce & latine doctissimus levi conjectura poëmation istud tribuit *Georgio Pisidæ*. Nam *Empedoclis*, inquit, *hos esse versus nunquam in animum induxi ut crederem, & qui credunt, sunt sane quam ταχυπειθεῖς, nulloque, ut mihi videtur, probabili nituntur argumento. Ab iis temporibus longissime absunt qui Triclinio Demetrio imputant. Sed con-*

* Mundus Empedocli dictus σφαῖρος, unde σφαῖρος Ἐμπεδόκλειος, de quo Gatakerus ad M. Antonini XII. 3.

** Fallitur Labbeus qui cum versione Morelli excusam Empedoclis Sphæram tradit p. 137 Bibl. nov. MSS. poëmaque hoc affirmat constare versibus Jambicis & Heroicis. Idem testatur quater exstare manu exaratum in Bibl. Regis Christianissimi, num 1213. 1334. 1662. 2216.

conjectura tamen scopum veritatis propius attingunt. Quamvis enim materia hæc sit vetus, recentior tamen est forma, & meruit nihilominus antiquum obtinere. Profecto Poësis ista non longe discedit à Pisidæ vel stylo vel ætate, quod judicium facio aliorum & eruditiorum. Toto & perpetuo carmine nihil aliud reperias extra stellarum & siderum posituram ordinemque secundum diagrammata vulgaria. Post descriptum situm percurrit hic auctor signa Zodiaci, sed moratur præcipue circa Etymologias, quæ mihi interdum imo fere nper φορτικῶς videntur, neque satis fidem facientes. Ejusmodi multa habemus Græculorum λεπτολογήματα, nugas ingeniosas & curiosas φλυαρίας, præcipue in Astronomicis. Nos in interpretatione simioli fuimus, multum voluimus, pauca præstitimus. Nam Græca veriloquia Latinis mutare, & illorum elegantiam (si qua in his nugis) præstare, operosum est magis quam utile vel ingeniosum. Cæterum Pisidam auctorem esse vix crediderim, neutiquam enim Christianismum ejus ac religionem spirant hi versus (75, seq.)

Τοιᾷδε τάξει σχηματίζοντ' ἀστέρες
Θεῶν βροτοῖσι τὴν χάριν δωρουμένων.
Εἴτ' οὖν ἀμήτωρ Παλλὰς ὤρισε βροτοῖς,
Εἴθ' ἥλιος τηλωπὸν ἀστέρων θέσιν,
Θεῶν τὸ μηχάνημα — —

Video etiam ab amica & erudita Dieterici Dobleri manu notata remotiooris antiquitatis argumenta non contemnenda, quod hic scriptor non meminit libræ, quod v. 16. Cancri asterismum refert ad solstitium, quod quod Hydræ caudam v. 59. ad posteriores Centauri deflectit pedes secus quam Ptolomæus à quo extremitatem caudæ hydræ supra caput Centauri ponere edocti sunt Astronomi: quod Zodiacum v. 110. vocat ἀριθμόν, quod Taurum denique antiquioribus tradit v. 99. dictum οὖρον. Quoniam vero vetustiores potest secutus esse auctores quisquis hæc scripsit, & Sphæræ Empedoclis vel jamborum ab illo scriptorum nemo veterum meminit quod sciam, incertum etiam est utrum Empedocles junior Tragicus attigerit Astronomica, itaque universam rem arbitrio lectoris relinquere, quam divinando temeritatis notam incurrere malo. At enim quoniam Carmen ipsum perbreve est, & præterea tam raro obvium & parvitate ipsa sua Bibliothecis ita subductum, ut ineditum videri possit, quid vetat illud hoc loco integrum una cum notulis doctissimi interpretis Q. Septimi Florentis Christiani subjungere.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ ΣΦΑΙΡΑ.

Ηδ' ἐστὶν ἄστρων τάξις, ἀμφὶ μὲν πόλον
Αρκτους διπλᾶς πρὸς νῶτα νευούσας τύποις
Αντιστρόφοις οὐρᾶσιν ἀλλήλαιν φοραῖς
Σκολιαῖσιν εἴργει μὴ πελάζεσθαι δράκων.
Τοῦ δ' ἀμφὶ χάσμ' ἐν γούνασι δεξιὸν πόδα
Εχει· κάρα δὲ κρατὸς ὀφιούχου πέλας.
Ος ἐν μετώπῳ Σκορπίου βαίνει ποδί.
Τῆς μείζονος δ' ὄπισθεν ἵσταται Φύλαξ
Αρκτου. ποσὶν δὲ τοῦδε παρθένος κυρεῖ,
Εχουσα λαμπρὸν χειρὶ Δήμητρος στάχυν.
Μεταξὺ δ' ἄστρων τῶν δὲ κυκλοῦται τύποις.
Ωμου μὲν ἀρκτούροιο δεξιοῦ πέλας
Στέφανος, ὕπερθέν τ' ὄφιος, ὃν φέρει χερὶ
Οφιοῦχος, ἄρκτου δ' ἐν κυκλουμένος ποσὶν
Οπισθίοις ἐν βήμασιν κεῖται λέων.
Μέσαις δὲ θερμαῖς ἐν τροπαῖσι καρκίνος
Διδύμοις ἔνερθεν προσθίων κεῖται ποδῶν.
Κεφαλὴν δ' ἐπ' αὐτὴν ἁρματηλάτης, ποδὶ
Ταύρου κέρατι τῷ δεξιῷ στηρίζεται.
Λαιῷ δ' ἐν ὤμῳ Ζηνὸς αἲξ ἐστι τροφὸς,
Ην αὐτὸς ἄστροις ἐγκαθίδρυσεν καλῶς
Θρόνων κρατήσας οὐρανοῦ σκηπτουχίας.
Εριφος δὲ ταύτης νέρθεν εἴληχεν τόπον
Καρποῦ κατ' ἄκρας χειρὸς ἡνιοστρόφου·

Verf. 2. νευούσας τύποις) ſic Avienus in Aratæis, Conſurgit in aëra forma. Alias vocat ſpeciem.

v. 4. εἴργει μὴ πελάζεσθαι) Manilii Verbum uſurpavi, qui dixit. Ne coëant.

v. 5. ἀμφὶ χάσμα) Impetum dixi, non neſcius cultiſſimum poëtam Tibullum de Scylla dixiſſe, Impetus oris. Sic cœli impetum pro vaſtitate Lucretius. Patorem dixiſſe videtur Mileſiarum ille venuſtus ſcriptor in Onochryſo.

ibid. ἐν γούνασι) lege, ἐνγόνασι, una voce. Avienus, ἐκφραστικῶς, ex Arato dixit, dextræque impreſſio plantæ Tempora deculcat maculoſi prona Draconis. ubi tempora prona non ſunt χάσμα. Melius hic auctor.

18. κεφαλὴν δ' ἐπ' αὐτὴν) Mallem ὑπ' αὐτὴν, & ſic legendum ratio τῶν τύπων poſtulat.

24. ἔριφος) Alii Hœdos vocant, ſunt enim ſtellæ duæ in manu Erichtonii Aurigæ. Sed ſingularem fecit etiam Manilius, & Propertius, Lib. II. *Purus & Orion, purus & Hædus erit.* Sic pro piſcibus ſæpe Piſcem legimus.

Αρκ-

SPHÆRA VETUS GRÆCA,

Q. Sept. Florente CHRISTIANO interprete.

HIC ſiderum ordo eſt ætheris : Circa polum
Arctos duas in terga vergentes, ſitu
Contrario caudarum, inerrans flexibus
Coire prohibet invicem obliquis Draco.
Ad impetum hujus dexterum Engonaſis pedem
Habet, capútque propter Ophiuchi caput,
Qui frontem acuti Scorpii ingreditur pede:
Dein ſtat Urſam pone majorem ſequens
Cuſtos: ad hujus Virgo ſtat veſtigia,
Cereriſque ariſtam fulgidam præfert manu.
Hæc inter aſtra forma in orbem vertitur
Humerum Corona dexterum Arcturi propè,
Superior Angue quem manu Anguitenens tenet:
Majoris Urſæ juſta poſtremos pedes
Infra volutus igneus jacet Leo.
Sed Cancer intra media ſolſtitia adjacet
Geminis, ſub Urſæ pedibus anterioribus:
Auriga capiti ſubjacet trucis feræ,
Plantáque Tauri dexterum cornu premit:
Læuum hujus armum poſſidet nutricula
Jovis Capella, cuíque gratus Jupiter
Cælo potitus inter aſtra locum dedit.
    Succedit Hœdus, & habet inferius locum
In fine brachii & manu Aurigæ ultima.

Arcti

24. καρπȣ̃) In brachio Germanicus dixit, Avienus expreſſit καρπὸν, cùm ait: fine manus.

Ἄρκτου δὲ μικρᾶς ἐς τὸν ἔσχατον πόδα
Κηφεὺς τριγώνου τάξιν ἐξεργάζεται.
Ὄρνιθα χειρὶ δεξιᾷ θηρώμενος·
Πτέρυγα δ' ὑπ' αὐτὴν ἵππος ἰθύνει πόδα,
Μέσαις γε χώραις, ἰχθύων, ὁρώμενος.
Ἄστρων δὲ τῶν πρὶν τῶν τε νῦν εἰρημένων,
Ὁ δ' ἐξικνεῖται καὶ πεπλήρωται, τόπος.
Ἔμπροσθε κεῖται Κασσιέπεια Κηφέως,
Αὐτός θ' ὁ Περσεὺς ὠκὺς ὅσθ' ἅρπην ἔχων,
Πόδας τιθεὶς νώτοισιν ἁρματηλάτου.
Ἵππῳ συνάπτουσ' Ἀνδρομέδα τὸν κρᾶτ' ἔχει
Τὸν αὐτὸν ἵππου γαστρὶ κοινὸν ἀστέρα.
Μεταξὺ δ' ὄρνιθός τε τοῦ τ' ἐν γούνασι
Λύρα τέτακται· πρὸς μέσον δὲ τοὔμπαλιν
γρ. δὲ — Πρὸς ἀντολάς τε " τῶν δε Δελφίνων δέμας.
Ἵππου τε κεφαλὴ πλησίον, φαντάζεται.
Ὕδωρ χέοντα δ' ὕπερθεν, αἰγόκερως ἔχει
γρ. ἀετόν — Οὐρανὸν παρ' αὐτὴν * ἐξικνούμενος κάρα.
Δελφὶς δ' ὕπερθεν, οἰστὸς, αἰετός θ' ὁμοῦ·
Αὐτὸς, δράκοντα, δ', ἐν διπλαῖς χερσὶ κρατῶν
Ὀφιουχός, ἐστιν. ἀλλὰ ὅρα τόν δε γε κάρα
Στεφάνῳ συνάπτειν, νέρθεν ἐξικνούμενος.
γρ. ᾤκι- — Τούτοις μὲν οὖν Βορέος ὤρισται * τόπος.
σται γρ. — Τὸ πρὸς νότον δὲ τήνδε τὴν τάξιν κρατεῖ.
ἔχει, — Ὑπ' αὐτὸ κέντρον Σκορπίου, βωμὸς τέως.
γρ. Χηλὰς — Χηλαῖς * δ' ὑπ' αὐταῖς, Σκορπίου τε σώματα
δ' ὑπ' αὐ- — Τὰ πρόσθε Κενταύροιο φαίνεται μέλη.
τὰς — Νέρθεν χεροῖν τοῦδε θηρίου δέμας.
Ἐμπροσθίοιν δὲ τοξότου χεροῖν ὕπο
Δινωτὸς ἄστρων κύκλος ἀμφελίσσεται.

Ἔνθεν

39. τῶν δε δελφίνων) Nisi legas δελφῖνος, nescio quare usus est numero multitudinis, cùm singulare sit signum. Sed cùm paulò pòst Delphini injiciat mentionem, suspicor aliam vocem desiderari ἀντὶ τῶν δελφίνων.

45. ἀλλ' ὅρα) Non est ut negem mendosa hæc esse, quamvis eliciatur sensus legenti, ἐξικνούμενον.

48. τὸ πρὸς νότον) Malim τὰ πρὸς. Mox pro σώματα, melius σώματι, quia dixit χηλαῖς, neque enim Nepa duplex habet corpus, nisi Chelas ipsas, quæ pro Libra usurpantur, corpus aliud facis ab ipso corpore, id est, partes sejungis à toto.

Arcti minoris ponè poſtremum pedem
Cepheus figuram conficit Trianguli.
Manu fugacem dextera captans avem,
Sub cujus alam dirigit pedem Ferus,
Quem media latè Piſcium vident loca.
Sic iſta ſedes pondere aſtrorum gemit
Quæ dicta ſupra, quæque nunc noviſſime.
Suum antè Cepheum Caſſiepia ſedem habet,
Et ipſe Perſeus celeripes falcem tenens,
Pedibúſque terga fortis Aurigæ premens.
Equo cohærens aptat Andromedæ caput,
Cum ventre equino ſtella eadem fulgerans.
Intérque Olorem & altero Nixum genu
Lyra collocata eſt: Delphis at contra ſedens
In medio ad ortus ſiderum horum viſitur.
Tum verò equinum proximè apparet caput.
At Capricornus ſupra habens Aquarium
Caudam prope ipſam vertice adfectat ſuo:
Supráque Delphin & Sagitta, Aquila & ſimul.
Tenet Ophiuchus ipſe utraque Anguem manu.
Ipſe Anguis infra (quod volenti cernere eſt)
Caput videtur cum Corona jungere.
En ſidera hæc ſunt partis ad Boream ſitæ:
Quæ verſus Auſtrum, hunc ordinem contra obtinent:
Sub ipſum acumen Scorpii Ara viſitur.
Chelis ſub ipſis & Nepaï corpore
Priora parent membra Centauri ſenis:
Corpus ferinum noſcitur ſubter manus.
Verùm ſub anticas Sagittarî manus
Rotatus orbis ſiderum convolvitur.

Ἔνθεν δὲ ἄλλος κύκλος ὃς κικλήσκεται
Ὁ νότιος, ἰχθύς τ' ἄλλος ἐστ' ἐρώμενος.
Ὕδρα δ', ὑπ' αὐτὴν παρθένον λέοντά τε
Μέσον, πρὸς αὐτὸν καρκίνον δὲ, κρᾶτ' ἔχει:
Οὐρὰν δὲ, Κενταύρου πρὸς ὀπισθίους πόδας:
Καμπαῖς δ' ὑπ' αὐταῖς, ἐστὶν εὔσημος μάλα
Κρατὴρ, κόραξ τε, πρὸς τὰ Κενταύρου μέλη.
Ἴδοις δ' ἂν, Ὠρίωνος ἐξ ἀριστερῶν,
Ποταμόν· ποσὶ θ' ὑπ' αὐτοῖσιν, ὠκύπουν λαγών,
Ὃς λαμπρὸν αὐγαῖς σείριον φεύγει κύνα.
Κυνὸς δ' ὀπισθίοις πελάζεται ποσὶ,
Πηδάλιον. ἀστὴρ τ' ἐξαναστράπτων φλογὶ
Μέλεσι συνάπτει· καὶ πεπλήρωται τόπος·
Ταύρου δὲ δεινὸν πρὸς πόδι, ἐντείνων χέρα
Λαμπροῖς ἐν ἄστροις λαμπρὸς Ὠρίων μέγας,
Διδύμοισι προτείνει χεῖρα δεξιούμενος·
Προκύων δὲ, χειρὸς δεξιᾶς ἐστιν πέλας,
Κριός θ' ὑπ' αὐτὸν, ἰχθύων τε σώματα.
γρ. πρωκ- Παρ' οὓς ἱκνεῖται κῆτος· ἐν πρώτοισι δὲ
τοῖσι Σύνδεσμον ἰχθὺς κοινὸν ἔχον ἀστέρα.
Τοιᾶδε τάξει σχηματίζοντ' ἀστέρες,
Θεῶν βροτοῖσι τὴν χάριν δωρουμένων.
Εἴτ' οὖν ἀμήτηρ Παλλὰς ὤρισε βροτοῖς,
Εἴθ' ἥλιος τηλωπὸν ἀστέρων θέσιν,
Θεῶν τὸ μηχάνημα. πάντας δ' ἐν βραχεῖ
Φράσαι βρότειος οὐκ ἂν ἐξεύροι νόος.
Ἀθρεῖ δὲ κόσμου τοῦδέ τ' αἰῶνος δρόμον
Ὡς αὖ διεστάθμησεν αὐτουργὸς φύσις.
Κριός Πρῶτος χορείας Κριὸς ἡγεῖται κύκλου·
γρ. Εἶθ' * Ὅτι κρίσει γε πάντα συγκρίνας ἔχει·
ὅτι Συνῆλθε γὰρ πρὸς αὐτὸ τοῦτο συγκριθείς.

Ἐξ

70. διδύμοισι) lege, διδύμοις. Quorſum enim in alteram ſedem Anapæſtum non neceſſarium inducas?

73. ἐν πρώτοισι δὲ) Non puto primarium verbo poſtremo & flagitioſo mutandum eſſe. Potius dixiſſet, ἐν οὐραῖσι δὲ. Neque enim cohærent Piſces poſterioribus, cùm mutuò ſint obverſi.

79. θεῶν τὸ μηχάνημα) Vera & pia ſententia, non â Chriſtianis ſolum, ſed bonis illis paganis celebrata; puta Arato & Dionyſio, περιηγητῇ.

Hinc orbis alius qui vocatur Circulus
Auſtrinus, alius Piſciúmque cernitur.
At Virgini & medio Leoni ſubjacet
Dira Hydra, ad aſprum quæ caput Cancrum refert,
Caudámque Centauri ad pedes retrò ultimos.
Spiris ſub ipſis maximè illuſtris manet
Crater, & inde membra Centauri propè
Stat Corvus, Orionis ad lævam ſedet
Flumen, ſub ipſis pedibus eſt levipes Lepus,
Qui fulgerantem Sirium fugit Canem.
Pedibus propinquat ultimis Caniculæ,
Servaculum Argûs; & cohæret artubus
Flammis coruſcum ſidus, atque implet locum:
Manumque tendens ad gravem Tauri pedem
Micantia inter ſidera Orion micans,
Tendit gemellis alteram Laconibus:
Sed eſt propinquus dexteræ Antecanis manus.
Aries ſub ipſum eſt, Piſciúmque corpora:
Quîs ſæva *P*iſtrix adjacet, ſed *P*iſcibus
Commune vinclum & ſidus in primis nitet.
Tales figuras ſidera & ſedes habent,
Benignitas quæ Numinis mortalibus
Conceſſit: Ergo ſeu patrima Pallas, aut
Sol ordinavit huncce ſtellarum ſitum,
Opus eſt Deorum, humana nec ſollertia
Referre poſſit omnia in compendium.
Mundi atque vitæ aduerte curſum, quàm benè
Natura diſpenſavit ipſa opifex ſui.
Præſul choreæ circuli dux eſt gregis, *ARIES.*
Quòd congregata cuncta diſcernat catè.
Nam comparatus hoc ad ipſum convenit,

82: Κριὸς) Hoc Etymon, *ἀπὸ τῆς κρίσεως*, Græce tantum linguæ conuenit: nam ſi Arietem vocas, aliud excogitandum eſt. Alii tamen *κριὸν*, dictum volunt propter *κάρα*, quia cornibus pollet, & eſt *ἀσελγόκερως*: unde *κυρίττειν*, ex *κορύπτειν*, cornu ferire Virgilio. Itaque rectè Suidas, *κριὸς ὁ τὸ καρα̈ιέμενος*: quique ut ait idem Marco iraſcitur in cornua.

Ἐξ οὗγε τοῦτο Κριὸς ὄνομ' ἔχει βροτοῖς.
Κρίνων μὲν ἔαρος χείματός τε μεταβολὰς,
Κρίνων δὲ μῆκος ἡμέρας νυκτός τ' ἴσον.
ἰσ. γ' Ὅθεν γε κόσμου κόσμον ἀντηλλάξατο,
ἀκόσμου Ὃ γὰρ βροτοῖς ἔνειμε, παρὰ θεῶν ἔχει:
γρ. δ' ἄρ Διὸ δὴ κρίσει καὶ τοὔνομ' ὤρισαν θεοί·
Κριὸν κριτηρίῳ γὰρ οὗ διείλετο
Ἴσην πρὸς ἠῶ καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔχειν.
Ταῦρος Κεῖται δ' ἐφεξῆς Ταῦρος, ὡς γεωμόροις
Τύποις ἐοικὼς κεῖνος· ὃς κατ' αὐχένα
Στερρῷ τένοντι τοῖον ἁρμόζει ζυγὸν,
Γαμψοῖς ἀρότροις αὔλακος σχίζων γύας·
Ἡ δ' ἀστέρων ἡ τάξις· ὃς πάλαι ποτὲ
Ἐκλήζετ' οὐχὶ Ταῦρος, ἀλλ' οὖρος βροτοῖς
Ὅσπερ καλεῖται πᾶσι τερμόνων φύλαξ.
Δίδυμοι Δίδυμοι δὲ κεῖνται τάξεσι σαφεστάταις
Ἐπεὶ τότ' ἤδη καρπὸς αὔξεται διπλοῦς.
Χλόη δ' ὑπὲρ γῆς ἄρχεται σχίζειν φύσιν,
Καὶ δισσὰ φύλλων αὔξεται βλαστήματα
Πρὸς εὐδιεινὴν ἠέρος κατάστασιν.
Καρκῖνος Ὁ δ' ἀλλαγὴν στοιχεῖον ἀντιλαμβάνων
ἴσ. καρπί- Καρκῖνος ὑπάρχων ἐν χρόνοισι καρπιμος.
μοις. Ἐκ γῆς τέλειον καρπὸν ἐμφαίνων βροτοῖς,
Ἑξῆς τέτακται τάξεσι σαφεστάταις.
Λέων Ἔχει δ' ἀριθμὸν ἐν μέρει πέμπτῳ Λέων,
γρ. γα- Λεαίνεται γὰρ, εἶτα καὶ χαράσσεται,
λάζεται, Θερμαῖς πυριφλόγοισιν ἡλίου βολαῖς,
Τὰ πρὶν βρύοντα γῆς ὕπερθεν αὔεται,
Ὁ δ' ὀλλύων χρόνοισιν αὐδᾶται Λέων.

Ἐγγὺς

98. ἡ δ' ἀστέρων) Quorſum hæc verba quibus initium fecit ? Sane hîc mihi videntur ἀπροσδιόνυσα, & alia cenſeo ſubſtituenda, quæ fortaſſis alia ſcripta exemplaria ſuppeditabunt.

Ibid. ὃς πάλαι ποτὲ) Vetus aureum ſeculum innuit, quo boum nullus erat cuſtos, imo ipſe bos erat (ut cum Frontino loquar) arvifinius. Tanta erat ejus ætatis innocentia probitáſque. Nam limites (ut ait idem bonus auctor Grammaticus) ante Jovem nulli erant, proinde lites nullæ, ideóque tandem poſitus limis litem ut diſcerneret aruis, ut ait divinus Agricola Maro. Itaque non mirum ſi tanta bovem reverentia coluit antiquitas, ut eum occidiſſe juxta periculoſum fuerit atque civem. Sanè verò οὖρον, de bove recte dici, vel ipſe

Et inde Grajum nomen hoc indeptus eſt
Crion, quòd hiemis veris & diſcrimina,
Noctíſque cernat & diei horas pares:
Ex mole confuſiſſima hunc mundum excitans.
Nam dona Divûm impertiit mortalibus,
Unde indidere nomen à Criſi dii,
Crion vocantes, namque decretorius
Occaſum & ortum ſcindit æquo examine.
Tauri ſecunda ſedes eſt, & formam habet *TAURUS.*
Arvum colentis qui jugum cervicibus
Poſcit toroſis, & recurvi pondere
Gemens aratri ſulcat arva proſecans.
Hic ordo ſiderum, neque hunc antiquitus
Taurum vocabant, Urus huic nomen fuit
Qua Terminorum voce cuſtos noſcitur.
Gemini ſequuntur ordinem clariſſimum, *GEMINI.*
Dicti inde quòd tunc fructus augeſcat duplex,
Supérque terris herba Naturam ſecet,
Binæque creſcant frondium propagines,
Tepente terſi molliter ſtatu aêris.
At qui movetur greſſibus retrogradis, *CANCER.*
Gaudétque cancer fructuoſo tempore,
Frugesque monſtrat perficas mortalibus,
Clarum deinde ſedis ordinem tenet.
Quintam jubatus occupat ſedem Leo, *LEO.*
Nam iiditurque læditurque perdite
Compunctus aſſi ardore Solis igneo.
Tunc omnis arbos, omne marceſcit ſatum:
Per tempora autem perbitans, audit Leo.

 Hunc

ipſe Bootes fidem faciet qui Urſæ οὖρος, vel φύλαξ, dictus eſt. Tum iſte ſeſqui-verſus, καὶ βοὸς οὖρον, Ασκητὶν χρυσῷ παμφανόωντι κέρας ex Anthologia puto, facit ut exiſtimem priſcis illis temporibus, quibus antè Jovem nulli ſubigebant arua coloni, bovem pro cane fuiſſe ad cuſtodiam, ut poſtea ad laborem.

111. λεαίνεται γὰρ) Neque placet hoc Leonis etymon. Alii melius, παρὰ τὸ λεύσσειν. Sunt enim ardentes & ignei oculi illius feræ, quæ merito à Sole ſubſtantiam & naturam trahere exiſtimatur cenſente Macrobio.

114. ὁ δ᾽ ὀλλύων) Sententiam hanc nuſpiam alibi quod meminerim, legi. Si qui ſint meliore memoria, ſcire velim ecquid recordentur. Hujus indicii maximam à me inibunt gratiam.

Παρθένος — Ἐγγὺς δὲ τούτου, παρθένου κεῖται τύπος.
Πρὸ τοῦ γὰρ εἰς τόδ' ἄστρον ἥλιον μολεῖν,
Ἄφθαρτα γαίης πάντα τηρεῖται φυή.
Τὸ δ' οὐδέπω τὴν πεῖραν εἰληχὸς φθορᾶς,
Κατωνόμασται πᾶσι παρθένου βίος.
Χηλαὶ — Χηλαὶ δ' ἐπειδὴ σῖτος εἰς δόμους βροτῶν
Γεωμόροισι χερσὶν ἐξηθροισμένος
Πόνοισιν εἰς τὰ δώματ' ἐνσωρεύεται·
Τότ' εἰς μέλαθρα συμφορούμενος τροφὰς
Παρέχει τροφαῖσι ταῖσιν ἠριθμημέναις.
Σκορπίος — Ὅταν δὲ πλειὰς ὥριον τεύχῃ σπόρον,
Ὁ δ' ἐκκομίζει σπέρμα γῆς ἐν ἀγκάλαις
Μόχθων ἐπ' ἄκρων ἐκτὸς εἰσφορούμενος,
Ὕπερθεν ἤδη σκορπίος τότ' οἴχεται.
Σκορπίζεται γὰρ σῖτος εἰς δόμους χθονὸς,
Ὅπως τέλειος καρπὸς αὐξηθῇ βροτοῖς.
Τοξότης. — Μεθ' ὃν κύκλου φοραῖσι ταῖς πολυστρόφοις
Εὔσημος, οὐκ ἄσημός ἐστι τοξότης,
Ἐκ γῆς γὰρ ἤδη καρπὸς ἐκτοξεύεται,
Τὰ νέρθε δεικνὺς γαστρὸς οὐ κεκρυμμένα·
Νέοις γὰρ ὕπερθε φύεται κεντρίσμασι.
Ὁ δ' ἐκ διμόρφου σώματος φαίνων μέλη
Αἰγόκερως — Τηλωπὸς ἄστρων Αἰγόκερως κεκλημένος,
Καλῶς τετύχηκεν ὀνόματος τοῦδ' ἐν βροτοῖς.
Τὰ πρόσθε μὲν γὰρ αἰγόπλαστα δείκνυται,
Οὐρά τ' ὄπισθεν ἰχθύος θαλασσίου.
Ἡ μὲν γὰρ ἐν γῇ φέρβεται χλοηφόρῳ,
Ἡ δ' ἐν κλύδωνι νήχεται γλαυκηπόρῳ.

Εἰς

am. Tamen quia in Meſopotamia vehementi vi Solis Leones â culicibus ita per oculos infeſtari dicuntur ut in flumen ſe proripiant & mergantur, ſuſpicor huc reſpexiſſe hunc Sphæræ ἰαμβογράφον. Exiſtimaverit etiam aliquis dictum hoc de longævitate, quia μακρόβιον eſſe Leonem, etiam Ariſtoteles in hiſtoriis perſuadet fidemque factam ait ex claudo capto, cujus dentes vetuſtas infregerat & minuerat. Sed profecto χρόνοισιν, non idem eſt quod χρόνῳ, Græce ſcientibus. Itaque priori ſententiæ potius ſubſcribo. *(Forte non opus inquiſitione ulteriore, ſi obſervetur ad ſolis vires in dodecatemoriis a poëtâ reſpici, neque enim cancer per ſe* κάρπιμος *nec* λέων ὀλλύων *ſed* κάρπιμος *in Cancro ſol, &* ὀλλύων *in Leone.)*

Hunc proximè aſtat forma puræ Virginis, *VIRGO.*
Quia ante quam Sol ſidus hoc percurrerit
Servantur incorrupta terrea omnia:
Corruptionis quidquid autem expers manet
Omnes vocare virginis vitam ſolent.
At Libra quando meſſe collecta domos *CHELÆ vel LIBRA.*
Implent coloni, acervus ingens tritici
Servatur horreis, tunc alibres ſufficit
Conferta fruges in numerum alimonia.
Mox alma Pleias quando ſementem facit, *SCORPIUS.*
Et ſummo in arua ſe labore conferens
Exportat ulnis cultor agri ſemina,
Tunc Sparſor exit Scorpius, nam ſpargitur
Et diſſipatur triticum in terræ domos,
Ut intus hominis perfica augeſcat ſeges.
Poſt tortuoſis circuli in ſpiris ſequens *SAGITTARIUS.*
Miſſor ſagittæ apparet haud ignobilis,
Nam fructus omnis jamque terræ emittitur,
Jam jam retectis ventris imi partibus
Creſcens novello per ſuperna acumine.
At Capricornus corpore ambiguo nitens *CAPRICORNUS.*
Sidus remotum, nomen hoc jure obtinet:
Priora membra ſcilicet produnt Capram,
Piſcem marinum cauda poſtrema arguit,
Illa in virente vivit herbarum ſolo,
Hæc æſtuoſi gurgitis natat ſalo,

Natura

119. *παρθένου βίος*) Hinc apud Græcos *Παρθενία*, dicitur pura vita, & Parthenii dicti teſte Suida, *οἱ ἄφθοροι*: neque hoc ſolum, purum pelagus & piratis intentatum, dictum eſt, *παρθένιον πέλαγος*.

120. *χηλαὶ*) Nomine Chelarum intelligitur Libra. Quia Chelæ (cujus dodecatemorion in Libra finitur) partem occupant ipſius Libræ. Et vero ſic uſurpant Aratus & Manilius. Cæterum inter alia ſignificata *χηλὴ*, etiam eſt alimentum, hinc illud *φορβικὸν* Etymon, cui ſi non credidero non deſinam propterea Chriſtianus eſſe

124. *τροφαῖσι*) Non ſatis intelligo hæc verba. Itaque Problematice inquiram: An quia triticum expenditur ad ſtateram & fit demenſum? An potius per *τροφὰς* pecudes, id eſt, *τὰ θρέμματα*, intelligi. Ignoſcant eruditi ignaro & ambigenti.

129 *σκορπίζεται*) Neque hic auſculto huic Etymologiæ. Nam ſi hæc in Scorpio valet ratio, rogo vos, quare Nepam non ſequetur?

135. *νέοις γὰρ*) melius, *νέοις γ'*.

γρ. ταὐτό Εἰς '' ταὐτὸν ἤχθη πᾶσα γὰρ θνητῶν φύσις·
γ Ἔχει δίυγρον πνεῦμα καὶ ξηρὰς τροφάς.
Ὑδροχοός Δεινὸν δὲ ὕπερθεν τάξιν ἐκλιπὼν, ὕδωρ
γρ. Νέφ. Νέφος '' προβάλλει λοξὸς ἐκχῦσαι δέπας,
Ὃς συνταράσσει χείματος κόσμον πάγους.
ἴσ. διαρ- Ἐκ γῆς ἢ νοτίδα νάματος διαρπασαν
πάσας. Ἐπάγει πολλὼ χειμῶνα καὶ πνοὰς βροτοῖς,
Κόσμον καλύπτων οἷάπερ λευκῷ πέπλῳ,
Δεικνὺς ἐν οἷοις σῆμα δηλοῦται κύκλου.
Διὸ δὴ καλῶς εἴληχε καὶ τοῦτ᾽ ἐπώνυμον·
ἴσ. ἐν, ἢ, Ὑδροχόος· * δίναισιν εἰς τάξιν μολών.
ὡς, δι. Μεθ᾽ ὃν κυκλεῖται κύκλος εἱλίσσων πνοὰς
Ἰχθῦς Ἀνέμοις ἐναλλὰξ σχῆμα τηλαυγὲς διπλοῦν
Ἀντίστροφον δρόμοισιν ἐμφαίνων τρόπον.
Οὐ γὰρ κάρα μὲν λοξόν, οὐ δὲ ἀπόστροφον
Πρόσωπον, ὀρθὴν τάξιν εἱλεῖται κύκλου,
Ὁ μὲν Βορείου κλίματος νεύων πόλῳ,
Ὁ δὲ εἰς νότου κέλευθον εἰσδύων βίᾳ.
Διὸ δὴ πνοαῖσι τὰν βυθῷ κεκρυμμένα
Ἔδειξαν ἰχθῦς, πᾶς γὰρ εἰς βυθὸν πεσὼν
Ἄνεμος, ταράσσει κῦμα, σημαίνων βροτοῖς
Χειμῶνα τακτόν· ἐξ ἐπιστροφῆς κλύδων
Εἱλιγμὸν ἐκ γῆς ὕδασι προσφέρων, σφοδρόν·
Δείκνυσι καιροῦ σχῆμα, χειμῶνος φύσιν·
Ὅθεν διπλοῖσι χρώμενοι καιροῦ δρόμοις
Ἀνέμων ἔχουσι τάξιν οὐ μετρουμένην.

143. εἰς ταυτὸν ἤχθη) vel lege, τοῦτον, cum eruditorum Phœnice Jos. Scaligero, vel αὐτόν. Hoc enim innuitur, Ad Capricorni naturam omnia referri, qui siccus est & humidus: Quibus qualitatibus & hominis natura constat, & omnia in orbe terrarum viventia Deus naturæ auctor perficit.

145 δεινὸν) non placet, τὸ δεινόν. Potius δεινῶν, qui vortices sunt, legendum suspicer nisi aliter censeant acutiores & eruditiores viri, quorum probabilioribus rationibus non solum manus, sed etiam suram præbebo libens.

152. εἴληχε καὶ) Dele illud καὶ, quod ex præcedenti syllaba χε supercrevit, lapsu usitato & facili: ut contra versu sequenti ὑδροχόος, geminata ultima syllaba ος, sed degenerans in ω magnum.

Natura fertur omnis huc mortalium,
Siccisque veſcens humidoque ſpiritu.
At vorticoſæ ſedis emanſor Puer
Obliquat urnam, & fundit undas deſuper:
Colles honorem turbat hibernum movens,
Laticiſque terræ raptor humentis, nigram
Hiemem, procellas atque ventos invehit,
Operitque mundum veſte tanquam candida,
Et obſtinet quà circuli ſignum patet.
Jure ergo Aquarî nomen huic ſorte obtigit
Sedem obtinenti propter undarum globos.

PISCES

Poſt hunc rotator gyrat auras circulus
Ventóſque mutat, forma longi luminis,
Gemella, curſu verſa ſtat contrario:
Averſa quamvis frons & obſtitum caput,
Tamen ſequuntur circuli rectum ordinem.
Septentrionis iſte vergit ad polum,
Hic vi capeſſit humidas Auſtri Vias.
Itaque in profundo quæ latent perflamina
Piſces revelant: ventus in fundum cadens
Conturbat undas, nuntians mortalibus
Hiemem & procellas, æſtus ut reciprocus,
Qui vorticem undis addit è terræ ſinu,
Portendit atræ tempus hiemis aſperum.
Hinc eſt quod illi duplici cum temporis
Curſu, fruuntur flaminum immenſo ordine.

Finis Sphæræ veteris.

CAPUT XIII.

1. *Elenchus* *) *Alphabeticus Pythagoricorum apud veteres memoratorum.*

Baris Hyperboreus ad quem liber ferebatur ſub Pythagoræ nomine, & cum quo de rebus præclaris Pythagoras cum apud Phalaridem captivus eſſet diſſeruiſſe dicitur. Vide quæ dixi Libro I. c. 2. ſect. 7. ubi Abarin *P*ythagorâ antiquiorem ex Harpocratione obſervavi. Quæ porro de Abaride in veterum ſcriptis ſive vera ſive commentitia feruntur, ea non indiligenter collegit ſingulari diatriba Carolus Godfridus Zapfius, Lipſiæ 1706.

Abroteles Tarentinus.

Achmonidas Tarentinus.

Acrion Locrus, quem inter alios Pythagoricos adiit Plato teſte Cicerone Lib. V. de finibus. In Valerii Maximi Codicibus VIII. 7. extern. 3. *Arion.*

Acron Medicus Agrigentinus, de quo Svidas, Heſychius illuſtris & viri docti ad Empedoclem Laërtii VIII. 65. Hippocrati æqualis fuit.

Acuſilaus Tarentinus.

Adicius Locrus.

Æetius

* Quibus nullum teſtimonium additum vides, ii apud ſolum Jamblichum c. ult. de vitâ *Py*thagoræ memorantur. Neque aſſentior Præſtantiſſimo Lloydio, qui pleraque nomina Pythagoricorum (ex 218. ducenta) conficta eſſe à Jamblicho conjicit. Quorſum enim tot falſa confinxiſſet, qui multa vera prætermiſit. Notum porro eſt diſcipulorum Pythagoræ alios fuiſſe ἐσωτερικοὺς, ut auctor Philoſophumenon ſub Origenis nomine, appellat, quos Jamblichus c. 18. Πυθαγορείους: alios ἐξωτερικοὺς quos Jamblichus vocat Πυθαγοριστάς. Ariſtophontis quoque Comici drama fuit Πυθαγοριστὴς, laudatum Athenæo VI. p. 238. Sive ut Anonymus Vitæ ſcriptor apud Photium Cod. CCLIX. p. 712. Svidas in Πυθαγ. & Schol. Theocriti Idyll. XIV. p. 207. eos diſtinguit, alii fuere Πυθαγορικοὶ propriè dicti, qui cum ipſo Pythagora verſati ſunt; alii Πυθαγόρειοι horum diſcipuli, alii denique Πυθαγορισταὶ οἱ ἄλλως ἔξωθεν ζηλωταί. Certum tamen eſt hanc diſtinctionem, veterum ſcriptorum uſu non comprobari, & recentius commentum videtur Dodvvello p. 163. de vita Pythag. De diſtinctione in ἀκουσματικοὺς & μαθηματικοὺς, vide infra in Hippomede.

Æetius Parius.

Ægon Crotoniata.

Æmon Crotoniata.

Æneas Metapontinus.

Ænesidamus. Vide Agesidamus.

Æschylus Poëta Tragicus, Pythagoreus dicitur Ciceroni 3. Tusc. quæst. p. 179. Diversus ni fallor Æschylus discipulus Hippocratis Chii itidem Pythagorici. Aristotel. Lib. I. Meteorolog. c. 6.

Ageas Crotoniata.

Agelas Crotoniata.

Agesarchus Metapontinus.

Agesidamus Metapontinus, sive ut in veteri inedita Jamblichi versione legitur Ænesidamus.

Agylus Crotoniata.

Alcæus cujus gener & hæres fuit Pythagoras. Jamblich. c. 30.

Alcias Metapontinus, sive ut ab illustri Obrechto id nominis rectius exprimitur, Alceas.

Alcimachus Parius Aristocratiæ retinendæ Crotoni suasor cum Dimacho, Metone & Democede. Vide Jamblich. c. 35

Alcmæon Crotoniata juvenis Pythagoram senem audivit teste Jamblicho c. 23. quod confirmat Aristoteles Lib. 1. Metaphysc. c. 5. Scripsit φυσικὸν λόγον ad Brontinum, Leonem & Bathyllum vide Laërt. VIII. 83. Meminit illius libri etiam Galenus T. 5. p. 1. Contra hunc Alcmæonem liber Aristotelis eidem Laërtio V. 25. memoratus intercidit.

Alexander Polyhistor ἐν τῷ περὶ πυθαγορικῶν συμβόλων allegatur à Cyrillo IV. contra Julian. p. 133.

Alexicrates. Plutarch. VIII. 7. sympos.

Alopecius Metapontinus.

Amœnus Parius.

Amyclas Heracleotes, quem inter claros Geometras celebrat Proclus 2. in Euclidem: Pythagoricum vocat Laërtius IX. 40

Anatolium ex quo auctor Theologumenorum Arithmeticæ non pauca descripsit Pythagoricum fuisse mihi persuadeo.

Anaxilaus Larissæus, de quo dixi infra in notitiâ Comicorum, ubi de Anaxilao Comico. Pythagoricum & Magum vocat Eusebius Chronico ad Olymp. CLXXXVIII. ubi urbe Italiaque ab Augusto pulsum refert.

De Anchito Vide infra in Pausania.

Androcydes allegatur à Nicomacho 1. Arithmet. p. 5. & Clemente Alex. 7. Stom. p. 718. (ubi profert dictum ejus * quod Androcydis nomine suppresso legitur etiam in Plutarcho περὶ εὐθυμίας) Apostolio proverb. XVII. 33. Ejus περὶ συμβόλον Πυθαγορικῶν Jamblich. vit. Pythag. c. 28. p. 134. & in Theologumenis Arithmeticæ quorum idem forte Jamblichus auctor p. 41. ubi de senario. Respicit id ipsum opus Clemens Alex. 5. Strom. p. 568. Apud Apostolium XVII. prov. 33. male vocatur Ἀνδοκύδης & apud Grotium ad Act. XIX. 19. Ἀνδοκίδης. Fuit & Androcydes quidam Cyzicenus pictor, cujus meminit Plutarchus Pelopida p. 291. Confer Franciscum Junium in Catalogo pictorum.

Anthen Carthaginiensis.

Anthimedon Crotoniata.

Antimenes Metapontinus.

Antocharidas Laco.

Aphranor. Vide infra Evphranor.

Apollonius Tyanensis. Vide infra Lib. IV. & quæ ad Eunapii procemium adnotavi. Ἐν τοῖς περὶ Πυθαγόρου laudatur à Porphyrio, & Svidas inter alia eum testatur scripsisse Πυθαγόρου βίον. Effigies Apollonii exhibetur à Jac. Gronovio T. 3. thesauri Antiquitat. Græcar.

Apollophanes. Euseb. VI. 19. Hist.

Appii Cœci carmen Pythagoræorum videri sibi ait Cicero IV. Tusculan. cap. 2.

Arceas Tarentinus.

Arcesus. Plutarch. de genio Socratis f. 583.

Archemachus Tarentinus.

Archestratus Gelous apud Athenæum VII. p. 288. per ironiam Pythagoricus appellatur, cum esset luxuriæ Magister & gulæ.

Archippus Samius.

Archippus Tarentinus. Thebis scholas habuit teste Hieron. in Rufin. Inter primos hic fuit qui cum Lyside commentarios Philosophiæ Pythagoricæ edidit. Vide Porphyr. p. 40. & infra in Cylon. De anima quædam scripto prodidisse Archippum, Epaminondam, Aristæum, Gorgiadem & Diodorum notat Claudianus Mamertus Lib. II. c. 7. de statu animæ.

AR-

* Sententia hæc est: οἶνος καὶ σαρκῶν ἐμφορήσεις σῶμα μὲν ῥωμαλέον ἀπεργάζονται, ψυχὴν δὲ νωχαλεστέραν. Confer Theodor. Canterum Lib. I. Var. Lect. c. 16.

ARCHYTAS Tarentinus πρεσβύτερος, præceptor * Platonis, & à Pythagora in ſucceſſione octavus. Anonym. apud Phot. 259. Ariſtoxenum in Archytæ vita laudat Athenæus XII. p. 545. Archytæ effigies duplex occurrit in Clariſſ. Gronovii theſauro Antiq. Græcar. T. 2. tabula 49.

Scripta Archytæ hæc apud veteres memorata reperi:

Περὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς καὶ εὐδαίμονος. Stob. Serm. 1. & 3.

Περὶ Ἀντικειμένων. Simplicius in Categorias Ariſtotelis p. 97. & 103. notans ex hoc Archytæ ſcripto hauſiſſe Ariſtotelem quæ de oppoſitis diſputat.

Ἁρμονικόν. Nicomachus Lib. I. Arithmet. p. 5. Reſpicit & Plutarchus Archytam laudans p. 1147. de Muſica, Ptolemæus lib. 1. Harmonic. cap. 5. cui Archytas dicitur μάλιστα τῶν Πυθαγορείων ἐπιμεληθεὶς Μουσικῆς. Theo Smyrnæus p. 94. Porphyrius in Harmonica Ptolemæi. p. 210. 276. 317.. Confer Alex. Morum ad Lucæ VI. 45.

Περὶ Ἀρχῶν. Stob. Eclog. p. 80. 82.

Περὶ Αὐλῶν. Athenæus Lib. IV. ſub. extrem.

Περὶ τῆς Δεκάδος. Theo Smyrnæus. p. 166. ubi vetus Theonis interpres latinus ineditus decadem vertit *denitatem*. Ceterum non aſſentior Rev. Joh. Andreæ Schmidio qui hunc librum eundem eſſe ſuſpicatur cum Libro Archytæ περὶ τοῦ παντός. Nam in illo de natura & affectionibus numeri egerat, quod in libello περὶ παντὸς minime facit. Geometricalis menſæ traditionem ſive abacum Pythagoricum (das Ein mahl eins) ab Archyta non ſordido hujus diſciplinæ auctore repetit Boëthius lib. 1. Geometriæ p. 1516. 1518. Tabulam item minutiis menſurarum diſpertiendis lib. 2. p. 1535. 1536.

Epiſtola ad Dionyſium apud Laërtium III. 22. ad Platonem. id. VIII. 80.

Περὶ τῆς Ἠθικῆς παιδείας. Stob. ſerm. 1. Vide & quæ de educatione puerorum ex Archyta Philoſtratus VI. 14.

Librum Archytæ de *eventibus in natura*, è monaſterio neſcio quo Alemanniæ ad ſe perlatum eſſe teſtatur auctor Luminis Animæ. Heidenreich in pandectis Brandeb.

Περὶ Μαθηματικῆς ἐπιστήμης. Stob. ſerm. 41. Jamblich. 3. de diſciplina Pythag. c. 11. (p. 59. in Scutellii verſione.) Porphyrius in Harmonica Ptolemæi p. 236. ubi addit Archytæ hujus μάλιστα γνήσια eſſe,

 hoc

* Archytæ ſervum fuiſſe Platonem, emtum à Polide navarcho, legas apud Tzetzam XI. hiſt. 362. Polidi illum dediſſe ſive vendidiſſe Dionyſium tyrannum. id. X. hiſt. 359. ab Archyta ſervatum Platonem quo minus à Dionyſio interficeretur. Suid. Ἀρχύτ. Rempublicam geſſiſſe Archytas & exercitū duxiſſe traditur à Plutarcho de liberis educandis p. 8. & 10.

hoc eſt Philoſophiam Pythagoricam quam rectiſſime referre. Ex Porphyrio depromſit *H. Stephanus* fragmentum Archytæ quod Græce A. 1657. 8. p. 80. ſeq. edidit cum Ariſtotele περὶ ἀκουστῶν per eundem Porphyrium ſervato, & nonnullis ejusdem Ariſtotelis ac Theophraſti, & Sotionis libello de flum. quæ ſuo loco libro III. recenſui. Idem Archytæ fragmentum cum verſione ſua, & disquiſitione de ætate Archytæ, qua binos Archytas Pythagoricos, ſeniorem alterum, alterum juniorem fuiſſe diſputat, in lucem edidit V. C. *Ioannes Grammius* Havniæ 1707. 4. Idem opus Archytæ περὶ μαθηματικῆς videtur reſpicere Boëthius Archytam laudans in libris Geometriæ & III. 11. Muſic. & V. 16.

Μηχανικὰ ſ. de Machinationibus. Vitruv. præf. Lib. VII. quanquam Laërtius VIII. 82. Archytam Architectum libri περὶ Μηχανικῆς auctorem à noſtro diſtinguit. Idem tamen de noſtro, ſect. 83. οὗτος πρῶτος τὰ μηχανικὰ ταῖς μαθηματικαῖς προσχησάμενος ἀρχαῖς ἐμεθόδευε.

Περὶ νόμου καὶ δικαιοσύνης. Stob. ſerm. 41. & 44.

Περὶ νοῦ καὶ Αἰσθήσεως. Stob. Eclog. 92. Jamblichus 3. de diſciplina Pythag. c. 8. (in Scutellii verſione p. 56. ſeqq. græce enim liber ille Jamblichi hactenus ineditus.)

Περὶ ὄντος. Stob. Eclog. p. 158. Magnificum Archytæ opus de rerum natura. Claudian. Mamertus. II. de ſtatu animæ.

Ὅροι. Ariſtot. VIII. 2. Metaphyſ.

Περὶ τοῦ παντὸς φύσιος libellus Dorice ſcriptus etiamnum exſtat, quo primus univerſa in decem claſſes quæ vulgo categorias ſive prædicamenta vocamus Archytas diſtribuit. Prodiit Græce & lat. Venet. 1571. 8vo. Memorat Syrianus in Hermogenem & Simplicius * in Categorias paſim. Tum Boëthius II. 41. Arithmet. & Ammonius in quinque voces Porphyrii p. 23. b. Themiſtius vero negat Archytam qui de decem prædicamentis ſcripſit fuiſſe Pythagoricum illum antiquum, ſed juniorem Peripateticum hoc nomine, qui novo operi vetuſtate nominis auctoritatem conderet. Vide Boëthii præfat. ad Categorias. Græce edidit *Joachimus Camerarius* Lipſiæ ſine temporis nota in 8vo. ſub titulo: Ἀρχύτου Φερόμενοι δέκα λόγοι καθολικοί, additis duobus Anonymi ſcriptis & Georgii Pachymeræ de ſex Philſophiæ definitionibus

* Notandum eſt ea quæ Simplicius ex Archyta affert in libello qui ſub ejus nomine exſtat haud reperiri. Ut ſpurius ille libellus videatur Savilio lect. 2. in Euclidem p. 29. quanquam ſit Dorice ſcriptus dialecto Tarentinorum & illius tractus familiari, ad fucum fortaſſis faciendum.

nibus. Scriptorum Anonymorum eousque ineditorum hi ſunt tituli: Διάληψις περὶ τῆς καλουμένης λογικῆς, τί τε καὶ ποῖόν τι ἐστίν. Et Μέθοδος εἰς τοὺς τρόπους τῆς φιλοσοφίας.

Forte noſtri quoque Archytæ ſunt ὀψαρτυτικὰ Athenæo laudata. Sane Jamblichus c. 29. p. 148. & c. 34. p. 204. teſtatur Pythagoræos primos fuiſſe qui de cibis recte præparandis commentarios ediderint.

Περὶ Σοφίας. Jamblich. protreptic. c. 3. p. 12. ſeq. 15. 17. & 18. ſeq. Emendatius cum verſione *Johannis North* in opuſculis Mythologicis Thomæ Galei p. 732.

Allegatur præterea Archytas à Jamblicho in Nicomachum p. 6. 9. 141. 159. 163. 168. In vita Pythag. c. 29. p. 145. à Theone Smyrnæo p. 27. 30. Cic. Plin. Cenſorin. Plutarch. Boêthio 1. Geometr. p. 1516. & 2. p. 1523. 1526. &c. Ariſtotele, Theophraſto in Metaphyſ. Meminit & Vitruvius Lib. I. c. 1.

Sermonem Archytæ adverſus voluptatem, cui Tarenti interfuit Plato, relatum vide à Cicerone in Catone Majore.

De Philoſophia Archytæ tres libros ſcripſerat Ariſtoteles teſte Laërtio. V. 25. quo loco memorat etiam ejusdem Ariſtotelis librum τὰ ἐκ τοῦ Τιμαίου καὶ τῶν Ἀρχυτείων.

Inter Archytæ inventa fuit 1.) Datis duabus lineis duas medias proportionales è dimidii Cylindri ſectione inveniendi. Laërtius VIII. 83. Plutarchus Marcello. p. 305. Eutocius ad 2. Archimedis de ſphæra ac cylindro.

2.) Cubi duplicatio, Plato de Rep. apud Laërt. VIII. 83. Vitruv. IX. 3.

3.) Columba volans lignea. Gell. X. 12. è Favorino. Confer Rev. Joh. Andreæ Schmidii diſs. de Archyta Tarentino Jenæ A. 1683. editam, Georgii Paſchi inventa novantiqua p. 640. ſq. & Monantholii præf. ad Mechanica Ariſtotelis. Bonifacius XVIII. 2. Hiſt. ludicræ.

4.) πλαταγὴ ſive Crepitaculum. Ariſtoteles VIII. 6. de Rep. Diogenianus III. 98. Apoſtolius XVI. 21. proverb. & è recentioribus Fridericus Adolphus Lampe Lib. I. de Cymbalis veterum c. 9.

Egregie quoq; obſervavit Archytas in motu naturali quocunq; eſſe τὴν τοῦ ἴσου ἀναλογίαν, κινεῖσθαι γὰρ ἀνάλογον πάντα. Ariſtot. XVI. 10. problem.

Dictum ejus ad ſervos inobſequentes, cæderem vos niſi iraſcerer. Jamblichus c. 31. Obſcœnitatem in ſermone diligenter vitaſſe notavit Ælianus XIV. 19. Var.

Memorantur præterea 1.) Archytas Mitylenæus Muſicus ſive ἁρμονικός Athe-

Athenæus XIII. 8. Laërt. VIII. 82. & Heſychius Illuſtr. 2.) Archytas Amphiſſenſis Poëta. *P*lutarch. quæſt Gr. & Laërt. qui Epigrammata ſcripſiſſe docet. Forte hunc reſpiciunt verſus duo Bionis apud eundem Laërtium IV. 52. 3.) Archytas qui de re ruſtica ſcripſit, laudatus Laërtio, Varroni & Columellæ. Ab hoc aliqui non diverſum putant quem inter ὀψαρτυτικῶν ſcriptores nominat Athenæus Lib. XII. & ὀψοφάγον vocat Lib. I. c. 5.

Areſas Lucanus qui ſcholæ Pythagoricæ regimen poſt Tydam ſuſcepit. Jambl. c. 36. Sunt qui legunt, Oreſander. Sed Areſæ Lucani mentio etiam apud Stobæum in Eclogis Phyſ. ubi locum ex ejus libro de natura hominis affert, quem emendatum vide à Salmaſio p. 169. ad Epictetum.

Areſtadas Metapontinus occurrit in Jamblicho Arcerii, ſed in melioribus codicibus Græcis MSS. & in veteri latina verſione inedita Oreſtades. Ita hoc nomen legitur etiam apud Laërtium in Xenophanis vita & in latina Jamblichi verſione quam debemus illuſtri viro Eliæ Obrechto

Arignotus. Vide Luciani Pſeudomantem.

Arimneſtus Pythagoræ fil. Democriti Præceptor. Porphyr. p. 3. ex Duridis Samii Lib. III. ὅρων ſive de finibus Samiorum, ita enim legendum non ὡρῶν *Horarum* ut Holſtenius. Vide Voſſium de Hiſt. Gr. p. 97. Quanquam ὡρῶν eſt etiam in Schol. ad Hecubam Euripidis v. 934.

Arion. Vide ſupra, *A*crion.

Ariſtangelus Sicyonius.

Ariſtæus Damophontis F. Crotoniata, Pythagoræ ſucceſſor & conjugio cum Theano gener. Jambl. c. 36. Hic ni fallor eſt Ariſtæus ſenior cujus conica & Libros V. τόπων ςερεῶν laudat Pappus Lib. VII. Mathemat. collect. ſub initium, & Euclidem iis uſum fuiſſe teſtatur. Male Ἀρίςερος in Græcis ad Euclidem ſcholiis XIV. 2. p. 258. edit. Baſil. quod in Oxonienſi edit. recte eſt emendatum. Meminit & Campanus Novarienſis, qui circa A. C. 1030. floruit ad Euclidis XIV. 1. Operis perditi jacturam felici ingenio compenſavit *Vincentius Vivianus* Magni Ducis Florentiæ Mathematicus & diſcipulus Galilæi, edita divinatione duplici in quinque Libros deperditos Ariſtæi de locis ſolidis. Vide Acta Eruditor. Anni 1703. pag. 487. ſeq. Ariſtæum περὶ Ἁρμονίας laudat & ex eo quædam profert Stobæus Eclog. p. 45. Conf. Jamblichum p. 168. in Nicomachum. Vide & ſupra in Archippo.

Ariſteas

Aristeas Metapontinus.
Aristides Quintilianus, de quo infra lib. III. cap. X.
Aristides Rheginensis.
Aristippus Tarentinus.
Aristoclides Tarentinus.
Aristocrates Rheginensis qui civibus suis leges tulit, Jamblich. cap. 30. meminit ejusdem c. 27.
Aristomenes Metapontinus.
Aristotelis scripta deperdita de Philosophia Pythagorica recenseo infra Lib. III.
Aristoxenus Tarentinus in Stobæo passim appellatur Pythagoricus. De illo infra Libro III. capite X. dixi; æqualis enim fuit Dionysii junioris, & in libro περὶ βίου Πυθαγορικοῦ apud Jamblichum c. 33. memorat se ex ore illius tyranni sed tyrannide jam exuti nonnihil audivisse.
Arytus Metapontinus, pro quo inedita Jamblichi versio vetus latina, rectius Eurytus.
Arytus Tarentinus, pro quo in eadem versione melius Eurytus scriptum invenio.
Asteas Tarentinus.
Aston Crotoniata, quem sub Pythagoræ nomine plures libros scripsisse narrat Laërtius VIII. 7.
Astræus Pythagoræ à Mnesarcho donatus, Porphyr. p. 8. seq. Mentio hujus apud Photium Codice CLXVI.
Astylus Metapontinus.
Athamas Pythagoricus allegatur à Clemente Alex. Lib. VI. p. 624. ubi notat Empedoclem ab eo quod cecinit de quatuor elementis accepisse.
Athosion Rheginensis.
Bathylaus Posidonius sive Bathyllus, cui Physicum suum commentarium inscripsit Alcmæon Crotoniata.
Bion Abderita Mathematicus, de quo vide sis notas ad Laërtium IV. 58. & Hesychium Illustrem.
Bolus Mendesius Svida teste scripsit περὶ τῶν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἱστοριῶν εἰς ἐπίστασιν ἡμᾶς ἀγαγόντων.
Περὶ θαυμασίων Φυσικὰ δυναμερά. *
Περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν λίθων κατὰ στοιχεῖον.
Περὶ σημείων τῶν ἐξ ἡλίου καὶ σελήνης καὶ ἄρκτου καὶ λύχνου καὶ ἴριδος.
Præter Bolum Pythagoræum eidem Svidæ memoratur Bolus Demo-

* De vocabulo hoc Vide supra Lib. I. c. 4. num. 8.

mocriteus Philoſophus, qui ſcripſerit ἱϛορίαν & τέχνην ἰατρικὴν & ἰάσεις φυσικὰς ἀπό τινων βοηθημάθων τῆς φύσεως. Sed unus idemqve fuit Bolus Mendeſius & Bolus Democriteus. Nam Columella VII.5. Boli Mendeſii commentaria ſub Democriti nomine falſo prodita teſtatur. Pro Bolo male *Orus* legitur apud Galenum L. II. de antidotis c.7. nec minus vitioſe *Dolus* in Columellæ libris p. 344. & 444. edit. Commelin. ut in ſcholiis ad Nicandri Theriac. p. 56. *Rolus*, & apud Varronem 1. de re ruſtica *Eubolus*, Xylandro ad Stephanum Byz. *Bclus*. Vide Marſilium Cognatum 2.7. Variar. Reineſium p.122. Var. Lect. Holſtenium ad Stephanum p. 61. Harduinum in ſcriptoribus à Plinio laudatis, & Dan. Clericum Hiſt. Medicinæ parte 3. Lib. II. cap. 2. Theophraſto junior fuit hic Bolus, ex ejus enim opere de plantis nonnihil produxiſſe (non è Bolo Theophraſtum ut Voſſius pag. 337.) teſtatur Stephanus Byz. in ἄψυνθος. Bolum Epimenidis patrem memorat Apollonius de mirabilibus p.105.

Brontinus Metapontinus. Supra in Alcmæon.

Bryas Crotoniata.

Bryas Tarentinus.

Bryſſon, à Jamblicho c. 23. refertur inter eos qui juvenes audivere Pythagoram ſenem. Hic fortaſſis Bryſon ille Heracleota, è cujus diatribis nonnulla in Dialogos ſuos transtuliſſe Platonem notat Athenæus XI. p.508. è Theopompo Chio.

Brythius, vide Buthius.

Bulagoras Mneſarchi in ſchola Pythag. ſucceſſor, cujus temporibus Crotoniatarum urbs direpta eſt. Jambl. c. 36.

Buthenis Cyzicenus.

Buthius Crotoniata, ſive ut in latina verſione Jamblichi inedita inveni Brythius.

Cæcilius ſive Cecilius, cujus mentio fit in excerptis ineditis è Joanne Laurentio Lydo quæ continentur Cod. 3367. Bibl. Reg. Pariſ. fol. 77. ὥς φησι Κεκίλιος ὁ Πυθαγόρειος ἐν ῥήμασι τούτοις· ἡ τριὰς πρώτη συνέστησεν ἀρχὴν, μεσότητα καὶ τελευτήν. Hunc locum communicavit mecum Vir doctiſſ. Ludolfus Neocorus.

Callibrotus Cauloníenſis.

Callicratidas, cujus fragmentum ap. Stobæum ſerm.68. Grotium ad Luc. V. 5. Alius Callicratides dux Lacedæmoniorum de quo Cic.1. offic.

Caraphantidas Tarentinus.

Cerambus Lucanus.

Cer-

Cercops. Vide quæ ſupra *Lib.*I. cap. XIX. num. 2.

Charondas Catanæus. De hoc dixi infra c. XIV. ubi de legislatoribus.

Chilas Metapontinus.

Chryſanthius Sardianus, de quo dixi ad Eunapium.

Chryſippum Tyrrhenum à Iamblicho inter Pythagoricos memoratum puto ab eodem reſpici in commentario ad Iamblichi Arithmetica pag.12. ubi *χρυσιππαίους* nominat. De Chryſippo Cnidio Eudoxi Pythagoræi auditore *Laërt.* VIII. 89. ubi & de altero Chryſippo Aethlii F.

Cleanor Laco.

Clearatus Tarentinus.

Cleon Tarentinus.

Cleophron Crotoniata.

Cleoſthenes Crotoniata, ſive Cleophanes, ut in inedita latina Iamblichi verſione legitur, quæ exſtat MS. Hamburgi in Bibl. Iohannea.

Clinagoras Tarentinus.

Clinias Tarentinus Heracleæ vixit, æqualis Philolai. Allegatur in Theologum. Arithmeticæ pag. 19. & à Stobæo ſerm. 1. Baſilius de legendis Græcorum libris p. 96. edit. Grotii tradit eum maluiſſe ſolvere tria talenta quam vel ſemel jurare, quod de Syllo Iamblichus narrat. Idem Iamblichus c. 31. teſtatur Cliniam iræ moderandæ egregium artificem fuiſſe & cap.33. Proro Cyrenæo ſingularem fidem ſuam probaſſe. Vide & Ælianum XIV. 23. Var. Laërtium IX. 40. Plutarchum III. 6. ſympoſ. p. *654*.

Colais Selinuntius.

Cranius Poſidonius.

Crito Ægeus, ex cujus libro de prudentia & felicitate fragmentum exſtat apud Stobæum ſerm. 3. quod alii codices tribuunt Damippo.

Cronius. Porphyr. vita Plotini & apud Euſeb. VI. 19. Hiſt. & *Lib.* de antro Nymphar. Ejus *περὶ παλιγγενεσίας* laudat Nemeſius cap. 2. pag. 35.

Pro Crotino Pythagorico apud Syrianum in XIII. Metaphyſ. p. 114. videtur legendum Cronius vel Brontinus.

Cylo Crotoniates propter ingenii aſperitatem à Pythagora inter diſcipulos non admiſſus, Pythagoricos circiter XL. in Milonis æde congregatos exuſſit & lapidibus obruit, ſolo Archippo & *Ly*ſide elapſis. Diodorus Sic. in excerptis Peiresc. p. 246. Neanthes apud Porphyr. p. 37. & 40.

Jamblich. c.35. Vide & infra in *Perilao.* Pro Archippo Archytam male nominant Laërtii codices VIII. 39. Nam Archytas junior fuit quam ut ſceleri Cylonio intereſſe potuerit. Philolaum pro Archippo habet Plutarchus de Socratis genio p. 583.

Dacydas Metapontinus.

Damarmenus Metapontinus.

Damippus. Vide ſupra in Critone.

Damo Syracuſius. Vide infra in Phintia.

Damocles Crotoniata.

Damotages Metapontinus.

Dardaneus Lucanus.

Deanax Sybarita.

Democedes. Vide ſupra in Alcimacho. Cum Ariſtocratiam Crotone retinendam fruſtra ſuaſiſſet, plebe in Pythagoræos furente Plateas cum juvenum manu ſeceſſit, victus itaque & interfectus à Theage, qui à Crotoniatis recepit pretium 3. talentorum. Jambl. c.35.

Democrates. Infra in Secundo.

Democritus Abderites. Vide Laërtium IX, 46. & ſupra in Arimneſtus, ac Bolus.

Demon Sicyonius.

Demophilus. Infra in Secundo.

Demoſthenes Rhegienſis.

Dexitheus Parius.

Dicæarchus Tarentinus.

Didymus Muſicus de differentia Muſicæ Pythagoricæ ab Ariſtoxenica περὶ τῆς διαφορᾶς τῶν Ἀριστοξενίων τε καὶ Πυθαγορίων præclare commentatus, quem in plurimis ſecutus eſt etiam ubi non nominat Ptolemæus in Harmonicis, ut notat Porphyrius in Ptol. p. 191. Idem p. 193. obſervat Ptolemæum in plerisque veſtigia legere Pythagoræorum. Didymi librum iterum laudat p. 209. 210. 212.

Ejusdem librum I. περὶ ὁμοιοτήτων. p. 210. Didymum ἐν τῷ περὶ Πυθαγορικῆς φιλοσοφίας. Clemens 1. Strom. p. 309.

Dicon Caulonienſis.

Dimachus. Vide ſupra in Alcimacho.

Dinarchus Parius. Idem ni fallor Dinarchus cujus meminit Jambl. c.35.

Dinocrates Tarentinus.

Dinoſtratus Menæchmi frater, inter eos qui Geometriam reddidere perfectiorem celebratur à Proclo 2. in Euclidem p. 19.

Dio-

Dionem Syracusanum ἀπὸ συγγενείας Πυθαγορείων, h. e. Philosophiæ illorum addictum fuisse, notat Jamblichus c.31.
Diochætes, quem à Parmenide auditum tradit Laërtius IX. 21.
Diocles Phliasius. Vide infra in Phanton.
Diocles Sybarita. Alius ab his Diocles Carystius laudatus in Theologumenis Arithmeticæ p.47. & 49. ubi male editum Δικλῆς.
Diodorus Aspendius sub Aresa Lucano inter Pythagoreos receptus. Jambl. c.36. de anima nonnihil scripsisse innuit Claudianus Mamertus II. 7. Cynicis moribus vixisse refert Athenæus IV. p.163.
Diodorus Crotoniata, Democratiæ in patria svasor cum Theage & Hippaso. Jamblich. c. 35.
Diophantus Syracusanus, cujus de mundi originibus sententiam producit Theodoritus IV. θεραπευτικ.
Diotogenes. Ex ejus περὶ ὁσιότητος fragmentum apud Stobæum Eclog. p. 16. & serm. 41.
Dius allegatur à Stobæo serm. 63.
Drymon Cauloniensis.
Dymas Crotoniata.
Eccellus Lucanus, ab Ocello diversus, Jamblicho memoratur. Cæterum incertum Menagio videtur, num apud Syrianum in Metaphys. Aristotelis XIII. p. 109. ubi memorantur τὰ Ἐκκέλου περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσιος sit legendum Ὀκκέλου, an Eccellus quoque, quod tamen non facile mihi persvadeo, librum de natura universi, perinde ut Ocellus, scripserit. Sed & in Censorini quibusdam editionibus c.2. pro Ocello sed male excusum videas Eccellum Lucanum.
Echecrates Locrus à Cicerone 5. de finibus refertur inter Pythagoreos quos Plato Philosophiæ causa adiit. Mentio in Platonis Epistolis. Sed alius Echecrates quem affatum se ait Timæus Historicus apud Polybium in excerptis Peiresc. p.50. Alius denique cujus meminit Lucianus in Hermotimo T.1. p.567.
Echecrates Phliasius. Vide infra in Phanton.
Echecrates Tarentinus.
Ecphantus Crotoniata.
Ephantus Syracusanus de quo Origenes in Philosophumenis, & Stobæus c.25. Eclog. Physic. pag. 48.
Eiriscus Metapontinus.
Elephantus Pythagoricus nullus est, legendum Ecphantus. Jamblich. vita Pythag. c.36. Stob. eclog. περὶ βασιλείας.

Elicaon, five ut Arcerii codd. Ἐλικείων. Jamblich. c.27.

Empedocles Agrigentinus, de quo dixi capite ſuperiore.

Empedotimus Pythagoricus fuiſſe videtur laudatus Juliano Imp. in fragmentis p. 295. & in Κρονίοις apud Svidam in Ἰουλιανὸς & Ἐμπεδότιμος. Confer Leopardum XII. 2. emendationum.

Epaminondas. Infra in Lyſis, & ſupra in Archippus. Dignum virtute Epaminondæ encomium habes apud Plutarchum variis in locis, Nepotem in ejus vita, Juſtinum L. VI. c. 8. & Diodorum Sic. excerptis Peireſc. p.247. ἀνὴρ ἔνδοξος ἐπὶ παιδείᾳ καὶ φιλοσοφίᾳ dicitur Plutarcho in Ageſilao p. 611. Apud eundem Plutarchum de liberis educandis p.8. ubi de Dione & Epaminonda additur: ὧν ἑκάτερος Πλάτωνος ἐγένετο συνουσιαστής, male Xylander: *de quibus poſteriores duo Platonis fuerunt familiares.* Vertendum enim erat: *de quibus alter* (Dio) *Platonis familiaris fuit.* Apud Syncellum p. 260. pro Ἐπαμηνοδότῳ lege Ἐπαμινώνδα τῷ κατὰ Θήβας &c.

Epicharmus Thyrſi F. Comicus τῆς Πυθαγορικῆς διατριβῆς μετεσχηκὼς dicitur Plutarcho in vita Numæ. Ejus ſententiæ ad vitam utiliſſimæ in omnium ore Philoſophorum, ut recte *J*amblichus c.29. & exemplo ſuo probant Plato, Ariſtoteles, aliique. De fratre Epicharmi Metrodoro qui pleramque doctrinam patris ſui Thyrſi ad rem Medicam traduxit ejusque libros expoſuit ad fratrem ſcribens, vide Jamblich. c.34. Egi de Epicharmo infra cap. XIX.

Epimenides à Jamblicho c.23. refertur inter eos qui juvenes audivere Pythagoram jam ſenem. Alii, ut Apulejus in floridis, Pythagoræ Magiſtrum fuiſſe affirmant. Apud Platonem I. de legibus dicitur Athenas perveniſſe decem annis ante Perſicam expeditionem, h.e. Olymp. LXX. I. ut obſervat Clariſſ. Bentleius. Contra à pluribus traditur Solonem in condendis legibus juviſſe Olymp. XLVI. 3. & idem circiter tempus Athenas Cylonio ſcelere purgaſſe. Aut itaque errarunt Plato & Jamblichus, aut duo fuerunt Epimenides, quod non abſurdum videtur H. Dodwello diſſ. de ætate Pythag. p.234. De Epimenide dixi ſupra Lib.I. cap. VI. quem juniorem, idem Dodwellus, de Pythagora aliquid ſcripſiſſe obſervat è Jamblicho vit. Pythag. cap. 2. p. 29.

Epiphron Metapontinus.

Epiſylus Crotoniata.

Eratus Crotoniata.

Erom-

Eromenes Tarentinus. Ejus de anima ſententiam refert Claudianus Mamertus II. 7. de ſtatu animæ.

Eſſæi Judæorum, *γένος δὲ τοῦτ᾽ ἔστι διαίτῃ χρώμενον τῇ παρ᾽ Ἕλλησιν ὑπὸ Πυθαγόρου καταδεδειγμένῃ.* Joſephus XV. 13. p. 541.

Eſtiæus Tarentinus.

Evæus Sybariata.

Evander Crotoniata.

—— Metapontinus.

—— Leontinus.

Evanor Sybarita.

Eubulus Meſſenius quem prædonibus ereptum Meſſanam deducendum curavit Nauſithus Tyrrhenus cum Pythagoreum agnoviſſet. Jamblich. c. 27.

Eubulidem Pythagoricum allegat Boëthius II. 18. Muſices & Jamblichus in Theologum. Arithmet. p. 41.

Eudorum qui dogmata Pythagoræorum diligenter tradiderit memorat Simplicius in 1. *P*hyſic. Confer Jonſium p. 220.

Eudoxus Cnidius allegatur à Jamblicho in Nicomach. p. 11. 142. Theone Smyrnæo p. 94. Vide & Plutarchum Marcello pag. 305. Laërtium in Eudoxi vita VIII. 86. ſeqq. & quæ de Eudoxi ſcriptis Meurſius ad Apollon. p. 123. ſeqq. & ego infra Lib. III.

Eucritus Parius pro Evephano itidem Pario vadem mortis ſe ſiſtens Polyæn. Strategem. V. 22.

Evelthon Ægæus.

Evephanus. Vide paulo ante in Eucritus.

Evetes Locrus.

Evmaridas *P*arius, pro quo Thymaridam in Jamblicho malebat legere Reineſius p. 344. Var. Lect.

Euphantus apud Porphyrium IV. de abſtinentia ab animatis p. 379. idem fortaſſis cum Ecphanto de quo ſupra.

Evphemus Metapontinus.

Evphranor. Vide infra in Temnonide. Meminit & Ariſtoxenus, & Athenæus Lib. IV. extremo teſtatur ſcripſiſſe *περὶ αὐλῶν.* Adde XIV. pag. 634.

Alius pictor & fictor celebris Euphranor, de quo fuſe Franciſcus Junius p. 87. 88. Catalogi Artificum.

Eurycratus Laco.

Eurymenes Samius Athleta. Porphyr. pag. 10. Diverſus ab Eurymene Syracu-

Syracuſano Dionis fratre duce cohortis quam à Dionyſio Tyranno adverſus Pythagoreos miſſam tradit Jamblichus c. 31.

Euryphamus Metapontinus, ex cujus libro περὶ βίȣ fragmentum occurrit apud Stob. ſerm. 101. hic eſt quem Lyſidis miram promiſſi ſervandi fidem expertum narrat Jamblichus c. 30. male Εὐρίφημος in Jamblicho Arcerii p. 220.

Euryſus ſive Eurytus Metapontinus inter eos refertur qui juvenes audiverunt Pythagoram jam ſenem. Jamblich. c. 23. Alius Eurytus Tarentinus Philolai diſcipulus memoratur apud Jamblich. c. 28. & Laërt. VIII. 46. ubi eorum diſcipuli vocantur Xenophilus, Phanto, Echecrates, Diocles & Polymnaſtus poſtremi Pythagoreorum, undecima generatione ſive ſucceſſione à Pythagora. Ex Euryſo περὶ τύχης fragmentum apud Stobæum Eclog. p. 16. Vide & Theophraſti Metaphyſ. c. 3. ex Archyta, & Ariſtotelem Metaphyſ. Lib. ult. c. 5. Eurytum hunc ac Philolaum audivit Plato teſte Laërtio III. 6. Apud Syrianum in XIII. Metaphyſ. p. 118. male vocatur Pythagoricus Eurpius & mox Euryticus.

Euthycles Rheginenſis. Jamblich. c. 27.

Euthynus Locrus.

Euthynus Tarentinus.

Euxenus Heracleota. Apollonii Tyanæi præceptor, dogmatum Pythagoræ ita gnarus, notante Philoſtr. p. 8, ut aviculæ voces humanas edoctæ.

Euxitheus allegatur à Clearcho Peripatetico apud Athenæum IV. p. 157.

Exæretus. Vide infra in Spenſippo.

Glorippus Samius.

Glycinus Metapontinus.

Gorgiades. Vide ſupra in Archippo.

Gyptius ſive ut illuſtri Obrechto appellatur, Gyttius Locrenſis.

Helicaon Rheginenſis, qui civibus ſuis leges tulit. Jamblich. c. 30.

Heloris Samius.

Heraclides Ponticus Pythagoreorum auditor fuit teſte Laërtio. V. 86. & περὶ τῶν Πυθαγορείων ſcripſit. id. 88. Allegatur & Pythagoricus Heraclides in inedito Joſephi, Chriſtiani ſcriptoris Hypomneſtico. Heraclidis locum de Muſica per Pythagoram reperta & exculta habes apud Porphyrium in Harmonica Ptolemæi p. 213. Quædam de Pythagora ex Heraclide refert Clemens 2. Stromate.

Hicetas Syracuſius, qui ſtante cœlo terram moveri docuit. Laërt. VIII. 85. Ciceroni IV. Academ. Quæſt. *Nicetas.*

Hiero-

Hierocles auctor commentarii in carmina aurea Pythagoræ, de quo dixi capite superiore.

Hipparchides Rheginensis.

Hipparchus ex cujus Libro περὶ εὐθυμίας fragmentum occurrit apud Stobæum serm. 106. Ad eum exstat Lysidis epistola qua illi dissuadet δημοσίᾳ φιλοσοφεῖν. Confer Laërt. VIII. 42. & Synesii Epistolam ad Herculianum. Hic ipse est Hipparchus de quo Clemens Alex. V. Strom. p. 575. φασὶ γοῦν Ἵππαρχον τὸν Πυθαγόρειον αἰτίαν ἔχοντα γράψασθαι τὰ τοῦ Πυθαγόρου σαφῶς, ἐξελαθῆναι τῆς διατριβῆς, καὶ στήλην ἐπ' αὐτοῦ γενέσθαι οἷα νεκροῦ. Confer Theodor. Canterum Lib. I. c. 12. Var. Lect. & quæ infra in *Perilao*.

Hippasus Metapotinus sive Crotoniata à Jamblicho c. 23. relatus inter eos qui juvenes audivere Pythagoram jam senem. De eo Laërtius VIII, 84. qui nihil eum scripsisse ex Demetrii Homonymis notat. Idem tamen *L*aërtius VIII. 7. ait nonnullos tradere quod μυστικὸν λόγον Hippasus sub *P*ythagoræ nomine, in ejus quidem ignominiam composuerit. Hoc scriptum ἱερὸν λόγον videtur vocare Jamblichus cap. XXXV. p. 216. diversum ab altero λόγῳ ἱερῷ * apud eundem memorato c. XXVIII. p. 135. & à λόγῳ ἱερῷ tertio cujus initium habet Laërtius VIII. 7. *P*lura de Hippaso hoc Menagius in notis p. 387. seq. Et Reinesius Epistolis ad Hofmannum p. 504. Quemadmodum vero apud Cœlium Aurelianum *P*ræf. ad libros de morbis acutis, Hippasi nomen corruptum in *Ipalli*, sic apud Nemesium p. 55. in *Hipparchi*. *P*ythagoræ quoque avus Hippasus vocabatur. *P*ræterea inter *P*ythagoricos Jamblichus memorat Hippasum Sybaritam. Omitto Hippasum Laconem qui de Republica Lacedæmoniorum libros quinque composuit. Laërt. VIII. 84. De Hippaso Metapontino adscribam adhuc locum Jamblichi è libro tertio de *P*hilosophia *P*ythagorica Græce necdum edito p. 64. ex versione Nic. Scutellii: *Hippasus* (videtur legendum Hipparchus) *ejicitur è Pythagoræ schola eo quod primus sphæram duodecim angulorum* (Dodecaëdron) *edidisset* (adeoque arcanum hoc evulgasset) *Theodorus etiam Cyrenæus & Hippocrates Chius Geometra ejicitur qui ex Geometria quæstum factitabant.* Confer Vit. *P*ythag. c. 34. & 35. Ἀκουσματικὸς dicitur Syriano in XII. Metaphys. p. 71. b. & eidem Jamblicho ad Nicomachum p. 11. Allegatur p. 142. 159. 163. & apud Theonem Smyrnæum p. 91. Syrianum in XII. Metaphys. p. 85. b. & Marcianum Capellam IX. p. 317. ubi alii Codices *Lasus*, sed prima Marciani editio Vicentina *Hippasus*. Alterius Hippasi mentio in Veteri inscriptione apud Sponium p. 138. Misc.

* Vide quæ supra Lib. I. c. XIX. num. 2. & Lib. II. c. XII. p. 454. seq.

Hippocrates Chius, Geometra. Meminit Proclus L. II. in Euclidem p. 19. & Iamblichus in loco quem paulo ante in Hippaso adduxi. Idem est Hippocrates Mathematicus apud Plutarch. in Solone p. 79. In reliquis omnibus excepta Geometria stultum ac ridiculum fuisse testatur Aristoteles Ethic. ad Eudemum VIII. 14. Præter alia ingenium exercuit in quadratura circuli demonstranda, teste eodem Aristotele 1. de Sophist. Elench. c. 10. Themistio & Eutocio. Vide Meursium ad Chalcid. p. 5. seq. Olympiodorum in 1. Meteor. πράξει VI. p. 17. & Io. Grammaticum p. 170. edit. latinæ.

Hippodamus Thurius, ex cujus libro περὶ εὐδαιμονίας fragmentum apud Stobæum serm. 101. ex Lib. de Rep. id. serm. 41. & 96. Mureto idem est Hippodamus Milesius qui ab Aristotele reprehenditur Lib. II. Politicor. Vide Mureti Varias Lect. Lib. I. c. 14. & Lib. XV. c. 18.

Hippomedon Ægæus idem ut suspicor qui in Jamblichi codicibus c. 18. p. 89. vocatur Ἱππομέδων ἀγελος Ἀινεύς Πυθαγόρειος τῶν * ἀκουσματικῶν. Pro ἄγελος Ἀινεὺς Stanleius p. 519. Hist. Philosophicæ legebat Ἀγελανεύς, sed lubens assentior clarissimo Neocoro qui ex capite 36. Jamblichi, Αἰγεάτος reponere jubet.

Hippon, Samius Aristoxeno, aliis Metapontinus, vel etiam Rheginus. Vide quæ de eo infra c. XXIII. §. 20.

Hippostratus Crotoniata.

Hipposthenes Crotoniata.

Hipposthenes Cyzicenus.

Jamblichus Chalcidensis Syrus, scripsit vitam Pythagoræ aliaque ad Philosophiam Pythagoricam spectantia, de quibus infra L. IV. Discipuli ejus Sopater, Ædesius, Eustathius, Plutarchus Atheniensis, Theodorus, Euphrasius &c. Vide quæ ad Eunapium.

Ibycus.

Iccus vel Icmus Tarentinus.

Ippallus. Vide supra, in Hippaso.

Itanæus Crotoniata, sive ut vir Clariss. Obrechtus edidit, Itmæus.

Laco Samius.

Lacritus sive Lacrates Matapontinus.

Lamiscus. Laërt. III. 22.

Laphaon sive Laphion Metapontinus.

Leo Metapontinus. Vide supra in Alcmæon. Idem forte Leo, Neoclidis discipulus, qui inter claros Geometras celebratur à Proclo lib. II.

* Ἀκουσματικοί vocantur Jamblicho auditores & discipuli familiares Pythagoræ, quibus opponit μαθηματικούς, quos pro veris Pythagoræis habitos à prioribus negat L. III. de secta Pythagorica p. 64. edit. Scutellii. Confer eundem Vit. Pythag. c. 18. & Gellium Lib. I. c. 9. Schefferum de natura & constitutione Philos. Italicæ cap. 10.

in Euclid. & perinde ut præceptor multa priorum adjecisse inventis, elementa etiam hujus scientiæ accurate consignasse traditur p. 19. alius Leo Phliasiorum Tyrannus, cui se Philosophum professus Pythagoras est apud Laërtium VIII. 8. Cicero V. Tusc.

Leocritus Carthaginiensis.

Leocydes Metapontinus.

Leodamas Thasius, cujus meminit Proclus lib. 2. in Euclidem p. 19. & lib. 3. p. 58. Laërtius III. 24.

Leonteus Tarentinus.

Leophron Crotoniata.

Leptines Syracusius.

Leucippus à Jamblicho c. 23. refertur inter eos qui Pythagoram jam senem audierunt juvenes. Laërtio Leucippus sexta demum à Pythagora γενεᾷ memoratur proœm. sect. 15.

Sub Lini nomine carmen Heroicum à Pythagoricis confictum memorat Jamblichus c. 28.

Lithagus. Jamblich. c. 35.

Longinus Pythagoricis accensetur ab Eusebio VI. 19. Hist.

Lucius Hetruscus. Moderati Pythagorici discipulus. Plutarch. VIII. 7. quæst. convival.

Lycon Tarentinus. Jamblich. c. ult. Alius Λύκων ὁ Ἰασεὺς qui ἐν τῷ περὶ Πυθαγόρου laudatur ab Athenæo. Lyconis Pythagorici, qui Aristotelis suppur fuit, mentio exstat apud Eusebium XV. 2. præparat. Laërtium V. 69. Theodoritum lib. VIII. & XII. Therapevt.

Lyramnus Ponticus.

Lysiades Catanæus.

Lysibius Tarentinus.

Lysis Tarentinus, cujus exstat Epistola ad Hipparchum de qua supra c. X. n. 32. A Jamblicho c. 23. refertur inter eos qui juvenes Pythagoram auscultarunt jam senem. Epaminondam * instituit teste Dione Chrysost. XLIX. p. 537. Æliano III. 17. Var. Porphyrio p. 38. & Jamblicho c. 35. Commentarios de Philosophia Pythagorica composuit, id. p. 40. Vide Hieronymum adversus Rufinum Apologia 2. p. 166. ac Laërtium VIII. 7. qui Lysidis quædam sub Pythagoræ nomine ætate sua lecta esse testatur. Aurea carmina illi à nonnullis tribui, notatum à me est capite superiore §. 6. Vide & supra, in Cylone. Fidem singularem servandi etiam in re levi promissi Euryphamo testatus est, ut narrat Jamblich. c. 30. Allegatur Lysis ab Athenagora in Apologia. Scholam habuit Thebis, teste Hieronymo, sepultus etiam Thebis, unde reliquias ejus à Pythagorico Theanore relatas in Italiam memorat Plutarchus de Deo Socratis p. 579. adde p. 583. Xxx 2 Mal-

* Ab eodem cum Thebis diem Lysis obiisset conditus est. Vide Plutarchum de genio Socratis f. 585. seq.

Malchus. Vide infra Porphyrius.

Malias Lucanus.

Mamercus ſive Marcus cognomine Αἱμύλιος, Πυθαγόρου παῖς τοῦ σοφοῦ. Plutarch. in Pauli Æmilii vita p. 256.

Megillus ἐν τῷ περὶ ἀριθμῶν. Theologum. Arithmeticæ p. 28. Meminit hujus Megilli Plato. Alius Megillus apud Lucian. in Cataplo T. I. pag. 438.

Megiſteas Metapontinus.

Melanippus Cyrenæus.

Meliſias Metapontinus.

Meliſſus Samius. Plutarch. Pericle. p. 166. Themiſtocle p. 112. Ariſtotelis librum πρὸς τὰ Μελίσσου memorat Laërtius V. 25.

Menæchmus Eudoxi diſcipulus cujus meminit Proclus 2. in Euclid. pag. 19. Plutarchus VIII. cap. 2. ſympoſ. & Eutocius in 2. Archimedis de Sphæra ac cylindro.

Meneſtius Sybarita.

Meno Crotoniata, Pythagoræ gener, niſi legendum Milo. Jamblich. c. 30.

Meno, cujus nomine Dialogus exſtat in Platone.

Meto Parius. Vide ſupra in Alcimacho.

Metopus Metapontinus. Ex hujus an Sybaritæ Metopi libro de virtute exſtat fragmentum apud Stobæum. ſerm. I. Emendat Salmaſius ad Simplicium p. 151.

Metrodorus Cous Medicus, Pythagoricus, Epicharmi frater Thyrſi filius memoratur à Jamblicho c. 34.

Millias Crotoniata, ſive potius Myllias. Iamblich. c. 31. & ult. ubi & uxor ejus quemadmodum & Porphyrio memoratur Timycha.

Milon Crotoniata, in cujus ædibus convenire ſoliti & Cylonio ſcelere periere Pythagoræi. Vide Jambl. c. 35. apud quem p. 208. edit. Arcerii male Μύλλωνος & in MS. Pariſ. Κύλωνος, pro Μίλωνος, ut è Porphyrio reſtituit Neocorus, & è MS. Memmiano Sam. Tennulius apud Jac. Gronovium ad T. 2. theſauri Antiqv. Græcar. tab. 50. ubi Milonis effigies imberbis. Idem robuſtus athleta fuit ut docet Diodorus Siculus XII. 9. cui addes Tzetzen Chil. II. hiſt. 39. & Scholiaſten Luciani T. I. pag. 14. ſeq. Porro plures fuiſſe Milones recte obſervatum Caſaubono cap. VI. lectionum Theocriticarum. Milonis uxor Myia de qua infra. E Milonis Phyſicis fragmentum apud Stobæum Eclog. p. 67. Alius Milo qui Tarentum tradidit Romanis teſte Syncello p. 271. Fuit & Milo Ætolus Landamiæ percuſſor. Iuſtin. XXVIII. 3. 8.

Miltiades Carthaginensis fidem suam probans Possidi Argivo itidem Pythagorico. Jamblich. c. 27. Sed legendum Μυτγιάδης ex emendatione Jac. Gronovii T. 2. Antiqv. Græcar. ad tab. 23.

Mimas. Hujus esse quinque διαλέξεις de bono & malo, honesto & malo, honesto & turpi, justo & injusto, mendacio & veritate, sapientiaque ac virtute num doceri possit: quas cum fragmentis Pythagoreorum ad Laërtii calcem edidit H. Stephanus, verisimile visum Nobili Viro *Johanni North*, qui illas latine vertit & notis illustravit. Exstant inter opuscula Mythica, Physica & Ethica Tho. Galei V.C. edit. Amstelod. p. 704. & Mimantis nomen occurrit p. 722.

Mimnomachus Leontinus.

Mnemarchus sive Mnesarchus Pythagoræ F. Aristæi in schola Pythagorica successor, si credimus Jamblicho c. 36. At juvenem decessisse tradit Anonymus apud Photium cod. 259. Pater quoque Pythagoræ Mnesarchus appellabatur, & solenne Græcis nomina avorum infantibus imponere, ut Empedoclis Philosophi avus vocabatur itidem Empedocles. Sic Nicomachus Aristotelis Pater. Cimonis nepos Cimon apud Plutarchum. Ovid. IX. Metamorph. fab. 12. *Vota pater solvit, nomenque imponit avitum, Iphis avus erat.*

Mnesilaus Rheginensis.

Moderatus Gaditanus sub Nerone clarus Pythagoricus de placitis sectæ suæ scripsit libros XI. teste Porphyr. p. 32. sive libros V. Πυθαγορικῶν σχολῶν ut Stephanus ac Svidas in Γάδειρα, idem enim opus esse puto. Hunc Moderatum virum eloquentissimum ex parte imitatus Jamblichus, teste Hieronymo 2. adversus Rufin. De Moderato vide Tennulium ad Jamblichi Arithmetic. p. 60. Jonsium p. 229. infra in Oderatus, & paulo ante, in Lucius. Fragmentum ejus apud Stobæum Eclog. pag. 3.

Mœrus Hygino fab. 257. idem qui aliis Phintias, sponsorem mortis habens Selinuntium qui aliis vocatur Damon. Apud Laërtium VIII. 7. laudatur quidam Mœris, Geometricorum principiorum ante Pythagoram repertor.

Molon à Jamblicho c. 23. annumeratur iis qui juvenes Pythagoram jam senem auscultarunt.

Mummius, apud Gotfridum Viterbiensem, lege Numenius.

Myies Posidonius.

Myllias Crotoniata Timychæ maritus. Porphyr. p. 42. ex Hippoboto & Neanthe. Jambl. c. 31. Hunc Midam olim fuisse monuit Pythagoras ap. Jamblich. c. 28.

Myonides. Infra in Temnonide.

Mytgiades. Supra in Miltiade.
Naſtas Cauloniensis.
Nauſitheus Atheniensis.
Nauſithus Tyrrhenus. Vide ſupra in Eubulus.
Nearchus, cujus hoſpitio uſus eſt Cato major, & ab eo Philoſophiæ meditationibus imbutus. Vide Plutarchum Catone majore p.337.
Neoclides. Supra in Leo.
Neocritus Athenienſis.
Nias Tarentinus. Lege Clinias.
Nicetas Syracuſius. Supra in Hicetas.
Nicomachus Geraſenus, de quo dixi infra Lib. IV.
Nigidius Figulus, de quo in Bibliotheca latina, Pythagoricus & Magus vocatur ab Euſebio in Chron. ad Olymp. CLXXXIII.
Ninon Rhetor, Pythagoreorum, Crotone, accuſator & hoſtis. Jambl. c. 35.
Numa Pompilius Rex Romanus Pythagorâ antiquior fuit, licet à multis, veteribus quoque, propter nonnullam dogmatum convenientiam Pythagoreus appellatur. Confer Dionem Chryſoſt. *XLIX.* p.538. & Nicephorum Gregoram *XXIII.* p. *695.* editionis præclaræ Boivinianæ, ubi vitam Numæ à Plutarcho ſcriptam laudat. De hoc dixi infra in legislatoribus. Vide etiam Stillingfleetum in Orginibus ſacris poſterioribus Poſthumis *L.*I.c.1.p.*59.* ſeq. Floridum Sabinum lect. ſubciſiv. c.13. Rualdum ad Plutarch. p.74. Commentariorum Numæ mentio apud Livium lib.I. c.31. De libris Pythagoricis in Numæ ſepulchro repertis Livius *XL.29.* Plin. *XIII.* 13. Lactant. I.22. Auguſtin. *VIII.* 5. de Civ. Dei. Aurelius Victor. c.3. de Viris illuſtr. Plutarchus &c.
Numenius Apameenſis, inter Pythagoricos & Platonicos numeratur à Porphyrio in vita Plotini. De eo Meurſius ad Heſych. & Jonſius III.10. Fragmenta ejus ἐκ τοῦ πρώτου περὶ τῆς τῶν Ἀκαδημαϊκῶν πρὸς Πλάτωνα διαστάσεως apud Euſebium *XIV.* 5. ſeq. è libro περὶ τἀγαθοῦ. *XV.* 17.
Obſis. Vide Opſis.
OCELLUS (Ὤκελλος ſive Ὄκελλος ſive Ὄκκελλος denique) Lucanus, cujus nepotes conveniſſe ſe ſcribit Archytas Epiſt. ad Platonem, & ab ejus nepotibus ſcripta Ocelli περὶ νόμου, περὶ βασιλείας καὶ ὁσιότητος & τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως accepiſſe: apud Laërt. VIII. 80. Ex ejus libro de lege fragmentum apud Stobæum Eclog. p. 32. Libellus περὶ τοῦ παντὸς φύσιος etiamnum exſtat integer, quanquam non Dorica dialecto qualis primum ſcriptus ab Ocello fuerat, ut ex fragmentis à Stobæo ſervatis perſpicuè apparet; ſed à Grammatico aliquo ut facilius à lectoribus intel-

intelligeretur, in κοινὴν dialectum transfusus. Primum Græce prodiit Paris. 1539. 4to. atque iterum apud Gvil. Morellum 1555. 8. Latinè vertit *Guilelmus Christianus Francisci* I. Medicus & Quinti Florentis Septimii Christiani pater, Lugd. 1541. deinde Græce cum versione sua & notis *Ludovicus Nogarola*, addita Epistola ad Adamum Fumanum Canonicum Veronensem de viris Illustribus genere Italis qui Græce scripserunt, Venet. 1559. 8vo. Fallitur Nogarola, qui se primum latine Ocellum dare credidit: sed non minus fallitur Gaddius qui T. 2. pag. 128. affirmat Nogarolam non sui ipsius sed Gvil. Christiani versioni notas suas adjunxisse. Ab illo tempore Ocellum cum versione & commentariis suis edidit *Joh. Boscius Lonæus* (male Zonæus in Labbei Bibl. nov. MSS. p. 114.) Lovan. 1554. 8vo. Prodiit etiam Græce cum Nogarolæ versione & variis lectionibus ex officina Commelini 1596. 8vo. Deinde cum versione nova, paraphrasi & commentariis *Caroli Emmanuelis Vizanii* Bononiensis, qui duobus MSS. Vaticanis & uno Thomæ Bartholini codice ad emendandum Græcum contextum usus est, Bonon. 1646. 4to. Amst. 1661. 4to. Deniq; *Thomas Galeus* præmissis de Ocello veterum testimoniis à Johanne Pearsonio collectis eundem librum cum Lud. Nogarolæ versione & notis recudendum dedit in opusculis Mythologicis Physicis & Ethicis Cantabrig. 1671. 8. in qua editione exstat etiam ejusdem Nogarolæ Epistola ad Fumanum paulo ante memorata, & Amst. 1688. 8. ubi hæc Epistola desideratur. Occurrit Ocellus Græcè MS. in Bibl. Christianissimi Regis cod. 547. 1018. 2240. teste Labbeo. Loca ex hoc Ocelli libro apud Stobæum Eclog. Phys. p. 44. 45. Vide & p. 59. ac quæ supra in Eccello. Et Joh. Pearsonium ad symbolum Apostol. pag. 90. seq. edit. latinæ, Theodorumque Canterum Lib. I. var. lect. c. 17. Argute de eo Jacobus Duportus p. 384. poëm.

Dum mundum æternum putat, haud bene cernit Ocellus:
Verâ Lucanus denique luce caret.

Ocylus Ocelli Lucani frater.

Pro Oderato apud Syrianum in XII. Metaphys. p. 91. b. legendum Moderatus, dequo supra.

Odias Carthaginiensis.

Oecetes. Plutarch. III. 9. de placitis Philos.

Oenopides Chius Astronomiæ peritus, auctor periodi LIX. annorum. De quo H. Dodwellus in opere de Cyclis p. 262. Menagius ad Laërtium IX. 37. & Perizonius ad Æliani Var. lib. 10. cap. 7. Fabulatus est solem

antea

antea iter illac fecisse, ubi nunc est lacteus Circulus, donec Thyestearum epularum scelere aversus Zodiacum ingrederetur. Vide Achillem Tatium Isagoge in Aratum c.24. Meminit hujus Oenopidis Plato in ἐρασταῖς, Seneca Nat. quæst. IV.2. Censorinus &c.

Onatus Crotoniata. Ex ejus libro περὶ θεοῦ καὶ θείου affert quædam Stobæus Eclog. Phys. p. 1. & 4.

Opsis Pythagoricus allegatur ab Athenogora in Apologia, una cum Lyside & Philolao.

Opsimus Rhegiensis.

Oresander Lucanus.

Orestades Metapontinus Laërtio IX. 20. memoratus; male *Arestades* in Jamblicho Arcerii.

Sub Orphei nomine scripta quædam jactabant Pythagorei, quorum ipsi videntur fuisse auctores. Vide quæ supra Lib.I. c.XIX. §. 1.

Paction Tarentinus.

Panacmeus laudatur ab Aristide Quintiliano præf. Musicæ. μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ θεῖος λόγος ἀνδρὸς σοφοῦ Πανάκμεω τοῦ Πυθαγορείου.

Parmenides Eleates audivit Diochætem Pythagoricum teste Laërtio IX.21. & ipse Pythagoricus dicitur à Syriano in II. Metaphys. p.20. Hesperum & Luciferum primus observavit, quod alii tribuunt ipsi Pythagoræ. Vide Is. Casaubonum ad Laërtii VIII. 14. Inter præcipuos Physicos citari solere notat Jamblichus c.29.

Parmeniscus Metapontinus. Laërt. IX.20. & Athen. Lib.XIV. p.614. Jamblichi codd. *Parmiscus.*

Paron Pythagoreus occurrit in latina Argyropoli versione L. IV. Physicorum Aristotelis c.13. atque inde apud Muretum ad *L.*I. Ethic. p.107. sed παρὼν Πυθαγόρειος apud Aristotelem vertendum est: *præsens forte quidam Pythagoreus*, ut pridem notatum Francisco Luisino Lib. III. parergon c. 17.

Pausanias Anchiti F. Medicus cui Empedocles Poëma Physicum inscripsit, & cui dicitur ὑφηγήσασθαι sive suppeditasse quæ ille περὶ τῆς ἄπνου vulgaverat. Vide Laërtium VIII. 60. De illo Anchito confer Jamblichum c. XXV. p. 110.

Pempelus, è cujus libro περὶ γονέων fragmentum exstat apud Stobæum sermone LXXVII. de honore parentibus præstando.

Perilaus Thurius ex Pythagorica schola ejectus. Jamblich. cap.17. Δυσκίνητος εἴ τις καὶ δυσπαρακολούθητος εὑρίσκετο, στήλην δέ τινα τῷ τοιούτῳ καὶ μνημεῖον ἐν τῇ διατριβῇ χώσαντες, κατὰ καὶ Περιλάῳ τῷ Θουρίῳ, λέγεται

γεται

γεται καὶ Κύλωνι τῷ Συβαριτῶν ἐξάρχῳ ἀπογνωσθεῖσιν ὑπ' αὐτῶν ἐξήλαυνον ἂν τοῦ ὁμακοΐου &c. Adde c. 34. p. 206 c. 35. p. 210. & quæ supra in *Hipparcho.*

Phædo Posidonius, diversus à Phædone Eliensi Socratico.

Phænecles Parius.

Phanton Phliasius, Echecrates, Polymnastus & Diocles itidem Phliasii & Xenophilus Chalcidensis, Aristoxeni æquales, undecima à Pythagorâ generatione. Laërt. VIII. 46. licet Jamblichus c. 35. de illis loquitur tanquam de Pythagoræ ipsius auditoribus.

Philinus. Plutarch. VIII. 7. sympositac.

Philo â Clemente Alex. 1. Strom. p. 305. & Sozomeno Lib. I. c. 12. Pythagorius appellatur. Incertum an Clemens alterum intellexerit Philonem antiquiorem de quo Josephus p. 1051. contra Apion. Clemens ipse p. 337. & Eusebius IX. 20. & 24. præparat. Sed & Eusebius Lib. II. hist. Eccles. c. 4. notat quod Philo Judæus cujus scripta exstant Platonicam pariter & Pythagoricam Philosophiam sectatus fuit. Et Plato ipse ut infra observo in multis Pythagoræ vestigia traditur legisse.

Philodamus Locrus.

Philolaus Crotoniates Heracleæ vixit. Jamblich. c. 36. Archytæ discipulus, in cujus demortui sepulchro audita divina Harmonia, si fides eidem Jamblicho c. 28. Metaponto profugit propter Cylonium scelus in Lucanos teste Plutarcho de genio Socratis p. 583. Primus è Pythagoricis commentarium de rebus Physicis vulgasse fertur ut idem Jamblichus c. 31. Laërtius aliique. Ac ne vulgavit quidem ipse, si verum est quod ajunt Platonem qui in Italia ipsum adierat teste Laërtio III. 5. 400. aureis numis sive unum sive tres Philolai libros ab ejus consanguineis pauperis Philolai heredibus vel ipsum redemisse vel emptum â Philolao accepisse, atque inde Timæum suum composuisse. Vide quæ viri docti ad Laërtium VIII. 8. & Gellium III. 17. Vide & supra in Eurytus. Apud Laërtium VIII. 55. verba φησὶ δὲ Νεάνθης ὅτι μέχρι Φιλολάου καὶ Ἐμπεδοκλέους ἐκοινώνουν οἱ Πυθαγορικοὶ τῶν λόγων. ἐπεὶ δὲ αὐτὸς διὰ τῆς ποιήσεως &c. ita sunt reddenda: *Refert Neanthes Pythagoricos cum Philolao & Empedocle etiam dogmata sua communicasse. Postquam vero Empedocles Poëmata illa vulgare cœpit, latam esse legem ut versificator omnis inde arceretur.* Allegatur Philolaus ab Athenagora in Apologia, à Jamblicho in Nicomachum p. 7. 11. 109. 168. Theologum. Arithmet. p. 61. Luciano pro lapsu in salutatione T. 1. p. 498.

 Syria-

Syriano in XII. Metaphyſ. p. 71. b. 85. b. 88. b. in XIII. p. 102. a. Theone Smyrnæo p. 27. E Philolai Βάκχαις fragmenta apud Stobæum Eclog. Phyſ. p. 57. 51. 34. *De mundo* p. 49. *De anima* p. 44. Περὶ φύσεως, Theologum. Arithmet. p. 22. & Theo Smyrnæus p. 166. Claudiani vero Mamerti locus non prætermittendus Lib. II. de ſtatu animæ c. 2. *Pythagoræ quia nihil ipſe ſcriptitavit à poſteris quærenda ſententia eſt. In quibus vel potiſſimum floruiſſe Philolaum reperio Tarentinum, qui multis voluminibus de intelligendis rebus & quid quæque ſignificent opido obſcure diſſertans priusquam de animæ ſubſtantia decernat, de menſuris, ponderibus & numeris juxta Geometriam Muſicam atque Arithmeticam mirifice diſputat, per hæc omnia univerſum exſtitiſſe confirmans.* &c. Confer. Lib. II. c. 7. ubi profert locum Philolai è tertio voluminum περὶ ῥυθμῶν καὶ μέτρων. Boëthius II. 32. Arithmet. *Philolaus vero, neceſſe eſt, inquit, omnia quæ ſunt, vel infinita vel finita eſſe.*

Quomodo Philolaus tonum diviſerit, tradit idem III. 5. Muſic. & 8. Jo. Tzetzes Chiliad. XI. hiſt. 362.

Καὶ ἐκ τῆς Φιλολάου μὲν κλέπτει τὸ πᾶν ὁ Πλάτων,
Ὅσον ἐστὶ περὶ ψυχῆς, καὶ ἑτέρα μυρία,
Καὶ Τίμαιον γεγράφηκε καὶ ἄλλους διαλόγους.

Philolaus Tarentinus inſignis Mechanicus celebratur à Vitruvio libro & capite primo.

Philonides Tarentinus.

Phintias Syracuſanus, aliis Pythias, amicitiæ Pythagoricæ fide adverſus Damonem celebris. Vide excerpta Peireſc. è Diodoro Sic. p. 242. Plutarchum περὶ πολυφιλίας. Porphyr. p. 41. Jamblich. p. 197. Cic. 5. Tuſc. & 3. de offic. Valerium Max. IV. 7. Drepanii Pacati Panegyricum c. XVII. Lactant. V. 18. Vide & ſupra in *Mœrus*.

Photides. Laërt. III. 22.

Phrontides Tarentinus.

Phryciadas Crotoniata.

Phrynichus Tarentinus.

Phytius Rheginenſis, qui civibus ſuis leges tulit. Jamblich. c. 30. Meminit ejusdem c. 27.

Pindarus *Poëta* celebris à Clemente Alex. 5. Stromate p. 598. vocatur Πυθαγόρειος, quod è Clemente repetit Euſebius XIII. 13. præparat. p. 675.

Piſerrhydus Tarentinus.

Piſicrates Tarentinus.

Plato

Plato. Vide supra in Archyta & Philolao & Anonymum Photii c. 259. p. 46. edit. Holsten. Jamblich. c. 30. Numenium apud Euseb. XV. præparat. p. 728. 729. Augustinum III. 17. contra Academicos & Boëthium lib. 2. c. 41. Arithmeticæ. Apulejus 2. florid. *Porro noster Plato nihil ab hac secta vel paululum devius Pythagorissat.* Sed & Aristoteles Platonis Philosophiam τὰ πολλὰ τοῖς Πυθαγορείοις δόγμασιν ἀκολουθοῦσαν notat Lib. I. Metaphys. c. 6. & Dicæarchus apud Plutarchum VIII. 2. sympos. ait Platonem τὸν Πυθαγόραν ἀναμιγνύναι τῷ Σωκράτει. Adde Laërtium III. 8.

De Plotino Porphyrius inter alia, quod τὰς Πυθαγορείους ἀρχὰς καὶ Πλατωνικὰς ὡς ἐδόκει πρὸς σαφεστέραν τῶν πρὸ αὐτοῦ κατεστήσατο ἐξήγησιν, οὐδὲ ἐγγύς τι τὰ Νουμηνίου καὶ Κρονίου καὶ Μοδεράτου καὶ Θρασύλλου τοῖς Πλωτίνου περὶ τῶν αὐτῶν συγγράμμασιν εἰς ἀκρίβειαν.

Ptolemæus Sybarita.

Polemarchus Tarentinus. Hic Poliarchus dicitur apud Athenæum Lib. XII. p. 545. ubi Archytæ γνώριμος appellatur. Ob nimium voluptatis studium cognominatus est Ἡδυπαθής.

Poliades Sicyonius.

Polus Lucanus, ex cujus libro de justitia fragmentum exstat apud Stobæum serm. 9.

Polyctor Ægeus

Polymnastus Phliasius, vide supra in Phanton.

Polymnis, Simmiæ Thebani Pater, hospes Lysidis, Pythagoricis adscribendus videtur. Consule Plutarchum de genio Socratis p. 583.

Porphyrius Pythagoræ vitam ita scripsit ut satis appareat eum quam plurimum tribuisse illius Philosophiæ. De Porphyrii scriptis post præstantiss. Holstenium ago infra Lib. IV.

Possis Argivus. Supra in Miltiades

Praxidamantem quendam Pythagoræis adscribit Reinesius lib. 1. c. XI. Var. lect. p. 39. Vide tamen Jonsium p. 76.

Proclus Laodicenus, qui teste Svida scripserat in χρυσᾶ ἔπη, & Nicomachi Arithmeticam, aliaque.

Proclus Metapontinus.

Prorus Sicyonius ἐν τῷ περὶ ἑβδομάδος laudatur â scriptore Theologumenon Arithmeticæ p. 44. De Proro Cyrenæo Cliniæ Tarentini miram fidem experto Jambl. c. 33.

Proxenus Posidonius.

Proxenus Sybarita.

Ptolemæus Philadelphus Philosophus Pythagoricus Jonsio p. 77. & 114.

memoratur auctore Beda. Sed falsum fuisse Bedam, & pro Claudio Ptolemæo Harmonicorum scriptore Pythagoricum quendam *P*tolemæum Philadelphum finxisse observavi lib. IV. cap. 14.

Pyrrhon Metapontinus.

PYTHAGORAS Philosophus sectæ hujus Princeps *Præceptores* habuisse fertur Anaximandrum, Biantem, tum Creophyli ἀπόγονον cognomento Hermodomantem, sive ut Apulejus Leodamantem, præterea Epimenidem, Pherecydem, Thaletem. *Parentes* Mnesarchum & Pythaidam: avum Euphronem, proavum si Pausaniam Corinthiacis audimus Hippasum, qui pulsus Phliunte ab Heraclidis. Aliis apud Laërtium *P*ater ejus Marmacus est, Hippasus avus, atavus Euthyphron, Cleoniusque abavus Phliunte pulsus. *Uxor*, Alcæi filia, sive Theano Brontini Crotoniatis (Porphyrio Pythonactis Cretensis.) *Filius* Telavges, quibus alii addunt Arimnestum itemque Marmacum, quem sunt qui Mnesarchum vocant & juvenem obiisse referunt. *Filiæ* Theano, nupta Aristæo, & Arignote: quibus alii addunt Damonem, Myiam & Æsaram, Damonisque filiam Bitalem. Ipse se jactabat, antequam Pythagoras esse cœpisset, fuisse Pyrrhum, Hermotimum, Euphorbum & ante tempora Trojana Æthalidem. *Successio Scholæ* ipsius varie refertur. Per *Telavgen* quidem hoc modo, ut Telavgi filio successerit Xenophanes, huic Parmenides, illi Zeno Eleates, Zenoni Leucippus, huic Democritus, Democrito Nausiphanes, Naucidesque, his Epicurus. Ita Laërt. procem. sect. 15. Per *Aristæum* generum sic: Aristæo successit Mnesarchus, isti Bulagoras, Bulagoræ Tydas Crotaniates, Tydæ Oresander Lucanus, huic Diodorus Aspendius. Ita Jamblichus cap. ult. Archytas octavus fuit à Pythagora, *P*lato nonus, Aristoteles decimus, ut notatum Anonymo apud Photium Cod. CCLIX. Undevigesima à Pythagora generatione sive successione defecisse illius scholam legas apud Laërtium VIII. 45. Sed utique legendum ἐννέα καὶ δέκα è Lipsii emendatione, quam Codex Regius teste Menagio confirmat. Nam Aristotelis fere æquales fuere Echecrates & alii quos τελευταίους τῶν Πυθαγορείων vocat idem Laërtius VIII. 46. cui suffragatur Diodorus Siculus XV. p. 497. ad Olymp. CIII. 3.

*P*ythagoras junior, Aliptes Samius κομήτης, cum *P*hilosopho cognomine in Italiam venisse, eumque inde frequentasse & Empedoclis Magister fuisse creditur Cl. Dodwello. Vide ejus diss. p. 145. 220. &c.

*P*ythias, Valer. Max. IV. 7. idem qui rectius *P*hintias aliis, de quo supra.

Vide

Vide Turneb. XX. 13. Adversar. Salmasium ad Solin. p. 111. edit. Paris. Phintiæ cujusdam Tyranni mentio in Excerptis Peiresciانis. p. 265.

Pythodorus Cyzicenus.

Rhexibius Metapontinus.

Rhodippus Crotoniata.

Scythinum ex cujus περὶ φύσεως fragmentum affert Stobæus p. 21. Eclog. Pythagoræum fuisse existimo. Alius ni fallor cujus versus tres de Lyra produxit Plutarchus lib. cur Pythia non fundat oracula carmine.

SECUNDUS Atheniensis, Herodis Sophistæ Magister sub Adriano Imp. clarus, à Vincentio Bellovacensi XI. 70. speculi Historialis traditur Pythagoricam vitam duxisse & omni tempore silentium servasse. Ravisius Textor in Officina auctorem nescio quem Diogenem vel Diogenianum laudans p. 1320. *Secundus Philosophus cum matri nesciente esse filium se commiscuisset, & illa facto cognito, sceleris horrore intulisset sibi mortem, ipse quoque cum incestus pœnitentia tum dolore maternæ mortis æternum tacuit, ut ulcisceretur vocem quâ in concubitu matri innotuerat.* Fertur narratiuncula MS. ejusdem argumenti græca scriptore anonymo, cujus & ipse apographon possideo, in qua perinde ut apud Vincentium subjungitur, Secundum hunc frustra ab Adriano Imp. etiam mortis injecto per spiculatorem metu sollicitatum ad loquendum, denique ad quæsita ejus scripto respondisse. Nihil ejusmodi de hoc Secundo legas apud Philostratum, qui de illo agit Lib. I. Sophist. p. 543. & quod fabri filius esset ἐπίθυρον vocatum testatur, pro quo ἐπίουρον* legunt Meursius VI. 9. Attic. Lect. Bochartus in Geographia S. p. 718. & Holstenius in præf. ad Secundum, facili è Suida emendatione, apud quem & ipsum altum est de fabula illa silentium, contra non levis occurrit error, quod Secundum hunc cum Plinio Secundo confundit. Sed propemodum assentior Meursii conjecturæ, qui negandi particulam in Svidæ codicibus excidisse putat, legitque οὐχ ὃς ἐχρημάτισε

* Hoc vocabulum quod clavum ligneum sive paxillum significat, Jacobus Thomasius ὁ μακαρίτης suspicabatur transformatum esse in nomen *Epicteti* Philosophi ab iis qui altercationem Adriani Imp. & Epicteti confinxerunt. Sane altera sic dicta altercatio, sive colloquium, & responsiones Epicteti, quæ incipiunt: *primum est quid sit mundus*, quasque Enchiridio Epicteti subjecit Abrahamus Berkelius Amst. 1670. 8. & Delphis 1683. 8. simillima est Secundi responsis. At enim altera altercatio Adriani & Epicteti ab eodem Berkelio edita, cujus initium: *Quid erit nobis si cinctum solvas* &c. plane alia est & alterius argumenti. vulgata pridem Paris. 1611. 4. ad calcem Pseudo Berosi, & Basil. 1552. fol. ad calcem Notitiæ utriusque Imperii. Cæterum Epictetum Adriani familiarem fuisse testatur Spartianus, qui etiam quæstionibus semper agitatos tradit ab Adriano Philosophos non minus quàm Grammaticos, Rhetoresque.

πλίνι☉, ut paulo post Ηρώδε pro alieno ac vitioso Ηροδότε. Quanquam certum est hunc errorem erratum etiam ab aliis, quandoquidem in editionibus quibusdam sententiarum Secundi, ut Monasteriensi A. 1597. quam in sua notitiæ dignitatum Imperii editione Paris. 1651. 12, ab hoc tamen errore immunis secutus est Philippus Labbeus, hunc videas titulum præfigi : *Altercatio Hadriani Imp. & Plinii Secundi.* Cæterum responsa Secundi Atheniensis ingeniosa & ænigmatica Græce & latine primus è Bibl. Regis Christianissimi in lucem edidit *Lucas Holstenius* cum Sallustii Philosophi libello de diis, DEMOPHILI * *similitudinibus & sententiis* elegantissimis ἐκ τῶν Πυθαγορείων, (quas βίε θεράπειαν sive Vitæ curationem inscripsit auctor) & DEMOCRATIS ** Philosophi vere *aureis sententiis*, sententiisque non minus egregiis *Sexti* Pythagorei, sed his quidem postremis ex sola quæ ætatem tulit Rufini versione Rom. 1638. 12mo. Lugd. Bat. 1639. 12. & in Opusculis Mytho-

* Has similitudines sive γνωμικὰ ὁμοιώματα separatim cum observationibus suis moralibus Græce & latine recudi curavit *Jesperus Swedberg* Cuprimontanus, Upsal. 1682. 8. Holstenio videntur ejusdem forte Demophili esse, cujus scholia quædam in Ptolemæi tetrabiblum edita sunt. Demophilum de ritibus Ægyptiorum laudat Kircherus III. Oedipi pag. 358. Demophilum Apolloniatem exhibet thesaurus Golzii in numo. Demophilus quoque Comicus quidam fuit, de quo Plautus in Prologo Asinariæ. Alius Demophilus Cumanus Ephori historici pater teste Strabone. Sed & Ephori hujus filius Demophilus quidam fuit, itidem historicus, teste Diodoro Sic. Alius denique Demophilus Bithynus, apud Julianum in Misopogone, & Suid. Δαμόφιλ. Demophilus Rhodius navium præfectus Olymp. CXIX. Diodor. Sic. XX. T. 2. p. 819. Demophilus alius ni fallor de quo id. p. 738. Demophilus Episcopus CPolitanus, quem nonnulla parum sana dogmata effudisse Svidas memorat in οἷον. Porro noster Demophilus sua similia *Asclepiadi* cuidam inscripsit, quem in extremo appellat φίλτατον & ἱερώτατον.

** Democratis ætatem, patriam & sectam, judice Holstenio, vetustissimus Jonici sermonis character ostendit. Ejus dicta & sententias nonnullas Stobæus & Antonius Melissa proferunt, apud quos sæpius cum Democrito librariorum imperitiâ confunditur, quorum error in tanta rerum antiquarum ignoratione haud facile emendari potest. In Bibliotheca quoque Palatina teste Sylburgio p. 106. Catalogi hæ sententiæ fuere MSS. sub nomine Democriti in binis Codicibus occurrunt. Plutarchus vero in Politicis præceptis Democratis cujusdam meminit, qui in Atheniensi Rep. versabatur circa Olymp. CX. Neque ab hoc fortasse diversus est ille, quem ab Epicuro ob libros transscriptos exagitatum in libello contra Epicurum idem Plutarchus refert. Fuit & Democrates Medicus qui sub Augusto Imp. vixit memoratus Plinio XXIV. 7. Ejusdem φιλίατρον, Κλινικὸν & de antidotis librum laudat Galenus, notante ad Plinium Harduino. Democrates Athleta de quo Ælianus IV. 15. Var. Democrates Rhetor, præceptor Augustini, qui ejus meminit in principiis Rhetoricæ c. 8. Prætereo Democratem cui sacra facere à Pythia jussi sunt Platæenses, teste Clemente Alex. p. 26. protreptici. Democrates Αἰξωνεὺς memoratur in Platonis Lyside, Lysidis Pater, qui fortassis auctor harum sententiarum.

Mythologicis Ethicis & Physicis junctim editis à Tho. Galeo Cantabrig. 1670. 8. & Amst. 1688. 8. in qua posteriore editione, Holstenii præfatio ad Carolum & Maphæum Barberinos, & præfatio ad Lectorem desideratur, ex qua discas Demophilum è Vaticana, Democratem è Barberina depromsisse Bibliotheca, Secundi vero sententias vel potius ænigmata verum existimasse & genuinum Sophistæ illius arguti & βραχυλόγυ fœtum, *de quo post Antonii*, inquit, *& Vincentii testimonia dubitare non licet.* Observo interim Antonium Melissam longe alium codicem sententiarum Secundi habuisse quam Holstenius. Eadem autem descriptio mulieris quæ ex Secundi ore apud Antonium exstat, à Lambecio è codice Cæsareo producitur Lib. VII. p. 270. Diversa ab Holstenii pariter & Antonii, est in codice Gudiano in plurimis ab Holsteniana editione discrepante, cujus apographum servo, & ex illo nihil aliud in præsenti produco quam hanc Monachi descriptionem, ab Holstenio vel non inventam, vel quod auctorem neutiquam habere potest Philosophum istum Secundum, ab eo prætermissam: Τί ἐστι Μοναχός; Θάνατος πωλούμενος, ἀγωνοθέτου θυμὸς, γαστριμαργίας ἐπιθυμία, τύχης παράπτωμα, ὀξὺς θάνατος, περιστατικιζομένη μοῖρα, παραμένων μόρος, κακὴ νίκη. Quam varii olim circumlati sint responsionum Secundi codices, videre etiam licet ex Vincentio supra laudato XI. 71. speculi historial. ex auctore semibarbaro Operis de vitis Philosophorum cap. 119. & è Caspare Barthio XV. 17. Adversar. si vel inter se vel cum Græcis codicibus conferantur. Vide etiam, si placet, Jonsium p. 278. Itaque si quid argutiarum & ingenii, veteris illius Secundi, in his sententiis, quod non negaverim, superest, valde tamen interpolatas ad nos pervenisse manifestum est. Alias præterea ab editis *Democratis* sententias exstare in Cæsareo Codice refert Lambecius Lib. III. p. 39. Nonnullæ etiam sententiæ eædem jam sub Demophili, jam sub Democratis jam sub Sexti leguntur nomine, quædam alibi tribuuntur ipsi Pythagoræ, ut apud Stobæum hæc non indigna tanto Philosopho: μεγάλης δεῖ παιδείας τὸ ἀπαιδευσίαν δύνασθαι φέρειν, quæ inter *Demophili* gnomas literarum ordine dispositas est duodevigesima, inter gnomas Sexti ducentesima septuagesima quinta. In Isaaci quoque Vossii Bibliotheca illæ sententiæ exstiterunt in membranis scriptæ, è quibus novam earum editionem accuratiorem cum Jamblicho adornare volebat præstantissimus Galeus, his & aliis laudatissimis conatibus non ita pridem immortuus.

Seli-

Selinuntius quidam. Supra in Mœrus.

SEXTUS, ſive Sixtus, cujus ſententias ex *Rufini* verſione latine tantum & ab interprete fortean hinc inde interpolatas habemus, exceptis paucis quibusdam illarum, quæ Græce ſparſim occurrunt inter ſententias Democratis, Demophilique, & apud Origenem, De hoc Sexto quem Pythagoricum vocat Euſebius num. 2010. & cum Sixto Epiſcopo Romano ſciens forte confudit Rufinus, dixi in Bibliotheca latina, editione præſertim quarta, ubi etiam de Sextis patre & filio, quos Romanis Philoſophis accenſet Claudianus Mamertus Lib. II. c. 8. de ſtatu animæ. Sextum Philoſophum ſub Hadriano Imp. floruiſſe ait Syncellus p. 349.

Sicas Tarentinus.

Silius Crotoniata ſive Sileus ut legitur in veteri inedita latina Jamblichi verſione c. 36. vitæ Pythag.

Simus Poſidonius. Idem fortaſſis quem *Ἁρμονικὸν* vocat Porphyrius p. 3.

Smicheas Tarentinus.

Soſiſtratus Locrus.

Soſthenes Sicyonius.

Soſtratius Sicyonius.

Sotion Alexandrinus, à quo amorem Pythagoræ ſibi injectum affirmat Seneca Epiſtola 108. neque tamen propterea Pythagoreum fuiſſe credit Lipſius Lib. I. Manuduct. c. 12. ſed non alienum ab ea abſtinentia fortaſſe & aliis magnanimi viri ſcitis aut inſtitutis.

Speuſippus, ſucceſſor Platonis *ἐκ τῶν ἐξαιρέτου σπουδασθησῶν ἀεὶ Πυθαγορικῶν ἀκροάσεων, μάλιστα δὲ Φιλολάου συγγραμμάτων βιβλίδιόν τι συντάξας γλαφυρὸν ἐπέγραψε μὲν αὐτὸ περὶ Πυθαγορικῶν ἀριθμῶν.* Theologumena Arithmeticæ p. 61. In doctrina de bono, veſtigiis Pythagoricorum inſtitiſſe Speuſippum notat Ariſtoteles lib. I. c. VI. Ethic. Nicomach. ad quem locum Euſtratius p. 13. b. & auctor paraphraſeos ſub Andronici Rhodii nomine vulgatæ, bonorum malorumque ordinem e Pythagoricorum mente refert in hunc modum: Bona: 1. *τό πέρας.* 2. *τό περισσόν.* 3. *τὸ ἕν.* 4. *τὸ δεξιόν.* 5, *τὸ ἄρρεν* 6. *τὸ εὐθύ.* 7. *τὸ φῶς.* 8. *τὸ τετράγωνον.* 9. *τὸ ἠρεμοῦν,* 10. *τὸ ἀγαθόν.* Contraria: 1. *τὸ ἄπειρον.* 2. *τὸ ἄρτιον.* 3. *τὸ πλῆθος.* 4. *τὸ ἀριστερόν.* 5. *τὸ θῆλυ* 6. *τὸ καμπύλον.* 7. *τὸ σκότος.* 8. *τὸ ἑτερόμηκες.* 9. *τὸ κινούμενον.* 10. *τὸ κακόν.*

Spintharus Tarentinus. Jamblich. c. 31. Hujus dictum de Epaminonda, apud Plutarch. de genio Socratis f. 592. ſeq. *μηδενί πω τῶν καθ᾽ ἑαυτὸν ἀνθρώ-*

ἀνθρώπων ἐντετυχηκέναι μήτε πλείονα γινώσκοντι μήτι ἐλάττονα φθεγγομένῳ, in neminem se hominem ætatis suæ incidisse, qui & plura nosset & pauciora loqueretur. Pater Aristoxeni fuit ac præceptor, teste Suida in Ἀριστόξ. Apud Cyrillum Alex. VI. in Julian. pro Spintharo Pinthari nomen irrepsisse, jam notavit Jonsius p. 75.

Stenidas Locrus, ex cujus libro de regno, fragmentum apud Stobæum serm. 46.

Sthenorides Locrus.

Syllus qui maluit judicatum solvere, quam semel jurare. Iamblich c. 28.

Symichus Centorupinorum tyrannus, qui Pythagora audito imperium deposuit, opesque suas partim sorori partim civibus donavit. Porphyr. p. 14.

Telavges Pythagoræ F. (Porphyr. p.3.) & successor. (Anonymus p. 14. apud Phot. cod. 259.) Theanus & Pythagoræ filium vocat Empedocles apud Laërtium VIII. 42. ubi Empedoclis præceptor fuisse & nihil scripsisse dicitur. Apud eundem Sect. 53. profertur aliquid ex Telavgis Epistola ad Philolaum, sed sect. 55. negatur illa esse ἀξιόπιστος. Sane supervixerit Empedocli Telavges, si scripserit quæ sect. 74. adducuntur. Jamblichus c. 28. ait Pythagoricos quosdam ad Telavgen referre librum Pythagoræ de Diis sive sacrum sermonem. De tetractye libros IV. scripsisse notat Svidas. Hunc Telavgen singulari dialogo sive laudavit sive derisit Æschines Socraticus. Vide Menagiū ad Laërtium II. 61.

Teles ex cujus libro περὶ αὐταρκείας fragmentum in florilegio Stobæi, serm. 5. è libro de exilio serm. 38. de comparatione divitiarum & virtutis serm. 89. & 93. de vita & quod voluptas non sit summum boni serm. 96. è libro περὶ περιστάσεων serm. 106.

Temnonides & Euphranor juniores Pythagorici allegantur à Jamblicho in Nicomachi Arithmet. p. 163. Alii Codices legunt *Myonides*.

Theætetus qui Rheginis leges tulit. Jamblich. c. 30.

Theages ex cujus libro περὶ ἀρετῶν fragmenta exstant apud Stobæum serm. 1. Democratiæ suasor Crotone fuit cum Diodoro & Hippaso ut narrat Jambl. c. 35. adde quæ supra in Democede. Mentio & hujus Theagis apud Æneam Gazeum de immortalitate animæ p. 25.

Theanor Crotoniata. Plutarch. de genio Socratis f. 582.

Theocles. Jamblich. c. 27. Pro quo Euthyclem legit Obrechtus.

Theodorus Cyrenæus. Vide Jamblichi locum supra in Hippaso. Meminit Geometræ hujus Pythagorei etiam Proclus in Euclidem Lib. II. p. 19. testatus eum Pythagora paulo juniorem. Idem forte

Theodorus Mathematicus, quem à Platone auditum refert Laërtius III. 6.

Theodorus Sicyonius.

Theodotus Tarentinus. Hic ni fallor fuit Theodotus Pythagoreus, quem linguam abscissam, ne conscios prodere cogeretur in Tyranni faciem conspuisse refert Theodoritus VIII. Therapeutic. p. 120.

Theorides Metapontinus Euryti æqualis.

Thestor Posidoniates Thymaridem Parium singulari fide complexus. Jamblich. c. 33.

Theudius Magnes, cujus elementa Geometriæ laudat Proclus ad Euclidem p. 19.

Thraseus Metapontinus.

Thrasydamus Ægeus.

Thrasymedes Metapontinus.

Thymarides Parius. Vide paulo ante in Thestore.

Thymarides Tarentinus, à Jamblicho in vit. Pythag. c. 23. refertur inter eos, qui Pythagoram senem juvenes auscultarunt. Meminit ejus idem Jamblichus c. 28. ubi refert eum non voluisse quæ ipse sed quæ Deus vellet, & ad Nicomachi Arithmetica p. 11. 36. 88. 91. 95. Vide & Petrum Petitum Misc. Obs. p. 19. ubi Dionysium Tyrannum in Thymaridis hujus Heroium illatum esse notat ex Ciceronis Lib III. de natura Deorum, etsi in Ciceronis editionibus non *Thymaridis* sed *Tympanidis rogum* legitur, pro quo Lescaloperius p. 685. *tympanidiis in rogum illatus est*.

Thyrsus, Epicharmi & Metrodori Pater. Vide Jamblichum c. 34.

Timæus Crotoniata.

Timæus Locrus tanquam Ἀστρονομικώτατος & naturæ universæ diligentissimus inquisitor laudatur à Platone, qui dialogum suum quem Timæum inscripsit, maximam partem ex Pythagorici illius libello (qui à Proclo servatus etiamnum exstat) περὶ φύσιος sive περὶ τοῦ παντὸς expressit, ut jam olim notavit Timon Sillographus. Vide quæ infra in scriptis Platonis. Ocellum Lucanum Timæi πρόοδον sive anteambulonem vocat Proclus Lib. III. in Platonis Timæum. Cicero Lib. V. de finibus, Timæum hunc, qui Doricè scripsit, refert inter Pythagoricos quos Plato Philosophiæ causa ipse adiit.

Timæus Parius.

Timaratus qui cum Zaleuco Locrensibus leges tulit. Jamblich. c. 30. Timares idem vocatur c. 27.

Tima-

Timares Locrus, alibi Timaratus; ut jam dixi.

Timaſius Sybarita.

Timeſianax Parius.

Timolaus, Platone antiquior. Syrian. in Metaphyſ. p. 7. (an legendum Philolaus?)

Timoſthenes Ægeus.

Tydas Crotoniata, Bulagoræ in ſchola *P*ythag. ſucceſſor. Jambl. c. 36.

Tyrſenus Sybarita.

Vatinius quoque Pythagoricus audire volebat, & hominis doctiſſimi nomen ſuis immanibus & barbaris moribus prætendere, ut ait Cicero.

Xenocides Metapontinus, Ξενοκείδης, ut edidit Arcerius. In veteri inedita Jamblichi verſione Xenochades, Eliæ Obrecto Xenocades.

Xenocratis Platonici Πυθαγόρεια. ά. Laërt. IV. 13.

Xenon Locrus.

Xenophantes Metapontinus.

Xenophilus Chalcidenſis ex Thracia. Laërt. VIII. 16. & 46. unde apparet eum Ariſtoxeni qui eum audivit temporibus vixiſſe, circa decimam à Pythagora generationem ſive ſucceſſionem exſtitiſſe. Confer Gellium IV. 11. Valerium Max. VIII. 13. Svidam in Ἀριστόξενος. & quæ ſupra in Phanton, & *P*ythagoras. Hic eſt Xenophilus Muſicus Pythagoricus quem centum & quinque annos natum Athenis obiiſſe refert Lucianus in Macrobiis. T. 2. p. 472.

Xenophilus Cyzicenus.

Xentas Caulonenſis.

Xuthus *P*ythagoreus. Vide interpretes ad Ariſtot. IV. 9. Phyſ.

Zaleucus Locrus. }
Zamolxis Thrax. } de his dixi infra capite proximo ubi de legislatoribus.

Zaratas (de quo ſupra Lib. I. in Zoroaſtre) Pythagoræ præceptor fuiſſe traditur, aliis Nazaratus Aſſyrius.

Zeno Eleates, τῆς Πυθαγορείου διατριβῆς. Anonym. ap. Phot. cod. 259. Laërtius procem. ſect. 15. Zeno Citieus quoque ſcripſit Πυθαγορικά teſte eodem Laërtio VII. 4.

Zopyrus Tarentinus.

En tibi, Lector, Sectatores Pythagoræ paucos è multis. Nam ut Porphyrius pag. 13. è Nicomacho retulit, Pythagoras uno ſermone ad Crotoniatas habito plures quam bis mille homines permovit ac cepit, quod affirmat etiam Jamblichus c. VI. Et in veteri verſione inedita

 Jam-

Jamblichi cap. XXXVI. post catalogum bene longum sequuntur hæc verba, quæ in Græcis omissa potius, quam ab interprete addita, mihi persvadeo: *Hi vero sunt Pythagorici non omnes, sed ex omnibus gloriosiores.* Svidas in γνώριμος. Πυθαγόρας ὁ Σάμιος γνωρίμους ἔσχε πλείους ἢ ἑξακοσίους

II. *Catalogus Mulierum* PYTHAGORICARUM.

Pythagoræ concessum à Crotoniatis fuit fœminas separatim à viris docere in templo Junonis, ut refert Jamblichus in vita c. 9. qui cap. 11. nonnulla speciminis loco affert præcepta, quæ fœminis Pythagoras proposuit. Porphyrius itidem p. 12. auctor est eum ταῖς γυναιξὶ καὶ γυναικῶν συλλόγῳ dogmata ac præcepta sua tradidisse. Et Justino teste XX. 4. *Matronarum quoque separatam à viris doctrinam & puerorum à parentibus frequenter habuit. Docebat nunc has pudicitiam & obsequia in viros, nunc illos modestiam & literarum studium: —— consecutusque disputationum assiduitate erat, ut matronæ auratas vestes cæteraque dignitatis suæ ornamenta velut instrumenta luxuriæ deponerent, eaque omnia delata in Junonis ædem ipsi Deæ consecrarent, præ se ferentes, vera ornamenta matronarum pudicitiam, non vestes esse. In juventute quoque quantum profligatum sit, victi fœminarum contumaces animi manifestant.* Plures autem fuisse mulieres Πυθαγορικὰς ut vocat Laërtius VIII. 41. sive Πυθαγορίζουσας, constat, quas perstrinxere singularibus dramatis Comici *Alexis* & *Cratinus*, ac de quibus egit olim *Philochorus* Atheniensis Grammaticus Ptolemæi Philopatoris temporibus clarus in Συναγωγῇ Ἡρωΐδων γυναικῶν ut ex Svida observat Menagius * qui & ipse Pythagoricas recenset in Historia mulierum Philosopharum. Sunt autem hæ:

Abrotelia filia Abrotelis Tarentini, solo Jamblichi testimonio nota, licet in vulgatis p. 224. legitur Λασθένεια Ἀρκάδισσα. Ἀβροτέλους θυγάτηρ τοῦ Ταραντίνου, Sed in Codice Regio & versione illustris Obrechti diserte Ἀβροτέλεια *Abrotelia* legitur, neque insolitum Græcis à Parente

* *Mirum*, inquit, *videri possit tot Pythagoricas Philosophas exstitisse, cum silentium Pythagorici per quinquennium servarent, & plurima arcana haberent quæ vulgare eis fas non erat; sunt autem mulieres ut plurimum loquaculæ & quæ secretum custodire vix possint.* Ut vero loquaculas multas esse concedas, non negabis esse in eodem sexu alias aliquammultas, sive constantes, sive pertinaces, quæ ubi animum semel obstinaverint in silentium, quovis viro servare illud sanctius poterint. Quod si tacere posse virtus est, neque ita hoc negandum fœminis, cum virtutes universas non viros sed fœminas & virgines finxerint antiqui.

te nomen filiabus imponere, ut in hoc ipso Pythagoricarum apud Jamblichum Catalogo χειλωνὶς filia Chilonis Lacedæmonii, in veteri versione inedita, *Chilonissa*.

Æsara Lucana, ex cujus libro de natura hominis, fragmentum exstat ap. Stobæum Eclog. p. 105. Saram vocat Anonymus in vita Pythagoræ, ejusque filiam fuisse testatur. Sed Æsaræ nomen præfert Clarissimus Bentleius p. 383. Apologiæ diss. de Epistolis Phalaridis, non improbante Dodwello p. 124. de ætate Pythagoræ.

Agrinote Samia à Porphyrio p. 3. accensetur Telavgi & Myiæ ὧν φασιν καὶ συγγράμματα Πυθαγόρεια σώζεσθαι. Svidas vero in Πυθαγ. testatus quosdam illam habere pro filia Pythagoræ, alibi in Ἀριγνώτη non filiam Pythagoræ fuisse innuit, sed Theanus & Pythagoræ discipulam, & scripsisse Βακχικὰ, ἔστι δὲ περὶ τῶν τῆς Δήμητρος μυστηρίων ἐπιγράμματα, γράφεται δὲ καὶ ἱερὸς λόγος. Ἔγραψε δὲ καὶ τελετὰς Διονύσου καὶ ἄλλα φιλόσοφα, Si ἱερὸς λόγος fuit titulus Βακχικῶν, quartus fuit hic liber ista inscriptione inter Pythagorica monumenta, reliquos tres enim memoravi supra in Hippaso. Sed possint etiam verba Svidæ ita accipi, ut ἱερὸς λόγος respiciatur alter eorum qui Pythagoræ auctori tribuebantur, à Bacchicis hisce plane diversus, quem nonnulli scripserint auctorem agnoscere Arignote n. Sed præplacet in præsenti prior sententia, licet alterius in mentem venerat Lib. I. c. XIX. num. 2. Ἀριγνώτη ἡ περὶ τὰ Διονύσου (ita legendum, non Διονυσίου) γραψαμένη memoratur etiam Clementi Alex. 4. Strom. p. 522. Meminit & Harpocration in Εὐοῖ.

Aristoclea Sacerdos Delphica ἡ ἐν Δελφοῖς (non ἡ ἀδελφή) â qua Pythagoras non pauca dogmata sua moralia accepisse se est professus. & Porphyr. p. 27. Eadem *Themistoclea* Aristoxeno apud Laërt. VIII. 8. 21. *Theoclea* Svidæ in Πυθαγόρας. Vide & Apostolium XVII. 86. proverb. qui Pythagoram fratrem Aristocleæ fuisse tradit.

Babelyma Argiva.

Baro. Svidas: Βαρὼ καὶ Δημὼ ὀνόματα σοφῶν γυναικῶν. ἐξένιζεν ἡ Βαρὼ τὴν Δημώ. Demo poterat videri Damo de qua infra. Sed apud Svidam legendum Βαυὼ sive Βαυβὼ quæ τὴν Δηὼ, h. e. Cererem hospicio excepit, ut notatum præclaro Neocoro in luculenta sua Svidæ editione. Itaque hæc Baro ex elencho Pythagoricarum mulierum est expungenda. Clemens Alex. in protrept. p. 10. Ξενίσασα ἡ Βαυβὼ τὴν Δηὼ ὀρέγει κυκεῶνα αὐτῇ.

Bisorronde vocatur Menagio quæ in MSto Regis Galliæ & in veteri versio-

ne latina Piſorronde Arcerio Piſirronde, Obrechto Piſirrhonde, Tarentina.

Biſtalia Damonis filia. Βιτάλη Jamblich. c. 28. p. 135. alibi Βιςαλία, & apud Beſſarionem qui Lyſidis Epiſtolam latine exhibet, *Vitalia*. Ita vero Lyſis: φαντὶ δὲ ὅτι καὶ Δαμὼ θνάσκοισα Βιςαλίᾳ τῇ ἑαυτῆς θυγατρὶ τὰν αὐτὰν ἐπιςολάν (idem præceptum de non vulgandis Pythagoræ commentariis) ἀπέςειλεν.

Byndacis, ſoror Ocelli & Ocylli Lucanorum. Ita enim invenio in veteri Jamblichi verſione, quod longe aliter Arcerius & Menagius. Vide infra in *Philtatis*. Sed cum veteri interprete obſervo conſentire etiam Obrecti codicem, apud quem memorantur *Byndaice ſoror Ocelli & Ocyli Lucanorum*. Sane Ocellum & Ocylum fratres fuiſſe paulo ante notaverat Jamblichus. Arcerio Ὀκελλὼ & Ἐκκελὼ præter rem hoc loco ſunt nomina Pythagoricarum.

Byo, Argiva.

Calliſto, ad quam exſtat Theanus Epiſtola.

Chilonis, ſive ut in inedità Jamblichi verſione, Chiloniſſa, Chilonis Lacedæmonii filia.

Clearata, ad quam Meliſſæ Epiſtola fertur.

Cleæchma, Avtocharidæ Lacedæmonii ſoror. Arcerio Κλεαίχμα rectius forte quam in MS. codice Κληαίχμα.

Crateſiclea Lacæna, Cleanoris Lacedæmonii uxor, in MSS. codicibus Græcis Jamblichi quibus Acerius & Menagius uſi ſunt deſideratur, ſed in veteri verſione inedita in qua Cratiſtolia ſcribitur & in Obrecti codice exſtat poſt Chilonidem, ut adeo numerus Pythagoricarum XVII. apud eundem Jamblichum non ſit ſollicitandus.

Damo ſive Demo, Pythagoræ filia, qui illi commentaria ſua tradidit fideliliter ſervanda ac fideliſſime ab eadem ſervata. Vide Lyſidis Epiſt. apud Laërt. VIII. 42. Jambl. c. 28. Alia Demo amaſia Antigoni Regis apud Athenæum XIII. p. 578. & Plutarch. Demetrio p. 901.

Eccello, & Occello quæ tanquam duæ mulieres Pythagoricæ in quibusdam Jamblichi codicibus & à Menagio p. 100. ſeq. celebrantur, fortaſſe chimæricæ ſunt, Jamblicho certe non memoratæ. Vide quæ ſupra in Byndacis.

Echecratia Phliaſia, Echecratis Phliaſii, Philoſophi Pythagorici filia, ut veriſimillima ſuſpicione conjecit acutiſſimus Senex Menagius in ſua Mulierum Philoſopharum hiſtoria, quam frigidiore quam ipſum eſt ſenium ſcommate perſonatus Vignolius Marvilius T. 2. Miſc. p. 30.

vocat

vocat *un petit livre tres maigre, & qui se sent fort de la viellesse de l' Auteur.*

Eubule, ad quam Theanus Epistola exstat.

Lasthenia Mantinea, Arcadissa, Pythagoricis fœminis à Iamblicho, sed à Laërtio III. 46. & IV. 2. Clemente Alex. IV. Strom. p. 523. Athenæo VII. 5. & XII. 12. Platonis discipulis accensetur.

Melissa Samia, cujus Epistola ad Claretam exstat, ut notavi supra cap. X. num. 24. Alia Melissa Periandri uxor, de qua Menagius ad Laërtii lib. I. sect. 94. Melissa item uxor Philosophi Carneadis, teste Valerio Max. VIII. 5.

Myia Theanus & Pythagoræ filia, Porphyr. p. 3. Clemens Alex. 4. Strom. p. 522. Svid. in Πυθαγ. &c. Milonis Crotoniatæ uxor, teste Jamblicho. Sub nomine Myiæ Epistola exstat ad Phyllidem. Vide supra c. X. num. 24. Alias fœminas celebres hujus nominis memorat Lucianus in Muscæ encomio T. 2. p. 376. Fuerunt enim Lyricæ poëtriæ duæ, Spartiatis una quæ Svida teste hymnos in Apollinem ac Dianam conscripsit, quam cum Sapphone videtur conjungere Clemens 4. Strom. p. 523. altera Thespiaca itidem Svidæ memorata, & denique tertia famosa meretrix Atheniensis.

Nestheadusa, sive ut Obrechtus Nisteadusa, Lacæna. Arcerius vitiose edidit Πισιρρόνδη Ταραντὶς, Νιςεάδυ Σαλάκερα, unde Pisirrhondem Nisteadis filiam effinxit præstantissimus Stanlejus.

Nicostrata ad quam exstat Epistola Theanûs quâ eam à Zelotypia dehortatur.

Occello quæ à viris doctis inter Pythagoricas recensetur, nulla fuit. Vide paulo ante in Byndacis.

Perictione (diversa à matre Platonis) è cujus libro περὶ σοφίας & alio περὶ γυναικὸς ἁρμονίης fragmenta leguntur apud Stobæum, licet illa Perictionæ supposita esse contendit Clariss. Bentlejus in Apologia pro diss. de Epistolis Phalaridis p. 381. seq.

Philtatis, Φιλτατίς sive Φίλτις, (Arcerio male Φίλτης) Theophridis Crotoniatæ filia, Bynthaici soror, Βυνθαίκυ enim pro Βυνδαίκυ legitur in Codice Jamblichi, manu exarato. Vide tamen supra in *Byndacis.*

Phintys Callicratis filia. Ex ejus περὶ γυναικὸς σωφροσύνης fragmentum exstat apud Stobæum.

Phyllis, ad quam Myiæ Epistola exstat.

Pisirrhonde. Vide supra in Bisorronde.

Ptolemais Cyrenæa ἐν τῇ Πυθαγορικῇ Μυσικῆς ςοιχειώσει laudatur à Porphyrio in Harmonica Ptolemæi p. 207. 208. 209. Quod antequam

Por-

Porphyrii liber à Joh. Wallisio ante aliquot annos ederetur, & ante Menagium obſervavit Iſmaël Bullialdus notis ad Theonem Smyrnæum p. 276

Rhodope, ad quam Epiſtola ſub Theanus nomine edita à Luca Holſtenio. De altera Rhodope celebri meretrice quæ cum Æſopo ſerviit, vide præſtantiſſimi Bælii Lexicon tum ſuo loco, tum ubi de Naucrate agit. Binas Rhodopas memorat Athenæus XIII. p. 596.

Sara. Vide ſupra Æſara.

Theano Pythanactis filia, genere Creſſa, Pythagoræ uxor, Mater Telavgis, Mneſarchi, Myiæ & Arignotes. Vide Porphyrium p. 3. Svidam & Laërt. VIII. 43. Ab aliis Brontini Crotoniatæ filia dicitur, ab aliis Brontini uxor, Laërt. VIII. 42. Apophthegmata ejus nonnulla refert Clemens Alex. 4. Strom. p. 522. Theo progymnaſm. ubi de Chria, & idem Laërtius VIII. 43. qui & ſcripſiſſe nonnulla innuit. Ex libro περὶ Ευσεβείας fragmentum apud Stob. p. 27. Eclog. De Epiſtolis quæ ſub Theanus nomine exſtant, egi ſupra c. X. num. 24. Eas Theanus poſterioris, de qua mox dicturus ſum, eſſe malebat Voſſius libro de Poëtis Græcis. Epiſtolam Theanus ad Timaretam laudat Pollux X. 3. Svidas eam ait ſcripſiſſe ὑπομνήματα φιλόσοφα καὶ ἀποφθέγματα, καὶ ποιήματα δι᾽ ἐπῶν. Allegatur Theano â Cenſorino c. 7. Meminit & Theophylactus Simocatta in ἀπορίαις φυσικαῖς & Apoſtolius XVIII. 39. proverb. è Plutarcho, cui cicada fœmina eſt ᾠδῆς ἄμοιρος, οἷά τις Θεανὼ τὰ ἄῤῥητα. Alia doctiſſ. Menagio obſervata prætereo, niſi quod video præter rem ab eo carpi Didymum, quod libro de Philoſophia Pythagorica ſcripſerit Theanonem ſolam è mulieribus philoſophatam fuiſſe & carmina ſcripſisſe. Non enim ſolam ſed primam philoſophatam inter fœminas fuisſe ſcripſit, mox addit eam ſcripſiſſe poëmata, nec primam hoc feciſſe affirmans, nec ſolam. Vide Clementem Alex. 1. Strom. p. 309.

Fuit & altera Theano junior, Pythagoræ filia. Anonym. ap. Photium. cod. 259. Vel Pythagorica ſaltem, ἡ τῆς Πυθαγορείου σοφίης θυγάτηρ Θεανώ. Lucian. amoribus T. 1. p. 895. filia Leophronis, quam Svidas ait ſcripſiſſe περὶ Πυθαγόρου, περὶ ἀρετῆς Ἱπποδάμῳ Θουρίῳ, παραινέσεις γυναικείας, καὶ ἀποφθέγματα Πυθαγορείων. Vide Jonſium p. 22. ubi & alias duas hoc nomine commemorat, Ciſſei filiam Iliad. ζ. 298. Athen. XIII. p. 560. & Pauſaniæ matrem Polyæn. VIII. 51. quibus addenda tertia Locrenſis Lyrica poëtria, â quâ ἄσματα λυρικὰ καὶ μέλη Svidas teſtatur. Euſtathius ad Iliad. β. p. 247. ὡς δὲ καὶ Θεανὼ

Θεανώ τις γυνὴ Λοκρὶς Αυρλκὴ ἦν, ἱστορῦσιν οἱ παλαιοί. Quarta Menonis filia, è pago Agravlensi Atheniensis, quæ cum diris devovere Alcibiadem jussa esset, facere hoc renuit, ajens se εὐχῶν ἐ καταρῶν ἱέρειαν γεγονέναι. Plutarch. Alcibiade. p. 202.

Themistoclea sive Theoclea. Vide supra in *Aristoclea.*

Timareta ad quam Theano scripsit teste Polluce X. 3.

Timycha Lacæna. Vide supra in Myllio Crotoniata, cujus uxor fuit. Jamblich. c. 31. & 32. & 36. in quo postremo loco p. 223. male ab Arcerio editum γυνὴ Ἐυμυλλία pro ἡ Μυλλία. Fidem hujus Timychæ in arcana servando prædicat etiam Olympiodorus ad Phædonem Platonis, ne alia à Menagio p. 93. seq. observata repetam.

Tyrsene Sybaritis, in quibusdam MSS. Jamblichi codicibus Τυρσινῦς, unde Menagius Τυρσηνώ. Sed in veteri inedita versione *Tyrsenis*, Τυρσηνίς.

Vitalia vocatur apud Bessarionem, quæ aliis Βιτάλη vel Βιςαλία, ut supra notavi.

III. *PYTHAGOREORUM Fragmenta junctim edita.*

DUplex collectio exstat fragmentorum ex veteribus Pythagoricis, una *Moralis* argumenti, altera *Politici*, quæ utraque maximam partem est petita ex Stobæo. Non defuerunt viri docti, quibus tota visa est vacillare illorum fides & auctoritas, & qui Stobæum in supposita scripta putarunt incidisse, non in genuina veterum Pythagoricorum monumenta. Ita quidem Hermannus Conringius in Propolicitis cap. XV. p. 104. qui Timæi quoque Locri & * Ocelli Lucani libellos incertæ fidei esse putat. Sed admodum levia sunt viri docti argumenta, licet iis assentiri non dubitat Jacobus Thomasius ὁ μακαρίτης diss. 1. de quatuor virtutibus cardinalibus §. 20. qui cum Conringio suspicatur illa sæculo Christiano secundo vel tertio conficta esse ab iis, qui Pythagoricæ veteris Philosophiæ restauratores voluerunt videri. Novi Clarissimum Bentleium, Zaleuci quoq; & Charondæ fragmentis, & Perictiones, quæ apud eundem Stobæum occurrunt, non multum fidei tribuere, sed nec ipse plane certo affirmare audet veram & indubitatam esse quam propugnat sententiam, ut ipso etiam auctore liceat nobis de illa addubitare, quemadmodum capite proximo sum dicturus. Utcunque vero ista se habeant, elegantia & lectu dignissima esse illa sub Pythagoreorum nomine collecta fragmenta, pauci in dubium vocaverint. Vossio

Aaaa certe

* Ocelli librum pro suppositio habet etiam Antonius Van Dalen libro de Aristea p. 53.

certe Lib. de Philoſophorum ſectis adeo pretioſa videntur iſthæc monumenta, ut illa non magis frequentari, miretur ſimul, indigneturque. *Moralia* quidem è Stobæo petita Græce ac latine edidit Guil. Canterus Baſil. 1566. 4. Diogeni Laërtio ſuo Græce, ut ex parte Græce atque latine, plus ſimplici vice ſubjecit *Henricus Stephanus*, in quibus præter *Archytæ, Cliniæ Critonis, Euryphami, Hipparchi, Hippodami, Metopi, Poli*, & *Theagis* loca quædam è Stobæo, occurrunt *incerti* cujusdam διαλέξεις quinque Dorice ſcriptæ, quas H. Stephanus primus edidit, nullo unde ſumſerit indicio facto, denique *Archytæ* loca è Jamblichi protreptico, & *Pythagoræ, Lyſidis, Theanus, Meliſſæ* & *Myiæ* Epiſtolæ. Eadem fragmenta priori ſuæ Maximi Tyrii editioni Græce ſubjicienda curavit *Daniel Heinſius*. Denique Thomas Galeus in Opuſculis Mythologicis, Ethicis & Phyſicis Cantabrig. 1671. 8. & Amſt. 1688. 8. non ſolum ex Stobæo petita exhibuit cum verſione *Guil. Canteri*, ſed & διαλέξεσιν illis nunquam antea latine editis adjunxit latinam verſionem & notas Nobilis viri *Johannis North*, qui ex loco pag. 722. edit. Amſt. auctorem conjicit Pythagoricum quendam, *Mimantem* nomine. Archytæ quoque locis è Jamblichi protreptico deſcriptis latina verſio & caſtigationes ejusdem Northi accedunt, ut Pythagoræ & Pythagoricorum Epiſtolis VIII. translatio latina non unius auctoris.

Pythagoricarum ſententiarum libellus à Rittershuſio collectus prodiit ad calcem Malchi ſive Porphyrii de vita Pythag. Altdorf. 1610. 8.

Pythagoreorum fragmenta *Politica* ex Stobæo collecta & a *Ioh. Spondano* latine verſa, paſſimque emendata, leguntur ad calcem Politicorum Ariſtotelis quæ cum Dionyſii Lambini & Petri Victorii verſionibus Theodorique Zwingeri argumentis, ſcholiis & Commentariis ejusdem Victorii integris prodierunt Baſileæ 1589. fol.

CAPUT XIV.

De Zaleuco, Charonda, Zalmolxi, Lycurgo, Dracone, Solone, aliisque Legumlatoribus.

Zaleucus Locrenſium legislator inclytus. 1. *Pythagora forte antiquior, perinde ut Numa, quem aliqui falſo Pythagoricum eſſe tradiderunt.* 2. *Falli eos qui nullum fuiſſe Zaleucum exiſtimant.* 3. *Quædam Zaleuci leges. ibid. Clariſſimi Bentleii ſententia de ſuppoſita Zaleuco legum* συναγωγῇ. 4. *Zaleuci & Charondæ res inter ſe confuſæ, ibid. Charondas num Pythagoræ diſcipulus.* 5. *Quibusnam*

busnam leges tulerit. 6. An versibus scriptæ leges ab ipso Charonda. 7. Utrum ei suppositæ, quas legerunt Diodorus Sic. & Stobæus? 8. De Zamolxi legislatore Getarum. 9. De Thalete & Lycurgo. 10. Ῥῆτραι sive leges Lycurgi scripto non comprehensæ. Earum decantatio, interpolatio, neglectus &c. 11. De Rhadamanto. 12. Minoë. 13. Triptolemo. 14. Dracone. 15. Et Solone. 16. Scriptores deperditi de legibus & legislatoribus. 17. Catalogus Alphabeticus Legislatorum veterum celebriorum. 18. Legislatores frequenter mediocris conditionis homines, non principes ipsi. 19.

I.

PRimi Græcorum leges scriptas a) habuisse dicuntur Locrenses, (non illi b) qui Phocidi proximi sunt, sed Epizephyrii, qui in magna Italia) auctore ZALEUCO. Marcianus Heracleota sive potius Scymnus Chius. v. 313.

Τούτους δὲ πρώτους φασὶ χρήσασθαι νόμοις
Γραπτοῖσιν οὓς Ζάλευκος ὑποθέσθαι δοκεῖ,

Atque ita intelligendus Clemens Alex. 1. Stom. pag. 309. Ζάλευκός τε ὁ Λοκρὸς πρῶτος ἱστόρηται νόμους θέσθαι, scriptos nimirum, nam de Locrensibus & Strabo Lib. VI. p. 259. πρῶτοι δὲ, inquit, νόμοις ἐγγράπτοις χρήσασθαι πεπιστευμένοι εἰσί. Is itaque Zaleucus, servus & pastor, sed ob merita deinde libertatem consecutus, (vide Svidam in Ζάλευκος & Scholia Pindari ad Od. 10. Olympionic. p. 97.) leges suas, quas â Minervâ per insomnium accepisse se professus est, teste Chamæleonte Heracleota libro de ebrietate, Aristotele in Rep. Locrorum apud Clementem 1. Strom. p. 352. Scholiaste Pindari loco laudato, tum Valerio Max. Lib. I. c. 2. Plutarcho libro de sui laude. pag. 543. illas inquam leges expresserat ex consvetudinibus legibusque non scriptis Cretensium, Lacedæmoniorum & Atheniensium, & pœnas primus definiverat, quas ante eum leges permiserant judicibus. Idem Strabo p. 260. ex Ephoro: Τῆς δὲ τῶν Λοκρῶν νομογραφίας μνησθεὶς Ἔφορος ἣν Ζάλευκος συνέταξεν ἔκτε τῶν Κρητικῶν νομίμων καὶ Λακωνικῶν καὶ τῶν Ἀρεοπαγιτικῶν φησὶν

a) Νόμος de lege scripta proprie accipitur. Schol. Euripidis ad Hippolytum v. 90. Νόμος τὸ γεγραμμένον διάταγμα, τὸ κρατοῦν καὶ γεγραμμένον. Ἔθος δὲ τὸ μὴ γεγραμμένον.

b) Fallitur itaque Theodoritus, qui Lib. IX. de curat. Græcar. affection. p. 124. Locros intelligit Acarnanibus Phocensibusque vicinos. De utrisque Locris vide Salmas. ad Solinum p. 66. seq. De Epizephyriis præter alios Pindarum Olympionic. Od. 10. His leges à Zaleuco datas recte scribit Nicephorus Gregoras XXIII. p. 695. edit. præclaræ Boivinianæ. Zaleuci effigies laureata occurrit in Jac. Gronovii T. 2. Antiquitatum Græcar. tabula 48.

σὶν ἐν τοῖς πρώτοις καινίσαι τοῦτον τὸν Ζάλευκον, ὅτι τῶν πρότερον τὰς ζημίας τοῖς δικασταῖς ἐπιτρεψάντων ὁρίζειν ἐφ᾽ ἑκάστοις τοῖς ἀδικήμασιν, ἐκεῖνος ἐν τοῖς νόμοις διώρισεν. Atque legum illarum quantumvis ſeveriorum (ut notat Zenobius IV. 10. Diogenianus IV. 94. & Apoſtolius IX. 50. proverb.) beneficio, εὐνομώτατοι per longum tempus fuere Locrenſes, ut præter eundem Strabonem agnoſcunt Pindarus, Plato ac Demoſthenes & Proclus in Timæum Lib. I. p. 22. Viciſſim Sybaritæ, neglectu legum Zaleuci periere, notante Scymno Chio v. 345. ſeq.

II. Hunc verò Zaleucum *Pythagoræ* fuiſſe diſcipulum, diſerte tradit Diodorus Siculus Lib. XII. p. 84. Cui ſuccinit Seneca Epiſt. 90. Laërtius libro 8. ſect. 16. tum Nicomachus apud Porphyrium in vitâ *Pythagoræ* p. 14. & Jamblichus c. 7. 24. 27. & 30. qui Pythagoram Locrenſibus leges per Zaleucum ſanxiſſe affirmat, denique Suidas qui illum vocat Πυθαγόρειον φιλόσοφον. Sed quemadmodum Numa qui Romanis leges tulit & *P*ythagoram ætate longe anteceſſit, tamen *P*ythagoræ auditor eſt vulgò exiſtimatus, quoniam *ii*, *qui* ut ait Cicero 4. Tuſc. Quæſt. ſub init. *cum Pythagoræ diſciplinam & inſtituta cognoſcerent, Numæque æquitatem & ſapientiam â majoribus ſuis accepiſſent, ætates autem & tempora ignorarent propter vetuſtatem, eum qui ſapientia excelleret Pythagoræ auditorem fuiſſe crediderunt.* Confer quæ de libris Pythagoricis in Numæ ſepulchro repertis Livius, *P*lutarchus & ex Caſſio Heminâ Plinius Lib. XIII. c. 13. quæque de convenientia legum Numæ cum Pythagoræ dogmatis notat idem Plutarchus in Numâ. Unde *P*ythagoreum faciunt Clemens 1. Strom. p. 304. & 5. p. 548. Ovidius XV. Metamorphoſ. aliiq; quorum ſententiam pridem fabulis adſcripſere Livius Lib. I. c. 18. Lib. XXXX. c. 29. & Dionyſius Halicarnaſſeus Lib. II. p. 120. Licet *P*lutarchus initio ſtatim vitæ Numæ ex Clodii indice temporum obſervat magnam fuiſſe jam olim de ætate Numæ concertationem, monumentis ex quibus certiora peti poterant per Gallos combuſtis. Eundem in modum Zaleucus quoque â quibusdam videtur *P*ythagoricus appellatus fuiſſe, qui Pythagora ipſo fuit antiquior, ut ex Demoſthenis oratione adverſus Timocratem p. 469. (ubi ait * per plures quam ducentos annos unam ſolummodo legibus Locrenſibus acceſiſſe,) ex Euſebii Chronico qui Zaleucum refert ad Olympiad. XXIX. & ex aliis argumentis evincit vir clariſſ. Richardus Bentleius in Apologia Anglice edita diſſertationis de Epiſtolis Phalaridis p. 339. ſeq. Sane Porphyrius ipſe in Pythagoræ vita p. 38. narrat Pythagoram

* Oratio Demoſthenis habita fuit Olympiad. CVI. anno 4. Pythagoras vixit in Italia poſt Olympiadem L. vel ut alii LX. *V*ide Bentlejum libro laudato pag. 50. & 59. ſeq.

goram cum ſcelus Cylonium effugiens ad Locrenſes ſe contuliſſet, ab iisdem dimiſſum fuiſſe his verbis: Ἡμεῖς ὦ Πυθαγόρα σοφὸν μὲν ἄνδρα σε καὶ δεινὸν ἀκούομεν, ἀλλ' ὑπὸ τοῖς ἰδίοις νόμοις οὐθὲν ἔχομεν ἐγκαλεῖν, αὐτὸν μὲν ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων πειρασόμεθα μένειν. Τὸ δ' ἑτέρωθί που βάδιζε. Meminit & Pythagoræ à Locris Tarentum dimiſſi Themiſtius Orat. 4. (23.) p. 285.

III. Fuiſſe ullum Zaleucum Legum conditorem, jam olim negavit Timæus, audacter magis quam rectè, quin Polybii judicio, ubi reprehenſi à Timæo circa Locrorum Remp. Ariſtotelis & Theophraſti meminit, Excerpt. Peireſc. pag. 51. manifeſti erroris convincendus. Cicero 2. de legibus p. 91. *Quid quod Zaleucum iſtum negat ullum fuiſſe Timæus? At Theophraſtus auctor haud deterior, meâ quidem ſententia melior: Eum multi nominant, commemorant verò ipſius cives, noſtri clientes* * *Locri.* Et Lib. VI. ad Atticum Epiſt. 1. *Quis Zaleucum leges Locris ſcripſiſſe non dixit? Num igitur jacet Theopraſtus, ſi id à Timæo tuo familiari reprehenſum eſt.* Meminerat Zaleuci *Theophraſtus* opere περὶ νομοθετῶν, quod in libros quatuor diſtributum inter ejus ſcripta recenſet Laërtius, poſt libros XXIV. de legibus, Alphabeti ſerie digeſtis, (cujus operis librum tertium decimum laudat Suidas in ὅτι οἱ ἁλόντες) & Epitomen legum, libris decem. Sed & ante Theophraſtum Ariſtoteles de Zaleuco egerat in Rep. Locrorum (teſte Clemente Alex. 1. Strom p. 352.) & Lib. II. Politic. c. 10. inter legumlatores primo loco meminit Zaleuci: Νομοθέται δὲ ἐγένοντο Ζάλευκός τε Λοκροῖς ἐπιζεφυρίοις. Idem facit Plutarchus in Numa, & Ælianus Lib. 3. c. 17. Var. Hiſt. qui Lib. II. cap. 37. legem quandam Zaleuci refert, Athenæo quoque Lib X. p. 429. memoratam, de vino extra Medici præſcriptum non bibendo, & Lib. XIII. c. 24. de adulteris effoſſione oculorum puniendis, cui legi cum filius ipſe obnoxius fieret, pater alterum oculum ** ſibi erui eſt paſſus, quod narrat etiam Valerius Max. Lib. VI. c. 5. extern. 3. & Heraclides in politiis, licet hic non adulterio ſed furto illam pœnam Zaleuco propoſitam tradit, quod tanto minus credo, quo minus veriſimile eſt Zaleuci filium furti crimine ſe obſtrinxiſſe, præterea oculorum effoſio accomodata adulteris pœna, qui capere & capi ocellis ſolent, ut recte animadverſum erudito Æliani interpreti Jacobo Perizonio. Sed forte non adſpernanda Eduardi Simſoni conjectura, qui in Chronico Catholico ad A. M. 3560. notat apud Heraclidem per furtum

 intel-

* Hinc Zaleucum civitate à Romanis donatum ſcribit Symmachus Lib. X. Epiſt. 25. ad Theodoſium.

** Utrum recte hoc fecerit Zaleucus, vide disquirentes Grotium de ſatisfactione Chriſti p. 62. ſeq. & Martinium in Ethica p. 416.

intelligi non qualecunque ſed Veneris, ὕδωρ κλοπῆς γλυκερὸν Prov. IX. 17. de quo Pindarus apud Clementem in Pædagogo III. p. 252. γλυκύτι κλεπτόμενον μέλημα Κύπριδος, ſive ut Ælianus lib. I. c. 2. vocat, κλέμμα ἐρωτικόν. Aliam Zaleuci legem profert Polybius eclog. è libro XII. p. 920. ut rem controverſam, pendente adhuc lite poſſideret is, penes quem erat, cum in jus fuit adducta. Idem teſtatur Zaleucum ſanxiſſe, ut qui de legis alicujus ſententia diſſerere vellent, hoc facerent in conſeſſu mille virorum, laqueis de collo pedentibus, quique male legem explicaſſe eſſet judicatus, mox laqueo vitam finiret. Hierocles quoque apud Stobæum ſerm. 39. pag. 229. affirmat Zaleucum conſtituiſſe, ut quisquis novam legem ferre vellet, laqueo circa collum poſito hoc faceret. Et Stobæus ſerm. 42. p. 280. ex proœmio legum Zaleuci hæc refert ad verbum: Ἐὰν δέ τις βούληται τῶν κειμένων νόμων κινεῖν, ἢ ἄλλον εἰσφέρειν νόμον, εἰς βρόχον εἴρας τὸν τράχηλον λεγέτω τοῖς πολίταις περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐὰν μὲν διαψηφιζομένων &c. Diodorus vero Siculus â *Charonda* conſtitutum hoc narrat Lib. XII. p. 82. ut legem aliquam emendaturus collum laqueo infereret, emendationeque ſuâ in concilio populi comprobata ſolveretur, rejectâ periret. Eodem loco tres leges per totum illud tempus hac conditione emendatas refert, quarum una eſt lex talionis â Charonda inſtituta, ſed ab unoculo quodam cui per vim neſcio quis unum qui ſolus illi erat oculum excuſſerat ita correcta, ut, qui unoculum hominem lumine privaſſet, ambos amitteret: At hoc apud Locrenſes in Zaleuci lege accidiſſe ſcribit Demoſthenes oratione adverſus Timocratem, unde à Diodoro Siculo Charondam cum Zaleuco confuſum mihi perſuadeo. Proœmium legum Zaleuci elegantiſſimum refert Stobæus ſermone 42. quod lectum ſibi teſtatur etiam Cicero Lib. II. de legibus p. 91. ſcribens Zaleucum & Charondam ante leges ſuas de legum laude dixiſſe. Tum idem Diodorus, qui & ex proœmio illo verba quædam de Diis ante omnia colendis refert & leges nonnullas Zaleuci recitat Lib. XII. p. 84. ſeq. inter alia obſervans hunc legislatorem delictis fœminarum non multam pecuniariam ſed ignominiæ notam pœnæ loco ſtatuiſſe.

IV. Verba quædam ex lege Zaleuci ſervavit Heſychius in Λεπταλέον etſi ibi λεῦκος legitur pro ζαλεῦκος, ut notatum Salmaſio contra Cercoëtium, Gronovio de ſeſtertiis & Rich. Bentleio, qui ex eo ipſo loco & aliis argumentis (quod v. g. meminit κόσμου & τραγῳδίας, quod non ſcripta eſt Dialecto Dorica &c.) contendit legum Zaleuci συναγωγὴν Diodoro Sic. Stobæo aliisque lectam totam eſſe ſuppoſitam poſt tempora hiſtorici Timæi, inſertis quibusdam legibus vere antiquis, apud

apud Demosthenem & alios ejus ætatis memoratis. Vide Apologiam dissertationis de Phalaridis Epistolis p. 343. seq. Aliam Zaleuci legem de non danda pro fœnebribus pecuniis syngrapha memorat Zenobius V. proverb. 4. Libello singulari leges Zaleuci latine collegit & utcunque illustravit *Joh. Wilhelmus Engelbrechtus* Lipf. 1699. 4to. Cui addes Joannis Lodei Nannetensis dialogum de justitia & pietate Zaleuci Locorum Regis. Paris. 1513. 8. Mentio Zaleuci apud Origenem quoque 3. contra Celsum p. 155. aliosque quam plurimos, in quibus interdum corrupte vocatur *Seleucus*, ut apud Petrum Blesensem Epist. 95. Dicitur ipse ferro districto incubuisse, atque ita se interfecisse, cum forte belli tempore armatus in concionem prodiisset, quod alioqui facere legibus ipsius, capitali supplicio erat interdictum. Eustathius ad Iliad. ά. p. 62. *φέρεται δὲ καὶ περὶ Ζαλεύκου τοῦ Λοκροῦ ἱστορία, ὡς νομοθετήσοι μὲν ὁ ἀνὴρ, μηδένα φορεῖν ὅπλα ἐν βουλευτηρίῳ· ἐπεὶ δέ ποτε πολέμου ἐπικειμένου ἔνοπλος ὢν εἰσῆλθε καί ἀνάγκην οὕτως ἔχων εἰς τὴν βουλὴν, ὑπέκρουσεν μέν τις ὡς ἤδη τὸν νόμον ὁ Ζάλευκος λέλυκεν. ὁ δὲ οὐ λύσειν ἔφη, ἀλλὰ κυρώσειν.* (Similis phrasis Matth. V. 17.) *Καὶ ἅμα τῷ ξίφει δοὺς ἑαυτὸν ἀπέῤῥηξε τὸ ζῆν ὅπερ ἦν ποινὴ τῷ παραβάντι τὸν νόμον.* Verum hoc alii referunt ad *Charondam*, ut Valerius Max. Lib. VI. c. 5. extern. 4. & Diodorus Siculus Lib. XII. p. 84. qui addit à quibusdam istud tribui *Diocli* legislatori Syracusanorum. Sane res Zaleuci & Charondæ frequenter confundi, pluribus jam exemplis patuit: quibus adde, quod Zaleucum Thuriis leges dedisse affirmat Athenæus Lib. XI. p. 508. cum quo consentit Scymnus Chius, Sybaritis neglectum legum Zaleuci exprobrans. v. 345. seq. Sybaritas enim Thurios postea esse dictos, notum est ex Plutarcho in Pericle p. 158. Stephano, Svida, aliisque. Sed & Ephori verba apud Strabonem Lib. VI. p. 260. ita accipit clariss. Bentlejus libro laudato, p. 365. ut Thurios legibus â Zaleuco latis subtiliora quædam addidisse dixerit, quibus gloriam quidem nonnullam, sed Remp. deteriorem retulerint. Sane postquam simplicitatem legum Zaleuci celebrasset, addit Ephorus: *Θουρίους δὲ ὕστερον ἀκριβοῦν θέλοντας περὶ τῶν ἄκρον ἐνδοξοτέρους μὲν* * *γενέσθαι, χείρονας δέ.* È contrario Charondam Thuriorum legislatorem tradunt Diodorus & alii, ut mox ubi de eo agam sum dicturus.

V. CHA-

* Possunt alioqui etiam hæc verba ita accipi de legibus Thuriorum nimis circa subtilitates ingeniosorum, ut non Zaleuci legibus superadditæ, sed tantum iisdem subtiliores fuisse dicantur: neque *ἐνδοξοτέρους* aut *χείρονας* necesse est ad Thurios referre magis quam ad *νόμους*. Et de Charonda Aristoteles libro II. Politic. c. 10. *τῇ ἀκριβείᾳ τῶν νόμων ἐστὶ γλαφυρώτερος καὶ τῶν νῦν νομοθετῶν.*

V. CHARONDAS Catanæus * Jamblichi judicio unus ex optimis legumlatoribus, *Pythagoræ* itidem discipulus fuit, si credimus Senecæ Epist. 90. Laërtio, Porphyrio & eidem Jamblicho tribus in locis hoc diserte tradenti. Verum hæc sententia non majorem fortassis fidem meretur, quam eorum, quos Aristoteles Lib. II. Polit. c. 10. ait â temporum ratione refelli, cum affirmarunt *Onomacritum* primum exstitisse scriptorem legum eximium, qui se exercuerit in eo studio in Cretâ, cum Locrus esset, illuc autem se contulisset ob artem divinandi: hujusque fuisse sodalem *Thaletem* (Cretensem non Milesium) Thaletis autem auditorem *Lycurgum* & *Zaleucum*, Zaleuci *Charondam.*

VI. Leges tulit Charondas, teste eodem Aristotele, suis civibus Catanæis & aliis Chalcidicis civitatibus Italiæ atque Siciliæ. Et apud Catanæos quidem cives suos divinis honoribus propterea mactatum, perinde ut apud Locros Zaleucum, & Timantum, refert Jamblichus de vitâ Pythagoræ c. 30. quod ex numo Catanensi quoque demonstrare voluit Raphael Trichetus du Fresne in Epistolâ ad Petrum Seguinum Paris. 1658. 8. & ad calcem Seguini numismatum p. 189. seq. Paris. 1665. 4. & T. 10. antiquitatum Græcarum Jac. Gronovii pag. 569. seq. effigiem enim cornibus decoram in numo illo Charondam referre contendebat. Sed illustris Vir Ez. Spanhemius p. 370. de usu & præstantia numismatum potius Silenum illa exprimi sentit, feliciore ni fallor conjectura. Chalcidicæ vero civitates quibus leges Charondam tulisse Aristoteles affirmat, â Scymno Chio X. 280. seq. in Sicilia nominantur præter Catanam Callipolis, Eubœa, Himera, Leontini, Mylæ, Naxos, Zancle: in Italia Rhegium. Theodoritus quoque libro 9. de curat. Græcarum affection. p. 124. Charondæ meminit primi Italiæ & Siciliæ legislatoris. Ac Rheginenses Charondæ legibus usos testatur Heraclides de politiis, & Ælianus III. 17. Var. Porphyrius vero p. 14. & post eum Jamblichus c. 7. de vitâ Pythagoræ, probaturus ab hoc Philosopho libertatem vindicatam civi-

* Patriâ Catanæum fuisse, ex Aristotelis & aliorum certissimis testimoniis patet. Itaque qui Thurium appellant, Valer. Max. Lib. VI. c. 5. Themistus Orat. 2. p. 31. & alii, leges quas Thuriis tulisse fertur, respiciunt. Pro Thuriis autem quidam male legerunt Tyrios, atque inde Carthaginensium legislatorem dixere Charondam, ut Joh. Ravisius Textor in officina p. 622. & Alexander Alexandrius Lib. VI. genial. dierum c. 10. Marsilius Ficinus argumento in Minoëm Platonis, & Cœlius Rhodiginus XVIII. 19. Antiqv. lect. notati â Vossio de sectis Philosophor. c. 6. §. 27. & Joh. Jonsio in diss. 1. de historia Peripatetica p. 33. quo in loco observat, Charontem Carthaginiensem historicum Svidæ & aliis memoratum male aliquando confundi cum Charonda.

civitatibus Crotoni, Sybari, Catanæ, Rhegio, Himeræ, Agrigento, Tauromenio, aliisque nonnullis; ſubjungit, leges iisdem latas eſſe à Pythagora, per diſcipulos videlicet ſuos Charondam Catanæum & Zaleucum Locrum: quarum ope & ipſæ fuerint εὐνομώτατοι & per longum tempus ἀξιοζήλωτοι τοῖς περιοίκοις. Huc referendum eſt, quod *L*aërtius VIII. 3. teſtatur Crotone Pythagoram leges ſanxiſſe τοῖς Ἰταλιώταις, quibus verbis ad Numæ Pompilii νομοθεσίαν reſpici, præter rem ſuſpicabatur Thomas Aldobrandinus. Apud Stephanum in Κατάνη Charondas vocatur ὁ διάσημος τῶν Ἀθήνησι (niſi legendum ἐν Κατάναις) νομοθετῶν, non quod Athenis leges tulerit, ſed quod Thurii, quibus Charondas leges tuliſſe multorum teſtimonio ſcriptorum traditur, fuerint coloni Athenienſium, teſte *P*lutarcho in vita Lyſiæ & Periclis: & quod leges Charondæ apud Athenienſes celeberrimæ fuerint, atque ut Hermippus libro ſexto de legumlatoribus apud Athenæum Lib. XIV. p. 619. auctor eſt, inter pocula decantari ſolitæ ſint Athenis. Quemadmodum & Mazaceni in Cappadocia legibus Charondæ uſi, teſte Strabone Lib. XII. p. 539. adhibuerunt νομῳδὸν *legum decantatorem*, qui ipſis fuit legum interpres, perinde ut apud Romanos JCti.

VII. Utrum vero hinc certo concludere liceat, verſibus ſcriptas * ab ipſo Charonda leges fuiſſe, aliorum eſto judicium. *P*otuerunt enim poſtea ab ejusmodi νομῳδῶν fuiſſe verſibus expreſſæ, atque adeo memoriæ cantantium commendatæ. Et quemadmodum literarum uſu nondum reperto leges apud gentes quasdam decantari ſvaſit neceſſitas, quo minus illarum oblivіſcerentur, ita deinde ſine neceſſitate idem faciendi potuit obtinere conſvetudo, nec injucundus uſus, ut de Agathyrſis tradit Ariſtoteles problem. XIX. 28. Sane fragmenta legum Charondæ, quæ apud Diodorum Sic. Lib. XII. pag. 79. ſeq. & Stobæum ſermone 42. exſtant, proſa ſunt concepta, non verſu. Apud eosdem, uti apud alios quoque ſcriptores perquam multos, legislator fuiſſe Thuriorum perhibetur. Et *P*lutarcho lib. de curioſitate pag. 519. ὁ τῶν Θουρίων νομοθέτης nullus alius intelligitur quam Charondas, â Xylandro in latina verſione recte nominatus.

VIII. Equidem vir jam plus ſimplici vice mihi laudatus Cl. Bentleius ** variis argumentis & Chronologicis rationibus evincere conatur, nec Thuriis leges tuliſſe Charondam, nec leges quæ à Diodoro, & Stobæo afferuntur, genuinas Charondæ, ſed illi perinde ut priores illas Zaleuco

* Hæc ſententia eſt clariſſimi Bentleii, libro laudato pag. 373.

** Apologia pro diſſ. de Epiſtolis Phalaridis pag. 358. ſeq.

ſuppoſitas eſſe. Cæterum nec ipſe p.377. tantum tribuit ſuis argumentis, ut ea plane certa atque apodictica eſſe affirmet ad ſententiam hanc confirmandam; & quæ apud Stobæum referuntur ac Diodorum, Charondæ leges, etiam ante illos lectæ ſunt Ciceroni, qui Lib. I. de legibus p.91. refert Zaleucum & Charondam in procemio ſuæ νομοθεσίας, de legum laudibus dixiſſe: & alibi ad legem Charondæ, quæ adhuc exſtat apud Stobæum, alludit, notante Petro Victorio Lib. XVI. c.21. Var. Lect. Tum veteres Comici fabulis ſuis leges Charondæ inſeruerunt, quorum verbis à Diodoro Lib. XII. p.80. ſeq. laudatis reſpondent leges ipſæ apud eundem Stobæum occurrentes. Homines ejusdem familiæ ὁμοσιπύυς à Charonda dictos, ut ab Epimenide ὁμοκάπνυς teſtatur Ariſtoteles L.I.c.I. Politic. Leges quasdam Charondæ illuſtravit ſingularibus diſſertationibus Samuel Skunk, Theologus Upſalienſis. Vide & Ehregot Danielis Colbergii τῦ μακαρίτυ diatribam de Legislatoribus Græcorum Moſaizantibus.

IX. ZAMOLXIS ſive SAMOLSES Thrax, itidem Pythagoræ Philoſophi diſcipulus, & ſervus fuiſſe traditur à Laërtio Lib. VIII. ſect. 2. Jamblicho. c.23. & 30. & Porphyrio p. 9. in Pythagoræ vita, qui Dionyſiphanem auctorem laudat. Sed & Straboni Lib. XVI. p.762. Pythagoreus dicitur, & Lib. VII. pag. 297. fama de Zamolxi Pythagoræ ſervo confirmatur. Ne Origenem 3. contra Celſum p.144. Cyrillum Lib. VI. contra Julian. p.208. Etymologicum M. Svidam aliosque juniores laudem. Nam diu ante hos omnes Herodotus Lib. IV. cap.95. idem ſe à Græcis accepiſſe tradit, mox vero cap.96. addit ſe exiſtimare Zamolxin multis ante Pythagoram annis vixiſſe. Primus * Thracum Getarumque legislator fuiſſe conſentitur, qui ei divinos honores tribuerunt teſte etiam Antonio Diogene apud Photium Cod. CLXVI. pro Saturno, ſive ut Porphyrius auctor eſt pro Hercule eum colentes, atque quotannis præſtantiſſimum ex ſenibus ei ſacrificantes, teſte Clemente Alex. 4. Strom. p.497. & Ænæa Gazæo p.43. Theophraſti. Vide & Lucianum T.1. p.592. edit. Amſtelod. & p.594. ubi Anacharſis jurat per Acinacem & Zamolxin, patrios Deos. De hoc Zamolxi ejusque Philoſophia ac legibus, quas à communi Veſta accepiſſe ſe ja-

* Jornandes cap. V. de rebus Geticis, auctor eſt ante Zamolxin Thracibus fuiſſe Zeutam quendam & Diceneum. *In ſecunda* (Scythiæ parte) *id eſt Daciæ Thraciaque & Mœſiæ ſolo Zamolxen* (habuiſſe noſcuntur) *quem miræ Philoſophicæ eruditionis fuiſſe teſtantur plerique ſcriptores annalium. Nam & Zeutam prius habuerunt eruditum, poſt etiam Diceneum, tertium Zamolxen.* Poſt Zeutam & Diceneum tertius neſcio quis *Comoſicus*, & tum demum quartus Zamolxis memoratur ab Abbate Urſpergenſi. Idem Diceneum æqualem facit Syllæ, ſed eo longe antiquior fuit Zamolxis.

ſe jactabat teſte Diodoro Siculo Lib. I. pag. 48. videndus *Carolus Lundius* in libro edito Upſaliæ A. 1687. 4. & recenſito in Actis Eruditorum Lipſienſibus Tomo 2. ſupplementi p. 282. Zamolxidis ἐπῳδὰς memorat Julianus Epiſt. ad Salluſtium p. 244. & in Cæſaribus p. 309. & Apulejus in Apologia, è Platonis Charmide, quem ſi placet vide.

X. THALES quoque à nonnullis nominatus fuit idem Zamolxis, ut ſcriptum eſt à Porphyrio. Sed & ab Ariſtotele Lib. II. Polit. c. 10. Thales inter celebres Nomothetas commemoratur, * quem audiverit LYCURGUS, legislator & ipſe Spartanorum nobiliſſimus. De utroque dicere me memini libro ſuperiore c. XXXV. ubi oſtendi Thaletem hunc Cretenſem diſtinguendum eſſe à Philoſopho ejus nominis Mileſio ſectæ Jonicæ auctore. *L*ycurgus leges ſuas retulit ad Apollinem tanquam auctorem, teſte præter alios quam plurimos Diodoro Siculo Lib. I. p. 48. Libanio T. 2. p. 479. & Ariſtide Orat. 1. Platonicâ T. 3. p. 19. Polybio apud Svidam in πόπλιος. Sed & Apollo ipſe apud Theodoritum Lib. X. de curat. Græcarum affectionum p. 140.

Ἥκεις εὐνομίην διζήμενος· αὐτὰρ ἐγώ τοι
Δώσω — — — Confer Herodotum *L*ib. I. c. 65. & Galenum protreptico. T. 1. p. 4. Nempe Oraculum Delphicum pecunia â *L*ycurgo corruptum fuiſſe refert Polyænus *L*ib. I. Strategem. p. 16. Cretenſium porro & Ægyptiorum leges in multis imitatus eſt hic Nomotheta, ut oſtendit Nic. Cragius Lib. III. de Rep. *L*aconica c. 1. Quanta auctoritate fuerit Lacedæmone, antequam leges conderet, vide Plutarchum Solone p. 87. Tempus quando leges ſanxerit Lacedæmoniis, præter Scaligerum & alios Chronologos, inquirit Joh. Meurſius *L*ib. II. c. 1. Miſcellan. Lacon. nec deſunt præclari ſcriptores, hoc factum ajentes annis circiter XXX. ante primam Olympiadem. Vide Dodwellum ** in Annalibus Thucydideis p. 39. De legibus ejus ita ſenſerunt ſcriptores præſtantiſſimi, Plato Lib. I. de legibus, Ariſtoteles Lib. II. politic. c. 7. Polybius *L*ib. 6. Hiſt. & Plutarchus in Lycurgi vita, ὡς ἱκανῶς μὲν ἔχουσι πρὸς ἀνδρείαν, ἐνδεῶς δὲ πρὸς δικαιοσύνην. Confer Dacerium ad Plutarchum. p. 302. ſeq. Viros ſolùm non etiam fœminas ſuis legibus ad virtutem & continentiam conſtrinxiſſe Lycurgum, notat Ariſtoteles II. 7. Politic. Omitto alia quæ in illis præter Ariſtotelem reprehendunt Theodor. L. IX. & X. de curat. græcar. affection.

* Apud Svidam in νομοθέται, legas, Thaletem Athenienſibus leges tuliſſe μετὰ Σόλωνα. Sed μετὰ ibi, ut ſæpè aliàs, reddendum *præter*.

** Homerum Lycurgo antiquiorem notavi Lib. I. cap. 35. Lib. II. c. 2. §. 11.

aliique Christiani, & nuper Petrus Bælius Vir Cl. in Lexico Historico Critico Compendium quoddam legum Lycurgi, (non adeo multæ autem fuerunt, ut testatur Plutarchus in Apophtegmatis p.189.) dat Svidas in Λυκοῦργος & ex Trogo Pompejo Justinus *L.*III. histor. c.2. seq. adjungens eundem nihil lege ulla in alios sanxisse, cujus non ipse primus in se documenta daret. Sane in proverbium abiit nomen Lycurgi, pro viro honestatis & virtutis tenacissimo, quemadmodum apud Plautum in Bacchidibus Act. 1. Scen. 2. v. 3. Et *καταλυκουργίζειν* pro severe ac rigide adversus aliquem agere, apud Alciphronem Epist. 41. Unde & Ciceronis illud L.I. Epist.13. ad Atticum, *nosmet ipsi qui Lycurgei à principio fuissemus*, ad Lycurgum hunc legislatorem potius, quam alterum (de quo infra c.ult.) Atticum Oratorem hujus nominis respicere crediderim. Fuit & alius Lacedæmone Tyrannus Lycurgus junior, cujus filium Pelopem interfecit Nabis Tyrannus. Vide Diodorum Sic. in Excerptis *P*eiresc. p. 285.

XI. Non prætereundum denique est, leges Lycurgi, quarum plerasque persequitur etiam Xenophon libro de Rep. Lacedæmoniorum, scripto * vulgatas non fuisse, sed modo tanquam *ῥήτρας* Apollinis totidemque oracula Delphis allatas ut memoriæ tradendas, ac sub Regum custodia servandas, nec versu concinnatas sed prosa, ut observat Plutarchus de Pythiæ Orac. p. 403. Idem Plutarchus in vita *L*ycurgi p. 47. *νόμους δὲ γεγραμμένους οὐκ ἔθηκεν —— τὰ μὲν τοιαῦτα νομοθετήματα ῥήτρας ὠνόμασεν, ὡς παρὰ τοῦ θεοῦ νομιζόμενα καὶ χρησμοὺς ὄντα.* Confer Scholia Græca ad Lucianum T.1. p.26. Herodotus L. VI. c. 57. de Regibus Lacedæmoniorum: *τὰς δὲ μαντηίας τὰς γενομένας τούτους φυλάσσειν, συνειδέναι δὲ τοὺς πυθίους.* Vide Antonium VanDale de origine idololatriæ p.310. sq. Ubi p.314. inter alia docet à Regibus interdum aliquid tanquam novum oraculum sive novam legem ῥήτραις Lycurgi adjectum, ut à Polydoro & Theopompo Regibus factum refert Plutarchus in Lycurgi vita p.43. Similiter Ephori Epitadæ novam *ῥήτραν* commemorat Plutarchus in Agide & Cleomene p. 797. & ei oppositam Regis Agidis *ῥήτραν* Lysandro Ephoro consentiente latam p.798. Mentio *ῥητρῶν* Lycurgi apud Svidam, Etymologici magni auctorem & alios. Plutarcho in Agesilao p. 610. & de esu carnium diss. 2. p. 997. laudatur *ὁ θεῖος Λυκοῦργος ἐν ταῖς τρισὶ ῥήτραις.* Justinianus Imp. L.I. institutionum tit. 2, *In his enim civitatibus ita agi solitum erat, ut Lacedæmonii quidem magis ea quæ pro legibus observabant memoriæ mandarent, Athenienses verò ea quæ in legibus scripta comprehendissent, custodirent.*

* Non desunt quidem qui Lycurgum dicunt *γράψαι νόμους*, ut Libanius T.2. p. 476. sed notum est Græcos hac phrasi uti pro eo, quod latini dicunt *leges ferre.*

rent. Videntur autem leges à Spartanis decantari ſolitæ, modulos muſicos adoptantibus *Thalete* Cretenſi, *Terpandro*, *Tyrtæo* aliisqve. De Thalete jam ſuperiore Lib. dictum a me eſt, & de *Tyrtæo* hujus libri c. XII. De *Terpandro* ita Clemens Alex. I. Strom. p. 308. Μέλος τε αὖ πρῶτος περιέθηκε τοῖς ποιήμασι, τοὺς Λακεδαιμονίων νόμους ἐμελοποίησε Τέρπανδρος ὁ Ἀντισσαῖος, ubi verbum ἐμελοποίησε interpres reddit: *numerosis verſibus ſcripſit*, ſed Marcus Meibomius ad Ariſtoxenum p. 76. rectius ita intelligit, ut leges Lacedæmoniorum à ſe, vel jam ante ab alio, verſibus incluſas, modulandas atque decantandas populo exhibuerit Terpander Antiſſæus. Quod autem Cicero in Orat. pro *L.* Flacco c. 26. affirmavit Lacedæmonios per ſeptingentos amplius annos *unis moribus & nunquam mutatis legibus* vixiſſe, hoc non de quacunque ſed univerſali mutatione eſt accipiendum, quia Lycurgi legum quarundam adhuc uſus fuit Lacedæmone ſub Romanis Cæſaribus, ut ex Xiphilino in vita Neronis & Philoſtrati Lib. IV. de vita Apollonii Tyanenſis cap. 10. conſtat. Alioqui non tantum à victoribus Lacedæmoniorum Philopœmene præſertim, confer Plutarchum in hujus vita p. 365. f. & Meurſium de Regibus Laconicis c. 20. & Miſc. Lacon. lib. 2. cap. 5. ſubinde complura in ipſorum inſtitutis alterata ſunt, ſed & neglectæ Lycurgi leges à Lyſandro ap. Ælian. XIII. 29. Var. Hiſt. tum ab Ageſilao, de quo clariſſimus Perizonius ad ejusdem Æliani varias L. XIV. c. 27. Ac ſuperſtite etiamnum Lycurgo Lacedæmonios quædam ex ejus inſtitutis immutare auſos tradit Tertullianus c. 4. Apologetici: *Nonne & ipſius Lycurgi leges à Lacedæmoniis emendatæ tantum auctori ſuo doloris incuſſerunt, ut in ſeceſſu inediâ de ſemetipſo judicarit.* Hoc idem Tertullianus cap. 46. vocat *apocartereſin optaſſe.* Sed aliam inediæ Lycurgi cauſam reddit ſcriptor vetus apud Svidam in ἀποκαρτερήσαντα & in Λυκοῦργος, atque ex Plutarcho conſtat valde incerta eſſe, quæ de obitu illius viri traduntur. Complura ſapienter & acute ab eo dicta refert idem Plutarchus in Apophtegmatis Laconicis pag. 225. ſeq. apud quem inter alia p. 227. interrogatus cur leges ſcripto non ſanxiſſet, fertur reſpondiſſe: ὅτι οἱ πεπαιδευμένοι καὶ ἀχθέντες τῇ προσηκούσῃ ἀγωγῇ τὸ τοῦ καιροῦ χρήσιμον δοκιμάζουσι, *quia viri recte inſtituti atque educati probe perſpiciunt quid tempus & occaſio requirat*, adeoque leges non ſcriptas pro re nata optime interpretabantur, cum ſcriptæ magis ſint obnoxiæ fraudibus & cavillationibus. Lycurgo legislatori ſuo quem LXXXV. annos vixiſſe tradit Lucianus in extremo libri de Macrobiis, templum poſt fata dedicaſſe Spartanos tanquam Deo, præter alios memorat Pauſanias in Laconicis p. 248. De legibus Lycurgi videndus Nic. Cragius libris de Rep. Lacedæm. (Hafn. 1593. 4. Lugd. Bat. 1670. 8. & Antiqv. Græcar. theſauro

Tom.V.) præcipue libro III. ubi eas duodecim Tabulis complexus fuit. Platonem Lycurgi imitatorem inducit Plutarchus VIII. 2. sympos.

XII. RHADAMANTHYS * sive RHADAMANTHUS Minois Sarpedonisque frater, Europæ & Asterii Cretensium Regis filius notante Syncello p. 153. primus Cretensibus leges tulit, ex quibus hunc versiculum affert Aristoteles Lib.IV. Ethic. ad Eudemum c.3.

Εἴκε πάθοι τά κ' ἔρεξε δίκη κ' ἰθεῖα γένοιτο.

Quæ fecit si quisque ferat, jus fiet & æquum.

Aliam legem, *ne in jurejurando Deos nominare fas esset*, refert Svidas in Λάμπων. Confer Zenobium V. proverb. 81. & Hesychium Apostolium ac Svidam in Ῥαδαμάνθυος ὅρκος Porphyrius 3. de abstinentia à cæde animal. p. 285. Κρησὶ δὲ νόμος ἦν Ῥαδαμάνθυος, ὅρκον ἐπάγεσθαι πάντα τὰ ζῶα. Professus autem est Rhadamantus à Jove se accepisse, quas promulgaret, leges, ut docet Ephorus apud Strabonem Lib.X.p.476. Vide & Schol. Euripidis ad Hippolytum v.98. & quæ Viri docti ad Virgil. VI. Æneid. 566. seq. Diodorum Sic. lib. V. p. 238.

XIII. Rhadamantum, teste eodem Ephoro, imitatus est MINOS, legifer & ipse inclytus, Jove ** itidem laudato auctore fidem auctoritatemque legibus suis conciliare conatus. De hoc videndus Joh. Meursius in Creta Lib.III.c.3. & 8. 14. Justitiæ & honestatis studiosissimum celebrat Diodorus Sic.V. p. 237. Minoëm vero πρεσβύτατον vocat, Rhadamanti fratrem ex Jove & Europa genitum. Confer p.240. & Clementem 1. Strom. p.309. Tabulis æneis descriptas leges illius fuisse testatur Plato in Minoë, ubi Apologiam ejus & laudes breviter persequitur, & (contra quàm Ephorus) Rhadamantum scribit institutum à Minoë: Ῥαδάμανθυς γὰρ ἀγαθὸς μὲν ἦν ἀνὴρ, ἐπεπαίδευτο γὰρ ὑπὸ τοῦ Μίνω -- ὅθεν καὶ δικαστὴς ἀγαθὸς ἐλέχθη εἶναι, νομοφύλακι γὰρ αὐτῷ ἐχρῆτο κατὰ τὸ ἄστυ. Ibidem Homeri & Hesiodi de Minoë loca, & *Talum* administrum Minois memorat, & inter alia hanc Minois legem refert, *ne compotent inter sese usque ad ebrietatem.* *** Idem Lib.I. de legibus testatur Minoëm prohibuisse ne quisquam juniorum in leges recténe an secus latæ essent inquireret: senex vero si quid forte animad-

* Jocorum sive γελήων usum à Rhadamanto ac Palamede repetit Anaxandrides apud Athenæum lib. XIV. p. 614.

** Libanius T.2. p.479. Dio Chrysost. Orat. I. de regno p. 20. edit. Caselii & IV. p. 128. ex Homero qui Minoëm vocat Jovis ὀαριστήν. Vide & Syncellum p.163. In Gnossiorum numo Minos occurrit cum labyrintho Cretensi. Vide Beger. 1. thesaur. Brandenburg. pag. 400.

*** μὴ συμπίνειν ἀλλήλοις εἰς μέθην.

animadvertisset emendandum, hoc æqualium alicui vel Magistratui, nullo juvenum præsente indicaret. Leges ipsius magnifecere & ex parte in suis expresserunt *Lycurgus, Solon* ac *Plato*. *Pythagoram* quoque Minoïs imitatorem tradit Jamblichus in vita c. 5. antrum Philosophi memorans, quod extra urbem Samiorum habuit exemplo antri Idæi in Creta Jovi sacri, quod à Minoë pridem frequentatum Pythagoras in itinere adiit, teste Porphyrio. p. 11. Confer Meursium Lib. II. c. 3. Sic σπηλαίȣ Moysis in quo commoratus sit postea Elias Propheta, sub Monte Sinai, meminit Syncellus p. 189. seq. De Minoë & ejus legibus plura constarent nobis, si ætatem tulisset liber *Hippostrati* de Minoë quem laudat Phlegon libro de longævis c. 30. Vel *Charontis Lampsaceni* Historia, quem Minois leges recensuisse testatur Svidas in χάρων. Antonius Verderius Bibliotheca Gallica p. 132. *Bonet Paucheville de Saint Bonnet en Forests a composé en rime Françoise la Vie de Minos, souls le nom du quel il depeint de ses vives couleurs un certain juge pedanée.*

XIV. Primus Atheniensibus leges tulit TRIPTOLEMUS, ex quibus tres Eleusine exstantes memoravit Xenocrates apud Porphyrium quarto περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων p. 431. & Hieronymum 2. adversus Jovinianum: *Honorandos Deos, venerandos parentes, & carnibus non vescendum.* Γονεῖς τιμᾷν, Θεȣ̀ς καρποῖς ἀγάλλειν, Ζῶα μὴ σίνεσθαι.

XV. Post Triptolemum leges sive θεσμȣ̀ς Atheniensibus tulit DRACO jam senex, circa Olympiade XXXIX. 1. (Clem. 1. Strom. p. 309.) Republica jam constituta, notante Aristotele Lib. II. Polit. c. 10. ubi addit nihil proprium ejus leges habuisse, quod dignum memoria sit, præter asperitatem, propter pœnæ magnitudinem, unde notum Herodici dictum apud eundem Aristotelem 2. Rhetor. cap. 23. *leges non hominis esse, sed Draconis:* itemque aliud judicium Demadis, relatum à Plutarcho in Solone *quod sanguine non atramento leges suas scripsisset.* Adde Gellium Lib. XI. c. 18. Svidam in Νίκων & Tzetzen Chiliad. 5. hist. 5. De ejus statutis consulendus *Pardulphus Pratejus* in jurisprudentia veteri Draconis & Solonis cum Romano jure legum Regiarum ac Decemviralium diligenter collata Lugdun. 1559. 8. Vide & Johannem Meursium in Solone c. 13. Marshamum Can. Chron. p. 639. seq. & Dan. Friderici Jani diss. de Dracone. Lips. 1707. De Deo & rebus divinis ac de virtute nihil præcepisse θεσμȣ̀ς Draconis νόμȣς, ac ne Solonis quidem, notavit Maximus Tyrius diss. XXXIX.

XVI. SO-

XVI. SOLON utut pauper, verùm Vir ſapiens, & qui diu in Aſia & Ægypto peregrinatus erat, (Lucian. in Scytha T.1 p.595.) ab Athenienſibus anno tertio Olympiadis XLVI. * Archon electus, leges Draconis omnes ſuſtulit, exceptis iis, quæ de nece allata cuiquam ſcriptæ forent, ut poſt alios traditum Æliano Lib. VIII. Var. hiſt. c.10. ipſe conſilio Epimenidis uſus teſte Plutarcho, nova jura dedit, quæ partim ab Ægyptiis, ut Diodoro Sic. obſervatum, partim à Cretenſibus dicitur eſſe mutuatus, alia ipſe addidiſſe. De legibus Solonis (qui obiit Archonte Hegeſtrato Olymp. LV.1.) inter veteres agunt Plutarchus & Laërtius in Solonis vita, è recentioribus *Joh. Meurſius* in Solone c. 2. ſeq. & in Themide Attica ſive libris duobus de legibus Atticis, qui poſt auctoris fata lucem viderunt Trajecti ad Rhen. 1685. 4. noviſſime recuſi in theſauro Antiquitatum Græcarum Jacobi Gronovii, Tom. V. Videtur in hoc opere Meurſius interdum fictas à Rhetoribus in declamationem leges pro veris Athenienſium ſtatutis admiſiſſe, quod recte ac diligenter cavit *Samuel Petitus* egregio ad leges Atticas commentario in octo libros diſtincto Pariſ. 1635. fol. ex quo leges ipſas integras Græce ac latine, additis auctorum qui eas referunt nominibus è Petito exhibet Joannes Potterus, Archæolog. Græcæ lib. 1. c. 12. T. 12. theſauri Antiqv. Græcar. Gronoviani p. 127--194. *Pardulphus* quoque *Pratejus* præter jurisprudentiam veterem Draconis ac Solonis cum legibus Regiis ac Decemviralibus Romanis collatam Lugd. 1559. 8. paralipomena legum XII. Solonis ſubjecit ad calcem librorum de jurisprudentia media Lugd. 1561. Sat notæ præterea ſunt eruditis obſervationes *Deſiderii Heraldi* ad jus Atticum & Romanum, *Claudiique Salmaſii* ejus adverſarii Lugd. Bat. 1645. 8. qui in Epiſtolis pag. 272. memorat collectionem legum Atticarum ineditam auctore *Joſepho Scaligero*, quæ manu exarata exſtat in Bibliotheca Academiæ Batavorum Lugdunenſis. Prætereo *Phil. Melanchthonis* collationem legum Atticarum & Romanarum Witeb. 1546. 8. *Conradi* item *Rittershuſii* ad calcem commentarii in Inſtitutiones. Argentor. 1618. tum Solonis leges latine verſas vulgatasque cum additamentis *Valentini Wilhelmi Fœrſteri* Witteb. 1616. 8. & *Gotfridi Schmidii* de Solone legislatore diatribam

* Ita Soſicrates apud Laërtium 1. 110. licet Tatianus referat ad Olymp. XL. & Gellius XVII. 21. ad annum Tarquinii Priſci XXXIII. h. e. Olymp. XLIX. 3. Conferatur Meurſius in Solone c. 10. & Lib. I. de Archontibus cap. 12. Porro Solonem leges ſcribendo obſcuriores & multis cavillationibus obnoxias judicum auctoritatem amplificaſſe, animadverſum Plutarcho in Solone p. 88. & 92. adeoque leges quæſitiores licet & plures ut ait Tacitus *III.* 26. Annal. tamen dediſſe non quas ipſe crederet juſtiſſimas, ſed quibus Athenienſium conditio maxime indigeret, obſervat Dio Chryſoſtomus diſſ. *LXXX.* pag. 666. Alius Solon Platæenſis. Plutarch. in Phocione pag. 757. Eynoſtus Solon, Rex Cypri. Athen. *XIII.* pag. 576.

tribam in lucem editam Lipsiæ Anno 1688. 4. Denique *August. Milagii* Orationem de lege Solonis qua ignominia notarat eos qui in seditione alterutrius partis non fuissent, Helmstad. 1655. Solonis effigies in numo apud Sponium p. 141. Miscell. & apud Fulvium Ursinum p. 49. elog. tum in Laërtio Wetsteniano, & in Gronovii Tomo 2. thesauri Antiqv. Græcar. tabula 31. Leges Solonis, quæ res privatas spectabant, scriptæ erant in ἄξονας * ligneos roboreos quadratos, sed quæ agebant de sacrificiis & publicis negotiis, in κύρβεις saxeos sive æneos (Tzetz. Chil. 12. hist. 406.) triquetros. Ælian. XV. 9. Hist. animal. Confer Andream Schottum ad Zenobii IV. proverb. 77. Diogenianum V. 72. Meursium in Solone c. 24. Joh. Philippi Pfeifferi antiquitates græcas Lib. II. c. 34. Scriptæ autem erant βουστροφηδὸν, Vide Harpocrationem & Svidam in ὁ κάτωθεν νόμος. De quo genere scribendi dixi Lib. I. c. XXVII. n. 4. Servabanturque in Prytaneo, ut testis præter Plutarchum Solone p. 92. est Pausanias in Atticis p. 41. Ex arce in curiam translatæ ab *Ephialte*, ut tradit Harpocration & Svidas laudato loco. Adi & Apostolium XII. 77. proverb. Contra *Nicomachum*, leges inter describendum corrumpentem, Vide Orationem Lysiæ XXIX. Ex Draconis & Solonis legibus vivere Athenienses etiamnum permisit Hadrianus Imp. teste Syncello p. 349.

XVII. *Demetrius Phalereus* περὶ τῆς Ἀθήνησι νομοθεσίας memoratur à Laërtio, sed illud opus cujus liber tertius laudatur à Svida in σκαφηφόροι, jam pridem intercidit, non minus, quam ea quæ in Solonis Ἄξονας scripserat *Aristoteles*, *Seleucus* & *Didymus*. (Consule Menagium ad Laërtium pag. 202. & pag. 26.) De his aliisque legumlatoribus multa nos docere poterant, si ad nos pervenissent libri de legumlatoribus sive legiferis scripti à *Theophrasto*, ** & *Apollodoro* qui ambo apud eundem Laërtium memorantur, vel à *Callimacho* quem ἐν τῷ τρίτῳ πίνακι τῶν νόμων allegat Athenæus XIII. p. 585. vel ab *Heraclide Pontico* cujus liber περὶ νόμων Laërtio V. 87. memoratus videtur respici à Plutarcho in Solone ubi Heraclidem in testimonium citat; vel ab *Hermippo* denique, cujus *primum* περὶ νομοθετῶν laudat Athenæus Lib. IV. pag. 154. & Origenes 1. contra Celsum, *secundum* Porphyrius quartô περὶ ἀποχῆς. *Sextum* Athenæus Lib. XIV. pag. 619. Huc refer quod Hermippus ἐν θεσμοφόροις allegatur

* Ab eodem vocabulo carmina Saliorum videntur dicta *axamenta*. Confer Tobiam Gutberlethum de Saliis cap. XIX. Et *axiculi* pro tabulis apud Ammianum Marcellin. XXI. 2. Etiam LXX. interpretes inde Numeror. l. 18. deduxere verbum ἐπαξονόω. Vide Barnesium ad Hippolytum Euripidis v. 1252. Tertii decimi axonis legem octavam allegat Plutarchus in Solone pag. 88. sextumdecimum axonem & primum pag. 91.

** De hoc Theophrasti opere dixi paulo ante num. 3.

tur à *Polluce* Lib. X. c. 26. Neque enim hoc nomen fabulæ Hermippi Comici esse duxerim cum Meursio Bibl. Attic. p. 1512. sed opus de legumlatoribus quod puto etiam respici à Plutarcho cum in Solone subinde laudat Hermippum.

XVIII. Cæterum in præsenti suffecerit nobis præcipuos legumlatores in veterum scriptis memoratos ordine literarum digestos lectori exhibere.

Æacus leges tulit Æginensibus. Confer Tzetzæ Chil. VII. hist. 133.

Æschylus Atheniensibus. Svid. in νομοθέται, & Cedren.

Agatharchides Lacedæmoniis.

Amasis Ægyptiis, *ut Bocboris, Hephæstus, Mnevis,* qui leges suas ad Mercurium referebat, *Sasyches, Sesostris* & *Trismegistus.* Vide Diodorum Sic. Lib. I. p. 84. seq.

Anacharsis Scythis. Svidas in Σκύθης ὁρᾷ.

Androdamas Rheginus Chalcidensibus. Aristoteles II. c. ult. Politic.

Apis Argivis. Theodoritus Lib. IX. curat. gr. affect.

Archias Cnidiis. Idem Theodorit.

Archytam legislatorem facit Hubertus Goltzius, forte ex Æliani III. 17. Var.

Aristocrates Rheginis. Jamblich. c. 30. vit. Pythag.

Aristoteles Stagiritis & Abderitanis. Plutarch. contra Colotem. Stagiritarum lex, *quod non posuisti ne tollas,* apud Ælian. III. 46. Var.

Arribas Epirotarum. Justin. XVII. 3.

Bacchus θεσμοφόρος apud Orpheum. Sic *Ceres* θεσμοφόρος, quæ Siculis leges dedit.

Bocchoris Ægyptiorum. Syncell. p. 184.

Brachman scripsit νόμους Βραχμάνων καὶ πολιτείαν, si credimus Svidæ.

Cecrops Atheniensibus, ut *Clisthenes, Critias* de quo Dio Chrysost. XXI. p. 270. *Demetrius* * *Phalereus, Hipparchus, Ion,* notante præter alios Plutarcho contra Colot. p. 1125. *Lycurgus Orator, Pericles, Pisistratus, Sophocles, Theseus.* Demosthenes quoque apud Libanium T. I. pag. 449. μεστὸν γὰρ τὸ μη-

* Demetrium cum Athenas pro Cassandro regeret, Remp. quam optime digessisse ait Cicero pro Rabirio. Confer Plutarchum Aristide p. 335. Ælian. III. 17. Var. Syncellum p. 273. & 274. ubi Demetrius ei audit ὁ τρίτος νομοθέτης Ἀθηναῖος, post Draconem scilicet ac Solonem. Durius apud Athenæum lib. XII. de Demetrio: ὁ τοῖς ἄλλοις τιθέμενος θεσμοὺς καὶ τοὺς βίους τάττων, ἀνομοθέτητον ἑαυτῷ τὸν βίον κατεσκεύαζεν.

τὸ μητρῷον τῶν ἐμῶν ψηφισμάτων καὶ νόμων. Sed ita omnes magistratus & Archontes legiferis adſcribere fas eſſet.

Cephalus & *Dionyſius* Corintho miſſi Siculis. Plutarch. in Timoleonte pag. 248.

Cercidas Arcadibus. Ptolemæus Hephæſtionis apud Phot. Apud Euſtathium ad Iliad. β. pag. 199. edit. Baſil. pro Κερδίας legendum Κερκίδας.

Ceres θεσμοφόρος variis populis. Vide Diodorum Siculum lib. V. pag. 201. 232.

Charondas Catanæis & aliis civitatibus Italiæ ac Siciliæ, Thuriis item & Mazacenis. Vide quæ de hoc ſupra.

Cliſthenes Athenienſium legislator. Meminit præter Plutarchum Pericle p.153. Theodoritum & alios Themiſtius Orat.23. p.287. edit. Harduini. Apud Max. Tyrium diſſ.IX. male Κληδοσθένης.

Crem ſive Cremus, Avarum. Svid. in Βέλγαροι.

Demonax Cyrenæis. Theodorit. 9. curat. Græc. affect.

Deucalion, Græcis. Plutarch. p.1125. contra Colotem.

Diagoras Mantinenſibus. Vide infra, in Nicodoro.

Diceneus Scythis, teſte Jornande, qui addit leges illius conſcriptas *Bellagines* appellari. Vide *L*occenium Antiquitatt. Sveo Gothic. p.49. ſeq.

Diocles Syracuſiis.

Dorymachus Ætolis. Polybius in excerptis Peireſc. p. 58.

Draco Athenienſibus, de quo ſupra.

Eudoxius Mileſiis, ſive potius Cnidiis. Vide Menagium ad Laërtium pag.390.

Habis Cunetibus in Hiſpania. Juſtin. XLIV. 3.

Helianax Steſichori frater, teſte Svida, legislator fuit, unde ſuſpicio eſt eum leges tuliſſe in aliqua civitate Siciliæ.

Helicaon Rheginis. Jamblich. c.30. vit. Pythag.

Heraclitus Epheſiis ſuis leges ferre rogatus abnuit, teſte *L*aërtio.

Hippodamus Mileſiis.

Lacritus Iſocratis diſcipulus Athenienſibus. *P*lutarch. in Iſocratis vitâ. Photius cod. 260.

Lucullus Cyrenæis. *P*lutarch. in ejus vita p. 492.

Lycurgus Lacedæmoniis, de quo ſupra. Ageſilaus vero poſt pugnam Leuctricam à Lacedæmoniis creatus legislator non novas leges condidit, ſed per unam diem tantùm juſſit veteres dormire, ne qui è pugna aufugerant ignominia afficiendi eſſent. Plutarch. Ageſilao p. 612. ſeq.

Lycurgus Rhetor, Athenienſibus. Ælian. XIII. 24. Var. Plutarchus in Vitis decem Rhetorum.

Macareus Lesbiis. Diodor. Sic. lib. V. p. 240.

Mercurius Ægyptiis. Vide Ælianum lib. XIV. Var. c. 34.

Minos Cretenſibus, de quo ſupra.

Mneſion Phocenſibus. Vide Lambecium 3. Commentar. p. 66.

Neſtor Pyliis. Theodorit. 9. curat. Græcar. affect.

Nicodorus Mantinenſibus leges dedit auctore Diagora Melio, ut refert Ælianus Var. lib. 2. c. 23. qui c. 22. Ἐυνομωτάτους fuiſſe teſtatur Mantinenſes, non minus quàm Locrenſes, Cretenſes, Spartanos & Athenienſes. Confer Bælii Dictionarium in Diagora, nota (H.) Noli tamen credere Diagoram tanquam Atheum feciſſe ἐυνομωτάτους Mantinenſes. Neque enim probari poteſt tunc cum leges ferret jam in Atheiſmum prolapſum fuiſſe. Certe illum in legibus ſuis diſſimulavit atque ut credibile eſt rejecit, alioqui non laudandis ab Æliano Atheorum, ſi quisquam, hoſte & providentiæ aſſertore ſtrenuo.

Numa Pompilius Romanis. Vide Dionem Chryſoſt. XXV. p. 283. & Plutarchum in Numæ vita, qui inter alia teſtatur illum leges ſuas Nymphæ * Ægeriæ in acceptis retuliſſe, quod tradit etiam Livius, itemq; alii. Ennius Annal. *Olli reſpondet ſuavis ſonus Egeriai.* Quanquam hoc pro fabula habet Cicero 1. de legibus ſub init. Sed perinde Romulus ſuas ſe accepiſſe leges ajebat à Conſo. ** Et Lycaon Pelasgi filius Arcadibus perſvadebat Jovem ſubinde ad ſe accedere viri peregrini ſpecie *εἰς ἐποψιν δικαίων καὶ ἀδίκων ut inſpiceret juſtos & injuſtos*, teſte veteri ſcriptore apud Svidam in Λυκάων, quem vide etiam in νόημα. Leges duodecim tabularum à Decemviris latæ in æs fuerunt inciſæ, ut teſtatur Livius III. 57. Ex libris Solonis translatas affirmat Aurelius Victor cap. 21. de viris illuſtribus. Numam in legibus ferendis perinde ut in aliis rebus imitatus eſt Hadrianus Imp. Vide H. Dodwelli prælect. Cambdenianas VII. 9.

Onomacritus Locrus Cretenſibus. Ariſtoteles 2. Politic. c. ult.

Pagondas Achæis. Theodoritus, 9. curat. Græcar. affect.

Parmenides Eleatis. Laërt. IX. 23. Plutarch. contra Colotem p. 1126.

Phaleus Chalcedoniis. Ariſtot. II. 7. Politic. non Carthaginienſibus, ut ſcribit

* Vide ſi placet ejus antiquam iconem ære deſcriptam T. 2. theſauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani tabula 28.

** Plura ejusmodi Legislatorum leges ſuas ad Deos referentium exempla collegit Balthaſar Bonifacius Hiſtoriæ ludicræ *XIX.* 1. E veteribus Diodorus Siculus lib. I. p. 48. & Valerius Max. lib. 1. c. 2.

bit Christophorus Hendreich de legibus & Rep. Carthaginiensium differens p. 166. & 329.

Phido Corinthiis.

Philolaus Corinthius Thebanis. Aristoteles 2. Politic. c. ult.

Phoroneus Græcis primus leges judiciaq; constituit teste Isidoro Hisp. Lib. V. Originum c. 1. Argivis leges tulisse innuit etiam Clemens Alex. in protreptico p. 67. Confer Syncellum p. 67. & 125.

Phytius Rheginis. Jamblich. c. 30. vit. Pythag.

Pisistratus Atheniensibus, etsi plerasque Solonis leges servavit. Plutarch. Solone p. 96.

Pittacus Mitylenæis. Aristoteles 2. politic. c. ult Clemens 1. Strom. p. 300.

Plato *** (de cujus opere de legibus infra dicturus sum suo loco) Arcadibus, Cyrenæis & Thebanis rogatus leges ferre noluit. Vide Menagium ad Laërtii III. 23. p. 148. & de Cyrenæis Plutarchum Lucullo p. 492. Sicilia & Thracia per ejus dogmata Tyrannis liberata. id. p. 155. Professus quidem est Plato virum sapientem leges patriæ suæ laturum esse, *nisi per summam plebis corruptionem judicavit operam suam Reip. inutilem fore.* Laërt. III. 78.

Polybius Achæis. Pausan. Arcadicis p. 663. & Excerpta Peiresciana p. 195.

Protagoras Thuriis.

Rhadamanthus Cretensibus, de quo supra.

Salæthus Crotoniatis, qui cum gravissimam in adulteros legem sancivisset, ipse non diu post in adulterio fratriæ suæ deprehensus fuit teste Luciano in Apologia pro mercede conductis T. 1. p. 486.

Saon Samothracibus. Diodorus Sic. lib. V. p. 223.

Scopas Ætolis. Polyb. in excerptis Peiresc. p. 58. & ex eo Svidas in Σκόπας.

Solon Atheniensibus: à quibus per decemviros deinde leges ejus mutuati sunt Romani. Vide Meursium in Solone. c. 23. Svidam in νομογράφοι.

Thales, cum Lycurgo, Lacedæmoniis.

Theætetus Rheginis, & *Timaratus* Locrensibus, quos è Pythagoræ schola prodiisse auctor est Jamblichus in ejus vita c. 30.

Triptolemus Atheniensibus.

Zaleucus Locris Epizephyriis.

Zamolxis Thracibus & Getis; de quo, ut de quatuor præcedentibus quoque, supra dictum.

*** Plato genus suum maternum referebat ad Solonem. Vide Laërtium *III.* 1. Olympiodorum in Platonis vita & Proclum 1. in Timæum p. 25. Themistium Orat. 2. p. 32. Sarisberiensem *VII.* 5. Policratici &c.

Zarades Persis. Theodorit.9. curat. Græcar. affect. & Agathias. Incertum an idem cum *Zarata* Pythagoræ Præceptore, qui aliis *Zabratus* vel *Nazaratus*. Hunc eundem qui esse putant cum Propheta Jeremia vel Fzechiele, eos non magis audiendos esse existimo, quam Alexandrum Polyhistorem qui apud Svidam in Ἀλέξανδρος tradidit Hebræam fuisse mulierem *Moso* nomine, quæ leges scripserit Hebræis.

Zathravstes, Arianis, vel, ut aliqui codices, Arimaspis. Hic leges suas retulit ad ἀγαθὸν δαιμόνα, teste Diodoro Sic. Lib.I. p. 84.

XIX. Obsignabo hanc de legislatoribus diatribam observatione Aristotelis Lib. IV. Polit. c. 11. τοὺς βελτίστους νομοθέτας εἶναι τῶν μέσων πολιτῶν. *Optimos legum scriptores exstitisse* (non ipsos principes sed) *è mediis civibus.* Σόλων τε γὰρ ἦν τούτων, δηλοῖ δ' ἐκ τῆς ποιήσεως, καὶ Λυκοῦργος, οὐ γὰρ ἦν βασιλεὺς, καὶ χαρόνδας, καὶ σχεδὸν οἱ πλεῖστοι τῶν ἄλλων. *Solon enim unus horum fuit, declarat hoc ipse suis versibus: & Lycurgus, non enim fuit Rex, & Charondas, & fermè plurimi aliorum.* Hoc Aristotelis ipsius, Zaleuci, Eudoxi, & Protagoræ exemplis confirmat Bentleius in Apologia pro dissertatione de Epistolis Phalaridis, pag. 496.

CAPUT XV.

De Pindaro aliisque Lyricis.

Pindari Thebani ætas & vita. I. *Scripta edita, & obiter de Græcorum Olympiis, Pythiis, Nemeis, Isthmiisque.* 2. *Laudata & reprehensa in Pindaro.* 3. *Scholia Græca in Pindarum edita, & Scholiastæ deperditi.* 4. *Editiones Pindari, Versiones, & in Pindarum commentaria.* 5. *Varia scripta recentiorum illustrantia Pindarum.* 6. *Deperdita Pindari scripta.* 7. *Catalogus scriptorum in Scholiis ad Pindarum allegatorum.* 8. *De præcipuis Lyricis aliis quorum vel nihil vel pauca admodum fragmenta hodie habemus, Alcæo,* 9. *Alcmane.* 10. *Alpheo.* 11. *Anacreonte.* 12. *Atque ita de reliquis secundum ordinem literarum.*

I.

INDARUS Daiphanti tibicinis * Myrtus F. natus Olymp. LXV. ** I. ante Christum A. DXX. in ipso Pythiorum festo, futurus *πολλῶν καὶ καλῶν ὕμνων τοῦ Θεοῦ Χορηγὸς*, ut ait Plutarchus VIII. I. sympos. Patriam Thebas Bœotiæ habuit, cujus opprobrium facile effugit ingenii elegantiâ, & carminum svavitate. Vide Erasmum in adagio *Bœotica sus*, Galenum protreptico ad artes T. I. p. 3. & scholia Pindari Olymp. Od. 6. ad verba:

Γνῶναί τ' ἔπειτ' ἀρχαῖον ὄνειδος ἀλα-
θέσι λόγοις εἰ φεύγομεν Βοιωτίαν
ὗν — — —

Expositum infantem nutritum fuisse ab apibus, multi tradiderunt: Antipater in Epigrammate 4. Antholog. c. 26. Philostratus 2. Icon. Pausanias Bœoticis, & Ælianus XII, 45. Var. Instituerunt Pindarum præter parentes *Lasus* Hermionensis & *Simonides*. Quinquies victus est à *Corinna*, de qua vide ad eundem Ælianum XIII. 25. Var. Cum vero Xerxes pugna Salaminia profligatus est ab Atheniensibus Olymp. LXXV. I. (ante Christum CCCCLXXX.) quadraginta annos natus fuit Pindarus teste Svida. Diodorus Siculus ad eundem annum Lib. XI. pag. 22. *τῶν δὲ μελοποιῶν Πίνδαρος ἦν ἀκμάζων κατὰ τούτους τοὺς χρόνους.* Itaque non tantum ad LV. vel LXVI. vel LXXX. annorum ætatem pervenerit Pindarus, sed nona-

* Alii patrem vocant *Scopelinum*, alii *Pagonidam*, ut Mater aliis dicitur *Clidice* aliis *Myrtis*. Frater *Erotion*. Uxor *Timoxena*, filius *Daiphantus*, filiæ binæ, *Eumetis* sive *Polymetis* & *Protomache*. Verum de his aliisque quæ de industria prætermisi vide Svidam, Thomam Magistrum & è recentioribus Erasmum Schmidium, Joh. Benedictum, & Oxoniensis editionis curatores in Pindari vitâ. Josua quoque Barnesius Vir Cl. in vita Euripidis sect. 4. Pindari vitam scripsisse se testatur, quæ adhuc inedita delitescit. Fuere & alii Pindari. Nam 1) Pindarus è nostri majoribus, Scopelini filius, Lyricus Poëta, Svid. 2.) Pindarus Melanis Filius, Ephesiorum Tyrannus, de quo Polyænus VI. 50. & Ælian. *III.* 26. Var. 3.) Pindarus libertus Cassii & in propricidio adjutor, apud Plutarch. in Bruto, p. 1004. & in Antonio p. 925. Dionem Lib. XLVII. p. 354. Valer. Maxim. VI. 8. 4. & Appianum Lib. IV. de bello civili. 4.) Pindarus Grammaticus, qui laudatur in scholiis ineditis ad Dionysium Thracem, & Sexto Empirico p. 41. contra Grammaticos est *Pindadarion*. 5.) Pindarus sub cujus nomine latinum carmen exstat de bello Trojano, de quo dixi in Bibl. latina. Est & *Pindarus* fluvii nomen in Plutarchi Alexandro p. 675. sed *Pinarum* vocat Polybius, Tom. 2. p. 922. ex Callisthene. H. Stephanus vero in indice scriptorum à Pindari scholiastis laudatorum, Pindarum male facit *Orichiti filium*. Nam in loco scholiorum ad Pyth. 2. nihil aliud legitur quam quod Pindarus dixit *ὀρειχίτου υἱὸν* pro filio hominis in montibus enutriti. Effigies Pindari occurrit ante editionem Oxoniensem 1697. & in Jac. Gronovii T. 2. Antiquitt. Græcar. tabula 60. In Fulvii vero Ursini elogiis p. 36. antiqua Pindari statua capite trunca.

** Male LXVII. excusum in Scaligeri notis ad Eusebium p. 100. b. editionis secundæ.

nonagenario major obierit, eſt neceſſe. Nam Olympionic. 6. canit laudes Ageſiæ Syracuſani, qui vicit Olymp. LXXXV. Præterea Pythionic. 7. laudat Megaclem Athenienſem qui vicit *Pythiade* XL. quæ incidit in Olympiadis LXXXVII. vel LXXXVIII. annum 3. Tum Iſthmionic. 7. celebrat mortem Strepſiadis, qui bello occubuit Peloponneſiaco, quod cœpit Olymp. LXXXVII. 1. Secta Pythagoreum fuiſſe Pindarum tradit Clemens Alex. V. Strom. p. 598. Fertur inopinato animam exhalaſſe in Gymnaſio (ut Valerius Maximus IX. 12. extern. 7.) ſive (ut Svidas) in theatro, cum ſuper gremium pueri *Theoxeni* quo unice delectabatur, capite poſito, quieti ſe dediſſet. Epitaphium illius memorat Svidas in χαλκευτής. Pridem defuncti generi pepercit Rex Alexander, captis Thebis, ut præter alios narrat Libanius T. 2. p. 218.) & Dio Chryſoſt. 2. de regno p. 25. Ac Plutarchi etiamnum ætate in Theoxeniis major portio addicebatur per præconem poſteris *Pindari*, ut ipſe teſtatur p. 157. de ſera Numinis vindicta.

II. Exſtant Pindari quem μεγαλοφωνότατον vocat Athenæus XIII. p. 564. carmina XLV. epinicia Lyrica, quæ Strophis * Antiſtrophis & Epodis conſtant, dialecto Doricâ ſcripta

In ὈΛΥΜΠΙΟΝΊΚΑΣ *XIV.*
ΠΥΘΙΟΝΊΚΑΣ *XII.*
ΝΕΜΕΟΝΊΚΑΣ *XI.*
Et ἸΣΘΜΙΟΝΊΚΑΣ *VIII.*

De quatuor illis Græciæ celeberrimis agonibus præſenti loco agere ſupervacuum eſſe exiſtimo, tantum noto *Olympia*** celebrata eſſe apud Eleos in honorem Jovis, peracto quovis quadriennio, & primam Olympiadem numerandam ab anno ante Chriſtum 776.

Pythia apud Delphos celebrata ſimiliter poſt ſingula quadriennia in honorem Apollinis Pythii, non quovis anno tertio (ut Scaliger) ſed ut Sam.

* Schol. Euripidis ad Hecub. v. 647. τὴν μὲν ςροφὴν κινούμενοι πρὸς τὰ δεξιὰ οἱ χορευταὶ ᾖδον, τὴν δ' ἀντιςροφὴν πρὸς τὰ ἀριςερά, τὴν δ' ἐπῳδὸν ἱςάμενοι ᾖδον. Εδήλου δὲ ὥς φασιν ἡ μὲν ςροφὴ τὴν οὐρανοῦ ἐκ τῶν ἑῴων πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη κίνησιν, ἡ δ' ἀντιςροφὴ τὴν τῶν πλανητῶν, ὡς ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἕω γενομένην, ἡ δ' ἐπῳδὸς τὴν τῆς γῆς ςάσιν, ἱςαμένων τῶν ᾀδομένων. Confer Galenum *XVII.* ult. de uſu partium, *V*ictorinum 1. Grammaticæ p. 2501. Atilium Fortunatum p. 2699.

** Olympia erant agon, feſtum, ludi, atque ut Juſtinus XIII. 5. notavit, mercatus totius Græciæ, quo durante erat ἐκεχειρία atque à bello ceſſatio teſte Plutarcho in Lycurgo. Quinquageſimo menſe celebrata Olympia ſcribit Tzetzes Chil. 1. verſu 580. quod ſi verum eſt, ſequitur non ſemper æſtivo tempore celebrata eſſe ut contendit Petavius IX. 48. doctrinæ temporum, nec autumno ſemper, ut alii malunt. De aliis minoribus Olympiis per diverſas Græciæ urbes celebratis vide Jac. Palmerii notam ad Luciani Harmonidem T. 1. p. 590.

ut Sam. Petitus p. 63. ad leges Articas & Dodwellus p. 239. de Cyclis, ſecundo Olympiadis exeunte. *P*rima Pythias incidit in Olympiadem. XLIX. Pythia ſuo tempore celebrata memorat Plutarchus de Oraculorum defectu p. 410. & an ſeni gerenda Reſp. p. 792.

Nemea celebrata apud Argivos in honorem Herculis (aut vero Achemori Lycurgi F. vide Lud. Nonnium ad Græciam Hub. Goltzii p. 66.) ſingulis bienniis, anno cujusque Olympiadis primo & tertio, ut Scaliger, Petavius & Dodwellus: vel ut Samuel Petitus, anno ſecundo & quarto. Sane Olymp. CXVI. 2. Nemea celebrata eſſe teſtatur Diodorus Siculus Lib. XIX. p. 705. *P*rima Nemea incidunt in Olympiadem. LIII.

Iſthmia apud Corinthios in honorem Neptuni ſingulis itidem bienniis. Prima incidunt in Olymp. XLIX. Ita ſingulis quadrienniis univerſi quatuor agones, & Olympia quidem ac *P*ythia ſemel, Nemea vero & Iſthmia bis acta ſunt, ut notat Julianus. Epiſt. 35. Mentio Iſthmiorum illo tempore adhuc celebratorum etiam apud Libanium T. 2. p. 211. Seriem Chronologicam Olympiadum, Pythiadum, Iſthmiadum & Nemeadum & quotquot potuere reperire victorum accuratiorem edidit *Guilelmus Lloyd* Rev. Epiſcopi Vigornenſis F. Oxon. 1700. fol. cui addendæ doctiſſimi Dodwelli obſervationes in præclaro opere de Cyclis Græcorum. Olympionicas ſcripſerant olim *Agriopas* Plin. VIII. 22. (ubi codices quidam *Acopas* vel *Copas*) tum *Ariſtarchus*, *Ariſtoteles*, *Eratoſthenes*, *Hippias*, *Hippoſtratus*, *Julius Africanus*, *Philochorus*, *Steſiclides* & *Timæus Siculus*, de quibus adi Jonſium Lib. IV. p. 344. de ſcriptoribus Hiſt. Philoſophicæ, & Marshamum Canonis Chronici p. 486. ſeq. edit. Lipſienſis. Syncello p. 196. Chronograghiæ allegantur de Olympiorum ludorum origine & Olympionicis *Ariſtodemus*, *Polybius*, *Callimachus*. A Svida in Κυψελιδῶν laudatur *Agaclytus* ἐν τῇ π΄ ὀλυμπιάδι. Phlegontis Tralliani ὀλυμπιονικῶν καὶ χρονικῶν συναγωγὴν recenſet Photius cod. 97. ex quo ſcripto ſupereſt fragmentum περὶ τῶν ὀλυμπίων. Cœterum ὀλυμπιάδων ἀναγραφὴν quam Scaliger poſt Chronicon Euſebii p. 313. *ſeqq.* Græce edidit, & p. 343. *ſeqq.* indice ὀλυμπιονικῶν Alphabetico ornavit, vir incomparabilis ipſe ex veteribus ſcriptoribus editis atque ineditis videtur ſingulari ſtudio ita collegiſſe ac digeſſiſſe, licet à Meurſio * G. Joanne Voſſio & aliis viris doctis non paucis pro veteri paſſim laudatur, & Reineſio viro ſummo p. 585. Epiſtolar. ad Hofmannum habita eſt pro Epitome Phlegontis concinnata ante Euſebium.

III. Ut ad Pindarum revertar, ex plurimis quæ in ejus ingenium

* Meurſium eo nomine reprehendit *P*etavius doctrin. temp. Lib. XIII. ad *A*. Per. Jul. 4029.

& μεγαλοφωνίαν apud veteres effunduntur elogiis tantum adscribam verba Quintiliani X. I. *Novem Lyricorum longe Pindarus princeps, spiritu, magnificentia, sententiis, figuris: beatissimus rerum verborumque copia & velut quodam eloquentiæ flumine propter quæ Horatius* (IV. 2. Od.) *nemini credit eum imitabilem*. Neque tamen reprehensoribus caruit, cui præter *Corinnam*, de quo paulo ante, fuit æmulus & adversarius *Amphimenes* Cous, memoratus à Laërtio in vita Socratis Lib. II. sect. 46. Arguitur etiam avarus fuisse & Musam mercenariam habuisse, quod à Magistro suo *Simonide* hausit, nec magis hoc erubuit fateri, quam Simonides, qui ut est apud Tzetzam VIII. hist. 228. dicebat binas sibi esse arcas * domi, unam gratiarum in quam referret bona verba hominum elegantium sed donantium nihil, alteram præmiorum, ac donorum quæ pro labore suo acciperet. Si qua re opus sit, ex hac posse se quævis necessaria depromere, alteram vacuam opisque invalidam inveniri. Similiter Pindarus Oda 2. Isthmionic. ex Metaphrasi Sudorii:

Musa nam nondum radiantis auri
Capta nitore
Ditibus suaves operas locabat
Ære venales, neque cantiones
Ore fucato populum movebat
Laudis emacem.
Sed modo Argivus nimis ille verax
Qui sibi elapsis opibus fugaces
Intuens una comites abisse,
Fœdere rupto.
Dixit ingenti gemitu, quid ô Dii
Est vir aut virtus, nisi magna numûm
Copia, hæc doctæ tibi non operta
Canto Thalia.

Pindarus assiduus prædicator sui οὐ παύεται μεγαληγορῶν περὶ αὐτοῦ δυνάμεως notante Plutarcho laude sui p. 539. qui alibi testatur Pindarum etiam professum quod Panem ipsum auscultaverit aliquod è suis (Pindari) carminibus modulantem. Πίνδαρος ἀκούων ᾄδεσθαί τι μέλος ὧν αὐτὸς ἐποίησε. p. 1103. quod non suaviter possit vivi secundum Epicurum.

IV. Scholia Græca in Pindarum collecta sunt à *Thoma Magistro* & *Deme-*

* Plutarch. de sera Numinis vindicta p. 555. & lib. de curiositate. Stobæus sermone περὶ ἀδικίας Svid. in Σιμωνίδης. Schol. Aristophanis ad pacem, Theocriti ad χάριτας &c. Vide Fulvii Ursini fragmenta Lyricorum p. 188.

Demetrio Triclinio ex commentariis deperditis variorum, *Ammonii*, *Aristarchi* & ejus discipuli *Aristodemi* Alexandrini, cujus meminit Athenæus, tum *Callistrati*, *Chæridis*, *Didymi* & *Dionysii Phaselitæ*, qui passim in scholiis illis allegantur. Christianus Wasius in libro erudito quem senarium inscripsit p. 3. *Pindari scholiastes sive is quatenus rem metricam spectamus fuerit* Heliodorus *sive alius*. *Palamedis* quoque electa ὑπομνήματα in Pindarum & *Seleuci* Emiseni commentarium in Lyricos memorat Svidas. *Gorgonem* Pindari scholiasten laudat Michaël Neander in præfat. ad Catechismum Lutheri Græce à se redditum p. 67. sed ex male intellecto initio scholiorum ad 7. Olympionic. Nescio autem quid moverit Valentinum Rotmarum, ut in notis ad Apollonium Rhodium p. 63. Scholiastes Pindari ipsi diceretur *Tarreus*. Nec probo judicium auctoris Bibliographiæ curiosæ, Joh. Henrico Bœclero à plerisque tribui solitæ, cui Scholiastes Pindari est vilissimus omnium, & in quo pauca majoris momenti reperiantur. *Tho. Magistri* & *Emanuelis Moschopuli* scholia MSS. in Pindarum exstant in Bibl. Augustæ Vindel. ut testatur Reiserus ὁ μακαρίτης in Catalogo MSS. p. 78. Utraque illa scholia, & alia interlinearia in Pindarum occurrunt in Bibliotheca Augustissimi Imperatoris, notante Nesselio.

V. *Editiones Pindari.*

Græcæ cum scholiis Græcis 1.) Romæ A. 1515. 4to.

2) Florentina editio Gesnero memorata in 8vo.

3) Francof. 1542. 4. apud Petrum Burbachium, cum scholiis in unaquaque pagina contextui adjectis.

4) Paris. 1558. 4to.

Græcæ sine scholiis.

1) Venet. apud Aldum 1513. 8vo.

2) Basileæ apud Cratandrum 1526. 8vo. ad emendatum *Jac. Ceporini* exemplar, cum præfat. *Huldrici Zwinglii.*

3) Paris. apud Morellum 1558. 4to. typis perquam nitidis.

4) Lugd. B. 1590. 8vo.

Latinæ.

1) *Philippi Melanchthonis* interpretationem liberiorem qua verbis se non adstrinxerit, sed pondus eorum examinarit, laudat, eâque adjutum se fatetur H. Stephanus Præf. ad Pindarum A. 1566.

2) Ex versione *Joh. Loniceri* prodiit Pindarus Basil. 1528. 8vo. & cum enarrationibus è Græcis scholiis, ibid. 1535. Tiguri 1543. & 1560. 8vo.

3) Pindarus latino carmine pereleganti redditus â *Nic. Sudorio* in curia Parisiensi inquisitionum præside, cum ejus commentario in Nemea Venet. 1582. 12. Paris. 1592. 12.

Antonius Clementius in vita Salmasii p. 19. *Pindarum anno ætatis decimo exacte admodum interpretatum esse, manifesta fides est.* Quæ verba sic intelligo, qvod illa ætate jam tantos in Græcis fecerit progressus, ut Pindarum interpretari potuerit, non quod totius Poëtæ versionem composuerit ut existimavit Bailletus p. 257. libro de pueris eruditis. Certe Pindari versio Salmasio auctore nunquam vidit lucem: Neque *Benedicti Lampridii* Cremonensis quantum sciam, â quo Pindarum felicissimis latinis versibus redditum scribit Gaddius T. 1. de scriptoribus non Ecclesiasticis p. 269.

Græcæ & Latinæ (sine scholiis Græcis.)

1) Cum interpretatione *H. Stephani* latinâ ad verbum, & fragmentis aliorum Lyricorum, minore forma. A. 1560. & 1566. Antwerp. apud Plantin. 1567. & apud Paulum Stephanum 1600. & 1612. Præterea Lugd. 1598. 12.

2) Ex recognitione *Æmilii Porti.* Heidelberg. apud Commelin. 1598. 8vo. cum Lyricorum fragmentis & H. Stephani notis ad Anacreontem.

3) Græce & latine prodiit Pindarus in corpore Poëtarum Græcorum Trag. Com. Lyric. Gnom. & Epigrammatar. Genev. 1614. fol. edente *Jac. Lectio.*

4) Cum versione latina & commentario luculento *Erasmi Schmidii*, qui præterea contextum è tribus MSS. Palatinis emendavit, & carminum rationem explicuit, singulorumque dispositionem sive Analysin Logicam præmisit. Witeberg. 1616. 4. Specimen hujus editionis suæ vulgaverat ibid. 1611. 4.

5) Cum versione latinâ recognitâ, paraphrasi & commentario *Joh. Benedicti*, Salmurii A. 1620. 4.

Græcæ & Latinæ cum scholiis Græcis.

1. Cum scholiis Græcis & interpretatione latina ad verbum, Genevæ A. 1599. 4to. apud *Paulum Stephanum*, qui in præfatione ait *Isaacum Casaubonum* sibi spem fecisse suarum in Pindarum observationum. Huic editioni etiam subjectus index scriptorum in scholiis allegatorum, sed perquam mancus.

2) Luculentam denique poëtæ hujus editionem cum versione *Erasmi Schmidii*, & *Joh. Benedicti* argumentis ac paraphrasi, variis lectionibus

bus & notationibus criticis ex Codd. MSS. Bodlejanis & prioribus editionibus (Schmidii commentario maxime) tum scholiis Græcis emendatioribus exornarunt duo Collegii Magdalenensis socii eximii *Richardus West* & *Robertus Welsted.* Oxoniæ è theatro Sheldoniano A. 1697. fol. Præmittitur vita Pindari recens adornata, *Phlegontis* Tralliani de Olympiis fragmentum, & chronologica series Olympionicarum, cum annis mundi, Olympiadum, urbis conditæ & æræ ante Christianæ collata à *Gvil. Lloydio* Episcopo hodiæ Vigorniensi. Subnexa est præter indices omnium fere Pindari verborum & phrasium, Auctorumque in scholiis laudatorum longe quàm Stephanus dederat pleniorem, *Nicolai Sudorii** quam ante dixi poëtica Metaphrasis, qui Pindarum varii generis carminibus latinis reddidit Horatianis, & Henrico III. Galliæ ac Poloniæ Regi inscripsit.

Versiones Pindari in linguas vernaculas.

Pindaro tradotto da *Alessandro Adimari* in parafrasi & in rima Toscana, è dichiarato con osservazioni è confronti d'alcuni luoghi imitati o tocchi da Orazio Flacco. in Pisa 1631. 4°. Liber dicatus Urbano VIII. Pontifici Max.

Gallica versio 1) *F. Marini* cum notis, Paris. 1618. 8vo. & 2) P. *de la Gousie* prosa partim, partim versu scripta additis iconibus ibid. 1626. 8. cum neutram harum viderim, pono utramque ex fide Martini Lipenii in Bibl. Philosophica p. 1171.

Specimen novæ versionis sive potius Paraphraseos Gallicæ Pindari editum est in memoriis Dombensibus sive Trevoltianis (de Trevoux) Anno 1702. part. 1. p. 75. seq.

Pindari Odas quasdam Anglice vertit notisque illustravit, & ad Pindari exemplum alias ipse lingua patria composuit *Abraham Coulejus* Lond. 1681. 8vo.

VI. *Varia scripta Pindarum illustrantia.*

1) *Francisci Porti* commentarii in Pindari Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia. Genev. 1583. 4to. In Bibliotheca Petri Francii fuere hæc commentaria, manu Æmilii Porti variis locis aucta & ad editionem parata.

2) *Benedicti Aretii* Bernensis commentarii in Pindarum. Genev. 1587. 4.

* De hoc Nic. Sudorio consulenda elogia Scævolæ Sammarthani Lib. IV. p. 95. Alius fuit Johannes Sudorius Theologus Paris. circa A. C. 1520. de quo Johannes Launojus parte 2. Hist. scholæ Navarreæ p. 642.

3) *Mich. Neandri* Aristologia Pindarica, sive sententiæ & loca selecta (v. g. *P*ythionic. 4. de Argonautarum expeditione) cum versione & notis. Basil. 1556. 8vo. Argumenta etiam singularum Odarum Pindari Neander adjunxit, & aliorum Lyricorum sententias.

4) Comparaison de Pindare & d'Horace, par Mr. *Franc. Blondel* Maitre des Mathematiques de Monsigneur le Dauphin. *P*aris. & Amst. 1686 12mo. & latine, Jano Berkelio interprete, una cum Jacobi Palmerii Apologia pro Lucano. Lugd. Bat. 1704. 8. Rem paucis complexus personatus scriptor Vignolius Marvillius in Miscellaneis suis T. 2. p. 127. *Pindare à plus d' elevation qu' Horace: Horace a plus de delicatesse, d' agrement & d' egalité, que Pindare. L'un donnoit plus à entousiasme, & l' autre au bon sens.* Confer Boilæum ad Longinum (reflex. VIII.) ubi Pindarum adversus Perraulti obelos tuetur.

Æmilii Porti Lexicon Pindaricum, Hanov. 1606. 8vo. *Erasmi* quidem *Schmidii* Πινδαροταμεῖον, sive *Concordantiæ Pindaricæ*, quarum specimen dat in suis prolegomenis, lucem nunquam viderunt.

Ex *P*indari Odis excerptæ Genealogiæ *P*rincipium Veteris Græciæ, gnomæ illustres &c. studio *Davidis Chytræi*. Rostoch. 1695. 8vo.

Dan. Heinsii Oratio XXVII. *P*indari Pythiis præmissa, & Poëtæ majestatem atque sapientiam prædicans.

VII. *Pindari scripta deperdita apud veteres memorata.*

Ἄσιγμος ᾠδή. Eustathius ad Iliad. ω. sub init. λέγεται γοῦν καὶ Πινδάρῳ ποιηθῆναι ἀσιγμοποιηθεῖσα ᾠδὴ καὶ τῷ Ἑρμιονεῖ δὲ Λάσῳ ἄσιγμος ὕμνος εἰς Δήμητραν. Confer Athenæum Lib. X. p. 455.

Βακχικά. Suidas in Πίνδαρος.

Δαφνοφορικά. Svid.

Διθύραμβοι. Svid. Scholiastes Pindari, & Anonymus Græcus in Rhetorica Aristotelis lib. 3. p. 55. b. Strabo Lib. IX. p. 404. Dionysius Halic. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων (confer locum insignem Pindari quem Dionysius ibi allegat restitutum & versione donatum à Josuo Barnesio T. 2. p. 350. editionis Dionysii præclaræ Hudsonianæ) & Harpocratio. Plures libros fuisse, constat ex Etymologico in θώραξ ubi laudatur Pindarus ἐν διθυράμβων πρώτῳ.

Δράματα τραγικά ιζ. Svid.

Ἐνθρονισμοί. Svid.

Ἐπιγράμματα ἐπικά. Svid. *Epigrammata in Panem* memorat Eustathius in Iliad. χ. p. 771. *In Hesiodum* Svid. in τὸ Ἡσιόδειον γῆρας & appendix Vaticana IV, 3. ex Aristotelis Rep. Orchomeniorum.

Pinda-

Pindarum ἐν τοῖς περὶ Ἡρακλέους laudat Zenobius VI. 49. proverb. Idem V. 20. allegat Pindarum in Εὐμεονικαῖς, ſed legendum Νεμεονίκοις, reſpicitur enim Odæ 3. Nem. v. 56. ſeq.

Θρῆνοι. Svid. & Scholiaſtes Pindari. Plutarchus in Romulo & conſolat. ad Appollon. p. 120. Georgius Galeſiotha apud Allatium p. 210. de Simeonum ſcriptis.

Κεχωρισμένα τῶν Παρθένων. Schol. Pindari 3. Pythionic. Πάρεδρος γὰρ ὁ Πὰν τῇ Ῥέᾳ, ὥς αὐτὸς ὁ Πίνδαρος ἐν τοῖς κεχωρισμένοις τῶν παρθένων φησί. Idem Poëma Svidas vocat Παρθένια Προσῴδια, forte è loco Plutarchi de Muſica p. 1136.

Παιᾶνες, Svidas, Schol. Pindari Sophoclis & Apollonii Lib. I. Tzetzes ad Lycophronem v. 446. Plutarchus Lib. de Muſica p. 1134. 1136. & de garrulitate p. 511. ex quo loco prolixiores paulo fuiſſe conjicias. Athenæus, Pauſanias Bœotic. Didymum ἐν ὑπομνήματι πρώτῳ τῶν παιάνων Πινδάρου laudat Ammonius in Θηβαῖοι. Hominum & Deorum laudes illud Pindari opus continuiſſe docet Servius ad 10. Æneid. Apud Galenum comm. 3. in Lib. περὶ ἄρθρων T. 5. p. 615. laudatur Pindarus ἐν τοῖς πλεάζιν ubi legendum ſuſpicor παιᾶζιν.

Παραινέσεις τοῖς Ἕλλησι, proſa, non ut cætera carmine. Svid.

Προσῴδια Παρθένια. Vide ſupra κεχωρισμένα τῶν παρθένων.

Σκολιὰ ἐγκώμια. Svid Athenæus Lib. X. & XIII, & XIV. Etymolog. magnum. Sed horum pleraque hodie exſtant. Quæ enim habemus in Olymp. Pyth. Nem. & Iſthmionicas, nihil aliud ſunt quam σκολιὰ ἐγκώμια & ab Athenæo diſerte ita appellantur ut XIII. p. 573. ubi reſpicit locum ex ὀλυμπιονικ. ιγ´.

Ὕμνοι Svid & Schol. Pindari. Pauſanias (qui & hymnum Pindari in *Perſephonem* ſive *Proſerpinam* poſt mortem ſuam anui cuidam per ſomnium dictatum & ab eâ cum evigilaſſet miſſum in literas, Tum προοίμιον in *Sacadam* Argivum memorat: eſt autem προοίμιον hymnus, ut ex ipſo Pindaro conſtat, Pythionic. c. 1. v. 6.) Scholiaſtes Ariſtidis ad orationem quæ inſcribitur Pericles. Etymolog. magnum in ὡμήρησεν.

Ὑπορχήματα Svid. & Schol. Pindari. Plutarchus p. 1134. de Muſica.

Fragmenta deperditorum Pindari ſcriptorum utcunque poſt Mich. Nedrum & H. Stephanum collegit Eraſmus Schmidius ὁ μακαρίτης, cujus induſtria contenti fuere Oxonienſes. Poterant autem & pro diverſis Poëtæ ſcriptis melius diſponi, & quam plurima adjungi. Vide ſis etiam Andream Schottum Lib. II. Obſervatt. humanar. c. 62.

VIII. CATA-

VIII. CATALOGUS SCRIPTORUM

In Scholiis Græcis ad Pindarum allegatorum, illo qui est in editione Oxoniensi, nonnullis locis plenior.

* Anacreontem libenter imitatur Pindarus, ut observatum clarissimo Barnesio in præclara sua Anacreontis editione p. 18.

** Hujus τρίτον περὶ Πινδάρου laudat Athenæus Lib. XI, p. 495, Chamæleontem Heracleotem ἐν τῷ περὶ Πινδάρου. XIII, p. 573.

IX. Jam post Pindarum alios deinceps *LYRICOS* celebriores, *LYRICAS*q; ordine literarum persequamur, idque tanto brevius, quo pauciora ex illorum scriptis ad nos pervenerunt. ALCÆUS Mytilenæus Lesbius, Tyrannis *minaci Camœna* sua & ςασιωτικοῖς carminibus infestus, sed libenter obsequens vino, (confer Athenæum X. p. 430.) æqualis ac civis Sapphonis, clarus fuit circa Olymp. XLIV. Vide Herodotum V. 95. Strabonem Lib. XIII. p. 617. & Laërtium Lib. I. sect. 81. ubi quædam ejus in Pittacum convicia refert. Adde Plutarchum VIII. 7. sympos. p. 726. *Carminibus* suis & ᾠδαῖς in eundem concitavit animos civium suorum Mytilenæorum, ut testatur Maximus Tyrius diss. XXI. Confer locum quem ἔκ τινος Ἀλκαίου σκολιῶν μελῶν profert Aristoteles III. 10. politic. Etiam *bellicas res* scripsit Alcæus & *navigationem suam*, cum à tyrannis Mytilenensibus pulsus est, si fides Porphyrioni & Acroni ad Horatium Lib. II. Od. 13. *Hymnum in Apollinem* memorat Plutarchus Lib. de Musica p. 1135. Pausanias Phocicis p. 817. vocat προοίμιον * εἰς Ἀπόλλωνα quod eruditus interpres perperam reddit *prolusionem*. *Hymni in Mercurium* meminit idem Pausanias Achaicis p. 574. ac Porphyrio ad Horatii Lib. I. Od. 10. Alcæum ἐν τῷ ἐνάτῳ laudat Etymol. M. in ἔδεις. Liber secundus μελῶν Alcæi laudatur à Polluce, tum ejus Γανυμήδης, Ἐνδυμίων & Πασιφάη. Æolica dialecto scripsit Alcæus, & ma-

* Προοίμιον idem est quod hymnus. Vide Ez. Spanhemii notas ad Callimach. p. 3. Menag. ad Laërt. p. 379. Scripsit & Alcæus *Epigrammata*. Porphyr. apud Euseb. X. 3. præparat: Ἀλκαῖος ᾗ ὁ τῶν λοιδορῶν ἰάμβων καὶ ἐπιγραμμάτων ποιητὴς παρῴδηκε τὰς Ἐφόρου κλοπὰς ἐξελέγχων. Nisi Eusebius hunc Alcæum Lesbium confudit cum altero juniore ἐπιγραμματογράφῳ hujus nominis.

gni existimatus est à veteribus. ἔκδοσιν poëmatum Alcæi Ἀρειστοφάνειον & Ἀριστάρχειον memorat Hephæstio in Enchiridio p. 74. In Alcæi ᾠδὰς sive ᾄσματα scripserat *Callias* Lesbius teste Strabone, quem Athenæus vocat ex eadem qua Alcæus urbe Mitylenæum. *Horapollinem* quoque in Alcæum scripsisse testatur Suidas. *Dicæarchum* ἐν τῷ περὶ Ἀλκαίου laudant Athenæus & Scholiastes Aristoph. uti *Chamæleontem* Ponticum idem Athenæus Lib. X. *Seleucum* Grammaticum scripsisse nonnihil de Alcæo vel in Alcæum, colligas ex Athenæi X. p. 430. Lusibus & amoribus non aptissimam fuisse Alcæi Musam, post Quintilian. X. 1. notat Julianus in Misopogone Eodem autem Fabio judice Alcæus *in parte operis aureo plectro* * *merito donatur quo tyrannos insectatur: multum etiam moribus confert, in eloquendo quoque brevis & magnificus, & diligens, & plurimum Homero similis, sed in lusus & amores descendit, majoribus tamen aptior.* Hodie nihil hujus Poëtæ exstat præter perpauca quædam fragmenta, quæ collecta sunt à *Mich. Neandro* a) in Aristologia Pindarica p. 425. seq. *Henr. Stephano* b) in Lyricis p. 12. 419. & 435. ac diligentius à *Fulvio Ursino* c) in carminibus novem illustrium fœminarum & Lyri-

* Horat. *Hunc Lesbio sacrare plectro*
Teque tuasque decet sorores. Idem lib. 1. Oda. 32. *Barbite carmen Lesbio primum modulate civi, qui ferox bello tamen inter arma sive jactatam religarat udo litore navim, Liberum & Musas Veneremque & illi semper hærentem puerum carebat, & Lycum nigris oculis nigroque Crine decorum.*

a) *Mich. Neander* Gnomologiæ sive Aristologiæ Pindaricæ Basil. 1556. 8. Græcè & Latinè cum notis editæ subjecit collectas à se aliorum Lyricorum vitas ac sententias, Simonidis p. 395. Anacreontis p. 410. Bacchylidæ p. 416. Stesichori p. 421. Alcæi p. 424. Sapphus p. 427. & Alcmanis p. 430. quibus denique p. 431. vitam Ibyci subjungit, nullas ejus sententias reperire se potuisse testatus.

b) *H. Stephanus* Græce & Latinè edidit Carminum Poëtarum novem Lyricæ Poëseos Principum fragmenta *Alcæi*, Sapphus, Stesichori, Ibyci, Anacreontis, Bacchylidis, Simonidis, Alcmanis, Pindari, nonnulla etiam aliorum, Archilochi, Melanippidæ, Telesti, Pratini, Timocreontis, Hybriæ Cretensis, *Aristotelis*, Erinnæ Lesbiæ, Alphei Mitylenæi, incerti in Anacreontem, Juliani Ægyptii & Theocriti. Plures hujus collectionis (Marco & Johanni Fuggero dicatæ) exstant editiones supra in Pindaro jam mihi notatæ, quarum binæ jam scribenti mihi sunt ad manus, una Platiniana Antverp. 1567. 12. altera ad calcem Pindari Græcolatini, forma minore, apud Paulum Stephanum Ao. 1600. editio quarta, multis versibus ad calcem adjectis locupletata, cujus paginas subinde allego hoc capite. Exstant & fragmenta hæc Græcolat. ex H. Stephani collectione in Corpore Poëtarum Græcorum Genev. 1614. fol. Et Gallice les sentences illustres des Poëtes Lyriques Comiques & autres Grecs & latins par G. L. D. T. Paris. 1580. forma minore.

c) *Fulvius Ursinus* Romanus vir eruditus & MStorum Codicum Bibliothecæ Farnesianæ ruspator tractatorque sollertissimus *A.* 1568. 8. ex officina Christoph. Plantini edidit Græce, *Alex.* Farnesio Cardinali inscripta, & diligentius à se quam Stephano factum fuerat collecta notisque illustrata Carmina, sive fragmenta potius carminum novem illustrium fœmi-

narum

& Lyricorum, p. 100. seq. 300, seq. Videndus etiam Janus Rutgersius cap. 4. Venusinarum Lectionum, & Casp. Barthius Lib. I. Adversar. c. 19. Versus de duplici pudoris genere, laudato altero altero rustico & inepto, Euripidis est Hippolyto v. 385. non Alcæi, inter cujus fragmenta ab H. Stephano perperam referri notavit Theodorus Canterus Lib. II. Var. Lect. cap. 18. Alcæi effigies exstat T. 2. thesauri antiquitatum Græcarum Gronoviani tabula 33. & melior in addendis ad illum tomum.

Fuerunt & alii Alcæi. 1) Avus Herculis. Pausan. Arcadic. p. 627. 2) Herculis filius. Herodot. 1. 7. 3) Socer Pythagoræ. Jamblich. in hujus vita c. 30. 4) Tragicus Atheniensis de quo infra in notitia Tragicorum. 5.) Comicus veteris Comœdiæ, de quo infra in Comicis. 6) Alcæus Messenius ἐπιγραμματογράφος, qui Philippi Macedonis æqualis fuerit, siquidem is sit auctor Epigrammatis quod refert Plutarchus in Flaminio pag. 373. Sed If. Vossius in Catullum pag. 42. Epigramma illud putat compositum ab Alcæo Comico, cui respondit Philippus ἀντικωμῳδῶν. Saltim antiquior Messenius ille Alcæus fuit Meleagro Gadareno, qui sub ultimo Seleuco floruit & Coronæ suæ Epigrammata ejus intexuit. Vide Allatium de patria Homeri cap. XIV. 7.) Alcæus Sardianus à Mithridate interfectus quod in ludis ipsum vicisset aurigando. Plutarch. Pompejo p. 643. 8) Alcæus Epicureus, qui Româ cum aliis sectæ suæ pulsus est Anno U. C. 581. Olymp. CLI. 4. L. Postumio Albino Cos. ut auctor Athenæus Lib. XII. p. 547. Ælian. Var. Hist. IX. 12. 9) Alcæus Epigrammatum scriptor sub Tito Imperatore. Tzetzes ad Lycophronem procœmio: Ἐπιγραμματογράφοι δὲ ποιηταὶ Σιμωνίδης ὁ παλαιὸς καὶ Ἀλκαῖος ὁ νέος, ὃς ἦν Οὐεσπασιανοῦ καὶ Τίτου. Nescio an Tzetzæ fraudi fuerit obiter inspectus Plutarchus, in quo mentio Titi indignantis Alcæo, Epigrammatis quod paulo ante dicebam conditori. Verum iste Titus haud Vespasianus est sed Flaminius.

X. ALCMAN patria Lydus * Sardianus, civitate Messoates

 *sive

narum Sapphus, Erinnæ, Myrus, Myrtidis, Corinnæ, Telesillæ, Praxillæ, Nossidis, Anytæ, & Lyricorum: Alcmanis, Stesichori, Alcæi, Ibyci, Anacreontis, Simonidis: Elegias Tyrtæi & Mimnermi & Bucolica Bionis ac Moschi. Denique Orphei quædam & Cleanthis, ac Moschionis Comici, Euripidisque, Theodectæ, Menandri & Philetæ Coi, subjecta ad calcem Metaphrasi Bucolicorum Bionis ac Moschi latina concinnata à *Laurentio Gambara* Brixiano. Fallitur enim Antonius Teisserius Vir Cl. qui in additionibns ad Elogia Thuanea. T. 2. p. 71. universam hanc Fulvii Ursini collectionem carmine à Gambara expressam tradit.

* Vide Clariss. Perizonium ad Æliani XII. 50. Variar. & Salmasium ad Solin. p. 825. edit. Paris. ubi illustrat Alexandri Ætoli Epigramma, quod iremendatum & sine auctoris nomine exstat de Alcmane apud Plutarchum libro de exilio p. 599.

*ſive Spartanus, Alcæo antiquior jam circa Olymp. XXVII. teſte Euſebio ac Svida claruit, cum in Lydia regnaret Ardys II. Crœſi proavus. Nomen hujus Poëtæ cum *Alcmæone* ſubinde confunditur à librariis ut docent Scaliger ad Euſeb. p. 82. & Menagius ad Laërtium VIII. 83. Heraclides in Politia Lacedæm. οἰκέτης Ἀγησίδου, εὐφυὴς δὲ ὢν ἠλευθερώθη καὶ ποιητὴς ἀπέβη. Archytâ autem Harmonico teſte (apud Athenæum Lib. XIII. p. 600.) Alcman fuit ἡγεμὼν & primus vulgator τῶν ἐρωτικῶν μελῶν. Amaſia ipſius eodem loco memoratur Poëtria & ipſa *Megaloſtrata*. Clemens Alex. Ἐρωτικὰ ab Anacreonte, ab Alcmane choream initium duxiſſe tradit, à Pindaro ὑπόρχησιν 1. Strom p. 308. ἄριστος μελῶν ποιητὴς Plutarcho p. 1136. de Muſica. Non minus ἀκόλαστος quam ſuo ipſius teſtimonio ἀδδηφάγος Alcman, denique periit phtiriaſi. Vide Meurſium ad Antigoni Caryſtii cap. 95. Agit etiam de Alcmane idem Meurſius in Miſcellaneis Laconicis, p. 321. ſeq. & in Lexico ſuo ingenioſiſſimus Bælius. Dicæarchum ἐν τῷ περὶ Ἀλκμᾶνος laudat Athenæus XV. p. 668. Scripta Alcmanis fuerunt Μελῶν libri VI. Svidæ memorati, quæ eadem ut ſuſpicor παρθένια ᾄσματα vocat Stephanus Byz. librum eorum ſecundum laudans in Ἐρυσίχη. Alcmanem ἐν τρίτῳ & πέμπτῳ laudat Athenæus, ſed ἐν τῷ πεντεκαιδεκάτῳ, forte non libro ſed μέλει ſive ᾄσματι, niſi numerus ſit corruptus. Memorat ᾄσματα Alcmanis Hephæſtio quoque in Enchiridio pag. 39. Alcmanis Κολυμβώσας ſive *natantes* ante Svidam memoravit Ptolomæus Hephæſtio Lib. V. apud Photium. Adi Meurſii Bibl. Græcam p. 1205. Fragmenta Alcmanis qui Dorice ſcripſerat, perpauca exſtant apud Neandrum p. 430. H. Stephanum p. 334. 425. & 455. & Fulvium Urſinum p. 63. & 297. Cornelius Alexander ἐν τῷ περὶ τῶν παρ᾽ Ἀλκμᾶνι τοπικῶς** εἰρημένων laudatur à Stephano Byz in ἄραξα & ἀσσός. Monumentum antiquum marmoreum Alcmanis memoriæ conſecratum, allatumque è Græcia exſtat Venetiis apud Bernardum Juſtinianum Abbatem S. Leonhardi, niſi fefellit conjectura Joh. Antonium Aſtorium Venetum, in expoſitione ſive commentariolo ad illud monumentum quod A. 1697. fol. edidit & illuſtri Magliabecho dicavit. Sed

* Svid. Ἀλκμὰν Λάκων ἐκ Μεσσόας, κατὰ δὲ τὸν Κράτητα τῷ ὄντι Λυδὸς ἐκ Σάρδεων. Nimirum Strabone auctore Μεσόα μέρος τῆς Σπάρτης Lib. VIII. p. 364. Stephano Byz. τόπος Λακωνικῆς. Hinc forte alterum Meſſenium Alcmanem Lyricum, nulli alii veterum cognitum, procudit idem Svidas.

** Alexander Polyhiſtor illo opere non commentatus erat in neſcio quos locos communes Alcmanis, ut putavit Berkelius Stephani interpres, ſed egerat de regionibus & locis quorum mentio fuit in Alcmanis poëmatis. Sic Euſebius ſcripſit περὶ τῶν τοπικῶς εἰρημένων ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ.

Sed omnino falli Astorium affirmavit mihi doctrina non minus quam genere nobilissimus Frid. Rostgaardus, qui monumenta ipso Venetiis inspecto nullum inde Alcmanem exsculpere potuit, sed longe alia deprehenhendit nomina, hæc nempe:

ΦΑΝΟΣΤΡΑΤΗ ΕΞΗΚΕΣΤΙΔΟΥ . . . . . .
ΑΥΤΩΙ ΥΙΩΝΟΙ Μ . . . ΛΟΠΙ ΤΗΔ ΑΝΕΘΗΚΑΝ
ΖΗΛΩΤΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΝ ΤΟΙΣ ΠΑΡΙΟΥΣΙΝ ΟΔΟΝ.
ΕΞΗΚΕΣΤΙΔΗΣ ΠΡΩΤΙΩΝΟΣ ΑΙΞΩΝΕΥΣ
ΖΑΝ ΧΑΙΡΕ

XI. ALPHEI Mytilenæi nihil exstat præter Epigrammata quædam in Anthologia Planudæ relata, atque in his quatuor pulcherimos phalæcos Lyricorum fragmentis ab H. Stephano p. 404. adjunctos, quorum postremus est:

Τὸ μηθὲν γὰρ ἄγαν ἄγαν με τέρπει
Illud nil nimium nimis suave est.

Confer Scholia ad Euripidis Hippolytum v. 265. Quando vixerit & qualis fuerit, non mihi liquet.

XII. ANACREON ex Joniæ civitate Tejus a) nobili familia, (Solonis enim cognatum innuit Plato in Charmide) ingenio nobilior, sub Cyro maxime floruit, notante Zenobio V. 80. proverb. & quo tempore Polycrates Sami, Hipparchus Pisistrati filius (qui navi quinquaginta remorum Anacreontem Athenas arcessivit teste Platone in Hipparcho) tyrannidem tenuit Athenis, & ut ex Herodoto, Platone, Æliano, Pausania, aliis constat. Crœsi meminit carmine XXVI. 373. Interfectus est Cyrus Olymp. LXII. 4. Anacreon autem ætatem produxit teste in Macrobiis Luciano, usque ad annum ætatis LXXXV. uvæ passæ acino tandem suffocatus, si credimus Svidæ in οἰνοπότης alii enim hoc mortis genere periisse tradunt Sophoclem. Neque adeo incredibile mihi videtur Sapphonem & Anacreontem aliquo tempore eodem vixisse, licet amores quo Sappho Anacreontem arsisse fertur commentis & lusibus Poëticis cum Athenæo lubens adscribo. De vita hujus poëtæ præter editores, (Daceriam maxime ac Barnesium) & qui de Poëtis scripserunt, consulendum Lexicon Clarissimi Bælii, editione altera. Poësin Anacreontis totam amatoriam esse jam olim affirmavit Cicero 4. Tusc. neque aliud fere præcipit Teja Musa Lyrici senis, nisi quod ait Ovidius, *cum multo Venerem confundere vino.* Scripsit dialecto Jonicâ, nisi quod interdum Homerico more aliis etiam dialectis nativam

a) De Teo Anacreontis patria Vide præter Geographos *A.* Morellum in specimine rei numariæ veteris p. 202

nativam temperavit, ut notatum Barnesio est p. 32. Minima pars ejus poëmatum tulit ætatem, nam Svida teste, scripserat dialecto Jonicâ Ἐλεγεῖα καὶ ἰάμβους, παροίνια τε b) μέλη (Athenæo hinc inde laudata) καὶ τὰ καλούμενα Ἀνακρεόντεια sive *proprio carminis genere* c) *quod Anacreonticum ab autore appellatur composita*, qualia sunt pleraque ejus quæ hodie supersunt & quod servavit Gellius XIX. 9. *Hymni in Dianam* fragmentum affert Hephæstio in Enchiridio p. 69. Glyconium carmen cujus initium ὦ ἄναξ ὦ Δαμάλης ἔρως, Dio Chrysost. 2. de regno p. 31. Videntur & hymni esse quæ hodie exstant IX. LXII. & LXIV. *Epigrammata* quædam Anacreontis nomine leguntur in Anthologia. Anacreontis *Odas*, quarum undecimam in antiqui libri tegmine reperit (teste P. Victorio XX. 17. Var. Lect.) reliquas è duobus MSS. Codicibus d) quorum unum à Joh. Clemente Anglo Tho. Mori contubernali acceperat collegit, primus in lucem protulit, edidítque Græce typis nitidissimis & latine *H. Stephanus*, addita *Eliæ Andreæ* & sua ipsius versione latina, utraque carmine Anacreontico Paris. 1554. 4. Versionem sub H. Stephani editam nomine, Josephus Scaliger in codice suo notaverat auctorem agnoscere *Johannem Auratum* ut ex Is. Vossii fide refert Colomesius p. 109. Opusc. Anacreon porro Græce & latine frequenter recusus est inter Lyricos primum à Guil. Morello Paris. A. 1556. 8vo. collectos, tum ex H. Stephani Officina plus simplici vice, tum apud Plantinum, Commelinumque, tum in corpore Poëtarum Græcorum denique Genevæ vulgatos, ut supra in Pindaro dicere me memini. Præterea recusus est Anacreon cum versione prosaria *Frid. Hermanni Flayderi* Prof. Tubing & H. Stephani atque Eliæ Andreæ jam dictis Metaphrasibus & Flayderi notis, Tubing. 1622. 12. Cum fragmentis *Sapphonis*, notisque eruditis *Tan. Fabri*. Salmur. 1660. & 1680. 12mo. Anacreon Græce & latine curâ *Guil. Baxteri*. Lond. 1693. 8.

Denique Anacreon prodiit è recensione Græcantissimi viri *Jo-*

suæ

b) Julian. Misopogone: Ἀνακρέοντι τῷ ποιητῇ πολλὰ ἐποιήθη μέλη σεμνὰ καὶ χαρίεντα. Τρυφᾶν γὰρ ἔλαχεν ἐκ Μουσῶν. Elegias ejus laudat Hephæstio p. 4. Δεύτερον τῶν μελῶν Athenæus XV. p. 671. quo in loco *Aristarchum* in Anacreontis carmina commentarium scripsisse innuit, & alios eorum ἐξηγητὰς olim exstitisse docet. *Hephæstionis* liber περὶ τοῦ παρ' Ἀνακρέοντι λυγίνου memoratur eidem p. 673. Anacreontis icon laureata exstat in tabula 41. Tomi secundi thesaur. Antiquitat. Græcarum Gronoviani & in fronte præclaræ Barnesianæ editionis.

c) Sunt & alia genera carminum quæ ab Anacreonte Anacreontia vocantur. Vide Marium Plotium p. 2638. & 2655.

d) Vide Bælii Lex. edit. 2. p. 214.

suæ Barnesii, qui MS. Vaticani e) lectionibus usus notisque *Jo. Cottoni* f) Baronetti & *Tho. Stanlei* g) hunc poëtam ingenio ac doctrina sua mire expolivit castigavitque, & numeris suis (qua in re aliquid indulgere sibi videtur vir doctiss.) restituit, præterea versione prosaria notisqve perpetuis, & fragmentis plurimis undique conquisitis (à v. 903. ad 1385.) & justis aliquot poëmatis auxit, præmissa Anacreontis vita & dissertatione de Lyrica Poësi, subjectoque, quem ipse clarissimus editor felici vena Poëtam imitatus composuit ac separatim quoque edidit, Anacreonte Christiano. Dicata est hæc egregia Anacreontis editio Duci inclyto ac belli præsentis fulmini Marlboræo, lucemque vidit Cantabrigiæ 1705. 12.

Anacreon & Sappho cum versione *Gallica* prosaria & notis perelegantibus *Annæ Daceriæ* T. Fabri filiæ Paris. 1682. 12. & Amst. 1693. 12. cui editioni, latinæ T. Fabri notæ sunt adjunctæ.

Anacreon & Sappho cum versione metrica, Gallica & notis haud minus eruditis *Longapetræi* (de Longepierre de Reicquelaine) Nobilis Burgundi, Paris. 1684. Amst. 1692. 12mo.

Prodierat etiam Anacreon Ao. 1556. & 1585. 12. ap. Patissonium è Gallica Metaphrasi *Remi Belleau* sive *Remigii Bellaquæ*, quam è latina versione H. Stephani composuit, & *Richardus* quidam *Renvoisius* circa A. 1557. modulis animavit Musicis, licet ab hoc Richardo & ipso Anacreontem Gallice redditum tradit Antonius Verderius. Vide Bælii Lexicon edit. 2. p. 214. Sed & *Henricus Stephanus* in præfatione ad editionem suam Græcolatinam Ao. 1554. testatur se odas Anacreontis prius jam tum Gallicas fecisse: & *Petrus Ronsardus* nobilis Poëta Gallus plerasque illarum Patrio carmine induit. De versione Gallica (prosa an versu, edita an inedita,) *Armandi Johannis Bouthillerii Rancei*, postea notissimi sub nomine *Abbatis de la Trappe*, h) mentio exstat apud Adr. Bailletum libro de infantibus doctrina claris pag. 359. & Malpeolum (Mr. de Maupeou) in Rancei vita, ubi testatur ab eodem Armando vix tredecim annos nato illustratum præterea Anacreontem *scholiis Græcis*, vulgatumque Parisiis 1639. 8. & recusum Ao. 1647. Exstat & Metaphrasis Gallica *Gaconi* & altera Poëtæ insignis *Fossei* Paris. 1704. 12. Gallico carmine cum notis.

e) Barnesius pag. 40. Hoc MS. Vaticanum toties laudatum pervetustum est, & à Domino Isaaco Vossio in D. Joannis Cotton Baronetti gratiam olim delibatum, à Scaligero, Salmasio aliisque magnis viris visum, ut ex eorundem nominibus, propria singulorum manu ad eundem MS. codicem adscriptis constat. Vossii exemplar mihi communicavit Baronettus prædictus. f) id. p. 36. 40. &c. g) id. p. 6. 54. &c.

h) Obiit die 26. Sept. 1700. natus 9. Jan. 1626. De Vita ejus consule Ephemerides Paris. 1702. mense Nov. pag. 87. & Memorias litterarias Trevultinas Ao. 1704. mense Martio pag. 174.

Hetrusco carmine Anacreontem reddidit *Bartholomæus Corsini* Paris. 1672. 12. & novissime *Franciscus Seraphinus Regnerius Maresius* Secretarius Academiæ Gallicæ, ibid. 1693. 12. additis notis. Idem Regnerius Gallicam suam Metaphrasin Poëticam plerarumq; odarum Anacreontis exhibet ad calcem Libri I. Iliados Gallico versu à se translatæ Paris. 1700. 8vo. *Antonii* præterea *Mariæ Salvini* versio Hetrusca Anacreontis celebratur, quemadmodum *Alexandrum Marchettum* itemq; *Petrum Franciscum Toccium* novas ejusdem Poëtæ Metaphrases moliri didici è Jo. Marii Crescimbeni commentar. I. in Historiam Poëseos Italicæ lib. 3. c. 18.

Carmine Anglico Anacreontem maximam partem expressit *Abrahamus Cowlejus*, & cum Bione, Moscho aliisque *Thomas Stanleius* Lond. 1651.

Nobilissimum virum *Lucam Langermannum* Anacreontis editionem molitum constat ex Reinesii ad Daumium Epistolis pag. 148. Specimen novarum emendationum nescio cujus auctoris in Anacreontem (audacium nimis, si quid judicio) occurrit in memoriis Trevoltianis Anni 1702. mense Januar. pag. 96. seq. Fragmenta quædam Anacreontis ab H. Stephano omissa persequitur A. Schottus II. 61. Obs. human. Alius Anacreon fuit quem ἐν τῷ περὶ ῥιζοτομικῆς laudat Scholiastes Nicandri ad Theriaca.

XIII. α'. ANANIAS sive Ananius Jambographus antiquissimus, æqualis Hipponactis, memoratur Athenæo Lib. VII. p. 282. Lib. III. p. 78. & Lib. IX. p. 370. Tzetzæ prolegom. ad Lycophronem & Hephæstioni p. 16. Enchirid. ubi ait Scazontici carminis inventionem (non Jambici ut Vossius 3. Institut. poëtic. cap. 18. §. 8.) ab aliquibus Hipponacti, ab aliis Ananiæ tribui. Vide & Scholiasten Aristophanis ad Ranas v. 671.

XIII. β'. ANTIMACHUS *Tejus* circa Olymp. VI. clarus ab interprete Plutarchi Cruserio Lyricus vocatur, sed in Græco, in vita Romuli p. 24. est ἐποποιός. Clariss. Dacerius hunc confundit cum Antimacho Colophonio qui Platonis tempore vixit, notis ad Plutarchi Romulum Gallice a se redditum p. 178. Versum Teji Antimachi Hexametrum quem imitatus sit Augias, producit Clemens VI. Strom. p. 622. Antimachum verò *Colophonium* Diodorus Sic. XIII. p. 390. ex Apollodoro docet floruisse Olymp. XCIII. Hic est quem Homero præferebat Hadrianus Imp. de quo multa viri docti ad Spartian. Hadriano c. 16. Ejus poëma Elegiacum Λύδη pluribus constans libris laudatur à Stephano, Plutarcho, Scholiaste Apollonii, Euripidis, aliisque.

que. Confer Clariss. Neocorum ad Svid. & Meursium in Bibl. Græca, ubi etiam de hujus Antimachi *Thebaide* è quo sunt quæ profert Strabo IX. pag. 409. de Teumesso: tum de poëmate tertio cui titulus Ἄρτεμις, & quarto Ἐπιγόνοις. Ejusdem quoque videntur esse δέλτοι laudati Athenæo VII. p. 300. Tanquam obscurum ac tumidum poëtam perstrinxere multi. Confer quæ viri docti ad Horatium & If. Vossii notas ad illud Catulli p. 323. *Et populus tumido gaudeat Antimacho,* Ciceronem item in Bruto c. 51. Homerus præ Antimacho βραχυλογώτατος judice Nazianzeno Epist. 3. Antimachi hujus Poëmata emendavit olim *Zothicus* Plotini familiaris teste *Porphyrio* in Plotini vita c. 7. De Antimachi *Poësi* scripserat *Dionysius Phaselites*, ut legas in scholiis ad Nicandrum. De Antimachi & Heracleonis vocibus *Longinus*, Svida teste. Fuit & Antimachus Lyricus cognomento ψεκὰς i) quod minutim subinde exspuendo soleret adstantes veluti compluere. Id. in ψεκὰς & Ἀντίμαχ. ac Diogenianus VIII. prov. 71. De Antimacho Heliopolita qui Κοσμογραφίαν scripsit Heroico carmine & de aliis Antimachis meminit idem Svidas.

XIV. ANYTE non Epidauria ut è Pausaniæ Phocicis colligebat Fulvius Ursinus, sed Tegeatis, ut ex ipsius inedito antea Epigrammate docet Holstenius ad Steph. Byz. in Τέγεα, apud quem scriptorem pro Αὐγὴ μελοποιὸς Τεγεᾶτις legendum esse Ἀνύτη, primus observavit perspicacissimus in hisce literis Leopardus II. 16. emendat. licet & apud Leopardum in Gruteri editione (T. 3. Lampadis artium p. 37.) & in notis Berkelii ad Stephanum, pro Ἀνύτη perperam excusum Ἀκύτη. Præter XIV. hujus Anytes Epigrammata ex Anthologia Planudis petita, quæ in fragmentis fœminarum descripsit Fulvius Ursinus pag. 56. seq. & Epigramma quod ab Holstenio primum in lucem editum dixi, Vide aliud apud Pollucem V. 5. quod incipit: ὤλεο δήποτε &c. Celebratur Ἀνύτης στόμα in celebri Antipatri Epigrammate Lib. I. Antholog. cap. εἰς ποιητάς. De ætate hujus Poëtriæ non aliunde constat quam quod Tatianus narrat ejus statuam factam ab Euthycrate & Cephisodoto, quos CXX. Olympiade floruisse testatur Plinius XXXIV. 8.

XV. ARCHEBULUS Thebanus circa idem tempus floruit, ut colligitur è Svida in Εὐφορίων. Ab eo genus carminis Ἀρχεβούλειον dictum

i) Ob eandem causam ψεκάδος cognomen adhæsit tum Olympico olim, tum recentiore memoria Andreæ Alciato & Francisco Malherbio.

dictum refert Hephæstio in Enchiridio p.27. Exempli instar est hoc apud Terentianum Maurum :

Generi datur auctor huic vetus Archebulus.

Et apud Attilium Fortunatianum ;

Tibi nascitur omne pecus, tibi crescit herba.

XVI. α´. ARCHILOCHUS Parius k) Gygis temporibus vixit, ut auctor est Herodotus Lib.I. c.12. sive regnante Romulo ut Cic. 1. Tusc. hoc est circa l) Olymp. XV. quo tempore à Pariis colonia deducta est, cui deductioni præfuisse certe interfuisse Archilochum constat. Confer Perizon. ad Æliani Var. X. 13. Thalete Cretensi fuit antiquior teste Glauco apud Plutarch. de Musica p. 1134. Terpandro junior, id. pag. 1132. Apud eundem p. 1133. f. pro Ἀντίλοχον crediderim legendum Ἀρχίλοχον. Vide & quæ de Archilochi inventis tradit idem pag. 1140. seq. *Heraclidis Pontici* περὶ Ἀρχιλόχου καὶ Ὁμήρου libros duos memorat Laërtius V.87. *Aristarchi* Grammatici ὑπομνήματα Ἀρχιλόχεια sive commentarios in Archilochum Clemens Alex.I. Strom. p.326. Inter recentiores de Archilochi rebus non indiligenter egit Petrus Bælius in Lexico. Scripta ejus quædam recenset in Bibliotheca Græca p. 1242. Joh. Meursius. Jambicum genus carminis m) reperisse multi tradiderunt, sed & summam in eo tulisse laudem innuit Quintilianus X. 1. & Vellejus Lib. I. *neque enim quenquam alium cujus operis primus auctor fuerit, in eo perfectissimum, præter Homerum & Archilochum reperiemus.* Confer Vossium Inst. Poëtic. III. 18. Utrumque porro carminis jambici genus Archilocho usurpatum constat, & illud quod communiter jambicum vocamus, & alterum scazonticum, sive extremum quod pedem trahit, ut loquitur Ovidius 1. remed. amor. v. 378. In *carmine Jam-*

k) Parius Poëta pro Archilocho apud Dionem Chrys. Orat. 2. de regno p. 18. & alios. Oraculum parenti Archilochi Telesicli datum refert Steph. in Θάσος.

l) Thasum conditam Olymp. XV. e Dionysio tradit Clemens Alex. I. Strom. p. 333. & ex *Phaniæ* fide Terpandrum æqualem Midæ, cujus mors ab Eusebio refertur ad Olymp. XX. 3. juniorem existimatum Archilocho. Hinc malo assentiri Herodoto & Ciceroni, quam aliis scriptoribus qui Archilochum referunt ad Olymp. XXVII. vel XXIX. vel ad seriora etiam tempora, & amasium faciunt Sapphonis, ut Diphilus apud Athenæum.

m) In Scholiis ad Nicandri Alexipharmaca p. 64. Jambe quædam inventrix carminis Jambici traditur. Ἰάμβη δούλη Μετανείρας τῆς Ἱπποθόωντος γυναικὸς ἥτις τὴν Δήμητρα λυπουμένης ἰδοῦσα ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῆς Περσεφώνης εἶπέ τινα ἔμμετρα γελοιώδη ἐπὶ τῷ παραμυθήσασθαι. Ἐξ ἐκείνης οὖν τὸ μέτρον Ἰάμβειον. Pag. 71. additur hanc Jamben fuisse filiam Panos & Echus, gente Threissam, quod legas etiam in scholiaste ad Euripidis Orestem cujus verba lib. 1. c. 14. §. 4. produxi.

Jambico virulentissimo aliis subinde versuum lyricorum generibus permixto, quo Lycamben socerum ejusque filias n) perstrinxerat & ad restin adegerat, fabulâ usum Archilochum testatur Philostratus Lib. I. imaginum c. 3. fabulâ nimirum de vulpe, ut ex Hermogene constat & Apostolio procem. proverbior. ubi verba ipsa Archilochi habes. Adde quæ supra cap. VIII. §. 18. Julianus Orat. 7. Ἀρχίλοχος ὥσπερ ἥδυσμά τι περιτιθεὶς τῇ ποιήσει μύθους ὀλιγάκις ἐχρήσατο &c. Validas brevesque ac vibrantes sententias in illo celebrat Quintilianus, quarum nonnullæ servatæ apud Stobæum. Obscœnitatem jamborum Archilochi perstringit præter Svidam Origenes 3. contra Cels. pag. 125. Archilochi ἐπῳδοὺς memorat Zenobius V. 68. prov. & Stephanus Byz. in Πάρος. Ex his Semielegi quidam fuerunt ita ut Hexametris singulis dimidius versus pentameter sive dactylica tome subjiceretur, quod ab Archilocho repertum tradunt Diomedes Lib. III. p. 502. Terentianus p. 2422. & Victorinus p. 2551. De aliis Epodon Archilocheorum generibus vide eundem pag. 2564. seq. & 2589. Ἐλεγεῖα Archilochi laudantur ab Athenæo Lib. XI. & videtur ex illis petitum quod profert Svidas in ξενία, Stobæus serm. 123. tum versus de abjiciendo scuto propter quos à Lacedæmoniis expulsum o) narrat Plutarchus in Laconicis institut. Archilochi *melos Olympionicis adcantari solitum* memorat Pindarus Olymp. Od. IX. Ἰοβάκχους Stephanus Byz. in Βέχειρ, & Hephæstio in Enchirid. p. 55. qui addubitare videtur de auctore, ait enim: οἷόν ἐστι ἐν τοῖς ἀναφερομένοις εἰς Ἀρχίλοχον Ἰοβάκχοις. Exemplum carminis hoc profert:

Δήμητρος ἁγνῆς καὶ κόρης τὴν πανήγυριν σέβων.

Τήλεφος Archilochi citatur ab Athenæo Lib. III. Allegat Poëtam istum Heraclides politia Cretensium Dio Chrysost. XXXIII. p. 399. etiam hinc inde Longinus, Etymologici M. auctor, & Eustathius, sed hic ex aliorum fide ferme, ut illius ætate jam interiisse scripta Archilochi videantur. ὁ κάλλιστος τῶν ποιητῶν dicitur Synesio in laude calvitiei pag. 75. & Dione Chrysostomo judice XXXIII. pag. 397. Homerus & Archilochus per Poëtarum quibus post hominum memoriam nullus alius mereatur comparari. Itaque & Archilochi interfector cum oraculum accederet ab eo repul-

n) *Vide* quæ viri docti ad Horatium lib. 1. Epist. 19. Defendit filias Lycambis adversus *Archilochum* Epigramma Dioscoridis Lib. III. *Antholog.* c. 12.

o) Non Archilochum ipsum sed ejus libros Lacedæmone exportari jussos tradit *Valerius* Max. *VI.* 3. quod eorum parum verecundam ac pudicam lectionem arbitrarentur. Archilochi & Hipponactis scripta â sacerdote legi vetat Julianus Imp. in fragmento p. 300. edit. Lipsiens.

repulſus eſt his verbis: Μουσάων θεράποντα κατέκτανες, ἔξιθι νηοῦ, ut refert Galenus protreptico ad artes T.4. p.1. Archilochi quædam fragmenta collegit H. Stephanus in Lyricis ſuis p.376. 426. 459. Rhetor ille à quo proverbium κακοῦ κόρακος κακὸν ᾠόν, Abulpharagio p.44. dicitur Archilochus Siculus. De Pſeud Archilocho Annii Viterbienſis dixi in Bibl. latina. Nec ſane videtur fuiſſe ullus Archilochus Hiſtoricus, neque alius Archilochus poëta junior Lacedæmonius qui veteribus memoretur. Licet ſunt qui cum Antilocho etiam confundunt, aut cum Amphilocho, cujus celebre quondam oraculum exſtitit. Plato Philoſophus à Gorgia dictus νέος Ἀρχίλοχος, quod probe noſſet ἰαμβίζειν ſive criminari, teſte Athenæo XI. p.505.

XVI. β'. ARION Methymnæus Lyricus p) Cyclei F. diſcipulus Alcmanis, clarus circa Olympiadem XXXVIII. ſcripſit ᾄσματα ſive carmina Lyrica, tum προοίμια ſive hymnos verſibus Heroicis bis mille. Vide de hoc Arione Svidam, Voſſium Inſtit. Poëtic. III. 16. 3. & quæ viri docti ad Gellium XVI. 19. Raderum ad Martial. pag. 582. & Rhodomanni Carmen græcum de Arione editum à Neandro Lipſ. 1588. 8.

XVII. α'. ARIPHRONIS Sicyonii nihil reliqvum eſt præter *pæanem in ſanitatem*, qvem ſervavit Athenæus in calce Lib. XV. Admodum vetuſtum ſcriptorem fuiſſe obſervo è Maximo Tyrio diſſ. 41. qui ejus meminit his verbis: ᾄδεται δὲ ἐξ ἀρχαίου ᾆσμα ἐν εὐχῆς μέρει·

Ὑγίεια πρεσβίστα μακάρων
Μετὰ σοῦ ναίοιμι
Τὸ λειπόμενον βιοτᾶς.
Divarum Dea ſanitas,
Tecum ſit mihi vivere
Vitæ quod ſupereſt meæ.

Reſpicit hoc σκολιὸν Svidas in Ἀρχίας, laudat & Lucianus in Apologia pro lapſu inter ſalutandum T.1. p.499.

XVII. β'. ARISTOMACHE Poëtria, de qva Plutarchus lib. V. cap. 2. ſympoſiacon.

XVIII. ARISTOTELIS Stagoritæ ſcolium q) ſive ut alii Pæanem

p) Alius Arion Pythagoreus de quo ſupra c. 13. Alius quoque Rhetor hoc nomine, cujus ἔλεγχοι allegantur à Theone in progymnaſmatis p.65. Prætereo eqvum Arionem de quo Mythologi & Loënſis lib. 2. c. 6. Epiphyllid.

q) Etymolog. M. σκολιὰ τὰ συμποτικὰ ᾄσματα. Videntur autem dicta σκολιὰ carmina quæ ex inæqualibus & diverſi generis verſibus conſtabant, ut ſonuli quidam ſive ſonetti & Madrigalia hodie. Confer Scholiaſten Luciani T.1. p.27. Alias notationes nominis profert *C*æſar *S*caliger 1. *P*oëtic. c. 44. è Plutarchi ſympoſ. lib. 1. c. 1. p. 615. Pindari quoque ἐπινίκια quæ habemus, *A*the-

nem vel hymnum in Hermiam Atarnensium Tyrannum ex Athenæi Lib. XV. c. 16. exhibet H. Stephanus in Lyricis p. 398. occurrit & apud Laërtium V. 7. Stobæum sermone p. 6. edit. Grotii, & apud Cæsarem Scaligerum p. 109. Poëtic. cui tantopere se probavit, ut ex hoc maxime perpendere cupiat lectores, qvantus vir Aristoteles fuerit in Poësi, neqve ipso Pindaro minor. Vide Meursium ad Hesych. p. 123. & Andreæ Schotti vitam Aristotelis p. 137. De aliis Aristotelis poëmatis, ut peplo ei tributo, ἔπεσι, Elegiis, προοιμίοις sive hymnis, atque encomiis, dixi infra ubi de Aristotele, Libro III. Scaliger affirmat Aristotelem scripsisse etiam pæana in Lysandrum Lacedæmonium, qui ob dignitatem in Samo olim publice canebatur. Sed Plutarchus qui de hoc pæane memorat in Lysandri vita p. 437. ab Aristotele compositum non docet. Neque Athenæus Lib. XV. p. 696. qui præterea Pæanem in Craterum Macedonem laudat scriptum non ab Aristotele sed ab Alexino Dialectico.

XIX. ARTEMO μελοποιὸς memoratur Svidæ in ὄζων & Scholiastæ Comici in Acharnens. v. 830. Fuere autem plures Artemones: 2) Artemo Lacedæmonius (Servio ad IX. Æneid. p. 578. Clazomenius) machinarum bellicarum inventor, Diodor. Sic. XII. 28. Plutarch. in Pericle p. 167. & Athenæus L. XII. p. 531. 3) Artemo pro Antiocho Syriæ Rege ab uxore hujus Laodice post interfectum maritum suum venditatus. Plin. VII. 12. Valerius Max. XII. 14. Solin. &c. 4) Artemo Milesius, qui scripsit Onirocritica libris XXII. (non XXIV. ut Hadr. Junius I. 13. animadvers.) teste Artemidoro L. II. c. 49. Memoratur & ab Eustathio ad Iliad. π. p. 1119. & inter alios somniorum scriptores à Tertull. de anima c. 46. & Fulgentio 1. Mythol. c. 13. 5) Artemo Pergamenus qui de rebus Siculis scripsit, ut è variis Scholiorum in Pindarum locis colligit Vossius de Hist. Gr. p. 335. 6) Artemo Medicus apud Plin. XXVIII. 1. cujus collyrium memorat Galenus. 7) Artemo Laodicensis, Pater Andronis quo familiariter usum se scribit Cicero XIII. 67. ad famil. 8) Artemo Cassandreus, cujus scripta quædam laudantur ab Athenæo, ut περὶ συναγωγῆς βιβλίων, & liber II. περὶ βιβλίων χρήσεως ut Jonsius p. 331. legit, sive ut Meursius περὶ χρήσεως τῶν περὶ τὰς συνουσίας ᾀδομένων. Hic ipse forte est Artemo, quem Aristotelis Epistolas recensuisse notavi supra c. 10. n. 17. è Demetrio Rhetore. Et quem περὶ ζωγράφων scripsisse tradit Harpocratio in πολύγνωτος. 9) Artemo Clazomenius, cujus ὅρους Κλαζομενίους allegat Ælianus XII. 38. hist. animal. Librum de Homero Svidas in Ἀρκτῖνος. Nescio idemne sit auctor operis περὶ Διονυσιακοῦ συστήματος cujus librum primum laudat Athenæus L. XIV. p. 636. Meursius quidem in Bibl. Gr. p. 1266. sed sine causa tribuit Artemoni

Cassan-

næus subinde vocat scolia. Specimen σκολιῶν Ἀττικῶν vide si placet apud Dionem Chrysost. 2. de regno p. 32. Plutarch. l. V. sympos. c. 3. p. 676. & Lucianum de lapsu inter salutandū T. 1. p. 498. seq.

Caſſandreo, male vero titulus libri eo in loco latine redditur *de Dionyſiaca columna ſepulchrali*, nec melius Dalechampius: *de Bacchica intelligentia*, nam ἐπίϛημα hîc ut ex contextu patet eſt vocabulum Muſicum idem fere notans quod σύϛημα, ut adeo Artemo in iſto libro perſecutus eſſe videatur hiſtoriam inſtrumentorum Muſicorum in Dionyſiis uſurpatorum. 10) Artemo Magneſius, ex cujus opere de virtute mulierum ἐκ τῶν Ἀρτέμωνος τοῦ Μάγνητος τῶν κατ' ἀρετὴν γυναιξὶ πεπραγματευμένων διηγημάτων profecit Sopater apud Photium cod. CLXI. p.176. Denique 11) fuit Artemo hæreticus, quem confutavit Cajus presbyter teſte Photio cod. XLVIII. Meminit illius operis, Caji nomine omiſſo, Euſebius V. 28. Hiſt. Eccleſ. De Artemonis vero hæreſi quam à Paulo Samoſateno iterum reſuſcitatam ait Epiphan. LXV. 1. ſtrictim agit Theodoritus II. 4. hæret. fab. ubi Artemonem hunc à nonnullis Arteman appellari ait, quemadmodum factum obſervo Methodio in convivio decem virginum p.113. & à Felice III. Papa in Epiſt. ad Petrum Fullonem p. 543. Eſt & appellativum *artemo*, quod in gloſſario Iſidori *Inſtrumentum arietis* exponitur, & ita dictum poſſit videri ab Artemone Lacedæmonio, quem machinam bellicam, cui arieti nomen, reperiſſe tradit Servius loco ſupra laudato. Malunt tamen viri docti apud Iſidorum reſcribere *inſtrumentum ratis*, quorum rationibus aſſentior. Eſt enim artemo velum quod ad antennam expanditur, atque ita Papias Iſidori exſcriptor, ita alibi ipſe Iſidorus.

XX. Ab ASCLEPIADE Lyrico nomen accepit metrum carminis *Aſclepiadeum*, non differens à Choriambico, ut ex Hephæſtione p.34. apparet. Attilius Fortunatianus p.2700. *Aſclepiadion metrum vocatur, non quod repertor ejus Aſclepiades fuerit, ſed quod eo familiarius & frequentius ſit uſus. Ante illum enim uſi Alcæus, & Sappho hoc integro uſa eſt in libro quinto.* Male Gyraldus p.493. ait Sapphonem libros quinque illo genere compoſuiſſe. Junior fuit Aſclepiades Ægyptius, cujus hymnos in Deos patrios & alia ſcripta laudat Svidas in Ἡραΐσκος. De Aſclepiade Poëta ἐπιγραμματογράφῳ Samio Theocriti Magiſtro, cujus non pauca Epigrammata occurrunt in Anthologia Maximi Planudæ, conſulenda Scholia ad Idyllion VII. v.21. & 40. Qui vero in aliis eorundem ſcholiorum locis allegatur Aſclepiades fuit Bithynus Myrleanus Grammaticus junior qui in Theocritum ſcripſit. De utroque Myrleano Aſclepiade & aliis hujus nominis vide Jonſium p.167. & 205. ſeq. Voſſium Hiſt. Gr. Tiraquellum de nobilitate pag. 343. Meurſium Bibl. Græca p.1195. & 1267. & ad Chalcidium p. 24. ſq. Hendreichii Pandectas Brandenburg. pag. 305. ſeq. De Aſclepiade Tragilenſi Tragœdumenon ſcriptore ago infra in notitia Tragicorum.

XXI.

XXI. BACCHYLIDES è Julide* civitate Ceus, Simonidis civis & fratris vel sororis filius (ἀδελφιδῆς) Pindari vero æmulus ** à quo hinc inde perstringitur in suis ad Hieronem Regem odis, siqvidem apud illum in gratia fuisse Bacchylidis Musa dicitur. Vide Schol. Pindari 2. *Pyth.* p. 211. & Ælian. IV. 15. Var. In Peloponneso scripsisse notat Plutarchus de exilio p. 605. Usus est dialecto Dorica perinde ut Pindarus & Simonides, licet non essent δωριεῖς φύσει ut ait Corinthus de dialect. Scripta ejus à Meursio in Bibl. Græca pag. 1273. recensentur. Sunt autem hæc: 1.) Ἐρωτικὰ, Athen. *Lib.* XV. p. 667. 2.) Ἐπινίκια quæ præter Stobæum Meursio notatum memorat Ammonius in Νηρεΐδες laudans *Didymum* ἐν ὑπομνήματι Βακχυλίδου ἐπινικίων. 3.) Προσῳδίαι Stob. serm. 96. 4.) Διθύραμβοι Schol. Pindari 1. Pyth. & Servius ad VI. Æneid. 5.) Ὕμνοι qvorum præter Stobæum & Schol. Aristophanis meminit Menander Rhetor capite περὶ τῶν ὕμνων τῶν εἰς τοὺς Θεούς. Verba ejus hæc sunt: Κλητικοὶ μὲν οὖν ὁπόσοι εἰσὶν οἱ πολλοὶ τῶν τε παρὰ τῇ Σαπφοῖ ἢ Ἀνακρέοντι ἢ τοῖς ἄλλοις μετρικοῖς (forte leg. μελικοῖς) κλῆσιν ἔχοντες πολλῶν Θεῶν. Ἀποπεμπτικοὶ δὲ ὁποῖοι καὶ παρὰ Βακχυλίδῃ ἔνιοι εὕρηνται ἀποπομπὴν ὡς ἀποδημίας τινὸς γενομένης ἔχοντες. 6.) Παιᾶνες. Clemens V. Strom. Zenobius II. 36. prov. & Stobæus serm. 53. His adde 7.) Bacchylidis Ὑπορχήματα Meursio præterita, qvæ laudat Stobæus serm. XI. teste Fulvio Ursino, nam in editis Stobæi codicibus solum Bacchylidæ nomen est adscriptum. Ex iisdem videtur petitus Bacchylidis locus qvi legitur apud Dionysium Halic. περὶ συνθέσεως Ὀνομάτων. *Fragmenta* hujus Poëtæ post Neandrum p. 416. & H. Stephanum p. 250. 424. collegit laudatus Ursinus pag. 199. & 340. *Lectione* Bacchylide delectatum Julianum Imp. narrat Ammianus Marcellinus XXV. 4. *Recolebat sæpe dictum Lyrici Bacchylidis, quem legebat jucunde, id asserentem, quod ut egregius pictor vultum speciosum effingit, ita pudicitia celsius consurgentem vitam exornat.* Fuit & Bacchylides qvidam Opuntius. Svidas in σοφιστής. Πλάτων γοῦν ὁ Κωμῳδοποιὸς ἐν δράματι σοφισταῖς καὶ τὸν Ὀπούντιον ποιητὴν Βακχυλίδην εἰς τοὔνομα κατέταξε τῶν σοφιστῶν. Incertum an hujus sit Epigramma qvod sub Bacchylidæ nomine exstat in Anthologia *Lib.* VI. c. 7. Cæterum Gyraldus qui ab Æliano duos præterea Bacchylides commemorari affirmat,

Gggg Athe-

* Stephanus Byz. in Ἰουλίς.

** Etiam civem Pindari, Bœotum, ex nescio qua Alcmena vel Alalcomenio Bœotiæ civitate facit Lutatius sive Lactantius ad Statium, ut verba illius lecta sunt à Gyraldo dialog. IX. pag. 474. & Fulvio Ursino in Lyricis p. 341. Sed nihil tale in emendatioribus Lutatii libris. Vide editionem Frid. Tiliobrogæ sive Lindenbrogii pag. 254. Sane Ceum Bacchylidem fuisse consentiunt Strabo, Plutarchus, Ælianus, Stephanus Byz. Svidas & alii.

Athenienſem alterum, tertiumque Arcadem, falſus haud dubie memoria eſt, nam Bacides tres (non Bacchylides) atque in his Athenienſem alterum, tertium Arcadem commemorat Ælianus XII. 35. Var.

XXI. β'. BION, Lyricus Poëta cujus meminit Laërtius IV. 58.

XXII. α'. De CHARIXENA inter Lyricas Poëtrias mentionem facit Euſtathius ad Iliad. β. p. 247. Ἦν δὲ ποιήτρια κρουμάτων καὶ Χαριξένη, ὅθεν παροιμία παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐν Ἐκκλησιαζούσαις (v. 938.) οὐ γὰρ τἀπὶ Χαριξένης τάδ' ἐστίν. Ad quem locum Scholiaſtes atque inde Svidas in Χαριξένη· εὐήθης καὶ μωρὰ ἡ Χαριξένη.

XXII. β. CERCIDÆ Megapolitani Μελίαμβοι. Laërt. IV. 76.

XXIII. α'. CINESIAS Evagoræ F. Athenienſis Plutarcho Lib. de ſuperſtitione μελοποιὸς dicitur, & dithyrambos ſcripſit, unde κυκλιοδιδάσκαλος ſive κυκλίων ᾀσμάτων ποιητὴς dicitur ab Ariſtophane. Vide Scholia ad Aves v. 1379. & 1403. & ad ranas v. 153. Ælian. X. 6. Var. Svidam in Κινησίας. E recentioribus Gyraldum p. 483. Eraſmum proverbio *Camelus pyrrichiam didicerit* & Joach. Kühnii ſpecimen notarum ad Pollucem p. 132. ſeq. Duos fuiſſe Cineſias notaverat Ariſtoteles in διδασκαλίαις, teſte Scholiaſte Comici ad Aves v. 1379. unde forte Cineſias à quibusdam vocatur Thebanus. Allegat Cineſiam quendam Erotianus in ῥεμβοειδέα τρόπον.

XXIII. β'. CLEON ἐν δευτέρῳ μελῶν allegatur à Polluce lib. X. ſect. 113.

XXIII. γ'. CLEOBULUM ᾄσματα ſcripſiſſe, h. e. Lyrica carmina teſtatur Laërtius lib. 1. ſect. 89. Ibidem tribuit ei quoque γρίφους ſed verſibus ſcriptos Hexametris, uti filia ipſius Cleobuline (alio nomine Eumetis) ſimiliter ænigmata Hexametris verſibus ſcripſerat.

XXIV. CORINNA Thebana Poëtria Pindari temporibus floruit quem quinquies ſuperavit teſte Æliano XIII. 25. Var. confer Pauſaniam Bœoticis p. 753. & Svidam. Euſtathius ad Iliad. β. pag. 247. εἰ δὲ γυνὴ ἐποποιὸς τὴν Πινδάρου λυρικὴν ἀπήλεγξεν ἡττηθέντος ἱστόρηται καὶ αὐτό, Βοιωτία δὲ ἦν ἐκείνη τὸ ἔθνος. Pindari juvenis adhuc à Corinna reprehenſi meminit Plutarchus libro de gloria Athenienſium pag. 347. ſeq. At enim apud Apollonium libro de pronominibus Corinna reprehendit Myrtidem, quod mulier cum eſſet non dubitavit cum Pindaro contendere. Μέμφομαι ἰώνγα τὰν Λιγουρὰν, Μυρτίδα μέμφομαι, ὅτι βάνα φοῦσα ἔβα Πινδάροιο ποτ' ἔριν. *Quantivis pretii* (inquit Salmaſius Epiſt. XIV. ad Voſſ.) *hoc fragmentum, etiam ad Hiſtoriam. Vides hoc carmine argui Myrtidem poëtriam à Corinna, quod mulier nata deſcenderit in certamen cum Pindaro. Atqui Ælianus & cæteri antiquorum de Corinna hoc ipſum tradunt. Notat & Heſychius* βάννα *vel*

βάνα

βάνα ex Æolica (ita leg. non *Ætolica*) *lingua esse mulierem.* In eodem libro qui MS. exstat Codice 3243. Bibl. Regiæ *Parif.* Apollonius laudat Corinnam ἐν ἰολάῳ & ἑπτ' ἐπὶ Θήβαις, ut me docuit Clarissimus Neocorus. Scripsit Corinna teste Svida *libros quinque* (ἐπῶν ut ex Hephæstionis Enchiridio colligo p. 9. ἔστι μέντοι καὶ ἐν ἔπει, ὡς παρὰ Κορίννῃ ἐν τῷ πέμπτῳ.

Ἡ δινεκῶς εὕδεις οὐ μὰν πάρος ἦσθα Κόριννα.)

Præterea νόμους λυρικοὺς ab illa scriptos ex eodem Svida discimus, quæ ᾄσματα ni fallor vocat Pausanias pag. 753. In his fuit unum *in Tanagram* Pœmandri uxorem, memoratum eidem Pausaniæ pag. 748. ex quo versiculos quosdam mihi videtur repetere Hephæstio pag. 60. Enchirid. Sed & Θοῦριν Ἀθηναίης ἀσπίδα μελψαμένη Corinna dicitur ab Antipatro in veteri Epigrammate, atque *Epigrammata* etiam condidisse ipsa à Svida traditur, licet in Anthologia editâ nullum illius occurrit. Corinnæ vel potius Pindari *librum primum* παρθενίων laudat Scholiastes Aristophanis ad Acharn. v. 719. Nescio quod poëmation aliud Corinnæ suppositum innuit Athenæus Lib. VII. Κόριννά τε ἢ ὁ πεποιηκὼς τὸ εἰς αὐτὴν ἀναφερόμενον ποιημάτιον. Denique Antoninus Liberalis c. 25. allegat Corinnæ librum primum ἑτεροίων sive Metamorphoseon. Fragmenta quædam hujus poëtriæ collegit *Fulvius Ursinus* p. 46. & 295. seq. Svidæ binas præterea Corinnas videas memorari, Thespiam unam, quæ Corinthia aliis, νόμων λυρικῶν auctorem. Altera junior Thebana, itidem Lyrica, ἡ καὶ μυῖα κληθεῖσα. Sed & primæ illi Thebanæ νόμους λυρικοὺς paulo ante Svidas tribuerat, & affirmaverat dictam μυῖαν λυρικὴν *Muscam Lyricam* (ita enim legendum apud Vossium de Poëtis Græcis pag. 29. non *Musam*) fortassis propter styli tenuitatem. Statius V. 3. silv. v. 158. *tenuisque arcana Corinnæ.* Ovidius quoque amicam suam Corinnæ nomine celebrat, sed ut ipse testatur IV. 10. Trist. v. 60. *nomine non verô dictam.* Confer Joh. Savaronem ad Sidonii Lib. II. Epist. 10. pag. 155. & carm. 23. pag. 186. Alteram Thespiacam Corinnam à Pausania itidem celebrari, præter rem, ut existimo, tradit Tiraquellus in catalogo fœminarum eruditarum, Comment. ad leges connubiales p. 297.

XXV. CRITONIS μελοποιοῦ mentio apud Svidam in Μελανιππίδης. De aliis ejusdem nominis adeundus Svidas in Κρίτων & Meursius in Bibl. Græca.

XXVI. CTESIPHON ποιητὴς τῶν καλουμένων κολάβρων, sive auctor carminum quæ inter κολαβρισμὸν, lascivæ saltationis genus, decanta-

cantabantur. Athenæus Lib. XV. c. 16. & ibi Casaubonus. Alius Ctesiphon fuit pro cujus decreto celebris exstat Demosthenis Oratio. Alius item Ctesiphon Atheniensis alter, de quo Suidas. Alius Ctesiphon sive Ctesiphron Cnossius, Architectus, Metagenis pater, condita æde Dianæ Ephesiæ, & scripto de hoc volumine clarus, de quo Vitruvius præf. Lib. VII. Salmas. ad Solin. & Franciscus Junius in Catalogo Artificum. Alius Ctesiphon cujus *Persica* & Bœotica laudat Plutarchus in parallelis, & libro de flumin. Alius forte cujus περὶ δένδρων & φυτῶν idem Plutarchus libro de flum. allegat. Alius denique Ctesiphon ad quem literas exaravit Hieronymus. Fuit & vicus sive opidum Parthiæ hoc nomine ad Tigrim situm, ad quod occisus Gordianus & Carus Imperator ictu fulminis interiit. De illa civitate præter Geographos consules Valesium ad Ammiani XXIII. *6.* p. 371. & Rittershus. ad Oppianum p. 8.

XXVII. DIONYSIUS Thebanus Epaminondæ in Musicis Magister, teste Nepote XV. 2. ab Aristoxeno apud Plutarchum Lib. de Musica p. 1142. accensetur claris Poëtis Lyricis sive λυρικῶν κρουμάτων ποιηταῖς ἀγαθοῖς, Lampro, Pindaro, Pratino. Hujus nullam mentionem fieri miror à Meursio in libro singulari quo claros Dionysios recenset, T. X. Antiquitatt. Græcarum.

XXVIII. *a.* ERINNA Lesbia * æqualis, ut ajunt, Sapphonis, innupta discessit admodum juvenis vix nata annos undeviginti, & Heroico carmine dialecto Æolica scripserat Ἠλακάτην sive *colum* versibus trecentis qui elegantia nec Homericis cedere viderentur. Præterea epigrammata, è quibus unum itemque alterum exstat in Anthologia. In his mentio monumenti quod cicadæ fecerat non Myro statuarius, ut Varro apud Plin. XXXIV. 8. sed Myro Poëtria, Μυρὼ παρθένιον στάξασα κόρα δάκρυ. Apud Stobæum serm. VII. habes oden sapphicam sub Erinnæ nomine *in laudem fortitudinis*, ut recte Grotius in Metaphrasi sua p. 48. non *in laudem urbis Romæ* ut Gesnerus Stobæi interpres, H. Stephanus in *Lyricis* p. 403. & Lipsius Lib. I. c. 2. de magnitudine Romana. Cæterum à Fulvio Ursino Erinnæ reliquias colligente pag. 39. & 295. Ode illa prætermissa est, nescio an quod illam Erinnæ non esse existimaret. Agit de Erinna etiam Tiraquellus in catalogo mulierum eruditarum, sed nonnulla tradit parum accurate, ut cum ait Myrus Epigramma in Erinnæ statuam legi Lib. VI.

* Alii aliam ejus patriam nominant. Vide Stephanum in Τῆνος, Suidam in Ἤριννα, Eustathium ad Iliad. β. p. 247. & Scholia Græca (recentis licet Scriptoris) ad Anthologiam Epigrammatum Græcorum p. 135. edit. Wechel. De tempore quoque non conveniunt scriptores, nam ab Eusebio refertur ad tempora Alexandri M. circa Olymp. *CVI.* & à Syncello p. 260. quod eodem recidit, æqualis fuisse Demosthenis traditur.

VI. Anthologiæ c.1. quod est in Cleonymum, scribit etiam Laërtio in vita Cleobuli Erinnam appellari Hexametrorum ænigmatum vatem. Sed Cleobulinam sive Cleobuli filiam Eumetin seu Eumetidem Laërtius vocat ἑξαμέτρων αἰνιγμάτων ποιήτριαν, quæ illius ænigmata sive γρῖφοι Plutarcho, Athenæo & Svidæ celebrantur. Sed & ænigma de cucurbitæ applicatione in balneo quod tangit Aristoteles III. 2. Rhetor. Demetrius de elocut. §. 102. Cleobulinæ esse, ex Plutarchi Convivio observat Menagius ad Laërt. p. 52. & in Historia mulierum Philosopharum p. 4.

* XXVIII. β'. ERIPHANES μελοποιὸς memoratus Athenæo XIV. pag. 619.

XXVIII. γ'. EUTYCHIDES μελογράφος ineptus, in quem Lucilii Epigramma p. 237. Anthologiæ, edit. Wechel.

XXIX. De GLYCONE qui Glyconium carmen reperit, nihil fere restat præter exiguum fragmentum apud Hephæstionem in Enchiridio. pag. 33. Fuere & alii hoc nomine, ut Glyco Atheniensis statuarius, Glyco medicus dati Pansæ veneni suspectus, (Sveton. August. c. XI.) Glyco vocis absonæ tragœdus de quo Casaub. ad Persium V. 9. Glyco denique sive *L*yco Philosophus de quo Laërtius V. 65. idemque (ut Heinsio visum) athleta de quo Horatius *Lib.* I. Epist. 1.

—— —— *invicti membra Glyconis.*

XXX. HERACLIDES Ponticus junior præter poëmata Heroica scripserat libros tres carmine Sapphico & Phalæcio, λέσχας inscriptos, pro Didymo Alexandrino præceptore suo adversus æmulum ipsius Aprum Grammaticum Aristarchi discipulum, de variis difficilibus quæstionibus & controversiis. Vide Svidam in Ἡρακλείδ. & λέσχαι, Artemidor. IV. 65. Onirocrit.

XXXI. HIPPODROMUS Larissæus, Sophista, Philostrati Lemnii familiaris, Athenis ac Smyrnæ docuit, & præter declamationes sive μελέτας, etiam Lyrica poëmata composuit. ᾄδονται δὲ αὐτοῦ καὶ λυρικοὶ νόμοι, καὶ γὰρ δὴ καὶ τῆς νομικῆς λύρας ἥπτετο. Philostr. 2. de Sophist. p. 615.

XXXII. HIPPONAX Ephesius circa Olymp. LX. claruit, ut præter Plinium *XXXVI.* 5. confirmat Chronicon Marmoreum Arundelianum, quod post Cyrum eum ponit, & Proclus in Chrestomathia qui ait floruisse sub Dario. Ejus de Biantis justitia eulogium refert Strabo Lib. *XIV.* p. 636. & Laërtius I. 84. Clazomenem concessisse, cum à tyrannis Athenagora & Coma, pulsus Epheso esset, testatur Svidas, unde Clazomenium appellatum in Sulpitiæ Satira v. 6. viri docti observarunt.

 Vide

Vide Adr. Junii animadverſ. Lib. I. c. 16. *Hipponacti notabilis fœditas vultûs erat* ut ait Plinius, (adde Ælian. X. 6. Var.) *quamobrem imaginem ejus laſcivia jocorum Anthemus* (Athenis Svidæ) *& Bupalus propoſuere ridentium oculis, quod Hipponax indignatus amaritudinem carminum diſtrinxit in tantum, ut credatur aliquibus ad laqueum* * *eos compuliſſe, quod tamen eſt falſum, complura enim in finitimis inſulis ſimulacra poſtea fecere.* Licet vero ἰαμβογράφος paſſim appellatur, tamen non vulgari jambico verſu uſus eſt, ſed ſcazonte ſive choliambo: λοιδορῆσαι γὰρ βουλόμενος τοὺς ἐχθροὺς, ἔθραυσε τὸ μέτρον καὶ ἐποίησε χωλὸν ἀντὶ εὐθέος καὶ ἄρυθμον, τουτέστι δεινότητι πρέπον καὶ λοιδορίᾳ. Τὸ γὰρ ἔρρυθμον καὶ εὐήκοον ἐγκωμίοις ἂν πρέποι μᾶλλον ἢ ψόγοις. Demetrius de elocut. §. 325. Tetrametri ſive octonarii ſcazontis Hipponactei exemplum exſtat apud Hephæſtionem p. 16. Jambos ſenarios & choliambos confuſe protuliſſe obſervat Priſcianus de metris pag. 1328. ſeq. Jambicum ſyllabarum quindecim in penultima claudicans Hipponacti tribuit Terentianus pag. 2436. Leges jambici carminis præterea ſubinde transgreſſum ex Heliodoro metrico obſervat idem Priſcianus pag. 1327. ubi librum primum ejus ἰάμβων allegat, quemadmodum Pollux primum ac ſecundum. Parodiam ipſius ad primos verſus libri primi Iliados verſibus Heroicis ſcriptam ex ejus Hexametris profert Athenæus Lib. XV. & primum Parodias conſcripſiſſe affirmat. Perpauca alioqui Hipponactis fragmenta ** exſtant, quem non tantum petulanter atque acerbe, ſed etiam αἰσχρῶς ſcripſiſſe, perinde ut Archilochum, ait Clemens initio primi ſtromatis. Hipponacteum præconium pro carmine probroſo dixit Cicero VII. 24. ad familiar. Scripta Hipponactis ideo à ſacerdote legi noluit Julianus Imp. uti ſupra in Archilocho dixi. Hipponactem ἐν πρώτῳ ἰάμβῳ κατὰ Βουπάλου laudat Tzetzes in Chil. X. v. 380. & ad Lycophronem v. 219. & ex ejus χωλοῖς ἰάμβοις adverſum *Mimnem*, ſive *Mimnetum* ſex verſus producit ad v. 424. Juniorem Hipponactem Grammaticum intelligo, cujus συνώνυμα laudat Athenæus Lib. *XIII.*

XXXIII. HYBRIÆ Cretenſis ſcolium ex Athenæi Lib. XV. refert H. Stephanus in Lyricis p. 398.

XXXIV.

* Exempla eorum qui dictis vel ſcriptis acerbis alios ad mortem compulerunt, collegit Clariſſ. Bælius in Lexico ubi de Hipponacte agit, nota F. confer eundem in *Ceraſi* & in *Hochſtrato, Pighioque* itidem nota F.

** Apud Ariſtotelem, Strabonem, Laërtium, Plutarchum, Stobæum, Athenæum, Euſtathium ad Homer. interpretes Heſiodi, Sophoclis, Ariſtoph. Apollonii, Lycophronis, Heſychium, Etymolog. M. Harpocrat. Tzetzem Chiliadibus, Svidam in Βούπαλος &c.

XXXIV. α΄. IBYCUS Rheginus Simonide * antiquior, æqualis Anacreontis, in Samo verſatus eſt temporibus Polycratis, & teſte Svidâ Dorice ſcripſit libros ſeptem carminum ſive μελῶν, ex quibus liber primus allegatur in ſcholiis ad Apollon. Lib. IV. Liber quintus ab Athenæo Lib. II. dipnoſ. In iisdem ſcholiis ad Lib. III. Apollonii laudatur Ibycus ἐν τῇ εἰς Γοργίαν ᾠδῇ, qui Gorgias diverſus ſit oportet à Gorgia Rhetore. Steſichorum potius auctorem eſſe ἄθλων Ibyco tributorum docet Athenæus Lib. IV. Invenit præterea Ibycus inſtrumentum Muſicum σαμβύκην teſte Athenæo Lib. IV. & Svida in σαμβύκαι, perinde ut Anacreon invenit barbitum. *Maxime omnium flagraſſe amore*, ſive ut ait Svidas ἐρωτομανέστατον fuiſſe, ex ſcriptis ejus pridem obſervavit Cicero 4. Tuſc. quæſt. Apud Euſebium in Chron. num. MCCCCLXXVII. pro *Hippico* legendum *Ibycus, carminum ** ſcriptor agnoſcitur*, ut pulchre notavit Salmaſius ad Solin. p. 52. & ante Salmaſium Arnoldus Pontacus Euſebii editor Scaligero etiam judice præſtantiſſimus, quemadmodum Gvil. Canteri emendationem qui apud Statium V.3. ſilvar. v. 153. pro *Obſitus* legit *Ibycus*, recte adverſus Barthium tuetur Reineſius Epiſt. ad Hofmannum p. 504. Prætereo quæ de Ibyci rebus & fato Gyraldus, tum Eraſmus in Adagio *Ibyci grues*, & Bonifacius hiſtoriæ ludicræ Lib. I. c. VI. Fragmenta hujus Poëtæ collegit *H. Stephanus* p. 90. & 423. *Fulvius Urſinus* p. 115. & 318. Allegatur Ibycus etiam à Galeno 1. in ſextum epidem. T. 5. pag. 455. Marino in vita Procli c. 1. &c.

XXXIV. β΄. ITHYPHALLICUM Carmen, Demetrio Poliorcetæ cum Athenas ingrederetur decantatum caſtigatius exhibet & illuſtrat Caſaubonus VI. 15. ad Athenæum.

XXXV. JULIANI Ægyptii carmen Anacreonticum quod incipit: στέφος πλέκων ποθ' εὗρον, ex libro VII. Anthologiæ exhibet H. Stephanus in Lyricis p. 408. Ejusdem Juliani, præfecti Ægypti, alia Epigrammata quamplura occurrunt in eadem Anthologia, quemadmodum & Juliani cujusdam Anteceſſoris *** & Juliani Dioclis. Fuit & Julianus Ægyptius Medicus Olympiani diſcipulus, cujus libro 48. contra Aphoriſmos Hippocratis, & Philonium ſive librum de methodo, & alium περὶ ψυχικῶν καὶ σωματικῶν παθῶν idem Galenus memorat, qui eum Alexandriæ audiverat & poſtea Hippocratem adverſus illum ſcriptis defendit. De

* Schol. Apollonii Lib. IV. ὅτι δὲ Ἀχιλλεὺς εἰς τὸ Ἠλύσιον πεδίον παραγενόμενος ἔγημε Μήδειαν, πρῶτος Ἴβυκος εἴρηκε, μεθ' ὃν Σιμωνίδης.

** Ita Hieronymus ſolet reddere vocabulum μελοποιός ut carmina ponat κατ' ἐξοχὴν pro Lyricis carminibus.

*** De Juliano Anteceſſore qui Juſtiniani Imp. temporibus claruit, Vide Menagii Amœnitates juris p. 141. ſeq.

De Juliano Theurgo patre & filio dixi ſupra Lib.I. cap. XXXVI. §. 11. Julianum Apſilarum dynaſtam qui ab Adriano Imp. regnum accepit, memorari videas ab Arriano, periplo ponti Euxini. Antonium Julianum hiſtoricum qui de Judæis ſcripſit, à Minucio Felice p.37. De Juliano Cappadoce Sophiſta, adeundi Eunapius, Svidas & qui Lexicon ejus Rhetoricum memorat Photius Cod.150. Julianus JCtus (νομικῆς φάος) in quem eſt Epigramma Theæteti IV. 1. Antholog. non eſt Salvius *Julianus* * qui juſſu Adriani Imp. edictum perpetuum condidit, ſed alter junior qui ſub Juſtiniano vixit & conſcripſit Epitomen Novellarum, idem cui opus ſuum Grammaticum dicavit Priſcianus. Julianum ἐν Ἀθήναις κληρωτὸν ἄρχοντα ſæculo poſt Chriſtum natum tertio clarum memorat antiqvum ſcholion Chriſtiani ſcriptoris ad Vitam Procli ſcriptam à Marino, ſed apud Marinum c.36. potius reſpicitur Julianus Imperator, à quo Epocham quod repetat Philoſophus paganus natione Syrus, tanto minus mirari licet, ſiquidem Vir. Clariſſ. Joh. Harduinus in Chronologia V. T. è numis illuſtrata p.62. obſervat in more poſitum fuiſſe Orientalibus, ut æram inchoarent ab exortu Principis alicujus qui de ipſis eſſet optime meritus, eamqve producerent quam diutiſſime liceret, donec alius majore beneficio prioris recordationem deleviſſet.

XXXVI. α. LAMPRUS inter Lyricos poëtas celebratur ab Ariſtoxeno apud Plutarchum. Vide ſupra n. *XXII.* Idem ni fallor Lamprus à qvo Muſicam edoctum ſe profitetur Socrates apud Platonem Menexemo, & à qvo Sophoclem Muſicam & ſaltandi artem didiciſſe teſtatur Athenæus lib. 1. p.20. male Λάμπιος in vita Sophoclis. Hunc ipſum magna in Muſicis gloria fuiſſe teſtatur Cornelius Nepos in vita Epaminondæ c.2. Alius fuit & junior longe Lamprus Erythræus, cujus auditorem fuiſſe Ariſtoxenum tradit Svidas Ἀριστόξ. Alius quoque ni fallor Lamprus Grammaticus, cujus meminit Ariſtoteles II. 7. Ethicor. ad Eudemum.

XXXVI. β. LICYMNIUS Chius μελοποιός, laudatus à Parthenio cap. 22. Ex ejus pæana in ſanitatem vide ſi lubet quæ profert Sextus decimo adverſus Mathematicos pag.447.

XXXVII. LYSIMACHUS quidam μελοποιὸς εὐτελὴς ſive Lyricus mediocris fuit cujus mentionem fecit Lycurgus Rhetor in oratione περὶ διοικήσεως teſte Harpocratione ac Svida. Fuere præterea Lyſimachus Ariſtidis Juſti Pater, teſte Platone, ſed & filius teſte Demoſth. in orat. περὶ τῶν ἀτελειῶν. Lyſimachus Macedo leoni ** objectus impune ab Alexandro,

* Ita viſum Alciato II. 27. diſpunction.

** Fabula videtur Curtio *VIII.* 1. 17.

dro, inter cujus duces ac successores postea fuit, & Lysimachiam in Ætolia condidit. Justin. XV. 3. Seneca, Plin. &c. Lysimachus Acarnan ejusdem Alexandri præceptor. Plutarch. Alexandrô. Præceptor Regis Attali, Athen. VI. 13. Lysimachus Alexandrinus qui libros περὶ νόστων scripsit teste Athenæo, Schol. Apollonii, Pindarique & Apostolio, (corrrupte Tzetzæ ad Lycophronem Symmachus) vide Jonsium p. 12. & Vossium de Hist. Græcis p. 384. Idem ut videtur Lysimachus cujus Αἰγυπτιακὰ allegat Josephus 1. contra Apion. Θηβαϊκὰ παράδοξα Scholiastes Apollonii Euripidis & Sophoclis. Confer Gisb. Cuperi Varias observationes Lib. I. c. 4. Opus de *agricultura* quod memorant Varro, Plinius, Columella, forte fuerit Lysimachi Hippocratii, cujus mentio in scholiis ad Alexipharmaca Nicandri. Prætereo Lysimachum Ptolemæi F. Hierosolymitanum, in additamentis ad librum Estheræ memoratum, & Lysimachum Menelai fratrem atque ejus in Pontificatu maximo successorem, 2. Maccab. IV. 29. Tum Lysimachum fratrem Apollodoti. Joseph. XIII. 21. Lysimachum Cyrenæum. Tzetz. VI. Chil. v. 921.

XXXVIII. MEGALOSTRATA amica Alcmanis Poëtæ, poêtria & ipsa, ut paulo ante in Alcmano observabam.

XXXIX. MELANIPPIDÆ duo fuerunt Lyrici, unus Melius (male apud Athenæum Lib. II. sub init. & XIV. p. 651. Μιλήσιος) circa Olymp. *LXV.* cui διθυράμβων βιβλία πλεῖστα, poëmata Epica, Epigrammata, elegias & alia multa Svidas tribuit. Alter prioris è filia nepos, cum Perdicca Rege versatus, & qui multa in dithyramborum modulatione innovavit, auctor & ipse plurium ᾀσμάτων & διθυράμβων. Ex alterutrius horum poêmate *Marsyâ* quædam profert Athenæus Lib. *XIV.* p. 616. & Danaides ejusdem allegat p. 651. Clemens Alex. V. Strom. p. 602. ὁ μελοποιὸς δὲ Μελανιππίδης ᾄδων Κλῦθί μοι ὦ πάτερ, θαῦμα βροτῶν τᾶς ἀειζώου ψυχᾶς μεδέων. Vide H. Stephani Lyricos pag. 390. seq. & Gyraldum p. 476. Democriti Chii Musici (qui cognominis Philosophi æqualis fuit) scomma in Menalippidem refert Aristoteles III. 9. Rhetor. ἡ δὲ μακρὰ ἀναβολὴ τῷ ποιήσαντι κακίστη. Parodia ad Hesiodi Ἐργ. 266. Melanippides enim pro antistrophis longiores anabolas fecerat, ut notat Petrus Victorius ad Aristotelis Rhetor. p. 532. Meminit Melanippidæ etiam Plutarch. p. 1095. de insuavi vita sec. Epicurum, atque in amatorio p. 758. tum libro de Musica p. 1136. & 1141.

XXXX. α. MESOMEDES Cretensis, Lyricus, libertus Adriani Imp. non exigua apud illum gratia valuit, & delicias ejus, *Antinoum* carmine celebravit. Svidas: Μεσομήδης Λυρικὸς γεγονὼς ἐπὶ τῶν Ἀδριανοῦ χρό-

νων, ἀπελεύθερος αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς μάλιστα φίλοις. γράφει οὖν εἰς Ἀντίνοον ἔπαινον (ὃς ἦν Ἀδριανοῦ παιδικά) καὶ ἄλλα διάφορα μέλη. Ab Antonino Pio ſalarium ei imminutum refert Julius Capitolinus cap. 7. ab altero Antonino (Caracalla ut notat Scaliger ad Euſeb. p. 219.) poſitum ei (jam ante aliquot annos ut videtur) defuncto honorarium monumentum, teſtatur vetus ſcriptor apud Svidam. Carmen hujus Meſomedis Anacreonticum de vitro (in Anthologia Epigrammatum Lib. IV. c. 32. male in trochaicos numeros redactum) emendavit & rectius diſpoſuit Salmaſius T. 1. ad Hiſt. Auguſt. p. 263. ubi præterea exhibet ineditum ante ejusdem Meſomedis ænigma quod incipit: ἔρπουσα πετωμένα βεβῶσα κούρα. Quanquam vero ποιητὴς νόμων κιθαρῳδικῶν vocatur ab Euſebio in Chron. & apud Svidam ὁ τοὺς κιθαρῳδικοὺς νόμους συγγράψας, hoc eſt ut interpretatur Scaliger, qui modulos muſicos fecit, ſive cantica muſicis notis expedivit: tamen poëtam quoque fuiſſe certiſſimum eſt, & in altera editione Euſebii ſui agnovit ipſe Scaliger, multis vero docet Salmaſius, νόμους & μέλη tam de modulis Muſicis quam de ipſis carminibus dici, ſicut jampridem Muſicos eosdem quoque fuiſſe Poëtas tradidit Cicero 3. de Oratore. Diomedes in Scholiis ineditis ad Dionyſium Thracem: Ἔστι τινὰ ποιήματα ἃ οὐ μόνον ἐμμέτρως γέγραπται ἀλλὰ καὶ μετὰ μέλους ἐσκέπτοντο ἃ καὶ διπλασίονα κάματον παρεῖχε τοῖς σκεπτομένοις τὸ μέτρον σπουδάζουσι διασώζειν καὶ τῶν μελῶν ἐπινοεῖν τὴν εὕρεσιν. Ταῦτ' οὖν τὰ ποιήματα καλεῖται λυρικὰ ὡς ἀπὸ λύρας ἐσκεμμένα καὶ μετὰ λύρας ἐπιδεικνύμενα.

XXXX. β'. MOSCHINE Athenienſis, Jamborum Poëtria memorata Athenæo VII. p. 297.

XLI. MUSÆUM Thebanum Thamyræ & Philammonis filium μελῶν & ᾀσμάτων Poëtam antiquiſſimum memorat Svidas.

XLII. De MYIA utraque Lyrica Poëtria, Spartiatide altera, altera Theſpiaca dixi ſupra cap. XIII. 2. cum Pythagoricas recenſerem. Nunc tantum addo Theſpiacam non diverſam videri à Corinna, de qua paulo ante num. XXIV.

XLIII. MYRO ſive MOERO Byzantia Homeri Tragici qui temporibus Ptolemæi Philadelphi * claruit filia vel potius ut in Σωσίθεος & Ὁμη-

* Antiquior videtur Myro Byzantia cujus ſimulachrum æneum Tatianus factum tradit à Cephiſodoto Statuario quem Olymp. CII. floruiſſe conſtat è Plinio. Epigramma etiam Erinnæ quo Myronis virginis cicadam celebrari dixi ſupra, cum de Erinna agerem, aliam antiquiorem hujus nominis reſpicit, ſiquidem auctor epigrammatis ſit Erinna, Sapphonis ἑταίρα & ut volunt æqualis; Verum ab Euſebio Erinna refertur ad Olymp. CVI. & ἑταῖρος non ſemper indicat æqualem, ut infra in Iſocrate obſervabo. Fuerunt & plures

ὅμηρ⊙ à Svida traditum eſt, mater, conjux Andronici Philologi, poêtria ἐπῶν καὶ ἐλεγείων καὶ μελῶν. Heroicis verſibus ſcripſerat poêma cui titulus Μνημοσύνη, ex quo nonnulla profert Athenæus Lib. XI. Forte eodem carminis genere etiam compoſuerat *diras* ſive ἀρὰς, quæ laudantur à Parthenio cap. 27. erotic. *Hymnum* illius in Neptunum memorat Euſtathius ad Iliad. β. p. 247. Antipater in Epigrammate ;

Τάσδε Θεογλώσσους Ἑλικὼν ἔθρεψε γυναῖκας
Ὕμνοις καὶ Μακεδὼν Πιερίας σκόπελ⊙,
Πρήξιλλαν, Μυρὼ, Ἀνύτης σόμα &c.

Epigramma Myrûs occurrit in Anthologia IV. 1. Fragmenta quædam collecta à *Fulvio Urſino* p. 42. & 295. At Pauſaniam quidem miror, cui non fœminæ ſed viri nomen eſt, Μύρων ὁ Βυζάντι⊙ ποιήσας ἔπη καὶ ἐλεγεῖα. pag. 721. Bœotic. ubi quædam ex eo refert de Amphione. Myro filia Ariſtotimi Eleorum tyranni memoratur à Plutarcho de virtute mulierum p. 253. De Myrone ſtatuario celeberrimo Elevthereo fuſe agit Franciſcus Junius in Artificum catalogo, præter quem fuit & Myron alter * Lycius itidem ſtatuarius diſcipulus Polycleti. Apud eundem Pauſaniam in Atticis p. 55. legendum videtur Λυκίου τοῦ Μύρων⊙ χαλκοῦν παῖδα, non Λύκιον. Idem in Eliacis poſterioribus pag. 454. & alibi ſtatuas Myronis celebrans eum vocat Athenienſem. De Myrone Prienenſi ſcriptore Μεσσηνιακῶν, vide quæ ex Athenæo & Pauſania Voſſius p. 391. de Hiſt. Græcis. Myronis Sicionyorum Tyranni mentio apud Ariſtotelem V. 12. Politic. Sed & in commentitia Prochori de S. Johanne narratione inducitur Myron quidam pater trium filiorum Rhetorum. Omitto quod Myrto à Socrate in domum recepta (vide Plutarchum in Ariſtide p. 335, & Athenæum Lib. XIII. p. 553. ſeq.) alicubi per librariorum negligentiam vocatur Myro, ut apud Eraſmum in ſcholiis ad Hieron. in Jovinian. T. 3. p. 23.

XLIX. MYRTIS Anthedonia ποιήτρια μελῶν laudatur â Plutarcho in quæſtionibus græcis p. 300. ubi ex illa refert quare Eunoſti herois lucum intrare nefas fuerit fœminis Tanagræenſibus. De ætate ejus inde conſtat, quod Pindarum & Corinnam teſte Svida inſtitúit. Vide *Fulvium Urſinum* p. 44. Ex fragmento Corinnæ, quod ſupra num. XXIV. retuli, apparet Myrtidem cum Pindaro ingenii certamen iniiſſe & propterea à Corinna fuiſſe reprehenſam.

res fœminæ, *Myronis* nomine celebres, ut Myro Rhodia Philoſopha, quam Svidas ait ſcripſiſſe χρείας γυναικῶν βασιλίδων καὶ μύθους. Tum Myro de qua Epigramma vetus quod explicat Salmaſius p. 1221. ad Solinum.

* Fuit & Elevthera urbs Lyciæ, vide Steph.

L. α. NOSSIS Locrensis, æqualis fuit Rhinthonis Tarentini vel Syracusani, qui claruit circa Olymp. CXVI. Unicum ejus Epigramma ex Anthologiæ Lib. III. refert *Fulvius Ursinus* p. 55. quod in illum quem dixi Rhinthonem est compositum. Aliud legitur apud Holstenium & Berkelium in notis ad Stephanum Byz in λοκροί. Hoc ipsum emendatius exhibuit & alia insuper tria antea inedita vulgavit illustravitque Clarissimus Bentleius in Apologia pro diss. de Epistolis Phalaridis Anglice edita p. 355. seq. Meminit hujus Nossidis Antipater in Epigrammate de novem Poëtriis.

Νοσσίδα θηλύγλωσσον ἰδὲ γλυκυαυχέα Μύρτιν.

L. β'. PARMENONIS Byzantii ἰάμβων librum primum laudat Stephanus in βεδὺ & Φρίκιον.

LI. PHALÆCUM à quo genus carminis Phalæcium nomen accepit, Gyraldus & Laur. Crassus confundunt cum Philisco sive Philico qui fuit ex Plejade Tragicorum. Mentio hujus Phalæci apud Ausonium Epist. 4. aliosque complures, Grammaticos præcipue Metricos. At scripta ejus qui commemoraret neminem reperi, nisi quod Hymnos in Cererem ab eo compositos testatur Terentianus pag. 2424. & Epigrammata Athenæus X. Dipnosophist. p. 440.

LII. PRATINÆ Phliasii quædam ex Athenæo retulit H. Stephanus in Lyricis p. 394. seq. De hoc dixi infra cap. XIX. in notitia Tragicorum.

LIII. α. PRAXILLA Sicyonia scripsit διθυράμβους ex quibus Odam cui titulus *Achilles* laudat Hephæstion in Enchiridio pag. 9. Antiquissima fuisse videtur, siquidem Praxilles trimetris usum Sapphonem notat idem Hephæstio pag. 36. Potuerunt tamen Praxillea metra dici quibus post Sapphonem Praxilla frequentius uteretur, nam & ab Eusebio in Chron. diu post Sapphonem Praxilla ponitur Olymp. LXXXII. Admirationi fuisse Praxillam ἐπὶ τῇ τῶν σκολιῶν ποιήσει ait Athenæus Lib. XV. At σκολιὸν illud de Admeto, ab aliis Alcæo vel Sapphoni tributum testatur Pausanias in Lexico apud Eustath. ad Iliad. β. p. 247. Ex Praxillæ παροινίοις petitum ait Scholiastes Aristoph. ad Σφῆκας v. 1191. *Sed & hujus Praxillæ*, inquit Gyraldus, *nunc etiam carmen legitur ad Calain puerum de amoris mutatione.* E Gyraldo Tiraquellus ad leg. conubial. p. 303. *Praxilla - cujus etiamnum exstat carmen ad Calain puerum de amoris mutatione.* Laur. Crassus de Poëtis Græcis p. 432. *De suoi Ditirambi và celebrato quello à Calai Fanciullo della Mutazion d' Amore.* Vossius: *Superest ejus carmen ad puerum Calain.* Lud. Morery in Lexico: *nous avons encore des vers qu'elle envoya à un jeune homme nommé Calais.* Hoc non occurrit apud *Fulvium Ursinum*, qui pauca quædam Praxillæ colligit p. 53. & 296.

& 296. Neque alibi hoc potui reperire, non magis quam quod Tan. Faber eam affirmat composuisse hymnos, & à Græcis recentioribus appellari *Basilicam*. Μελοποιὸς dicitur â Polemone apud Zenobium IV. 21. proverb. pro quo male in explicatione proverbii Vaticana apud A. Schottum γελοποιός. Male etiam in proverbiis è Svida VII. 47. Ἠλιθιώτερος τῆ Πραξίλλης Ἀδώνιδος idem præstantissimus Schottus vertit: *Stupidior Praxillis Adonidos*, pro *Praxillæ*. Neque Apostolii interpres probandus IX. 81. prov. qui bis habet *Praxelles*, magis vero peccavit ipse Apostolius, cui Ἄδωνις Πραξίλλης est Praxillæ filius, cum intelligatur poêma ejus de Adonide.

LIII. β'. PYTHERMON Auctor σκολιȣ̃ carminis, cujus initium habes in appendice proverbiorum Vaticana Centur. 3. proverbio 14.

LIII. γ'. SACADAS Argivus, ποιητὴς μελῶν τε καὶ ἐλεγείων μεμελοποιημένων. Vide Plutarchum de Musica p. 1134.

LIV. α'. SAPPHO Scamandronymi filia, Lesbia Mytilenensis, æqualis Alcæi fuit, ut patet vel ex Aristotelis I. Rhetor. cap. IX. & ex Sapphonis loco apud Demetrium de elocutione §. 145. ubi Alcæum celebrat. Fœminas illi familiares has refert Maximus Tyrius diss. VIII. *Gyrinnam*, *Atthidem*, *Anactoriam*, *Gorgonem*, *Andromedam*. Ibidem amores Sapphonis cum Socraticis amoribus contendit, eosque non minus atque Anacreontis honestos fuisse ac pudicos disputat, ut Archilochum contrà ὑβριστήν. Svidas præter Atthidem amicas Sapphûs nominat Telesillam, Megaramque (quibus ex Ovidio addi possunt *Cydno*, *Mnais*, & *Pyrino*. Discipulas *Anagoram* Milesiam, *Gongylam* Colophoniam & *Eunicam* Salaminiam. *Damophilam* præterea, uxorem Pamphyli, quæ cum Sapphone versata sit, & ἐρωτικά, tum hymnos in Dianam Pergæam aliaque poêmata ejus exemplo composuerit, celebrat Philostratus I. 20. de vita Apollonii. *Gellonis* quoque Lesbiæ virginis meminit Sappho apud Zenobium III. 3. prov. In *Doricham* vero quæ *Charaxi* (fratris Sapphonis) amore capta non optima fide cum eo egerat, invecta est teste Athenæo Lib. XIII. Meminit illius Dorichæ etiam Strabo Lib. XVII. & Svidas in Ῥοδώπιδος ἀνάθημα, Herodoto enim II. 135. eadem Doricha vocatur Ῥοδῶπις, licet Athenæo observante Rhodopis sive Rhodope illa de qua Herodotus, longe diversa fuerit â Dorichâ Sapphonis. Reliqui duo fratres hujus Poëtriæ, *Larichus* fuere & *Eurygius*, *Cercolas* autem maritus & Κλεὶς sive *Cleis* * filia. Ille vero

Hhhh 3 cujus

* Sappho ipsa apud Hephæstion. p. 55. Enchirid.

Ἔστι μοι καλὰ πάις χρυσέοισιν ἀνθέμοισιν
Ἐμφερῆ ἔχοισα μορφὴν ΚΛΕΪΣ ἀγαπητά.

cujus amore exarsit fuit *Pampho*, ex cujus ἔπεσι nonnulla didicisse Sapphonem testatur Pausanias Bœotic. p. 767. Falluntur enim meo judicio, qui Sapphonem poëtriam â Lesbia Pamphonis sive Phaonis amasia diversam faciunt, ut Apostolius XX. 14. proverb. & ante eum Ælianus XII. 19. Var. Menandri versus de Sapphone ob Pamphus amores in Leucadem se præcipitante servavit Strabo X. p. 452. Ipsa quidem Sappho κατ' ἐξοχὴν dicta est Poëtria teste Galeno in lib. quod animi mores temperamentum corporis sequantur. Plutarchus de Musica p. 1136. Ἀριστόξενος δέ φησιν Σαπφὼ πρώτην εὕρασθαι τὴν μιξολυδιστὶ ἁρμονίαν, παρ' ἧς τοὺς τραγῳδοποιοὺς μαθεῖν. Scripta Sapphonis hæc apud veteres memorantur:

1. Μελῶν Λυρικῶν libri IX. Svid. Maximam partem de amoribus fuere, unde ἐρωτικὰ μέλη vocant Plutarchus, Athenæus, Dio Chrysost. Orat. 2. de regno, Librum secundum & tertium laudat Hephæst. in Enchirid. quintum Pollux, Athenæus & Atilius Fortunatus: Septimum idem Hephæstio. Odarum Sapphonis quarundam argumenta refert & ad legendum quam ad decantandam aptiores fuisse notat Demetrius libro de elocutione §. 167. Inter illas fuere etiam ᾠδαὶ ἐπιθαλάμιοι, ut ex Demetrio Rhetore, Dionysio Halicarnass. Hephæstione constat & Servio. Sed & Catulli Epithalamium de Hespero, & alterum Thetidis & Pelei ex Sapphone expressum suspicatur Is. Vossius p. 189. ad Catull. Alia duo illustria Sapphonis carmina recensita & emendata videre licet in notis ejusdem Vossii ad Catull. p. 113. seq. * Jacobi Tollii ad Longin. p. 76. seq. & in Dionysio Halicarnasseo editionis præstantissimæ Hudsonianæ T. 2. p. 47. & 350. 351. Sunt & nonnulla Sapphonis Horatio in Odis pulchre transcripta & imitata, ut ab Ursino & eruditis Poëtæ Venusini interpretibus animadversum.

2. Ἐλεγεῖα. Svid. Ex his forte est, quam latino carmine ad Phaonem expressit Ovidius in Epistolis Heroidum. Eam recensitam habes in Fulvii Ursini Lyricis p. 29. Consulendus & Bachetus Meziriacus in erudito ad Epistolas Ovidii Commentario Gallice edito, & Ursinus libri laudati p. 289.

3. Ὕμνοι. Menander Rhetor, & Julianus Epist. 30. ad Alypium. Hymnus in Venerem apud Dionysiũ Halicarnass. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων.

4. Μονῳ-

* Conferre præterea juverit notas eruditissimi Boivinii ad Longinum p. 263. seq. qui è MS. antiquissimo Longini quod exstat in Bibliotheca Regis Christianissimi quædam Sapphonis loca non infeliciter restituit. Respicit & locum Sapphonis Lucianus in amoribus T. 1. p. 905. cui p. 895. celebratur τὸ μελιχρὸν αὔχημα Λεσβίων Σαπφώ. Eadem ἐνάτη Λυρικῶν, Ἀονίδων δεκάτη, Ausonio Epigrammate 32.

4. Μονῳδίαι. Svid.

5. Ἐπιγράμματα. Svid. Ex his bina supersunt in Anthologia, & unum quidem in Timadem, quæ innupta decesserat.

6. Ἴαμβοι. Svid.

7. Versus ad Anacreontem, quos ex Chamæleonte ἐν τῷ περὶ Σαπφοῦς refert Athenæus Lib. XIII. non dubitat Sapphoni esse suppositos ab Hermesianacte.

Exiguæ quædam carminum Sapphonis reliquiæ, aliquoties lucem viderunt cum Anacreonte, ut supra cum de hoc agerem notare me memini. Diligentius Fragmenta ejus collegit Fulvius Ursinus p. 7-36. & 281.-295. quanquam video ejus industriæ tum in hac tum in reliquis Lyricis nonnulla accedere posse. *Callias* Lesbius olim ut Alcæi ita Sapphonis quoque poëmata commentario illustraverat, teste Strabone. Varii quoque Comici Sapphonis nomine dramata ediderunt, ut *Antiphanes*, *Diphilus*, *Ephippus*: de quibus infra in notitia Comicorum. Non in flore ætatis decessisse, sed senium attigisse ipsa testis est apud Stobæum serm. LXIX. οὐ γὰρ τλάσομ' ἐγὼ συνοικεῖν οὖσα γεραιτέρα. Mytilenæis tanti post mortem visa est Sappho, ut ejus vultu numos suos signarent teste Polluce IX. 6. 437. qualem numum exhibet Ursinus pag. 2. fragmentor. & in elogiis Virorum illustrium p. 38. alium Sponius p. 130. Misc. eruditæ antiquitatis: alios præterea binos Clarissimus Hemsterhusius p. 1064. ad Pollucem. Sed & Alcæum in numo Mytilenæorum observat Holstenius ad Steph. p. 216. Confer Harduinum in numis urbium illustratis. De Sapphonis statua ærea à Silanione Artifice fabricata meminit præter Tatianum Cicero IV. 57. in Verrem. Sunt, ut dixi, qui etiam alteram volunt fuisse Sapphonem Lesbiam, meretricem non poëtriam, ut ait Ælianus XII. 19. Var. Sed & huic poëmata Lyrica à quibusdam tribui Svidas non accuratissimus in distinguendis scriptoribus auctor retulit. Confer si placet quæ in hanc rem elegans & eruditus scriptor Bælius in Lexico, ubi de Sapphone. De Sapphus Poëtriæ & Phaonis amoribus consulendæ notæ Historicæ Humfredi Prideaux ad Chronicon Marmoreum Arundelian. pag. 200. 201. Sapphûs icon in tomo 2. thesauri Antiqv. Græcar. Gronoviani tabula 34. è schedis Pirrhi Ligorii, ubi quod mireris Eresia appellatur.

LIV. β'. SCYTHINUS Tejus, Jamborum Poëta, cujus mentio est apud Stephanum Byz. in Τέως.

LV. SIMONIDIS Julitæ Cei magnum encomium legitur apud Platon. I. de Rep. Σιμωνίδῃ γε οὐ ῥάδιον ἀπιστεῖν, σοφὸς γὰρ καὶ θεῖος ὁ ἀνήρ. Natus Olymp. LV. 4. Versatus est cum *Pittaco* Mytilenæo, *Hipparcho* tyranno Athen. *Pausania* Rege Lacedæmonior. & *Hierone* Syracus. Tyranno: ut ex eodem

eodem Platone constat. Sed & cum *Themistocle*, ut docet Plutarchus in Themistoclis vita, & cum *Alevadis* Thessaliæ Regibus teste Sozomeno præf. ad Hist. Eccles. Annos vixit Simonides circiter nonaginta, & cum ætate provectus Pindarum instituisset, diem obiit supremum Olympiade LXXVIII. Æmulus ejus fuit *Lasus** Hermionensis teste Aristophane in Vespis, tum *Timocreon*, Rhodius, Poëta Lyricus & ipse, de quo infra suo loco. De dictis & factis Simonidis operæ pretium est videre Xenophontem in Hierone testantem inter alia eum in acie quoque adversus hostes stetisse, & quæ collegerunt Gyraldus, atque in edit. 2. Lexici Clarissimus Bælius. Nam meo quidem instituto satis fuerit scriptorum Simonidis catologum hic exhibere, quæ ad unum omnia interciderunt exceptis fragmentis collectis a Camerario & Hertelio inter Gnomologos de quibus supra cap. XI. tum in Aristologia Pindarica Mich. Neandri p. 395. & in Lyricis H. Stephani p. 272. 424. & 451. longeque diligentius â Fulvio Ursino p. 153. - 198. & 328. - 340. quibus nonnulla addidit Theodorus Canterus lib. 2. Var. Lect. cap. 7. Scripserat itaque Simonides Dorica dialecto:

1. Καμβύσου καὶ Δαρείου βασιλείαν. Svid. in Σιμωνίδης & Schol. Aristophanis ad Vespas.
2. Ναυμαχίαν Ξέρξου sive τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, μελικῶς. Svid. & Schol. Aristophanis. Schol. Apollonii Lib. I. Ex hoc opere videtur Diodorus Sic. lib. XI. p. 248. referre encomium Lacedæmoniorum qui ad Thermopylas fortissime pugnantes cecidere cum duce suo Leonida.
3. Τὴν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ Ναυμαχίαν, δι' ἐλεγείας. Svidas, Schol. Aristoph. Priscianus de metris Comicis.
4. Θρήνους. Svid. Scholiastes Aristoph. & Theocriti. Ex his threnis videtur petita *Danaë* miseriam suam ὀδυρομένη apud Dionysium Halicarnass. in calce libri περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Threnum Simonidis in Lysimachum Eretriensem memorat Harpocratio in Ταμύνας. Confer Meursium Attic. Lect. IV. 7. *Threnos sive Planctus optime scripsit Simonides*, inquit Porphyrio ad Horat. Meminit & Georgius Galesiota apud Leonem Allatium Lib. de Simeonum scriptis p. 210. Quintiliano autem X. 1. Inst. judice, præcipua Simonidis in commovenda miseratione virtus fuit, quod præter Catullum, Dionysium Halic. & Horatium confirmat Basilius Cæsareensis Epist. 379. ad Martinianum. Nihilominius idem Simonides propter singularem svavitatem meruit ut diceretur *Melicertes*, teste Svida & Schol. Aristoph.

5. Ὕμνους

* De hoc Laso consules ubi lubebit scriptores à me laudatos supra Lib. I. c. XVI. §. 4.

5. Ὕμνους & Παιᾶνας. Menander Rhetor, Svidas, & Schol. Ariſtoph. Hymnum Simonidis *in Neptunum* memorat Schol. Euripidis ad Medeam v. 4. Ad Hymnus *in memoriam* de quo Philoſtratus Lib. I. c. XI. de vita Apollonii, & inde Svidas in Σιμωνίδ. non Simonidis fuit ſed Apollonii. Falſum interim apparet quod plane nullos in Deum hymnos ſcripſerit Simonides, ut tradit Joh. Tzetzes Chil. VIII. hiſt. 228.

Οὐθ' ὕμνους ἔγραφε Θεοῖς αὐτὸς ὁ Σιμωνίδης
Ἐκκλίνων τὸ ἀνάργυρον, ἔγραφε δ' αἴνους παίδων
Ἀφ' ὧν ἐλάμβανε πολὺ καὶ διαρκὲς χρυσίον.
Ἐρωτηθεὶς δὲ πρός τινων, τί πρὸς Θεοὺς οὐ γράφεις.
Πρὸς παῖδας αἴνους γράφεις δε; ὁ Σιμωνίδης εἶπεν
Ὅτι οἱ παῖδές μοι Θεοὶ, ὡς ἐξ αὐτῶν λαμβάνων.

6. Μέλη varii generis, præcipue ἐπινίκια, atque ἐγκώμια. Theocritus * Idyll. 16. v. 44. Svidas, Schol. Ariſtophanis, Theocriti & Pindari. Περὶ Βατύλου. Apoſtolius centur. XV. proverb. 97. Carmen Simonidis *in Evalcidem* Eretriorum ducem (ſcriptum ante Olymp. LXIX) memorat Herodotus V. 102. *In Anaxilam* Meſſenium, qui mulis Olympia vicerat, Ariſtot. 3. Rhetor. & Heraclides in Politia Rheginenſ. *In Leophronem*, Athenæus. *In Megarenſes*, Scholiaſtes Theocriti: in *Scopam* ** Theſſalum (quod laudibus Caſtoris & Pollucis majorem partem repleverat) Cic. 2. de Oratore, Valerius Max. & Svidas. *In Xenocratem*, Schol. Pindari. Hiſce epiniciis Carminibus etiam adſcripſerim, quod Simonidem ἐν πεντάθλοις laudant Lucillus Tarrhæus ab Aldo editus, Suidas, Apoſtolius in ἀλκυονίδες, & quod Scholiaſti Comici ad Equites allegatur aliquid ἐκ τῶν Σιμωνίδου τεθρίππων. At enim *in Alcibiadem* ἐπινίκιον ab aliis rectius tribuitur Euripidi. Vide Valeſium ad Ammiani XIV. 6. In Scholiis vero ad Comici Nubes, τοῦτο τὸ μέλος Σιμωνίδου καὶ ἐπινίκου v. 1359. pro Ἐπινίκου legendum ἐπινίκιον. De Epiniciis etiam potiſſimum intelligendum ſuſpicor, quod Palæphatum Ægyptium Svidas refert ſcripſiſſe argumenta ſive ὑποθέσεις εἰς Σιμωνίδην. Primum mercede ἐπινίκια ſcripſiſſe, legas in Scholiis Pindari ad Iſthm. 2. & apud Tzetzam VIII. hiſt. 228. & X. hiſt. 354. ne hoc loco repetam quæ de mercenaria Simoni-

Iiii

* Apud Allatium p. 211. pro *Theoctiſto in Eratiis* legendum *Theocriti in Gratiis*.

** *Alii in Glaucum Caryſtium*, in *Leocratem* alii, alii denique in *Agatharchum fuiſſe* affirmarunt, teſte Quintiliano XI. 2. Nullum nomen adſcripſit Phædrus IV. 24. idem carmen memorans. Ἆσμα Simonidis ad Scopam Creontis Theſſali F. memorat Plato Protagorâ p. 294. Vide & Rich. Bentleium ad fragmentum Callimachi LXXI.

monidis Musa ad Phædrum notant viri docti: & quæ de ἡμιένοις ab eodem laudatis, Anonymus Græcus Scholiastes ad Aristotelis Rhetorica lib. 3. p. 55. Satis tamen acutum est, quod apud Stobæum serm. 10. rogatus cur senex etiam numos corradere non cessaret, ὅτι βουλοίμην ἂν, inquit, ἀποθανὼν τοῖς ἐχθροῖς μᾶλλον ἀπολιπεῖν, ἢ ζῶν δεῖσθαι τῶν φίλων. Aliam ejus responsionem notavit Plutarchus p. 786. an seni gerenda sit Resp. *quod per senium reliquis spoliatus voluptatibus, sola lucrandi oblectatione gravem recrearet ætatem.*

7. Τραγῳδίας. Svid. & Schol. Aristoph.

8. Ἐπιγράμματα sive Ἐλεγεῖα. Merito enim hæc duo conjungo, quoniam Epigrammata Simonidis uno disticho constantia à Pausania & aliis ἐλεγεῖα vocari, contra à Scholiaste Aristophanis ac Svida, qui Epigrammata Simonidis memorant, nullam Ἐλεγείων mentionem fieri video. Horum Epigrammatum non pauca adhuc supersunt tum in Anthologia, tum apud Herodotum VII. 228. Thucydidem, Aristotelem, Pausaniam, Hephæstionem, Stobæum, Pollucem, Laërtium, Athenæum & Aristidem, quæ collegit & descripsit Allatius de Simeonum scriptis p. 214. seq. longe plura atque emendatiora Fulvius Ursinus p. 157. seq. quem ab Allatio non consultum miror. Ἐλεγεῖα in Athenienses, qui prælio * Marathonio adversus Persas occubuerant, tumulis ipsorum inscripta memorat Pausanias Bœoticis p. 715. in quibus componendis superatum à Simonide Æschylum legitur in Tragici hujus vita. Videntur adhuc superesse Lib. III. Anthologiæ cap. εἰς ἀνδρείους. Similia exstant apud Strabonem IX. p. 425. 429. Epigramma in mortuum quem repertum humaverat & à quo per somnium monitus naufragium evaserat, præter Valerium Max. & Joh. Tzetzem in Chiliad. I. hist. 24. memorat Scholiastes Aristidis apud Ursinum p. 330. Fuerunt & in Simonidis Epigrammatis *Griphi* quidam, ut uno alteroque exemplo constat, quod producit Athenæus. Mentio Simonidis tanquam Ἐπιγραμματογράφου etiam in prolegomenis Tzetzæ ad Lycophronem, & in Scholiaste Pindari.

Locus quem ex Luciani Scytha T. 1. p. 599. producit Fulvius Ursinus p. 181. non Simonidis est, sed alterius Cei, Bacchylidis: ut observat Colomesius p. 463. ad Gyraldum. Idem Ursinus p. 181. ex Lucillo Tarrhæo in Σαρδώνιος γέλως & Theocriti Scholiaste in Idyll. I. producit loca in quibus allegatur Simonides *libro secundo de Sicilia*, & *libro 2. de Syracusis*,

* Gestum est Olymp. LXXII. 3.

cusis, sed is alius Simonides, Platone junior fuit, ut probe notatum Vossio I. 8. de Historicis Græcis. Strabonis vero locus Lib. XV. p. 728. edit. Morelli, in vitio forte cubat, licet aliud videtur Allatio p. 211. nam pro verbis ὡς εἴρηκε Σιμωνίδης ἐν Μήμνονι διθυράμβῳ τῶν Δαλιακῶν, Causabonus è Svida legit Σῆμος ὁ Ηλεῖος sive ὁ Δήλιος. Sic *ovum* quod sub Simonidis nomine laudat Franciscus Blondellus in comparatione Pindari cum Horatio p. 32. Simmiæ esse constat, de quo infra suo loco Libro tertio cap. 17. Vicissim pro Simmia Simonidis nomen male positum à Svida in Σιμμίας. Vide Jonsium p. 23. Quod porro Scholiastes Apollonii Lib. I. p. 56. τὴν γὰρ Ἰωλκὸν Μινύαι ᾤκουν, ὥς φησι Σιμωνίδης ἐν συμμίκτοις, aut subintelligendum fuerit μέλεσι, aut alius fuerit Simonides illorum συμμίκτων scriptor, siquidem ejusmodi exstiterunt qualia σύμμικτα Philemonis, Callistrati &c. de quibus Woweranus c. 13. Polymath. Fuit & alius *Simonides Jambographus* * Amorginus, qui & elegiarum libros duos Svida teste scripsit, cujus meminere Strabo, Clemens Alex. Athenæus, & alii: confer Vossium III. Instit. poët. p. 97. Allatium p. 206. Huic forte σύμμικτα rectius tribueris, & Epigramma in Sophoclis mortem. Fuit præterea qui Amorginum videtur ætate antecessisse, *Simonides Ceus junior*, circa Olymp. LXXXII. clarus, quem Svidas ait scripsisse libros III. Περὶ ** εὑρημάτων, & libros tres de genealogiis. Simonidis qui Historias suas Speusippo Philosopho inscripsit, in quibus egerat de rebus Dionis ac Bionis, meminit Laërtius IV. 5. Longe junioris Simonidis Philosophi sub Valente Imp. combusti meminit præter Zosimum & Svidam Ammianus XXIX. 1. p. 555. De aliis Simonidibus consulendus præter Vossium Lib. de Hist. Græcis, Leo Allatius libro de Simeonibus p. 217. seq. Chamæleontem Heracleotam ἐν τῷ περὶ Σιμωνίδου laudat Athenæus: nimirum de pluribus Poëtis egerat ille scriptor, ut accurate notavit Jonsius p. 93. De dialectis Simonidis & aliorum poëtarum Lyricorum, Homerique, scripserat *Tryphon* Alex. teste Svida. *Protagoram* vero poëmata Simonidis mercede accepta interpretatum esse refert Themistius Orat. XXIII. p. 289. edit. Harduini.

* Tzetzes Chil. XII. v. 52. notat Simonidem fuisse inventorem literarum η & ω, dubitat vero utrum τὸν Ἀμόργου, (Amorgi filium vocat etiam Chil. *I.* v. 619.) τὸν Σάμιον ἐκεῖνον, an Ceum. Sed Amorginum à patria non à Parente appellandum esse Stephanus Byz. & alii perspicue testantur. De literarum inventoribus consule si lubet scriptores supra à me laudatos Lib. *I.* c. XXIII. §. 2.

** Præter Simonidem hunc scripsere περὶ εὑρημάτων Antiphanes, Aristodemus, Aristoteles, Cydippus, Dinias, Ephorus, Philostephanus, Scamon Mytilenæus, Strato Peripateticus & Theophrastus. Confer Clementem Alex *I.* Strom. p. 308. Athenæum & Plinium VII. 56.

LVI. SIMON Magnesius de quo Strabo Lib. XIV. p. 648. Musicus fuisse videtur & simul Poëta. Καὶ Σίμων ὁ μελοποιὸς καὶ αὐτὸς παραφθείρας τὴν τῶν προτέρων μελοποιῶν ἀγωγὴν, καὶ τὴν Σιμῳδίαν εἰσαγαγὼν, καθάπερ ἔτι μᾶλλον Λυσιῳδοὶ καὶ Μαγῳδοί. Mentio hujus Simonis sive Simi Magnesii etiam apud Athenæum. Videndum quoque sitne diversus ab hoc Σῖμος ὁ Ἁρμονικὸς, cujus meminit Porphyrius in vita Pythagoræ p. 3.

LVII. STESICHORUS * Hesiodi filius à quibusdam habitus, ex Himera ** Siciliæ civitate fuit. Natus Olympiade XXXVII. antiquior Simonide, qui ejus meminit apud Athenæum Lib. IV. p. 172. Phalaridis Tyrannidi in Patria sua restitit, narratâ fabulâ de equo, qui ut cervi levem injuriam ulcisceretur, frena injici sibi passus esset. Vide Aristotelem II. 20. Rhetor. Quæ præterea in tributis Phalaridi Epistolis & inde apud Tzetzen Chil. I. hist. 25. & Chil. V. hist. 31. leguntur, tanquam virorum doctorum disputationibus controversa, prætereo, licet illa non præter historiæ fidem scripta mihi videntur. Obiit apud Catanenses, Olymp. LVI. ut tradit Svidas, vel serius etiam, si ætatis annum attigit LXXXV. ut Lucianus habet in Macrobiis. Dorica dialecto poëmata composuerat libris XXVI. ut ab eodem Suida annotatum. Poësis ejus Epodica è Strophe, Antistrophe & epodo constans, unde proverbium: οὐδὲ τρία Στησιχόρου de quo Suidas. In sepulchro Stesichori apud Himerenses πάντα ὀκτώ, unde in astra galorum ludo Stesichorus octonarium denotabat. Vide quæ Viri docti ad Pollucem lib. IX. c. 7. sect. 100. Tituli vero poëmatum ipsius apud veteres scriptores mihi observati hi sunt:

Ἆθλα, quæ Ibyco ab aliis, sed male, tributa, ex Simonide observat Athenæus Lib. IV. p. 172.

Βουκολικὰ μέλη. Ælian. X. 18. Var.

Γηρυονίς. Athenæus, Pausanias Arcad. p. 602. ubi male in Kühnii quoque editione, Γηρυόνη Διὶ pro Γηρυονίδι, & Schol. Apollonii. Respiciunt

& Schol.

* Hesiodi filium tradidere Philochorus, Aristoteles &c. ut Svidam ac Tzetzen prætercam. Sed alia aliorum sententia. Prius dicebatur *Tisias*, Stesichori vero nomen accepit ὅτι πρῶτος κιθαρῳδίᾳ χορὸν ἔστησεν, ut est apud Svidam. Confer de illa στάσει χοροῦ differentem Clariss. Dodvvellum Lib. de ætate Phalaridis p. 62. seq. Κύκλιος χορὸς sine ulla στάσει erat διθυραμβικῶν, ut supra dixi in Cinesia. Vide & si placet quæ de Choro Lyrico habet Tzetzes Chil. XI. hist. 377.

** Silius XIV. 223. *Littora Thermarum priscâ dotata Camœna.* Cicero 2. in Verrem c. 35. *Erat etiam Stesichori poëtæ statua senilis, incurva, cum libro, summo ut putant artificio facta, qui fuit Himeræ; sed & est & fuit tota in Græcia summo propter ingenium honore & nomine.* Iconem Stesichori juvenili facie exhibet Jac. Gronovius T. 2. Antiquitat. Græcar. tabula 38.

& Schol. Hesiodi ad Theogon. & Strabo Lib. 3. Vide Fulv. Ursinum pag. 309.

Ἑλένης κατηγορία sive ψόγος, in cujus scripti pœnam excœcatus, sed post compositum oraculi monitu Ἑλένης ἐγκώμιον sive *Palinodiam*, visum recepisse traditur. Meminit Plato Phædro, Isocrates Helenæ encomio, Dio 2. de regno p. 21. & diss. XI. p. 162. Lucianus secundo de vera Hist. T. 1. p. 673. Hieronymus 1. contra Rufin. multique alii, quos laudat Fulvius Ursinus p. 305. seq. & Allatius c. VIII. de patria Homeri. Stesichori Ἑλένην allegat Athenæus Lib. III. Ptolemæus Hephæst. Lib. IV. Ex primo Helenæ epithalamio à Stesichoro scripto Theocritum in Idyll. XVIII. quædam mutuatum notat ejus Scholiastes.

Εὐρωπεία. Schol. Eurip. Phœnissis.

Ἰλίου πέρσις. Dio Chrysost. Orat. 2. de regno, p. 25. ait Alexandrum Regem Stesichori æstimatorem fuisse, ὅτι μιμητὴς Ὁμήρου γενέσθαι δοκεῖ καὶ τὴν ἅλωσιν οὐκ ἀναξίως ἐποίησε τῆς Τροίας. Mentio in veteri tabula Iliaca apud Fabrettum p. 342. Meminit & Pausanias Phocicis p. 856. Harpocrat. in καθελών. Tzetzes ineditus apud Clariss. Dodwellum opere elaboratissimo de Cyclis pag. 802. Hoc poëma videtur respicere Quintilianus, cum Epici carminis onera, lyrâ sustinentem Stesichorum celebrat X. Inst. Or. cap. 1.

Καλύκη. Athen. Lib. XIV. Eustath. Iliad. Φ.

Κύκνος. Schol. Pindari Olymp. 10.

Ὀρεστεία. Schol. Aristoph. ad Pacem, Athen. Lib. XII. pag. 513. qui Xanthi Lyrici hoc in poëmate imitatorem fuisse Stesichorum observat.

Παιδιὰ sive παιδικά. Athen. Lib. XIII. Καὶ Στησίχορος δ' οὐ μετρίως ἐρωτικὸς γενόμενος συνέστησε καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀσμάτων ἃ δὴ καὶ τὸ παλαιὸν ἐκαλεῖτο παιδιὰ καὶ παιδικά. Ejusmodi ᾄσματος Stesichorei initium mihi videtur afferre Strabo Lib. VIII.

> Ἄγε Μοῦσα λίγεια ἄρξον ἀοιδᾶς
> Ἐρατῶν ὕμνους Σαμίων περὶ παίδων
> Ἐρατᾷ φθεγγομένα λύρα.

Παλλάδος ἐγκώμιον quod ab aliis tributum *Lamprocli*. Initium ejus affert Tzetzes Chil. I. v. 683. & Schol. Aristidis, tum Aristoph. ad Nubes qui Lamprocli tribuit.

Συοθῆραι. Athen. Lib. III.

Angelicum metrum, celeritate nunciis aptum reperit Stesicho-

 rus,

rus, cujus hoc exemplum profertur à Diomede Lib. III. p. 512. *Optima Calliope miranda poëmatibus.*

Fragmenta nonnulla Stesichori collecta sunt à Neandro pag. 421. H. Stephano pag. 76. & 443. majorique industria à Fulvio Ursino pag. 79-97. & 304-309. Socrati in carcere constituto quendam scite lyrici carmen Stesichori admodulatũ refert Am̃ianus XXVIII. 4. p. 529. Allegatur Stesichorus à Vibio Sequestro, Christiano scriptore, ubi de Himera fluvio agit, sed Ctesichorum perperam ibi exhibent quædam editiones.

LVIII. TELESILLA Argiva Lyrica poëtria claruit temporibus Cleomenis Spartanorum * Regis circa Olymp. CXXXIX. ut constat è Plutarcho Lib. de virtutibus mulierum p. 245. Itaque longe fuit junior Laide meretrice, licet Theophylactus Simocata Epistolam Telesillæ ad Laidem confinxit. Ejus ἄσματα sive μέλη memorant Pausanias, Max. Tyrius, & alii. Auctor fragmenti Censorino subjecti c. 9. *Alcman numeros etiam minuit in carmen, hinc poëtriæ melicæ; at Telesilla etiam Argiva minutiores edidit numeros.* Athenæus Lib. XIV. ἡ δὲ εἰς Ἀπόλλωνα ᾠδὴ Φιληλιὰς, ὡς ἡ Τελεσίλλα παρίστησιν. Versum ejus producit Hephæstio Enchirid. p. 36. Confer Ursini Lyricas p. 49. seq. & 296.

LIX. TELESTÆ Selinuntii quædam ex Athenæo describit H. Stephanus in Lyricis p. 392. Si idem est Telestus Poëta cujus monumentum memorat Plinius XXXV. 10. vixerit circa tempora Philippi Macedonis. Sed cujus Ἀργὼ & Ἀσκλήπιος ab Athenæo laudantur, Comicus fuit teste Svida in Τελεστής. Telestæ Dithyrambos memorat Plutarchus in Alexandro, Diodorus Sic. XIV. 47. & Athenæus Lib. XIV. laudat Τελεστὴν ἐν ὑμεναίῳ διθυράμβῳ. Aristoxenum de hoc Teleste agentem allegat Apollonius Discolus hist. mirab. c. 40. Alius fuit Telestes Æschyli ὀρχηστής, quem Tragici illius Septem Thebanam egregie saltasse tradit idem Athenæus Lib. I. pag. 22. Alius quoque Telestes Corinthi Rex apud Eusebium Chron. ad Num. MCCXXV.

LX. TELLEN tibicen pessimus, ** nec multo forte melior poëta Lyricus, etsi propter dicacitatem nonnullis probatus. Si idem qui Τέλλις Plutarcho in Apophthegmatis, Epaminondæ temporibus vixit. Zenobius proverbio ἄειδε τὰ Τέλληνος. ἐπὶ τῶν σκωπτικῶν τίθεται ἡ παροιμία. Τέλλην γὰρ αὐλητὴς ἐγένετο καὶ μελῶν ποιητὴς, παίγνιά τε *** κατέλιπεν

* Vide Luciani amores T. 1. p. 895

** Plutarch. ἦν δὲ αὐλητὴς ὁ μὲν Τέλλις κάκιστος, ὁ δὲ Ἀντιγενίδας κάλλιστος.

*** Παίγνια ejusmodi scripserant *Botrys*, *Mnaseas* Locrus, & *Salpe* Lesbia. Vide Jo. Brodæum ad Anthologiam p. 562. edit. Wechel.

πεν εὐρυθμότατα καὶ χάριν ἔχοντα πλείστην καὶ σκώμματα κομψότατα. Idem alibi: *οὗτος ὁ Τέλλην ἐγένετο αὐλητὴς καὶ μελῶν ἀνυποτάκτων* (licentioſorum & liberæ dicacitatis carminum) *ποιητής, μέμνηται αὐτοῦ Δικαίαρχος ὁ Μεσσήνιος.* Meminit & Diogenianus, Apoſtolius &c.

LXI. THEANO Lyrica Poëtria commemorata mihi fuit ſupra cap. XIII. cum de fœminis Pythagoricis agerem.

LXII. TIMOCREON Rhodius pugil ac Poëta, Simonidis adverſarius fuit, ut notatum Laërtio II. 46. Comicus veteris Comœdiæ, ſed qui præter Drama in Themiſtoclem ac Simonidem ſcripſit præterea Svida teſte *ψόγον* ſive *vituperationem Themiſtoclis* carmine Lyrico. Verſus hujus Timocreontis ante ineditos profert Allatius de Simeonum ſcriptis p. 213. è quibus colligas eum à Simonide prius læſum fuiſſe:

Κηΐα μὲ προσῆλθε φλυαρία οὐκ ἐθέλοντα
Οὐκ ἐθέλοντά με προσῆλθε Κηΐα φλυαρία.

Scolium Timocreontis *in Plutum* memorat, & ejus initium refert Ariſtophanis Scholiaſtes ad Acharnenſes v. 531. & ad ranas v. 1335. Svidas in *σκολιόν.* ex quo transſcriptum exhibet H. Stephanus in Lyricis ſuis p. 396. Reſpicit &, Clariſſ. Kuſtero ad Svidam obſervante, Iſidorus Peluſiota lib. 2. Epiſt. 146. Mortuum hoc Epigrammate Simonides perſtringit quod exſtat in Anthologia Lib. III. c. 6.

Πολλὰ φαγὼν καὶ πολλὰ πιὼν καὶ πολλὰ κάκ' εἰπὼν
Ἀνθρώπους, κεῖμαι Τιμοκρέων Ῥόδιος.

Confer Jo. Meurſium in Rhodo lib. 2. c. 13. p. 108. ſeq. De voracitate hujus Timocreontis mentio apud Ælianum I. Var. Hiſt. c. 27. & Euſtathium ad Iliad. ψ. p. 1447. At Simonides notante H. Stephano in diſſ. de Parodiis pag. 68. alluſit ad hunc epitaphii Sardanapali verſiculum: *πολλὰ πιὼν καὶ πολλὰ φαγὼν καὶ πολλὰ τρυφήσας.*

LXII. XANTHUS Poëtis Lyricis antiquiſſimis annumerandus Steſichoro antiquior eſt, qui Oreſtiam ſuam & alia ex illius carminibus compoſuit, ut teſtatur Athenæus Lib. XII. p. 513. Meminit & Ælianus IV. 26. Var. ubi conſulendæ præſtantiſſimi Perizonii notæ. De Xantho Hiſtorico Meurſius ad Heſych. pag. 173. ſeq. & Voſſius de Hiſt. Græcis. De aliis Xanthis Illuſtris Ex. Spanhemius ad Callimachum pag. 356.

LXIII. XENOCRITUS Locrenſis per omnem vitam oculis captus teſte Heraclide in Rep. Locr. poëta fuit, ac vel pæanas vel dithyrambos ſcripſit, & à Plutarcho Lib. de Muſica antiquiſſimis pæanum ſcriptoribus

bus Thaleti ac Xenodamanti accenſetur. Incertum, idemne ſit XENOCRATES ᾄσματα γεγραφὼς quem ex Ariſtoxeno memorat Laërtius IV. 15.

CAPUT XVI.

De Theſpide & ÆSCHYLO Tragicis.

Theſpis primus Tragicus Athenis. Dramata ei ab Heraclide ſuppoſita. 1. *Plures Theſpides ibid. Æſchyli ætas.* 2. *Quantum ab eo Græcæ acceſſerit Tragœdiæ.* 3. *Æſchyli μεγαλοφωνία, dramata ipſius etiam defuncto illo acta publice propoſito præmio.* 4. *Alia in ejus laudem, & quod in luctu movendo plurimum valuit. ibid. Sectâ Pythagoræus; Impietas ac vinoſitas ipſi objecta. Mors.* 5. *De Septem Æſchyli Tragœdiis quæ exſtant.* 6. *Catalogus deperditorum dramatum Æſchyli, cum variis obſervationibus.* 7 *Alia ſcripta Æſchyli deperdita, atque obiter de Tynnicho Chalcidenſi.* 8. *De editionibus, Scholiaſtis & interpretibus Æſchyli.* 9. *Catologus Scriptorum in ſcholiis Græcis ad Æſchylum allegatorum.* 10

I.

QUanquam Plato in Minoê, Tragœdiam Theſpide & Phrynicho longe antiquiorem fuiſſe contendit, quod etiam innuit Laërtius III. 56. & Svidas nominat Tragicos Theſpide antiquiores *Arionem* Methimnæum & *Epigenem* * Sicyonium, Nicephorus quoq; Gregoras (lib. X. p. 289. edit. doctiſſimi Boivinii) τὴν Ὀρφέως ἐν τραγῳδίαις δύναμιν celebrat: communis tamen ſententia jampridem obtinet, quod primus Tragœdias docuit THESPIS Icarienſis (vide Sponium de populis Atticæ & Reineſ. Var. Lect. p. 364.) ut præter Horatium, Plutarchum in Solone, aliosque teſtatur marmor Arundelianum: Θέσπις ὁ ποιητὴς - - - πρῶτος ** ὃς ἐδίδαξεν - - - καὶ ἐτέθη ὁ τράγος ἆθλον νενικηκότι, Ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀλκαίου τοῦ προτέρου, hoc eſt Olymp. LX. 4. ſive LXI. 1. Confer Meurſium in Solone cap. XXVII. Plutarchum p. 95. Dioſcoridis Epigramma editum à præſtantiſſimo Bentleio:

Θέσπις ὅδε Τραγικὴν ὃς ἀνέπλασε πρῶτος ἀοιδὴν
Κωμήταις νεαρὰς καινοτομῶν χάριτας.

Βάκ-

* De *Arione Epigene* & *Phrynicho* egi infra cap. XIX.

** Hoc vocabulum πρῶτος diſerte legitur in edit. Prideauſii p. 168. itaque Seldeni ἔκδοσιν intelligit dum illud legi in editis negat. Clariſſ. Bentleius in Apologia pro diſſ. de Epiſtolis Phalaridis p. 231.

Βάκχος ὅτε τρίτον * κατάγοι χορὸν, ᾧ τράγος ἆθλον
Χ' ὡ 'ττικὸς ἦν σύκων ἄρριχος ἆθλον ἔτι.
Οἱ δέ με νῦν πλάσσουσι νέοι, τὰ δὲ μύριος αἰὼν
Πολλὰ πρό σευ, φήσει, χἄτερα τἄλλα δ' ἐμά.

Cæterum Tragœdia hujus Thespidis non hodie tantum nulla superest, sed nec Platoni nec Aristoteli lecta ulla videtur, & quæ à junioribus scriptoribus allegantur, suppositæ fortassis sunt, ut idem Bentleius conjicit: sane *Heraclidem* Ponticum sub Thespidis nomine Tragœdias vulgasse testatur Aristoxenus apud Laërtium V. 92. Allegatur autem a Polluce VII. 12. Thespidis Πενθεὺς, præter quod drama, Svidæ memorantur ἆθλα πελίου ἢ Φορβὰς, ἱερεῖς, ἠΐθεοι. Thespidis *Alcestin*, sed ex sola & parum verisimili conjectura, in marmore Arundeliano exhibuit Seldenus, cum Svida teste primus Phrynichus fœminæ personam in tragœdia introduxerit. Profert præterea Thespidis sub nomine versiculos tres Plutarchus Lib. de audiendis poëtis p. 72. edit. Grotii, & alios sex Clemens Alex. V. Strom. p. 570. in quibus omnes literæ Alphabeti, quarum nonnullæ post Thespidis demum traduntur repertæ esse ætatem. Vide si placet quæ illustrandis hisce versibus scripta sunt à Salmasio ad Solinum p. 896. edit. Paris. à Tho. Galeo in diss. Apollodoro præfixa p. 16. seq. & â laudato Bentleio Epistolâ ad Millium p. 48. Nescio alius ne sit Thespis sive Thespides, cujus Apophthegma, ἀδαπάνητός ἐστι τῆς εὐποιΐας ὁ πλοῦτος, laudat Apostolius I. proverb. 53. adscripto nomine Θεσπίδου. Alius certe Thespis Thebanus citharœdus cujus meminit Lucianus adversus indoctum. Alius denique Thespis Erechthei F. unde Thespiadæ de quibus Diodorus Sic. Lib. IV. p. 234. De Thespide Tragico egerat qui de aliis etiam Poëtis scripsit *Chamæleon* Heracleotes, teste Svida & Apostolio in οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον.

II. ÆSCHYLUS Euphorionis F. (a) Atheniensis ex civitate Atti-

 cæ

* Id. p. 233. hæc verba exponit de Dionysiis, quæ ter quotannis *Athenis* celebrabantur, Διονύσια τὰ ἐν Λίμναις & Διονύσια τὰ κατ' ἄστυ & Διονύσια τὰ κατ' ἀγρούς, tempore quod respondet nostro Martio, *A*prili & Januario. *In* his Dionysiis *C*omœdiæ agebantur & Tragœdiæ.

(a) Macrobio Lib. *V.* Saturnal. cap. 19. *vir Siculus* dicitur, quia in Siciliâ diu extrema ætate est versatus, unde Siculis vocibus multis usum notat Athenæus Lib. *IX.* pag. 402. *A*lius fuit Æschylus Mathematicus, discipulus Hippocratis Chii (Aristot. I. 6. Meterolog.) Hujus ut putabat in Bibl. Gr. Meursius ποικίλα χρώματα laudat Svidas in Κάλαϊς. Sed illa mihi potius tribuenda videntur Æschylo *A*lexandrino, cujus *A*mphitruo & Μεσσηνιακὰ ἔπη ab *A*thenæo allegantur. Nescio cujus Æschyli περὶ παροιμιῶν laudat Zenobius in proverbio Σαρδώνιος γέλως. Æschyli Cnidii Rhetoris Cicero ut tempo-

cæ Eleuſine natus anno 525. ante Chriſtum, poſtremo Olympiadis LXIII. (b) ut teſtantur Epochæ marmoreæ Arundelianæ. Clarus fuit virtute bellicâ, quam tribus celebribus pugnis Marathonia (c), & navali ad Salaminem (d) & Platæenſi (e) demonſtravit, ſed ingenio clarior. Puer admodum in ſomnio monitus eſt â Baccho, ut tragœdias ſcriberet, factôque periculo comperit feliciter hanc rem ſibi procedere, ut ipſe refert apud Pauſaniam in Atticis p. 49. Sanè Theſpin, Phrynichum & alios, qui ante ipſum hôc in genere Athenis verſati ſunt, non minùs ſuperaſſe viſus eſt, quàm ipſe ætate jam provectior ceſſit juveni Sophocli. Primum tragœdiâ vicit, ut in iisdem marmoribus Arundelianis annotatum eſt, Archonte Philocrate Olymp. LXXIII. $\frac{3}{4}$

III. Quantum ab Æſchylô acceſſerit Græcæ Tragœdiæ, docet hoc Epigramma Dioſcoridis ab eruditiſſimô Stanleiô editum:

Θέσπιδος εὕρεμα τοῦτο, τὰ δ' ἀγροιῶτιν ἀν' ὕλαν
Παίγνια καὶ κώμους τοὺς δὲ τελειοτέρους
Αἰσχύλος ἐξύψωσε (f) *νεοσμίλευτα χαράξας*
Γράμματα χειμάρρῳ δ' οἷα καταρδόμενα
Καὶ τὰ κατὰ σκηνὴν μετεκαίνισεν. ὦ στόμα πάντων
Δεξιὸν ἀρχαίων, ἦσθά τις ἡμιθέων.

His addas licet, quæ viri docti obſervant ad iſta Horatii art. poët. v. 279.

Poſt hunc (Theſpin) *perſonæ pallæque repertor honeſtæ*
Æſchylus, & modicis inſtravit pulpita ſignis,
Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno.

Vitru-

tempore ſuo florentis meminit in Bruto, quemadmodum eidem Meurſio obſervatum. Fuit & Æſchylus quidam Menedemi Eretrienſis inimicus, de quo Laërtius lib. 2. ſect. 141. ne dicam de Æſchylo Agameſtoris F. qui Athenienſibus imperavit circa initium Olympiadum; vel de Æſchylo Corinthio ap. Plutarch. in Timoleonte p. 237. aut Æſchylo Argivo, id. in vita Arati p. 1038.

(b) Hanc ſententiam ut veriſimillimam ſecutus ſum, licet in diverſa abeant veteres pariter & recentiores. Vide Caſaub. de Satyricâ Poëſi Lib. I. cap. 5. Sam. Petitum Lib. III. Miſc. cap. 14. & qui diligentiſſimè doctiſſimèque de Æſchylô egit, Thomam Stanleium in notis ad vitam hujus Poëtæ ab Anonymô ſcriptam & Scholiis Græcis præfixam. Cui addes præſtantis ingenii virum Petrum Bælium in Lexicô Hiſtoricô Criticô Gallicè vulgatô pag. 1166. ſeq. editionis ſecundæ. Abulpharajus vero p. 55. male Æſchylum Comicum appellat.

(c) Olymp. 72. anno 3.

(d) Olymp. $\frac{74}{75}$ anno $\frac{4}{1}$

(e) Olymp. 75. anno $\frac{1}{2}$

(f) Ita legit clariſſimus Bentleius diſſ. de Epiſtolis Phalaridis p. 232. pro eô quod Stanleius ediderat, *ἐψύχωσε νοήσιμα* * *ετα*, verteratque: *gratum ſpectanti modulatus & utile carmen*, quaſi legiſſet *ὀνήσιμα*. Sed Bentleius in MS. reperit *ἐξύψωσε νονήσμια ευτα* unde hæc ipſi lectio ſubnata.

Vitruvius præfatione Libri VII. *Primum Agatharchus Athenis, Æschylo docente tragœdiam, scenam fecit, & de eâ commentarium reliquit.* Arist. c. 4. poët. καὶ τότε τῶν ὑποκριτῶν πλῆθος ἐξ ἑνὸς εἰς δύο πρῶτος Αἰσχύλος ἤγαγε, καὶ τὰ τοῦ χοροῦ ἠλάττωσε, καὶ τὸν λόγον πρωταγωνιστὴν παρεσκεύασεν. *Mox histrionum numerum auxit Æschylus, pro unô enim uti duobus cœpit, chorica contraxit, ac primarum partium sive præcipui histrionis actionem introduxit.* Idem tradit Laërtius Lib. III. sect. 56. ad quem locum Menagius affert luculentam explicationem Ludovici Castelvetrii ex ejus commentario ad Aristotelis verba jam adducta, cui addes ubi lubebit Stanleium p. 708. Athenæus Lib. I. p. 121. Καὶ Αἰσχύλος δὲ οὐ μόνον ἐξεῦρεν τὴν τῆς στολῆς εὐπρέπειαν καὶ σεμνότητα ἣν ζηλώσαντες οἱ ἱεροφάνται καὶ δᾳδοῦχοι ἀμφιέννυνται, ἀλλὰ καὶ πολλὰ σχήματα ὀρχηστικὰ αὐτὸς ἐξευρίσκων ἀνεδίδου τοῖς χορευταῖς. Χαμαιλέων γοῦν πρῶτον αὐτόν φησι σχηματίσαι τοὺς χορούς, ὀρχηστοδιδασκάλοις οὐ χρησάμενον. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τοῖς χοροῖς τὰ σχήματα ποιοῦντα τῶν ὀρχήσεων· καὶ ὅλως πᾶσαν τὴν τῆς τραγῳδίας οἰκονομίαν εἰς ἑαυτὸν περιϊστᾶν. Ὑπεκρίνετο γοῦν μετὰ τοῦ εἰκότος τὰ δράματα. *Æschylus non tantum pallarum & abollarum decorum & gravem habitum excogitavit, quam æmulati sacerdotes, & qui faces in sacris gestant ministri, iis induuntur, Sed etiam multos saltatorios gestus à se inventos chori personis tradidit. Chamæleon* (g) *igitur scribit ab eô fuisse primùm formatos choros absque saltationum doctoribus, eumque gestus chori præscripsisse, ut totam prorsùs dispositionem tragœdiæ atque actionem in se transtulerit. Agebat enim quasvis in scena personas & fabulas, ut decebat agere.* Eandem rem deinde confirmat Athenæus allatis Aristophanis testimoniis, quæ hic prætereunda duxi. Philostratus Lib. I. Sophistar. ubi de Gorgia, p. 496. Εἰ γὰρ τὸν Αἰσχύλον ἐνθυμηθείημεν ὡς πολλὰ τῇ Τραγῳδίᾳ ξυνεβάλετο, ἐσθῆτί τε αὐτὴν κατασκευάσας καὶ ὀκρίβαντι ὑψηλῷ, καὶ ἡρώων εἴδεσιν, ἀγγέλοις τε καὶ ἐξαγγέλοις (h) καὶ οἷς ἐπὶ σκηνῆς τε καὶ ὑπὸ σκηνῆς χρὴ πράττειν. *Si Æschylum consideremus, quam multa is Tragœdiæ contulerit, nam & syrmate ornavit, & sublevavit cothurnis, & pulpito excelso grandiorem fecit, & Heroûm*

(g) Chamæleon Heracleotes, qui de Poëtis egit, & ἐν τῷ περὶ Αἰσχύλου laudatur ab eodem Athenæo Lib. IX. p. 375. & X. pag. 428. Glaucum ἐν τοῖς περὶ Αἰσχύλου μύθων memorat Anonymus Scholiastes Græcus in argumento Persarum Æschyli. Heraclides quoque Ponticus teste Laërtio V. 88. scripserat περὶ τῶν τριῶν τραγῳδοποιῶν *de Æschylo, Sophocl. & Euripide.* Cæterum de Glauco Rhegino consules Jonsium, uti de Chamæleonte quoque, de quo præterea agunt Vossius in Historicis & Meursius in Bibl. Græca.

(h) Schol. ad Euripidis Hippolytum vers. 776. ἐξάγγελος ὁ τὰ πεπραγμένα ἔνδον τῆς σκηνῆς τῷ χορῷ ἀναγγέλλων. Mentio ἀγγέλου τραγικοῦ apud Lucianum Nigrino T. 1. p. 25. Hinc linguam Nemesius p. 10. edit. Oxon. eleganter vocat ἐξάγγελον τῶν κατὰ νοῦν κινημάτων.

roûm formis, nunciis, & iis omnibus quæ in scenâ aut sub scenâ agenda sunt. Alter Philostratus Lib. VI. vitæ Apollonii c.6. p.258. Συνέςειλε τὲς χορὲς ὁ Αἰσχύλ☉ ἀποτάδην ὄντας, καὶ τὰς τῶν ὑποκριτῶν ἀντιλέξεις εὗρε, παραιτησάμεν☉ τὸ τῶν μονῳδιῶν μῆκ☉, καὶ τὸ ὑπὸ σκηνῆς ἀποθνήσκειν ἐπενόησεν, ὡς μὴ ἐν φανερῷ σφάττοιεν. Ὀκρίβαντας δὲ τὲς ὑποκριτὰς ἐνεβίβασεν ὡς ἴσα ἥρωσι βαίνοιεν, ἐσθήμασί τε πρῶτ☉ ἐκόσμησε ὁ πρόσφορον ἥρωσι. *Cum Æschylus artem tragicam confusam nimis & rudem immitemque videret, eam aliquantùm moderatus est. Itaque contraxit choros nimiùm productos, reperitque ut histriones inter se colloquerentur, refugiens monodias illas prolixas, excogitatâ etiam cæde sub scenâ, ne in omnium oculis homines interficerentur.* (i) *Cothurnos prætereà histrionibus induit, ut gradientes Herôas repræsentarent, & vestes idoneas Heroibus attribuit.* Themistius Orat. 26. p. 316. Ἀλλὰ καὶ ἡ σεμνὴ τραγῳδία &c. *Immo & gravis ipsa ac severa tragœdia num cum omni simul apparatu, cum choro & actoribus in theatrum pervenit? Nec Aristoteli credimus, cum ait initio chorum ingredientem in Deorum aliquod præconium cecinisse, Thespin vero prologum ac ῥῆσιν sermocinationem invenisse, Æschylum vero τρίτον ὑποκριτὴν καὶ ὀκρίβαντας tertium actorem & pulpitum; cætera nos à Sophocle & Euripide accepisse?* Primus etiam præter arbylas cothurnosque in scenâ induxit usum personarum sive larvarum, cum anteà ore & vultu fæcibus inunctô tragœdias egissent. Svidas in Αἰσχύλ☉. Οὗτ☉ πρῶτ☉ εὗρε προσωπεῖα δεινὰ κεχρισμένα ἔχειν τὲς τραγικὲς, καὶ ταῖς ἀρβύλαις τοῖς καλεμένοις ἐμβάταις κεχρῆσθαι. *Hic primus invenit, ut tragici uterentur personis terribilibus & unctis, arbylisque, calceamenti genere ita appellatô.* Idem tradit Porphyrion ad Horatium, & Horatius ipse in locô ante adducto. De reliquâ scenæ διαθέσει sive apparatu, quem ab Æschylô repertum ait anonymus auctor vitæ ejus Græcus, suffecerit adscripsisse, quæ notat præstantissimus Stanleius pag. 702. *Scenæ antiquitus, cum adhuc tragœdia in lacte quasi & fasciis esset, è ramis & frondibus confectæ erant cum racemis & corymbis, quasi umbracula quædam, quæ parietes non haberent, ait Servius, Ovidium sequutus:*

Illic quas tulerant nemorosa palatia frondes
Simpliciter positæ Scena sine arte fuit.

Posteà casæ cum cellis effectæ; postremò magnifice exornatæ sunt. Hanc demùm perfectionem contulit Aeschylus - - & primus scenam ornavit picturis, machinis, aris, sepulchris, tubis, spectris & Divis, quæ omnia in alterâ vitâ Aeschyli, MS. Oxoniensi & editioni Robortelli præfixa, enumerantur: Τὴν δὲ σκηνὴν ἐκόσμησε, καὶ τὴν ὄψιν τῶν θεωμένων κατέπληξε τῇ λαμπρότητι, γραφαῖς καὶ μηχαναῖς, βωμοῖς τε

(i) Huc refer illud Horatii v. 185. poetic.
Nec pueros coram populo Medea trucidet.

τε καὶ τάφοις, σάλπιγξιν, εἰδώλοις, ἐριννύσι. *Machinis usum fuisse tradit & Eustathius in Iliad. Σ. ubi clypeorum insignia ait in ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις descripsisse, quasi essent animata, quod & fecerat antea Homerus in Achillis clypeo. Tumulos etiam adhibuisse, ex principio Χοηφόρων discimus: Umbras, ex Prometheo vincto & Persis, Diras, ex Eumenidibus.*

IV. Cum priores Tragici ludicrô ferè sermone ac γελοίᾳ λέξει fuissent usi, Aeschylus primus sectatus est μεγαλοφωνίαν & genus dicendi ἁδρὸν de quô cum idem Stanleius p.705. agat, adscribam tantùm verba Quintiliani Lib. X. Institut. cap. I. *Tragœdias primus in lucem Aeschylus protulit, sublimis & gravis & grandiloquus sæpe usque ad vitium:* (confer Svidam in ψόφου πλέως, & in λῆμα Θούριον.) *Sed rudis in plerisque & incompositus, propter quod correctas ejus fabulas in certamen deferre posterioribus poëtis Athenienses permisere, suntque eô modò multi coronati:* Hoc est, ni fallor, quod apud Philostratum Lib. VI. de vita Apollonii c. 6 p. 258. legas: ὅθεν Ἀθηναῖοι πατέρα μὲν τῆς τραγῳδίας αὐτὸν (Αἰσχύλον) ἡγοῦντο, ἐκάλουν δὲ καὶ τεθνεῶτα εἰς Διονύσια. Τὰ γὰρ τοῦ Αἰσχύλου ψηφισαμένων ἀνεδιδάσκετο καὶ ἐνίκα ἐκ καινῆς. *Athenienses indè eum Tragœdiæ parentem habuerunt, & jam defunctum vocârunt ad Dionysia* (sive jam defuncti tragœdias in Dionysiis agi jusserunt) *Aeschyli enim dramata ex decreto iterum docebantur, qua ratione de novo ille vicit.* Adde Scholiasten Aristophanis ad Archanenses pag. 261. & ad Ranas pag. 164. Anonymus auctor vitæ Aeschyli addit præmium propositum iis qui illius tragœdias docerent. Confer Plutarchum in vita Lycurgi Rhetoris, Sam. Petitum ad leges Atticas p. 68. & Stanleium pag. 708. Etiam in conviviis ramum myrti gestantes pueri, poëmata Æschyli recitabant, ut præter alios docet Svidas in μυῤῥινῶν. Tanti quoque visæ sunt Ptolomæo Evergeti tragœdiæ Æschyli, Sophoclis & Euripidis ut pignore XV. talentorum interposito eas describendas sibi peteret ab Atheniensibus, & antiquis codicibus sibi servatis pulcherrime descriptas restitueret & quindecim insuper talenta eis relinqueret, teste Galeno comment. 2. in 3. Epidem. T. 5. pag. 412. Plurimùm valuisse Æschylum in movendô mœrore & rebus tristibus commemorandis notavit Basilius M. Epist. 379. ad Martinianum: Σιμωνίδου ὄντως ἤ τινος τοιούτου μελοποιοῦ ἐδεόμεθα, ἐναργῶς εἰδότος ἐπιστενάζειν τοῖς πάθεσι. Καίτοι τί λέγω Σιμωνίδην; δέον Αἰσχύλον εἰπεῖν, ἢ εἰ δή τις ἕτερος παραπλησίως ἐκείνῳ συμφορᾶς μέγεθος ἐναργῶς διαθέμενος μεγαλοφώνως ὠδύρατο.

V. Pythagoræ dogmata secutum testatur Cicero Lib. II. Tusc. quæst. p. 179. *Veniat Æschylus, non Poëta solum, sed etiam Pythagoreus, sic enim accepimus.* Ni Cicero forte Æschylum Tragicum confudit cum altero Æschylo Hippocratis Chii discipulo de quo supra cap. XIII. Porro è Platonis Lib.

II. de Republ. ſub extremum, apparet ab eô referri inter Poëtas, quorum lectionem, quòd de Diis parùm reverenter loquantur, interdicendam juventuti exiſtimat, & quorum dramata nolit publicè doceri aut ſpectari. Etiam apud Athenienſes impietatis accuſatum, vix pœnam captis evaſiſſe interceſſione fratris Amyniæ * narrat Aelianus Lib. V. Variar. cap. 19. ſive quod Eumenidum crinibus primus angues inſeruit, ſive quod choro quinquaginta Eumenidum ita exterruit ſpectatores, ut infantes deliquium, gravidæ abortum paterentur: ſive quod primus Poëtarum Aegyptiam potius quam Græcam ſecutus Theogoniam, Dianam auſus ſit vocare filiam non Latonæ ſed Cereris; ſive potius, cui ſententiæ eruditus Æliani interpres Jacobus Perizonius meritò adſtipulatur, quod Myſteria Eleuſinia in theatro propalaſſet, cauſatus deindè ſe haud initiatum, ἀπόῤῥητα illa quod eſſent, ignoraſſe, ut docent Clemens Alex. II. Stromatum p. 387. & Ariſtoteles Lib. III. Nicomach. cap. 1. ad quem locum Euſtratius: *Videtur Æſchylus in ſagittariis, in ſacerdotibus, in Siſypho ſaxum volvente, in Iphigenia item & Oedipode, de Cereris ſacris curioſius quædam evulgaſſe, de quô Heraclides Ponticus in primo de Homero libro ſcribit parum abfuiſſe, quin in ſcena eâ de cauſa fuerit interemptus, quod nonnulla de myſteriis prodere videretur: Præſenſiſſe enim populi tumultum, atque ad aram Bacchi confugiſſe, cumque Areopagitæ interceſſiſſent, dicerentque nihil prius de eo temerè conſulendum quàm judicio ſuo fuiſſet decretum: Ita fuiſſe in judicium adductum, atq; abſolutum, clementiâ judicum maximè veniam conſecutum, quod ſtrenuè apud Marathonem pro patria pugnaverat. Nam & fratri Cynægyro manus obtruncatæ fuerant, ipſe graviter ſaucius ex eô prælio fuerat exportatus.* Δοκεῖ γὰρ Αἰσχύλος λέγειν μυστικά τινα ἔν τε ταῖς τοξότισι καὶ ἱεραίαις καὶ ἐν Σισύφῳ πετροκυλιστῇ καὶ ἐν Ἰφιγενείᾳ καὶ ἐν Οἰδίποδι. Ἐν γὰρ τούτοις πᾶσι περὶ Δημήτρας λέγων τῶν μυστικωτέρων περιεργωτέρον ἅπτεσθαι ἔοικε. Λέγει δὲ καὶ περὶ Αἰσχύλου καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ὁμήρου, ὡς κινδυνεύοντος ἐπὶ σκηνῆς ἀναιρεθῆναι, ἐπὶ τῷ τῶν μυστικῶν ἐκφέρειν τινὰ δοκεῖν, εἰ μὴ προαισθόμενος κατέφυγεν ἐπὶ τὸν τοῦ Διονύσου βωμὸν, καὶ Ἀρειοπαγιτῶν αὐτὸν παραιτησαμένων ὡς ὀφείλοντα κριθῆναι πρῶτον, ἐδόκει ὑπαχθῆναι εἰς δικαστήριον καὶ ἀποφυγεῖν, αὐτῶν δικαστῶν ἀφέντων, μάλιστα, διὰ τὰ πραχθέντα αὐτῷ ἐν τῇ ἐπὶ Μαραθῶνι μάχῃ. Ὁ μὲν γὰρ ἀδελφὸς αὐτοῦ Κυναίγυρος ἀπεκόπει τὰς χεῖρας, αὐτὸς δὲ πολλὰ τρωθεὶς ἀνηνέχθη φοράδον. Cum vino incaluiſſet, tragœdias ſcribere ſolitum Æſchylum tradit Plutarchus Lib. I. Sympoſiac. qu. 5. & lib. VII. qv. 10. Lúcianus in Demoſthenis encomio. Victus Athenis Archonte Apſephione Olymp. LXXVII. $\frac{3}{4}$ a juvene Sopho-

cle

* Hujus *A*myniæ qui in pugna Salaminia fortiter fecit, mentio exſtat apud Diodorum Siculum lib. XI. T. 2. p. 22.

cle, indignabundus secessit in Siciliam, ubi defunctus & circa Gelam humatus est teste eodem Plutarcho in Cimone. p. 483. Obiit Olympiad. LXXVIII. anno 2. ante Christum 467. (ætatis undesexagesimo *) cum aquila in illius temerè confidentis calvum caput testudinem dejecisset, ut præter alios refert Svidas in *χελώνη μυῶν*. Epitaphium ejus hoc refert Plutarchus libro de exilio p. 604.

Αἰσχύλον Εὐφορίωνος Ἀθηναῖον τόδε κεύθει
Μνῆμα καταφθίμενον πυροφόροιο Γέλας.

VI. Exstant Æschyli Tragœdiæ septem.

1. ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ *Prometheus vinctus* sive *religatus*. Cicero Lib. II. Quæst. Tusc. p. 179. profert versus duodetriginta Æschyli latinè à se redditos, in quibus loquitur Prometheus affixus ad Caucasum. Sed in hâc Æschyli tragœdia versus illi haut leguntur, quæ Prometheum inducit vinctum non ad Caucasum, sed πρὸς τοῖς Εὐρωπαίοις μέρεσι τοῦ Ὠκεανοῦ, *ad Europæas partes Oceani*, ut observat Græcus Scholiastes. Videntur itaque petiti è Tragœdiâ deperdita, quæ inscribebatur Prometheus λυόμενος. Prometheum vinctum latina prosa vertit *Matthias Garbitius*, Græceque & latine adjectis notis edidit Basil. 1559. 8vo. Cum eâdem versione recusus in tragœdiis selectis H. Stephani A. 1567. 12mo. Ex Prometheo Æschyli multa translata in parabatem J. Aug. Thuani, notat Grotius Epist. 139. *Matthiam* quoque *Flacium* in hâc Tragœdiâ latinè transferenda versatum memorant Pandectæ Brandenburgicæ, Flacium fortassè pro Garbitiô per auctoris memoriæ lapsum appellantes. Prometheum docuit Æschylus victor anno ætatis 53. Olymp. LXXVI. 4. archonte Menone. Reliqua tria tetralogiæ dramata fuere *Phineus*, *Persæ* & *Glaucius Potniensis*.

2. ἙΠΤΑ ἘΠῚ ΘΗΒΑΙΣ ** *Septem Duces adversus Thebas*, actæ post Olymp. LXXVI. Telesten Æschyli ὀρχηστὴν qui hoc drama saltavit, admirationi fuisse tradit Athenæus Lib. I. pag. 22. Stylo veteri tragicô expressa septem Thebana â *Quintô Septimiô Florente Christiano* Paris. 1585. 4to. Idem Prometheum quoque simili Metaphrasi illustraverat, sed quod sciam

* Petavius Scholiasten Græcum secutus ponit Æschylum anno ætatis LXV. obiisse Olymp. LXXVI. 1. ut adeo natus fuerit LX. 1. Auctor vitæ Sophoclis natum testatur Ol. LXVII. 1. *Verùm* malui sequi rationes marmoris Arundeliani.

** Plutarch. VII. 10. sympos. ὥσπερ καὶ τὸν Αἰσχύλον ἱστοροῦσιν τὰς τραγῳδίας ἐμπίνοντα ποιεῖν, καὶ οὐχ ὡς ὁ Γοργίας εἶπεν ἓν τῶν δραμάτων αὐτοῦ μέγιστον Ἄρεως εἶναι τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ἀλλὰ πάντα Διονύσου.

ſciam adhuc inedità. Latina proſaria verſio *Joannis Caſelii* prodiit Roſtoch. 1582. 8. Et idem drama Græce ac latine, Caſelio edente ibid 1581. 4.

3. ΠΈΡΣΑΙ ante ſeptem Thebanam actæ ſunt, ut teſtatur Schol. Ariſtoph. ad Ranas, Archonte Menone Olymp. LXXVI. anno 4. Hanc Tragœdiam è Phœniſſis *Phrynichi* concinnatam notavit Glaucus Rheginus in libro de fabulis Æſchyli, & innuit in ranis Ariſtophanes. Quæ de ſucceſſione Regum Perſarum leguntur v. 765. ſeq. non temere alibi invenias. Confer Chronologorum Principes Scaligerum, Petavium, Marshamum; ac ſi placet Barnabam Briſſonium opere de regnô Perſarum.

4. ΑΓΑΜΈΜΝΩΝ Acta Archonte Philocle Olymp. LXX. (non XXVIII. ut in argumento græco perperàm legitur) anno 2. De hâc ita Salmaſius præf. ad librum de Lingua Helleniſticâ p. 37. *Quis Æſchylum poſſit affirmare, Græcè nunc ſcienti magis patere explicabilem quàm Evangelia aut Epiſtolas Apoſtolicas? Unus ejus Agamemnon obſcuritate ſuperat, quantum eſt librorum ſacrorum cum ſuis Hebraiſmis & Syriaſmis, & tota Helleniſticæ ſuppellectile vel farragine.* Agamémnonem Æſchyli in primâ editione mancam & cum Choêphoris confuſam diſtinxerunt & integritati ſuæ ex MStis codd. reſtituerunt *Franciſcus Robortellus*, *Bartholomæus Barbadorus*, *Hieronymus Mæus*, & *Petrus Victorius*.

5. ΧΟΗΦΌΡΟΙ *Inferiæ*. Tragœdia itidem acta Olymp. LXX. 2. cum Agamemnone atque Eumenidibus. Hanc primus edidit *Franciſcus Robertellus* A. 1552. ſed initio mutilam, quod ex Ariſtophanis Ranis, nec integrum tamen, repoſuit *Stanleius*.

6. ἘΥΜΈΝΙΔΕΣ *Furiæ* ſive *Diræ*, quæ cum Agamemnone, Choêphoris, & dramate Satyrico deperdito, cui titulus erat Proteus, conſtituerunt tetralogiam, quam *Oreſtiam* vocat Ariſtophanes, ut ex veteribus διδασκαλίαις obſervat Scholiaſtes Comici ad Ranas. Itaque & Eumenides Æſchylus docuit Olymp. LXX. 2. Has ſtylo veteri Pacuviano vertiſſe ſe teſtatur *Joſephus Scaliger* p. 111. ad Varronem, ubi Eumenides Æſchyli ab *Ennio* olim translatas obſervat. Ejusdem verſionis ſuæ meminit Epiſtola 30. ad Florentem Chriſtianum. In illis Poëta chorum quinquaginta Eumenidum in theatrum induxerat, quo ſpectaculo ita perterriti ſpectatores, ὥστε τὰ νήπια ἐκψύξαι, τὰ δὲ ἔμβρυα ἐξαμβλωθῆναι, ut narrat anonymus vitæ Æſchyli auctor. Ab eo tempore numerus chori Tragici ad quindecim reductus eſt, teſte Julio Polluce Lib. IV. c. 15. Confer Samuelem Petitum ad leges Atticas p. 66.

7. ἹΚΕ-

7. ΙΚΈΤΙΔΕΣ *Supplices.*

VII. Anonymus ſcriptor Græcus vitæ Æſchyli, ait eum feciſſe dramata *ſeptuaginta*, & quinque Satyrica. Svidas ipſi tragœdias *nonaginta* tribuit. Sed utrumque numerum excedunt nomina fabularum jam à me recenſenda, ſive quod una tragœdia ſub duplici nomine laudatur ab antiquis, ſive quod nomina corrupta numerum auxere, ſive quod falſo quædam hujus Aeſchyli nomine ferebantur, ſive quod Svidas & alter anonymus pariter in numero dramatum falſi fuerunt. Cæterum nomina deperditarum Æſchyli tragœdiarum hæc ſunt, partim memorata in Catalogo qui græcis in Aeſchylum ſcholiis præfigitur, partim obſervata à Joh. Meurſio in diatriba de Aeſchyli Sophoclis & Euripidis Tragœdiis (quæ poſt editionem Lugd. Bat. 1619. 4. ex auctoris Chirographo auctior edita eſt Tom. 10. Antiquitatum Græcarum Clariſſimi Gronovii) ab eôdem Meurſio in Bibliothecâ Græca pag. 1197. ſeq. à Thoma Stanleio in Æſchyli fragmentis, ab Hugone Grotio in excerptis Tragicorum, & à Thoma Gatakero in Adverſariis poſthumis cap. 10. quibus plures obſervationes noſtræ accedunt.

Ἀθάμας Athen. Heſych.

Αἴας Λοκρὸς Zenob. VI. 14. prov. & Αἴας alter μαστιγοφόρος, ſi audimus Gatakerum hoc è quôdam Scholiaſtæ Sophoclis locô colligentem.

Αἰγύπτιοι. Catalog.

Αἴτνα, Αἴτναι, Αἰτναῖαι, Αἰτναῖοι γνήσιοι & Αἰτναῖοι νόθοι. Vide Holſten. ad Stephanum in παλική. Et Macrobium V. 19. Pro Αἰτναίαις male Αἰτανίαις legi apud Heſychium in ἀναξίαν, poſt Meurſium notavit Salmaſius.

Æſchylum *in Alcibiade*, laudari videas in Svida latino Hieron. Wolfii, voce σκύμνος. Sed in græco tantum eſt: Αἰσχύλος λέγει περὶ Ἀλκιβιάδου. Sic Plutarch. de audiendis Poëtis p. 32. Αἰσχύλος περὶ τοῦ Ἀμφιαρέως γράφων. Et in Ariſtide p. 320.

Ἀλκμήνη. Heſych.

Ἀμυμώνη. Athen. Heſych. Ammonius in γῆμαι.

Ἀμφιτρύων & Μεσσηνιακὰ ἔπη, perperàm in Meurſii Bibl. Græca referuntur inter tragœdias Aeſchyli Athenienſis: Alexandrini enim eſſe, probe ex Athenæo obſervaverat idem vir doctus alibi.

Ἀργεῖοι Catalog. & Etymol. M. Pro quo male Ἀργεία apud Heſychium in ἀπόσκημμα & in ἐμμέλεια non minus corrupte ἀργύρεαι.

Ἀργεῖαι. Vide Jac. Gronov. præfat. ad Harpocrat. **** 4.

Ἀργὼ ſive κωπευστής. Catalog.

Ἀταλάντη id.

Βάκχαι id.

Βάσσαραι sive Βασσαρίδες Hesych. Scholiastes Nicandri ad Theriac.

Γλαῦκος Πόντιος. Strabo Lib. X. p.447. Pausan. Bœoticis, & Athenæus.

Γλαῦκος Ποτνιεύς. Strabo Lib. IX. Scholiastes Aristoph. ad Ranas, Euripidis ad Phœniss. Æschyli in argumento Persar. unde hausit Scaliger in descriptione Olympiadum Græce edita ad Olymp. LXXVI. 4. Cæterum duo diversa Æschyli dramata fuisse Glaucum Pontium & Glaucum Potniensem, adeoque distinguenda, contra Casaubonum Meursius docet. Glaucus Æschyli, uter, incertum, memorantur à Schol. Theocriti Idyll. 4. Pindari Pythionic. Od. 1.

Δανάη sive Δαναΐδες Hesych. Schol. Pindari Od. 3. Athen.

Δικτυουλκοί. Hesych. Ælian. VII. 47. de animal.

Δικτυργοί sive potius Δικτυουργικοί. (quæ fortè à superiore haud diversa fuit) Catalog. Pollux VII. sect. 35.

Διονύσου τροφοί. Schol. Euripidis argumento Medeæ.

Ἕκτορος λύτρα, ἢ Φρύγες. Auctor vitæ Æschyli, idemque (ut puto) catalogi tragœdiarum. Etiam Æschylum ἐν ἕκτορι laudat Stobæus & ἐν Φρυξὶν ἢ λύτροις Pollux & Scholiastes Comici ad Ranas: ἐν Φρυξὶ Athenæus & Hesych. eandem tragœdiam innuens. Æschyli imitatione *Lutra* quoque Ennius scripsit.

Ἐλευσίνιαι sive Ἐλευσίνιοι. Plutarchus Theseo. Hesych.

Ἑλλάδιος vide infrà in Ἡλιάδες.

Ἐπίγονοι. Schol. Pindari Isthm. Od. 6.

Εὐρώπη sive Κᾶρες Stob. serm. 49. Steph. in μύλασα.

Ἠδωνοί. Strabo Lib. X. Schol. Aristophanis ad aves, Athenæus. Erotianus in ἴκταρ, Svid. in αὐγίζειν & μουσόμαντις, Hesych.

Ἡλιάδες. Hoc drama Athenæo & in anonymi Catalogo memoratur. Verùm Schol. Sophoclis laudat Æschylum ἐν Ἰλιάσι. Fortè, inquit Meursius, *scriptæ fuerunt & Æschylo* Ἰλιάδες, *ut Euripidi* Τρωάδες. Sed magis eo propendeo ut legam ἐν Ἡλίασι. Similiter etiam apud Harpocrationem in μαλακίζομαι legit Gatakerus, pro ἐν Ἑλλαδίῳ sed ibi verior videtur lectio Viri Clariss. Jacobi Gronovii, qui ad Harpocrationem p. 91. ἐν λαΐῳ reponendum esse suspicatur.

Ἡρακλεῖδαι. Hesych. Stob. serm. 121.

Θαλαμοποιοί. Pollux.

Θεωροὶ ἢ ἰσθμιασταί. Æschylum in Θεωροῖς laudat Athenæus. Sed male apud Hesych. in ἀποστὰς citatur Æschylus ἐν Ἰσθμιασταῖς. Perperàm

ràm & in anonymi Catalogo Æſchyli tragœdiarum ; Θεόδωροι ἢ ἰσομόιασαί.

Θρῆσσαι Heſych. Scholiaſtes Sophocl. ad Ajacem. Comici ad ranas.

Ἱέρειαι *ſacerdotes* Macrob. V. 22. Heſych. Euſtratius ad Ethic. Ariſtotelis III. 1. Schol. Sophoclis ad Oedip. Colon.

Ἰλιάδες. Vide ſupra in Ἡλιάδες.

Ἰξίων. Heſych.

Ἰσθμιασταί. Vide ſupra in Θεωροί.

Ἰσοστάσιον. Vide infra, ψυχοστασία.

Ἰφιγένεια Euſtratius, ubi ſupra. Schol. Ariſtoph. ad ranas. Svid. in κυδάζεται.

Κάβειροι. Athenæus, & Plutarch. lib. 2. quæſt. 1. ſympoſ. p. 632. Sed male apud Schol. Pindari Pythionic. Od. 4. laudatur Aeſchylus in Κιβήραις.

Καλλιστώ. Heſych.

Κᾶρες. Vide ſupra Εὐρώπη.

Καμικοὶ tam recte in libro de Æſchyli tragœdiis à Meurſio omittuntur quàm in Bibliotheca ejusdem Græca perperam accenſentur Aeſchyli fabulis, ex corrupto loco Athenæi Lib. II. pag. 51. nam pro καμικοῖς legendum ibi eſt κατὰ τῆς βάτου, ut ex MSS. codicibus docuit Caſaubonus Lib. II. c. 11.

Κεραυνών. Corrupta vox pro Κερκύων in prioribus Harpocrationis editionibus in ὅρον.

Κερκύων Σατυρικός. Heſych. Pollux X. ſect. 175. Harpocrat. in ὅρον ex Salmaſii emendat.

Κήρυκες. Pollux lib. IX. ſect. 136.

Κήρυκες Σάτυροι. Pollux lib. X. ſect. 186. & Photii Lexicon MS. in πυρσοκόμου λέοντος laudante Clariſſimo Bentlejo.

Κίρκη Σατυρική. Heſych. Corrupte in anonymo Catalogo Κίρκοι Σατυρικοί.

Κρῆσσαι. Athen. Heſych.

Κωπευστής. Supra in Ἀργώ.

Λαΐος. Vide ſupra in Ἡλιάδες. Memoratur in Catalog. & apud Heſych.

Λέων Σατυρικός. Ita enim apud Stephanum in χώρα rectè legunt Salmaſius & Gatakerus. Sic omnium quinque Satyricorum Aeſchyli dramatum nomina tenemus. Quæ ſunt Κερκύων, Κήρυκες, Κίρκη, Λέων & Πρωτεύς. Ex his ne unam quidem ad nos perveniſſe, eſt quod doleant literarum harum amantes, cum in iſtô genere primas Æſchylo tribuerit Menedemus Eretrienſis teſte Laërtio Lib. II. ſect. 133. & Heſychio Illuſtri ubi de Menedemo agit, tum Pauſanias in Corinthiacis.

Λήμνιοι tum in Catalogo memorantur tum apud Hesychium in Ἀγκυρόβολα, ubi Johannes Vitus Pergerus legit: ὡς καὶ ἐν Λημνίοις Αἰσχύλος.

Λυκοῦργος. Aristarchi Grammatici commentarius in Aeschyli Lycurgum memoratur in Scholiis Græcis ad Theocriti Idyll. 10. Fabulam ipsam allegant vel ad eam respiciunt Aristophanes Thesmophoriaz. Longinus περὶ ὕψους, Athen. Hesych. & Schol. Sophoclis ad Oedipum Colon. Schol. Aristoph. ad Equites.

Λύτρα Ἕκτορος sive Φρύγες. Vide supra Ἕκτορος λύτρα.

Μέμνων, Catalog.

Μήδεια, nescio satisne certo colligatur ex Aristotelis Poëtices capite 17.

Μυρμιδόνες. Strabo Lib. XIII. Harpocrat. Hesych. Athen. Scholiastes Aristoph. ad ranas, pacem, aves, & Ecclesiaz. Svid. in ἀβδέλυκτα, ἀποίμωξον & τελέμβολον. Ex eadem fabula Æschyli petitum quod affert Aristides Orat. I. Platonica pag. 27. T. 3. & Philo de mundo incorruptibili pag. 737.

Μυσοί. Svid. in ὀργεῶνες. Steph. in οἷος Aristoteles cap. 24. Poëtic. ἐν Μυσοῖς ὁ ἄφωνος ἐκ Τεγέας εἰς Μυσίαν ἥκων.

Μύσται memorantur Harpocrationi in ὀργεῶνας, sed μυσοὺς reponi jubent Meursius & Maussacus, quod confirmat Svidas eadem voce.

Νεανίσκοι. Athen. Hesych.

Νέμεα. Catalog.

Νηρεύς. Hesych.

Νηρηΐδες. Schol. Euripidis ad Phœniss. Pindari Nemeonic. Od. 6. Hesych.

Νιόβη. Strabo Lib. XII. Hephæstio Enchirid. Aristot. c. 17. Poëtic. Hesych. Anonymus auctor vitæ Æschyli & Scholiastes Aristoph. ad aves & ranas: Euripidis ad Phœniss. Æschyli ad Prometh.

Ξάντριαι Schol. Æschyli ad Eumenid. Svid. in ὀκτώπουν.

Οἰδίπους Eustratius III. ad Ethic. Nicomach.

Ὅπλων κρίσις. Respicit Aristot. c. 23. Poëtic. laudat Stob. & Scholiastes Sophoclis ad Ajacem. Aristophanis ad Acharnenses.

Ὀρεστία tetralogia tragœdiarum Æschyli acta Olymp. LXX. 2. Schol. Aristophanis ad ranas v. 1153. Τετραλογίαν φέρουσι τὴν Ὀρεστίαν αἱ διδασκαλίαι, Ἀγαμέμνονα, χοηφόρους, Εὐμενίδας, Πρωτέα σατυρικόν. Ἄριχος (lege Ἀρίσταρχος) καὶ Ἀπολλώνιος τριλογίαν λέγουσι χωρὶς τῶν σατυρικῶν.

Ὀστολόγοι. Athen.

Παλαμήδην quoque vel Ναύπλιον inter Aeschyli δράματα fuisse suspicatur Gatakerus, ex loco quôdam Athenæi.

Πεν-

Πενθεύς. Catalog. & Galenus 1. in 6. Epidem. T. 5. p. 455.

Περραιβοὶ, Περραιβίδες. Hesych. Athen.

Πηνελόπη. Etymol. M.

Ποικίλα χρώματα. Svid. in Κάλαις, nisi locus est corruptus, perinde ut alter in κάλλη, ubi Æschylus in ποικίλοις κάλλεσι allegatur.

Πολυδέκτης. Catalog.

Προμηθεὺς πυρκαεὺς Polluci memoratur: Ab eo non diversus est πυρφόρος laudatus Gellio Lib. XIII. c. 18. & in Catalogo Anonymi recensitus. Vide Guil. Canterum Lib. VII. c. 21. novar. lect.

Προμηθεὺς λυόμενος Strabo Lib. I. Dionys. Halic. Lib. I. antiquitt. Stephanus in ἄβιοι, Hyginus Poëtic. Astronom. Lib. II. cap. 6. Hesych. Athen. Scholiastes Apollon. ad Lib. IV. Arrianus in periplo Ponti Euxini. Ex hoc dramate H. Stephanus depromtos esse conjicit Aeschyli versus, quos de Prometheo laudat Strabo Lib. IV. & alios item quos adducit Galenus comment. 1. in sextum ἐπιδημίων Hippocratis, quanquam ibi (memoriæ ut videtur vitio) allegat Prometheum Æschyli δεσμώτην. Vide & quæ de Ciceronis loco notavi suprà, ubi de edito Aeschyli Prometheo.

Προπομποί. Hesych.

Πρωτεὺς Σατυρικός. Hesych. Athen. Scholiastes Æschyli in argumento Agamemn. atque inde Scaliger in descriptione græca Olympiadum ad Olymp. LXXX. * 2. Vide quæ supra inter editas Æschyli tragœdias in Eumenidibus.

Σαλαμίνιαι sive Σαλαμίνιοι. Perperam apud Hesychium duobus in locis Σαλαμίνι.

Σατυρικὰ δράματα quinque Æschylum docuisse auctor est anonymus Græcus, qui vitam ejus scripsit. Horum nomina habes suprà in λέων. Utrum vero tanquam singulares Tragœdiæ & ab aliis diversæ memorandæ sint Σατυρικὸς ex Hesychio, & Σάτυροι ex Pausaniæ Corinthiacis, cum doctissimo Gatakero jure dubites, imo non esse, ne dubites quidem.

Σεμέλη ἢ ὑδροφόρος. Catalog. Hesych.

Σίσυφος δραπέτης. Catalog. Laudant etiam Sisyphum Æschyli Ælianus XII. 5. animal. Erotianus in διοπῶ & Pollux.

Σίσυφος πετροκυλιστής, quod nomen dramatis corruptè legitur apud Hesychium

* Olympiade LXXX. jam obierat Aeschylus, itaque ad illam non magis quadrat tempus acti hujus dramatis, quam ad Olympiadem XXVIII. quæ in græco Agamemnonis argumento designatur, illâ enim Æschylus natus nondum erat.

ſychium in θώψεις. Integrum in Catalogo Anonymi, & apud Euſtratium III. 1. ad Ethic. Nicomach.

Σφύγξ. Athen. Heſych. Scholiaſtes Ariſtoph. ad ranas.

Τήλεφος Heſych. Clemens Alex. 4. Strom. Scholiaſtes Comici ad ranas.

Τοξότιδες ſ. Τοξόται. Antigonus Caryſtius hiſtor. paradox. * c. 127. Euſtratius ubi ſupra, Heſych. Plutarch. in amatorio & Lib. de profectus indiciis.

Τροφοί Heſych.

Ὑδροφόρος ſive Σεμέλη, quam vide.

Ὑψιπύλη. Heſych. Scholiaſtes Apollonii ad Lib. I.

Φιλοκτήτης Ariſtot. c. 22. Poëtic. Athen. Schol. Ariſtophanis ad ranas. Plutarchus Lib. de tranquillitate. Dio Chryſoſt. diſſ. 52. Scholiaſtes Sophoclis in Philoctetæ argumento. Svid. in ἔνθ᾽ ὔτε μίμνειν ἄνεμος ὔτ᾽ ἐκπλεῖν ἐᾷ, quo proverbio utitur etiam Ariſtænetus Epiſt. 27.

Φινεύς. Athen. Scholiaſtes Æſchyli in argumento Perſarum & inde Scaliger deſcript. Olympiadum ad Olymp. LXXVI. 4.

Φοινίσσαι, Pollux.

Φορκίδες. Eratoſthenes cap. 22. Cataſteriſm. Hyginus II. 12. poëtic. Aſtronom. Athenæus. Videtur reſpicere Ariſtoteles c. 18. Poëtices.

Φρύγες ἢ Ἕκτορος λύτρα. Pollux VII. ſect. 131. Corruptè apud Heſychium in ἀγαστά, legas, Αἰσχύλος Φράζει, pro Αἰσχύλος Φρυξί. De hac Æſchyli fabula conſulendus Cauſabonus ad Athenæum Lib. 1. c. 19. & quæ ſupra in Ἕκτορος λύτρα.

Φρύγιοι, tanquam diverſum à ſuperiore drama ab Anonymo recenſetur in Catalogo.

Ψυχαγωγοί. Pollux, Heſych. Svid. in σταθερόν, Schol. Apollonii ad Lib. III. & Homeri ad Odyſſ. λ. Ariſtophanis ad ranas. Cæterum pro Ψυχαγωγοῖς, ψυχαγωγίαν habet idem Anonymus in Catalogo.

Ψυχοστασία, Ponderatio animarum Hectoris ac Pollucis, (argumento petito ex Iliad. XXII.) pro qua ἰσοστάσιον infelici conjecturâ reponit Reineſius p. 124. Variar. lect. Neque enim Plutarchus tantum Lib. de audiendis Poëtis, & Pollux IV. ſect. 130. Sed Anonymus quoque in Catalogo & Heſychius drama hoc commemorat, etſi apud iſtum duobus in locis legitur ψυχοστασίαν in voce ἀνηκίδοτι & ἀνεμβάτας.

VIII. Præpereà Æſchyli ἐλεγεῖα laudantur à Theophraſtô Lib. IX. Hiſtor. plantar cap. 15. & Plutarcho Lib. I. Sympoſ. qv. 10. ut Plinium XXV. 2. & Svidam omittam. Ex his Elegiis Stanleius p. 707. ad vitam Æſchyli, ſuſpicatur petitum eſſe tetraſtichon, quod ſub ejus nomine legitur

* Locum Æſchyli ab Antigono allegatum emendat Salmaſius p. 669. ſeq. ad Solinum, edit. Pariſ.

tur in Anthologia Lib.III. c.5. in eos qui ad Marathonem occubuere. In eâdem quam dixi vita auctor Anonymus refert Aeschylum à Simonide, cujus in eôdem Anthologiæ loco versus quidam hujus argumenti leguntur, superatum Elegiaco carmine *εἰς τοὺς ἐν Μαραθῶνι τεθνηκότας*, quod Æschyli dictio longiùs abesset à tenuitate illâ & *λεπτότητι* quam Elegia requirit. *Pæana in Apollinem* rogatus componere à Delphis, id facere renuit, quod jam exstaret alius Pæan vetustior auctore *Tynnicho** celebris, qui cum suo si conferatur, velut antiquæ imagines cum recentibus, fore, ut minus forte artis atque elegantiæ, verum plus sanctimoniæ & dignitatis habere videretur. Porphyrius de abstinendo ab animatis *Lib.II.* sect.18. Τὸν Αἰσχύλον, φασὶν, τῶν ἀδελφῶν ἀξιούντων εἰς τὸν Θεὸν γράψαι παιᾶνα, εἶπεν ὅτι βέλτιστα Τυννίχῳ πεποίηται, παραβαλλόμενον δὲ τὸν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἐκείνου, ταὐτὸν πείσεσθαι τοῖς ἀγάλμασι καινοῖς πρὸς τὰ ἀρχαῖα. Ταῦτα γὰρ καίπερ ἁπλῶς πεποιημένα, θεῖα νομίζεσθαι, τὰ δὲ καινὰ περιέργως ἐργασμένα θαυμάζεσθαι μὲν, θεοῦ δὲ δόξαν ἧττον ἔχειν. Si Romulum Amasæum Pausaniæ interpretem audimus, Æschylus in limine carminis *de pugnâ Marathoniâ* suum & Patriæ nomen commemoravit. Sed verborum Pausaniæ *Lib.I.* Attic. p.49. longè alius est sensus, ut animadversum Joachimo Kühnio in notis ad Pausaniam, & clarissimo Bælio p.1168. Dictonarii, edit. secundæ. Nempe Æschylum sibi ipsimet composuisse Epitaphium, & in eo nihil commemorasse quàm nomen suum, Patriamque, & quod ad Marathonem fortiter pugnavit.

IX. Jam dicendum mihi est de Æschyli editionibus. Primus omnium *Aldus Manutius* Tragœdias Æschyli Græcè publici juris fecit Venetiis 1518. 8. sed parùm emendatè, atque ita ut Agamemnonis postrema pars cum Choëphoris capite mutilis confusa, pro unâ fabulâ exhiberetur Agamemnone: ut etiam fecit Aldum secutus *Adrianus Turnebus*, qui Græcè & ipse Æschylum elegantissimè excudit, multaque passim in tribus præcipuè prioribus Tragœdiis castigavit, ex MS. codice *Æmarii Ranconeti*, Paris. 1552. 8. adjuncto variarum lectionum Elencho. Eôdem A. 1552. Venetiis in 8vo. *Franciscus Robortellus* non tantùm Aeschylum emendatius vulgavit, adjectis suis & *Mich. Sophiani* castigationibus, versus ac personas distinxit, Agamemnonis, quam solam habebat partem postremam & Choëphoras distinctè ex MS. recensuit; sed & *scholia vetusta* in Aeschylum ex MS. codd. collecta primus vulgavit, separatô volumine in 8. *Petrus* inde *Victorius*, ille tot veterum scriptorũ Græcorũ latinorumq; Aesculapius felicissimus, Agamemnonẽ integram primus exhibuit duobus ex codicibus MSS. ex iisdem aliisq; totum Aeschy-

* Tynnichi Chalcidensis pæanem usquequaque illis temporibus decantatum laudat Plato in Jone pag. 362. Apud Porphyrium male quidam codices habent Phrynichum pro Tynnicho.

Aeſchylum caſtigavit, Scholiaque Græca in plurimis locis locupletata & emendata exhibuit. *P*lurimùm tribuit his ſcholiis Victorius, * quorum jam apud Euſtathium Homeri interpretem magna fuit auctoritas. Neque dubium videtur, pleraſque illorum particulas eſſe juſtorum commentariorum, quibus veteres Grammatici Aeſchylum olim explanarant. Uſus eſt Victorius eximio MSto codice, in quo præter Aeſchylum Sophocles & Apollonii Argonautica cum ſcholiis græcis continebantur. In hac Victorii editione per ſingulas paginas Tragici verbis ſubjecta & luculentis typis exſcripta proſtant operâ *Henrici Stephani* 1557. 4to. Sed & hic ipſe Stephanus eruditas ſuas in Aeſchylum caſtigationes editioni eidem ſubjecit pag. 356. teſtatus ſe quindecim Poëtæ exemplaria manu exarata inſpexiſſe partim Venetiis partim Florentiæ, partim Romæ, & Neapoli, ſed in quorum bona parte tantum primæ tres tragœdiæ haberentur. Denique eaſdem Aeſchyli ſeptem tragœdias, ſine ſcholiis, Græcè vulgavit *Guil. Canterus*, Antwerpiæ apud Plantinum Ao. 1580. 12mo. quâ in editione non tantùm plura longe menda ſublata ſunt, ſed & carminum ratio primum perſpicue explicata habetur. Latina proſâ reddere Aeſchylum auſus eſt impar planè huic conatui *Johannes Sauromannus* ** Sileſius, cujus interpretatio ex officinâ Oporini prodiit Anno 1575. 8vo. *Si modo interpretatio dicenda eſt* (verba Stanlei agnoſcis) *in qvâ vix ullibi reperiatur ſenſus: nemo, qvi legerit, dicet ſecus.* Barthius etiam Lib. XI. Adverſar. c. 1. queritur *tam ſtupidè* latine redditum eſſe, *ut neſciat, an ſummo ſtudio quis laborans poſſit pejori modo, qvod non capit, interpretari.* Adjunctam tamen hanc translationem Æſchylo videre eſt in corpore Græcorum Poëtarum Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum, quod Græcè & Latinè editum eſt Genevæ Ao. 1614. fol. Cæterum egregios *Gvil. Canteri* & *Iſaaci Cauſaboni* conatus, quorum ille in prolegomenis ad Æſchylum, latinam verſionem, hic in notis ad Lib. I. & V. Strabonis, novam editionem Æſchyli cum notis pollicitus eſt, fata interceperunt. Benè tamen

* En ejus verba præfat. in Æſchylum: *Ut libere loquar quod ſentio de ſcholiis iis quæ in tres nobiliſſimos Tragicos circumferuntur, puto hæc quæ in Æſchylum leguntur in vetuſtiſſimo præſertim noſtro exemplari, meliora cæteris & eruditiora eſſe, primasque ipſis libenter detulerim: Secundas vero Sophocleis, & illis maxime quæ Romæ primùm ſeparatim excuſa fuerunt, nam ipſa poſtea crevere operâ cujusdam qui magis numerum augere voluit quàm intelligentiam ejus Poëtæ adjuvare ſtuduit, immiſcuit enim cum ipſis nonnulla, doctrina & acumine priorum illorum indigniſſima. Quæ in ſeptem Euripidis tragœdias declarationes editæ ſunt, minores multo, inferioresque doctrina eſſe exiſtimo.*

** *Sanravius* vocatur in Catalogo librorum ab Oporino excuſorum.

men se habet, quod Studiosorum manibus teritur editio Æschyli luculenta Londinensis, curante Viro Clariss. *Thoma Stanlejo* A. 1663. fol. In hâc contextus Poëtæ emendatè ex Canteri editione, & typis nitidis ac majoribus descriptus exstat: subjuncta sunt ad imum cujusque paginæ Græca Scholia descripta ex editione Victorii, & ad tres primas tragœdias ex MS. Barocciano locupletata, novis etiam Scholiis Græcis adjectis ex codice MS. quem Seldenus ipsi utendum dederat Arundelianô. Singulis paginis ex adverso respondet recens latina prosaria Stanlei versio, elegans ac perspicua, tùm ad calcem voluminis leguntur ejusdem Stanlei in vitam Æschyli & septem Tragœdias notæ eruditæ, & ex deperditis Aeschyli tragœdiis* fragmenta, notis illustrata. Neque in hâc editione desiderantur priorum editionum præfationes, Turnebi, Robortelli, Victorii, Canteri: nec Variæ lectiones ab iisdem collectæ, novisque ex codice Barocciano & Arundelianô auctæ, neque Henrici Stephani in Aeschylum castigationes: sed & sententias ex Aeschylô collectas & à Cantero in sua Tragici editione, atq; ab Hugone Grotio in Sententiis Tragicorum & Comicorum Græcorum latinis versibus redditas Stanleius exhibuit. Idem dicitur prætereà ab eô tempore parasse amplissimos in Aeschylum commentarios ** octo volumina in folia complentes, qui unà cum aliis viri docti ineditis scriptis manu exarati exstant apud Johannem Morum Episcopum Norvicensem. *Johannis Aurati* ἀνεκδότους in Æschylum glossas memorat, & apud Is. Vossium evolvisse se testatur vir Illustris doctrinæ *Ezechiel Spanhemius* ad Callimachum p. 535. à quo ipso jam dudum est, quod novam & eximiam lucem Æschylo afferendam ex promisso flagitant & impatienter exspectant eruditi. Christophorus Hendreichius fallitur cum in pandectis Brandenburgicis tradit à Johanne Meursio Lugd. Bat. 1619. & à Joh. Fichteliô Lubecæ, Æschylum emendatiorem vulgatum fuisse. Barthius Tom. 3. ad Statium p. 869. testatur se habuisse Æschyli Prometheum, septem ad Thebas & Persas *MSS.* cum scholiis, *quorum* inquit *collatione ad Stephani & Canteri exemplaria, multa loca illustriora fieri poterunt.*

* Iniquissima est suspicio viri docti, qui in præfatione ad tomum decimum thesauri Antiquitatum Græcarum, Stanleium de fragmentis hisce plagii in Meursium commissi arguit.

** Vide Stanlei vitam novæ editioni Historiæ ejus Philosophicæ præmissam, Acta Erudit. Anni 1702. pag. 46. & Catalogum MS. Bibliothecarum Angliæ & Hiberniæ T. 2. pag. 378.

X. Reliqvum eſt ut hoc loco ſubjiciam Catalogum Scriptorum in Scholiis Græcis ad Æſchylum * allegatorum, ex editione Londinenſi:

Æſchylus ἐν Ξαντρίαις. Eum. 26.
Alcæus. Theb. 404. Perſ. 349.
Anacreon. Perſ. 41.
Andron Halicarnaſſenſis. Perſ. 185.
Antimachus. Theb. 169. 553.
Apollonius. Prom. 836.
Archilochus. Prom. 617.
Callimachus. Prom. 367. Cho. 436. Eum. 2, 30.
Calliſtratus ἐν δευτέρῳ περὶ Ἡρακλείας. Perſ. 941.
Dionyſius ὁ περιηγητής. Prom. 788.
Draco. Theb. 303.
Epaphroditus ἐν ὑπομνήματι Καλλιμάχου αἰτίων, β'. Eum. 2.
Epicharmus. Eum. 629.
Epicurus. Prom. 625.
Euphorion. Perſ. 649.
Eupolis Comicus ἐν Μαρίκᾳ. Perſ. 65.
Euripides. Theb. 103. 275. 781. Perſ. 181. 716. Cho. 149. Eum. 47. 276. Supp. 322.
Hellanicus. Perſ. 778.
Herodianus. Eum. 189.
Herodotus. Perſ. 150.
Heſiodus. Prom. 792. Agam. 185.
Homerus, ſæpius.
Lycophron Theb. 170.
Mnaſeas. Perſ. 747.
Pindarus Prom. 367. 788. 889. Cho. 323. Eum. 2. 11. Sup. 1078.
Pittacus. Prom. 886.
Plato. Theb. 599.
Pſalmi ** locus, ἐμνήσθην τοῦ Θεοῦ καὶ εὐφράνθην. Agam. 171.
Rhianus. Theb. 169.
Simonides. Cho. 323.
Sophocles. Perſ. 181.
ἐν Ξοανηφόροις. Theb. 310.
Τηρεῖ. Prom. 128.
Sophron Cho. 294.
Timoxenus ἐν τῷ περὶ Λιμνῶν. Per. 302. Lege Τιμοσθένης περὶ λιμένων, jubente Caſaubono a Strabonis IX. p. 181.

* Non eſt horum ſcholiorum auctor *Demetrius Triclinius*, quanquam & hunc in Æſchy τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις ſcripſiſſe conſtat ex ejus ſcholiis ad Sophoclem, Oedip. Ty v. 21. & Antigonen v. 1020.

** Addit Scholiaſtes: ταῦτα δ' ἄγαν ἐστὶν εὐσεβῆ, *ſed hæc ſanctiora ſunt*, quam u huic nempe congruant loco.

CAPUT

CAPUT XVII.

De SOPHOCLE Tragico.

Sophoclis ætas, vita & institutum non Trilogiis neque Tetralogiis sed singulis Tragœdiis certandi. 1. *De septem ejus Tragœdiis quæ exstant.* 2. *Catalogus Tragœdiarum Sophoclis deperditarum, cum variis observationibus.* 3. *Alia ejus scripta deperdita.* 4. *De Scholiastis, versionibus & editionibus hujus Tragici.* 5. *Catalogus scriptorum in Scholiis græcis ad Sophoclem allegatorum.* 6.

I.

SOPHOCLES Sophili * F. Coloneus, Atheniensis, ex nobili ut videtur familia, natus est Olymp. LXXI. 2. Archonte Philippo, anno ** post Æschylum XXXI, ante Euripidem XV, cum quorum utroque deinceps Tragœdiis certavit, perinde ut cum Aristea, Chœrilo, Jophonte filio, aliisque. A *Lampro* *** Musicam & saltandi artem teste Athenæo Lib. I. pag. 20. ab *Æschylo* Poëticam edoctus, ingenio suo non parum decoris addidit Tragœdiæ. Juvenis adhuc vix sedecim annorum & formæ pulcherrimæ, post Victoriam Salaminiam epinicium pæanem cithara præluſit desaltavitque Atheniensibus (τοῖς παιωνίζουσι τῶν ἐπινικίων ἐξῆρχε) nudus & unguentis delibutus, ut Græco vitæ scriptori traditum est: sive ut alii apud Athenæum, vestitus. Ne vero in præsenti alia ab illo inventa atque in usum versa jam memorem, (de quibus auctor vitæ quæ scholiis præmittitur & Plutarchus de defectu in virtute p. 79. & Svidas in τετραγωνιστής:) primus instituit, ut quando per διδασκαλίας sive commissiones dramatibus esset de palma concertandum, non semper *trilogiis* sive ternis, ut ante à

* Fuit & circa idem fere tempus Sophilus Rhamnusius, pater Antiphontis Rhetoris, de quo infra. Sophoclis Pater ab aliis vocatur *Theophilus*, vel *Diphilus*, quæ nomina cum Sophilo, idem sonant. Vide supra Lib. I. c. XXIX. num. 8. Alius Sophocles Agrigentinus, quem laudat Cicero lib. 3. in Verrem. c. 88.

** Auctor Vitæ Sophoclis, ait Sophoclem Æschylo juniorem annis XVIII. seniorem Euripide, annis XXIV. Pro quibus rationibus Æschylus natus fuerit Olymp. LXVII. 1. Euripides Olymp. LXXVIII. quod utrumque aliorum scriptorum testimoniis refellitur. Svidas ait Sophoclem natum Olymp. *LXXIII.* septendecim ante Socratem annis. Effigiem ejus duplicem habes apud Fulvium Ursinum in elogiis *Viror. doctor.* p. 25. & in tomo secundo thesauri Antiquitatum Græcar. Gronoviani tabula 62.

*** Eodem qui Socratem docuit. *Vide* supra c. *XV.* num. 36.

Thespide usque vel *Tetralogiis* * sive quaternis (quorum quartum Satyricum) adversus quaterna, sed singulis subinde tragœdiis contra singulas certarent *Poëtæ*. Viginti quinque annorum fuerit, cum primus ἐπεδείξατο, sive ingenii sui opera publicavit, ut legas in Chronico Eusebii ad Olymp. LXXVII. 2.) Æschylumque in tragico certamine vicit. Confer Plutarchum in Cimone p. 483. & Sam. *Petitum* III. 18. Miscell. Raro ipse docuit sua dramata, quod voce tenui & parum firma esset. Victorias retulisse *duodeviginti*, tradit Diodorus Sic. Lib. XIII. pag. 222. auctor vitæ è Carystio, *viginti*, Svidas *viginti quatuor*. Additque vitæ scriptor δευτερεῖα sive secundas aliquando tulisse, τριτεῖα autem sive tertias nunquam. Sed & Ducem exercitus gessit cum Pericle, ab Atheniensibus delectus adversus Anæum Samiorum civitatem, annos natus LXV. Archonte Timocle Olymp. LXXXIV. ¾ anno undecimo ante bellum Peloponnesiacum, ut notat Aristophanes Grammaticus argumento in Antigonem. Vide & Plutarchum in Nicia pag. 533. Vitâ discessit nonaginta ** annos natus Olymp. XCIII. 3. Archonte Callia, eodem quo obiit Euripides, sed qui septuagesimum vix annum attigit, & Sophocle *** prior est defunctus. Confer Diodorum Sic. loco laudato, & notas ad Chronicon Marmoreum Arundelianum p. 225. edit. Prideausii. Dictum ejus quo ætate provectus affirmavit se gaudere quod jam libidines velut rabiosum quendam effugisset Dominum ac crudelem, è Platonis 1. de Rep. repetunt Ammia-

nus

* Vide Svidam in Τετραλογία, & Laërtium III. 56. ibiq; Menag. Jonsium L. *I.* c. 16. tum Notas viror. doctorum ad *Ælian.* II. 8. & 30. Var. & *Casaubonum* de Satyrica Poësi L. I. c. V. ubi etiam de quatuor festis in quibus dramata agebantur, 1) *Panathenæis*, mense Augusto. 2) Dionysiis in urbe, mense Aprili. 3) *Chytris* atq; Dionysiis veteribus, quæ etiam τὰ ἐν Λίμναις, vel Ἀνθεστήρια mense Martio, & 4) Dionysiis κατ' ἀγροὺς sive Ληναίοις, mense Januario sive potius, (ut Dacerio visum T. 2. ad Platon. p. 480.) sub extremum autumni. De his videri præterea potest Meursius in Græcia feriata & libro de Panathenæis (nam de Dionysiis quidem intercidit) & *Scaliger* 1. de emendat. temporum p. 29. De quinq; judicibus Poëtarum qui in certaminibus hisce annuis Poëtas coronabant, consules Vossium 2. Inst. Poëtic. p. 55. & proverb. ἐν πέντε κριτῶν γούνασι κεῖται. Scholiastes Horatii ad hæc lib. 1. Sat. 10. *certantia judice Tarpa.* In aliis quoque urbibus certamina hujusmodi Poëtarum in usu fuisse, ut Mytilenæ, docet Plutarchus, Pompejo p. 641. qui in Pythiis quoq; Tragicos certasse refert lib. 5. cap. 2. sympos. De Satyricis Græcorum dramatibus consules *Casaubonum* libro de Satyrica poësi, & illustris Spanhemii prolegomena ad Juliani Cæsares Gallice à se redditos & eruditissimo commentario illustratos.

** Annos XCV. habet Lucianus in Macrobiis T. 2. p. 475.

*** Thomas Magister in Euripidis vita: Φασὶ δὲ ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τῆς Εὐριπίδου τελευτῆς τοὺς μὲν Ἀθηναίους πάντας πενθῆσαι. Σοφοκλέα δὲ αὐτὸν μὲν καὶ φαιὸν ἐνδεδῦσθαι χιτῶνα, τοὺς δὲ ὑποκριτὰς αὐτοῦ ἀστεφανώτους τῷ τότε εἰσαγαγεῖν πρὸς τὸν ἀγῶνα. *Sophoclem vero ajunt ipsum audita Euripidis morte, pulla amictum tunica, & Histriones suos sine coronis in certamen tunc temporis celebratum introduxisse.* Apud *Athenæum* vero XI. p. 508 Δημοχάρης ὁ Ῥήτωρ ἐν τῷ ὑπὲρ Σοφοκλέους πρὸς Φίλωνα male redditur: *in libro de Sophocle ad Philonem*, intelligitur enim oratio pro Sophocle contra Philonem scripta.

nus XXV. 4. Cicero Catone Majore, Stobæus, itemqve alii. De genere mortis & aliis ad vitam moresque Sophoclis ſpectantibus, ſepultura item (de qua Plinius VII.29. Hiſt. Pauſanias Atticis, & auctor vitæ Soph.) multa Gyraldus dialogo VII. de *Poëtis*. Quemadmodum laudes ejus itemque cenſuræ legi poſſunt apud Bailletum in judiciis eruditorum de Poëtis cap. CXIII. Filii Sophoclis fuere Jophon, Leoſthenes, Ariſton, Stephanus, & Meneclides. Ex quibus Jophon Tragœdiis quoque ſcriptis nomen ſibi comparavit, perinde ut avi veſtigiis inſtitit nepos cognominis, Sophocles Ariſtonis F. Sophoclis inprimis ſtudioſus fuit Polemo Philoſophus, qui eum ὅμηρον τραγικὸν, perinde ut Homerum ἐπικὸν Σοφοκλέα dicere ſolebat teſte Laërtio IV. 20.

II. *Ex Tragœdiis Sophoclis exſtant hæ ſeptem:*

1. ΑἼΑΣ ΜΑΣΤΙΓΟΦΌΡΟΣ, *Ajax flagellifer* ſive *lorarius*, de quo Tzetz. Chil. 3. hiſt. 76. Hæc fabula, cujus titulus apud Dicæarchum * teſte Sophoclis Scholiaſte fuit Αἴαντος θάνατος, ſeorſim cum verſione *Joh. Loniceri* & eruditis *Balth. Stolbergii* Profeſſoris Witebergenſis obſervationibus edita eſt Witeb. 1668. 8. Elegantiſſimo carmine latino tragico reddidit *Joſephus Scaliger* Pariſ. apud Morell. 1573. 4. quod legitur etiam ad calcem poëmatum Julii Cæſ. Scaligeri ap. Commelin. 1600. 8. & inter Joſephi Scaligeri poſthuma ab Iſ. Caſaubono edita Pariſ. 1610. 4. tum inter poëmata ejusdem junctim vulgata à P. Scriverio Lugd. Bat. 1615. 12. Græce cum *Joachimi Camerarii* proſaria verſione & *Georgii Rotalleri* poëtica Metaphraſi occurrit in H. Stephani tragœdiis ſelectis. Noviſſime vidit lucem Ajax & Electra Sophoclis nova verſione donatæ, ſcholiisque veteribus tam vulgatis quàm nunquam antea editis, notisque perpetuis illuſtratæ à *Thoma Johnſon* A. M. qui varias etiam lectiones addidit. Oxon. 1706. 8. Univerſarum tragœdiarum, non Sophoclis modo, ſed omnium quotquot exſtant, hæc princeps eſt, judice *Franciſco Hedelino* Albiniaci Abbate, in examine Ajacis Sophoclei ad regulas theatri, edito ad calcem operis ejusdem ſcriptoris, cui titulus: *Pratique du Theatre.*
2. ἨΛΈΚΤΡΑ, *Electra*, habetur in Tragœdiis ſelectis H. Stephani cum verſione proſaria *Viti Winſemii*, à *Franciſco Porto* locis quibusdam recognita, & Metaphraſi Poëtica *Georgii Rotalleri*. A. 1567. 12. Idem Stephanus Græcæ ſuæ Sophoclis editioni ſcholiis Græcis ornatæ ſubjecit *Joach. Camerarii* in Sophoclem notas, atque in his pag. 50. Ajacem lora geſtantem, & p. 83. Electram ex ejusdem Camerarii

* Dicæarchus teſte Sexto Empirico L. 3. contra Mathem. c. 1. ſcripſerat ὑποθέσεις τῶν Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους μύθων ſive *tragœdiarum Sophoclis & Euripidis argumenta.*

proſaria verſione. De *Thomæ Johnſoni* Angli nova verſione & notis jam dixi in Ajace. Vetus *Atilii* translatio, qui Sophoclis Electram optime ſcriptam male vertiſſe dicitur apud Ciceronem I. de finibus, pridem intercidit. Mentio ejus apud Sveton. in Julio c. 84. Electram & Oedipum Tyrannum proſa Gallica luculenter expreſſit additis notis Criticis & examine ſecundum leges theatri, *Andreas Dacerius* Pariſ. & Amſt. 1693. 12.

3. ΟἸΔΊΠΟΥΣ ΤΎΡΑΝΝΟΣ, *Oedipus Tyrannus*, Ariſtoteli inprimis probatus, licet à Rapino in obſervationibus Poëticis aliquot in locis reprehenſus. Hoc drama docenti Sophocli prælatus fuit Philocles, ut teſtatur Scholiaſtes in argumento. Latino carmine reddidit *Brandinus Gvalfreduccius*, & ſeparatim edidit Romæ 1622. 12. Ajax, Electra & Oedipus Tyrannus cum gloſſis Græcis interlinearibus perpetuis ineditis fuit in Bibliotheca Renati Moreau, teſte Labbeo Bibl. nov. MSS. p. 213. Hunc Sophoclis Oedipum in ſuo Oedipo ſecutus eſt *Seneca* Tragicus. Gallica proſa vertit & notis illuſtravit *Andreas* * *Dacerius*, ut jam in Electra dixi. Italice tranſtulit *Urſatus Juſtinianus* Patricius Venetus, Vicentiæ Ao. 1585. Ab Academia Olympicorum publice actum refert Gvaldus in vita Vincentii Pinelli p. 363. editionis Bateſianæ. Ad quædam præſentis dramatis loca conferes ubi lubebit Sam. Petitum Lib. I. Obſ. c. 10.

4. ἈΝΤΙΓΌΝΗ, *Antigone* ſeorſim edita & illuſtrata eſt à *Matthæo Dreſſero* Lipſ. 1607. 8. Habetur etiam in Tragœdiis ſelectis H. Stephani cum verſione *Viti Winſemii*, recognita per *Franciſcum Portum*, & poëtica *Georgii Rotalleri* Metaphraſi. Hoc drama auctori ſuo fatale fuiſſe fertur, ſive (ut è Satyro Peripatetico narrat auctor vitæ Sophoclis) quod inter recitandum eam extinctus eſt, cum longiorem periodum ſpiritu continente abſolvere inſtituiſſet, ſive quod ex illa coronatus victor, gaudium ferre non potuit. Alii tamen admiratione hujus dramatis Athenienſes Sophoclem ſtrategum creaſſe referunt Anno poſt actam Antigonem Olymp. LXXXIV. 4. Confer Sam. Petitum III. 18. Miſc. Alii denique uvâ paſſa guſtata præfocatum narrant, ut Simonides ** in Epigrammate, Sotades & alii.

ΟἸΔΙ-

* Nonnulla verſionis Dacerianæ (utut perelegantis) loca non abſurde reprehendit *Godfridus Olearius* in programmate edito Lipſiæ *A.* 1699.

** Epigramma Simonidis (non priſci illius qui Olymp. *LXXVIII.* atque adeo ante Sophoclem obiit, ſed junioris cujusdam) occurrit in Anthologia Lib. *III.* cap. 25.

Ἐσβέσθης γηραιὲ Σοφόκλεες, ἄνθος ἀοιδῶν,
Οἰνωπὸν Βάκχου βότρυν ἐρεπτόμενος.

5. ΟἸΔΊΠΟΥΣ ἘΠῚ ΚΟΛΩΝΩ͂Ι. *Oedipus Coloneus*, quam ſenex *** admodum & patriæ gratificaturus (erat enim & ipſe ut dixi è populo Atticæ Coloneo) docuit. Hic Oedipus δεύτερος appellatur ab Euſtathio ad Iliad. β'.

6. ΤΡΑΧΊΝΙΑΙ. *Trachiniæ*, è quibus expreſſus *Senecæ* Tragici Hercules Oetæus. Gallico carmine donavit Jo. Antonius Bayfius.

7. ΦΙΛΟΚΤΗ΄ΤΗΣ *Philoctetes* (divinum drama judice Joh. Scaligero) ſeparatim excuſus eſt cum gloſſis Græcis, & pereleganti Metaphraſi *Q. Septimii Florentis Chriſtiani.* Pariſ. 1586. 8. Integer titulus hujus fabulæ Φιλοκτήτης ὁ ἐν Λήμνῳ. De illa videndus Dio Chryſoſtomus diſſ. 52.

III. Sophoclis **** tragœdiæ deperditæ hæ ſunt, obſervatæ ab Iſaaco Caſaubono ad Athenæum Lib. VII. cap. 4. Johanne Meurſio in opuſculo de Æſchyli, Sophoclis & Euripidis Tragœdiis, Lugd. Bat. 1619. 4. & T. 10. Antiquitatt. Græcar. Clariſſimi Gronovii; & ab Hugone Grotio in excerptis Tragicorum, quibus noſtræ quædam, & Thomæ Gatakeri obſervationes accedunt, ex Adverſariorum poſthumorum capite 10.

Ἄδμητος Sophoclis, perſona in dramate eſt, non dramatis titulus apud Plutarchum p. 417. de Oraculor. defectu aliosque.

Ἀθά-

*** *V*ide Cic. in *C*atone majore c. 7. *V*alerium Max. *VIII.* 7. Lucianum Macrobiis p. 475. *P*lutarch. Libro num ſeni gerenda Reſp. p. 785. *A*pulejum *A*polog. Hieron. Epiſt. 2. ad Nepotian. Schol. Comici ad Ranas v. 73. *P. V*ictorium *XXXVI.* 14. *V*ar. Lect.

**** Περὶ τῶν Σοφοκλέους μύθων quinque libros olim ſcripſerat Philochorus Athenienſis teſte Svida in Φιλόχορος. Cæterum recte notat *S*amuel Petitus ad leges Atticas p. 71. ſq. *S*ophoclis junioris & Jophontis fabulas, veterum quorundam confuſione & negligentia etiam tributas fuiſſe Sophocli majori, qui non plures quam *LXVI.* docuit. Svidas tamen *CXXIII.* ad eum referre non veretur, additque plures etiam illi adſcribi ex quorundam ſententia. Et ſane Anonymus ſcriptor Græcus, qui vitam *S*ophoclis tradidit, *CXXX.* dramata ab eo ſcripta refert, inque his *XVII.* ſpuria eſſe pronunciat, auctorem laudans ſententiæ ſuæ Ariſtophanem Grammaticum. *Sophocles* vero *junior*, majoris ex Ariſtone nepos, dramata *XL.* ab aliis falſo *XI.* docuiſſe apud *S*vidam dicitur, & elegias itidem compoſuiſſe. Diodorus *S*ic. ad Olymp. *XCV.* 4. Lib. *XIV.* p. 278. ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις Σοφοκλῆς ὁ Σοφοκλέους Τραγῳδίαν διδάσκειν ἤρξατο, καὶ νίκας ἔσχε δυωκαίδεκα. Idem Svidas præterea *Sophoclem tertium* hoc nomine Tragicum & Lyricum laudat, noſtri ἀπόγονον, clarum μετὰ τὴν πλειάδα ætate Ptolemæorum, cujus ait fuiſſe dramata XV. Alius denique fuit *S*ophocles, cujus edictum adverſus Philoſophos, contra Philonem defendit Rhetor Demochares, teſte Athenæo. Confer de hoc Jonſium pag. 94. ſq.

Ἀθάμας α΄. Hesych. Forte etiam apud Harpocrationem in ἐπιπολὸν pro ἀκάμαντι legendum ἀθάμαντι. Et laudatur Sophoclis Ἀθάμας etiam Scholiastæ Pindari ad Pythionic. Od. 4. Vide & Apostolium XIII. 46. proverb.

Ἀθάμας. β΄. Hesych. & Schol. Aristophanis ad Nubes.

Ἄιας λοκρὸς. Suid. in σπολὰς, Scholiastes Sophoclis in argumento Ajacis flagelliferi. Aristides Apologia 2. contra Platon. T. 3. p. 477. ubi notat versum vulgatum σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσίᾳ non Euripidis esse, ut Plato in Theage p. 240. sed Sophoclis ex Ajace Locro, quod monet etiam Gellius XIII. 18. ubi pro Plato *in Theæteto* legendum *in Theage*. Fortassis vero apud Euripidem & Sophoclem eadem sententia lecta est, notante Zenobio V. 98. prov. Post Platonem sane Euripidi illam tribuunt Themistius, Stobæus aliique. Sic Æschylo tribuit Libanius T. 1. p. 461. versum, qui legitur in Euripidis Oreste.

Αἰγεὺς sive quæ è Stephani Byz. non bene constituto loco incerta Casauboni conjectura est, Αἰγεὺς ἐκλυόμενος. Hesych. in ταύρειον πόμα, Pollux, Stephanus in χώρα, Athenæus, Schol. Pindari Pyth. Od. 2. & ante hos Strabo Lib. IX. Ejus fabulæ argumentum divinare licet è Plutarchi Theseo, ut docet Casaubonus III. 24. ad Athenæum, quem vide.

Αἴγισθος. Hesych.

Αἰθίοπες. Athen. Hesych.

Αἵμων ὁ Σοφοκλέους apud Aristotelem Poëtic. non est dramatis nomen sed personæ in Antigone.

Αἰχμαλωτίδες. Stephanus Byz. Pollux. Hesych. Etymol M. in φαῦλος, Schol. Aristophanis ad ranas.

Αἰχμάλωτοι. Hesych. Schol. Nicandri ad Theriaca, Aristophanis ad ranas, Pollux X. sect. 190.

Ἀκάμας. vide supra in Ἀθάμας.

Ἀκρίσιος. Hesych. Stob. vide & infra in Λαρισσαῖοι.

Ἀκύροι. vide infra in Σκύροι.

Ἀλέαδαι Ælian. VII. 39. animal. Hesych. Stob. Erotianus in κατεφρόνεε, ubi male legas: Sophocles in Ἀχαιάδῃ. Vide & infra Ἀλεύαδαι.

Ἀλεξάνδρα vel Ἀλέξανδρος. Hesych. in δύσαυλος & θηλάστρια, Steph. in ἔφεσος. Eustathius ad Iliad. ε΄. Rutgers. II. 1. Var. Lect.

Ἀλεύαδαι. Clemens 6. Strom. p. 621. Alevadæ nobiles Thessali, Casaub. lect. Theocritic. c. 17. Vales. ad Sozom. p. 79. vide & paulo ante in Ἀλέαδαι.

Ἀλῆτες,

Ἀλήτης, ita enim apud Stobæum pro ἀλείτης legunt Casaubonus & Meursius. Incertum autem est, an *erronem* eo vocabulo denotare voluerit Sophocles, an *Aletam* Corinthi conditorem, â quo urbis illius incolas Aletidas dictos referunt Strabo & Pindari Scholiastes.

Ἀλκμαίων. Porphyr. qv. Homeric. I. Hesych. in αἰνῶ & ἀραίας Stob. serm. 77. nisi locus ille depromtus ex Alcmæone Euripidis.

Ἄμυκος Σατυρικός. Athen.

Ἀμφιάραος Σατυρικός. Athen. Strabo Lib. IX. Hesych. Scholiastes Aristoph. ad ranas & vespas. Erotian. in κατεφρόνεε & πέλον.

Ἀμφιτρύων. Hesych. Scholiastes Sophocl. ad Oedipum Colon.

Ἀμφιτρύων. β΄. Hesych. in ἐπενώτισε è Meursii emendat.

Ἀνδρομάχη. Etymol. M.

Ἀνδρομέδα. Eratosth. cap. 16. & 36. catasterism. Prynich. Athen. Poll. Hesych. Etymol. M. Scholiastes Theocr. Idyll. 9.

Ἀντηνορίδαι. Athen. Hesych. Scholiastes Sophocl. argumento Ajacis.

Ἀπανίς. Hesych. in ἀπάνθρωπος. Sed pro Ἀπᾶνι Meursius legit καπανεῖ, Johannes Vitus Pergerus in notis ad Hesychium editione dignissimis ἀ Πανί. Quamvis neque Καπανεὺς Sophoclis, neque Πὰν prior vel posterior usquam alibi apud veteres memoratur, quod sciam.

Ἀτρεὺς ἢ Μυκῆναι. Hesych. in ἐπισπάσει. Schol. Euripidis ad Hippolytum. v. 307. Fortassis Atreum Sophoclis respicit etiam Achilles Tatius Isagoge ad Aratum.

Ἀχαιάδη. Vox corrupta apud Erotianum. Vide supra Ἀλέαδαι.

Ἀχαιῶν σύλλογος. Pollux, Schol. Pindari ad Isthmionic. Hesych.

Ἀχαιῶν σύνδειπνος sive σύνδειπνοι. Cic. ad Quintum fratrem II. 16. Athen. Hesych. Stob.

Ἀχιλλέως ἐρασταί. Athenæus. Stob. Hesych. in ὀμμάτειος πόθος, Schol. Pindari Nem. Od. 3. & 6. Aristophanis ad Nubes, ranas & vespas quo posteriore ex loco Casaubonus colligit drama hoc fuisse Satyricum. Scholiastes Apollonii Lib. IV. Zenobius & alii in ὁ παῖς τὸν κρύσταλλον.

Δαίδαλος. Pollux. Hesych. apud quem male παιδάλῳ legitur in ἐζέφθην.

Δανάη. Hesych. Stob. Svidas in πεῖρα.

Διονυσιακός. Hesych. in θωχθείς. Casaubonus negat se titulum hujus fabulæ satis capere: Gatakerum autem miror, cui non videtur titulus dramatis alicujus singularis innui, sed tantum notari Tragœdia quæ in Dionysiacis celebritatibus vel certaminibus edita fuerit.

Δόλοπες. Hesych. & Etymol. M.

Ἑλένη. Schol. Ariſtophanis ad Equites.

Ἑλένης ἀπαίτησις. Strabo Lib. XIV. Erotianus in θεράσει, Schol. Euripidis Phœniſſ. Heſych. Confer Sam. Petitum Lib. I. Obſ. c. 9.

Ἑλένης ἁρπαγή. Schol. Sophoclis in argumento Ajacis.

Ἑλένης γάμος. Athen.

Ἐπὶ Ταιναρίοις. Athen. Heſych. in ἀλαλίαν, ubi male παιενάροις.

Ἐπὶ Ταινάρῳ σατυρικόν. Heſych. in ἀργέμων.

Ἐπίγονοι. Schol. Sophoclis ad Oedipum Colon. Cicero de optimo gen. Oratorum, & 2. Tuſc. p. 188. ubi verſum ex Epigonis producit, nomine Sophoclis præterito.

Ἐρασταὶ Ἀχιλλέως. Vide ſupra in Ἀχιλ. Schol. Sophoclis ad Oedipum Col. v. 473.

Ἐρεχθεύς. Stob.

Ἔρις. Heſych. in εὔωρος. Forte Ἶρις.

Ἐριφύλη. Clemens. Alex. 6. Strom. p. 621. Stob.

Ἑρμιόνη. Euſtathius ad Odyſſ. δ.

Εὔμηλος. Harpocr. in καθελῶν. Heſych. in αἵματος.

Εὐρύλαος. Parthen. c. 3. ἐρωτικῶν. Εὐρύπυλον quoque tragœdiam incertum Sophoclis an alterius Tragici memorat Ariſtoteles c. 23. Poëtices, niſi legendum Εὐρύλαος.

Εὐρυσάκης. Heſych. in ἀδόξαστον.

Ζωστῆρες. Pollux. VII. 14.

Ἡρακλῆς σατυρικός. Pollux IV. 25. Heſych. Steph. Etymol. M. in βουθοίνη, ubi male ὀνομακλεῖ pro ἐν Ἡρακλεῖ. Fragmentum ex hâc fabula apud Strabonem. Lib. X.

Ἠριγόνη. Etymol. M. in τοπάζειν. Erotian. in ὕποφρον ubi male Σμηριγόνη. *Attii* Erigonen fortaſſis ex hâc Sophoclis expreſſam ſuſpicatur Caſaubonus.

Θαμύρας vel Θάμυρις. Anonym. in vita Sophoclis, Pollux, Athenæus Lib. I. p. 20. καὶ τὸν Θάμυριν διδάσκων αὐτὸς ἐκιθάριζεν ἄκρως δὲ ἐσφαίριζεν ὅτε τὴν Ναυσικάαν ἔθηκε.

Θεμιστοκλῆς Euripidis vel Sophoclis laudatur in marginibus Stobæi ſerm. 119. Sed verſus qui ibi afferuntur ex Euripidis Creſphonte petitos eſſe Gatakerus obſervavit. Neque quiſquam veterum vel Euripidis vel Sophoclis Themiſtoclem laudat.

Θησεύς. Svid. in ὄμπνιον νέφος.

Θυέστης ἐν Σικυῶνι ſive Σικυώνιος. Heſych. Stobæus Eclog. Phyſ. c. 8. & ſerm. 29. Scholiaſtes Euripid. in Phæniſſ.

Θυέστης

Θυέστης δεύτερος. Hesych.
Ἴαχος. Vide paulo infra Ἴναχος.
Ἰλίου ἅλωσις. Strabo Lib. XIII.
Ἴναχος. Dionysius Halic. Lib. I. p. 20. Athen. Pollux, Svid. in ἀράχνη, Hesych. apud quem in ἀλωπῶς male Ἰάχῳ pro Ἰνάχῳ. Scholiastes Apollonii Lib. I. Æschyli ad Prometh. Aristophanis ad Plutum, equites & aves.
Ἰνώ. Hesych.
Ἰξίων. Schol. Apollonii ad Lib. IV.
Ἰοβάτης. Hesych.
Ἰοκάστη. Eustathius. ad Odysseæ ά.
Ἰοκλῆς. Pollux X. 8.
Ἰόλαος. Schol. Comici ad Equites.
Ἱπποδάμεια. Stob. serm. 27.
Ἱππόλυτος. Arrian. Lib. I. c. 28. diss. Epictet.
Ἱππόνοος. Hesych. & Clemens 6. Strom. p. 621. ubi male codices quidam ἵππονου pro ἱππόνου.
Ἵππων. Pollux. IV. 16. & Steph. in σίλενος, licet Meursius utroque loco ἱππόνουν, rescribere jubet.
Ἶρις. Athen. Vide & supra in Ἔρις.
Ἰφιγένεια. Aristot. c. 13. Poëtic. Athen. Stob. Erotianus in ὑπόφρον, Svid. in πενθερά. Hesych. cui in voce ἀπαρθένευτος laudatur Sophoclis Ἰφιγένεια ἡ ἐν Αὐλίδι.
Ἰφίκλεια. Schol. Sophoclis ad Oedipum Coloneum, nisi cum Meursio legendum Ἰφικλεῖ ά, ut duas in Iphiclem Herculis fratrem tragœdias Sophocles docuerit.
Ἰχνευταὶ σάτυροι. Pollux. X. 7. Athen.
Ἴων. Hesych. Stob.
Καμικοί Athenæus Lib. III. & IX. sed Svidæ & Apostolio in πέρδικος ἱερὸν laudantur Sophoclis Κωμικοί.
Καπανεύς. Vide supra in Ἀπανίς.
Κασάνδρα. Schol. Hesiodi ad Theogon.
Κηδαλίων. Suid. & parœmiographi in λευκὴ σταθμὴ (de quo proverbio Mercerus ad Aristæneti Lib. I. Epist. 28.) Athen. Hesych. in αὐτοκλιστοὺς & δέατος, ubi male κιδαλίῳ editum pro κηδαλίων.
Κλυταιμνήστρα. Erotian. in ἀντιόνθεον.
Κολχίδες. Schol. Apollonii Lib. IV. Athen. Svid. in ἀνθυπουργῆσαι.

Κόλχοι. Schol. Æſchyli in argumento Promethei, Etymol. M. in ἤσμῶν. Galenus comment. 1. in ſextum ἐπιδημ. T. 5. edit. Baſil. p. 454.

Κρέουσα. Pollux. Stob. Heſych.

Κρῆτες. Athen. Heſych.

Κύριοι. Vide infra, Σκύριοι.

Κωμικοί. Vide ſupra Καμικοί.

Κῶμος. Heſych. in ἄνθρωσκε. Forte legendum Μῶμος.

Κωφοὶ Σάτυροι. Schol. Apollonii Lib. I. Scholiaſtes Nicandri laudat Sophoclem in Κωφοῖς. Vide & infra in Σάτυροι. Male hos Gyraldus p. 364. habuit pro poëmate à Dramatibus ſive fabulis diverſo.

Λάκαιναι Ex hac fabula petitos eſſe putat Meurſius binos Sophoclis verſus quos in deſcriptione Laconicæ profert Strabo Lib. VIII. p. 364. Cœterum Sophoclis λακαίνας laudant Pollux IX. 10. Priſcian. Lib. XVIII. p. 1177. Meminit & tragœdiæ hoc nomine Ariſtoteles c. 18. de Poëtic. licet Sophoclem non nominat.

Λαοκόων. Dionyſius Halic. Lib. I. p. 38. Harpocr. Heſych. Stob. Schol. Ariſtophanis ad Ranas.

Λαρισσαῖοι. Stob. Heſych. Athen. Lib. II. qui Ἀκρίσιον in Lariſſæis Sophoclis loquentem refert, & Steph. in κράνεια ubi male Σοφοκλῆς Λαρισσαῖος pro Λαρισσαίοις.

Λήμνιαι ἢ Λημνιάδες. Steph. Heſych. Schol. Apollonii ad Lib. I. & Pindari Od. 4. Pythionic.

Λήμνιαι δεύτεραι. Steph. in fragmento de Dodone.

Μάντεις. Stob. Scholiaſtes Comici ad ranas, Euripidis Phæniſſ.

Μελέαγρος. Heſych. Reſpicit & forte Ariſtoteles tragœdiam Meleagrum memorans c. 13. Poëtices.

Μελανίππη ſive Μεναλίππη. Schol. Ariſtoph. ad ranas.

Μέμνων. Schol. Sophoclis in argumento Ajacis Lorarii.

Μίνως. Clemens. 6. Strom. p. 621.

Μοῦσαι. Pollux X. 49. niſi legendum Μυσοί, ut videtur etiam clariſſimo Hemſterhuſio.

Μυκῆναι. Vide ſupra in Ἀτρεύς.

Μυσοί. Strabo Lib. VIII. Athen. Heſych. Stob. Vide & Loënſem Lib. VII. c. 24. Epiphyllid. & ſupra in Μοῦσαι.

Μῶμος. Heſchyus pluribus locis. Vide & ſupra in Κῶμος.

Ναύπακτος. Schol. Apollon. ad Lib. IV. Sed clariſſimus Neocorus ad Svidam in Κατουλάς, ex inedito Photii Lexico docet legendum eſſe Ναύπλιος.

Ναύ-

Ναύπλιος. Poll. Hesych. Stob. Schol. Aristophanis ad pacem, & Pindari ad Od. 6. Isthmionic. Achilles Tatius Isagoge ad Aratum, ubi Nauplium de Palamede quædam celebrantem inducit.

Ναύπλιος καταπλέων. Hesych. apud quem in ἐπίκοτα male legitur καὶ πλέοντι.

Ναύπλιος πυρκαεύς. Pollux, Hesyh. in ναύκληρον & πεσσά.

Ναυσικάα. Athen. Pollux & Hesych. apud quem nomen hoc corruptum in ἀναῤῥιβδεῖ. Tota fuit Homerica, & Satyricis dramatibus annumeranda judice Casaubono.

Νιόβη. Athen. & Harpocration, qui in δερμιστὴς laudat Aristarchi Grammatici commentarium in Νιόβην. Laudat & Νιόβην Schol. Sophoclis ad Oedipum Colon. Comici ad Vespas, & Lutatius ad Statii Thebaid. Lib. VI.

Νίπτρα. Suid. in παρουσία. Cicero 2. Tusc. ubi docet *Pacuvium* Sophoclis Niptra latina tragœdia expressisse, neque adeo sine dubio est quod illo in loco à Cicerone respiciatur Sophoclis Ulysses ἀκανθοπλήξ.

Ξοανηφόροι. Schol. Æschyli ad ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις.

Ὀδυσσεὺς ἀκανθοπληγὴς vel ἀκαθοπλήξ. Hesych. Vide & supra in Νίπτρα. Stephanum Byz. fragmento de Dodone.

Ὀδυσσεὺς μαινόμενος. Hesych. Schol. Pindari ad Isthmionic. Od. 4.

Οἰνόμαος. Laërtius IV. 35. Athen. Hesych. Svid. in λήθης πεδίον & διέξοδοι. Pollux X. 13. Schol. Comici ad Aves.

Ὀνομακλῆς. Etymol. M. in βουθοίη nisi legendum Ἡρακλῆς ut Causaub. vel Οἰνόμαος ut Gataker. Aut nisi potius coruptum est scriptoris nomen, versus enim Heroicus affertur.

Παίδαλος. Vide supra in Δαίδαλος.

Παλαμήδης. Hesych. Eustathius in 2. Iliad. p. 172. è Svetonii περὶ τῶν παρ' Ἕλλησι παιδιῶν.

Πὰν α' & β'. Vide supra in Ἀπαινίς.

Πάνδωρα ἢ Σφυροκόποι. Athen. Hesych. Pollux.

Παρθενοπαῖος drama Sophocli suppositum à Spintharo vel Dionysio Metathemeno Laërt. V. 92.

Πελιάς. Erotianus in παιδικὸν πάθος.

Περίλαος. Hesych.

Πηλεύς. Clemens 6. Strom. pag. 625. Harpocr. Steph. Scholiastes Aristophanis ad aves, equites & nebulas.

Πλύντριαι. Pollux VII. 12.

Ποιμένες. Steph. Athen. Harpocr. in ναννίον ubi male πόλεσιν pro ποιμέσιν.

Erotianus in πέλον. Sextus I. contra Matth. c. ult. p. 63. Etymol. M. & Tzetz. ad Lycophron.

Πολύειδος. Porphyr. 2. περὶ ἀποχῆς ἐμψύχων, Hesych.

Πολυξένη. Strabo Lib. X. Hesych. Harpocr. Stob. Eclog. Phys. I. Schol. Apollonii ad Lib. II.

Πρίαμος. Pollux X. 31.

Προκρίς. Pollux IX. 8.

Προμηθεύς. Schol. Pindari Od. 5. Pythionic.

Ῥιζοτόμοι. Hesych. Macrobius V. 19. Schol. Apollonii Lib. III.

Σαλαμίνη (forte Σαλαμίνιοι) Σάτυροι. Galenus comment. I. in 6. Epidem. bis laudat hoc drama T. 5. p. 454. & 455. Licet Gatakerus malit legere Σαλμωνεὺς σατυρικός.

Σαλμωνεύς. Athen. Hesych.

Σάτυροι. Zenobius IV. 80. proverb. & Aristides Orat. 2. Platonica T. 3. p. 512. Vide supra in ἰχνευταὶ σατύρων & κωφοὶ σάτυροι. Σατυρικὸν δρᾶμα Sophoclis laudat Athenæus Lib. X. Confer Casaubonum p. 723. Ab Hesychio in ἄῤῥαγες ὄμμα allegatur Sophoclis σατυρίσκος, ubi Gatakerus legit σατυρικὸν & nomen proprium tragœdiæ putat excidisse. Plura autem Satyrica dramata scripserat Sophocles. Vide in Ἄμυκος, Ἀμφιάραος, ἐπὶ ταινάρῳ, Ἡρακλῆς, Ναυσικάα, Σαλαμίνη, Σίσυφος, ὕβρις.

Σίνων, Hesych. Vide & infra in συνωνύμων. Meminit quoque sed Sophocle haud nominato Aristoteles c. 23. Poëtic.

Σίσυφος, Hesych. Hoc drama satyricum fuisse suspicatur Casaubonus, quia Euripidis Sisyphus satyricis accensetur ab Æliano Lib. II. c. 8. Var. Itaque eodem argumento licebit colligere Palamedem Sophoclis quoque fuisse satyricum.

Σκύθαι. Athen. Hesych.

Σκύριαι vel Σκύριοι. Stob. & Hesych. apud quem in αὐτόσυτον male legas ἀκυρίοις, pro σκυρίοις. Et in ἀποστίβης non minus corrupte Κυρίοις.

Σμηριγόνη supra in Ἠριγόνη.

Σύλλογος Ἀχαιῶν. }
Σύνδειπνος Ἀχαιῶν. } vide supra in Ἀχαιῶν.

Συνωνύμων ά. & β΄. Hesych. in ἄρητον, ubi Meursius legit συνωνύμων ὑστέρῳ, etsi Salmasius Σίνωνι, alii aliter.

Σφυροκόποι. Supra in Πάνδωρα.

Ταινάριοι. Ταίναρος Σατυρικός. Vide supra in ἐπὶ Ταιναρ.

Τάλως. Schol. Apollonii ad Lib. IV.

Τεκμήσ-

Τεκμήσση. Eustathius ad Iliad. λ'.

Τεῦκρος. Stephanus Byz. & Stob. Τεῦκροι Schol. Aristophanis ad Nubes.

Τήλεφος. Hesych.

Τηρεύς. Aristot. de poëtica c. 13. Hesych. Stob. Scholiastes Comici ad Aves, Æschyli ad Prometh. Tzetzes ad Hesiod. Ἔργ. β.

Τριπτόλεμος. Strabo Lib. I. pag. 10. Plinius XVIII. 7. ubi innuit eam actam Olymp. LXXVII. 4. anno CXLV. ante mortem Alexandri M. qui obiit Olymp. CXIV. 1. Pollux X. 22. collatus cum Etymolog. M. & Hesych. in ἀπυνδάκωτος. Athen. Harpocr. Hesych. Scholiastes Aristoph. ad Acharnenses, Pindari Olympionic. Od. 10. Corinthus de Dialectis, ubi de Jonica.

Τρωΐλος. Pollux, Hesych. Scholiastes Pindari Nemeonic. Od. 3. ubi versiculus quem respicit Hesych. in ἀνδρόπαις.

Τυμπανισαί. Athen. Steph. Hesych. Etymol. M. Stobæus serm. 57. Schol. Sophoclis in Antigonen.

Τύνδαρος. Stob. serm. 103.

Τύραννοι. Hesych. ἔχθιμα, nisi legendum τυράννῳ & respiciatur Oedipus Sophoclis Tyrannus.

Τυρώ. Athen. Stob. Ælian. XI. 18. animal. Macrob. V. 21. Svid. in ταυροφάγον. Etymol. M. Scholiastes Comici ad Ranas. Aristoteli quoque cap. 16. Poëticæ, tragœdia hoc nomine memoratur, incertum Sophoclisne an Euripidis.

Τυρὼ δευτέρα. Stob. Etymol. M. & Scholiastes Aristoph. ad Aves, qui primum hujus fabulæ versum servavit.

Ὕβρις. Athen. & Stob. serm. 26. ex cujus marginibus Casaubonus colligit hoc drama fuisse Satyricum. Integer titulus videtur fuisse ὕβρις Σατύρων.

Ὑδροφόροι. Hesych. in κοινός.

Ἱππόνους. Vide supra in Ἱππόνους.

Φαίδρα. Stobæus. (qui p. 244. florileg. edit. Grotii è Sophoclis Phædra laudat versus aliquot, quos ex Euripidis Phædra petitos Grotius in excerptis Trag. pag. 413. putabat, Euripidi certe tribuit Clemens Alex. 6. Strom. p. 623. d.) Hesych. Parœmiographi in χαλάσω τὴν ἱερὴν ἄγκυραν.

Φθιώτιδες, Sophoclis an alterius Tragici nescio, memorantur ab Aristotele c. 18. Poëtices. Vide infra Φυλοτίδες.

Φιλοκτήτης Sophoclis ὁ ἐν Λήμνῳ quâ ad Trojam arcessitur, exstat. Sed alter Φιλοκτήτης ὁ ἐν Τροίᾳ in quâ casus ejus ad Trojam recensebatur, periit.

periit. Memorat Priſcianus Lib. XVIII. p. 1169. & Heſych. in ζηλῶ & forte Gellius XIII. 18. Vide infra in φυλοτίδες, Gatakerum p. 116. Adverſar. Voſſium 2. inſt. Poëtic. p. 34.

Φινεύς. Pollux., Athen. Heſych. Scholiaſtes Ariſtophanis ad Plutum, Apollonii ad Lib. II. Euſtathius ad Odyſſ. δ. p. 168. Steph.

Φινεὺς δεύτερος. Heſych. in ἀχάλκευτα.

Φοῖνιξ. Arrianus Lib. I. c. 28. diſſ. Epictet. Euſtathius in Iliad. π. p. 1117. Athenæus, Socrates III. 7. Hiſt. Eccleſ.

Φρίξος ſ. Φρύξος. Steph. Byz. in ἄστυ.

Φρύγες. Schol. Æſchyli ad Prometheum δεσμώτην.

Φυλοτίδες. Gell. XIII. 18. pro quo alii Φυλετίδες, Caſaub. Φθιωτίδες, Thyſius αἰχμαλωτίδες. Sed in Vet. edit. & MS. Scheferi legitur Φιλοκτήτης. In MS. Petaviano *filotides* teſte Jacobo Gronovio qui legit Φιλητίδες quaſi furto deditus dixeris.

Χρύσης. Ammonius in βωμός.

IV. Non prætereundum eſt Svidam præterea teſtari, ſcriptam à Sophocle Elegiam, * pæanas, & proſario ſermone librum de Choro tragico. Ἔγραψεν ἐλεγεῖά τε καὶ παιᾶνας καὶ λόγον καταλογάδην περὶ τοῦ χοροῦ πρὸς Θέσπιν ** καὶ Χοίριλλον ἀγωνιζόμενος. Plutarch. lib. an ſeni gerenda ſit Resp. p. 787. Τουτὶ δὲ ὁμολογουμένως Σοφοκλέους ἐστὶ τὸ ἐπιγραμμάτιον· ᾠδὴν Ἡροδότῳ τεῦξε Σοφοκλῆς ἐτέων ὢν πέντ' ἐπὶ πεντήκοντα. Denique Παρθενοπαῖον ſub Sophoclis nomine vulgaverat *Spintharus* ſive *Dionyſius* Metathemenus, teſte Laërtio. V. 92.

V. *Editiones Sophoclis Græca ſine ſcholiis Græcis.*

1. Aldina. Venet. 1502. 8.
2. Pariſ. 1528. 8.
3. Haganoënſis. 1534. 8. cum *Joachimi Camerarii* notis, quæ recuſa etiam Baſil. 1556. 8.
4. & 5. Francof. 1550. & 1567. 8.
6. Ex recenſione *Guil. Canteri*. Antwerp. 1579. 12.

Editiones cum ſcholiis Græcis.

1. Scholia Græca σχόλια παλαιὰ τῶν πάνυ δοκίμων εἰς τὰς σωζομένας τῶν Σοφοκλέους τραγῳδιῶν. Primum ſeorſim edita ſunt Romæ 1518. 4. præfixo

* Meminerunt Hephæſtio, Harpocrat. in ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι. Erotianus in χάριτες. Sed & junior Sophocles, noſtri nepos, Elegias teſte Svida compoſuit.

** Contra Theſpin puta jam defunctum, cujus forte rationes Chœrillus Sophoclis æqualis fuerat ſecutus.

fixo Johannis Lascaris in Sophoclem Epigrammate elegantissimo, quod ab H. Stephano & aliis prætermissum hîc adscribam:

Πόλλ᾽ ἐκ τεῶν σελίδων εἴποιμί κεν ἠὲ Σοφίλου
    Δείγματα σῆς πινυτῆς· πόλλ᾽ ἀπὸ ματρυιῆς.
Ὅσσα μεθηρμόσαο Τραγικῆς περὶ κόσμον ἀοιδῆς,
    Ὡς μέρος, εἶδος ἅπαν, πᾶν πάθος ἠυτρέπικας.
Κάλλους, εὐστομίης, ὕψους τέλος ἐξεπόνησας
    Ζῆλον Ὁμηρείης γνήσιον εὐεπίης.
Ὧς σε Δίων, Ξενοφῶν, σκώπτης σῶν τ᾽ ᾔνεσ᾽ ἑταίρων,
    Ἀρχέτυπον τραγικοῖς θῆκεν Ἀριστοτέλης.
Σύντε κόθορνον ἄεισεν ὁ κ᾽ εἰς ἑὸν ἡγεμονῆα
    Ἀγνώμων ὄκνου ἔκγονος Ἀονίου.
Ἀργεάδης βασιλεὺς μετάπεμπτον σύμμαχον εἶχεν
    Ἶσά τε Μαιονίδου τέρπετο σοῖς ὀάροις.
Πολλὰ τεῶν ἀρετῶν σεμνώματα, ἓν δὲ μέγιστον,
    Κρέσσονας ἡμερίους ἔπλασας ἠὲ φύσις.
Δῆμά τε γενναῖον λαοῖς πόρες, οὓς ὑποφήταις
    Ὧν βατὸς οἷα πάρος θέλγε διδασκαλίη.

Sophocles cum scholiis Græcis Florent. 1518. 8. Cæterum falluntur qui auctores horum scholiorum faciunt Sophoclem Grammaticum, Theonem ac Lucillum, quos in Apollonium Rhodium, non in Sophoclem scripsisse constat. Porro Sophoclem Tragicum illustraverant *Didymus* teste Athenæo, & *Horapollo* de quo Svidas. *Praxiphanes* quoque, ut colligitur è Scholiis ad Oedipum Colon. v. 894. τῶν δὲ ἐξηγησαμένων ἁπάντων Πραξιφάνης δοκεῖ ἄμεινον ἀποδιδόναι. Et *Aristophanes* Grammaticus, cujus argumenta quibusdam dramatibus præfiguntur. *Androtion* Sophoclis Scholiastes appellatur à Morhofio p. 123. Lib. I. polyhist. c. 13. sed vereor ut recte. Idem p. 64. inedita in Sophoclem scholia memorat, quæ edere voluit Vir Clariss. Joh. Andreas Bosius. Ajacem flagelliferum, Electram & Oedipum Tyrannum, cum glossis interlinearibus perpetuis ineditis fuisse apud Renatum de Moreau, testatur Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 213. Ineditum Sophoclis Scholiasten Arundelianum laudat Jo. Pearsonus commentario in Symbolum Apostolicum p. 261. edit. latinæ.

Florentiæ 1522. 4. quæ editio fuit in Bibliotheca Petri Francii V. C. cum emendationibus MSS.

Francof. 1544. 4. ex officina Petri Brubachii.

Adriani Turnebi. Paris. 1553. 4. typis Regiis. Scholia Græca quæ è

Codice Æmari Ranconeti à Turnebo descripta ad calcem hujus editionis leguntur, plane diversa sunt à prioribus editionibus primam Romanam secutis, & auctorem agnoscunt *Demetrium Triclinium*. Περὶ μέτρων οἷς ἐχρήσατο Σοφοκλῆς, Περὶ σχημάτων. Σχόλια. Fuit Demetrius ille junior Planude quem allegat ad Ajacem v. 1096. Hæc vero intelliguntur scholia à Petro Victorio, cum illis præferendam scripsit Romanam Scholiorum ἔκδοσιν præfatione ad Aeschylum. Verba illius vide si placet supra c. XVI. num. 9.

6. Henrici Stephani, Genev. 1568. 4. in qua editione (præstantissima facile earum quæ exstant & emendatissima) utraque scholia & Romana illa & altera Demetrii semper distincta singulis paginis subjunguntur. Denique ad calcem voluminis exhibentur annotationes *Joachimi Camerarii*, & Ajax atque Electra ab eodem latine translata.

*Editiones latinæ.**

Versio prosaria *Viti Winshemii*. Francof. 1546. 8.

Joh. Baptistæ Gabriæ. Venet. 1543. 8.

Versibus jambicis latinis redditus Sophocles à *Georgio Rotallero*. Antwerp. 1570. 8. & 1576. 8. ex officina Guil. Silvii.

Inter libros à Joanne Oporino excusos memorantur Sophoclis Tragœdiæ latine versæ à *Thoma Naogeorgo*. 8.

Editiones Græcolatinæ sine scholiis.

Cum Viti Winsemii versione, & Guil. Canteri notis. Heidelberg. 1597. 8vo. apud Commelin.

Ingolstad. 1608. 8. Et in corpore Poëtarum Genev. 1614. fol.

Editiones Græcolatinæ cum scholiis Græcis.

Cum versione *Viti Winsemii*, tùm scholiis Græcis, in qualibet pagina additis, & subjectis ad calcem voluminis notis Camerarii, ex H. Stephani recensione. Genev. apud Paulum Steph. 1603. 4.

Cum versione latina, & scholiis Græcis rejectis ad libri calcem, & minutiore typorum genere exscriptis. Lond. 1661. 8. Cantabrig. 1672. 8.

Ajax & Electra cum scholiis Græcis & vulgatis illis utrisque & aliis antehac ineditis notisque *Thomæ Johnson*. Oxon. 1706. 8.

Notæ

* Sophoclis quædam & Isocratis latine vertisse *Elisabetham* Angliæ Reginam, ex Cambdeno tradit Balzacus VI. 10. Epist. Dicuntur etiam *Thomæ Stanlei* inedita in Sophoclem adversaria exstare in Bibl. Rev. Episcopi Norvicensis.

Notæ in Sophoclem.

H. Stephani in Sophoclem & Euripidem. De Orthographia Sophocli peculiari, & de tragœdia ejusdem. Et dissertatio de Sophoclea * Homeri imitatione. Parif. 1568. 8.

Francisci Porti Cretensis in omnes Sophoclis Tragœdias prolegomena. Vita Sophoclis. De Tragœdia ejusque origine. Sophoclis & Euripidis collatio. Morgiis 1548. 4.

Joh. Baptista Pigna Ferrariensis, ut ipse in commentario ad artem Poëticam Horatii testatur, scripsit quæstiones Sophocleas, in quibus de tota doctrina Tragica, de Senecæ vitiis, de Græcorum Tragicorum virtutibus fuse tractasse se affirmat.

VI. *Catalogus Scriptorum ** in Scholiis Græcis ad Sophoclem allegatorum.*

ACesodorus Oed. C. v. 1047.

Agathiæ Schol. Epigramma in Nioben El. 151.

Agathon Tr. 646.

Aeschylus. Vitâ Soph. AM. 75. 791. 804. Ant. 566. 980. El. 139. 288. Oed. C. 1042. Oed. T. 205. 752. Argument. Phil. p. 377.

Aeschyli *Agamemnon* Oed. C. 928. ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις El. 121. Oed. C. 1371. Oed. T. 21. ἱερείαι Oed. C. 887. ἰλιάδες Oed. C. 1244. *Lycurgus* Oed. C. 667. ὅπλων κρίσις AM. 191. *Persæ* El. 158. *Tressæ* AM. 134. 882

Alcæus Oed. C. 948. Oed. T. 56. 154.

Alcman Oed. C. 1244. Lacon patriâ, à quo carminis genus Laconicum nomen accepit. AM. p. 9.

Anacreon v. Ant. 136. Oed. T. pag. 156.

Anacreontium Carmen AM. p. 42.

Androtion Oed. C. 691. 1047

Oooo 2 Anony-

* *Polemoni*, quem φιλοσοφοκλῆ vocat Laërtius IV. 20. Sophocles dicebatur *Homerus Tragicus*, teste Suida, & Homerus vicissim, *Epicus Sophocles*. Non Homero autem tantum, sed Cyclo Epico etiam frequenter Sophocles est usus. *Athenæus* Lib. VII. Ἔχαιρε δὲ Σοφοκλῆς Ἐπικῷ κύκλῳ, ὡς καὶ ὅλα δράματα ποιῆσαι, κατακολουθῶν τῇ ἐν τούτῳ μυθοποιΐᾳ. Confer *Salmas.* p. 600. seq. ad Solin. Philostrati *Alexandrini* scriptum περὶ τῆς τοῦ Σοφοκλέους κλοπῆς memorat Porphyrius apud Euseb. X. 3. præparat.

** Ad hunc Indicem concinnandum usus sum operâ eruditi Viri Juvenis *Stephani Bergleri* Transsylvani.

791. Oed. C. 469. 1672. ἐπίγονοι Oed. C. 370. Ἰφικλεία Oed. C. 887. *Oedipus* Vita Sophoclis. AM. 791. Sophocles jam senex scripsit Oedipum Coloneum. p. 269. συνδειπνος Oed. C. 10. AM. 191. *Thamyras* Oed. C. 370. *Trachiniæ* AM. 651. 318. *Triptolemus* Oed. C. 496. *Tympanistæ* Ant. 992. ὑδροφόροι. Ant. 1.

Sophocles AM. 1209. Ant. 909. Oed. C. 139. Atheniensis. El. 709. Sopholis ὑπομνηματισαὶ, ὑπομνηματισάμενοι, ἐξηγησάμενοι &c. Ant. 45. El. 490 Oed. C. 378. 382.

Synesius AM. 683. El. 983.

Thamyris AM. 118.

Theocritus Ant. 355.

Thespis. Vita Soph.

Thucydides Ant. 111. 132. 266.

CAPUT XVIII.

De EURIPIDE Tragico.

Euripidis ætas & vita. 1. *Tragœdiarum quæ exstant recensio.* 2. *Catalogus deperditarum cum Variis Observationibus.* 3. *Epistolæ Euripidi tributæ quæ exstant, & scripta alia deperdita.* 4. *Scholiastæ, interpretes & editiones Euripidis.* 5. *Catalogus Scriptorum in Græcis ad Euripidem scholiis allegatorum.* 6.

I.

EURIPIDES Mnesarchi & Clitus F. ex demo sive populo Phyle, Atheniensis, natus Salamine a) Olymp. b) LXXV. 1. (ante Christum 480.) æstate media die 20. Boëdromionis, quâ Athenienses ad Salaminem Insulam & ostium Euripi, victoriam navalem de Persis reportarunt, unde Euripidis nomen. Athle-

(a) Euripides in Meleagro v. 21. fragm. Σαλαμῖνα κοσμῶν, πατρίδα τὴν εὐδαίμονα. De matre quæ olera vendidit vide Svidam in σκάνδιξ. Hesych. in ἀρουραία Θεός & διασκανδίκησις.

(b) Ita Laërtius *II.* 45. Plutarch. VIII. 1. sympos. & alii, quos potius audiendos hoc loco quam marmor Arundelianum existimaverim, quod Euripidem natum ponit aliquot annis ante, nimirum Olymp. LXXIII. $\frac{3}{4}$. Confer Josuam Barnesium & Wilhelmum Piers Viros Clariss. in Euripidis Vita. Philinus Rhetor ἐν τῷ πρὸς Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου εἰκόνας laudatur Harpocrationi in Θεωρικά. Philochorus Atheniensis, teste Svida, inter alia scripserat περὶ Εὐριπίδου. Respicit Laërtius *II.* 44. Effigies Euripidis varias habes in tomo secundo thesauri Antiquitatum Græcarum Gronoviani tabula 63. quarum una etiam præfixa editioni Barnesianæ & alteri W. Piers, petita è Fulvii Ursini elogiis Virorum illustrium p. 27. Alius fuit Euripides unus è quadraginta qui regnarunt Athenis, unde in ludo Astragalorum Euripides dictus est numerus quadragenarius. Vide quæ viri docti ad Pollucem lib. 9. c. 7. sect. 101. Euripidem penultima longa posuit Sidonius,

Athletica non valde delectatus, pictoriæ operam dedit, & in Rhetoricis *Prodicum* Chium, in Philoſophia *Anaxagoram* ſectatus eſt. Confer Menagium ad Laërt. II. 10. Hinc anno ætatis duodeviceſimo ad tragœdias docendas animum appellens, tantum profecit, ut pluries victor evaſerit: *ὀυδενὸς ἧττον ἔνδοξος ὢν τῶν ποιητῶν*, ut ait Dio Chryſoſt. XVII. p. 248. XVIII. 254. Philoſophicæ autem doctrinæ ſuæ tot reliquit veſtigia, ut *Philoſophus Scenicus* ſive ὁ ἐπὶ τῆς σκηνῆς φιλόσοφος c) paſſim appelletur, Σοφώτερος τε καὶ σοφοῦ d) Σοφοκλέους, à Q. Cicerone autem ſinguli ejus verſus ſingula exiſtimentur teſtimonia. Quintiliano etiam judice *illud quidem nemo non fateatur neceſſe eſt, iis qui ſe ad agendum cauſas comparaverint, utiliorem longe* (Æſchylo & Sophocle) *Euripidem fore. Namque is & vi & ſermone* (*quod ipſum reprehendunt quibus gravitas & cothurnus & ſonus Sophoclis videtur eſſe ſublimior*) *magis accedit oratorio generi, & ſententiis denſus & rebus ipſis; & in his quæ à ſapientibus tradita ſunt pæne ipſis par, & in dicendo ac reſpondendo cuilibet eorum qui fuerunt in foro diſerti, comparandus. In affectibus vero tum omnibus mirus, tum in iis qui miſeratione conſtant facile præcipuus.* Socratis Philoſophi, quem duodecim ferè annis ætate antecedebat, familiaris fuit, ita ut vulgo crederetur ab eo in tragœdiis componendis juvari. Vide Laërtium II. 18. Et raro theatra adibat Socrates, niſi cum Euripides novis Tragœdiis certaret, ut refert Ælianus L. II. c. 13. Var. Quin à Philochoro diſerte traditus eſt ante Socratem Euripides obiiſſe. Vide Laërtium II. 44. Parum igitur credibile ſit Euripidem cum Platone poſt Socratis fata *Ægyptios* Prophetas adiiſſe, ibique ex gravi morbo à ſacerdotibus reſtitutum, ut tradit idem Laërtius III. 6. Mortuus eſt e) Euripides Archonte Callia, eodem quo poſtea Sophocles anno Olymp. XCIII. 3. ætatis LXX. die eodem quo natus Dionyſius ſenior Siciliæ tyrannus teſte Plutarcho VIII. 1. ſympoſ. Euripidem pariter atque Homerum admiratus Philoſophus Crantor teſte Laërtio IV. 26. ſed paſſim perſtrinxerunt Comici, f) ut vel ex Ariſtophanis ranis paulo poſt Euripidis mortem actis patet, & pluribus

c) Vitruv. præf. Lib. VIII. Origenes 4. contra Celſ. p. 215. Clemens *V.* Strom. p. 581. Athen. *XIII.* p. 561. & alibi. Cicero XVI. 8. ad famil.

d) Alluſione ad Tragici hujus nomen, per jocum dicti etiam σοφοκλεῖς, plauſores laudiceni, qui conducti, aliis recitantibus applauderent & acclamarent σοφῶς. Vide Plin. Lib. *II.* Epiſt. 14.

e) De genere mortis vide Diodorum Sic. XIII. p. 387. Diogenian. & *A*poſtol. in πρὸς μέρου κύνες à quibus diſcerptus traditur, & Gellium *XV.* 20. notas Munkeri ad Hygin. fab. 247. Stephanum Byz. in Βορμίσκος. Prideauſii ad Chron. *A*rundel. p. 224. Apud *A*rchelaum Macedoniæ Regem vitam exegiſſe & in honore apud eum fuiſſe notat etiam Syncellus f. 263. Chronograph. Confer Lucianum in paraſito T. 2. p. 255. & Plutarchum de exſilio p. 604.

f) Et Tragici quoque. *V*ide Gatakeri *A*dverſar. p. 106. ſeq. edit. Lond.

ribus nobis constaret, si ad nos pervenisset *Axionici* vel *Philippidæ* φιλευριπίδης. Hodieque in eo notatur σιγματισμός, fatale optimo poëtæ vitium, ut ait Casaubonus p. 13. ad Athenæum. Confer Scholia ad Medeam. v. 475. Et odium in fœminas, quod in Hippolyto v. 664. seq. & alibi interpretes observant, Diphilus quoque Comicus apud Athenæum VI. p. 247. unde veteribus dictus μισογύνης, licet Sophocles apud Athenæum Lib. XIII. pag. 557. affirmavit Euripidem extra scenam non ita adversus muliebre genus affectum fuisse, & in scena quoque æquum bonarum fœminarum judicem probat Barnesius ad Eurip. T. 2. p. 153. Oris ejus rotunditate uti se affirmat Aristophanes apud Plutarchum de audiendis Poëtis p. 30. χρῶμαι γὰρ αὐτοῦ τοῦ στόματος τῷ στρογγύλῳ.

II. *Tragœdiæ Euripidis XIX. integræ superstites, cum vicesimæ initio, hæ sunt:*

1. Ἑκάβη. *Hecuba.* Latinâ prosa vertit *Mathias Heuslerus*, cum cujus versione & commentario Grammatico seorsim prodiit Lipsiæ 1554. 8vo. In H. Stephani tragœdiis selectis occurrit idem drama cum *Dorothei Camilli*, qui totum Euripidem latine transtulit, versione prosaria, sed à Stephano ex *Philippi Melanchtonis* maxime prælectionibus recognita, & cum Metaphrasi poëtica *Desiderii Erasmi* 1567. 12mo. Cum eâdem Metaphrasi Erasmi Basil. 1524. 8. & Tomo primo operum Erasmi vulgata separatim edidit Henricus Rumpius Hamb. 1617. 8vo. *Rolandi Maresii* Metaphrasis lucem non vidit, de quâ Lib. I. Epistolâ. 29. ad Menagium, *Euripidis*, inquit, *Hecubam carmine institui reddere, quod ex veteribus ipsum Ennium tanti nominis Poëtam facere non piguit. Cujus versio quam libera est & soluta ex paucis quæ supersunt reliquiis apparet. Nam adeo verba non curat exprimere, ut ne sensum quidem ubique reddat. Quam licentiam in poëtis vertendis usurpare mihi conveniens esse videtur. ---- Erasmus & Buchananus, tanti viri, aliquot ejusdem Euripidis tragœdias carmine reddiderunt, sed ita ut plerisque in locis versus legere te non putes. Namque dum ita anxie verbis se alligant, ut interpretatio κατὰ πόδα esse videatur, paulo duriusculos versus fecerunt, nec cæsuras in Jambis, qui præcipuus est illorum decor, cum studio servarunt, contra vero in Anapæstis illas quod maximum est vitium admiserunt. Quod se scientem prudentem fecisse in suâ præfatione testatur Erasmus, nec sibi perinde probari illam in vertendis auctoribus libertatem, quam Tullius ut aliis permisit, ita ipse usurpavit. Sed Ciceronis quam Erasmi judicium sequi tutius esse putavi. Liberius ergo transferendi genus, multum tamen infra Ennianam libertatem secutus sum.* Commentarius *Erasmi Vindin-*

Vindingii in Hecubam Euripidis prodiit Hafniæ. 1616. 4. Loca quædam Ennianæ Hecubæ & Medeæ cum Græcis Euripidis collata exhibet H. Stephanus in Tragœdiis selectis p. 944. sq. Reprehensus est Euripides quod decorum neglexisset Hecubam Philosophantem introducendo. Vide Theonis Progymnasmata p. 4. Lusit Hecubam apud Latinos etiam *L. Accius*.

2. ὈΡΈΣΤΗΣ. *Orestes*. Archonte Diocle Olymp. XCII. 4. egit Hegelochus, derisus ab Aristophane, à Strattide in ἀνθρωπορέστῃ & Sannyrione in Danaë. Vide Scholiasten ad v. 278. & 371. Expresserat latina tragœdia *Oreste* sive *Duloreste* Pacuvius, cujus meminit Cicero in Lælio, Festus, Nonius &c. Vide Scaligerum ad Varronem p. 113. Suidas hanc tragœdiam tribuit Euripidi tertio. Latino carmine reddidit *Sigismundus Gelemius* ap. Oporinum, 8°.

3. ΦΟΊΝΙΣΣΑΙ. *Phœnissæ*, Tragœdiarum Euripidis facile princeps, quam emendatam & versibus latinis felicissime redditam Græce & latine cum luculenta de œconomia hujus dramatis præfatione edidit *Hugo Grotius* Paris. 1630. 8. Exstat & *Georgii Rotalleri* Metaphrasis Phœnissarum, Hippolyti coronati atque Andromaches, Antwerp. apud Platin. 1581. 12. Tum prosaria M. *Georgii Catamini* versio, Argentorat. 1577. 8. & *Jani Guilelmii* Rostoch. 1579. 8. HOC drama *Johannem Hartungum* magna laude & applausu Friburgi interpretantem audivisse se memorat Caspar Stiblinus præfat. ad Euripidem. Denique Euripidis Medea & Phænissæ typis nitidis Græce & latine cum scholiis Græcis integris, nonnullisque ad Phoenissas è MS. tunc primum editis lucem viderunt Cantabrigiæ ex typographeo Caroli Ducis Sommersetensis, Academiæ Cancellarii, A. 1703. 8. studio *Wilhelmi Piers*, qui vitam Euripidis præfixit recens à se scriptam, & notas variasque lectiones adjunxit. Docuit Phœnissas etiam *L. Accius* tragicus latinus, & *Seneca*.

4. ΜΉΔΕΙΑ. *Medea*. Pythodoro Archonte Olymp. LXXXVII. 1. teste Aristophane Grammatico in argumento. Hanc *Neophroni* Sicyonio quidam tribuerunt, ut notat Laërtius II. 34. & 133. & Svidas in Νεόφρων. Idem Svidas alibi eam refert ad Euripidem tertium, prioris fratris filium, quam sententiam tuetur Samuel Petitus VI. 15. Misc. Sane Neophronis Medea diversa fuit, ut dixi in notitia Tragicorum deperditorum, & Euripidi Medea nostra tribuitur ab Aristophane in ranis, & Aristotele c. 14. & 15. Poëtic. & Chrysippo apud Laërtium VII. 181. ne alios jam commemorem. E Calliâ & dispositionem fabulæ & versuum exemplum sumsisse Euripidem in Medea & Sophoclem in Oedipode

dipode notat Athenæus VII. p. 276. Latine verterat olim Medeam Euripidis *Ennius*, ex cujus Medea initium profert ſcriptor ad Herennium Lib. II. Nonnulla ipſius fragmenta cum Græcis Euripidis confert Politianus c. 27. Miſc. Joſephus Scaliger ad Varronem p. 92. & 99. ſeq. In multis etiam Euripidem expreſſit *Seneca*, cujus Medea adhuc exſtat. Scripſere Euripidis exemplo Medeam Comici quoque, ut Antiphanes, Strattis, Cantharus, Eubulus: è latinis præter Ennium L. Accium & Senecam, Ovidius. Medea Euripidis (quam legenti Ciceroni ſupervenit emiſſus ab Antonio percuſſor C. Popilius Lænas, teſte Ptolemæo Hæphæſtione Lib. V. apud Photium) ſeparatim Græce cum ſcholiis Græcis edita Pariſ. 1545. Et cum verſione proſaria *Dorothei Camilli* recognita ex Phil. Melanchtonis maxime prælectionibus, & cum Metaphraſi *Georgii Buchanani*, qui carmine latino Medeam reddidit, exſtat in tragœdiis ſelectis *H. Stephani*. Cum eadem Buchanani Metaphraſi, quæ & ſeparatim & inter poëmata ejus plus ſimplici vice prodierat, eandem recudi fecit *Henricus Rumpius* Hamburg. 1620. 8. Thomas quoque Hobbeſius adhuc in ludo literario degens Euripidis Medeam ſimili metro latinis verſibus eleganter expreſſit, ut in auctario ad ejus vitam tradit Radulphus Bathurſt p. 33. De eximia *Wilhelmi Piers* editione dixi paulo ante in Phœniſſis. Adverſus eos qui Euripidem corruptum eſſe confirmarunt ut cædis filiorum Medeæ invidiam à Corinthiis in matrem tranferret, diſputat Joſua Barnes in Poëtæ vita §. 17. & §. 18. Medeam tragœdiam noſtro Euripidi vindicat. Gallico carmine veſtivit Jo. Antonius Bayfius, teſte Verderio in Bibliotheca Gallica p. 641.

5. ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ στεφανίας ſive στεφανηφόρος *Hippolytus poſterior*, ſive *coronatus*. Vide Guil. Canterum Nov. Lect. VII. 21. (De Priore ſive Hippolyto καλυπτομένῳ *Operto* dixi infra inter tragœdias deperditas.) Acta eſt Olymp. LXXXVII. 4. quo tempore Jophon quoque & Jon Tragici dramata ſua docuerunt. Quod autem in argumento legas, τὸ δὲ δρᾶμα τῶν πρώτων, ab interprete male redditur: *eſt autem hæc fabula inter optimas numeranda*, nam ſenſus eſt primum locum inter victores illo dramate Euripidem tuliſſe, ut contra Andromache tragœdia locum ſecundum, quemadmodum in ejusdem argumento ſcribitur: τὸ δὲ δρᾶμα τῶν δευτέρων. Auctor vitæ Sophoclis: πολλάκις δὲ καὶ δευτερεῖα ἔλαβε, τρίτεια δὲ οὐδεπώποτε. Græce ſeparatim excuſus eſt Euripidis Hippolytus Wittebergæ 1582. 8. latina Metaphraſi donatus â *Georgio Rotallero* Antwerp. 1581. 12. Hippolytum Euripidis & *Senecæ* ſin-

gulari dissertatione inter se contulit *Joh. Henricus Boeclerus* Argentorat. 1651. 4. Adde Sam. Petitum Lib. I. Obs. c. 2. Lucianus quædam ex Hippolyto producens laudat Euripidem in Φαίδρᾳ. Vide Jos. Barnes ad v. 480. sed & ab Eustathio ad. Iliad. Ή. Euripidis Phædra allegatur p. 586. Et Malela in Chron. p. 109. Euripidem de Phædra composuisse drama ait, Hippolytum innuens.

6. ἌΛΚΗΣΤΙΣ. *Alcestis*, quo nomine apud Latinos etiam tragœdiam docuit *L. Accius*, ex Euripidea ut suspicor expressam. A *Nævio* quoque versam observat Scaliger ad Varronem p. 114. Habetur Alcestis in tragœdiis *H. Stephani* cum Metaphrasi *Georgii Buchanani* & versione *Dorothei Camilli* recognita ex *Melanchtonis* prælectionibus. *Ad* versum 780. notat Scholiastes quod contra πρέπον Euripides Philosophantem inducit Herculem ebrium.

7. ἈΝΔΡΟΜΆΧΗ. *Andromache.* Acta Archonte Archia Olymp. XC. 2. vide Sam. Petitum III. 16. Misc. & Josuam Barnes ad v. 732. Latino carmine pereleganti donavit *Q. Septimius Florens Christianus*, cum quo edita est Parisiis, dehinc Hamburgi 1619. 8. curante *Henrico Rumpio*. Verterat & olim *Ennius*. Vide Scaligerum ad Varronem p. 12. *Georgii Ratalleri* metaphrasin memoravi paulo ante in Phœnissis. Ex hac fabula Euripidis Clitus jam ab Alexandro interficiendus ingeminavit illud: οἴ μοι καθ' Ἑλλάδ' ὡς κακῶς νομίζεται. Plutarch. in Alexandro p. 694.

8. ἹΚΈΤΙΔΕΣ. *Supplices.*

9. ἸΦΙΓΈΝΕΙΑ. Ἡ ἐν Αὐλίδι IPHIGENIA *in Aulide* Bœotiæ oppido. Hanc Germanico dramate liberius paulo & rationibus ad recentis theatri leges comparatis expressit *Christianus Henricus Postellus* Vir Clariss. Hamburgi in 4. Exstat & Græce cum Metaphrasi sive versione metrica latina *Erasmi* (quæ Londini 1519. & in Tom. 1. Operum ejus lucem vidit.) curante *Henrico Rumpio* recusa Hamb. 1618. 8. Et cum eadem Metaphrasi prosariaque *Dorothei Camilli* sed ex *Philippi Melanchtonis* maxime prælectionibus recognita versione, in tragœdiis selectis *H. Stephani.* Iphigeniam Ennii laudat Gellius XIX. 10. Adeundus & ingeniosissimus Racinus præfatione ad Iphigeniam suam Gallice compositam ubi Euripidem adversus Perraultum defendit.

10. ἸΦΙΓΈΝΕΙΑ ἡ ἐν ταύροις. *Iphigenia in Tauris* Scythiæ. Vide Hyginum fab. 120. Latine vertisse se sed non edidisse testatur Hugo Grotius Epist. 595. 348.

11. Ῥῆσος. *Rhesus* Sophocli tribuitur à Jos. Scaligero prolegom. ad Manilium,

lium, licet ipſe fatetur â veteribus Criticis Euripidi adſcriptam hoc argumento, *ὅτι ἡ περὶ τὰ μετάρσια ἐν αὐτῇ πολυπραγμοσύνη τὸν Εὐριπίδην ὁμολογεῖ.* Mihi & Criticorum illorum & Critici ſummi Scaligeri argumentum in utramvis partem videtur admodum leve: ſed quo minus Scaligero aſſentiar facit ſcriptorum antiquorum auctoritas, qui Rheſum allegantes ſine tergiverſatione ad auctorem referunt Euripidem. Samuel Petitus Ariſtarcho tribuebat Tragico, Euripidis æquali III. 22. Miſc. Sed locus Didymi quo incerta ejus conjectura nititur, Grammaticum Ariſtarchum reſpicit non Tragicum. Prodiit Euripidis Rheſus ſeparatim Baſileæ, 8.

12. ΤΡΩΑΔΕΣ. *Troades*, quas Seneca in Tragœdia cognomine feliciter expreſſit. Ab hoc dramate diverſi fuere Τρῶες, memorati Stobæo ſerm. 120. & Etymol. M. in Πέλανοι. Acti ſunt Τρῶες Olymp. XCI. 1. ubi Euripides & Xenocles inter ſe de palma concertavere, & victoria ceſſit Xenocli, quâ de re indignatur Ælianus Lib. II. Var. c. 8. Euripidis tetralogia fuit: *Alexander*, *Palamedes*, *Troes* & *Siſyphus Satyricus*: Xenoclis vero: *Oedipus*, *Lycaon*, *Bacchæ*, & *Athamas Satyricus*, quæ ad unam omnes interciderunt. Cæterum Troades Euripidis Archonte Piſandro Olymp. XCI. 3. actas conjicit Samuel Petitus Lib. I. Obſ. c. 3. quo in loco Troades Senecæ confert cum Euripidis Troadibus & Hecuba. Luſerat Troades apud Latinos quoque *L. Accius*, ſed jam pridem eſt quod illæ periere.

13. ΒΑΚΧΑΙ *Bacchæ*, quo nomine itidem *L. Accius* latinam olim tragœdiam docuerat, ex Euripide liberius converſam. Vide Scaligeri conjectanea ad Varronem p. 88. ſeq. Argumentum hujus Dramatis apud Tzetzen Chil. VI. hiſt. 61.

14. ΚΥΚΛΩΨ *Cyclops* (ex Odyſſeæ IX. petito argumento,) unicum quod ſupereſt nobis ex univerſis veterum dramatibus Satyricis. Metaphraſin poëticam elegantem, & notas caſtigationesque *Q. Septimii Florentis Chriſtiani* in Cyclopen edidit poſt auctoris fata *Iſaacus Caſaubonus* ad calcem duplicis commentarii ſui de ſatyrica Græcorum poëſi & Romanorum Satira Pariſ. 1606. 8vo. Plura loca ejusdem Cyclopis illuſtrat Caſaubonus ipſe Lib. I. cap. 6. ubi præcipue variis argumentis docet eſſe drama Satyricum. Vide & Dan. Heinſii lectiones Theocriticas c. 14. p. 346. *Joſephi Scaligeri* caſtigationes quædam in idem drama leguntur in Opuſculis ejus poſthumis, vulgatis cum Iſ. Caſauboni præfatione Pariſ. 1610. 4. p. 522.—527. Et â *Tho. Crenio* ſubjunctæ ſunt præfationi in Muſeum Philologicum & Hiſtoricum, Lugd.

 Bat.

Bat. 1699. 8. in quo ipſo Caſaubonum de Satyrica Poëſi & Florentis Cyclopem recudi fecit vir egregie de re literaria hoc & aliis nominibus promeritus. Cyclops Græce cum ejusdem Florentis Metaphraſi prodiit etiam ſeparatim Hamburgi curante in uſum Gymnaſii Hamburgenſis Henr. Rumpio 1618. 8.

15. ἩΡΑΚΛΕΙ͂ΔΑΙ. *Heraclidæ*.

16. ἙΛΈΝΗ. *Helena*. Confer quæ infra inter deperditas noto in Ἑλένης ἀπαιτήσει. Anno 4. Olympiadis XCII. actam ſuſpicatur Sam. Petitus lib. 1. Miſc. cap. 13.

17. ἼΩΝ. *Jon*, quam fabulam imitatus *Accius* in Oenomao ſuo, ut docet Scaliger ad Varronem. p. 94.

18. ἩΡΑΚΛΗ͂Σ μαινόμενος. *Hercules furens*, à Seneca in cognomine Tragœdia latina expreſſus. Euſtathio ad Iliad. κ'. ſimpliciter vocatur Ἡρακλῆς pag. 738. Ab Ariſtophane reprehenditur Euripides, quod induxiſſet Ἡρακλέα πεινῶντα Διόνυσον δειλὸν, καὶ Δία μοιχόν. Vide Scholiaſt. Ariſtophanis ad Pacem & Suid. in ματτοντας.

19. ἨΛΈΚΤΡΑ. *Electra*, primum edita Græce & recenſita â *Petro Victorio* Florent. 1545. qui illam â Bartholomæo Barbadoro * & Hieronymo Meo accepit, Nicolaoque Ardinghello Cardinali inſcripſit.

20. ΔΑΝΆΗΣ *Danaës* vix initium ſupereſt, ſervatum ab *Hieron. Commelino*, & vulgatum in editione Euripidis Græcolatina A. 1597. 8. Huic in ſuo Euripide varia fragmenta Danaês ex Stobæo & aliis collecta Græce & Latine ſubjecit *Joſua Barnes* T. 2. p. 442. ſeq. & pag. 520. Confer Grotii excerpta è Tragicis p. 380. ſed & Rich. Bentleii Epiſt. ad Johannem Millium, Malelæ ſubjectam, p. 14. ſeq. Auctor Chronici Paſchalis p. 38. περὶ Δανάης ἐμυθολόγησεν Εὐριπίδης ὁ σοφώτατος ἐν τῇ συντάξει τοῦ αὐτοῦ δράματος ἐν κιβωτῷ τινι βληθεῖσαν τὴν Δανάην βληθῆναι κατὰ θάλασσαν ὡς φθαρεῖσαν ὑπὸ Διὸς μεταβληθέντος εἰς χρυσόν. Scripſit etiam Sophocles Danaën, & è Latinis Nævius.

III. Jam deperditas Euripidis tragœdias, quotquot apud veteres memorantur, recenſebo, poſt Meurſium in libro de Euripidis tragœdiis, Grotium in excerptis Tragicorum, & Barneſium in fragmentis Euripidis. Quorum obſervatis Gatakeri quædam ex cap. 10. Adverſariorum, Rich. Bentleii V. Cl. ex Epiſtola ad Joh. Millium, & nonnulla mea adjungam.

Αἶγες. Stephanus Byz. in ἄντρον. Sed ibi pro Αἰξὶ Meurſius & Barneſius T. 2. p. 517. legunt αἰγεῖ.

Αἰγεύς

* Horum elogium in Actis Eruditor. A. 1701. p. 503.

Αἰγεὺς Clemens Alex. 6. Strom. p. 622. Stob. Scholiastes Aristoph. ad aves Euripidis ad Medeam v. 167. Svid in δεκαπεύειν.

Αἴολος. Strabo Lib. VIII. Dionysius Halic. in arte Rhetor. Hesych. Stob. Scholiastes Comici ad ranas, Svid. κλῆρος ἑρμοῦ. Plutarch. de legendis Poëtis, Athen. &c. Vide Barnesium in fragmentis pag. 444. & 517.

Ἀλέαδαι vel Ἀλεύαδαι vel Ἀλωΐδαι. Stob. Florileg. p. 55. edit. Grotii, Barnesii Fragmenta p. 446. & 517.

Ἀλεξάνδρα. Cicero I. divinat. c. 31. Stob. Hesych. Scholiastes Aristoph. ad Ranas. Barnesii fragmenta p. 446. seq. & 517.

Ἀλέξανδρος. Ælianus Lib. II. c. 8. Var. Hist. & ex eo Scaliger in descriptione Græca Olympiad. XCI. 1. Clemens Alex. 4. Strom. p. 483. & 6. Strom. p. 621. Schol Euripidis ad Hippolytum v. 58. Ἕτεροι δὲ εἰσι τοῦ χοροῦ, καθάπερ ἐν τῇ Ἀλεξάνδρα οἱ ποιμένες. *Ennius* quoque Alexandrum suam ex Euripide ut videtur scripserat. Confer Reinesii Varias Lectiones p. 374.

Ἀλκμαίων ὁ διὰ ψωφῖδος. Erotianus in σκεθροτέραν, Hesych. Stob. Priscianus Lib. XVIII. Malelæ Chron. p. 88. Eustath. ad Iliad. β. Scholiastes Aristoph. ad Equites. Barnesii fragmenta p. 448. & 518. Bentleii Epist. ad Millium p. 17. seq.

Ἀλκμήνη. Stob. Poll. & Hesych. in ἀμολγὸν, ubi male ἀλημήνη pro Ἀλκμήνη. Vide Barnesii fragmenta p. 449. & 518. Laudat & hanc tragœdiam Scholiastes Comici ad ranas.

Ἀλόπη. Stob. tùm alibi tùm serm. 103. ubi corrupte ἀλείπη, ut apud Hesych. in ἀπρόσειλος. Laudat & Ammonius in τροχοὶ & Etymol. M. in ἡδέσθην. Hyginus fabula 187.

Ἀνδρομέδη. Habita Olymp. XCI. 3. Archonte Pisandro, ut è Scholiis ad Comici ranas observat Samuel Petitus III. 16. Misc. Laudant hoc Euripidis drama Lucianus de historia conscribenda sub init. Eratosthenes c. 17. Catasterism. Hyginus Poët. Astronomic. Lib. II. c. 11. Schol. Theocriti Idyll. 2, Laërtius IV. 29. Stob. (male in Grotii Stobæo p. 130. *Andromache*) Athen. Scholiastes Comici ad Aves & Thesmophoriazusas. Macrobius V. 21. Maximus & Pachymeres ad Dionysii Mystic. Theol. c. 2. Barnesius in fragmentis p. 450. & 518. Latine vertit *Ennius*. Vide Scaligerum ad Varronem p. 12. Lusit apud Latinos & *Livius Andronicus* Andromedam, & *Accius*. Apud Græcos præter Euripidem, Sophocles.

Ἀντιγόνη. Clemens Alex. 6. Strom. p. 621. Aristophanes Grammaticus in argu-

argumento Antigones Sophoclis. Schol. Pindari Pythionic. 3. & Comici ad ranas. Barnesii fragmenta p. 452. & 518.

Ἀντιόπη. Harpocr. Stob. Hesych. Svid in νόσον ἔχειν. Erotianus in κατεφρόνεε. Malelæ Chron. p. 58. Photius Lex. MS. in εὔκερας. Vide Bentleii Epist. ad Millium p. 16. ubi notat *Pacuvium* latine docuisse Antiopam de Græca Euripidis conversam & laudatam Ciceroni 1. de finibus, Persio sat. 1. 77. Charisio, Diomedi, Servio & Nonio Marcello. Vide & Euripidis fragmenta à Barnesiio collecta p. 453. 519. *Ennius* quoq; Euripidis Antiopen veterat, ut ex Hygino observat Reinesius p. 373. 374. Var. Lect.

Ἀρχέλαος. Strabo Lib. V. Stob. Justinus Lib. de Monarchia Dei p. 108. Libanius apologia Demosth. T. 1. p. 461. Stephanus Byz. Αἰθίοψ. Schol. Pindari Pythionic. od. 2. Barnesii fragmenta p. 456. 519.

Ἀτρεύς. (quo nomine etiam *L. Accius* tragœdiam docuit) Dio Cassius Lib. LVIII. p. 636. Arrianus Epictet. diss. Lib. I. c. 28. & Joh. Philoponus in Meteorolog. Aristotelis Lib. I. quanquam verba quæ ibi respicit Philoponus occurrunt in Oreste v. 1001. seq. Et Barnesius negat Tragœdiam sub Atrei nomine ab Euripide compositam.

Αὐγή. Laërt. II. 33. Stob. Hesych. Dionysius Halic. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων extrem.

Αὐτόλυκος. α. Athen. Lib. X.

Αὐτόλυκος σατυρικός. Pollux X. 24. & 46. Tzetzes VIII. hist. 202. quam cum superiore eandem facit Casaubonus X. 2. ad Athen. Diversam Meursius Lib. de fabulis Euripidis. In Satyricis dramatibus personam Autolyci introduci solitam, notavit Diomedes Grammaticus.

Βελλεροφόντης. Laërt. IV. 26. Suidas in ὤμοι. Justinus Martyr de Monarchia Dei p. 108. Stob. & tragœdia non nominatâ Sextus 1. contra Math. 13. p. 55. seq. Videtur præter Plutarchum de vitioso pudore f. 529. f. etiam respicere Seneca Epist. 115. Confer Barnesii Fragmenta p. 469. & 519.

Βούσιρις Hesych. in αἰρεκήσασα, & ἀγνίσαι ubi Euripidis nomen excidisse videtur. Stob. serm. 60.

Βουτήμενος. Stob. serm. 54. nisi legendum κτίμενος vel potius Τήμενος.

Γλαῦκος. Stob.

Δανάη, cujus initium superest, ut dixi supra inter editas Euripidis tragœdias num. 20.

Δεσμῶτις. Vide infra in Μελανίππη.

Δεσ-

Δίδυμοι. Stob. Eclog. pag. 128. ubi nomen tragœdiæ additum non eſt quod ſupplet Grotius in excerptis Tragicorum. p. 380.

Δίκτυς. Acta Archonte Pythodoro Olymp. LXXXVII. 1. Vide argumentum Medeæ. Laudat Plutarchus conſolat. ad Apollon. Stobæus.

Ἑλένης ἀπαίτησις. Sex vel ſeptem verſiculi quos à Clemente III. 2. pædagog. allegatos ad hoc drama refert Clariſſ. Barneſius p. 466. petiti ſunt ex Iphigenia in Aulide v. 71. ſeq. ut idem p. 520. agnoſcit. Cœterum Ἑλένης ἀπαίτησιν Euripideam memorat Etymol. M. in ἤμην, & auctor argumenti Ἑλένης, qui teſtatur Ariſtophanem in Theſmophoriaz. multa ex Euripideo illo dramate πεπαρῳδηκέναι.

Ἐξάμετρος τήρησις. Clemens Alex. 6. Strom. p. 627. quibus verbis nihil aliud ſignificari exiſtimo à Clemente, quam Euripidem Hexametris Jambicis complexum eſſe quæ proſâ Hippocrates ſcripſerat. Meurſius ſibi ipſe diffidit, legens τηρεῖ. Paulo audacius Gatakerus p. 104. Adverſar. ἐν Βελλεροφόντῃ ῥητῶς.

Ἐρεχθεύς. Clemens Alex. 6. Strom. p. 619. 621. Euſtath. ad Iliad. π. p. 1074. Steph. in Αἰθίοψ. Stob. Heſych. Etymol. M. Svid. in ἀνάστατοι & βοῦς ἕβδομος. Plutarch. in parallel. p. 310. Theon in Aratum, ubi male Ἐρχθεῖ pro Ἐρεχθεῖ. Appendix Vaticana in proverbio μίασμα δρυός. *Ennius* quoque Erechtheum ſcripſerat, ex Euripide ut videtur. Laudant Gellius & Macrobius. Confer Hieronymum Columnam ad fragmenta Ennii p. 256. ſeq. ubi Erechtei Euripidei fragmenta è Lycurgi Oratione contra Leocratem &c.

Εὐρυσθένης Σατυρικός. Pollux X. 24. niſi legendum Εὐρυσθεῖ pro Εὐρυσθένει.

Εὐρυσθεὺς Σατυρικός. Steph. in Τάρταρος. Allegatur & Εὐρυσθεὺς à Stob. Athen. Erotiano in τὸ τέρθρον & Scholiaſte Eurip. in Hecubam. Barneſii fragmenta p. 469. & 520.

Εὐρώπη tragœdiis Euripidis ex loco quodam Malelæ minime accenſenda. Vide Rich. Bentleii Epiſt. ad Millium p. 43. 44.

Τὸ ἐκ τῆς Ἠλέκτρας apud Laërtium VII. 172. reſpicit locum in Euripidis Oreſte, ut pulchre notavit Iſaacus Caſaubonus.

Θεμιστοκλῆς. Stob. ſerm. 119. niſi mendum eſt, ut exiſtimant Meurſius & Gatakerus. Idem enim locus alibi laudatur ex Euripidis Creſphonte.

Θερισταὶ Σάτυροι. Ariſtophanes Grammaticus in argumento Medeæ Euripidis, teſtatur hoc drama Satyricum actum Olymp. LXXXVII. Archonte Pythodoro.

Θησεύς. Stob. Athen. Steph. & Scholiastes Aristophanis ad ranas. Cic. Tusc. quæst. Lib. III. Tzetzes Chil. XI. hist. 379.

Θυέστης. Ex qua suum videtur Seneca Thyestem transtulisse. Laudat Stobæus.

Ἰνώ. Hesych. Poll. Stob. Gellius XIII. 18. Hyginus fabul. 2. & 4. (confer Reinesii varias Lect. p. 373. seq.) Plutarch. de Garrulitate pag. 506. Fragmenta à Barnesio collecta p. 475. & 520.

Ἰξίων. Laërt. IX. 55. Pollux, Stob. Plutarchus de audiendis poëtis. Suid. in Δημήτριος· Ἰξίων· οὕτως ἐπεκλήθη ὅτι ἀπεσύλησεν Εὐριπίδειον φιλότιμον τὸ δρᾶμα ἔχον τὸν Ἰξίονα.

Ἱππόλυτος καλυπτόμενος. Pollux X. 5. Stob. Vide Barnesii fragmenta p. 474. 520. & Bentleii Epist. ad Millium p. 31. seq. ubi contendit Hippolytum coronatum qui exstat, non fuisse novum drama, sed hujus Tragœdiæ novam tantum & interpolatam διασκευήν.

Κάδμος. Pomponius Sabinus in Eclog. 6. Virgilii.

Καπανεύς non tragœdiæ nomen sed personæ, quæ ab Euripide loquens inducitur. Et verba ad quæ alludit Plutarchus in Pelopida, quæque profert Athenæus IV. & Laërtius VII. 23. petita sunt ex Euripidis supplicibus v. 861. seq.

Καρκίνος. Stob. serm. 29. Sed Grotius retulit locum illum ad *Carcinum* tragœdum.

Κερκύων. Eustath. ad Odyss. Θ. p. 323. Tragœdia Meursio, Gatakero, Grotio & Barnesio præterita.

Κλεῖδες. Erotianus in ἀτρεκέως, sed legendum Κρησὶ pro Κλεισὶ, ex Porphyrio enim Lib. IV. περὶ ἀποχῆς constat inde petitum esse quem producit locum, observante Clarissimo Bentleio.

Κλυμένη. Vide infra in Φαέθων.

Κλεοφόντης. Schol. Euripidis ad Phœniss. sed Meursius Κρεσφόντη legit pro Κλεοφόντη.

Κρεσφόντης. Cicero 2. Tusc. Eustratius ad III. 1. Nicomach. (Vide & infra χρεσφόντης & paulo ante in Κλεοφόντης & Θεμιστοκλῆς.) Polybius T. 2. p. 929. Stob. Plutarch. consolat. ad Apollon. Scholiastes Euripidis ad Medeam v. 85. Barnesii fragmenta p. 476. 520. & 529. Meminit & Aristoteles c. 14. Poëtic. sine Euripidis nomine. *Ennii* Cresphontem laudant Gellius & Festus.

Κρῆσσαι. Athen. Stob. Etymol. M. in Φλήναφος, Schol. Comici ad Vesp. & ranas, ubi male Κρήταις pro Κρήσσαις.

Κρῆτες. Schol. Aristoph. ad ranas, ex quo loco constat in illo dramate actum de

de μίξει Πασιφάης πρὸς τ̀ ταῦρον. Hoc itaque eſt drama περὶ Πασιφάης quod Euripidem docuiſſe affirmat Malelas 1. Chron. pag. 106. Vide Rich. Bentlei Epiſt. ad Joh. Millium Malelæ ſubjectam pag. 22. ſeq. & ſupra in Κλᾶδες.

Κτίμδμ@. Clemens Alex. 6. Strom. p. 622. Niſi legendum τήμδμ@.

Κύρκαι. Heſych. in ζεύγλαι. Sed leg. σκυρίους pro Κυρίους.

Λαμία. Lactantius Lib. I. cap. 6.

Λικύμνι@. Laërt. III. 63. Heſych. Etymol. M. Stob. Stephanus Byz. (ubi male Λικυμνία) Macrobius Lib. I. Saturnal. c. 18. Scholiaſtes Comici ad aves. Svid. in μιγνὺς, εἴδεα, φαῦλον &c. Barneſii fragmenta p. 479. 520.

Μελανίππη ſive Μεναλίππη ἡ σοφή. Dionyſ. Halic. in arte Rhetor. p. 47. & 57. Schol. Comici ad ranas.

Μεναλίππη δεσμῶτις. Athen. Lib. XII. Porphyr. apud Euſeb. 10. Præparat. c. 3. Μελανίππην Euripidis laudant præterea Eratoſthenes c. 18. Cataſteriſm. Plato in convivio, Diodorus Sic. Lib. I. cujus locum laudat etiam Euſebius Lib. I. præparat. c. 7. adde hæc Ariſtophanis de Euripide in Theſmophoriaz. Μελανίππας ποιῶν, φαίδρας δὲ, πηνελόπην ἢ ȣ̓ πώποτ' ἐποίησεν, ὅτι γυνὴ σώφρων ἔδοξεν εἶναι. Vide & Hygin. Lib. II. Poëtic. Aſtronom. c. 18. ubi de equo, & fragmenta à Barneſio collecta p. 479. & 521. Vitamque Euripidis §. 14. & 15. ubi Poëtam adverſus Ariſtotelis reprehenſionem c. 15. Poëtic. tuetur. Forte ex hâc *Ennius* Menalippam ſuam expreſſerat, qvam laudant Gellius V. 11. Priſcianus, Nonius & alii.

Μελέαγρ@. Macrob. V. 18. Stob. Heſych. Etymol. M. Scholiaſtes Pindari Nemeonic. Od. 10. Comici ad ranas. Svid. in νῦν, Malelæ Chron. p. 210. Plutarchus in parallelis minoribus p. 312. Anonymus Scholiaſtes in Ariſtotelis Rhetoric. lib. 3. p. 61. b. Memorat & Ariſtoteles c. 13. Poëtic. Euripide non nominato. Vide Barneſii fragmenta p. 481. & 521. Latine Meleagrum Euripidis exemplo docuerat *Accius*.

Μεναλίππη. Vide paulo ante Μελανίππη.

Μενησία & Μετȣσίαι. Stob. ſerm. 13. & 3. ſed corrupta nomina Meurſio videntur.

Νεοπτόλεμον Tragœdiam Euripidis an alterius memorat Ariſtot. c. 23. Poët.

Νιόβη. Ariſtoteles c. 17. Poëtic. Barneſii fragmenta p. 521. Laërtius VII. 28.

Ξάντριαι. Schol. Ariſtophanis ad ranas. Barneſii fragmenta p. 521.

Οἰδίπȣς. Heſych. Stob. Confer fragmenta à Barneſio collecta p. 483. & 521. Malelæ Chron. p. 63. Erotian. in ὑπείλλει.

Οἰλεύς. Stob. A Meurſio cum Oeneo tragœdia confunditur, ſed Grotio & Barneſio diſtinguitur.

Οἰνεύς. Clemens Alex. 6. Strom. pag. 619. Stob. Lucianus in convivio s. Lapithis. Hesych. Svid. in ἡράκλειαν λίθον. Schol. Aristophanis ad Acharnenses, Erotianus in ἠμωρέουσα, ubi male οἴνη pro οἰνεῖ. Vide Barnesii fragmenta p. 484. & 521. Prologum Oenei, Euripide non nominato memorat Aristoteles c. 16. Poëtices.

Οἰνόμαος. Clemens Alex. 6. Strom. p. 625. Theodorit. therapevt. Lib. VI. pag. 102. Stob.

Παλαμήδης. Strabo Lib. X. Laërtius II. 44. Tzetza in Lycophron. Pollux X. 31. Hesych. Stob. Auctor argumenti in Isocrateum Busiridem, diversi ab eo quod H. Wolfius composuit. Ælianus II. 8. Var. & inde Scaliger in Græca descript. Olympiad. XCI. 1. Vide Barnesii vitam Euripidis p. 15. & fragmenta p. 486. & 521. Samuelem Petitum lib. 1. Misc. c. 13. qui actam contendit Olymp. XCII. 3.

Πασιφάη. Personæ nomen non dramatis. Confer supra in Κρῆτες.

Πειρίθους qui ab aliis teste Athenæo ad Critiam tanquam auctorem relatus est, Euripidi tribuitur à Clemente 5. Stromatum, Hesych. Schol. Apollonii Lib. IV. & Comici ad aves.

Πελιάδες Æliani VII. 47. animal. Stob. & Hesych. apud quem duobus locis ut & in Schol. Euripidis πολιάσιν pro πελιάσιν.

Πενθεύς. Stob. serm. 39. & 71.

Πηλεύς. Hesych. Stob. & Schol. Aristophanis ad nubes.

Πηνελόπη. Stobæi margines Eclog. Phys. pag. 142. edit. Grotii. Penelopen tamen ab Euripide scriptam negat Aristophanes in loco quem habes supra in μεναλίππη.

Πλεισθένης. Athen. Hesych. Stob. Ammonius in βωμός. Steph. Vide Barnesii fragmenta p. 489. & 522.

Πολύδωρος. Corinthus de dialect.

Πολύειδος. Stob. Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν. Erotianus in διεβλήθησαν. Schol. Euripidis ad Hippolytum v. 191. Vide Barnesii fragmenta p. 890. & 522. Meursium Lib. de Euripide. T. 10. Antiqv. Gronov. pag. 473.

Πολυνείκης. Stob. serm. 39. Lucianus de lapsu inter salutandum T. 1. p. 496.

Πολυξένη, Euripidi tertio à Svidâ tributa in εὐελπίδης, locus ex ea apud Philonem Lib. quod omnis probus Liber p. 682.

Πρωτεσίλαος. Clemens 6. Strom. p. 628. Stob.

Ραδάμανθος. Strabo Lib. VIII. Stob.

Σατυρικὰ δράματα Euripidis Αὐτόλυκος, Εὐρυσθένης sive Εὐρυσθεύς, Θερισταί, Σίσυφος.

Σθε-

Σθενόβοια. Athen. Stob. Scholiastes Comici ad Vespas & ranas, Malelæ Chron. pag. 184. Photii Lex. MS. in ξεναπάτας. Vide fragmenta Barnesii p. 491. & 522. & not. ad Medeam vers. 1392. Bentleji Epist. ad Millium. p. 20. seq.

Σίσυφος σατυρικός. Ælian. II. 8. Var. & inde Scaliger in Græca descript. Olympiad. XCI. 1. Euripidem in Sisypho allegat etiam Plutarch. l. 7. de placitis Philos. Galenus Hist. Philos. Hesych. & Etymol. M. Alii Sisyphum adscripserunt non Euripidi sed *Critiæ*, ut Sextus Empiricus eundem quem Plutarchus locum è Sisypho allegans Lib. VIII. adversus Mathem. p. 318. Vide tamen Petrum Petitum Misc. Obs. Libro & capite primo.

Σκίρων σατυρικός. Pollux X. 8. Stob. Athen. Hesych. qui emendandus in ἔμβολα, ubi pro σκίρ legendum σκίρωνι.

Σκύλλα nullum fabulæ Euripideæ nomen Aristoteli c. 15. Poëtic. ac ne Vossio quidem, qui Ulyssen in Scylla ejulantem ab Euripide introductum scribit. In Scylla enim idem eo in loco est quod ad Scyllam, non in Tragœdia cui Scyllæ nomen esset.

Σκύριαι. Vide supra in Κύριαι. Plutarch. de dignoscendo adulatore pag. 72. c. Stob. & tragœdiâ non nominatâ Cic. XVI. 8. Epist. ad famil. Sextus Empiricus Lib. I. contra Math. c. 13. p. 62. adde Gataker. c. 10. Adversar. p. 104.

Συλεύς. Philo Lib. de Josepho pag. 420. & quod omnis probus sit Liber 672. 681. 685. 686. Eusebius VI. 6. præparat. Stob. serm. 44.

Τέννης. Stob. serm. 2.

Τήλεφος. Clemens 6. pag. 624. Stob. Ammonius in πρεσβευέσθαι, Scholiastes Comici ad Plutum, ranas & Acharnenses. Eustathius ad Iliad. π. & Odyss. α. Tzetzes Chil. IX. hist. 299. ubi ait Aristophanem & Æschylum (alium opinor à Tragico) ἐν λόγοις illud Euripidis drama perstrinxisse. Forte ex hâc Tragœdia Telephum suum expressserat *L. Accius*. Memorat & Telephum, Euripide non nominato, Aristoteles cap. 13. Poëtic. Vide fragmenta à Barnesio collecta pag. 495. & 529. Respicit Zenobius 2. proverb. 85. Appendix Vaticana, 29.

Τημενίδαι. Stob. Pollux IX. 4. Ælian. VIII. 39. de animal.

Τήμενος. Hesych. & Stobæus. Vide & supra in βουτήμενος, & κτίμενος, & inferius in τίμαιος.

Τηρεύς. Stob. serm. 13. Vide & supra in ἑξάμετρος.

Τίμαιος. Stobæi margines serm. 31. sed Meursius legit τήμενος.

Τρῶες. Vide ſupra τρῳάδες inter tragœdias Euripidis quæ exſtant.

Ὑψιπύλη. Didymus apud Macrob. V. 18. Plutarch. conſolat. ad Apollon. Cicero 3. Tuſc. Stob. Svid. in δωδεκαμήχανον. Galenus comment. 3. ad Hippocrat. περὶ ἄρθρων T. 5. pag. 615. Heſych. Harpocr. Scholiaſtes Comici ad ranas. Euſtathius ad Iliad. ν. p. 940. Vide & Gatakerum ad Antonin. VII. 40. Barneſii fragmenta p. 498. & 522. A. Schottum ad proverbia p. 408.

Φαέθων ἢ Κλυμένη. Strabo Lib. I. Laërt. II. 10. Athen. Vitruvius IX. 4. Plutarch. IV. 2. ſympoſ. Macrobius Lib. I. Saturnal. c. 17. Stob. Theon ad Aratum. Euſtathius ad Odyſſ. ν'. ſub init. Longinus p. 109. edit. Tollii. Vide & Loënſem L. IV. c. 11. Epiphyllid. Euripidem forte reſpicit Scholiaſtes Homeri, ad Odyſſ. ρ'. 208. cum de Phaëthonte diſſerens ſubjungit hiſtoriam occurrere παρὰ τοῖς τραγικοῖς.

Φαίδρα, laudatur à Luciano Lib. ad indoctum multos Libros coacervantem. Sed locus exſtat in Hippolyto Euripidis v. 418. ubi Phædra loquitur. Vide & quæ ſupra ad Phædram Sophoclis & Euripidis Troades ac Μεναλίππην.

Φιλοκτήτης Acta Pythodoro Archonte Olymp. LXXXVIII. 1. vide argumentum Medeæ. Laudant Ariſtoteles VI. 8. Nicomach. (& ibi Euſtathius) Dio Chryſoſt. diſſ. 52. Juſtinus Martyr de Monarchia Dei p. 109. Heſych. Stobæus. Schol. Comici ad ranas. Theodorus Canterus Lib. I. cap. 2. Var. Lect. & Jacobus Loënſis VI. 17. Epiphyllid. Docuerat & *Accius* Philoctetem latinè ex Euripideo potius quam Æſchyli vel Sophoclis expreſſam. Vide Scal. ad Varron. pag. 101.

Φοῖνιξ. Æſchines in Timarch. Erotianus in διηπέτης. Stob. Eclog. Clemens 6. Strom. p. 625. Apoſtolius XI. 41. proverb. Ex hac videtur ſuam Phœnicem Ennius expreſſiſſe.

Φρίξος. Juſtinus Martyr de Monarchia Dei pag. 109. Heſych. Sextus 1. contra Mathem. Etymol. M. Stobæus. Eratoſthenes cap. 14. Cataſteriſm. Schol. Comici ad ranas. Barneſiii fragmenta pag. 503. 522.

Φρίξος β'. Scholiaſt. Ariſtoph. ad ranas.

Φρύγες. Mneſilochus apud Laërtium II. 18.

Χρεσφόντης. Vide ſupra Κρεσφόντης.

Χρύσιππος. Philo Lib. περὶ κόσμου (Euripide non nominato) Clemens Alex. 6. Strom. p. 627. Heſych. Stob.

IV. *Præ-*

IV. *Præterea ſub Euripidis nomine à veteribus allegantur :*

Ἀλκιβιάδης, in Alcibiadem ἆσμα ſive ἐγκώμιον. Plutarch. in Alcibiade p. 196. & in Demoſthene p. 846. ubi alteri auctori ab aliis tributum innuit Scholiaſtes Ariſtoph. ad ranas. Valeſius ad Ammianum Marcellin. f.21. Fragmenta Euripidis à Barneſio collecta p. 516. 517.

Ἐπιγράμματα, quorum unum ſervatum ab Athenæo Lib. II. cap. 19. & in Anthologia.

Ἐπικήδειον Νικίᾳ καὶ Δημοσθένους καὶ τῶν μετ᾽ αὐτοῦ ἐν Σικελίᾳ πεπτωκότων Ἀθηναίων. Plutarch. in Niciæ vita p. 534. qui p. 542. refert Siculos vehementer delectatos Euripidis carminibus, & ob ea multos Athenienſes manumiſiſſe.

Ὕμνοι. Philoſtratus Lib. II. Sophiſt. in Hippodromi vita p. 613. ἐκ τῶν Εὐριπίδου τε ὕμνων καὶ Ἀμφίονος.

Verſus duos Hexametros Euripidis in Apollonis laudem profert Macrobius 1. Saturnal. c. 17.

De *Epiſtolis* quinque quæ ſub Euripidis nomine exſtant dixi ſupra cap. X. §. 23.

V. *Editiones Euripidis hæ in notitiam meam venere: Græcæ quidem,*

1) Quatuor tragœdiarum, literis capitalibus (nec ſine accentibus tamen) ex MSto codice non contemnendæ notæ, in 4. ſine nomine editoris, temporisve aut loci notatione, ſed quantum ex ratione literarum conjicere licet Florentiæ circa extremum ſeculi XV. Confer Mericum Caſaubonum in libello Anglico de credulitate & incredulitate p. 101.

2) Tragœdiarum XVIII. Venet. apud Aldum 1503. 8.

3) Aldinam exprimens Baſileenſis A. 1537. 8. apud Hervagium.

Quarta tragœdiarum XIX. Antwerpienſis A. 1571. 12. ex recenſione Gvil. Canteri, cum brevibus ipſius notis carminumque ratione explicata & appendice ſententiarum Euripidis à Stobæo laudatarum quas idem Canterus reddidit latine.

Scholia Græca in ſeptem primores Euripidis tragœdias, tùm ex antiquioribus * Grammaticis (Scripſerant enim in Euripidem complures, ut *Soteri-*

* Antiqvum ejusmodi ſcriptorem loquentem agnoſces in ſchol. ad Medeam 273. Κορινθίοις μέχρι τῶν καιρῶν τῶν καθ᾽ ἡμᾶς καθ᾽ ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἑπτὰ κόρους καὶ ἑπτὰ

Soterides Epidaurius teste *S*vida, *Didymus* & *Ariſtophanes* Alexandrini, *Calliſtratus*, &c.) tum ex recentioribus *Emanuele Moſchopulo*, *Laſcari*** & *Thoma Magiſtro* per *Arſenium* Monembaſiæ Archiepiſcopū collecta & Paulo III. Pontifici inſcripta, ſeorſim lucem adſpexerunt Venet. 1534. 8. apud Lucam Antonium Juntam, & emendatius Baſileæ A. 1544. 8. apud Hervag. *S*cholia *MSS.* in Euripidem â Galeſinio ſibi communicata allegat Caſaubonus ad Laërtium p. 203. edit. Wetſten.

Latinâ proſâ XVIII. Euripidis tragœdias primus vertit anonymus quidam ſub ficto *Dorothei Camilli* nomine latens, fictum enim nomen eſſe, diſerte tradit Geſnerus in Bibliotheca p. 229. b. Lucem adſpexit latina illa Dorothei verſio Baſil. 1550. 8. Francof. 1562. 8. Inter libros autem ab Oporino excuſos memoratur Euripides latine ex verſione *Philippi Melanchthonis* & *Guil. Xylandri* qui emendavit & Hecubam addidit A. 1558. 8.

Græcolatinæ Euripidis editiones hactenus prodierunt quinque:

1.) Baſileenſis tragœdiarum XIX. cum verſione *Caſparis Stiblini**** proſaria ad carmen Jambicum proxime accedente, magnamque partem ex verſibus conſtante Jambicis. Idem *S*tiblinus dramata ſingula in Actus diſtinxit, ſingulisque præfationes & notas addidit. Accedunt præterea *Jacobi Micylli* de Euripide & tragœdia collectanea quædam, & *Joh. Brodæi* notæ quibus erudite explicat loca quæque difficiliora in Tragœdiis undecim: Rheſo, Troadibus, Bacchis, Cyclope, Heraclidis, Hercule furente, Supplicibus, & utraque Iphigenia. Baſil. apud Oporin. 1562. fol.

2.) Commeliniana tragœdiarum XIX. adjuncto ex Bibl. Palatina viceſimæ ſive Danaës initio. Heidelb. 1597. 8. ex recenſione & cum verſione *Gvil. Canteri*, verbum ex verbo efferente, notisque ejusdem atque *Æmilii Porti.*

3.) Gene-

ἑπτὰ κόρας τῶν ἐπισημοτάτων ἀνδρῶν ἐναπενιαυτίζειν τῷ τῆς Θεᾶς (Ἥρας) τεμένει. *A*lioqui recentis ſcriptoris in his ſcholiis veſtigia non infrequentia ſunt, etiam vocabula Græcobarbara, notata Barneſio ad Hecub. v. 466. 1114. Oreſt. 364. 834. 1121. Phœniſſ. 1107.

** Laſcaris *S*cholia in *III.* primores tragœdias MSta in Bibl. Thuana. Scholia è Dionyſio Didymo aliisque collecta memorantur in Frid. *S*ylburgii Catalogo MStorum Palatinæ Bibl. p. 101.

*** Laudat Conradus Dinnerus in præfat. ad Epitheta ſua Græca. Sed nimium ſiniſtre de Stiblino Barneſius interpres Euripidis ſæpe nominatus T. 2. pag. 425. *Sane in toto illius opere quo in Euripidem functus eſt nihil omnino docto homine dignum reperio, excepto quod Argumenta in omnes Actus ſcripſerit. Et morales gnomas & Philologicum nonnihil interſerit; ſed ſenſus Poëtæ minime vidit, cum etiam Jambici verſus leges ignorarit.*

3.) Genevensis cum scholiis Græcis in priores septem tragœdias, versione *Gvil. Canteri*, notisque *Brodæi, Stiblini* & *Æmilii Porti* & ejusdem Canteri: apud Paulum Stephanum A. 1602. 4.

4.) Itidem Genevensis, cum versione Gvil. Canteri, in corpore Poëtarum Græcorum Tragicorum, Comicorum, Lyricorum & Epigrammatariorum, quod Latine & Græcè vulgavit *Jacobus Lectius*, Genevæ 1614. fol.

.) Cantabrigiensis A. 1694. fol. curante viro Clariss. *Josua Barnes*, quæ optima & luculentissima hactenus est Euripidis editio. Nam & textum accurate recensuit, & post Canteri industriam ad metri rationes diligenter castigavit, scholiaque Græca integra ad priores septem tragœdias adjunxit, castigata & ipsa, & ex MS. codice Collegii Corporis Christi, quod Cantabrigiæ est, hinc inde locupletata. Præterea universum Euripidem selectis virorum doctorum notis & suis animadversionibus scholiisque illustravit. Fragmenta quoque Euripidis collegit diligentissime, Græceque & latine exhibuit cum notis, versus ad 2068. Denique Epistolas Euripidi tributas Græce & latine subjunxit, totique operi binas dissertationes unam de Euripidis vita, alteram de tragœdia, scena, illiusque apparatu apud Græcos, musica theatrica & versuum tragicorum legibus præfixit. Euripidis effigies quâ Barnesius suam exornavit editionem, paulo alia cernitur in prima editione imaginum Fulvii Ursini, & apud Albertum Rubenium Lib. II. de re vestiaria c. 6.

Henrici Stephani animadversiones in Sophoclem & *Francisci Porti* Cretensis collationem Sophoclis Euripidisque, supra in Sophocle commemoravi. Aristologiam Euripideam sive sententias ex Euripide excerptas Græce & latine cum notis vulgavit *Michaël Neander*, Basil. 1559. 4. Ne dicam de sententiis Euripidis, quas ex illius dramatis sive iis quæ exstant sive ex illis quæ perierunt selegit & elegantissima metaphrasi latina donavit in excerptis Tragicorum & Comicorum Vir summus *Hugo Grotius*, Paris. 1626. 4to. *Erasmi Vindingii* commentarios Euripideos memorat Olaus Borrichius de Poëtis latinis p. 172. Itaque nescio utrum in alias quoque Tragœdias scripserit præter Hecubam de qua supra. *Thomas* quoque *Stanleius* in Euripidem varia collegit quæ manu ipsius exarata reperiuntur in Bibliotheca Rev. Episcopi Norvicensis. *Johannis Miltoni* atque *Jac. Duporti* ineditas ad Euripidem observationes subinde laudari observo à Clarissimo Barnesio.

VI. Jam Catalogum scriptorum in Scholiis Græcis ad Euripidem allegatorum subjicere juvat, qui in editione Cantabrigiensi non minus quam aliis hactenus vulgatis desideratur:

Catalogus scriptorum in Scholiis Græcis ad Euripidem laudatorum:

Cyclus

* Athenæo *Ägias*, atque inde Vossio in Hist. Græcis.

** Idem Vossius, & Clariss. Hemsterhusius ad Pollucem p. 1025. legunt *Alexandrides*, è Plutarchi Lysandro & Scholiaste Aristophanis.

Menan-

* Num Hippys? Ita Voſſius pag. 442. de Hiſt. Græc.

Simonides. Med. argum. & 2.9. 20. Oreſt. 41. 235. 780.
ἐν τῷ εἰς Ποσειδῶνα ὕμνῳ. Med. 4.
ἐν Ἰάμβοις. Phœn. 210.
Siſyphus. Hip. 265.
Sodamus. Hip. 265.
Sophocles. Alc. 902. Hec. 177. 328. 570. 1059. Med. argum. & 33. Oreſt. 61. 490. 602. 810. 1655. Phœn. 71. 114. 1605.
ἐν Αἴαντι Λοκρῷ. Alc. 446. Med. 93.
— Μαστιγοφόρῳ. Med. 618.
Ἀντιγόνῃ. Med. 1357. Phœn. 993. 1804.
Ἑλένης ἀπαιτήσει. Phœn. 308.
Ἠλέκτρᾳ. Phœn. 1.
Θυέστῃ. Phœn. 235.
Μάντεσι. Phœn. 1261.
Μυκήναις. Hip. 307.
Οἰδίποδι κολονῷ. Phœn. 1704.
Τραχινίαις. Hip. 551.
Sophron. Phœn. 3.
Soſicrates Hip. 47. Phœn. 45.
Soſibius. Oreſt. 1637.
Soſiphanes Tragicus Phœn. 1017.
Staphylus. Med. argument.
Steſichorus Alc. 1. Oreſt. 41. 249. 268. 1287.
ἐν Εὐρωπείᾳ. Phœn. 674.
Στησιχόρειον μέτρον. Oreſt. 980. Phœn. 163. 308.
Strattis ἐν ἀνθρωπορέστῃ. Oreſt. 279.
Teleſargus. Alc. 1.
Theodorus (Gaza, opinor, quo junior fuit Arſenius ſcholiorum collector) Oreſt. 1525.
Timachides. Med. 167.
Timagoras ἐν τοῖς Θηβαϊκοῖς. Phœn. 162.
Timarchus. Med. 1.
Tragici. Phœn. 1743. 1405.
Xanthus Lydus. Phœn. 162.

CAPUT XIX.

Notitia Tragicorum Græcorum quorum fabulæ perierunt, digeſta ordine Alphabeti.

ACAS, Svidæ memoratus, ποιητὴς τραγῳδίας, niſi in vitioſo aliquo codice *Acas* legit pro *Sacas*, ſive *Sacadas*, de quo infra.

ACATUS Argivus à Martino Antonio Delrione in prolegomenis ad Senecam Tragicum inter Tragœdiæ ſcriptores refertur, quod ab Athenæo Lib. XIII. pag. 610. allegatur ejus Ἰλίου πέρσις. Sed nec Tragicum eſſe affirmat ibi Athenæus, & in ora libri annotatur nomen Σάκα ſive Σακάδα τοῦ Ἀργείου.

ACES-

ACESTOR, de quo Scholiastes Aristophanis ad pacem non longe ab initio, ad verba: *νόσον νοσοῦμεν τὴν ἐναντίαν Σάκα*) οὗτός ἐστιν Ἀκέστωρ Τραγῳδίας ποιητής. Ἐκαλεῖτο δὲ Σάκας διὰ τὸ ξένος εἶναι. Σάκες γὰρ Θρᾳκές εἰσι. Θεόπομπος δὲ καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Σάκα προσαγόρευσεν τισαμενόν. Ὁ δὲ αὐτὸς καὶ Μυσὸν ἐκάλεσεν. Ibidem docet poësin hujus Acestoris derisui habitam à Callia & Cratino, non minus quam ab Aristophane qui eum perstringit quod Atticè loqui affectaverit, cum nihil minus esset quam Atticus. Ὁ μὲν γὰρ ὢν οὐκ ἀστὸς, εἰσβιάζεται. Vide & Colomesium ad Gyraldum, p. 163.

ACHÆI duo: unus Pythodori F. Eretriensis, cujus mentio apud Eustathium ad Iliad. β'. p. 246. & alter junior Syracusanus, uterque tragœdias scripsit, incertum utrius è duobus sunt quæ à veteribus memorantur, observatæ maximam partem à Joh. Meursio in Bibliotheca Græca: Ἄδραστος, ἆθλα. Ἄιθων σατυρικὸς, Ἀλκμαίων Σατυρικὸς, Ἀλφεσίβοια, Ἥφαιστος Σατυρικὸς, Θησεὺς, Ἶρις σατυρικὴ (unde emendandus Hesychius in ἐκολλόπωσε, meminit & Svidas in βοῦς ἕβδομος) Κύκλος (Athenæo Lib. VI. sed ibi judice Meursio legendum ex Hephæstione Κύκνος, Grotius legit Κύκλωψ) Λῖνος, Μοῖραι, Οἰδίπους, Ὀμφάλη (Hesychio laudata in φαναῖος) πειρίθους, Φρίξος, & Φιλοκτήτης laudata Svidæ in Ἐλελεῦ. Fragmenta quædam alterutrius vel utriusque horum Achæorum habes apud Hugonem Grotium in fragmentis Tragicorum & Comicorum p. 441. seq. Apud Artemidorum Lib. II. Onirocritic. cap. 25. male *Archæus* legitur pro *Achæus*. Euripidem aliquid ab Achæo mutuatum esse notat tAhenæus Lib. VI. p. 270. Eretriensem Achæum intelligens, quem tempore Euripidis scripsisse constat; Sophocle, ut docet Svidas, paululum annis juniorem. Tragœdiæ ejus fuere XXIV. vel XXX. sive ut alii XLIV. verum Syracusanus non plures docuisse fertur quam decem. Fuit & alius *Achæus* ἱστοριογράφος, qui ante Pindarum scripsit, laudatus scholiastæ Pindari in Olympionic. Od. 7.

ÆANTIDES in Plejade Poëtarum Tragicorum refertur à Scholiaste Hephæstionis pag. 93. & 32. ab Isaacio Tzetza ubi genus Lycophronis recenset, & à Scholiaste Theocriti, quem in hanc rem laudant post Gyraldum dialog. 7. de poëtis, Delrio prolegom. ad Senecam p. 23. Andreas Schottus Lib. II. Observatt. human. c. 3. Menagius ad Laërtium Lib. II. sect. 133. & Vossius de Poëtis Græcis pag. 64. Idem Delrio affirmat ab Hephæstione vocari *Anantidem* qui aliis est *Æantides*. Verum Hephæstion ipse nusquam illius meminit, & Scholiastæ Hephæstionis bis vocatur Αἰαντίδης.

ÆSCHINES Atheniensis Orator, utrum Tragœdias composuerit,

rit, est incertum. Hoc quidem constat, adolescentem illum tragœdias actitavisse, ut tradit Cicero 4. de Rep. apud Augustinum 2. de Civ. Dei c. 10. *καὶ γὰρ δὴ καὶ τοῖς βαρυστόνοις ὑποκριταῖς τὸν ἐν μειρακίῳ χρόνον ὑπετραγῴδη*, ut ait Philostratus 1. de Sophistis, & Plutarchus in vitis decem Rhetorum: *λαμπρόφωνος δὲ ὢν τραγῳδίαν ἤσκησεν, ὡς δὲ Δημοσθένης φησὶν ὑπογραμματεύων καὶ τριταγωνιστῶν Ἀριστοδήμῳ ἐν τοῖς Διονυσίοις διετέλει, ἀναλαμβάνων ἐπὶ σχολῆς τὰς παλαιὰς τραγῳδίας.* Sane Demosthenes Orat. de corona p. 343. *τριταγωνιστὴν* vocat & p. 347. *τραγικὸν πίθηκον*, (confer Svidam in hac voce & in *τριταγωνιστής*) *hypocritam* Quintilianus Lib. II. cap. 17. Institutionum Orat. adde Libanium argumento Orationis Demosthenicæ de falsa legatione, & Ulpianum p. 99. Anonymus in vita Æschinis: *Δημοχάρης δὲ ὁ ἀδελφιδοῦς Δημοσθένους φησὶν Ἰσχάνδρου τοῦ τραγῳδοποιοῦ μὲν τριταγωνιστὴν γενέσθαι τὸν Αἰσχίνην, καὶ ὑποκρινόμενον Οἰνόμαον διώκοντα Πέλοπα αἰσχρῶς πεσεῖν, καὶ ἀναστῆναι ὑπὸ Σαννίωνος τοῦ χοροδιδασκάλου.*

AGATHO * Atheniensis, Euripidi & Pausaniæ peramatus teste Æliano II. 21. XIII. 4. Var. & Aristophani non sine laude memoratus in Ranis: Cæterum *ἐπὶ μαλακίᾳ διεβάλλετο* ut notat hujus Scholiastes p. 133. ex eoque Svidas, & ante utrumque Lucianus in Rhetorum præceptis. In hujus ædibus convivium suum finxit Plato, qui teste Athenæo V. 18. Dipnosophist. quatuordecim annorum fuit, cum Agatho Tragœdia vinceret. In illo convivio apud Platonem Socrates inter alia probat eum qui Tragœdias bene componere norit, eundem etiam aptum esse ad docendas Comœdias. Hinc alii diversum à Tragico exsculpsere Agathonem Comicum, Socratis discipulum, quos refellit Rich. Bentleius diss. de Epistolis Euripidis §. 2. Ejus Tragœdiæ veteribus memorantur: Ἀερόπη, Ἄνθος, Θυέστης, Μυσοὶ, (in quibus primus Chromaticum genus tragœdiæ immiscuit teste Plutarcho lib. 3. c. 1. sympos.) & Τήλεφος. Vide Meursii Bibliothecam Græcam p. 1202. Fragmenta ejus nonnulla collegit Grotius in excerptis Tragicor. p. 437. Primus fuit Auctor *τῶν ἐμβολίμων* sive intercalarium carminum in Tragœdiis, teste Aristotele c. 17. Poëtic. Philostratus Lib. I. de Sophistis p. 497. *Ἀγάθων ὁ τῆς τραγῳδίας ποιητὴς ὃν ἡ κωμῳδία σοφόντε καὶ καλλιεπῆ οἶδε, πολλαχοῦ τῶν ἰαμβείων γοργιάζει, frequenter in Jambis exprimit sive imitatur Gorgiam.* Antithetis delectatum notat Ælianus XIV. 13. Var. historiæ. Vide & Svidam in Μυρμήκων *ἀτραπούς*.

ALCÆUS

* Alius fuit *Lucius Agatho Priscius* in celebri inscriptione Bononiensi Æliæ Læliæ Crispidis, licet de hoc nostro intellectum voluit Gevartius *Lib. III.* elector. c. 1. Alius itidem in quem Platonis distichon apud Gellium *XIX.* 11. & Laërtium III. 32. Tragicus enim Agatho Platonem ætate antecessit, sed alter quem duobus illis versibus venustulis prosequitur, junior esse videtur, ut non absurde colligit Petrus Baylius de Agathone Tragico disserens in editione secunda Lexici sui Historico Critici T. 1. p. 65.

ALCÆUS Athenienſis Tragicus, cujus Svidas mentionem facit; in *cœlo* Tragœdia laudatur à Macrobio Lib. V. Saturnal. c. 20. An legendum Κωμῳδοτραγῳδία? ex Harpocratione in ἀδδηφάγυς Suida in ἀδηφαγία, & Apoſtolio Centuria I. proverb. 51. Incertum quoque, ſit ne referenda ad Alcæum Athenienſem, an ad *Alcæum Mytilenæum* priſcæ poëtam comœdiæ, decem dramatum, Svida teſte, auctorem cujus ſunt Athenæo memoratus ἀδελφαὶ μοιχευόμεναι (tragœdiis à Grotio perperam adſcriptæ) Γανυμήδης, quam laudat Pollux & Athenæus, Ἐνδυμίων quam Pollux & Priſcianus, ἱερὸς γάμος denique, καλλιστὼ ac παλαίστρα, quas idem Athenæus memorat.

ALCESTIS Tragicus Poëta apud Valerium Max. III. 7. 1. extern. gloriatus ſe interea quod Euripides tres verſiculos maximo impenſo labore deducere potuiſſet, verſus centum perfacile ſcripſiſſe, ab eo reſponſum tulit in hanc ſententiam: *Sed hoc intereſt, quod tui in triduum tantummodo, mei vero in omne tempus ſufficient.* Non eſt audiendus Joh. Brodæus qui Libr. IX. Miſcellaneorum c. 23. apud Valerium pro *Alceſti* Tragico *Alexin* Comicum reponere jubet; nam Valerius teſtatur Poëtæ illius extemporalis ſcripta ſtatim intra primas memoriæ metas corruiſſe, cum fabulæ Alexidis Comici ab Athenæo aliisque Valerio junioribus frequenter laudentur.

ALCIMENES Megarenſis, Tragicus, Svidæ memoratur, & diſtinguitur ab altero hujus nominis Comico Athenienſi.

ALEXANDER Ætolus ex Pleurone oppido, Grammaticus, in Plejade Tragicorum celebris fuit temporibus Ptolemæi Philadelphi. Vide infra in *Plejas*, & Svidam in Ἀλέξανδρος & Ἄρατος. Pleuronicus à patria cognominatur à Scholiaſte minore Homeri ad Ἰλιάδος π΄. Ejus Tragœdiæ Ἀιπόλοι, (ni ſint Alexidis) tum πότος & τιγὼν ſive τρυγών, obſervatæ Meurſio p. 1206. Bibl. Græcæ. Scripſit præterea Ἐλεγεῖα è quibus eſt quod laudat Athenæus XV. p. 699. ubi eum Τραγῳδιδάσκαλον appellat; *Apollinem* item verſibus Elegiacis, ex quibus locum profert Parthenius c. 14. erotic. & *Muſas*, Servio in X. Æneid. laudatas itemque alia verſu Hexametro, ut ſunt quæ ex Alexandri Ætoli ἐπιγραφομένῳ ἁλιεῖ profert Athenæus VII. p. 296. & p. 283. Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς ἐν Κρικαεῖ (al. Κρικεῖ, ſed Caſaub. ἁλιεῖ) εἰ γνήσιον τὸ ποιημάτιον. Deinde binos profert Hexametros, è quibus apparet non Tragœdiam ſed aliud hoc poëma fuiſſe. Ex Muſis ejus petitos puto verſus de planetis, quos edidit Thomas Galeus ad Parthenium p. 149. ſeq. & Chalcidius p. 155. perperam tribuit Alexandro Polyhiſtori. Alios ejus verſus quosdam proferunt Strabo & Gellius XV. 20. &c. Alexandri hujus Tragici meminit Laërtius in Timone Lib. IX. Sect. 113.

AMPHIANUS Tragœdiarum ſcriptor laudatur à Scholiaſte Germanici p. 130. edit. Pariſ. 1559. 4.

ANANTIADES, Vide ſupra, in *Æantide.*

ANAXANDRIDES Rhodius Camiræus, vel ex aliorum ſententia Colophonius, circa Olympiadem 101. clarus temporibus Philippi Macedonis, fabulas LXV. docuit decies victor, teſte Svida. Has pro Tragœdiis accepit Delrio, adeoque Anaxandridem ſine hæſitatione Tragicis annumeravit. At enim Comicus fuit iſte Anaxandrides, qui primus amores & virginum violationes in ſcenam produxit, atque ab Athenæo aliisque diſerte κωμῳδοποιὸς appellatur. Ejus fabularum titulos ex priſcis ſcriptoribus habes infra in notitia Comicorum. Alia de eo notatu digna Gyraldus dialogo de Poëtarum hiſtoria p. 353. editionis Lugdunenſis Batav. Verſus ejus allegatur ab Ariſtotele 6. Eth. ad Eudem. c. 10. & VII. 10. ad Nicomachum & III. 10. & 11. Rhetor. ubi ejus dictum: καλὸν ἀποθανεῖν πρὸ τοῦ ποιῆσαι ἄξια τοῦ θανάτου.

ANAXIMANDER inter Tragicos computatur ab eodem Delrione p. 26. ni fallor propter hunc locum Laërtii in Empedocle Lib. VIII. ſect. 70. Διόδωρος δ' ὁ Ἐφέσιος περὶ Ἀναξιμάνδρου γράφων φησὶν ὅτι τοῦτον ἐζηλώκει τραγικὸν ἀσκῶν τῦφον καὶ σεμνὴν ἀναλαβὼν ἐσθῆτα.

ANDRONICUS Tragicus hiſtrio, qui Æſchyli drama cui Ἐπίγονοι nomen cum plauſu egit. Vide Athenæum Lib. XIII. p. 584. Alius *Livius Andronicus* Tragicus latinus, de quo dixi in Bibl. Latina.

ANTIPHON Rhamnuſius, Orator, dicitur & tragœdias compoſuiſſe καὶ ἰδίᾳ καὶ σὺν Διονυσίῳ τῷ τυράννῳ *& ſeorſim & Dionyſium Tyrannum juvans*, ut notat Plutarchus in decem Oratorum vitis, & Photius Cod. 259. Fuerunt itidem qui interfectum eum â Dionyſio affirmarent, ſive quod tragœdias illius exſibilaſſet, ſive quod in Convivio quodam propoſita quæſtione quodnam æs optimum eſſet, reſpondiſſet: *illud ex quo conflatæ eſſent tyrannidarum Harmodii & Ariſtogitonis Statuæ.* Sed Antipho Poëta Tragicus â Dionyſio propter maledictum * â Plutarcho p. 68. de dignoſcendo adulatore traditum ἀποτυμπανισθεὶς, alius omnino fuit ab Oratore proditionis damnato Athenis, ut temporum etiam ratio indicat. Vide quæ de Oratore infra c. 26. Cæterum Antiphontis quem τραγῳδοποιὸν vocat Athenæus, dramata Ἀνδρομάχη, Μελέαγρος & Πλήξιππος ab Ariſtotele & Athenæo laudantur. De Plexippo Antiphontis & Antiphonte ipſo pluribus egerat

* Rogatus à Dionyſio quodnam æs optimum eſſet, illud, inquit, è quo Athenienſes feciſſent ſtatuas Harmodii & Ariſtogitonis tyrannicidarum.

egerat olim Adrantus, & Hephæstion ejus compilator. Vide Jonsium p. 327. 328. de Scriptoribus Historiæ Philosophiæ.

APHAREUS Atheniensis Hippiæ F. privignus & adoptatus ab Oratore Isocrate, præter Orationes quasdam scripsit tragœdias XXXVII. teste Plutarcho in Isocratis vita, ex quibus duæ fuerunt dubiæ fidei. Bis in Dionysiis, totiesque vicit in Lenæis. Cœpit docere fabulas sub Lysistrato Olymp. CII. 4. usque ad Sosigenem Olymp. CIX. 3.

APOLLINARIS Alexandrinus, sæculo post natum Christum quarto celebris scriptor Christianus, & presbyter Laodicensis, cujus Metaphrasin Heroicam Psalmorum habemus, non minus Tragœdias Euripidis quam Comœdias Menandri & Pindari lyram, Homerique poêmata imitatus, ad sacrum argumentum transtulit, teste Sozomeno Lib. V. c. 18. & Joh. Sarisberiensi Lib. VIII. Policratici capite 21. Unde Tragœdiam quæ sub titulo *patientis Christi* legitur inter poêmata *Gregorii Nazianzeni*, ad hunc Apollinarem viri docti quidam referunt. Vide Guil. Cavei Historiam literariam scriptor. Eccles. ad A. C. 362. Alius *Apollinaris tragœdus*, cujus meminit Svetonius in Vespas. c. 19.

APOLLODORUS Tarsensis, Tragicus, cujus mentionem facit præter Svidam Scholiastes Euripidis * ad Medeam, & Aristophanis ad ranas. Dramatum tituli: *ἀκανθοπλὶξ, ἕλληνες, Θυέστης, ἱκέτιδες, ὀδυσσεὺς, Τεκνοκτόνος.* Quando vixerit, non inveni qui me doceret. Idem Svidas memorat & Alterum *Apollodorum* Atheniensem Asclepiadis F. Grammaticum, discipulumque Panætii Stoici & Grammatici Aristarchi. Hunc in *Ἀπολλόδωρος* & *τραγήματα* refert primum fuisse auctorem *τῶν καλουμένων τραγιάμβων.*

APOLLONIDES, â Grotio recte Tragicis accensetur, quoniam versiculos quos ex Apollonide repetit Stobæus in florilegio serm. 76. *ὅτι κάλλιστον γάμος*, eosdem Clemens Alexandrinus Lib. III. pædagogi c. 12. acceptos fert tragœdiæ.

APOLLOPHANES Atheniensis, Poëta veteris Comœdiæ fuit teste Svidâ, non Tragicus. At inter veteres Tragœdiæ auctores illum numerat Delrio, quod tragœdias etiam composuisse videatur. Nimirum conjicit vir doctus *Daulidem* Apollophanis ab Athenæo & aliis memoratam fuisse tragœdiam, in qua Terei & Procnes & Philomelæ atrocia facta comprehenderit. Sed nihil incertius esse ejusmodi suspicione docet Isaacus

 Casau-

* Apollodorus Tarsensis quem Scholiastes Euripidis allegat, videtur diversus fuisse à Tragico: aut saltim tragœdia non est, sed Grammaticum opus & forte commentarius in Euripidem, ex quo repetit quod ambiguitatis auctores sint histriones confundendo partes chori cum verbis Medeæ.

Casaubonus Lib. VII. ad Athenæum c. 23. allatis plurimis exemplis, in quibus Comici Poëtæ Tragicis argumentis comicos soccos aptarunt. Apollophanis tamen Τραγῳδᾶ, mentio lib. 2. Anthologiæ c. 24. p. 220.

ARCHELAUS ὁ Τραγῳδὸς, qui Lysimacho imperante clarus apud Abderitanos fuisse traditur à Luciano Lib. quomodo historia scribenda sit, sub init. (T. 1. pag. 601.) histrio fortasse fuit tantum, non Poëta: eodem enim loco Lucianus ait eum τραγῳδῆσαι Andromedam Euripidis. Abderitæ vero qui fabulam spectaverant plerisque febri ac simul mentis perturbatione singulari corrupti sunt, ut & ipsi per urbem tragicos versus canerent & tragicos referrent histriones.

ARCHIAS Thurius τραγῳδιῶν ὑποκριτής. Plutarch. Demosthene p. 859.

ARION Methymnæus Lyricus circa Olympiadem XXXVIII. floruit, Alcmanis secundum nonnullos discipulos, apud Svidam dicitur (non Tragici carminis ut affirmat Rob. Stephanus in Elucidario, sed) τρόπυ τραγικῦ hoc est modi cujusdam Musici in Tragœdia inventor fuisse & primus χορὸν * σῆσαι *chorum stantem induxisse*, καὶ διθύραμβον ὀνομάσαι τὸ ᾀδόμενον ὑπὸ τῦ χορῦ, καὶ Σατύρυς εἰσενεγκεῖν ἔμμετρα λέγοντας. Tzetes præf. ad Lycophronem: Διθύραμβον ἢ ἤτοι Κυκλικόν χορὸν ἐν Κορίνθῳ πρῶτος ἔστησεν Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος, δεύτερον δὲ λάσος χαβρίνυ Ἑρμιονεύς. Confer Herodotum Lib. I. c. 23. Aristotelem apud Proclum in Chrestomathia, & ex recentioribus Vossium Institutt. Poëtic. III. 16.

ARISTARCHUS Tegeates, ultra centum annos productâ ætate, Euripidis æqualis fuit, & primus, ut auctor est Svidas, tragœdos cothurnis extulit. Ex dramatibus LXX. quæ docuit, bis victor, pauca veteribus memorantur, ut *Achilles* quem Ennius (teste Festo in *prolato ære*) & Plautus in Pœnulo expresserunt, tum *Æsculapius* Svidæ & *Tantalus* Stobæo laudatus. Sed & *Rhesum* Tragœdiam quæ inter Euripidis hodie legitur, & à Delrione Euripidi alteri tribuitur, Samuel Petitus haud verisimili conjectura refert ad hunc Aristarchum Lib. III. Miscellaneorum c. 22. Confer Colomesium ad Gyraldum p. 373. Allegatur Aristarchus Tragicus ab Athenæo, in extremo libri. XIII.

ARISTO Sophoclis Tragici nothus fuit, teste Svida in ἰοφῶν. Idem ni fallor ποιητὴς Τραγῳδίας, qui inter plures hoc nomine scriptores celebratur à Laërtio in Zenone Lib. VII. sect. 164. Aristonis Λύκων laudatus Plutarcho sub initium libri de audiendis Poëtis, non Aristonis Tragici est ut scribit Meursius in Bibl. Græca, sed ut Menagius ad Laërtium verisimilius

* Confer quæ supra c. XV. num. 57.

milius suspicatur, Aristonis Peripatetici. De Tragœdia Aristonis *in Mnesthenum* virum fortissimum scripta, ex Plutarcho meminere Zarottus in Ovidii Ibin & Gyraldus sub extremum dialogi VII. historiæ Poëtarum. Alius Ariston auctor Tragicus de quo Livius libro & capite XXIV. Aristonis quædam profert Theophilus Lib. III. & Autolycum, quæ Aristophonti Comico tribuit Grotius. Idem ad Agathonem refert Tragicum quæ sub Aristonis nomine produxit Clemens Alex. 2. Strom p. 407.

ARISTOCRITUS, Athenodorus & Thessalus Tragœdiarum ὑποκριταὶ tempore Alexandri Magni. Vide Athenæum Lib. XII. pag. 538. seq.

ARISTODEMUS Atheniensis, teste Cicerone apud Augustinum 2. de Civ. Dei c. 10. *actor Tragicus fuit* antequam maximis de rebus legatus ad Philippum Macedonem mitteretur. Utrum Tragœdias ipse scripserit, atque adeo fuerit Tragœdiarum *auctor* quoque, perinde incertum est, ac de *Æschine* parum constare supra annotavi. De Polo & Aristodemo Tragicis ὑποκριταῖς confer Scholia Græca ad Lucianum T. 2. p. 7. Meminit utriusque Lucianus Apologia pro mercede conductis p. 486.

ARISTOLOCHUS ut malus Poëta Tragicus perstringitur ab auctore Epistolarum quæ ambulant sub nomine Phalaridis Epist. 63. ἐπαίρει σε καὶ ἐμοῦ γράφειν τραγῳδίας. Sed hoc ipso loco inter alia utitur Doctissimus Bentleius quibus Epistolas illas demonstret Phalaridi suppositas esse. Primus enim Tragœdias scripsisse traditur Thespis circa Olympiadem LXI. Et Phalaris jam obierat Olymp. LVI. vel certe LVIII. Sed ex Cl. Dodwelli sententia, mors Phalaridis incidit demum in Olymp. LXIX. 1.

ARISTONYMUS, quo auctore inter Tragicos à Delrione referatur, haud comperi. Forte pro tragœdia habuit, ipsius *Thescum* laudatum Athenæo Lib. III. p. 78. Cæterum Comicus fuit iste Aristonymus, pluribus Scriptis inclytus sub Ptolomæo Philadelpho ac Philopatore ut Svidas testatur, Regiæque Bibliothecæ post Apollonium præfuit. Ejus Comœdiam Ἥλιον ῥιγοῦντα allegat idem Athenæus Libro VII. Confer Etymol. M. in βεμβεράς. Alia Stobæus & Plutarch. de fluminibus. Laudat & Aristonymum Hesychius Alex.

ARISTOPHANEM Tragicum Meursius observat ex hoc loco Lutatii ad Stat. 12. Thebaid. *Oedipus expulsus Creontis imperio confugit Epicolonō in quo locus erat furiis consecratus. Sed misericordiâ Atheniensium illâ sede est erutus, hospitaliterque tractatus. Hanc tragœdiam Aristophanes scripsit.* Cæterum vix dubito Sophoclem legendum esse pro Aristophane.

ARISTOPHONTIS *Philoctetem* memorat Plutarchus Lib. de audien-

diendis Poëtis p. 14. unde Tragicis Poëtis annumeratur à Delrione, & aliis. Sed Philoctetes ille pictura fuit, non tragœdia, ut Colomesio ad Gyraldum p. 406. pulchre animadversum. Aristophon pictor à Plinio laudatur Lib. XXXV. c. 11. Alius fuit Aristophon Comicus, cujus Pythagoristas laudat Laërtius, tum qui alias ejus fabulas memorant Athenæus ac Stobæus. Aristophontis Pancratiastæ mentio apud Pausaniam in Eliacis posterioribus p. 484. Aristophontem Atheniensem in libris qui *dysarestia* nuncupantur, allegat Fulgentius Lib. III. Mytholog..

ARISTOTELES Philosophus in Poëtica sua præclare disputat de Tragœdiæ compositione & de multis veterum Tragœdiis fert judicium. Sed scripserat etiam νίκας Διονυσιακὰς & de Tragœdiis librum, ac præterea διδασκαλίας, memoratas Laërtio Lib. V. sect. 26. Anonymo Menagiano in Aristotelis vita, Svidæ in ὄνȣ σκιά & Scholiastæ Aristophanis ad aves & Harpocationi in διδάσκαλος. In hoc opere Aristoteles egerat de dramatibus celebriorum Poëtarum Tragicorum Comicorumque; ubi, quando quomodo & quo eventu acta fuerunt. Vide Casaubonum ad Athenæum Lib. VI. c. 7. Joh. Woweranum Polymathiæ c, XI. §. 15. & Jonsium Lib. I. c. XI. Διδασκαλίας ejusmodi scripsere Aristotelis exemplo *Carystius* Pergamenus, *Callimachus*, *Aristophanes* Grammaticus, *Aristarchus*, *Eratosthenes*, *Crates*, aliique.

ARISTOXENUS Musicus libro undecimo συμμίκτων egerat de Tragicis & Comicis. Vide infra in *Rufo*. Ejusdem περὶ τραγικῆς ὀρχήσεως. Harpocrat. in κορδακισμός.

ARTABAZES Armeniæ Rex, Tigranis (non Mithridatis ut Rob. Stephanus in elucidario) filius, Straboni & Plutarcho Ἀρταυάσδης, in Valerii Maximi Codicibus corruptè *Sariaster* Lib. IX. c. 11. extern. 3. vel *Ariaster*. Appiano teste καὶ τραγῳδίας ἐποίει, καὶ λόγȣς ἔγραφε καὶ ἱστορίας, ὧν ἔνιαι διασώζονται Lib. de bello Parthico. p. 155. ex Plutarchi vita M. Crassi. p. 564.

ASCLEPIADES Isocratis discipulus Tragilensis Τραγῳδȣ́μενα scripsit teste Plutarcho in Isocratis vita. Libris sex constitisse illud opus tradit Stephanus Byz. in Τράγιλος. Allegantur à Plinio in indice libri septimi, Athenæo, Harpocratione, Hesychio & Scholiaste Pindari atque Apollonii. Τὰ Τραγῳδȣ́μενα, qualia etiam scripsit *Demaratus* teste Clemente Alex. in protrepico, Harduinus reddit *ea quæ in Tragœdiis decantantur*. Hieron. Wolfius: *tragœdiarum argumenta*. Rectius hic quidem, quam Gyraldus, qui Tragœdias scripsisse Asclepiadem è Plutarcho evincere conatur.

Sic

Sic *Herodicus* Cratetius ſcripſerat Κωμῳδέμενα, ſive *de argumentis Comicis* opus, cujus librum ſextum laudat Athenæus Lib. XIII. p. 586.

ASTYDAMANTES duo, unus Morſimi Tragici filius, Philoclis nepos, Athenienſis, auditor Rhetoris Iſocratis, ducentas & quadraginta tragœdias teſte Svida compoſuit, quindecies victor. Hujus videntur eſſe Ἀλκμαίων, Ἑρμῆς & Ναύπλιος, quæ ab Ariſtotele, Athenæo ac Stobæo allegantur. De hoc Diodorus Sic. Lib. XIV. p. 420. ad Olymp. XCV. 2. Ἀςυδάμας δ' ὁ Τραγῳδιογράφος τότε πρῶτον ἐδίδαξεν· ἔζησε δὲ ἔτη ἑξήκοντα. Aſtydamanti alteri prioris filio hæ tragœdiæ tribuuntur ab eodem Svida: Αἴας μαινόμενος, Ἀλκμήνη, Βελλεροφόντης, Ἐπίγονοι, Ἡρακλῆς Σατυρικὸς, Παλαμήδης, Τυρὼ, Φοῖνιξ. A priore ortum proverbium: *Aſtydamantis in morem ſe ipſum laudare*, de quo Zenobius V. 100. Svidas in σαυτὸν ἐπαινεῖς & Apoſtolius. Uſi eo adagio ſunt Philemon Comicus & Julianus Epiſtola 12.

ATHENODORUS Tragicus ὑποκριτής. Vide ſupra in Ariſtocrito, & Plutarchum in Alexandro p. 681.

AUTOCRATES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, ſed qui multas etiam Tragœdias ſcripſiſſe â Svida traditur. Ejus τυμπανιςὰς præter Svidam laudat Ælianus XII. 9. de animalibus. Alius ni fallor fuit Autocrates, cujus Ἀχαϊκὰ in teſtimonium citantur ab Athenæo Lib. IX. p. 395.

BION Tragicus inter decem hujus nominis â Laërtio Lib. IV. ſect. 58. recenſetur his verbis: ἔνατος ὁ ποιητὴς τραγῳδίας τῶν Ταρσικῶν λεγομένων. Ad quem locum conferendus Caſaubonus de Satyrica Poëſi Lib. I. cap. 5. ex quo diſces Tarſicos eſſe appellatos qui Characterem Poëſeos extemporalis, quo Tarſenſes delectatos Strabo Lib. XIV. teſtatur, referrent. Junior videtur Tragicus iſte Tarſicus, *Bione* Æſchyli filio, quem & ipſum Tragicum fuiſſe Svidas affirmat.

CALLIAS cujus Τραγῳδία γραμματικὴ laudatur ab Athenæo, incertum eſt idemne ſit cum Callia Athenienſi Comico cujus dramata Svidas enumerat. Alius videtur Johanni Meurſio in Bibliotheca Attica, quanquam & ipſe Athenienſis ab Athenæo appellatur.

CALLIMACHUS Cyrenæus Poëta celeberimus, de quo ſuo loco egi, etiam Tragœdias teſte Suida compoſuit, ſed & quibus nihil quicquam ad noſtram pervenit ætatem. Idem ſcripſit πίνακα τῶν κατὰ χρόνους καὶ ἀπ' ἀρχῆς γενομένων διδασκάλων, hoc eſt *de iis qui Tragœdias & Comœdias docuerunt*. Vide Caſaubonum ad Athenæum Lib. VI. c. 7.

CALLIPIDES Τραγῳδὸς tempore Alcibiadis, Athenis. Auctor

ctor sive histrio tragœdiarum. Τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς Plutarcho in Agesilao p. 607. & in Alcibiade p. 209. Vide Athenæum Lib. XII. 535. & Pitiscum ad Svetonii Tiber. c. 38. Mentio ejus etiam in vita Sophoclis & apud Apostolium XV. 39. proverb.

CANTHARUM Atheniensem Comicum facit idem Svidas. Sed quia inter ejus dramata primo statim loco Medeam nominat, hinc Delrioni verisimile videtur Cantharum hunc etiam tragœdias composuisse. Vide tamen quæ supra in *Apollophane* notabam.

CARCINI duo fuere Tragici, Atheniensis alter, Xenoclis filius, de quo Harpocration in Καρκίνος, alter * Agrigentinus. Prior CLX. fabulas docuisse, alter etiam Comœdias scripsisse dicitur, æqualis Dionysii tyranni, Socraticique Æschinis. Incertum est utrius ex his sint quas in veterum scriptis observat Joh. Meursius,

Ἀλόπη Aristot. VII. 7. Ethic. Nicomach.
Ἀχιλλεύς Athen. Svid.
Θυέστης Aristot. c. 13. Poëtic.
Κύπελος. Hesych.
Μήδεια Aristot. II. 23. Rhetor.
Οἰδίπους Aristot. III. 16. Rhetor.
Σεμέλη Athen. Svid.
Τηρεύς. Stob.

Vide Meursii Bibliothecam Græcam, Atticamque, & Gyraldum dialogo 7. p. 375. Leopardum Lib. XII. emendatt. c. 21. Valesium ad Harpocrationem. Alius Carcinus Sophista, cujus meminit Plato in Euthydemo: Carcinus Rhetor quem laudat Alexander περὶ τῶν τῆς λέξεως σχημάτων. &c. Diversus ab his ni fallor de quo proverbium: ἐν γὰρ ἀμηχανίῃ καὶ Καρκίνος ἔμμορε τιμῆς. Apostol. VIII. 24. & 56.

CEPHISODORUS veteris Tragœdiæ poëta fuit, si Svidæ credimus. At enim Meursius in Bibl. Attica p. 1458. ex Athenæo, Polluce, ipsisque fabularum Cephisodori apud Svidam titulis observat eum fuisse Comicum.

CHÆREPHON Sphettius Socratis auditor quare à Delrione Tragicis annumeretur nescio. Hoc scio Tragicum fuisse CHÆREMONEM Theophrasto apud Athenæum XIII. p. 562. laudatum, quem Svidas & Anonymus ad Aristotelis Rhetorica lib. 3. p. 69. b. Comicum facit. Ejus fabulæ

* Agrigentinus videtur quem frequenter Syracusis versatum tradit Diodorus Siculus V. p. 201. ubi de raptu Proserpinæ versus Carcini producit. Fuit & Carcinus quidam Rhegiensis, Agathoclis tyranni pater. id. XIX. T. 2. p. 651. seq.

fabulæ apud eundem Svidam atque Athenæum: Ἀλφεσίβοια, Ἀχιλλεύς Θερσιτοκτόνος, Διόνυσος, Θερσίτης (Svid. in ὡς οὐχ ὑπάρχων) Θυέστης, Ἰὼ, Ὀδυσσεὺς, Οἰνεὺς, Πενθεὺς, Τραυματίας. Vide Meursii Bibliothecam Græcam, & Hertelii Comicorum fragmenta. Chæremonis κένταυρος sive ἱπποκένταυρος rhapsodia fuit ex variis metri generibus conflata, teste Aristotele c. I. Poëtices.

CHOERILUS Atheniensis circa Olympiadem LXIV. clarus, ex quorundam sententia primus personatos induxit, auctor tragœdiarum CL. terdeciesque victor. Vide Svidam & de aliis duobus hujus nominis Samio Poëta Epico & tertio Alexandri M. æquali Jassensi (Steph. in Ἰασσός) Menagium ad Laërt. Lib. I. sect. 24. & Sam. Petitum Lib. II. Observatt. c. 2. Ex Tragœdiis Chœrili Ἀλόπην laudat Pausanias in Atticis. p. 34.

CLEMENS Byzantinus Τραγῳδίας ὑποκριτὴς de quo Philostratus Lib. II. Vit. Sophist. in Hippodromo p. 610. seq.

CLEOMACHUM Tragicum deridet Cratinus apud Athenæum XIV. p. 638.

CLEOPHON Atheniensis, Tragicus, cujus hæc decem dramata Svidæ traduntur: Ἀκταίων, Ἀμφιάραος, Ἀχιλλεὺς, Βάκχαι, Δεξάμενος, Ἠριγόνη, Θυέστης, Λεύκιππος, Περσὶς, Τήλεφος. Propria at humili dictione usum notat Aristoteles. c. 22. Poëtices. Ejus Μανδρόβουλον memorat Lib. I. Sophist. Elench. c. 14.

CLITONYMUS in tertio Τραγικῶν allegatur à Plutarcho de fluminibus. Sed legendum Θρᾳκικῶν, ut pridem notavit Jonsius p. 218.

CRATES Tragœdiarum scriptor memoratus Scholiastæ Germanici p. 124. Cratetem intellige Thebanum Cynicum, ex cujus tragœdiis sublimi charactere Philosophico scriptis specimen profert Laërtius Lib. VI. sect. 98. Ejus ποιητικὴν laudat Demetrius de elocutione §. 172. Hymnum & παίγνια Julianus Orat. 6. & 7. Idem & Crates ὁ ποιητὴς laudatus Eratostheni in Catasterismis c. 25.

CRITIAS Callæschri F. Atheniensis, Socratis auditor eloquentia præstans atque unus è trigina Tyrannis, præter alia scripta fertur composuisse tragœdias, & in his Ἀταλάντην Polluci VII. 10. laudatam. *Pirithoum* quoque & *Sisyphum* Euripidis aliqui ad Critiam tanquam auctorem retulere. Vide Meursium in Bibl. Attica, & Clariss. Bælium in Lexico Historico Critico. E veteribus de Critiâ videndi Plato, Cicero, Dionysius Halicarnasseus, & in Libro priore de Sophistis Philostratus. Ex Euripide nonnulla expressisse atque in sua scripta transtulisse notat Clemens Alex. Lib. VI. Strom. p. 620. De Critiæ πολιτείαις sive opere de Rebusp.

Caſaub. XI. 3. ad Athenæum. Ejus Elegias allegat & ex illis quatuor verſus profert Plutarchus Alcibiade p. 209.

CYLISCUS Gyraldo, Voſſio & aliis nominatus, nullus eſt, nam apud Plinium Lib. XIII. c. 10. legendum haud dubie *Philiſcus*, quem tragœdiarum ſcriptorem, meditabundum pinxit Protogenes. Atque ita repræſentant optimæ Plinii editiones. De hoc Philiſco infra ſuo loco.

DEMARATI τραγῳδούμενα. Vide paulo ante in Aſclepiade.

DEMETRIUS τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς memoratus Heſychio, incertum idem ne ſit cum δραματοποιῷ hujus nominis, quem ab Horatio perſtringi notat ejus interpres. Vide Menagii notas ad Laërtium p. 225.

DEMOLOGUS in *Medeâ* laudatur à Polluce Lib. IV. c. 24. unde Tragicis à Delrione accenſetur: ſed Meurſius in Bibliotheca Græca pro *Demologo* legit *Dinolochum*, quod Comici nomen eſt memoratum Svidæ. Ejus Ἀμάζονας idem Pollux laudat Lib. X. c. 45. Floruit Dinolochus circa Olympiadem LXXIII. filius Epicharmi, fabularum XIV. auctor.

DICÆARCHUS de tragœdiis & Comœdiis ſcripſiſſe ex Scholiaſte Sophoclis & Ariſtophanis colligitur. Vide Caſaubonum ad Athenæum Lib. 6. c. 7. Ejus ὑποθέσεις Tragœdiarum Sophoclis & Euripidis laudantur à Sexto Empirico, ut ſupra in Sophocle notavi. Ejus περὶ μουσικῶν ἀγώνων à Svida in σκολιόν.

DICÆOGENES quoque Tragœdias & Dithyrambos teſte Harpocratione & Svida ſcripſit, ac κύπριοι ejus ab Ariſtotele, *Medea* à Scholiaſte Euripidis ad Medeam laudatur. Citat & hunc Tragicum Stobæus.

DIDYMUS Grammaticus Alexandrinus ſcripſit περὶ τραγῳδουμένης λέξεως, teſte Macrobio Lib. V. c. 18. & Heſychio in proœmio Lexici. Librum XXVIII. illius operis laudat Harpocration in ξηραλοιφεῖν

DIOCLES ὁ τραγῳδὸς laudatur à Philoſtrato in Epiſt. p. 886.

DIODORUS ex Alexandria Troadis, Tragicus Straboni æqualis, ut notatum Gyraldo & Delrione. Alios Diodoros decem recenſet Meurſius ad Chalcidium p. 20. ſeq. quibus adde Diodorum Adramyttenum prætorem, philoſophum Academicum, cauſidicum & Rherem de quo Strabo Lib. VIII. p. 814. Diodorum Epicureum qui ſe ipſe interemit teſte Seneca de vita beata c. 19. Diodorum amicum Procopii Sophiſtæ quem laudat Epiſtola 12. & Diodorum Aſpendium Pythagoreum cujus meminit Claudianus Mamertus.

DIOGENES OENOMAUS Athenienſis, Tragœdias in patria docuit, cum Reſp. triginta Tyrannis liberaretur, quod factum eſt ſub extremum Olympiadis XCIV. Ejus dramata apud Svidam hæc nominata legun-

leguntur: Ἀχιλλεὺς, Ἑλένη, Ἡρακλῆς, Θυέστης, Μήδεια, Οἰδίπους, Χρύσιππος & Σεμέλη, cujus Athenæus quoque meminit. Obſcuritatem hujus Diogenis reprehendit Melanthius apud Plutarchum de audiendis Poëtis. Memoratur & Diogenes ὁ τῆς Τραγῳδίας ὑποκριτὴς apud Ælian. III. 30. Var. De DIOGENE Tarſenſi ita Strabo Lib. XIV. p. 675. ὁ δὲ Διογένης καὶ ποιήματα ὥσπερ ἀπεφοίβαζε τεθείσης ὑποθέσεως, τραγικὰ ὡς ἐπιπολύ. *Propoſito argumento poëmata effudit, velut ab Apolline concitatus, Tragica plerumque.* Tragœdias quæ ſub DIOGENIS CYNICI nomine olim ferebantur, *Philiſci Æginetæ* fuiſſe, Diogenis diſcipuli, notat Julianus Imp. Orat. 6. p. 186. Male *Philiſtus* vocatur Orat. VII. p. 210. Confer Laërtium Lib. VI. ſect. 73. ubi legas illas à quibusdam tributas eſſe *Luciano Paſiphonti*, & ſect. 80. ubi hæc ſeptem tragœdiarum nomina occurrunt: Ἀχιλλεὺς, Ἑλένη, Ἡρακλῆς, Θυέστης, Μήδεια, Οἰδίπους, Χρύσιππος, quæ eadem eſſe apparet cum illis quas Diogeni Oenomao a Svida tribui jam dixi. *Herculem* Diogenis memorat Tertullianus c. 14. Apologetici. *Thyeſten* Laërtius VI. 73.

DION quoque Syracuſius, Dionyſii junioris Tyranni cognatus & victor inter Tragicos à viris doctis refertur, etſi Tragœdiam ipſius nullam veteribus laudatam potui reperire. Apud Pollucem vero lib. 2. ſect. 88. pro Δίωνι Τραγικῷ ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ συνεκδημητικῷ legendum παρὰ δ' Ἴωνι τῷ Τραγικῷ &c. Vide Leopardum lib. 2. c. 20. emendation.

DIONYSIADES ſive

DIONYSIDES Tarſenſis, de quo Strabo Lib. XIV. pag. 675. ποιητὴς δὲ τραγῳδίας ἄριστος τῶν τῆς πλειάδος καταριθμουμένων Διονυσίδης. Meminit hujus Dionyſiadis etiam Scholiaſtes Hephæſtionis p. 32. plejadem Tragicorum ſub Ptolemæo Philadelpho celebrem referens. Alius fortaſſis *Dionyſiades* Mallotes Philarchidæ F. itidem Tragicus de quo Svidas in Μαλλώτης.

DIONYSIUS Senior; Siciliæ TYRANNUS, Tragœdias * & Comœdias compoſuit, ex quibus laudantur Ἄδωνις, Ἕκτορος λύτρα, Θεσμοφόρος & *Leda*. Antiphon vero & Philoxenus, Philiſtusque & Leptines, cum easdem ſibi haud probari confidenter magis atque aperte quam prudenter præ ſe tuliſſent, ab illo ſupplicio affecti exiliove multati, vel in latomias conjecti dicuntur. Vide de Philoxeno Diodorum XV. T. 2. p. 331. ſeq. De cæteris Vaticanam appendicem IV. proverb. 37. ibique notas Schotti. Johannem Meurſium ad Helladium & in libro de LVIII. Dionyſiis, & Allatium ad Socratis & Socraticorum Epiſtolas p. 250. ſeq. Joh. Jonſium Lib. III. de ſcriptoribus Hiſtoriæ Philoſoph. c. 8. & Lib. IV. p. 327.

 ſeq.

* Mentio & apud Plutarchum in Timoleonte p. 243.

seq. Melanthii quoque dictum quo tragœdiam Dionysii ut verbis nimium luxuriantem perstringens refert Plutarchus de auditione p. 41. Magno sumptu hic Dionysius Æschyli defuncti pugillares sibi comparavit, sperans se ex illorum usu repente alterum Æschylum futurum, ut refert Lucianus adversus indoctum p. 387.

DIPHILUS, Tragœdus, quem in Pompejum petulanter invectum esse ægre fert Cicero 2. ad Atticum Epistola 19. & ex Cicerone narrat Valerius Lib. VI. c. 2. Rom. 9. non Græce egit sed latine, quando verbis: *miseria nostrâ magnus est*, ad Magni Pompeji nomen allusit. Græcum tamen fuisse hunc Diphilum vel nomen ipsum arguit, neque est incredibile græcas quoque eundem tragœdias docuisse.

DORILLUS sive DORIALLUS Τραγῳδοποιὸς, quem Aristophanes derisit. Vide Svidam, Hesychium & Etymolog. M. in Δορίαλλος & Scholiastem Comici ad Ranas.

DURIS Samius Ptolemæi Philadelphi temporibus clarus scripsit περὶ τραγῳδίας teste Athenæo Lib. XIV. De aliis ejus scriptis Vide Vossium in Historicis Græcis. Alcibiadis se ἀπόγονον professus est, ut traditum Plutarcho in Alcibiade p. 209.

EMPEDOCLES Empedoclis Pythagorici è filia nepos cognominis, Tragœdiarum XXIV. auctor fuit, si Svidam audimus. Alii plures, tres nimirum & qvadraginta numerant, & ad Empedoclem ipsum Physicum celeberrimum tanqvam auctorem referunt, qui eas composuerit adhuc juvenis, ut affirmat Neanthes apud Laërtium Lib. VIII. sect. 58. Τραγικὸν τῦφον sive fastum Empedocli Philosopho tribuit Diodorus Ephesius ibid. sect. 70.

EPHIPPUS Atheniensis à Delrione Tragicis accensetur, licet Comicum diserte vocat Athenæus, & mediæ Comœdiæ Poëtam fuisse, è Svida constat. Sed fortassis existimavit vir doctus inter Comœdias illum Tragœdiis qvoqve nonnullis scribendis operam dedisse, & nomina qvædam fabularum Ephippi, his magis qvam illis congruere, qvalia sunt: *Busiris* Athenæo & Macrobio V. 21. laudatus, Κίρκη, & Ναυαγός. Laudantur & ejus Ἄρτεμις, Γηρύων, Ἐμπωλὴ, Ἔφηβος, Κύδων, Ὅμοιοι ἢ Ὀβελιαφόροι, Πελταστής, Σαπφὼ & Φιλύρα, (quod scorti nomen.) Vide Athenæum, & Meursii Bibliothecam Atticam p. 1491.

EPICHARMUS patria Cous, à plurimis Siculus est habitus qvia vix trimestris venit in Siciliam, & ibi vitam duxit. * Philosophus Pythago-

* Mirum est quod Laërtius Epicharmi Pythagorici ὑπομνήματα memorans, in quibus (ut

thagoricus idemque Comicus veteris Comœdiæ fuit, & in hoc genere princeps vocatur à Platone in Theæteto, ὁ ἄκροι τῆς ποιήσεως ἑκατέρας, Κωμῳδίας μὲν Ἐπίχαρμος, Τραγῳδίας δὲ Ὅμηρος. Imitatus eſt Epicharmum Plautus teſte Horatio lib. 2. Epiſt. 1.

Dicitur Afrani toga conveniſſe Menandro,
Plautus ad exemplar Siculi properaſſe Epicharmi.

Cum ob Hieronis tyrannidem quem aliquando paulo acerbius perſtrinxit teſte Plutarcho p. 68. de diſtinguendo adulatore, à publica profeſſione Philoſophiæ abſtinuiſſet, in theatro ſubinde dogmata Pythagorica verſibus incluſa vulgavit, ut notat Jamblichus cap. 36. vit. Pythag. Tragicis Epicharmus à Delrione accenſetur jure haud majore quam Ephippus. Annos vixiſſe quinque & nonaginta teſtatur Lucianus in Macrobiis. T. 2. p. 475. *Apollodorum* in ſexto περὶ Ἐπιχάρμου laudat Svidas in καρδιώττειν. Ex ejus fabulis 52. tot enim eum ſcripſiſſe refert Svidas, quas in decem volumina digeſſerat idem Apollodorus Athenienſis teſte Porphyrio in vita Plotini, & de quibus *Dionyſium* juniorem Siciliæ Tyrannum ſcripſiſſe idem Svidas docet in Διονύσιος, quadraginta adhuc tituli in veterum ſcriptis reperiuntur, collecti tum ab aliis tum à Meurſio in notis ad Helladii Chreſtomathiam p. 61. ſeq. Sunt autem hi: Ἀγρωστῖνοι, Ἀλκυὼν, Ἄμυκος, Ἁρπαγαὶ, Ἀταλάνται, Αὐτομόλος, Βάκχαι, Βούσιρις, Γᾶ καὶ Θάλασσα, Διόνυσοι, Δίφιλος, Ἐλπὶς ἢ Πλοῦτος, Ἑορτὴ, Ἥβας γάμος, Ἡρακλῆς Παράφορος, Θεωροὶ, Κύκλωψ, Κωμασταὶ ἢ Ἥφαιστος, Λόγος ἢ Λογικὴ, Μέγαρις, Μοῦσαι, Ναυαγὸς, Νῆσοι, Νιόβης γάμος, Ὀδυσσεὺς αὐτομόλος, Ὀδυσσεὺς ναυαγὸς, Ὀρύα, Περίαλλος, Πέρσαι, Πίθων, Πλοῦτος, Προμηθεὺς Πυρκαεὺς, Πύῤῥα, Σειρῆνες, Σκίρων, Σφὶγξ, Τρῶες, Φιλοκτήτης (al. Φιλογυνίδης vel Φιλοκλίνης) Χύτραι. Prætereo quod notatum ab Athenæo Lib. XIV. eſt, *Chryſogonum* tibicinem ψευδεπιχάρμεια quædam ſive πολιτείαν ſub Epicharmi nomine vulgaſſe: tum alia quæ de Epicharmo ejusque ſcriptis obſervata ſunt ab Hieronymo Columna ad Fragmenta Ennii p. 272. ſeq. Gyraldo, Voſſioque de Poëtis, & à viris doctis ad Laërtium VIII. 78. ſeq. Fragmenta ex Comœdiis Epicharmi videbis ubi lubebit in ſententiis Comicorum collectis ab H. Stephano, Guil. Morello, Jacobo Hertelio & Hugone Grotio. Alia quædam Epicharmi fragmenta legun-

 tur

(ut ipſe ait) φυσιολογεῖ, γνωμολογεῖ, ἰατρολογεῖ, ne verbulo quidem innuit Comœdias eum docuiſſe. Κωμῳδοποιὸν tamen vocat III. 9. ubi Platonem ei multa debuiſſe & in Philoſophiam ſuam transtuliſſe refert ex Alcimo. Inter Medicos à Plinio quoque laudatur Epicharmus & à Tiraquello c. 31. de nobilitate num. 261. neſcio qua fide refertur ejus commentarios de natura rerum atque Medicina adhuc exſtare in Bibl. Vaticana.

tur in ejusdem H. Stephani Poësi philosophica p. 54. seq. è quibus celebre illud apud Polybium XVII. 30. νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν, ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν, quod ita transtulit Cicero de petitione Consulatus & I. Epist. 16. ad Atticum: *Nervi atque artus sunt sapientiæ, non temere credere.* Epicharmum quoque scripserat *Ennius*, laudatum Varroni IV. de L. L. & Ciceroni, quarto Acad. quæst.

EPIGENES Sicyonius cum Tragœdiam in Bacchum docuisset, ei acclamatum est: οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον, * teste Svida & Apostolio. At idem Svidas alibi Epigenem refert Comicum, & inter ejus dramata Βακχείαν, Ἡρωΐνην & μνημάτιον. Comicum quoque diserte vocat Athenæus Lib. VIII. p. 384. Et τῶν νεῶν Κωμικῶν τινα Pollux Lib. VII. c. 10. ubi ejus Ποντικὸν laudat. Pro Βακχεία apud Athenæum male excusum est Βάκχαι & Βραγχία, ut apud Svidam Ἡραΐνη pro Ἡρωΐνη. Vide Clariss. Bentleium in Apologia dissertationis de Epistolis Phalaridis p. 237. qui præterea notat falli Svidam in Θέσπις qui Egigenem Thespide antiquiorem Tragicum facit.

EPITHERSES Nicænus Grammaticus scripsit de vocabulis Tragicis & Comicis teste Stephano Byz. in Νίκαια.

EUBULIDES Milesius, Comicus fuit, non Tragicus, quanquam â Gyraldo & post eum ab aliis Tragicus appellatur. Gyraldi hallucinationem notavit Colomesius p. 437. ubi hunc Eubulidem vocat Διαλεκτικὸν, quod esset ex secta Euclidis Megarici, quemadmodum ex Laërtio quoque intelligitur.

EUPHANTUS Olynthius, Eubulidis discipulus, Antigoni Macedonum Regis præceptor tragœdias plurimas composuit, quibus valebat & in certaminibus probabatur, ut tradit Laërtius in Euclidis Megarici Vita Lib. II. sect. 110. De aliis ejus scriptis consule Vossium p. 38. de Hist. Græcis.

EUPHORION Æschyli de quo cap. XVI. filius, Bionis de quo supra frater, quem patris Tragœdiis nondum ante editis quater vicisse, & ipsum tragœdias scripsisse Svidas auctor est. De hoc Euphorione & altero hujus nominis Chalcidensi videndus Meursius in Bibliotheca Attica & ad Helladium p. 54. seq. Ac Chalcidensem quidem præter Comœdias Ἀπολλόδωρον ab Harpocratione & Svida (in ὁ κάτωθεν νόμος) & Ἀποδιδοῦσαν ab Athenæo laudatam, & præter amatorias elegias memoratas Diomedi aliisque & à *Cornelio Gallo* versibus latinis teste Servio translatas, nonnulla etiam

* Plutarchus lib. I. sympos. c. I. innuit Epigenem Phrynicho Æschyloque juniorem fuisse. ὥσπερ οὖν Φρυνίχου καὶ Αἰσχύλου τὴν τραγῳδίαν εἰς μύθους καὶ πάθη προαγόντων ἐλέχθη, τί ταῦτα πρὸς τὸν Διόνυσον.

etiam Epico carmine ſcripſiſſe conſtat, inque his *Mopſopiam* ſive ἄτακτα,* in quo opere libris quinque complexus eſt omne genus fabularum hiſtoriarumque, tum Oracula poſt mille etiam annorum ſpatium eventu comprobata. Epicedium in Protagoram Aſtrologum Laërt. IX. 56. Obſcuritatem ejus perſtringit Cicero 2. de divinatione p. 135. Inter poëtas quibus delectatus Tiberius Imp. Euphorion quoque celebratur à Svetonio cap. 70.

EURIPIDES, Athenienſis, celebri illo hujus nominis Tragico, de quo capite ſuperiore dictum eſt, antiquior, duodecim tragœdias compoſuiſſe & in illis bis victor abiiſſe traditur à Svida, qui præterea tertium Euripidem memorat, priores ἀδελφιδοῦν ſive è filia nepotem, ejusque dramata tria, *Oreſtem*, *Medeam* & *Polyxenam*. Huic *Rheſum* quoque tragœdiam, quæ inter Euripidis tragœdias exſtat, tribuit Martinus Delrio.

EZECHIEL ὁ τῶν Ἰουδαϊκῶν τραγῳδιῶν ποιητὴς, Judæus fuiſſe videtur, ut plerique ſentiunt cum Joſepho Scaligero ad Euſebium p. 402. confer W. E. Tentzelii dialogos menſtruos, A. 1689. p. 1257. & A. 1690. p. 1142. Alexandro Polyhiſtore & Demetrio Judæo antiquiorem, atque adeo Chriſtianam æram ſæculo ad minimum anteceſſiſſe probat Huetius demonſtrat. Evangel. p. 99 Sane Demetrius ex Ezechiele quædam produxit apud Euſebium Lib. IX. præparat. c. 29. Demetrium vero allegat Alexander Polyhiſtor apud eundem Euſebium Lib. IX. c. 21. Nec defuerunt, qui incerta conjectura hunc Ezechielem haberent pro uno è LXX. Græcis Scripturæ S. interpretibus. Alii vero poſt excidium Hieroſolymitanum demum, vel poſt Barcochæ plane tempora ad ſolandos popularium ſuorum animos compoſitum ab Ezechiele drama eſſe ſuſpicantur, quibus Demetrii & Alexandri apud Euſebium teſtimonia (citra cauſam forte) ſuſpecta ſunt. Ita poſt Stephanum Lemonium notis ad varia ſacra p. 336. celeberrimus Guil. Caveus in hiſtoria literaria Scriptorum Eccleſiaſt. ad A. C. 190. Tragœdia ipſius de Exodo Iſraëlitarum ex Ægypto Moyſe Duce, quam ἐξαγωγὴν inſcripſerat, intercidit, exceptis fragmentis quibusdam, quæ ſervavit Clemens Alexandrinus Lib I. Strom. p. 344. ſeq. Euſebius Lib. 9. præparat. c. 28. & 29. Euſtathius ad Hexaëmeron p. 25. Illa collecta latinis verſibus reddidit & caſtigationes addidit *Federicus Morellus* Pariſ. 1580. Græce & latine deinde exhibentur inter Poëtas Chriſtianos Græcos Pariſ. 1609. 8. In corpore Poëtarum Græcorum Tragicorum & Comicorum cum latina verſione editorum Genev. 1614. fol. tum in Appendice Bigneana ad Bibliothecam Patrum Græcolat. Pariſ. 1624. fol. & apud Johannem Euſebium Nieren-

* Ex his videntur depromti verſus quinque Euphorionis Hexametri de Melicerta quos refert Plutarchus V, 3, ſympoſ.

Nierenbergium de Origine Scripturæ Sacræ Lib. X. c. 26. Vide & Joh. Seldenum Syntagm. 1. De Diis Syris c. 3. Salmasium ad Solin. p. 385. & If. Vossium ad Melam p. 296. editionis primæ.

GORGIAS Rhetor & Sophista, de quo suo loco dixi, male Tragicis à Delrione accensetur ob perperam acceptum locum Plutarchi Lib. VIII. Symposiacon, cap. 7.

GREGORIUS Nazianzenus. Vide supra ubi de Apollinari.

HEGELOCHUS Tragicus ὑποκριτής. Vide Schol. ad Euripidis Orestem. v. 278.

HELIODORUM Atheniensem tragœdias conscripsisse testatur Galenus Lib. II. de antidotis c. 7. ubi versus quosdam profert ex ejus poëmate de venenis, ad Nicomachum.

HEPHÆSTION Grammaticus Alexandrinus scripsit λύσεις τραγικῶν καὶ κωμικῶν ἀπορημάτων. Teste Svida.

HERACLIDES Ponticus quoque, auditor Aristotelis, non tantum scripserat περὶ τῶν τριῶν τραγῳδοποιῶν & περὶ τῶν παρ' Εὐριπίδῃ καὶ Σοφοκλεῖ libros III. teste Laërtio V. 87. seq. sed & ipse tragœdias composuerat, easque sub *Thespidis* nomine vulgaverat, ut auctor est Aristoxenes apud Laërtium in Heraclidis vita Lib. V. sect. 92. Videtur hoc Aristoxenus notasse in suis historicis commentariis, quæ laudat idem Laërtius Lib. IX. sect. 40. aut certe in Miscellaneis, ex quibus nonnihil profert Lib. I. sect. 107. Sane in commentariis Aristoxeni Musicis, in quibus hoc illum tradidisse affirmat Delrio prolegomenis ad Senecam p. 25. nihil tale legitur.

HERACLIDIS Τραγῳδοῦ somnium, μέλλοντος ἀγωνίζεσθαι ἐν Ῥώμῃ τὸν τῶν Τραγῳδῶν ἀγῶνα. Artemidor. IV. 35. p. 222.

HERILLUS Carthaginiensis ab eodem Delrione Tragicis accensetur, eam ut puto ob causam, quod inter ejus scripta apud Laërtium Lib. VII. sect. 166. refertur *Medea*.

HIERONYMUS Rhodius ἐν τῷ περὶ τραγῳδοποιῶν laudatur à Suida in Ἀναγυράσιος, & Apostolio XI. 41. prov. Scripserat hic Philosophus Peripateticus libros plures de Poëtis, quorum primum Epicis, alterum Tragicis, Comicis tertium, quartum Melicis tribuisse videtur: Quinto de Citharœdis egisse testatur Athenæus Lib. XIV.

HIPPARCHIA Metroclis soror, tragœdias scripsisse videtur Delrioni, ni fallor propter locum Laërtii. Lib. VI. sect. 98. sed qui de Cratete accipiendus, non de Hipparchia, licet ad hanc referre malit etiam Menagius in suis ad Laërtium notis.

HIPPIÆ ELIENSIS Sophistæ Apulejo in floridis laudati tragœdias

gœdias & dithyrambos memorat Plato in Hippia minore : πρὸς δὲ τούτοις ποιήματα ἔχων ἐλθεῖν, καὶ ἔπη καὶ τραγῳδίας καὶ διθυράμβους, καὶ καταλογάδην πολλοὺς λόγους καὶ παντοδαποὺς συγκειμένους.

HOMERUS junior, è Caria Hierapolitanus, Andromachi Philologi & Myronis Byz. Poëtriæ filius, * Tragicus fuit tempore Ptolemæi Philadelphi, unus ex illis septem qui Plejadis nomine signabantur. Vide Menagium ad Laërtii Timonem Lib. IX, sect. 113. Fabulas XLV. teste Svida composuerat. LVII. legitur in codicibus Tzetzæ, ubi Lycophronis genus exponit.

JASON TRALLIANUS Τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς *Actor Tragicus*, non scriptor Tragœdiarum, memoratus Plutarcho in vita Crassi, & Appiano Alex. Lib. de bellis Parthicis. p. 155. Sed apud Plutarch. de fluminibus ubi allegatur Ἰάσων Βυζάντιος ἐν Τραγικοῖς, legendum θρᾳκικοῖς, ut Jonsius aliique observarunt.

JON Chius, Orthomenis filius cognomento Xuthus, Æschylum vidit senem juvenis, (adde Plutarch. de profectu in virtute p. 79.) & circa Olympiadem LXXXII, duodecim amplius post Æschyli mortem annis tragœdias docere cœpit, ipse cum Aristophanes Pacem Comœdiam ageret Olympiad. XC. anno secundo jam defunctus. Ex ejus Tragœdiis quarum alii XII. alii XXX. alii XL. numerant, hos titulos in veterum Grammaticorum libris observavit Clarissimus Rich. Bentleius, qui Jonis hujus fragmenta diligenter & erudite collegit in Epistola Chronico Johannis Malelæ subjecta ad Joh. Millium: Ἀγαμέμνων, Ἀλκμήνη, Εὐρυτίδαι, Ἀργεῖοι, Μέγα δρᾶμα, Ὀμφάλη σατυρική. Συνεκδημητικὸς, (confer supra in Dione) Τεῦκρος. Φοῖνιξ ἢ Καινεύς. ** Φοῖνιξ δεύτερος. Φρουροί. Scripsit præter Tragœdias & alia varii generis. Versu quidem, Dithyrambos, Odas, Pæanes, hymnos, scolia sive carmina convivalia, Elegias, Comœdias & Epigrammata. Oratione soluta, dialecto Jonicâ, Χίου κτίσιν, πρεσβευτικὸν, quem à quibusdam pro supposito habitum notat Aristophanis Scholiastes, ἐπιδημίας sive de adventibus clarorum virorum in Insulam Chium, Κοσμολογικὸν, Τριαγμὸν sive Τριαγμοὺς & ὑπομνήματα. In Jonis tragœdias commentarium scripserat *Epigenes* tum *Aristarchus*, cui ἀντεξηγήσεις opposuit *Didymus* Alex. Grammaticus teste Athenæo XIII. p. 634. *Baton* quoque Sinopensis librum composuerat de Jone, ut idem Athenæus testatur. Vide & quæ de Jone observant Leopardus Lib. II. emendation. cap. 20. Marcus

* Svidas in Μυρώ Homerum hunc Myronis parentem fuisse affirmat, sed in Σωσίθεος & Ὅμηρος, filium. Apud Hephæstionem in Enchirid. Ὅμηρος ὁ Μυροῦς.

** E Phœnice Jonis petiti versus quos affert Zenobius V. 68. proverb. Plutarch. de sol-

cus Meibomius ad Musicam Euclidis p. 63. Menagius ad Laërtium p. 351. seq. & Andreas Christianus Eschenbachius in commentario de Poësi Orphica p. 196. seq. Alius ni fallor Jon Ephesius Rhapsodus de quo dialogus Platonis & Synesius in calvitiei encomio p. 82. aliusquoque Jon junior Platonicus, Κανὼν dictus ob morum severitatem, de quo consules Lucianum in symposio & Philopseude.

JOPHON Sophoclis F. Atheniensis, teste Svida tragœdias docuit quinquaginta, ex quibus fuere Ἀχιλλεὺς, Τήλεφος, Ἀκταίων, Ἴλιος, Περσὶς (an Ἰλιουπέρσις?) Δεξαμενὸς, Βάκχαι (quas allegat etiam Stobæus in Eclogis) Πενθεύς. Meminit Jophontis Valerius Maximus. Lib. VIII. cap. 7. extern. 12.

ISAGORAS tragœdiarum scriptor, auditor Chresti Byzantini Sophistæ qui Herodem Atticum audivit. Vide Philostratum in vitis Sophistar. pag. 587. edit. Morelli.

ISCHANDER τραγῳδοποιός. Vide supra, in Æschine.

ISOCRATES Atheniensis, nomen inter Oratores celeberrimum, sub Archonte Lysistrato usque ad Sosigenem, hoc est ab Olymp. CII. 4. ad Olymp. CIX. 3. scripsit tragœdias XXXVII. quarum duæ tanquam alterius auctoris in dubium vocatæ sunt, teste Plutarcho in ejus vita. Junior quoque Rhetor *Isocrates Apolloniates* Ponticus vel Heracleotes, prioris discipulus, inter Tragicos à Delrione refertur, quia Svidas narrat eum in Epitaphio Mausoli Regis superatum esse à Theodecte Rhetore & τραγῳδοποιῷ. Certatum autem fuit tragœdiis. Nam ut idem Svidas in Θεοδέκτης, ἐνίκησε μάλιστα εὐδοκιμήσας ἐν ᾗ εἶπε τραγῳδίᾳ. Confer Hyginum apud Gellium Lib. X. c. 18.

LEONTEUS Argivus; Jubæ Mauritaniæ Regis servus, Athenionis discipulus, tragicus. Ejus *Hypsipyle* perstringitur in Epigrammate Jubæ quod refert Athenæus Lib. VIII. p. 343.

LUCIANUS *Pasiphontes* scripsit paulo post obitum *Diogenis Cynici*, cujus Tragœdias ad illum nonnulli referebant, teste Favorino apud Laërtium Lib. VI. sect. 73.

LYSIPPUS Arcas, Tragicus à Fulvio Ursino p. 28. elog. Virorum illustr. Delrione & Vossio appellatur, sed Polluci aliisque diserte est Comicus. Ejus βάκχας idem Pollux & Athenæus, Hesychius & in θεασταλίαι Stephanus: Θυρσοκόμον præterea Svidas memorat. Versus quosdam Lysippi in laudem Athenarum profert Dicæarchus p. 10. edit. Joh. Hudsoni Viri

lertia animal. & Athenæus. Apud Svidam vero in Σίφνιοι ubi aliquid affertur ἐκ τῶν Ἴωνος Φρουρῶν, H. Wolfius & Æm. Portus male: *ut scribit Jon in opere de præsidiis.* Est enim nomen Tragœdiæ.

Viri Cl. Eos præter Grotium in excerptis p. 870. latina Metaphrasi donarunt Ludov. Nonnius ad Græciam Hub. Goltzii p. 84. H. Stephanus Lib. VI. Schediasm. c. 15. & ad Dicæarchum c. 3. T. XI. Antiquitatum Gronov. & Conr. Rittershusius Lib. VIII. sacrarum Lect. c. 10.

MAMERCUS Catanæ Tyrannus ἐπὶ τῷ ποιήματα γράφειν καὶ τραγῳδίας μέγα φρονῶν. Plutarch. Timoleonte p. 251. Ejus tragicum exitum describit p. 12.

MELANIPPIDES Critonis F. Melius, circa Olympiad. LXVI. clarus, præter alia poëmata varii generis, Dithyrambos & Tragœdias scripsit. Ex ejus *Proserpina* nonnihil profert Stobæus in eclogis pag. 165. edit. Grotii. lia duo ejusdem Melanippidis fragmenta exhibet idem Grotius in excerptis Tragicor. & Comicorum p. 455. ex Clemente Alex. 5. Strom. p. 602. Prætereo qvæ de Melanippide leges apud Athenæum, Svidam, Gyraldum &c. Svidas in Φιλόξενος docet servum ejus fuisse Philoxenum Cytherium, de qvo infra.

MELANTHIUS Philoclis F. Atheniensis, Tragicus, cujus luxuriem ac voracitatem aliaque vitia præter Calliam, Leuconem, Pherecratem, Eupolim & Platonem Comicum perstringit Aristophanes in Pace p. 466. Vide Svidam in Μελάνθιος & Μόρσιμος & βδελύσσω, & Scholiasten Aristophanis ad aves pag. 374. Versum Melanthii Tragici de iracundia post Plutarchum profert Johannes Tzetzes in Hesiodum pag. 82. Plura de Melanthio Tragico Athenæus, qui elegias etiam composuisse illum testatur Lib. VIII. p. 343. Idem ut suspicor cujus jocos memorat Plutarchus lib. 2. sympos. c. 1. pag. 631. 633. Alius ni fallor Melanthius fuit cujus Librum de Mysteriis Eleusiniis laudat præter Scholiasten Aristophanis idem Athenæus Lib. VII. pag. 325. & cujus secundum Ἀτθίδος memorat Harpocratio in γρυτάνιον. Alius certe de quo Homerus, itemque alius hoc nomine pastor apud Theocritum. Alius Melanthius Messeniorum Rex, Codri pater, de quo Strabo & alii. Alius denique pictor celebris de quo Harduinus ad Plinii Lib. XXXV. sect. 32. & Franciscus Junius in Catalogo Pictorum. Alius quoque Melanthius parasitus Alexandri Pheræi qui rogatus quomodo Alexander confossus esset, per latus, inquit, in ventrem meum. Plutarch. de dignoscendo adulatore p. 50.

MELITUS sive Μελύτων Orator & Poëta Tragicus ὑπόψυχρος, accusato Socrate quàm scriptis suis notior. De eo Svidas in Μέλιτος & σκολιά, Lucilius in Epigrammate p. 242. Anthologiæ. & Scholiastes Comici ad Ranas. pag. 180. Ob corporis tenuitatem derisum à Comicis narrat Ælianus X. 6. Var. Singillatim ab Aristophane in Gerytade, Athenæus.

MORSIMUS Philoclis Tragici F. Melanthiique frater, Tragicus & ipse, sed frigidus & ineptus, ut Aristophanes in Equitibus p. 211. pro dirarum formula usurpet, ad Morsimi exemplum tragœdiam docere. Vide Svidam in Μελάνθιος & Μόρσιμος & Φιλοκλῆς, Scholiasten Aristophanis ad Ranas, Equites & pacem. Quod vero apud Philostratum Apollonius Tyanensis ad Domitianum, *οὐ μὴν με κτενέεις ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι*, non ad Morsimum Tragicum respexit, ut Gyraldo ex Svida persvasum, sed μόρσιμος est *maturus morti* sive *fato*. Vide Adrianum Junium Lib. VI. animadvers. cap. 19.

MORYCHUS Tragœdiæ Poëta ob gulam & luxuriem perstringitur ab Aristophane & Platone Comico. Vide Svidam in Μώρυχος, ὀρθοφοιτοσυκ. & Φάσις, atque Scholiasten Aristophanis ad Acharnenses p. 296. & ad Vespas p. 352. seq. De proverbio *stultior es Morycho* præter eundem Svidam in Μόρυχος & μωρότερος videndus Andreas Schottus ad Diogenianum, & Erasmus in Adagiis reprehendens Joh. Baptistam Pium c. 101. annotatt. posterior.

MOSCHIO Tragicus & Comicus (Comicus appellatur à Clemente Alex. 6. Strom. p. 623.) cujus *Themistoclem*, *Telephum* ac *Pheræos* laudat Stobæus. Vide Grotii excerpta ex Tragicis & Comicis p. 921. De aliis hujus nominis scriptoribus dixi infra libro sexto.

MYNISCUS, Τραγικὸς ὑποκριτής, non Poëta Tragicus fuit, cujus voracitatem perstringit Plato Comicus apud Athenæum Lib. VIII. pag. 445.

NAUCRATES Erythræus, victus est tragœdiâ in Mausolum à Theodecte. Vide Svidam in Θεοδέκτης.

NEANTHES Tragicis Poëtis male accensetur à Gyraldo & Delrione, ex loco malè intellecto Diogenis Laërtii Lib. VIII. sect. 57.

NEARCHUS Tragicus una cum Callisthene ab Alexandro M. interfectus, ut scribit Svidas in Καλλισθένης. Fortassis idem est, cujus navigationem jussu Alexandri susceptam referunt Plinius Lib. VI. hist. c. 23. & Arrianus in Indicis. Meminerunt Strabo, Plutarchus, Curtius aliique. Historiæ Alexandri ab eo scriptæ fidem detrahit idem Strabo. In Insula Patale sepultum tradit Philostratus Lib. III. de vita Apollonii c. 15. Tragicum nemo vocat si à Svida discesseris, qui cum Neophrone fortassis, de quo mox, illum confudit.

NEOPHRON sive NEOPHON Sicyonius, Callisthenis amicus & supplicio una cum ipso affectus ab Alexandro Magno. Ejus centum & viginti tragœdias exstitisse, & Medeam Euripidis â nonnullis huic Neo-

Neophonti tributam fuisse Svidas scriptum reliquit. Ex *Medea* Neophontis, versus quindecim producit Stobæus in florilegio p.107. edit. Grotii, qui in Euripidis Medea (eodem loco tanquam diversâ à Stobæo laudata) non leguntur.

NEOPTOLEMUS, celebris Τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς tempore Philippi Regis Macedonum. De eo videndus Leopardus Lib. IX. emendatt. cap. 15. & quæ viri docti ad Sveton. Caligul. c. 57. Tertull. de anima c. 46. Alius Neoptolemus Parianus Poëta, cujus præcepta de arte Poëtica in Epistolam suam ad Pisones Horatium transtulisse Porphyrion observat.

NICOLAUS Damascenus præter alia doctrinæ genera poëticam quoque exercuit, ita ut juvenis adhuc Tragœdias & Comœdias cum laude composuerit. Τραγῳδίας ἐποίει καὶ Κωμῳδίας εὐδοκίμους, inquit Svidas. Ex his fuit Σωσανὶς, sive Σωσάννης δρᾶμα memoratum Eustathio ad Dionysium Periegetem v. 976. & ab aliis male tributum *Johanni Damasceno*. Vide Colomesium ad Gyraldum p. 303.

NICOMACHUS è Troadis urbe Alexandrinus veteris Comœdiæ poëta; cujus hæ undecim Tragœdiæ à Svida numerantur: Ἀλέξανδρος ἢ Ἐριφύλη, Ἀλετίδης, Γηρυόνης. Εἰλήθυια, (Athenæo etiam laudata) Μετεκβαίνουσαι, Μυσοὶ, Νεοπτόλεμος, Περσὶς ἢ Πολυξένη, Τεῦκρος, Τριλογία, Τυνδάρεως ἢ Ἀλκμαίων. Etiam Μεταλλεῖς Pherecratis ad Nicomachum hunc auctorem retulit Eratosthenes Libro VII. de veteri Comœdia, apud Harpocrationem in μεταλλεῖς. Perperam in Svidæ codicibus his accensetur *Oedipus*, ut pridem notatum Meursio ad Nicomachum Musicum p. 161. Nicomachi Ναυμαχίαν quoque allegat Stobæus in florilegio p. 149. edit. Grotii.

NICOMACHUS alter Atheniensis, itidem Tragicus, cujus *Oedipodem* Svidas memorat, addens ab hoc Nicomacho victos Euripidem & Theognin: Theognin puta Tragicum, de quo infra.

NICOSTRATUS Τραγικὸς ὑποκριτής. Appendix Vaticana proverb. 65.

NOTHIPPUS Tragicus, cujus voracitatem sugillat Hermippus Comicus apud Athenæum Lib. VIII. p. 344.

OENOMAI Cynici tragœdias memorat Julianus Orat. VII. p. 210. De altero vetustiore Tragico Oenomao dictum est supra in Diogene.

PALAMEDES Eleates, Grammaticus, scripsit de vocibus Comicis ac Tragicis, ut ex Svida didici.

PAMPHILUS pictor an Tragicus cujus fuit fabula Heraclidæ. Vide Scholia Comici ad Plutum v. 385.

PARTHENIUS cujus *Herculem* & *Iphiclum* laudat Stephanus Byz. Inter Tragicos ideo refertur à Delrione. Vide quæ de Parthenio dixi infra libro quarto.

PATROCLES Thurius in Tragœdia quadam de Dioscuris egerat teste Clemente Alex. in Protreptico p. 14.

PHILISCUS ut Svidas, sive ut Salmasius ad Simmiæ aras pag. 261. seq. & Vossius p. 64. libri de Poëtis legendum esse docet, PHILICUS Corcyræus, unus è Plejade Tragicorum fuit tempore Ptolemæi Philadelphi, à quo dictum genus carminis *Philicium*, de qvo Hephæstion, Attilius Fortunatianus in arte metrica, Marius Plotius aliique Grammatici.

PHILISCUS Ægineta, Tragicus, qvi sacerdos Bacchi interfuit pompæ Olympicæ Ptolemæi Philadelphi, qvam describit Athenæus V. p. 198. Philistus appellatur apud Plutarchum in Timoleonte p. 243. Vide qvæ supra ubi de *Diogene* Cynico, & *Cylisco*. Atque Lambecium Libro VII. p. 405. seq. qui cum hoc Ægineta confundit Philiscum Isocratis discipulum Lysiæque amicum, qui Lycurgi Rhetoris vitam scripsit. Philiscum Milesium Neanthis Cyziceni Patrem memorat Svidas in Νεάνθης. De Philisco Thessalo Sophista Philostratus Lib. II. p. 617. seq.

PHILOCLES duo, unus Æschyli sororis filius, pater Morsimi, avus Astydamantis. Hic Tetralogiam tragœdiarum *Pandionidem* composuit, ab Aristotele in didascaliis recensitam, teste Scholiaste Comici ad aves p. 379. ubi Aristophanes perstringit hujus Philoclis *Tereum* sive ἔποπα, ex eadem tetralogia fabulam, ad exemplum Terei Sophoclei compositam. Propter amarum & acerbum scribendi genus teste Svidâ, dictus est χολὴ sive *bilis*, & centum tragœdias composuit, ex quibus memorat Ἠριγόνην, Ναύπλιον, Οἰδίποδα, Οἰνέα, Πηνελόπην, Πρίαμον, Φιλοκτήτην. Ab hoc Philocle Atheniensium judicio victus est Sophocles Oedipodem docens, ut memorat & indignatur Aristides T. 2. p. 422. De altero tragico juniore hujus nominis, filio Astydamantis, meminit Scholiastes Aristophanis jam laudato loco.

PHILOSTRATUS Lemnius major natu præter libros tres de tragœdia, etiam à Svida traditur composuisse tragœdias XLIV. & Comœdias XIV.

PHILOXENUS Cytherius Διθυραμβοποιὸς καὶ τραγῳδιδάσκαλος Svidæ in Τερετανελὸ & Scholiastæ Comici ad Plutum. Hic in latomias conjectus à Dionysio Tyranno, in iisdem Cyclopem suum (Κύκλωπας Aristoteli cap. 2. Poëtices) elaboravit, ut refert Ælianus Lib. XII. Var. cap. 44. ad qvem videas licet qvæ viri docti annotarunt, tum Zenobium

bium V. 45. proverb. Joh. Tzetzen Chiliad. X. hist. 358. & Chiliad. V. hist. 23. De Philoxeno hoc agunt etiam Vossius Lib. III. institutt. poëtic. c. 16. §. 3. Heinsius Lib. de Satira Horatiana p. 35. & 60. Reinesius Var. Lect. pag. 472. Alius Philoxenus πλερνόκοπις parasitus. Athen. VI. p. 239. 241. 242. 246.

PHORMUS apud Athenæum & Svidam, sed apud Aristotelem cap. 5. Poëtic. & Pausaniam in Eliacis prioribus PHORMIS, qvæ vera lectio videtur Rich. Bentlejo Viro Clariss. pag. 201. apologiæ diss. de Epistolis Phalaridis (apud Themistium male ἄφορμος,) Patria Syracusius, & Svida teste Comicus fuit, Epicharmi æqvalis, & filiis Gelonis tyranni præfectus. Delrioni tamen tragœdias etiam scripsisse videtur, qvod Tragœdiam non Comœdiam sapiant ipsius *Cepheus*, *Alcyones*, & ἴλίȣ πόρθησις. Sed qvam incerta sit ejusmodi conjectura, paulo ante ubi de Apollophane agebam observavi.

PHRYNICHUS Atheniensis, Polyphradmonis F. discipulus Thespidis, primus fœminæ personam in scenam induxit, & octonariis Jambis in Tragœdia usus est teste Svida in Φρύνιχος, ut idem Svidas in Τετράμετρον & ὀκτάμετρον hoc in Comœdiis tribuit Aristophani. Fabulæ ejus hæ à Svida memorantur: Αἰγύπτιοι, (Hesych.) Ἀκταίων, Ἄλκηστις, (Hesych.) Ἀνταῖος ἢ Λίβυες, (Schol. Aristoph. ad ranas) Δαναΐδες, (Hesych.) Δίκαιοι, Πέρσαι, Πλευρωνία. sive Πλευρὼν (Pausan. in Phocicis p. 874. Tzetza ad Lycophron.) Σύνθωκοι. Vicit Olympiade LXVII. Themistoclem choragum sive apparatus scenæ ministratorem habuit Olymp. LXXV. I. Archonte Adimanto, unde inscriptio apud Plutarchum in Themistoclis vita: Θεμιστοκλῆς Φρεάῤῥιος ἐχορήγει, Φρύνιχος ἐδίδασκεν, Ἀδείμαντος ἦρχεν. Idem forte Phrynichus qvem ab Atheniensibus belli ducem creatum narrat Ælianus III. 8. Var. qvod in tragœdia qvadam congruentes & bellicos modulos Pyrrichistis aptasset. Fuit & alter *Phrynichus* itidem Atheniensis, Tragicus, filius Melanthæ, cujus videtur fuisse Μιλήτις sive ἅλωσις Μιλήτȣ, ob qvam Athenienses (non Persæ ut Svidas tradit) eum mille drachmis multarunt, quod domesticas calamitates refricuisset, teste Herodoto Lib. VI. c. 21. Tzetza VII. hist. 156. Confer qvæ viri docti notant ad Longinum de sublimi dictione c. 24. & ad Ælian. XIII. 17. Var. Tragœdiæ Phrynichi hæ præterea apud veteres memorantur: Ἀνδρομέδα, Ἠριγόνη, Τάνταλος, (Hesych.) Φοίνισσαι. (Athen. Scholiastes Aristoph. ad Vespas, Æschyli ad Persas.) De utroqve Phrynicho Tragico, uti de Comico qvoq; hujus nominis, consulendus Johannes Meursius in Bibliotheca Attica. Alius Phrynichus Diradiotes Alcibiadis adversarius Plutarch. Alcibiade p. 204.

PIN-

PINDARUS Thebanus quoque Tragicis annumerandus est, quia inter ejus scripta Svida refert δράματα τραγικὰ XVII.

PLATO Philosophus, de quo suo loco egi, ad Tragœdias scribendas primum animum applicuit, & tetralogiâ composita jam certator fieri cupiebat, nisi Socratis Philosophiâ captus hanc prætulisset. Vide quæ viri docti notant ad Æliani Var. Hist. Lib. II. c. 30. & Menagium ad Laërtii Lib. III. sect. *6*. De Platone Comico diligenter agit Meursius in Bibliotheca Attica.

PLEIAS TRAGICORUM tempore Ptolemæi Philadelphi celebrium à variis diversimode enumeratur. *A* Scholiaste Hephæstionis quidem hunc in modum:

1. *ÆANTIDES*,
2. *ALEXANDER ÆTOLUS.*
3. *HOMERUS, MYRONIS F.*
4. *LYCOPHRON.*
5. *DIONYSIDES, pro quo SOSIPHANEM* altero loco nominat.
6. *SOSITHEUS*, quem Svidas quoque unum è Plejade fuisse testatur, non minus quam *Sosiclem* Syracusanum, in quo tamen fallitur ut infra suo loco notavi.
7. *PHILISCUS*, sive *PHILICUS.*

Ab Isaacio Tzetza autem, non Tragicos ut videtur, sed Poëtas ex quocunque genere claros ejusdem ætatis celebrante, sic:

1. *ÆANTIDES.*
2. *APOLLONIUS RHODIUS.*
3. *ARATUS.*
4. *HOMERUS junior.*
5. *LYCOPHRON.*
6. *NICANDER.*
7. *THEOCRITUS.*

Vide Vossium Lib. II. Institutt. Poëtic. p. 54. & scriptores supra à me laudatos in *Æantide*. Fuisse etiam videtur clara hujusmodi Plejas Poëtarum Comicorum, ex quibus *Machonem Sicyonium* laudat Athenæus sub extremum Lib. XIV. De Plejade recentium Poëtarum Gallorum adi Menagium T. 2. Antibailleti c. 110.

PLINIUS junior quatuordecim annos natum se tragœdiam Græcam composuisse testatur Lib. VII. Epist. 7.

POLUS Tragicus ὑποκριτὴς celebris. Archiæ Thurii discipulus, Vide supra in Aristodemo. Plutarchum Demosthene p. 859. & *L*ib.

an

an ſeni gerenda ſit Reſp. p.785. Chariclei F. Sunienſis fuit, teſte Luciano in Necyomantia T. 1. pag. 336. Meminit ejusdem Apologia pro mercede conductis pag. 487.

POLYIDES Sophiſta inter Tragicos etiam locum ſibi vindicaverit, quem laudat Ariſtoteles c. 16. & 17. de Poëtica, memorans ejus *Iphigeniam*. Alius Polyides Medicus apud Palæphatum cap. 27. & Polyides Theſſalus apud Vitruvium Lib. X. c. 19. cujus Mechanica allegat idem in præfatione Lib. VII.

POLYPHRADMON Athenienſis, Phrynichi Tragici F. Tragicus & ipſe, Svidæ in Φρύνιχος memoratus.

PRATINAS, De quo ſic Svidas: Πρατίνας Πυῤῥωνίδου ἢ Ἐγκωμίου Φλιάσιος· ποιητὴς τραγῳδίας ἀντηγωνίζετο δὲ Αἰσχύλῳ τε καὶ Χοιρίλῳ ἐπὶ τῆς ἑβδομηκοστῆς Ὀλυμπιάδος. Καὶ πρῶτος ἔγραψε Σατύρους· ἐπιδεικνυμένου δὲ τούτου συνέβη τὰ ἰκρία ἐφ᾽ ὧν ἑστήκεσαν οἱ θεαταὶ πεσεῖν, καὶ ἐκ τούτου Θέατρον ᾠκοδομήθη Ἀθηναίοις. Καὶ δράματα μὲν ἐπεδείξατο ἐξήκοντα, ὧν Σατυρικὰ τριάκοντα δύο. ἐνίκησε δὲ ἅπαξ. Meminit hujus Pratinæ Euſebius in Chron. ad Olymp. 70. & Acron ad Horatii Artem Poëticam p. 579. ubi *Cratinus* pro *Pratinas* male excuſum eſt, ut notavit Caſaubonus Lib. I. de Satyrica Poëſi cap. 5. Acronis verba hæc ſunt: *Tragœdiis ſatyra dicitur amata, in quibus ſalva majeſtate gravitatis jocos exercebant ſecundum Pratinæ inſtitutionem. Is enim primus Athenis Dionyſia cum eſſent ſatyricam fabulam induxit.* Pratinam ἐν δυμάναις ἢ καρυάτισιν allegat Athenæus Lib. IX. Idem Lib. I. pag. 22. teſtatur Theſpin, Pratinam, Cratinum & Phrynichum dictos ὀρχηστικοὺς διὰ τὸ μὴ μόνον τὰ ἑαυτῶν δράματα ἀναφέρειν εἰς ὄρχησιν τοῦ χοροῦ, ἀλλὰ καὶ ἔξω τῶν ἰδίων ποιημάτων διδάσκειν τοῖς βουλομένοις ὀρχεῖσθαι. Proferuntur iterum nonnulla ex Pratinæ tragœdiarum quadam apud Athenæum Lib. XIII. & Lib. XIV. pag. 617. ubi hyporchema quoddam & p. 624.

PYTHANGELUS Tragœdiæ Poëta flagitioſus & ignobilis. Vide Scholiaſten Ariſtophanis ad Ranas p. 134.

RHINTHON Syracuſius tempore Ptolemæi Lagi floruit Tarenti, unde Tarentinus aliquibus dicitur, auctor *hilarotragœdiarum*, * quæ ab eo *Rhinthonicæ* appellatæ ſunt, & res tragicas atque graves ludicro ac Scarronico dicendi genere perſequebantur. Apud Grotium in 2. Tim. IV. 13. pro *Rhetor* Comicus, legendum *Rhinthon*. Hujus Φλύακος ſive jocatoris fabulæ fuere XXXVIII. teſte Stephano Byzantino in Τάρας & Svidâ in Ῥίνθων, ex quibus *Amphitruonem* laudat Athenæus. Vide Gisberti Cuperi

* Alii fuere Ἱλαρῳδοὶ Poëtæ de quibus Feſtus & ex Ariſtotele Athenæus.

peri Observationes Lib. I. c. 10. Vossium Lib. II. Institut. Poëtic. c. 21. & Casaubonum ad Athenæum Lib. III. c. 9.

RUFUS in Musicæ historiæ libris tribus primoribus Tragicorum & Comicorum, tum Dithyrambicorum, & Avletarum, Citharœdorumque & epithalamiorum Carminum ac hymenæorum & saltationum theatricarum historiam persecutus fuerat, & in Dramatica historia recensuerat τραγῳδῶν καὶ Κωμῳδῶν πράξεις τε καὶ λόγους καὶ ἐπιτηδεύματα καὶ τοιαῦτα ἔργα. Ex undecimo libro συμμίκτων *Aristoxeni* & istis Rufi scriptis pleraque hujus argumenti in quartum eclogarum librum esse à *Sopatro* Sophista relata notat Photius cod. 161.

SACAS τραγῳδίας ποιητὴς Svidæ in Νόμαδες & Σάκας Plutarcho in Lib. de Musica p. 1134. *Sacadas* Argivus, scriptor elegiarum. Confer si placet quæ supra in *Acas* vel *Acatus*.

De SANNIONE Demosthenes Orat. contra Midiam refert quod Choros Tragicos docuerit, ad qvem locum notat Ulpianus, eum docuisse canere numerose & aptis modis, μετὰ ῥυθμοῦ καὶ προσήκοντος μέλους ᾄδειν διδάσκων. Sed exinde Poëtis Tragicis Sannionem adscribere cum Gyraldo, Delrione & aliis nolim.

SATYRUS Histrio tragicus eximius, Demosthenis æqualis, cui qvanta esset vis pronunciationis & actionis in dicendo, primus persvasit, teste Plutarcho. Theognidis F. fuit, patria Marathonius. Lucian. in Necyomantia T. 1. p. 336.

M. ÆMILIUS SCAURUS Euripidis exemplo Atreum tragœdiam composuit Græce, ut ex Dionis verbis conjicio. In hac cum Tiberii Imp. ἀβουλίαν perstrinxisset, crimine alio impacto jussus est sibi ipsi manus inferre. Vide Dionem Cassium Lib. LVIII. p. 636.

SILANIONIS Jocasten laudat Plutarchus de audiendis Poëtis. Sed falluntur Gyraldus, Vossius aliique qui hunc pro Tragœdo habent, fuit enim insignis statuarius, cujus imaginem Thesei celebrat idem Plutarchus in Thesei vita. Sapphonis imaginem Cicero Verrina quarta c. 57. Confer Harduinum ad Plinii 34. 8. & Franc. Junii Catalogum Artificum p. 199.

SIMONIDEM Ceum, de quo in Lyricis dixi, inter alia etiam Tragœdias composuisse auctor est Svidas.

SOPATER Sophista libro quarto & quinto eclogarum egerat de Tragicis & Comicis. Vide paulo ante in *Rufo*.

SOPHOCLES duo. Vide quæ dixi supra ubi de tertio Sophocle Tragico celeberrimo.

SO-

SOSIBIUS Tragicus, ex cujus Daphnide versus quidam exhibentur & castigantur a Casaubono Lectionum Theocriticarum c.12.

SOSICLES Syracusius, LXXIII. docuisse Tragœdias & in his septies victor abiisse à Svida traditur. Vixit sub Philippo Macedone & Alexandro Magno, neque adeo ex Plejade illa celebri esse potuit, ut idem Svidas affirmat, aliis præcipue qui Plejadem recensent Sosiclem omittentibus.

SOSIPHANES ex Plejade Tragicorum tempore Ptolemæi Philadelphi clarorum fuit. Meminit ejus Stobæus & Scholiastes Hephæstionis.

SOSITHEUS Syracusanus sive Atheniensis potius, sive ut alii ex Troica Alexandria Alexandrinus, itidem ex Plejade, Tragœdiarum scriptor, laudatus Svidæ, Scholiastæ Hephæstionis p. 93. & Germanici p. 127. Hygino Poëtic. Astronom. c.27. & ante hos ab Eratosthene in Catasterismis c.28. Ex ejus ἀθλίῳ nonnihil producit Joh. Stobæus in florilegio p. 199. edit. Grotii. Δάφνιν sive λιτυέρσαν Sosithei (an Sosibii?) laudat Athenæus. Memoratur hic Tragicus in συναγωγῇ ἱστοριῶν à Scaligero edita ad Olymp. CLXIV. Σωσίθεος, Συρακούσιος ἢ Ἀθηναῖος, μᾶλλον δὲ Ἀλεξανδρεὺς τῆς Τρωϊκῆς Ἀλεξανδρείας, τῶν τῆς Πλειάδος εἷς ἤκμαζε.

SPINTHARUS Heracleotes, Tragicus, cujus *Herculem ambustum & Semelen fulmine tactum* Svidas memorat, idem forte est qvem Laërtius Lib. V. sect. 92. refert *Parthenopæum* sub *Sophoclis* nomine evulgasse. Idem qvoqve ni fallor, qvem tanqvam barbarum & stultum à Comicis exagitatum esse narrat Svidas. Alios Spintharos recenset Jonsius Lib. I. de scriptoribus Historiæ Philosophicæ c.14. & Menagius ad Laërtii Lib. II. sect. 20.

STEPHANUS Monachus Sabbaita sive S. Sabbæ sectator, cujus memoriam celebrant Græci in Menologiis die XXVIII. Octobris, auctor à quibusdam, Gyraldo teste, creditur Tragœdiæ de nece Christi, quam idem Gyraldus dialogo V. pag. 288. distinguit à Tragœdia Christi Patientis, quæ legitur inter opera Gregorii Nazianzeni.

STHENELUS Tragicus à Platone sive quisquis auctor fuit Comœdiæ cui titulus erat Λάκωνες, plagii accusatus fuit qvod aliena poëmata sibi tribuisset. Vide Harpocrationem in Σθένελος, Svidam latinum Hieronymi Wolfii pag. 358. & Colomesium ad Gyraldum pag. 380. Aristophanes Comicus apud Athenæum IX. 1. καὶ πῶς ἐγὼ Σθενέλου φάγοιμ' ἂν ῥήματα εἰς ὄξους ἐμβαπτόμενος ἢ λευκοὺς ἅλας.

STRATTIS Atheniensis, non Tragicus fuit ut à Svida perhibetur, sed veteris Poëta Comœdiæ, plurium dramatum auctor, quæ

recenſeo infra in notitia Comicorum. Scriptor anonymus περὶ κωμῳδίας qui Ariſtophani præmitti ſolet, ſedecim dramata à Strattide compoſita teſtatur, ſed apud veteres ſcriptores obſervata ſunt nomina fabularum XXI. niſi forte unius dramatis plures fuere tituli.

TELEGONI Ulyſſen Τραυματίαν memorat Ariſtoteles cap. 14. Poëtic. Sed Telegonus perſonæ nomen eſt in Tragœdia, non Poëtæ, ut probe obſervavit Clariſſ. Neocorus.

THEODECTES Phaſelites, Iſocratis diſcipulus, Rhetor, Tragœdias etiam ſcripſit teſte Plutarcho in Iſocratis vita. Quinquaginta ei Tragœdias tribuit Svidas in Θεοδέκτης & Stephanus in Φασηλὶς qui Epitaphium ejus refert. Ex quibus apud Ariſtotelem, Stobæum & alios obſervavi ejus *Ajacem, Alcmæona*, Dionyſ. Halic. & Euſebius p. 466. præparat. *Bellerophontem, Helenam*, Ariſt. I. 6. Politic. *Oedipodem, Oreſtem, Philoctetem & Tydeum*. Tragicus etiam vocatur à Clemente Alex. 6. Strom. p. 623. Pauca quædam illius fragmenta ſelegit Grotius in excerptis. p. 445. ſeq. Ariſteas libro de LXX. Interpretibus & ex eo Joſephus XII. 2. fabulantur eum oculis captum fuiſſe, cum aliquid è ſacris litteris in drama qvoddam ſuum transferre inſtituiſſet.

THEODORUS τραγῳδιῶν ὑποκριτὴς memoratur Ariſtoteli Lib. VII. Politic. c. ult. Plutarcho in procemio noni συμποσιακῶν & Lib. de laude ſui p. 545. & Laërtio Lib. II. ſect. 104. ποιητὴς τραγῳδίας.

THEODOTUS, inquit Delrio, *cum Mneſarchum Tyrannum quâdam Tragœdiâ perſtrinxiſſet, ab eo in Apollinis templo quo confugerat occidi juſſus eſt, quam rem Ovidius in Ibin ſignificat.* Verba Ovidii hæc ſunt v. 465.

Victima vel Phœbo ſacras macteris ad aras,
Quam tulit à ſævo Theudotus hoſte necem.

Verum his alii rectius putant reſpici Theodotum Bactrianorum Regem ab Arſace Rege Parthorum mactatum. Longe minus credibile eſt hunc eundem, ut putabat Delrio, Theodotum eſſe, cujus Poëma Heroicum de Judæis laudat Euſebius IX. de præparat. c. 22. Potius enim intellexerim Theodotum Phœnicium, cujus ſcripta Græcè reddita à Læto memorat Tatianus. Meminit ejusdem Theodoti Joſephus quoque 1. contra Apionem pag. 1051. locum hujus Theodoti emendat Grotius ad Joh. IV. 5.

THEOGNIS, diverſus à Megarenſi, (de quo ſupra ſuo loco) unus ex triginta Tyrannis Athenis, ἐκ τῶν λ', ita enim legendum pro eo quod in Svidæ codicibus ἐτῶν λ', nam apud Xenophontem Lib. II. hiſt. Græc. Theognidis inter triginta Tyrannos mentio. Τραγῳδοποιητὴς certe fuit,

fuit, à Nicomacho Atheniensi superatus, sed adeo ineptus, ut propter frigiditatem diceretur *χιών*, sive *nix*. Confer Scholia ad Comici Acharnenses p.267. & Urbanum Chevræum, Gallum, in Chevræanis T. I. p. 246. ubi notat Ariostum ab Italo quodam simili catachresi dictum *Aprilem*, veluti floribus, & Tassum, *Septembrem* fructibus abundantem. Adde quod Philocles Comicus propter acerbam dicacitatem teste Svida dictus est *χολὴ*, *bilis*: Dionysius Philadelphensis, ob dictionis ἀκυρολογίαν, διάκενος, *vacuus*, ut notat Eustathius ad Dionysium Periegetem. Proclides χεζᾶς *Cacator* apud Svidam in χεζητιάων. Ecphantis ingenii obscuri Comicus, καπνίας, *captator fumi*, quod legas apud Hesychium Alexandrinum in illa voce.

Ex THEOPHRASTO definitionem Tragœdiæ profert Diomedes Lib. III. Grammat. p.484. unde suspicari licet eundem ut de Comœdia sic de Tragœdia quoque peculiari opere egisse.

THESPIS Atheniensis, de quo superiore capite XVI. à me dictum est, primam Athenis tragœdiam egit è plaustro, Olymp. LXI.

THESSALUS Tragœdiarum ὑποκριτὴς tempore Alexandri Magni. Vide Athenæum Lib.12. p. 538. Plutarchum Alexandro pag. 669. & 681.

THUGENIDES cujus δικασταὶ allegantur à Svida & Photio MS. in τεταχθῆναι.

TIMESITHEUS Tragicus, cujus dramatum nomina apud Svidam exstant: Δαναΐδες, α΄, β΄. Ἕκτορος λύτρα, Ἡρακλῆς, Ἰξίων, Καπανεὺς, Μέμνων, Μνηστῆρες, Ζηνὸς γοναὶ, Ἑλένης ἀπαίτησις, Ὀρέστης καὶ Πυλάδης, Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης. De aliis Timesitheis agit illustris Gisbertus Cuperus ad ἀποθέωσιν Homeri p. 296.

TIMOCLES alter Tragicus fuit, ut ex loco restituto Athenæi docet Casaubonus IX. 18. De altero Comico dixi infra in notitia Comicorum.

TIMON Phliasius secta Pyrrhonius sub Ptolemæo Philadelpho clarus, præter sillos & alia Tragœdias quoque sexaginta scripsisse à Laërtio traditur Lib. IX. sect. 110. Fuit & alter *Timon* Atheniensis μισάνθρωπος, qui tempore Peloponnesiaci belli vixit, & a Delrione nescio quo auctore Tragicis & ipse annumeratur.

TIMOTHEUS Gazæus in Anastasium Imperatorem, teste Svidâ, scripsit tragœdiam occasione *Chrysargyri* tributi, de quo consules ex veteribus Evagrium, ex recentibus Meursii, Cangiiqve glossaria græcobarbara.

Alius antiquior TIMOTHEUS Milesius, Poëta Tragicus & Dithyrambicus, Musicusque celebris temporibus Euripidis. Hujus Timothei *νόμους κιθαρῳδικοὺς* memorat Hephæstion in Enchiridio. pag. 66. Inter ejus scripta Svidas refert *Persas* sive *Ναύπλιον*, pro quo male *Ναυτίλον* habent codices Athenæi. Timothei *Persas* laudat etiam Plutarchus in Philopœmene p.362. & de audiendis poëtis p.32. & Aristoteles c. I. Poëtices. Idem Svidas *Phinidas* ac *Laërtem* hujus Timothei memorat, quas tragœdiarum inscriptiones esse existimo. Plutarchus de laude sui p. 359. τὸν Τιμόθεον ἐπὶ τῇ κατὰ Φρύνιδος νίκῃ γράφοντα, Μακάριος ἦσθα Τιμόθεε, ὅτε κάρυξ εἶπε. Νικᾷ Τιμόθεος ὁ Μιλήσιος τὸν κάρβωνος τὸν ἰωνοκάμπταν, εἰκότως δυσχεραίνομεν, ὡς ἀμούσως καὶ παρανόμως ἀνακηρύττοντα τὴν ἑαυτοῦ νίκην. De hoc Timotheo quem videtur etiam laudare Plutarchus in Demetrio p.909. præterea consules Vossium in Institutionibus Poëticis, & libro de Poëtis Græcis, Gyraldum dialogo IX. Fuit & *Timotheus Zacynthius* tragicus histrio, de quo adeunda scholia ad Sophoclis Ajacem v. 871.

TITUS VESPASIANUS Imperator, poëmata & tragœdias græcè composuit. Testis Eutropius Lib. VII. c. 21. Poëmata ejus memorat etiam Svetonius in Tito c. 3.

XENOCLES Duo, Carcini Tragici Pater, & filius, quorum meminit Scholiastes Aristophanis ad Ranas pag. 133. seq. Ac filio quidem, cujus Svidas in ἄξεστος meminit, duo fuere fratres *Xenotimus* & *Demotimus* χορευταὶ, ut docet idem Scholiastes ad Nubes p. 120. Xenocles Pater cum Euripide certavit, Olympiade LXXXI. vicitque tetralogia Tragœdiarum, quarum tituli *Oedipus*, *Lycaon*, *Bacchæ* & *Athamas Satyricus*, contra Euripidis *Alexandrum*, *Palamedem*, *Trojanos* & *Sisyphum* satyricum. Vide Æliani Var. Hist. Lib. II. cap. 8. Alius Xenocles Adramyttenus Rhetor, qvem Asiatico dicendi genere excelluisse testatur Strabo III. Lib. XIII. pag. 614.

XENOPHANEM Physicum, scriptorem Tragœdiarum vocat Eusebius in Chronico ad Annum MCCCLXXX. & ex eo Syncellus p. 238. Φωκυλίδης καὶ Ξενοφάνης Τραγῳδοποιὸς ἐγνωρίζετο. Mihi videtur excidisse Thespidis nomen ante vocabulum Τραγῳδοποιός. Confer Scaligerum in notis ad Euseb. pag. 96. & qvæ de Xenophane dixi infra cap. XXIII.

CAPUT

CAPUT XX.

De HERODOTO Hiſtoriarum ſcriptore.

Herodoti ætas & vita. I. *Novem Libri Hiſtoriarum.* 2. *Reprehenſores Herodoti & laudes.* 3. *Liber de Homero.* 4. *Promiſſi ab eo libri de rebus Aſſyriacis, Libycisque.* 5. *Loca Herodoti à veteribus allegata quæ in editis non reperiuntur.* *Linguæ Perſicæ ignarus Herodotus. ibid.* *Editiones latinæ.* 6. *Græcæ.* 7. *Græcolatinæ.* 8. *Verſiones in linguas vernaculas.* 9. *Epigrammata in Herodotum.* *Plures Herodoti.* 10.

I.

HERODOTUS, ſive ut viri docti ſcribendum contendunt a) ERODOTUS, è Cariæ urbe Halicarnaſſenſis, quod ipſe in limine Libri I. Hiſtoriarum profitetur, b) â quibusdam Thurius c) deinde dictus eſt, quia propter Patriam â Lygdamo tyranno vexatam d) in Thurios cum aliis profectus fuit, cum ad illam magnæ Græciæ in Italia in ſinu Tarentino civitatem reſtaurandam Athenienſes Coloniam miſiſſent anno 3. Olymp. LXXXIII. prætore Calima-

a) Vide Henricum Valeſium ad *Ammiani* Lib. *XXI.* cap. 6. Pater Herodoti ab aliis *Lyxus*, ab aliis *Xylus* forte rectius appellatur. *V*ide Jac. Gronovium T. 2. Antiqv. Græcar. tabula LXXI. ubi effigies Herodoti è veteri marmore apud Fulv. Urſinum p. 87. elogior. *Lyxi* tamen nomen occurrit etiam apud Lucianum de domo T. 2. p. 461.

b) Ἡροδότου Ἁλικαρνασσῆος ἱστορίης ἀπόδεξις ἥδε, quod initium operis laudatur etiam à Demetrio περὶ ἑρμηνείας §. 17. & 44. Licet Plutarchus *L*ib. de exilio p. 604. teſtatur in quibusdam Codicibus ſcriptum fuiſſe Ἡροδότου Θουρίου.

c) Avieno in ora maritima v. 49. Herodotus ipſe Thurius. Juliano Epiſt. 22. & in alia ap. Svidam in Ἡρόδοτος & Plutarch. p. 604. de exſilio ὁ Θούριος λογοποιός. His antiquior Strabo Lib. *XIV.* p. 656. Ἄνδρες δὲ ἐγένοντο ἐξ αὐτῆς (Ἁλικαρνάσσου) Ἡρόδοτός τε ὁ συγγραφεὺς, ὃν ὕστερον Θούριον ἐκάλεσαν διὰ τὸ κοινωνῆσαι τῆς εἰς Θουρίους ἀποικίας. Vide & Epitaphium relatum â Stephano Byz. in Θουρίοι & *S*choliaſte Ariſtoph. ad nubes p. 79. â Salmaſio autem latine expreſſum ſic: *Ly*xidæ Herodoti cineres humus iſta recondit Hiſtoriæ antiquæ Patris Joniacæ. Quem Doris Patria extulerat, patria altera poſthac Thurias excepit, dum fugit invidiam. Quod vero in Hygini codd. Lib. II. Poët. *A*ſtronom. c. 2. Herodotus Mileſius vulgo vocatur, error eſt â Joh. Schefero recte emendatus.

d) Svidas in Ἡρόδοτος.

limacho e) Thurii f) quoq; si credimus Plinio, Historiam suam condidit circa annum ætatis suæ XL. g) Urbis Romæ CCCX. (sive Olymp. LXXXIV. annum I.) ante Christum natum CCCCXLIV. Vixit annos ad minimum LII. nam Dionysius Halicarnassensis h) testatur eum Peloponnesiaci belli tempora vivendo attigisse. Parentes ipsius & genus haut ignobile commemoratur à Svida in *πανύασις*. Cenotaphium honorarium Athenis inter monumenta Cimonia Herodoto positum tradit Marcellinus in Thucydidis vita, ad quem locum conferendus H. Dodwellus in Annalibus Thucydideis p. 25.

II. Exstat svavissimum ejus opus ἹΣΤΟΡΙΩ͂Ν *λόγοι θ'*. *Historiarum Libri IX.* quod exorditur Herodotus a Gyge Lydorum Rege, qui uno ac dimidio fere seculo Cyrum antecessit: inde à Cyro res Medo Persicas fusius prosequitur ad Xerxis usque è Græcia fugam i) Ægyptiorum simul Scytharumque & Græcorum res attingens. Dialecto scriptum est Joni-

e) Adi *ἱςορι.ῶν συναγωγὴν* Chronico Eusebii Scaligerani subjectam.

f) Plinius Lib. XII. c. 4. tanta ebori auctoritas erat urbis nostræ trecentesimo decimo anno, tunc enim auctor ille (Herodotus) historiam eam condidit Thuriis in Italia. A Plinio dissentit Lucianus in Herodoto T. I. p. 571. seq. qui ex Patria sua eum recta ad Olympicum conventum profectum esse & ibi Historiam suam in Patria Halicarnasso elaboratam recitasse innuit. Dissentit etiam Svidas qui Samum petiisse, & ibidem dialecto Jonicæ adsvevisse (Halicarnassenses enim Dorica utebantur) Historiarumque libros composuisse tradit. Dissentit etiam Eusebius in Chron. qui ad Olympiadem LXXXIV. hæc habet: Herodotus cum Athenis libros suos in Concilio (in Panathenæis ut videtur) legisset, honoratus est. Confer Scaligerum ad Euseb. p. 104. Vossium de Hist. Gr. Lib. I. c. 3. & Petavium Lib. XIII. de Doctrina temporum p. 574.

g) Nam Olymp. LXXV. anno I. quo Xerxes in Europam trajecit, Herodotus fuit annorum quatuor. Vide Scaligerum ad Euseb. p. 102. hoc colligentem ex testimonio Pamphilæ apud Gellium Lib. *XV.* c. 23.

h) Dionysius Halicarnassensis de charactere Thucydidis p. 138. *Ὁ δὲ Ἁλικαρνασεὺς Ἡρόδοτος γενόμενος ὀλίγῳ πρότερον τῶν περσικῶν, παρεκτείνας δὲ μέχρι τῶν Πελοποννησιακῶν.*

i) Diodorus Sic. L. *XI.* p. 262. *τῶν δὲ συγγραφέων Ἡρόδοτος ἀρξάμενος πρὸ τῶν Τρωϊκῶν χρόνων γέγραφε κοινὰς σχεδὸν τὰς τῆς οἰκουμένης πράξεις ἐν βιβλίοις ἐννέα. Καταστρέφει δὲ τὴν σύνταξιν εἰς τὴν περὶ τὴν Μυκάλην μάχην τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ Σηστοῦ πολιορκίαν.* Olymp. LXXV. 2. Argumenta librorum Herodoti exposita tirones videre possunt in relectionibus hiemalibus Degorei Whear, & in Vite Historica Christiani Gueintzii, ut prætercam Davidis Chytræi scriptum de utilitate Herodoti, & in singulos libros argumenta.

Jonica, k) genere orationis cum lenitate quadam æquabili *inſtar ſedati amnis* profluente, quod *fuſum atque tractum* Cicero appellat, Ariſtoteles λέξιν εἰρομένην. Vide Turnebum ad Ciceronis I. de legibus p. 14. Diviſum eſt ab auctore ipſo l) in Libros novem. Utrum vero totidem Muſarum elogium ipſe quoque impoſuerit ſcriptor, dubium mihi videtur, nec modeſtiæ ejus congruens, licet non deſint alii, qui ſcriptis ſuis Muſarum nomina impoſuiſſe dicuntur, ut notavi ſuperiore Libro I. c. 1. §. 3. ex quibus Aurelius Opilius teſte Svetonio de illuſtribus Grammaticis c. 6. variæ eruditionis volumina novem unius corporis exiſtimavit ſe non abſurde ex numero Muſarum atque appellatione & ſcripſiſſe & feciſſe, quia ſcriptores pariter atque Poëtas ſub clientela Muſarum eſſe judicaret. Lucianus vero duobus in locis m) aliorum admirationi tribuit, quod libri Herodoti vocati ſint Muſæ, & quidem videtur innuere factum hoc eſſe ab iis qui opus illud in Olympiis ab auctore recitari auſcultantes ejus elegantia & ſvavitate fuerant capti ac permoti. Etiam in theatro decantata fuiſſe τὰ Ἡροδότου ab Hegeſia Comico, teſtatur Athenæus XIV. p. 620. Prooemium à *Pleſirrhoo* Theſſalo præfixum refert Ptolemæus Hephæſtionis lib. 3. apud Photium Cod. CXC. ὡς Πλησίρροος ὁ Θεσσαλὸς ὁ ὑμνογράφος ἐρώμενος γεγονὼς Ἡροδότου καὶ κληρονόμος τῶν αὐτοῦ, οὗτος ποιήσειε τὸ προοίμιον τῆς πρώτης ἱστορίας Ἡροδότου Ἁλικαρνασσέως. Τὴν γ... τὰ φύσιν εἶναι τῶν Ἡροδότου ἱστοριῶν ἀρχήν. Περσέων οἱ λόγιοι Φοίνικας αἰτίους γενέσθαι φασὶ τῆς διαφορῆς.

III. Herodoto ejusque fidei detraxere é veteribus Cteſias apud Photium, Strabo & Diodorus non uno in loco, Gellius, Plutarchus in Libro de malignitate Herodoti Bœotios cives ſuos vindicaturus, & Ælius Harpocration, qui teſte Svida Librum ſcripſerat περὶ τοῦ κατεψεῦσθαι τὴν Ἡροδότου ἱστορίαν, & Manetho Ægyptius qui ἐν τῷ πρὸς Ἡρόδοτον allegatur ab

k) Ἰάδος ἄριστος κανὼν vocatur Herodotus à Dionyſio Halicarnaſſ. Epiſt. ad Cn. Pompejum p. 130. licet Hermogenes περὶ ἰδεῶν Lib. II. p. 513. notat Hecatæum Mileſium à quo plurima accepit Herodotus (notante etiam Porphyrio apud Euſeb. Lib. X. præparat. c. 2. p. 466.) uſum ἀκράτῳ Ἰάδι, Herodotum ποικίλῃ. Adde Salmaſium p. 41. de Helleniſtica.

l) Herodotus ipſe libro V. ὡς δεδήλωταί μοι ἐν πρώτῳ λόγῳ.

m) Lucianus de ſcribenda Hiſtoria T. 1. p. 631 ὁ δ' οὖν Θουκυδίδης εὖ μάλα οὗτο ἐνομοθέτησε, - - ὁρῶν μάλιστα θαυμαζόμενον τὸν Ἡρόδοτον ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι αὐτοῦ τὰ βιβλία; & in Aëtione ſive Herodoto T. 1. p. 572. ſeq. οὐ θεατὴν ἀλλ' ἀγωνιστὴν Ὀλυμπίων παρεῖχεν ἑαυτὸν ᾄδων τὰς ἱστορίας καὶ κηλῶν τὰς παρόντας, ἄχρι τοῦ καὶ Μούσας κληθῆναι τὰς βίβλους αὐτοῦ, ἐννέα καὶ αὐτὰς οὔσας.

Etymolog. M. in λεοντοκόμος & ab Eustathio ad Iliad. λ. unde haud satis accuratè eruditissimus Bochartus 1. Hierozoic. p. 715. & ex eo Svicerus in λέων laudant Manethonem in notis ad Herodotum. Sed & Josephus Lib. I. contra Apionem p. 1035. testatur Herodotum ἐν τοῖς πλείστοις ψευδόμενον non ab uno vel altero sed ab omnibus argui, & Photio cod. LX. atque ipso Cicerone judice Lib. I. de legibus, apud Herodotum Historiæ patrem sunt innumerabiles fabulæ: Huic judicio subscribunt è recentioribus Lud. Vives, Joh. Bodinus & infiniti alii: quanquam Herodoti causam agunt non minus celebria nomina Joachimus Camerarius, Henricus Stephanus, * & ante annos non ita multos Bernardus de Montfaucon in Libro gallico quo Historiam Libri Judith tueri & ab objectionibus Chronologorum liberare conatur. n) Saltim Herodotus ipse non omnia pro exploratis venditat, v. g. Libro II. Τοῖσι μὲν νῦν ὑπ' Αἰγυπτίων λεγομένοισι χράσθω, ὅτεῳ τὰ τοιαῦτα πιθανά ἐστι. Ἐμοὶ δὲ παρὰ πάντα τὸν λόγον ὑπόκειται ὅτι τὰ λεγόμενα ὑπ' ἑκάστων ἀκοῇ γράφω. Et Lib. IV. cum de monstris Libyæ dixisset: ταῦτα εἰ μὲν ἐστὶ ἀληθέως, οὐκ οἶδα, τὰ δὲ λέγεται γράφω. Epitomen Herodoti duobus Libris concinnatam â *Theopompo Chio* o) & ejus æquali *Ephoro*, memorat Svidas in Θεόπομπος. *Sallustii* Sophistæ commentarium in Herodotum, aliumque *Heronis* Rhetoris Atheniensis, idem in Σαλλούστιος. De dictione Herodoti leniter fluente & svavi, nota sunt Ciceronis & Fabii judicia. Quod in medio dicendi genere excellat, pluribus disputat Dionysius Halicarnasseus, qui eum in plerisque præfert Thucydidi, & Xenophontem in charactere πραγματικῷ pariter ac λεκτικῷ Herodoti ζηλωτὴν fuisse observat. Sidonio Apollinari carm. 23. v. 134. torrens Herodotus, tonans Homerus.

IV. Scripsit præterea Herodotus Jonica dialecto ἘΞΗΓΗΣΙΝ ΠΕΡῚ ΤΗ͂Σ ὉΜΗΡΟΥ ΒΙΟΤΗ͂Σ, *Narrationem de Homeri vita*, quæ itidem exstat, & de qua dixi hoc ipso libro secundo c. 1. ubi & eorum expendi sententiam, qui scriptum istud Herodoti nostri esse negant. Herodoto tribuunt præter ibi laudatos Eustathius prolegom. ad Iliadem, & auctor Scholiorum græcorum in Lucianum T. 1. p. 32. & T. 2. p. 17.

V. Promisit Herodotus etiam λόγους Ἀσσυρίους Lib. I. c. 184. adde c. 106. & λόγους Λιβυκοὺς Lib. II. c. 161. p) Sed ab eo elaboratos non crediderim

* Multa habentur vulgo pro falsis quia sunt insolita, cum verissima sint. Confer Stephani Stephanii prolegomena ad Saxonem Grammaticum cap. XXIII.

n) De hoc libro agunt Acta Eruditor. T. 2. supplem. p. 49.

o) Quoniam nemo præter Svidam hujus epitomes meminit, hinc *Vossius* de Hist. Gr. p. 16. & 31. conjicit, potius esse Theopompi cujusdam junioris.

p) Camerarius in Herodoti vita.

derim, quoniam nemini veterum memorantur. Ariſtoteles quidem Lib. VIII. hiſt. animal. c. 17. reprehendit Herodotum, quod tradiderit aquilam in obſidione Nini bibiſſe, cum univerſæ aves γαμψώνυχες ſive aduncis unguibus præditæ potu abſtineant: illud vero in novem Herodoti Libris neutiquam occurrens, ex Aſſyriaca ejus hiſtoria petitum G. J. Voſſius q) ſuſpicabatur. Forte autem integrioribus Herodoti Muſis uſus eſt Ariſtoteles, cum Iſ. Voſſius quoque Colomeſio pag. 121. Opuſc. teſtatus ſit plura ſe Herodoti loca obſervaſſe, quæ in libris quales hodie habemus non exſtant. Ignarum fuiſſe Herodotum linguæ Perſicæ, & nullis Orientis gentium inſtructum monumentis, affirmat idem Iſ. Voſſius c. 1. libri de Oraculis Sibyllinis. Nimirum Perſicæ linguæ ignorantiam Gatakerus c. 21. p. 661. Adverſar. edit. Lond. colligit ex eo, quod Herodotus omnia Perſarum nomina in literam S deſinere tradidit, græcis tantum ſcriptoribus conſultis.

VI. *Editiones ſcriptorum Herodoti latinæ.*

1. Libri IX. Hiſtoriarum ex *Laurentii Vallæ* translatione, Venet. 1474. fol. Hæc cum paſſim peccet, obſcuras tamen quasdam ſententias apte expreſſit, fatente & mirante H. Stephano.

2. Eadem à *Conrado Heresbachio* ſuppleta & caſtigata, addito etiam libello de vita & genere Homeri. Colon. 1526. fol. apud Euchariuum Cervicornum & 1537. fol. Lugd. 1542. 8vo. & 1551. 12mo. Colon. 1562. fol apud Maternum Cholinum.

3. Utraque recognita ab *H. Stephano* 1566. fol Francof. 1584. 8vo. & 1595. 8vo. cum *Frid. Sylburgii* ſpicilegio. *P*ræcipue H. Stephanus induſtriam ſuam demonſtravit in reddendis latine verſibus quos græcos longe plurimos in vita Homeri affert Herodotus, & intranslatos Heresbachius reliquerat.

VII. *Editiones Herodoti Græcæ.*

1. Aldina Venet. 1502. fol.

2. 3. Duplex Hervagiana Baſileenſis Ao. 1541. & 1557. fol. cum *Joachimi Camerarii* præfatione, annotationibus in quædam loca, & de vita Herodoti deq; figuris, & qua uſus eſt Dialecto. In his editionibus Græcis liber de vita Homeri deſideratur, vulgatus Græce cum Homero edit. Florent. in fol. Aldinæ & Argentorat. in 8. & ab H. Stephano cum Homeri & Heſiodi certamine A. 1573. 8. adjunctis p. 177. nonnullis Ioſ. Scaligeri in Heſiodi libellum caſtigationibus. Viciſſim in hac Baſileen-

q) Voſſius de Hiſtor. Gr. p. 17. Et Lib. III. de idololatria c. 90. Confer Gatakeri Cinnum Lib. II. c. 8. p. 314.

ſileenſi editione Herodoto additi Græce ſunt libri duo Georgii Gemiſti Plethonis de iis quæ poſt pugnam ad Mantineam geſta ſunt. Hos Aldus non cum Herodoto ſed cum Xenophonte & Herodiano vulgaverat. A. 1503. fol.

4. *H. Stephani*, cum Cteſiæ fragmentis A. 1570. fol. cui ad calcem juncta quæ ſeparatim antea A. 1566. prodierat latina ejusdem editio, præter verſionem denuo caſtigatam novem Hiſtoriarum & libri de Homero, exhibet Apologiam H. Stephani r) pro Herodoto, Excerpta è Cteſia latine reddita, & icones memorabilium quarundam apud Herodotum ſtructurarum.

VIII. *Editiones Herodoti Græcolatinæ.*

1. *Henrici Stephani* Ao. 1592. fol. in qua Herodoti Græca iterum à Stephano recenſita, caſtigata verſio, tum præfixa pro Herodoto Apologia, vocabulaque Jonica & genera loquendi Herodotea poſt Camerarii induſtriam diligentius adnotata, & Joniſmi Gallici ſive Jonici Gallicismi obſervati, teſtimonia veterum & varia in Herodotum Epigrammata, tum appendix ex variis collecta ſcriptoribus veteribus, de legibus & inſtitutis tam Perſicis quam Ægyptiacis, & fragmenta Cteſiæ atque excerpta cum H. Stephani verſione & de Cteſia disquiſitione. Notæ vero in Herodotum quas idem Stephanus editurum ſe promiſit, nunquam lucem adſpexerunt. 2. *Gothofredi Jungermanni* Francof. 1608. fol. qui vir doctiſſimus juxta ac modeſtiſſimus Stephani editioni præclara quædam adjecit, libros Herodoti in capita diviſit, indice locuplete ornavit, librum de vita Homeri ad codicem inſignem MS. emendavit, *Friderici Sylburgii* caſtigationes in non pauca Herodoti loca, glosſarium breve Græcum in Herodotum s) ex MS. codice Goldaſti, fragmenta Cteſiæ poſt H. Stephani & A. Schotti t) diligentiam locupletiora, & novam appendicem è variis ſcriptoribus collectam de incremento Nili u) adjunxit. Voluit etiam addere notas Dan. Heinſii,

r) Toto cœlo differt hæc Apologia à libro Gallico H. Stephani qui inſcribitur l' introduction au traité de la conformité des merveilles anciennes avec les modernes, ou traité præparatif à l' Apologie pour Herodote A. 1565. 8vo. & ſæpius poſtea editus acerbam ſatiram continens in mores perditos & alios abuſus Cleri Romani, non minus incredibiles futuros poſteris, quam ſint multa quæ de antiquis ætatibus ab Herodoto tradita ſunt.

s) Λέξεων Ἰάδων συλλογή. Multa hujus αὐτολεξεὶ occurrunt apud Corinthum de dialectis, ubi agit de Dialecto Jonica. Etiam inter libros quos Regi Galliæ obtulit Antonius Eparchus, fuere Ἡροδότου λέξεις ἱστορικαί.

t) A. Schottus ad verſionem Photii cod. 72. fragmenta Cteſiæ colligit.

u) Ab iſtis paſſim refutantur ea quæ de Nilo diſputat Herodotus Lib. II. c. 7. ſeq.

ſii, ſi eas nanciſci in tempore potuiſſet, de quibus Hœſchelius in literis ad Jungermannum 7. Cal. Sept. 1608. (poſt epiſtolas Hottomannianas p. 473.) Dan Heinſii notæ ad tuum Herodotum vel ſeorſim edi mererentur, „ ſi alia ſe ratio cum quocunque alio libro conjungendarum non offeret. „ Sed & illæ tenebris hactenus damnatæ nondum in lucem prodiere. „
3. *Tho. Galei* Rectoris ſcholæ D. Pauli Lond. 1679. fol. qui Jungermannianam editionem integram recudendam dedit, ſed ita, ut & gloſſarium Græcum in Herodotum duplo auctius ex MSto codice vulgaverit, & indicem dictionum Jonicarum notatu digniorum à Nathanaële Nicols confectum & Chronologiam Herodoteam, & ſuas denique eruditas notas & caſtigationes in Herodotum adjecerit, uſus MSto codice Archiepiſcopi Cantuar. & Variis lectionibus ex alio Herodoti codice manu exarato. Illud vere, „ inquit, dicturus videor, me venam ſaltim aperuiſſe ad Herodotum ſanan- „ dum. Id certe volui, & ut conſequerer, ex Galeno, Heſychio, Georgio „ Pardo Jonicarum dictionum lexicon x) auxi & locupletavi, tum etiam, „ Herodotum non indiligenter contuli cum Athenæo, Euſtathio, Svida „ aliisque ſcriptoribus qui ab eo quicquam fuerunt mutuati. Linguæ Jo- „ nicæ canon y) fuit olim Herodotus, enimvero in vulgatis libris tot oc- „ currunt gloſſemata, tot ab ea dialecto ad alias aberrationes, ut vix trien- „ tem Ionici idiomatis nunc ſupereſſe crediderim. Infinita ſunt quæ ex co- „ dice Archi Epiſcopi hoc in genere reſtitui poterant, ſed nunc non erat his „ locus. Exoriatur aliquis ita voveo, cui otium ſit uberius & ingenium ad „ perpurgandum Herodotum. Prætereo loca quædam Herodoti illuſtrata à Palmerio in Exercitationibus ad optimos auctores Græcos, à Tan. Fabro in Epiſtolis: & à Cordemoëo in variis Opuſculis editis Gallice Pariſ. 1704.
4. Orationes ex Herodoto excerptas & ſeparatim editas Lipſiæ à Rev. D. Joh. Oleario, tum loca quæ Pomponius Mela latine expreſſit cum Græcis Herodoti παραλλήλως poſita ab Andrea Schotto in ſua Melæ editione. Codicem MS. Herodoti Mediceum impenſe laudat & commendat Jacobus Gronovius Vir Cl. Verſionem latinam Vallæ poſt H. Stephanum & alios viros doctos locis quibusdam emendavit Lambertus Bos vir doctiſſimus in Obſervationibus Miſcellaneis c. 2. 7. & 11.

x) In hac palæſtra ſtudium præ cæteris ſuum demonſtravit Æmilius Portus, cujus lexicon Jonicum lucem vidit Hanoviæ *A.* 1603. 8vo. Ἐξήγησιν γλωσσῶν Herodoti ſcripſerat olim Apollonius Grammaticus, laudatam Etymolog. M. in Κωφὸς & σεφιςής.

y) Photius Cod. 60. de Herodoto: Ἰωνικῆς δὲ διαλέκτου κανὼν οὗτος ἂν εἴη, ὡς Ἀττικῆς Θουκυδίδης. Eadem habet codice 72. extremo.

IX. *Versiones Herodoti vernaculæ.*

Gallice libros historiarum transtulit P. du Ryer Paris. 1658. fol. 1660. 8vo. 2. Vol. & Gratianopoli 1665. 12. tribus Volum.

Belgice libri IX. Historiarum cum vita Homeri ab Olferto Dapper è græco conversi. Amst. 1665. 4to.

Ex latino Germanice per Hieron. Bœmerum Augustæ Vindel. 1535. fol. Alia versio Georgii Schwartzkopf Basil. 1593. fol. Francof. 1612. fol.

Anglicam versionem cum notis, molitur D. Drake.

X. Concludam præsentem de Herodoto tractationem Epigrammate Christodori Coptitæ, quod exstat Libro V. Anthologiæ, atque ita latine expressit Salmasius:

Nec te Alicarnasso Vates divine silebo
Herodote ô sapiens, quo fortia facta virorum
Quicquid in Europa atque Asia labentibus annis
Tempora prisca tulere, novem sacrante Camœnis
Juncta Jadi certat florens facundia lingua.

Aliud in Herodotum Epigramma profert Scholiastes Comici ad Nubes p. 79. & Svidas in λέσχαι. Cæterum in veterum scriptis plures memorantur Herodoti nomine, ut docuit Jonsius Libro II. de scriptoribus Hist. Philosoph. c. 1. cujus observatis nonnulla adjungam. Sunt igitur 2) Herodotus Democriti frater, Ælian. IV. 20. Var. 3) Herodotus logomimus qui apud Regem Antiochum in honore fuit teste Athenæo Lib. I. 4) Herodotus Epicuri familiaris, cujus librum de pubertate illius Philosophi memorat Laërtius Lib. X. sect. IV. qui etiam de Democrito mihi laudari videtur apud eundem Lib. IX. sect 34. 5) Herodotus Tarsensis sive Philadelphæus Ariei F. Medicus Empiricus Sexti præceptor. Svid in Σέξτος & Laërt. IX. ult. Hujus Herodoti librum ἰατρὸν laudat Galenus 2. in 6. Epidem. T. 5. p. 472. 6) Herodotus Musicus de quo Æneas Gazæus Epist. 7. 7.) Herodotus præfectus in numo Dyrracheno apud Laur. Begerum T. 1. thesauri Brandenburg. p. 457. 8) Herodotus Agathini discipulus Medicus Pneumaticus. Galen. 1. de facult. simplic. & 4. de differentiis pulsuum. 9) Herodotus Basilidis F. cujus meminit Herodotus Halicarnasseus Lib. VIII. c. 132. 10) Herodotus, Menandri Protectoris, qui sub Imp. Mauritio historiam scripsit, frater. Svid. in Μένανδρος. Hic ipse est qui in Malalæ Chronico T. 1. p. 200. Ἡρόδοτος ὁ ἱστορειογράφος appellatur. 11) Herodotus Olophyxius qui de Nymphis & sacrificiis scripsit, de quo Svidas in Ὀλόφυξις.

12.) Hero-

12) Herodotus Thebanus celebratus Pindaro Isthmionic. 1. 13) Herodotus Brysonis Sophistæ pater, quem allegat Aristoteles VI. 5. & IX. 11. hist. animal. & III. 5. 6. generat. animal. & Antigonus c. 48. hist. mirabil. licet in quibus codicibus non Ἡρόδοτος est & Ἡρόδωρος. Occurrit & Herodotus Sophista discipulus Secundi Sophistæ Atheniensis apud Svidam in Σεκοῦνδος. Sed pro Ἡροδότου ibi legendum Ἡρώδου ut è Philostrato notavit Meursius VI. 9. Attic. Lect. Etiam in indice librorum quos Antonius Eparchus dono obtulit Regi Christianissimo, male editum est φιλοστράτου ἐκ τοῦ κατὰ Ἡρόδοτον σοφιστήν, pro Ἡρώδην, apud Stephanum le Moyne T. 1. Var. Sacr. p. 520. Similiter pro Herodoto Lycio cujus librum de ficubus allegat Athenæus libro III. legendum *Herodorus*. Herodorus quoque est qui in Athenæi Codicibus VI. p. 231. vocatur Herodotus Heracleotes. Confer XI. p. 474. & 504. Simile vitium in scholiis Græcis ad Hesiodum p. 20. b. Sic in Stephani Byz. codicibus in Ἐρυσίχη, Herodoti Technici nomen irrepserat pro Herodiano. Forte etiam apud Plutarchum in vitis decem Rhetorum similis error, cum in vita Antiphontis ait inter ejus orationes præcipue laudari τὴν περὶ Ἡροδότου. Sane περὶ τοῦ Ἡρώδου λόγος etiamnum exstat & laudatur ab Harpocratione in Φρεῦδος.

CAPUT XXI.

De ARISTOPHANE Comico.

Aristophanis Comici ætas, censura & laudes. Aristophanes alii quinque ab isto distincti 1. *De undecim Aristophanis Comœdiis quæ exstant.* 2. *Deperditorum dramatum Catalogus cum variis Observationibus.* 3. *Scholia Græca in Aristophanem.* 4. *Editiones.* 5. *Index scriptorum in Scholiis ad Aristophanem laudatorum.* 6.

I.

ARISTOPHANES Philippi sive Philippidæ * F. patria incerta, (fuere enim qui Naucratitem affirmarent teste Athenæo VI. p. 229. alii Æginetam, alii Ægyptium denique,) civitate Atheniensis, Comicus: non constat quamdiu ætatem produxerit ultra Olympiadem XCVII. cujus postremo anno Plutum agendum permisit filio Araroti. Mortuum hoc Epigrammate prosecutus esse dicitur *Plato* Philosophus, teste Thoma Magistro:

Αἱ

* *Vide* Fulv. Ursini elogia *Viror.* illustrium p. 29.

Αἱ χάριτες τέμενός τι λαβεῖν ὅπερ οὐχὶ πεσεῖται
Ζητοῦσαι, ψυχὴν εὗρον Ἀριστοφάνους.

Quod Franciscus Vavassor ita transtulit:

Nunquam casurum cupidæ sibi sumere templum
Invenere animam Gratiæ Aristophanis.

Vel etiam felicius sic:

Trina sibi æternum quærebat Gratia templum,
Unius invenit pectus Aristophanis.

Eosdem Platonis versus referens Olympiodorus in vita Philosophi excerpta ex ejus commentario in Alcibiadem Platonis & à Merico Casaubono ad calcem Laërtii edita addit Platonem Aristophane & Sophrone peculiariter delectatum, ita ut horum scripta in ejus defuncti lectulo reperta fuerint. Ἔχαιρε δὲ πάνυ καὶ Ἀριστοφάνει τῷ Κωμικῷ καὶ Σώφρονι, παρ᾽ ὧν καὶ τὴν μίμησιν τῶν προσώπων ἐν τοῖς Διαλόγοις ὠφελήθη. Λέγεται δὲ οὕτως αὐτοῖς χαίρειν, ὥστε καὶ ἡνίκα ἐτελεύτησε, εὑρεθῆναι ἐν τῇ κλίνῃ αὐτοῦ Ἀριστοφάνην καὶ * Σώφρονα. Vitam Comici exposuit scriptor Græcus qui scholiis præmittitur, & dehinc non indiserte Gyraldus dialogo VII. Effigiem Aristophanis quam post alios exhibuit Clariss. Gronovius T. 2. Antiqu. Gr. tabula LXVIII. commentitiam esse non dubito, & veteri trunco aliunde superimpositam. Acerbam Aristophanis censuram scripsit Plutarchus libro cujus epitomen duntaxat habemus, quo Menandrum longe ipsi prætulit, lususque salesque Menandri sed natos pelago quô Venus orta sales neutiquam conferendos esse contendit cum Aristophanis amara & aspera (adde & sæpius obscœna) scurrilitate. Haud dubie tamen Comœdiæ veteris ** princeps fuit, Eupolidi & Cratino alicui longe prælatus, suæ pariter & posteræ ætatis judicio. Mediæ quoq; Comœdiæ specimen dedit in *Æolosicone* & *Cocalo* dramate, ut infra inter deperditas Aristophanis fabulas annotavi. Vario Carminis genere utitur, unde de eo Terentianus Maurus:

Aristo-

* De solo Sophrone hoc memorant Laërtius III. 18. Hesychius Illustris, Quintilianus, Valerius Max. & alii.

** De differentia Comœdiæ *veteris*, *mediæ* & *novæ* Vide Anonymum περὶ Κωμῳδίας Aristophani præmissum, & quæ viri docti ad Horatium Lib. *I. Sat. IV.* Idem exponunt è recentioribus Joh. Jonsius de scriptoribus Hist. Philosoph. Lib. I. cap. 6. Samuel Petitus ad leges Atticas p. 79. Gerh. Vossius Instit. Poëtic. Lib. II. cap. 27. Franciscus Vavassor Lib. de ludicra dictione pag. 72. seq. ubi etiam de Aristophane multa nec contemnenda. Mediæ Comœdiæ plus quam octingenta dramata evolvisse se testatur Athenæus VIII. p. 336. Μεγαρικὴ Κωμῳδία derisa ab Atheniensibus. Vide Appendicem Vaticanam proverb. 46.

Aristophanis ingens emicat sollertia,
Qui sæpe metris multiformibus novus
Archilochon arcte est æmulatus Musica.

Propter Atticum dicendi genus à multis tanquam Græcæ linguæ Magister unice commendari solet, *Ferunt etiam* * Johannem Chrysostomum *Aristophanis Comœdias duodetriginta, cum supersint nobis undecim duntaxat, lectitasse studiose, atque etiam pulvillo, cum dormitum iret, subjecisse, perinde quasi & deponeret tantum scriptorem è manibus quam tardissime, & primo quoque tempore repeteret intermissam lectionem. Ex quo dupliciter imitatione & exemplo profecerit, primum ut acer plerumque ac vehemens esset in notandis ac perstrigendis moribus, mulierum præsertim: deinde ut perbene Græce loqueretur, faciliusque ac solutius, quàm cæteri, verbis explicaret sententias.* Achilles quoque Tatius Lib. VIII. de Amoribus Clitophontis & Leucippes inducit sacerdotem in perditos Thersandri mores declamantem, quem pag. 493. ita describit: παρελθὼν δ' ὁ ἱερεὺς· ἦν δὲ εἰπεῖν οὐκ ἀδύνατος, μάλιστα δὲ τὴν Ἀριστοφάνου ἐζηλωκὼς Κωμῳδίαν. Aristophanis filii fuerunt *Araros, Philippus* (pro quo *Philetærus* memoratur Svidæ) & *Nicostratus*, de quibus infra in Notitia Comicorum deperditorum, ubi etiam de *Callistrato* & *Philonide*, quibus histrionibus in fabulis suis agendis usus fuit. Fuere & alii Aristophanes ut 1) qui Archon fuit Athenis Olymp. CXII. 2. Diodor. Sic. Lib. XVII. 2) Aristophanes Byzantinus Grammaticus de quo dicam Lib. III. 3) Aristophanes Milesius, Plinio; Varroni Mallotes, qui de agricultura scripsit, 4) Aristophanes Bœotus Plutarcho de malignitate Herodoti p. 874. laudatus, cujus secundum Θηβαϊκῶν allegat Svid. in ὁμολώϊος, Θηβαίους ὅρους Steph. in αὐτικονδυλεῖς, librum II. Βοιωτικῶν idem in χαιρώνεια. 5) Aristophanes Alexandri Magni satelles Plutarch. Alexandro p. 694. 6) Aristophanes Corinthius Libanii amicus, qui eum singulari tuetur oratione T. 2. Opp. p. 210. Cæterum Aristophanes Babylonius, quem ex Stephano refert Hendreichius pandectarum Brandenburgensium scriptor, nullus est: nam Stephanus in λακεδαίμων citat Aristophanem ἐν βαβυλωνίοις, Comici nostri drama deperditum respiciens. Aristophanes quoque Camiræus Comicus ab Atheniensi nostro perperam distinguitur, ut in notitia Comicorum deperditorum annotavi.

II. Ex Comœdiis Aristophanis ætatem tulerunt hæ undecim, quas solas etiam evolvisse se testatur Svidas in Ἀριστοφάνης.

Zzzz ΠΛΟΥ-

* Vavassor libro laudato p. 79. Nec temere antiquiorem testem hujus de Chrysostomo narrationis reperiri quam Aldum Manutium in præf. ad Dan. Clarium Aristophani suo præmissa, observat Menagius præf. ad part. 2. Observatt. de Lingua Gallica, & T. 2. Anti Bailleti. p. 48.

1. ΠΛΟΥ͂ΤΟΣ. *Plutus* posterior* è duobus Comœdiis quas hoc nomine Poëta fecerat. Acta Archonte Antipatro Olymp. XCVII. 4. postrema earum quas Aristophanes ipse docuit, sive prima potius quam filio suo Araroti agendam permisit. Hanc *Joh. Reuchlinus* Ingolstadii se interpretatum affirmat auditoribus plus quam trecentis. Græce prodiit separatim Argentorat: 1567. 4. & cum versione metrica latina *Nicodemi Frischlini* Hamb. 1613. 8. curante Henrico Rumpio, & Helmst. 1667. 4. Carmine etiam reddidit *Adrianus Chilius* Antwerp. 1533. 8. & *Thomas Venatorius* Norimb. 1531. 4. Latina prosa verterunt præter *Andream Divum* & *Lambertum Hortensium*, *Carolus Girardus*, Bituricensis, cujus versione & commentario copioso (qui in editione Aristophanis Genevensi A. 1607. fol. etiam recusus exstat) illustrata *Græce* & latine prodiit Paris. 1549. 4. tum *Angli*, qui Plutum & Nubes Aristophanis cum nova versione ad verbum, adjectis per singulas paginas veteribus scholiis Græcis, eleganter typis exscribi fecerunt Londin. 1695. 8. In eadem editione habes duos indices in Scholia Græca ad binas hasce Comœdias, unum verborum quæ explicantur alterum auctorum qui allegati sunt. Gallica versio prosaria & notæ *Annæ Daceriæ* T. Fabri filiæ in Plutum ac Nubes cum examine utriusque Comœdiæ ad regulas theatri Paris. 1684. 12. Amstelod. 1692. 12. Gallico pridem carmine transtulerat Joh. Antonius Bayfius. Gallica quoque prosa à se conversum & commentariis illustratum memorat Antonius Verderius Bibl. Gallicæ p. 81. Hæc Comœdia ἐγκώμιον πενίας dicitur Tzetzæ Chiliad XI. v. 755. & laudatur à Photio Epist. 150. Etiam una cum Ranis Aristophanis in usum Juventutis Græce separatim edita est Ultrajecti 1561. 4. Plutum & Nubes Aristophanis cum scholiis ineditis fuisse in Bibl. Renati Moreau testatur Labbeus Bibl. nov. MSS. p. 213.

2. ΝΕΦΕ´ΛΑΙ. *Nubes*, quibus Socratem perstrinxit Comicus, ab Anyto** & Melito ad hoc instigatus. Socrates quidem sciens se petendum salibus & scommatibus, non modo interfuit sed & quo ab omnibus videretur surrexit. Confer si lubet quæ viri docti ad Ælian. II. 13. Var. Plato hoc drama misit ad Dionysium Siciliæ tyrannum, & ex hoc aliis-

* Sam. Petitus lib. 1. Misc. c. 16. contendit in Pluto dramate quale hodie exstat, multa è posteriore, multa etiam è priore Pluto inserta legi. Confer ibid. c. 11. ubi Plutum priorem ab Aristophane editum docet in Panathenæis Olymp. XCII. 4.

** Negat hoc Laur. Ingevvaldus Elingius Prof. Upsaliensis in Hist. Græcæ Linguæ p. 123. seq. & solennibus Philosophorum & Comicorum dissidiis hæc unice putat esse tribuenda quæcunque adversus Socratem Aristophanes effutiit.

aliisque Aristophanis Comœdiis jussit eum Remp. Atheniensium discere, ut refert auctor Græcus vitæ. Mirifice populo Nubes Comicis placuisse testatur eodem in loco Ælianus, qui Aristophani, nec ulli alii victoriam à judicibus tribuendam esse clamaverunt. Synesius quoque in Dione p. 40. *μήτε Κωμωδία*, inquit, *τῶν νεφελῶν μᾶλλον εὐδοκιμεῖ, ὐδὲ γάρ ἐστιν ἥν τινα μετ' τῆς ἴσης δυνάμεως Ἀριστοφάνης ἀπήγγελκε.* Scholiastes Aristoph. in *προθεωρία νεφελῶν· τὸ δὲ δρᾶμα ὖτο τῆς ὅλης ποιήσεως κάλλιστον εἶναί φασι καὶ τεχνικώτατον.* Judicum tamen sententia non Aristophanes sed Cratinus pronunciatus est victor & Amipsias. Docuit Comicus Nubes posteriores (quæ solæ exstant, prioribus deperditis, ut ex duobus locis Athenæi & scholiis Græcis ad hanc Comœdiam observavit Meursius in Bibl. Attica p. 1445.) anno post priores, Archonte Aminia Olymp. LXXXIX. 2. Aristophanes vicissim à Platone Socratem Magistrum suum ulciscente in symposio inducitur tanquam homo cui *περὶ Διόνυσον καὶ Ἀφροδίτην πᾶσα διατριβή.* Vehementer quoque in Aristophanem Socratis nomine invehitur Eunapius in Ædesio p. 35. *Thomæ Magistri* scholia inedita in Aristophanis *νεφέλας* ex Bibl. Renati Moreau allegat Joh. Pricæus ad Apuleji Apologiam, Cangius in glossario voce *προζύμι* & alibi, quanquam certum est scholiorum Thomæ partem inter edita in nubes scholia legi. Latina prosa hanc Comœdiam verterunt *Andreas Divus*, *Lambertus Hortensius*, & *Angli* qui etiam scholia vetera Græca adjecerunt, ut jam dixi in Pluto. Metaphrasi Poëtica *Nicodemus Frischlinus*, *Gallica* versione post Petrum de la Rivey & commentariis egregiis illustravit *Anna Tan. Fabri* filia. *Anglica* prosa redditæ exstant in Historia Philosophica Thomæ Stanlei p. 99. seq. De *Νεφέλαις προτέραις* quemadmodum etiam de Pluto priore dixi infra inter Comœdias Aristophanis deperditas. Aristophanis exemplo Hetrusca lingua Nubes scripsit sed adhuc ineditas *Cæsar Cremoninus*, Philosophiæ Peripateticæ apud Patavinos quondam Doctor celebris, ut è Joh. Maria Crescimbeno refertur in Actis Erud. A. 1704. p. 512. seq.

3. ΒΆΤΡΑΧΟΙ. *Ranæ*; in quibus Æschylus Euripidi præfertur. Actum est hoc drama in Lenæis (quæ in honorem Bacchi sub extremum autumni Athenis celebrabantur) Archonte Callia Olymp. XCIII. 3. Confer Sam. Petitum lib. 1. Miscel. c. 14. Latina prosa vertit *Andreas Divus*, carmine *Nicodemus Frischlinus*. Quæ ex Aristoph. *βατράχοις* profert Svidas in *πάνυ*, in hoc dramate frustra quæres.

4. ἹΠΠΕΙ͂Σ. *Equites*. Acta est Comœdia itidem in Lenæis, Archonte Stra-

tocle Olymp. LXXXVIII. 4. & graviſſime perſtringit Cleonem Demagogum, effecitque ut quinque talentis* multaretur. Latine reddidit præter *Andream Divum*, *Lambertus Hortenſius*, cujus latina verſio Pluti, Nubium & Equitum prodiit Ultrajecti 1557. 4. Fallitur Menagius qui Græca cum verſione Hortenſii prodiiſſe refert T. 2. anti Bailleti p. 43. Metaphraſi latina Poëtica feliciter hanc quoque Comœdiam donavit *Nicodemus Friſchlinus*.

5. ἈΧΑΡΝΕΙ͂Σ. *Acharnenſes*. Acta Olymp. LXXXVIII. 3. ſive potius $\frac{85}{86}$ anno $\frac{4}{7}$ Archonte Euthymene: in Lenæis. Hæc ultima eſt quinque Ariſtophanis Comœdiarum quæ cum Metaphraſi Poëtica *Nicodemi Friſchlini* excuſæ ſunt Francof. 1586. & 1597. 8. præmiſſa vita Ariſtophanis & ejusdem adverſus Plutarchum defenſione. Ejus translatione meliorem fieri potuiſſe negat Reineſius p. 416. Var. Lect. Vide & centuriam Epiſtolarum Philologicarum è Goldaſti Bibl. editarum p. 276.

6. ΣΦΗ͂ΚΕΣ. *Veſpæ*. Acta Archonte Amynia, itidem in Lenæis Olymp. LXXXIX. 2. Confer Sam. Petitum lib. 1. cap. 7. Miſcell. Seorſim cum Metaphraſi pereleganti latina Poëtica *Q. Septimii Florentis Chriſtiani* curante H. Rumpio Hamb. 1620. 8. cum verſione & commentario ejusdem Florentis legitur in editione Ariſtophanis Geneveni 1607. fol. ut Andreæ Divi verſionem proſariam omittam.

7. ὌΡΝΙΘΕΣ. *Aves*, quam docuit Ariſtophanes Liberalibus ſive Διονυσίοις τοῖς κατ' ἄστυ die 16. Elaphebolionis, Archonte Chabria, Olymp. XCI. 2. Vide Sam. Petitum ad Leges Atticas p. 316. & Lib. I. Miſc. cap. 10. Allegat præter alios Plutarchus in Nicia p. 528. Hanc fabulam qui præter *Andream Divum* latine verterit neminem novi.

8. ΕἸΡΉΝΗ. *Pax*. Acta afflictis diuturno bello Peloponneſiaco Athenienſibus & tota Græcia pacem anhelante. Vide Tzetzem Chil. XII. hiſt. 436. & Sam. Petitum lib. 1. Miſc. cap. 8. qui actam docet Olymp. LXXXIX. 3. Archonte Alcæo. Hæc cum Metaphraſi latina Poëtica *Q. Septimii Florentis Chriſtiani* & commentario luculento excuſa Pariſ. 1589. 8. & Hamb. 1615. 8. curante *Henrico Rumpio*, ſed qui commentarium Florentis prætermiſit, recuſum in editione Ariſtophanis Genevenſi Græcolatina 1607. fol. In editione Græca Ariſtophanis quam curavit Philippus Junta Florentiæ 1525. 4. primum ex MSto codice huic

* Gyraldus p. 381. ambiguis verbis hoc ita refert, quaſi multatus ſit decem talentis non Cleon, ſed ipſe Ariſtophanes, qui in hoc dramate perſonam Cleonis ipſe egit facie minio oblita, cum hiſtrionum nemo hoc facere propter Cleonis potentiam auſus eſſet. Cleonem ab Equitibus multatum teſtatur Ariſtophanes ipſe in Acharnenſ. v. 6. ubi conſule ſi placet Scholiaſten.

huic Comœdiæ accesserunt versus LX. circiter, qui in prioribus duabus Aldina & Florentina desiderantur. Edita Pax Aristophanis etiam Græce à Morello Paris. 1586. 4. Latina prosa vertit *Andreas Divus*. De Pace posteriore, vide quæ infra in catalogo dramatum Aristophanis deperditorum.

9. ἘΚΚΛΗΣΙΆΖΟΥΣΑΙ. *Concionatrices.* Actum drama Olymp. XCVI. 4. Archonte Demostrato. Vide Sam. Petitum lib. 1. Misc. c. 15. Versione prosa post *Andream Divum* longe meliore & perutilibus ad phrasin ac sensum Poëtæ intelligendum notis illustratæ à Tan. Fabro T. 2. Epistolar. (Salmur. 1674. 4.) p. 165. seqq. Versionem intra triduum, notas sex dierum spatio composuisse se testatur Faber ipse in libello Gallico Journal du Journal. p. 36. Habentur etiam ἐκκλησιάζουσαι cum Tan. Fabri vers. & notis in editione Aristophanis Græcolatina Amst. 1670. 12. Laudat Cuperus Lib. II. c. 13. Var. Obs. Menagius T. 2. anti Bailleti p. 47.

10. ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΆΖΟΥΣΑΙ. *Cereris sacris operantes.* Quæ Comœdia in antiquissimis Aristophanis editionibus non minus quàm Lysistrata desideratur. Primum utraque vulgata est à Bern. Junta, hinc in editione Græca quæ ab Andrea Cratandro & Joh. Bebelio curata est Francofurti A. 1532. 4. cum præfat. Simonis Grynæi. Olympiade XCII. 4. actam fuisse disputat Sam. Petitus lib. 1. c. 13. Misc. Scholia Græca in Thesmophoriazusas (vetera enim nulla in hanc Comœdiam & Lysistratam edita habentur) composuit & Francisco I. Galliæ Regi inscripta edidit *Ægidius Bourdinus* Advocatus & Procurator Generalis Parlamenti Paris. 1545. 7. Latina prosa vertit solus quod sciam *Andreas Divus*. Porro duas Comœdias hoc nomine scripserat Aristophanes, itaque ista quæ sola exstat, πρότεραι Θεσμοφοριάζουσαι dicuntur Gellio XV. 20. Hephæstioni in Enchirid. p. 42. & Clementi Alex. 6. Strom. p. 628. ubi notat Aristophanem versus quosdam præsentis dramatis è Cratini ἐμπιμπραμένοις sumsisse. E posterioribus videtur locus esse petitus apud Svidam in ἀλφάνει.

11. ΛΥΣΙΣΤΡΆΤΗ. *Lysistrata.* (in Svidæ codicibus male λυσίστρατος) Acta non Olymp. XCII. 4. ut conjiciebat Samuel Petitus lib. 1. c. 12. Misc. verùm Archonte Callia, cum post Leocritum magistratui præesset Olymp. XCII. 1. ut ex Philochori Atthide refert auctor scholiorum ineditorum in Lysistratam, quæ in codice Barcociano 38. servat Bibliotheca Bodlejana, & licet brevia sint, dignissima tamen quæ edantur judicat Dodwellus de Cyclis Græcorum p. 742. Neque

illa eruditis diutius invidebit exquiſitæ ipſe eruditionis vir Ludolphus Kuſterus qui eadem è Bodlejano codice deſcripta & collata cum codice Iſ. Voſſii novæ ſuæ quam parat Ariſtophanis editioni adjunget. Allegantur â Franciſco Junio in Catalogo Artificum p. 124. Galeo ad Antoninum Liberalem p. 146. &c. Hæc Comœdia cum *Q. Septimii Florentis Chriſtiani* Metaphraſi poëtica & commentario legitur in editione Genevenſi 1607. fol. ut *Andreæ Divi* proſariam verſionem omittam.

III. Deperditarum Ariſtophanis Comœdiarum longe major eſt catalogus, quem hoc loco lectori repræſentabo adjutus obſervationibus Johannis Meurſii in Bibliotheca Græca, Atticaque, Guilelmi Canteri & Gvil. Coddæi in fragmentis Ariſtophanis, & Andreæ Schotti in iis quæ præmittuntur editioni Ariſtoph. A. 1624. & 1670. 12mo. Svidas & Thomas Magiſter in ejus vita tradunt ipſum docuiſſe dramata LIV. ut in altero anonymo vitæ ſcriptore error eſſe videatur μδ′ pro νδ′. 44. pro 54. Ex his, quatuor: ποίησιν, ναύαγον, νῆσυς & νίοβιν alii maluerunt referre ad Archippum.

Ἄγηρος. Athen Poll. legendum Ἀνάγυρος.

Ἀγωνισαί. Pollux VII. ſect. 168.

Αἰολοσίκων. Athen. Poll. Platonius de different. Comœdiar. qui teſtatur hanc fabulam mediæ Comœdiæ formam & nulla χορικὰ μέλη habuiſſe. Cœterum per filium ſuum Ararotem docuit & hoc drama & κώκαλον Ariſtophanes, ut notat ſcholiaſtes Comici in Argumento Pluti. Allegatur etiam in ſcholiis ad Pacem, Svid. in ἀγυρᾶσαι & ab Hephæſtione in Enchirid. Acta poſt Plutum, adeoque poſt Olymp. XCVII.

Αἰολοσίκων δεύτερος. Athenæus Lib. IX.

Ἀκέστριαι. Poll. IV. 125.

Ἀκλαὴς ſive Ἀκλαυὴς ſive Ἀκαλλὴς Gell. XIX. 13.

Ἄμετροι παροιμίαι. Schol. Comici ad Aves, v. 1292. Sed videtur eo in loco laudari Ariſtophanes non Comicus ſed Grammaticus.

Ἀμφιάραος. Hephæſt. Harpocr. Poll. Svid. in ἀχηνία. Athen, Apoſtolius, Erotianus in λεβηρίδες. Etymol. M. & Ælian. XII. 9. de animal. Schol. Ariſtophanis ad ranas. Hoc drama per Philonidem docuit Ariſtophanes, ut legitur in argumento Avium: docuit autem Archonte Chabria, Olymp. XCI. 2. Vide Sam. Petitum lib. 1. Miſc. cap. 9.

Ἀνάγυρος ſive Ἀνάργυρος. Svid. in ἀργεῖοι φῶρες, Poll. Etymol. M. Athen. & Scholiaſtes Ariſtoph. Vide Caſaubonum IV. 4. ad Athen.

Ἀντα-

Ἀνταγωνισαί. Vide infra in ταγηνισαί.

Ἀσκλήπιος Pollux lib. 2. sect. 59. at ibi non est titulus Comœdiæ, sed tantum ex Aristophane refertur Plutum ἐν Ἀσκληπιοῦ in Æsculapii templo visum recepisse.

Αὐτόλυκος. Erotianus in ἄμβην. Galenus in Lib. I. Hippocratis περὶ ἄρθρων. Schol. Aristophanis ad Vespas.

Βαβυλώνιοι. Acta Olymp. LXXXIX. 2. Archonte Epicle. Svid. & Apostolius in Σαμίων ὁ δῆμος quorum locis adde Meurs. III. 21. Attic. Lect. Laudant & Aristoteles III. 2. Rhetor. Steph. Byz. Pollux, Athenæus, Harpocration, Ammonius in χολάδες. Hesych. Etymol. M. Zenobius proverb. αὖθ Ἑρμίωνος, Svid. in Σίμος. auctor vitæ Aristoph. & Scholiastes ad aves & Acharnens. & in Argumento Pacis. Vide & Casaub. ad Athenæum III. 10.

Ἀριστοφάνης ἐν τῇ βίβλῳ λέγει· Ἀμφιτρύων δ' αὐτοῦ γενναιότερον παῖδα γεννᾷ. Schol. Hesiodi. p. 246. b.

Βοηθοί. Priscian. Lib. XVIII.

Γεωργοί. Plutarch. in Nicia p. 528. quem hoc dramate Aristophanes perstrinxerat, Hephæst. Priscian. Lib. XVIII. Etymol. M. Athen. Poll. Harpocrat. Stob. & Zenobius in proverb. αὐτῷ μελητέον. Scholiastes Theocr. & Aristoph.

Γῆρας. Priscian. Lib. XVIII. Etymol. M. in μορμολυκεῖον, Svid. in σλεγγίς. Athen. Poll. Harpocrat. Scholiastes Nicandri Theriac. & Phrynichus in Διονύσειον p. 68. Schol. Aristophanis, Laërt. IV. 18. ubi vide Menag.

Γηρόγαρδος, vel ut alii scribunt γηρόλοργος vel γηρέλοργος *senectus curva* Ælian. hist. animal. XII. 9. pro quo Meursius in Bibl. Græca suspicatur legendum γεωργὸς aut γηρυτάδης.

Γηρυτάδης. Erotianus in γαργαλισμοῦ & ἐκλαπήσεται. Hesych. Athen. Poll. Harpocr. Etymol. M. & Scholiastes Sophoclis ad Electram & Schol. Aristoph.

Γλαῦκος. Pollux III. 3.

Γόητες. Athen. Lib. XIV. nisi legendum ibi Aristomenes pro Aristophane.

Δαίδαλος. Svid. Athen. Poll. Hesych. Phrynichus in κάκκαβον p. 80. Erotianus in ἀνεκάς. Clemens 6. Strom. p. 628. ubi ait Platonem Comicum & Aristophanem Dædalo sua invicem suffurari.

Δαιταλεῖς. Athen. Poll. Harpocr. Etymol. M. Phrynichus & Thomas Magister Lex Attic. in ἀκεστής, Galenus in procemio Lexici Hippocratei, Svidas. Vide Nunnesium ad Phrynichum p. 13. seq.

Δαναΐδες vel Δαναοί. Athen. Poll. Svid. in ἀταλαίπωρον, αὔλειος, ἀργύρειος

ϱει☉ & κλειζαγόϱα. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Plutum & Pacem. Etymol. M. in ἀταλαίπωϱον.

Δηλία. Athen.

Διοναύαγ☉. *Jupiter naufragus.* Pollux X. 8. Vide & infra in ναύαγ☉.

Διόνυσ☉. Athen. Lib. XIV. niſi & ibi pro Ariſtophane legendum Ariſtomenes.

Δϱάματα. Apud Pollucem laudatur Ariſtophanes ἐν δϱάμασιν ἢ Νιόβῃ, & ἐν δϱάμασιν ἢ Κενταύϱῳ vel Κενταύϱοις. Videndus Caſaubonus VII. 14. ad Athenæum, ubi ſuſpicatur quatuor Comœdias, de quarum auctore Ariſtophane an Archippo (vide Anonymum in Comici vita quæ ſcholiis Græcis præfixa eſt) Criticis non conſtabat, Nioben, Centaurum, Inſulas & Poêſin ab aliquo in unum corpus conjecta, & titulum dramata ei inſcriptum fuiſſe. At enim non de Centauro, ſed de ναυαγῷ dubitabant veteres Critici. Apud Heſych. in βύϱσαν male ἐν δϱάμασι pro ἐν δϱάμαζι.

Εἰϱήνη. β. Jam Eratoſthenis ætate non exſtabat, qui dubius hæret an Ariſtophanes Comœdiam *Pacem* quæ etiamnum habetur bis docuerit, an binas hoc titulo conſcripſerit, ut innuit Crates Grammaticus apud auctorem argumenti εἰϱήνης Ariſtophaniæ.

Ἐϱεχθεύς. Euſtath. ad Iliad. μ.

Ἡνίοχ☉ niſi apud Pollucem pro Ἡνιόχῳ legendum ἢ Νιόβῃ.

Ἥϱωες. Laërtius VIII. 34. Athen. Poll. Svid. Scholiaſtes Comici ad Aves & Stephanus Byz. in Ἄϱγ☉. Etymol. M. in πίνω.

Θεσμοφοϱιάζουσαι ſive Θεσμοφοϱιάσασαι, ut ſecundas Ariſtophanis Theſmophoriazuſas inſcribit Demetrius Trœzenius apud Athenæum Lib. I. Confer Sam. Petitum lib. 1. Miſc. c. 13. Ex his locum inſignem de muliebri cultu & ornatu proferunt Clemens Alex. III. 12. pædagog. & Pollux VII. 22. Emendat Salmaſius p. 1148. ad Solin. (p. 808. edit. Ultraject.) Idem drama allegatur à Svida in λακωνίζω & λύκ☉ ἔχανεν, & ἀλφάνει, Harpocratione in πύλαι.

Κένταυϱ☉ ſive Κένταυϱοι. Pollux, Heſych. Athen. Svid. in πϱόδικον. Vide & ſupra in δϱάματα, ſolet enim allegari Ariſtophanes ἐν δϱάμασιν ἢ Κενταύϱῳ

Κιθαϱιστής. Athen. Sed illa Antiphanis eſt, non Ariſtophanis.

Κιθαϱῳδός. Heſych.

Κόϱαι. Ammon. in διέφθαϱται, pro quo legendum quidam ſuſpicantur ὧϱαι.

Κότυλ☉. Pollux X. 23.

Κώκα-

Κώκαλος. Erotianus in φῶδες, Stephanus Byz. in Κόρινθος. Athen. Hesych. Pollux, Harpocr. Zenobius in proverbio χρυσὸς ὁ Κολοφώνιος. Macrobius V. 18. Acta est hæc Comœdia post Plutum, adeoque post Olymp. XCVII. & post decretum ne quis nominetenus in theatro perstringeretur. Vide scriptorem Græcum vitæ Aristophanis, & quæ supra in Αἰολοσίκων. Porro Philemonem in ὑποβολιμαίῳ suo hoc Comici drama æmulatum notat Clemens Alex. 6. Strom. p. 628.

Λήμνιαι. Ammon. in τύραννον. Harpocr. Athen. Poll. Etymol. M. Svid. & Hesych. in Δορυαλλός.

Ναύαγος. Vide supra in δράματα.

Νεφέλαι sive *Nubes priores* actæ Archonte Isarcho Olymp. LXXXIX. 1. in festo Lenæis. Vide Græcum argumentum Nubium posteriorum, quæ exstant.

Νῆσοι. Etymol. Pollux. Scholiastes Eurip. Stob. Svid. Hesych. Ab aliis relata est ad auctorem Archippum. Supra in δράματα. Pollux IX. sect. 89. de hoc dramata: Εἰ μὴ ὑποπτεύεται τὸ δρᾶμα ὡς Ἀριστοφάνους οὐ γνήσιον. Ita enim legit illum locum Casaubonus II. 15. ad Athenæum.

Νίκαι. Svid. nisi legendum νῆσοι vel σκηναί.

Νιόβη, (ab aliis tributa Archippo) Pollux, Schol. Euripidis ad Phæniss. ubi allegatur Aristophanes ἐν δράματι Νιόβης. Forte leg. ἐν δράμασιν ἢ Νιόβῃ. Vide supra in δράματα.

Ὄβριμος. Pollux X. 3.

Ὁλκάδες. Athen. Schol. Aristophanis, Pollux, Hesych. Svid. Harpocr. & Stephanus Byz. Galenus 1. de alimentorum Facult. T. 4. p. 316.

Πελαργοί. Schol. Aristoph. ad Plutum & Vesp. Athenæus, Harpocr. Pollux, Thomas Mag. vocibus Atticis in σημεῖον.

Πελασγοί. Athen. Lib. VI. sed & ibi legendum πελαργοί. Nam & apud Pollucem X. 44. clarissimus Hemsterhusius ita reperit in MSS.

Περιαγγεύς. Vide mox περιαλγής.

Περιαλγής. Schol. Aristophanis ad Aves, ubi Meurs. legit περιαλγεῖ pro περιαγγεῖ.

Πλατανισταί. Etymol. M. in αἰδοιέστατος, nisi legendum ταγηνισταί.

Πλοῦτος. ά. Acta hæc Comœdia viginti annis ante Plutum secundum (qui exstat) Olymp. XCII. 4. Versus quem ex Pluto secundo profert Athenæus Lib. IX. legitur in Comœdia hujus nominis, quæ exstat, v. 1128. Vicissim quæ in Pluto ά. affert Scholiastes Aristoph. ad Ranas, in illa non occurrunt. Unde recte colligit Meursius, priorem Plutum periisse, posteriorem ad nos pervenisse.

Πεάσριαι. Schol. Ariſtoph. ad Aves p. 602. Sed hæ Phrynichi vel Eupolidis potius ſunt quam Ariſtophanis. Vide Pollucem IX. 31.

Ποίησις ab aliis tributa Archippo. Vide ſupra in δράματα.

Πόλεις. Athen. Lib. III. qui docet idem drama ab aliis tributum Philyllio vel Phrynicho.

Πολύειδος. Etymol. M. Poll. Svid. Stob. Apoſtolius.

Προαγών. Athen. Poll. Svid. in σαθερόν.

Πυθαγόρειοι. Athen. Lib. IV.

Σέριφοι. Schol. Ariſtophanis ad Veſpas.

Σκηναί. Athen. Harpocr. Heſych. in τετρασάτης. Alii hoc drama Platoni Comico adſcripſere.

Σκηνὰς καταλαμβάνουσαι. Heſych. Harpocr. Athen. Poll. Etymol. M. Scholiaſtes Ariſtoph.

Σκύθαι ἢ ταῦροι. Pollux Lib. X. ſect. 168. Sed eundem verſum idem Pollux Lib. VII. ſect. 59. non Ariſtophani tribuit ſed Antiphani.

Ταγηνισαί. Athen. Svid. in ἀφύα, Poll. Harpocr. Etymol. M. Scholiaſtes Comici ad ranas, nubes. Tarrhæus & Didymus, Apoſtolius. Forte apud Svidam in ἅλις ἀφ. pro ἀνταγωνισαῖς & apud Etymol. M. in αἰδοιέσατος pro πλατανισαῖς legendum ταγηνισαῖς.

Ταῦροι. Supra in Σκύθαι.

Τελμισσεῖς. (τελμισσοὶ, τελμησσεῖς, τελμήσσοντες) Athen. Heſych. Etymol. Poll. Ariſtides Orat. I. ſacra T. I. p. 486. Stephanus Byz.

Τετράμετροι. Zenob. in ἀκεσίας. At non videtur intelligi peculiare drama hoc titulo, verum reſpiciuntur tetrametri jambici quibus paſſim Ariſtophanes utitur & qui ab ipſo nomen habent ut Ariſtophanii dicantur.

Τριφαλής. Athen. Harpocr. Poll. Heſych. Svidas in τῶν τριῶν κακῶν, Conſtantinus Porphyrogen. c. 23. de adminiſtr. Imper. Stephanus Byz. in Ἰβηρίαι.

Φιάλαι apud Harpocrat. in ξύσις corruptum eſt, nam legendum Ἀριστοφάνης ἐν νεφέλαις.

Φιλωνίδης. Athen. Lib. VIII.

Φοινίσσαι. Athen. Poll. Svidas in ἀκαλήφη.

Ὧραι. Heſych. Athen. Pollux, Scholiaſtes Ariſtoph. Vide & ſupra in κόραι & Sam. Petitum ad leges Atticas p. 2.

IV. Scholia ſive Commentaria Græca in Ariſtophanem edita hactenus ſunt quadruplicia. *Prima* antiqua ſunt & pererudita ad Comœdias novem primores, in variis codicibus priſcis reperta & ad Aldi Manutii

tii preces descripta ac recensita à *Marco Musuro* Cretensi. Collegerant illa *Thomas Magister*, *Demetrius Triclinius* aliique recentiores Græci ex variis Grammaticis antiquioribus qui in Aristophane illustrando operam suam olim collocarunt, quales fuere, ut ex ipsis Scholiis licet colligere, *Apollonius*, *Aristarchus*, *Aristophanes* Grammaticus, *Callimachus*, *Callistratus*, *Didymus*, *Eratosthenes*, *Lycophron* Grammaticus, *Symmachus Atheniensis*, & *Theon*. Unde non mirum est verba Comici in hisce, perinde ut aliorum Poëtarum in suis, frequenter in diversam, haud raro etiam in contrariam exponi sententiam. Facile etiam hinc componi potest controversia, quæ exercuit viros * eruditos, ambiguum esse ducentes, utrum Svidas, in quo iisdem multa verbis atque in Scholiis ad Comicum leguntur, exscripserit Aristophanis Scholiasten, an hic Svidæ fuerit compilator. Nimirum dubitari nequit Svidam, utpote longe juniorem, gnaviter usum fuisse Grammaticorum veterum uti in alios poëtas, ita in Aristophanem præcipue commentationibus, vel certe commentationum illarum antiquioribus excerptis, etiam nonnulla integriora quam hodie exstant habuisse: at vicissim Musurus qui illa Scholia ab aliis ut dixi excerpta digessit ac descripsit, Svidam hinc inde potuit habere ante oculos, & ex eo interdum illa supplere atque emendare.

Secunda Scholia sunt in easdem novem Comœdias hinc inde ad Musuri editionem adjecta à curatore Florentinæ editonis *Arsenio*, Archi Episcopo Monembasiæ, nec adjecta ex Codicibus MSS. verùm ut Richardo Bentleio in Apologia dissertationis de Epistolis Phalaridis p. 22. observatum est, è Galeno, Athenæo, Svida, Eustathio & aliis vulgatis scriptoribus decerpta. Florentinam tanquam auctiorem, non Aldinam sinceriorem editionem secuti sunt, qui postea Aristophanem cum scholiis edidere Basileenses ac Genevenses. Etiam *Thomæ Magistri* MSta ad νεφέλας scholia è Bibl. Renati Morelli allegat Jo. Pricæus ad Apuleji Apologiam.

Tertia scholia debentur *Odoardo Biseto* Tricassino, quæ occurrunt in editione Genevensi, & universas undecim Comœdias illustrant. De hoc Bisseto in Francisci Pithœi Pithœanis à Clariss. Teisserio nuper editis legas hæc verba: *Bizet qui a fait sur l'Aristophane, estoit controlleur des guerres & Seigneur de Charlay. Il demeuroit en cette ville, & se retira pour la religion. Il a tout pris des dictionnaires grecs. Il estoit nostre cousin.*

Quarta denique scholia Græca in solas conscripta Thesmophoriazusas sunt ab *Ægidio Burdino* Advocato & Procuratore Generali Parlamenti Pa-

* Vide Jac. Thomasium de Plagio literar. §. 541. & 550. seq. & Georgii Sigismundi Greenii diss. de Scholiaste Aristophanis, Witeb, 1695.

ti Parisiensis, editaque Parisiis 1545. 8. & inscripta Francisco I. Galliæ Regi, & ab eo tempore recusa in editione Aristophanis Genevensi.

V. *Editiones* * *Aristophanis Græcæ cum Scholiis Græcis.*

I. Venet. 1498. (Male Gesneri Bibl. 1502. sive MCCCCCII pro MCCCCIIC) fol. apud Aldum Manutium Romanum, qui in Epistola ad Danielem Clarium Parmensem, Professorem literarum humaniorum Ragusinum, *Accipe*, inquit, *novem Aristophanis fabulas: Nam decimam*** Lysistraten ideo prætermisimus, quia vix dimidiata haberi â nobis potuit. Sint satis hæ novem: cum optimis & antiquis ut vides commentariis, quibus Græce discere cupientibus nihil melius legi potest, non meo solum judicio sed etiam Theodori Gazæ undecunque doctissimi, qui interrogatus quis ex Græcis auctoribus assidue legendus foret Græcas literas discere volentibus, respondit, solus Aristophanes, quod esset sane quàm acutus, copiosus, doctus, & merus Atticus. Hunc item Johannes Chrysostomus tanti fecisse dicitur, ut duodetriginta Comœdias Aristophanis semper haberet in manibus, adeo ut pro pulvillo dormiens uteretur: hinc itaque & eloquentiam & severitatem quibus est mirabilis, didicisse dicitur.* Scholia Græca ut dixi non composuit sed tantum ex veteribus codicibus descripsit & recensuit *Marcus Musurus*,*** cujus præfatio Græca præfigitur, in qua inter alia: Τὰ δ᾽ ὑπομνήματα ταυτὶ καὶ πόνου πολλοῦ καὶ χρόνου ἐδεῖτο μακροῦ, εἴ τις αὐτὰ πρὸς τὸ βέλτιον ἐγχειροίη μεθαρμόσασθαι σχῆμα, ὧν θατέρου μὲν ἐπεκρατήσαμεν καίτοι κρείττονος ἢ φέρειν. Περὶ στενὸν δέ μοι κομιδῆ τὰ τοῦ χρόνου συνέβη. Οὐ γὰρ μόνον τὰς ἐξηγήσεις συνείρειν ἠργολαβήσαμεν πεφυρμένας τέως ὡς ἴστε που καὶ αὐτοί, ἀλλὰ καὶ τυπωθείσας ἤδη ἐπετετράμμεθα διορθοῦν. Ad calcem Scholiarum in Comœdiam septimam numero, quæ inscripta est *Aves*, leguntur hæc verba: Ἀριστοφάνους Κωμῳδιῶν ἑπτὰ καὶ τῶν εἰς αὐτὰς σχολίων ἀρχαίοις συντεθέντων γραμματικοῖς ἃ δὴ σποράδην ἐν ἀντιγράφοις κείμενα διαφόροις καὶ πεφυρμένως, συνείλεκταί τε καὶ ὡς οἷόν τ᾽ ἦν ἐπιμελέστατα διώρθωται παρὰ Μάρκου Μουσούρου τοῦ Κρητός. Sed & in octavam deinde & nonam scholia sequuntur (in Ecclesiazusas quidem sive nonam paulo breviora) ejusdem haud dubie Musuri industria recensitæ & emendatæ.

* In editionibus Aristophanis recensendis usum me fuisse profiteor inter alia observationibus Ægid. Menagii T. 2. AntiBailleti cap. 113.

** Undecima quoque *Thesmophoriazusa* in hac edit. desideratur.

*** De Musuro, qui diem obiit supremum Romæ A. 1517. agunt Erasmus XXIII. 5. Epist. Paulus Jovius in elogiis p. 57. Paulus Freherus in theatro (qui male affirmat eum fuisse Cardinalem) Isaacus Bullart in Academia scientiarum & artium T. 2. p. 324. Antonius Varillasius in anecdotis Florentinis Libro IV. Petrus Bælius in Lexico, qui merito fidem detrahit Varillasii commentis, & Petrus Lambecius Lib. VI. commentar. de Bibl. Vindobon. p. 278. seq.

datæ. Musuri præfationi subjectum est *Scipionis* * *Carteromachi* in Aristophanem Epigramma, dehinc sequuntur excerpta ex *Hephæstionis* Enchiridio, & alia *Demetrii Triclinii* de metris quibus Aristophanes est usus, *Platonii* item de differentia & diverso charactere Comœdiarum apospasmation, cujus mentionem feci supra cap. XI. num. 10. Tum Vita Aristophanis ab *Anonymo* scripta & alia brevior à *Thoma Magistro*: Denique nonnulla lectu digna de Comœdiæ antiquæ, mediæ, novæque scriptoribus, & numero ** Comœdiarum. Comœdiis ipsis Aristophanis varia sunt argumenta præmissa Græco prosario sermone, itemque aliud Jambis, qui tribuuntur Aristophani Grammatico.

2. Florentiæ Ao. 1525. (malè Gesneri Bibl. 1515.) 4. apud hæredes Philipi Juntæ recusa editio Aldina est perquam nitide, & recensita ab *Antonio Fracino* Varchiensi, cum scholiis Græcis per *Arsenium* auctis, & indice rerum in illis occurentium. Sed Fracinum ipsum audire juvat in Epistola ad Benedictum Accoltam Archi Episcopum Ravennatem: *Inter alia recognovimus Aristophanis Comicorum omnium lepidissimi novem Comœdias, vere Græci candoris éloquiique delicias, cum sale suo, lepore facetiisque delectet multum, sententiarum vero luminibus plurimum prodesse possit, ad hoc* Arsenii Cretensis Archi Episcopi Monembasiæ *magna eruditione viri acerrimo judicio usi, dum is Florentiæ adolescentulos illos quos Leo Pont. Max ad reparandam Græcæ linguæ jacturam ex media Græcia accersiverat, instituit. In qua quidem recognitione hoc inprimis gloriari licet, nos omnium primos in Comœdia cui titulus est* Pax, *ad* sexaginta versiculos *nostra diligentia repertos restituisse.*

3. Basileæ ex Officina Frobeniana A. 1547. fol. typis luculentis & perquam emendate Undecim Comœdiæ Aristophanis vulgatæ sunt, Novem quidem cum scholiis ex Florentina editione recusis, decima vero &

 unde-

*Hic Scipio Carteromachus Pistoriensis, Græce & latine citra ostentationem doctissimus. Politiani discipulus fuit, & notus est scripta Oratione de laudibus Græcarum literarum ad Dan. Renerium nobilem Venetum, quam H. Stephanus præfixit thesauro Græcæ Linguæ & auctiorem separatim edidit Joh. Fasoldus Baruthi A. 1690. Græca hujus Carteromachi Epistola, cum Epigrammate Græco, præmittitur Lexico Græco Varini Favorini Camertis, edit. Venetæ A. 1496. fol. apud Aldum. De hoc Carteromacho idem Clariss. Bælius consulendus in Lexico edit. secundæ.

** Veteris Comœdiæ dramata, una cum Pseudepigraphis, numerat CCCLXV. Poëtas Comœdiæ antiquæ nobilissimos Epicharmum, Magnetem, Cratinum, Cratetem, Pherecratem, Phrynichum, Eupolin & Aristophanem. Mediæ Comœdiæ Poëtas LVII. dramata DCXVII. Poëtarum celeberrimos Stephanum & Antiphanem. Novæ denique Poëtas LXIV. inque his præstantissimos Philemonem, Menandrum, Diphilum, Philippidem, Posidippum & Apollodorum.

undecima sine scholiis, recensente viro docto *Sigismundo* * *Gelenio* Pragensi, Marci Musuri discipulo, qui hoc opus insigni rerum in scholiis explicatarum indice ornatum inscripsit Philippo Melanchthoni, omnis bonæ literaturæ, ut vere eum appellat, peritissimo.

Editio Græcolatina cum Scholiis & Notis doctorum virorum.

Genevæ Ao. 1607. fol. sumptu Caldorianæ Societatis prodiit Aristophanes recognitus a *Francisco Porto* Cretensi, & a filio ejus *Æmilio Porto* in lucem editus, in qua locupletissima omnium quæ hactenus prodierunt Comici editione, præter Comœdias ipsas undecim cum latina versione, & scholia in priores novem ex editione Basileensi recusa, habentur scholia Græca *Odoardi Biseti*** in undecim Comœdias, *Ægidii Bourdini* scholia itidem Græca in Thesmophoriazusas, *Caroli Girardi* commentarius in Plutum, & *Q. Septimii Florentis Christiani* notæ in Pacem, Vespas & Lysistratam, eleganti Metaphrasi poëtica latina à se donatas. Cæterum Claudius Christianus, Florentis filius, qui has parentis sui lucubrationes Genevam miserat, vehementer de illa editione conqueritur in literis ad Josephum Scaligerum datis*** 10. Sept. Anno 1608. *Je n'ose vous parler de l' Aristophane que vous avez veu je m' asseure premier que nous; car l' ouvrage en est si laid, que je ne le puis avouer pour parent. Le mal est arrivé de l' avoir envoyé hors d' icy, & en ville où ils ne croyent aujourd' huy que leur teste. Ils ont meprisé l' ordre que je leur avois envoyé, ont retranché plusieurs choses de mon Pere, l' Epitre mesme à Mr. de Thou sur l' Irene* (imprimée à Paris l' An 1589. in octavo avec cette Epitre) *& y ont mis des gens qui n' ont du tout rien contribué à l' œuvre; puis ont tellement meslé ce que je leur avois baillé, qu' il semble que leur dessein ait esté plustot de l' estouffer que de luy faire voir le jour.* Aliqua in scholiis Græcis omissa esse queritur Jungermannus ad Pollucem p. 1370.

Edi-

* De Gelenio videndus Cœlius Sec. Curio in præf. ad Appiani Hispanica à se versa, Antonius Teisserius in elogiis Thuaneis & novis ad ea additionibus, H. Valesius præf. ad Ammianum, P. Bælius in Lex. Paulus Freherus, Tho. Pope Blount &c.

** Ad hunc Bisetum Epistola Æmilii Porti, cum ejusdem Porti præfatione duplici Græca altera, altera latina, operi præfigitur.

*** Ita rectius Colomesius cap. XCVIII. Bibl. selectæ quam Menagius T. 2. anti Bailleti p. 44. ubi has literas datas legas 20. Sept. 1610. Sed tunc jampridem defunctus fuerat Josephus Scaliger. De Florente Christiano præter Colomesium & Sammarthanum agit Teisserius in elogiis Thuaneis. De scriptis ejus editis & ineditis videnda quæ leguntur ad calcem libri Casauboni de Poësi Satyrica Græcorum, recuso ante aliquot annos in Museo Philologico Thomæ Crenii Viri Cl.

Editiones Aristophanis Græcæ sine Scholiis.

1. Florentiæ A. 1515. 8. *Bernardus Junta* Novem Comœdias à se castigatas & Philippi Juntæ typis exscriptas dicavit Francisco Accolto designato Episcopo Anconitano. *Putabam*, inquit, *duas quoque notioribus his addere posse nondum ab aliis impressas, quæ cito forsan abs te nostra ope his novem comitatæ legi poterunt, ni forsan* Euphrosyni Bonini *præceptoris tui & aliorum tuorum pariterque nostrorum amicorum promissæ, quod credere nequeo, in leves abibunt auras.* Sed eodem anno iisdemque forma ac typis idem Bernardus separatim edidit Thesmophoriazusas ac Lysistratam, ut adeo ab illo jam tempore universæ Aristophanis undecim Comœdiæ manibus studiosorum terantur. *Venit jam*, verba editoris sunt in præfat. *exspectata dies illa, in qua ex Urbinate Bibliotheca antiquissimum Aristophanis exemplar nacti sumus, ibique inter alias Lysistratem & Cereri sacrificantes, non aliàs visas Comœdias invenimus.*.

2. Parisiis A. 1528. 4. novem Comœdiæ Aristophanis recusæ sunt sumtu *Ægidii Gourmontii*, cujus insignia tanquam nobilis passim in hoc libro conspiciuntur, professi se primum fuisse illorum qui libros Græcos curaverint Parisiis exscribi typis. Singulis Comœdiis Græca *Johannis Cheradami* Epistola præmittitur, primæ ad Johannem Clericum Legatum Angl. secunda ad Thomam Winterum, ad Petrum Danesium tertiæ, quartæ ad Johannem Violam, reliquis ad Joh. Tartassium, Joh. Lapithum, Joh. Beraltum virum eruditum, Joh. Ruellium Medicum & Gvil. Cuinum. *ἐτυπώθη ἐν Λευκετίᾳ Παῤῥησίων, ἀναλώμασιν Ἐγιδίου Γορμοντίου, διὰ παραινέσεως καὶ ἐπιμελείας Ἰωάννου χερσδάμου, πόνῳ δὲ καὶ δεξιότητι Πέτρου Ὀυιδαίου.*

3. Francofurti A. 1532. 4. cum præfat. latina *Sim. Grynæi* ex officina Andreæ Cratandri & Joh. Bebelii, undecim Comœdiæ Aristophanis primâ vice junctim prodierunt, adjectis, quas separatim prius Bernardus Junta ut dixi ediderat, Thesmophoriazusis & Lysistrata.

4. Venetiis A. 1538. 8. typis Bartholomæi Zanetti.

5. Parisiis A. 1540. 4. apud Christianum Wechelum. Singulæ undecim Comœdiæ separatim excusæ.

6. Venetis 1542. 8. apud Joannem Farreum, absque præfatione. Hanc Clarissimus Kusterus me monuit esse illam editionem, quæ Florenti Christiano notis ad Lysistaratam Veneta appellatur, è qua non paucas varias lectiones annotavit.

7. Francofurti A. 1544. 8. typis Petri Brubachii.

8. Basileæ apud Frobenium, teste Gesnero.

Edi-

Editiones latinæ.

1. Undecim Comœdiæ Ariſtophanis latina proſa laudatiſſimo ſtudio, licet non æque felici * ſucceſſu, translatæ ab *Andrea Divo* Juſtinopolitano, & inſcriptæ Alexandro ** Farneſio Cardinali Venet. 1538. 8. deinde Aloyſio Piſano Epiſcopo Patavino, Johannis Piſani D. Marci procuratoris filio. Baſil. 1542. 1552. 8.

2. Plutus, Nubes & Equites Ariſtophanis ex verſione latina *Lamberti Hortenſii.* Ultraj. 1557. 4.

Editiones Græcolatinæ ſine Scholiis Græcis.

1. Plutus, Equites, Nubes, Ranæ & Acharnenſes cum verſione metrica doctiſſima *Nicodemi Friſchlini.* Francof. 1586. 1597. 1625. 8vo. Vide quæ paulo ante in Catalogo Comœdiarum Ariſtophanis quæ exſtant, num. 5.

2. Lugduni Batavorum Ao. 1624. 12mo. Undecim Ariſtophanis Comœdiæ cum verſione latinâ, ad quinque primores quidem, Nicod. Friſchlini; ad Veſpas, Pacem & Lyſiſtratam, Florentis Chriſtiani: ad reliquas, A. Divi. His præter *A. Schotti* præfat. & fragmenta Comœdiarum Ariſtoph. deperditarum, collecta à *Guil. Cantero* & *Guil. Coddæo*, Vitamque Ariſtophanis & diſſ. de Comœdia, auctore Nicod. Friſchlino, indicemque proverbiorum Ariſtophani memoratorum adjunctæ ſunt in calce voluminis perbreves notæ Criticæ in Ariſtophanem, *excerptæ ex variis lectionibus, emendationibus & conjecturis virorum doctorum, ac potiſſimùm duobus exemplaribus manu* Joſephi Scaligeri *emendatis. E Bibliotheca Gerardi Voſſii.*

3. Amſtelodami A. 1670. 12. Ariſtophanes ex præcedenti editione Lugdunenſi recuſus eſt, quam tamen duplici nomine hæc vincit, nam & notas plures Criticas habet adjectas, & Eccleſiazuſas exhibet cum verſione & notis *Tan. Fabri.*

Loca

* Tan. Faber T. 2. Epiſt. p. 164. *Bonus ille A. Divus vix alternos verſus Comici noſtri intellexit, qui nullum Helleniſmi ſenſum haberet.* Idem p. 296. *infantiſſimam* verſionem vocat, *nihil ut barbarum magis, nec minus intelligibile fingi poſſet.* Menagius 2. AntiBaillet. p. 41. *Cette traduction eſt pleine d'ignorances & pour le Grec, & pour le latin.*

** Reineſius p. 416. *Var.* Lect. *Ariſtophanis Comœdias nugatoria interpretatione (verbum enim verbo reddidit, & quod plane ridiculum eſt, Græca non intellecta latinis litteris expreſſit, quaſi hoc fuco latina futura) proſtituit A. Divus Juſtinopolitanus, quaſito etiam illiberalibus ineptiis patrono Cardinali Alex. Farneſio A. 1538. Sed ne & hâc parte commoda Juventutis laborarent, aliam & quâ melior fieri non poterat dedit Nicodemus Friſchlinus.*

Loca nonnulla Aristophanis non inepte illustrat V. C. Lambertus Bos in Observationibus Criticis. Caroli vero Salvagnii commentarius lucem quod sciam haud adspexit, de quo ita filius ipsius Dionysius Salvagnius Boëssius in commentario ad Ovidii Ibin edito A.1633. p. 107. *Carolus Salvagnius Boëssii Toparchus, pater meus, vir omnis litteraturæ ad miraculum usque peritus, quod ipsius in Aristophanem commentarii à me prope diem edendi testabuntur.* Etiam virum doctum qvem in hoc Comico illustrando & emendando occupatum esse A. 1704. scribebat doctissimus Kusterus ad Svidam in λαῖμα, consilium illud abjecisse accipio, quod tanto æqvius ferent studiosi qvo magis mecum gaudebunt Kusterum ipsum hanc spartam plaudentibus Musis ornandam in se suscepisse.

Editiones vernaculæ Aristophanis.

Undecim Comœdiæ *Italice* translatæ. Venet. 1545. 8.

Nubes & Plutus *Gallice* per Annam Daceriam. Vide supra Catalogum Comœdiarum Aristophanis quæ exstant.

Nubes, *Germanicè*. Argent. 1613. 8.

Plutum *Hispanice* vertit Petrus Simon Abril teste Nic. Antonio T. 2. Bibl. Hisp. p. 193.

VI. Superest ut accuratum indicem scriptorum in Scholiis Græcis antiquis ad Aristophanem allegatorum subtexam, qvalem mecum humaniter communicavit eruditissimus Kusterus, cui nos brevi luculentam Comici editionem in acceptis relaturos esse jam dixi. In hoc indice videbis etiam scriptores laudatos in scholiis hactenus ineditis ad Lysistratam, quæ Aristophani suo laudatus Kusterus præter alia egregia adjunget.

Index Auctorum, in Scholiis Græcis veteribus laudatorum.

Abaris Hyperboreus. Vide indicem Rerum in *Abaris*.

Acestor Poëta Tragicus O. 31.

Achæus. B. 186. Ει. 1243. Ejus Philoctetes. O. 363.

Ælianus ἐν τοῖς περὶ ζώων. O. 158.

Æschines ἐν τῷ κατὰ Τιμάρχου. N. 445. Ἐν τῷ κατὰ Κτησιφῶντος. Εκ. 290. Ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας. I. 1299.

Æschylus. Pl. 423. N. 534. 1128. 1367. B. 716. 913. 959. 1089. A. 75. 331. I. 361. 1318. O. 808. 1256. 1680. Σ. 18. 139. Dramata ejus citantur sequentia:

Αγαμέμνων. B. 1155. 1295. 1308, 1317. 1320. I. 586.

B.

Cal-

Χρυσοῦν

Hera-

Καρχη-

X.

Z.

CAPUT

CAPUT XXII.

NOTITIA COMICORUM GRÆCORUM, QUORUM FABULÆ PERIERUNT: DIGESTA ORDINE ALPHABETI.

AGIAS. Pollux III. ſect. 36. Confer quæ de Agia ac Dercylo antiquis ſcriptoribus diſputat Caſaubonus lib.3. c.10. ad Athenæum.

ÆNICUS Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, cujus Ἄντεια Svidas memorat, & Pollux X. 24. ubi male Εὔνικος pro Ἄινικος excuſum, ut notavit Meurſius in Bibl. Attica.

AGATHONEM Comicum à Tragico hujus nominis diverſum colligunt nonnulli ex male intellectis ejusdem Svidæ verbis, quos refellit Clariſſ. Bentleius diſſertatione de Epiſtolis Themiſtoclis. p. 118.

ALCÆUS Mytilenæus, priſcæ Comœdiæ Poëta. Vide quæ ſupra in notitia Tragicorum, & quæ de ſupplicio hujus Comici notavit Iſ. Vosſius ad Catullum p. 42.

ALCIMENES Athenienſis, Comicus, à Svida memoratur.

ALEXANDER ἐν Αἰπόλοις laudatur à Zenobio VI. 11. proverb. Sed forte legendum *Alexis*, licet Meurſius in Bibl. Gr. αἰπόλους tribuit Alexandro Ætolo, qui Τραγῳδοδιδάσκαλος fuit, ut notavi ſupra cap. XIX. Sed Αἰπόλοι Comœdiæ videtur nomen, perinde ut ἁλιεὺς Alexandro huic à quibusdam tributus, fuit titulus poëmatii Heroici. Vide Athenæum Lib. VII. pag. 283. 296. Alexandro Regi quoque tributum eſſe Σατυρικὸν δραμάτιον Ἀγῆνα, quod alii retulerunt ad Pythonem Catanenſem, teſtis Athenæus XIII. p. 586.

ALEXANDRIDES. Vide infra in *Anaxandride*.

ALEXIS Thurius, mediæ Comœdiæ Poëta, Menandri πάτρων, teſte Svida, hoc eſt patronus fuit (ſi vocabulum hoc recte interpretatur H. Stephanus in theſauro Græcæ linguæ & Henricus Valeſius in excerptis Peireſc. pag. 305.) ſcripſitque dramata CCXLV. ex quibus titulos CXIII. in veterum Libris ſuperſtites collegit Johannes Meurſius in Bibliotheca Græca p. 1210. ſeq. Titulos CXX. Jacobus Hertelius, duplicia earundem fabularum nomina ſubinde ſeparatim bis computans, in ſententiis quinquaginta Comicorum à ſe collectis. Sunt autem hæc dramatum nomina:

Ἀγκυ-

Ἀγκυλίων, Laërt. III. 27.
Ἄγων ſive ἱππίσκος, Athen.
Ἀδελφοὶ, Athen.
Αἰπόλοι, Svid. in τὰ τρία. & forte Zenobius VI. proverb. 11. licet ibi Codices editi: Ἀλέξανδρος Αἰπόλοις.
Αἴσωπος, Athen.
Ἀμφωτὶς, *P*ollux VII. ſect. 20. & X. ſect. 175.
Ἀντεία,
Ἀποβάτης, Athen.
Ἀπογλαυκούμενος, Athen.
Ἀποκοπτόμενος, Athen.
Ἀρχίλοχος, Athen.
Ἀσκληπιοκλείδης ſive Ἀσκληπιάδης, *P*oll. Athen.
Ἀσωτοδιδάσκαλος, Athen. quem de hac fabula vide VIII.p.336.
Ἀτθὶς, (Svid. in μᾶλλον) Athen.
Ἀχαιὸς,
Βρεττία ſive Βρυτία, Stob. ſerm.103.
Βωμὸς, Poll. VII. ſect. 72.
Γαλασίεις, Poll. lege Καλασίεις.
Γαλατεία, Athen.
Γραφὴ, Athen.
Γυναικοςρατία, ſive γυναικοπρατεία, Athen.Poll. IX.ſect.44.γυναικοκρατεία,
Δαιτύλιος ſive Δακτύλιος, Athen.
Δημήτριος ἢ Φιλέταιρος, Athen.Stob.
Δίδυμοι, Athen. Pollux.
Δὶς πενθῶν, Athen.
Δορκὶς ἢ Ποππύζουσα, Athen.
Δρωπίδης. *A*then. Poll.
Εἰσοικιζόμενος, *A*then.
Ἐκπωματοποιὸς, *A*then. Poll.
Ἑλένη ἢ Ἑλένης ἁρπαγὴ, *A*then.
Ἑλληνὶς, Athen.
Ἐπίδαυρος, *A*then.
Ἐπίκληρος, Athen.
Ἐπίτροπος, Athen.
Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, Athen.
Ἐρετρικὸς, Athen.
Ἔριθοι ἢ παννυχὶς, *A*then.
Ἡ εἰς τὸ φρέαρ, *A*then.
Ἥπακος, *A*then.
Ἡσιόνη, *A*then.
Θεοφορητοὶ, Athen.
Θεσπρωτοὶ, *A*then.
Θηβαῖοι, *A*then.
Θητεύοντες,
Θράσων, *A*then.
Ἱππεὺς (pro quo male apud Grotium & alios ex corrupto Athenæi codice, Ἵππος.)
Ἱππίσκος. *A*then.
Ἰσοςάσιον, *A*then.
Καλασίεις. Poll. X. ſect. 18.
Καταψευδόμενος, Svid. in ἀνάριςος. *A*then.
Καύνιοι, Poll.
Κλεοβουλίνη, *A*then.
Κνιδία, *A*then.
Κονιάτης, Athen.
Κουρὶς, Athen.
Κρατεύας ἢ Φαρμακοπώλης. Athen.
Κυβερνήτης, Athen.
Κυβευταὶ, Athen.
Κύκνος, Athen.
Κύπριος, Athen.
Λαμπὰς, Athen.
Λέβη, ſive Λεβήτιον (pro quo male Λαβήτιος apud Hertelium.) Athen. Λέβης Poll. VI. ſect. 65.
Λευκαδία ἢ Δραπέτης, Athen. & *P*oll. ubi male ἐν Λευκάδι pro ἐν Λευκαδίᾳ.

Λευκὴ, Athen.
Λημνία, Athen. Poll.
Λῖνος, Athen.
Λόκροι, Athen.
Λυκίσκος, Athen.
Μανδραγοριζομένη, Athen.
Μάντεις, Athen.
Μεροπὶς Laërt. III. 27.
Μίδων, Athen. Eustath.
Μιλήσιοι ἢ Μιλησία, Athen. Stob.
Μίλκων, Athen.
Μίνως, Athen. VII. p. 289.
Μνηστῆρες, Athen.
Ὀδυσσεὺς ὑφαίνων, Athen.
Οἰκιζόμενος, Athen.
Ὀλυμπιόδωρος, Laërt. III. 28.
Ὀλύνθιοι sive Ὀλύνθιος seu Ὀλυνθία Svid. in εὐημερία, Stob. Athen. Lib. III. & VI. quo posteriore loco legitur ἐν ὁμυθίοις φησὶν pro ἐν Ὀλυνθίοις.
Ὁμοία, Athen.
Ὀπώρα, (Scorti nomen) Athen. XIII.
Ὀρέστης, Athen.
Ὀρχηστρὶς, Athen. Stob.
Παλλακὴ, Etymolog. in Τοναία.
Παμφίλη, Athen.
Παγκρατιαστής, Athen.
Παννυχὶς ἢ Ἔριθοι Athen.
Παράσιτος, Athen. Laërt. III. 28.
Πάροινος, Athen.
Πεζονίκη, Svid. in μᾶλλον.
Ποιηταὶ, Athen.
Ποιήτρια, Poll.
Πολυκλεία, Athen.
Πονηρὰ, Athen.
Ποντικὸς, Athen.
Πρωτόχορος, Athen. VII. p. 287.
Πυθαγορίζουσα (Pythagoræ vita Gellio 4. 11.) Athen.
Πυλαῖαι, Athen.
Πύραυνος, Athen.
Ῥόδιος ἢ ποππύζουσα, Athen.
Σπονδοφορικός, Poll.
Στρατιώτης, Athen.
Συναποθνήσκοντες, Athen. Stob.
Συντρέχοντες, Athen.
Σύντροφοι, Athen.
Συρακούσιος, Stob.
Σώρακος, Athen. & Pollux X. sect. 130.
Ταραντῖνοι, Athen. Poll.
Τηθὺς (pro quâ Hertelio duæ, Τιθυὶς & Τιτθή) Athen.
Τοκιστὴς ἢ καταψευδόμενος, Athen.
Τροφώνιος, Athen.
Ὕπνος, Athen.
Ὑποβολιμαῖος, Athen.
Ὑπόνοια.
Φαῖδρος ἢ Φαιδρία, Athen.
Φίλισκος, Athen.
Φιλόκαλος ἢ Νύμφαι, Athen.
Φιλοτραγῳδὸς, Stob.
Φιλοῦσα, Athen.
Φρυγίου διασκευὴ, Athen.
Φρύξ, Athen.
Φυγὰς, Athen.
Χορηγὶς, Athen.
Ψευδόμενος, Athen.
Ψευδυποβολιμαῖος, Athen.

Fragmenta nonnulla Alexidis leguntur in sententiis Comicorum triginta Græcorum, forma minore A. 1569. editis & illustratis ab

H. Ste-

*H. Stephano** p.4. sq. & p. 453. Tum in sententiis Comicorum duorum & quadraginta, Græce & latine editis à *Guilelmo Morellio* p. 129. & longe plura in jam laudata *Hertelii* collectione p. 398. sq. atque in *Hugonis Grotii* excerptis è Tragicis & Comicis Græcis. Quasdam Alexidis fabulas à Comicis latinis expressas constat ex Gellio Lib. II. cap. 23. Admodum longe produxit vitam Alexis, ut præter alios innuit Plutarchus Libro de defectu oraculorum p. 420. Victorem quoque in Scena & coronatum obiisse refert idem Plutarchus Lib. an seni gerenda Resp. p. 785. Alius fuit Alexis Samius cujus Libros Σαμίων ὅρων & Librum περὶ αὐταρκείας laudat Athenæus. Alius Alexis, amanuensis Pomponii Attici, de quo meminit Cicero VII. Epist. 2. ad Atticum. Alius denique Alexis, Asinii Pollionis servus; peramatus celebratusque Virgilio.

AMEPSIAS sive AMIPSIAS (Ἀμειψίας Atheniensis, Comicus subfrigidus notante Svida in Λύκις & Φρύνιχος. Veteris Comœdiæ Poëta fuit, clarus circa Olympiadem LXXXIX. Ejus dramata;

Ἀποκοτταβίζοντες, ἢ Μανία. Athen. & Etymolog. M.

Κατεσθίων, Athen.

Κόννος, Athen. V. pag. 218. ubi testatur hanc fabulam actam Olymp. LXXXIX. 1. Scholiast. Aristoph. in nubium argumento & Anonymus Scaligeri sive Scaliger ipse in Olympiadum descriptione Olymp. 89. Male aliquando pro κόννος scribitur κόνος, vel κοινὸς ut apud Pollucem X. sect. 171.

Κωμασταί, Schol. Aristophanis in argumento Avium.

Μοιχοί Svid. in ἀναψυχῆναι, ἀνεῴγεισαν & καββαλών. Apud Pollucem VIII. sect. 100. male μυχοί.

Σαπφῶ, Poll. IX. sect. 138.

Σφενδόνη, Poll. Athen.

Φείδων. Athen. Lib. X. nisi & ibi legendum σφενδόνη, ut Casaubono & Meursio visum.

Τρίβων. Laërtius in Socrate II. 28.

AMPHIS Amphicratis filius, Atheniensis, Poëta veteris Comœdiæ, cujus dramata memorantur;

Ἀθάμας, Athen.

Ἀλείπτρια, Poll.

Ἀλκμαίων, Poll.

Ἀμπελουργὸς Poll. & Stob.

 Ἀμφι-

* Has sententias Comicorum à Stephano collectas duplici latina Metaphrasi auxit & recudi fecit *Christianus Egenolphus* Francof. 1579. 8. Morelli, Hertelii, & Grotii, Stephanique collectiones recensui supra cap. XI.

Ἀμφικράτης, Laërt. III. 27.
Ἀπογλαυκούμενος,
Βαλανεῖον, Athen.
Γυναικοκρατεία, Athen.
Γυναικομανία, Athen.
Δεξιδημίδης. Laërt. III. 27.
Διθύραμβος, Athen.
Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβαις, Athen.
Ἔριθοι, Athen. & Stob.
Ἰάλεμος, Athen.
Κονιάτης. Pollux VII. sect. 125.
Κουρίς, Athen.
Κυβευταί, Poll.
Λευκάς, Athen. Lib. VII. p. 277. neque sane intelligo quid sibi velit notula adscripta Meursii Bibl. Atticæ p. 1405.
Ὀδυσσεύς, Athen.
Οὐρανός, Athen.
Πάν. Athen.
Πλάνος, Athen.
Ῥεῖθρα, Svid. in νεανισκεύεται.
Φιλάδελφοι, Athen.
Φιλέταιρος, Athen.

Vide Fragmenta ejus collecta ab Hertelio p. 360. seq. & in excerptis Grotii p. 517. Nam in indice quidem ibi Amphidis nomen est prætermissum.

ANAXANDRIDES,* de quo dixi supra in notitia Tragicorum. Mediæ Comœdiæ Poëta fuit, auctor dramatum LXV. ex quibus hi XXVIII. tituli supersunt:

Ἄγροικος, Athen. Macrobius V. 21.
Ἀγχίσης, Athen. Pollux IX. 6. ubi male Alexandrides pro Anaxandride p. 431. 21.
Αἰσχρά, Athen.
Ἀντερῶν, Athen.
Γεροντομανία, Aristot. III. 12. Rhetor. Athen.
Διθύραμβος, Athen.
Ἑλένη, Svid. in ἀβέλτερος ubi male excusum Alexandrides.
Εὐσεβεῖς. Aristot. III. 12. Rhetor.
Ζωγράφοι ἢ Γεωγράφοι. Pollux, sed & ibi male legitur Alexandrides.
Ἡρακλῆς, Athen.
Θησαυρός, Athen.
Θησεύς. Laërt. III. 26.
Κέρκιος, Athen.
Κιθαρίστρια, Poll.
Κυνηγέται, Athen.
Λυκοῦργος, Athen.
Μελίλωτος, (apud Athenæum Lib. XI. ubi mendose legitur *Alexandrides*.)
Νηρεύς, Athen.
Νηρηΐδες, Athen.
Ὀδυσσεύς. Athen.
Ὁπλόμαχος, Athen. Lib. V. & XIV. ubi itidem male Alexandrides.
Πάνδαρος, Athen.
Πείσανδρος, Svid. in Ἀρεοπαγίτης (ubi similiter vitiose Alexandrides) Athen.

πόλεις,

* Interdum male nomen ejus scribitur *Alexandrides*: & in scholiis Græcis ad Rhetorica Aristotelis lib. 3. p. 70. pro τοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου, legendum Ἀναξανδρίδου. Confer Casaubonum VI. 18. ad Athenæum.

Πόλεις, Athen.
Πρωτεσίλαος, Athen.
Σαμία, Athen.
Σάτυρος, Athen.
Τηρεὺς, Athen.
Φαρμακόμαντις, Etymolog. M. in ὀρίγανον & Athen. Lib. VI. ubi iterum perperam Alexandrides.
Φιαληφόρος. Athen.

Vide Meursii Bibliothecam Græcam, Hertelii fragmenta Comicorum & Grotii excerpta ex Comicis Græcis. Alius Anaxandrides Delphus, qui scripsit περὶ τῶν συληθέντων ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων, cujus operis librum primum laudat appendix Vaticana à Schotto edita Centur. 1. prov. 5.

ANAXILAUS sive ANAXILAS, Comicus Poëta, Svidæ & Æliano Lib. I. Var. cap. 27. memoratus, cujus hæc dramatum nomina sunt observata à Joh. Meursio in Bibliotheca Græca:

Αὐλητὴς, Athen.
Αὐροποιὸς. Vide infra in Λουτροποιός.
Βοτρυλίων, Laërt. in Platone, III. 28. sed in codicibus Pollucis X. sect. 190. βοτρυδίων.
Γλαῦκος, Poll.
Εὐάνδρεια, Athen.
Καλυψὼ, Athen.
Κίρκη, Athen. & Laërt. ubi male Κέρκω pro Κίρκη.
Λουτροποιὸς (Polluci duobus in locis, sed Athenæo Λυροποιὸς vel Αὐροποιὸς, in Stobæi libris Μυροποιὸς.)
Μάγειροι, Athen.
Μονότροπος, Athen.
Μυροποιός vide paulo ante Λουτροποιός.
Νεοττὶς, Athen.
Ὀρνιθοκόμοι, Athen.
Πλούσιοι sive Πλούσιαι Athen. Laërt.
Ὑάκινθος sive ὑάκινθος πορνοβοσκός. Athen. (male Ζάκινθος apud Meursium.)
Χάριτες, Athen.
Χρυσοχόος, Athen.
Ὧραι. Svid. in μᾶλλον.

Adde Grotium in excerptis pag. 861. seq. Alius *Anaxilaus* Lacedæmonius, de quo Plutarchus in Alcibiade. Alius *Anaxilaus* Larissæus Magus Pythagoreus qui ab Augusto urbe & Italiâ pulsus est teste Eusebio in Chron. Ejus παίγνια sive *ludicra* memorant Irenæus Lib. I. c. 8. Epiphanius hæresi 34. & Plinius Lib. XIX. 1. XXVIII. 11. XXXIII. 10. XXXV. 15. Alius denique *Anaxilaus* Rheginorum tyrannus apud Aristotelem Lib. V. Politic. c. ult.

ANAXIPPUS novæ Comœdiæ Poëta, Antigoni & Demetrii Poliorcetæ temporibus Svida teste claruit.

Ejus dramata: Ἐπιδικαζόμενος. Ælian. XIII. 4. hist. animal.
Κέραυνος sive Κεραυνούμενος, Athen.
Κιθαρῳδὸς, Athen. Poll.
Φρέαρ. Athen.

ANTHIPPUS Comicus. Ejus Ἐγκαλυπτόμενον laudat Athenæus Lib. IX.

ANTIDOTI πρωτόχορος & μεμψίμοιρα ab eodem Athenæo citatur in testimonium.

ANTIOCHUS Alexandrinus scripsit *de Poëtis Mediæ Comœdiæ* περὶ τῶν ἐν τῇ μέσῃ Κωμωδίᾳ κωμωδουμένων ποιητῶν teste Athenæo Lib. XIII.

ANTIPHANES Rhodius (licet alii Carystium, * Smyrnæum alii vocant) mediæ Comœdiæ Poëta Alexandri temporibus clarus, ut constat ex Athenæi Lib. XIII. sub. init. Terdecies vicit, auctor dramatum CCCLXV. vel saltem CCLX. ex quibus ecce tibi nomina Comœdiarum pleraque observata ab Hertelio in sententiis Comicorum, Georgio Matthia Kœnigio in Bibliotheca, Vossio de Poëtis Græcis, & Meursio in Bibliotheca Attica:

Ἄγροικος sive Ἄγροικοι ἢ Βουταλίων, Pollux, Athenæus, Svid. in ῥαγδαίους.
Αἰολος, Athen.
Ἀθάμας, Poll. X. sect. 62.
Ἀκέστρια, Athen.
Ἀκοντιζομένη, Athen.
Ἁλιευομένη, Athen. Poll.
Ἄλκηστις, Athen.
Ἀνταῖος. Athen.
Ἀντεία, Athen.
Ἀποκαρτερῶν, Poll.
Ἀρκὰς vel Ἀρκαδία, Athen.
Ἁρπαζομένη, Athen.
Ἀρχεστράτη, Athen.
Ἄρχων, Athen.
Ἀσκλήπιος, Athen.
Ἀυλητὴς, Athen. Hoc dramate Antiphanes perstrinxit ineptum tibicinem Battalum, ut docet Plutarchus in Demosthenis vita.
Ἀυλητρὶς ἢ δίδυμοι, Athen.
Αὑτοῦ ἐρῶν. Pollux X. sect. 152.
Ἀφροδίσιος Athen. Stob.
Ἀφροδίτης γοναί. Poll. Ammonius in λυχνίον.
Βάκχαι, Athen.
Βάτταλος. Vide supra in Ἀυλητής, hoc enim verum dramatis nomen.
Βοιώτιος. Athen. & Βοιωτία Poll. X. sect. 88.
Βομβύλιος (male Βομβύκιοι apud Pollucem) Athen.
Βούσιρις, Poll.
Βουταλίων, supra in Ἄγροικος.
Βυζάντιος, Poll.
Γάμοι, Athen.
Γανυμήδης, Athen.
Γάστρων, infra in Κνοῖθις.
Γηρυτάδης, Athen. nisi Aristophanes legendum pro Antiphane, ut visum Casaubono VI. 18.
Γόνηθες, Athen.
Γόργυθος, Athen.
Δευκαλίων, Athen.
Δίδυμοι, Supra in ἀυλητρίς.
Διπλάσιοι, Athen.

Δρα-

* Svidas Carystium Antiphanem, Thespidis Tragici æqualem, ab Antiphane altero distinguit.

Δραπεταγωγὸς, Athen.
Δυσέρωτες, Athen.
Δύσπρατος, Athen.
Δωδώνη, Athen.
Ἑαυτοῦ ἐρῶν Athen. Poll.
Ἐκγναφεὺς,
Ἐπίκληρος,
Εὐθύδικος, Athen. Harpocr. Poll. & Svid. in ξενιτευόμ.
Εὔπλοια, Harpocr. Stob.
Ἐφεσία, Stob. & Apoſtolius VIII. 37. proverb. ubi pro Ἀντιφάνους τοῦ Ἐφεσίου Meurſius legit τῇ Ἐφεσίᾳ.
Ζάκυνθος, Athen.
Ἡνίοχος, Stob.
Θαμύρας, Athen.
Θεογονία, Irenæus II. 19.
Θομβυκίων, Athen.
Θορύκιοι, Athen.
Ἰατρὸς, Athen.
Ἱππεῖς, Athen.
Καινεὺς, Athen.
Κᾶρες, Athen.
Κάρνη, ſive καρίνη. Athen.
Κηπουρὸς, Athen.
{Κιθαριστὴς, Athen.
{Κιθαρῳδὸς. Athen. Etymol. M.
Κλεοφάνης, Athen.
Κναφεὺς, Stob.
{Κνοῖθις ἢ Κνοιθιδεία, Athen.
{Κνοῖσθις ἢ γάστρων, Athen.
Κορινθία, Athen.
Κοροπλάθος, Poll.
Κοτύλη,
Κουρὶς, Athen.
Κρῆτες, Athen.
Κυβευταὶ, Athen. Pollux X. ſect. 137.
Κύκλωψ, Athen. Poll.
Κνοιθιδεία ſive κυνσιδεία, Supra in Κνοῖθις.

Κώρυκος, Athen.
Κύκλος Κώρυκος, id.
Λαμπᾶς ἢ Λάμπων, Athen.
Λευκὰς ἢ Λευκάδιος, Poll. Svid. in ἀνάριστος.
Λεπτινίσκος, Athen.
Λεωνίδης, Athen.
Λήμνιαι, Athen.
Λυδὸς, Athen.
Λύκων, Athen.
Μαλθακή, Clemens Alex. II. 2. pædagog.
Μειλανίων, Athen.
Μελέαγρος, Poll. & Scholiaſtes Rhetoricorum Ariſtotelis lib. 2. p. 46. ubi male Ἀντιφῶν legitur pro Ἀντιφάνης.
Μέτοικος, Athen.
Μήδεια, Poll.
Μητραγύρτης, Athen.
Μίδων, Poll. X. ſect. 152. niſi legendum Μύλων cum Meurſio, ex Athenæo, & ipſo Polluce VI. ſect. 211.
Μισοπόνηροι, Athen.
Μνήματα, Athen.
Μοιχοὶ, Athen.
Μύλων, Supra in μίδων.
Μύστις, Poll. Athen. Porphyrius 2, περὶ ἀποχῆς.
Νεανίσκος ſive Νεανίσκοι Athen. Stob.
Νεοττὶς, Athen.
Ὄβριμος. Poll. X. ſect. 21.
Οἰνόμαος ἢ Πέλοψ, Athen.
Οἰωνιστὴς, (hanc imitatus Menander in Δεισιδαίμονι) Porphyrius apud Euſeb. X. 2. præparat. Evangel.
Ὅμοιαι, Athen.
Ὁμοπάτριοι, Athen.

Ὀμ-

ὀμφάλη, Athen.
ὁμώνυμοι, Athen.
ὀρφεὺς, Poll.
παιδεραστὴς, Athen.
παράσιτος, Athen. Poll.
παρεκδιδομένη,
παροιμίαι, Athen.
πλούσιος, Athen.
ποίησις, nisi generale hoc nomen apud Athen. Lib. VI. p. 222. Sed & Archippi sive Aristophanis Comœdia hoc nomine fuit.
ποντικὸς, Athen.
προβατεὺς, Athen.
πρόβλημα, Athen.
πρόγονοι, Athen.
προτρεπτικὸν, Athen.
Σάμιος, Athen.
Σαπφὼ, Athen. Poll.
Σκληρίαι, Athen.
Σκύθαι, sive σκύθης. Athen. Poll. VII. sect. 59. Apud eundem X. sect. 168. Σκύθαι ἢ Ταῦροι.
Στρατιώτης ἢ Τύχων. Athen. Poll.
Ταῦροι. Vide paullo ante, σκύθαι.
Τιμοκλῆς, Stob.
Τίμων, Athen.
Τραυματίας, Athen. Poll.
Τριταγωνιστὴς, Athen.
Τυῤῥηνὸς, Athen.
Τύχων, Supra in στρατιώτης.
ὕδρα vel ὑδρία potius, Athen.
ὕπνος, Athen.
Φάων, Poll.
Φιλέταιρος, Athen.
Φιλίσκος, Poll.
Φιλοθήβαιος, Athen.
Φιλοκτήτης,
Φιλομήτωρ, Athen.
Φιλοπάτωρ, Athen.
Φιλῶτις, Athen.
Φρεάτιος sive Φρέαῤῥος, Athen.
Φυσιογνωμονικὸς, Athen.
Χρῦσις, Athen.

Kœnigio inter Antiphanis Comœdias etiam Φαινίνδα numeratur. At Athenæus quidem Lib. I. p. 15. profert Antiphanis loca de pilæ lusu qui *Phæninda* appellabatur, sed proprium drama de illo edidisse non docet. Obiit natus annos LXXIV. Clarus circa Olymp. XCIII.

Alii Antiphanes duo Comici, *Antiphanes Bergæus* ἀπίστων scriptor, de quo Scymnus Chius v. 657. seq. unde βεργαΐζειν, *fabulari*, apud Stephanum Byz. in Βέργη. Et *Antiphanes* Atheniensis, Panætio junior, apud Svidam in Ἀντιφάνης. Hic ni fallor est Ἀντιφάνης ὁ νεώτερος cujus περὶ ἑταιρῶν laudat idem Svidas in Νάνιον. Verum ibi & apud Athenæum XIII. p. 586. 587. pro Ἀντιφάνης forte legendum Ἀριστοφάνης. Sane Aristophanem Byzantium περὶ ἑταιρῶν scripsisse testatur idem Athenæus p. 576. & 583. Antiphanis Colophonii Θηβαΐδα laudat Athenæus Lib VII. & inde versum Hexametrum adducit, sed pro Antiphane legendum Antimachus, ut pulchre observatum Johanni Jonsio p. 34. de Scriptoribus Hist. Philosoph. Antiphanem Delium, Medicum, allegat Clemens Alex. Lib. II. c. 1. pædagog.

ANTI-

ANTIPHONTEM Rhetorem, Comicum etiam fuisse ait Philostratus, si audias Heidenreichium in pandectis Brandenburg. Sed à Comicis ob avaritiam perstringi, non Comicum fuisse Antiphontem tradit Philostratus in vitis Sophistar. Lib I. p.503.

APOLLODORUS Atheniensis, Comicus, auctor dramatum XLVII. & quinquies victor, teste Svida. Incertum hujusne, an Geloi, an denique Carystii Apollodori sint Γαλάται, Ἔφηβοι, Λάκαινα & Οἰκέτης, quæ cum aliis Apollodoro Atheniensi tribuit Meursius in Bibliotheca Attica, atque in iis refert etiam Ἑκύραν, nulli quantum memini veterum memoratam, licet Hecyram suam Terentius ex Apollodoro expressit. Sed Phormionem quoque suam ex Apollodoro transtulit Terentius, neque tamen ulla Apollodori Comœdia fuit eo nomine.

APOLLODORUS Carystius Comicus multis veterum laudatus. Hujus, an Geloi, sunt dramata:

Ἀδελφοὶ,
Ἀμφιάραος, Poll.
Ἀντευεργετῶν, Poll.
Ἀπολίποντες. Svid. in ἐγκομβώσασθαι. Sed ibi ἀπολειπούσῃ pro ἀπολιποῦσι legendum ex Athenæo & Photii Epist. 156.
Ἀποκαρτεροῦντες. Svid. in σπουδάζω.
Διαβάλλων, Stob.
Ἐνέα, Poll.
Ἐπιδικαζόμενος.
Ἐπιδικαζομένη (diversa ab Ἐπιδικαζομένῳ & hæc ipsa, ex quâ Phormionem suam transtulit Terentius, teste Donato, qui Hecyram quoque ex Apollodoro expressam esse innuit.)
Ἔφηβοι. Ammonius in σχισαί.
Οἰκέτης, Stob.
Πάφιοι. Athen. XI. p. 482. Sed ille locus potius docet Κύμβαν apud Paphios poculum denotare, teste Apollodoro Grammatico, qui hoc in Etymologiarum opere animadverterat. Confer ibid. p.483.
Προικιζομένη ἱμαντόπωλις, Athen. & Svid. qui tribuit Apollodoro Geloo.
Σφαττομένη. Athen.

APOLLODORUS GELOUS è Gela Siciliæ urbe Comicus, Menandri æqualis, adeoque novæ Comœdiæ Poëta fuit teste Svida. Ejus an Apollodori Carystii dramata:

Αἰσχίων, Svid. pro quo Gyraldus legit Αἰσχρίων.
Ἀπολείπουσα, Athen. Photius Epist. 156. Svid. in ἐγκομβώσασθαι.
Ἀποκαρτερῶν ἢ Φιλάδελφοι, Athen. Stob. Svid.

Ἀποτυγχάνων,
Ἀφανιζόμενος, Stob.
Γάλα, vel potius Γαλάται. Stob.
Γραμματόδαπνος, ſive potius γραμματιδιοποιὸς, Athen. Poll. Svid.
Δευσοποιοὶ, Svid.
Εὐξενὶς, Feſtus in *Romam.*
Ἡ ξ νεῶ ποίησις, Poll.
Ἱέρεια, Athen. Svid.
Λάκαινα, Stob.
Παιδίον, Stob.
Παραλογιζόμενοι, Stob.
Ῥύτιος, Plutarch. quæſt. Gr.
Σίσυφος, Svid.
Φιλάδελφοι Vide ſuperius in ἀποκαρτεροῦντες.
Ψευδέας ſive potius ψευδαίας. Poll. Svid.

Fragmenta habes apud Hertelium, Grotiumque. Vide & Joh. Crojum Obſ. in N. T. p. 282. & Gatakerum Lib. I. Cinni c. 9.

APOLLOPHANES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, ut Svidas auctor eſt. Ejus dramata:
Δανάη, Svid.
Δαυλὶς (pro quo male interdum excuſum Δάλις vel Δαλνὶς) Athen. Svid.
Ἰφιγέρων, Harpocr. in ἀδελφίζειν.
Κένταυροι, Svid.
Κρῆτες. Svid. Athen. Heſych. in Θεοὶ ξενικοί. Memoratur hic Comicus Æliano VI. 51. de animal.

Alius *Apollophanes* Epicus, quem allegat Fulgentius 1. Mythol. Alius item Medicus, cujus Plinius mentionem facit: neſcio idemne, quem allegat Etymolog. M. in Φιβάλεως & cujus Φυσικὴν laudat Laërtius in Zenone Citieo Lib. VII. ſect. 140.

ARAROS, Athenienſis, Comici Ariſtophanis F. Comicus & ipſe, circa Olympiadem CI. docere cœpit fabulas, ex quibus memorantur:
Ἄδωνις Athen. Svid.
Καινεὺς, Poll. Svid.
Καμπυλίων Svid. & Athen. XIII. p. 562. unde diſces ab aliis hanc fabulam tributam eſſe Comico Eubulo.
Πανὸς γοναὶ, Athen. Svid.
Παρθενίδιον, Svid.
Ὑμέναιος. Athen. Svid. in ἀναθεῖναι & Ἀγροῖκος. Male apud Athenæum VI. p. 237. Ἀγροῖκου ἐν Μεναίῳ.

Etiam

Etiam *Cocalus* Aristophanis huic Araroti adscriptus à nonnullis. Vide Casaubonum ad Athenæum Lib. III. c. 9. & 35. ubi de eo quod admodum frigidus fuerit Araros ille, unde Proverbium: ψυχρότερος Ἀραρότος.

ARCESILAUM Antiquæ Comœdiæ Poëtam memorat Laërtius IV. 45.

ARCHEDICUS Comicus. Meminit Polybius in excerptis Peiresc. p. 53. Ejus dramata, Διαμαρτάνων & Θησαυρὸς allegantur ab Athenæo, quod Svidæ etiam pridem observatum, qui addit eundem scripsisse adversus Democharem Demosthenis sororis filium, unde de ætate Archedici constare potest.

ARCHIPPUS Atheniensis, veteris Comœdiæ Poëta, qui semel vicit Olympiade XCI. ut Svidas refert. Dramata ejus:

Ἀμφιτρύων α΄, β΄, Athen.
Ἡρακλῆς γαμῶν, Athen. Poll.
Ἰχθύες, Poll. Athen. Stephanus Byz. in Γαλεῶται.
Ἱππεῖς,
Ὄνου σκιὰ, Schol. Aristoph. ad vespas, Zenobius VI. 28. & Svid. in ὄνου σκιὰ ex Aristotele. Archippum Ὄνῳ allegat Harpocration in τοπεῖον.
Πλοῦτος, Poll. Schol. Aristoph. ad aves & Porphyr. quæst. Homer. I.
Ῥίνων. Athen.

Vide Meursium in Bibliotheca Attica, ubi etiam ex auctore vitæ Aristophanis observat quatuor hujusce Comœdias Archippo ab aliis tributas esse, Ναυαγὸν, Νήσους, Νιόβην & Ποίησιν.

ARIPHRADES Comicus, à quo Tragicos exagitatos testatur Aristoteles c. 22. Poëtic. ut à veteris Comœdiæ Poëtis frequenter factum constat.

ARISTAGORAM in Mammacutho laudat Athenæus XIII. p. 571.

ARISTEAS sive ARISTIUS Phliasius Comicus. * Ælian. VI. 51. animal. Ejus κύκλωπες Zenobius, Svid. & Apostolius in proverb. ἀπολέσας τὸν οἶνον ἐπιχέας ὕδωρ. Svid. iterum in Ἀριστέας. Ejusdem κῆρες sive *Parcæ* Athen. Lib. XV. Ὀρφεύς. Poll. IX. sect. 43.

ARISTOMENES Atheniensis, veteris Comœdiæ Poëta circa Olympiadem LXXXVII. clarus, cognomento θυροποιός, ut præter Svidam testatur Hesychius in hac voce. Ejus dramata:

Ἄδμητος, quo certavit cum Aristophane Plutum docente, ut testatur Scholiastes Comici in fabulæ illius argumento.

* Tragicum *Aristium* facit Erasmus in proverbio *perdidisti vinum*: sed rectius Comicum Gatakerus c. 5. Adversar.

Βοηθοὶ (Macrobii codices V. 20. male μῦθοι) Schol. Aristoph. ad Acharnenses Priscian. Svid.

Γόητες, Athen. Poll. Harpocr.

Διονύσιος ἀσκητής, Athen. Poll.

Μῦθοι. Vide superius in Βοηθοί.

Ὀλοφυρμοί. Schol. Aristoph. in argumento Equitum. Confer Meursium in Bibliotheca Attica.

ARISTONYMUS Vide supra in notitia Tragicorum.

ARISTOPHANEM Camiræum Comicum Kœnigius in Bibl. & Hendreichius in pandectis Brandenb. perperam distinguit à celebri Comico hujus nominis Atheniensi. Atheniensis enim hic audit, quod civitate donatus fuerit ab Atheniensibus, cum alioqui patria esset Camiræus atque adeo Rhodius, vel ut alii Lindius, vel Ægyptius denique. Incertam enim hac super re hominum variamque opinionem fuisse Svidas testatur. Aristophanes vero Grammaticus notitiam dramatum Comicorum scripserat, perinde ut Callimachus & Pergameni Grammatici Crates aque Aristarchus. Vide Athenæum VIII. p. 336.

ARISTOPHON Comicus claruit circa tempora Alexandri M. Ejus dramata sunt:

Βαβία, Stob.

Δίδυμοι ἢ Πύργαυλος. Pollux IX. 6. p. 434.

Ἰατρός, Stob. Athen.

Καλωνίδης, Athen.

Παρακαταθήκη,

Πειρίθοος, Athen.

Πλάτων, Athen.

Πυθαγορίστης, ex quâ postrema post Athenæum & Laërtium VIII. 38. nonnulla etiam repetit Svidas in πυθαγόρης sed apud quem male Aristophanis nomen est expressum pro Aristophontis. Vide Jonsium p. 50. Hertelii Grotiique excerpta Comicorum, & Kœnigium in Bibliothecâ.

ARISTOTELES ἐν τοῖς Κωμικοῖς laudatur ab Erotiano sive Herodiano in Ἡρακλείης νόσου. Subintellige διδασκάλοις vel Κωμικαῖς διδασκαλίαις. Vide quæ supra in notitia Tragicorum.

ATHENION Comicus, ex cujus *Samothracibus* prolixum locum affert Athenæus Lib. XIV. latinis versibus redditum à Grotio in excerptis p. 890. Laudatur etiam à Scholiaste Apollonii ad Lib. I. sect. 34. atque si Pricæum audimus & Hesychio in ἀνθερίσκιον. Alius fuit Anthe-

Athenion Peripateticus, de quo meminit Athenæus Lib. VI. Alius Athenion Pictor quem Plinius celebrat.

AUGEAS sive AUGIAS Atheniensis, mediæ Comœdiæ Poëta memoratus Polluci Lib. III. c. 3. (ubi male Ἀγίας legitur & Clementi Alex. Lib. VI. Strom. p. 622. quo in loco notat eum ex Antimacho Tejo Poëta Epico expressisse quod scripsit:

Δῶρα γὰρ ἀνθρώπων νόον ἤπαφεν ἠδὲ καὶ ἔργα.

Unde Augiam quoque Epico carmine quædam composuisse constat. Comœdiarum ejus nomina apud Svidam sunt Ἄγροικος, Δὶς κατηγορούμενος, πορφύρα.

AUTOCRATES Atheniensis veteris Comœdiæ Poëta. Vide supra in notitia Tragicorum.

AXIONICUS Comicus, cujus ab Athenæo allegantur Τυῤῥηνὸς sive Τυῤῥηνικὸς, Φιλευριπίδης χαλκιδικὸς & χαλκίς. Laudatur etiam à Stobæo. Perpauca ejus fragmenta collegerunt Hertelius atque Grotius.

BATO sive Βάτων aut Βάτος Comicus, Athenæo, Stobæo ac Svidæ laudatus scripsit dramata:

Αἰτωλὸν,

Ἀνδροφόνον,

Εὐεργέτας, & συνεξαπατῶντα. Vide ubi lubebit, excerpta Hertelii & Grotii. Plutarch. de adulatoris & amici discrimine pag. 55. Καὶ Βάττῳ τὴν σχολὴν ἀπεῖπεν Ἀρκεσίλαος, ὅτε πρὸς Κλεάνθην στίχον ἐποίησεν ἐν Κωμῳδίᾳ. Πείσαντος δὲ τὸν Κλέανθην καὶ μεταμελομένου διηλλάγη.

Alius fuit Bato Sinopensis Rhetor atque Historicus qui post Aratum vixit, de quo consulendus Vossius in Historicis Græcis. Hujus librum περὶ τῶν ἐν Ἐφέσῳ τυράννων laudat Athenæus Lib. VII. Alios tres Batones observatos vide à Jonsio Lib. II. c. 13. de scriptoribus Hist. Philosoph.

CALLIADIS Καλλιάδου τοῦ Κωμικοῦ mentio apud Athenæum XIII. pag. 577.

CALLIAS Atheniensis, * Lysimachi σχοινοπλόκου sive restionis filius, unde & ipse dictus σχοινίων. Sophocle & Euripide antiquior, quos ejus vestigia legisse notat Athenæus VII. p. 276.

Ejus dramata apud Svidam:

Αἰγύπτιος,

 Ἀτα-

* In veteri marmore apud Fulv. Ursinum p. 31. Καλλισθένης Λυσιμ. non refert hunc Comicum ut visum Ursino, Callias enim iste non Callisthenes appellabatur; sed Callisthenem Alexandri M. socium, qui Lysimachi Regis præceptor fuit. Vide illustris Cuperi ἀποθέωσιν Homericam p. 168.

Ἀταλάντη, Zenobius IV. 67. proverb. ubi male ἀταλεςῇ pro ἀταλάντῃ.
βάτραχοι,
Κύκλωπες, Athen. Poll. Svid. in ἀράχνη. Alii hoc drama Diocli tribuerunt teste Athenæo XV. p. 667.
Πεδῆται, Athen. Laërtius in Socrate. Etymol. M. Poll. Scholiast. Comici ad Aves ubi male παιδήταις.
Σχολάζοντες.

Allegatur Callias præterea plus simplici vice à Clemente, Polluce, Hesychio, Svida & Scholiaste Aristophanis.

CALLIMACHI scripta commemorans Svidas testatur eum Comœdias quoque composuisse.

CALLIPPUS, cujus παννυχίδα laudat Athenæus XV. p. 668.

CALLISTRATUS, Aristophanis histrio memoratur in Comici hujus vita Græcis scholiis præmissa.

CALLISTUS Comicus, laudatus Polluci lib. 2. sect. 112.

CANTHARUS Atheniensis Comicus, cujus dramata apud Svidam memorantur:
Ἀηδόνες,
Μήδεια,
Μύρμηκες,
Συμμαχία quæ ab aliis Platoni Comico tributa est, ut docet Harpocratio in ὀρνιθευτής.
Τηρεύς.

Medeam laudat Apostolius & idem Svidas in Ἀράβιος αὐλητὴς & *Tereum* in Ἀθηναία. Allegatur etiam Cantharus à Polluce Lib. IV. c. 6.

CARCHIDAMUS ζῶλος (an ζωΐλωνος) Comicus an Tragicus Athenis fabulas docuit Olymp. CXV. 1. Archonte Neæchmo. Vide Fulv. Ursini elogia Viror. illustrium p. 28.

CARCINUM κωμῳδοποιὸν qui cum Æschine apud Dionysium tyrannum vixerit, è Polycrito Mendesio memorat Laërtius Lib. II. sect. 63. Vide supra in notitia Tragicorum.

CARYSTII Pergameni didascalias sive librum de argumentis Comœdiarum laudat Athenæus Libro VI. Vide supra in Notitia Tragicorum, ubi de Aristotele.

CEPHISODORUS Atheniensis, Comicus fuit teste Polluce & Athenæo: licet Svidæ Tragicus appelletur veteris Tragœdiæ. Dramatum ejus nomina hæc sunt:
Ἀμαζόνες (Svid. in ὄνος ὕεται) Athen.

Ἀντι-

Ἀντιλαΐς, Svid. in κηφισόδωρος.
Τροφώνιος, Poll. Athen. Svid.
Ὑγιής,
Ὗς. Athen. Svid. Pollux lib. 10. sect. 110.

Vide Meursium in Bibliotheca Attica, & de aliis Cephisodoris Harpocrationem, ac Jonsium Lib. I. c. 13.

CHÆREMON. Vide supra in Notitia Tragicorum.

CHARILAUS Locrus, Comicus an Tragicus docuit fabulas Athenis Olymp. CXIII. 1. Archonte Euthycrito, ut constat è prisco saxo apud Fulv. Ursinum p. 29. elegior.

CHIONIDES Atheniensis, veteris Comœdiæ Poëta, memoratus Aristoteli c. 3. Poëtices, & Vitruvio præf. Libri VI. Ab Anonymo Scaligeri Olympiadum descriptore sive Scaligero ipso refertur ad Olympiadem LXXIII. Dramata ejus apud Svidam: Ἥρωες, πέρσαι ἢ Ἀσσύριοι, & πτωχοί, Confer Athenæum & Pollucem.

CHAMÆLEON Heracleotes Peripateticus Philosophus, inter alia libros scripsit *de antiqua Comœdia*, περὶ ἀρχαίας Κωμῳδίας, quorum sextum allegat Athenæus Lib. IX. c. 4.

De CLAUDIO Imperatore Svetonius in ejus vitâ c. 11. *Ad fratris* (Germanici) *memoriam per omnem occasionem celebratam, Comœdiam quoque Græcam Neapolitano certamine docuit, ac de sententia Judicum coronavit.*

CLEARCHI Comici Κιθαρῳδὸς, Κορίνθιοι & παιδεραστὴς laudantur ab Athenæo.

CLEON Comicus quem κυνοκέφαλον h. e. impudentissimum vocat Aristophanes in Equitibus. Confer illustris & doctissimi Viri Gisberti Cuperi Harpocratem p. 147.

CRANTOREM Comicum allegat Stobæus p. 387. & 389. florileg. edit. Grotii.

CRATES Atheniensis, Comœdiæ veteris Poëta, Cratini æqualis, & ejus primum histrio, quem VII. Dramata composuisse testatur Anonymus περὶ Κωμῳδίας Aristophani præmissus. Sed novem Comœdiarum Cratetis nomina vel apud unum occurrunt Athenæum, quibus alia ex aliis adjungi possunt:

Γείτονες, Athen. Poll.
Ἥρωες. Poll. Svid.
Θηρία, Athen. Poll.
Λαμία, Athen. Poll.

παιδειαὶ Svid in ἄλλο. Athen. Poll.

Laudantur etiam à Svidâ ποδῆται, nisi sub eo nomine latent παιδειαὶ ut suspicatur Meursius in Bibliotheca Attica, cui hæ præterea Cratetis fabulæ sunt observatæ:

Ἑορταὶ, Poll.
Μέτοικοι, Etymol. M.
Ὀδυσσεῖς, Etymol. M.
πανέπται, Schol. Aristoph. ad nubes.
παρακαταθήκη, Poll. IV. sect. 173. sed ibi pro Κράτης in MSS. Codicibus est Σωσικράτης, quæ lectio confirmatur IX. sect. 57.
πυτίνη, Etymol. M.
Ῥήτορες, Athen.
σάμιοι, Athen. Poll. Zenobius IV. 41. proverb.
σέῤῥιφοι, Scholiast. Comici ad nubes.
συναριστῶσαι., Athen.
Τόλμαι, Athen. & Pollux IX. 6. ubi ἐν τοῖς Κρατιτοσόλοις excusum pro ταῖς Κράτητος Τόλμαις, & X. sect. 54.
Τροφώνιος, Etymol. M.
Φοινίσσαι. Schol. Aristoph. ad Vespas.
Χείρονες. Athen.

A Kœnigio in Bibliotheca adduntur porro hæ tres:

Ἀντιφάνης,
Ἐπιστολαὶ, ex versione latina loci corrupti Pollucis IX. 6.
Εὐνεῖδαι.

Equidem idem Svidas alium præterea *Cratetem* Atheniensem fuisse docet, veteris & ipsum Poëtam Comœdiæ, cujus tria eidem dramata laudantur:

Θησαυρὸς,
Ὄρνιθες,
Φιλάργυρος.

Laërtius contra in vita alterius Cratetis Atheniensis, Philosophi Academici, cujus Arcesilas auditor fuit, Lib. IV. 23. sect. decem Cratezes recensens, unum nominat tantum antiquæ Comœdiæ Poëtam. Cæterum *Cratetem Academicum*, de Comœdia libros scripsisse refert idem Laërtius IV. 23. ex Apollodoro. Pauca quædam Cratetis Comici fragmenta habes apud Hertelium & Grotium. De eo Aristoteles cap. 5. Poëtic: Τὸ δὲ μύθους ποιεῖν Ἐπίχαρμος καὶ Φόρμις ἦρξαν. Τὸ μὲν οὖν ἐξ ἀρχῆς ἐκ Σικελίας ἦλθε. Τῶν δὲ Ἀθήνησιν Κράτης πρῶτος ἦρξεν ἀφέμενος τῆς Ἰαμβικῆς ἰδέας καθόλου ποιεῖν λόγους ἢ μύθους. CRA-

CRATINUS Callimedis F. Atheniensis, priscæ Comœdiæ Poëta Horatio laudatus una cum Eupolide atque Aristophane. Novies vicisse & XXI. Comœdias composuisse affirmat Svidas. Idem numerus confirmatur ab Anonymo περὶ κωμῳδίας qui præmittitur Aristophani. Sed longe plura ejus dramata eidem Meursio in Bibliotheca Attica, Kœnigio in Bibl. Hertelio Grotioque in Fragmentis Comicorum annotata sunt:

Ἀρχίλοχοι sive ut Laërtius in procem. sect. 12. Ἀρχίλοχος: (male apud Hesychium in ἔδουλε, Κρατῖνος Ἀνιλέγω pro Ἀρχιλόχῳ) Plutarch. in Cimone, Clemens I. Strom. p. 280. ubi Ἀρχιλόχειοι legitur: Harpocrat. Pollux VII. 11. (ubi male Ἀρχίλοχος pro ἐν Ἀρχιλόχοις) Harpocrat. in ἰθύφαλλοι, Athen. Stephanus Byz. fragmento de Dodone. Svid. & Apostol. in Διὸς ψῆφος.

Βουκόλοι, Athen. Svid. in ἀνδρακάς.

Βούζιγες, Pollux X. 23.

Γείτονες, Pollux VII. 33.

Γλαῦκος, Athen.

Δηλιάδες, Athen. Hesych. Scholiastes Comici ad Vesp. Svidas. in ῥαζεῖν.

Διδασκαλίαι (Svid. in ἀναρύττειν.)

Διονυσαλέξανδρος, Svid in βῆ & ἀνεπάγγελος. Etymol. M. in βῆ. Athen. & Pollux.

Δραπέται sive Δραπέτιδες. Hesych. & Etymol. M. in ἀγερσικύβηλος Etymol. M. in ἀπόπατος, Athen. Svidas in κυβηλίζειν, ὄνος ὕεται, ὧδε. Zenobius V. 67. VI. 24. Harpocrat in ἱερὰ ὁδός.

Ἐμπιπράμενοι, Clemens Alex. 6. Stom.

Ἔρίφια, Pollux & Hesych. nisi utrobique legendum Περιφίοις pro Ἐριφίοις.

Εὐμένιδες (nisi Εὐνειδῶν apud Schol. Aristophanis legendum pro Εὐμενίδων Vide Meursii Atticas lectiones V. 10.)

Εὐνεῖδαι. Stob.

Ἥρωες, Pollux X. 17. Svid. in ἀνεκάς.

Θράσων, ut Meursius monet legendum apud Hesych. in ἀπέφρησαν.

Θρᾶτται. (In has scripsit Callistratus, teste Athenæo) Plutarch. Pericle. p. 160. Pollux, Hesych. Scholiastes Eurip. in Hecubam & Svid. in ὀκτώπουν. Harpocrat. in ἀρκυωρός.

Ἰλιάδες, Hesych. in Αἰθρία.

Κλεοβουλῖναι Pollux X. sect. 105. (Confer Menagium de mulieribus Philosophis. p. 8.) sive Κλεοβουλίνη, ut Pollux, VII. sect. 41. Hephæstion. enchirid.

chirid. Laërtius Lib. I. 89. Hesych. Scholiastes Comici ad aves, Zenobius V. 14. proverb. Athen.

Κρῆσσαι, Hesych. in κωνῆσαι.

Λάκωνες, Clem. Alex. 6. Strom. p. 619.

Μαλθακοὶ, Etymol. M. in κάβαισος, Pollux, Athen. Svid. in κύλλε πήραν, Constantinus Porphyrog. c. 23. de administrando imperio.

Νέμεσις, Pollux, Athen. Stephanus Byz. in ψύρα, Scholiastes Theocriti Idyll. XI. & Comici ad aves. Plutarch. Pericle p. 153.

Νόμοι, Pollux, Hesych. Athen. Svid. in ἀλώπηξ, Schol. Comici ad Equites.

Ὀδυσσεῖς, Svid. Athen. Pollux, Hephæstion Enchirid. Priscianus Lib. XVIII. Platonius de differentiis Comœdiar. Schol. Comici ad Plutum.

Πανόπται, Schol. Comici ad Nubes & vespas. Hephæstion, Svid.

Πλοῦτοι, Pollux, Athen. Stob.

Πυθαγορίζουσα sive πυθαγορίζοντες vel πυθαγορικοὶ Laërtius VIII. 37. Svid. in Ξενοφάνης.

Πυλαία, Svid. in ἀμύνασθαι & ἔνερον. Hesych. Maximus in Dionysii Areopag. Epist. 8. Schol. Comici ad Pacem. Photius in Lexico MS. apud Clariss. Kusterum ad Svidam in ζωπύρου.

Πυτίνη, quam ultimam egit & vicit anno ætatis 97. Olymp. 89. 1. cum ebriositatis convitium cujus ab Aristophane insimulatus fuerat removere à se voluisset. Lucian. in longævis, Svid. in κωδίων & ἀράχνη. Laudant præterea Athen. Pollux, Clemens 6. Strom. Plutarch. in Antiphonte & lib. 2. sympos. c. 1. p. 634. Schol. Comici ad Equites & Pacem, Sophoclis in Ajace. Svid. in δεσμώτης.

Σάτυροι, Scholiastes Aristoph. argumento equitum, unde constat actam hanc fabulam Olymp. 88. 4.

Σέριφοι, sive rectius Σερίφιοι. Svid. Hesych. Pollux, Stephanus Byz. Hephæstion, Schol. Comici ad Vespas.

Ταραντῖνοι Laërtius VIII. 37. Svid. in Ξενοφάνης.

Τροφώνιος, Harpocrat. Pollux, Hephæstion, Athen. Svidas in αἱρεῖσθαι.

Χειμαζόμενοι, Scholiastes Aristoph. in argumento Acharnensium, unde patet hanc fabulam actam Olymp. 86. 1.

Χείρονες. Schol. Luciani T. 1. p. 19. Zenobius 2. 66. proverb. & 5. 81. Svid. in πανδελετίους & alibi, Laërt. I. 62. Athen Pollux, Plutarch. Pericle. Hephæstion. Schol. Comici ad nubes & Vespas. Schol. Thucydidis lib. VIII.

Ψευ-

ψευδυποβολιμαῖ@. Laërt. III. 28. Sed videtur esse Cratini junioris cui ὑποβολιμαῖον tribuit Pollux.

Ψηφίσματα. Harpocrat. in ἀρκτεῦσαι nisi pro Cratino ibi legendnm Craterus. Vide Maussaci notas.

Ὧραι. Hesych. Harpocrat. Hephæstion, Pollux, Athen. Scholiastes Luciani T. I. p. 4. & Comici ad Aves. Svidas tum alibi tum in παιδικά, ubi male, Κρατῖν@ δὲ ὀρᾶς pro ἐν ὥραις, notante doctissimo Kustero.

Incertum est hujusne Cratini scriptis annumeranda & inter Comœdias referenda sit Θετ]αλῶν πολιτεία laudata ab Athenæo. Sane facit hoc Hertelius, apud quem uti apud Grotium quoque Cratini fragmenta ubi lubebit videbis. Vixit annos XCVII. teste Luciano in Μακροβίοις. Laudatur & à Svida in Λέρνη & ὄνȣ πλόκαι. Vide & Zenobium in proverbio Ἐπειȣ̃ δειλότερ@, & Horatium Lib. I. Epist. 19. Tzetzen Chil. XI. hist. 375. In Cratinum scripserat olim commentaria Lycophron Poëta & Grammaticus. Et Galenus testatus est se composuisse libros tres τῶν παρὰ Κρατίνῳ πολιτικῶν ὀνομάτων. Perstringit Cratinum Aristophanes in Equitibus. Vide Svidam in ἀφέλεια.

CRATINUS *JUNIOR* itidem Comicus fuit, cujus Comœdiæ à Meursio in Bibl. Attica observatæ hæ sunt:

Γίγαντες, Athen. Hesych.

Θηραμένης, Athen.

Ὀμφάλη, Pollux, Athen.

Τιτᾶνες, Athen.

Ὑποβολιμαῖ@, Pollux VII. 33. ψευδυποβολιμαῖ@ Laërtio III. 28.

Χείρων. Athen. Hesych. in αὐτόφυρτοι, Scholiastes Sophoclis ad Oedip. Colon. Zenobius V. 9. proverb.

CRITONIS Comici Μησσηνία à Polluce, φιλοπράγμων ab Athenæo allegatur. Αἰτωλοί ab eodem Polluce IX. sect. 15.

CROBYLUS. Vide infra in *Hegesippo*.

DAMOXENUS Atheniensis, Comicus, ex cujus συντρόφοις locum prolixum affert Athenæus Lib. III. quem latine reddit Grotius in Excerptis Comicorum pag. 698. Ab eodem Athenæo Lib. XI. laudatur etiam ejusdem Damoxeni ἀυτὸν πενθῶν.

DEMETRIUS antiquæ Comœdiæ Poëta inter viginti alios Demetrios à Laërtio nominatur Lib. V. sect. 85. Ejus Ἀρεοπαγίτην laudat Athenæus, Σικελίαν Ælianus Lib. XII. de animal. c. 10. præter eundem Athenæum & Etymologicum magnum in Ἔμμηροι, Hesych. in ἐμπήρȣς ut ex vitioso

tioso codice ibi descripsit, quod rectius ipse suo loco scripserat ἐμμήρους. Vide Rich. Bentleji Epist. ad Millium p. 38.

DEMONAX Comicus, cujus hoc est apud Stobæum p. 113. florileg. edit. Grotii:

Θνητοὶ γεγῶτες μὴ φρονεῖθ' ὑπὲρ θεούς,
Supra Deos ne sapite, mortales sati.

DEXIPPI Comici Θησαυρὸς allegatur à Svida in Κωρυκαῖος.

DIDYMI Grammatici Alexandrini λέξεις κωμικὰς laudatas ab Hesychio itidem Alexandrino in proœmio lexici, notat Johannes Pricæus in indice scriptorum ab Hesychio allegatorum. Sed de Tragicis vocibus singulari opere egit Didymus, ut supra in notitia Tragicorum observavi, de Comicis vero Theon. Ita intelligenda Hesychii verba, non ut de utrisque (Comicis & Tragicis) uterque, sed de alterutro genere unus egerit: Οἱ δὲ τὰς κωμικὰς λέξεις ἰδίᾳ συντεθείκασι, καὶ τὰς τραγικὰς, ὡς Θέων καὶ Δίδυμος καὶ ἕτεροι τοιοῦτοι.

DINOLOCHUS Comicus. Vide quæ supra in notitia Tragicorum, in *Demologo*.

DIOCLES Atheniensis, vel ut alii, Phliasus, inter Poëtas veteris Comœdiæ, Sannyrionis & Philyllii æqualis fuit. Ejus Dramata memorata veteribus hæc sunt:

Βάκχαι, Athen. Svid. Pollux X. sect. 78.
Θάλαττα (meretricis hoc nomen) Athen. Svid.
Κύκλωπες. Vide supra, in Callia.
Μέλιτται, Athen. Pollux, Hesych. Svid.
Ὄνειροι, Svid.
Ὀρέστης, Svid.

Is ipse fortassis est Diocles, de quo idem Svidas in ξυλυφίων & ὀξύβαφον, quod primus invenerit instrumenta lignea pulsatilia.

DIODORUS SINOPENSIS, Comicus, cujus apud Athenæum & Svidam memorantur:

Αὐλητρίς,
Ἐπίκληρος,
Πανηγυρισταί.

DIONYSIUS Senior, Siciliæ Tyrannus Comœdias scripsisse à Svida traditur.

DIONYSIUS Sinopensis Comicus quem circa Olympiadem centesimam vixisse verisimile est, laudatur ab Athenæo in Ἀκοντιζομένῳ, Ὁμωνύμοις & Σωζούσῃ. His adde Ταξιάρχας è Svida in Φορμίων.

DIO-

DIOXIPPUS Atheniensis, Comicus, cujus Dramata apud Athenæum & Svidam memorata:

Ἀντιπορνοβοσκός,
Διαδικαζόμενοι,
Ἱστοριογράφος (confer Vossium de Historicis p. 359.)
Φιλάργυρος.

DIPHILUS teste Strabone Libro XII. p. 546. Sinopensis, novæ Comœdiæ Poëta, auctor dramatum C. γνωμικώτατος * χαρίεις & κωμικώτατος judicio Clementis Alexandrini, etsi frigiditatem ejus perstrinxit jam olim Gnathæna. Cœnanti enim apud se & frigidam laudanti *non mirum*, inquit, *ego enim aquam frigefacio injectis in lacum tuarum Comœdiarum Prologis*, ut refert Athenæus Lib. XIII. Laudatur Diphilus à Clemente Alex. Auctore Scholior. ad Iliad. ί. v. 122. Nomina Dramatum Diphili quæ apud veteres memorantur, hæc fere sunt:

Ἄγνοια, Athen.
Ἀδελφοὶ, Athen. Pollux. Stob.
Αἱρεσίτευχος, vel Αἱρεζιτειχεὺς ἢ Εὐνοῦχος, Athen.
Ἀμαστρίς,
Ἀνασωζόμενοι, Athen.
Ἄπληστος, Athen.
Ἀποβάτης. Harpocrat.
Ἀπολείπουσα, Athen. Poll.
Βαλανεῖον, Ahen.
Βοιώτιος, Athen.
Γάμοι, Athen.
Διαμαρτάνουσα, Athen.
Ἑκάτη, Athen. Pollux.
Ἑλενηφοροῦντες (Hertelius è corrupto Athenæi VI. p. 223. codice Ἑλιωνηφοροῦντες.
Ἐμπόριον, sive ut Casaubono scribendum videbatur, Ἔμπορος. Athen.
Ἔμπορος, Athen. & Harpocrat. apud quem male in ναύκληρος scriptum erat ἐν πόῤῥω pro ἐμπόρῳ.
Ἐναγίζοντες, Athen. Schol. Aristoph. ad Equites v. 1008.
Ἐμπιδικαζόμενος, Pollux.
Ἐπίκληρος. Pollux.
Εὐνοῦχος ἢ Στρατιώτης. Athen.
Ζωγράφος, Athen. Stob.
Ἡμέραι, Zenobius IV. 18.
Ἡρακλῆς, Athen.
Ἥρως, Athen.
Θησαυρὸς, Stob.
Θησεὺς, Athen. Δίφιλος ὁ τὴν Θησηΐδα ποιήσας laudatur à Scholiaste Pindari ad Olymp. ί. p. 127.
Κιθαρῳδὸς, Pollux.
Κληρούμενοι (quam Comœdiam imitatum se testatur Plautus in Casina.)

* Apud Clementem V. Strom. p. 611. pro γνωμικώτατα Eusebius præparat. Evangel. p. 690. legit γενικώτατον ut referatur ad πατέρα *communem omnium Parentem* DEUM, quod probatur viro insignis eruditionis Joanni Pottero ad Justinum Martyrem de Monarchia p. 172.

Λήμνιαι, Athen.
Μαινόμενος. Pollux. X. sect. 18.
Μνημάτιον, Athen.
Παιδερασταὶ, Athen.
Παράσιτος, Athen.
Πελιάδες, Athen.
πιθραύστης vel Πιθαύστης Athen.
πολυπράγμων, Athen.
πύῤῥα,
σαπφώ, Athen.
σικελικός. Pollux IX. sect. 81.
στρατιώτης,
συναποθνήσκοντες, (hanc Plautus in *commorientibus* expresserat; & Terentius imitatus est in Adelphis.)
σύντροφοι. Harpocrat.
συνωρὶς, Harpocrat.
Τελεσία,
Τιθραύστης,
Φρέαρ. Stob.

Fragmenta hujus Diphili videas licet apud Hertelium, Grotiumq;. Alius Diphilus qui ante Eupolidem scripsit & integro Dramate perstrinxit Bœdam (Βοιδᾶν) Philosophum teste Scholiaste Aristophanis ad Nubes p. 64. Alius Diphilus Tragœdus qui Pompejum M. perstrinxit ut dixi in notitia Tragicorum. De eo Lipsius Lib. I. Var. Lect. c. XI. Alius Diphilus cujus Mechanica memorat Vitruvius præf. Lib. VII. Alius Diphilus Crassi scriptor & lector apud Ciceronem I. de Oratore. Alius Diphilus Laodicensis, qui scripsit in Nicandri Theriaca teste Athenæo, à quo etiam allegatur Diphilus Siphnius περὶ τῶν προσφερωμένων τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ὑγιαίνουσι Alius denique Diphilus sacerdos apud Plutarchum Demetrio p. 893. 911.

ECDORUS Comicus in testimonium citatur à Stobæo in florileg. p. 365. edit. Grotii.

ECPHANTIDES in *Satyris* allegatur ab Athenæo Lib. III. Hic Comicus propter parum luculentum scribendi genus dictus est Καπνίας, teste Hesychio in hac voce. Adde Maussacum ad Harpocrationem p. 402. & Colomesium ad Gyraldum p. 179.

EPHIPPUS, Mediæ Comœdiæ Poëta. Vide quæ supra in Notitia Tragicorum, & infra in Philippo.

EPICHARMUS veteris Comœdiæ Poëta de quo vide quæ in eadem Tragicorum Notitia, Supra cap. XIX.

EPICRATES Ambraciotes mediæ Comœdiæ Poëta cujus laudantur dramata:

Ἀμαζόνες,
Ἀντιλαΐς, Athen. XIII. p. 570. quod drama antiquius est omnibus scriptis *Anti* præ se ferentibus, quæ tam sollicite duobus voluminibus collecta sunt ab Adriano Bailleto.
Δύσπρακτος,

Ἐμπο-

Ἔμπορος,
Χορές. Vide Svidam atque Athenæum.

Fragmenta apud Hertelium & Grotium, qui p. 669. ἐπικράτην fabulæ nomen perperam ponit, cum sit Poëtæ. Locus est apud Athenæum Lib. II. Sed apud Pollucem lib. IV. sect. 121. pro Ἐπικράτης ὁ Κωμῳδιδάσκαλος, viri docti è Falkenburgii Codice legunt Φερεκράτης.

EPIGENES Sicyonius. Vide supra notitiam Tragicorum.

EPILYCUS Comicus cujus Κοραλίσκον laudat Athenæus Lib. IV. atque ita legit Svidas in Ἐπίλυκος, etsi Lib. XIV. apud Athenæum editur Φωραλίσκος. Idem Svidas in Κράτης Epilycum testatur fuisse Cratetis qui veteris Comœdiæ Poëta fuit fratrem, ut adeo Epilycus quoque antiquæ Comœdiæ Poëtis sit accensendus. Sed eo in loco Epilycus iste à Svida dicitur Poëta Epicus, forte per lapsum memoriæ vel quod Heroicum poëma etiam Epilycus iste composuit.

EPITHERSES Nicænus Grammaticus scripsit de vocabulis Comicis & Tragicis, ut jam supra notare me memini è Stephano Byz. in Νίκαια. Similiter voces Comicas illustrarunt Galenus, Palamedes, Theon, de quibus infra. Pro Ἐπιθέρσης male Θέρσις apud Erotian. in ἄμβην.

ERATOSTHENES Cyrenæus scripsit libros περὶ ἀρχαίας Κωμῳδίας, memoratos Athenæo, Scholiaste Aristophanis, Svidæ & Galeno præf. ad glossas Hippocratis: in illis res & verba in antiquæ Comœdiæ Poëtarum dramatis occurrentia explicavit, ut ex Galeni glossis in Hippocratem notatum Johanni Wowerano Lib. de Polymathia c. 14. Septimum illius operis Librum laudat Harpocration in μεταλλεῖς. Idem opus respicitur à Cicerone Lib. VI. Epist. 1. ad Atticum ubi Eratosthenem laudat, & à Plutarcho p. 785. an seni gerenda Resp.

ERYPHUS Comicus integros versus Antiphanis descripsisse arguiter apud Athenæum. Ejus fabulæ:

Αἴολος,
Μελίβοια,
πελταστής.

Vide Hertelium in sententiis Comicorum, & A. Schottum IV. 9. Observatt. humanarum.

EVAGES Hydreates. Steph. Byz. in ὕδρεα.

EUBULIDES. Vide supra in notitia Tragicorum.

EUBULUS Atheniensis, antiquæ & mediæ Comœdiæ quidam veluti terminus ac limes, ut est apud Anonymum Olympiadum descriptorem ad Olympiadem 101. annum 1. Mediæ Comœdiæ poëta dicitur Ammonio

monio in ἔνδον Dramata XXIV. Svidas, Athenæus ei tribuit quinquaginta. Utrumque numerum excedunt nomina fabularum obſervata à Joh. Meurſio in Bibl. Attica:

Ἀγκύλων, Athen.
Ἀγχίσης, Pollux.
Ἀμαλθεία, Athen.
Ἀμφίβολος, Pollux, Athen.
Ἀναζωζόμενοι, Athen.
Ἀντιόπη, Athen.
Ἄστυτοι, Athen.
Αὔγη, Athen.
Βελλεροφόντης, Athen.
Γανυμήδης, Athen.
Γλαῦκος Harpocrat. Pollux.
Δαίδαλος, Athen.
Δάμαλις α', β', Svid. in ἀσκωλιάζειν.
Δευκαλίων Athen.
Διογένους πρᾶσις, Laërtius VI. 30.
Διόνυσος ἢ Σεμέλη. Clemens Alex. 7. Strom. p. 716. Athen. Svid. Zenobius IV. 66. proverb.
Εὐρώπη, Athen.
Ἠχὼ, Athen.
Ἰάλιμος, Athen.
Ἰξίων, Athen.
Ἴων, Athen. Pollux.
Καλαθηφόροι, Ammon. in ἔνδον.
Κάλλαισχρος, Athen.
Καμπυλίων (Svid. in Μάνερως, & ἀνιακκάς. Athenæus qui Lib. XI. teſtatur hanc fabulam, ab aliis tributam Araroti Ariſtophanis F.
Κατακολλώμενος, Athen.
Κέρκωπες, Athen.
Κλεψύδρα, (ſcorti nomen) Athenæus XIII. p. 567.
Κορυδαλὸς Phrynichus in hac voce.
Κυβευταὶ, Pollux VII. 33. cui loco addendus Rich. Bentlejus Epiſt. ad Millium p. 40. Meminit præterea Heſych. Athen. & appendix proverb. Vaticana 2. 69.
Λάκωνες ἢ Λήδα, Athen.
Λυδία, Athen.
Μήδεια, Athen.
Μυλωτρὶς, Athen.
Μυσοὶ, Athen.
Ναννίον, Athen. XIII. p. 568. ex quo loco patet à quibusdam male hoc drama Philippidi tributum fuiſſe.
Ναυσικάα, Athen.
Νεοττὶς ſive *pullaſtra*. Athen.
Ξοῦθος, Schol. Euripidis ad Medeam v. 613.
Ὁ δυσσεὺς ἢ πανόπται, Athen.
Οἰδίπους, Athen.
Ὀλβία, Athen.
Ὀρθάνης, Athen.
Πάμφιλος, Athen.
Παννυχὶς, Athen.
Παρμενίσκος. Pollux.
Πέλοψ, Athen.
Πορνοβοσκὸς, Athen.
Προκρὶς, Athen.
Προσουσία ἢ Κύκνος, Athen.
Σεμέλη ἢ Διόνυσος, Vide ſupra in Διόνυσος.
Στεφανοπωλίδες, Athen.
Σφιγγοκαρίων, Athen.
Τιτθαὶ, Athen.

Τιτᾶ-

Τιτᾶνες, Athen.
Τύραννος, Athen.
Φοῖνιξ, Athen.
Χάριτες, Athen.
Χρυσίλλα. Athen.
Ψάλτρια. Athen.

Apud Hertelium & Grotium fragmenta insigniora hujus Eubuli leguntur. Eidem Hertelio p. 537, memoratur Eubuli Δόλων, Μετακολλώμενος, Ὀρτάχνη & Τήθαι. Sed Τήθαι corruptum ex Τιτθαῖς, Ὀρτάχνη ex Ὀρθάνη, Μετακολλώμενος eadem cum Κατακολλωμένω.

EUDOXUS Siculus. Laërt. VIII. 90. Ejus Ναύκληρος. Poll. VII. sect. 201.

EVETES Comicus memoratur Svidæ in Ἐπίχαρμος.

EUNICUS Comicus cujus Ἄντεια (scorti hoc nomen) ab aliis tributa Philyllio. Vide Athenæum XIII. p. 567. & 586. Supra in ÆNICUS. Eunicus ἐν Ἀντίδι allegatur à Polluce X. sect. 100.

EUPHORION Chalcidensis. Vide quæ supra in notitia Tragicorum.

EUPHRONIS Comici hæc Dramata laudantur Athenæo, Stobæo & aliis:

Ἀδελφοὶ,
Αἰσχρὰ,
Δίδυμοι,
Θεῶν Ἐκκλησία,
Θεωροὶ,
Μοῦσαι,
Παραδιδομένη,
Συνέφηβοι.

Fragmenta vide apud Hertelium, Grotiumque. Alius Euphron qui de re rustica scripsit, nisi apud Columellam pro *Euphrone* legendum ex Varrone & Plinio Euphranis.

EUPOLIS Atheniensis, Cratini imitator, Comœdiæ veteris Poëta clarus Olympiad. LXXXVIII. Svida teste docuit fabulas XVII. decies victor. Sed Meursio in Bibliothecâ Atticâ observata dramatum ejus nomina plura quam viginti:

Αἶγες, Plutarchus IV. I. sympos. Macrobius VII. 5. Erotianus in πρόμαλον & σελαχίοισι, Priscianus Lib. XVIII. Scholiastes Comici ad Vespas, Hesych. Pollux, Etymol. M. Athen. Svidas in χρή.

Ἁλιεῖς, Pollux X. sect. 98. Sed ibi Codices MSS. pro ἁλιεῦσιν exhibent εἵλωσιν, ut in præclara sua Pollucis editione politissimi vir ingenii Ti. Hemsterhusius annotavit.

Ἀστράτευτοι, ἢ Ἀνδρόγυνοι Svid. in Εὔπολις, Laërtius III. 7. Hephæstion Enchirid. Athen. Scholiastes Comici ad Pacem & aves.

Αὐτόλυκος, α', β'. Pollux, Scholiastes Aristoph. ad nubes. Avtolycus primus habitus prætore Aristione, Olymp. LXXXIX. 4. Vide Athe-

 næum

næum V. p. 216. Autolycus secundus è priore διεσκευασμένος. Galen. I. in librum περὶ διαίτης ὑγιεινῆς. T. 5. edit. Basil. p. 38.

Βάπται, Ammonius in ὑπάγειν, Hesych. Harpocrat. Athen. Platonius de different. Com. Scholiastes Juvenal. 2. 92. Hephæstion Enchirid. Pollux, Priscian. Lib. XVIII. & de metris. Themistius Orat. 7. f. 110.

Δῆμοι, Plutarch. in Camillo & Pericle, p. 153. 165. Pollux Athen. Svid. in ἀργύρειος Aphthonius c. περὶ ἠθοποιίας, Priscianus Lib. XVIII. Schol. Aristophanis ad Acharnenses, proferens locum quem emendat Christianus Wasius in senario sive libro erudito de licentia veterum Poëtarum p. 240. Fortasse etiam ex hoc dramate petita sunt quæ Eupolidis de Pericle affert Diodorus Sic. lib. 12. & respicit Lucianus in Nigrino T. I. p. 24. Comicum laudans & Cicero 3. de Oratore & in Bruto c. 9. & 15. Male ἐν δόμοις pro δήμοις Ammon. in τύραννος & Stob. serm. 35. Eustathius ad Odyss. ζ. p. 251.

Δραπέται, Etymol. M. in ἀφαδός.

Δυάς, Pollux IX. 4.

Εἵλωτες, Athen. Pollux. Vide & supra in ἁλιεῖς.

Κλοπαὶ, Erotianus in ἡδύσμασι.

Κόλακες Acta est Archonte Alcæo Olymp. LXXXIX. 3. ut testatur Athenæus V. p. 218. (in Hephæstione male igitur Κόρακες) Pollux, Svid. Phrynichus in Ἐνδυμίωνι. Harpocrat. Laërtius IX. 50. Macrobius VII. 15. Schol. Comici ad Nubes & Pacem. Plutarchus VII. 1. Sympos.

Λάκωνες, Erotianus in μυττωτόν. Respicit Plutarchus in Cimone & Anonymus in argumento in Cimonem Aristidis.

Μαρικᾶς (male Μαρία apud Erotianum in ψάγδας) Aristophanes nubibus, Plutarchus Nicia, p. 525. Ælianus XII. 30. Var. Harpocrat. Stephanus Byz. Hesych. Pollux, Athen. Quintil. I. 10. Scholiastes Æschyli ad Pers. Sophoclis ad Oedipum Col. & Aristoph. ad Plutum & Nubes.

Νουμενίαι, Schol. Aristophanis in argumento Acharnens.

Πόλεις, Athen. Harpocrat. Pollux, Stephanus Byz. Schol. Comici ad ranas, Acharnens. Vespas.

Πρόδαμος (hanc inter Eupolidis dramata refert Meursius è Quintiliani Lib. I. c. 10.

Προσπάλτιοι, Athen. Priscian. Lib. XVIII. Scholiastes Comici ad Nubes, Vespas & aves. Confer Casaubonum ad Athenæi Lib. VII. c. 22.

Πύλαι, Schol. Comici ad aves.

Στεφανοπώλιδες, Athen. Lib. IX. licet eo in loco Eubulum pro Eupolide legit Casaub.

σφίγ-

σφίγγες, Svid. in νεανισκεύεται.

Ταξίαρχαι sive Ταξίαρχοι (Svid. in ὄνος ἀκροᾶται σάλπιγγος) Pollux, Athen. Ammonius in ἀμυγδαλῆ, Scholiastes Aristoph. ad aves.

ὑβρεισοδίκαι, Ptolemæus Hephæstionis Lib. VI. apud Photium.

φίλοι, Athen. Pollux, Harpocrat. Ammonius in χισταὶ, Scholiastes Aristophanis ad Acharnenses. Casaubonus VI. 19. ad Athenæum.

χρυσογένης vel χρυσογονεῖς, vel χρυσοῦν γένος, α, β'. Harpocrat. *P*ollux, Etymol. M. Svid Athen. Hephæstion Enchirid. Priscianus de metris Comicis, Zenobius 2. 19. proverb. & *6. 2.*

Fragmenta hujus Eupolidis exstant apud Grotium & Hertelium cui p. 293. memorantur inter alia Eupolidis δημιοπράται eidem προσπαίτειοι dicuntur pro προσπαλτίοις. Galeni libri περὶ τῶν παρ' Εὐπόλιδι πολιτικῶν ὀνομάτων perinde ut ipsius dramata Eupolidis intercidérunt. De morte Eupolidis utrum ab Alcibiade quod in Baptis eum perstrinxerat dejectus fuerit in mare, quod negavit Eratosthenes, vide quæ viri docti ad Ciceronis Lib. VI. Epist. I. ad Atticum, & Vossius in Arte Historica c. IX. Servum ejus Ephialten cum dramata quædam Domino suo surripuisset, à cane ipsius correptum & interfectum narrat Ælianus Lib. X. de animalibus c. 41. Alius junior Comicus Eupolis in διαιτῶντι allegatur à Polluce VII. sect. 168. De hoc fortassis intelligendus Ovidius in Ibin v. 532. & Epigramma lib. 3. Anthologiæ, ubi legas primam ejus connubii noctem eandem novissimam vitæ exstitisse.

EVETES & EVXENIDES Comici antiquissimi, qui Athenis docuerunt fabulas eodem tempore quo in Sicilia Epicharmus. Svid in Ἐπίχαρμος.

EVSCHEMUS ἐν Ἐμπολῇ. Athen. XIII. p. 571.

EUTHYCLES ἐν Ἀταλάντῃ laudatur à Svida ἑβδόμος βοῦς. Scholiastes quoque Aristophanis ad aves memorat τὸν τὰς Ἀταλάντας γράψαντα.

GALENUS Medicus πολυμαθέστατος inter alia scripserat librum εἰ χρήσιμον ἀνάγνωσμα τοῖς πεπαιδευμένοις ἡ παλαιὰ κωμῳδία, ut ipse refert ingenii sui monumenta recensens T. 4. p. 368. sive, *num utilis sit Comœdiarum lectio*, ac præterea τῶν ἰδίως κωμικῶν ὀνομάτων παραδείγματα *Exempla vocum proprie Comicarum.* Tum de vocibus politicis Aristophanis Cratini & Eupolidis libros IX.

GERMANICUM Drusi F. Comœdias Græcas reliquisse testatur Svetonius, in Caji Imperatoris vita c. 3.

GLAUCO Comicus, cujus πρέσβεις memorantur in argumento Vesparum Aristophanis.

HEGEMON Thasius cognomento Φακῆ sive *lenticula* inter veteris Comœdiæ Poëtas à nonnullis habitus est teste Athenæo Lib. I. p. 5. Epicharmi æqualis fuit, ut idem Athenæus auctor est Lib. XV. c. 16.

HEGESIPPUS mediæ Comœdiæ Poëta, patriâ Tarentinus & à capillis retortis Κρωβύλυ cognomentum teste Svida nactus. Ejus Ἀδελφοὶ & Φιλέταιροι ab Athenæo allegantur. Vide Vossium de Historicis Græcis pag. 372. ubi & de aliis Hegesippis. Laudat præterea Athenæus Crobyli Comici, nescio an ejusdem, Ἀπαγχόμενον, Ἀποδειπνοῦσαν, Ἀπολείπουσαν & ψευδυποβολιμαῖον. Allegatur & Crobylus à Svida in ὀψοφαγία & Harpocratione in ὀτιχιλίας.

HENIOCHUS Atheniensis, itidem mediæ Poëta Comœdiæ, laudatus à Stobæo serm. 39. & aliis. Svidas hæc ejus dramata recenset, quorum nonnulla etiam ab Athenæo allegantur:

Γοργόνες, Athen. Svid.
Δὶς ἐξαπατώμενος, Svid.
Ἐπίκληρος, Svid.
Θωρύκιον, Svid.
Πολύευκτος, Athen. Svid.
Πολυπράγμων, Athen Svid.
Τροχίλος, Athen. Svid.
Φιλέταιρος. Svid.

Apud eundem Svidam in πολύευκτος male legitur Ηνίοχον esse drama Polyeucti Comici, cum certissimum sit πολύευκτον esse drama Comici Heniochi. Fuit sane Polieuctus Sycophanta quidam contra quem dixit Dinarchus laudatus Svidæ in παλιναίρετος, tum alius hoc nomine homo itidem pessimus, de quo idem Svidas suo loco.

HEPHÆSTIONIS Grammatici Alexandrini λύσεις Κωμικῶν καὶ Τραγικῶν ἀπορημάτων Svidas memorat.

HERACLIDES Κωμῳδιῶν ποιητὴς cujus versus quosdam laudat Athenæus Lib. XII. p. 534. Meminit & Zenobius VI. 34. & Eustathius ad Odyss. Δ. p. 144.

HERACLITUS quem ἐν τῷ ξενίζοντι Ἑλένην laudat Athenæus. Lib. X. p. 414. Comicis recte à me annumerabitur, nisi nomen sit corruptum, quod in antiquioribus Athenæi editionibus legitur Ηράγκειτος

HERMIPPUS veteris Comœdiæ Poëta, * Atheniensis, Myrtili, de quo infra, frater altero oculo mancus, auctor dramatum quadraginta, ut Svidas notavit. Ex his allegantur in veterum scriptis:

Ἀθη-

* Aspasiæ impegit dicam violatæ religionis teste Plutarcho, in Pericle p. 169.

Ἀθηνᾶς γοναὶ, Etymol. M. in ἀρναῖος, Svid. in ἀνθέων & ἦ δ' ὅς.

Ἀρτοπώλιδες, Hesych. Pollux, Athen. Svid. in ἀγῆλαι Schol. Euripidis ad Medeam & Aristophanis ad nubes.

Δημόται, Athen. Hesych. Pollux. Svid. in λεπτολογία & ὁ Φροντὶς ἱπποκλείδη.

Δίμετροι. Vide infra in ἴαμβοι.

Εὐρώπη, Svid. in ῥέζειν.

Θεοὶ, Pollux. Hesych. Stephanus Byz. in Τάναγρος, Athen. Scholiastes Comici ad Vespas & aves.

Θεσμοφόροι Pollux. Lib. X. c. 26. Sed hæc inter fabulas Hermippi Comici male â Meursio refertur, respicit enim Pollux opus Hermippi Smyrnæi in plures libros distributum de legislatoribus.

Ἴαμβοι, (Athenæus Lib. III. & XV.) Δίμετροι (Schol. Aristophanis ad Plutum) Τρίμετροι (id. ad aves.)

Κέρκωπες, Athen. Hesych. Scholiastes Aristoph. ad aves.

Κόθορνοι, Pollux VII. 33.

Μοῖραι Athen. Lib. X. XI. & XV. Pollux. Svid. in ἴακχος. Etiam Hermippus in μύροις laudatur apud Athen. Lib. XI.

Στρατιῶται, Pollux, Hesych. Athen. Schol. Comici ad Pacem. Zenobius 2. 23. proverb.

Τρίμετροι. Vide supra in ἴαμβοι.

Φορμοφόροι. Pollux, Athen. Hesych. Scholiastes Aristoph. ad aves, Svid. in ἀποδεδημηκότες.

Vide Meursium in Bibl. Attica, & Hertelium atque Grotium in Comicorum fragmentis. Jo. Spencerum in notis ad Origenem adversus Celsum.

HERODICUS Cratetius Grammaticus non Comœdias quidem sed Κωμῳδούμενα scripsit, de quibus dixi in Notitia Tragicorum ubi de Asclepiade.

HIPPARCHUS Veteris Comœdiæ Poëta, cujus ἀναζωζομένους & Θαΐδα allegat Athenæus, Ζωγράφον Stobæus: nescio an idem fuerit cujus Αἰγυπτία ἰλιὰς laudatur ab eodem Athenæo Lib. III. Svidas ait dramata ejus fuisse περὶ γάμων.

HIPPOSTHENES in Hippothoonte allegatur â Stobæo serm. 22.

HIPPOTHOON Comicus aliquoties laudatur â Stobæo. Alius Hippothoon qui in Attica regnavit, unde Eleusinam ἄστυρον ἱπποθόωντος vocavit Nicander. Vide Scaligerum ad Chronica Eusebii p. 21. editionis secundæ.

HOMERUS cognomento Sellus, Grammaticus, scripsit Svida

teste περὶ τῶν Κωμικῶν προσώπων sive de personis Comicis, & periochas seu argumenta Comœdiarum Menandri. Apud eundem Svidam in σέλλιος legendum περιοχὰς Μενάνδρου non πρὸ Μενάνδρου.

IBYCUS Rheginus Comicis videtur accenseri ab Æliano VI. 51. de animal. Καὶ Ἴβυκος ὁ Ῥηγῖνος, καὶ Ἀριστέας καὶ Ἀπολλοφάνης ποιηταὶ Κωμῳδίας ᾄδουσιν αὐτόν. Potest tamen & debet illud ποιηταὶ Κωμῳδίας tantum referri ad binos proxime præcedentes Aristeam & Apollophanem, non ad Ibycum, de quo vide sis quæ in Lyricis dixi.

JON Chius. Vide supra in notitia Tragicorum.

JOPHONTIS nomen inter Comicos refertur â Grotio in excerptis p. 876. non quod pro Comico illum haberet vir summus, sed quod vidisset in quibusdam Stobæi codicibus Comœdiam Jophonti tribui, & â Clemente I. Strom. p. 280. ubi ejus αὐλῳδοὶ σάτυροι allegantur, Comicum appellari. Cæterum Tragicus fuit, ut dixi supra, & in codice MS. Stobæi non Comœdiam sed Bacchas Tragœdiæ nomen Jophonti adscriptum Grotius reperit. Fuit & Jophon Cnossius, qui oracula versibus Hexametris reddidit teste Pausania in Atticis p. 84.

LAONIS Comici Διαθήκην allegat Stobæus pag. 505. florileg. edit. Grotii. Versus binos ejusdem Laonis in Laudem Bœotiæ & Bæotorum profert Dicæarchus in vita Græciæ p. 174. edit. Hœschelii.

LEUCON Agnusius veteris Comœdiæ Poëta clarus temporibus belli Peloponnesiaci. Ejus dramata Svidæ memorata: Ονος ἀσκοφόρος, & Φράτορες, qui etiam ab Athenæo & Hesychio allegantur.

LYCIS veteris Comœdiæ Poëta subfrigidus ab Aristophane & aliis exagitatus, notante Svida in Φρύνιχος & Λύκις, Scholiaste Comici ad ranas.

LYCON Scarphensis. Vide Plutarchum Alexandro p. 681.

LYCOPHRON Chalcidensis Tragicus præter alia suo loco â me recensita scripserat etiam περὶ Κωμῳδίας, teste Athenæo Lib. VII. & XI. ubi nonum librum operis illius allegat. Meminit ejusdem operis sub initium Libri XIII.

LYNCEUS Samius Grammaticus, discipulus Theophrasti ac Menandri æqualis, in certamine Comico vicisse apud Svidam traditur.

LYSIADES Comicus an Tragicus, fabulas docuit Athenis Olymp. CXI. 2. Archonte Evæneto, ut è veteri saxo docet Fulvius Ursinus p. 26. Elog. Virorum illustrium.

LYSIPPUS. Vide supra in notitia Tragicorum.

MA-

MACHON Sicyonius, Aristophanis Byzantii Grammatici æqualis, Alexandriæ vixit, sub Ptolemæo Evergete & post: vide Athenæum, & Jonsium de scriptoribus Hist. Philos. p. 167. Ex ejus dramatibus fuere:

Ἄγνοια,

Ἐπιςολὴ,

Χρεῖαι, quæ ab eodem Athenæo allegantur. Fragmenta Machonis leguntur in collectionibus Hertelii & Grotii.

MAGNES Atheniensis, Comœdiæ veteris Poëta memoratus Aristoteli c. 3. Poëtic. & Aristophani in equitibus, Anonymo περὶ Κωμῳδίας qui Aristophani præfigitur, & Svidæ qui novem Comœdias eum docuisse ac bis vicisse testatur. Nomina dramatum Magnetis:

Βαρβιτίδες sive βαρβιτιςαὶ.

Βάτραχοι. Aristoph.

Λυδοὶ, Aristoph. Hesych. & Photii Lex. MS. in λυδίζων.

Ὄρνιθες,

Πιτακίς. Svid. in νῦν.

Ψῆνες. Hesych. in ψηνίζων. Aristoph.

Magnetis νόμȣς laudari à Svida in νῦν existimavit Meursius in Bibl. Attica. Sed locum consideranti apparebit respici locum Platonis ex octavo de legibus paulo ante à Svida productum.

Inter antiquissimos Comicos refertur Magnes à Diomede. Vide infra in *Mullo*, & Bentleii Epistolam Malelæ subjectam p. 32. Alius Magnis sive Magnes Smyrnæus Poëta Epicus libidinosissimus Gygis tempore claruit, cujus ἔπη, in quibus Lydorum virtutem in pugna equestri adversus Amazonas prædicaverat, memorantur apud Svidam in Μάγνης è Nicolao Damasceno. Vide excerpta Peiresciana p. 450. seq.

MEGARICAM Comœdiam per aliquot tempus in pretio fuisse narrat Diogenianus in proverbio γέλως Μεγαρικός.

MELITUS Socratis accusator, Comœdias quoque teste Svida, composuit.

MENANDER Atheniensis, obscurus Poëta priscæ Comœdiæ, de quo idem Svidas mentionem injicit.

MENANDER * Atheniensis alter, novæ Comœdiæ Poëta celeberri-

* Præter Menandros binos Comicos, fuere & alii, ut 3) Menander Smyrnæus victor Olympici certaminis apud Artemidorum IV. 84. nescio idemne IV. 51. 4) Menander ab Alexandro M. interfectus. Plutarch Alex. p. 697. 5) Menander dux ab Atheniensibus in Siciliam missus Olympiade XCII. 2. Plutarch. Nicia p. 536. Idem fortasse cujus meminit in Alcibiade

berrimus CIX. vel CVIII. vel ut Apollodorus in Chronicis, CV. dramatum auctor, octiesque victor, Philemone & aliis deterioribus Poëtis illi sæpius prælatis. Vide Svidam & Gellium Lib. XVII. c. 4. Natus est Olympiade CIX, anno 3. mortuus sive in Piræeo portu submersus, sive alio fato exstinctus (vide Vossium c. IX. artis Histor. p. 52.) Olympiade CXXII. ¾ ætatis LII. Confer prolegomena Græca ad Aristoph. & inscriptionem veterem apud Gruterum p. 1027. num. 2. & Oiselium ad Gellii XVII. 21. Theophrasti optimi Magistri & virtutum vitiorumque notatoris acutissimi disertissimique discipulus, teste Pamphila apud Laërtium V. 36. Ingenio Comico & describendis hominum moribus excelluit, ita ut Aristophani à Plutarcho & toti priscæ Comœdiæ â Dione Chrysost. XVIII. p. 255. præferatur. Et Menander Byzantius apud Scholiasten Hermogenis pag. 38. dubium esse ait utrum vita Menandrum, an Menander vitam expresserit ac depinxerit. ὦ Μένανδρε καὶ βίε, πότερος ἄρ ὑμῶν πρότερον ἐμιμήσατο; Apud Abulpharagium quoque pag. 22. Menandri nomen reponendum, ubi Mayander Comœdiæ inventor celebratur. Prætereo elogia Menandri apud Ovidium 1. Amor. XV. 17. Phædrum * V. 1. Manilium V. 469. seq. Propertium Lib. III. XX. 28. Alciphronem Epist. ult. aliosque quam plurimos. E recentioribus Sam. Petitum ad leges Atticas p. 313. Jac. Gronovium T. 2. Antiqv. Gr. tabula 98. (ubi Menandri Icon Vetus è Fulvii Ursini elogiis p. 33. & sex in Menandrum disticha, quæ creduntur esse Æliani) & Vavassorem p. 88. seq. de ludicra dictione, qui cum Josepho Scaligero præterea contendit Menandrum â Phry-

de p. 211. 6) Menander è ducibus Mithridatis. Plutarch. in Lucullo p. 502. 7) Menander δρυμὸς, Diogenis Cynici discipulus. Laërt. VI. 84. 8) Menander Heracleotes qui de re rustica scripsit teste Varrone & Plinio. 9) Menander Prienæus, qui itidem de re rustica commentatus est. Varro, Plin. Columella. 10) Menander Medicus nescio an ab alterutro duorum præcedentium diversus. Svid. in λεχίδης. Scripsit βιόχρηστα, Plinio laudata. Vide Reines. p. 127. Var. Lect. 11) Menander Byzantius Poëta cujus memini è Scholiis Græcis ad Hermogenem p. 38. Idem forte qui Eratosthenis discipulus fuit. 12) Menander Ephesius, de quo Vossius in Hist. Græcis p. 386. 13) Menander Pergamenus, de quo idem Vossius è Tatiano & Clemente. 14) Arrius Menander JCtus sub Alex. Severo, de quo dixi in Bibl. latina. 15) Cn. Publicius Menander de quo Cic. pro Balbo c. 11. 16) Menander Strategus Nysæorum in numo Valeriani apud Seguinum p. 94. 17) Menander Corinthius de quo Liban. T. 2. p. 211. 18) Menander Rhetor de quo infra lib. IV. 19) Menander Protector de quo infra lib. V. inter Hist. Byzantinæ Scriptores. 20) Menander Medicus in Veteri inscript. apud Gruterum p. 634. 7.

* Menandri luxum in vestibus præter Phædrum perstrinxit etiam Tertullianus c. 4. de pallio: *prorsus si quis Menandrico fluxu delicatam vestem humi protrahat.* Hanc enim lectionem Codicis MSti & antiquarum Tertulliani editionum è *Phædro* asserit Salmasius, cùm Cerda & alii, rectius fortassis, malint *Mæandrico*.

Phrynicho & Thoma Magistro temere postulatum fuisse neglecti Atticismi. Nihil vero notius, quam Terentium Principem latinæ Comœdiæ, Menandri imitatione ita fuisse delectatum, ut *dimidiatus Menander* à Julio Cæsare diceretur, teste Donato in Terentii vita. Sic Menander quoque strenue usus fuit Poëtarum qui ante ipsum scripserant laboribus, ut ostendit olim Aristophanes Grammaticus in παραλλήλοις Menandri eorumque quos imitatus est ἐκλογαῖς, & Latinus in sex libris περὶ τῶν οὐκ ἰδίων Μενάνδρου, tum Cæcilius, quos laudat Porphyrius apud Eusebium X. 3. præparat. Pro Latino Cratinum nescio an ex meliori codice legit Gyraldus. De collatione sententiarum Philistionis ac Menandri dixi infra in Philistione. Fragmenta Menandri & sententias collegerunt Henricus Stephanus, Gvil. Morellus, Hertelius præcipue & Hugo Grotius. Diligentiorem etiam συναγωγὴν exspectamus à V. C. Joanne Clerico, cujus edendæ spem fecit T. IX. Bibl. selectæ p. 185. Adriani Barlandi scholia in Menandri carmina sive dicta memorat Valerius Andreas Bibl. Belg. p. 105. Pleraque etiam Monosticha quæ apud Grotium sine nomine leguntur, ad Menandrum referenda esse intellexi ex collectione sententiarum Menandri Alphabetica quam manu exaratam evolvi in Bibliotheca Gudiana. Menandri Comœdiæ XXIV. explicatæ à *Mich. Psello* memorantur in Antonii Verderii supplemento Bibl. Gesnerianæ è Bibliothecis CPolitanis. *O thesauros*, exclamat Allatius hoc referens p. 69. libri de Psellis. Sed nemo hactenus thesauros illos protulit in lucem. Ac Menandri aliorumque Poëtarum Græcorum poëmata bene multa à Græcis Imperatoribus ob amores & nequitias combusta interiisse scribit. Verba Alcyonii hæc sunt p. 69. editionis Lipsiensis, quam nuper curavit Nobilissimus D. Jo. Burchardus Menckenius: *Audiebam etiam puer ex Demetrio Chalcondyla Græcarum rerum peritissimo, sacerdotes Græcos tanta floruisse auctoritate apud Cæsares Byzantinos, ut integra (illorum gratia) complura de veteribus Græcis poëmata combusserint, inprimisque ea ubi amores, turpes lusus & nequitiæ amantium continebantur, atq; ita* Menandri, *Diphili, Apollodori, Philemonis, Alexis fabellas & Sapphus, Erinnæ, Anacreontis, Mimnermi, Bionis, Alcmanis, Alcæi carmina intercidisse, tum pro his substituta Nazianzeni poëmata* &c. Petrus Alcyonius lib. 1. de exsilio. Reliqvum est ut nomina dramatum Menandri quæ in veterum libris restant & magnam partem ab Hertelio Grotioque tum à Kœnigio in Bibl. & præcipue à Meursio in Bibliotheca Attica sunt observata, subjungam.

Ἄγροικος ἢ ὑποβολιμαῖος. Svid. in πέμπειν.

Ἀδελφοὶ, quam fabulam in *Adelphis* suis expressit Terentius, notante Donato. Allegant Athenæus, Stobæus, Svid. in κοινὰ τὰ τῶν φίλων,

Ammon. in διέφθαρται, Justinus Martyr. de Monarchia pag. 109.

Ἁλιεὺς sive Ἁλιεῖς. Athen. Pollux, Stob. Svid. Justinus Martyr. p. 108.

Ἀναλυθεμένη ἢ Μεσσηνία. Harpocr. Poll. Svid. in ἀράβιος ἄγγελος. Apostolius in ἀληθεστέρα τῶν ἐπὶ Σάγρα & Ἀράβιος ἄγγελος.

Ἄνδρια, Stob. Terentius *Andriâ*. Cic. de optimo genere Orat. Svid. in νεοττόν.

Ἀνδρόγυνος ἢ Κρής. Athen. Stob. Svid. Apostol. XI. 75. proverb.

Ἀνεψιοί. Athen. Stob.

Ἀντιόπη. Stob.

Ἀξιάγναθος Menandri apud Athenæum, incertum sitne dramatis an personæ in dramate nomen. Vide Casaubonum lib. 6. c. 11.

Ἀπαγγελλόμενος. Vide infra Ἐπαγγελλόμενος.

Ἀρρηφόρος ἢ Αὐλητρίς. Athen. Poll. Stob. Svid. Zenobius VI. 5. proverb.

Ἀσπίς. Poll. Stob. Harpocration, Erotianus in ἔμυξεν, Schol. Aristoph. in Acharnenses, Stephanus in ἴβηρίαι. Constantinus Porphyrog. c. 23. de administr. Imperii.

Αὐλητρίς. Vide in Ἀρρηφόρος. Stephanus Byz. fragmento de Dodone. Svid. in Δωδωναῖον. Justinus Martyr de Monarchia pag. 109. laudat Menandrum ἐν αὐλητρίσι.

Αὑτὸν πενθῶν, Harpocr. Stob.

Ἀφροδίσιοι. Stob. ac Svid. in ἀλήθεια, & ἀναθέσθαι.

Βοιωτία, Stob. Erotianus in ἡμιεκτέα.

Γεωργός. Stob. Etymol. M. in βουβών. Scholiast. Aristophanis in Plut. Stob.

Γλυκέρα. Priscianus Lib. XVIII. p. 1192.

Δαιδαλεῖς. Svid. in ἀπέδραν.

Δακτύλιος. Athen. Harpocr. Svid. Ammonius in παιδίσκη. Hanc Menandri fabulam Casaubono judice videtur transtulisse *Plautus*, cujus *Condalium* laudant veteres, Varro & alii.

Δάρδανος. Erotianus in Ἡδύσμασι, Schol. Aristoph. in aves, Priscianus Lib. VI. p. 702. Theon progymnasm. p. 48.

Δεισιδαίμων (ex Antiphanis Οἰωνιστῇ teste Porphyrio apud Euseb.) Clemens Alex. 7. Strom. p. 712. Theodorit. 6. Therapeut. p. 88. Stob.

Δημιουργός. Athen. Poll.

Διδύμαι. Athen. Harpocr. Laërtius VI. 93.

Δισεξαπατῶν. Svid. in ζάκορος. Fulgentius 3. Mytholog. c. 1.

Δίφιλος. Justinus Martyr de Monarchia p. 108. nisi locus corruptus, nam eosdem versus Comico Diphilo tribuere videtur Clemens Alex. V. Strom. p. 611. & ex Clemente Eusebius, apud quos ambos esset legen-

dum ὁ Κωμικὸς Διφίλῳ, quod mihi durum videtur, licet fateor dramata quæ apud Juſtinum ſeqvuntur Menandri eſſe non Diphili.

Δύσκολος. Athen. Stob. Harpocr. Julianus in Miſopogone. Svid. in πανικῷ δείματι. Ammonius in εὑρεῖν & εὐθύς. Porphyrius 2. περὶ ἀποχῆς. Scholiaſtes Ariſtoph. in Acharnenſes.

Ἑαυτοντιμορούμενος. Galen. T. 5. Baſil. pag. 592. Athen. Stob. Et Terentii Heavtontimorumenos è Menandro expreſſa eſt notante Eugraphio.

Ἐγχειρίδιον. Athen. Stob. Scholiaſtes Ariſtoph. in Veſpas, Svid. in Κωρυκαῖος, Zenohius VI. 28. & IV. 75. proverb.

Ἔλεγχος. Aphthonius progymnaſm. περὶ Ἠθοποιΐας.

Ἐμπιμπραμένη. Athen. Stob.

Ἐπαγγελλόμενος. Stob. ſerm. 35. & 49. Svid. in εἰς τὸ δέον ubi ſcribitur ἀπαγγελλόμενος.

Ἐπίκληρος, α', β'. Athen. Stob. Harpocrat. & forte apud Svid. & Zenob. in Θρᾷκες ὅρκια οὐκ ἐπίστανται. Quintilian. Lib. X. c. 1. Χρήστης ἐπίκληρος Menandri allegatur à Theone in progymnaſm. p. 49. nec ſatis bene ut exiſtimo Vir ſummus Joach. Camerarius legit ἐν Χρηστῇ & transfert *in præclarâ*, pro ἐν Χρήστῃ *in fœneratore*.

Ἐπιτρέποντες ſ. Ἐπιτρέπων ſ. Ἐπιτροπεὺς ſ. Ἐπιτρέπουσα, Quintilian. Lib. X. c. I. Alciphron. Epiſt. ult. Athenæus, Stob. Harpocr. Schol. Ariſtoph. in Acharnenſes, Erotianus in ἐχῖνον, Svid. in ματρυλλεῖον, Priſcianus Lib. XVIII. p. 1168. Sidonius Apollinar. IV. 12. adde Caſaubonum III. 33. ad Athenæum.

Εὐνοῦχος ſ. Εὐνοῦχοι. Stob. Poll. Terentius Evnucho. Zenobius & Lucillus Tarrhæus in συστομώτερος σκάφης.

Ἐφέσιος ſ. Ἐφέσιοι. Athen. Harpocr. Zenob. VI. 9.

Ἡνίοχος. Stob. Harpocr. Ammonius in ἁρπαγὴ & χάμαζε Juſtinus Martyr de Monarchia p. 107.

Ἥρως ſ. Ἥρωες. Athen. Stob. Ammonius in ἴσθι. Svid. in ἀναλυθῆναι.

Θαΐς. Propert. Lib. 2. V. 3. & Lib. 4. V. 53. Alciphron. Epiſt. ult. Athenæus, Harpocr. Plutarchus de audiendis Poëtis p. 19. Svid. in Κίγκλος, Ælianus XII. 10. de animal. Martialis Apophoret. 185. Sam. Petitus III. 3. Miſc.

Θεοφορουμένη. Stob. Athen.

Θετταλή ſ. Θετταλική, ſ. Θετταλοί. Stob. Poll. Stephanus Byz. in Θεσσαλία, Plin. XXX. 1.

Θησαυρός. Stob. Terentius Evnucho. Svid. in κάνθαρος.

Θρασυλέων. Alciphron. Athen. Stob. Harpocr. Reſpicit fortaſſis Julia-

nus in Misopogone: ἐνόμισας ἂν Σμικρίνην ὁρᾷν, ἢ Θρασυλέοντα δύσκολον πρεσβύτην, ἢ στρατιώτην ἀνόητον. Apud latinos eodem titulo fabulam docuerat *Turpilius*, (teste Nonio) interpres ut videtur Menandreæ. Casaub. p. 435. ad Athenæum.

Θρασωνίδȣ τὸ μίσ☉. Litanius protheoriâ declamat. 31. T. 1. p. 701.

Ἱερεία. Zenob. V. 39. proverb. Justinus Martyr de Monarch. p. 107.

Ἴμβριοι. Stob. serm. 3.

Ἱπποκόμος. Laërt. VI. 83.

Κανηφόρος. Stob. Harpocr. Apostolius I. 92. proverb. Svid. in ἀντάλλαγον.

Καρίνη. Athen. Stob. Svid. in ἀλύσιον.

Καρχηδόνιος. s. Καρχηδόνιοι. Athen. Stob. Scholiastes Aristoph. ad Vespas. Pollux X. sect. 73.

Καταψευδόμενος. Stob. Svid. in τ̃ ἀφ' ἱερᾶς γραμμῆς & Steph. Byz. in Μύλασα.

Κεκρύφαλος. Athen. Stob. Svidas in ἄβυρτάκη.

Κιθαριστὴς. Athen. Stob. p. 16. Eclog. & serm. 9. 93. 96.

Κνιδία. Stobæus serm. 84.

Κόλαξ. s. Κολακεία. Athen. Stob. Terentius Eunucho, & ad prologum Donatus atque Eugraphius, è quibus disces Plautum quoque & Nævium id Menandri drama fuisse imitatos.

Κώλωνες. Athen. Lib. VII. nisi pro Κόλωσι legendum Κόλαξι.

Κονιαζόμεναι. Stobæus serm. 106.

Κυβερνῆται. Stob. serm. 22. Priscianus Lib. XVIII. p. 1183.

Λευκαδία. Stob. Harpocr. Schol. Aristoph. in Acharnenses. Etymolog. & Svid. in ζάκορος. Zenobius VI. 13. proverb. Hesychius in λευκάδος, ubi male legitur Μένανδρος ἐν Λευκάσεσιν.

Λοκροὶ. Zenobius VI. 27. proverb. & Quintil. X. 1. ubi male *Lochos* editum pro *Locros*.

Μέθη. Athen. Svid. in ἄλλα.

Μελαγκώμιος. Stob.

Μεσσηνία. Poll. Ælianus XIII. 4. animal. Svid. in ἴσα & ψύλλα, Demetrius περὶ ἑρμηνείας. §. 154. Vide & supra in ἀνατιθεμένη.

Μηναγύρτης s. Μητραγύρτης Stob. Μηναγύρτης Svida teste fuit Rheæ sacerdos qui singulis mensibus stipem colligebat: at Μητραγύρτης qui mulieres initiabat matri Deûm.

Μισογύνης. Phrynichus in γύρος, quo judice princeps hæc fuit Menandri Comœdiarum. Harpocr. Stob. Poll. Athen. Strabo Lib. VII. p. 296. seq. Priscian. Lib. XVIII. p. 1192. 1193. 1213. Ex eadem Comœdia de-

depromti versus Menandri, quos profert Lucianus in amoribus T. I. pag. 903. seq.

Μισȣ́μϵνος. Alciphron, Poll. Schol. Aristophanis ad Vespas. Justinus Martyr de Monarchia Dei p. 107.

Νᾶννοι, vel potius Νάννιον Meurs. Lib. I. c. 17. Attic. Lect. Stobæus serm. XI.

Ναύκληρος s. Ναύκληροι. Athen. Stob. Macrobius V. 21. Schol. Sophoclis ad Oedipum Coloneum.

Νομοθέται s. Νομοθέτης. Athen. Stob. Quintilianus X. 1. Ammon. in λύχνος.

Ξενολόγος s. Ξενολογία. Stob. Theon progymnasm. p. 48.

Ὀλυνθία. Stob. Poll. Svid. in φέρειν, Zenob. VI. 51. proverb.

Ὁμοπάτριοι. Stob. & Svid. in ἀλφάνει.

Ὀργή. Athen. Stob. Hesych. Poll. Prima hæc fuit Menandri quam docuit Comœdia, certe prima earum quibus vicit. Eusebius Chron. Μένανδρος ὁ Κωμικὸς πρῶτον δρᾶμα διδάξας Ὀργὴν ἐνίκα. Syncell. pag. 275.

Παιδίον. Athen. Stob. Poll. Svid. in ἀλεξιφάρμακα, & ὀπίσω. Aliis πεδίον, vitiose.

Παλλακή. Athen. Stob.

Παννυχίδες. Ælian. VII. 19. animal.

Παρακαταθήκη. Athen. Stob. Poll. Harpocr. Ammonius in Θύρα, Hesych. in ὄφεις, Justinus de Monarch. p. 107.

Πέμπτος, Ammon. in Δικαστής.

Περινθία. Athen. Stobæus, Poll. Harpocr. Terentius Andria. Svid. & Schol. Hermogenis.

Πιμπραμένη. Athen. Vide supra Ἐμπιμπραμένη.

Πλόκιον. Stob. Ælian. XII. 10. animal. Zenob. VI. 8. proverb. Gellius II. 23. & III. 16. Hanc Comœdiam in sua Plocio expresserat latinus Comicus Cæcilius, sed parum feliciter, ut Gellio observatum.

Πολέμων, Philostr. Epist. 26. (Meursii edit. 13.)

Προεγκαλῶν. Stob.

Πωλȣ́μενοι. Athen. Harpocr. Clemens Alex. 6. Strom. p. 622. Stob.

Ῥαπιζομένη. Alciphron, Stob. Clemens Alex. Lib. I. pædagog. c. 4. Svid. Pollux VII. sect. 51.

Σαμία. Phrynichus in λίβανον.

Σικυώνιος. Alciphron Epist. ult. Stob. Harpocr. Svid.

Στρατιῶται. Stob.

Συναριστῶσαι. Athen. Stob. Poll. Svid. Plin. XXIII. 9. Etiam apud Svid. in ὦ με-

ὦ μελεὲ pro Μένανδρος συνερῶσῃ Meursius legit συναριςῶσῃ. Cæcilius fortasse latinus Comicus Synaristusas suas quarum Gellius XV. 15. meminit, è Menandro fuerat mutuatus. Sed & Crates Comicus Græcum drama hoc titulo ediderat, ut supra dixi.

Συνέρῖθοι, Schol. Aristoph. ad Aves.

Συνέφηβοι. Cic. de optimo gen. Oratorum & Zenob. V. 60. proverb.

Τίτθη. Svid. in αἰτήσασθαι.

Τρέποντες. Athen. Vide Ἐπιτρέποντες.

Τροφώνιος. Athen. Harpocr. Stob.

Ὑδρία. Athen. Stob. Hesych. Svid. Athen.

Ὑμνὶς. Athen. Stob. Hesych. Harpocr. Svid. Ammonius in αἰτῶ.

Ὑποβολιμαῖος, s. Ὑποβολιμαῖοι. Athen. Stob. p. 12. Eclog. & serm. 11. & 89. Quintil. Lib. I. c. 10. & Lib. X. c. 1. Ammonius in λέμβοι. Vide & supra in Ἄγροικος.

Φανὸς. Athen. aliis Φανίας.

Φάννιον. (Scorti nomen) Athen. XIII. p. 567. (2672.

Φάσμα. Athen. Hesych. Terentius Evnucho. Atilius Fortunatianus pag.

Φιλάδελφοι. Athen. Poll. Stob.

Χαλκεῖα. Athen. Harpocr. Stob.

Χαλκὶς. Svid. in πέμπτῃ φθίνοντος. Forte eadem cum superiore.

Χαλκηδόνιος. Pollux X. 20. Svid. in λιτυέρσης. Apostol. XII. 7. proverb.

Χήρα. Harpocr. in διαςῆσαι. Svid. in ἀνάδοχον.

Χρηςὴς ἐπίκληρος. Vide supra Ἐπίκληρος.

Ψευδηρακλῆς. Svid. in ἄβρα & Καρκίνε ποιήματα. Stob. Athen. Harpocr. Ammonius in ἦς καὶ ἦσθα, & Plutarchus Lib. de discernendo amicum ab adulatore.

Ψοφοδεής. Harpocr. Svid. ὄνος λύρας. Confer Meursium Attic. Lect. Lib. II. cap. 6.

Argumenta Comœdiarum Menandri enarravit teste Svida *Homerus* cognomento *Sellus*, Grammaticus. Commentarium in Menandrum, *Soterides* Epidaurius Grammaticus. *Lynceum* Samium libro secundo περὶ Μενάνδρε laudat Athen. VI. pag. 242. Menandri Comœdias in conviviis olim ab histrionibus non infrequenter actitatas innuit Plutarchus sub init. libri V. sympos. Qvin imo citius vinum quàm Menandri Comœdias in illis desideratas ait VII. 8. p. 712.

Scripsit & Menander iste præterea Epistolas ad Ptolemæum & alia quam plurima, sermone prosario si Svidæ credimus. Ἐπιςολὰς πρὸς Πτολεμαῖον τ̀ βασιλέα, καὶ λόγες ἑτέρες πλάςες καταλογάδην. At illa quidem

quæ

quæ hodieque ſub Menandri nomine ad Glyceram legitur Epiſtola, non Menandri eſt, ſed Alciphronis, inter cujus Epiſtolas penultimum locum occupat.

MENECRATES Comicus, cujus apud Svidam memoratur Μανέκλωρ ἢ Ἑρμιονεύς.

MENIPPUS Comicus, cujus Κέρκωπας nominat Svidas. De Menippo Gadarenſi Cynico σπουδογελοίῳ à quo dictæ Satyræ Menippeæ, tum de aliis Menippis conſulendus Laërtius Lib.VI. & ad eum Ægidii Menagii obſervationes. Menippus Magnes Pancratiaſtes memoratur Artemidoro Lib. IV. c. 44.

METAGENES Athenienſis, Comicus. Dramatum ejus nomina Meurſio obſervata:

Ἀσκητής. Vide infra in Ὅμηρος.
Αὖραι, Svid. Harpocrat. Athen. Scholiaſtes Comici ad aves.
Θουριοπέρσαι, Athen. Svid. in Μεταγένης.
Μαμμάκυθος, Athen. Svid.
Ὅμηρος ἢ ἀσκητής. Svid. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves.
Φιλοθύτης. Pollux, Athen. Svid.

MNESIMACUS mediæ Comœdiæ Poëta, cujus hæc apud Svidam dramatum nomina ex Athenæo occurrunt:

Βούσιρις,
Ἱπποτρόφος,
Φίλιππος.

Etiam Δύσκολον Mneſemachi laudat idem Athenæus Lib. VIII. Ἀλκμαίωνα Laërtius VIII. 37. Alius Mneſimachus Phaſelites, de quo Voſſius in hiſtoricis Græcis.

MNESITHEUS Athenienſis Medicus περὶ ἐδεστῶν allegatur ab Athenæo Lib. II. III. & VIII. Ejus Epiſtola περὶ κωθωνισμοῦ ſive de potatione, Libro II. Idem ſub initium Libri II. profert eximium locum Mneſithei (incertum an ejusdem) de uſu vini qui ex Comœdia repetitus videtur. Unde Mneſitheum Comicis annumeravit Grotius in excerptis p. 903. Cæterum de Mneſitheo Medico, qui interdum *Mneſtheus*, interdum *Mneſides* ſcribitur vide Reineſium in var. lect. p.36. ſeq. Harduinum ad Plinium, & Jacobi Oiſelii notas ad Gellium Lib. XIII. c. ult.

MOSCHION. Vide ſupra in notitia Tragicorum, & Jac. Gronovium T.2. Antiqv. Gr. tabula 73. ubi effigies Moſchionis ſedentis, incertum an Comici, expreſſa ad vetus marmor Fulvii Urſini, qvod ille edidit p.30. elog.

MULLUS (Μῦλος Diogeniano VI. 40. Zenobio V, 14. proverb.

verb. & Svidæ in Ἐπίχαρμος) Athenienſis, inter primos Comicos refertur à Diomede Lib. III. pag. 486. *Poëtæ primi Comici fuerunt Suſarion, Mullus & Magnes. Hi veteris diſciplinæ joculatoria quædam minus ſcite & venuſte pronunctabant.*

MYRTILUS, Hermippi Comici frater, Lyſidis F. Comœdiæ veteris Poëta, cujus dramata à Svida memorantur Ἔρωτες & Τιτανοπᾶνες, ſive ut Meurſius in Bibl. Attica p. 1573. ex Aſpaſio in IV. 2. Ethic. ad Nicomach. legit Τιτανό παιδες. In Scholiis ad Comici aves male editum eſt Τανοπάσῃ. Laudat eundem Myrtilum Pollux, Phrynichus in καλαφαγάς, & Svidas in Λήμνιον κακόν.

NAUCRATES. Vide mox in NAUSICRATE.

NAUSICRATIS Comici Ναυκλήρυς ac Περσίδα memorat Athenæus & ex hoc Svidas, quanquam in codicibus Athenæi Lib. IX. editur: Ναυκράτης ὁ Κωμῳδοποιὸς ἐν περσίδι. Nam ex Svida conſtat legendum eſſe Ναυσικράτης.

NICOCHARES Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta, filius Philonidis Comici. Ejus dramata:

Ἀμυμιόνη, Athen. Svid.

Γαλάτεια, Pollux X. 23. (ubi male Nicocharmus pro Nicochare) Schol. Ariſtophanis ad Plutum, Svid.

Ἡρακλῆς γαμῶν (Pollux VII, 11.) Svid.

Δηλιάς. Ariſtotel. cap. 2. Poëtic.

Ἡρακλῆς χορηγὸς, Athen. Pollux. Svid.

Κένταυροι, Svid.

Κρῆτες, Pollux. Svid.

Λάκωνες, quibus cum Ariſtophone Plutum docente certavit, teſte Scholiaſte Comici in argumento ad illam fabulam. Allegat Athenæus XV. pag. 667.

Λήμνιαι, Athen. Pollux, Etymol. M. in κώδιον, Svid.

Πέλοψ, Svid.

Χειρογάστορες. Athen.

NICOLAUS DAMASCENUS. Vide ſupra in Notitia Tragicorum.

NICOMACHUS Comicis accenſetur à Grotio in excerptis p. 883. & fateor quæ ibi ex Nicomachi Εἰλειθυία ab Athenæo laudata Grotius repetit, Comœdiam potius ſapere quam Tragœdiam: præterea conſtat Pherecratis Comici fabulas quasdam Nicomacho tributas fuiſſe. Svidas

das tamen inter Nicomachi Tragici fabulas Εἰλαθύιαν refert. Vide quæ in notitia Tragicorum, & paulo infra in Pherecrate.

NICOPHRON sive NICOPHON, *Atheniensis*, veteris Comœdiæ Poëta. Ejus dramata:

Ἀφροδίτης γοναὶ, Pollux, Schol. Comici ad aves. Svid.

Ἐξ ᾅδου ἀνιὼν, Svid.

Πανδώρα, Pollux. Athen. Svid.

Σειρῆνες Athen. Svid.

Χειρογάστορες, ita enim legendum apud Svidam pro ἐγχειρογάστορες, ut ex Polluce, Athenæo & Scholiaste Aristophanis observat Meursius in Bibl. Attica. Ab eodem Scholiaste Aristophanis allegatur Nicophontis Ἄδωνις.

NICOSTRATUS filius Aristophanis idemque histrio eximius, & mediæ Comœdiæ Poëta teste Athenæo XIII. p. 587. Allegatur à Clemente I. Strom. p. 209. & fortasse idem est qui dictus est *Clytæmnestra*, de quo Laërtius in Polemone IV. 17. Vide & Menagium ad Laërtii II. 59. ubi mentio Nicostrati alterius qui *Theseidem* composuit & Xenophontis cujusdam frater fuit. E prioris Nicostrati dramatibus sunt:

Ἄβρα,

Ἀντερῶσα,

Διάβολος,

Ἑκάτη,

Ἡσίοδος,

Κλεινὴ,

Μάγειρος,

Οἰνοπίων (Svid. in Ἀμφίας) Vide infra in Philetæro.

Ὦτις,

Πάνδαρος ἢ Ἄντυλλος (hanc alii Philetæro Comico tribuerunt.)

Πάνδροσος. Athen. XIII. p. 587.

Πλοῦτος,

Σύρος ἀπελαυνόμενος,

Τοκιστής

ψευδοστιγματίας. Vide Svidam & Athenæum.

OPHELIONIS Comici dramata apud Athenæum & Svidam hæc sunt:

Δευκαλίων,

Καλλαίσχρος,

Κένταυρος,

Μονότροποι,

Μοῦσαι,

Σάτυροι.

Alius Ophelion Medicus apud Plinium in Hist. Nat.

PALAMEDEM Eleatem Grammaticum de vocibus Comicis & Tragicis ex Svida jam notavi supra in Tragicorum notitia. Sed & Etymologico Magno in ἁρμάτειον μέλος laudatur παλαμήδης ὁ ἰστορικὸς ὁ τὴν κωμικὴν λέξιν συναγαγών. Vide & infra ubi de Theone.

PENTACLES Comœdiæ veteris Poëta, Aristophanis, Eupoli-

dis & aliorum naso suspensus. Vide Harpocrationem in διδάσκαλος, & ibi Valesium.

PHERECRATES Atheniensis, veteris Comœdiæ Poëta Platoni laudatus in Protagora & dramatum XVIII. auctor ut tradit Anonymus περὶ Κωμῳδίας Aristophani præmissus, licet Svidas XVII. tantum Comœdias ipsi tribuit, & sub Alexandro M. militasse affirmat. Nomina Fabularum Pherecratis observata ab Hertelio in fragmentis Comicorum & Meursio in Bibl. Attica p. 1578. seq. & ad Nicomachi Musica p. 171. seq. hæc sunt:

Ἀγαθοὶ, Pollux.

Ἄγριοι. Habita Olymp. LXXXIX. 4. in Lenæis, Archonte Aristione. Athen. V. p. 218. Poll. Plato in Protagora, Scholiastes Comici ad aves, Ecclesiazus. & Vespas. Themistius Orat. 26. p. 323. & ibi Petav.

Αὐτομόλοι. Athen. Poll. Harpocr. Clemens 7. Strom p. 716. Svid. Scholiastes Aristoph. ad Equites.

Γραῦς sive γρᾶες Athen. Svid. in ἀθηναίᾳ & ἀστήρ.

Γραφεύς. Athen. & forte apud Svidam in Φερεκράτης.

Γράμματα. Pollux X. 36. nisi cum Meursio legendum γραφεῦσι pro γράμμασι, vel potius ut doctissimus Hemsterhusius è MSS. Codd. docuit legendum γραυσί. Salmasius reperit γραυσὶ ά, ut fuerint etiam quædam Pherecratis γρᾶες δεύτεραι.

Δουλοδιδάσκαλος. Athen. Poll.

Ἐπιλήσμων sive Θάλασσα. Athen. & Schol. Aristophanis ad Vespas, ubi semel editur ἐν Ἐπιστολῇ pro ἐν Ἐπιλήσμονι.

Ἴπνος ἢ παννυχίς. Athen. Harpocr. Eustathius ad Iliad. μ'. Scholiastes Comici ad Pacem & Pollux X. 47. ubi male ἐν Ἱππῶνι vel ὕπνῳ pro ἐν (ἴπνῳ.

Ἰστός. Svid. in ἄξιος.

Κοριαννώ. Athen. Etymol. Svid. in Ξ. Hephæstion in Enchirid. Pollux X. 46.

Κραπάταλλοι. Pollux tum alibi tum p. 436. (ubi in Seberi indice legitur ἐν ὁμωνύμῳ δράματι.) Athen. Svid. Scholiastes Comici ad Plutum.

Λαμία. Schol. Aristophanis ad Pacem.

Λῆροι. Poll. Athen. (ubi male Αὖροι & Μένδηροι pro λῆροι.) Svid. in χρή.

Μεταλλεῖς. Athen. Erotianus in ἀρμῷ & Harpocr. in μεταλλεῖς qui testatur ab Eratosthene hoc drama tributum esse Nicomacho. Idem de Πέρσαις & χείρονι testatur Athenæus, qui Nicomachum illum Rhythmicum vocat.

Μυρμηκάνθρωποι. Etymol. Poll. Athen. Svid. in τεθολωμένος. Scholiastes Aristoph. ad Vespas Zenobius IV. 23. proverb.

Πέρσαι.

Πέρσαι. Poll. & Athen. Schol. Aristoph. ad ranas. Vide & paulo ante in μεταλλεῖς.

Πετάλη. Poll. Harpocr. Svid. Priscian. Lib. XVIII. Hesych. in μετάλλειον, Svid. in αἴρειν.

Ῥητορικὴ. Etymol. in Ἐγκιλικίζειν, Ἐγρηγόρσιον & ἔγχουσα, vide Thomam Gatakerum c. 10. adversar. p. 517.

Τριπτόλεμος. Athen.

Τυραννίς. Athen. Hesych. Harpocr. Svid. in ἀράχνη.

Ὕπνος sive παννυχίς. Supra in ἴπνος.

Χείρων. Athen. Harpocr. Etymol. Priscian. Libro XVIII. & Nicomachus 2. Harmonic. p. 35. è quo discimus prolixum locum quem è Pherecrate profert Plutarchus p. 1141. seq. de Musica, ex hoc dramate petitum esse.

Ψευδηρακλῆς. Athen.

De carminis genere quod ab hoc Pherecrate *Pherecratium* dicitur, videndus Hephæstion & alii Grammatici. Schol. Euripidis ad Hecubam, v. 1077. Fragmenta hujus Comici apud Hertelium & Grotium.

PHILEMON *MAJOR*, Solis sive Pompejopoli Ciliciæ oppido natus teste Strabone Lib. XIV. pag. 671. licet Svidas Syracusanum facit, forte quod ibi versatus esset, novæ Comœdiæ Poëta, in summa ætate, (sæculum enim vivendo superasse fertur) risu * nimio in scena exstinctus: cujus XCVII. dramata servata testatur Anonymus περὶ κωμῳδίας scriptor præmissus Aristophani. Ex his apud veteres memorantur:

Ἄγροικος. Athen.

Ἀνακαλυπτομένη,

Ἀνανεουμένη. Athen.

Ἀνδροφόνος, Athen.

Ἀπόλλων,

Ἁρπαζόμενος, Athen. Pollux.

Βαβυλώνιος, Athen.

Γάμος, Poll.

Δελφοί, Athen.

Ἐγχειρίδιον,

Ἐκδικαζόμενος,

Ἔμπορος quam imitatus Plautus in Mercatore. Scripserat & Pacuvius Mercatorem, sed fortassis Diphili vestigiis insistens.

Εὐρὼπ, Poll.

Ἔφηβος.

Ἥρωες. Zenob. VI. proverb. 25.

Θησαυρὸς, Athen.

Θυρωρὸς, Poll.

Θηβαῖοι,

Ἰατρὸς, Athen.

Καταψευδόμενος.

Κορινθία, Athen.

Μοιχὸς, Athen.

Μετιὼν ἢ ζώμιον. Athen.

Μυστίς.

Νεαίρα, Athen.

Νεμόμενοι,

* Vide Luciani Macrobios T. 2. p. 475. Plutarch. an seni gerenda Resp. pag. 785. & Apulejum 3. florid.

Παγκρατιαστής.
Παλαμήδης,
Πανήγυρις, Poll.
Παρεισιών. Athen.
Παρμών, Athen.
Πιτ]οκοπέμθμ⊗,
Πτέρυξ,
Πτ]ωχὴ ἢ Ῥοδία. (πτωχὸς) Athen.
Πυῤῥὸς,
Πυρφόρος.
Ῥοδίας.
Σάρδι⊗. Poll. Harpocr. Meursius IV. 17. Attic. Lect.
Σικελικὸς, Poll.
Στρατιώτης, Athen.
Συναποθνήσκοντες, Athen.
Συνέφηβος, Clemens Alex. 1. Strom. p. 209.
Ὑποβολιμαῖος, in qua Aristophanis Cocalum expressit teste Clemente Alex. 6. Strom. p. 453.
Φάσμα, Athen.
Φιλητάς.
Φιλόσοφοι. Laërt. VII. 27.
Χῆραι sive Χήρα.

Fragmenta hujus Philemonis collecta videri possunt ab Hertelio & Grotio. Diligentius ea se congessisse & cum Menandri fragmentis editurum affirmavit V. C. Johannes Clericus T. IX. Bibliothecæ selectæ p. 185. Menandro illum prælatum indignatur Gellius Lib. XVII. c. 4. & Quintil. X. 1. Ipseque Menander ad Philemonem Gellio teste *Quæso*, inquit, *Philemo, bona venia dic mihi, quum me vincis, non erubescis?* Effigiem hujus Philemonis videas licet apud Jac. Gronovium T. 2. Antiqv. Gr. tabula 99. & in Laurentii Begeri thesauro Palatino p. 69. Vide & Fulvii Ursinii elogia Viror. illustrium p. 34.

PHILEMON *Junior*, ejus de quo jam dixi filius, & dramatum LIV. Svida teste auctor, ab Athenæo VII. p. 291. allegatur. Ejus fortassis sunt nonnullæ Comœdiæ ex illis quas seniori Philemoni tribui. Alius ab his Philemon Ἀγξωνεὺς (populi Atticæ hoc nomen) Atheniensis, Grammaticus, de quo Meursius in Bibl. Attica. Ejus scripta: Ἀττικαὶ γλῶσσαι, σύμμικτα, & de Oraculis omnis generis.

PHILETÆRUS Atheniensis, Comici Aristophanis F. Comicus & ipse, mediæ Comœdiæ, cujus dramata fuere XXI. ex quibus hæc nomina supersunt: Ἄντυλλος Svid. Ἀσκληπιὸς Athen. Ἀταλάντη. Athen. Svid. Αὐτοφιλέταιρος, Svid. Ἀχιλλεύς. Svid. Κέφαλος. Svid. Κορινθιαστής. Athen. Svid. Κυνηγὶς sive Κυνηγίας. Athen. Svid. Λαμπαδηφόροι. Svid. Μελέαγρος Athen. Οἰνοπίων Athen. & Svid. (qui in Φιλέταιρος & Ἀμφίας testatur hoc drama tributum etiam *Nicostrato*) Τηρεύς. Svid. Φίλαυλος. Svid.

PHILIPPIDES Atheniensis, Philoclis F. novæ Comœdiæ Poeta circa

circa Olymp. CX. clarus, fabulas 45. teste Svida composuit, ex quibus sunt ab eodem Meursio observatæ:

Ἀδωνιάζουσαι. Pollux.
Ἀμφιάραος. Athen.
Ἀνακρέουσα à Kœnigio additur,
Ἀνανέωσις Athen. Stob.
Ἀργυρίου ἀφανισμός. Athen.
Αὐλοὶ Athen. Pollux.
Λακιάδαι, Pollux.
Συνεκπλέουσα sive Συμπλέουσαι. Pollux. Athen.
Φιλάδελφοι, Stob.
Φιλάργυρος Athen.
Φιλευριπίδης, Pollux.
Φίλιππος. Stob.

Etiam Νάννιον à quibusdam tributum Philippidi fuit, sed Eubuli esse testatur Athenæus XIII. p. 568. Meminit hujus Philippidis & Plutarchus Libro de garrulitate p. 508. ubi refert eum gratia usum Lysimachi Regis & ab eo jussum petere aliquid, dixisse, quidvis mihi impertias o Rex, modo nihil arcani. Inimicum Stratoclis fuisse notat idem Plutarchus in Demetrio p. 894. & 901. seq. versiculos ejus aliquot afferens: è quibus locis patet Philippidem adhuc vixisse Olympiade CXVIII. extrema. Obiit præ gaudio, ætate jam provectus, cum in certamine præter spem vicisset, ut refert Gellius Lib. III. c. 15. Fragmenta ejus vide sis apud Hertelium, Grotiumque.

PHILIPPUS Comicus, quem Svidas ex Athenæo notat scripsisse Κωδωνιαστάς, licet in Athenæi codicibus hodie legitur *Ephippus* non *Philippus* ut notatum Casaubono VIII. 15. ad Athenæum. Laudantur præterea ab Athenæo Philippi Comici ὀβελιαφόροι & φιλύρα. Idem ni fallor est Philippus γελωτοποιὸς apud Maximum Tyrium p. 49. cujus mimos memorat Themistius ad Aristotelem I. de anima c. 3. ubi Philippi κωμῳδιδασκάλου mentio. Notum est Aristophanis patrem, & unum ex filiis venisse nomine Philippi.

PHILISCI Comici dramata apud Svidam sunt:

Ἄδωνις,
Ἀρτέμιδος καὶ Ἀπόλλωνος γοναί,
Διὸς γοναί,
Ἑρμοῦ καὶ Ἀφροδίτης γοναί,
Θεμιστοκλῆς,
Ὄλυμπος,
Πανὸς γοναί.

PHILISTION Nicæus (fuere etiam qui Prusaensem, alii qui Sardianum fuisse affirmarent) à Svida dicitur diem obiisse supremum temporibus Socratis vel Isocratis, sed ab Eusebio Magnesianus vocatur & refertur ad tempora extrema Augusti Imp. præ nimio & ipse risu ex-

 stin-

ſtinctus eſt, riſûs etiam in ſcriptis ſuis captator. Sane ejus ridicula *μιμολογία* in proverbium abiit, quo utuntur Julius Africanus, Hieronymus, Epiphanius & plerique alii. Vide Meurſium ad Heſychium illuſtrem p. 214. ſeq. & Joh. Rudolphum Wetſtenium ad Epiſtolam Africani ad Origenem. p. 162. ſq. Svidas ait Philiſtionem ſcripſiſſe *φιλογέλων ἤγουν τὸ βιβλίον τὸ φερόμενον εἰς τὸν κουρέα* quod vertunt in *tonſorem* ſed legendum *εἰς ἑρμείαν τοῦ κουρέα* ut notavit Reineſius in Var. Lect. p. 15. Idem Svidas Philiſtioni tribuit *κωμῳδίας βιολογικὰς* è quibus memorat *μισοψηφιστάς*. Pro *βαιολογικὰς* legendum *βιολογικάς* ſive Mimicas, ut pridem animadverſum Scaligero p. 179. ad Euſeb. Voſſio Libro de Poëtis Græcis p. 40. & Lib. II. Inſtit. Poëtic. p. 162. ubi plura de Philiſtione erudite obſervata. Idem Philiſtion memoratur à Marco Antonino Lib. VI. §. 47. ubi eum conjungit cum neſcio quo *Phœbo* & Origanione, ut Hieronymus 2. adverſus Rufinum cum Lentulo ac Marillo. *Σύγκρισιν ſententiarum Philiſtionis* * *& Menandri* è duobus MSS. Bibl. Reg. edidit *Nicolaus Rigaltius* Pariſ. apud Rob. Steph. nepotem, A. 1613. 8. Exſtant & ad calcem Variarum Lectionum *Jani Rutgerſii*. Lugd. Bat. 1618. 4. Amſt. 1654. 4. Senariis Latinis Jambicis vertit *Nic. Morellus* Federici F. Pariſ. 1614. 8. Alius fuit Philiſtion Locrus Medicus, Eudoxi Cnidii magiſter, laudatus Gellio XVII. 11. Plutarcho VII. 1. Sympoſ. Plinio, Galeno aliisque. Vide Gatakerum ad Antoninum, Harduini elenchum ſcriptorum Plinio laudatorum & Menagium ad Laërt. p. 390.

PHILOCHORUS de Comicis ſcripſiſſe videtur. ut colligo è Plutarcho an ſeni gerenda Reſp. p. 785.

PHILOCLES *κωμῳδοποιὸς* cujus deformitatem ridet Ariſtophanes. Vide Scholiaſtem ad Theſmophoriazuſas p. 776. & Svid. in *φιλοκλῆς*. De aliis duobus Tragicis hoc nomine dixi ſupra ſuo loco.

PHILOCRATEM Athenienſem Comicum, *κωμῳδοποιὸν*, memorat Scholiaſtes Luciani ad *Ἔρωτας* p. 44.

PHILONIDES Athenienſis ex fullone Comicus Comœdiæ veteris Poëta, Nicocharis Comici pater. Ejus dramata apud Svidam;

Ἀπήνη,

Κόθορνοι (Athenæo etiam laudati ac Polluci.)

Φιλέταιρος.

Kœnigius in Bibl. male *Κόρινθον* inter Philonidis dramata refert ex male intellecto loco Svidæ in *ἀπαίδευτοι*. Allegat Philonidem etiam Stobæus in florileg. p. 59. 139. 140. edit. Grotii. Fragmenta quædam

* Rigaltio nec Menandri videntur eſſe illi verſus, nec Philiſtionis. Apud Stobæum quidam illorum tribuuntur Philemoni.

dam collegit Hertelius. Fuit & Philonides Ariſtophanis Comici hiſtrio, teſte vitæ illius ſcriptore qui ſcholiis Græcis præfigitur.

PHILOSTRATUS Lemnius. Vide ſupra in notitia Tragicorum.

PHILYLLIUS antiquæ Comœdiæ Poëta, idem forte *Phyllidius*. Supra in *Diocle*. Ejus dramata;

Αἰγεὺς, Svid. in ἀνάλφιτον, Steph. Byz. in γαλεῶται.

Ἄντεια (meretricis hoc nomen) Svid. Athen. XIII. p. 567. ubi docet hanc Comœdiam ab aliis tributam Eunico.

Ἀταλάντη, Svid,

Αὐγὴ, Svid. Athen.

Δωδεκάτη, Svid.

Ἑλένη, Svid.

Ἡρακλῆς, Svid. Athen.

Πλύντρια ἢ Ναυσικάα. Svid. Πλύντρια, Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves.

Πόλις ſ. Πόλεις, Svid. Athenæus. Pollux.

Φρεώρυχος. Svid. Poll. Athen.

PHOENICIDES Comicus allegatur à Stobæo in florileg. p. 43. edit. Grotii. Ejus μισουμένην & φύλαρχον laudat Athenæus, quæ duo nomina apud Svidam in unum male coaluerunt φύλαρχος μισούμενος, ut pridem monuit Caſaubonus XIV. 18. Athenæum.

PHORMUS ſive PHORMIS. De hoc dixi in notitia Tragicorum.

PHRYNICHUS τῶν ἐπιδευτέρων veteris Comœdiæ Poëta clarus circa Olymp. LXXVI. decem dramata compoſuiſſe traditur à Scriptore Anonymo περὶ Κωμῳδίας qui Ariſtophani præfigi ſolet. Subfrigidus fuit notante Svida in Λύκις quem vide ſis etiam in παλαίσμασιν. Ab eodem hæc dramata memorantur:

Ἐφιάλτης Athen. Pollux, Schol. Comici ad aves.

Κόννος, Heſych. in ἀεί.

Κρόνος, Pollux, Athen. Heſych.

Κωμασταὶ, Heſych. Pollux.

Μονότροπος, Athen. Pollux, Schol. Comici ad aves; Svid. in ὑπερακοντίζεις.

Μοῦσαι, Harpocr. & Svid. in καδίσκος, Athen. Pollux, Schol. Comici in argumento ranarum.

Μύστης ſive Μύσται. Svid, in τευτάζειν,

Πεά-

Ποάστριαι, Harpocr. Pollux, Athen. Priscian.
Σάτυροι, Phrynichus Sophista in εὐαγγελίζομαι. Athen. Schol. Comici ad nubes & Vespas.
Τραγῳδοὶ ἢ ἀπελεύθεροι. Pollux, Athen. Harpocrat.

Fragmenta quædam pauca Phrynichi Comici collegerunt Hertelius & Grotius. De duobus Tragicis hoc nomine dixi supra in notitia Tragicorum.

PHYLLIDIUS. Vide Grotii excerpta è Comicis p. 899. Nescio sitne idem cum antiquæ Poëta Comœdiæ qui *Phyllilius* dicitur in Svidæ codicibus voce Διοκλῆς.

PISANDER Comicus quem perstrinxere singularibus dramatis Plato Comicus & Anaxandrides.

PLATO veteris Comœdiæ Poëta circa Olymp. XCIII. clarus, qui XXVIII. dramata composuit teste Anonymo περὶ Κωμῳδίας qui Aristophani præmittitur. Vide & Laërtium III. 109. Alius junior mediæ Comœdiæ princeps laudatus tum ab aliis tum à Scholiaste inedito ad Dionysium Thracem, floruit circa Olymp. CXX. Incertum utrius horum sunt dramata sub Platonis nomine veteribus laudata:

Ἄδωνις, Pollux, Athen. Scholiastes Aristoph. ad Vespas, Svid. in Πλάτων & ἀφοδεῦσαι ubi male Ἀδώνισι pro Ἀδώνιδι.
Ἀμφιάραος, Schol. Aristophanis ad Plutum.
Ἀνδροφόνος, Athen. Svid.
Ἀτλαντικὸς, male inter Platonis Comici fabulas refertur cum sit dialogus Platonis Philosophi, de quo suo loco.
Αἱ ἀφ᾽ ἱερῶν, (fœminæ sacris operantes) Hesych. Pollux, Athen. & Svid. ubi male ἀφιέρων.
Γρύπες, Harpocration, Athen. Svid.
Δαίδαλος, Clemens 6. Strom. pag. 628. ubi Platonem & Aristophanem testatur unum ex altero surripuisse. Schol. Aristophanis ad aves.
Ἑλλὰς ἢ Νῆσοι, Svid. Pollux, Etymol. M.
Ἑορταί. Clemens Alex. 7. Strom. p. 718. Pollux, Svid. Scholiastes Aristoph. ad Aves, & Euripidis ad Medeam.
Εὐμενίδες. Etymol. M. in ἀνωζυγοῦν.
Εὐρώπη. Athen. & Svid.
Ζεὺς κακούμενος. Athen. Svid. Scholiastes Aristoph. ad pacem & Pollux VII. 29. ubi male καλουμένῳ pro κακουμένῳ.
Ἰώ. Athen. Svid.
Κέρκωπες. Vide infra Ξάνται.

Κλεο-

Κλεοφῶν. Athen Svid. Pollux, Schol. Ariſtoph. ad ranas.
Κρύφιοι. Zenobius 2.31. proverb.
Λαΐος, Svid. & Athen.
Λάκωνες Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves & Harpocration in Σθένελος, qui dubitare videtur an fuerit Platonis. Apud Svidam in Πλάτων, eſt Λάκωνες ἢ ποιηταὶ, & deinde ſeparatim alia ejusdem Platonis fabula, ποιηταί.
Μαμμάκυθος. Svid. Heſych. & Schol. Ariſtophanis ad ranas, qui etiam de hac videtur addubitare.
Μενέλεως. Svid. in πλάτων & τί ἐστι, & Athen. Zenobius VI. 17.
Μέτοικοι. Svid.
Μύρμηκες. Svid.
Μωμοθήρα. Heſych. in παλινδορία.
Νῆσοι. Vide ſupra in Ἑλλάς.
Νίκαι, Svid. Scholiaſtes Comici ad aves.
Νὺξ μακρά. Svid. Athen. Pollux.
Ξάνται ἢ Κέρκωπες. Svid. in πλάτων & τευτάζειν. Eadem Comœdia videtur quæ Hephæſtioni in Enchirid. ξάντριαι.
Παιδίον ſive παῖς (παιδάριον Schol. Ariſtophanis ad ranas & pacem & Svid. in παράβασις.) Svid. in Πλάτων & Athen.
Πανηγυρισταί. Svid.
Περίαλγος ſive περιαλγὴς, Athen. Svid. Scholiaſtes Ariſtoph. ad nubes.
Πείσανδρος. Plutarch. in Antiphonte, Svid. in Ἀρεοπαγίτης. Scholiaſtes Ariſtoph. ad Veſpas, Athen. Apoſtolius IV. 25. proverb. Photius Cod. 259.
ποιητὴς, ἢ ποιηταί. Athen. Poll. Svid. Vide & ſupra in Λάκωνες.
πρέσβεις. Athen. Svid. Maximus ad Dionyſ. Areopagit. 2. 3. de Eccleſiaſtica Hierarchia.
Σκευαί. Svid. niſi legendum Σκύθαι.
Σκύθαι. Schol. Ariſtophanis ad Aves.
Σοφιστὴς ἢ Σοφισταί. Caſaub. VII. 17. ad Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad nubes Veſpas & Pacem. Pollux, Svid. & Syncellus p. 149.
Συμμαχία. Pollux, Svid.
Συνεξαπατῶν. Svid. Athen.
Σύρφαξ. Svid. Heſych. Athen. Scholiaſtes Ariſtoph. ad aves.
Ὑπέρβολος. Plutarch. in Alcibiade & Nicia. Athen. Svid.
Φάων. Harpocration, Svid. in ἀτηρότατον, Athen. Apoſtolius VI. 33. proverb.

Confer ſi placet Jacobi Hertelii & Grotii è Comicis Græcis excerpta, atq; Joh. Meurſii Bibl. Atticam.

POLYEUCTUS. Vide supra in *Heniocho*.

POLYZELUS Comicus, Svidæ memoratus, à quo hæc ejus dramata nominantur: Ἀφροδίτης γοναὶ, Δημοτυνδάρεως, Διονύσου γοναὶ, Μουσῶν γοναὶ, Νίπτρα. Alius Polyzelus Rhodius historicus & Philosophus, de cujus scriptis consules Meursium in Rhodio Lib. II. cap. XI.

POSIDIPPUS * Cassandreus ex Cassandra civitate Macedoniæ, vel saltem (ut Steph. Byz. in Κασάνδρεια) Cynisci Cassandrei filius, novæ Comœdiæ Poëta, qui triennio post Menandri mortem teste Svidâ docuit. Ejus dramata fuerunt usque ad XXX, è quibus memorantur à veteribus:

Ἀναβλέπων. Athen.
Ἀποκλειομένη, Athen. Pollux.
Γαλάτη. Poll.
Δημόται. (Svid. in νεανισκεύεται.)
Ἐπίσταθμος. Pollux.
Ἐφεσία. Pollux.
Κώδων. Athen.
Λοκροί. Athen.
Μεταφερόμενος. Athen. Μεταφερόμενοι apud Laërt. VII. 27.
Μύρμηξ.
Παιδίον. Athen.
Πορνοβοσκός. Athen.
Σύντροφοι. Athen.
Φιλόσοφοι (quod drama alii tribuerunt Philemoni) Laërt. VII. 27.
Χορεύουσαι. Athen.

Quasdam Posidippi Comœdias à latinis etiam Comicis expressas fuisse, constat è Gellio Lib. II. cap. 23. In Bibliothecæ Mediceæ pluteo LXXXVII. exstat volumen teste Gronovio continens fragmenta ex Posidippo Comico de vitæ necessariis Carmine Jambico, qualia nulla exstant inter fragmenta Posidippi ab H. Stephano, Hertelio vel Grotio collecta. Alius videtur Posidippus scriptor Epigrammatum de quo alibi.

PRONOMUS Thebanus Tragicus an Comicus fabulas docuit Athenis Olymp. CXXVII. 2. Archonte Pytharato. Vide Fulvii Ursini elogia viror. illustr. pag. 28.

PYTHON Catanensis. Vide supra in Alexandro.

Pro RULLO Comico apud Bulengerum Lib. I. de Theatro c. 2. legendum MULLUS, de quo supra.

SANNYRION Atheniensis, Poëta Comicus veteris Comœ-

diæ,

* Imago Posidippi præsidentis in theatro & volumen manu tenentis apud Gronovium Virum Cl. T. 2. Antiqv. Græcar. tabula 100. Confer numum Posidippi Cassandrei hujus an Posidoniatæ apud Laur. Begerum T. 1. thesauri Brandenburgici p. 273.

diæ, Dioclis & Philyllii æqualis fuit teste Svida in Διοκλῆς. ob corporis λεπτότητα sive tenuitatem ac macilentiam à Comicis derisus. Ælian. X. 6. Var. Athen. XII. p. 551. ex Aristophanis Gerytade. Sannyrionis *Danaë* laudatur à Scholiaste Euripidis ad Orestem v. 279. & Aristophanis ad ranas, adductis ejus verbis in quibus exagitat Hegelochum ὑποκριτὴν qui Euripidis Oresten egit Olymp. XCII. 4. unde post illud tempus fabulas docuisse intelligitur. Ejus γέλωτα laudant Harpocration, Pollux & Athenæus. Confer Meursium in Bibl. Attica & Pearsonium parte 2. Vindic. Ignatii c. 1. ubi castigat ea quæ scripserat Casaubonus ad Athenæi Lib. VII. c. 9. & in auctore περὶ Κωμῳδίας qui scholiis Aristophanis præfigitur, pro Σαννυρίωνα docet legendum esse Σουσαρίωνα, de quo infra suo loco. Fuit præterea Sannyrionis fabula ἰὼ & altera ψυχάσαι ut Svidas notavit.

SATYRUS Κωμικὸς ὑποκριτὴς, memoratus Plutarcho de laude sui pag. 545.

SCIRAS Tarentinus, Comœdiæ Italicæ Poëta, cujus Meleagrum laudat Athenæus Lib. IX. Καὶ Σκίρας εἷς δέ ἐστιν οὗτος τῆς Ἰταλικῆς καλουμένης Κωμῳδίας ποιητὴς, γένος Ταραντῖνος, ἐν Μελεάγρῳ φησίν. Sed pro Scira, Colomesio judice legendum Sclerias de quo mox dicam.

SCLERIAS male Σκληριὸς vocatur apud Photium cod. 167. p. 194. ut Sciras apud Athenæum Lib. IX. Sed & Casaubonum fugit ratio, cum Lib. III. ad Athenæum c. 4. putaret nomen *Sclerias* apud Stobæum à quo ter laudatur, Comœdiæ esse, non Poëtæ Comici. Laudatur Sclerias etiam apud Antonium Melissæ Lib. II. c. 79. & Maximum in Collectaneis c. 63. Vide Colomesium ad Gyraldum de Poëtis p. 406.

SERAPION Comicus allegatur in Stobæi florilegio p. 67. edit. Grotii. Alius Serapion Poëta, quem Athenis advenisse ait & loquentem inducit Plutarchus libro de Pythiæ Oraculis. Hunc ni fallor Serapionem ἐν ἔπεσι sive carmine Heroico nonnulla tradidisse de Sibyllæ vi μαντικῇ etiam post fata durante, notat Clemens Alex. I. Strom. p. 304.

SIMYLUM Comicum laudat Stobæus in florileg. p. 229. edit. Grotii. Alius Simylus Chalcidensis Nauclerus, quem memorat Lucianus in Toxari T. 2. p. 45.

SOPATER Paphius sub Alexandro M. & post claruit usque ad tempora Ptolemæi secundi, ut ex Sopatro ipso observat Athenæus Lib. II. Idem L. IV. laudat locum ex incerto Paphii Sopatri dramate, quem dat Grotius in excerptis p. 871. φλύαξ sive φλυακογράφος fuit Sopater, qualis Rhinton & Sotades, de quibus suo loco. Apud eundem Athenæū allegatur Sopatri hujus Βακχὶς, licet Svidas eam tribuat Βακχίδος γάμος,

Sopatro Parodo. Βακχίδος μνηστῆρες,

Εὐβουλοθεόμβροτος,
Ἱππόλυτος. Svid.
Ἡ Κνιδία, Svid.
Μυστάκου Θητίον,
Νεκύια, Svid.
πύλαι, Svid.
Σίλφαι, (Svid. Σιλφία.)
Φακῆ. Svid.
Φυσιόλογος. Svid.

Alius Sopater Phacius, Parodus, cujus ab eodem Athenæo laudantur:
Βακίδης,
Μύσαι, & ὀρέστης, ac φακῆ quæ duo postrema dramata Sopatro Paphio male Svidas tribuit.

SOPHILUS Sicyonius vel Thebanus, mediæ Poëta Comœdiæ, cujus dramata hæc apud veteres memorantur:

Ἀνδροκλῆς. Athen.
Γάμοι. Laërt. II. 120.
Δημία. Svid.
Ἐγχειρίδιον. Athen.
Κιθαρῳδός. Svid.
Λήδα. Vide paulo post Τυνδάρεως.
παρακαταθήκη, Athen. Svid.
Συντρέχοντες, Athen.
Τυνδάρεως ἢ Λήδα. Svid.
Φίλαρχος, Athen. Svid.
Χοιρίδιον, Svid. sed legendum ex Athenæo ἐγχειρίδιον.

SOPHRONEM Comicum, à Sophrone Syracusano Mimographo qui Euripidi æqualis erat, male diversum facit Svidas. Scripsit Dorica dialecto, & obscurius paulo, unde implicitum vocat Statius 5. Silvar. III. 157. μίμους ἀνδρείους καὶ γυναικείους *Mimos in viros & fœminas*, quorum lectione delectatus fuit Plato Philosophus. De hoc Sophrone consules Vossium Lib. II. Institutt. Poëtic. p. 161. Vide ad Laërt. III. 18. & Athenæum XI. p. 504. Salmasium ad Solinum p. 76. Henr. Valesium ad Ammianum Marcellinū XXIII. 5. Meursium ad Hesych. Illustrem p. 199. seq. Ex ἀνδρείοις videntur:

Ἄγγελος. Schol. Germanici.
Ἀγροιώτης. Athen.
Ἁλιεύς. Athen.
Νυμφοποιός. Pollux. Athen.
παῖς. Athen.

E Mimis γυναικείοις: (quos præter Pollucem laudat frequenter Athenæus, perinde ut ἀνδρείους) Ἀκέστριαι Svid. in κάπηλος. Θυννοθήρα sive Θυννοθῆραι Etymol. M.
πενθερά. Svid. Athen.

Idem Athenæus VII. p. 281. allegat Apollodorum Atheniensem ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Σώφρονος, ubi interpres male, *de temperante*, mox enim mentio μίμων ἀνδρείων. Confer Casaubonum VII. 6.

SOSICRATES Comicus allegatur à Stobæo p. 117. florileg. edit. Grotii, & Svida in Ἀμφίας, Polluce quoque qui laudat ejus παρακαταθήκην, etsi nomen Sosicratis corruptum jam in *Crates*, jam in *Hippocrates*, ut præclaris editoribus annotatum.

SO-

SOSIPATER Comicus, ex cujus καταψευδομένῳ prolixum locum profert Athenæus Lib. IX. quem cum Metaphrasi sua dedit Grotius in excerptis pag. 886. Nescio tamen an pro Σωσιπάτρῳ apud Athenæum legi debeat Σωπάτρῳ.

SOSITHEUS Comicis accensetur in excerptis Grotii pag. 900. quem idem vir summus pag. 456. recte inter Tragicos retulerat. Vide quæ in notitia Tragicorum. Videntur tamen, fateor, Comicum sapere quæ de Sositheo refert Laërtius VII. 173.

SOTADES Atheniensis, mediæ Comœdiæ Poëta Svidæ laudatus, cujus παραλυτρουμένον & ἐγκλειομένας memorat Athenæus, neutiquam confundi debet cum altero Maronita, auctore ἰωνικῶν ἀσμάτων molliumque & obscœnorum carminum, quæ ab eo dicta sunt Sotadea. Vide Athenæum VII. p. 293. De hujus poëmatibus scripserat filius *Apollonius*, teste Athenæo Lib. XIV. p. 620. ubi *Carystii* quoque Pergameni librum de Sotade commemorat, & refert hunc poëtam Ptolemæi Philadelphi jussu inclusum cistæ plumbeæ & in mari demersum, quod ipsius cum Arsinoê sorore nuptias paulo liberius perstrinxisset. Apud Juvenalem II. 10. pro Socraticis cinædis male Sotadicos reponit vir doctissimus Leopardus XIII. 10. qui de Sotade & aliis Ἰωνικῶν λόγων auctoribus sive κιναιδολόγοις verba Strabonis, Athenæi ac Svidæ eodem loco adscripsit. Mirum est Strabonem videri affirmare, quod Sotades & Alexander Ætolus scripserint non versu* sed prosa, cum alii veteres contrarium innuant, & Demetrius de elocutione §. 193. Sotadi ἄσεμνον quidem & κεκλασμένον sed tamen tribuat μέτρον. Gyraldus vero p. 490. verba Strabonis κατὰ μέλους ita intellexit, quod cantum addiderint Simus & Lysis, at Sotades & Alexander tantum recitaverint cinædica sua poëmata. Hephæstion p. 13. laudat hujus ut opinor Sotadis Ἄδωνιν, & p. 8. Ἰλιάδα. Svidæ memoratur εἰς ᾅδου κατάβασις, πρίηπος, εἰς Βελεστίχην, Ἀμαζών. E latinis Sotadica scripsere Ennius, L. Accius, aliique: Usus est Sotadico quoque genere Terentianus Maurus & è recentioribus Jul. Cæs. Scaliger, Caspar Barthius &c. Arium hæreticum in Thalia sua dicendi genere usum fuisse molli ad Σωτάδεια ἄσματα proxime accedente, post Athanasium Orat. 2. contra Arianos, notat Socrates Lib. I. Hist. Eccles. c. 9. Fuit & Sotades Victor. Olymp. XCIX. Cretensis, de quo Pausanias Eliac. posterior p. 497. Alius Atheniensis Philosophus qui teste Svida librum de mysteriis composuit. & alter Philosophus Byzantinus.

SOTERIDES Epidaurius Grammaticus scripsit περὶ Κωμῳδίας & Historiæ Musicæ libros III. ut Svidas in Σωτηρίδης.

* Ἦρξε δὲ Σωτάδης μὲν πρῶτος τοῦ κιναιδολογεῖν, ἔπειτα Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλός, ἀλλ' οὗτοι μὲν ἐν ψιλῷ λόγῳ, κατὰ μέλους δὲ Λύσις· καὶ ἔτι πρότερος τούτου ὁ Σῖμος. Strabo XIV. pag. 654. Alii Cinædologi fuere Pyrrhus sive Pyres Milesius, Theodoras, Xenarchus, *Alexus* &c.

STEPHANUS mediæ Comœdiæ Poëta, filius Alexidis Comici, Svidæ in Ἄλεξις memoratur. Sed & idem in Ἀντιφάνης auctor est Antiphanis filium Comicum & ipsum Stephani nomine venisse.

STRATO, siquidem Svidæ credimus, mediæ Comœdiæ Poëta, cujus apud Athenæum laudatur λημνομέδα & φοινικίδης, sive ut apud Svidam legitur φοῖνιξ. In Scholiis Aristophanis ad aves allegatur ejusdem Κινησίας. Sed verisimile est Svidam deceptum vitiosis Athenæi codicibus, & apud Athenæum, Svidam & Scholiasten Aristophanis pro Στράτω legendum Στράττις, de quo mox. Stratonis Comici, qui Athenis magnam laudem retulerit, tanquam æqualis sui meminit Plutarchus lib. 5. cap. 1. sympos.

STRATTIS, Atheniensis, Comœdiæ veteris Poëta, de quo dixi nonnulla superius in notitia Tragicorum. Præsenti loco subjicio nomina dramatum ejus, observata ab Isaaco Casaubono Lib. VII. ad Athenæum c. 23. & Johanne Meursio in Bibl. Attica.

Ἀγαθοὶ ἢ ἀργυρίου ἀφανισμός. Svid. & Athen. qui Pherecrati à quibusdam tributum auctor est.

Ἀνθρωπορέστης Athen. Svid. Scholiastes Euripidis ad Orestem v. 278. qvam Tragœdiam riserat illa fabula sua Strattis.

Ἀταλάντη Svid. in σκῶρ & Athenæus. Ἀταλάνται Hesych. Scholiastes Aristoph. ad aves & Svidas in διφροφόροι, Sed Ἀτάλαντος in scholiis ad Aristoph. ranas.

Ζώπυρος περικαιόμενος Hesych. in οὐ μάλα κυκᾶς, ut ex Lucillo Tarrhæo, Diogeniano & Apostolio recte legunt Erasmus & Meursius, licet Casaubono præplacet οὐ μάλα κικκᾶς, quod putat respondere Plautino illi, *ciccum non interduim.*

Ἰφιγέρων Svid.

Καλλιππίδης Athen. Svid.

Κινησίας Pollux, Harpocrat. Athen. Scholiastes Aristoph. ad Plutum & ad aves ubi male Στράτων pro Στράττις.

Κυνηγοί Erotianus in καμμάρῳ.

Λιμνομέδα sive Λημνομέδα sive deniq; Λημνομέδων Harpocrat. in ἀπλᾶς Svid. & Athen. L. VII. & XI. ubi iterum male Στράτων ὁ Κωμικὸς pro Στράττις.

Μακεδόνες Harpocration & Etymol. M. in τοπεῖον, Svid. Athen. XIII. p. 589. Στράττις ἐν Μακεδόσιν ἢ παυσανίᾳ.

Μήδεια Athen. Harpocrat. in Μυσῶν λεία. Svid.

Μυρμηδόνες Pollux IX. 6.

Παυσανίας Athen. Svid. Supra in Μακεδόνες.

Πίτυσος sive ut in Aristophanis scholiis ad Vespas scribitur πύτισος. Casaubonus legit πίτυλος, & videtur, inquit, Strattis nauticæ turbæ ἀταξίαν exagitasse. Vel fuit similis argumenti Monotropo Anaxilæ, nam πίτυλον interpretantur veteres etiam φαντασιοκόπον. Πολι-

Πολιτεία Svid. in ἐ λῖνον λίνῳ συνάπτεις.
Τρώϊλος Athen. Scholiastes Aristoph. ad Vespas. Svid.
Φιλοκτήτης Pollux, Athen. Svid.
Φοίνισσαι Erotianus in λεβηρίδες, & Pollux. Athenæo vocatur L.VIII. Φοινικίδης, Svidæ Φοῖνιξ, & utrinque pro Strattide appellatur Strato. Sed & L.IV. Athenæus allegat Strattidis Phœnissas, docens ex illis depromtum versum, quo Euripidem derisum à Strattide refert Aristoteles, de sensu & sensili c.5. ὅταν φακῆ ἕψητε, μὴ ἐπιχεῖν μύρον.
Φορτικὸς Hesych. in κολεκάνοι.
Χρύσιππος Athen. Svid. Pollux.
Ψυχασάι Athen. Svid. Pollux.

SUSARION Megarensis Tripodiscius, (apud Clementem 1.Strom. p. 308. Σισαρίων ὁ Ἰκαριεύς) primus Comœdiam versibus docuit Athenis Olymp. LIV.2. anno 562. ante natum Christum. Comœdiæ ejus & ipsæ & nomina earum perierunt, præter quatuor versus quos servarunt Svidas, Stobæus, & Diomedes commentar. MS. in Dionysium Thracem. De Susarione videndi Joh. Pearsonius in Vindiciis Ignatii P.2.c.1.p.345.seq. & Rich. Bentlejus in Apolog. diss. de Epist. Phalaridis p.202.seq. Vide & supra in *Sannyrion.*

TELECLIDES Atheniensis, veteris Comœdiæ Poëta, quem VI. dramata composuisse testatur Anonymus scriptor περὶ Κωμῳδίας qui Aristophani præmitti solet. Sunt autem hæc observata à Meursio in Bibliotheca Attica:
Ἀμφικτύονες. Svid. Pollux. Athen. Scholiastes Aristoph. ad aves.
Ἡσίοδοι. Athen. sive ut Svid. & Schol. Aristophanis ad aves, Ἡσίοδος.
Πρυτάνεις. Hesych. Athen. Pollux, Svidas in ῥαγδαῖος, Scholiastes Comici ad Vespas.
Στερροί. Svid. Athen. Scholiastes Aristoph. ad Pacem.
Ψευδεῖς. Pollux.

Laudatur Teleclides à Plutarcho in Nicia p.525. & in Pericle p.153.161. &c.

THEO Grammaticus singulari opere Κωμικὰς λέξεις complexus laudatur Hesych. Alexandrino in proœmio Lexici. Forte idem auctor Κωμικῆς λέξεως συμμίκτου, quam allegat Scholiastes Apollonii L.IV.p.280. & Κωμικὸν Λεξικὸν vocat p.305. Nisi potius intelligendus Palamedes Eleates, de quo dixi supra.

THEOGNETUS Thessalus, Comicus, cujus Κένταυρον, Φάσμα ἢ Φιλάργυρον & Φιλοδέσποτον laudat Athenæus, & ex hoc Svidas.

THEOPHILUS Epidaurius, veteris Comœdiæ Poëta, Polluci Athenæo & Svidæ memoratus. Ejus hæc supersunt fabularum octo nomina:
Βοιωτία, Athen.
Ἐπίδαυρος, Athen. Svid.
Ἰατρὸς, Athen. Svid.
Κυθαρῳδὸς, Athen.
Νεοπτόλεμος, Athen. Svid.

Παγκρα-

Παγκρατιαστὴς five παγκράτεια, Pollux, Athen. Svid.
Προιτίδες, Athen. Svid.
Φίλαυλος. Athen.

Fragmenta ejus nonnulla collegit Hertelius p.878. seq. & Grotius in excerptis p.706. Dicitur & Euripidis Epitaphium composuisse.

THEOPHRASTUS Aristotelis discipulus, inter alia scripsit librum de Comœdia, teste Laërtio Lib. V. sect. 47. & Athenæo. VI. p.261.

THEOPOMPUS Atheniensis, veteris Comœdiæ Poëta, filius Theodoctis vel Theodori Tragici. Ejus dramata XVII. fuisse tradit Anonymus περὶ Κωμῳδίας Aristophani præmissus, sed Svidas XXIV. Nec pauciora fabularum Theopompi nomina in veterum libris observantur. Hæc nempe:

Ἄδμητος, Athen.
Ἄλθαι, (nisi apud Athenæum ex Polluce legendum ἀλφαία.)
Ἀλφαία. Pollux X. 46.
Ἀσκλήπιος, Svid. (pro Theopempto.
Αὐτύχαρις. Legendum Ἡδύχαρις apud Laërt. III. 26. ubi Theopompus
Ἀφροδίσιοι, Schol. Aristophanis ad Plutum.
Ἀφροδίτη, Athen.
Βατύλη, Schol. Aristoph.
Εἰρήνη, Pollux & Athen.
Ἐποποιοὶ, Schol. Apollonii Lib. IV. (Aristoph.
Ἡδύχαρις Laërtius III. 26. Athen. Harpocration in καταχύσματα. Schol.
Θησεὺς, Plutarch. in vita Isæi Rhetoris, Athen. Svid. in ἀβυρτάκη.
Κάλλαισχρος, Pollux IX. 6. Athen.
Κάπηλοι, (Svid. in μέτρησον.)
Καπηλίδες, Plutarch. Lysandro, Pollux VII. 32. Zenobius IV. 44. prov. Svid. in Ἄττις, Schol. Aristoph. Vide & infra in πόλεις.
Μῆδος, Athen. Scholiastes Pindari Pythionic. 2.
Νεμέα, Athen.
Ὀδυσσεὺς five Ὀδυσσεῖς, Schol. Aristophanis ad Vespas, Athen. Pollux. Theopompum ἐν Ὀδυσσεῖ ά laudat Erotianus in λάσιον.
Παῖδες, Pollux, Hephæstion in Enchirid. & Schol. Comici ad aves, ubi male παισᾶσι pro παισί.
Παμφίλη, Athen. Etymol. M. in ἐπίσηθή.
Πανταλέων, Pollux IX. 1. qui testatur X. 8. dubitatum esse num vere esset Theopompi.
Πηνελόπη, Athen.

Πόλεις

Πόλεις (nisi apud Poll. X. 31. pro πόλεσιν legendum καπηλίσιν.)
Σειρῆνες, Athen. Etymol. M.
Στρατιώτης sive Στρατιώτιδες, Priscianus Lib. XVIII. Pollux, Athen.
Φινεὺς, Athen.
Τισάμενος. Harpocration, Aristophanis Schol.
Τερκάρανος. Syncell. p. 65

De hoc Theopompo præter Hertelium p. 384. adeundus Meursius ad Hesych. illustrem p. 185. seq. ad Apollonium Dyscolum p. 98. seq. & in Bibl. Attica. Pauca quædam illius fragmenta selecta habes apud Grotium in excerptis p. 552.

THRASONIDIS Comici meminere præter Clementem Alex. & Laërtium, Svidas ἔρως,

TIMOCLES Atheniensis unus an duo * hoc nomine, ut Svidas docet, Comœdiis scriptis inclaruerunt. Earum nomina hæc observata sunt ab Hertelio in sententiis Comicorum p. 641. & Meursio in Bibl. Attica;

Αἰγύπτιοι, Svid. Athen.
Βαλανεῖον, Pollux.
Δάκτυλος, Athen. Svid.
Δῆλος, Athen. Svid.
Δεξαμενός. Vide infra, in Κένταυρος.
Δημοσάτυροι, Athen. Svid.
Διόνυσος, Athen. Svid.
Διονυσιάζουσαι, Athen. Stob.
Δωρεὺς ταυτοκλείδης (an δωρεὺς ἢ Αὐτοκλείδης) Athen. Harpocrat. in περίβυστον, ubi viri docti legunt Ὀρεσταυτοκλείδη.
Δρακόντιον, Athen. Svid.
Ἐπιστολαὶ, Athen. Svid.
Ἐπιχαιρέκακος, Athen. Svid.
Ἥρωες, Athen. Svid.
Ἰκάριοι σάτυροι, Athen. Svid.
Καύνιοι, Athen. Svid.
Κένταυρος ἢ Δεξαμενός. Athen. Svid.
Κονίσαλος, Athen Svid.
Λήθη, Athen. Svid.
Μαραθώνιαι, Athen. sive ut Svidas, Μαραθώνιοι,
Νέαιρα, Athen. Svid.
Ὀρέστης, Svid.

* Alterum Tragicum fuisse contendit Casaubonus ad Athenæum IX, 18,

Ὀρεςαυτοκλείδης, Vide ſupra in Δωρεύς.
Πολυπράγμων, Athen. Svid.
Πορφύρα (quæ Xenarcho tribuitur ab Athenæo) Svid.
Πύκτης, Athen. Svid.
Σαπφώ, Athen. Svid,
Φιλοδικαςής, Athen. Svid.
Ψευδοληςαί, Athen.

Fragmenta quædam Timoclis ſelecta habes apud Grotium in excerptis p. 698. ſeq. Allegatur etiam à Clemente Alex. IV. Strom. p. 476. Theophilo Antiocheno lib. 2. Stobæo &c.

TIMOCREON Rhodius, Comœdiæ Veteris poëta, Themiſtoclem * & Simonidem dramatis ſuis perſtrinxit, teſte Svida in Τιμοκρ. qui in σκολιὸν memorat ejusdem ut ſuſpicor Timocreontis (licet ἐποποιὸν illo in loco vocat) carmen invectivum in divitias, cujus initium: ὄφελες τυφλὲ πλῦτε μήτε ἐν γῇ μήτε ἐν θαλάττῃ μήτε ἐν Ἠπείρῳ φανήμεναι, quod etiam habet Schol. Ariſtoph.

TIMON Phliaſius, Scepticus Philoſophus, præter Sillos aliaque ſcripſit Comœdias triginta, Antigono Caryſtio teſte apud Laërtium IX. 110.

TIMOTHEUS Comicus, cujus Κυνάριον drama memoratur Athenæo ac Svidæ. Vide Caſaubonum ad Athen. VI. 10.

XENARCHUS Sophronis mimographi F. Comicus, Zenobio V. 83. Apoſtolio XVII. 13. proverb. Athenæo & Svidæ laudatus, apud quos hæc illius dramatum nomina occurrunt:
Βυταλίων,
Δίδυμοι,
Πένταθλοι,
Πορφύρα quæ ab aliis Timocli tributa eſt,
Πρίαπος,
Σκύθαι,
Στρατιώτης,
Ὕπνος.

Fragmenta vide apud Hertelium p. 658. ſeq. & Grotium. p. 697. ſeq. Xenarchi mimos memorat Ariſtoteles c. 1. Poëtic. adde Svidam in Σωτάδης. Incertum eſt, idemne ſit Xenarchus Rhodius compotator, quem ob bibacitatem dictum eſſe μετρητὴν refert Athenæus libro & capite 10. Niſi pro Xenarcho ibi legendum Xenagoras ex Æliani Lib. XII. c. 26. Variar.

XENO-

* Non Thucydidem ut excuſum eſt in Meurſii Rhodo Lib. II. cap. 13.

XENONIS binos versus profert Dicæarchus in vita Græciæ p.170.

Πάντες τελῶναι πάντες εἰσὶν ἅρπαγες,
Κακὸν τέλος γένοιτο τοῖς Ὠρωπίοις.

Hunc Xenonem Comicum vocat Grotius in Excerptis & ad Lucæ III. 13. & Henricus Stephanus Lib. VI. schediasm. c. 17. Alius Xenon sive Xenion historicus, cujus Italica laudat Macrobius Lib. I. Saturnal. c. 9. Cretica sive τὰ περὶ Κρήτης Stephanus Byz.

XENOPHON antiquæ Comœdiæ Poëta memoratus Laërtio II. 59.

CAPUT XXIII.

De PHILOSOPHIS plerisque ante Socratem, tum de SOCRATE, CEBETE, & aliis quibusdam Socraticis.

H. Stephani Poësis Philosophica. Et Scipionis Aquiliani de placitis Philosophorum ante Aristotelem. 1. *Ætas & scripta Xenophanis Colophonii.* 2. *Parmenidis.* 3. *Heracliti.* 4. *Democriti.* 5. *Anarcharsidis.* 6. *Anaxagoræ.* 7. *Anaximandri.* 8. *Anaximenis.* 9. *Archelai.* 10. *Biantis.* 11. *Bionis.* 12. *Botonis.* 13. *Chilonis.* 14. *Cleobuli.* 15. *Diagoræ Melii, ubi obiter recensentur Philosophi quibus objectatus fuit Atheismus.* 16. *Diogenis Apolloniatæ.* 17. *Diomenis Smyrnæi.* 18. *Hippiæ.* 19. *Hipponis.* 20. *Leucippi.* 21. *Melissi.* 22. *Mysonis.* 23. *Nessæ Chii.* 24. *Periandri.* 25. *Pherecydis.* 26. *Pittaci.* 27. *Protagoræ.* 28. *Zenonis Eleatæ.* 29. *Socratis.* 30. *Æschinis Socratici.* 31. *Antisthenis.* 32. *Aristippi.* 33. *CEBETIS.* 34. *Critonis.* 35. *Euclidis Megarensis.* 36. *Glauconis.* 37. *Menedemi.* 38. *Phædonis.* 39. *Phædri.* 40. *Prodici Chii.* 41. *Simmiæ & Simonis coriarii.* 42. *Stilponis.* 43. *Nomina aliorum quorundam Socraticorum.* 44.

I.

HENRICUS STEPHANUS A. 1574. 8. edidit librum qui inscribitur *Poësis Philosophica*, in quo continentur reliquiæ quædam poëseos Philosophicæ antiquissimæ Græcorum, sive fragmenta nonnulla utcunque è scriptis veterum collecta & Græce descripta: *Empedoclis* p. 1—31. *Xenophanis*, p. 35—39. *Parmenidis* p. 41—46. *Cleanthis* p. 49—52. & p. 124—127. *Epicharmi* p. 54—58. *Timonis Phliasii*, p. 60—74. *Critiæ* p. 75. & 76. *Orphei* p. 78—107. *Musæi* p. 109. 110. *Lini* p. 112. 113. *Pythagoræ* aurea carmina & alii quidam versus Pythagoræ vel Pythagoræorum p. 114—123. *Heracliti* Ephesii fragmenta p. 129—149. &

Epistolæ p. 142—155. tum *Democriti* fragmenta p. 156—179. & Epistolæ p. 181. seq. Ad calcem libri subjiciuntur breves *Josephi Scaligeri* in pleraque hæc fragmenta notulæ & castigationes.

SCIPIO quoque AQUILIANUS Pisanus, eques D. Stephani, scripsit librum de placitis Physicis Philosophorum qui ante Aristotelis tempora floruerunt, editam à discipulo ejus Georgio Morales, Medico ac Philosopho, Venet. 1620. 4. Hic *Anaximandri* opiniones exponit cap. 2. *Anaxagoræ* c. 3—7. *Democriti* & *Leucippi* c. 8—17. *Pherecydis* c. 18. *Thaletis* c. 19. *Pythagoræ* & *Alcmæonis* c. 20. *Anaximenis* & *Diogenis Apolloniatæ* c. 21. *Hippasi* & *Empedoclis*, c. 22. 23. & 24. *Archelai* denique & *Heracliti* c. 25.

De Empedoclis scriptis jam dictum est à me supra c. 13. uti de Critiæ cap. 19. de Pythagoræ cap. 12. & de Orphei, Musæi ac Lini, Libro superiore. De Epicharmo dicendi locus fuit capite superiore, uti de Cleanthe ac Timone dicam Libro III. c. 15. & 33. In præsenti igitur de Xenophane, Parmenide, Heraclito ac Democrito paucis agere juvat, eximioque huic virorum sapientum quaternioni alios celebriores qui ante Socratem vel Socratis ætate floruerunt, & alibi à me dicti * non sunt, Philosophos adjungere, hinc denique ad Socratem ipsum ac Socraticos progredi.

II. XENOPHANES natus Colophone, Olympiade quadragesima, ut testatur Apollodorus apud Clementem I. Strom. p. 301. quod confirmat Sextus Empiricus I. contra Mathemat. c. 12. p. 51. nec obstat Eusebius in Chron. qui quinquagesima sexta, vel Laërtius IX. 20. qui sexagesima Olympiade claruisse scribit, Vixit enim Xenophanes annos non XCI. tantum, ut Lucianus in Macrobiis: sed centum amplius, ut Censorinus c. 15. Certe versiculos anno ætatis XCV. ab eo scriptos profert Laërtius IX. 19. Ex patria exsul, concessit in Siciliam, teste eodem Laërtio qui ait auditum ab eo fuisse *Botonem* Atheniensem, & ex quorundam sententia etiam Archelaum Physicum, quod licet à Luciano quoque confirmatur, parum tamen congruere cum ratione temporum videtur, neque alium Archelaum celebrem Physici nomine in veterum scriptis observare licet, quam qui Anaxagoræ successit.

Scripta Xenophanis (à quo Secta Eleatica originem ducit teste Clemente I. Strom. p. 300.) hæc memorantur apud veteres:

Κολοφῶνος κτίσις ** *καὶ ὁ εἰς Ἐλέαν τῆς Ἰταλίας ἀποικισμός, ἔπη δισχίλια.* Laërt. IX. 20.

Ἐλε-

* Nonnullos enim jam attigi, ut Epimenidem Lib. I. c. 6. Thaletem Lib. I. c. 35. Solonem Lib. II. c. 11. & 14. Hippasum aliosque Pythagoreos c. 13.

** Alios κτίσεων scriptores collegit Jonsius Lib. I. c. 12. de scriptoribus Hist. Philos.

Ἐλεγεῖα. Laërt. IX. 18. & 19. VIII. 36. Athen. Lib. VIII. p. 368. Svid. in Ξενοφ.

Ἴαμβοι καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, in quibus perstrinxit quæ de Diis illi scripserant, unde dictus Ὁμηροπάτης *calcans Homerum*, ut recte illam vocem exponit Joachimus Kühnius ad Laërt. IX. 18. ubi forte legendum καὶ ἰάμβους καὶ καθ' Ἡσιόδου καὶ Ὁμήρου, nam versiculi quos adversus Homerum & Hesiodum à Xenophane scriptos profert Sextus (relati à me supra cap. VIII. num. 10.) Heroici sunt non Jambici. Potuit tamen alio etiam opere Homerum & Hesiodum perstringere Xenophanes, v. g. in Sillis de quibus mox.

Σίλλοι. Strabo Lib. XIV. inter celebres Colophonis viros post Mimnermum memorat Ξενοφάνην τὸν φυσικὸν τὸν τοὺς Σίλλους ποιήσαντα διὰ ποιημάτων. Eustathius ad Iliad. β. p. 154. ὅτι οὐ μόνον Ξενοφάνης πεποίηκε σίλλους ἐν οἷς εὐδοκίμησεν &c. Fallitur itaque Stanlejus qui in Historia Philosophica Anglice edita p. 746. Timonis Sillos à Strabone perperam Xenophani tributos existimat. Heroico versu scriptos perinde ut Timonis & aliorum sillos constat ex Schol. Aristophanis ad Equites v. 403. ubi versum è Zenophanis sillis profert, licet male ibi sit excusum Ξενοφάντης pro Ξενοφάνης.

Παρῳδαὶ sive ut Menagius (qui sillorum fuisse partem suspicatur) παρῳδίαι Athen. Lib. II. p. 54. ubi versus quinque Heroicos profert, quorum postremus meminit fugæ Medorum:

πηλίκος ἦσθ' ὅθ' ὁ Μῆδος ἀφίκετο;

Xenophanem περὶ φύσεως laudat Pollux VI. 9. ex quo non dubito petita esse Physica ipsius dogmata, quæ passim celebrantur, vel etiam impugnantur in scriptis Aristotelis, Ciceronis, Plutarchi, Sexti, Clementis Alex. Galeni, Stobæi, Censorini aliorumque, ex quibus recte etiam concludas, versibus Heroicis opus illud fuisse compositum, uti Eustathius ad Iliad. Λ. p. 759. sententiam ejus de Iride proferens laudat Xenophanem ἐν ἡρωικοῖς ἔπεσι.

Tragœdias quoque scripsisse Xenophanem Physicum tradit Eusebius in Chron. quod merito miratur Scaliger in notis p. 96. Menagius non Tragœdias sed Elegias in Eusebio legendas suspicatur. Fuit & alius Xenophanes Lesbius, Jamborum (teste Laërtio) scriptor, nam Xenophanem Heracleopoliten quidem omitto, pro cujus nomine apud Fulgentium I. 14. Mythol. reponi debet Theophanes, qui Physicus memoratur Stephano in Ἡρακλεούπολις. Xenophanis vero dogmata cognosci possunt ex Aristotele, illo præsertim libro quo

Xenophanis, Zenonis Eleatæ & Gorgiæ placita quædam ad examen revocat, Laërtio & Heſychio illuſtri, quibus è recentioribus addendi præter Laërtii interpretes Tho. Stanlejus in Hiſt. Philoſophica, & in Lexico ſuo Clariſſ. Baylius. Succeſſio ſectæ Eleaticæ hæc eſt apud Clementem I. Strom. p. 300. & Euſebium XIV. præparat. p. 758. Xenophani ſucceſſit Parmenides, huic Zeno Eleates, Zenoni Leucippus, Leucippo Democritus: Democritum audivere Protagoras Abderita ac Metrodorus Chius, Metrodoro ſucceſſit Diogenes Smyrnæus, Diogeni Anaxarchus, huic Pyrrho, Pyrrhoni Nauſiphanes, & Nauſiphani Epicurus.

III. PARMENIDES Eleates, Xenophanis ut plerique tradunt auditor, atque ut alii, Anaximandri quoque, & Aminiæ, & Pythagorei Diochætæ, circa Olymp. LXIX. floruit, ita enim apud Laërtium IX. 23. legendum ex Palmerii conjectura p. 461. Exerc. Parmenidem in Phyſicis ſecutus eſt Zeno Eleates teſte Plutarcho in Pericle p. 154. Eum audivit quoque Anaximenes ut nonnullis apud Laërtium lib. 2. ſect. 3. viſum. A Socrate juvene auditum Parmenidem ſenem, refert Plato in Theæteto ac Sophiſta, magnisque afficit encomiis, & dialogum de Ideis, Parmenidis nomine inſcripſit. Πυθαγόρειον καὶ Παρμενίδειον βίον pro vita optima & honeſtiſſima dixit Cebes in tabula. Scripſit Parmenides φυσιολογίαν δι' ἐπῶν, ut ait Svidas, ſive (ut traditum Laërtio) ἐφιλοσόφει διὰ ποιημάτων. Confer Meurſium ad Chalcidium p. 41. Initium operis ejus περὶ φύσεως carmine deſcripti Heroico bene longum affert Sextus VII. contra Math. p. 157. Sed & Porphyrius Lib. de antro Nympharum laudat Parmenidem ἐν τῷ φυσικῷ. Meminit & Galenus T. 5. p. 1. edit. Baſil. Laërtius vero IX. 23. cum dixiſſet hunc Philoſophum primum ex Phavorini ſententia deprehendiſſe quod eadem ſtella jam ſit Lucifer jam Heſperus, ſubjungit: οἱ δὲ Πυθαγόραν. Καλλίμαχος δέ φησι μὴ εἶναι αὐτοῦ τὸ ποίημα. *Alii Pythagoræ hoc tribuunt*, (quod nempe in poëmate quodam ſub Pythagoræ nomine hoc legebatur) *Verum Callimachus negat ejus* (Pythagoræ * puta) *eſſe iſtud poëma.* *Leges* etiam dedit civibus ſuis optimas Parmenides, in quas jurare quotannis adactos à magiſtratibus cives narrat Plutarchus contra Colotem p. 1126. adde eundem p. 1114. ubi de Parmenidis dogmate quo τὸ πᾶν ἕν eſſe affirmavit. Quæ porro Svidas καταλογάδην ſive proſâ ſcripſiſſe Parmenidem ait, memorataque Platoni, ea ſi ulla usquam fuerunt, (merito enim dubites) Dialectici argumenti eſſe exiſtimaverim. Xenocratis librum περὶ τῶν

* Stanlejus p. 747. Hiſt. Philoſoph. hunc locum ita intellexit, quaſi è Callimachi Sententia nullum unquam poëma ſcripſiſſet Parmenides.

τῶν Παρμενίδȣ memorat Laërtius IV. 13. De dogmatis Parmenidis conſulendi præter Platonem, Ariſtotelem, Plutarchum, Ciceronem, Cenſorinum, Sextum Empir. Proclum in Timæum, Laërtium & alios veteres, è recentioribus Beſſario Lib. II. contra calumniatorem Platonis c. 11. ubi opus Parmenidis de veritate & opinione memorat: Leſcaloperius ad Cic. I. De Natura Deor. p. 45. ſeq. qui ex Simplicio obſervat duos* omnino libros à Parmenide ſcriptos eſſe, alterum de ente uno intelligibili, obſcuriuſcule quidem, ſed verè atque ut ipſe reipſa ſentiebat, alterum de Diis, ex vulgi opinione. Et qui placita Parmenidis incruſtanda utcunque in ſe ſuscepit *Bernardinus*** *Teleſius*, in libris IX. de rerum natura Neapol. 1586. & Lugd. 1588. fol. Fragmentis Parmenidis ab H. Stephano collectis nullo negotio poſſis plura adjicere tum ex Galeno, Stobæo & iis veteribus quos nominavi, tum è Simplicio in Phyſ. Ariſtotelis & aliis Philoſophi interpretibus Græcis, atque è Cœlio Aureliano qui IV. 9, tardarum paſſionum ſex verſus Hexametros latine à ſe redditos affert è Parmenidis libris quos de Natura ſcripſit. Euclides Megarenſis quoque τὰ Παρμενίδεια μεταχειρίζετο Laërtio teſte lib. 2. ſect. 106. & Hermogenes τὰ Παρμενίδȣ φιλοσοφῶν. Platonis Magiſter. id. III. 6. Fuit & Parmenides Rhetor τεχνογράφος eidem Laërtio IX. 23. memoratus.

IV. HERACLITUS Blyſonis F. Epheſius, Parmenidis æqualis, auditor fuiſſe*** Xenophanis traditur, atque ut Svidas addit, Hippaſi Pythagorei, licet ſe ipſum αὐτοδίδακτον gloriatus eſt, teſte præter Laërtium IX. 5. Tatiano f. 143. & Olympiodoro comment. MS. in Phædonem. Ad Darium Hyſtaſpis F. venire rogatus renuit, & magiſtratus **** dignitati quam fratri conceſſit prætulit vitam privatam, quam impendit ſevero virtutis ſtudio & diligenti naturæ inquiſitioni. Melancomæ perſvaſit tyranni-

* Unum tantummodo ſcriptum Parmenidi tribuit Laërtius procem. ſect. 16.

** Baco Verulamius in ſcriptis de naturali & univerſali Philoſ. p. 238. *Parmenidis placita inſtauravit noſtro ſæculo Teleſius, vir Peripateticis rationibus, ſi aliquid illæ eſſent, inſtructus, quas etiam in illos ipſos vertit, ſed affirmando impeditus, & deſtruendo melior.*

*** Miror in Morerii Lexico etiam nonæ editionis Heraclitum venditari præceptorem Heſiodi, Pythagoræ, Xenophanis, & Hecatæi, quibus omnibus fuit junior. Sed non eſt unius hominis quantumvis doctiſſimi & laborioſiſſimi vel Lexicon ejusmodi ſine erroribus componere, vel errores univerſos qui in Moreriano occurrunt eluere. Errat quoque interpres eruditus Euſebii XV. præparat. p. 729. qui Zitieum facit auditorem Heracliti, quo centum amplius annis fuit junior. Nam Euſebius tantum ſcripſerat Zenonem hunc Heracliti ſecutum rationes, τῶν λόγων Ἡρακλειτείων μετεσχηκέναι.

**** Laërtius IX. 6. ex Antiſthene refert Heraclitum ἐκχωρῆσαι τἀδελφῷ τῆς βασιλείας. Nempe antequam Pythagoras Epheſius tyranni dem invaderet, judices Epheſi vocabantur βασιλεῖς ſive βασιλίδες. Vide Svidam in Πυθαγ. Heſych. βασιλεῖς,

rannidem deponere, ut refert Clemens. 1. Strom. p. 302. A quibusdam arrogantiæ * arguitur, ab omnibus ** obscuritatis, ea quæ vellet dicere οὔτε λέγων, οὔτε κρύπτων, ἀλλὰ σημαίνων *nec clare eloquens, nec penitus occultans, sed innuens*, quod ipse de oraculis pronunciavit apud Jamblichum de Mysteriis Ægypt. p. 79. Iconem Heracliti duplicem exhibuit Vir Cl. Jac. Gronovius T. 2. Antiqv. Gr. tabula LVI. quarum neutram genuinam præstare ausit vel ipse, uti nec præstantissimus Begerus 1. Thesauri Brandenburg. p. 113. ita passim in numis, marmoribus ac gemmis veteribus ingenium artificum potius, quam vera eorum quos referre debent forma conspicitur. Apud Fulvium Ursinum quidem p. 63. elog. occurrit statua vetus sed capite trunca, cum inscriptione: Ἡράκλειτος Βλύσωνος, Ἐφέσιος. Periit Heraclitus ex ventris hydrope, (ἀσκίτην Græci vocant) vide H. Mercurialem lib. 3. Var. lect. c. 19.

Scripsit Heraclitus unum opus, prosa Jonica compositum, cujus varios titulos sive elogia potius refert Svidas in Δηλίου κολυμβητοῦ è Laërtii IX. 12. Ἐπιγράφουσι δὲ αὐτὸ οἱ μὲν Μούσας, οἱ δὲ περὶ φύσεως, (ita vocat & Galenus T. 5. p. 1. edit. Basil.) Διόδοτος δὲ ἀκριβὲς οἰάκισμα πρὸς στάθμην βίου. Ἄλλοι γνώμην ἠθῶν, κόσμον τρόπων ἑνὸς τῶν συμπάντων. Quæ sequuntur apud Svidam, petita sunt è Laërtii II. 22. Porro idem Laërtius IX. 5. testatur Heracliti scriptum quod in templo Dianæ Ephesiæ auctor reposuerat, *Crates* vero quidam Græcis vulgavit primus (id. sect. 12.) universe quidem fuisse περὶ φύσεως (quo titulo etiam allegatur à Clemente V. Strom. p. 571. aliisque, ut Heraclitus passim veteribus vocatur Physicus) cæterum divisum in tres λόγους, unum περὶ τοῦ παντός, alterum πολιτικόν, tertium Θεολογικόν. Diodorus vero existimavit præcipuum argumentum operis hujus fuisse de Republica, cui illa quæ de natura, tantum ἐν παραδείγματος εἴδει præmissa essent. Vide Laërtium IX. 15. ubi observat â multis commentario illustratum Heracliti scriptum, ut ab *Antisthene* (non Cynico sed altero quem Ἡρακλεί-

* Proclus 3. in Tim. ἀλλ' Ἡράκλειτος μὲν ἑαυτὸν πάντα εἰδέναι λέγων, πάντας τοὺς ἄλλους ἀνεπιστήμονας ποιεῖ.

** Quibusdam tantummodo in locis obscurum, in aliis perspicuum satis fuisse testatur Laërtius IX. 7. Inter causas obscuritatis fuit scribendi genus ambiguum, diversæ interpunctioni patens. Unde Aristoteles III. 5. Rhetor. Τὰ γὰρ Ἡρακλείτου διαστίξαι ἔργον. Theo progymnasm. p. 36. παρὰ ταύτην δὲ τὴν ἀμφιβολίαν τὰ Ἡρακλείτου τοῦ φιλοσόφου βιβλία σκοτεινὰ γέγονε, κατακόρως αὐτῇ χρησαμένου ἤτοι ἐξεπίτηδες, ἢ καὶ δι' ἄγνοιαν. Demetrius de elocutione §. 196. ἄδηλος γὰρ ἡ ἑκάστου κώλου ἀρχὴ διὰ τὴν λύσιν, ὥσπερ τὰ Ἡρακλείτου. Καὶ γὰρ ταῦτα σκοτεινὰ ποιεῖ τὸ πλεῖστον ἡ λύσις.

κλείτειον vocat VI. 19.) *Cleanthe* Pontico quatuor libris, id VII. 174. *Heraclide* Pontico, quatuor libris. id. V. 88. *Sphæro* Stoico, *Pausania* qui appellatus est Ἡρακλειτιστὴς, *Nicomede*, *Dionysio*, &*Diodoto* quem jam dixi Grammatico: tum à *Scythino* versibus græcis jambicis expressum esse, ita enim potius intelligo verbum ἐκβαλεῖν cum M. Meibomio, quam cum Stanleio p. 724. Hist. Philos. & Laërtii interpretibus, explosum & oppugnatum. *Aristonem* ἐν τῷ περὶ Ἡρακλείτου laudat idem IX. 5. & 11. & Alexandrum ἐν διαδοχαῖς καθ' Ἡράκλειτον, III. 5. Heracliti sectatores testatur dictos Ἡρακλειτείους. id. IX. 6. Eorum meminit & Plato in Theæteto, Sextus &c. *Cratyli* Ἡρακλειτείου Laërtius III. 6. Antisthenis Heraclitii VI. 19. Intelliguntur etiam Heraclitii quando συντονώτεραι Μοῦσαι & ἰάδες apud Platonem in Sophista & Themistium Orat. XVI. memorantur. Nam & Platonem antequam Socrati se traderet, Heracliti secta fuisse imbutum refert Apuleius de dogmate Platonis, præcipue in naturali Philosophia Heracliteos secutum observans, uti in intellectuali Pythagoreos, in rationali ac morali Socratem. Adde Laërt. III. 8. & P. Petitum II. 10. Miscell. Initium operis ab Heraclito compositi hoc refert Aristoteles III. 5. Rhetor. τοῦ λόγου τοῦ δ' ἐόντος αἰεὶ ἀξύνετοι ἄνθρωποι γίγνονται. Ita enim legendum esse (non τοῦ δέοντος, ut in Clementis Alex. V. Strom. p. 602. excusum est) præter Sextum Empiricum VII. contra Mathemat. p. 162. docet Amelius apud Eusebium XI. 19. præparat. Καὶ οὗτος ἄρα ἦν ὁ λόγος καθ' ὃν αἰεὶ ὄντα τὰ γινόμενα ἐγίνετο, ὡς ἂν καὶ ὁ Ἡράκλειτος ἀξιώσειε. Patet etiam ex hoc aliisque Heracliti quæ passim occurrunt fragmentis, eum non scripsisse carmine sed sermone prosario, ut notavi supra Lib. I. cap. 1. num. 2. seq. Fallitur itidem Nic. Nourritus Vir Cl. qui in apparatu ad Bibliothecam maximam Patrum, de scriptoribus à Clemente Alex. allegatis differens, putat versus Heracliti Jambicos laudari à Clemente Lib. IV. Strom. p. 494. nam qui locum inspexerit, videbit dictis Heracliti prosario sermone conceptis, à Clemente subjici versus Tragici, perinde ut locum Plutarchi lib. de oraculorum defectu p. 415. ὥσπερ τὰ Ἡρακλείτου καὶ τὰ Ὀρφέως ἐπινεμομένην ἔπη, eruditus interpres minus accurate reddit sic: *quæ ut Heracliti & Orphei versus invasit*, vertendum enim erat, *quæ ut Heracliti scripta & Orphei versus invasit*. Toto etiam cœlo aberrat elegantissimus Menagius in notis ad Laërtium p. 395. edit. Wetsten. nostro Heraclito tribuens libros quos commemorat Plutarchus in commentario contra Colotem p. 1115. τὸν Ζωροάστρην, τὸ περὶ τῶν ἐν ᾅδου, τὸ περὶ τῶν φυσικῶς ἀπορουμένων, manifestum enim est eo in loco Plutarchum agere de Heraclito quodam juniore Peripatetico. Sed & in eo fugit Menagium ratio, quod subjungit Heraclitum Ephesium scripsisse etiam libros περὶ πολιτείας,

& Diodotum Grammaticum negasse quod volumen περὶ φύσεως esset Heracliti. Nam in illo ipso opere Physico Heraclitus περὶ πολιτείας egerat, atque ita quidem, ut Diodotus sibi persvaserit, quæcunque de natura præmisit, consideranda esse tanquam partem minus principalem, ut jam è Laërtio annotavi. Aliis Heraclitis novem vel decem supra p. 3. & 142. à me nominatis, addes Heraclitum Tyanensem, in veteri inscriptione apud V. C. Bernhardum Monfauconium p. 424. diarii Italici. Heraclitum Cynicum, ad quem scripsit Julianus Imp. πρὸς τὸν κύνα Ἡράκλειτον, πῶς κυνιστέον, teste Svida in Ἰουλιανός, etsi in Codicibus Juliani Ἡράκλειος vocatur ille Cynicus, & Heraclitum * scriptorem Christianum Irenæi æqualem, cujus commentarios in Apostolum (Pauli Epistolas) memorat Eusebius V. 27. Hist. Philosophiam Heracliti Ephesii jam pridem illustrandam in se suscepit civis atque amicus noster charissimus, patriæque Academiæ Lipsiensis ornamentum non inficiandum *Godfridus Olearius*, cujus rei specimen insigne jam una ** alteraque diatriba vulgata dedit, & priorem harum pro suo in me amore mihi inscribere dignatus est. De sex Epistolis quæ sub Heracliti nomine hodie exstant, & in Stanleii Historia Philosophica Anglice translatæ occurrunt, dixi supra cap. X. §. 19. Apud Laërtium Lib. I. sect. 88. ὁ δυσάρεστος Ἡράκλειτος non est reddendum *insuavis Heraclitus*, sed *morosus*, sive *is cui vix quisquam placebat Heraclitus*. Sic apud Diodorum Sic. lib. XIX. T. 2. p. 720. Τὸ γὰρ πλῆθος ἀεὶ δυσάρεστον. Ceterum in loco Marciani Capellæ p. 21. *Vulcanus licet crederetur Junonius, totius Mundi ab Heraclito dictus est democrator.* Ita lego pro *demorator*, vel quod malebat Grotius tum admodum adolescens, *devorator.* Nam & Cleanthes apud Ciceronem IV. 41. Academ. quæst. solem dixit *dominari, & rerum potiri.*

V. DEMOCRITUS, ex nobili genere, Abderites, opibus honoribusque longe prætulit seriam inquisitionem naturæ, ita ut professus sit, se malle unam causam in rebus naturalibus investigatam reperire quàm Regnum Persarum consequi, teste Dionysio Alex. apud Eusebium XIV. 27. præparat. p. 781. Itaque & in Græcia Leucippum, atque ut nonnulli volunt Pythagoreos quoque & Anaxagoram quo annis XL. junior fuit auscultavit, & apud alias gentes, Ægyptios Persas Indos Æthiopes, quicquid usquam fuit sapientum, ad octogesimum usque ætatis annum peregrinatus, adiit. Cum quam plurima observasset & in literas misisset ita ut *Philosophiæ* nomi-

* Lectionem codicum Eusebii confirmant Nicephorus, Honorius, aliique, etsi in Hieronymi Catalogo c. 46. & Sophronii versione Græca editur Ἡράκλειος.

** De principio Rerum Naturalium ex mente Heracliti Physici cognomento σκοτεινοῦ exercitatio. Lips. 1697. De rerum Naturalium Genesi ex mente Heracliti Physici dissertatio. Lips. 1702.

nomine appellaretur teste Æliano IV. 20. Var. extinctus est Olymp. XCIV. centenario major. Ab Heraclito diversus non modo in eo, quod res humanas risu * potius excipiendas esse duceret quam lacrymis, sed etiam quod Cicerone observante 2. de divinat. *Valde Heraclitus fuit obscurus, minime Democritus*, etsi peculiaribus quibusdam vocabulis hic uti non dubitavit, (vide Svidam in ἀειεστώ, ῥυσμὸς, &c.) quas præter *Callimachum* illustraverat olim *Hegesianax* teste Stephano in Τρωιάς. Fuere qui Democriti perinde ut Platonis sermonem poëtici aliquid habere putarent, quod incitatius ferretur, & clarissimis verborum uteretur luminibus, ut ait idem Cicero in Oratore c. 20. Nusquam ejus meminit Plato, quod mirum jam olim multis visum, teste Laertio III. 25. Insultavit ei Colotes Epicureus, licet Epicurum ipsum Democrito quam plurima debuisse professi sunt Leonteus & Metrodorus Epicurei apud Plutarchum libro contra Colotem p. 1108. Inimicus fuit Democritus Sophistarum quos ipse apud Clementem 1. Strom. p. 279. suis verbis vocat λεξειδίων θηρήτορας, ζηλωτὰς τεχνυδρίων, ἐριδαντέας καὶ ἱμαντελικτέας. Inter Heraclidis Pontici scripta fuere πρὸς τὸν Δημόκριτον ἐξηγήσεις, ά. Laert. V. 88. De vita Democriti vereque ac falso de eodem jactatis, tum de ejus dogmatis consulenda sunt quæ Viri docti ad Laertium & Hesychium illustrem, Stanleius & Abr. Gravius in Hist. Philosoph. Gassendus in Philos. Epicuri, Dan. Clericus in Hist. Medicinæ, Cudworthus in Systemate νοητῷ vero universi, Naudæus in Apologia pro viris doctis Magiæ accusatis, Bælius Vir Cl. in Lexico, *Nicolaus Hill.* in Philosophia Epicurea Democritea & Theophrastica Genev. 1619. 8. *Scipio Aquilianus* de placitis Philosophorum qui ante Aristotelis tempora floruerunt c. 8-17. *Joh. Christoph. Magnenus* Prof. Patavinus in Democrito reviviscente Lugd. Bat. 1648. 12. & Hagæ 1658. 12. &c. *Petri* vero *Borelli* opus quod tres in folio impleturum tomos molitus est de Vita & Philosophia Democriti, cum auctore intercidit.

Scripta Democriti (prosa autem scripsit, dialecto Jonico) recensuerat *Callimachus* in πίνακι τῶν Δημοκρίτου γλωσσῶν καὶ συνταγμάτων, teste Svida: & per tetralogias perinde ut Platonica digesserat *Thrasyllus* teste Laërtio IX. 45. ex quo titulos eorum hoc loco persequar, ut quidem distinguendos puto, subinde nonnulla additurus præclaris interpretum Laërtii observationibus.

Ethici argumenti hi fuere:

1) πυθαγόρης, ἢ περὶ τῆς τοῦ σοφοῦ διαθέσιος. Confer Laërt. IX. 38. ubi ἐν ὁμωνύμῳ συγγράμματι, vertendum: *in opere ejusdem nominis*. Vide Jonsium p. 24.

* Juvenal. X. 33--53.

2) περὶ

2) περὶ τῶν ἐν ᾅδου. Athen. IV. p. 168. Proclus MS. apud Alex. Morum ad Joh. XI. 39. Svidas in Τριτογένεια.

3) Τριτογένεια Minerva, sive de prudentia, quæ hæc tria generat prorsus præclara: ut recte consulant homines, ut recte eloquantur, & ut recte agant. Eustath. ad Iliad. Θ. p. 576. Tzetz. ad Lycophr. v. 519.

4) περὶ ἀνδραγαθίης, ἢ περὶ ἀρετῆς.

5) Ἀμαλθείας κέρας ἢ περὶ εὐθυμίης, ὑπομνημάτων ἠθικῶν ἤ. Ἡ γὰρ εὐεστὼ οὐχ εὑρίσκεται. *Cornucopiæ, sive commentariorum Ethicorum de animi tranquillitate libri VIII. nam liber (IX.) cui titulus* εὐεστὼ * sive *bonum stabile* (jam Thrasylli ætate qui sub Tiberio vixit) *non amplius exstat.* Ita puto scribendum & exponendum illum locum. Ac singulis horum commentariorum libris crediderim fuisse titulum peculiarem argumento respondentem, quo singularis quædam dignitas summi boni describeretur, uni quidem κέρας ἀμαλθείας, alteri εὐθυμίην, alii ἀταραξίην, ἀθαμβίην, ἀθαυμαςίην &c. alii denique περὶ τέλους, quem librum allegat Clemens Alex. 2. Strom. p. 417. Cæterum opus Democriti *de tranquillitate animi* laudant vel respiciunt Cicero V. de fin. Plutarchus & Seneca libris ejusd. argumenti. Præclarum fragmentum servavit Stobæus serm. 101. de felicitate. Præterea memorantur Democriti ὑποθῆκαι, quarum initium refert Dionysius Alex. apud Eusebium XIV. 27. præparat. p. 782. Plures ex illis ut suspicor sententias Stobæus. Magnenus etiam existimabat librum à Democrito scriptum sub titulo λόγος ἔργου σκιή, sed hoc merito rejiciunt Menagius ad Laêrtii IX. 37. & Stanlejus Hist. Philos. p. 767.

Physici argumenti apud eundem Laërtium scripta Democritea hæc sunt:

1) Μέγας διάκοσμος ** Magnum digestum, *de universo* ut videtur, opus omnium Democriti scriptorum facile præstantissimum. Laërt. IX. 39. Athen. IV. p. 168. Svidas in Δημόκρ. Prima ejus operis verba videtur afferre Cicero in Lucullo: *Hæc loquor de universis.* Plura Volumina de rerum natura scripsisse innuit Vitruvius IX. 3. & 7. At nescio unde hauserit Stanleius p. 761. Hist. Philos. tradens divisum fuisse in libros XII. Theophrastus (libro de Democrito) auctorem ejus existimavit non Democritum sed *Leucippum*, Laërt. IX. 46. Quod vero Menagius itemque Stanlejus ajunt ab Epicuro in Epist. ad Herodotum tanquam Democriti genuinum opus laudari, in illa Epistola incassum quæsivi.

Porro

* Svid. in ἀειεστὼ & εὐεστώ.

** De hac voce Menagius, Kühniusque ad Laërt. & Salmasius ad Simplicium pag. 168. seq. Τρωϊκὸν διάκοσμον scripserat Demetrius Scepsius, teste Athenæo VII. p. 300.

Porro in hoc opere inter alia Anaxagoræ Philoſophiam perſtrinxiſſe videtur Democritus. Confer Laërt. IX. 35.

2) Μικρὸς Διάκοσμος, quem ſe ait ſcripſiſſe Anno DCCXXX. poſt captam Trojam. Laërt. IX. 41. Troja capta A. Periodi Jul. 3521. ſcripſit ergo hunc librum Democritus Olymp. LXXIX. 2.

3) Κοσμογραφίη. Opus diverſũ à Democriti Geographia, quæ infra memoratur inter Scripta Mathematica. περὶ κόσμου διαθέσεως ſcripſiſſe ſe affirmat Democritus ipſe, ſi modo ipſe Democritus Epiſt. ad Hippocratem.

4) περὶ τῶν πλανητῶν, in quo libro ſuſpicatus eſt *plures eſſe Stellas quæ currunt, ſed nec numerum illarum poſuerat, nec nomina, nondum comprehenſis quinque ſiderum curſibus. Seneca quæſt. Nat. VII. 3.* Ariſtoteles I. 6. Meteor. teſtatur Anaxagoram & Democritum docuiſſe quod Cometæ eſſent σύμφασις ſive conjunctio τῶν πλανητῶν ἀστέρων. Adverſus Democritum περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ ſcripſerat Heraclides Ponticus, teſte Laërtio V. 87.

5) περὶ φύσιος ά. Svidæ περὶ φύσεως κόσμου. Fulgent. III. 7. Mythol. *Phyſiologumena.*

6) περὶ ἀνθρώπου φύσιος * ἢ περὶ σαρκὸς β'.

7) περὶ νοῦ καὶ περὶ αἰσθήσεως, quem duplicem titulum alii unico complexi ſunt περὶ ψυχῆς. Et Democritus animam ſenſitivam mentemque non dubitavit idem eſſe. Vide Ariſtot. Lib. I. c. 2. de anima, Tertull. c. 12. Obſervavit etiam, ab affectibus animi alterari ſanguinis motum. Boëthius lib. I. c. I. de Muſica: *Ut ſeſe corporis habet affectus ita etiam pulſus cordis motibus incitatur: quod ſcilicet Democritus Hippocrati Medico tradidiſſe fertur, cum eum quaſi inſanum cunctis Democriti civibus id opinantibus in cuſtodia medendi cauſa inviſeret.*

8) περὶ χυμῶν, etiamnum exſtat, ſiquidem Democritus auctor ſit libri hujus argumenti qui legitur inter ſcripta Hippocratis, de quo tamen merito dubites.

9) περὶ χροῶν.

10) περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν ſive *de differentibus figuris* atomorum, quod opus reſpicit Ariſtoteles Lib. I. cap. IV. Metaphyſ. Vide Menagium ad Laërt. IX. 47.

11) περὶ ἀμειψιρρυσμιῶν *de mutationibus figurarum*, ſive *fluxionum* quibus infinitis modis quotidie alterantur omnia ῥέοντα ποταμοῦ δίκην.

12) Κρατυντήρια ſive ἐπικρατυντικὰ aut vero ἐπικριτικὰ τῶν προειρημένων. *Superiorum librorum confirmatio.* Male enim interpres *Remedia prohibentia*, nec melius Stanlejus, *of the mixtures of things before ſaid*, quaſi eſſet à κε-

* Inter Epiſtolas Democrito tributas hodie exſtat una hujus argumenti ad Hippocratem, quæ incipit: χρὴ πάντας ἀνθρώπους &c. In Poëſi Philoſoph. H. Stephani pag. 181.

κεράννυμι. Svidas in κρατυντήρια. ἔγραψεν Δημόκριτος ὁ Ἀβδηρίτης βιβλίον ὅπερ ἐστιν ἐπικριτικὸν πάντων τῶν γραφέντων αὐτῷ βιβλίων. Laudat Sextus VII. contra Math. p. 163.

13) περὶ εἰδώλων ἢ περὶ προνοίας, quo libro formas rerum quas videmus divinitate præditas esse disputavit. Vide Ciceronem I. de natura Deor. sect. 29. & 121. Plutarch. VIII. 10. Sympos. Augustin. Epist. 56. & Bælii Lex. in Democrito notâ (O) ubi hanc Abderitani senis sententiam confert cum dogmate acutissimi Malebranchii, quas percipimus visu, rerũ ideas, existimantis esse divinas, à Deo proficisci, & in Deo percipi.

14) περὶ λοιμῶν ἢ λοιμικῶν κακῶν. α΄. β΄. γ΄. Ita enim legendum ex Gellii IV. 13. vidit jam Joh. Meursius in Bibl. Græca.

15) Ἀποῤῥημάτων sive dubiorum Physicorum Volumen.

Physico quoque argumento affinia sunt quæ deinceps referens Laërtius ἀσύντακτα appellat.

16) Αἰτίαι οὐράνιαι.

17) Αἰτίαι ἀέριοι.

18) Αἰτίαι ἐπίπεδοι. *Causæ *planorum*, sive eorum quæ in superficie corporum eveniunt.

19) Αἰτίαι περὶ πυρὸς καὶ τῶν ἐν πυρί.

20) Αἰτίαι περὶ φωνῶν.

21) Αἰτίαι περὶ σπερμάτων καὶ φυτῶν καὶ καρπῶν. Plin. XIV. 1. XXIV. 17. XXV. 2. Petronius p. 22. Respicit & Martianus Capella Lib. II. p. 27. Pseudo Dioscorides & Apulejus de herbis.

22) Αἰτίαι περὶ ζώων, γ΄. Ammianus Marcell. XXVIII. 4. *ut discissarum pecudum exta rimari cum anatomicis Democritum putes, docentem quibus modis posteritas mederi doloribus possit internis.* Ex his Democriti libris videtur Aristoteles referre quæ de aranearum telis habet IX. 29. Hist. animal. Neque incredibile est unum ex his tribus libris fuisse *de chamæleonte*, cui singularem librum tribuit Democritus teste Plinio XXVIII. 18. licet Gellius X. 12. Democrito indigna putat quæ à Plinio referuntur.

23) Αἰτίαι σύμμικτοι.

24) περὶ τῆς λίθου. Non tantum de Magnete, neque de lapide Philosophorum, ut parum verisimiliter existimat Olaus Borrichius vir doctiss. p. 69. de Medicina Hermet. sed de quovis genere lapidum egit Democritus, quem ne *lapidum* virgultorumque vis lateret, ætatem inter experimenta consumsisse scribit Petronius. Vide & quæ Seneca Epist. 90. Plin. XXXVII. 10.

Librum

* Magnenus de planis Atomis accipit, quibus opponuntur rotundæ, acutæ &c.

Librum Laërtio præteritum περὶ ἰδεῶν laudat Sextus VII. contra Math. p. 163. sed & *de metallorum natura* scripsisse Plinius innuit.

Mathematici argumenti hos libros Laërtio memoratos videas:

1) περὶ διαφορῆς γνώμης ἢ περὶ ψαύσεως κύκλου καὶ σφαίρας.
2) περὶ γεωμετρίας ἢ γεωμετρικόν.
3) Ἀριθμοί.
4) περὶ ἀλόγων γραμμῶν καὶ ναστῶν, β΄.
5) Ἐκπετάσματα. Vitruvius præf. Lib. VII. *quemadmodum oporteat ad aciem oculorum radiorumque extensionem certo loco centro constituto ad lineas ratione naturali respondere.*
6) Μέγας ἐνιαυτὸς ἢ Ἀστρονομίης παράπηγμα. Vide Salmas. ad Solin. p. 741. Hoc respici puto à Gemino, quando Democritum laudat element. Astronom. c. 16.
7) Ἅμιλλα Κλεψύδρας. Magnenus: *examen motus Clepsydræ cum motu cœli.* Alii tanquam duo distincta legunt, ἅμιλλα, Κλεψύδρα.
8) Οὐρανογραφίη. Democritum ἐν τῷ περὶ ἀστρονομίης laudat Schol. Apollonii Lib. II.
9) Γεωγραφίη. Democritus inter antiquissimos Geographos celebratur à Strabone & Agathemere Lib. I.
10) πολογραφίη. Epistola Democrito tributa ad Hippocratem: ἐτυγχάνομεν δ' τότε περὶ κόσμου διαθέσεως καὶ πολογραφίης, ἔτι δ' ἄστρων οὐρανίων ξυγγράφοντες.
11) Ἀκτινογραφίη.

Hinc *Musica* scripta sequuntur, eo quidem sensu accepto vocabulo, ut non solam Musicam proprie sit dictam, sed quoque Grammaticam, Poësin & alias humaniores literas quas ἐγκυκλίους λόγους supra de Democrito loquens Laërtius * vocaverat, complectatur: de quo sensu vocabuli μουσικῆς videndus Woweranus Polymathiæ cap. XXIV. Fuerunt itaque:

1) περὶ ῥυθμῶν καὶ ἁρμονίης.
2) περὶ ποιήσεως. Classis in qua præsens Liber memoratur, perspicue ostendit non esse cogitandum hoc loco de ποιήσει Chemica, ut in mentem venisse video præstantissimo Borrichio p. 70. de Hermete Ægyptior. Ac Democritus ipse qualem intelligat Poësin docet his verbis apud Clementem Alex. VI. Strom. p. 698. ποιητὴς δ' ἅσσα μὲν ἂν γράφῃ μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἱεροῦ πνεύματος, καλὰ κάρτα ἐστίν.

3) περὶ

* Καὶ ἦν ὡς ἀληθῶς ἐν φιλοσοφίᾳ πένταθλος ὁ Δημόκριτος. Τὰ γὰρ φυσικὰ καὶ τὰ ἠθικά, ἀλλὰ καὶ τὰ Μαθηματικὰ καὶ τοὺς ἐγκυκλίους λόγους, καὶ περὶ τεχνῶν πᾶσαν εἶχεν ἐμπειρίαν.

3) περὶ καλλοσύνης ἐπέων.
4) περὶ εὐφώνων καὶ δυσφώνων γραμμάτων.
5) περὶ Ὁμήρου ἢ ὀρθοεπείης καὶ γλώσσεων. Respiciunt Dio Chrysost. Orat. 53. & Eustath.
6) περὶ ἀοιδῆς.
7) περὶ ῥημάτων, ἢ Ὀνομαςικόν. (leg. ὀνοματικόν.)

His Laërtius *Technica* subjecit, hac serie:

1) πρόγνωσις.
2) περὶ διαίτης, ἢ διαιτητικόν, ἢ ἰητρικὴ γνώμη.
3) Αἰτίαι περὶ ἀκαιριῶν καὶ ἐπικαιριῶν.
4) περὶ Γεωργίης ἢ γεωργικόν. Ita recte hunc locum ante Menagium emendaverat Meursius in Bibl. Græca. Democriti librum quem *Georgicon* appellavit laudat Columella XI. 3. & de agricultura scripsisse, notat post Varronem Lib. I. c. 2. Palladium & Columellam Isidorus XVII. 1. Orig. ubi pro *Democritus Magnus Carthaginiensis* legendum *Democritus, Mago Carthaginiensis* ut observatum Jonsio p. 25. Democritus sed non solo ex hoc opere frequentissime allegatur in Geoponicis Græcis, ut ex indice scriptorum, quem alibi* dedi patet. Petrus vero Needhamus in præclara sua Geoponicon editione alium nescio quem juniorem Democritum, sive ut rectius ni fallor dixisset, juniora sub veteris Democriti jactata commenta Δημοκρίτεια παράδοξα in Geoponicis laudari observat.
5) περὶ ζωγραφίης.
6) Τακτικόν.
7) Ὁπλομαχικόν.

Denique agmen claudunt scripta quædam peculiaria à nonnullis seorsim teste Laërtio posita:

1) περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων. Clemens 1. Strom. pag. 303. Δημόκριτος τοὺς Βαβυλωνίους λόγους ἠθικοὺς πεποίηται. Idem è Clemente Eusebius X. 4. præparat. sed addit Clemens: Λέγεται γὰρ τὴν Ἀκικάρου στήλην ἑρμηνευθεῖσαν τοῖς ἰδίοις συντάξαι συγγράμμασι. De hac *Acicari* sive ut Strabo vocat Achaicari columna dixi infra in Theophrasto, ubi inter ejus scripta deperdita memoro Ἀκίχαρον.
2) περὶ τῶν ἐν Μερόῃ ἱερῶν γραμμάτων.
3) Ὠκεανοῦ περίπλους. In Aldobrandiniana Laërtii editione. Nam in aliis desideratur.
4) περὶ ἱστορίης.
5) χαλδαϊκὸς λόγος.

6) Φρύ-

* In Decade Decadum sive Centuria plagiariorum edita Lipsiæ, A. 1689. 4.

6) φρύγιος λόγος.
7) περὶ πυρετῶ, καὶ τ̃ ἀπὸ νόσε βησσόντων.
8) Νομικὰ αἴτια.
9) χερνικὰ ἢ προβλήματα. Salmasius p. 1100. ad Solin. legit χειρόκμητα προβλήματα, quasi *manu notata*, nam ut docet Vitruvius IX. 3. in illo commentario, annulo usus erat Democritus, *signans cera molli quæ esset expertus.* Miras ac portentosas observationes in hoc libro obvias fuisse testatur Plinius XXIV. 17. Confer Menagium ad Laërtii IX. 49. Zosimus Chemicus Gr. MS. legit χειροτμήματα. Borrichius p. 70. de Hermete χειροτεχνήματα. Sed & Suidas Zosimi χειρόκμητα commemorat.

Quæcunque alia tanquam Democriti feruntur, aut ex ejus scriptis decerpta (tales forte sunt ὑποθῆκαι de quibus paulo ante in Ethicis, & liber περὶ ἰδεῶν de quo in scriptis Physicis dixi) aut manifeste aliena ac supposita esse affirmat Laërtius. Hujus postremi generis fuere:

1) *Commenta Boli*, Mendesii, sub Democriti nomine edita, de quibus dixi supra cap. XIII. Atque ex his puto fuisse librum περὶ παθῶν laudatum Etymol. M. in νένωπαι, & alterum περὶ ἀντιπαθῶν Columell. Lib. XI.
2) *Magica Volumina* quæ ex nescio cujus *Apollonicis* & *Capidenis*, & scriptis *Dardani*, e sepulchro petitis, à Democrito composita credidit Plinius XXX. 1. pro hominum male sollertium commentis habuit Laërtius, & Gellius X. 12.
3) Liber *de Elephantiacis*, Cœl. Aurelian. IV. 1. tardar. passion. & alius *de morbis convulsivis* id. acutar. passion. III. 14.
4) φυσικὰ καὶ Μυστικὰ *de arte Sacra* sive CHEMICA, quæ cum *Synesii* ac *Pelagii* commentariis latine edita sunt Patavii 1572. 8. Græce vero adhuc ἀνέκδοτα in variis Bibliothecis (etiam Germaniæ) asservantur. Democriti sane nomen falso venditare non dubitant Salmasius ad Solin. & ad Tertullian. de pallio, fœtum infimæ Græciæ agnoscens: Conringius de Hermetica Medicina p. 29. seq. Naudæus Apologia pro Magis p. 216. seq. Dan. Clericus in Historia Medicinæ, Menagius &c. Mottanus Vayerus T. 1. p. 301. *Ceux qui sçauront comme on parloit Grec du temps du Democrite & long temps aprés reconnoitront facilement que ce traitté qu' on lui attribue ne peut estre de lui, & ils s' appercevront mesme par beaucoup de dictions que son veritable auteur a eu connoissance du Christianisme.* Syncellus p. 248. Δημόκριτος Ἀβδηρίτης φυσικὸς φιλόσοφος ἤκμαζεν. Ἐν Αἰγύπτῳ μυηθεὶς ὑπὸ Ὀστάνε τ̃ Μή-

δὲ ςειλένθ@ ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τῶν τηνικαῦτα βασιλέων Περσῶν ἄρχειν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἱερῶν ἐν τῷ ἱερῷ τῷ Μέμφεως σὺν ἄλλοις ἱερεῦσι καὶ φιλοσόφοις, ἐν οἷς ἦν καὶ Μαρία τις Ἑβραία σοφὴ, καὶ παμμένης. Συνέγραψεν (Democritus scil.) περὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου καὶ πορφύρας λοξῶς, ὁμοίως δὲ καὶ Μαρία. Ἀλλ' οὗτοι μὲν Δημόκριτ@ καὶ Μαρία ἐπῃνέθησαν παρὰ Ὀστάνου, ὡς πολλοῖς καὶ σοφοῖς αἰνίγμασιν κρύψαντες τὴν τέχνην. Παμμένους δὲ κατέγνωσεν, ἀφθόνως γράψαντ@. In Scholiis quoque Græcis Synesio tributis ad pseudo Democritum, quatuor ipsi tribuuntur libri: de Auro, argento, lapidibus (gemmis) & purpura. Δημόκριτ@ ἐλθὼν ἀπὸ Ἀβδήρης φυσικὸς ὢν καὶ πάντα τὰ φυσικὰ ἐρευνήσας καὶ συγγραψάμεν@ τὰ ὄντα κατὰ φύσιν. Ἄβδηρα δέ ἐστιν πόλις Θρᾴκης. Ἐγένετο δὲ ὁ ἀνὴρ λογιώτατ@, ὃς ἐλθὼν ἐν τῷ Αἰγύπτῳ ἐμυσταγωγήθη παρὰ τοῦ μεγάλου Ὀστάνου ἐν τῷ ἱερῷ τῆς Μέμφεως σὺν πᾶσι τοῖς ἱερεῦσιν Αἰγύπτου. Ἐκ τούτου λαβὼν ἀφορμὰς συνεγράψατο βίβλους τέσσαρας βαφικὰς, περὶ χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου, καὶ λίθων, καὶ πορφύρας. Plurimum huic testimonio tribuit Borrichius de Hermete Ægypt. p. 70. qui cap.III § 15. multis contendit Democritum Chemica scripsisse, etsi ea quæ hodie exstant ab exscriptoribus interpolata esse pag. 72. non diffitetur.

Quod de *Aphorismis Medicis* à Democrito scribi cœptis Menagius p.417. ad Laërtium ait apud Oribasium frustra quæri, legitur in præfatione ad Commentarium in Aphorismos Hippocratis quem sub Oribasii nomine latine tantum edidit Joh. Gvinterius Andernacus. Verba scriptoris illius veteris hæc sunt: *Tentavit quidem Democritus tale* (Aphorismorum Medicorum opus) *etiam conscribere, sed non potuit.* Idem Menagius pag 416. in Gerberti Epistola IX. ubi Demosthenis Philosoph. Ophthalmicus memoratur, conjectura infelici reponendum conjicit Democriti nomen, intelligitur enim Demosthenes Medicus Massiliensis, Alexandri Philalethæ præceptor Philalethes & ipse cognominatus Herophileus cujus libri III. περὶ ὀφθαλμῶν Galeno, Oribasio & aliis laudantur. Vide Reinesii Varias Lect. p.9. & Menagium ipsum cap.20. Anti Bailleti. Meminit hujus Demosthenis Gerbertus iterum Epist. 130 Cæterum apud Etymologici M. scriptorem in Ἡραία pro τῷ Βιθυνῷ Δημοσθένους legendum Βιθυνῷ Δημοσθένει, neque enim *Bithynus* est nomen scriptoris, ut visum Meursio p.1278. Bibl. Gr. sed Bithynus Demosthenes intelligitur auct r Βιθυνιακῶν & κτίσεων, Meursio ipsi è Suida & Stephano Byz. minime ignotus. Denique in Nicetæ thesauro Orthodo-

xæ fidei IV. 9. male tribuitur Democrito quod aquam habuerit DEum.

De EPISTOLIS quæ ſub Democriti nomine hodieque exſtant, & a Suida ſolæ cum utroque Διακόσμῳ pro genuino illius Philoſophi fœtu habentur, dixi ſupra cap. X. §. 18. Quæ apud Plinium VII. Hiſt. Nat. 55. notatur *reviviſcendi promiſſa Democrico vanitas*, videtur mihi reſpicere Democriti dictum ad Regem Darium conjugis morte afflictum quod refert Julianus Epiſt. 37. parum enim cum Democriti Philoſophia commune habet, neque cum illa facile conciliabitur quod viri docti ex illo Plinii loco colligunt Democritum à fide Chriſtiana de reſurrectione corporum alienum non fuiſſe.

A Democrito hoc dicti *Democritei*, apud Plutarchum VIII. 9. ſympoſ. p. 733. ut *Anaxarchus* apud Ciceronem 3. de Nat. Deor. & 2. Tuſc. qu. *Bion* Abderita apud Laërtium IV. 58. *Bolus* apud Svidam *Protagoras*, *Neſſas* Chius, *Metrodorus* Chius & alii. *Epicurus* quoque diu ſe Δημοκρίτειον eſt profeſſus teſte Plutarcho p. 1108. adverſus Colotem, unde *Democriti heres* dicitur ab Auguſtino III. 10. contra Academicos. De *Pyrrhone* Numenius apud Euſebium XV. præparat. p. 731. ὁ δὲ πύῤῥων ἐκ Δημοκρίτου ὥρμηται ὁπόθεν γέ ποθεν. Adde p. 758. 763. Confer Sextum Empiricum lib. 1. Pyrrhon. Hypotypoſ. cap. 30.

Heraclides Ponticus ſcripſerat περὶ εἰδώλων πρὸς Δημόκριτον, teſte Laërtio V. 87. & πρὸς Δημόκριτον ἐξηγήσεις. α. id. 88.

Democriti plures memorantur a Laërtio IX. 49. cui adjungendæ obſervationes Meurſii ad Chalcidium p. 23. & in Bibl. Græca: Jonſii p. 24. ſeq. de Scriptoribus Hiſt. Philoſ. & Menagii ad Laërtium. De Democrito Epheſio qui de Dianæ Epheſiæ templo & de Samo ſcripſit puto accipiendum locum Heſychii viris doctis præteritum in βάσεις. Democriti ſtatuarii meminit præter Pauſaniam ac Laërtium Plinius XXXIV. 8. Inſcriptio vetus apud Sponium p. 138. Miſcell. ΛΥΣΙΣ ΜΙΛΗΣΙΑ, ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ ΕΠΟΙΕΙ. Democritum Sicyonium memorat Cicero XIII. 78. Epiſt. ad familiar. E Democrito Hiſtorico Suidas in Ἰούδας refert Judæos aureum aſini caput adoraſſe niſi ibi pro Democrito legendum Demetrius. Pro Democrito Trœzenio autem apud Laërtium VIII 74. recte reſtitutus eſt Demetrius in Wetſteniana & Aldobrandiniana Diogenis editione, probantibus hanc lectionem Jonſio, & Menagio, quos ſi placet vide. Democritum quem in Dipnoſophiſticis colloquentem inducit Athenæus, μουσικώτατον h. e. doctiſſimum vocat p. 669.

Volumen Anglice ſæpius vulgatum ſub nomine *Democriti junioris*,

nioris, cujus septima mihi est editio Anni 1660 f. l. auctorem agnoscit *Robertum Burtonum*, & eleganter atque amœne disputat de origine, caussis, generibus & remediis Melancholiæ. Miser vero auctor, dum tempus quod sibi ex astris fatale futurum prædixerat, videt appropinquare, præ animi mœrore ipse est extinctus Oxoniæ 8. Id. Jan. Anni 1639. itaque tumulo ejus præter thema genethliacum hæc inscripta sunt verba: * *Paucis notus, paucioribus ignotus hic jacet Democritus junior, cui vitam dedit & mortem Melancholia.*

VI. ANACHARSIS Danceta F. ** Scytharum Regis frater, æqualis Solonis circa Olymp. XLVII. 1. Athenas adiit, vir egregius & qui opibus ac Tyrannidi studium sapientiæ præferret, scripsit teste Laërtio I. 101. & Svida τῶν τε παρὰ τοῖς Σκύθαις νομίμων καὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εἰς εὐτέλειαν βίου καὶ τὰ κατὰ τὸν πόλεμον ἔπη ω, sive Poëma Heroicum versibus DCCC. De Epistolis quæ sub illius nomine exstant, dixi supra cap. X. §. 22. Dicitur reperisse ancoram, rotamque figuli. *** Dicta ejus plura obvia sunt apud Laërtium notis doctorum virorum illustratum, Lucianum, præcipue in Scytha (T. 1. pag. 591. seq.) Plutarchum & alios. Imago Anacharsidis ex veteri gemma exstat etiam in Jac. Gronovii thesauro T. 2. tabula XXXV. Philosophia vero Scytharum fuerit ne indignum ingenio aliquo haud barbaro argumentum, quod paulo diligentius illustraretur post leviorem operam Johannis Lomeieri Viri Cl. in parte 1. genialium dierum & Francisci Otrococsii in Originibus Hungaricis. Apud Joh. Sarisberiensem VIII. 5. Policratici p. 465. Anacharsidis nomen male irrepsit pro Anaxarcho. *Alexandri pectus laudis insatiabile, qui Anacharsi comiti suo ex auctoritate Democriti præceptoris innumerabiles mun-*

* Antonius Wood Athen. Oxon. T. 1. p. 535.

** Illorum puta qui Nomadici appellabantur. Scymnus Chius;

Καὶ τὸν σοφὸν δ᾽ Ἀνάχαρσιν ἐκ τῶν Νομαδικῶν
Φασί γενέσθαι τῶν σφόδρ᾽ εὐσεβεστάτων.

De Regia stirpe ejus vide Herodotum IV. 76. Tertull. cap. 5. de pallio: *An aliter mutavit Anacharsis, cum regno Scythiæ Philosophiam prævertit?* Confer Lucianum in Toxari Tom. 1. p. 591. & 597. Nomen ipsum Anacharsidis Regem Scytharum sonare putat Olaus Rudbeckius T. 1. Atlanticæ p. 199.

*** Ita præter Laërtium ac Svidam Euphorus, Posidonius, Plinius & alii. At enim τροχόν κεράμεως diserte memorat Homerus Iliad. Σ 600. Quid itaque? Num Homerus junior Anacharside? Aut num audiendus Posidonius, qui *malebat versus* in Homero *falsos esse quam fabulam*, ut ait Seneca Epist. XC. Neutrum puto verisimile, sed potius assentior Straboni & Senecæ, qui figlinæ rotæ usum (quem Scytharum gens Anacharsidi fortasse debuit) Græcis pridem ante illum innotuisse existimat. Confer quæ de ejusmodi narrationum fide notavi supra cap. VIII. §. 3.

mundos esse referenti, Heu me, inquit, miserum, quod nec uno quidem adhuc potitus sum.

VII. ANAXAGORAS Clazomenius * Anaximenis auditor quadraginta annis ante Democritum natus, teste ipso Democrito apud Laertium IX.41. incertum plane an vixerit usq; ad Olymp. LXXXVIII. Discipuli ejus vulgo celebrantur Archelaus, Democritus, Empedocles, Euripides, Pericles, ** Socrates & Themistocles. Primus e Physicis Græcorum de causa efficiente rerum sollicitus fuit, & materiæ νȣ̃ν, κάλλȣς αἰτίαν καὶ κινήσεως adjunxit, licet hoc dogma suum quod ex Chaldæorum Philosophia petiisse putat Eugubinus Lib. I. de perenni Philos. c. 4. & 10. non satis pro dignitate prosecutum queritur Socrates apud Platonem in Phædone. Neque tamen ideo Philosophos qui Anaxagoram ætate præcesserunt pro Atheis omnes merito habueris, ut recte monet Samuel Parkerus diss. de Deo p. 10. & 25. seq. Longe iniquius Atheis accensitus Anaxagoras ipse est, ut notat Eusebius XIV. præparat. p.750. Primus à quibusdam dictus est prosa librum edidisse de argumento Philosophico, ita enim puto accipienda verba Laërtii II.11. & Clementis 1. Strom. p. 308. quod alii Anaximandro (vide locum Themistii allatum à me Lib. I. c. XXXV. §.3.) alii (apud Clementem I. Strom. p. 308.) Alcmæoni Crotoniatæ, alii Pherecydi (apud Svidam in ἑκαταῖος) tribuerunt. Scripta ejus hæc memorantur:

1) φυσικά. Athenæus Lib. II. p. 57. Horum ut puto initium refert Laërtius II.6. & Simplicius in III. de cœlo commentar. 35. neque opus est cum doctissimo Meursio in Bibl. Græca peculiare hujus Philosophi opus περὶ ὕλης comminisci: neque λόγȣς περὶ ἀρχῶν à Physico opere diversos ex Eusebii XIV. præparat. p. 750. Illa Anaxagoræ Physica respiciunt qui passim eum vel laudant vel castigant Socrates apud Platonem & Xenophontem, Aristoteles, Plutarchus, Cicero, Plinius, Galenus, Sextus, Censorinus &c. Putem etiam in his Physicis fuisse σαφέστατον illum καὶ θαῤῥαλεώτατον περὶ σελήνης καταυγασμῶν καὶ σκιᾶς λόγον, quem ab Anaxagora primum proditum notat Plutarchus in Nicia p. 538. In hoc scripto videtur solem vocasse μύδρον (sive μύλον, vide notas ad Chronicon marmoreum Arundel. p. 221.) διάπυρον, quare in vincula conjectus & Periclis ope vix est liberatus.

Nnnnn 3 2) Τετρα-

* De Clazomene civitate Joniæ, dicta antea *Gryna*, hodie à Turcis vocata *Kelisman*, vide Andreæ Morelli specimen rei numariæ p. 201.

** Confer Ciceronis c. 11. Oratorem c 4. Plutarchum Pericle p. 154. 162. Julianum Epistola ad Sallustium p. 245. sq. edit. Spanhemianæ. & Olympiodorum in Meteora p. 8. b

2) Τετραγωνισμὸς κύκλου quem in carcere ſcripſiſſe teſtatur Plutarchus Lib. de exſilio p. 607. Hoc opus videtur reſpicere Vitruvius Anaxagoram laudans præfat. Libri VII. & fallitur Laertius qui Anaxagoram in proœmio §. 16. refert inter eos qui ſingula tantum ſcripta compoſuerunt. Theophraſti Libri πρὸς Ἀναξαγόραν & περὶ τῆς Ἀναξαγόρου Laertio V. 42. & Svidæ memorati jampridem interciderunt. Ex recentioribus de hujus Philoſophi vita & Philoſophia præter Laertii interpretes, & ſcriptores Hiſtoriæ Philoſophicæ Gravium, Stanlejum &c. Bæliumque in ſecunda Lexici editione, conſulenda eſt diatriba Rev. D. Joh. Andreæ Schmidii auſpiciis Jenæ edita A. 1688. de Anaxagora ejusque Philoſophia à Godofredo Lonero Auguſtano. Apud Ælianum IV. 14. Var. ubi allegatur Anaxagoras ἐν τῷ περὶ βασιλείας, ſuſpicor reponendum nomen Anaxarchi, ex cujus Libro περὶ βασιλείας quædam profert Clemens Alex. 1. Strom. pag. 210. Fuit præterea teſte Laertio Anaxagoras Rhetor Iſocrateus, & alius Grammaticus è Zenodoti ſectatoribus, is forte qui allegatur in Scholiis ad Apollonium, tum Anaxagoras ſtatuarius quem Æginetam Pauſanias appellat: denique Anaxagoras Rex Argivor. (de quo præter eundem Pauſaniam Diodorus Sic. IV. p. 271.) & Anaxagoras Epheſius Tyrannicida.

VIII. ANAXIMANDER Thaletis diſcipulus, Patre * Praxiade, Mileſius, Olymp. LVIII. 2. egit annum ætatis LXIV, non diu poſt defunctus. Scripſit teſte Laertio II. 1. primus γῆς καὶ θαλάσσης περίμετρον. Videtur eo uſus Plinius quem Solinus exſcripſit. Strabo autem Lib. I. & ex eo Agathemer ait primum ab eo editum πίνακα γεωγραφικόν. Præterea compoſuit *Compendiariam expoſitionem placitorum ſuorum de rebus naturalibus.* Τῶν δὲ ἀρεσκόντων αὐτῷ πεποίηται κεφαλαιώδη τὴν ἔκθεσιν. Hæc ſuperfuit adhuc tempore Apollodori Athenienſis. Horoſcopia etiam conſtruxiſſe & forte Horoſcopicos ſcripſiſſe Libros (vide Fulgentium 1. Mythol. c. 21.) & Sphæram, gnomonem ad ſciothera inveniſſe traditur, de quibus Salmaſius ad Solin. & Gaſſendus T. 5. Opp. p. 376. Harduinus ad iſta Plinii II. 8. Hiſt. *obliquitatem ſigniferi intellexiſſe, h. e. rerum fores aperuiſſe Anaximander Mileſius traditur primus, Olympiade quinquageſima octava.* Coloniam Mileto Apolloniam deduxit teſte Æliano III. 17. Var. De altero juniore Anaximandro vide Voſſium Hiſtor. Gr. p. 25.

IX. ANAXIMENES Euryſtrati F. Mileſius, Anaximandri auditor, præter Phyſicum opus ex quo ſententias ejus referunt veteres (licet

* Simplic. in 1. Phyſic. p. 5.

(licet nemo quod meminerim scriptum ipsius nominetenus allegat) fertur scripsisse Epistolas binas ad Pythagoram, quas servavit Laërtius II.4. seq. sed quas supposititias esse non dubito. De hujus Vita & Physiologia diatribam edidit Jenæ Rev. D. Jo. Andreas Schmidius. Anaximenem alterum Chium Sophistis annumerat Lucianus in Aëtione sive Herodoto T. 1. p. 573. De Anaximene juniore Lampsaceno Rhetore atque Historico utroque, illo præsertim Alexandri M. æquali, qui primus Sophistarum ex tempore dicere instituit teste Pausania p. 496. Eliac. posterior. ῥήτωρ ταχὺς Laërtio judice in Diogenis vita VI. 57. cui tamen Rhetoricam ad Alexandrum (quæ legitur inter Aristotelis scripta) nonnulli tribuunt, diligenter egerunt Meursius ad Chalcidium p. 37. seq. & in Bibl. Gr. pag. 1218. Vossius de Hist. Gr. p. 75. seq. & ad Laertium Menagius. Apud Fulgentium Lib. I. Mytholog. c. 14. pro Anaximandro Lampsaceno, legendum Anaximenes.

X. ARCHELAUS patria Milesius, Philosophus Atheniensis, discipulus Anaxagoræ, & præceptor Socratis ut volunt, ut alii, etiam Xenophanis & fortasss Euripidis quoq;, ita enim puto scripsisse Svidam in Ἀρχέλαος, οὗ δὲ μαθητὴς Σωκράτης, οἱ δὲ καὶ Εὐριπίδην φασί. Itidem Physicum opus scripsisse perhibetur ab eodem Svida, neque à Laertio in proœmio §. 16. accensetur iis Philosophis qui nihil scripsere, & placita ejus passim in libris veterum traduntur. Vide de eo præter Laërtii interpretes II. 16 seq. Lexicon Clarissimi Bælii editione secunda & Eliam Boherellum in notis ad Origenis libros contra Celsum Gallice à se translatos pag. 383. seq. qui verba Laërtii II. 17. ita legit: Πηγνύμενον φησὶ τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καθὸ μὲν εἰς τὸ πυρῶδες συνίσταται ποιεῖν γῆν. Ingeniose profecto. At apud Apostolium XX. 13. proverb. pro Ἀρχέλαον Ἀθηναῖον legendum Περίλαον sive Πέριλλον. De reliquis junioribus Archelais nihil habeo quod addam industriæ Virorum præstantissimorum Vossii de Hist. Gr. Meursii in Bibl. Græca & Harduini ad Plinium. Nisi quod Archelai Episcopi Christiani Acta cum Manichæo longe integriora non ita pridem ex veteri latina versione edidit & eruditis notis illustravit Alexander Zacagnius custos hodie dignissimus Bibliothecæ Vaticanæ.

XI. BIAS Prienensis ex Joniæ civitate, æqualis Halyattis ejusque filii Crœsi, unus è VII. sapientibus, & in gerenda Rep. (vide Plutarchum de Monarchia, Aristocr. & Democratia p. 826. atq; causis dijudicandis singulari justitiæ & æquitatis studio insignis, ita ut etiam proverbio locum dederit & Hipponacti laudatus sit atque Heraclito qui paucissimos laudabant. Scripsit de Jonia patria sua, τίνα μάλιστα ἂν τρόπον εὐδαι-

μονίη,

μονίη, *qua maxime ratione felix esse possit*, Poëma Heroicum versibus 2000. Laërt. I. 85. Alius Bias Amythaonis F. de quo Mythographi, Apollodorus Lib. I. p. 43. &c.

XII. BION Proconnesius Pherecydis Syrii æqualis libros duos scripsit teste Laërtio IV. 58. Cadmi epitomator ut notavi supra Lib. I. c. XXIII. §. 2. è Clementis VI. Strom. p. 629. Bionis dictum ad Theognidem refert Plutarchus de audiendis poetis p. 27. edit. Grotii. Alius Bion junior, cujus meminit Laërtius in Menedemo II. 135.

XIII. BOTON Atheniensis, præceptor Xenophanis fuit teste Laërtio IX. 18.

XIV. CHILO Lacedæmonius, cujus *Epistolium ad Periandrum* producit Laërtius Lib. I. sect. 73. *Elegiaco carmine* scripserat versus circiter ducentos. id. 68. tria ejus præcepta γνῶθι σεαυτὸν, μηδὲν ἄγαν, & ἐγγύα παρὰ δὲ ἄτα, aureis literis fuere inscripta Delphis teste Plinio VII. 32. Hist. Alius Chilo Lacedæmonius junior, prærogativa generis regnum affectans. Polyb. Lib. IV. pag. 47. Chilo Eleus, de quo Pausanias in Eleis p. 384. Chilo Grammatista Catonis majoris servus, cujus meminit Plutarch. Catone Majore p. 348. Tzetzes &c. Chilo Athleta Achivus & alter Patarensis de quo idem Pausanias: Agrippa Curtius Chilo Cos. Romanus, cujus Diodorus Sic. XII. 31. & Chilo Atheniensis cujus meminit Æschines apud Harpocrationem. Mallius Chilo denique, ad quem Epistola Aureliani Imp. apud Vopiscum c. 23.

XV. CLEOBULUS Lindius, atque si Plutarchum audimus Lib. de ει Delphico, Lindiorum * Tyrannus, à Laërtio traditur scripsisse ᾄσματα & *griphos* versibus Hexametris ad ter mille. *Epigramma* ejus in Midam quod ab aliis male refertur ad Homerum, & ænigma ** de anno, *Epistoliumque ad Solonem* refert Laërtius I. 89. seq. Inter scriptores rei rusticæ etiam laudatur Cleobulus quidam à Columella libro & capite primo. Cleobulo usus præterea Plinius Hist. Naturalis scriptor in opere ut videtur Geographico. Fuit & Cleobulus quidam Sophista Manichæi æqualis, cujus mentio in Actis Archelai p. 23. edit. Clariss. Zacagnii & apud Epiphanium LXVI. 10. ubi præterea memoratur Μάρσιπος quidam, qui in iisdem Actis est Menippus. De Cleobulina Cleobuli Lindii filia Vide Menagium in mulierum Philosopharum Historia & quæ a me notata sunt supra cap. XV. §. 28.

XVI.

* Hoc est Æsymneta sive Prytanis in Civitate δημοκρατουμένῃ. Vide Perizonii viri Cl. notas ad Æliani III. 17. Var. & quæ supra § 4. observari de vocabulo βασιλεῖς.

** Confer ἄγαλμα Naturæ apud Porphyr. fragmento de Styge.

XVI. DIAGORAS patria Melius, *** Philoſophus, Democriti ſervus & auditor, Atheiſmi **** ab omnibus fere (non ſine cauſa ut videtur) accuſatus, licet Chriſtiani quidam veteres excuſandum illum eſſe exiſtiment, & è recentioribus Theoph. Raynaudus T.12. Opp. p. 411. ac Godofredus Arnoldus parte II. Apologiæ hæreſium p. 598. Diſceſſit Athenis quo ſupplicium effugeret Olympiade XCI. Ejus ſcripta pridem deperdita hæc memorantur:

Ἄσματα Lyrica. Heſych. Illuſtris & Svid.

Φρύγιοι λόγοι. Tatian. qui Heſychio Illuſtri & Svidæ ſunt λόγοι ἀποπυργίζοντες. Vide quæ ſupra cap. IX. §. 6.

Diagoræ beneficio εὐνομωτάτους fuiſſe Mantinenſes & optimas leges à Nicodoro accepiſſe docet Ælianus II. 22. & 23. Var. Lyncei Samii Epiſtola ad Diagoram laudatur ab Athenæo. Fuit & alius Diagoras Cyprius Medicus, qui de rebus hortenſibus ſcripſit laudatus Plinio, Dioſcoridi Lib. IV. & Erotiano in περόνας. Omitto Diagoram cui Eretrienſes ſtatuam poſuere, de quo Ariſtoteles V. 6. de Rep. & Heraclides de Eretrienſium politia. Diagoram item Rhodium victorem Olympicum, de quo præter Ciceronem, Plutarchum, Pauſaniam, Gelliumque videnda Scholia ad Pindari Olymp. p. 33. Diagoræ Melii ſectatores memorat Hieronymus in Chronico Euſebiano, male, cum in Græco Euſebii eſſet οἱ περὶ Διαγόραν quod ex notiſſimo Græciſmo reddendum erat Diagoras. Vide Scaligeri notas p. 101.

XVII. DIOGENES Nachytenni F. Apolloniates * Cretenſis Phyſicus, Anaximenis auditor fuit, teſte Laertio, qui initium operis

*** In quibusdam Libris male vocatur Μιλήσιος quod ex compendio ſcriptionis Μλιος factum ſuſpicatur Joh. Clericus vir acutiſſimus parte 2. Artis Criticæ p. 209. Ab hujus Diagoræ patria Μήλιος dicitur Socrates ab Ariſtophane in Nubibus, hoc eſt ἄθεος ut notat Scholiaſtes. Sic Hipponem Melium dici notabo infra § 29.

**** Vide Mariangelum Bonifacium à Reuten de Atheiſmo Diagoræ & eruditiſſimi Bælii Lexicon in Diagora. Alii, Philoſophi maxime veteres, quibus Atheiſmus jure an injuria impactus fuit, ſunt Archagoras, Anaximander, Apollophanes, Ariſtagoras Melius, Ariſtoteles, Averroës, Bion Boryſthenites, Callimachus, Carneades, Cineſias, Clitomachus, Critias, Daphidas, Democritus, Dicæarchus Meſſenius, Diogenes Phryx, Epicurus, Evemreus Tegeates, Gorgias, Hippias Eleus, Hippon Melius, Leucippus, Nicagoras Cyprius, Plinius Hiſtoriæ Nat. ſcriptor, Prodicus Chius, Protagoras Abderita, Pyrrho & alii Sceptici, præterea Soſias, Stilpo Megarenſis, Strato Lampſacenus, Theodorus Cyrenæus, Xenophanes. Fuere etiam qui Anaxagoram, Ciceronem, Empedoclem, Euripidem, Heraclitum, Panætium, Pythagoram, Socratrem & alios ejusmodi arguerent hoc nomine, ſed minore longe ut videtur ſpecie veriſimilitudinis. *Lyſippi* Epirotæ Catalogus ἀσεβῶν memoratur in Scholiis ad Apollon. p. 288.

* Stephanus Byz. in Ἀπολλωνία.

ejus adducit VI. 81.& IX.57. Scripserat autem libros plures περὶ φύσεως quorum secundum allegat Rufus Ephesius apud Galenum 2. in VI. Epidem. T.5 p.473. quod eruditis ad Laertium & Hesychium illustrem interpretibus haud observatum. Hic Diogenes Sidonio carm. XV. v. 91. audit *junior Collega Anaxagoræ* ut docet Lipsius Lib. I. manuduct. Stoic. c. 8. Sed idem sine necessitate sollicitat verba Laertii quæ bene se habent IX. 59. aërem ex Diogenis sententia, quam notavit etiam Hesychius illustris, esse γεννητικὸν τῶν κόσμων. Infinitos enim mundos statuebat hic Diogenes, & aërem compotem rationis divinæ, atque ut Minucius Felix c. 19. & ante eum Cicero 1. de natura Deor. c. 12. testatur, Deum. Vide *A*ugustin. VIII. 2. de C. D. Sententiam ejus de Nili incremento memorat *A*ristoteles lib. de Nilo.

XVIII. DIOGENES (ut Eusebii in Chron. & Epiphanii T. 1. p. 1088. atque Clementis Codices I. Strom. p. 301.) sive (ut Laertii IX. 58.) DIOMENES Smyrnæus, Nessæ sive Nessi Chii discipulus fuit, illius qui audivit Democritum. Cyrenæum quoque habitum à nonnullis, & eadem sensisse cum *P*rotagora, Epiphanius dicto loco tradidit, neq; causam video quare pro eodem sit habendus cum Diogene de quo jam dixi *A*polloniate, licet ita sentire video viros eruditos, Meursium ad Hesych. p. 146. & Menagium ad Laert. p. 423. Certe Laertius utrumque distinguit & patriâ & præceptore, ne de nominis diversitate jam dicam. Distinguit etiam Clemens *A*lexandrinus.

XIX. HIPPIAS Eleus Protagoræ tempore qui Democritum audiverat clarus, sed annis junior fuit, ut referens ipse inducitur apud Platonem. Discipulus *Hegesidemi* * non Philosophiæ modo & liberalium artium sed popularium quoque & sellulariarum ** ita peritus, ut nec annulo nec veste nec ulla re uteretur quam non manu sua, confecisset ipse vel apparasset: quemadmodum post Platonem in Hippia minore & Ciceronem 3. de Oratore tradit Lucianus in descriptione balnei Hippiæ T. 2. pag. 356. Quintilianus XII. ult. Apulejus 2. Florid. & Dio Chrysost. diss. LXXI. περὶ φιλοσόφου. Hippiæ λόγοι ac ποιήματα ab eodem Dione memorantur; Poëmata Heroica, Tragœdiæ & Dithyrambi, à Platone: ὀλυμπιονικῶν ἔλεγχος à Plutarcho in Numa sub init. & à Scholiaste Theocriti IV. Idyll. λόγος εἰς Λυκοῦργον, à Plutarch. in Lycurgo.

* Svidas Ἱππίας, Διοπείθους, Ἠλεῖος, σοφιστὴς καὶ φιλόσοφος, μαθητὴς Ἡγησιδάμου, non illius ut puto Hegesidemi Cythnii qui allegatur à Plinio & Solino cap. 12.

** Confer quæ de *Julio Cæsare Bottifanga* Janus Nicius Erythræus II. 7. Pinacothec. De *Anna Schurmannia* Salmasius in Schurmanniæ opusculis p. 323.

go. Τρωϊκὸς διάλογος à Philostrato Lib. I. de Sophistis p. 503. ubi memoriam Hippiæ stupendam celebrat, quam tangit etiam Ælianus VI. 10. de animal. Proclum Naucratitam in dictione sua ἱππιάζοντα notavit idem Philostratus p. 600. Fuit & Hippias tyrannus Atheniensis Pisistrati F. Atheis à quibusdam accensitus, cujus nomen vel Gorgiæ apud Ælianum II. 31. Var. reponendum pro Sosia (sed ita etiam Eustathius ad Odyss. γ. p. 135.) Casaubonus suspicatur, denique Hippias Erythræus, cujus δευτέραν τῆς πατρίδος ἱστοριῶν laudat Athenæus Lib. VI. p. 258.

XX. HIPPON Rheginus, cujus Physica dogmata * perstringit liber Philosophumenon qui exstat sub nomine Origenis p. 279. non diversus forte est ab Hippone Pythagoreo quem frequenter laudat Censorinus, & ab aliis Metapontinum, ab Aristoxeno (quem secutus est Jamblichus) Samium habitum testatur cap. 5. Præter opus *Physicum* quod respiciunt Aristoteles, Hermias, Nemesius, Sextus, Origenes, Censorinus, Plutarchus & alii Hipponis dogmata referentes: scripserit etiam librum περὶ τῶν λεγομένων τόπων φθείρειν τὰ ἐμπίπτοντα *de locis quæ dicuntur perdere quicquid in illa inciderit*, nisi apud Antigonum Carystium c. 131. mirabil. pro Hippone legendum Hippys Rheginus, quæ Vossii conjectura est p. 378. & 442. de Hist. Gr. Atheis accensitum Hipponem constat ex Simplicio in 1. de anima comment. 32. & Alexandro Aphrodis. ad 1. Metaphys. 3. Aristot. tum ex Clementis Alex. protreptico p. 15. & 36. Æliano II. 31. Var. Arnobio Lib. IV. pag. 147. & Eustathio ad Odyss. γ'. p. 135. &c. Hinc eidem Clementi & Arnobio Melius dicitur, non à patria sed quod idem cum Diagora Melio Atheo sentiret. Alius fuit Hippo Cratistotelis F. cujus ψήφισμα pro Zenone Citieo affert Laertius VII. 10.

XXI. LEUCIPPUS incerta patria, Zenonis Eleatæ atque ut Tzetzes II. Chil. v. 980. testatur Melissi discipulus, & præceptor Democriti, scripsit Opus *Physicum*, ex quo dogmata ejus repetunt Laërtius IX. 30. seq. Aristoteles, Cicero, Plutarchus &c. Librum περὶ νοῦ ex quo

* Aquam & ignem putavit esse rerum principia, ut testantur Origenes, Sextus &c. sive aquam accedente calore ad generandum idoneam, ὕδωρ γονοποιόν ut est apud Hermiam, innuitque Simplicius in 1. Physic. p. 4. non terram, quod ei tribuitur in Scholiis Græcis ad Hesiodi Theogoniam v. 116. p. 237. & in Observatt. Hallens. T. 2. pag. 433 seq. è Gassendi T. 1. Opp. p. 236. Ceterum εὐτέλειαν διανοίας in Hippone arguit Aristoteles lib. 1 c. 3. Metaphys. adeoque post Thaletem summum virum ne memorandum quidem existimat, quod nihil singularis aut eximii prodidisset. Sane terram, quantum Aristoteli innotuerat, non fuisse neque ab Hippone neque ab ullo alio Philosopho celebri venditatam pro rerum omnium principio, diserte docet lib. I. Metaphys. cap. 7.

nonnulla profert Stobæus Eclog. Phyſ. cap. VIII. p. 10. Theophraſtus huic Leucippo etiam tribuit Democriti μέγαν διάκοσμον ut notavi ſupra è Laërtii IX. 46. Quod vero apud Laertium X. 13. legas: ἀλλ' οὐδὲ Λεύκιππόν τινα γεγενῆσθαί φησι φιλόσοφον οὔτ' αὐτὸς (ὁ Ἐπίκουρος) οὔθ' Ἕρμαχος, non ita accipiendum eſt, quaſi Epicurus & Hermachus negaſſent ullam unquam in rerum natura Leucippum exſtitiſſe, ſed ne verbulo quidem ejus meminiſſe in ſuis ſcriptis, quaſi nunquam ille exſtitiſſet, ita ſibi omnia adſcribebat Epicurus, cum certum ſit ipſum plurima Philoſophiæ ſuæ capita Democrito, ut Democritum Leucippo debuiſſe. Impugnat Leucippum Lactantius Lib. de ira Dei c. 10.

XXII. MELISSUS Ithagenis F. Samiorum prætor de quo Plutarchus in Pericle p. 166. & contra Colotem p. 1126. Parmenidis auditor, præceptor Zenonis Eleatæ & æqualis Heracliti impugnatur à Platone in Theæteto, Ariſtotele in Sophiſticis Elenchis & alibi. Scripſerat *de Ente & Natura* librum, ut conſtat è Simplicio in 3. de cœlo, meminitque Galenus Tom. 5. edit. Baſil. p. 1. & ex Alexandro Aphrodiſeo notat Beſſarion, qui præter Laertium IX. 24. de Meliſſi dogmatibus videndus eſt Lib. II. contra calumniatorem Platonis c. 11. Ariſtotelis librum πρὸς τὰ Μελίσσου memorat Laertius V. 25. Fragmentum Meliſſi ſervavit Ariſtocles apud Euſebium XIV. præparat. p. 757. Idem ni fallor eſt Meliſſus quem laudat Palæphatus procœmio περὶ ἀπίστων & Svidas in γενητική, non aliena enim ab antiquo illo Phyſico ſcriptore ſententia utroque loco legitur, licet Meliſſum neſcio quem Euboicum notari putet præſtantiſſimus Voſſius & ad Palæphatum Cornelius Tollius. Equidem Fulgentius parum accuratus ſcriptor II. 16. Mytholog. Euboicum vocat Meliſſum Phyſiologum *qui omnium Phyſiologorum ſententias* (de animalibus puta non de Poëtarum fabulis) *diſputavit.* Quæ vero de cygno ibi profert petita ſunt è Meliſſi *libro de animalibus* quem laudat Albertus Magnus, & à Plinio in Hiſtoria Nat. reſpici putat Joh. Harduinus. Fuit & Meliſſus Grammaticus Mæcenatis libertus, de quo Viri docti ad Sveton. c. 21. de Grammaticis, Harduinus ad Plinii XXVIII. ſect. 17. & Nic. Heinſius ad Ovidii IV. 16 ex Ponto. Alius Meliſſus tibicen, cujus meminit Plutarchus p. 582. de genio Socratis.

XXIII. MYSON Cheneus Lacedæmonius laudatus Anacharſidi & Hipponacti: ac ſeptem ſapientibus à Platone in Protagora & dehinc ab aliis annumeratus, de quo Laertius ejusque interpretes Lib. I. ſect. 106. Valeſius ad excerpta Peireſc. p. 41. & Holſtenius ad Stephanum Byz. in Χήν, & ἤτεια.

XXIV.

XXIV. NESSAS sive NESSUS Chius Democriti discipulus, cujus meminit Eusebius in Chron. & XIV. præparat p. 758. & Laertius IX. 58. Fuit hic Nessus præceptor *Metrodori Chii* teste eodem Eusebio, qui p. 765. exordium profert ex Metrodori hujus libro περὶ φύσεως laudatum ab Aristocle.

XXV. PERIANDER *Corinthius*, cum per quadraginta annos tyrannidem tenuisset, obiit quadragesimo anno ante victum à Cyro Crœsum, hoc est Olymp. XLVIII. 4. Hujus an alterius *Ambraciotæ* Periandri (sunt enim qui hunc, non Corinthium tyrannum ajunt septem accensendum sapientibus) fuerunt ὑποθῆκαι εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον versus Heroici circiter bis mille, quarum meminit Laertius I. 79. & Suidas. Bina sub Periandri nomine *Epistolia* idem Laertius servavit, unum *ad Sapientes* Delphis congregatos, & alteram *ad Procleum* Epidauriorum Tyrannum, cujus filiam Melissam in matrimonio Periander habuit. Itemque Epistolam *Thrasybuli ad Periandrum* de consilio quod Periandro dedisse tradit Herodotus V. 92. Periandro quodam usum se testatur Plinius Libro V. Ob tyrannidem a multis expunctus est Periander e numero septem sapientum. Vide Clementem 1. strom. p. 299. & Lucian. 2. Veræ Hist. T. 1. p. 674. ubi à campis quoque Elysiis eum solum exsulare sapientium fingit. Fuit & Periander Medicus quidam non majus, sed pessimus Poeta, de quo Apostolius III. 16. proverb.

XXVI. PHERECYDES Syrii ex Syro Insula duo quibusdam fuisse videntur, unus Astrologus, cujus fuerit Heliotropium, de quo supra cap. VIII. num. 3. præceptor Thaletis à Tzetza dictus: & alter Theologus, Præceptor Pythagoræ. Ita è veteribus diserte Andron Ephesius apud Laertium Lib. I. sect. 119. in quam sententiam multa & inter se pugnantia disputantur à Salmasio ad Solin. p. 841. seq. edit. Paris. De Pherecyde Pythagoræ Magistro (qui ab altero forte haud diversus fuit, licet ante Thaletem atque adeo ante Olymp. LVIII. defunctus) consulere juvat spicilegium Antiquitatis Laur. Begeri viri præstantissimi nec sine insigni elegantiorum literarum jactura hoc ipso anno 1705. extincti, p. 136. seq. & qui imaginem Pherecydis itidem conspiciendam offert Jac. Gronovium V. Cl. Thesauro Antiqv. Gr. Tomo 2. tab. XXXVII. Scriptum hujus Pherecydis, quem nullo præceptore usum sed Phœnicum arcana scripta evolvisse Svidas refert, fuit

Περὶ φύσεως καὶ θεῶν, quo de argumento primus Græcis eum scripsisse ait Theopompus apud Laertium Lib. I. sect. 127. Initium ejusdem Libri (non Genealogici operis â Pherecyde Atheniensi scripti, ut

Salmasius suspicabatur) affert idem sect. 119. unde prosa eum scripsisse constat, quod etiam diserte testantur Apulejus & alii, licet *ποίησιν* vocat Maximus Tyrius diss. 29. qua de re dixi Lib. I. c. 1.

Epistola sub Pherecydis nomine ad Thaletem legitur apud Laertium Lib. I. sect. 122. qua morti vicinus scripta sua de Theologia ipsi committit, si videatur, evulganda.

Fabulæ à Pherecyde scriptæ memorantur Abulpharajo p. 53. *Pharachudis auctor fabularum, præceptor Pythagoræ.* Fortassis quoniam Theogoniam refertam commentis Poetarum ad Pherecydem Syrium retulit, ut facit etiam Suidas.

Fuit & Pherecydes alter non multo junior Atheniensis, auctor Theogoniæ * in decem libros tributæ, qui Historicus & *γενεαλόγος* dicitur veteribus. Collegisse etiam Orphei scripta, & scripsisse *αὐτόχθονας* sive *περὶ τῆς Ἀττικῆς ἀρχαιολογίας* libros decem & *Παραινέσεις* carmine Heroico. Ab hoc Pherecyde Atheniensi diversum tertium Pherecydem Lerium agnoscit Svidas, qui scripserit tum alia tum *περὶ Λέρου, περὶ Ἰφιγενείας & περὶ τῶν Διονύσου ἑορτῶν.* Sed eundem esse cum Atheniensi disputat Vossius, quem vide Lib. IV. de hist. Gr. cap. 4. vide etiam Salmasium loco laudato commentarii ad Solin. & Meursium ad Helladii Chrestomath. p. 58.

XXVII. PITTACUS Mytilenæus qui Olymp. LII. 3. obiit & Pherecydis præceptor fuit, à Rep. abstinuisse, perinde ut Bias ac Thales traditur à Platone in Hippia majore, sub init. quanquam à Mytilenæis creatum Tyrannum referunt alii ut Plutarchus in Solone pag. 85. Scripserat teste Laertio Lib. I. sect. 79. & Svida, *ἐλεγεῖα ἔπη* DC. & *De legibus, ad cives* librum, soluta oratione. Legem ejus qua ab ebriis duplicem poenam repetiit memorat Alexander Aphrodisiensis IV. 29. *ἀπορῶν καὶ λύσεων* & Anonymus in scholiis ad Aristotelis Rhetorica p. 49. Apophthegma Pittaci ad Amphiaraum vatem qui oblatas ab ipso opes recipere nolebat *σὺ δ' ὑπὸ χρυσῶν ἔρωτος ἐγεύσω, ἢ γὰρ ἂν χεῖρας ἑτοίμους εἶχες λαβεῖν*, annotavit idem Anonymus pag. 38. Ab Alcæo Poeta versibus quamlibet proscissus, communi tamen voce septem sapientibus accenseri meruit, & singularem modestiæ atque abstinentiæ tulit laudem, quod non modo modicas facultates immensis opibus, sed & vitam privatam prætulerit tyrannidi. Vide Isidorum Pelus. Lib. V. Epist. 6.

Episto-

* Suidas hoc opus parum verisimiliter tribuit Pherecydi Syrio. *ἔστι δὲ ἅπαντα ἃ συνέγραψε ταῦτα· ἑπτάμυχος ἤτοι Θεοκρασία ἢ Θεογονία, ἔστι δὲ Θεολογία ἐν βιβλίοις δέκα, ἔχουσα γένεσιν καὶ διαδοχάς.* At eum Pherecyden *γενεαλόγον* à Syrio distinguit Eratosthenes apud Laert.

Epistolium quod sub Pittaci nomine ad Crœsum legitur in Laertii Lib. I. sect. 81. vel temporum ratio svadet suppositum esse, cum Crœsus regnare cœperit Olymp. LV, 3. duodecim post Pittaci mortem annis. At responderi potest binos fuisse Pittacos, & Mytilenæum legislatorem à priore distinguendum, & ætate juniorem. Laertius è Favorino & Demetrii Magnesii Homonymis: ἐγέγονε δὲ καὶ ἕτερος Πιττακὸς νομοθέτης ὅς καὶ μικρὸς προσηγορεύθη. Pittaci imaginem videbis ubi lubebit apud Fulvium Ursinum & in Laertio Wetsteniano, tum in Jac. Gronovii thesauro Antiqv. Gr. Tom. 2. tab. XXXII.

XXVII. PROTAGORAS Abderites è bajulo** Democriti auditor, σοφία dictus & λόγος, *** cum & Philosophiæ & eloquentiæ dedisset operam, claruit circa Olymp. LXXIV. Discipulos habuit complures, è quibus *Antimœrum* Mendæum celebrat Plato. *Leges* scripsit Thuriis teste Heraclide apud Laertium IX. 50. Præterea composuit *librum de Diis*, cujus initio (ex Magorum Persarum disciplina si credimus Philostrato 1. de Sophist. p. 498. professus est se nescire εἴθ' ὡς εἰσὶν, εἴθ' ὡς οὐκ εἰσὶν, εἴθ' ὁποῖοί τινες ἰδέαν. Euseb. XIV. præparat. p. 720. & 766. Confer Leopardum XI 11. emendat. Woveranum ad Minucii Felicis Octavium pag. 8. & Menagium ad Laert. p. 420. Apud Valerium Max. Lib. I. cap. 1. extern. pro *Diagoræ* nomine recte *Protagoræ* agnoscit MS. codex Petavianus quem penes If. Vossium inspexit Marqu. Gudius ὁ μακαρίτης. Sed & apud Sarisberiensem V. 4. Policratici p. 222. pro *Pythagoræ* nomine legendum *Protagoræ*. Verba hæc sunt: *Sed forte quid de natura Deorum sentiret, in auribus corrupti populi proloqui non audebat,* (Plutarchus *qui legeret combustos esse libros Philosophi Protagoræ, & ipsum actum esse in exilium ab Atheniensibus, eo quod dubitaverat an de Diis vera essent quæ vulgo dicebantur.* Plures libros de Diis scripsisse colligas è latina versione Laertii IX. 54. sed colligas male, quia nihil aliud in græco legitur, quam primum omnium scriptorum suorum recitatum à Protagora librum de Diis. Alia ipsius scripta fuere: περὶ τοῦ ὄντος * ἢ περὶ φύσεως, Porphyr. apud Euseb. X. 3. præparat. Περὶ τῆς ἐν ἀρχῇ ** καταστάσεως Laert. IX. 55. Ἀντιλογιῶν duo. ibid. & III. 37. & 57. ubi Platonem in libris de Rep. ex hoc ope-

** Hinc Epicuri scomma Laërt. X. 8.

*** Vide ad Ælian IV. 20 Var

* Apud Sextum VII. contra Mathemat. p 149. non memoratur hic liber Protagoræ περὶ τοῦ ὄντος, ut visum Menagio, Sexti codices mendosos esse existimanti: sed Gorgiæ περὶ τοῦ μὴ ὄντος, ut infra c. 26. §. 5. annotavi.

** Varie hic titulus redditur. Aldobrandinus: *de prima commendatione* quasi συστάσεως legisset. Alius interpres: *de statu rerum in principio.* Sed Stanleius pag. 769. Hist. Philos. *De constitutione Principatus*, quæ non absurda est interpretatio.

opere profecisse notat. Περὶ πολιτείας id. IX. 55. Περὶ φιλοτιμίας. περὶ ἀρετῶν. περὶ τῶν ἐν ᾅδου. περὶ τῶν οὐκ ὀρθῶς ἀνθρώποις πρασσομένων. προστακτικός. Τέχνη ἐριστικῶν. περὶ πάλης. Δίκη ὑπὲρ μισθοῦ. περὶ τῶν μαθημάτων. ibid. Protagoræ μῦθον de natura benignissima animantibus matre, & mente instar omnium à Jove data hominibus, memorat Julianus Imp. Orat. VI. p. 194. Locum ejus de Pericle obitum filiorum fortiter ferente refert Plutarchus consolat. ad Apollonium p. 118. qui cum Protagora versatum Periclem refert in hujus vita p. 172. Videndus & Plato in Protagora, & Cicero in Bruto c. 12. Protagoræ *rerum illustrium disputationes* commemorans, qui deinde *communes* appellati sunt *loci*. Scepticismum ejus multis confutavit Democritus teste Plutarcho adversus Colotem p. 1109. Alius Protagoras astrologus, in quem Epicedium scriptum ab Euphorione testatur Laertius IX. 56. nescio an diversus à Protagora * Cyziceno cui Alexipharmaca sua inscripsit Nicander Colophonius. Protagoram etiam quendam Stoicum Laertius memorat, cujus forte libros Geographiæ laudat Marcianus Heracleota, & Tzetza Chil. VII. v. 648. videtur memorare inter scriptores mirabilium Historiarum. Fuit & Protagoras Cyprius Evagoræ F. frater Pythagoræ ac Nicoclis, cujus meminere Xenophon ac Pausan. Critonis Protagoras dialogus intercidit.

XXIX. ZENO Eleates, Parmenidis ** auditor, & Melissi, præceptor Leucippi ac Periclis clarus circa Olymp. LXXIX. De hujus vita & placitis non repetam quæ viri docti ad Laertium IX. 25. seq. & acutissimus Baylius in Lexico. Exstat & Aristotelis liber de dogmatibus Zenonis, Xenophanis & Gorgiæ. Scripta illius plurima olim ferebantur. Laertius: Γέγονε δὲ ἀνὴρ γενναιότατος καὶ ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ἐν πολιτείᾳ. Φέρεται γοῦν αὐτοῦ βιβλία πολλῆς συνέσεως γέμοντα. Idem III 48. Διαλόγους τοίνυν φασὶ πρῶτον γράψαι Ζήνωνα τὸν Ἐλεάτην. Et dialecticæ inventorem laudat in prooemio sect. 18. & lib. IX. 25. Svidas ait eum scripsisse ἔριδας, & πρὸς τοὺς φιλοσόφους & περὶ φύσεως. Addit etiam composuisse ἐξήγησιν τῶν Ἐμπεδοκλέους, quod temporum ratio vix patitur, neque enim Empedocles Zenone hoc Eleate antiquior sed junior fuit, natus demum Olymp. LXXVI. 4. Fuere & Zenones alii, *** ut *Zeno Citieus* Stoicæ sectæ

* Etiam Protagoridam quendam Cyzicenum laudat Athenæus, ejusque libros περὶ τῶν ἐν Δάφνῃ ἀγώνων ἢ πανηγύρεων itemque alios περὶ τῶν Κωμικῶν ἱστοριῶν.

** Plutarch. adversus Colotem p. 1126. Eusеb. XIV. præparat. p. 758. Plutarch. in Pericle p 154.

*** Apud Valerium Max. III. 3. extern. 3. *ejusdem nominis Philosophus* non est alius Zeno, sed idem de quo ante dixerat Zeno Eleates.

ctæ conditor]Olymp.CXXX.adhuc superstes], quem cum Eleate confundunt Epiphanius hæresi V. 1. & Ammianus Marcellinus XIV.9. atque è recentioribus Jacobus Gronovius T.2.Antiquitatt.Græcar. tabula LXIV. imaginem Zenonis referens quam habes etiam in Fulvii Ursini elogiis p.65. & in Laertio Wetsteniano. *Zeno Sidonius* Philosophus Megaricus, quem hic de quo jam dixi Citieus audivit. Vide Menagium pag.279. ad Laert. *Zeno* alter *Sidonius* junior, Philosophus Epicureus à Cicerone & Pomponio Attico frequentatus, de quo vide si placet Petrum Baylium in Lexico edit. secundæ, *Zeno Tarsensis* Chrysippi Stoici discipulus, de quo Lipsius Lib.I. Manuduct. cap.11. *Zeno Medicus* Herophileus, de quo Harduinus ad Plinium. Itemque alii Meursio ad Chalcidium p.30. Jonsio p.116. seq. de Scriptoribus Hist. Philos. & viris doctis ad Svidam, ac Laertium VII. 35. dicti. De *Zenone Cyprio* Juliani Imp. temporibus archiatro dixi ad Eunapium. Zenonis cujusdam somnium refert Artemidorus IV.33. Mitto Zenonem Tyri episcopum, Zenonem Veronensem & alios hujus nominis, in Historia Ecclesiastica obvios.

XXX. SOCRATES Sophronisci F. Philosophus egregius Atheniensis, cicutam jussus bibere Archonte Lachete Olymp. XCV. 1. ætatis 70. teste Eusebio Chron. Aristide Orat. 2. Platonica, & Laërtio II. 44. licet auctor Chronici Paschalis pag. 168. Socrati tribuit annos ætatis nonaginta, & toxicum hausisse refert Olymp. CIV. 1. Audivit Anaxagoram & Archelaum, atque ut nonnulli apud Laertium II. 19. Damonem. De quo Damone Sophista ac Musico meminit præter Platonem Plutarchus lib. de Musica & in Pericle p. 153. seq. ut alios in præsenti omittam. Scholam ipse non habuit Socrates, sed vitæ omni tempore cum amicis & quiqui eum accederent est philosophatus, ut præter alios notatum eidem Plutarcho an seni gerenda Resp. p.796. A Rep. gerenda abstinuit, sed cum pro patria esset decertandum, hoc neutiquam recusavit. Vide Ælian. III. 17. Var. Lucianum parasito T. 2. pag. 259. Plutarchum Alcibiade pag.194. seq. & Athenæum V. p.215. seq. Sed non equidem de Socratis militia vere dixeris quod Alexandro M. majora Socratem gessisse ait Julianus Imp. Epistola ad Themistium pag. 264. Cato Major hoc unice in illo est admiratus quod cum uxore difficillima & stupidis liberis comiter vixisset, ut refert Plutarchus in vita Catonis p. 347. non alioqui eum contemsit ut λάλον & βίαιον. id. p. 350. Nihil scripsisse Socratem affirmant Cicero 3. de Oratore, Plutarchus, * Aristides,

* Plutarchi & Aristidis loca attuli supra c.12. num.4. Vide & Allatium de scriptis Socratis p 80. seq. & eruditam diatribam Godfridi Olearii, qua Allatium plura Scripta Socrati levibus argumentis vindicantem impugnat. Lips. 1696. 4.

stides, quibus adde Dionem Chrysost. diss. LIV. Origenem Philosophumenis p. 279. Laertium procem. Sect. 16. Hieronymum adversus Rufinum Apologia, & Augustinum lib. I. c. 7. de consensu Evangelistar. Alii scripta ei tribuunt non unius generis.

De *Fabulis Æsopiis* à Socrate in versus translatis dixi supra cap. IX. num. 5. & 6. Nunc tantum addo hoc eum fecisse in carcere, uti Anaxagoras Circuli quadraturam in carcere scripsit, Boëthius Consolationem Philosophiæ in carcere composuit.

De *Epistolis* tributis Socrati, c. X. num. 35.

Pæanis in Apollinem, meminit Plato Phædone & Themistius Orat. 14. (edit. Harduini, 2. p. 27.) qui προοίμιον vocant, ut Suidas ὕμνον. Laërtius II. 42. à Dionysodoro abjudicatum Socrati παιᾶνα testatus, hoc affert initium:

Δήλι' Ἄπολλον χαῖρε καὶ Ἄρτεμι παῖδε κλεεινώ.

Unde de uno eodemque accipiendum quod Dio Chrysost. diss. XLI. p. 507. ait Socratem fecisse παιᾶνα εἰς τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἄρτεμιν. Apulejus in floridis: *Canit Empedocles carmina, Plato dialogos, Socrates hymnos, Epicharmus modos, Xenophon Historiam, Xenocrates Satiras.*

Ἐγκώμιον Γρύλλου. Hermippus apud Laert. II. 55. sed pro Socrate eo loco legendum Naucrates ex Dionysii Halic. τέχνῃ c. 6. uti recte observavit Clariss. Gotfridus Olearius.

Ἐπιτάφιος. Aristoteles III. 14. Rhet. at ibi Isocratis nomen pro Socrate reponendum, uti apud Dionysium loco laudato male legebatur ὁ τοῦ Σωκράτους ἑταῖρος Ναυκράτης pro ὁ τοῦ Ἰσοκράτους. Vide Meursium V. 14. & IV. 4. Attic. Lect.

Euripidem in scribendis Tragœdiis à Socrate adjutum jactabant Comici Mnesilochus, Callias & Aristophanes apud Laertium II. 18.

Æschines Socraticus quoque arguebatur dialogos, qui revera Socratis essent, à Xanthippe accepisse & pro suis edidisse. Vide quæ viri docti ad Laert. II. 60. & Hesychium Illustrem. Allatii dialogum de scriptis Socratis. 103. 108.

Plato denique scripta sua pro Σωκρατείοις λόγοις venditare ipse voluit ut ex Epistolis ejus constat. Confer Julianum Orat. VI. p. 189. Allatium p. 91. seq. Sed & alii passim ad scripta Platonis respicientes, Socratem laudant auctorem. Ita locus Salviani lib. VIII. de provident. ex quo Meursius in Bibl. Græca p. 1606. colligit Socratem scripsisse de Legibus & de Rep. manifeste respicit Platonis Politiam & libros de legibus. Sic Platonis Jonem in animo habuit Suidas Socratem laudans

in

in Διθυραμβοδιδάσκαλοι. Meletius Lib. de hominis ſtructura videtur reſpicere Platonis Timæum, cum ait: Σωκράτης δὲ ἐτυμολογίας μᾶλλον μορίων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ περὶ φύσεως ἀνθρώπου συντάγματι ἀνὴρ ὡς γραμματικὸς ἢ φιλόσοφος συνετάξατο. Arrianus quoque Lib. II. c. 1. Epictetearum diſſ. ita intelligendus, τί οὖν; Σωκράτης οὐκ ἔγραφε; καὶ τίς τοσαῦτα; *Quid itaque? nihilne ſcripſit Socrates? imo quis tot ac tanta?* ſi nimirum diſſertationes ejus à Platone, Xenophonte & aliis diſcipulis in literas miſſæ computentur.

Apud ſcriptorem Altercationis Synagogæ & Eccleſiæ Socrates traditur XXIV. libros Ethicos compoſuiſſe, ſed Meurſius in libro de ſcriptis Theophraſti notavit excidiſſe nomen hujus Philoſophi, ut totus locus legendus ſit in hunc modum: *Ethicæ inventor Socrates fuit, de qua* (Theophraſtus) *XXIV. libros ſecundum poſitivam juſtitiam ſcripſit.* Confer Menagium ad Laert. V. 44.

Dolendum eſt fatis præmaturis Joh. Jonſii interceptam Hiſtoriam ejus Socraticam, quam vir doctiſſimus pollicetur p. 37. libri de Scriptoribus Hiſt. Philoſoph. Idem p. 12. teſtatur viginti fere Socrates ſe in veterum ſcriptis obſervaſſe, in quibus fuerunt haud dubie 2) Socrates hiſtoricus Argivus à Scholiaſte Pindari & aliis laudatus. 3) Socrates Ariſtotelis Magiſter, 4) Socrates Bithynus, Peripateticus. 5.) Socrates Cous qui ἐπικλήσεις Θεῶν ſcripſerat de quibus Reineſius p. 437. Var. Lect. 6) Socrates Epigrammatum Poëta, 7) Socrates Rhodius. 8) Socrates ſocer Piſiſtrati, 9) Socrates Achæus Cyri hoſpes, 10) Socrates Thebanus ſtatuarius, 11) Socrates hiſtrio, 12) Socrates Thracicarum rerum ſcriptor: de quibus ſingulis Menagius ad Laertii II. 47. Præterea 13) Socrates pictor Plinio memoratus, 14) Socrates Grammaticus, Etymol. M. in εὐβοΐς 15) Socrates CPolitanus, cujus Hiſtoria Eccleſiaſtica ad Theodorum ſcripta exſtat. 16) C. Valerius Socrates in veteri inſcriptione apud Sponium p. 60. Miſcellaneor. 17) Socrates Chirurgus. Cœl. Aurelian. V. 1. Chron. paſſionum. 18) Alius ut videtur Socrates Medicus, cujus ecligma pro tabidis refert Nicolaus Myrepſus de antidotis ſect. 1. c. 174. Neſcio quem Socratem reſpicit Schol. Apollonii ad Lib. I. ubi laudat Σωκράτην ἐν τῷ πρὸς Εἰδόθεον. Sane apud Svidam in χιάζειν laudatur Ἰσοκράτης ἐν τοῖς πρὸς Εἰδοθέαν. Similiter Socrates Dinarchi Rhetoris Pater alius eſt Soſtrotus. Vide Plutarch. pag. 850. At quando apud Scholiaſten Ariſtophanis laudatur Socrates in libris Κρητικῶν, legendum Soſicrates, quemadmodum etiam in Laertii codicibus Socratis nomen pro eodem Soſicrate male irrepſit, ubi laudatur ἐν

πρώτῳ διαδοχῆς, etsi uterque locus imposuit Vossio pag. 414. de Hist. Græcis. Fuit & Socratides quidam Pamphilæ Epidauriæ maritus. Suid. Παμφ. tum Socration laudatus Galeno.

Forma * Socratis Philosophi licet passim ex Zopyri Physiognomonis sententia apud Alexandrum Aphrodisiensem lib. de fato pag. 31. ut nequam & tetrica describitur, nec admodum amœna occurrit apud Chiffletium libello de gemmis Socratem referentibus, Fulv. Ursinum pag. 50. & 51. elog. tum in Laërtio Wetsteniano & apud Gronovium Tom. 2. thesauri tab. LXVI. aliosque, tamen si Epictetum audimus sive Arrianum IV. 11. diss. illi fuit τὸ σῶμα ἐπίχαρι καὶ ἡδὺ ὥστ' ἤρων αὐτοῦ οἱ ὡραιότατοι καὶ εὐγενέστατοι καὶ ἐπεθύμουν ἐκείνῳ παρακατακλίνεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς εὐμορφοτάτοις. Et quicquid criminetur Aristophanes, nihilominus ut ait idem Epictetus, πάντες οἱ γραφέντες περὶ Σωκράτους πάνυ τἀναντία αὐτῷ προσμαρτυροῦσιν, ὅτι ἡδὺς οὐ μόνον ἀκοῦσαι ἀλλὰ καὶ ἰδεῖν ἦν. Neque omittendum quod de Socrate Plutarchus in Catonis vita p. 339. è Platone, quod iis qui cum ipso versarentur, eminus quidem visus sit ἰδιώτης καὶ σατυρικός καὶ ὑβριστής, at propius inspicientibus cognitus σπουδῆς καὶ πραγμάτων μεστὸς, καὶ δάκρυα κινῶν τοῖς ἀκροωμένοις.

De Socrate olim scripserat Tiberianus, quem laudat Fulgentius de continentia Virgiliana: Aristoxenum enim, Porphyrium aliosque Jonsio notatos, & qui de Socraticis egerunt Idomeneum ac Phaniam libenter prætereo. Demetrius Phalereus ἐν Σωκράτει, sive libro de Socrate allegatur à Plutarcho in Aristide p. 318. & 319. ubi ex eo refert Socratem non fuisse egenum. Panætium ἐν τοῖς περὶ Σωκράτους laudat idem p. 335. Apologiam Socratis composuerunt Plato, Xenophon, itemque alii, ut infra Lib. III. dixi in Platone. Derisus Socrates ab Eupolide quoque, ut testatur Lucianus in reviviscentibus T. 1. p. 404.

XXXI. ÆSCHINES Lysaniæ F. Atheniensis, ab Oratore ** Atrometi F. (de quo infra c. XXVI.) distingendus, Socratis auditor & cul-

* Ventrosum Socratem fuisse innuit Syrianus in XIII. Metaphys. p. 103. simum Athenæus V. p 219. simum & calvum Boëthius 2. de interpretat. p. 326. & 5. pag. 416. Simplicius in 3. de anima commentar. 39. Chrysippo vultu consimilem alii notarunt. Vide Augustinum capite undecimo de categoriis.

** Confunditur in editione Laërtii Amstelodamensi p. 115. ubi Æschinis Oratoris imago exhibetur pro Æschine Socratico, ut notatum Jacobo Gronovio T. 2. thesauri in addendis ad tabulam 94. sed notatum nimis acerbe ab eo qui similem ἀβλεψίαν in Zenone commiserat, ut monebam §. XXIX. Æschinis Sphettii Socratici Philosophi circa Olymp. CIII. 3. clari meminit Diodorus Sic. XV. p. 497. Alius Æschines Neapolitanus, Platonicus, de quo infra lib. III. c. 2.

cultor assiduus, sed Platoni non valde amatus, vide Laert. III. 36. & Athenæum XI. pag. 507. ubi narrat unicum discipulum Xenocratem inopi Æschini à Platone fuisse subtractum. Dionysio tamen Tyranno Æschinem commendavit Plato ut refert Plutarchus pag. 67. de dignoscendo adulatore. Aristotelis Mythi qui Æschinis discipulus fuit, mentio apud Laertium V. 35. Dialogi Æschinis μακροὶ καὶ ἀστεῖοι (ut ait Lucianus in Parasito) & Socraticum servantes Characterem, fuere hi septem teste Laertio II. 61. & Svida in Αἰσχίνης:

Ἀλκιβιάδης. Aristides Orat. 1. Platon. p. 35. Athen. Lib. XIV. p. 656.

Ἀξίοχος, in quo Alcibiadem acerbe perstrinxit tanquam vinosum & mulierum corruptorem teste Athenæo V. p. 220. quod in Axiocho qui inter Platonis scripta occurrit, non legitur. Meminere Axiochi Æschinis Harpocratio, Pollux, Svid.

Ἀσπασία. * Harpocrat. in Ἀσπασ. Athen. Lib. V. p. 220.

Καλλίας. Athen. Lib. V. p. 220.

Μιλτιάδης primus ordine dialogus, ideoque reliquis etiam judice Laertio imbecillior, sed quo tamen gratiam Dionysii Siciliæ Tyranni sibi Æschinem conciliasse testatur Lucianus in parasito T. 2. p. 254.

Ῥίνων. Pollux. Lib. VII.

Τηλαυγής. Athenæus, ac Demetrius περὶ ἑρμην §. 310. respicit & §. 172. & M. Antonius VII. 66. ex Menagii emendatione.

Præterea sub Æschinis nomine ferebantur dialogi alii dicti ἀκέφαλοι, sed minus elaborati atque ingeniosi, sive ut ait Laertius II. 60. σφόδρ' ἐκλελυμένοι, καὶ οὐκ ἐπιφαίνοντες τὴν Σωκρατικὴν εὐτονίαν. Hi à Svida referuntur itidem septem: Περὶ ἀρετῆς, Δράκων, Ἐρασίστρατος, Ἐρυξίας, Πολύξενος, Σκυθικοί, Φαίνων.

Arguebatur Æschines ut qui Antisthenis scripta expilasset, vel qui

* De Aspasia Milesia Axiochi filia, quæ Socratem docuit & Periclem, hujusque linguam ad Gorgiæ imitationem exacuit ut ait Philostratus Epist. pag 817. vide Platonem Menexemo, Aristoph. Acharnenses, Plutarchum Pericle, p. 165. & 169. Athenæum XIII. p. 569. seq. Lucianum in Gallo & amoribus, Harpocrationem, Svidam &c. E recentioribus Bælium in lexico, ubi de Pericle agit, sub littera M. & N. Effigies ejus, (si tamen ejus effigies, de quo dubitat Menagius in Historia mulierum Philosophar. p. 10.) galeata apud Jac. Gronov. T. 2. Antiqv. Gr. tabula LXXXV. Antisthenes quoque librum Aspasiæ nomine scripserat. Laërt. VI. 16. & Herodicus Cratetius vulgaverat ἔπη sub Aspasiæ nomine, è quibus nonnulla producit Athenæus V. p. 219. idem Antisthenis dialogum laudat Aspasia inscriptum, pag. 220. Fuit & alia Aspasia Cyro & postea Artaxerxi dilecta, de qua Plutarchus Pericle p. 165. & Artaxerxe p. 1024. seq. & Ælianus XII. 1. Var. Itemque alia meretrix de qua Svidas.

qui Socratis ipsius à Xanthippe acceptos dialogos pro suis publicasset. Alii à Pasiphonte Eretrico sua Æschinis nomini supposita esse notarunt. Λόγων περὶ Θαργηλίας in quo Gorgiam fuerit imitatus, laudat Philostratus Epist. ad Juliam Augustam p. 887. seq. Ἀπολογίαν τοῦ πατρὸς Φαίακος τοῦ στρατηγοῦ, Laert. II. 63. *Epistolam ad Dionysium* id. Alia sub ejus nomine Epistola inter editas ab Allatio exstat, numero XXIII.

XXXII. ANTISTHENES Atheniensis, Gorgiæ primum deinde Socratis auditor & auctor sectæ Cynicæ ἡρακλεωτικός τις ἀνὴρ τὸ φρόνημα, *Herculeo * vir animo*, varia scripsit distributa in tomos decem, quæ vide si placet apud Laertium VI. 16. seq. & quæ ad illum locum Menagius ac Casaubonus. Inter alia ibi memorantur Antisthenis Αἴας & Ὀδυσσεὺς quæ hodieque exstant, & sunt breves μελέται sive declamationes sub Ajacis & Ulyssis nomine compositæ. *Græce* eas edidit *Aldus* cum Æschinis, Lysiæ & aliorum Orationibus. Venet. 1513. fol. Inde *H. Stephanus* inter Oratores veteres A. 1575. fol. *Latine* vertit *Gvil. Canterus*, ad calcem Aristidis, Basil. 1566. fol. Legitur quoque Epistola sub Antisthenis nomine ad Aristippum, inter Socraticorum Epistolas ab Allatio editas. Vide supra cap. X. num. 35. Dissertationem περὶ τοῦ μὴ εἶναι ἀντιλέγειν & simultatem inde cum Platone ortam, scriptumque adversus hunc dialogum Σάθωνα memorat Laertius III. 35. Sed & Platonem in dialogos suos quædam ex Antisthenis diatribis transtulisse notavit Athenæus XI. p. 508. è Theopompo Chio. Antisthenis προτρεπτικὸς allegatur à Polluce VI. 98. & X. sect. 98. Æschinem Socraticum olim arguit Persæus quod Antisthenis scripta quædam sibi tribuisset, apud eundem Laertium II. 61. De libro Magico quem huic Antistheni à quibusdam tributum ait Svidas, dixi in Elencho scriptorum Aristotelis deperditorum. Antisthenis sectatores Ἀντισθένειοι appellantur Aristoteli VIII. 3. Metaphysic. Antisthenes qui τῶν φιλοσόφων διαδοχὰς scripsit non Cynicus fuit, ut Meursio in Bibl. Attica visum, sed junior quidam, fortasse Rhodius ** ille Historicus qui Historiam patriam consignasse colligitur è Polybio excerpt. Peiresc. p. 69. seq. & Peripateticus vocatur à Phlegonte c. 3. Mirabil. Alius teste Laertio VI. 19. fuit Antisthenes Ἡρακλείτειος, alius item Antisthe-

* Sic reddenda sunt verba illa apud Euseb. XV. 13. præparat. non, ut eruditus interpres, *sensu animusque tenus Heracleoticus*. Notum est Cynicos sese Herculis præcipue æmulos atque imitatores venditasse.

** Ita quidem Vossius p. 325. de Hist. Gr. & Jonsius p. 329. de scriptoribus Hist. Philos. Sed pace Menagii alius fuit Antisthenes non Rhodius sed cognomento Ῥόδος, Agrigentinus, cujus opes ac magnificentiam in nuptiis filiæ describit Diodorus Sic. Lib. XIII. p. 205.

tisthenes Medicus de quo Schol. Aristophanis ad Ecclesiazus. alius Antisthenes Parius, quem à se arcet Apollonius apud Philostratum IV.4. alius Antisthenes quem Alexandri res gestas scripsisse ait Volaterranus, nisi eum confudit cum Callisthene, uti Hendreichius in pandectis Brandenburgicis affirmat Antisthenem Thasium, qui cum Nearcho navigarit, à Strabone allegari. Sed is Straboni Lib.XVI. p.766. est Androsthenes. Incertum est quem Antisthenem laudet Plinius XXXVI. 12. inter eos qui de pyramidibus Ægypti scripserunt, itemque cujus librum tertium Μελεάγριδος in testimonium citat Plutarchus de fluminibus.

XXXIII. ARISTIPPI Cyrenæi, Socrati familiaris, & qui primus Socraticorum didactrum ab auditoribus exegit,(teste Svida) imago ex F. Ursini gemma occurrit in Laertio Wetsteniano & in Thesauro Gronovii T. 2. tabula LXXXIV. Apud Dionysium in Sicilia versatus esse traditur à Luciano in parasito T.2.p.254. De simultate ejus cum Xenophonte Svidas meminit in Ἀρίστιππος. De inimicitiis cum Platone vide Laertium III. 36. & Athenæum XI. p.507. qui p.508. è Theopompo Chio notat Platonem ex Aristippi diatribis argumenta dialogorum quorundam suorum repetisse. Scripta ejus refert idem Laertius II. 83. seq. & alibi laudat ejus περὶ τῆς ἡδονῆς X, 4. & libros περὶ παλαιᾶς τρυφῆς pluribus locis, tum περὶ φυσιολογιῶν VIII.21. Sub Aristippi nomine Epistolæ quædam editæ à Leone Allatio, ut dixi c.X.num.25. Apophthegmata hujus aulici * vere Philosophi è Laertio, Plutarcho, Svida, aliisque exponit Paulus Leopardus in Aristippi vita pag.44. seq. Alios præterea octo Aristippos refert Menagius ad Laert. p. 114. ex quibus fuit Aristippus, hujus de quo agimus Cyrenaicæ sectæ Principis ex filia Arete nepos, à qua institutus μητροδίδακτος nomen meruit. Alios μητροδιδάκτους celebrat Menagius in Historia mulierum Philosoph. ubi de Arete. Rufinum, *Aristippum sui temporis* appellat Hieronymus in Apologia.

XXXIV. CEBES Thebanus, Socratis teste Xenophonte I. ἀπομνημονευμ. p.418. auditor, qui à Platone loquens inducitur in Phædone, & Phædonem hortante Socrate servum emisse traditur apud Gellium II. 18. Macrobium lib.I.c.11. Saturnal. & Lact. III.24. Scripsit & ipse dialogos tres, ut notatum Laertio II.125. & Svidæ, quorum tituli: Ἑβδόμη, Φρύνιχος & ΠΙΝΑΞ. Sed duobus prioribus deperditis solus ad nos tertius pervenit, in quo continetur elegans & lectu digna expositio philosophica Fabulæ sive imaginis miræ ac singularis, universam vitæ humanæ

* Horat. *Omnis Aristippum decuit color, & status, & res.* Confer Aristippum Balsaci.

manæ rationem * adumbrantis, quam Athenis, vel Thebis potius, in templo Saturni dedicaverat aliquis (Arabi Paraphrastæ si credimus Lacedæmonius) Πυθαγόρειόν τινα καὶ Παρμενίδειον ἐζηλωκὼς βίον. Hunc dialogum Cebetis illius antiqui esse svadent præter Laërtium & Svidam Lucianus lib. de mercede conductis T. I. p. 479. & in Rhetorum præceptis T.2.p.311. tum Julius Pollux III. 16. Tertullianus de præscript. c. 39. & Chalcidius in extremo commentarii ad Timæum Platonis pag. 462. quorum omnium loca Jacobus Gronovius Vir Cl. suæ præfixit Cebetis editioni. Idem in notis p. 105. & 108. observavit Dionem Chrysostomum Orat. 2. de Regno & Aristænetum lib. I. Epist. 2. quædam ex hac Cebetis tabula expressisse. Præ cæteris autem omnibus Chalcidii locus annotandus est, quia ex illo colligere licet verba ex quibus viri quidam docti conjiciunt dialogum hunc Cebeti suppositum, à Chalcidio lecta non fuisse. Hodie quidem in Cebete hæc legenti occurrunt P.29. laudatæ edit. Τίνες οὖν καλοῦνται οὗτοι; οἱ μὲν ποιηταὶ, ἔφη, οἱ δὲ Ῥήτορες, οἱ δὲ Διαλεκτικοὶ, οἱ δὲ Μουσικοὶ, οἱ δὲ Ἀριθμητικοὶ, οἱ δὲ Γεωμέτραι, οἱ δὲ Ἀστρολόγοι, οἱ δὲ Ἡδονικοὶ, οἱ δὲ Περιπατητικοὶ, οἱ δὲ Κριτικοὶ, καὶ ὅσοι ἄλλοι τούτοις παραπλήσιοι. Merito mirantur Viri eruditi ** quomodo Cebes meminisse potuit Peripateticorum & Ἡδονικῶν sive Aristippeorum Epicureorumque, qui ipso fuere posteriores, tum Criticorum, quorum ab Aristotele demum vocata est natio? Neque Dialecticæ *** illa ætate erat tam contemtum vel abusu dehonestatum nomen, ut ψευδοπαιδεία & non ipsi Philosophiæ accenseretur. Sed in Chalcidii verbis præsentem Cebetis locum laudantis nihil horum occurrit, sed tantum mentio fit Geometricæ, Musicæ, Arithmeticæ & Astrologiæ. Cum Chalcidio consentit paraphrasis Arabica, quam vide p. 58. nisi quod pro Astrologia habet Geodœsiam.

Versio-

* Addit Svidas: ἔστι δὲ τῶν ἐν ᾅδου διήγησις, enarrantur enim in tabula quæ animabus contingunt antequam in corpora immittantur. Deinde varii hominum mores in hac vita, varia studia, & quis illa maneat exitus, si vel per angustam virtutis semitam ambulent, vel latam voluptatis ac vitiorum viam ingrediantur. Stanleius p. 121. Hist. Philosoph. illam τῶν ᾅδου διήγησιν putat diversam à Tabula, quod a mente Svidæ videtur esse alienum. Verba Cebetis sub init. ἐν ᾧ ἦν γραφή τις ξένη καὶ μύθους ἔχουσα ἰδίους, sic reddit Salmasius præf. ad paraphrasin Arabicam: *in quo inerat pictura quædam nova ac mira* (non *peregrina*, ut alii transferunt) *& fabulas continens sibi peculiares.* Has deinde persequitur hospiti senex ὁ περιηγητὴς τῆς εἰκόνος, ut possit appellari è Luciano lib. de calumnia T.2. p.403.

** Vide Sam. Petiti Miscellanea Lib. IV. cap. 4.

*** Jac. Thomasius dissertat. XXXIV. de septem artibus liberalibus p. 380. seq.

Versiones & Editiones Tabulæ Cebetis.

Tertullianus cap. 39. de præscript. testatur a propinquo quodam suo Pinacem Cebetis versibus explicatum Virgilianis. Sed illa Metaphrasis pridem intercidit.

Latina prosâ non ineleganter ex integriore codice Græco vertit *Ludovicus Odaxius* Patavinus, (qui Igubii in Italia vixit circa A. C. 1485. teste Gesnero, cujusque aliquot ad Politianum Epistolæ exstant libro III.) A. 1497. fol. edente Philippo Beroaldo. Recusa est hæc versio cum scholiis *Huldrici Fabri* Rheti, Viennæ 1519. 4.

Marsilius Ficinus quoque Cebetem latine reddidisse traditur, saltim editam esse ejus versionem non puto.

Justi Velsii Hagani translatio cum commentariis ejusdem copiosis lucem vidit Lugd. 1551. 4.

Odaxii versio cum animadversionibus *Joh. Camertis*, ad calcem Solini & Flori ab eodem Camerte illustrati. Basil. 1557. fol.

Hieronymi Wolfii translatio cum notis ejus plus simplici vice recusa post primam editionem Basil. 1560. 8. *Casparis Barthii* in Variis ejus opusculis, Hanoviæ A. 1612. 8. editis p. 319. seq.

Latinis versibus Heroicis Cebetis Tabula reddita à *Samuele Scharlachio*, adjecta ejus Satira de ingruente iterum barbarie. Francof. ad Viadr. 1614. 4.

Erici Ericii Pantoppidani Metrica Paraphrasis. Paris. 1642. fol.

Græce editus Cebes cum Pythagoræ aureis carminibus &c. Paris. 1557. 4. apud Martinum Juvenem, quæ editio valde commendatur à Jac. Gronovio ut non solum elegans sed etiam præ cæteris emendata.

Ex *Joh. Caselii* recensione. Helmst. 1594. 4.

Græce & Latine Cebetis pinacem primus in lucem edidit Aldus, inde recuderunt Basileenses, additis Batrachomyomachia, Galeomyomachia &c. A. 1541. 8.

Cum versione *Hieronymi Wolfii* & notis prodiit frequentissime in 8. & minore forma cum notulis *Joh. Danielis Sneecani* Medici. Vide infra lib. IV. ubi de Epicteto.

Cum versione & notis *Johannis Caselii* primus edidit Geverhartus Elmenhorstius Lugd. Bat. 1618. 4. Cum eadem versione excusa exstat Hannoveræ 1646. 12. Animadversiones quædam in editionem Cebetis Caselianam occurrunt in libro primo Observationum *H. Ernstii* cap. 1. seq.

Cum versione & notis *Danielis Clasen.* Magdeb. 1652. 4.
Cum argumentis capitum à *Mich. Boschio.* Argentor. 1604. 8.
Cum versione Lud. Odaxii latina, & *Arabica* * Metraphrasi è Bibl. *Joh. Elichmanni* cujus latina Arabicæ Metaphraseos translatio adjuncta est. Lugd. Bat. 1640. 4. è Bibl. *Claudii Salmasii* ad calcem Epicteti & Simplicii, ejusd. Salmasii commentariis illustrati, & aureorum Pythagoræ carminum Arab. & Lat.
Cum versione Hieron. Wolfii & notis *Merici Casauboni*, Lond. 1659. 8. ad calcem Epicteti. Cum eadem Versione Oxon. 1680. 8. & in editione Epicteti ac Cebetis, quam cum variorum notis curavit *Abraham Berkelii*, Lugd. Bat. 1670. & Delphis Batav. 1683. 8.
Cum versione ad literam, concinnata in tironum usum à Socero meo dilectissimo *Johanne Schulze* Hamb. 1694. 12.
Præ cæteris commendanda editio Viri Cl. *Jacobi Gronovii*, qui Cebetem edidit cum H. Wolfii versione & notis suis Amst. ex H. Wetstenii officina 1687. 8. Edidit autem recensitum ad tres codices MSS. vetustum unum, alterum juniorem, tertium à Jano Lascari exaratum & ad editionem Paris. 1557. Habet præ reliquis hoc peculiare, quod clausulam ejusdem argumenti cum ea quam habet Arabicus Metaphrastes, licet breviorem longe atque adeo eandem quam Odaxius pridem latine vertit, nulla autem alia ante Gronovianam editio exhibet Græce, repræsentavit è MS. codice, quam hoc quoque loco, quia paucis verbis constat, in eorum gratiam qui Gronoviana editione destituuntur apponere volui. Ἀγνοοῦσι γὰρ ὅτι οὐ γίνεται ἐκ κακῶν ἀγαθόν. Πλοῦτον δὲ ὅτι πολλοὺς κτησαμένους ἰδεῖν ἐκ κακῶν καὶ αἰσχρῶν ἔργων. Οἷον λέγω ἐκ τοῦ προδιδόναι καὶ λῄζεσθαι καὶ ἀνδροφονεῖν καὶ συκοφαντεῖν καὶ ἀποστερεῖν καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν καὶ μοχθηρῶν. C. ἔστι ταῦτα. D. Εἰ τοίνυν γίνεται ἐκ κακοῦ ἀγαθὸν μηδέν, ὥσπερ εἰκός, πλοῦτος δὲ γίνεται ἐκ κακῶν ἔργων, ἀνάγκη μὴ εἶναι ἀγαθὸν τὸν πλοῦ-

* Salmasius in præfat. testatur Paraphrasin illam incerti auctoris depromtam è Codice ante annos sexcentos exarato, qui Ethici & Politici argumenti ex auctoribus Indicis, Arabicis & Persicis compilatus est, & ex Oriente à Jac. Golio allatus servatur in Bibliotheca Academiæ Lugd. Bat. Eodem Salmasio observante non optima fide in Cebete vertendo Arabs iste est versatus, *nam & multa adtexuit, alia vero detraxit, plurima interpolavit, immutavit, invertit, nec pauciora non ipsi intellecta perperam & contra mentem Græci auctoris expressit. Quod non huic tantum versioni vel paraphrasi peculiare est, sed fere omnibus commune quæcunque hodie ab Arabibus è Græco expressa visuntur.* Auctor versionis hujus sive Paraphraseos loquentem cum Cebete inducit Herculem Philosophum quem ipse commentus est Socraticum, quoniam nempe in Græco codice bis vel ter occurrere vidit tritam admirandi formulam, ὦ Ἡράκλης!

πλοῦτον. C. συμβαίνει οὕτος ἐκ τούτου τοῦ λόγου. D. Ἀλλ' οὐδὲ τὸ φρονεῖν γε οὐδὲ δικαιοπραγεῖν οὐκ ἔστι κτήσασθαι ἐκ κακῶν ἔργων, ὡσαύτως δὲ οὐδὲ τὸ ἀδικεῖν καὶ ἀφρονεῖν ἐκ καλῶν ἔργων, οὐδὲ ὑπάρχειν ἅμα αὐτὰ δύνανται. Πλοῦτον δὲ καὶ δόξαν καὶ τὸ νικᾶν καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα τούτοις παραπλήσια, οὐδὲν κωλύει ὑπάρχειν τινὶ, ἀλλὰ (forte ἅμα) μετὰ κακίας πολλῆς, ὥστε οὐκ ἂν ἢ ταῦτα ἀγαθὰ οὔτε κακὰ, ἀλλὰ τὸ φρονεῖν μόνον ἀγαθὸν, τὸ δὲ ἀφρονεῖν κακόν. C. ἱκανῶς μοι δοκεῖς λέγειν, ἔφην.

Hæc Odaxius ita vertit: *Illud enim ignorant, bonum ex malo fieri nequaquam. Multos a. videre licet in divitiarum possessionem ex pessumis ac turpissimis facinoribus devenisse, veluti proditionibus, deprædationibus, homicidiis, calumniis, rapinis, aliisque compluribus & pravis operibus. C. ita res est. D. si igitur ut par est ex malo bonum nullum provenit, divitiæ vero ex malis facinoribus proveniunt, divitias nequaquam bonum esse necesse est. C. Sic ex isto sermone contingit. D. Cæterum ne sapientia quidem & justitia ex malis operibus acquiri potest, neque ibidem injustitia & insipientia ex bonis, siquidem ipsa eadem simul consistere non possunt. Divitias vero & gloriam & victorias & reliqua id genus multa cum pravitate cuiquam contingere nihil prohibet. Quapropter hæc neque bona neque mala censeantur. Cæterum sapientia duntaxat bonum, insipientia vero malum. C. Recte, inquam & sufficienter mihi dicere videris.*

Nonnulla Cebetis loca ab eo tempore illustravit Lambertus Bos V. C. in observationibus Criticis capite 27.

Hispanice Pinacem Cebetis verterunt *Ambrosius de Morales*, Cordubæ 1585. 4. *Petrus Simon Abril*, Cæsar Augustæ 1586. 8. *Gundisalvus Correa* Salmanticæ 1630. 8. & *Joannes de Jarava*, Antvv. 1549. 8.

Italice Augustinus Mascardus, cujus insignes ac disertæ in Cebetem dissertationes adjunctæ Venet. 1627. 4.

Anglice Joh. Davies, Lond. 1670. 8. Alia translatio Cebetis adjuncta M. Antonino Anglice edito Londini A. 1701. per *G. Stanhope*.

Gallice cum Epicteto Cebetis tabulam edidit elegantissimi vir ingenii & variis scriptis notissimus *Bellegardeus*. Trevoltii Ao. 1700. 12.

Germanice Georgius Jacobus Schultzius Norimbergensis, Francof. 1656. 4. apud heredes *Matthæi Meriani*, in qua editione etiam tabula ex Cebetis descriptione in æs incisa exhibetur, quod idem fecerunt & alii, præcipue *Goltzius*, licet neque hic mentem Cebetis per omnia assecutus Jacobo Gronovio videtur. Prodiit etiam Cebetis tabula itemque Epicteti enchiridion, cum Bruti, Apolloniique Epistolis, Agapeto & Isocratis & Luciani quibusdam, Græce typis majoribus, & adjuncta ad calcem Germanica versione, Cothenis Anhaltinor. 1620. 8.

Belgice, *M. Antonius Gillis.* Antvverp. 1564. ap. Plantin. Alia Belgica versio lucem vidit Amst. 1658.

XXXV. CRITO Atheniensis, cujus nomine Plato Dialogum inscripsit & Euclides Megaricus, composuerat dialogos XVII. uno volumine comprehensos teste Laertio II. 121. quorum tituli: 1) ὅτι οὐκ ἐκ τοῦ μαθεῖν οἱ ἀγαθοί. 2) περὶ τοῦ πλεῖον ἔχειν. 3) τί τὸ ἐπιτήδειον, ἢ Πολιτικός. 4) περὶ τοῦ καλοῦ. 5) περὶ τοῦ κακουργεῖν. 6) περὶ* εὐθημοσύνης. 7) περὶ νόμου. 8) περὶ τοῦ θείου. 9) περὶ τεχνῶν. 10) περὶ συνουσίας. 11.) περὶ σοφίας. 12) Πρωταγόρας ἢ Πολιτικός. 13) περὶ γραμμάτων. 14) περὶ ποιητικῆς. 15) περὶ τοῦ καλοῦ. 16) περὶ τοῦ μαθεῖν. 17) περὶ τοῦ γνῶναι ἢ περὶ ἐπιστήμης, τί τὸ ἐπίστασθαι. Mirum est omissam â Laertio Apologiam Socratis, quam à Critone scriptam Svidas auctor est, nisi tamen falsus est Svidas. Critonis hujus filii, Socratis itidem discipuli: *Critobulus, Hermogenes, Epigenes, Ctesippus.* Alius fuit *Criton Ægeus*, Pythagoricus, cujus περὶ προνοίας καὶ ἀγαθῆς τύχης à Stobæo serm. 3. laudari puto, non Critonis nostri Atheniensis, ut Meursio visum in Bibl. Attica. Alius *Crito historicus Pieriotes*, de quo Vossius in Hist. Gr. & idem Meursius in Bibl. Græca, ubi inter alia observat hunc male Κρίτωνα vocari apud Svidam in Βοιωτία. Alius *Crito Comicus*, cujus drama est Μεσσηνία Polluci laudata, non opus historicum Critonis Pieriotæ, ut Vossius existimabat. Alius *Crito Medicus discipulus Acronis*, temporibus Artaxerxis Longimani. Vide Vossium de Philosophia pag. 86. Alius *Crito* itidem *Medicus Empiricus* sub Imperatoribus clarus, cujus an superioris libros IV. κοσμητικῶν, & περί φαρμάκων & de morbis medendis laudant Galenus, Oribasius, Paulus Ægineta & Aëtius. Mentio Critonis Medici etiam apud Martialem, Plinium aliosque, & forte apud Celsum, ubi Crato laudatur. Incertum cujusnam Critonis ὀψαρτυτικὰ laudet Athenæus. Sed & *Critonem Naxium* Svidas memorat auctorem Octaëteridos.

XXXVI. EUCLIDES Megarensis, auditor Socratis** inter primos, & auctor sectæ Megaricæ, cui Eristicorum postea & Dialecticorum nomen hæsit, scripserat dialogos VI. Λαμπρίαν, Αἰσχίνην, Φοίνικα, Κρίτωνα, Ἀλκιβιάδην, & Ἐρωτικόν. Laert. II. 108. & Svid. Scripta ejus jam videntur intercidisse cum hæc scriberet Censorinus c. 3. *Euclides Socraticus duplicem omnibus omnino nobis genium dicit appositum, quam rem apud Lucilium*

* Aldobrandin. *de animi securitate.* Stanleius *de securitate.* M. Meibomius *de felicitate.* Ambrosius Camaldul. *de fertilitate.* Sed vertendum est *de recta rerum administratione.* Vide Leopardum V. 2. emendatt.

** Confer Gellium lib. VI. cap. 10.

lium in libro Satirarum nono licet agnoscere. Iconem hujus Euclidis habes etiam in Gronovii Thesauro T. 2. tabula LXXXII. De altero Euclide Mathematico celebri, qui Ptolemæi Lagi temporibus Alexandriæ docuit, egi infra libro III.

XXXVII. GLAUCO Atheniensis, Platonis frater, composuerat dialogos novem, Laërtii etiamnum ætate exstantes. Καὶ ἦσαν (inquit II. 124.) φέρονται ἐν ἑνὶ (βιβλίῳ) διάλογοι ἐννέα. Φείδυλος, Εὐριπίδης, Ἀμύντιχος, Εὐθίας, Λυσιθείδης, Ἀριστοφάνης, Κέφαλος, Ἀναξίφημος, Μενέξενος. Ait & alios sub ejus nomine ferri dialogos XXXII. sed suppositios. Alius fuit Glauco Rhapsodus, cujus meminit Plato Ione sub init. Alius Comicus, cujus drama πρέσβεις memoratur in argumento ad Vespas Aristoph. Alius Glauco Medicus laudatus Plinio, alius forte Glauco scriptor γλωσσῶν quas allegat Athenæus, alius denique L. Glauco Romanus fortissime contra Hasdrubalem militans, quem cum Cynegiro confert Plutarchus parallel.

XXXVIII. MENEDEMUS auctor Eretriacorum, auditor Stilponis, & æqualis Antagoræ Rhodii, Arati, Lycophronisque, nullum librum scripsit teste Antigono Carystio apud Laërtium II. 136. Initium Epistolæ ejus ad Demetrium Regem legitur apud eundem 141. qui 140. refert Lycophronem drama satyricum edidisse sub titulo Menedemi, quo Philosophum illam laudabat, sive naso suspendebat potius, ut docet Athenæus. Asclepiadem quocum adeo familiariter versatus est Menedemus, Phliasium fuisse constat è Laertii VI. 91. & II. 105. Alius Menedemus Medicus cujus meminit Dioscorides. Alius quoque Menedemus Cynicus, patria Lampsacenus, de quo idem Laertius VI. 102. seq. Sed Eretriensem intelligit Josephus XII. 2. Antiqv. idemque *Providentiæ vindex* dicitur à Tertulliano c. 18. Apologet.

XXXIX. PHÆDO Eliensis, Eliacæ sectæ auctor, cujus nomine Dialogum perelegantem inscripsit Plato. Composuit Dialogos, quorum tituli: Ζώπυρος (Laërt. II. 105. Zvid. & Pollux) Σίμων. Et de quibus dubitatum est utrum ipsius essent, Νικίας, Ἀντίμαχος ἢ πρεσβῦται sive ut Svid. πρεσβύτης: tum Μῆδος (quem alii Polyæno, Æschini alii tribuerunt) Σκυθικοὶ λόγοι (quos & ipsos quidam retulerunt ad Æschinem) tum quos solus commemorat Svidas: Σιμμίας, Ἀλκιβιάδης & Κριτόλαος. Successor Phædonis Plistanus, Plistani Stilpo, Stilponis Menedemus, de quo jam dixi, & Asclepiades Phliasius. Phædoni δουλείας δίκην impingere non dubitasse Platonem refert Athenæus XI. p. 507.

XL. Sub PHÆDRI nomine Epistola ad Platonem edita ab

Allatio eſt vigeſima quinta inter Socraticas de quibus dixi ſupra c.X. §.35. In hac ſic inter alia de ſe loquitur *P*hædrus, ſive potius loquens inducitur ab auctore Epiſtolæ : Ἐμοὶ γὰρ ἥδιον φιλοσοφίας οὐδὲν καὶ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων. Ἐπεθυμήθην γὰρ ἐκ νέου ἔτι πάλαι Σωκρατικοῖς ὡς ἄν τις εἴποι βαυκαλήμασιν ἐν παντὶ ἁρμοδίῳ καὶ ἱερῷ τόπῳ. Τοῦτο μὲν Ἀκαδημίᾳ τοῦτο δὲ Λυκείῳ τε καὶ Ἰλισσῷ ὑπὸ τῇ θείᾳ Πλατάνῳ ἐνισταμένης μεσημβρίας, ἵνα Λυσίας ὁ Κεφάλου τοὺς περὶ ἔρωτος διωρθοῦτο. Amantiſſimus ſane Phædri *P*lato fuit (vide Laertium III. 29. & 31.) & ejus nomine dialogum ſuum de pulchro inſcripſit. Sed ea cum *P*hædro juniore locutum Socratem quæ *P*lato fingit, temporum rationi repugnare notat *A*thenæus.

XLI. PRODICUS Patria Ceus fuit, Simonidis (teſte *P*latone in *P*rotagora) civis, pro quo male Chium * vocant alii, vel Coum. Junior autem longe Simonide, claruit circa Olymp. LXXXVI. *P*rotagoræ auditor, æmulus Gorgiæ, & à Socrate, Theramene, Euripide, ** Iſocrate, Xenophonte auſcultatus, qui poſtremus cum carcere detineretur, vadem ſiſtere quam Prodici λόγοις non intereſſe maluit, ut refert Philoſtratus I. Sophiſt p.503. Ingenio cum valeret, licet infirma valetudine uſus, ut monet Plutarchus p.791. an ſeni gerenda Reſp. eloquentiam ἔμμισθον ſive mercenariam per varias jactavit civitates, & ad *P*rotagoræ exemplum ut docet Laertius IX. 50. certo pretio ab auditoribus exacto, recitavit λόγους ſive diſſertationes, lectiones & declamationes ſuas, alias drachmis *** ſingulis, alias binis, alias quaternis, alias denique ut idem notavit *P*lato quinquagenis. Philoſophici argumenti fuiſſe λόγους ipſius pleroſque, è veterum *P*rodicum memorantium teſtimoniis jure colligas. Et Schol. Ariſtoph. ad Aves v.694. reprehendit Callimachum, quod Oratoribus potius quam Philoſophis *P*rodicum accenſuerit. Inprimis nihil celebrius eſt ipſius fabula de Hercule ante bivium conſtituto, cujus poſt *P*latonem in Axiocho meminit Xenophon 2. de dictis Socratis, καὶ Πρόδικος δὲ ὁ σοφὸς ἐν τῷ συγγράμματι τῷ περὶ τοῦ Ἡρακλέους ὅπερ δὴ καὶ πλείστοις ἐπιδείκνυται &c. Philoſtratus I. de Sophiſt.p.487. Προδίκῳ τῷ Κείῳ συνέγραπτό τις οὐκ ἀηδὴς λόγος &c. Svidas : Φέρεται καὶ βιβλίον Προδίκου ἐπιγραφόμενον ὧραι, ἐν ᾧ ἐποίησε τὸν Ἡρακλέα τῇ ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ συντυγχάνοντα. Confer Schol. *A*riſtoph. ad Nubes p. 81. Cic. I. Offic. & XII.5. ad famil. Quintil. IX. 2. Clement. V. Strom. p. 561. & Maximum Tyr.

* Vide Clariſſ. Bælii Lexicon, ubi de Prodico erudite diſſerit.

** Gell. XV. 20.

*** Drachma idem valebat quod denarius, pars ſicli quarta, thaleri octava. 50. drachmæ ſunt ſex thaleri cum quadrante.

Tyr. diss.IV. E recentioribus, elogia Fulvii Ursini p.60. Imitatus etiam est Philo libro de mercede meretricis & Silius Italicus XV.20. seq. Dio Chrysost. Orat.1. de regno p.14. Lucianus somnio, T.1.pag.4. & è recentioribus Steph. Vin. Pighius in Hercule Prodicio. Notum est Prodicum hunc accenseri Atheis à Cicerone 1. de natura Deor. sect. 119. & Sexto Empirico VIII. contra Math. p. 318. seq. tum à Svida tradi, jussum ab Atheniensibus cicutam bibere, utpote qui juventutem corrupisset. Prodicum hunc perstrinxerat Æschines Socraticus in dialogo Callia, ut refert Athenæus V. p.220. Alius fuit Prodicus, cujus meminit Hippocrates sexto Epidem. ubi ambiguus hæret Galenus utrum Prodicum intelligat Leontinum an Selymbrianum. Lib.III. comment.in 6. Epidem. T. 5. p. 488. Alius Prodicus Samius, cui Poëma Orphicum quod inscribebatur ἡ εἰς ἅδου κατάβασις tributum à nonnullis tradit Clemens 1 Strom. p. 333. Alius denique Prodicus hæreticus Gnosticus, cujus sectatores jactabant se possidere libros Apocryphos * Zoroastris, teste eodem Clemente 1.Strom. p. 334 De hoc Prodico auctore Adamitarum consule Bælii Lexicon & Tillemontii Memor. Hist. Eccles. Tom.2. part.2. p. 162. seq.

XLII. SIMMIAS Thebanus, Socratis familiaris scripserat dialogos XXIII uno volumine comprehensos, quorum titulos nonnullos Svidas, universos commemorat Laërtius II.124. Apud Svidam pro περὶ φιλίας legendum περὶ φιλοσοφίας. Deinde περὶ ἐπιμελείας & περὶ ψυχῆς pro ἐπιμελείας ψυχῆς. Mentio hujus Simmiæ apud Platonem, Ælianum I. 16. Var. &c. Alius Simmias Syracusanus, cujus meminit Laërt. II. 114. De Simmia Rhodio dixi infra Libro III. SIMON Atheniensis coriarius, Socratis & ipse captus disciplina & primus ut ajunt Socraticos edisserens sermones, dialogorum XXXIII. auctor, quos coriaceos à quibusdam per ludibrium vocatos, & perinde ut Simmiæ unum volumen implesse narrat Laërtius II. 121. ubi tituli eorum referuntur. Inter Epistolas Socraticorum ab Allatio editas duodecima legitur sub nomine hujus Simonis, & extrema ejus verba laudantur à Stobæo serm XV. de continentia, ex Epistola Simonis ad Aristippum. Alios Simones refert Allatius libro de Simeonibus.

XLIII. STILPO Megaris ortus & auditor Euclidis ** Megarici, de quo supra dixi, atque Magister ut ajunt Zenonis Citiei, clarus circa

* Vide quæ supra Lib.I. cap.XXXVI. §. 6.

** Male Διοκλείδου apud Svidam in Στίλπων. Vide Reinesii Var.Lect. p. 363. seq.

ca Olymp. CXXI. composuerat dialogos novem, sed judice Laertio II. 120. frigidos, quorum tituli: Μόσχος, Ἀρίστιππος ἢ Καλλίας, Πτολεμαῖος, χαιρεκράτης, Μητροκλῆς, Ἀναξιμένης, πρὸς τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, Ἀριστοτέλης. Svidas Stilponi tribuit dialogos οὐκ ἐλάττους τῶν κ΄ non pauciores viginti, nisi κ irrepsit pro θ΄. Alia de ejus dogmatibus & vita, tributoque ipsi Atheismo vide si placet in notis virorum doctorum ad Laertium, & in Lexico præstantissimi Bælii.

XLIV. Memorantur & alii quidam Socratici in veterum scriptis ut *Apollodorus* apud Athenæum XI. p. 507. *Aristoteles Mythus* Æschinis discipulus de quo Laertius in Æschine: *Chærephon*, *Corinthus* qui Argis docuit teste Justino in dialogo cum Tryphone, *Coriscus* Scepsius cujus meminit Strabo lib. XIII. *Critobulus*, *Ctesippus*, *Diodorus*, *Dioxippus* apud Gellium XVII, 11. *Ellopius* Peparethius de quo Plutarch. p. 578. de Dæmonio Socratis. *Epigenes*, *Erastus* Scepsius, cujus itidem Strabo meminit, *Evenas & Evmatetus* Phliasius, *Hermogenes*, *Ichthyas*, *Lysanias* Sphettius, *Neleus* Corisci F. Scepsius de quo Athenæus: *Satyrion* de quo M. Antoninus X. 31. *Terpsionis* etiam Megarici meminit Plutarchus de Dæmonio Socratis p. 581.

Philosophis antiquis qui appellati sunt Physici accensendus *Theophanes* Heracleopolita de quo Stephanus Byz. in Ἡρακλεόπολις.

CAPUT XXIV.

De HIPPOCRATE Medicorum Principe, & Polybo ejus discipulo.

Hippocratis genus, ætas, Vita. Plures Hippocrates. 1. *Scriptorum Hippocratis recensio cum variis observationibus.* 2. *Editiones & interpretes.* 3. *Epistola Theophrasti Renaudoti de exiguo operæ pretio quod ex collatione versionum Hippocratis Syriacarum & Arabicarum sperari potest ad Hippocratem emendandum.* 4. *Scripta Polybo tributa Hippocratis genero ac discipulo.* 5. *Alii Medici illius ætatis strictim indicati.* 6.

I. HIPPO-

I.

IPPOCRATES Cous, ad Herculem & Æsculapium genus suum a) retulit, si credimus auctori vitæ ejus quæ
Rrrrr sub

a) Stirpem Hippocratis post Joh. Tzetzen Chil. 7. hist. 155. Reinerum Reineccium in histor. Julia & Hieron. Henningesium in tabulis genealogicis (adde Vanderlinden Hippocr. l. 2 p. 956.) plenius & accuratius exposuit (quamvis & in hoc quædam haud sine ratione castigat Daniel Clericus parte 1. Hist. Medicinæ Lib. IV. c. 1.) Joh. Henricus Meibomius comment. in jusjurandum Hippocr. c. 1. Idem plures Hippocrates eodem loco recenset, quos hîc additis nonnullis observationibus paulo plenius ac distinctius repetam. 1) Hippocrates Gnosidici F. nostri avus, Medicus, qui ex quorundam sententia nihil scripsit, ex aliorum vero, duos composuit libros, qui inter nostri scripta hodie leguntur, τὸ περὶ ἀγμῶν καὶ τὸ περὶ ἄρθρων unum de fracturis & alterum de articulis. Galen. 1. in Hippocr. de victu in morbis acutis T. 5. p. 43. & in lib. de fracturis p. 525. Palladius in eundem lib. 2) Hippocrates Thessali F. Hippocratis nostri Nepos, à quo & ipso ἰατρικὰ scripta fuisse Svidas auctor est, Idem ut existimo contra quem Antiphon Rhetor scripsit teste Plutarcho, & Photio, ubi male ἰατρȣ̃ nomen ab imperito librario accessit. Confer Jonsium p. 324. 3) Draconis F. Cous & ipse & nostri gentilis, qui sub Cassandro Antipatri F. ê vita discessit. Etiam hunc ἰατρικὰ scripsisse Svidas refert. 4 & 5) uterq; Thymbræi filius, Cous ex eâdem familia, qui & ipsi ambo de re Medicâ scripserunt, Svidâ teste. 6) Praxianactis filius Cous Medicus itidem ex nostri posteris, & scriptor. 7) Hippocrates Chius Mathematicus, de quo dixi in notitiâ Pythagoræorum 8) Hippocrates Pisistrati Pater Atheniensium tyranni. Herodot. 1. 59. Demosth. Orat. in Midiam & Plutarch Solone. 9) Hippocrates Megaclis ejectoris Pisistrati F. avus Periclis, pater Megaclis, Agaristæ & Xantippi. id. VI. 131. 10) Hippocrates Atheniensis, cujus filios Telesippum, Demophontem & Periclem tanquam fatuos perstringunt Eupolis apud Svidam in τοῖς Ἱπποκράτȣς & Aristophanes in Νεφέλ. Meminit & Galenus libro quod animi mores temperamentū corporis sequantur. Adde Gatakerum p. 133. Adversar. & Vossium Inst. Orator. Lib. II c. 14. sect 8. & de Philosophia c. 11. §. 22. 11) Hippocrates Atheniensium in bello Peloponnesiaco dux, Thucydidi Lib. IV. Diodoro Sic. Lib XII. Plutarcho in Nicia p. 526 & Pausaniæ in Laconicis ac Boeoticis memoratus, & cui Dioscorides teste Galeno 1. in 6 Epidem. T. 5. p. 456. tribuit librum de morbis. Vide & eundem commentar 2. in lib. de natura humana sub init. 12) Hippocrates Smyndiritis Sybaritæ Pater. Herodot. Lib. VI. 12. Athenæus Lib. XII. 13) Lacedæmoniorum in Chalcedone præfectus. Plutarch. in Alcibiade p. 207. seq. 14) Hippocrates Xenodici filius Capyos frater, ex Thebanorum Regum familia, Theronis consobrinus. Schol. Pindari Olymp. Od. 2. extrem. 15) Hippocrates Patareus Cleandri frater, pater Euclidis & Cleandri Tyrannus Geleorum. Herodot VI. 154. seq. Diodorus Sic. in excerptis Peiresc. p. 254. 16) Hippocrates Apollodori F. Phasonis frater. Plato Protagorâ. 17) Hippocrates Aramiteus, cujus filius Atyanas in Olympiis periodo vicit, Phlegon Trall. apud Phot. cod. 97. 18) Hippocrates Mindaro Lacedæmonium duci ab Epistolis.
Xenoph.

sub falso b) *Sorani* nomine exstat. Natus Olympiade LXXX. 1. die XXVI. mensis Agriani c) regnante apud Coos Abriada, qui Hippocratis natalem deinde quotannis festum habuerunt. A Patre Heraclida d) Medicinæ artis scientia imbutus est, postea ab Herodico * Selymbriano Medico Gorgiæ Rhetoris fratre, quem & ipsum ac Prodicum ** Democritumque ab Hippocrate auditum sunt qui testantur. Cæterum de Democrito quamvis apud Celsum & alios hoc scriptum lego, non ab re dubitarim, quia non prius cognitus Hippocrati videtur fuisse Democritus, cum ad illum curandum Abderam vocaretur, præcipue si vera sunt quæ habet Ælianus lib. IV. Var. cap. 20. In Philosophia Hippocrates Heraclitеam maxime sententiam secutus fuisse, ignemque omnium rerum statuisse principium, ac Deo igneam naturam tribuisse videtur, ut è libro de principiis sive carnibus observat Rad. Cudvvorthus

Xenoph. I. rerum Græcar. 19) Hippocrates prætor Syracusanus de quo Livius Lib. XXIV. & Plutarchus Marcello pag. 305. 308. 20) Hippocrates curator testamenti Stratonis Lampsaceni, apud Laertium V. 62. Cæterum Ἱπποκράτες Ἴων apud Erotianum in Τριταιοφυεῖς, non diversus est à magno nostro Hippocrate qui Jonice scripsit & vocabulo Τριταιφυεῖς utitur VI. Epidem. & alibi.

b) Vitam Hippocratis quam habemus non à Sorano scriptam sed à nescio quo ex Sorani Coi βίοις ἰατρῶν (Soranum Ephesium vocat Svidas & Tzetzes) Histomachi Ephesii libris περὶ τῆς Ἱπποκράτους αἱρέσιος & Andreæ Medici περὶ τῆς ἰητρικῆς γενεαλογίας opere utcunque collectam esse existimo. Soranus ipse bis in illa laudatur, & Soranus Ephesius scripserat teste Svidâ βίους ἰατρῶν καὶ αἱρέσεις, in hac autem quæ exstat vita nihil occurrit quod ad hæresin & dogmata Hippocratis intelligenda faciat. Neque in ea leguntur pleraque quæ e Sorano Ephesio de Hippocrate affert Tzetzes Chil. 7. hist. 155. Hippocratis effigiem exhibet præter Fulv. Ursinum, Dan. Clericum aliosque Jacobus Gronovius Vir Cl. T. 2. Antiqv. Gr. tabula LVIII. Aliam præfixam videre licet editoni Vander Lindenianæ, aliam Charterianæ. Alia denique occurrit in notis Jo. Boivinii ad Nicephorum Gregoram p. 777.

c) Nomen mensis apud Coos, solum forte cujus memoria ad nos pervenit, itaque cuinam parti anni respondeat, incertum, nec tanti. Fuit & festum apud Græcos dictum Agrania sive Agriania & Agrionia, de quo Castellanus & Meursius.

d) Fallitur Joh. Woweranus c. 16. Polymathiæ §. 8. Hippocratem nostrum quem Coum vocat ab Hippocrate Heraclidæ filio distinguens. Galeni locus quem respicit est T. 5. edit. Basil. p. 422. nec quicquam aliud innuit, quam ex communi sententia Aphorismos & προγνωστικὸν haberi pro genuino fœtu magni Hippocratis. Eundem in lapidem impingunt & præterea προγνωστικὸν cum spuriis προῤῥητικῶν libris confundunt Placcius ὁ μακαρίτης. p. 209. Pseudonym. & Vir Clariss. Jo. Mollerus p. 315. Homonymoscopiæ.

* De hoc Herodico cujus meminit in Gorgia Plato, vide Plutarchum de sera Numinis vindicta pag. 554.

** Non Coum illum sed Leontinum vel alium Medicum hujus nominis, cujus meminit 6. Epidem. Vide quæ notavi capite superiore XLIII. §. 41.

thus Anglus p. 109. ſyſtem. intellectual. & Rev. D. Johannes Andreas Schmidius in exercitatione de Theologia Hippocratis, atque ante hos Johannes Stephanus Bellunenſis in Hippocratis Theologia. Argumentis minime certis atque evidentibus, qualia in tam gravi criminatione merito deſiderantur, Hippocratem Atheis nuper adſcripſit ſingulari diatriba Nic. Hieronymus Gundlingius acuti vir ingenii, parte ſecunda Otiorum Germanice editorum Halæ Saxonum 1707. §. Somnio monitus Hippocrates Theſſaliam petiit, ibique magnam vitæ partem verſatus & in ea ſepultus eſt, unde Theſſalum vocat vetus Epigramma. e) Tzetzes quidem ideo in Theſſaliam profugiſſe refert, quod Bibliothecæ cuſtos in patria ſua conſtitutus libros vetuſtiorum Medicorum & Bibliothecam integram exuſſiſſet f). Sed neſcio temerène quis fidem habiturus ſit rei abſonæ atque aliis vetuſtioribus ſcriptoribus prætermiſſæ, quamvis idem Tzetzes res Hippocratis exponere ſe teſtatur ex Epheſio Sorano. Et Plinius XXIX. 1. ex Varrone: *Medicinam revocavit in lucem Hippocrates, genitus in inſula Co, inprimis clara ac valida & Æſculapio dicata. Is cum fuiſſet mos liberatos morbis ſcribere in templo ejus Dei quid auxiliatum eſſet, ut poſtea ea ſimilitudo proficeret, exſcripſiſſe ea traditur, atque jam templo cremato inſtituiſſe Medicinam hanc quæ Clinice vocatur.* Sane artem hanc tanta cum laude fecit, ut Athenis g) & per univerſam Græciam quam peſtilentia liberavit, tum apud Regem Perdiccam in admiratione eſſet, atque vivus ab omnibus veluti præſens Deus quidam haberetur, & poſt mortem divinis afficeretur honoribus, tanta etiam cum laude de arte Medica ſcripſit propriis obſervationibus & privata experientia fultus, quamvis ſcripſit ſuccincte atque obſcurius, ut jam pridem ex plurium judicio ſententiæ ejus totidem oracula ac voces divinæ h) ſint. Dignum quoque tanto Viro

e) Antholog. Epigramm. f. 348. Lib. III. c. 15.

f) Tzetzes Chiliad. p. 139.

Ἐν Κῷ βιβλιοφύλαξ δὲ δειχθεὶς ὁ Ἱπποκράτης
Τὰ παλαιὰ τῶν ἰατρῶν ἐνέπρησε βιβλία
Καὶ τὸ βιβλοφυλάκιον. Διὸ φυγὼν ἐκεῖθεν
Ἐν Ἠδωνοῖς διέτριβεν Ἑλλάδι Θετταλίᾳ

g) Olymp. LXXXVII. 3. anno ætatis XXXI. Confer decretum Athenienſium apud Lindenium l. 2. p. 936. Mercurialem III. 6. & 12. Var. Lect. Ægrotos gratis ſanaſſe affirmat Abulpharajus p. 55. ubi & inter alia, *Galenum*, inquit, *erudiit lectio, Hippocratem Natura.*

h Svid. in Ἱπποκράτης Galenus lib. 1. de uſu partium cap. 9. πάλιν οὖν ὥσπερ ἀπὸ Θεοῦ φωνῆς τῆς Ἱπποκράτους ἀρξώμεθα λέξεως. Idem c. 8. Ἀλλ' οὐδὲ τὰ Ἱπποκράτους ἦν ἱκανὰ τὰ μὲν ἀσαφῶς εἰπόντος, τὰ δ' ὅλως παραλιπόντος. Καλῶς μὲν γοῦν ἐκεῖνος οὐδὲν ἔγραψεν ἐμοί γ' οὖν κριτῇ. T. 1. p. 370. Laudat Hippocratem tanquam magnum Medicum etiam Ariſtoteles VII. 4. Politic.

ingenuitatis documentum præbuit Hippocrates, quod cum errorem ſuum quem in Avtonomo quodam circa ſuturas capitis læſo admiſerat, deinceps obſervaſſet, hunc ipſe annotare * in ſcriptis ſuis, caſtigareque non dubitavit. Patria utut Doricus, uſus eſt in ſcriptis dialecto Jonica ſive Attica veteri i) vel in Democriti k) gratiam, vel potius quod illam dialectum tanquam ſuaviorem pluribus ſciret probari. Ad barbaros & Perſarum Regem *A*rtaxerxem l) venire rogatus renuit, opum non minus contemtor quam Græcorum ſuorum amantiſſimus. Denique poſtquam ipſe artis ſuæ ope quam plurimos morti ſubduxiſſet, mortuus ipſe eſt m) apud Lariſſæos, quo ætatis anno incertum: qui vero minimum dicunt, octoginta quinque annos natum deceſſiſſe affirmant Olymp. CI. anno 1. aliis XC. aliis CIV. aliis denique CIX. tradentibus, qua ratione vitam produxerit ad Olymp. CVI. 1. Capite velato plerumque pingi ſolitum, in ejus vita & apud Tzetzam, Svidamque legitur. Filii ipſius duo, Theſſalus n) & Draco, gener Polybus, diſcipuli inter alios quam plurimos Prodicus o) Selymbrianus, Apollonius Dexippus Cous, qui Gellio XVII. 11. & Plutarcho eſt Dioxippus VII. 1. quæſt. Convival. De filia Hippocratis in Draconem mutata à Diana, ridiculam fabulam ex Jo. Mandevillii itinerario c.6. exponit Lindenius T.2. Hippocr. p 977.

II. Scripta Hippocratis recenſere juvat ordine *A*lphabeti, ita tamen ut præter varias obſervationes Criticas ſingulis tractatibus adjectas, præfigam numeros editionis Lindenianæ in binos diſtinctæ tomos, quorum prior deſinit in numero ſexageſimo: addamque tomos editionis Charterianæ Pariſienſis, atque deſignationes commentariorum Galeni, aliorumque veterum, & præcipuorum è recentibus.

82. περὶ

* Plutarch. de profectu in virtute p 82. Confer Hippocratem V.14. Epidem. Γ.1. edit. Linden. p. 778. ſeq.

i) Galen. in librum de fracturis T.5 p. 525, ἔςι γὰρ ἀμέλει καὶ τοῦτο σύνηθες τοῖς Ἀττικοῖς, ὧν τῇ διαλέκτῳ χρῆται κατά τι καὶ ὁ Ἱπποκράτης ὡς ἀποφῆναι τινὰς αὐτὴν ἀρχαίαν Ἀττίδα.

k) Ita Ælianus IV.20. Var. Confer Menag. ad Laërt. p. 381, 387. & Mercurialem II, 18. Var. Lect.

l) Pſeudo Soran. in Vita. Galenus. ὅτι ἄριςος ἰατρὸς καὶ φιλόσοφος. T. 1. p. 9. Plutarch. Catone Majore p. 350.

m) Marcus Antoninus lib. 3. §. 3. Ἱπποκράτης πολλὰς νόσους ἰασάμενος, νοσήσας ἀπέθανεν.

n) Hujus πρεσβευτικὸς ſive oratio ad Athenienſes legitur in editionibus operum Hippocratis Foëſiana p.12. Lindeniana T.2 pag. 937. Idem dicitur recenſuiſſe atque interpolaſſe libros quosdam parentis ſui περὶ ἐπιδημιῶν. Vide Galenum T.5. p.470. 422. 461.

o) Plin. XXIX. 1. ubi non neceſſe eſt Herodici nomen reponi.

82. Περὶ ἀγμῶν sive κατηγμάτων, *de fracturis* liber, quem aliqui perinde ut librum περὶ ἄρθρων ad Hippocratem Gnosidici filium nostri avum retulerunt, teste Galeno T. 5. p. 43. edit. Græcæ Basil. & Palladio. Et utriusque libri inscriptio fuit τὰ κατ' ἰητρεῖον. *Galeni* libri 3. comment. in hunc librum T. 5. edit. Basil. & Paris. T. 12. Commentarius sive fragmenta commentariorum *Palladii* scriptoris Græci Galeno quem allegat junioris (qui in MS. Sophista appellatur) cum versione & brevibus notis *Jacobi Santalbini* Metensis Medici, occurrit in Hippocrate editionis Foësianæ sect. VI. p. 917. —932. & in Parisiensi Tom. 12. Eadem latine exstant in editione Hippocratis latina Francof. 1596. 8.

31. Περὶ ἀδένων, *de glandulis* liber, Erotiano inter Hippocratis scripta præteritus, & juniori cuidam à Galeno T. 5. p. 591. tributus qui Hippocratis dictionem & mentem in eo requirit, etsi Hippocrates libro περὶ ἄρθρων promisit se alibi dicturum περὶ ἀδένων οὐλομελίης sive de universa glandularum natura per totum corpus humanum. Exstat Tom. 4. edit. Paris. Illustravit Theodorus Zvvingerus.

28. περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων, *de aëribus, aquis, locis*, atque ut in Erotiano & Galeno additur, περὶ οἰκήσεων, ὡρῶν καὶ χωρῶν *de habitationibus, tempestatibus anni & regionibus* valetudinis causa observandis. Gallice vertit *Dacerius* T. 2. p. 407. At cum *Galeni* libris 3. commentariorum latine tantum editis occurrit T. 6. Paris. Cum commentario *Ludovici Septalii* idem Hippocratis liber prodiit Græce & lat. Col. A. 1590. Illustrarunt præterea Theodorus Zvingerus, Adrianus Alemannus. Hieron. Cardanus, ut Camilli paraphrasin prætercam, editam Venet. 1596. 4. In editionibus priscis hujus libri magnus hiatus & trajectio, quam recentiores restituerunt.

69. περὶ αἱμοῤῥοΐδων, *De hæmorrhoidibus*. Cum libro περὶ συρίγγων olim conjungebatur, ut inferius notavi. Exstat T. 12. edit. Paris.

25. 26. περὶ αἰῶνος *de ætate hominis* libellus sive fragmentum extremam partem libri περὶ ἀρχῶν in aliis quibusdam editionibus occupat. Sed locus ejusdem argumenti à Philone libro de mundi opificio ex Hippocrate laudatus, quem Lindenius libello de ætate subjecit, fortasse petitus est ex libris Hippocratis περὶ ἑβδομάδων *de hebdomadibus* quos laudat Chalcidius p. 111. & Favonius Eulogius ad somnium Scipionis p. 441. edit. Grævii. Locum è Philone Charterius exhibet ad calcem Tomi 5. Paris. Libellum de ætate hominis illustrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Lalamantius.

21. περὶ ἀνατομῆς de resectione sive anatomia corporis humani T. 12. edit. Paris.

44. 45. Hippocratis *antidota* ex Actuarii methodo medendi lib. V. c. 6. & Nicolai Myrepsi Alexandrini de compositione medicamentorum lib. I. c. 378.

83. περὶ ἄρθρων *de articulis* sive περὶ τῶν ἐξαρθρημάτων ut interdum vocat Galenus. In MS. Vaticano occurrit post librum de natura pueri, sub titulo περὶ ἄρθρων ἐκβολῆς. Vide & quæ paulo ante de libro περὶ ἀγμῶν. Cum libris 4. commentariorum Galeni T. 5. Basil. & T. 12. Paris.

2. περὶ ἀρχαίης ἰητρικῆς, *de veteri Medicina*, unde initium sumserit & quomodo aucta locupletataque fuerit, necessitate ipsa homines docente. In hoc libro, ut passim alias perspicue testatur Hippocrates, alios ante se fuisse qui de Medicina dicere & scribere sunt aggressi, licet nil eorum ad nos pervenit, & ipse à quibusdam Medicæ artis inventor existimatur. Idem lib. I. de diæta: νῦν δὲ πολλοὶ μὲν ξυνέγραψαν, οὐδεὶς δὲ ἔγνω ὀρθῶς καθότι ἂν αὐτοῖς ξυγγραπτέον. Occurrit. T. 2. edit. Charterii & Gallice in Daceriano T. 1. p. 53. Illustrarunt Michaël Antonius Blondus, Theod. Zvvingerus, Joh. Heurnius, Joh. Gorræus. Quibus addes in textum 24. Wilhelmi ten Rhyne meditationes Lugd. Bat. 1672. 12. Gallice vertit etiam *Joh. Massardus* in tractatu de panaceis Amst. 1676. 12. *Lucæ Antonii Portii* elegans paraphrasis latina exstat ad calcem Bernhardi Ramazzini de morbis artificum, Ultraject. 1703. 8.

9. περὶ ἀρχῶν ἢ σαρκῶν, *De principiis aut carnibus*. In hoc libello Hippocrates Heracliteum se esse Philosophum demonstrat, & sententiam suam de principiis universi & singillatim ex quibus homo consistit & quomodo corpus ejus constitutum sit exponit. Exstat T. V. edit. Charterii, & Gallice à *Dacerio* T. I. p. 323. Illustrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Heurnius.

8. Ἀφορισμοί, Aphorismorum sive brevium regularum Medicarum è longa observatione atque usu collectarum sectiones

1 - - 25.
2 - - 54.
3 - - 31.
4 - - 83.
5 - - 72.
6 - - 60.
7 - - 79.
8 - - 18.

Aphorismi 422.

Sectio

Sectio Octava παρεμβλημένυς sive adjectitios complectitur, quos Galenus & alii non agnoscunt. Neque distinctio in sectiones est ab ipso Hippocrate, nam ut Oribasius docet, *Soranus* aphorismos divisit in partes tres, *Rufus* in quatuor, *Galenus* in septem, cujus divisionem plerique sunt secuti. Præter Galeni commentarium T. 5. Basil. & Tom. 9. Paris. exstat alius in septem aphorismorum libros latine tantum editus sub *Oribasii* nomine, Paris. 1553. Venet. eodem anno, & Patavii 1658. 8vo. *Theophili* sive *Philothei* commentarium Gr. MS. memorat Labbeus pag. 212. Bibl. nov. MS. Latine prodiit Spiræ Anno 1581. 8vo. Venet. 1549. 8vo. Corrado interprete. Interciderunt latina *Pelopis* versio & commentarii ejusdem *Pelopis* ac *Lyci*, *Rufi*, *Sorani*, *Domni*, *Attalionis*, quos universos laudat in præf. Oribasius. Adversus Aphorismos scripserant *Thessalus Trallianus* & libris XLVIII. *Julianus Alexandrinus* à Galeno singulari libro qui T. 5. edit. Basil. p. 337. & T. 9. Paris. legitur, oppugnatus: Præterea *Lycus*, contra quem ejusdem Galeni liber in iisdem tomis habetur pro defendendo aphorismo 14. sectionis primæ. E recentioribus *Mich. Aloysius Sinapi* in paradoxis Medicis Parte 3. & G. F. Laurentius in Exercitationibus ad nonnullos minus veros Hippocratis Aphorismos. Hamburg. 1646. 4. At Oribasius in præf. refellens eorum sententiam qui Hippocratis esse negarunt, *nemo*, inquit, *tale opus aggressus est post Hippocratem, quem Philosophi amicum naturæ dixerunt. Tentavit quidem Democritus talem conscribere, sed non potuit.* Forte legendum *non perfecit.* Ex Hippocratis scriptis per alium quendam bono judicio excerptos hosce aphorismos existimabat Gerhardus Vossius lib. de Philosophia p. 83. Sane in illis compendio contineri quæ in scriptis Hippocratis hinc inde fusius exponuntur, observatum Galeno 1. de crisibus T. 3 p. 393. Confer editiones Aphorismorum ab *Adolfo Vorstio* & novissime A. 1685. à *Theodoro Jansonio Almeloovenio* curatas cum locis parallelis ex Hippocrate & Celso. E recentioribus plurimi hunc libellum illustrarunt, quorum nomina vide sis in parte 2. Bibliothecæ Medicæ Lindenio Merklinianæ in voce Aphorismi. His ade Commentaria *Lucæ Tozzi* Neapolitani, Neapoli 1704. 4. quatuor voluminibus: & nitidam editionem cum paraphrasi sive commentariolo Medico perspicuo *Martini Listeri*, è Medicis Serenissimæ Reginæ, Lond. 1703. 12. Etiam latino carmine Aphorismos reddidit Matthæus Roselerus Lucanus: Græco sectionem primam Radulphus Wintertonus reliquas Johannes Frerus. Cantabrig. 1633. 8. *Hebraice* è duobus Codicibus MSS. itemque Græce ac latine edidit Marcus Antonius Cajotius. Rom. 1647. 8. MStos quidem exsta-

exstare Aphorismos Hebraice cum commentariis in Bibl. Cæsarea & Vaticana, notavit Bartoloccius T. 1. Bibl. Rabbinicæ p. 423. De Arabica versione & commentario quæ exstat in thesauro librario Christianissimi Regis, meminit Herbelotus Bibl. Orientali in *Abou-Sadek*. Prodierunt & Gallice cum notis Paris. 1685. 12. Vide Acta Er. 85. p. 425. & de Nicolai Andry observationibus Hist. des Ouvrag. des Sav. 1700. p. 123. Prætereo versiones Germanicas, Anglicas &c. Sectionis IV. Aphorismum 79. singulari libro de calculo ad Beverovicium (cujus exercitatio in eundem aphorismum exstat A. 1641. 12.) illustravit Salmasius Lugd. Bat. 1640. 8vo. Neque prætereunda *Jo. Conradi Dieterici* industria, qui non modo Aphorismos Græce & latine cum commentario edidit Giessæ 1556. 4. sed & adjunxit spissum volumen sub titulo Iatrei Hippocratici, quo Lexicon vocum in Aphorismis occurrentium & variis observationibus Philologicis à Dieterico illustratum continetur. ibid. & Ulmæ 1661. 4. *Jacobus* vero *Sponius* in Aphorismis novis ex Hippocrate tunc primum collectis Lugd. 1684. 12. ostendit Hippocrati quam plurima nota fuisse quæ pro novis inventis hodie jactantur, de quo argumento consules etiam clarissimum Almelooveenium in inventis novantiquis Amst. 1684. 8vo.

76. περὶ ἀφόρων *de sterilibus*, librorum περὶ γυναικείων veluti appendix.

10. περὶ γονῆς *de genitura* sive semine. Non memoratur Erotiano, nisi sub libro περὶ φύσιος παιδίου comprehendit: & à quibusdam ad *Polybum* refertur auctorem. Exstat tomo 3. edit. Paris. Illustrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Gorræus. Latine vertit etiam Jodocus Willichius cum cujus notis Medicis ad Lactantium de opificio Dei prodiit Francof. ad Viadrum A. 1542. 8vo.

72. περὶ γυναικείης φύσιος *de natura muliebri* in qua multa ex libris γυναικείων repetita. Exstat T. 7. edit. Paris.

73.—75. περὶ γυναικείων *de morbis mulierum libri* II. Libro primo quædam ab alio adjecta sunt, quæ incipiunt: βὴξ παιδίου θαψίην &c. hi libri laudantur in extremo libri quarti de morbis, & libri περὶ Ἐλλεβορισμοῦ, tum in libro περὶ ἀφόρων & περὶ γονῆς. Exstant T. 7. edit. Paris. Librum priorem illustravit Mauritius Cordæus, Paris. 1585. fol. Libri secundi initium in editione Græca Basileensi p. 47. occupat locum postremum libri περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον.

15. 16. 17. περὶ διαίτης ὑγιαινόντων, *de diæta* libri III. De hoc opere Galenus 1. de alimentor. facultatibus pag. 706. & in 1. de victu in morbis acutis

tis T. 5. p. 43. * notat quod ab aliis tributum fuerit ** Philiſtioni (Locro) ab aliis Ariſtoni vel Euryphonti, vel Pherecydi (T. 5. pag. 302.) vel Philetæ (Phaonti) qui omnes antiqui Medici fuerunt, aliqui etiam ipſo Hippocrate antiquiores. Secundum librum teſtatur in quibusdam codicibus ita incipere: σιτίων τε καὶ πομάτων δύναμιν ἑκάστου καὶ τὴν κατὰ φύσιν καὶ τὴν διὰ τῆς τέχνης ὧδε χρὴ διαγινώσκειν, atque hunc ex quo nonnulla Celſus in ſuum opus transtulit idem Galenus putat videri Hippocrate dignum, ſed primum ab ejus ingenio diffidere. Totum vero opus in quibus nulla trium librorum ſive partium diſtinctio, inſcribi περὶ φύσιος ἀνθρώπου καὶ διαίτης. Exſtat T. 6. edit. Pariſ. & Gallice à Dacerio T. 2. Illuſtravit Theodorus Zvvingerus.

66. Περὶ διαίτης ὀξέων νοσημάτων, *de victu ac diæta in morbis acutis* obſervanda. Cum *Galeni* libris quatuor commentariorum Pariſ. 1543. 8. & T. 5. edit. Gr. Baſil. & T. 1. edit. Græcolat. Charterii. Librum Hippocratis Gallice vertit A. Dacerius T. 2. p. 375. Προσκείμενα ſive additamenta huic libro aſſuta memorant Galeni gloſſæ in ἀκόνη. Idem alibi γνήσιον μέρος τοῦ βιβλίου memorat. Vide T. 5. pag. 77. 87. 97. 98. 99. 106. 107. 110. & 89. ubi illa quæ putat προσκείμενα Eraſiſtrato jam lecta fatetur, & Hippocratis γνώμην ſervare p. 100. 104. Reprehendit tamen ibidem & p. 106. 108. 116. & ἀταξίαν τῶν λόγων carpit p. 70. 83. 115. 117. &c. Saltem exiſtimat p. 64. ab Hippocrate memoriæ cauſa fortaſſe delineatum & in membranas conjectum, ab alio autem poſt mortem ejus editum eſſe ab alio itaq; ὡς σύγγραμμα οὐκ εἶναι ἄξιον τῆς Ἱπποκράτους δυνάμεως. Ab aliis ut Alex. Aphrodiſeo 2. Problem. 9. Erotiano & Plinio inſcribitur περὶ πτισάνης, ab aliis ut Polluce & Cœlio Aureliano πρὸς τὰς Κνιδίας γνώμας *adverſus placita Cnidiorum Medicorum* Euryphontis & aliorum, Male utrumque, judice Galeno T. 5. p. 548. Illuſtrarunt Joh. Heurnius, Hieronymus Thriverus Brachelius & Lud. Duretus. Latine vertit ante Cornarium & alios Guil. Copus.

47. περὶ διαίτης ὑγιεινῆς πρὸς τοὺς ἰδιώτας, *de ſalubri diæta. Polybi* eſſe videtur Hippocratis diſcipuli judice Galeno 2. in lib. de natura humana T. 5. edit. Baſil. p. 17. & in commentario ad hunc librum, ibid. p. 29.

Sssss Exſtat

* Verba Galeni ſunt T. 5. p. 43. εἰ γὰρ καὶ μὴ Ἱπποκράτους ἐστὶν ἐκεῖνο τὸ βιβλίον, ἀλλ᾽ Εὐρυφῶντος, ἢ Φαῶντος, ἢ Φιλιστίωνος, ἢ Ἀρίστωνος, ἤ τινος ἄλλου τῶν παλαιῶν, εἰς πολλοὺς γὰρ ἀναφέρουσιν αὐτό, πάντες ἐκεῖνοι τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν εἰσὶν, ἔνιοι μὲν Ἱπποκράτους πρεσβύτεροι, τινὲς δὲ συνηκμακότες αὐτῷ.

** Confer de hoc Philiſtione, quæ viri docti ad Gellium XVII, 11. & ad Laërt.

Exstat T. 6. edit. Paris. Illustravit Hieron. Thrivcrus Brachelius. Latine vertit ante Cornarium & alios Guilelmus Copus.

Περὶ ἑβδομάδων intercidit. Vide supra περὶ αἰῶνος.

78. περί ἐγκατατομῆς ἐμβρύου, de exsectione fœtus T. 12. edit. Paris.

79. περὶ ἑλκῶν, *de ulceribus.* Galeni in hunc librum commentaria interciderunt. Liber ipse exstat T. 12. edit. Paris.

43. περὶ ἐλλεβορισμοῦ de *veratri* sive ellebori usu.

48. περὶ ἐνυπνίων *de insomniis* quomodo ex illis conjecturam facere Medicus possit. Foësio videtur esse pars librorum de diæta, de quibus suo loco. Exstat T. 6. edit. Paris. & cum *Julii Cæsaris Scaligeri* versione & commentario atque Aristotelis libellis de somno, vigilia, insomniis & divinatione. Giessæ 1610. 8vo. ut Lugdunenses, Genevensem & Amstelodamensem editiones omittam. Illustrarunt præterea Theodorus Zvvingerus, Joh. Collis & Justus Velsius, qui latinè vertit. Prodiit & separarim Græce apud Morellum Paris. 1586. 8vo.

87. Ἐπιβώμιος sermo brevis ad Thessalos dictus ante aram Minervæ post vastatam patriam suam ab Atheniensibus, quos pœnas hujus rei daturos ominatur. T. 1. edit. Paris.

52.—58. Ἐπιδημιῶν, *de morbis popularibus libri VII.* è quibus *primum* & *tertium* ab Hippocrate profecta συγγράμματα & ut ederentur scripta: *secundum*, *sextum* & *quartum* forte ab eodem privatis usibus destinata ὑπομνήματα, sed à *Thessalo* aliisque post ipsum deinde recensita & interpolata: *quintum* & *septimum* manifeste spurios & ex his quintum ad Draconem Hippocratis junioris filium, septimum ad alium longe juniorem referendum Galenus T. 3. p. 181. & 187. seq. pronunciat, cujus in *primum*, *tertium* & *sextum* commentarii exstant T. 5. edit. Græc. Basil. & T. 9. Græcolat. Paris. in qua occurrit etiam fragmentum *Galeni* in librum *secundum*, & *Palladii* in librum *sextum* commentarius. Illustravit & hos libros Hieron. Mercurialis in prælectionibus Pisanis & Bononiensibus: ut prætercam quod Bartholomæus Herbelotus in Bibliotheca Orientali p. 11. auctor est Hippocratis de morbis Epidemicis opus exstare Arabice sub titulo *Abidima.* Eosdem libros in Collegio Ferrariensi publice interpretanti Antonio Musæ Brassavolo * nunciatum est ædes ipsius ardere, deflagrationemque minari, quod campanarumque etiam pulsus mox confirmabat. At ille nihil permotus constantissima

* Vidè Acta Eruditor. Anni 1706. p. 72.

ſima vanitate *comburantur ſane*, inquit, *nam hinc diſceſſurus non ſum prius quam integram lectionem abſolverim*.

77. περὶ ἐπικυήσιος *de ſuperfœtatione*, ſive ut Hieron. Mercurialis ſcribit περὶ κυήσιος καὶ ἐπικυήσιος. Non memoratur Erotiano. Exſtat T. 7. edit. Pariſ.

86. Epiſtolæ de quibus dixi ſupra cap. XIV. §. 18. Exſtant T. 1. edit. Pariſ.

12, 13. περὶ ἑπταμήνου *de ſeptimeſtri partu* libellus duplex, quorum prior incipiens his verbis: περὶ δὲ ἑπταμήνων &c. ſpurius eſt. Poſteriorem agnovit Galenus & commentario illuſtravit. Neutrius meminit Erotianus. Exſtat Tom. 5. edit. Pariſ. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Lalamantius, Hieron. Cardanus.

6. περὶ εὐσχημοσύνης, *de decoro Medici*. Non meminit Erotianus. Exſtat T. 2. edit. Pariſ. & Gallice à Dacerio T. 1. p. 179. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Johannes Heurnius.

67. περὶ ἱερῆς νούσου, *de morbo ſacro* ſive *epilepſia*, ut Cœlius Aurelianus Lib. I. tardar. paſſ. c. 4. Exſtat T. 10. Edit. Pariſ. Democrito hunc librum adſcribere non dubitarunt Cæſalpinus Lib. V. Artis Med. c. 1. & Antonius Ponce de ſancta Cruce in prælectionibus Valliſoletanis ſive commentariis ad hunc librum. Vide Menag. ad Laërt. p. 414. Allegatur initio libelli περὶ μανίης.

46. Κατ᾽ ἰητρεῖον ſive περὶ τῶν κατ᾽ ἰητρεῖον πρασσομένων, *officina atque officium Medici*. Cum Galeni libris quatuor commentarior. T. 5. edit. Gr. Baſil. & T. 12. Græcolat. Pariſ. *Aſclepiadis* commentarius Galeno & Erotiano laudatus intercidit.

5. περὶ ἰητροῦ, *de Medico* ſive de Medici officiis. Non meminit Erotianus. Exſtat T. 2. edit. Pariſ. & Gallice à Dacerio T. 1. p. 155. Illuſtrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Heurnius, Franciſcus Faber.

85. Ἱππιατρικὰ ſive Veterinaria quædam in Hippiatricis Græcis ſub Hippocratis nomine occurrentia. T. 10. edit. Pariſ. Vide quæ infra libro ſexto, ubi veterinariæ Medicinæ ſcriptores recenſeo.

22 περὶ καρδίης, *de corde*. Pars quædam libri περὶ σαρκῶν ſupra num. 9. memorati videtur eſſe Foeſio, atque à Galeno & Erotiano non memoratur. Exſtat. t. 4. edit. Pariſ. Hippocratis eſſe negat Conringius cap. 13. libri de calido innato, & ab aliis Ariſtotelico cuidam monet tribui.

81. περὶ τῶν ἐν κεφαλῇ τρωμάτων, *de capitis vulneribus*. Galeni in hunc librum commentarius periit. Vide ejus methodum medendi lib. VI.

VI.cap.6. Idem commentario 4. in librum de diæta in morbis acutis,& in glossis voce ἐκλύσθω & σφάκελος testatur sub extremum hujus libri νοθευόμενα quædam adsuta esse. Exstat T. 12. edit. Paris. Illustrarunt Petrus Pavvus, Hippolytus Parma, Julius Cæsar Arantius. Francisci Vertuniani commentarius & Josephi Scaligeri castigationes lucem viderunt Paris. 1578.8.

Πρὸς τὰς Κνιδίας δόξας. Vide supra περὶ διαίτης ὀξέων. & Galenum T. 4. p.120.349.& T. 5.p.38.43.86.&c.

33. *Περὶ κρισίμων de diebus criticis sive judicatoriis.* Non memoratur Erotiano,& ex variis Hippocratis scriptis consarcinatus est, observante Foësio. Exstat T. 8. edit. Paris.

34. *Περὶ κρίσιων de judicationibus.* Hujus libelli Erotiano itidem non memorati parumque integri,& Foësio judice ex aphorismis, prognostico & aliis Hippocratis libris consarcinati aliud principium habet Calvus, in quo quid Crisis sit in morbis & quantum Medico conferat ostenditur. Exstat Tom. 8. edit. Paris. Adversus Hieronymum Fracastorium Hippocrates & Galenus defenduntur ab Andrea Thurino de causis dierum Criticorum, Bonon. 1543. 4.

38. *Κωακαὶ προγνώσεις Coacæ prænotiones.* Non meminit Erotianus, & videntur è prognostico & priore prorrhetico aliisque scriptis Hippocratis consarcinatæ, additis quibusdam ab Hippocratis genio alienis. Exstant T 8. edit. Paris. Illustrarunt Jac. Hollerius Stempanus, Desiderius Jacotius. Recensuit & Joh. Opsopæus & cum prognosticis ac porrheticon libris Græce & Lat. edidit Francof. 1587. 12mo. Cum commentario Lud. Dureti prodierunt Paris. 1621. fol.

68. *περὶ μανίης de insania.* T.10.edit.Paris.

84. Μοχλικός *Vectiarius*, sive de luxatorum ossium repositione. Tom.12. edit. Paris. Hunc ὁμολογουμένως Hippocratem agnoscere auctorem testatur Galenus T.5.p.170.

3. Νόμος *Lex* præscribenda iis qui Medicinam facere instituunt, ne ignari atque imperiti sub Medicorum persona irrepentes nomen venerandum artis turpiter prostituant. T. 2. edit. Paris. Græcolat. & Gallice in *Andreæ Dacerii* T.1.p. 136. Illustrarunt itidem Theodorus Zvvingerus, Joh. Heurnius, Joh. Stephanus Bellunensis, Rodericus à Fonseca. Solet & subjici minutis Aphorismorum editionibus.

59.—63. περὶ νούσων *de morbis lib. IV.* Galenus in glossis laudat Hippocratem ἐν τῷ πρώτῳ καὶ δευτέρῳ περὶ νούσων τῷ σμικροτέρῳ, ut adeo duos de morbis magnos, duos parvos libros faciat. Quæ è libro primo τῷ σμικροτέρῳ profert, in libris editis non legi observat Foësius, uti nec alia quædam ex libris de morbis laudata eidem Galeno initio comment. 1. in prorrhetic. & Cœlio Aureliano lib. 2 cap. 13. tardarum passionum. Primus liber major, est in nostris liber secundus. Liber secundus major hodie inscribitur περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν ut dixi suo loco. Liber minor secundus, est in nostris tertius. Per librum minorem primum nescio an quartum nostrum, an librum de quo infra περὶ παθῶν Galenus intellexerit. Erotianus duos tantum in universum agnoscit. Galenus in 1. Epidem & 1. in 6. Epidem. testatur Dioscoridem hoc opus tribuisse *Hippocrati Thessalli F.* alios *Polybo.* Idem alibi notat ὑπομνήματα potius esse, memoriæ causa utcunque adumbrata (licet egregiis referta observationibus) quam justa συγγράμματα sive elaboratos tractatus, comment. 2. & 3. in lib. de victu in morbis acutis. Porro librum 1. de morbis, male ita inscribi, & procemium libri primi esse contendit, comment. 3. in 1 Epidem. Exstant T. 7. edit. Paris.

39. περὶ ὀδοντοφυΐης *de dentitione.* Non meminit Erotianus. Exstat T. 7. edit. Paris.

14. περὶ ὀκταμήνου *de octimestri partu.* Non meminit Erotianus. Exstat T. 5. edit. Paris. Illustrarunt Theodorus Zvvingerus, Hieron. Cardanus.

4. Ὅρκος *Jusjurandum* T. 2. edit. Paris. Græcolat. & Gallice *in Daceriis* T. 1. p. 145. ac cum luculento atque eruditissimo commentario *Joh. Henrici Meibomii* Lugd. Bat. 1643. 4to. Illustrarunt præterea Theod. Zvvingerus, Joh. Gorræus, Blasius Hollerius, Franciscus de Franciscis, Franciscus Ranchinus, Petrus Memmius Mirabellus.

23. περὶ ὀστέων φύσιος *de ossium natura* libellus Mochlico Hippocratis (de quo supra suo loco) præmitti solitus. Vide Galeni glossas in κοτυλίδα & παραστάτας. A Cornario in edit. Græca Basileensi Hippocratis male sub Mochlici nomine vulgatus. Exstat Tom. 4. edit. Paris.

70. περὶ ὄψιος, *de visu* sive videndi acie corrupta ac vitiata, per manum curanda. In libro περὶ παθῶν promisit se singulatim de oculorum morbis dicturum. Exstat T. 10. edit. Paris.

64. περὶ παθῶν, *de affectionibus*, , ab aliis *Polybo* tributus, Erotiano non memoratur. Exstat T. 7. edit. Parif.

65. περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν *de internis affectionibus.* A Galeno inscribitur jam ὁ μείζων περὶ παθῶν, jam ὁ δεύτερος περὶ νούσων ὁ μείζων. Idem T. 5. p. 306. περὶ ἐμπύων à multis vocari testatur. At in glossis voce ἁμαλῶς librum περὶ ἐμπύων ab utroque majore de morbis libro distinguit, & primum nostrum de morbis librum ita vocare videtur. Foësius suspicatur auctorem hujus περὶ τῶν ἐντὸς παθῶν esse Euryphontem Cnidium. Exstat Græce & Lat. T. 7. edit. Parif. & cum prælectionibus Joh. Martini Parif. 1637.

7. Παραγγελίαι *Præcepta Medica.* Non meminit Erotianus, neque à Galeno lecta videntur. Exstat Tom. 2. edit. Parif. & Gallice in Dacerii Tom. 1. p. 217. Illustrarunt Theod. Zvvingerus, Joh. Heurnius.

παρακαταθήκην Hippocratis memorat Pollux IX. 6.

71. περὶ παρθενίων *de virginum morbis.* Velut præludium quoddam tractationis de morbis muliebribus. Illustravit Joh. Baptista Donatius. Francof. 1591. 8vo. Joh. Stephanus Bellunensis. Venet. 1635. 4to.

35. Προγνωστικόν sive ut in quibusdam codd. Foësius reperit προγνωστικά. *Prænotiones.* Cum Galeni libris tribus commentariorum tomo 5. edit. Græc. Basil. & T. 8. Charterii Græcolat. Illustrarunt Joh. Heurnius, Ludovicus Duretus Parif. 1588. fol. Joh. Jonstonus, Joh. Butinus, Hieron. Cardanus & Mercurialis, Rodericus à Fonseca Patav. 1597. 4to. multique alii quos videas licet ad calcem editionis Foësianæ Genevensis. Paraphrasi poëtica donavit Andreas Ellingerus. Francof. 1579. 8vo. Latine vertit ante Cornarium & alios Gvil. Copus.

36. 37. προῤῥητικὸν ά, β'. *Prædictorum libri II.* In librum priorem libri tres commentariorum *Galeni* T. 5. Basil. & T. 8. Græcolat. Parif. Librum posteriorem Galenus in glossis voce μάσσον & alibi respicit laudans Hippocratem ἐν τῷ μείζονι προῤῥητικῷ. Erotianus in præf. sui glossarii: προῤῥητικὸν ά καὶ β'. ὡς οὐκ ἔστιν Ἱπποκράτους, ἐν ἄλλοις δείξομεν, quæ verba dupliciter intelligi possunt, ut vel utrumque librum Hippocratis esse neget, vel posteriorem duntaxat, quod verius est Galeni consensu in libello περὶ τοῦ γινώσκειν T. 3. p. 454. comprobatur. Sane posteriorem cum priore non ejusdem esse auctoris ex tota sermonis ratione patere, Foësius quoque observat, licet Celsus

in

in suis libris multa ad verbum ex eodem expressit. Quanquam priorem quoque ob solœcismos nonnullos Hippocrati quidam abjudicarunt & Draconi tribuerunt vel Thessalo. Vide Galenum T. 5. p. 170. & 187. Illustrarunt Joh. Heurnius, Hieron. Mercurialis. Latine vertit Gvil. Copus.

Περὶ πτισάνης. Vide supra περὶ διαίτης ὀξέων, & Galenum T. 4. p. 349. & T. 5. p. 43.

80. περὶ συρίγγων. *de fistulis*, ani præcipue. Cum libro περὶ αἱμορροΐδων conjungitur apud Galenum in glossis voce πτέρνα & στυβλήν. Exstat T. 12. edit. Paris.

1. περὶ τέχνης *de arte*, sive quod Medicina sit ars, adversus illius obtrectatores. T. 2 edit. Græcolat. Paris. & Gallice in *Dacerii* T. 1. p. 1. Illustrarunt è recentioribus Theod. Zvvingerus, Joh. Heurnius, Joh. Gorræus, Jac. Fontanus.

29. περὶ τόπων τῶν κατ' ἄνθρωπον *de locis in homine* sive partibus corporis humani. T. 7. edit. Paris. Illustrarunt Theod. Zvvingerus, Adrianus Alemannus.

40. περὶ τροφῆς. *de alimento* ab aliis Thessalo vel Herophilo vel Pherecydi vel Philistioni tribuitur, teste Galeno, qui sæpe tanquam Hippocratis laudat & commentario explicavit. T. 6. edit. Paris. Illustrarunt etiam Theod Zvvingerus, Hieron. Cardanus. Sabini Medici commentarium, sed qui pridem intercidit, laudat Gellius libro III. cap. 16.

49. Ὑγιεινόν. *de sanitate tuenda*, Epistola ad *Demetrium* Regem. T. 1. edit. Paris.

41. Περὶ ὑγρῶν χρήσιος *de humidorum usu*, mutilus & utcunque consarcinatus ex schedis, neque ab Erotiano vel Galeno memoratus. Exstat T. 6. edit. Paris. & Gallice in Dacerii T. 1. pag. 413. Illustravit Theod. Zvvingerus.

42. Περὶ καθαιρόντων φαρμάκων *de medicamentis purgantibus*. Græce ad calcem breviarii Nicephori CPol. ex Cujaciano codice descriptum edidit Dionys. Petavius Paris. 1616. 8vo. Ante Petavium *Johannes Cajus* Anglus cum quibusdam scriptis Galeni Basil. 1544 4to. Post *Junium* vero *Paulum Crassum*, cujus versio cum Aretæo & aliis quibusdam Medicis latine editis Basil. 1581. 4to. prodiit; *Johannes Heurnius* donavit versione & notis, quæ & inter Heurnii opera & ad calcem postremæ editionis Hippocratis Foësianæ leguntur. Libellus ipse (quem Heurnius putat esse initium libri ab Hippocrate scripti

pti

pti & reliquam partem deperditi de elleboro) Græce & latine editus est à Morello separatim cum notis Paris. 1617. 8vo. legitur etiam in edit. Lindeniana T. 1. p. 607. Charteriana T. 10.

24. περὶ φλεβῶν, *de venis*, itidem Mochlico præmissum docent Galeni glossæ in παραςαέτας. In Basileensi editione Græca Hippocratis confusus est cum libro περὶ ὀςέων φύσιος.

18. 19. 20. Περὶ φύσιος ἀνθρώπου, *de natura humana* liber, in quo προσκείμενα seu addiditia quædam à juniore Hippocrate Thessali F. incipiunt à verbis: εἰδέναι χρὴ καὶ τάδε πρὸς &c. Cum Galeni libris duobus commentariorum hic liber occurrit in edit. Græca Galeni Basil. T. 5. & in Græcolat. Charteriana T. 3. Conferendi etiam ejusdem Galeni libri duo de elementis, περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων T. 1. Basil. p. 46. Vide præterea ejusdem tomi 1. p. 300. & 321. ubi notat additum ab alio libellum περὶ διαίτης, & anatomen venarum, quæ nec Polybi sit, nec Hippocratis. Gallice vertit *A. Dacerius* T. 1. p. 259. In Lindenii editione subjicitur *Democriti* ad Hippocratem dissertatiuncula ejusdem argumenti, & *Hippocratis ad Perdiccam* Macedonum Regem libellus *de structura hominis*, Latineque tantum exstat è versione *Nicolai Petreji Corcyræi* T. 4. edit. Charterianæ. Illustrarunt Theod. Zvvingerus, Joh. Heurnius, Joh. Franciscus Schröterus, Jacobus Scutellarius, Eustachius Quercetanus, Blasius Hollerius, Joh. Stephanus Bellunensis. Latine vertit ante Cornarium & alios Andreas Brentius.

21. Περὶ φύσιος παιδίου ἢ ἐν τόκῳ, de natura pueri in partu & gravidarum puerperarumque conditione. Etiam hujus libri *Polybus* à quibusdam habitus est auctor, ut docet Galenus initio libri περὶ κυουμένων διαπλάσεως T. 1. p. 214 licet idem alibi & Erotianus ad Hippocratem referant. Hippocratis esse addubitat etiam Johannes Pincierius pag. 234. otii Marpurgensis, ubi contra auctorem hujus libelli negat embryonem per os attrahere alimentum. Exstat T. 5. edit. Paris. Illustrarunt Theodorus Zvvingerus, Joh. Gorræus.

30. περὶ φυσῶν *de flatibus*, Hippocrati tribuitur ab Erotiano, Galeno, Gregorio Naz. Joanne Stobæo & aliis. Exstat T. 6. edit. Paris. & Gallice in Dacerii T. 1. pag. 369. Illustrarunt Theod. Zvvingerus, Adrianus Alemannus.

27. περὶ χυμῶν *de humoribus*, quem librum nonnulli suspicati sunt auctorem habere Democritum. Vide Menagium ad Laert. IX. 46. Commentarii qui sub *Galeni* nomine in hunc librum latine circum-

cumferuntur, & exſtant T. 8. Pariſ. an vere illius ſint, non parva mentis ſpeculatione indigere ait Foëſius. Sane tria ſe in eundem ὑπομνήματα conſcripſiſſe Galenus ipſe affirmat 3. in 6. Epidem. & initio 4. E recentioribus illuſtravit Lud. Duretus.

Latinè tantum exſtant :

50, 51. Epiſtolæ duæ ſub Hippocratis nomine *de ſanitate tuenda*, una ad *Antiochum* Regem, altera ad *Mæcenatem*, latine ex verſione *Largii Deſignatiani*, Marcello Empirico præfigi ſolent, & Hippocratis noſtri nomen mentiuntur. Confer Joh. Rhodium ad Scribonium Largum p. 11.

Libellus *de ſtructura hominis ad Perdiccam* de quo dixi in περὶ φύσιος ἀνθρώπου. Hippocratis non eſſe, ex menſium nominibus Romanis (ni illi ſint ab interprete) colligit Georgius Hieron. Welſchius, quem vide in curationibus Medicinalibus p. 269. 270. De libris Hippocrati ſuppoſitis non omittendus locus Auguſtini XXII. 6. contra Fauſtum: *Nonne, ut alios omittam, ſub Hippocratis Medici nobiliſſimi nomine quidam libri prolati, in auctoritatem à Medicis recepti non ſunt, nec eos adjuvit nonnulla ſimilitudo rerum atque verborum, quando comparati eis quos verè Hippocratis eſſe conſtaret, impares judicati ſunt.*

III. Apud Galenum paſſim mentio fit ἐκδόσεως ſcriptorum Hippocratis recenſitæ ab *Artemidoro Capitone*, & *Dioſcoride* (non Anazarbeo, ſed juniore quodam) qui ambo audaciſſimi fuerunt in pervertenda veteri ſcriptura, Capito præcipue, cum Dioſcorides γραμματικώτερον partibus ſuis fuerit functus. Vide T. 5. edit. Baſil. p. 4. 442. 459. 463. 485. 484. 488 489. &c. Laudat etiam Galenus exemplar ſcriptorum Hippocratis Alexandrinum & aliud quod vocat ἐκ τῶν πλοίων. pag. 411. & 413. Notas quoque memorat ſive σημασίας literarum additas à *Mnemone* Sidete de Secta Cleophantia. ibid. & p. 431. & ſuper iisdem notis digladiationes *Zenonis* & *Apollonii* Empirici cognomento *Byblæ*, *Heraclidæ* item *Tarentini* & Empirici *Erythræi*, p. 413. ſeq. Longum præterea eſſet recenſere quæ idem obſervat de *Sabino* hujusque diſcipulo *Metrodoro*, germanis ut ait Hippocraticis, *Glaucia* itidem Empirico, & qui poſt hunc ſcripſit *Zeuxide*, tum *Rufo* Epheſio, *Quinto* Empirico Pergameno qui Romæ Medicinam fecit, *Lyco*, *Bacchio*, aliisque apud Erotianum quoque laudatis, qui Hippocratis ſcripta illuſtranda ſibi ſumpſere. Confer ſi placet indicem ſcriptorum à Galeno allegatorum quem dedi infra libro quarto. Galenum ipſum quandoque licentius verſatum in Hippocra-

tis libris, & sæpius sua Bacchii, Dioscoridis, Lyci, Marini, Sabini, aliorumque lectionibus prætulisse, notat Welschius libro paulo ante laudata p. 361. dolens Criticas illorum interpunctiones & emendationes deperiisse, quas in plurimis meliores & antiquissimorum codicum firmatas fuisse fide, haud dubitat.

Editiones Operum Hippocratis Græcæ.

1. *Veneta* A. 1526. apud Aldum in fol.
2. *Basileensis* A. 1538. fol. apud Hieron. Froben. castigata ad tres codices MSS. à Jano Cornario, *pluribus quatermille locis redintegratis, qui in Veneta editione aut defuerunt ex toto, aut vitiati habebantur: atque hoc ea tamen religione factum, ut nihil temere sit mutatum, ita ut in ambiguis lectionibus eas potissimum secutus sit, quas Galenum recepisse deprehendit.*

Editiones Latinæ.

Versio Latina antiqua Hippocratis & Galeni quam commendat Cassiodorus c. 31. divin. Lect. intercidit, cæterum exstant Hippocratis editiones *Latinæ* post scripta nonnulla ejusdem sparsim edita & ex Arabico fere translata Venet. 1493. & 1497. Vide Beughemii incunabula typographiæ p. 74.

1. *Variis interpretibus*, Basileæ apud A. Cratandrum 1526. fol.
2. *M. Fabii Calvi* Ravennatis, qui jussu Clementis VII. Pontificis ex MSS. Græcis Vaticanis Hippocratem convertit circa A. C. 1530. licet editum demum Romæ 1549. fol.
3. *Jani Cornarii*, * Venet. 1545. 8. Paris. 1546. 8vo. & eodem anno Basileæ luculentiore charactere apud Froben. in fol. & ibidem 1553. fol. 1554. 8. 2. Vol. & edente Joanne Culmanno Geppingensi, ibid. 1558. fol. Lugd. 1562. 8. & 1564. fol. & cum commentario *Joh. Marinelli* & Joh. Culmanni argumentis. Venet. 1575. & 1619. fol. Vicentiæ 1610. fol. Toti operi prælusit Cornarius versione para-

* Georg. Hieron. Welschius Decade IV. curatione V. pag. 184. notat Cornarium Fabii Calvi Codici sæpe nimium fisum esse, qui Calvi manu A. 1512. scriptus exstat in Bibl. Vaticana, & in quo haud pauca nequicquam emendata, aut proba relicta, quædam etiam à mente auctoris aliena sunt. *Nec alia causa fingenda est, quod postea Cornarius solum illum scrupulosius adsectatus subinde cespitaret. Erat enim non tantum Græce eruditissimus, sed etiam Medicinæ scientia multis aliis præcellebat: sed quia latinas suas versiones ad contextus editos tantum conformabat, MStorum ope destitutus, usque nonnihil infelix, imperfectas nobis utique dedit, quod vel sola Aretæi recensio ab Henischio quondam nostro & Petito Parisiensi satis docuerit, nos quoque de Paulo Æginета aliisque ostendimus in Variis nostris.*

paraphraſtica Epiſtolarum & aliorum quorundam librorum Hippocratis. Colon. 1542. 8vo.

4. *Anutii Foëſii*, Francof. apud Wechelos 1596. 8vo.

Editiones Græco Latinæ.

1. *Hieronymi Mercurialis*, qui codices MSS. contulit, libros Hippocratis in quatuor ordines digeſſit & ſcholiis illuſtravit, verſionemque recenſuit. Venet. A. 1588. fol.

2. *Anutii Foëſii* Mediomatrici, qui Græca diligenter ad codices MSS. caſtigavit, ſcripta Hippocratis ex Erotiani mente in octo ſectiones digeſſit, nova verſione & cenſuris Criticis, commentariisque eruditis illuſtravit, *Palladiique* commentarium in librum de fracturis addidit, ut facile primos inter Hippocratis editores tuliſſe videatur. Ad calcem voluminis adjectæ Variæ Lectiones ex duobus Servini & Febrei Codicibus, Variæ Lectiones Johannis Martini Medici, Variæ Lectiones è codice Mediceo qui Pariſiis fuit in Bibl. Catharinæ de Medicis, & caſtigationes Æmilii Porti. Francof. typis Wechelianis 1595. Fol. Repetita editio ibid. 1621. 1645. & Genevæ 1657. fol. in qua acceſſerunt liber *περὶ Φαρμάκων*, cum commentario Joh. Heurnii, Liber de ſtructura hominis, latine, Erotiani ſive Herodiani, Herodoti & Galeni gloſſaria in Hippocratem. Debemus eidem Foëſio Oeconomiam Hippocratis ſive *Lexicon* * *Hippocrateum*, poſt veterum jam laudatorum in hoc genere labores, in Charteriana etiam Hippocratis editione Tomo Secundo obvios utiliſſimum. Francof. 1588. Genev. 1662. fol.

3. *Joh. Antonidæ van der Linden* (paulo ante abſolutum opus denati) cum verſione Cornarii Lugd. Bat. 1665. 8vo. 2. Volum. nitido charactere, perque oras paginarum annotatâ reliquarum editionum præcipuarum, quas hactenus recenſui, harmoniâ. Cæterum Tho. Bartholinus diſſ. 4. de legendis libris p. 118. notat Hippocratis nec primam editionem Venetam approbari, quia manca; nec primam latinam Calvi, quia in ſenſu deficit; nec primam Græcolatinam Mercurialis, licet novo ordine digeſtam, quia in numerum interpretum male ille ſe ingeſſit, judicio Caſtrenſis: nec ultimam Lin-

* Interciderunt Lexica in Hippocratem ſcripta à *Xenocrito* Coo Grammatico, *Callimacho* Herophileo, *Dioſcoride* juniore, & *Bacchio* (qui male Βέκχιος in edit. Galeni Charteriana T. 2. p 80.) Tanagræo, & aliis, de quibus Erotianus in præfatione quam Charterius exhibuit Tomo primo,

dani Leidensem, licet nitidissimam, *quia ingenio suo abusus* * *in textu emendando audacius, sicut in Celso, versatus est vir ille multiscius.* Sed mediam in latinis Cornarii, in utrâque lingua Foësii, Medicis commendari.

4. *Renati Charterii* Vindocinensis, qui Hippocratis & Galeni opera recensuit ad MSS. codices, versionem passim emendavit, Varias Lect. & castigationes in singulis tomis addidit, Paris. 1679. fol. tredecim Voluminibus, quam luculentam ac præcipuam editionem accurate recenseo infra libro IV. in Galeno.

De Georgii Segeri editione Hippocratis Græco latina, cujus specimen tantummodo lucem vidit, consules Joh. Molleri V. C. Hypomnemata ad Albertum Bartholinum de scriptis Danorum, pag. 225.

E recentioribus præter editores hactenus recensitos Hippocratis scripta illustravit *Prosper Martianus*, cujus annotationes posthumæ à Petro Castellano editæ sunt Rom. 1626. fol. Tractatus XXII. cnm Cornarii versione & *Theodori Zwingeri* analysi sive tabulis & animadversionibus Basil. 1579. fol. raro obvii sunt.

Gallicè verti Hippocratem nolebat Guido Patinus, vir acutissimus, ne Medicastrorum vanitati consuleretur. Sed forte plus quam vanum fuerit, ab usu ex bonis scriptoribus capiendo, prohibere velle universos, qui linguam Græcam vel Latinam non intelligunt. *Andreæ* itaque *Dacerii* labor non sine plausu exceptus est, qui scripta quædam Hippocratis selecta eleganter in Gallicum sermonem convertit, & Hippocratis vitam succinctam, ac Medicinæ ante Hippocratis tempora Historiam, Danielis Clerici (ut videatur) observationibus adjutus præmisit. Paris. 1700. 12mo. 2. Vol. Libros Hippocratis à Dacerio translatos suo subinde loco supra annotavi.

IV. At fortassis non ingratum erit Lectori, si præsenti loco subjiciatur ex Gallico à me versa

* Confer, si placet, Guidonem Patinum T. 3. Epistolar. p. 177. seq.

Episto-

Epiſtola Clariſſimi Theophraſti RENAUDOTI ad ANDREAM DACERIUM,

De exiguo operæ pretio quod ex verſionibus Syriacis & Arabicis ferri poteſt ad emendandum & illuſtrandum Hippocratem aliosque ſcriptores Græcos, præſertim Medicos.

Nimium ſane tribuit literis Orientalibus, Vir doctiſſime, quisquis tibi ſpondet illas conferre aliquid poſſe ad perficiendam Hippocratis interpretationem, quam in te ſuscepiſti. Quanquam enim utiles olim eſſe potuerunt Medicis, qui artem ſuam repetebant ex ſcriptis aut translationibus Arabicis, quod ad ſæculum usq; decimum quintum ex remum factum eſſe conſtat: At ex quo tempore præcipuos ſcriptores in ſua quemque lingua (Græca & latina) cœpimus evolvere, non modo Arabes conſuli deſierunt, ſed vix unus itemque alter repertus eſt vir doctus, qui Hippocratis, Galeni, Dioſcoridis verſiones ineptas ex Arabicis factas adire voluerit. Nihilominus perſuaſum hactenus fuit eruditis, ſi Arabum ſcripta legere parum ſit neceſſe, ſaltim translationes eorum haud inutiles eſſe, ad veram quandoque lectionem reddendam ſcriptis quæ illi ſuam in linguam transtulerunt. Quæ opinio facile radices egit, plerisque ſerio credentibus colligendoque exaggerantibus quæ à cultoribus linguarum orientalium ſunt in laudem Arabum diſputata. Neque negari poteſt, cum literæ in Europa peſſundari & extingui cœpiſſent, ab Arabibus omne genus ſcientiarum tractatum fuiſſe atque excultum, & principes quosque ſcriptores in linguam ipſorum translatos, usque adeo, ut quidam Græce deperditi apud ſolos Arabes reperiantur: unde tot inter illos Philoſophi, Medici, Mathematici, quanquam diſpari pretio. Mathematici illis fuere præſtantisſimi, quorum obſervationes veræ & accuratæ: Geometræ non contemnendi, etſi nemo unus eorum ita excelluerit, ut cum ingeniis noſtræ ætatis ſit comparandus: nam & hodie ſolent quæ ex noſtratium aliquo in illorum linguam transfunduntur, præferre omnibus ſuorum lucubrationibus. Ac Bernerius mihi ſæpius retulit, doctisſimum quendam Miniſtrum Aureng Zebi Mogolum Imperatoris, Daneschmend Chan nomine, & præſtantisſimos quosque Philoſophorum Indorum antetuliſſe tractatus quosdam Gaſſendi quos in linguam Arabicam verterat, Philoſophis ſuis quibuscunque. Tychonis quoque Brahei obſervationes nonnullas transtulit Greaveſius, quas peritisſimi ex Aſtronomis CPolitanis animadverterunt cum optimis ſuorum obſervationibus conſentire. Itaque veræ laudes quas exculto omni genere diſciplinarum promeruerunt, Orientalibus haud quaquam ſunt negandæ, quisquis vero tanquam interpretes eximios ſuſpicit, profecto non ſatis habet

bet illos perspectos. Ut enim multi tam præclare de illis sentirent, Salmasii non parum videtur contulisse auctoritas, qui frequenter ad eorum libros provocavit, quos non satis intelligebat ipse, ac Dioscoridem promisit restituere ex versione Arabica, quam in Ebenbeitare legerat. At longe aliud Dodarti est judicium, qui specimina & conatus quosdam illius Viri vidit: & si quis vel historiam illarum versionum norit, aliter judicet. Antiquissimæ à Syris idiomate compositæ Syriaco penitus interciderunt, solis titulis superstitibus. Si vero non dissimiles fuere translationibus Syriacis quas de scriptoribus Græcis Ecclesiasticis habemus, non est dubitandum, quin illi qui in rebus tritis & vulgatissimis toties impegerunt, sæpius etiam & gravius lapsi fuerint in aliis adeo difficillimis, ut ipsi etiam Græci debuerint singularibus Lexicis ea explicare. Cujus rei conjectura etiam capi potest ex pluribus vocabulis Græcis quæ in Dictionariis Syriacis occurrunt, quoniam linguâ illâ reddi non potuerint, Arabes vero, dum eadem in suam voluerunt linguam transferre, sæpius perperam intellexerunt. Attamen nequit negari, primas istas versiones Syriacas factas esse temporibus quibus Græca lingua notior & adhuc vernacula erat, cum è contrario maxima pars Arabicarum composita fuerit sub stirpe secunda Calipharum qui Muhamedi successerunt, qua ætate Græca lingua non erat nisi eruditorum in provinciis quibus Caliphæ imperabant. Celeberrima Epocha versionum Arabicarum assignari solet sub imperio Almamonis * *quinti, quo nullus fuit major unquam fautor literarum & eruditorum, quique genti suæ instillavit curiosum desiderium doctrinarum à Græcis concinnatarum. Avus ejus* Abu Jafar Almansor *jam præiverat, largissimaque præmia proposuerat eruditis, iis præcipue qui Græcorum librorum translatione Arabibus ansam præberent Philosophiam, Astronomiam, Mathematicas artes Medicinamque excolendi. Jam quoque multi ex præcipuis auctoribus Syriace versi exstabant à Sergio Syro ** qui Justiniani temporibus vixit & pro antiquissimo interprete habetur. Sed Almamon singulari prorsus studio Græca volumina conquisivit, à Christianis principibus illa per legatos impetravit, magnoque illorum numero collecto de eruditis interpretibus qui eadem Arabice redderent sollicitus fuit. Vulgo quidem creditur plerasque istarum versionum ad Græcos fontes fuisse compositas, neque sane aliquas abnuerim. Scriptores tamen fide dignissimi observant ex translationibus Syriacis, quæ in Syrorum manibus fuere, plerasque profluxisse. Cum enim Almanon ejusque avus Almansor à quo Bagdad condita est, in illa urbe fere regiam suam haberent, in qua Syriacum idioma vernaculum erat, uti in quibusdam opidis Græcum quoque, accuratior nihilominus notitia linguæ Syriacæ apud solos propemodum erat Christianos, quos adeo præcipuos translationum istarum auctores haberi oportet. Primas inter versiones fuit Hippocrates trans-*

* Regnare cœpit anno Hegiræ 198. sive Christi 813. Obiit anno Hegiræ 218. Christi 833. Confer, si placet, Salmasii præfat. ad Arabicam tabulæ Cebetis versionem.

** Abulpharaj. hist. Dynastiar. p. 94. & Histor. Medicorum MS.

*translatus à Medicis Christianis * quorum non mediocris fuit in aula Califæ Almansoris fides atque auctoritas. Hactenus non adeo multum Medicis externis tribuerant Arabes, nam in historia Muhamedis ** legas Medicum à Principe quodam ad ipsum missum diu inter Arabes versatum, neque ullam artis suæ experimentum faciendi occasionem nactum esse: itaque adiisse Mahumedem, & quod toto illo tempore à nemine consultus esset, conquestum, ex eodem percepisse, quod cibum non caperent Arabes nisi fame sollicitante, & ante satietatem ab edendo desisterent. His auditis Medicum Muhamedi longum Vale dixisse, seque parasse ad iter: professum, quod ista regula valetudinis nihil sit certius, quæ ubicunque obtineat, ab eo loco Medicos tuto posse abesse. Narrant equidem nonnulli, Arabibus fuisse Medicum Hareth Ebn Chalda, cui Muhamedes ægrotos curandos commiserit, sed qui simplicibus tantum eos curaverit medicamentis. Habuit idem discipulos, quorum omnis scientia paucis observationibus & experimentis constabat, utpote qui fundamentorum artis Medicæ prorsus expertes erant. At enim Almansor cum vehementer ægrotaret, & adhibuisset omne genus remediorum Medicorumq́ue, arcessivit ad se è Persia* Georgiũ *filium Boct Jechuæ, quo per longum tempus Archiatro usus est. Hic Syrus gente, religione Christianus & Nestorianus fuit, magnamq́ue qua polluit scientiam visus est hausisse ex assiduo studio veterum, quorum præcipuos in linguam suam convertit. Inde* Ma*humedani ejusdem doctrinæ desiderio ferri cœperunt, in qua* Ma*gistris usi sunt Syris, cum nullus fere è* Mu*hamedanorum numero Græcis literis operam navasset. Sed Syriace quoque imperiti fuere plerique, ut Græcos quos evolverunt scriptores Medicos præcipue legerint ex versionibus Arabicis, quos Christiani homines Syri sub Almansore & Almamone concinnaverunt. Ægyptii quoque magna contentione hoc studii genus amplexi sunt, & Græcarum literarum usus diutius in Ægypto quam in Syria obtinuit, præcipue apud Christianos Orthodoxos, vulgo Melchitas appellatos, qui in liturgiis suis linguam Græcam retinuerunt, Semi Eutychianis sive Jacobitis Coptico sive Ægyptiaco idiomate utentibus. Paucæ tamen ab Ægyptiis translationes compositæ sunt, si cum Syris comparentur, quorum Califæ Scientiarum patroni ac fautores Ægyptum provinciam ab Emiribus sive Prætoribus sub imperio suo administratam non adierunt ipsi, unde nec scientiæ tantum florere atque ibi, nec vigere potuerunt. Quod si scriptorum Orientalium complurium stamus testimoniis, probabile est primis Almansoris & Almamonis temporibus Hippocratem Arabice redditum fuisse: sed omnibus reliquis translationibus obstruxit prælataq́ue est versio composita ab Honaino filio Isaaci cujus magna fuit sub Califa Elmotewakelio autoritas. Is imperio præesse cœpit Anno Hegiræ 232. Christi 847. defunctus anno Hegiræ 247. qui respondet anno Christi 861. Honainus vero discipulus fuit Johannis filii Masowiæ, qui vulgo Mesue disci-*

* Inter alios à Georgio filio Boctiechuæ Christiano Jondisaburensi.

** Gulistan p. 239.

dicitur, atque ut historici referunt, auctores Græcos transferendos in se suscepit, quod translationes Sergii essent valde imperfectæ nævisque scatentes. Tum Gabriel filius Boctiechuæ Medicus & ipse celebris ad hoc eum laboris exhortatus est, quo fuit tanto cum successu defunctus, ut versio ejus omnes alias longe post se reliquerit. Sergius suas ut dixi translationes in Syriacum idioma composuerat, ut Honainus duos annos in regionibus ubi Græca esset vernacula versatus Basoram petiit, ubi Arabice quam emendatissime loquebantur, eaque lingua rectissime percepta, animum ad concinnandas versiones appulit. Igitur Honaini nomen præferunt translationes pleræque Arabicæ, tum Hippocratis pleræque, & Hebraicæ ante septingentos amplius annos elaboratæ ex illis expressæ sunt. Primi quidem interpretes Syri Syriaco suas idiomate elaboraverant, quod primis illis Muhamedismi obtinentis temporibus plurimi non satis Arabice callerent, cujus linguæ apud Arabes variæ elegantiæ atque veneres constabant. Qui postea vertendi labore functi sunt, Syriacas potius translationes quam Græcos fontes originarios consuluere, unde Honaini versiones qui cognitionem Græcæ linguæ cum elegantia idiomatis Arabici conjunxerat, facile omnes reliquas & accuratione & styli elegantia anteverterunt. Neque primæ latinæ Hippocratis translationes, quibus superiorum sæculorum Medicos per totam Europam usos constat, ex Græco derivatæ sunt. Sed nonnullæ post bella ultramarina vulgatæ ex libris profluxere Arabicis, aliæ ex Africa & Hispania allatæ, ubi Judæi diligentissimam Medicæ *arti operam navarunt, maximam partem factæ sunt ex versionibus Judæorum Hebraicis, Arabicas reddentibus. Has inter se distinguere non exigui est negotii, quia librarii, sed &* Medici *illorum temporum editiones frequenter ad alias, quæcunque in manus inciderant, corrigebant, & ratio transferendi adeo misera erat atque corrupta, ut versiones illæ, cum jam Hippocrates sua lingua legi inciperet, ne intelligi quidem possent, utpote reformatæ à* Medicis *qui Arabicam & Hebræam Linguam juxta ignorabant, aut à Judæis qui erant in* Medica *arte hospites. Idem dici potest de reliquorum Græcorum scriptorum translationibus, singulatim Aristotelis: Nam & iste Syriace primum redditus est, hinc Arabice, denique Hebraice: ex qua versione vel factæ vel reformatæ translationes latinæ omnes quæ in scholis lectæ sunt usque ad restitutam rem literariam restauratumque studium linguæ Græcæ. Tanta vero fuit interpretum istorum sive ignorantia sive negligentia, ut si quis veterem Avicennæ versionem cum fonte conferat, vix agnoscat auctorem, nedum in aliis scriptoribus difficilioribus. Ut itaque ad Honainum Isaaci filium redeam præstantissimus hic & solus fere est Hippocratis interpres, à quo Arabes quicquid in historia Medica habent præclari, hauserunt. Ferebatur illis temporibus & aliud versionum genus duplex, Syriacarum alterum, alterum Arabicarum: quarum priores velut alter textus habebatur Originarius, adeo ut veteres codices translationum Arabicarum, Dioscoridis præsertim, non raro invenias cum Syriacis collatos. Rarissimæ etiam à*

pluri-

pluribus jam ſæculis ſunt verſiones Syriacæ, quia lingua hæc doctorum eſſe cœpit, qua ſoli uſi Chriſtiani, ſed & ipſi ita ejus obliti, ut licet ſacra in illo idiomate celebrant, tamen ſtudio id cogantur addiſcere. Inde jam pridem, ut dixi, rariſſimæ ſunt, nec amplius reperiuntur. Cæterum per ea quæ hactenus diſſerui, abunde conſtare puto, quod ex collatione verſionum Arabicarum exigua utilitas capi poſſit ad Græca ſcripta emendanda.

Hactenus Renaudotus, qui ſubjecit deinde ex Eutychio & Abulpharajo nonnulla de Hippocrate, quæ Dacerius prætermittenda eſſe duxit, quod nihil complectebantur præter male excerpta ex iis quæ de principe Medicorum à Græcis tradita ſunt.

V. POLYBUS gener ac diſcipulus Hippocratis, & teſte Galeno 1. in Lib. de natura hominis T. 5. pag. 2. διαδεξάμενος τὴν τ̃ νέων διδασκαλίαν, ὃς οὐδὲν ὅλως φαίνεται μεταϰινήσας τ̃ Ἱπποκράτους δογμάτων, allegatur ab Ariſtotele III. 3. hiſt. animal. & habitus eſt à nonnullis auctor librorum quorundam eximiorum qui inter Hippocratis ſcripta leguntur, qualia ſunt περὶ φύσιος ἀνθρώπου (ſed neutiquam aſſentiente Galeno) tum περὶ φύσιος παιδίου, περὶ γονῆς, περὶ διαίτης ὑγιεινῆς πρὸς τοὺς ἰδιώτας *de ſalubri victus ratione*, qui libellus ſub Polybi nomine frequenter editus eſt, & latine verſus à *Gvinterio Johanne Andernaco* Baſil. 1529. ad calcem Scribonii Largi, 8. quæ editio adjungenda aliis in Lindenii Bibl. Medica p. 924. notatis. Præterea περὶ νούσων ac denique περὶ παθῶν. Albanus Torinus librum περὶ γονῆς *de ſeminis humani natura*, librum *de ratione victus ſanorum* de quo jam dixi, & librum περὶ παθῶν *de morbis* & περὶ τ̃ ἐντὸς παθῶν *de morbis internis*, qui ibidem inter Hippocratis ſcripta leguntur, latine vertit & ſub Polybi nomine edidit. Baſil. 1544. 4. Polybi paſtillum glutinandis vulneribus laudat Celſus V. 20. Πόλυβον τὸν ἰατρὸν ἐν τῷ περὶ ὀκταμήνων. Clemens VI. Strom. p. 683.

VI. Etiam ad HIPPOCRATEM Gnoſidici & ad HIPPOCRATEM Theſſali F. ſcripta nonnulla relata ſunt, quæ inter libros Hippocratis noſtri, Heraclidæ F. leguntur, ut ſupra ad §. 1. nota a) obſervavi. Sed & THESSALO ejus filio librum ſextum & quartum ἐπιδημιῶν, librumque περὶ τροφῆς tribuerunt nonnulli. Verum de his aliiſque Medicis, Hippocratis vel filiis, ut *Theſſalo* & *Dracone*, vel diſcipulis, *Prodico, Dexippo, Apollonio*, tum *Cteſia* & *Theomedonte*: vel æqualibus aut etiam antiquioribus, *Phaone* ſive *Phaone, Philiſtione* Eudoxi Cnidii præceptore, *Ariſtone, Pherecyde, Pythocle, Phileta, Acumeno, Pittalo, Archidamo, Metone, Eryximacho*: tum de *Acrone* auctore ſectæ Empiricæ, de *Apollonide*, *Antigene*, *Ægimio*, *Euryphronte* Cnidio, & de Philoſophis Medicinæ peritis *Thalete, Pherecyde*,

recyde, Epimenide, Toxari, Pythagora, Zamolxi, Empedocle, Pausania, Alcmæone, Epicharmo, Eudoxo, Timæo, Heraclito, Democrito & *Diagora*: denique de *Machaone, Podalirio, Melampo, Chirone* & aliis antiquioribus, *Æsculapioque* & schola *Asclepiadarum* consulenda Clarissimi Viri Danielis Clerici Historia Medica, parte prima, cujus libro tertio diligenter inprimis ad examen revocat scripta Hippocratis ipsius, & de inventis ejus atq; observatis disputat, & quousque ille salutarem artem provexerit, ostendit. Historiam & vitas * Medicorum veterum, sed huc usque ineditas scripserunt etiam triumviri doctissimi ** *Thomas Reinesius, Ægidius Menagius* & *Joh. Henricus Meibomius* ex quibus Meibomii saltim labor à filio Henrico Meibomio τῷ μακαρίτῃ locupletatus ut aliquando lucem videat non plane desperandum puto, & publico nomine ut operis illius editionem maturare dignetur rogo oroque nobilissimum paternarum avitarumque virtutum heredem *Hermannum Dietericum Meibomium*.

* Prætereo tanquam notiora de veteribus Medicis scripta Andreæ Tiraquelli (in opere de Nobilitate) Petri Castellani (recusi Tomo X. Antiqv. Græcarum) G. Vossii, libro de Philosophia, Hermanni Conringii, introductione ad Artem Medicam ab excellentissimo Schelhammero locupletatâ, Tho. Bartholini de Medicis Poëtis &c.

** Vide Reinesii Epistolas ad Hofmannum p. 579.

CAPUT XXV.
De THUCYDIDE & CTESIA.

Thucydidis vita à Marcellino scripta. Ac de Thucydide ipso, ejus ætate, exsilio & sepulturâ. Ἐπίγραμμα Cenotaphio impositum. 1. *Thucididis libri de bello Peloponnesiaco. Librorum divisio num ab ipso auctore. Liber octavus γνήσιος.* 2. *Thucydidis continuatores.* 3. *Pestilentia ab eo descripta. Tyrannus Atticæ febris.* 4. *Thucydidis virtutes, admiratores, imitatoresque.* 5. *Scholia & observationes veterum in Thucydidem, ubi etiam de Scholiaste Græco edito.* 6. *Thucydidis vitia ac virtutes.* 7. *Epistola Thucydidis prægrandis deperdita.* 8. *Alii Thucydides.* 9. *Editiones Thucydidis sive versiones latinæ.* 10 *Editiones Græcæ.* 11. *Græcolatinæ.* 12. *Versiones in linguas vernaculas.* 13. *Vitæ Thucydidis Synopsis Chronologica ex mente Henrici Dodwelli.* 14. *Catalogus Scriptorum in Scholiis ad Thucydidem & in vita à Marcellino scripta laudatorum. De Ctesia & ejus scriptis.* 16.

I. THU-

I.

HUCYDIDES ex Alimusio populo Atheniensis, ad Miltiadem genus suum retulit, si credimus *Marcellino* Rhetori a) qui vitam Thucydidis græce composuit. Verum hoc refellitur a Jano Rutgersio lib. 1. Var. Lect. cap. IX. Summo certe loco natus fuit (Cic. Bruto c. 11.) *Olori* sive ut potius scribendum b) *Oroli* filius, cui de illius ingenio præclara jam ominatus fuerat Herodotus, cum in Olympiis recitante se Historias suas, observasset auscultanti Thucydidi præ admiratione & idem olim faciendi cupiditate lacrymas excidere. c) Natus est anno secundo Olympiadis LXXVII. (ante Christum natum CCCCLXIX.) ut ex Pamphila apud Gellium lib. XV. c. 23. colligitur: adeoque sedecim circiter annorum erat, cum Herodotum sua recitantem audiret, ipse Herodoto minor annis tredecim. Præceptores habuit Anaxagoram Philosophum, Rhetoremq; Antiphontem * & propter Anaxagoræ disciplinam Athei convicium ipsi quoque impactum esse fertur. Ducis bellici munere functus, ob amissamque Amphipolin d) ab Atheniensibus Ao. ætatis XLVIII. Olymp. LXXXIX. 1.

a) De hoc *Marcellino* dixi libro IV. in Hermogene, quem commentariis illustravit. Vita Thucydidis, quæ sub Marcellini nomine exstat, ab Aldo primum Græce cum Thucydide edita, à *Bartholemæo Parthenio* Benacensi, & postea ab *Is. Casaubono* latine versa, & ab Æmilio Porro & V. Cl. Johanne Hudsono illustrata, laudatur a Svida in *ἀπήλαυσε* & *ἀπολαύειν*, & manu exarata exstat in Bibl. Regis Galliæ cod. 1411. & in Bibl. Marquardi Gudii. Mihi videtur esse vel præmissum à Marcellino commentariis in Thucydidem, vel esse *ἀποσπασμάτιον* Operis Rhetorici, in quo de Demosthene & aliis viris eloquentiæ laude claris Marcellinus egerat. Neque Svidas *βίον Θουκυδίδου* vocat, sed Marcellinum laudans, *περὶ Θουκυδίδου*, inquit, *φησίν*.

b) Ita Marcellinus Didymum Grammaticum secutus scribendum contendit, auctoritate *στήλης* quæ Athenis cenotaphio ejus imposita fuit his verbis: *Θουκυδίδης Ὀρόλου Ἁλιμούσιος*.

c) Marcellinus: *λέγεται δέ τι καὶ τοιοῦτον, ὡς ποτε τοῦ Ἡροδότου τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου παρὼν τῇ ἀκροάσει Θουκυδίδης καὶ ἀκούσας ἐδάκρυσεν. Ἔπειτα φασὶ τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο θεασάμενον εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς τὸν Πατέρα Ὄλορον, ὦ Ὄλορε, ὀργᾷ ἡ φύσις τοῦ υἱοῦ σου πρὸς μαθήματα.* Idem tradit Photius cod. 60. & Svidas in *Θουκυδίδης*, qui in Olympiis accidisse affirmat. Thucydidem æmulatione historiæ Herodoteæ accensum etiam memorat Lucianus describenda Historia T. 5. pag. 631.

* Plutarchus in vita Antiphontis: *Καικίλιος δὲ ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ συντάγματι Θουκυδίδου τοῦ συγγραφέως μαθητὴν* (ita & è Cæcilio Photius Cod. 259. sed *διδάσκαλον* dicere debuit) *τεκμαίρεται γεγονέναι ἐξ ὧν ἐπαινεῖται παρ' αὐτῷ ὁ Ἀντιφῶν.* Respicit locum Thucydidis Lib. VIII. p. 592.

d) Vide quæ hac de re ipse Thucydides Lib. IV. p. 323. & Lib. V. p. 361.

exſilio punitus, Scapteſulam ſive Σκαπτὴν ὕλην Thraciæ civitatem, unde uxorem divitem duxerat, Timotheumque filium ex ea ſuſceperat, ſeſe contulit, & ibidem (teſte Plutarcho lib. de exſilio p. 605.) Hiſtoriam ſcripſit, certe in colligendo ad componendam Hiſtoriam apparatu elaboravit, nullo labori, nullis largitionibus in Lacedæmoniorum pariter & Athenienſium duces profuſis parcens, quo veriora ab utraque parte edoctus tradere poſſet. Revocatum ab exſilio quod per viginti annos duraſſe teſtatur ipſe Thucydides Lib. V. c. 26. præter alios auctor eſt Plinius e) cui ſuccinens Pauſanias id decreto Oenobii Archontis factum eſſe teſtatur. Addit vero Thucydidem deinde reverſum in Patriam interemtum dolo, ibique ſepultum eſſe. Alii notante Marcellino tradunt mortuum eſſe in Thracia, majorem quinquagenario f) antequam opus ſuum abſolviſſet. Sepulchrum vero ipſius Athenis oſtendi, ſive quod oſſa defuncti in patriam à cognatis delata fuerint, ſive quod honori ipſius, (uti Herodoti etiam extra Atticam itidem defuncti) dicatum ſit Athenis Cenotaphium, idque ſuper impoſitum monumento ἴκριον g) teſtari, qualia inanibus & honorariis tumulis imponi mos erat.

II. Exſtat Thucydidis ΞΥΓΓΡΑΦΗ' h) ΠΕΡΙ` ΤΟΥ͂ ΠΟΛΕ΄ΜΟΥ ΤΩ͂Ν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙ΄ΩΝ ΚΑΙ` Α΄ΘΗΝΑΙ΄ΩΝ. Hiſtoria belli Peloponnenſium & Athenienſium diſtributa jam pridem in libros octo, licet ab auctore ipſo hanc diviſionem eſſe non conſtat i) & Marcellinus teſtetur ab

e) Plinii verba hæc ſunt Lib. 7. c. 30. *Thucydidem Imperatorem Athenienſes in exſilium egere, rerum conditorem revocavere, eloquentiam mirati, cujus virtutem damnaverant.* Pauſanias in Atticis p. 55. ψήφισμα γὰρ ἐνίκησεν Οἰνόβιος καθελθεῖν εἰς Ἀθήνας Θουκυδίδην, καὶ οἱ δολοφονηθέντι ὡς κατῄει μνῆμά ἐστιν οὐ πόῤῥω πυλῶν Μελιτίδων.

f) Imo ſeptuagenario major obiiſſe videtur, cum initio belli Peloponneſiaci teſte Pamphila apud Gellium Lib. XV. c. 23. fuerit quadraginta annos natus, & viginti annos illius belli deſcripſerit, totumque bellum quod per XXVII. annos duravit, ſupervixerit. Vide H. Dodvvellum in Apparatu ad Annales Thucydideos 5. ex quo Synopſin Chronologicam Vitæ Thucydidis ad calcem hujus capitis ſubjunxi.

g) De hoc vocabulo Lipſius ad Lib. I. de cruce c. 4. Videtur retuliſſe figuram temonis vel literæ T. Thucydidis iconem veterem in uno marmore junctam Herodoto, poſt Fulv. Urſinum p. 89. elog. Boiſſardum, aliosque exhibet Clariſſ. Gronovius T. 2 Antiqv. Gr. tabula LXXII.

h) Ammonius docet ξυγγραφὴν proprie eſſe narrationem rerum quibus ipſe qui eas deſcribit interfuit. Ἱστοριογράφος συγγραφέως διαφέρει. Ἱστοριογράφος μὲν ἐστιν ὁ τὰ πρὸ ἑαυτοῦ γεγονότα συγγραφόμενος, ὡς Ἡρόδοτος. Συγγραφεὺς δὲ ὁ τὰ ἐφ' ἑαυτοῦ γεγονότα, ὡς Θουκυδίδης. Sic & Thomas Magiſter in ξυγγραφεύς.

i) Confer Meurſium Atticarum Lect. Lib. V. c. 26.

ab aliis in Libros XIII. cujus divisionis plus simplici vice mentionem facit Græcus Thucydidis Scholiastes (vide H. Stephani notas p. 553. edit. Clariss. Hudsoni) ab aliis aliter (Diodorus Sic. XIII. p. 306. notat à quibusdam in libros novem) distinctum fuisse: ὅμως δ' ἡ πλείστη, addit Marcellinus, καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε τὸ μέχρι τῆς ὀκτὼ διῃρῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ Ἀσκληπιός. k) Liber octavus quoque à priorum septem sublimi & elaborato dicendi genere remittere visus, & contra priorum septem librorum morem δημηγορίαις sive concionibus destitutus, quorundam judicio tributus est Thucydidis *filiæ*, ab aliis *Xenophonti*, ab aliis denique *Theopompo*. Sed Marcellinus non dubitat & hunc ipsius esse Thucydidis, verum à morbo jam affecti, adeoque animo quoque jam languentis. Tribuitur etiam sine controversia Thucydidi à Plutarcho Lib. de garrulitate p. 513. Stephano in βολισσὸς, δρυμοῦσσα &c. & ab aliis passim. Ingreditur Thucydides opus l) suum à bello inter Corinthios & Corcyræos, quod septem annis Peloponnesiacum antecessit, narrationemque per æstates & hyemes (confer Theonem p. 33. progymnasmatum) diligenter distinctam perducit ad annum belli Peloponnesiaci vicesimum, ita ut quæ per VII. postremos belli istius annos gesta sunt (per XXVII. enim duravit, quod oraculo prædictum & eventu comprobatum esse testatur Thucydides Lib. V. p. 361. Plutarchus Nicia p. 529. duravit autem ab extremo Anni 1. Olympiadis LXXXVII. usque ad annum 3. Olymp. XCIII.) haud attigerit, morte præventus in Parparo Æolicæ Asiæ regione, ut ex Apollodori Chron. Stephanus in Παρπάρων.

III. Supplevere historiam postremorum belli annorum *Cratippus*, Thucydidis æqualis, cujus meminit Dionysius Halicarnassensis Libro de iis quæ Thucydidi propria sunt p. 143. *Theopompus* item, teste Marcellino, & *Xenophon*, cujus Ἑλληνικὰ etiamnum hodie supersunt, & Thucydidem continuant historia annorum XLVIII. ab Olymp. XCII. anno secundo ad annum secundum Olympiadis CIV.

IV. Libro Thucydidis secundo occurrit dissertissima descriptio

k) Asclepius Sophista, de quo dixi Lib I. c. 1. §. 7.

l) Vide Dav. Chytræi Chronologiam Thucydidis, Degoreum Whear in prælect. hiemalibus, Gueintzium in vite historica, & qui diligentissime in hoc argumento versatus est Henr. Dodwellum in annalibus Thucydidis editis Oxoniæ Anno 1702. 4to. Cæterum ratio fugit Edmundum Richerium, cum in obstetrice animorum c. 8. pag. 316. scripsit Thucydidem in componendo mirabili opere historiarum annos 27 insumsisse Nam 27. annorum historiam persequi voluit, non totidem annos in illa scribenda insumsit Thucydides.

ptio m) horrendæ peſtilentiæ quæ Thucydidem ipſum inter alios corripuit, & Athenas miſere afflixit æſtate anni 3. Olymp LXXXVII. memorata Hippocrati 3. Epidem. ſect. 3. qui ei cum Acrone Medico Agrigentino interfuit, de quo Plutarchus ſub extremum libri de Iſide & Oſiride, quem vide etiam lib. de ſera Numinis vindicta p. 558. A Lucretio Thucydidis veſtigiis inſiſtente eadem lues egregie deſcribitur Libro VI. p. 229. ſeq. edit. Gifanii qui p. 265. Thucydidis locum cum Lucretio contulit. Propter illam deſcriptionem notante P. Pithœo Thucydides in veteri Epigrammate p. 63. vocatur *Tyrannus Atticæ febris* i. e. regnum quoddam eloquentiæ in illa deſcribenda exercens, de quo loquendi genere plura dixi ad Eunapii Proæreſium. Apud Quintilianum VIII. 3. male, *Thucydides Britannus*, quod vide ſi placet quomodo explicare conetur Samuel Petitus III. 9. Miſcell.

V. Cæterum in Attico eodemque gravi ac ſublimi dicendi genere jampridem primas viſus eſt tenere hic ſcriptor *rerum geſtarum pronunciator ſincerus & grandis*, ut vocatur a Cicerone de claris oratoribus: Μεγαλαῤῥημοσύνην ei tribuit Photius Epiſt. CLVI. Præcipue valet in concionibus n) quas elaboratiſſimas & graviſſimas paſſim libris ſuis Thucydides inſeruit, imitandasque ſibi propoſuit Demoſthenes teſte Ulpiano, o) e latinis Salluſtius, ut Quintiliano lib X. c. 1. & Senecæ lib. IX. controverſ. 1. obſervatum. Quanquam Cicero in Oratore c. IX. ita multas habere obſcuras abditasque ſententias queritur, vix ut intelligantur. Et c. XII. Thucydidem ait de bellicis rebus canere quodammodo bellicum. Et c. LXXI. *Orbem modo Orationis deſidero, ornamenta comparent.* Tanti etiam Thucydidem feciſſe dicitur Demoſthenes

m) Separatim hæc peſtilentiæ deſcriptio vulgata eſt græce & latine cum prælectionibus Marciis ſive commentariis Fabii Paulini, Venetiis ap. Juntas 1603. 4to. Quanquam vero eloquentiæ laudem in hac deſcriptione tulit Thucydides, â Galeno tamen notatum eſt eum ut idiotam & è vulgo aliquem, idiotis, non tanquam Medicum Medicis de peſtilentia ſcripſiſſe. II. 7. de difficili reſpirat.

n) De hoc præter alios adeundus Marcellinus in Thucydidis vita. Sunt tamen qui vitio vertunt Olori filio, perinde ut Trogus Livio ac Salluſtio, quod orationes rectas hiſtoriæ inſeruerit. Ita Franciſcus Patricius, Paulus Benius, & nuper perſonatus Vignolius Marvillius parte 2. Miſc. p. 321. Vide interim quæ pro concionum in hiſtoria uſu diſputat Voſſius in arte Hiſtorica cap. 20. ſeq. Jo. Freinshemius ad Curtii III. 2. 11. Joh. Vorſtius ad Juſtini XXXVIII. 3. 11. Jacobus Perizonius Vir Cl. in Curtio vindicato pag. 92. ſeq. Hubertus Folieta de ratione ſcribendæ Hiſtoriæ &c.

o) Præfat. ad Oratt. Demoſthenis.

nes, ut eum manu sua octies p) descripserit: certe hoc refert Lucianus adversus indoctum T.2. p.380. ac si veteri famæ apud Arsenium Monembasiæ Episcopum q) credimus incensa Athenis Bibliotheca, & Thucydidis opere una absumpto, ex memoria illud Demosthenes restituit, sed quod merito falsum ac commentitium videtur Vossio Lib.VI. Inst. Or. c. 6. sect. 2. quis enim, non dicam tantam memoriæ Demosthenis vim, sed quis sibi persuadeat unicum tantum exemplum fuisse operis Thucydidei, postquam *Xenophon* semel illud hactenus delitescens, cum supprimere posset, protulisset in lucem, veroque auctoris gloriæ vindicasset, ut refert r) Laërtius Lib.II. sect. 57. Marcellum quoque Syrum tradit Damascius in vita Isidori (& ex hoc Svidas in Σαλλεστίῳ) integros octo Thucydidis libros memoriæ mandasse, sed nihilo meliorem oratorem inde prodiisse. Cæterum tralatitium est olim extitisse qui Thucydidem tanquam κανόνα τοῦ Ἀττικισμοῦ & pressæ brevitatis magistrum imitati, sive ut Ciceronis de optimo genere oratorum verbis utar, *Thucydidios* se professi sunt, non inter oratores tantum, ab ipso Isocrate usque, Thucydidis prope æquali, in quo multa communia cum Thucydide observant eruditi: sed ex Historicis etiam, in quibus *Philistus* Naucratita, pæne pusillus Thucydides s) ab eodem Cicerone appellatus Lib.II. ad Quintum fratrem Epist. 12. Thucydidis in brevitate ita imitator, ut obscuritatem illius quidem effugeret, in multis vero aliis virtutibus illo inferior esset, observante Quintiliano Lib. X. c. 1. & Dionysio Halicarnasseo Epistola ad Cn. Pompejum; tum digres-

p) Turnebi qui XXVIII. 22. Adversar. *decies* & Roberti Titii qui IV. 5. adsertionum *septies* hoc à Demosthene factum affirmat, memoriæ lapsum reprehendit Vossius, & ex eo Tho. Crenius 1. animadvers. philolog. p. 75. Videtur etiam Demosthenis erga Thucydidem studium in proverbium abiisse, ut colligas è Svida in Σταγειρίτης. Fuere etiam qui tradiderunt Alfonsum V Arragoniæ Regem octies manu sua Thucydidis historiam descripsisse. Ceterum memoria lapsus est Mottanus Vayerus, qui in judicio de Historicis ubi de Tacito disserit, Tacitum pariter ac Thucydidem imitatores Demosthenis affirmat.

q) Ita ille in Apophthegmatis græce editis & Leoni X. inscriptis, de Demosthene: ἐζήλωκε δὲ μάλιστα τῶν πρὸ αὐτοῦ τὸν συγγραφέα Θουκυδίδην, καὶ τὰ πλεῖστα ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων εἰς τὸ πολιτικώτερον μετέφρασε. Καὶ οὕτω λέγεται αὐτὸν ἐκμεμαθηκέναι, ὥστε φέρεσθαι τὸ τοιοῦτο περὶ αὐτοῦ, ὅτι ποτὲ καιείσης τῆς βιβλιοθήκης ἐν Ἀθήναις καὶ συγκαεισῶν τῶν ἱστοριῶν Θουκυδίδου, αὐτὸν μόνον ἀπομνημονεῦσαι πασῶν, καὶ οὕτω μεταγραφῆναι ποιῆσαι.

r) Laërtius in vita Xenophontis: λέγεται δ' ὅτι καὶ τὰ Θουκυδίδου βιβλία λανθάνοντα ὑφελέσθαι δυνάμενος, αὐτὸς εἰς δόξαν ἤγαγεν. Adde Dodwelli apparatum ad Annales Thucydideos p. 34. seq.

s) Confer Vossium de Hist. Gr. p. 27. & Vavassorem de ludicra dictione p. 167.

digreſſiones omnes præcideret, quod notavit Theo in progymnaſmatis p. 33. monens alibi p. 8. totam belli Attici deſcriptionem ex Thucydide Philiſtum in Siculam ſuam hiſtoriam transtuliſſe. Vide & Plutarchum in Nicia p. 523. Thucydidis imitatorem quoque obſervat Clemens Alex. 6. Strom. p. 620. ut *Dionem* Caſſium Photius Cod. LXXI. & *Dexippum* Codice LXXXII. Cæterum Thucydidi pariter ac Philiſto amatores defuiſſe notat Cicero in Bruto cap. XVII. Infelicius autem Thucydidis imitatio ceſſit *Creperio Calpurniano* Pompejopolitæ, in hiſtoria belli Romanorum cum Parthis, quam multis deridet Lucianus Libro de ſcribenda hiſtoria T. 1. p. 612. ſeq.

VI. Lexicon quoddam in Thucydidem compoſuerat *Evagoras* Lindius περὶ τῶν παρὰ Θουκυδίδῃ ζητουμένων κατὰ λέξιν. *Julius* quoque *Veſtinus* Sophiſta, de quo Svidas in Οὐηστῖνος ſcripſerat ἐκλογὴν ὀνομάτων ἐκ τῶν Θουκυδίδου, Ἰσαίου, Ἰσοκράτους καὶ Θρασυμάχου τοῦ Ῥήτορος, ut omittam alios lexicorum Atticorum ſcriptores, quos infra ſuo loco recenſeo. Idem Evagoras teſte Suida ſcripſit de artificio Thucydidis oratorio: Θουκυδίδου τέχνην ῥητορικὴν ἐν βιβλίοις έ. Et *Numenius* Rhetor temporibus Adriani clarus compoſuit τῶν Θουκυδίδου καὶ Δημοσθένους χρειῶν συναγωγήν. Eadem ætate vixit *Sabinus* Sophiſta cujus ὑπόμνημα εἰς Θουκυδίδην idem Svidas memorat, qui *Heronem* quoque Rhetorem Athenienſem ait ὑπόμνημα in Thucydidem compoſuiſſe. Exſtant quoque *Dionyſii Halicarnaſſei* viri κριτικωτάτου ſcripta præclara περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων & περὶ τοῦ Θουκυδίδου χαρακτῆρος, ut omittam judicia & elogia quæ de dicendi genere Thucydideo occurrunt apud Ciceronem, Demetrium de elocutione num. 40. & 48. ſeq. Longinum & alios Rhetores, Marcellinum item in Thucydidis vita & Gellium Lib. I. cap. 11. Ex recentioribus non omittendus eruditus *Renati Rapini* commentarius Gallice editus, quo Thucydidem contulit cum Principe Hiſtoriæ Romanæ T. Livio. *Scholia Græca* minime contemnenda in Thucydidem quæ in melioribus editionibus exſtant, a quibusdam tribuuntur *Xenophonti* neſcio cui, ab aliis *Marcello* cuipiam (an *Marcellino*?) ut ab H. Stephano in animadverſionibus ad libellum de dialectis græcis p. 27. ex cod. vet. Corinthi de dialectis. Bernhardus quidem de Montfaucon in diario Italico p. 356. inter MSS. Monaſterii Florentiæ refert Codicem ſæculo decimo ſcriptum Hiſtoriæ Thucydidis *cum commentariis Marcellini*, in membrana. Alii denique non unius illa eſſe auctoris arbitrantur, ſed quod de plerisque ſcholiis in alios ſcriptores græcos jam multi obſervarunt, enarrationes variorum Grammaticorum, ex *Didymo*, *Evagora*, *Antyllo*, *Aſclepio*, aliisque

que

que qui Thucydidem illustraverant excerptas, ad orasque codicum primitus adscriptas, & postea, ut fit, in unum collectas fasciculum, quæ per verisimilis sententia est H. Stephani viri doctissimi. Caspar Barthius T. 2. in Statium p. 306. queritur se incendio Sellerhusano cum parte Bibliothecæ suæ perdidisse indicem tam in Thucydidem quam ejus Scholiastem, *qui tamen* inquit, *recentior est quam vulgo attenditur.* Christianum agnoscas ex eo, quod Gregorii Nazianzeni sub nomine Theologi meminit in Librum III. p. 49.

VII. Fuerunt quoque Thucydidi nostro jam inde sui reprehensores, nam Suidas testatur *Claudium Didymum* scripsisse περὶ τῶν ἡμαρτημένων παρὰ τὴν ἀναλογίαν Θουκυδίδῃ sive de Thucydidis circa analogiam vocum græcarum lapsibus atque erroribus. Alii difficile atque durum scribendi genus t) alii argumentum nimis particulare, alii affectatas tot molestas obscurasque conciones, alii narrationum seriem, propter observatum hiemum æstatumque ordinem, ante res integre expositas abruptam, u) alii hyperbata frequentiora. alii alia in eo reprehenderunt, quæ videri possunt apud doctissimum & acerrimum censorem Dionysium Halicarnasseum in Epistola ad Pompejum qua Herodotum Thucydidi præfert. Sed nec contemnendæ sunt virtutes hujus scriptoris, in cujus opere plura nitent, civilis prudentiæ observata ac præcepta plane egregia, historicum judicium, studium veritatis * etiam iis utcunque parcens a quibus in exsilium conjectus fuerat, sublimis vv) dictio, brevitas ** denique pro rerum quas describit magnitudine: ut nimis sint austeri, qui in tam pulchro corpore levibus forte aliquot paucisque maculis offendi se patiuntur. Johannis vero Harduini suspicionem, qui ex Gallicismis nonnullis quos in Thucydideo opere observasse sibi videtur p. 152. Chronologiæ V. T. è numis illustratæ, & aliis quibusdam leviculis argumentis alium à veteri quem Plinius legerit Thucydide habere nos conjicit, non equidem curo, miror magis in viro docto & argumentorum quæ conjecturæ ejus opponi possunt haud ignaro.

Xxxxx IIX. Epi-

t) In veteri Epigrammate pag. 95. Anthologiæ, in laude ponitur quod Thucydides sit οὐ πάντεσσι βατός à solis eruditis & prudentibus legendus atque intelligendus.

u) Vide Theonis progymnasmata p. 33. edit. Camerarii & p. 36. ubi de hyperbatis.

* Lucian. de scribenda Historia Tom. I. p. 630. 631.

** Id. p. 637.

w) Svidas in Χαρακτῆρες. Plutarch. in Fabio Maximo p. 174.

VIII. Epistolam Thucydidis vægrandem & dictione ὀγκοδεστέραν perstringit auctor libri de elocutione, qui ambulat sub nomine Demetrii Phalerei §. 237.

IX. Alios præterea Thucydides tres Marcellinus & Scholiastes Aristoph. ad Acharnenses pag. 289. & ad Vespas p. 345. memorat, *unum* Melesiæ filium Alopecensem, Atheniensium demagogum & adversarium Periclis, de quo Plato in Theage p. 242. & in Lachete p. 252. Plutarch. Nicia p. 524. eundem cujus filios Melesiam & Stephanum Athenæo etiam VI. p. 234. dictum memorat Plato in Menone, & de quo scripsit æqualis ejus Stesimbrotus Athenæo & in Periclis vita Plutarcho laudatus; idemque ut existimo qui cum Agnone & Phormione quadraginta naves in Samiorum subsidium à Pericle obsidione cinctorum Athenis adduxit teste Thucydide Historico Lib. I. pag. 76. *Alterum* ex Pharsalia Thessalum Menonis filium, cujus meminit Thucydides Atheniensis Lib. VIII. p. 610. & Marcellinus notat mentionem factam à Polemone in Libro de arce Atheniensi: *tertius* Aristonis filius, populo Gargettius sive Acherdusius, Poëta, memoratus Androtioni in historia Attica: His addas *quartum*, juniorem, cujus meminit è Dione Svidas in Μάρτιος, fratem Martii Veri.

X. *Editiones* x) *Thucydidis latinæ.*

Laurentio Valla interprete una cum vita ex Marcellino, interprete *Barptolemæo Parthenio* Benacensi. Paris. ap. Ascensium 1513. fol.

Vallæ interpretatio recognita a *Conrado Heresbachio* Colon. 1527. fol. A doctissimis viris Paris. 1528. ap. Ascensium fol. Ab Heresbachio Colon. 1543. & 1550. fol.

a *Sebastiano Castellione* Basil. 1564. fol. apud Henr. Petri.

ab *Henr. Stephano* A. 1564. fol. & Francof. 1589. 8vo. ubi vita Thucydidis ex Marcellino occurrit latine reddita ab *Is. Casaubono*, & *Jobi Veratii* argumenta concionum Thucydidis, & Chronologia Thucydidis auctore *Davide Chytræo*.

ab *Henr. Stephano* & *Æmilio Porto* Francof. 1594. fol. apud Wechel. & ibidem eodem anno forma minore in 12mo.

Thucydides interprete *Vito Winsemio* Patre, Doctore Medico & Græ-

x) Præcipuas Thucydidis editiones ante me non indiligenter annotavit Vir Cl. *Fridericus Rostgaard* in scripto Gallice edito Paris. 1698. fol. Projet d'une nouvelle methode pour dresser le Catalogue d'une Bibliotheque.

Græcarum literarum Profeſſore, cum ejusdem Scholiis, ex editione filii Viti Winſemii, Witebergæ 1569. fol. 1580. 8vo.

Ex nova verſione elegantiſſima & cum notis Chronographicis ac Geographicis *Georgii Acacii Enenckel* Baronis *Hobeneccii*, Tubing. 1596. 8vo. Argentor. 1614. 8vo.

Orationes ex hiſtoria Thucydidis & inſigniores aliquot Demoſthenis in latinum ſermonem converſæ a *Philippo Melanchthone*, editæ a Caſparo Peucero, Witeb. 1562. 8vo. Converſa quædam e Thucydidis hiſtoria, & de auctore illo deque ſcriptis ejus expoſita a *Joachimo Camerario* Witeb. 1565. 8vo.

Plures orationes in linguam latinam converſæ per *Johannem Caſam*, ArchiEpiſcopum Beneventanum. Inter ejus latina monumenta Florent. 1564. 4to & ſeparatim Roſtoch. 1584. Helmſtad. 1610. 4. cum præfat. *Job. Caſelii.*

Jobus quoque *Veratius* Genuenſis qui A. 1571. diem obiit, orationes pleraſque Thucydidis pereleganter latine vertit, notato argumento atque Rhetorico artificio. Prætereo orationem * Periclis ex Libro II. Thucydidis latine verſam a *Guil. Cantero*, poſt Ariſtidis orationes Baſil. 1566. fol. p. 580.

XI. *Editiones Thucydidis Græcæ.*

1. Prima *Aldina* Venet. A. 1502. fol. Cum vita Thucydidis duplici, una breviore *Anonymi*, (ejusdem forte qui ſcholia collegit) altera paulo prolixiore *Marcellini.* Idem Aldus anno poſt, Scholia Græca antiqua in Thucydidem ſeparatim edidit, ſubjecta Xenophontis Libris VII. Ἑλλωικῶν, Georgii Gemiſti Libris II. de rebus quæ poſt pugnam Mantineam acciderunt, & Herodiano, A. 1503. fol.

2. Florentina apud *Bernardum Juntam* A. 1526. fol. Cum ſcholiis Græcis ad oras paginarum appoſitis.

3. Baſileenſis Hervagiana A. 1540. fol. à *Joachimo Camerario* recenſita & caſtigationibus quibusdam illuſtrata ex MSto cod. Baſileenſi, quo uſus Heresbachius, quemque Eugenius quidam CPoli olim donaverat Johanni Aretino. In hac editione ſcholia à Camerario emenda-

* Synesius Dione p. 37. Εἴτις ἀγνοεῖ τὴν διαφορὰν τοῦ πολιτικοῦ καὶ τῶν ῥήτορος ὑποθέσεων, ἐπελθέτω μετὰ νοῦ τὸν Ἀσπασίας τε (apud Platonem Menexeno) καὶ Περικλέους ἐπιτάφιον, Θουκυδίδου καὶ Πλάτωνος. Ἑκάτερος θατέρου παραπολὺ καλλίων ἐστὶ τοῖς ἰδίοις κανόσι κρινόμενος. Eandem Periclis Orationem inepte imitatus Hiſtoricus quidam perſtringitur à Luciano de ſcribenda Hiſtoria T. 1. pag. 619. ſeq. Cicero in Oratore c. 44. *Sed in populari Oratione quâ mos eſt Athenis laudari in concione eos qui ſunt in præliis interfecti, quæ ſic probata eſt, ut eam quotannis, ut ſcis, illo die recitari neceſſe ſit.*

ta, sed ad calcem voluminis rejecta sunt. Præmissus est quoque præter elogia Thucydidis ex Aphthonio, Marcellino, Anonymo, Svida, Dionysius Halicarnasseus de iis quæ Thucydidi peculiaria sunt, sive περὶ τῶν Θουκυδίδου ἰδιωμάτων.

4. *Henr. Stephani* cum scholiis Græcis suas in sedes magna ex parte repositis & integritati suæ restitutis plerisque in locis 1564. fol. Eodem anno & forma etiam latina Vallæ versio à Stephano recognita lucem vidit, quæ solet cum illa conjungi eique subjici.

5. Liber I. II. & III. Paris. 1548. 1549. 4to apud Vascosanum.

6. Liber I. Paris. 1535. 4. & libri IV. curante *Vito Winsemio*, Witeb. 1562. 4. Libri III. Græce & lat. Paris. 1626. 12.

7. Periclis funebris laudatio eorum qui in bello occubuerunt, ex Libro Thucydidis secundo Paris. 1605. 4to.

XII. *Editiones Thucydidis Græcolatinæ cum scholiis antiquis & recentiorum animadversionibus.*

1. *Henrici Stephani* A. 1588. fol. in qua Thucydides ipse & scholia singulis paginis subjecta emendatius ex fide MSS. codd. exhibentur, & *Vallæ* latina versio secundis curis ad græcos fontes castigata, adjecta ejusdem Stephani proparasceve ad lectionem scholiorum, & uberioribus ad librum & majorem secundi partem y) annotationibus, quibus & Thucydides ipse, & scholia illustrantur. Præmissa est vita Thucydidis ex Marcellino cum Is. Casauboni versione & castigationibus, & subjecta Jobi Veratii argumenta orationum concionumque Thucydidis, denique Chronologia Thucydidis atque argumenta librorum à Davide Chytræo concinnata.

2. *Æmilii Porti* Francof. ap. Wechel. 1599. fol. qui in græcis nullo MSto cod. usus Henr. Stephani editionem expressit, nisi quando (quod passim accidere notat Clarissimus Hudsonus) erratis typographicis laborat. Versionem tamen latinam post Stephanum accuratius recensuit adhibitis in subsidium patris sui *Francisci Porti* z) Cretensis commentariis, quæ huic editioni sunt adjecta.

3. *Johannis Hudsoni* viri clarissimi, Oxoniæ e Theatro Scheldoniano 1696. fol In hac præstantissima editione Græcus contextus Thucydidis

y) Testatur se H. Stephanus hanc telam abrupisse, quod ex Gallia & Germania spes ei facta esset emendationum in Thucydidem Scholiaque, & ad hæc etiam accessionum.

z) In Draudii Bibl. Classica p. 736. male editum *Francisci Petri*, ubi hæc editio memoratur. *Johannem* quoque *Meursium* commentarios in Thucydidis historias molitum, innuit Dominicus Molinus in literis ad eum datis Venet. 30. Novembr. 1622. Vide epistolas Gudianas p. 139.

didis accurate & luculenter expressus exhibetur è posteriore recensione H.Stephani,& recens in sectiones distinctus: in uniuscujusque paginæ ora exteriore annotatur annus & mensis, quo singula acciderunt, ex mente H. Dodvvelli Chronologorum nostra ætate Principis. Versio latina Æmilii Porti, verum ab Hudsono hinc inde emendata, non ut vulgo fieri solet e regione sed infra minori charactere ponitur. Versioni subjiciuntur variæ lectiones & notulæ criticæ ex prioribus editionibus & tribus MSS. codd. excerptæ. Denique imam paginæ partem occupant Græca scholia. Præfixa sunt operi præter vitam notis illustratam elogia & judicia de Thucydide, pluraque se fuisse daturum ait Hudsonus ex Dionysio Halicarnasseo, nisi hic paulo iniquiorem se ostenderet, criticumque calamum in auctorem probatissimum strinxisset juvenis adhuc judiciique parum subacti, ut notatum H. Stephano Lib.II. schediasm. 4. & operarum in Dionysium Halicarnass. c. 16. ubi docet Dionysium ipsum imitari deinde dignatum, quæ antea reprehenderat. Adjunxit etiam doctissimus editor binas tabulas Geographicas ad Thucydidem intelligendum facientes, unam Græciæ, quam ex Thucydide & Edmundi Halleji chartula delineavit, alteram Siciliæ quam ex Cluveri Sicilia antiqua deprompsit. Ad calcem subnexa sunt Epitome Thucydidis a Georgio Acacio, & argumenta concionum à Jobo Veratio conscripta, & H. Stephani proparasceve ad lectionem scholiorum. His succedunt prolixiores ejusdem Stephani & Palmerii (ex ejus exercitationibus ad optimos auctores græcos) annotationes, quæ lectionibus variantibus interseri non potuerunt, quibus ex Porti & Acacii commentariis notæ hinc inde delibatæ, & Hudsoni nonnulla immiscentur. Nec minus Camerarii animadversionibus hic locum dedisset, si quidem ejus libellum notarum in Thucydide nancisci potuisset. Accedunt præterea variæ lectiones ex aliis duobus Codd. MSS. Henrici Clarendoniæ Comitis & Joh. Georgii Grævii, quos serius inspicere ipsi licuit. Denique indices tres locupletissimi rerum, dictionum græcarum insigniorum, & scriptorum in scholiis laudatorum. Pollicetur præterea Hudsonus mantissæ se loco adjecturum esse Annalibus H. Dodvvelli Thucydideis, siquidem a Cl. Rostgaardo receperit, collationes scholiorum MSS. in Bibl. Regia Parisiensi, sed Annales Dodvvelli sine illa accessione lucem nuper adspexerunt. MStum Codicem Thucydidis habere se refert & ex eo locum insignem illustrat Marcus Meibomius V. C. libro de fabrica triremium p. 51. seq.

XIII. *Versiones Thucydidis in linguas vernaculas.*

Gallicæ 1. *Claudii Seyſſelii* Epiſcopi Maſſilienſis, qui juſſu Franciſci I. Gallice reddidit & Vallæ latinam verſionem ſecutus eſt, ac de quibusdam locis Laſcarin conſuluiſſe dicitur. Pariſ. 1527. 1559. fol. 1555. 8vo & 16mo. Ex hac verſione Thucydidem libenter lectitavit & in caſtris comitem habuit Carolus V. Imperator. Vide Victorini Strigelii præf. ad animadverſiones ſuas in Chronicon Philippi Melanchthonis. Perſtringitur Seyſſelii verſio ab H. Stephano in præf. ad Thucydidem & ad introductionem Gallice editam ad Apologiam pro Herodoto.

2. *Ludovici Jaſaldi Uſei* (Louis Jauſaud d' Uſez) Genevæ 1600. 4.

3. *Nic. Perotti Ablancourtii* Pariſ. 1662. fol. &. 1671. 12mo tribus voluminibus.

4. Harangues & Concions de Thucydide & autres Auteurs par *Fr. de Belleforeſt.* Pariſ. 1572. fol.

Italica Franciſci di Soldo Strozzi Venet. 1545. 8vo 1563. 4to.

Anglicæ 1. *Thomæ Nicolls* ex Gallica Seyſſelii compoſita. Londin. 1550. fol.

2. *Thomæ Hobbeſii*, ex Græco concinnata, unà cum diſſertatione de vita & ſcriptis Thucydidis, & charta Chorographica Græciæ, quam ſua manu Hobbeſius delineavit. Dicitur ea potiſſimum de cauſa verſionem hanc compoſuiſſe, ut ineptias Democraticorum Athenienſium civibus ſuis patefaceret Lond. 1628. & 1634. fol. Vide vitam Hobbeſii p. 15. & 41. ſeq. & clariſſimi Baylii Lexicon Hiſtorico Criticum ubi de Hobbeſio agit nota (B Δ) editionis ſecundæ. Græcorum fontium aliquando neglectorum arguitur Hobbeſius in notis ad marmora Oxonienſia.

Hiſpanica Didaci Gratiani de Aldrete, Salmanticæ 1564. fol. *Joannis* enim *de Caſtro Salinas* inedita eſt, quam memorat Nic. Antonius T. 2. Bibl. Hiſpan. p. 305.

Germanica Hieronymi Bœneri, Auguſtæ Vindel. 1533 fol.

Danica Franciſci Michaëlis Wochelii, Paſtoris in Aaſtedt & Scherum diœceſeos in Jutia Aalburgenſis, die 19 Novembr. A. 1702. denati. Vide nova literaria maris Baltici & Septentrionis A. 1698. p. 212. Ao. 1699. pag. 209. 210. & A. 1705. p. 47. ubi Danicam verſionem Homeri, Herodoti, Xenophontis & Diodori Siculi Joannisque Cinnami ab eodem ad prælum paratas diſces.

XIV. Sed

XIV. Sed de Thucydide priusquam dicere desino, en tibi Synopsin vitæ ejus Chronologicam, ex mente præstantissimi Dodvvelli.

Ante Christum	Olympiad.	
471	77 $\frac{1}{2}$	natus Thucydides.
456	$\frac{80}{81}$ $\frac{4}{1}$	anno ætatis XV. audiit Herodotum Historias suas in Olympiis recitantem.
454	81 $\frac{2}{3}$	— — XVII. primum militiæ illius tirocinium.
452	$\frac{81}{82}$ $\frac{4}{1}$	— — XIX. primæ illius militiæ ἐν Περιπλόοις finis.
444	$\frac{83}{84}$ $\frac{4}{1}$	— — XXVII. missus in Coloniam Thuriorum in Italiam.
441	84 $\frac{3}{4}$	— — XXX. Coloniæ Thurior. IV.* Ostracismus Thucydidis si quis forte. Vide Dodvvelli Apparatum §. 21.
431	87 $\frac{1}{2}$	— — XL. Inde in patria usque ad exsilium. Et initium belli Peloponnesiaci.
424	$\frac{88}{89}$ $\frac{4}{1}$	— — XLVII. στρατηγία Thucydidis Amphipolitana cœpta ineunte Hecatombæone.
423	89 $\frac{1}{2}$	— — XLVIII. στρατηγίας abdicatio, mense Scirophorione exeunte: & exsilii initium.
414	91 $\frac{2}{3}$	— — LVII. Moritur Perdiccas, & succedit in regno Macedoniæ Archelaus.
411	92 $\frac{1}{2}$	— — LX. finis ἡλικίας στρατευσίμου Thucydidis sive ætatis ad militiam idoneæ.
403	94 $\frac{1}{2}$	— — LXVIII. Restitutus Patriæ Thucydides post annum exsilii vigesimum, & finito bello Peloponnesiaco. Tum demũ, judice Dodvvello, historiæ scribendæ incubuit.
399	95 $\frac{2}{1}$	— — LXXII. Mortuus Archelaus Macedoniæ Rex, post cujus mortem Thucydides inclaruit.
395	96 $\frac{1}{2}$	— — LXXVI. Eruptio tertia Ætnæ, cujus meminit Thucydides Lib. III. c. 116.
391	96 $\frac{1}{2}$	— — LXXX. quem superavit, Mortuus est in Thracia. Jam erat in Scillunte Xenophon, scripsitq; libros de expeditione Cyri, Libros Thucydidis, filiorum ejus operâ nactus ante Olympiadem $\frac{1034}{1041}$.

XV. Scri-

* Ostracismus jubebat excesse urbe per annos decem. Plutarch. Pericle p. 157. Idem docet in

XV. Scriptores in Scholiis Græcis ad Thucydidem allegati hi ſunt:

Æſopus p.266 edit. Hudſon. n.8.
Antyllus 203.7.227.17.232.5.
Ariſtoteles ἐν τοῖς ἠθικοῖς 174.15.
Aſclepius 32.2.
Callimachus 99.5.
Cratinus ἐν χείρωνι. 513.1.
Demoſthenes 20,17.43,13.
Dionyſius Periegetes 124.8.
Auctor Epigrammatis in Orſippum Megarenſem 4.12.
Eupolis 291.6.
Euripides 7,3. 167,7.
in Medea 365.12.
Herodes 96.10.
Herodotus 5,4.9,1.12,21.13,10, 12.41,13.70,2.89,9.144,7,8.
Hippocrates 111.18.
Homerus ſæpiuscule.
Lycophron 7,3.55,1.
Orus Grammaticus 96.10. 291.6.
Pauſanias ἐν τῇ διαπεποιημένῃ αὐτῷ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγῇ 364.7.
Phœbammon Rhetor 30.11.
Sophocles 290.10.
Theognis ὁ ποιήσας τὰς ὑποθήκας 109.4.
Theologus (Gregorius Naz.) 167.1.
Xenophontis ἀναβάσεις 122.8.

In vita Thucydidis à Marcellino ſcripta allegantur:

Æſchylus p.2. edit. Hudſon.
Agatho, 5.
Androtion ἐν τῇ Ἀτθίδι 5.
Antyllus 4.& 6.
Aſclepius 9.
Chœridius (forſan Chœribus ut Clariſſ. Hudſonus ſuspicatur, cui hunc indicem debes) 5.
Cratippus 5.
Demetrius ἐν τοῖς Ἄρχουσιν 5.
Demoſthenes 1.& 9.
Didymus 1. & 3. & 5.
Gorgias Leontinus 6. & 8.
Hellanicus ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀσωπίδι 2.
Hermippus 3.
Herodotus 2. & 6. & 8.
Homerus 5.
Melanippides pag. 5.
Niceratus poëta Epicus. ibid.
Pherecydes ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν 1.
Philiſtus 4.
Pindarus 5.
Plato Poëta Comicus. ibid.
Polemon ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως 3. & 5.
Praxiphanes 5.
ἐν τῷ περὶ ἱστορίας 5.
Prodicus Ceius 6.
Theopompus 7.
Timæus 4. & 5.
Xenophon 4. & 6. & 7.
Zopyrus 5.

XVI.

in Nicia & Ariſtide, quemadmodum & Nepos in Ariſtide: licet Diodorus Siculi T.2. Lib.XI, p.41. affirmat tantum per πενταετῆ χρόνον duraſſe illud genus exſilii, oſtraciſmum Athenienſium fortaſſe confundens cum Syracuſanorum Petaliſmo, qui per quinque annos à patria removebat, ut docet idem Diodorus p.65.

XVI. CTESIAS Ctesiochi filius a) ex familia Asclepiadarum, patria Cnido Cariæ urbe, Medicus Artaxerxis Mnemonis, per XVII. annos in honore ab eo habitus, à Salmasio b) perperam traditur fuisse æqualis Herodoti, cum juniorem fuisse clarissimis argumentis constet. c) Mihi hoc loco sufficiet scripta ejus tantum commemorare, idque tanto brevius, quod exceptis paucis fragmentis & excerptis Henrici Stephani, d) Andreæ Schotti, & Gothofredi Jungermanni industria collectis & Photii Bibliothecæ interseri, vel Herodoto subnecti solitis, nullum eorum ad nos pervenit, sed ad unum omnia interciderunt. Fuerunt autem hæc:

ΠΕΡΣΙΚΩΝ βιβλία κγ΄. *Historiæ de rebus Persarum* Libri XXIII. in quo opere dicaverat sex primores libros describendis rebus Assyriacis e) aliisque quæ Persica antecesserunt, facto à Nino & Semiramide initio. A septimo autem libro ad postremum usque Historiam Persicam persecutus est à Cyro & Cambyse Regibus, ad annum 3. Olympiad. XCIII. f) sive annum Artaxerxis Mnemonis octavum, ante Christum natum CCCXCVI. usus arcanis annalibus quos in membranis g) describi sibi curaverant Reges Persarum. Perspicuitatem suavitatemque Ctesiæ dialecto Jonicâ usi mire prædicant Demetrius Lib. de elocutione, §. 218. 221. Dionysius Halicarnasseus, & Photius. In rebus ipsis Herodoto sæpe, interdum etiam Xenophonti h) contradixit, observante Pho-

a) Tzetzes Chil. 1. hist. 1. & Svidas. Plutarch. Artaxerxe p. 1012. 1014. Lucian. de scribenda Historia T. 1. p. 630.

b) Salmasius ad Solin. p. 871. edit. Ultraj. b. G. è loco Diodori Sic. perperam accepto.

c) Ea vide si lubet apud Vossium de Hist. Gr. Lib. I. c. 5.

d) H. Stephanus Photii excerpta ex Ctesiæ Persicis & Indicis græce primus vulgavit A. 1557. 8vo. deinde eadem suis Herodoti editionibus latine à se translata & disquisitione de Ctesia aliisque nonnullis aucta adjunxit. Hinc Andreas Schottus in sua Photii versione post cod. 72. Ctesiæ fragmenta subnexuit. Deniq; hoc diligentissime fecit in sua Herodoti editione Gothofredus Jungermannus, quam secutus est Tho. Galeus. In Allatii apibus urbanis p. 187. legas etiam M. Antonium Petilium excerpta ex Ctesiæ Persicis & Indicis latine vertisse. De Ctesiæ scriptis egit præterea Jo. Meursius in Cypro Lib. II. c. 29. & ad Apollonii Dyscoli Historiam commentitiam p. 120. Johannes Harduinus fragmenta quæ exstant supposita Ctesiæ esse conjicit, in Chronologia V. T. p. 91. Sed solenne viro illi erudito παραδοξολογεῖν.

e) Hinc Strabo pag. 656. Lib. XIV. affirmat Ctesiam scripsisse Ἀσσυριακὰ & Περσικά. Illis primoribus libris diligenter usus est Diodorus Siculus, libro præsertim secundo.

f) Diodorus Lib. XIV. c. 47. p. 421.

g) Diodorus Lib. II. p. 84.

h) Xenophon Ctesiæ Persicam Historiam legit antequam suam scriberet, nam libro I. de expeditione Cyri p. 157. memorans vulneratum à Cyro Artaxerxem fratrem, Cte-

Photio Cod.72. quo excerpta ex illo opere Ctesiæ nobis servavit. Fabulosus, vanus fideque indignus scriptor visus jam olim est quam plurimis, Straboni, Plutarcho in Artaxerxis vita, aliisque. Inter recentiores idem contendunt Josephus Scaliger, & præter innumeros alios Hermannus Conringius in adversariis Chronologicis de Asiæ & Ægypti antiquissimis Dynastiis, qui non tantum in narrationibus cæteris sed præcipue in Persicis (in quo solo argumento aliquid ei tribuunt veteres i) plerique, & recentiores) parum fidei mereri Ctesiam disputat, quod facit etiam Bernardus de Montfaucon libro de veritate Historiæ Judith, pag. 120. seq. & Dounæus notis ad Demosth. p. 171. Inter paucos tamen Ctesiæ fidem asserere annisus est Ulricus Huberus in dissertatione de temporibus ante Cyrum, quæ exstat in Historia ejus Civili non procul ab initio.

ἸΝΔΙΚΩ͂Ν βιβλίον ἕν, *De rebus Indicis* liber unus, cujus excerpta leguntur in Photii Bibl. cod. 73. In hoc potissimum opere lectorum credulitate abusus est & fidem decoxit Ctesias, unde Aristoteli Lib. IIX. hist. animal. c.28. allegatis ejus Indicis visus fuit indignus cui crederetur: ὡς φησι Κτησίας οὐκ ὢν ἀξιόπιστος. Et Antigonus Carystius in historiis admirandis negat se ex Ctesia quicquam prolaturum, διὰ τὸ πολλὰ ψεύδεσθαι αὐτόν. Vide & Aristotelem II. 2. de generat. animal. Lucianum de vera Historia lib. 1. T. 1. pag. 640. seq. & lib. 2. p. 683. Æneam Gazæum in Theophrasto p. 23. edit. Barthii. Ælianum Hist. animal. &c.

ΠΕΡΙ` ὈΡΩ͂Ν. *De montibus* libri, quorum primum laudat Scholiastes Apollonii ad Lib. II. agens de sacro monte, etsi ibi legitur Κτησίας ἐν πρώτῳ περιόδων, sed περὶ ὀρῶν legendum recte monuit Joh. Meursius in Cypro lib. 2. c. 29. & in Bibl. Græca. Librum secundum adducit Plutarchus de fluminibus & montibus ubi agit de monte Theutrante p. 1161. καθὼς ἱστορεῖ Κτησίας ὁ Κνίδιος ἐν β'. περὶ ὀρῶν. Et Schol. Apollonii ad Lib. II. agens de montibus Colchorum Amarantis & Joh. Stobæus serm. 98. περὶ νόσου.

ΠΕΡΙ'-

siam auctorem laudat, & vulnus ab illo curatum esse, ipso auctore refert, addit etiam Ctesiam utpote Regi præsentem tradidisse, quot tum temporis circa Regem ceciderint.

i) Diodorus Sic. Justinus &c. Hinc Is. Vossius Lib. de LXX. interpretibus p. 334. *Ctesiæ auctoritati in Persicis plurimum tribuunt veteres, cum tamen in cæteris fuerit mendacissimus.* Persicarum rerum bonum auctorem inprimis Ctesiam vocat Barnabas Brissonius Lib. I. de regno Persar. Epitomen Persicorum (nobilissimi ex Ctesiæ scriptis) concinnasse videtur *Pamphila* fœmina Epidauria, Suidas enim inter ejus scripta memorat Ἐπιτομὴν τῶν Κτησίου ἐν βιβλίοις γ'.

ΠΕΡΊΠΛΟΙ, quorum primum memorat Stephanus Byz. in Σίγυνος, Periplum Asiæ Harpocration in σκιάποδες & Svidas eadem voce. Ctesiam τρίτῃ περιηγήσεως laudat idem Stephanus in κοσύτη.

ΠΕΡῚ ΤΩ͂Ν ΚΑΤᾺ ΤῊΝ ἈΣΙ'ΑΝ ΦΌΡΩΝ. *De tributis Asiæ* opus laudatum Athenæo Lib. X. p. 442. Librum tertium illius operis memorat idem Athenæus Lib. II. p. 67.

ΠΕΡῚ ΠΟΤΑΜΩ͂Ν. *De fluviis* libri, quorum secundus allegatur à Plutarcho de fluminibus p. 1160. ubi de Alpheo. Sane Ctesiam simpliciter laudat Plutarchus, non Ctesiam Ephesium cui libros de fluminibus nescio qua de causa tribuit Maussacus in notis p. 81. notatus à Vossio de Hist. Gr. pag. 349. Quamvis Ctesiam Ephesium ἐν πρώτῳ Περσηΐδος libro primo Perseidis sive de Perseo illo qui Medusam interfecit, allegat idem Plutarchus pag. 1161. Citatur Ctesias, etiam ab Eratosthene in Catasterismis c. 38.

CAPUT XXVI.

De decem ORATORUM veterum Atticorum scriptis editis ac deperditis, & de aliis nonnullis antiquioribus Oratoribus Græcis, quorum scripta vel omnia vel pleraque interciderunt.

Scripta deperdita de Rhetoribus priscis Græcis. Decem Rhetores antiqui celebriores. 1. *De Antiphonte, & illius orationibus editis ac deperditis, earumque quæ exstant editionibus: Tum obiter de Mnestheo, Pericle & aliis antiquissimis Oratoribus Atticis.* 2. *De Andocide.* 3. *De Lysia, ubi simul de Cephalo ejus patre itidem Oratore.* 4. *De Isocrate, & æquali ejus Alcidamante, tum de præceptore utriusque Gorgia.* 5. *De Isæo.* 6. *Lycurgo.* 7. *Demosthene.* 8. *Æschine.* 9. *Hyperide.* 10. *ac Dinarcho, singulorumque horum orationibus editis ac deperditis.* 11.

I.

Laudam hunc librum ſecundum recenſione Oratorum Græcorum, quod facturus, doleo perditis pridem πίναξι Περγαμίωοῖς *Cratetis* & *Ariſtarchi* Grammaticorum, ac *Callimachi* πίναξι ῥητορικοῖς Dionyſio Halicarnaſſ. laudatis, tum Heronis Athenienſis libro περὶ ἀρχαίων ῥητόρων καὶ τῶν λόγων οἷς ἐνίκησαν πρὸς ἀλλήλους ἀγωνιζόμενοι, de quo Svidas: interruptos fatisque interceptos etiam conatus Viri præſtantiſſimi *Guilelmi Canteri* * qui libro VIII. novar. lect. c. 4. promiſit ſe decem oratorum omnes Orationes, quarum pars magna periit, enumeraturum, & ſimul ſcriptorum quæ interciderunt aliquot fragmenta collecturum. Decem Oratores (ἡ Ἀττικὴ δεκὰς Luciano in Scytha T. 1. p. 598.) ſecundum tempora quibus claruerunt hoc ordine collocandi videntur: *Antiphon*, *Andocides*, *Lyſias*, *Iſocrates*, *Iſæus*, *Lycurgus*, *Demoſthenes*, *Æſchines*, *Hyperides* & *Dinarchus*. Memorat etiam Suidas in Ἀντίπατρος decem Oratores Antipatro Macedoni traditos ab Athenienſibus Olymp. CXIV. 2. atq; inter hos ex prioribus tres, *Demoſthenem*, *Hyperidem*, *Lycurgum*, quibus addit, *Polyeuctum*, *Ephialten*, *Thraſybulum*, *Charetem*, *Charidemum*, *Diotimum* & *Patroclem*. Nomen undecimum Caſſandri, quod ibidem alieno loco occurrit, filium Antipatri denotat, neq; quicquam cum Oratoribus commune habet. Video & præter has τῶν δέκα ῥητόρων τὰς Μακεδόσιν ἀνθωπλισμένας γλώσσας ut vocat Lucianus in amoribus T. 1. p. 895. alios decem juniores Rhetores Atticos memorari ab eodem Svida in Νικόστρατος, ex quibus fuere: *Nicoſtratus*, *Dio Chryſoſtomus*, *Polemo* Ælii Ariſtidæ Magiſter, *Ariſtides* ipſe, *alter Polemo* qui ſub Commodo vixit, *Herodes* Atticus, & *Æſchines* Strabonis æqualis. Sed de primis decem in præſenti dicere inſtitui, quorum antiquiſſimus:

II. ANTIPHON Sophili Rhetoris filius, Athenienſis, pago Rhamnuſius, (unde excellentiſſimi quique Rhetores dicti Rhamnuſii, teſte Svida in ῥαμνούσιος) æqualis præſtantiſſimorum Oratorum, Themiſtoclis, Ariſtidis, Periclis, Gorgia paulo junior ætate a). Primus Oratoriæ

* Idem Canterus in novis Lectionibus ſuis & in libro de ratione emendandi græcos Auctores; (quem à Grutero T. 3. Lampadis artium Lectionibus ejusdem non ſubjunctum miror) paſſim emendat atque explicat loca Oratorum Græcorum complura; quibus illuſtrandis faciunt etiam quæ ad Harpocrationis Lexicon annotarunt viri docti, Valeſius præcipue ac Mauſſacus. De Harpocratione ipſo & aliis Lexicis Rhetoricis dictum infra Lib. IV.

a) Plutarch. in vita decem Rhetor. γέγονε δὲ κατὰ τὰ Περσικὰ καὶ Γοργίαν, τὸν Σοφιστὴν ὀλίγῳ νεώτερος αὐτοῦ. Equidem apud Photium p. 792. ὀλίγῳ πρότερον Γοργίου

toriæ artis præcepta ſcripto tradidit, b) primus etiam dicitur Athenis ſcripſiſſe c) *δικανικοὺς λόγους* ſive orationes, quibus cives cauſas ſuas in judi-

γίου τοῦ Σοφιστοῦ γεγονώς. Sed Plutarcho aſſentior. Svidas quoque in Ἀντιφῶν: ἦρξε τοῦ δικανικοῦ χαρακτῆρος μετὰ Γοργίαν.

b) Quintilianus III. 1. *Antiphon quoque & Orationem primus omnium ſcripſit, & nihilominus artem ipſe compoſuit.* Photius: πρῶτον δὲ αὐτὸν καὶ ῥητορικὰς συντάξασθαί φασι τέχνας, ἀγχίνουν γεγονότα. Eadem habet Plutarchus, & Antiphontem ἐν τῇ τέχνῃ laudat Ammonius de vocum different. in σημεῖον, Apſines Rhetor, & Jonſio judice Galenus præf. ad Gloſſas Hippocratis his verbis: ὅτι δὲ καὶ αὐτὸς ἕκαστος τῶν παραλόγως ἐχόντων ἕξει οὐ ποιεῖν ὀνόματα καινά, δηλοῖ μὲν καὶ Ἀντιφῶν ἱκανῶς, ὅσγε ὅπως αὐτὰ ποιητέον ἐκδιδάσκει. Videtur etiam reſpicere Cicero in Bruto, c. 12 poſtquam de Protagoræ & Gorgiæ locis veluti communib⁹ Rhetoricis dixiſſet: *Hinc Antiphontem Rhamnuſium ſimilia quædam habuiſſe conſcripta* &c. Ante Antiphontem fuere & alii Oratores Athenis, ut *Meneſtheus* qui contra Theſeum dixit, vide Libanium T. 2. pag. 480. Sed ii nihil ſcripſiſſe cognoſcuntur. Primus qui orationes ſcriptas habuit, fuit *Pericles*, teſte Cicerone 2. de Oratore, & Suida Περικλ. Idem Cicero in Bruto c. 7. *ante Periclem, cujus ſcripta quædam feruntur & Thucydidem -- littera nulla eſt quæ quidem ornatum aliquem habeat, & Oratoris eſſe videatur.* Sed parum dignæ Periclis fama viſæ ſunt Quintiliano III. 1. Inſt. quæ illius ætate ferebantur. Nonnulla ex Periclis oratione quadam profert Plutarchus Lib. de ſui laude p. 540. 543. &c. quem de eloquentia ejus vide in vita Periclis p. 156. licet ibidem negat quicquam ſcriptum reliquiſſe præter decreta. ἔγγραφον μὲν οὐδὲν ἀπολέλοιπε πλὴν τῶν ψηφισμάτων. De Pericle præ cæteris videndus in Lexico Cl. Bælius. Cognomine *Olympium* dictum obſervat Grævius ad Lucian. T. 2. p. 867. Confer Plutarchum in Pericle p. 173. Pericli Cicero adjungit præterea *Alcibiadem*, & *Thucydidem* (non Olori F. ſed Periclis adverſarium Meleſii F. Alopecenſem de quo Plutarch. p. 158.) Alcibiadi (inter quatuor Alcibiades Meurſio VI. 12. Attic. Lect. obſervatos celeberrimo, cujus imaginem exhibet Gronovius T. 2. theſauri tab. LXVII.) *Theramenem*, licet nullum ejus ſcriptum vidiſſe ſe, alio loco teſtatus: denique *Critiam*, de cujus dictione qua in Orationibus uſus eſt videndus Dionyſius Halic. de aliis ejus ſcriptis Meurſius in Bibl. Attica, de vita ipſius & Atheiſmo ei objecto Bælius Vir Cl. in Lexico. Inter Rhetoras Pericli amicos *Ephialtes* quoque à Plutarcho celebratur pag. 154. 157. ſeqq. De Alcibiadis eloquentia vide eundem in Alcibiade p. 196. & in Nicia p. 528. quem Niciam ait primum indecoros geſtus in ſuggeſtum Atticum invexiſſe.

c) Præter Quintiliani Plutarchi Photiique teſtimonia ita Clemens Alex. 1. Strom. p. 308. ſeq. Φασὶ δὲ καὶ τοὺς κατὰ διατριβὴν λόγους καὶ τὰ ῥητορικὰ ἰδιώματα εὑρεῖν καὶ μισθοῦ συνηγορῆσαι πρῶτον δικανικὸν λόγον εἰς ἔκδοσιν γραψάμενον Ἀντιφῶντα φύλου Ῥαμνούσιον, ὡς φησὶ Διόδωρος. Ἀρχηγὸν τόπου πολιτικοῦ Antiphontem noſtrum vocat Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν. Plutarchus addit Themiſtoclis, Ariſtidis & Periclis nullas exſtitiſſe ſcriptas orationes judicialis argumenti, Alcibiadem vero, Critiamque, Lyſiam & Archinoum juvenes verſatos fuiſſe cum Antiphonte jam ſene. Ammianus Marcellin. XXX. 4. *Antiphon ille Rhamnuſius, quem ob defenſum negotium omnium primum antiquitas prodidit accepiſſe mercedem.*

judicio defenderent. Cum Antiphonte Tragico & aliis sui nominis d) confunditur apud veteres quosdam. Forte etiam alteri Antiphonti congruit, quod Plutarchus refert, Corinthi taberna ad hoc prope forum locata professum esse *artem solandi tristes* sive τέχνην ἀλυπίας, quanquam Sophili filium quoque Philostratus 1. de Sophistis inter alia tradit dictum esse Nestorem, quod mirifica vi persuadendi fretus auditoribus promitteret sermones νηπενθεῖς, ὡς οὐδὲν οὕτω δεινὸν ἐρούντων ἄχος ὃ μὴ ἐξέλοι τῆς γνώμης, *nullam nominari ab illis posse tantam vim doloris, quam non oratione levare atque ex animo ejicere valeret.* Creditus fuit auctor mutationis, quam Reipublicæ Atheniensi intulere Quadringenti, Olymp. XCII. 1. Anno proximo, dejectis illis quadringentis Antiphon proditionis accusatus capitisque damnatus e) fuit Olymp. XCII. 2. ante Christum CCCCXI. Ora-

d) Tredecim hujus nominis enarrantur à Jonsio Lib. IV. de scriptoribus Hist. Philosoph. p.322. Sed videtur quosdam diversos facere, qui non sunt invicem distinguendi. Fuerunt igitur:

1) Antiphon Pater Matris Platonis & Pater Pyrilampis. Plato Parmenide & Plutarch. de genio Socratis.

2) Platonis, Adimanti & Glauconis frater ὁμομήτριος, Pyrilampis F. Plato Parmenide, Plutarch. περὶ φιλαδελφίας.

3) Antiphon Atheniensis τερατοσκόπος & ὀνειροκρίτης idemque ἐποποιὸς & Sophista atque Orator dictus λογομάγειρος teste Svida. Ejus περὶ παλμῶν à Melampode allegatur. Περὶ Κρίσεως ὀνείρων memorat præter Svidam Seneca controvers. IX. Artemidor. II. 14. Tertull. c 46. de anima. Fulgentius Lib. I. c. 13. Mythol. Ὀνειροκρίτην vocat etiam Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν testatus ejus existimari orationes περὶ ἀληθείας, περὶ ὁμονοίας, τοὺς δημηγορικοὺς & πολιτικόν. Idem Antiphon Socratis adversarius apud Laërtium Lib. II. sect. 46. quem Sophistam vocat & sermones cum Socrate habitos refert Xenophon sub extremum Lib. I. ἀπομνημ. licet Photius & Plutarchus de Antiphonte Rhamnusio hoc acceperunt, & Hephæstion Grammaticus teste Athenæo librum scripserat περὶ τοῦ παρὰ Ξενοφῶντι Ἀντιφῶντος. Sane Antiphon Rhamnusius ut Rhetor ineptus perstringitur à Socrate apud Platonem in Menexemo, quo nomine Socratem reprehendit Athenæus. Respicitur etiam Antiphon τερατοσκόπος a Cicerone 2. divinat. Clemente 7. Strom. p. 712. Theodorito Θεραπευτ. Lib. VI p. 88.

4) Antiphon pauper de quo Aristophanes in Vespis.

5) Antiphon Tragicus à Dionysio Siciliæ Tyranno interfectus. Vide supra c. 19. in notitia Tragicor.

6) Antiphon Critobuli F. Galen. 2. de diebus Criticis c. 5 ex Hippocratis Epidem.

7) Antiphon Sophista cujus de quadratura circuli & de rerum γενέσει sententias memorat Aristoteles. Vide 1. Sophist. Elench. c. 10. & 1. Phys. c. 2. ibique Themist & Lib. II. Phys. c. 1. ibique Simplic. Eutocium ad Archimedem de circuli dimensione.

8) Antiphon à Demosthene orat. pro Ctesiphonte (Olymp. CXII. 3.) accusatus proditionis.

9) Antipho cujus Georgica laudat Athenæus XIV. 17.

e) Formulam condemnationis ex Cæcilio libro de Antiphonte integram descripsit Plutarchus in Antiphontis vita.

Orationes sub ejus nomine olim exstitere LX. è quibus Cæcilius Rhetor in libro de Antiphonte XXV. spurias esse affirmavit. Plutarch. in Vita & Photius Cod. 259. Hodie exstant Orationes XVI. quarum perinde ac deperditarum Meursio in Bibl. Attica magnam partem observatarum titulos Alphabeti ordine digessi, sed deperditarum genuinarum tituli nullo præfixo signo descripti sunt, & spuriis præfixus asteriscus. Numeri Romani indicant numerum ordinis in editionibus Orationum Antiphontis quæ exstant, quarumque tituli cruce sunt signati.

ὁ περὶ ἀγγελίας. In hac oratione seipsum egregie Atheniensibus sed incassum defensitavit Antiphon Olymp. XCII. 2. Laudant Thucydides Lib. VIII. Cicero Bruto, Quintilianus III. 1. & Plutarch. in vita.

περὶ ἀληθείας λόγοι β'. Harpocratio passim, Galenus in Hippocr. de officio Medici c. 3. & Svidas in δεήσεις, χρυπαίνειν, διάθεσις, &c. Hesych. in ἄβιος, Etymol. M. in χρυπῶσθαι. Origenes 4. contra Celsum p. 176. notat titulum operis adversus Christianos quod inscribebatur φιλαλήθης Celsum ab Antiphonte claro Oratore mutuatum esse, qui in suis περὶ ἀληθείας γεγραμμένοις providentiam sustulerat. Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν testatur λόγους περὶ ἀληθείας fuisse Antiphontis τερατοσκόπου. Clarissimus Reinesius felicem Maussaci ad Harpocrat. in εὐεστῶ improbans conjecturam pag. 128. Var. lect. suam opinor ipse jussisset spongiæ incumbere, si consideraffet loca Svidæ in ἀεστῶ & ἀειεστώ.

Κατ' Ἀλκιβιάδου, λοιδορίας. Athen. Lib. XII. Plutarch. in Alcibiade : ἐν τοῖς Ἀντιφῶντος λοιδορίαις γέγραπται ὅτι παῖς ὢν &c. Adde Jonsium pag. 325.

πρὸς τὴν Δημοσθένους γραφὴν Ἀπολογία. Harpocrat. Svid in κελέοντες.

πρὸς τὴν Δημοσθένους ἀντιγραφήν. Id. in ἀνδρῶν.

πρὸς Δημοσθένην τὸν στρατηγὸν παρανόμων. Vide infra παρανόμων.

περὶ τοῦ Δικαιογένους κλήρου, α', β'. Svid in πῶς. Sed ibi Lysiæ nomen excidisse videtur, ut doctissimo Kustero pulchre notatum.

Ἀπολογία δωροδοκίας. ibid. Lysiæ potius est, cujus nomen reponendum.

Ὑπὲρ τῆς εἰς τὸν ἐλεύθερον παῖδα. Harpocrat. in ἀξιοῖ.

Ἐπιτροπικὸς Τιμοκράτους. Harpocrat.

Ἐπιτροπικὸς Καλλιστράτου. Harpocrat.

πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ τῶν ἰδεῶν. Plutarch. in vita, Ælianus V. 21. de animal.

περὶ Ἡροδότου. Vide statim infra Orat. περὶ Ἡρώδου.

† περὶ

† περὶ τȣ̃ Ἡρώδȣ φόνȣ XIV. & XV. quæ incipit à verbis p. 124. edit. Hanov. Δεῖ δέ με καὶ ὑπὲρ τȣ̃ πατρὸς ἀπολογήσασθαι. Prior pars defendit Helum Mytilenæum, quod socius itineris Herodes, ab eo non fuerit interfectus. Posterior parentem, quod nec ille fuerit Herodis interfector. Allegatur ab Harpocrat. in φρȣ̃δος. Forte & apud Plutarchum legendum Ἡρώδȣ pro Ἡροδότȣ cum ait in Antiphontis vita: ἐπαινεῖται δ' αὐτȣ̃ μάλιστα ὁ περὶ Ἡροδότȣ καὶ πρὸς Ἐρασίστρατον περὶ τ̃ ἰδεῶν. Vossium sane falli non dubito qui p. 458. de Hist. Græcis existimat librum de Herodoto Historico ab Antiphonte scriptum fuisse.

Κατὰ Ἱπποκράτȣς στρατηγȣ̃ (non ἰατρȣ̃ ut in Plutarchi & Photii codicibus) Vide Jonsium p. 324.

Πρὸς τὴν Καλλίȣ ἔνδειξιν. Harpocrat. Svid. in μοιχοδοκῆσαι.

Ἐπιτροπικὸς Καλλιστράτȣ. Vide supra ἐπιτροπικός.

Κατὰ Λαισποδίȣ. Harpocrat. Svid.

* Κατὰ Λεωχάρȣς, Antiphontis oratio laudatur à Gvil. Budæo in commentariis Græcæ linguæ edit. Paris. A. 1548. p. 570. & pag. 943. Oratio Antiphontis κατὰ Λεωκράτȣς. Sed priore loco Λεωκράτȣς legendum pro Λεωχάρȣς, & utrobique *Lycurgus* pro Antiphonte. Vicissim apud Vossium de Rhetoricæ natura cap. XI. *Andocides iste decem Oratorum qui vulgo numerantur antiquissimus est*, legendum *Antiphon.* Similiter in Kœnigii Bibl. de *Andocide* legitur facundiam ejus prædicari à Thucydide Lib. VIII. quod verum est de *Antiphonte.*

* περὶ τȣ̃ Ληναίων φόρȣ. Harpocrat. in ἀμφίπολις.

περὶ τȣ̃ Λινδίων φόρȣ. Harpocrat. pluribus in locis.

περὶ μεταστάσεως. Harpocr. Svid. in στασιώτης.

Ἀπολογία τȣ̃ Μύρȣ. Svid. in ἄτα.

πρὸς Νικοκλέα περὶ ὅρων. Harpocrat. Svid in στεφάνη.

περὶ Ὁμονοίας. Svidas in σκιάποδες, & alibi: Harpocrat. Philostratus in vita Antiphontis p. 503. qui σοφιστικώτερον fuisse testatur. Etymol. M. in θεαιδέστατος & Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν, qui testatur esse Antiphontis τερατοσκόπȣ. Etiam apud Svidam in ἀναθέσθαι pro περὶ προνοίας, Clarissimo Kustero auctore legendum, περὶ ὁμονοίας.

Ὀλιγαρχικός. Priscian. Lib. XVIII.

Ἡ προξενόμων κατηγορία. Svid. in δεῦρο. Plutarch. καὶ ἐπαινεῖται ὁ πρὸς Δημοσθένην τὸν στρατηγὸν προξενόμων.

πολιτικός. Dionys. Halic. περὶ συνθέσεως ὀνομάτων. Svid. in ἡμιολιασμός. Idem & Etymol. M. in εὐσύμβολος. Harpocrat. Athen. Lib. X. Priscia-

Priscianus Lib. XVIII. Hermogenes περὶ ἰδεῶν Lib. II. qui testatur esse Antiophontis περαποσκόπης.

περὶ πρόνοίας. Vide supra ὁμονοίας.

προοίμια. Svid. in αἴσθεσθαι, ἅμα, μοχθηρός.

* Κατὰ πρυτάνεως. Harpocrat. & ex eo Varinus in ῥητορικὴ γραφὴ testatur esse spuriam.

Σαμοθρακικὸς, sive περὶ τοῦ Σαμοθρακῶν φόρου. Svid. in ἀπόταξις & Σαμοθρᾴκη, Harpocrat.

περὶ ταῶν. Athen. Lib. IX. Harpocrat. Eustath. in Iliad. β. p. 261. adde Meursium IV. 5. Atticar. Lect. Jonsium p. 327. Spencerum ad Origenem p. 52.

Ἐπιτροπικὸς Τιμοκράτους. Vide supra in Ἐπιτροπικός.

† Κατηγορία φαρμακείας κατὰ τῆς μητρυιᾶς. Veneficii accusatio adversus novercam. Exstat. I.

Κατὰ Φιλίνου. Harpocrat.

* πρὸς Φίλιππον ἀπολογία. Harpocrat. in δημοποιούμενος spuriam esse testatur. Blancardus existimavit Antiphontis Φιλιππικὸν laudari ab eodem Harpocratione in εἰσφρήσειν. Sed neutiquam necesse est illius verba ita intelligi.

† Κατηγορία φόνου ἀπαράσημος. II. ἐκκατηγορίας ὁ ὕστερος λόγος IV. Accusatio duplex super cæde de cujus auctore non liquebat.

† Ἀπολογία εἰς τὸ αὐτὸ πρᾶγμα. III. ἐξαπολογίας ὁ ὕστερος λόγος. V. Super eadem cæde.

† Κατηγορία φόνου ἀκουσίου VI. & VIII. Accusatio duplex cædis ab invito perpetratæ.

† Ἀπολογία φόνου ἀκουσίου VII. & IX. Duplex Apologia ejusdem cædis.

† Κατηγορία φόνου περὶ τοῦ λέγοντος ἀμύνασθαι X. & XII. Accusatio duplex homicidæ qui se defensurus alterum interemit.

† Ἀπολογία φόνου ὃ ὡς ἀμυνόμενος ἀπέκτεινεν XI. & XIII. Duplex Apologia ejusdem homicidæ. Hactenus memoratæ orationes XII. sunt λόγοι illi celebres φονικοὶ quos Antiphonti nostro tribuit Hermogenes 2. περὶ ἰδεῶν. Atque apud Ammonium in ἐνθύμημα legendum Ἀντιφῶν ἐν τοῖς φονικοῖς. Male enim editur φοινικοῖς, unde φοινικικὰ habet Jonsius p. 325. non minus vitiose.

† περὶ τοῦ χορευτοῦ XVI. Defensio choragi, quod non sit auctor mortis quam obierat unus ex pueris saltatoribus, cum vocis elegantioris causa pharmacum bibisset. Meminit & Harpocration in διδάσκαλος & διπολία.

Plures Antiphontis sententiæ occurrunt in Eclogis Johannis Stobæi. Dictum ejus quod nihil tempore est pretiosius, *πολυτελέστατον ἀνάλωμα χρόνος*, laudat Plutarchus in Antonio pag. 928. Aliud: *γηρωτροφία προσέοικε παιδοτροφία*, Clemens Alex. 6. Strom. p. 626.

Testatur præterea Plutarchus Antiphonti Rhamnusio etiam tributum à nonnullis fuisse *Glauci Rhegini* librum de Poëtis. Quod vero auctor Pandectarum Brandenburgic. scribit Antiphontem Comicum vocari à Philostrato, error est, supra in notitia Comicorum à me animadversus. Diogeni Laërtio VIII. 3. allegatur Antiphon nescio quis *ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν ἀρετῇ πρωτευσάντων*, sive ut Porphyrius in vita Pythagoræ (cujus locum profert etiam Cyrillus X. contra Julian.) *ἐν τῷ περὶ τοῦ βίου τῶν ἐπ' ἀρετῇ πρωτευσάντων. Ἀντιφῶν ἐν προοιμίοις*. Svid. in *αἰσθέσθαι*. Cicero in Bruto.

Non assentior doctissimo Jonsio existimanti orationum XVI. quæ supersunt nihil esse Antiphontis præter nomen. *Scholasticæ sunt*, inquit, *atque fictæ declamationes, & Antiphontis nil præter nomen habent.* Sed Philostratus quoque post memoratos ejus *λόγους δικανικούς, ἐν οἷς δεινότης καὶ πᾶν ἐκ τῆς τέχνης ἔγκειται μᾶλλον ἢ σύγκειται*, addit etiam eundem scripsisse *λόγους σοφιστικούς*. Et jam supra notavi orationum XII. *περὶ φόνου* diserte meminisse & Antiphonti Rhamnusio eas tribuere Hermogenem. Denique Cicero testatur Antiphontem habuisse conscripta, quibus veluti locis communibus uteretur, Rhetorica ejusmodi exercitamenta. De dictione & eloquentia Antiphontis ut & aliorum de quibus deinceps acturus sum Oratorum judicia sive elogia veterum, Ciceronis, Dionysii Halicarnassei, Quintiliani, Hermogenis, Plutarchi, Philostrati, Photii: tum recentium Vossii, Caussini &c. apud ipsos potius quam à me descripta legi malim. Περὶ τῶν Ἀντιφῶντος σχημάτων scripserat *Cajus Harpocratio*, teste Suida.

Antiphontis XVI. quas dixi orationes, primus Græce in lucem extulit, cui tot præclaros scriptores debemus, *Aldus Manutius*, cum orationibus Æschinis, Lysiæ, Andocidis, Isæi, Dinarchi, Lycurgi, Gorgiæ, Lesbonactis. Romæ 1513. fol. Aldum secutus *Henricus Stephanus* est a quo Græci oratores emendatius & nitidis typis excusi A. 1575. fol. Græce & latine cum versione *Alphonsi Miniati* Bononiensis (qui suasu *Andreæ Schotti* laborem hunc in se susceptum anno 1618. ætatis 73. Antverpiæ absolvit) Orationes Antiphontis, Andocidis & Isæi lucem adspexerunt Hanoviæ 1619. 8. Quanquam vero laudandus est optimi Miniati conatus, non diffitebuntur tamen eruditi versionem ejus ita esse compara-

paratam, ut pluribus in locis meliorem merito desideres. Nemo felicius hoc studium decurrere poterat Clarissimo & Rev. Viro *Laurentio Normanno*, Episcopo designato Gothoburgensi, qui observationes & *Indices Atticos* in tres hosce & cæteros Græciæ oratores jam pridem moliebatur: sed is antequam Episcopatum capesseret 12. Cal. Junii A. 1703. Upsaliæ præmatura morte exstinctus atque elegantibus literis pariter & Ecclesiæ suæ fuit ereptus.

III. ANDOCIDES * Leogoræ F. gente nobili, Atheniensis, natus prætore Theogonida Olymp. LXXVIII. 1. (ante Christum CCCCLXVIII.) Antiphonti pluribus annis supervixit, superstes adhuc Olymp. XCV. post liberatam auctore Thrasybulo Rempublicam, in qua ipse varia fortuna ac fide rem gessit, tandem in exsilio (quantum è Plutarcho in ejus vita licet conjicere) defunctus.

Orationes ejus exstant hæ quatuor, Photio etiam lectæ Cod. 261.

I. περὶ μυστηρίων, quod mysteria non prodiderit. Meminit Plutarchus in vita. Andocidem eo nomine accusat Lysias Orat. V.

II. περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου sive περὶ τῆς ἀδείας ut Harpocratio vocat in ὀῤῥωδεῖν, in hac enim oratione Andocides demonstrat reditus sui ἄδειαν sive impunitatem. Vide Guil. Canterum VIII. 4. Novar. Lect. Fallitur Meursius qui in Bibl Attica orationem περὶ τῆς ἀδείας deperditis annumerat. Apud Plutarchum p. 835. male excusum καθόλου pro καθόδου δεομένου.

III. περὶ τῆς πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνης. De pace cum Lacedæmoniis ineunda. Plutarchus simpliciter περὶ εἰρήνης vocat. Hanc latine vertit *Guilelmus Canterus*. Basil. 1566. fol. ad calcem Aristidis.

IV. Κατὰ Ἀλκιβιάδου. Contra Alcibiadem Cliniæ F. quod ipse perditus pessime, Andocidem calumniatus fuisset, & in exsilium conjiciendum suasisset.

Alias præterea Andocidis orationes habuit Plutarchus. Σώζεται, inquit, αὐτοῦ καὶ ὁ περὶ τῆς ἐνδείξεως λόγος (confer Harpocration. in ζητητής) καὶ ἀπολογία πρὸς Φαίακα. In Themistoclis vita sub extremum idem Plutarchus memorat orationem Andocidis πρὸς τοὺς ἑταίρους qua Optimatum factionem in populum incendit, inter alia mentitus Themistoclis reliquias ab Atheniensibus effossas ac dissipatas.

* In veteri statua sed capite trunca apud Fulvium Ursinum p. 73. Elog. Ἀνδοκίδης Λεωγόρου Ἀθηναῖος. Navarchus fuit Andocides hic in bello inter Corinthios & Corcyræos, teste Thucydide Lib. I p. 35. De hoc etiam Andocide Harpocrat. Hesych. in Ἀνδοκίδου Ἑρμῆς. Svidas in Ἀνδοκίδης & Φαιακνοί. Tzetz. Chil. VI. hist. 49. Plutarchus in Alcibiade p. 201. seq. ubi ex Hellanico refert genus ipsius ad Ulyssem,

Editiones orationum quatuor superstitum retuli paulo ante in Antiphonte, ubi & de latina *Alphonsi Miniati* versione.

IV. LYSIAS Cephali F. Atheniensis susceptus est in lucem Olymp. LXXX. 2. a) ante Christum CCCCLIX. Annos natus quindecim ad Sybaritas sive Thurios novam Atheniensium coloniam profectus, atque à Tisia & Nicia Syracusanis b) eruditus fuit. Interjecto tempore, cum sorte ductus Remp. ibidem per aliquot tempus gessisset, rebus Atheniensium in Sicilia afflictis reversus est Athenas Olymp. XCII. 1. Inde pulsus in exsilium à triginta tyrannis, concessit Megaram, post reditum à Thrasybulo ad præturam frustra commendatus, reliquam vitam privatus exegit. Socrati Philosopho & aliis viris claris familiaris, artem dicendi professus, causas non ipse dixit in judiciis c) sed in aliorum usum orationes conscripsit, eisque dicendas suppeditavit, cujus rei exemplum habes etiam apud Plutarchum Lib. de garrulitate p 504. Attigit annum ætatis LXXIII. d) vel ut alii LXXVI. aliis sub Archonte Nicone vel Nausinico e) obiisse, atque adeo octogesimum superasse affirmantibus. Quod si verum est, jam centesimam Olympiadem assecutus est vivendo, ac Demosthenem puerum videre potuit, qui natus est Olymp. XCVIII. 4. *Hegesiam* ineptum Lysiæ imitatorem perstringit Cicero in Oratore c. 67. & 69. Idem in Bruto c. 16. cum Lysia conferens

Cato-

a) In Plutarchi Codicibus legitur LXXXII. sed hoc parum convenit cum elencho Archontum & cum iis quæ deinde apud Plutarchum sequuntur; tum quod in vita Isocrates ait Lysiam illo XXII. annis ætate fuisse majorem. Fuit & alius Lysias antiquior qui prætoris munere functus Athenis Olymp. XX. 3. Lysias item Tarsensis Epicureus, de quo Athenæus V. p. 215. Lysias Pharmacopola Diogenis Cynici æqualis Laërt. VI. 42. Lysias denique quem colloquentem inducit Plutarchus libro de Musica. De *Cephalo* Lysiæ nostri patri itidem Oratore, vide Tzetzæ Chil. VI. hist. 34. & Suidam. *Encomium Laidis* à Cephalo scriptum memorat Athenæus Lib. XIII. Lysiæ effigies duplex apud Fulvium Ursinum p. 75. elog. & in Jac. Gronovii thesauro Antiq. Græcar T. 2. tabula 69.

b) Etiam Lysiam Syracusanum Rhetorem vocat Timæus apud Cic. in Bruto c. 16. & Suidas in Λυσίας, parens enim ipsius Syracusanus gente fuit, sed habitatione Atheniensis. Justinus V. 9. *Lysias Syracusanus Orator, exsul tunc, quingentos milites stipendio sub instructos in auxilium patriæ communis eloquentiæ misit.*

c) Cicero in Bruto: c. 9. *Fuit Lysias in causis forensibus non versatus, sed egregie subtilis scriptor atque elegans* &c. Idem c. 12. *Nam Lysiam primo profiteri solitum esse artem dicendi, deinde quod Theodorus esset in arte subtilior, in orationibus jejunior, orationes eum scribere aliis cœpisse, artem removisse.*

d) In Plutarchi codicibus male LXXXIII.

e) Dionysius Halicarnass. de Lysia p. 85.

Catonem. Acuti sunt, inquit, *elegantes, faceti, breves: sed ille Græcus ab omni laude felicior.*

Lysiæ * nomine orationes olim ferebantur CCCCXXV. ut testantur Plutarchus & Photius cod. 262. Plurimas ejus esse Orationes, præ se tulit etiam Cicero in Bruto c. 16. ex quibus genuinæ CCXXX, ex sententia Dionysii Halicarnassei libro de Lysia, de Cæcilii apud Plutarchum, vel ut apud Photium est, CCXXXIII. Nam apud Svidam quidem, quod ultra trecentas genuinæ exstitisse leguntur, corrigendum numerum monuit Meursius Lib. III. Attic. Lect. c. 8. Ex ejusdem Bibliotheca Attica juvat hoc loco titulos orationum Lysiæ, quotquot apud veteres memorantur, sed literarum ordine a me digestos & observationibus quibusdam auctos subjungere. Crucis signo notatæ quatuor & & triginta adhuc exstant, & numerum ordinis orationum in editionibus observati adscriptum habent.

Περὶ Ἀγησάνδρου. Priscian. Lib. XVIII. vide infra περὶ Ἡγησάνδρου.

† Κατὰ Ἀγοράτου. XII. Vide infra inter supposititias κατ' Ἀριστογόρου.

πρὸς Αἰσχίνην τὸν Σωκρατικὸν, Χρέους, ἢ περὶ συκοφαντίας, Athen. Harpocrat. Laërtius II. 63.

† πρὸς Ἀλκιβιάδην, λειποταξίου XIII. Svid. αἰθέσθαι. Hanc orationem latine versam a Claudio *Grolarto*, edidit H. Stephanus ad calcem Oratorum Græcor. Paris. 1575. fol.

† πρὸς Ἀλκιβιάδην, ἀστρατείας. XIV. Suid. in αἰασθέσθαι.

πρὸς Ἀλκίβιον. Svid. in παλαιόν. Forte Ἀλκιβιάδην. Lysiæ adversus Alcibiadem oratio allegatur etiam ab Athenæo XIII. p. 574.

† Κατὰ Ἀνδοκίδου, ἱεροσυλίας sive ἀσεβείας. V. Contra Andocidem Rhetorem. Exordium hujus orationis intercidit. Verba quædam ex Harpocrat. & Svida in ὄρθριον supplet Guil. Canterus Lib. VIII. c. 4. Nov. Lect. Exstat etiam Andocidæ apologia, ut ante monui.

Κατ' Ἀνδροτίωνος. Harpocrat. in στεράγγιος.

περὶ τοῦ Ἀντιδόσεως. Harpocrat. in ἐννεάκρουνον.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀντιφῶντος θυγατρός. Plutarch. in vita Antiphontis.

Κατ' Ἀπολλοδώρου. Harpocrat. in πρόπεμπτα.

πρὸς Ἀρέσανδρον, Harpocrat. in ἐκλογεῖς.

† Ὑπὲρ τῶν Ἀριστοφάνους χρημάτων πρὸς τὸ δημόσιον. XVIII.

* Veterum judicio Lysiæ tribuitur subtilitas τὸ λεπτὸν καὶ ψιλόν. Plutarch. de auditione p. 42. Cic. in Oratore c. 9. ut Demostheni vis, suavitas Isocrati, acumen & argutiæ Hyperidi, Æschini lenitas & splendor verborum. Hinc Catonis Majoris dictioni Lysianam collatam à nonnullis fuisse miratur idem Plutarchus in Catone p. 340.

πρὸς Ἁρμόδιον, Plutarch. in vita Lysiæ.
περὶ τοῦ Ἀσπονδοποιοῦ. Pollux VII. 2.
Κατ' Αὐτάνδρου καὶ Πυθέου, ξενίας. Harpocrat. in ἀρχιδάμιος πόλεμος. Apostol. IV. 30. proverb.
Κατ' Αὐτοκράτους Pollux VII. 12. Phrynichus p. 64. ubi interpres: *in eam Aristocratem.*
Ὑπὲρ Ἀχιλλείδου φόνου. Pollux IX. 5. & 8. Apsines Rhetor.
περὶ τοῦ Βατράχου, φόνου. Vide Meurs. de populis Atticæ in Φηγοῦς.
πρὸς Γλαύκωνα. Harpocrat. in Ἡλιαία. Svid. in πρέκεσθαι.
Ὑπὲρ Δεξίου, ἀποστασίου. Harpocrat. in στρομβιχίδης.
† περὶ Δημεύσεως τοῦ Νικίου ἀδελφοῦ. ἐπίλογος. XVII.
Δημηγορίαι, titulus generalis plurium orationum Lysiæ apud Dionysium Halicarnass. & Photium. Orationes deliberativæ, ut contra judiciales λόγοι δικανικοὶ, quales non pauciores ducentis composuisse Lysiam, testatur idem Dionysius p. 87.
Ὑπὲρ τῶν δημιοπράτων πρὸς Εὐθείαν. Pollux X. 24.
† περὶ δημοσίων ἀδικημάτων. XVI. Apologia extremo mutila pro eo cujus bona injuste fisco addita fuerant.
† Ἀπολογία δήμου καταλύσεως. XXIV.
περὶ τοῦ διδομένου τοῖς ἀδυνάτοις ὀβολοῦ. Vide infra πρὸς τὴν εἰσαγγελίαν.
περὶ τοῦ Δικαιογένους κλήρου ά, β'. Suid. in πέως.
† Κατὰ Διογείτονος. XXX. Laudat Photius sub titulo ὁ πρὸς Διογείτονα, ἐπιτροπῆς. Meminit & Plutarchus, & quæ ejus habemus nobis servavit Dionysius Halicarnassæus. Vide etiam Petrum Victorium XXIV. 5. Var. Lect.
περὶ τοῦ Διογένους κλήρου. Priscianus Lib. XVIII. Harpocrat.
Κατὰ Διοδότου. Harpocrat. in ἄυλια.
πρὸς Διοκλέα ὑπὲρ τοῦ κατὰ τῶν ῥητόρων νόμου. Theon. Progymnasm. Harpocratio in δώρων γραφή.
† Κατὰ Διονυσίου Τυράννου, exordium exstat apud Dionys. Halic. & inter editas Lysiæ orationes num. XXXII. Meminit & Plutarchus.
Κατὰ Διοφάντου περὶ χωρίου. Pollux VII. 3.
πρὸς Δίωνα. Harpocrat. in Φασκώλιον.
† Apologia δωροδοκίας, XX. Svid. in πέως.
Ἐγκώμια. Plutarch. & Svid. in Λυσίας. Photius.
† πρὸς τὴν εἰσαγγελίαν περὶ τοῦ μὴ δίδοσθαι τῷ ἀδυνάτῳ ἀργύριον. XXIII. Apologia Lysiæ pro se ipso quod cum egenus non esset pecuniam à Rep. acce-

accepisset. Apud Svidam in ἀνάπηρον titulus hujus Orationis est περὶ τοῦ διδομένου τοῖς ἀδυνάτοις ὀβολοῦ.
περὶ τῆς εἰσφορᾶς. Harpocrat. in ἐπιγραφεῖς.
περὶ τῆς Ἐπιγένους διαθήκης. Svid. in ἀνδράγυρος.
† Κατὰ Ἐπικράτους καὶ τῶν συμπρεσβευτῶν ἐπίλογος. XXVI.
Ἐπιτάφιοι. Plutarch. Svid. Theo Progymnasm. p. 15. Dionys. Halicarnass. in τέχνῃ p. 39. Photius.
† Ἐπιτάφιος τοῖς Κορινθίων βοηθοῖς. XXXI. Latine vertit Anonymus Basil. 1522. 4.
πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῶν Βοώνου παίδων. Harpocrat. in ἐπιτροπή.
† Ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθένους φόνου ἀπολογία. I. Hanc orationem post Anonymum quendam Basil. 1522. 4. latine vertit *H. Stephanus* & cum Græcis oratoribus edidit Paris. 1575. fol. Prælectionibus illustravit *Andreas Dunæus* Professor Græcæ linguæ in Academia Cantabrig. 1593. 8. Gallice vertit Jacobus Contesius de Vintemille. Lugd. 1576. 8.
† Κατὰ Ἐρατοσθένους. XI. Hanc orationem transtulit *Gvil. Ganterus* Basil. 1566. & *Claudius Grolartus*, cujus versio edita ab H. Stephano 1575.
† Κατὰ Ἐργοκλέους, ἐπίλογος. XXVII.
Ἐρωτικός. Plato in Phædro, Max. Tyrius diss. 8. Harpocrat. in ἀπαγορεύειν. Plures Lysiæ λόγους ἐρωτικοὺς memorat Plutarchus in vita, Photius cod. 262. & Svidas in Λυσίας.
περὶ τῆς Εὐάνδρου δοκιμασίας. XXV. Exordio & majori parte mutila.
περὶ τῶν ἰδίων εὐεργετιῶν. Harpocrat. in Κεῖοι & μεταπύργιον.
Κατ' Εὐθυδίκου. Harpocrat. & Svid. in ἀμφιδέας.
περὶ Εὐθυκλέους χωρίου. Harpocrat. in αὐτομαχεῖν.
πρὸς Εὐπείθην. Harpocrat. in δερμιστής.
Κατ' Εὐφήμου. Harpocrat.
περὶ Ἡγησάνδρου κλήρου. Harpocrat. in κακώσεως, male ap. Priscianum Lib. XVIII. περὶ Ἀγησάνδρου.
περὶ Ἡμικληρίου τῶν Μακαρτάτου χρημάτων. Harpocrat. in σιπύα.
† Κατὰ Θεομνήστου α΄. IX.
β΄. X.
πρὸς Θεοπείθη, Harpocrat. in ἐπιδιατίθεσθαι.
Κατὰ Θεοπόμπου αἰκίας. Athenæus Lib. II.
Κατὰ Θεοπόμπου, κλήρου. Harpocrat. in ὀργεῶνες.
Κατὰ Θεοσδοτίδου. Pollux VIII. 6.
πρὸς Ἱπποθέρσην. Harpocrat.

πρὸς

πρὸς Ἱπποκράτην. Pollux VIII. 6.

πρὸς Ἰσοκράτην περὶ αἰκίας. Etymol. M. & Svid. in ὕβρις.

περὶ τῆς Ἰφικράτους δωρεᾶς. Ulpian. in orat. Demosthenis contra Midiam. Svid. in παῦλος Γερμῖνος.

Ὑπὲρ Καλλιαίσχρου. Pollux X. 24.

πρὸς Καλλικλέα. Harpocrat. & Svid. in ἀπόμισθοι.

† Ὑπὲρ Καλλίου. Exſtat exordium. IV. quod in Græcis edit. perperam proximæ orationi contra Andocidem annectitur, ut notatum Gvil. Cantero. VIII. 4. Nov. Lect.

πρὸς Καλλιππίδην, Harpocrat. in λάρκος.

πρὸς Κινησίαν α΄, β΄. Harpocrat. in Κινησίας.

πρὸς Κλεόστρατον. Priſcianus Lib. XVIII.

πρὸς Κλεινίαν. Svid. in ἀπὸ μάλης. Harpocrat. in χίλιοι διακόσιοι.

πρὸς Κλέωνα. Pollux X. 44.

πρὸς Κριτόδημον. Harpocrat. in ἐπίπεμπτον.

Ὑπὲρ Κτησιάρχου. Harpocrat. in ἐπεσκήψατο.

Κατὰ Κτησιφῶντος. Svid. in ἀπείπατο, & συγκομιδή.

πρὸς Λακράτην. Harpocrat. in ὀβολοστατεῖ.

πρὸς Λεπτίνην. Harpocrat. in ἀρδηττός.

† Ὑπὲρ Μαντιθέου. XV. Titulus integer: ἐν βουλῇ Μαντιθέῳ δοκιμαζομένῳ ἀπολογία. Sic oratio XXX. & XXV. eſt contra Philonem & Evandrum, δοκιμασίας. De δοκιμασία Attica ſive examine vitæ quod Magiſtratuum candidati Athenis ſubire debebant, vide Joh. Henrici Bœcleri diſſertationem editam Argentorati A. 1656.

Κατὰ Μαντίου. Harpocrat. in νότιον.

πρὸς Μέδοντα. Athen. Lib. XIII. Harpocrat.

Κατὰ Μικίνου, φόνου. Vide Meurſ. Lib. III. Attic. Lect. c. 21.

πρὸς Μνησίμαχον. Harpocrat. in καρκῖνος.

Ὁ κατὰ Μνησιπτολέμου. Phot. cod. 262.

Κατὰ Μέσχου. Harpocrat. in Δήμαρχος.

πρὸς Ναυσίαν περὶ τοῦ τύπου. Svid. in λιθουργική, Pollux, VII. 27.

Κατὰ Νικίου. Svid. in πτῶμα. Laërtius Lib. I. ſect. 55. Meurſius III. 8. Attic. Lect.

πρὸς Νικόδημον καὶ Κριτόβουλον. Harpocrat. in ξυστίς.

† Κατὰ Νικομάχου γραμματέως εὐθυνῶν κατηγορία. XXIX. Accuſatio de non reddita Magiſtratus ſui ratione.

πρὸς Ξενοκράτην. Etymol. M. in συγκομιδή. At Svid. in eadem voce, πρὸς Ξενοφῶντα.

ὁλομ-

ὀλυμπιακός. Plutarch. in vita. Harpocratio in ἰόνιος. Theo grogymnasm.
περὶ τῆς Ὀνομακλέους θυγατρός. Harpocrat. in πεντακοσιομέδιμοι & ὑβάδαι.
Apud Clementem Strom. 6. pro Λυσίας ἐν Ὀρφικοῖς legendum Ὀρφανικοῖς. ut in Orpheo dixi. Ὀρφανικοὶ λόγοι sunt de pupillis, ut ἐπιτροπικοὶ de tutela, βίαιοι, de vi, φονικοὶ, de cæde, κληρικοὶ, de hæreditate.

† Κατὰ Παγκλέωνος. XXII. quod non sit Atticus è Demo Plotheensi. Male in titulo & per totam Orat. πλατειεὺς pro πλωθειεύς. Vide Meursium de populis Atticæ & III. 29. Lect. Attic. & Sam. Petitum p. 133. ad Leges Atticas: sed & lib. II. cap. 9. Miscell. ubi vulgatam lectionem tuetur.

πανηγυρικοὶ λόγοι. Dionys. Halicarnass.

† πανηγυρικὸς κατὰ Διονυσίου. XXXII.

Κατὰ Πανταλέοντος. Pollux IV. 3.

πρὸς Πολέμωνα. Svid. in ἐπὶ καλάμη ἀροῦν.

† περὶ τοῦ μὴ καταλῦσαι τὴν πάτριον πολιτείαν Ἀθήνησι. XXXIV. pars ejus exstat servata à Dionysio Halic. in extremo libri de Lysia.

† Ὑπὲρ Πολυστράτου. XIX. Meminit Svid. in πολύστρατος.

Κατὰ Ποσιδίππου. Harpocrat. in ἀπολαχεῖν.

† Ἀρεοπαγιτικὸς ὑπὲρ τοῦ σηκοῦ Ἀπολογία, de olea sacra. VI. Apologia pro eo qui sacræ olivæ truncum ex agro suo exstirpasse arguebatur. A quibusdam ut Paulo Germino Sophista Myseno, hanc orationem Lysiæ abjudicatam esse testis Photius cod. 262. qui illam sententiam refellit.

† πρὸς Σίμωνα, ἀπολογία. II.

Κατὰ τῶν σιτοπωλῶν. XXI. Svid. in ἄξιον. Hanc orationem à *Claudio Grolarto* versam latine subjecit H. Stephanus Oratoribus Græcis Paris. 1575. fol.

† Ὑπὲρ τοῦ στρατιώτου. VIII.

Κατὰ Στρατοκλέους. Harpocrat. in ἐξούλης.

† Κατηγορία πρὸς τοὺς συνουσιαστάς, κακολογιῶν. VIII.

Σωκράτους ἀπολογία, sed à Socrate ut parum virilis repudiata. Cicero 1. de orator. Valerius Max. VI. 4. Quintilian. XI. 1. Laërt. II. 40. Plutarch. in vita Lysiæ. Stobæus serm. 7. Photius.

πρὸς τιμόθεον, προδοσίας. Plutarch. in Lysiæ vita.

πρὸς τίμωνα. Svid. in ἐσχηματισμένος.

πρὸς τιμωνίδην. Svid. in διάθεσις. Ulpian. in Olynthiac. 2.

Κατὰ τίσιδος. Dionys. Halicarnass. περὶ Δημοσθ. δεινότητος.

† περὶ τραύματος ἐκ προνοίας. III.

† Κατὰ τ̃ τριάκοντα. Plutarch. in Lysiæ vita. Forte intelligit orationem quæ exstat contra Eratosthenem. XI.

περὶ τ̃ τύπȣ. Vide supra πρὸς Ναυσίαν.

Ὑπὲρ Φανίȣ, παρανόμων. Athen. Lib. XII. Antiquior hic Phanias fuit Eresio & Stoico.

περὶ τ̃ Φερενίκȣ ὑπὲρ τ̃ Ἀνδροκλείδȣ κλήρȣ. Dionys. Halicarnass. in Isæo, Svidas in ȣ̓σία Φανερά.

† πρὸς Φιλοκράτην ἐπίλογος. XXVIII. Meminit Harpocrat.

† Κατὰ Φίλωνος, δοκιμασίας. XXX.

πρὸς Φίλωνα ὑπὲρ Θεοκλείδȣ Φόνȣ. Pollux IX. 5.

πρὸς Χαιρέστρατον. Harpocrat. in ἐπακτὸς ὅρκος.

πρὸς Χυτρίνον. Pollux X. 26.

Ὑπὲρ τ̃ ψηφίσματος. Plutarch. in vita Lysiæ.

Supposita dubiaque à Meursio observata hæ sunt:

πρὸς Ἀλεξίδημον. Harpocrat. in δατεῖσθαι.

περὶ τῆς Ἀμβλώσεως. Harpocrat. Apostolius 2. 89. proverb. Theo progymnasm. p. 16.

περὶ τῶν ἀνακαλυπτηρίων. Theo progymnasm.

πρὸς Ἀνδοκίδην, ἀποστασίȣ. Harpocrat.

Κατ' Ἀριστογόρȣ ἐνδείξεως. Harpocrat. in ἀμοτγέπως sed legendum Κατὰ Ἀγοράτȣ. Locus enim ab Harpocratione allegatus in oratione contra Agoratum licet corrupte exstat, quæ inter editas est duodecima.

πρὸς Ἀριστοκράτην περὶ ἐγγύης ἐράνȣ. Harpocrat. in ἐρανιστής.

πρὸς Ἀσίωνα περὶ τῆς τῶν βιβλίων κλοπῆς. Harpocrat. in ἀμφιγνοεῖν.

Κατ' Αὐτοκλέȣς. Pollux VII. 33. Non enim opus est emendatione Meursii 3. 14. Attic. Lect. quam ipse in Bibl. Attica recte retractavit.

Ὑπὲρ Βακχίȣ καὶ Πυθαγόρȣ. Harpocrat.

πρὸς Βοιωτόν. Harpocr. in ἀνάγειν.

Κατὰ Δημοσθένȣς, ἐπιτροπῆς. Svid. in καρπȣ̃ δίκη. Harpocrat. pluries.

πρὸς Διογένην ὑπὲρ μισθώσεως οἴκȣ. Harpocrat.

πρὸς Διοχάρη. Harpocrat. in μεταλλεῖς.

περὶ τῆς ἐγγυθήκης. Athen. Lib. V. pag. 209. seq. Harpocrat. in ἐγγυθήκη.

πρὸς Ἐτεοκλέα περὶ χρημάτων. Harpocrat. in ἑβδομευομένȣ.

Ὑπὲρ εὐκλείτȣ. Hesych. Harpocrat.

Κατὰ Θρασυβȣ́λȣ. Harpocrat.

περὶ τῆς Ἰφικράτȣς εἰκόνος. Dionysius Halicarnass. in Lysia p. 85.

Ἰφικράτȣς ἀπολογία. Dionysius Halic. & Plutarch. in Lysia.

πρὸς Καλλιφάνην, ξενίας. Harpocrat. in νοθεία.

περὶ τοῦ κυνός, ἀπολογία. Harpocrat. in καρκῖνος.
πρὸς Λαΐδα. Athenæus, Harpocrat.
Κατὰ Λυσιθέου. Harpocration variis in locis. Svid. in γωνία.
πρὸς Μενέστρατον. Harpocrat. in προθεσμίας.
πρὸς τὴν Μιξιδήμου γραφὴν ἀπολογία. Harpocrat. & Svid. in Μουσαῖος adde Meurſ. III. 14. Attic. Lect.
πρὸς Νίκαρχον τὸν αὐλητήν. Harpocrat.
Κατὰ Νικίδου niſi legendum κατὰ Μικίνου, φόνου. Meurſ III. 21. Attic. Lect.
Ὑπὲρ Νικίου. Dionyſ. Halicarnaſſ. in Lyſia pag. 86. adde Meurſii librum laudatum III. 8.
Κατὰ Νικομαχίδου. Harpocrat. in ἐπιβολή.
Πρὸς Πυθόδημον ἀπολογία. Harpocrat. in τῆτες. pro quo Pollux VII. 3. πρὸς Πειθόδημον ὑπὲρ ἀποστασίου.
Πρὸς Σώστρατον, ὕβρεως. Harpocrat. in ἰσοτελής.
Κατὰ Τελαμῶνος. Harpocrat.
Κατὰ Φιλίππου, ἐπιτροπῆς. Harpocrat. in πεδιακά. Pollux X. 4.
Κατὰ Φιλωνίδου. Athenæus Lib. XIII. Harpocrat.
Ὑπὲρ Φρυνίχου θυγατρός. Harpocrat. in ἀρκτεῦσαι.
Περὶ τοῦ χρυσοῦ τρίποδος. Athenæus. Pollux.

In orationes Lyſiæ præter *Zoſimum Gazæum* & *Zenonem* Citieum juniorem commentarios ſcripſerat *Paulus Germinus* Sophiſta, ut Svidas nos docet. Paulus ille Photio cod. 262. dicitur Παῦλος ὁ ἐκ Μυσίας, & ab eodem arguitur quod plures Lyſiæ orationes præter rationem pro ſuppoſitis declarando, effecerit ut interierint, nec amplius reperiantur. Cajum Harpocrationem περὶ τῶν Ὑπερίδου καὶ Λυσίου λόγων idem Suidas commemorat.

Memorantur præterea à Plutarcho Lyſiæ τέχναι ῥητορικαί & *Epiſtolæ*, quas ſeptem Svidas indicat, ſex amatorias, unam ad Metaniram ſervam cujus amores Lyſiæ objecit Demoſthenes orat. adverſus Neæram: & quinque ad adoleſcentes, ſeptimamque ſeriam ſive Pragmaticam. Ex his Epiſtolæ ad Metaniram meminit Athenæus Lib. XIII. & Pollux VII. 29. Svid. in οὐκ & ἐγγύς. Septima pragmatica ad Polycratem ſcripta videtur adverſus Empedum, laudarique ab Harpocrat. in περιφορεῖσθαι. Ex reliquis quinque una ad Aſybarum allegatur à Svida in σώμαλα, quem vide etiam in ἀπὸ μάλης & φαῦλον.

Editiones orationum Lyſiæ quæ exſtant.

1. Græca *Aldina* Venet. 1513. fol. cum aliis Oratoribus.

2. Itidem Græca *Henr. Stephani* Parif. 1575. fol. cum aliis Oratoribus.
3. Græcolatina cum verſione & argumentis, *Jodoci Vanderheidii* Hanov. 1615. 8vo.
4. Itidem Græcolatina cum ejusdem verſione & argumentis, ac præfatione *Johannis Burchardi Maji.* Marpurg. 1683. 8vo.

V. ISOCRATES a) Theodori F. Athenienſis natus eſt Olymp. LXXXVI. 1. Archonte Lyſimacho b) ante Chriſtum CCCCXXXVI. Audivit Prodicum Ceum, Protagoram, Gorgiam Leontinum, Tiſiam Syracuſanum & Theramenem Rhetorem, (Svid. in Ἀργέε ὑός) quem Reip. ſtudioſiorem adverſus triginta Tyrannos defendere voluit, ni ipſe vetuiſſet. Amicus fuit Platonis Philoſophi, (Laërt. III. 8.) ſex ante illum annis natus (id. III. 2.) privignum habuit Aphareum Rhetorem. (Suid. in Ἀφαρεύς.) Audacia & voce deſtitutum ſe videns, quod ipſe in Panathenaico fatetur, rarius in publico, atque ſi Lucianum in paraſito

T. 2.

a) Apud Fulvium Urſinum p. 77. elog. ſtatua vetus, capite quod T. 2. tabula 81. theſauri Gronoviani exſtat, trunca, cum inſcriptione Ἰσοκράτης Θεοδώρε Ἀθηναῖος. Fuit & alter Iſocrates Apolloniates ſive Heracleotes Ponticus, noſtri diſcipulus & ſucceſſor, quem ſugillat PſevdoSpeuſippus Epiſtola ad Philippum p. 65. edit. Allatii. Confer Svidam in Ἰσοκράτης. Tertium quendam Dionyſii Halicarnaſſenſis & Echecratis ejus filii ἑταῖρον ex Dionyſii arte Rhetorica confinxit Muretus Var. Lect. libro & capite primo. Sed illo in loco Iſocratem Athenienſem Dionyſius ἑταῖρον ſuum vocat, perinde ut Philoni Judæo apud Euſeb. XI. 15. præparat. Zacharias Propheta dicitur εἷς τῶν Μωϋσέως ἑταίρων, & Cicero 2. 16. ad Attic. Theophraſtum *amicum ſuum*, & Dicæarchum Attici *familiarem* appellat. Confer Cotelerium ad Chryſoſt. in Daniel. pag. 21. 22.

Iſocratis Athenienſis æqualis & Gorgiæ diſcipulus fuit ALCIDAMAS Quintiliano III 1 & aliis Eleates, Caſaubono pag. 879. ad Athenæum & Tzetzæ Ἐλαΐτης ex Elæa Æolica Aſiæ civitate: Scripſit 1) *Encomium mortis.* Cic. 1. Tuſc. Tzetz. Chil. XI. v. 747. ſeq. & 2) *Naidis meretricis* Athen. XIII. 7. 3) φυσικόν. Laërt. VIII. 56. 4) Μεσεῖον. Auctor Certam. Homeri & Heſiodi. Hodie exſtant Orationes binæ ſub Alcidamantis nomine, una *Ulyſſis contra Palamedem,* προδοσίας, quæ ab Aldo Græce edita eſt cum Orationibus Æſchinis, Lyſiæ &c. Venet. 1513. fol. inde ab H. Stephano, cum iisdem Oratoribus 1575. fol. & à *Guil. Cantero* tranſlata latine, cum Ariſtide Baſil. 1566. fol. Altera *Contra Sophiſtas*, ab eodem Aldo Græce edita ad calcem Iſocratis Venet. 1518. fol. Multas Alcidamantis Orationes legiſſe ſe ait Tzetzes, ſed encomium mortis ad manus ſuas non perveniſſe XI. v. 752. Iſocratem ab Alcidamante reprehenſum teſtatur idem v. 672. In Onomaſtico Rob. Stephani, Heidenreichii Pandectis & aliis ejusmodi libris dicitur etiam Muſica ſcripſiſſe Alcidamas ex male intellecto Svidæ loco, qui patrem Alcidamantis Dioclem Muſica ſcripſiſſe teſtatur, ut recte jam tum vidit Geſnerus.

b) Plutarch. in vita Iſocr. & Laërtius III. 2. Dionyſ. Halicarnaſſ. de antiquis Rhetor. Svidas, Photius c. 260.

T. 2. p. 257. audimus nunquam in judiciali foro dixit, nec Remp. gessit sed plures orationes (civiles potius quam forenses) scribendo, & quam plurimos, inque his Hyperidem & Isæum, Xenophontem c) Theopompum Chium, Naucratem, Ephorum Cumanum, Theodectem, Astydamantem, Philiscum & Demosthenem, Cratetem item Trallianum, quem Ἰσοκράτειον vocat Laërtius IV. 23. Stratonem quendam id. V. 61. & Dionysio præ cæteris laudatum Cephisodorum, in civili eloquentia erudiendo, opes incredibiles & gloriam sibi comparavit singularem, sic ut domus Isocratis officina eloquentiæ haberetur, ut ait Cicero in Oratore c. 13. ubi Platonis de Isocrate testimonium affert e Phædro extremo. Idem in Bruto c. 8. *Isocrates cujus domus cunctæ Græciæ quasi ludus quidam patuit atque officina dicendi: Magnus Orator & perfectus Magister, quanquam forensi luce caruit, intraque parietes aluit eam gloriam, quam nemo quidem meo judicio est postea consecutus.* Hermippum ἐν τῷ περὶ Ἰσοκράτους laudat Athenæus. Sed & de discipulis Isocratis pluribus libris diligenter egisse illum docet tum idem Athenæus, tum Harpocration in Ἰσαῖος & Dionysius in Isæo. Docuit Isocrates mercede drachmarum mille, quæ cum prima vice ipsi numeraretur, lacrymas misisse ac se venundatum conquestus esse dicitur: Ipse decem millia drachmarum dixit daturum se illi, qui audacem & vocalem se redderet. Timiditatem ejus quod non plures quam unum vel binos admittere simul sustineret auditores, perstringunt Plutarchus & Tzetzes. Pro literis ad Athenienses mittendis à Timotheo talentum, pro una oratione a Nicocle Rege viginti talenta d) accepit. Quod vero ad vim in dicendo attinet, se ajebat fungi vice cotis *) acutum

Reddere quæ ferrum valet, exsors ipsa secandi.

Cæterum nimio delectus, collocationis & numeri studio (de quo Cicero in Oratore c. 52. & 61.) effecit, ut elegans atque admirabilis quidem, at elumbior frigidiorque videretur ejus sermo, e) ipse vero ludibrio esset posteris; quod plures annos f) impenderat uni elaborandæ orationi Panegyricæ, quam Alexander pacandæ Asiæ insumsit, & Epistolam

c) Photius. Confer de Theopompo Ciceronem in Oratore c 44. De Ephoro & Naucrate c. 51. De Ephoro iterum c. 57. *Ephorus, levis ipse Orator, sed profectus ex optima disciplina.* d) Plutarch. Phot. * Horatius arte v. 304.

e) Plinius Hist. Nat. VII. 30. Plutarch.

f) Philonicus & Hieronymus Philos. apud Dionysium Halicarnass.

Iam g) ad Philippum de pace jussus scribere ab Atheniensibus, nondum illam ad finem perduxerit cum pax jam cum Rege coaluisset. Mortem oppetiit Isocrates, ex ægritudine indicta sibi inedia, cum intellexisset victos ad Chæronæam Atticos a Rege Macedoniæ Philippo Olymp. CX. 3. anno ætatis XCVIII. h) ante Christum CCCXXXVIII. Sepulchro ejus imposita columna XXX. cubitorum altitudine, in cujus fastigio siren septem cubitorum; & è propinquo mensa i) in qua parentes ejus & præceptores atque hos inter Gorgias, qui sphæram cœlestem intueretur; quod monumentum jam Plutarchi ætate interciderat.

Orationes Isocratis LX. ferebantur ætate Plutarchi, ex quibus Cæcilius XXVIII. Dionysius Halicarnasseus XXV. tantum pro genuinis habuit. Idem e Plutarcho Photius testatur cod. 260. In Svidæ codicibus numerantur XXXII. Hodie tantum XXI. supersunt, nec plures legisse se testatur Photius Cod. 159. quem, si placet, vide. In his ducunt familiam *tres Parænetica*, pulcherrimis sententiis refertæ:

1. πρὸς Δημόνικον, Ad Demonicnm k) Hipponici F. clarum Atheniensem, fratrem Calliæ. Hæc sine causa tertio cuidam ac commentitio Isocrati ab elegantissimo Mureto tribuitur in limine Variarum lectionum. Harpocration in ἐπακτὸς ὅρκος Isocrati adscribit Apolloniati, nostri discipulo. Sed Atheniensi Isocrati & Hermogenis testimonium & œconomia tractationis sententiarumque numeri & dictionis vindicat, ut recte notavit Sylburgius hanc oratio-

g) Tzetzes XI. Chil. hist. 382. Athenæus de machinis bellicis p. 2. Timæus apud Longin. p. 29. Tzetzes, Dionysius, Longinus ipse περὶ ὕψους &c. Adde quod Cato apud Plutarch. p. 351. ridet γηρᾶν παρὰ Ἰσοκράτει τοὺς μαθητὰς ὡς ἐν ᾅδου χρησομένους ταῖς τέχναις καὶ δίκας ἐροῦντας.

h) Lucian. in Macrobiis T. 2. p. 474. seq.

i) Plutarch. & Philostratus de Sophist. Meminit sirenis illius etiam Choricius inedita laudatione Procopii Gazæi.

k) Hipponici filium testatur ipse Isocrates in limine orat. ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον, τεκμήριον μὲν τῆς πρὸς ὑμᾶς φιλίας, σημεῖον δὲ τῆς πρὸς Ἱππόνικον συνηθείας. Πρέπει γὰρ τοὺς παῖδας ὥσπερ τῆς οὐσίας οὕτω καὶ τῆς φιλίας τῆς πατρικῆς κληρονομεῖν. Et Dionysius Halicarnass. hanc orationem laudans in arte Rhetor. cap. 5. vocat παραίνεσιν πρὸς τὸν Ἱππονίκου. Tzetzes memoriæ lapsu pro Ἱππονίκου posuit Εὐαγόρου Chil. hist. 382. Θανόντος Εὐαγόρου δὲ γράφει πρὸς παῖδα τούτου, ᾧ κλῆσις ἦν Δημόνικος, πολλὰς τὰς παραινέσεις. Et Constantinus Porphyrogenitus themate 15. tradit orationem scriptam ad Demonicum Evagoræ filium, cui sententiæ adsentitur Meursius II. 12. Cypri. Ad verba Isocratis ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον alludit Gregorius Nyssenus in Epistola à Zaccagnio edita p. 368. pro *ad Demonicum* ridicule excusum leges, ad Dæmoniacum.

tionem si non sit Isocratis nostri, esse eam Isocrateo plane filo contextam. Isidorus Pelus. IV. 162 Epist. ad Ophelium Grammaticum: καὶ τοῦ ἐγγυᾶται Ἰσοκράτης ὁ ἄνω καὶ κάτω παρὰ τοῦ θαυμαζόμενος γράφων πρὸς Δημόνικον. Harpocrationi in παράκλησις laudatur Ἰσοκράτης παραινέσεσι. Latine transtulit explanavitque *Antonius Schorus* libro posteriore de ratione discendæ docendæque linguæ latinæ ac græcæ. Argent. 1596. 8. Gallice vertit *Franciscus Seraphinus Regnerius* Abbas S. Lavini, Paris. 1700. 8. Carmine latino *Antonius Meierus* Flander. Cameraci 1561. 4.

2. πρὸς Νικόκλεα de regno, ad Nicoclem secundum, Evagoræ F. Salaminis Tyrannum, qui regnare cœpit Olymp. CI. 3. vide Meursium in Cypro Lib. II. c. 13. Isocrates ipse sibi vindicat Oratione XV. περὶ τῆς ἀντιδόσεως. Ἔστι δ' (ὁ λόγος) ὁ μέλλων ῥηθήσεσθαι Νικοκλεῖ τῷ Κυπρίῳ τῷ καθ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον βασιλεύοντι συμβουλεύων, ὡς δεῖ τῶν πολιτῶν ἄρχειν· οὐχ ὁμοίως ᾗ γέγραπται τοῖς αἰεγνωσμένοις. Et orat. III. sub sub Nicoclis nomine: τὸν μὲν οὖν ἕτερον λόγον ὡς χρὴ τυραννεῖν, Ἰσοκράτους ἠκούσατε. Recte igitur Leo Allatius eandem Isocrati Atheniensi asserit p. 240. ad Socraticor. Epistolas, contra H. Stephani diatribam 2. ad Isocr. Latine vertit *Erasmus* Basil. 1522 4. & Tomo IV. Opp. De Nicocle illo vide si lubet Meursium in Cypro lib. 2. c. 13.

3. Νικοκλῆς sive oratio sub persona ejusdem Regis Cyprii (unde Κύπριος λόγος subinde vocatur apud Stobæum) scripta de officio civium erga imperantes. Pro hac aut certe pro Evagora credibile est Isocrati a Rege præmii loco data viginti talenta, quod tradunt Plinius ac Plutarchus. Neque insolens videri debet ab Isocrate elaboratam orationem, quam recitaverit Rex. Lysiæ enim & aliorum plurimorum, ipsiusque Isocratis exemplo constat, solenne fuisse λόγους cum δικανικοὺς tum συμβουλευτικοὺς ab aliis dici ab aliis scribi. Sic Romæ in Nerone recitante admiratus est Senatus, quæ Seneca scripserat. Vide Dionem Lib. LXI. p. 690. Latine vertit præter alios *Ludovicus Vives* T. 1. Opp. p. 315.

Hæ tres orationes prælegi solent passim in scholis cum Plutarchi libro de puerorum institutione, itaque sæpissime excusæ sunt separatim, vel *Græce*,

Francof. 1585. 8. typis luculentis Wechelianis, ex recensione *Frid. Sylburgii*, qui varias Lect. & Gnomas varias μονοστίχους e Comicis & Tragicis veteribus collectas & sub titulis digestas adjunxit.

Amst.

Amst. 1643. 8. apud Joh. Jansonium.

Vel *Graecolatine.*

Christophori Neandri, cum Analysi Grammat. Francof. ad Oder. 1605. 8.

Joh. Gerlaci Wilhelmi. Heidelb. 1678. 8. quae ad usus tironum accommodata est editio, & phrases annotatas habet. Tum *Guil. Diezii* cum notis haud contemnendis, eodem anno Ulmae in 8. Denique Viri Cl. *Christiani Junckeri*, cum versione, paraphrasi, & vocabulorum difficiliorum Analysi. Lips. 1704. 8.

Prodierunt etiam cum versione interlineari Paris. 1621. 8.

Graece, Latine, Gallice & Germanice opera *Johannis Cherpontii.* Lugd. 1581. 12. cum Plutarcho περὶ παίδων ἀγωγῆς & Catechesi Christiana.

Ut ad alias Isocratis orationes pergam συμβουλευτικοὶ quidem sive *deliberativi generis* exstant:

4. Πανηγυρικός, qua Atheniensibus, quorum merita prae Lacedaemoniis effert, suadet ut domesticis dissidiis omissis Persas bello petant. Hinc suasionem vocat Cicero in Oratore c. XI. & Syrianus in Hermogenem p. 18. observat constare duplici genere, panegyrico ac deliberativo, perinde ut Isocratis Evagoram & Thucydidis ἐπιτάφιον. Marcellin. p. 23. Decem vel quindecim annos in hoc componennendo insumsisse dicitur, nec ex suo ingenio sed ex Gorgiae, Archini, Thucydidis ac Lysiae scriptis pleraque protulisse. Quod ex Plutarcho, Philostrato, aliisque lectum judicium merito malignius Photio visum est, recte notanti in eodem argumento plurium virorum eximiorum similes posse esse cogitationes. Ne dicam quod Theo velut imitandum eloquentiae studiosis proponit, cogitata Lysiae ex ejus Epitaphio atque Olympico tanta cum arte ab Isocrate translata. Confer Jac. Thomasium de plagio §. 476. Tunc cum Lacedaemonii Graecis imperarent, hoc est intra Olymp. XCII. & XCVI. scriptum panegyricum Isocrates ipse demonstrat oratione περὶ ἀντιδόσεως. In Olympiis dictam ab Isocrate, Philostratus auctor est. Nihil certe illa elegantius elaboratiusque, ut omnes confitentur, licet contra eandem scripsit Aristoteles Siculus Rhetor, teste Laërtio Lib. V. sect. 35.

5. Φίλιππος, sive πρὸς Φίλιππον, *Ad Philippum.* Paulo ante mortem scripta, ut praeter Ciceronem in Oratore c. 52. & Plutarchum Graecus auctor argumenti ex Hermippo annotavit. Suadet Regi (confer Epistolas Isocratis 1. 2. 3. ad Philipp.) ut Graecas urbes inter se dissidentes conciliet, & Persas bello petat, quod postremum Philippi filius

filius Alexander lecta Isocratis oratione (non hac quidem, sed Panegyrico, ut affirmat Ælianus XIII. 11. Variar.) fecisse dicitur. Inter Socraticas Epistolas ab Allatio editas duovigesima sub Antipatri Magnetis nomine invidiam Isocrati fait, tanquam jejuno & maligno Philippi laudatori p. 59. seq. Latine hanc Orationem vertit *Georgius Sabinus* A. 1531. 8.

6. Ἀρχίδαμος sub Archidami persona (nondum Regis Laconici) svadet Lacedæmoniis, ne ex mandato Thebanorum quos in Leuctrica pugna victores ad Mantineam Olymp. CIV. 2. represserant, Messenam vel instaurent vel liberam esse patiantur. Vehementer hanc Orat. laudat Philostratus. Separatim edidit illustraritque *Victorinus Strigelius*, Lipsiæ A. 1564. 8.

7. Ἀρεοπαγιτικός. In senatu Areopagitico suadet, ut Democratia sive Anarchia potius in quam circa illud tempus Resp. Atheniensis erat prolapsa, reduceretur ad meliorem formam, à Solone & Clisthene prius constitutam. Scripta post rogatos à Lacedæmoniis Athenienses, ne se à Thebanis funditus exscindi paterentur, hoc est post Olympiadem CII. Latine, præter alios transtulit *Ludovicus Vives* T. 1. Opp. p. 308.

8. Περὶ εἰρήνης ἢ συμμαχικός. De pace cum Chiis, Rhodiis & Byzantiis ineunda, & deponendo ab Atheniensibus maris imperio. Scripta Olymp. CV. 4. Memorat hanc orationem ipse Isocrates περὶ ἀντιδόσεως. Posteriori parti suum ἀντιῤῥητικὸν εἰρήνης opposuit Ælius Aristides. Isocratis de pace latine vertit *Petrus Mosellanus*. Basil. 1522. 4. *Philippus Melanchthon* Hagenoæ 1533. 8.

Jam sequuntur λόγοι ἐγκωμιαστικοί.

9. Εὐαγόρας sive oratio funebris in laudem Evagoræ Regis Cypriorum interemti à Thrasydæo Evnucho Olymp. CI. 3. Hujus Evagoræ (de quo consules Meursium in Cypro lib. 2. c. 12.) filius fuit Nicocles, à quo per insidias interfectum Evagoram præter rem tradit Diodorus Sic. Libro XV. pag. 363. Vide Usserium ad A. period. Jul. 4340. Latine vertit hanc Orat. *Petrus Sabiatus* Paris. 1549. 4. Prodiit & Mediolani Græce & Latine 1563. 8. & Græce ad calcem Vitarum parallelarum Plutarchi, edit. Aldinæ. Atque ex *Guarinis Veronensis* translatione in antiquis latinis vitarum Plutarchi editionibus. *Francisci Cicereji* in Evagoram Helenamque Isocratis commentarius ineditus fuit apud V. C. Marquardum Gudium.

10. Ἑλένης ἐγκώμιον variis episodiis jucunde productum. Nam quod argumentum natura sua sterile foret, magnam orationis partem consumit in reprehensione Sophistarum, laudatione Thesei, excusatione Paridis, ac laude pulchritudinis. Confer de illa Isocratis & Gorgiæ ratione argumenta demonstrativa amplificandi, Vossium Institutt. Orat. Lib. I. pag. 51. Separatim hæc Oratio recusa cum H. Wolfii versione A. 1566. 4.

11. Βούσιρις, sive laus Busiridis crudelissimi Ægyptiorum Tyranni ab Hercule interemti, scripta ad Polycratem Atheniensem Sophistam redarguendum, qui idem argumentum infelicius tractaverat, & Socratis præterea accusationem scripserat, cujus mortem Olymp. XCV. acerbe tulit Isocrates, ita ut altera die pullatus prodiret, teste Plutarcho. Quicquid vero pro celebrando Busiride sive Polycratis sive Isocratis attulerint ingenia, tamen illaudatum dixit Virgilius 3. Georg. v. 5. quasi falsis & alienis cumulatum laudibus. Exstat hæc Isocratis Oratio etiam Græce & latine in Amphitheatro Socraticæ sapientiæ jocoseriæ Dornaviano T. 2. p. 14.

12. Παναθηναϊκός, anno, vel (ut alii l) apud Plutarchum & Photium) quadriennio ante mortem, adeoque Olymp. CIX. 2. ab Isocrate scriptus, extollit Athenienses eorumque in Græcos beneficia præ Lacedæmoniis, quod argumentum etiam in panegyrico tractasse se commeminit. Æmulatus Isocratem in Panathenaico suo Ælius Aristides est, de quo ita Tzetzes Chiliad. XI. v. 662.

Καὶ τὸν εἰς Παναθήναια τὸν μέγιστον τὸν λόγον
Ὅνπερ τὸν νῦν ἐσύλησεν ὅλον ὁ Ἀριστείδης.

Fallitur idem Tzetzes, cum auctore Lysia affirmat decem integris annis vix absolutum Panathenaicum ab Isocrate, quod de Panegyrico ejusdem præclari scriptores tradiderunt. Tribus foliis in media parte auctorem Panathenaicum habuit Michaël Sophianus, ut ex

l) His accensendus Cicero, qui libro de senectute, *est enim*, inquit, *quiete & pure & eleganter acta ætatis placida ac lenis senectus: qualem accepimus Isocratis, qui cum librum qui Panathenaicus inscribitur quarto & nonagesimo anno scripsisse dicitur, vixitque quinquennium postea.* Idem Cicero in Oratore c. 12. notat Isocratem in hac Oratione studiose consectatum concinnitatem sententiarum, & argutos certosque ac circumscriptos verborum ambitus, *non enim ad judiciorum certamen, sed ad voluptatem aurium scripserat.*

ex Josephi Scaligeri Epist. 431. & Petri Victorii ad Aristot. Rhetor. p. 718. notavit Paulus Colomesius in Opusculis p. 56. seq.

13. Κατὰ τῶν Σοφιστῶν, adversus Sophistas lucro inhiantes, & falsæ eloquentiæ doctores, quos inter alia hoc quoque nomine reprehendit quod odiosissima ejus parte delecta promiserunt se tradituros rationem tractandarum litium judiciariarum, cum longe plura sint m) in quibus longe cum majore dignitate Orator versari possit, & præcepta Rhetorica nihilo magis ad causas forenses, quam ad quodlibet aliud orationis genus pertineant. Hæc oratio Græce recensita à Frid. Sylburgio, prodiit cum tribus paræneticis, de quibus supra.

Supersunt λόγοι Isocratis δικανικοὶ sive judiciales.

14. Πλαταϊκός, nomine Platæensium à Thebanis solo pulsorum ad Athenienses, pro restitutione in integrum.

15. Περὶ τῆς ἀντιδόσεως sive de permutatione facultatum, cum à Lysimacho dies dictus esset secundum legem Atheniensem n) vel permutandarum cum Lysimacho facultatum, vel obeundæ (quod fecit) trierarchiæ. Multa de studiis suis in hâc oratione Isocrates, multa de improbitate Sycophantarum. Scripta post Olympiad. CV.

16. Περὶ τοῦ ζεύγους de bigis equorum, quod eas in Olympiis à civitate Argivorum emerit, non Tisiæ eripuerit Alcibiades. Dicta est à filio Alcibiadis jam defuncti, cujus defensionem ac laudes, populique invidiam persequitur. Allegatur à Plutarcho, Alcibiade p. 196. & Athenæo V. p. 215. Sed apud Photium Cod. 159. mentio hujus Orat. excidit.

17. Τραπεζιτικός Oratio à Sopæi sive Sinopæi filio dicta pro summa argenti apud o) Pasionem Trapezitam deposita, cum pater apud Satyrum Ponti principem de regno affectato delatus esset, quam Pasio postea accepisse se negavit. Hac oratione utitur Dionysius adversus Aristotelem atque Aphareum, qui orationes Isocratis ullas judiciales fuisse negarunt, quibus contradixit Isocratis discipulus *Cephisodorus*. In Isæi oratione VII. quæ est de Cironis hereditate & in

m) Confer Aristotelis locum quem cum Isocrateo confert Muretus Lib. IV. c. 11. Var. Lect.

n) Vide Sam. Petitum ad leges Atticas p. 269. seq. Scheferum de militia navali IV. 6.

o) De hoc Pasione Demosthenes Orat. pro Phormione & Orat. contra Callippum.

& in trapezitico Isocratis plura eadem legi notat Porphyrius apud Eusebium X. 3. præparat. ubi male Κύλωνος pro Κίρωνος.

18. Παραγραφικὸς πρὸς Καλλίμαχον, contra Callimachum quendam qui præter legem ἀμνηστίας a Thrasybulo latam, ac præter fas nescio cui diem dixerat de ereptis sibi sub triginta Tyrannorum imperio pecuniis.

19. Αἰγινητικός. Oratio apud Æginetas dicta, pro amico & affini Thrasylochi, cui hic opes suas legaverat, altera sorore semigermana impugnante testamentum. Locus ubi deesse nonnulla notantur in margine, ita est legendus: ὅτι δὲ Πασίνους παρὼν κατέλαβεν. &c. Vide Jac. Gronovium ad Harpocrat. p. 106. seq. 134. seq.

20. Κατὰ τοῦ Λοχίτου, sub persona ejus qui à Lochita quodam verberibus mulcatum se conqueritur. Neque hoc ferendum esse in Democratia, licet pauper & tenuis conditionis sit qui vapulavit.

21. Ἀμάρτυρος pro Nicia qui sub XXX. Tyrannis apud Euthymum consobrinum sine testibus tria talenta deposuerat, Euthyno deinde bina tantum restituere volente, Photio inscribitur πρὸς Εὐθύνουν ὑπὲρ Νικίου. Hanc & Archidamum inter præstantissimas Isocratis orationes excellere affirmat Philostratus I. de vitis Sophist. Contra eam scripserat Antisthenes Cynicus teste Laërtio VI. 15.

Isocrates (an * Socrates?) ἐν τοῖς πρὸς εἰδοθέαν laudatur à Svida in χάζειν. At apud Etymologum in ἐπίδικος legendum ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Διονύσιον pro eo quod editum est Ἰσοκράτης πρὸς Λυσίαν. Vide Meursium V. 2. Attic. Lect. Plutarcho si credimus ἠγωνίσατο καὶ τὸν ἐπὶ Μαυσώλῳ τεθέντα ὑπ' Ἀρτεμισίας ἀγῶνα. Τὸ δ' ἐγκώμιον οὐ σώζεται. *Decretavit etiam Isocrates noster in iis ludis quos Artemisia* (Olympiade CVII. confer Usserium ad A. Period. Jul. 4362.) *Mausolo* (Cariæ Regi) *fecit: sed ea laudatio non exstat.* Ad Suidas ab Isocrate Apolloniate hoc factum tradit, Callistratum Rhetorem auctorem ut videtur secutus. Eidem Apolloniati tribuit orationes quinque: 1. Ἀμφικτυονικόν, 2. Προτρεπτικόν, 3. Περὶ τοῦ τάφον μὴ ποιῆσαι Φιλίππῳ, 4. Περὶ τοῦ μετοικισθῆναι. 5. Περὶ τῆς ἑαυτοῦ πολιτείας. Parænefes ad Demonicum huic quoque Apolloniati adscribi ab Harpocratione, supra a me est annotatum. In Aristotelis Rhetoricis III. 14. pro Σωκράτης ἐν ἐπιταφίῳ legendum Ἰσοκράτης. Similem errorem Lib. I. Rhetor. cap. 9. castigavit Meursius Lib. V. c. 14. Attic. Lect. & Lib. IV. cap. 4. docuit apud Dionysium Halicarnasseum in arte c. 6. perperam legi ὁ τοῦ Σωκράτους ἑταῖρος Ναυκράτης pro ὁ τοῦ Ἰσοκράτους. Apud Laër-

* Schol. ad Apollon. Lib. I. Σωκράτης δὲ ἐν τῷ πρὸς εἰδόθεον φησὶ τὸν ὕλαν &c.

Laërtium quoque Lib. II. sect. 55. ubi Socrates Grylli laudationem funebrem composuisse legitur, pro Socratre Isocratem legendum esse duxerim, nisi quis Naucratem malit cum Clarissimo Viro Gotfrido Oleario in diss. erudita de Heraclito.

Τέχνην ῥητορικὴν Isocrati tribuunt nonnulli apud Plutarchum, Photiumque, tum Tzetzes audacter: οὗτος ὁ Ῥήτωρ ἔγραψε βίβλον, ῥητόρων τέχνην, Chil. XI. v. 654. & IX. v. 935. ὁ Ἰσοκράτης ῥήτωρ μὲν ὁ καὶ τὴν τέχνην γράψας & 941. ὁ μὲν λόγους βασιλικοὺς, τέχνας καὶ παραινέσεις. Confer Epist. 28. inter Socraticas ab Allatio editas, & Plutarchum in Demosthene.

De *Epistolis* Isocratis Atheniensis dixi supra cap. X. 7.

Laërtius de Speusippo IV. 2. καὶ πρῶτος παρὰ Ἰσοκράτους τὰ καλούμενα ἀπόρρητα ἐξήνεγκεν. Intima Artis Rhetoricæ de numero oratorio quæ μυροθήκιον Isocratis videtur vocare Cicero lib. 2. Epist. ad Atticum. Vide Mericum Casaubonum animadvers. ad laudatum Laërtii locum.

Isocratis orationes prolixiores & πολιτικωτέρους Damascio exposuit *Severianus* οὐ τὸν τεχνικόν τε καὶ σοφιστικὸν, ἀλλὰ τὸν ἔμφρονα καὶ φιλόσοφον τρόπον ut legas apud Svidam in Σεβηριανός. Contra Isocratem scripserat olim *Zoilus* Amphipolites, teste Svida in Ζώϊλος. Tum *Aristoteles Siculus* & *Ælius Aristides*, ut jam dixi ad Orat. IV. & VIII. Denique *Aristoteles Stagirites* quoque eum perstrinxit, confutatus à *Cephisodoro*. Dionysius Halicarnasseus: Μὴδ' ὅτι δεσμὰς πάνυ πολλὰς δικανικῶν λόγων Ἰσοκρατείων περιφέρεσθαί φησιν ὑπὸ τῶν βιβλιοπωλῶν Ἀριστοτέλης — — καὶ οὐκ Ἀριστοτέλει πείθομαι, ῥυπαίνειν τὸν ἄνδρα βουλομένῳ — — ἱκανὸν δ' ἡγησάμενος εἶναι τῆς ἀληθείας βεβαιωτὴν τὸν Ἀθηναῖον, Κηφισόδωρον, ὃς καὶ συνεβίωσεν Ἰσοκράτει καὶ γνησιώτατος ἀκουστὴς ἐγένετο, καὶ τὴν ἀπολογίαν τὴν πάνυ θαυμαστὴν ἐν ταῖς πρὸς Ἀριστοτέλην ἀντιγραφαῖς ἐποιήτο. Cephisodori Libros IV. contra Aristotelem memorat Athenæus Libro II. p. 60. licet ibi legitur Cephisododotus, ex quo loco colligitur contra Philosophum Stagiritam, non contra Rhetorem Siculum scripsisse, quod clarissime etiam testatur Aristocles Peripateticus ob hanc ipsam causam Cephisodoro insultans apud Eusebium XV. 2. præparat. p. 792. & Numenius apud eundem XIV. 6. p. 732. Mentio Cephisodori iterum apud Athenæum Libro III. & VIII. & apud Themistium in Sophista p. 285. Dionysium in Isæo & in Epist. ad Pompejum & alia ad Ammæum ubi Cephisodorum refert inter παραγγελμάτων Rhetoricorum scriptores. Clementis Grammatici περὶ τῶν Ἰσοκρατείων σχημάτων meminit Svid. in κλήμης. Gregorii Nazianzeni dictionem ad structuram accedere Isocraticam notavit Erasmus.

Iſocrates editus eſt *Græce* Mediolani primum A. 1493. fol. curante Demetrio Chalcondyla: Deinde Venetiis apud Aldum A 1513. & 1534. cum Alcidamantis, Gorgiæ & Ariſtidis quibusdam, ac Lexico Harpocrationis, fol. tum Hagenoæ 1543. 8 atque iterum Venetiis 1543 8. Baſil. 1546. 1555. 1561. 1578. 8.

Latine primus tranſtulit *Johannes Lonicerus* Marpug. 1540. 8. Ab eo tempore majori cura pleniusque *Hieronymus Wolfius* Baſil. 1549. fol. cum cujus verſione & argumentis frequenter recuſæ Iſocratis orationes & Epiſtolæ Baſil. 1553. 1571. 1582. 1587. 1594. 1613. 8vo. Pariſ. 1603. 1615. 8. Genevæ 1618. 1621. 8.

Græcolatinæ operum Iſocratis editiones ſunt Baſileenſis A. 1570. fol. cum verſione, & quæ in editionibus minoribus deſiderantur, commentariis copioſis *Hieronymi Wolfii*: & altera ab H. Stephano curata Ao. 1593. fol. itidem cum Wolfii verſione & *H. Stephani* ſeptem diatribis in Iſocratem: Gorgiæque de laudibus Helenæ, & Ariſtidis de laudibus Romæ & Athenarum, addita verſione Gvil. Canteri. Hallervordius in Bibliotheca curioſa & Thomas Popeblount memorant editionem Græcolatinam Iſocratis curatam à Paulo Stephano A. 1604. quam affirmant eſſe optimam, ego necdum vidi: vidi autem recuſam Genevæ A. 1651 8. Denique H. Stephani diatriben de nonnullis vocabulis & loquendi generibus ab Harpocratione & Svida apud Iſocratem obſervatis, ſuæ Harpocrationis editioni ſubjecit Jacobus Gronovius. Lugd. Bat. 1696. 4.

Michaël Neander in phraſeologia Iſocratis Græcolatina Baſil. 1558. 8. ſub titulis CCLXIIII. phraſes ac formulas loquendi Iſocrati familiares digeſſit.

Joh. Paludani ſententiæ ex Iſocrate ſelectæ, Gandavi 1551. 8. *Hieron. Wolfii* Baſil. 1572. 8.

Iſocratis Orationum omnium analyſis, auctore *Conrado Clauſero*. Baſil. 1558. 8.

Anglice quædam Orationes converſæ prodierunt A. 1557. 8.

Antequam ad Iſæum deſcendam, tribus verbis agere placet de GORGIA * Leontino, Siculo (unde Luciano T. 2. p. 313. dicitur νησιώτης, notante Grævio) principe Scepticorum ac Sophiſtarum, diſcipulo Empedoclis, Iſocratis vero & Alcidamantis Præceptore, quem perſtringit

* Gorgiam Poëtam Oratore vetuſtiorem ab Ariſtotele 3. Rhetor. innui, falſo tradit Anonymus Græcus ſcholiaſtes Pariſiis editus p. 51. b. Fuit vero alius Gorgias Rhetor junior Ciceronis tempore, de quo vide Plutarchum in Cicerone p. 873.

gia Plato in Gorgia, laudat Philostratus I. de Sophist. p.496.seq. & p.487. testatur eum Athenis in theatro primum auditoribus dicere ausum προβάλλετε, *proponite quodcunque vultis dicendi argumentum.* Concinnitatem soni numerique in periodis consectatum notat Cicero in Oratore c. 49. seq. & paulo intemperantius quidem hoc fecisse id. c. 52. ubi testatur Isocratem juvenem auditorem fuisse in Thessalia Gorgiæ jam senis. Imitatores ejus fuere non pauci, ut Æschines Socraticus, Proclus Naucratites, aliique Philostrato notati, Scopelianus quoque Sophista, quem idem Philostratus p. 519. ait ὁμιλῆσαι Γοργίᾳ hoc est familiaria sibi ejus scripta reddidisse, ubi interpres minus luculenter reddit: *Cum Gorgia versatus est.* De dictione & charactere Gorgiæ ejusque vitiis ac virtutibus vide Demetrium περὶ ἑρμηνείας §. 12. 15. 29. & alios Rhetores, tum Menagium ad Laërtii Lib. VIII. sect. 65. Gerardum item Langbænium ad Longinum p. 16. seq. editionis præclaræ Tollianæ, ubi inter alia è Troili Sophistæ proœmio Rhetoricæ MS. refert Athenienses tanquam dies festos habuisse quibus Gorgias dixisset, & orationes ejus lampadas. Τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν αἷς ἐπεδείξατο, ἑορτὰς ἐκάλουν, τοὺς δὲ λόγους αὐτοῦ λαμπάδας, ὥσπερ γὰρ τὸ πῦρ ἐκκρούεται τὸ σκότος, οὕτως καὶ συνετοὶ λόγοι τὴν ἄνοιαν. Orationes ejus binæ

ἙΛΈΝΗΣ ἘΓΚΩΜΙΟΝ & ὙΠΈΡ ΠΑΛΑΜΉΔΟΥΣ ἈΠΟΛΟΓΊΑ extant Græce editæ ab Aldo & H. Stephano cum aliis Oratoribus, latine autem redditæ à Gvil. Cantero ad calcem Aristidis. Basil. 1566. fol. Confer L. Strebæum ad Oratorem Ciceronis p. 822.

Memorantur præterea:

Ὁ ἐπιτάφιος λόγος ἐπὶ τοῖς ἐκ τῶν πολέμων Ἀθήνησιν πεσοῦσιν. Philostrat. p. 497.

Ὀλυμπικὸς, quem è gradibus templi dixit, svasurus Græcis, ut missis intestinis dissidiis arma communia in Medos & Persas converterent. Philostr. p. 497. & in Epistola ad Juliam Augustam p. 887. & in Isocratis vita p. 506. ubi notat quod panegyricus pulcherrimus Isocratis orationum è Gorgia sit expressus.

Πυθικὸς λόγος, quem dixit ex ara, unde aurea ipsi statua posita in Pythii templo est, cujus præter Philostratum meminit Athenæus Lib. XI. p. 505.

Ejus περὶ φύσεως σύγγραμμα compositum Olympiade LXXXIV. laudat Olympiodorus MS. in Platonis Gorgiam, apud Allatium p. 116. de scriptis Socratis. Idem liber præterea titulum habebat περὶ τοῦ μὴ ὄντος, illo enim Gorgias conatus est ostendere, nihil esse, vel si aliquid sit, ab homine non posse comprehendi, vel si possit, exponi

aliis

aliis non posse. Vide Sextum Empiricum VII. contra Math. p. 149. seq.

Singularum rerum laudes, vituperationesque conscripsisse Gorgiam testatur Cicero in Bruto c. 12. quod Oratoris judicaret hoc maxime esse proprium, rem augere posse laudando, vituperandoque rursus affligere.

Vitam produxit usque ad annum ætatis CVIII. quo cum *jam silicernius finem sui temporis exspectaret, et si morti non potuit, tamen infirmitatibus insultavit*, ut ex Cincio Alimento refert Fulgentius in expositione antiqvor. verborum. Confer Luciani Macrobios T. 2. p. 474. Hermippum ἐν τῷ περὶ Γοργίου laudat Athenæus Lib XI. pag. 505. qui & Libro XIII. p. 596. meminit alterius Gorgiæ Atheniensis, qui scripserat περὶ τῶν Ἀθήνησι ἑταιρίδων.

VI. ISÆUS Atheniensis, sive Chalcidensis, ut alii, certe Athenis dicendi facultatem edoctus à Lysia & Isocrate, ipse Demosthenis Magister, unde de tempore quo floruit utcunque constat, quoniam accuratius aliquid de vita atque ætate ejus, & quando obierit, tradere nec Dionysius Halicarnass. valuit, nec Plutarchus, nisi quod ajunt post bellum Peloponnesiacum claruisse, usque ad regnum Philippi Macedonis. Fuit & alius Isæus junior, itidem Rhetor, patria Assyrius, de quo æqualis ejus Plinius Lib. II. Epist. 3. Philostratus 1. Sophist. Svidas, & Schol. Juvenalis ad Sat. III. 74. *Isæo torrentior.* Sub Isæi prioris nomine LXIV. olim lectæ sunt orationes à Plutarcho & Photio cod. 263. sed qui quatuordecim ex illis spurias fuisse testantur. Quinquaginta genuinarum tituli à Meursio in Bibliotheca Attica collecti & à me ordine Alphabetico dispositi hi sunt, e quibus decem crucis signo notatæ & universæ in causis judiciariis circa hæreditatem adeundam versantes adhuc exstant, & numerum ordinis in editionibus observati adscriptum habent.

† περὶ τοῦ Ἁγνίου κλήρου. X.

† πρὸς Ἁγνόθεον III. Vide infra in ὑπὲρ τοῦ Νικοστράτου κλήρου.

περὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου κλήρου. Harpocrat. in ὅτι παιδί. Sed Ἀριστάρχου pro Ἀλεξάνδρου legendum docet Meursius II. 4. Attic. Lect.

πρὸς Ἀνδοκίδην. Pollux VII. 2.

πρὸς Ἀνσίβιον. Vide infra, πρὸς Λυσίβιον.

πρὸς Ἀπολλόδωρον. Harpocrat.

† περὶ τοῦ Ἀπολλοδώρου κλήρου. VI.

Κατὰ Ἀριστάρχου. Pollux II. 4.

† περὶ τοῦ Ἀριστάρχου κλήρου πρὸς Ξεναίνετον. IX. Vide supra περὶ Ἀλεξάνδρου κλήρου.

πρὸς

πρὸς Ἀριστογείτονα καὶ Ἄρχιππον. Dionyſ. Halic. in Iſæo. Harpocrat. in ἐνεσκευασμένων.

περὶ τοῦ Ἀρχιπόλιδος κλήρου. Pollux X. 1.

† περὶ τοῦ Ἀστυφίλου κλήρου. VIII.

πρὸς Βοιωτόν. Harpocrat.

πρὸς δημότας περὶ χωρίου. Dionyſ. Halic. in Iſæo, Harpocrat. in σφηττός.

† περὶ τοῦ Δικαιογένους κλήρου. IV.

πρὸς Διοκλέα, ὕβρεως. Pollux VII. 22. Harpocrat.

πρὸς Διοφάνην ἀπολογία. Harpocrat.

πρὸς Δωρόθεον. Harpocrat. in οὐσίας δίκη.

Κατ' Ἐλπαγόρου καὶ Δημοφάνους. Harpocat. ſæpius, & Etymol. M. in σύνδικοι.

πρὸς Ἕρμωνα ὑπὲρ τῆς ἐγγύης ἀπολογία. Dionyſ. in Iſæo. Harpocration & Svidas pluribus locis.

Ὑπὲρ Εὐμαθοῦς. Dionyſ. Halic. in Iſæo, Harpocration, Apoſtolius VIII. 20. proverb.

Ὑπὲρ Εὐφιλήτου πρὸς τὸν Ἐρχιέων δῆμον. Dionyſ. in Iſæo.

περὶ Ἥρωνος κλήρου. Harpocrat. in εἰς ἕω. ſed legendum Κίρωνος.

Κατὰ Θεοτίμου. Harpocr. in περγασῆθεν.

πρὸς Ἰσχόμαχον. id. in χίλιοι διακόσιοι.

πρὸς Καλλικράτην. Harpocrat.

πρὸς Καλλιππίδην. Harpocr. in ἀνεπιτίθησιν.

Κατὰ Καλλιφῶντος α΄.

— — — — — β΄. Etymol. M in ἐπιτρίται, unde Harpocrat. & Svidam ſupplendum monuit Meurſius V. 2. Lect. Attic.

πρὸς Καλυδῶνα. Harpocrat. Apoſtolius V. 20. proverb.

† περὶ τοῦ Κίρωνος κλήρου. VII. Adde quæ in Ἥρωνος & Κύλωνος & ſupra in Trapezitico Iſocratis.

Κατὰ Κλεομέδοντος. Harpocr. in κλητῆρες.

περὶ τοῦ Κλεωνύμου.

περὶ Κύλωνος κλήρου. Porphyrius apud Euſeb. X. 3. præparat. ſed legendum Κίρωνος.

πρὸς Λυσίβιον. Harpocrat. in ἐπίδικος, & νοθεία. Pollux X. 1. Svid. in ἐπίδικος, apud quem male in τέως πρὸς Ἀντίβιον, & apud Etymol. in ἐπίδικος, Ἰσοκράτης πρὸς Λυσίαν pro Ἰσαῖος πρὸς Λυσίβιον. Vide Meurſ. V. 2. Attic. Lect.

περὶ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ῥηθέντων, Harpocrat.

πρὸς Μέδοντα. Dionyſ. Halic. in Iſæo.

Ὑπὲρ τοῦ Μενεκλέους κλήρου. Harpocrat. in ἀγενής.
πρὸς Μενεκράτην. Id. in περιοίκιον.
περὶ Μετοικισμοῦ. Harpocrat.
Ὑπὲρ Μνησιθέου θυγατρός. Harpocrat. in ἀπροστάτου.
πρὸς Νεοκλέα. Id. κλητῆρες.
Ὑπὲρ Νικίου.. Harpocrat. in ἀποῤῥέξαντες & χίλιοι διακόσιοι.
πρὸς Νικοκλέα περὶ χωρίου. Harpocr. in ψευδοκλητεία, θυργωνίδαι, Τιτακίδαι.
† Ὑπὲρ τοῦ Νικοστράτου κλήρου. III. A Dionyſio Halicarnaſſeo hæc oratio inſcribitur πρὸς Ἁγνόθεον.
πρὸς Ξεναίνετον. Vide ſupra περὶ τοῦ Ἀριστάρχου κλήρου.
πρὸς Ὀργεῶνας. Harpocrat.
περὶ τῆς ποιήσεως. Id. in οἷον.
Κατὰ ποσιδίππου. Harpocrat. in θόρυκος.
πρὸς πύθωνα. Harpocr. in διαμαρτυρία.
Ὑπὲρ πύθωνος, ἀποστασίου. Harpocr. & Svid. in κλητῆρες.
† Ὑπὲρ τοῦ πύῤῥου κλήρου. II.
πρὸς Σάτυρον. Harpocr. in ἐπίδικος. In Meurſii Bibl. Attica p. 1525. per librarii errorem bis laudatur Hephæſtion pro Harpocratione.
πρὸς Στρατοκλέα. Harpocrat.
Τεμενικός. Harpocrat. in ἀμιπποι.
πρὸς Τιμωνίδην περὶ χωρίου. Harpocr. in οὐσίας δίκη, Svid. in διάθεσις.
† περὶ Φιλοκτήμονος κλήρου. V.

Tituli ſunt non L. ſed LII. at forte apud Harpocrationem in κλητῆρες debet legi πρὸς Νικοκλέα, non πρὸς Νεοκλέα, & ex aliis duplex unius orationis titulus poſitus pro duabus. Ut dixi ὑπὲρ τοῦ Νικοστράτου κλήρου, & in περὶ τοῦ Ἀριστάρχου κλήρου. De quatuordecim ſuppoſitis Iſæo orationibus ne tituli quidem ætatem tulerunt, præter harum trium:
Κατὰ Μεγαρέων. Harpocr. in σφοδρίας.
πρὸς Εὐκλείδην. Dionyſ. in Iſæo, Pollux VIII. 6. Priſcianus Lib. XVII. p. 1089. Harpocrat pluribus locis, Svid. in τρικέφαλος.
Κατ' Ἀριστοκλέους. Harpocrat. in ὑπερήμεροι.

Iſæum inter παραγγελμάτων τεχνικῶν ſive præceptorum Rhetoricorum ſcriptores refert Dionyſius Halicarnaſſeus Epiſtola ad Ammæum, niſi legendum eſt Ἰσοκράτην pro Ἰσαῖον.

Editiones orationum decem Iſæi, quæ adhuc exſtant, retuli ſupra in Antiphonte. De verſione latina Miniati ita Jacobus Perizonius Vir Clariſs. in triade diſſertationum diſſ. 1. p. 60. *Inſcitisſime utiliſſimas*

has

has orationes quæ turpiter adeo neglectæ jacent latino sermone reddidit indoctus earum interpres Alphonsus Miniatus. Adde diss. 2. p. 122. & 125. *Didymi Alexandrini* Grammatici ὑπομνήματα in Isæum, quæ laudat Harpocration in γαμήλια, perinde ut quamplurimæ ipsius Isæi orationes interciderunt.

VII. LYCURGUS a) Lycophronis F. è nobili genere, Atheniensis, Platonem Philosophum initio audivit, ut præter Laërtium III 46. & alios tradit ad Gorgiam Platonis Olympiodorus, è Philisco, qui Lycurgi vitam scripsit. Confer Lambecium Lib. VII. de Bibl. Vindob. p. 127. A Platone venit ad Isocratem, & magnas inde res in Rep. gessit, magnis honoribus functus est: in jure dicendo severissimus b) in vita sobrius & in magnis opibus continens. Civibus vero suis ita gratus, ut postulanti Alexandro Regi eum tradere, omnino recusarent. Vectigalia civitatis à sexaginta talentis ad mille ducenta intendisse testatur Plutarchus Idem notat in dicendo minime fuisse extemporalem, sed cum diceret, nunquam non causam vicisse, ac quo facilius ad nocturnas etiam meditationes excitaretur, usum lectulo duriore, in quo villus tantum & pulvinus, quod Theoni itidem in progymnasmatis c) relatum memini.

a) Plures fuere Lycurgi, ut legislator Lacedæmoniorum, de quo supra cap. XII. & Lycurgus Thraciæ Rex quem Osiris interemit, teste Diodoro Sic. Lib. I. Lycurgus Solonis tempore clarus. Plutarch. in Solone p. 94. Lycurgus nostri avus, qui cum Anaxilao Byzantium Alcibiadi tradidit: (Plutarch. in Alcibiade p. 208.) quemque XXX. tyranni Athenis interfecerunt teste eodem Plutarcho in Lycurgi Rhetoris vita, Denique inter filios quoque nostri unus fuit patri cognominis.

b) H. Valesius ad verba Ammiani Marcellini XXII. 9. *judicibus Cassiis tristior & Lycurgis*: Non assentior Lindebrogio qui Lycurgum hîc intelligit Legislatorem Spartanorum. Lycurgum enim Atheniensem Rhetorem arbitror intelligi, cujus in reos severitas celebrata est. Diodorus Siculus in Lib. XVI. de eo dixit: ἦν δὲ πικρότατος ἐν τοῖς λόγοις κατήγορος. Unde etiam *Ibis* cognominatus esse videtur, quod scilicet ut Ibis angues, sic ipse noxios cives & peregrinos expelleret. Aristophanes in avibus: Ἶβις Λυκούργῳ, Χαιρεφῶντι νυκτερίς. Quanquam scio Scholiasten aliam afferre causam, quod scilicet Ægypto oriundus, aut quod longis cruribus esset Lycurgus. Sed nostram sententiam confirmare videtur Plutarchus in Lycurgi Rhetoris vita, ubi & versum illum Aristophanis adducit, sed mendosum, Ἔσχε δὲ καὶ τοῦ ἄστεος τὴν φυλακὴν καὶ τῶν κακούργων τὴν σύλληψιν οὓς ἐξήλασεν ἅπαντας, ὡς καὶ τῶν Σοφιστῶν ἐνίους λέγειν Λυκοῦργον οὐ μέλανι ἀλλὰ θανάτῳ χρίοντα τὸν κάλαμον κατὰ τῶν πονηρῶν οὕτω συγγράφειν. Ab hoc Lycurgo viri qui in gerenda Rep. severi essent Lycurgi dicebantur. Cicero Epist. X. Lib. I. ad Atticum *Nosmet ipsi*, ait, *qui Lycurgei à principio fuissemus, quotidie dimitigamur.*

c) p. 140. edit. Camerar.

mini. Xenocratem Philoſophum in carcerem ducendum quod *μετοίκιον* ſolvere non poſſet, è publicanorum manibus eripuit, ut narrat Plutarchus in T. Flaminio p. 375. ſeq. In Metroo rationem adminiſtratæ Reip. paulo ante mortem reddidit, Meneſæchmi criminationibus dilutis ac confutatis. Diem obiit ſupremum ante Demoſthenem, qui in exſilio per literas pro defuncti liberis apud Athenienſes delatis interceſſit. Vide Demoſth. Epiſt. 3.

Lycurgi orationes quindecim ferebantur ætate Plutarchi, totidemque Photius quoque cod. 268. commemorat, ſed lectas à ſe negat. *Λυκούργου δὲ οὐδενὸς τῶν ἄλλων ὅσα γε πλεῖν εἰς ῥήτορας καὶ δημαγωγοὺς τὸ ἔλαττον φερομένου, οὔπω παρέσχεν ἡμῖν ὁ χρόνος λόγους ἀναγνῶναι. Φέρεσθαι δὲ αὐτοῦ ἐξ ἱστορίας πεντεκαίδεκα μεμαθήκαμεν.* Ex unica exſtat hodie præclariſſima *adverſus Leocratem*, (Plutarcho in Lycurgi vita male Κλεωκράτην) qui neglecto populi decreto, quo poſt cladem ad Chæroneam Olymp. CX. 3. Athenienſes patriam deſerere & in alium locum ſe conferre prohibebantur, Rhodum atque inde Megaram cum rebus ſuis migraverat, denique poſtquam Alexandri M. in Aſiam expeditio Olymp. CXI. tranquillas patriæ res feciſſet, Athenas redierat. Græce ab Aldo Venet. 1513. fol. & ab H. Stephano edita eſt Pariſ. 1575. fol. cum aliis Græcis Oratoribus. Seorſim Græce vulgavit cum præfatione ſua *Philippus Melanchthon*, Witteb. 1545. 8. recuſam A. 1568. 8. Equidem in libro Greg. Richteri qui inſcribitur *Criſcis Melanchthonianæ*, p. 532. aliquid affertur è Melanchtonis præf. *ad Lycurgi orat. à ſe converſam* 20. Auguſt. 1548 Sed legendum *Græce editam* 20. Aug. 1545. Eandem in variis Catalogis vidi verſionem Melanchthonis, & editionem Wittebergenſem græcolatinam laudari. Sed error eſt. Plus ſimplici quidem vice Melanchthon publicis prælectionibus interpretatus fuit Lycurgum, nunquam tamen latina verſione donatum in lucem edidit; non magis quam Chriſtophorus Pezelius, qui poſt Melanchthonem eandem in concione juvenum ſtudioſorum expoſuit. Latine primus vertit *Johannes Lonicerus*, cum Demoſthenis Orat. pro pace. Baſil. 1548 8. Denique cum *Loniceri* verſione, Orationibus Dinarchi, Lesbonactis, Herodis & Demadis * juncta lucem vidit Hanoviæ A. 1619. 8. Græce & latine

Orationum deperditarum tituli à Meurſio III. 3. Attic. Lect. & in Bibliotheca Attica obſervati hoc loco à me ſubjicientur Alphabetico ordine digeſti ad inveniendi facilitatem.

1. Κατ' Αἰσχυρίου. Harpocr. in στρωτήρ. Svidæ πρὸς Ἰσχυρίαν, quod præfert Meurſius.

* De Demade, Lesbonacte & aliis Oratoribus egi infra Lib. III.

2. Ἀπολογισμὸς ὧν πεπολίτευται, sive ἀπολογία πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τ̃ εὐθυνῶν. Svid. in Λυκοῦργος. Plutarch. Photius, Harpocrat.
3. περὶ Ἀριστογείτονος. Svid. Plutarch. Harpocr. Libanius in argumento oratt. Demosthenis contra eundem Aristogitonem.
4. Κατ' Αὐτοκλέους. Svid. in μηλόβοτος.
5. Κατ' Αὐτολύκου, δουλείας. Plutarch.
6. Κατ' Αὐτολύκου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, περὶ ἱερῶν. Plutarch. Harpocrat. Suid.
7. Κατὰ Δημάδου τ̃ Δημέου, περὶ ἱερῶν. Plutarch. Harpocrat. Athen Lib. XI. Scholiastes Comici ad Plutum.
8. περὶ διοικήσεως. Svid. in Λυκοῦργος & ὀχεῖον. Harpocrat. pluries.
9. Κατὰ Διφίλου. Plutarch.
10. περὶ τῆς ἱερείας. Harpocratio frequentissime, & Priscianus Lib. XVIII. & Svidas non uno loco, qui tamen in Λυκοῦργος legit ἱερατείας, quod præfert Gisb. Cuperus p. 96. Var. Observatt. Respicit etiam Svidas in τραπεζοφόρος.
11. πρὸς Ἰσχυρίαν. Svid. sed Harpocrationi κατ' Αἰσχυρίου.
12. Κατὰ Λυκόφρονος α΄. Athen. Lib. VI. Harpocrat. Theo grogymnasm. Etymol. M. in ἐμποδών. Apostolius VIII. 20. prov. Svid. in μοχθηρία.
13. — — — — β΄. Svid. & Harpocrat. in ὀρκάνη.
14. Κατὰ Λυσικλέους στρατηγοῦ περὶ ἱερῶν. Plutarch. Harpocrat. & Svid. ubi male Πασικλέους.
15. πρὸς τὰς Μαντείας sive περὶ μαντειῶν. Svid. in Λυκοῦργος & καυχᾶ.
16. Κατὰ Μενεσαίχμου (Svid. in πραγματεία, Dinarchum κατὰ Μεναίχμου & Pollux Μενεσέμου, vitiose) περὶ ἱερῶν. Plutarch. Harpocratio sæpius. Svid. in πρωηροσία.
17. Κατὰ Πασικλέους. Svid. sed legendum Λυσικλέους.
18. Κατὰ Τιμοκράτους. Svid. in πεπορπημένος.

Quatuordecim tantum esse debebant, sed 1. & 11. eadem est, uti 14. & 17. Nec dubito 8. esse dimidiam partem tituli unius ex reliquis: atque idem de 10. puto judicium esse ferendum. His si oratio adversus Leocratem addatur, numerus quindecim λόγων Lycurgi constabit. Fuerunt præterea dubiæ nonnullæ, ut

Διαδικασία κροκωνιδῶν πρὸς Κοιρωνίδας. Hanc Philino à nonnullis tributam testatur Harpocrat. in Κοιρωνίδαι.
Κατὰ Δεξίππου. Id. in σύνδικοι.

VIII. DEMOSTHENES Pæaniensis Atticus, lucem vidit Olymp. CI. 2. deditus primum Philosophiæ sub Platone * & Euclide Megarensi, verum audito semel Callistrato Oratore, qui cum magna populi admi-

* Vide ad Laërtium II. 108. & III. 46.

admiratione caussas agebat, unice accensus est ad eloquentiæ studium, atque inde sub Isæo aliisque dicendi Magistris & Andronico histrione, a quo actionem didicit, tantos fecit progressus, ut per impigrum studium emendata naturali * balbutie princeps orator ῥητόρων δυνατώτατος (Plutarch. Alcibiade p. 196.) evaderet, omnibusque admirationi esset, atque plurimum in Rep. posset. Sed & hodieque *commemorato ejus nomine, maximæ eloquentiæ consummatio animo oboritur audientis*, ut verbis utar Valerii Maximi VIII. 7. At Remp. pariter & se denique perdidit dicendo: itaque Alexandro quidem qui puerum se ab illo vocatum indignissime tulit (Plutarch. Alex. p. 670.) flagitanti Demosthenem sibi dedi (id. Phocione pag. 749.) negatus est, verum Regi Macedoniæ Antipatro ab Atheniensibus cum Hyperide tradendus † venenum sumsit in Calabria ** insula Olymp. CXIV. 3. ætatis LXII. (Gellius XV. 28. tribuit annos sexaginta) ante Christum CCCXXII. Vitam ejus & laudationem è veteribus scripsere *Plutarchus, Lucianus, Libanius & Suidas*, quos cum notis exhibet in sua Demosthenis editione *Hieronymus Wolfius*. E recentioribus præter *A. Schottum*, qui vitam Demosthenis composuit & Dionysii Halicarnassei librum περὶ Δημοσθένους δεινότητος latine vertit, sufficiat laudasse duumviros Gallos egregios *Renatum Rapinum* in collatione Demosthenis cum Cicerone, (quod argumentum tractavit etiam Julius Nigronus S. I. Oratione XVIII.) & *Tourrellum* in prolegomenis ad Orationes quasdam Demosthenis Gallice à se translatas.

In panegyrico dicendi genere parum valuisse διὰ τὸ ἀκριβὲς καὶ ἀμελέτητον, legas apud Syrianum p. 17. ad Hermogenem. Cicero quoque in Epistola quadam scripsit Demosthenem in orationibus quandoq; indormire, ut refert Plutarchus in Cic. p. 872. Et Lib. de Oratore. c. 29. negat Demosthenem sibi semper satisfacere, etsi c. 31. in quovis dicendi genere docet fuisse excellentem. In jocis ridendum se præbuisse notat Longinus p. 190. edit. Tollii, quod à Cicerone in Oratore c. 26. confirmatur. Prælium aliquando ingressus abjecto clypeo aufugit, teste Luciano in parasito T. 2. p. 258. Ex-

* Cicero 2. de divinat. *cum R. dicere nequiret, exercitatione fecit ut planissime diceret.* Adde Hieron. 1. in Rufin. & Plutarchum an seni gerenda Resp. p. 795. ubi refert Demosthenem initio non probatum in Orationibus atque ideo animo propemodum concidisse: sed iterum excitatum confirmatumque verbis senis alicujus qui Periclem audiverat, jubebatq; Demosthenem indole Pericli similem haudquaquam de se ipsum desperare.

† Plutarch. in Phocione p. 753. 754.

** Plutarch. Tzetzes Chil. VI. v. 170. 186.

Exstant sub Demosthenis nomine orationes LXI. tum prooemia ad orationes LXV. (tot enim Orationes illius legisse se testatur Photius cod. 265.) & sex Epistolae. De Epistolis vide supra c. X. num. 15. Orationes praesenti loco ordine literarum recensebo, perditarum etiam mentionem facturus praefixo asterisco, editis vero praemissurus numerum ordinis, quem in Hieron. Wolfii editione obtinent. Temporis notationem adposui ex capite IV. vitae Demosthenis, scriptae ab Andrea Schotto, ita tamen ut ipse *Dionysium Halic.* ex quo ille hausit consuluerim, & nonnulla subinde adjunxerim. LXV. ut dixi Orationes Demosthenis genuinas fuisse Photius testatur, neque vero universae ad nos pervenerunt, nec universae quas habemus sunt genuinae. Ecce Tibi utrarumque succinctam notitiam.

8. περὶ τοῦ Ἀλοννήσου. Vide infra, Philippicam VIII.

17. περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν. De foedere Alexandri cum Atheniensibus, violato à Rege, cum Messenam Philiadae tyranni filiis restituisset. *Hyperidi* tribuitur a Libanio, Photioque. Habita praetore Evaeneto Olymp. CXI. 2. aetatis Demosth. XLV.

25. Κατὰ Ἀνδροτίωνος. Prima haec oratio scripta in causa publica, anno aetatis XXV. (in Gellii codicibus lib. 15. c. 28. est XXVII.) Olymp. CVI. 2. praetore Callistrato. Dionysius Halic. Epist. ad Ammaeum: δημοσίους τε λόγους ἤρξατο γράφειν ἐπὶ Καλλιστράτου ἄρχοντος εἰκοστὸν καὶ πέμπτον ἔχων ἔτος. Καὶ ἔστιν αὐτῷ πρῶτος τῶν ἐν δικαστηρίῳ κατασκευασθέντων ἀγώνων ὁ κατ' Ἀνδροτίωνος, ὃν γέγραφε Διοδώρῳ τῷ κρίνοντι τὸ ψήφισμα παρανόμων. Latine vertit praeter Wolfium *Bassianus Landus* Placentinus.

39. πρὸς Ἀπατούριον παραγραφή.

* πρὸς Ἀπολλόδωρον. *Contra Apollodorum* pro Phormione. Plutarch. in Demosthene p. 887. testatur eum questûs cupiditate ductum clam scripsisse orationes adversarias Apollodoro ac Phormioni. Oratio pro Apollodoro contra Phormionem exstat.

28. & 29. Κατὰ Ἀριστογείτονος α', β'. Orationes duae adversus Aristogitonem, accusatum eodem tempore à Lycurgo. Dionysius è dictione colligit has non esse Demosthenis, saltim non posteriorem, quam ab aliis etiam rejici testatur Libanius in argumento. Priorem vertit Philippus Melanchthon, posteriorem *Vitus Winshemius*, Demosthenis esse negat etiam Casaubonus ad Theophrasti Characteres p. 198.

26. Κατὰ Ἀριστοκράτους. Habita praetore Aristodemo Olymp. CVII. 1. aetat. Demosth. XXVIII. Actor Euthyles.

* Κατὰ

* Κατὰ Ἀριστοτέλους. Syrianus in Hermogenem, cujus locum produxit Meursius in Bibl. Attica.
* περὶ τῶν Ἀρπαλείων χρημάτων. Isidorus Pelus. Lib. IV. Epist. 205.
* πρὸς Ἀρτάβαζον Priscianus Lib. XVIII.
23. περὶ τῆς ἀτελειῶν. s. de immunitate, adversus Leptinem. Habita Olymp. CVI. 2. prætore Calistrato, ætatis Demosth. XXV. Judice Dionysio χαριέστατος ἁπάντων τῶν λόγων καὶ γραφικώτατος. Latine vertit *Petrus Nannius.*
33. 34. 35. Κατὰ Ἀφόβου α', β', γ'. adversus Aphobum tutorem suum orationes 3. Actio decem talentorum, à Demosthene vix XVIII. annos nato (hoc est Olymp. CIV. 3.) teste Libanio in Demosthenis vita, qui addit aliis persuasum, Isæo has orationes deberi ut auctori, vel saltim ut correctori. Isidorus Pelusiota IV. 205. Epist. tradit Demosthenem tutoribus suis patria bona post victoriam adversus eos reportatam reliquisse. Latine vertit *Joh. Lalamantius,* Heduus.
47. πρὸς Βοιωτὸν, περὶ τοῦ ὀνόματος.
48. ——— ὑπὲρ προικὸς μητρῴας.
62. Κατὰ Διονυσοδώρου, βλάβης.
* Ἀπολογία περὶ τῶν δώρων. Habita prætore Anticle Olymp. CXIII. 3. ætat. LIV. Dionys. Halicarnass. Epist. ad Ammæum p. 125.
19. Ἐπιτάφιος in eos qui in Chæronea clade fortiter pro patria pugnantes obiissent. Habita Olymp. CX. 3. ætat. Demosth. XLII. Meminit Plutarchus, & sane habitam aliquam hujus argumenti omnes fatentur, sed hanc quæ exstat, Dionysius, Libanius, Photius Demostheni abjudicant. Latine vertit *Joh. Lonicerus.*
20. Ἐρωτικός, sive laus Epicratis. Hanc veluti languidiorem & vi tanti oratoris destitutam, Demosthenis esse negant Dionysius, Libanius, hisque succinens Photius.
32. πρὸς Εὐβουλίδην ὑπὲρ Εὐξιθέου.
53. Κατὰ Εὐέργου καὶ Μνησιβούλου, ψευδομαρτυριῶν.
38. πρὸς Ζηνόθεμιν παραγραφή.
39. Κατὰ Θεοκρίνου. Actor Epichares. Oratio à Callimacho tributa est Dinarcho. Vide Dionysium in Dinarcho & Harpocration. in Θεοκρίνης. Apostolium XIX. 49. proverb. Anonymus in argumento: τὸν δὲ λόγον οἱ πολλοὶ νομίζουσιν εἶναι Δεινάρχου, καίτοιγε οὐκ ἀπεοικότα τῶν τοῦ Δημοσθένους.
61. Πρὸς Καλλικλέα, περὶ χωρίου.

58. πρὸς Κάλλιππον.
60. Κατὰ Κόνωνος, αἰκίας. Actio injuriarum ob verbera. Apud Plutarchum de gloria Atheniens. legas ἀσοίας, vitiose, ut notatum Meursio III. 6. Attic. Lect. Ex hac oratione multa ad verbum transtulisse Dinarchum in priorem suam adversus Cleomedontem, notavit Porphyrius apud Eusebium Lib. X. c. 3. præparat.
21. ὑπὲρ τοῦ Κτησιφῶντος. Pro Ctesiphonte * adversus Æschinem. Vide infra περὶ τοῦ στεφάνου.
41. πρὸς τὴν Λακρίτου παραγραφήν.
52. πρὸς Λεοχάρην περὶ κλήρου.
23. πρὸς Λεπτίνην. Vide supra περὶ ἀτελειῶν sive περὶ ἀτελείας.
51. πρὸς Μακάρτατον, περὶ τοῦ Ἁγνίου κλήρου.
16. ὑπὲρ τῶν Μεγαλοπολιτῶν. De ope ferenda Megapolitanis (Arcadiæ hæc civitas fuit) adversus Lacedæmonios. Dicta Olymp. CVI 4. ætat. Demosth. XXVII. prætore Eudemo sive Theodemo.
* Κατὰ Μέδοντος. Pollux VIII. 6. Harpocrat. in δεκατεύειν.
24. πρὸς Μειδίαν, περὶ κονδύλου. Contra Midiam qui Demostheni Chorago in Dionysiis alapam inflixerat, & ab eo accusatur impietatis. Hac oratione propter adversarii potentiam nihil effecisse Demosthenem, auctor est Isidorus Pelus. IV. 205. Epist.
46. πρὸς Ναυσίμαχον καὶ Ξενοπείθην παραγραφή.
31. Κατὰ Νεαίρας, contra Neæram Stephani cujusdam Atheniensis uxorem. Demostheni abjudicat Dionysius Halicarnasseus. Dubitat etiam Athenæus XIII. pag. 573. 586. Photios languidiorem esse notat.
59. πρὸς Νικόστρατον περὶ ἀνδραπόδων ἀπογραφῆς Ἀρεθουσίου.
54. Κατὰ Ὀλυμπιοδώρου, βλάβης.
1. Ὀλυνθιακὸς α', sive tertia potius.
2. —— —— β'. Secundam primo loco ponendam res ipsa suadet & Dionysii Halic. testimonium.
3. —— —— γ' secunda. De ope Olynthiis † ferenda adversus Philippum orationes tres habitæ prætore Athenis Callimacho Olymp. CVII. 4. ætatis Demosth. XXXI. Latine verterunt *Phil. Melanchthon*, Anonymus quidam, & *Nic. Carrus*. Lond. 1571. 4. Primam præter *Bessarionem* ** qui notas addidit accendendis adversus Turcas Chri-

* Ctesiphon iste Orator & ipse fuit. Vide Tzetzæ Chiliad. V. hist. 35.
† Adversus Olynthios dixit Demostheni adversatus Demades. Suid. in Δημάδης.
** A. Chevillierius de origine typographiæ Paris. p. 57.

Christianis Principibus, Paris. 1470. 4. etiam *Joach. Camerarius* & *Joh. Sturmius* (cum commentariolo ejusdem & scholiis Martini Crusii in 1. & 2. Argent. 1554. 8.) secundam *Christophorus Hegendorphinus*, tertiam alius Anonymus. Gallice cum notis *Tourrellus* Paris. 1691. 8. 1702. 4. Singulas quasdam ex Olynthiacis etiam latine transtulere *Vitus Amerbachius* & *Jac. Grifolus* Lucinianensis. Analysi dialectica, Rhetorica, historica, Ethica & Politica universas illustravit *Marcus Beumlerus* Francof. 1585. 8. addita latina versione *Rudolphi Collini*. Artificium Rhetoricum explicavit etiam *Steph. Caroli* Bonon. 1533. 4.

36. 37. Κατὰ Ὀνήτορος α', β'. adversus Onetorem Aphobi fundos & bona Demostheni addicta per nefas invadentem.

45. πρὸς Παντaίνετον παραγραφή.

21. περὶ τῆς παραπρεσβείας De legatione ad Philippum male ab Æschine obita. Dixit Demosthenes adversus Æschinem prætore Pythodoro, Olymp. CIX. 2. anno ætatis XXXVII. De responsione Æschinis infra suo loco. Demosthenis orationem transtulit Anonymus quidam.

* πρὸς Περικλέα. Priscianus Lib. XVII.

56. πρὸς Πολυκλέα περὶ τοῦ ἐπιτριηραρχήματος sive de sumtibus post finitum tempus præfecturæ navalis factis.

18. προοίμια δημηγορικά. Exordia sive procemia orationum LXV. à Demosthene per otium elaborata, quibus in tempore uteretur. Sic Cicero ad Atticum Lib. XVI. Epist. 6. testatus est se habere librum procemiorum, ex quo eligere solitus, cum aliquod σύγγραμμα instituit. Adde IX. 18. ad Pætum. Sed & Plato in Menexemo notat solenne fuisse Rhetoribus, habere ejusmodi λόγους παρεσκευασμένους. Latine vertit procemia Demosthenis *Joh. Bernhardus Felicianus*.

15. περὶ τῆς τῶν Ῥοδίων ἐλευθερίας, de ope Rhodiis licet non optime meritis ferenda adversus Mausolum, qui civitatem eorum paucioram imperio subjecerat. Habita prætore Thessalo sive Theello Olymp. CVII. 2. ætat. Demosth. XXIX. Latine vertit *Christoph. Hegendorfinus*.

22. περὶ τοῦ στεφάνου, adversus Æschinem pro Ctesiphonte qui decretum fecerat de Demosthene aurea ornando * corona in Bacchanalibus, quod Athenas muro cinxerat. Latine vertit Leonh. Aretinus, Ano-

* De more benemeritos aurea corona donandi consule Jo. Harduinum ad Themistii Orat. III. p. 386.

Anonymus quidam, Dionysius Lambinus, Joachimus Perionius. De Ciceronis versione deperdita cujus meminit Hieron. 2. in Rufin. de Joh. Sturmii commentario & de editione P. Foulkesii & Johannis Friend dixi infra in Æschine, qui adversus hanc Orationem dixit. Confer Ciceronis Oratorem c. VIII. Idem Cicero ad hancce videtur respexisse cum rogatus quamnam orationum Demosthenis maxime omnium probaret, longissimam respondit, ut narrat Plutarchus in Cicerone p. 872. In hac oratione sese passim laudat Demosthenes, sed tam scite, ut propterea reprehensionem facile effugiat. Confer eundem Plutarch. de laude sui p. 541. seq.

57. *περὶ τοῦ στεφάνου τῆς τριηραρχίας* pro Apollodoro de corona præfecturæ navalis.

43. 44. Κατὰ Στεφάνου, ψευδομαρτυριῶν, ά, β'.

13. *Συμβουλευτικὸς, ἤτοι ὁ περὶ τῆς συντάξεως. De ordinanda Rep.* & veteri virtute ac libertate amplectenda, habita prætore Eudemo Ol. CVI. 4. ætat. Demosth. XXVII. Latine vertit *Joach. Camerarius.* Ineditam *Politiani* translationem memorat Labbeus Bibl. MSS. p. 372.

14. *περὶ συμμοριῶν.* De classibus. Est autem *συμμορία*, notante Libanio, ordo eorum qui Athenis munera publica subibant. Habita Archonte Diotimo Olymp. CVI. 3. ætat. Demosthen. XXVI. Prima *δημηγορία* sive oratio civilis quam dixit Demosthenes. Latine vertit *Johannes Lonicerus.*

55. πρὸς Τιμόθεον ὑπὲρ χρέους.

27. Κατὰ Τιμοκράτους. Contra Timocratem, actor Diodorus. Habita eodem quo oratio contra Aristogitonem anno. Vide Gellium XV. 28.

50. *πρὸς Φαίνιππον περὶ ἀντιδόσεως.*

Φιλιππικοὶ ιβ. Orationes duodecim in Philippum * Regem Macedoniæ, lectæ olim sunt à Dionysio Halicarnasseo, & Demosthenis imitatione Cicero quoque quatuordecim suas adversus Antonium Orationes

Dddddd 2

* Polybius in Excerptis Peiresc. p. 90. seq. reprehendit Demosthenem, quod viros præstantissimos qui in Arcadia, Messenæ, Argis, in Thessalia, & Bœotia rebus periculosissimis ad Philippum confugere non dubitarunt, tanquam proditores Græciæ traducit. Aliud Demosthenis dictum, *actiones ex eventu judicandas esse*, merito rejicit Nicephorus Gregoras XII. 5. Hist. p. 365. Idem diu ante damnaverat Ovidius: *careat successibus opto, quisquis ab eventu facta notanda putat.*

tiones Philippicas inscripsit, teste Plutarcho in Cic. Hodie quatuor tantum hoc titulo inter Demosthenis orationes exstant,& alio longe quam Dionysius legit ordine. Sed plures haberi sub aliis licet titulis,ab Andrea Schotto observatum est, ex cujus sententia Philippicas duodecim recensebo.

4. Prima apud Dionysium Philippica etiam in nostris codicibus *Prima* est, habita prætore Aristodemo Olymp. CVII.1. ætat. Demosth. XXVIII.

2. Secunda. In editis est Olynthiaca secunda.

3. Tertia, vulgo Olynthiaca 3.

1. Quarta, vulgo Olynthiaca 1. Vide quæ supra in ὀλυνθιακός.

5. Quinta, in editis primæ Philippicæ annectitur sub titulo περὶ ἀπόδειξις, & incipit ἃ μὲν ἡμεῖς &c. habita prætore Themistocle, Olymp. CVIII. 2. ætat. Demosth. XXXIII. Apud Dionysium Epist. ad Ammæum p. 123. vocatur ἕκτη τῶν κατὰ Φιλίππου δημηγοριῶν, sed legendum πέμπτη, ut patet ex iis quæ ipse subjungit.

6. Sexta hodie exstat sub titulo περὶ τῆς εἰρήνης, *de pace*, habita prætore Archia Olymp. CVIII. 3. ætat. Demosth. XXXIV. Latine verterunt *Justinus Goblerus*, *Jacobus Grifolus* Lucinianensis, & *Petrus Bracchus* Placentinus. *A Dounæi* prælectiones eruditæ in hanc Orat. prodiere Londini 1621. 8.

7. Septima, in editis & jam Photii tempore *secunda*, habita Lycisco prætore, Olymp. CIX. 1. ætat. Demosth XXXVI. A nonnullis auctor septimæ orationis Philippicæ existimatus *Hegesippus Crobylus*. Confer Suid. & Etymol. M in Ἡγήσιππος. Sed videntur loqui de Oratione quam octavam mox dicam de Halonneso.

8. Octava, Hodie exstat sub titulo Orat. *de Halonneso* περὶ τῆς Ἁλοννήσου, sed Libanio judice rectius inscribetur πρὸς τὴν ἐπιστολὴν Φιλίππου, habita prætore Pythodoro, Olymp. CIX. 2. ætat Demosth. XXXVII. *Hegesippi* esse qui collega Demosthenis fuit, non Demosthenis ipsius, Libanio, Photio, Suida & auctore Etymologici magni testibus contendit Tan. Faber quem vide sis ad Longin. p. 202. edit. Tollii. Sed vide & Athenæum VI. p. 223. Hermogenem &c.

9. Nona, Hodie exstat sub titulo Orat. de *Chersoneso*, περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ, habita prætore Sosigene Olymp. CIX. 3. ætat. Demosth. XXXVIII.

Lati-

Latine vertit *Petrus Bracchus* Placentinus. Suidas in *κατάγειν* octavam laudans *Φιλιππικῶν* locum ex hac Oratione producit.

10. Decima, in editis *tertia*, anno eodem.

11. Undecima, in editis *quarta*, habita prætore Nicomacho, Olymp. CIX. 4. ætat. Demosth. XXXIX.

12. Duodecima, Hodie exstat sub titulo *ὁ πρὸς τὴν Φιλίππου ἐπιστολὴν ad Philippi Epistolam* Athenienſibus bellum indicentem, quæ integra orationi præmittitur, habita prætore Theophrasto, Olymp. CX. 1. ætat. Demosth. XL. Latine vertit *Robertus Britannus* Par. 1643. 4. adjectis aliquot locis quos Cicero ex Demosthene vertit vel adumbravit.

In universas hactenus enumeratas duodecim orationes & *Libanii* argumenta & *Ulpiani* commentarios habemus.

Quatuor Philippicas latine verterunt *Christophorus Hegendorphinus*, Anonymus quidam, & *Paulus Manutius* Venet 1549. 4. qui male *Claudius* vocatur in Bibl. Philosophica Pauli Bolduani p. 471. tum *Nic. Carrus* Lond. 1571. 4. Binas ex illis etiam *Jacobus Grifolus* Lucinianenſis.

Gallicam verſionem elegantem IV. Philippicarum III. Olynthiacarum, Orationis de pace, de Cherſoneſo & ad Philippi Epiſtolam, cum notis eruditis debemus *Tourrello* Pariſ. 1701. 4. recuſam Amſtelod. 1706. 12. Philippicas poſt *Jo. Lalemantium* Pariſ. 1549. 8. Gallice quoque vertit Maucroëus, (Mr. de Maucroy) cujus translatio exſtat inter Opuſcula proſaria atque poëtica Maucroëi & Fontani.

40. *πρὸς Φορμίωνα, ὑπὲρ δανείου.*

42. *Ὑπὲρ Φορμίωνος, παραγραφή.* Male audiiſſe Demoſthenem hoc nomine refert Plutarchus, quod ita ex eadem officina duobus pugiones vendiderit adverſariis, quibus ſe mutuo confoderent.

Editiones Demosthenis.

1. *Græce* cum argumentis *Libanii* apud Aldum Venetiis 1504. fol. Idem eadem forma & circa idem tempus *Ulpiani* commentarios in octodecim orationes, ſeorſim vulgavit una cum Harpocratione.

2. Basileæ apud Joh. Hervagium 1532. fol cum præfat. Erasmi, quæ luculenta & nitida editio præter *Ulpiani* * commentarios ad oram singularum paginarum statim additos & *Libanii* argumenta orationibus præmissa, exhibet ad calcem varias Lectiones à Petro Danesio collectas & ad quædam Demosthenis loca annotationes, ex Budæi, Erasmi & aliorum eruditorum lucubrationibus collectas.
3. Basileæ apud eundem Hervagium A. 1550. 8. sine Ulpiani commentariis.
4. Venetiis apud Paulum Manutium Aldi F. itidem omissis Ulpiani commentariis A. 1554. 8. 3 Vol.
5. Joh. Bernhardi Feliciani, collatis octo ad minimum codicibus MSS. Venet.
6. Parisiis apud Michaelem Sonnium Paris. 1570. ex recognitione Dionys. Lambini & Gvil. Morellii fol. typis elegantissimis & cum Ulpiani commentario similiter ut Hervagiana in singularum paginarum oris adjecto. Laudat hanc editionem ex merito Thuanus Lib XXXVI. Histor. ad A. C. 1564.
7. *Græce & latine* cum translatione, notis & Gnomologia *Hieron. Wolfii* A. 1549. fol Basileæ apud Oporin. quinque partibus, quarum quartâ Demosthenis vita, Wolfii notæ & Gnomologia, Ulpiani commentarii cum Wolfii versione: & quintâ translationes quarundam Orationum Demosthenis ante Wolfium per varios latine redditarum continentur. Wolfii interpretationem aliquot locis castigat Casaubonus ad Theophrasti characteres.
8. *Latine* ex ejusdem Wolfii versione Venet. 1550. 8. tribus Voluminibus, sine Ulpiani commentario.
9. Itidem latine ex H. Wolfii recognitione Basil. 1554. 12.
10. Demosthenis à Wolfio iterum recogniti specimen Ao. 1569. Basil. apud Hervag. tantum continet orationes Olynthiacas tres & vitam Demosthenis atque Æschinis Græce & latine cum annotationibus.

11. Quar-

* Ulpiano tribuere integra scholia illa non audet Is. Casaubonus propter errores varios quos in illis sibi visus est observasse, p. 218. ad Theophrasti Characteres: *Absit vero à nobis, ut hæc & alia hujus farinæ, qualia nonnulla in illis scholiis observavimus, Ulpiano tribuamus.*

11. Quarta recognitio Basil. 1572. fol. ex Hervagiana officina per Eusebium Episcopium, exhibet Demosthenis & Æschinis opera integra Græce & latine ita digesta in tomos sex (qui in duo vel tria volumina possunt compingi) ut in *quatuor* primoribus contineantur Orationes utriusque & Epistolæ cum Wolfii translatione, & ejusdem argumentis, ubi Libaniana deficiunt : Tomo *quinto* Ulpiani commentarii & seorsim accessiones quædam ad Ulpianum ex editione Parisiensi, cum versione Wolfii : Wolfii notæ in Ulpianum, Vita Æschinis & Demosthenis è variis scriptoribus, Græce & latine cum notis. Et Anonymi annotationes in quædam Demosthenis loca ex edit. Hervagiana Ao. 1532. Tomo sexto Gnomologia, & annotationes Wolfii in Æschinem, Demosthenem & Libanii argumenta. Variæ lectiones è quatuor codicibus â Wolfio collectæ. *Vincentii Obsopœi* castigationes in Demosthenem ex prisco codice decerptæ, quæ seorsim lucem viderant Norimbergæ Ao. 1534. 4. Variæ lectiones ex editionibus Græcis Demosthenis Feliciana & Parisiensi. Tum ex codice MS. Augustano variæ Lectiones & scholia in Demosthenem inedita, quæ inde excerpsit Simon Fabricius Marcopibertanus Francus. Denique veteres Wolfii editionum priorum præfationes.

12. Francofurti 1604. sive ut tituli quidam habent Colon. Allobrog 1607. fol. editio quam modo recensui repetita est, nisi quod optimo consilio Ulpiani commentarii singulis orationibus subjiciuntur, & accessit præter imaginem Demosthenis ex veteri marmore, vita ejusdem, Olympiadibus ac præturis Atheniensium distincta, ex parallelis * *Andreæ Schotti.*

Orationes Demosthenis selectæ quindecim excusæ sunt Græce Oxonii 1597. 4.

Gallice Orationes septem transtulit Ludovicus Regius. Paris. 1575. 4. De Tourrelli Gallica versione quorundam Orationum jam supra dictum.

Demosthenis Gnomologia, Græce & latine prodiit Basil. 1551. 12.

Imaginem Demosthenis exhibet etiam Jac. Gronovius T. 2. Antiqv. Græcar. tabula 93. Eloquentiam ejus pingit optime Dionysius Hali-

* Vita Aristotelis ac Demosthenis comparata, Andrea Schotto auctore separatim lucem vidit Marco Velsero ab auctore inscripta, Augustæ Vindel. 1603. 4.

Halicarnasseus, ac ne de aliis Rhetoribus dicam Isidorus Pelusiota II. Epist. 146. *Cælii Calactini* Siculi Rhetoris σύγκρισις Δημοσθένους καὶ Κικέρωνος, σύγκρισις Δημοσθένους καὶ Αἰσχίνου & liber περὶ Δημοσθένους ποῖοι αὐτοῦ γνήσιοι λόγοι καὶ ποῖοι νόθοι, tum Ὑπομνήματα *Zosimi Gazæi*, *Zenonis Citiei* (non Stoicorum principis sed Rhetoris) & *Sallustii* Sophistæ in Demosthenem, quorum meminit Svidas, interciderunt. Eundem ut opinor Sallustium Svidas è Damascio tradit Orationes Demosthenis universas δημοσίους memoriæ mandasse, & ibidem meminit Nonni nescio cujus, (eundem cujus Metaphrasin Evangelii Joannis habemus, intelligit Bonifacius XV. 6. Hist. ludicræ) qui sexies Demosthenem devoraverit totum, nec tamen unum potuerit verbum congruens in concione proferre. Καὶ Νόννον δέ φασιν ἐκμαθόντα ἑξάκις ὅλον τὸν Δημοσθένην, μὴ δὲ διᾶραι τὸ στόμα δύνασθαι πρός γε λόγων ἐπιεικῶν σύνθεσιν. Fuere & alii Demosthenes. 1) Demosthenes machæropœus Oratoris Pater. 2) Demosthenes Atheniensium dux cum Antiphonte à Siculis interfectus Olymp. XCI. 4. teste Thucydide, Plutarcho in Nicia & aliis. Vide Grævium ad Lucian. T. 1. p. 987. 3) Demosthenes Massiliensis Φιλαλήθης Medicus Ophthalmicus, & 4) Demosthenes Bithynus Historicus ac κτίσεων scriptor, de quorum utroque dixi supra in Democrito. 5) Demosthenes Thrax, qui scripsit teste Svida de Poëtis Dithyrambicis, Metaphrasin Iliadis & Hesiodi Theogoniæ, atque Epitomen Damageti Heracleotæ. 6) Demosthenes Mytilenæus. Plutarch. lib. 2. c. 1. Sympos. p. 633. At in scholiis ad Apollonium ubi laudatur Demosthenes ἐκ λιμένων, legendum Timosthenes. Catonem Majorem dictum esse Romanum Demosthenem testatur Plutarchus in Catonis vita pag. 338.

IX. ÆSCHINES * Atrometi literatoris F. Cothocides Atheniensis, præceptore usus esse fertur Isocrate & Antalcida, vel ut Svidas

* Demosthenes falsè dixit Æschinem filium esse τρόμητος i. e. *trepidi*, & inde ipsum fecisse ἀτρόμητον, *intrepidum*, orat. pro corona: καὶ δύο συλλαβὰς προσθεὶς τὸν μὲν πατέρα ἀντὶ τρόμητος ἐποίησεν ἀτρόμητον. Arometum γραμματοδιδάσκαλον Svidas appellat. Allegatur & Atrometus quidam in Scholiis Græcis ad Apollonium lib. 3. v. 1178. Matrem Æschinis tympanistriam fuisse narrant, ut Lucianus in somnio T. 1. p. 9. Cothocidem Rhetorem pro Æschine dixit Athenæus VI. p. 223. & Demosthenes ipse alicubi ironice se vocat Battalum Pæaniensem, at Æschinem Cothocidem Oenomaum. Alius fuit Æschines Lysaniæ F. Socraticus, de quo dixi supra cap. XXIII. 31. Alios præterea sex Æschines commemorat Laërtius II. 64. Alios

das & ante hunc Cæcilius apud Plutarh. Alcidamante Gorgiæ Præceptore, pro quo apud Photium (male ut videtur) nomen Leodamantis ** occurrit. Orator vehemens & gravis, ac cui soli ægre cedit Demosthenis adversarii sui judicio, μεγαλοφωνότατος. Ab eo victus Olymp CXII. 3. oratione pro Corona, Rhodum postea concessit in exsilium, ibique scholam aperuit & docuit, Alexandro M. jam defuncto, quem periisse constat Olymp. CXIV. 1. Denique relicto Rhodio διδασκαλείῳ, sive ut Philostratus vocat, Sophistarum Phrontisterio, concessit Samum, & ibi non diu post, ætatis LXXV. obiit. Vide Plutarchum pag. 838. Svidam, Photium cod. 61. & 164. & Philostratum Lib. I. de Sophist. p. 508. seq. qui pag. 487. notat quam plurimas orationes habuisse, & habuisse ex tempore, & ex quorundam sententia primum extemporali illa dicendi ratione (quam p. 510. θείως λέγειν & θεοφορήτῳ ὁρμῇ ἀποσχεδιάζειν vocat) usum fuisse. Οἱ δὲ Αἰσχίνου φασὶ τὸ σχεδιάζειν εὕρημα. Τοῦτον γὰρ πλεύσαντα ἐς Ῥόδον περὶ τὸν Κάρα Μαύσωλον σχεδίῳ αὐτὸν λόγῳ ᾆσαι (perperam interpres: *extemporali carmine cecinisse*, pro *extemporalem orationem habuisse*) Ἐμοὶ δὲ πλεῖστα μὲν ἀνθρώπων Αἰσχίνης δοκεῖ σχεδιάσαι πρεσβεύοντε καὶ ἀποπρεσβεύων, συνηγορῶντε καὶ δημηγορῶν. Καταλιπεῖν δὲ μόνους τοὺς (forte τρεῖς) συγγεγραμμένους τῶν λόγων, ἵνα τῶν Δημοσθένους φροντισμάτων μὴ πολλῷ λίποιτο, σχεδίου δὲ λόγου Γοργίας ἄρξαι. *At mihi quidem frequentissime videtur ex tempore dixisse Æschines, & legatus & ad legatos & in foro & in concione, solasque tres orationes conscriptas reliquisse, ut nec hoc nomine Demosthene multo inferior haberetur, extemporalis tamen eloquentiæ initium puto deberi Gorgiæ.* Ita reddendus ille locus, quem ut alia pleraque interpres non satis cepit.

Exstant *tres* Æschinis *Orationes*, veluti totidem Charites, quemadmo-

Alios itidem quinque vel sex Menagius ad Laërtii locum. His addes Æschinem Synesii æqualem, qui illum memorat Epistola 3. Æschinis Selli præter Hesychium in σεσελίσθαι meminit Svidas in Θεαγένους χρήματα. Æschinis Lamprensis Plutartarchus in Aristide p. 326. Æschinis Atheniensis Medici Plinius XXVIII. 4. Æschinis Eleusinii Apollonius in Æschinis nostri vita.

** Leodamantis hujus an Alcidamantis, dubitat enim Fulvius Ursinus p. 76. elog. effigiem vide apud Jac. Gronovium T. 2. Antiqv. Gr. tabula 74. quemadmodum Æschinis ipsius apud Ursinum pag. 79. & Gronovium tab. 94. Cæcilium laudat etiam Photius cod. 61. ubi de Æschine agit, sed male excusum Κικίλιος pag. 28. edit. Hœschelii.

admodum novem * Æſchinis Epiſtolæ veniebant nomine Muſarum, ut Photius teſtatur. Sed hodie leguntur ſub Æſchinis nomine *Epiſtolæ* XII. quemadmodum dixi ſupra cap. X. 6. Orationes vero tres, quas ſolas genuinas Æſchinis noſtri, agnoſcunt etiam veteres, hæ ſunt:

1. Κατὰ Τίμαρχον, *Adverſus Timarchum* Arizeli F. accuſatorem ſuum, quem flagitioſæ vitæ reum agit. Confer Luciani Apologiam pro mercede conductis T. I. p. 488. Tzetzæ Chiliad. VI. verſu 5. ſeq. qui v. 60. teſtatur Timarchum ignominia ab Æſchine notatum ſibimet ipſi manus præ ægritudine intuliſſe.

2. Περὶ τῆς παραπρεσβείας, *de perfide obita* ſecunda ad Philippum *legatione*, cujus â Demoſthene accuſatus fuit, *Apologia*. Fuerunt qui exiſtimarent hanc & ſuperiorem orationem non dictas ab Æſchine Athenis, ſed ſcriptas fuiſſe per otium in exſilio. Vide argumentum Græcum hujus Orationis. Photius: λέγεται δὲ οὗτος πρῶτος ἐκεῖσε (ἐν Ῥόδοις) σχολάζων τὰ πλάσματα καὶ λεγομένας μελέτας συνθεῖναι.

3. Κατὰ Κτησιφῶντος. *Adverſus Cteſiphontem*, qui auream Demoſtheni coronam decreverat. Hanc præclaram orationem cum contraria ** Demoſthenis quæ pro Cteſiphonte de Corona inſcribitur, latine olim verterat *Cicero*, ut teſtatur Hieronymus Epiſt. 101. ad Pammach. & Sidonius II. 9. Epiſt. E recentioribus utramque tranſtulit *Leonhardus Aretinus*, cujus verſio cum Ciceronis operibus typis exſcripta eſt A. 1528. *Joachimus Perionius* Pariſ. 1554. 4. *Dionyſius Lambinus* cum cujus verſione prodierunt ſeparatim Ingolſtad. 1595. 8. & cum *Joh. Sturmii* commentariolo Argent. 1550. 8. Vulgatæ etiam ſunt Græce Argent. 1545. & Altorf. 1581. 8. & noviſſime

* Photius cod. 61. τρεῖς μόνους αὐτοῦ λόγους φασὶ γνησίους εἶναι καὶ ἐννέα Ἐπιστολάς. Διὸ τοὺς μὲν λόγους αὐτοῦ τινὲς χάριτας ὠνόμασαν, διά τε τὸ χαρίεν τοῦ λόγου, καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν χαρίτων. Μούσας τε τὰς Ἐπιστολὰς διὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐννέα Μουσῶν.

** Plinius VII. 30. Hiſt. *Æſchines Athenienſis ſummus Orator, cum accuſationem qua fuerat uſus, Rhodi legiſſet, legit & defenſionem ob quam in illud depulſus fuerat exſilium, mirantibusque, tum magis fuiſſe miraturos dixit, ſi ipſum orantem audiviſſent, in calamitate teſtis ingens factus inimici.* Depulſum fuiſſe in exſilium negat Philoſtratus, ſed ſponte præ tædio & pudore conceſſiſſe affirmat p. 569.

me emendatius cum nova versione *P. Foulkesii* & *Johannis Friend*. Oxon. 1696. 8.

Universæ tres Æschinis Orationes ab Aldo Venet. 1513. fol. & H. Stephano editæ sunt Græce inter alios Oratores, 1575. fol. Miror autem Stephanum omisisse quæ Aldus & Wolfius non omisit vitam Æschinis auctore Anonymo, & ἐξήγησιν *Apollonii* Grammatici de vita Æschinis, & duplex argumentum in Orat. adversus Timarchum. *Hieronymus* quidem *Wolfius* cum versione & notis suis Orationes Æschinis vulgavit in suo Demosthene, & H. Stephanus ad calcem Oratorum suorum, versionem Wolfii annexuit. Prodierunt etiam duæ Æschinis Orationes una contra Ctesiphontem & altera περὶ τῆς παραπρεσβείας cum duabus contrariis Demosthenis de Corona & de male acta legatione Græce Venet. edente Friderico Turrisano, 1549. 8. Ex Scholiaste inedito Æschinis ad Orat. περὶ τῆς παραπρεσβείας quædam lectu digna affert doctissimus Dodvvellus Opere de Cyclis Græcor. p. 742. Morbum Deliorum pestilentem ab Æschine descriptum illustrat Hieron. Mercurialis III. 18. Var. Lect.

Fuit & Oratio olim sub Æschinis nomine quæ inscribebatur ὁ Δηλιακὸς νόμος, sed eam alterius fuisse Æschinis veteres testantur. Photius: οὐκ ἐγκρίνει ἢ αὐτὸν ὁ Καικίλιος, ἀλλ' Αἰσχίνην ἄλλον σύγχρονον τοῦδε Ἀθηναῖον τὸν πατέρα τοῦ λόγου φησίν. Hyperidi videtur tribuere Plutarchus. Idem fratres Æschinis memorat Aphobum & Democharem, qui Photio & Apollonio, imo ipsi Æschini sunt Ἀφόβητος & Φιλόχαρις. Et in vita Æschinis Democharen Anonymus vocat Demosthenis ἀδελφιδοῦν.

X. HYPERIDES Colyttensis, Atticus, Platonis & Isocratis auditor, Pater Rhetoris Glaucippi, cujus orationes Plutarchus memorat, amicus Demosthenis sed Reip. amantior unde non dubitavit illum acceptæ ab Harpalo pecuniæ accusare, & ad * exsilium compellere. Postea eidem iterum conciliatus, periit eodem fere quo Demosthenes tempore. Nam victis ad Cranonem Olymp. CXIV. 3. Atheniensibus

* Vide Plutarchum in Hyperidis vita, & Justinum XIII 5. Vetus inscriptio apud Jacobum Sponium p. 137. Miscell.

ΥΠΕΡΙΔΗΣ ΡΗΤΩΡ
ΤΕΥΣΙΑΔΗΣ ΕΠΟΙΕΙ.

ex templo Cereris, quo confugerat, protractus atque Antipatro traditus est excisâque, vel ne patriæ res prodere cogeretur præmorsa lingua apud Cleonas occubuit. Vide Plutarch. in Phocione p. 754. Cadaver ejus insepultum abjectum, ut notat etiam Svidas in ὑπερόριον. Sublimitatis expertem & affectus vehementius commovendi imperitum fuisse notat Longinus p. 190. Dio autem Chrysostomus inter omnes oratores, præ Demosthene ipso & Lysia, legendum commendat viro civilis eloquentiæ studioso Hyperidem & Æschinem. Locum ejus ex dissertatione insigni XVIII. sive Epistola potius περὶ λόγου ἀσκήσεως adscribam: Τῶν γε μὴν ῥητόρων τίς ἀγνοεῖ τοὺς πρώτους; Δημοσθένην μὲν δυνάμει τε ἀπαγγελίας καὶ δεινότητι διανοίας, καὶ πλήθει λόγων πάντας τοὺς ῥήτορας ὑποβεβληκότα, Λυσίαν δὲ βραχύτητι καὶ ἀπλότητι καὶ συνεχείᾳ διανοίας, καὶ τῷ λεληθέναι τὴν δεινότητα. Πλὴν οὐκ ἂν ἐγώ σοι συμβουλεύσαιμι τὰ πολλὰ τούτοις ἐντυγχάνειν, ἀλλ' Ὑπερίδῃ τε μᾶλλον καὶ Αἰσχίνῃ. Τούτων γὰρ ἁπλούστεραί τε αἱ δυνάμεις, καὶ εὐληπτότεραι αἱ κατασκευαί, καὶ τὸ κάλλος τῶν ὀνομάτων οὐδὲν ἐκείνων λειπόμενον. Ἀλλὰ καὶ Λυκούργῳ συμβουλεύσαιμ' ἂν ἐντυγχάνειν σε, ἐλαφροτέρῳ τούτων ὄντι καὶ ἐμφαίνοντί τινα ἐν τοῖς λόγοις ἁπλότητα τοῦ τρόπου. Argumenta Orationum Hyperidis scripserat Ælius Harpocratio, teste Svida. Idem Svidas testatur Cajum Harpocrationem scripsisse περὶ τῶν Ὑπερίδου καὶ Λυσίου λόγων.

Orationes Hyperidis inter LXXVII. quæ sub ejus nomine olim ferebantur, fuerunt genuinæ LII. teste Plutarcho & Photio, (male ϛς' in Svidæ codicibus) junctimque uno ordine legebantur, ita ut tricesimam laudet Harpocration in κομιστικὰ πλοῖα. Eorum omnium titulos etiamnum habemus ordine literarum hic à me digestos: ex orationibus ipsis ne unicam * quidem, excepta illa quæ inter Demostheni-cas num. 17. legitur, περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν.

Κατ' Ἀθηνογένους α', β'. Harpocrat. & Apostolius XVIII. 11. proverb. ubi male editum Εὐθυνογένους pro Ἀθηνογένους ut Meursio in Bibl. Attica notatum.

Ὑπὲρ Ἀκαδήμου. Harpocrat. in Ἡφαιστ.

περὶ τῶν στρατηγῶν πρὸς Ἀλέξανδρον. Plutarch. in Hyperide.

περὶ

* In Bibliotheca Budensi Matthiæ Corvini Regis *vidimus integrum Hyperidem cum locupletissimis scholiis, librum multis etiam censibus redimendum.* Joh. Alex. Brassicanus præf. ad Salvian.

περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν. Exſtat, ut jam dixi, inter Demoſthenicas num. XVII.

Κατ' Ἀντίου. Harpocrat.

πρὸς Ἀπελλαῖον περὶ θησαυροῦ. Pollux, Harpocrat.

Κατ' Ἀρισταγόρας α. β. adverſus Ariſtagoram meretricem. Athen. XIII. Harpocration in ἀφύαι, Theon. progymnaſm. pag. 14. cujus locum corruptum emendat Meurſius III. 8. Attic. Lect.

Κατ' Ἀρισταγόρου ἀποστασίου, α, β. Harpocrat.

πρὸς Ἀριστογείτονα. * Harpocr. Ulpianus in Olynthiac. 2. Svid. in ἀπεψηφίσατο.

Κατ' Ἀρχεστρατίδου. Ammonius in ἱερά. Harpocrat. & Apſines Rhetoric. apud quem male legitur Ἀρχεστράτου pro Ἀρχεστρατίδου.

Κατ' Αὐτοκλέους. Harpocrat. Apoſtolius IX. 6. proverb.

πρὸς Δάμιππον. Harpocr. in πρόσκλησις.

Δηλιακός. Plutarch. in Hyperide & Æſchine, cui à quibusdcm tributus fuit Δηλιακὸς λόγος. Athenæus Lib. X. Photius, Sopater & Anonymus in Hermog. Priſcianus Lib. XVIII. Cæterum in ſcholiis ad Ariſtoph. aves male excuſum Ὑπερίδης ἐν τῷ χαλκῷ pro ἐν Δηλιακῷ. Vide Meurſii Bibl. Attic. & III. 5. Attic. Lect.

Κατὰ Δημάδου, Harpocrat. Athen. Svidas in λιτή. Porphyrius quæſt. Homer. 1. Etymol. M. in ἐπίβολος, ubi male editur κατὰ Δημάρχου.

Κατὰ Δημάρχου. Vide quæ jam dixi de oratione adverſus Demadem.

πρὸς τὴν Δημέου γραφήν. adverſus Demeam Demadis Rhetoris filium. Pollux & Harpocrat. apud quorum utrumque male Δημαίου. Vide Meurſii Lect. Attic. Lib. I. c. 5.

Κατὰ Δημητρίας, ἀποστασίου. Harpocrat.

Κατὰ Δημοσθένους. Plutarch. in Hyperide & Demoſthene. Athenæus, Priſcianus Lib. X. Harpocrat. & Svidas.

* Ariſtogiton Orator Athenienſis, propter impudentiam, *canis* appellatus teſte Svida, compoſuerat ἀπολογίαν πρὸς Δημοσθένην τὸν στρατηγόν, πρὸς Λυκοῦργον καὶ Τιμοθέου, κατὰ Τιμάρχου, καὶ Ὑπερίδου παρανόμων, (confer Tzetz. Chil. VI. v. 94 ſeq.) κατὰ Θρασύλλου, κατὰ Φρύνης & Ὀρφανικόν.

πρὸς Διώνδαν, Porphyrius apud Euseb. X. 3. præparat.

πρὸς Ἐπικλέα. Pollux, Harpocrat.

Ἐπιτάφιος ἐπὶ Λεωσθένει καὶ τοῖς πεσοῦσιν ἐν Λαμιακῷ πολέμῳ. Diodorus Sic. Lib. XVIII. Plutarchus in Hyperide. Dionys. Halicarnasseus in arte c. 6. Longinus περὶ ὕψους, Theo progymnasm. Vide Meursii Lect. Attic. IV. 4. ubi in Plutarchi verbis pro Λεωσθένει male excusum est Δημοσθένει.

περὶ τῶν Εὐβούλου δωρεῶν. Porphyrius apud Euseb. X. 3. præparat. Harpocration.

περὶ Εὐθυνογένους. ά, β'. Apostol. XVIII. 11. proverb. Sed legendum ibi est Ἀθηνογένους.

πρὸς Θασίους. Pollux VII. 32.

Ὑπὲρ τοῦ ἱππέως κλήρου. ά, β'. Harpocrat.

Ὑπὲρ Καλλίππου, Plutarch. in Hyperide, Harpocrat.

Κατὰ Κόνωνος. Harpocrat.

Ὑπὲρ Λυκόφρονος. Pollux.

Ὑπὲρ Λυκούργου. Apsines in Rhetoric.

πρὸς Λυκοῦργον. vide infra ὑπὲρ Σιμμίου.

Κατὰ Μαντιθέου Athenæus, Harpocrat.

Ὑπὲρ Μηκάλου. Pollux VII. 33.

Ὑπὲρ Μιμικᾶς. Pollux X. 8. nisi legendum ὑπὲρ Μηκάλου uti ex VII. 35. ubi idem fragmentum refertur, conjicit Meursius.

ὑπὲρ Ξενίππου. Harpocrat.

ὑπὲρ Ξενοφίλου ά, β'. Harpocrat. in κεραμεῖς.

περὶ Ὀχετοῦ. Pollux X. 5.

πρὸς Πάγκαλον. Harpocrat.

Κατὰ Πασικλέους. Harpocrat. Etymol. M. Pollux. Priscianus lib. 18.

Πλαταϊκός. Plutarch. de gloria Atheniensium, ubi eam præfert Aristidis παραγγελίᾳ νίκης.

Κατὰ Πολυεύκτου περὶ τοῦ διαγράμματος sive περὶ τοῦ Πολύευκτον στρατηγεῖν. Harpocrat. Etymol. M.

πρὸς Πυθέαν. Vide ὑπὲρ Σιμμίου.

Ὑπὲρ τοῦ πυράνδρου κλήρου. Harpocrat.

Ὑπὲρ

Ὑπὲρ Σιμμίου πρὸς Πυθέαν καὶ Λυκοῦργον. Harpocrat. in ἐπιχειροτονία.

περὶ τῶν στρατηγῶν. Supra in πρὸς Ἀλέξανδρον.

Συνηγορικός. Pollux III. 25.

περὶ ταρίχου, ά, β΄. Apoſtol. V. 8. proverb.

πρὸς Τίμανδρον. Suidas in παιδάριον.

πρὸς Ὑγιαίνοντα adverſus Hygiænontem. Harpocrat.

περὶ τῆς φυλακῆς τῶν τριηρῶν. Plutarch. in Hyperide. Harpocrat. tum alibi tum in περίβολιον, ubi cum Meurſio legendum ἐν τῷ περὶ τῆς Φυλακῆς τῶν τριήρων ἐπιτροπικῷ. Male enim editur τῶν Τυῤῥηνῶν τροπικῶν.

Κατὰ Φιλιππίδου. Athen. lib. 12.

Κατὰ Φιλοκράτους Demoſthenes orat. περὶ παραπρεσβείας.

Ὑπὲρ Φορμισίου. Harpocrat.

Ὑπὲρ Φρύνης pro Phryne, ſive ut vero nomine vocabatur, Mneſarete meretrice Theſpiaca, quam impietatis accuſaverat Ariſtogiton. Ipſa vero diductâ tunica & nudato pectore judicum pedibus ſe advolvens conſpectu corporis quod ſpecioſiſſimum habebat ita ut pictores ad illius pulchritudinem * Veneris imagines ſolerent effingere, teſte Clemente Alex. p. 35. protreptici, judices amplius permovit quam Hyperides actione quanquam admirabili, ut narrant Quintilianus Lib. II. c. 15. Sextus 2. adverſus Matth. p. 65. Plutarchus in Hyperide. Athenæus Lib. XIII. p. 590. Meminere ejusdem orationis Harpocration pluribus locis, Quintilianus X. 5. Vide & Alciphronis Epiſt. 30. ſeq.

Ὑπὲρ Χαιρεφίλου περὶ τοῦ ταρίχους ά, β΄. Pollux, Harpocrat. Athenæus Lib. III.

πρὸς Χάρητα. Pollux & Harpocrat.

Ex

* Sub meretricum imaginibus Deas adoratas notant I. Frid. Gronovius ad Statii Sylvas p. 41. ſeq. Janus Broukhuſius ad Propertium p. 100. ſeq. Cum quibus confer quæ de ſanctarum imaginibus in Romana eccleſia obſervat Petrus Baylius in Dictionario Hiſt. Critic. ubi de *Flora* nota (C)

Ex XXV. Orationibus dubiæ fidei Hyperidi tributis has quinque Meursii industria observavit:

Ὑπὲρ Ἁρπάλου. Pollux X. 36.

Κατὰ Δημέου, ξενίας. Harpocrat.

Ὑπὲρ δημοποιητοῦ. Harpocrat.

Ὑπὲρ Δωροθέου. Harpocrat. in ἐπὶ κόρρης, ubi testatur hanc orationem ab aliis adscriptam fuisse Philino.

Κατὰ πατροκλέους. Athen. Harpocrat. & Suidas in νεμέας ubi male editur κατὰ Προκλέους. Tanquam genuina Hyperidis allegatur ab eodem Svida in αὐλαία, Polluce & scriptore magni Etymologici.

XI. DINARCHUS Socratis cujusdam sive Sostrati F. gente Corinthius sed ab adolescentia Athenis versatus natus est Olymp. CIV. 4. Archonte Nicophemo. Auditor fuit Theophrasti, & orationes scribere cœpit anno ætatis XXV. vel XXVI. sed post Hyperidis & Demosthenis mortem potissimum claruit, quorum eloquentiam æmulatus Cassandri & Antipatri favit partibus, infestus Harpalo. Anaxicrate Archonte Olymp. CXVIII. 2. pulsus in exsilium, cum Chalcide per quindecim annos commoratus esset, Athenas beneficio Theophrasti rediit, ubi post Antipatri mortem quæ accidit Olymp. CXXI. 3. insidiis Polyperchontis inter cujus familiares fuerat, (vide Plutarch. in Phocione p. 757.) periit, proprior septuagenario. Dinarchos præterea tres commemorat Demetrius * Magnes apud Dionysium Halicarnass. 1) Dinarchum Poëtam Oratore antiquiorem genere Delium, cujus meminit Eusebius Chron. ad num. DCCXX. respiciens scriptas ab eo Διονυσίου πράξεις. Confer Cyrillum X. contra Julian. p. 341. 2) Dinarchum qui fabulas de rebus Cretensium collegerat, ὁ τὰς περὶ Κρήτην συναγήοχε μυθολογίας. 3) Dinarchum auctorem λόγου περὶ Ὁμήρου. Ab his omnibus fortasse diversus est Dinarchus quem Hermias in irrisione gentilium & Nemesius de natura hominis cap. 4. testantur cum Aristoxeno statuisse quod anima hominis nihil aliud sit quam harmonia. Mentio & alterius Dinarchi apud Plutarchum in Timoleonte, pag. 246. atque 248.

Sub

* Δῆμος excusum ex compendio scripturæ in libris MSS. usitato. confer Voss. de Hist. Gr. p. 150.

Sub Dinarchi Rhetoris nomine orationes plures quam CLX. olim ferebantur, teste eodem Demetrio Magnete apud Dionysium Halicarnasseum libello de Dinarcho, verum Plutarchus in vita Dinarchi auctor est genuinas ipsius non plures fuisse quam * LXIV. Ex his titulos LX. amplius ab antiquis scriptoribus servatos Meursius in Bibliotheca Attica notavit, quos literarum ordine à me digestos & nonnihil auctos infra ponam, in quibus tres observabis orationes quæ adhuc ** exstant: 1. *adversus Demosthenem.* 2. *adversus Aristogitonem.* 3. *adversus Philoclem.* Has cum aliis Oratoribus Aldus Venet. 1513. fol. & H. Stephanus, Ao. 1575. fol. Græce vulgavit, dehinc Gr. & latinè edidit & Jo Wovverio senatori Antvverpiano dicavit *Janus Gruterus*, primam cum *Hieron. Wolfii*, reliquas binas cum versione *M. Balduini Ischami* Gandavensis. Hanov. 1615. 8. in quo volumine simul Lycurgi, Lesbonactis, Herodis & Demadis orationes græce & latine leguntur. Sed tituli orationum Dinarchi, quos daturum me jam recipiebam, hi sunt:

Ἀγάθωνι συνηγορία sive περὶ τῆς Ἀγάθωνος διαμαρτυρίας. Dionys. Halicarnasseus in indice orationum Dinarchi.

Κατὰ Ἀγασικλέους, sive ut apud Svidam in σκαφηφόροι, Ἀγησικλέους: male apud Dionysium Πισικλέους. Vide Harpocrationem in Ἀγασικλῆς & alibi.

Συνηγορία ὑπὲρ Αἰσχίνου κατὰ Δεινίου. Dionys. Harpocrat. Svidas in κλιμακίζειν, ubi male ἰσηγορία. Vide Meursii Attic. Lect. V. 24.

πρὸς Ἀμεινοκράτην διαδικασία περὶ καρπῶν χωρίου. Dionys.

πρὸς Ἀντιφάνην περὶ τοῦ ἵππου α', β'. Dionys. Harpocrat.

Κατὰ Ἀριστογείτονος. Exstat. Latine vertit *M.B. Ischamus.* Præ cæteris probatam notat Plutarchus in Dinarchi vita.

Κατ' Ἀριστονίκου περὶ τῶν Ἁρπαλίων. Dionys.

Διαμαρτυρία ὡς οὐδέν εἰσιν ἐπίδικοι Ἀριστοφῶντος θυγατέρες. Dionys. Harpocrat.

πρὸς Ἀρχέστρατον. Confer Meursii Attic. Lect. III. 5. Dionys. Harpocrat. Svid. in ἀποψηφίζεσθαι.

περὶ τοῦ Ἀρχεφῶντος κλήρου. Dionys.

πρὸς Βιώτην παραγραφή. Dionys.

Κατὰ Γνωσίου περὶ τῶν Ἁρπαλίων. Dionys.

* Svidas de Dinarcho: γράψας κατὰ μέν τινας λόγους τοὺς πάντας ξδ', κατὰ δὲ τὸ ἀληθέστερον, μόνους ξ', lege ξδ'.

** Exstat etiam inter Demosthenicas Orat, *in Theocrinem*, quam Dinarcho nonnulli tribuerunt.

Κατὰ Δάου ὑπὲρ ἀνδραπόδων. Dionyſ.

Κατὰ Δανίου. Vide ſupra ὑπὲρ Αἰσχίνου.

Κατὰ Δημοσθένους. Harpocrat. Dinarchi eſſe negavit Demetrius Magnes. * Cæterum ſub ejus nomine hodieque exſtat, & cum verſione *Hieron. Wolfii* inter Demoſthenicas legitur numero XVIII. Vertit etiam *Gvil. Canterus*, ad calcem Ariſtidis. Baſil. 1566. fol.

Κατὰ Διονυσίου τοῦ ἐπὶ τῆς διοικήσεως. Dionyſ.

πρὸς Διοσκουρίδην περὶ νεῶν. Dionyſ. Harpocrat. Dinarchi ὑπὲρ τῆς νεὼς laudatur etiam ab Harpocrat. in παρουτία.

Συνηγορία καθ' Ἡγελόχου ὑπὲρ ἐπικλήρου. Dionyſ. Harpocrat.

Κατὰ Ἡδύλης (male κατ' Ἡδύκης apud Dionyſium Halic. vide Meurſ. Attic. Lect. Lib. III. c. 11.)

Κατὰ Θεοδώρου (apud Harpocrat. in λουτροφόρος male κατ' Θεοδότου.) Dionyſ.

Κατὰ Θεοκρίνου (à quibusdam tributa Demoſtheni, inter cujus orationes hodieque legitur, ubi dicta vide.)

περὶ τῆς ἱερείας διαδικασία. Harpocr.

Καθ' Ἱμερίου. Dionyſ. Harpocrat.

Ἐπικληρικὸς ὑπὲρ τῆς Ἰοφῶντος θυγατρὸς. Dionyſ.

Ὑπὲρ τοῦ Ἵππου. Vide ſupra, πρὸς Ἀντιφάνην.

Κατὰ Καλλαίσχρου περὶ τῶν τιμῶν. Dionyſ. Harpocrat.

Κάλλιππος ὑπὲρ ὑποποιητοῦ ſ. κατ' Καλίππου (ap. Svid. in ὑπονομεύντες male κατ' Καλλίςου) Dionyſ. Harpocrat.

Κατὰ Καλλισθένους ἔνδειξις. Harpocrat.

Κατὰ Καλλισθένους εἰσαγγελία (male apud Dionyſium Halic. κατ' Κλεισθένους) Harpocrat.

Κατὰ Κηφισοκλέους καὶ τῶν οἰκείων. Dionyſ. Harpocrat.

Κατὰ Κλεωμέδοντος, αἰκίας, ά, β'. Dionyſ. Ammonius in μαρτυρία & ἐκμαρτυρία. Harpocrat. Porphyrius apud Euſeb. Lib. X. præparat. c. 3. ubi notat Dinarchum in hac orat. multa ad verbum petiiſſe ex orat. Demoſthenis adverſus Cononem.

Κροκωνιδῶν διαδικασία. Harpocrat.

πρὸς τὴν Κτησιφῶντος ἀπογραφὴν ά, β'· Dionyſ.

Κατὰ Λεωχάρους· Svid. in. δεῦρο.

Κατὰ

* Demetrius Magnes apud Dionyſium Halicarnaſſ. καὶ νομίσειεν ἄν τις εὐήθεις εἶναι πρὸς τοὺς ὑπολαβόντας τὸν λόγον τὸν κατὰ Δημοσθένους εἶναι τοῦ Δεινάρχου, πολὺ γὰρ ἀπέχει τοῦ χαρακτῆρος. Ἀλλ' ὅμως τοσούτους σκοποὺς ἐπιπεπόληκεν, ὥστε τοὺς μὲν ἄλλους αὐτοῦ λόγους σχεδόν που ὑπὲρ ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν ὄντας ἀγνοεῖν συμβέβηκε, τὸν δὲ μὴ γραφέντα ὑπ' αὐτοῦ, μόνον ἐκείνου νομίζεσθαι.

Κατὰ Λυκέργε, εὐθῦναι. Dionyſ. Harpocrat. Suidas in καταλεύσιμον. Etymolog. in ἱεροποιοί.

πρὸς τοὺς Λυκέργε παῖδας. Harpocrat. in ἀπονομή.

Κατὰ Λυσικράτες ὑπὲρ Νικομάχε. Dionyſ. T. 2. pag. 114. Harpocr. in κρᾶσις.

Κατὰ Μεναίχμε ap. Suid. in πραγματεία niſi leg. κατὰ Μενεσαίχμε quæ Lycurgi oratio erat.

περὶ Μνησικλέες ſive ὑπὲρ τοῦ Μνησικλέες κλήρε. Dionyſ.

Κατὰ Μοσχίωνος. Harpocrat.

Ὑπὲρ νεώς. Supra in πρὸς Διοσκερίδην.

Ὑπὲρ Νικομάχε. ſupra in κατὰ Λυσικράτες.

πρὸς Νικοκράτην. Dionyſ.

πρὸς Ξενοφῶντα, ἀποστασίε. Laertius II. 52.

Συνηγορία Παρμένοντι ὑπὲρ ἀνδραπόδε, βλάβης. Dionyſ.

Ἐρανικὸς μετὰ τ Πατροκλέες παίδων. Harpocrat.

Κατὰ Πεδιέως. Dionyſ.

πιρρινικός. Vide infra Τυρρηνικός.

Κατὰ Πιστικλέες. Vide ſupra Ἀγασικλέες.

Κατὰ Πισίε Dionyſ. Harpocrat. & Plutarch. ubi male Πασίου. Vide Meurſ. III. 5. Attic. Lect.

Κατὰ ποθέου Stephanus Byz. in αἴγινα, ſed legendum Πυθέε.

Κατὰ πολυεύκτε, ἀπόφασις. Harpocrat. Svid. Priſcian.

Κατὰ πολυεύκτε βασιλεύειν λαχόντος, δοκιμασία. Dionyſ. Harpocr.

Κατὰ πολυεύκτε δωροδοκίας. Harpocrat.

Κατὰ πολυεύκτε ἐκφυλλοφορηθέντος ὑπὸ τῆς βελῆς ἔνδειξις. Dionyſ. Harpocrat. & Svid.

Κατὰ πολυεύκτε περὶ τ Γεωφανίε male apud Dionyſ. Τεωφανίε. Vide Meurſii III. 11. Attic. Lect.

Κατὰ ποσιδίππε. Dionyſ. Harpocrat. in οἴκημα.

πρὸς τοὺς πατροκλέες παῖδας ἐρανικός. Harpocrat. & Dionyſ. ubi male προκλέες.

Κατὰ προξένε, βλάβης. Dionyſ. T. 2. p. 113. Plutarchus in vita, qui ait, hanc Orationem, qua Proxenum hoſpitem & amicum accuſare non dubitavit Dinarchus, à ſene & oculis capto dictam eſſe primam omnium in foro: antea enim aliis tantum orationes compoſuiſſe accepta mercede. Meminit etiam Harpocrat. apud quem λαβῆς vitioſe excuſum in ἀγωγῆς δίκη.

Κατὰ πυθέου, ὕβρεως. Dionyſ.
Κατὰ πυθέου, ξενίας. Dionyſ. Harpocr. Stephanus in Ἀγυιαί.
Κατὰ πυθέου, περὶ τῶν κατὰ τὸ ἐμπόριον. Dionyſ.
Κατὰ Στεφάνου. Dionyſ Harpocrat.
Κατὰ Τιμοκράτους. Dionyſ. Harpocrat.
Τυῤῥηνικὸς apud Harpocrat. in Κέρκουρος, λιπαρά, οἴκημα, στρομφίδες, νῆσοι.
Τυῤῥηνικὸς Harpocrat. & Svid. in περίστασιν (male ap. Dionyſ. πυρηνικός.)
Διαδικασία Φαλερέων. Dionyſ. Harpocrat.
πρὸς Φανοκλέα. Dionyſ.
Κατὰ Φιλίππου μεταλλικός. Dionyſ.
Κατὰ Φιλοκλέους, ὑπὲρ τῶν Ἁρπαλίων. Exſtat, cum *Iſihami* verſione.
πρὸς Φιλωτάδην. Dionyſ.
Κατὰ Φορμισίου, ἀσεβείας. Dionyſ. Harpocrat. Svidas in ἠλινδημένον. Confer Meurſium IV. 16. Attic. Lect.
Ἀπολογία διαμαρτυρίας πρὸς τὴν χάριτος εἰσαγγελίαν μετὰ Φειδιάδου γραμματέως. Dionyſ.
Heronis Rhetoris ἐξήγησιν Δεινάρχου memorat Svidas in Ἥρων.

Atque hæc de decem celebribus Oratoribus Atticis dicta ſufficiant. Cæterorum Rhetorum & Oratorum Græcorum notitiam, literarum ordine digeſtam, ſervavi libro quarto.

FINIS LIBRI SECUNDI.

